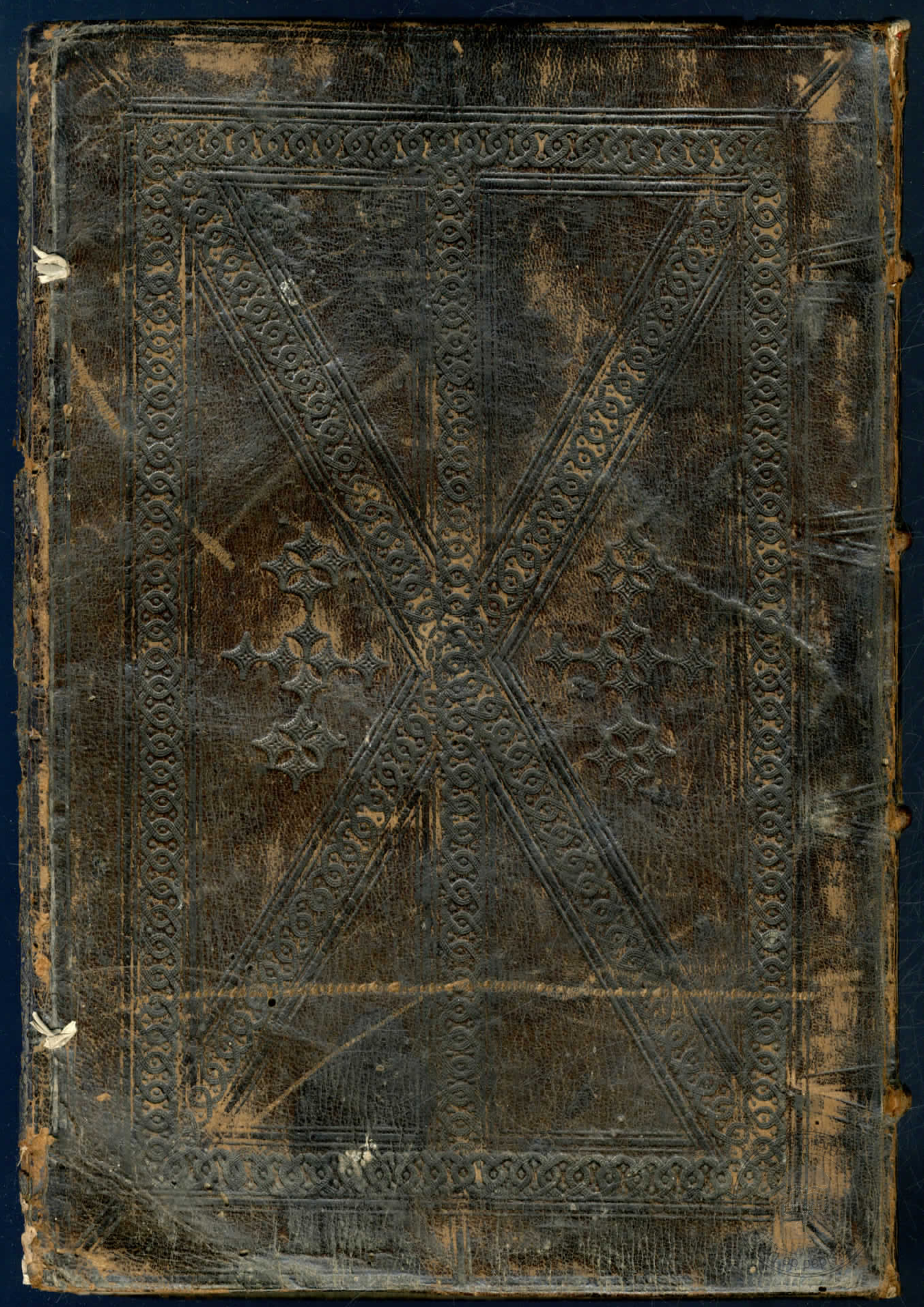

Universidad de Deusto
Biblioteca

Est. VI
Plút. A2

fezia — 67
vna — 9
mas — 21
mas — 20

F. Jose Palomino Dominguez

COLEGIO DE ESTUDIOS SUPERIORES
BILBAO

EST. PLUT.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

276
Tomás de Aquino

UNIVERSIDAD DE DEUSTO - BIBLIOTECA

179581

EMPTOR ET LECTOR AVETO.

Diui Thome aquinatis in tertio senten tiarum libro interpretatio et expositio sum. A Thimotheo Veronense Canonico regulari theologie scientissimo per q̄ diligenter visa recognita: erroribus que purgata et quantum amitti ars potuit fideliter impressa.

Universidad de Deusto
Biblio

¶Incipit prologus Magistri in tertio libro Sententiarum.

Am nūc bis intelligēdis atq; ptractādis: que ad xpi icarnati mysterium ptinēt: itegra mētis cōsideratione itendamus: vt de ieffabilib⁹ vel modicū aliqd fari deo reuelāte valeam⁹. Sic.n.rōnis ordo postulat: vt qui in primo libro de ierplicabili mysterio sūme trinitatis: irrefragabili sanctor⁹ attestatione aliqd dixim⁹: ac deide in.ij. lib. ꝓditionis rer⁹ ordinē: boisq; lapsū subiectis auctoritatis regulis isinuauim⁹: de eius reparatiōe p gr̄am mediatoris dei ⁊ hoium p̄stita: atq; būane redemptiōis sacramētis qbus ꝓtitiōes bois alligant: ac vulnera pctōr⁹ curant. Conseq̄nter in tertio ⁊ q̄rto disseram⁹: vt samaritan⁹ ad vulneratū: medic⁹ ad ifirmū: gr̄a ad miser⁹ accedat.

¶Incipiunt rubrice tertij libri.

DISTINCTIO. I.

Vare filius carnem assumpsit: nō pater vel spiritussanctus.

Utr̄ p̄ vl spūsc̄us potuerit icarnari

An filius qui tm̄ carnē accepit aliqd fecerit qđ nō pater vel spiritussanctus.

DISTINCTIO. II.

Utrum totam humanā naturam accepit: ⁊ qd nomine nature intelligit.

De vnione verbi ⁊ carnis mediante anima.

Or simul assumpsit carnē ⁊ aiam verbum: nec caro p̄rius est cōcepta q̄z assumpta.

DISTINCTIO III.

De carne assumpta qualis ante fuerit.

Or nullus est sine pctō hic excepta virgine.

Quare xp̄s nō fuit ōcinat⁹ in abrahā sicut leui.

Quare caro xp̄i nō ē dcā peccatrix: sed similis.

DISTINCTIO. IIII.

Quare spiritui sancto tribuatur incarnatio: cuz sit opus trinitatis.

Quare dicat xp̄s ꝓcept⁹ ⁊ natus de spū sancto.

Quare apl's dic̄ xp̄z fcm̄: quē nos fatemur natū

DISTINCTIO. V.

Si p̄sona vel natura personā vel naturā assumpsit: ⁊ si natura dei sit incarnata.

An diuina natura debeat dici caro facta.

Quare nō accepit p̄sonaz bois cū assumpsit bominē: qđ qdam ꝓbare nituntur.

DISTINCTIO VI.

De itelligētia barū locutionū deus est hō: deus factus est hō ⁊c. tres sentētias ponit.

Pria ē eor⁹ q dicūt in icarnatiōe boiez quēdā ex aia ⁊ carne ꝓstitutū: ⁊ illū boiez fcm̄ eē deū: ⁊ deū illū boiez: ⁊ auctes qb⁹ ita eē asserūt pōit

Scda ē eor⁹ q dicūt boiez illū ex trib⁹ substātijs: vl ex duab⁹ nāis ꝓstare: ⁊ būc fatemur eē vnā p̄sonā añ icarnationē simplicē tm̄: sz in icarnatiōe ꝓpositā: ⁊ auctes qb⁹ se muniūt ponit.

Tertia est eor⁹ q nō solū p̄sonā ex naturis ꝓpositā negāt: sz ēt aliquē boiez vl aliquā subaz ibi ex aia ⁊ carne ꝓpositā diffitēt. ⁊ sic illa duo. s. aiaz ⁊ carnē xbo vnita dicūt: vt nō ex ill' aliq̄ suba vl p̄sōa ꝓponeret: sz ill' duob⁹ velut idumēto de⁹ vestiret: vt mōtalib⁹ ocul' apperet: qui rōnē icarnatiōis p̄m habitū accipiunt.

Deide auctes inducit qb⁹ snia roborat.

Quatuor species habitus distinguuntur.

DISTINCTIO. VII.

Deide q̄ singul' sēt̄ijs aduersari vident ponit.

Ex quo sensu dicitur xp̄s predestinatus.

Or non debet dici homo dominicus.

DISTINCTIO. VIII.

An diuina natura dici debeat nata de virgine.

De gemina natiuitate christi qui bis natus est.

DISTINCTIO. IX.

De adoratione exhibenda humanitati christi.

DISTINCTIO. X.

An christus p̄m q̄ homo sit adoptiuus filius.

An persona vel natura predestinata sit.

DISTINCTIO XI.

Utrum christus sit creatura vel factus.

De perfidia ⁊ pena Arrij.

DISTINCTIO. XII.

An homo ille semper fuerit.

An ōs aliū sumē potuēit: vl aliūde q̄z ō gñe ade.

Si hō ille potuerit peccare: vel nō esse deus.

Si deus potuit assumē hoiem in sexu muliebri.

DISTINCTIO. XIII.

De sapia ⁊ gr̄a bois xp̄i: an i eis p̄fice potuerit.

DISTINCTIO. XIIII.

Si aia xp̄i habuit sapientiam parem cuz deo: ⁊ si omnia scit que deus.

Quare ōs nō dedit illi aie potētiā oiuz vt sciaz.

DISTINGTIO. XV.

De bois defectibus quos assumpsit christus.

De ꝓpassione ⁊ passione timoris vel tristitie.

De qbusdā capitulis obscuris hylarij qb⁹ a carne xp̄i dolores passiōis submoueri videntur.

De tristitia xp̄i: ⁊ eius causa p̄m eundem.

DISTINCTIO. XVI.

An in christo fuerit necessitas patiēdi ⁊ moriendi: que est defectus generalis.

De statib⁹ bois: ⁊ qd xp̄s de singulis acceperit.

DISTINCTIO. XVII.

Si ois christi oratio vel volūtas impleta sit.

De volūtatibus xp̄i p̄m duas naturas.

De capitulis qbusdaz Ambrosij ⁊ Hylarij vbi de dubitatiōe ⁊ timore christi agitur.

DISTINCTIO. XVIII.

Si xp̄s meruit sibi ⁊ nob: ⁊ qd sibi: ⁊ qd nobis.

Or a ꝓcepto meruit xp̄s sibi hoc qđ p passiōez.

De eo qđ scriptum est. Donauit illi nomen qđ est supra omne nomen.

Si xp̄s sine oi merito bñe valuit qđ merito obtinuit.

DISTINCTIO. XIX.

Qual'r a diabolo ⁊ a pctō redēit nos xp̄s p mōtē

Cur deus homo ⁊ mortuus.

Quomodo a pena redemit nos christus.

Quomodo penam nostram portauit.

Si xp̄s solus redēptor vt mediator debet dici.

De mediatore.

Secundū quā naturam sit mediator.

DISTINCTIO. XX.

Or alio modo potuit liberare.

Quare isto modo potius.

Qua iustitia sit victus diabolus.

De causa inter deum ⁊ hominē ⁊ diabolum.

De traditiōe xp̄i facta a iuda a deo ⁊ a iudeis.

Utrum xp̄i passio sit opus dei vel iudeorum.

DISTINCTIO. XXI.

Si in xp̄i morte separata fuit aia vl caro a verbo.

Qua rōne dicit xp̄s mortuus vel passus.

DISTINCTIO. XXII.

Si christus in morte fuit homo.

Si christus vbicūq; est sit homo.

Or xp̄s vbiq; est totus: sed nō totū: vt totus est homo vel deus: sed non totum.

Si ea que dicūt de deo vel filio dei possint dici de homine illo: vel de filio hominis.

DISTINCTIO. XXIII.

Si xp̄s habuerit fidem spem ⁊ charitatem.

Quid sit fides.

Quot modis dicitur fides.

Quid sit credere deū: vel deo vel in deum.

De iformi q̄litate mētis q̄ in malo xp̄iano est.

Quomodo dicatur vna fides.

Or fides est de his que nō videtur ꝓpie: ipsa tamen videtur ab eo in quo est.

De scriptio fidei.

Quare sola fides dicitur fundamentum.

DISTINCTIO. XXIIII.

Quomodo itelligitur quod scriptū est. Cuz factum fuerit credatis.

Si petr⁹ būlt fidē passiōis qñ vidit boiez illū pati

Si aliqua sciuntur que creduntur.

DISTINCTIO. XXV.

De fide antiquorum.

De fide simplicium.

Que ante aduentum credere sufficiebat.

De fide cornelij.

De equalitate fidei spei ⁊ charitatis ⁊ operis.

DISTINCTIO. XXVI.

De spe quid sit.

De quibus sit spes.

Quomodo differant fides ⁊ spes.

Si in christo fuerit fides vel spes.

Si iusti in inferno fidem ⁊ spem habuerunt.

DISTINCTIO. XXVII.

De charitate dei ⁊ p̄rimi q̄ in xp̄o ⁊ in nobis ē.

Quid sit charitas.

Si eadē charitate diligitur deus ⁊ p̄rimus.

Quare dicūtur duo mandata charitatis.

De modo diligendi.

De ipletōe illi⁹ mādati. diliges deū ex to. cor. ⁊c

Or alterum mandatum in altero est.

Que charitate diligenda sunt.

DISTINCTIO. XXVIII.

Si iubemur totū p̄rimū diligere ⁊ nos totos.

Si in dilectiōe p̄rimi icludit dilectio angelorum.

Quid sit p̄ximus.

Quibus modis dicitur p̄rimus.

DISTINCTIO. XXIX.

De ordine diligēdi quid p̄rius quid posterius.

An omnes homines pariter diligendi sunt.

De gradibus charitatis.

DISTINCTIO. XXX.

Si melius est diligere inimicos q̄z amicos.

DISTINCTIO. XXXI.

Si charitas semel habita amittatur.

Quare fides spes ⁊ sciētia dicūtur euacuari: ⁊ non charitas: cum ⁊ ipsa sit ex parte.

Si xp̄s ordinē diligēdi seruauit quem nos.

DISTINCTIO. XXXII.

De charitate dei.

Qūo ōs dī magis diligē vl min⁹ būc vel illum.

Or dupliciter inspicienda est dilectio dei.

Si qs magis vl min⁹ diligit a deo nunc tpe q̄z alio

Si deus ab eterno dilexit reprobos.

DISTINCTIO. XXXIII.

De quatuor virtutibus p̄incipalibus.

Utrū he virtutes fuerint in xp̄o: ⁊ sint in angel'.

De vsibus earum.

DISTINCTIO. XXXIIII.

De septem donis spiritussancti.

Utrum sint virtutes: ⁊ sint in angelis.

Utrum in christo fuerint.

De timorum distinctione.

De timore casto ⁊ seruili ⁊ initiali.

Quo differant castus ⁊ seruilis ⁊ initialis.

Quomodo timor seruilis ⁊ initialis dicunt initium sapientie: sed differenter.

Quomō castus timor p̄manet in eternum.

Si timor pene q fuit i xp̄o fuit seruil' vl initialis.

DISTINCTIO. XXXV.

De sapientia ⁊ scientia quo differant.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula

In quo differat sapientia ab intellectu.
Utrum intellectus ⁊ sciẽtia que iter dona numerãtur sint illa que naturaliter habet homo.

DISTINCTIO. XXXVI.

De cõnexione virtutũ que nõ seperantur.
An cũcte virtutes pares sint in quocũq; sunt.
Quomodo in charitate tota lex pendet.

DISTINCTIO. XXXVII.

De decẽ mãdatis quõ ꝓtineant in duobus.
Quare idolum nihil esse in mundo dicitur.
Quare in spũ scõ ꝓprie dr̃ fieri remissio pctõꝝ.
De sensu spirituali ⁊ carnali legis.
De furto.
De mendacio.

DISTINCTIO. XXXVIII.

De triplici genere mẽdacij.
De octo speciebus mendacij.
Quid sit mendacium.
Quid mentiri.
Qr oẽ mendaciũ pctm̃ sit siue ꝓsit sine nõ; ⁊ q̃re.
In qbus reb⁹ cũ periculo errar̃ vel non.

DISTINCTIO. XXXIX.

De periurio.
An sit periurium qõ non est mendacium.
De triplici modo periurij.
An iuratio sit malum.
De iuramento qõ fit per creaturas.
Que iuratio sit grauior: an que fit ꝑ deũ. an q̃ fit ꝑ creaturas vel per euangelium.
Quid est dicere per deum.
De illis qui iurant per falsos deos.
Qr iuramẽtũ vl̃ ꝓmissio ꝺ deũ fcã nõ ẽ tenẽda.
Si est periurus qui nõ facit qõ icaute iurat.
De illis qui verborum calliditate iurant.
De illo qui cogit aliquem iurare.

DISTINCTIO. XL.

Quare lex dicit cõprimere manũ: nõ animum.
Que sit littera occidens.
De legis ⁊ euangelij distantia.

Finis tabule.

Prologus

¶ Scriptum sanctissimi doctoris Thõme Aquatis: ordinis Predicatorum: super tertio libro Sententiarũ Magistri Petri Lombardi: cum textu singulis distinctionibus antepositio.

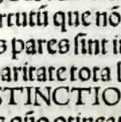

Beatus locum vnde exeunt flumina reuertunt̃. Eccl.i. Ex verbis istis duo possum⁹ accipere: in qb⁹ bn⁹ tertij libri mã ꝓhendit̃. s. diuine incarnatiõis mysteriũ: ⁊ ei⁹ copiosum fructũ. Mysteriũ icarnatõis insinuatur i fluminũ reuersiõe cũ dicit̃. Ad locũ vnde exeũt flumina reuertũtur. Sed icarnatiõis fructus oñdit̃ in iterato fluxu cuius dr̃: vt iterꝙ fluãt. Flumina ista sunt nãles bonitates: qs̃ deus creaturis ifluit: vt eẽ: viuere: itelligere: ⁊ hõ. De qb⁹ fluminibus põt itelligi qõ dicit̃ Isaie. xi. Aperiã in supmis montib⁹ flumina. Montes eni supmi sũt nobilissime creature, in qb⁹ ꝓdicta flumina aperiri dicunt̃: qz in eis ⁊ copiosissime recipiunt̃: ⁊ sine impfectiõe ostẽdunt̃. Sed loc⁹ vnde ista flumia exeũt est ipse de⁹. De quo põt itelligi qõ dicit̃ Isa. 33. Loc⁹ fluuiorꝝ riui latissimi ⁊ patẽtes: ac si diceret, In loco ortus fluuiorꝝ riui nãliũ bonitatũ emineter inueniunt̃. vnde dicit latissimi q̃tũ ad ꝑfectionẽ diuine bonitatis ꝑm oia attributa: ⁊ patẽtes q̃tũ ad cõicationẽ ifficiẽte: qz eius bonitas ex qua oia fluũt. nec exhauriri nec ꝛcludi põt. Ista flumina in alys creaturis iueniunt̃ distincta: ꝙ in hoie iueniũtur quodãmodo aggregata. hõ. n. est q̃si oriꝛon ⁊ cõfiniũ spiritualis ⁊ corporalis nãe: vt q̃si mediuꝙ iter vtraq; bonitates participet ⁊ corporales ⁊ spirituales. vnde ⁊ oĩs creature noie hõ intelligit̃ Mar. vlti. vbi dicit̃. Predicate euangeliũ omni creature: vt beatus Greg. exponit. ⁊ iõ qñ bũana nã ꝑ icarnatiõis mysterium deo ꝺiuncta est: oia flumina nãliũ bonitatũ ad suum ꝓncipiũ reflexa redierunt: vt possit dici qõ legit̃ Josue. 4. Reuerse sunt aque in alueũ suũ: ⁊ fluebãt sicut añ ꝓfluerãt. vnde ⁊ hic ꝙsegtur. Ut iterꝙ fluãt. in quo notat̃ icarnatiõis fructꝰ. Ipse eni deus q nãlia bona ifluxerat reuersus quodãmodo oĩbus per assumptionẽ bũane nãe in ipm: nõ iaꝺ deus tm̃õ: ꝙ deus ⁊ hõ hoĩb⁹ fluẽta gratia ꝙ abundãter ifluxit: qz de plenitudine eius oẽs accepimus gram ꝑ gra. Joã. i. Et de isto ifluxu legit̃. Eccli. 39. Bñdictio illius q̃si fluuius iundabit. Et sic patet mã tertij libri: in cui⁹ prima parte agitur de icarnatiõe. in scõa de virtutib⁹ ⁊ donis nobis per xpm collatis.

¶ Exhortatio Domini Eleutherij Canonici Regularis ad emptorẽ de vtilitate libri.

Qui cupis errorum grandes vitare labores:
Me fugiat dubio tempus inane tibi: mos:
Hũc eme. nec credas paucos graue pẽdere nũmos:
Qui fugiunt poteris his reparare dies.
Mancus erat varijs coꝛrosus tẽpoꝛe longo
Et lacer innumeris tertius iste locis.
Hunc parua impꝛessit cura libꝛarius ante
Dum grauis impense ferre recusat onus.
Religionis bonoꝛ grãdis Thimotheus: ⁊ igẽs
Gloꝛia Canonice: tam graue fecit opus.
Abstulit errores: ⁊ que visenda reuisit:
Ni falsas aliquis impꝛimat ere notas.

Distinctio Prima

¶ Incipit liber tertius sententiarum. De incarnatione verbi: ⁊ humani generis reparatione.

Distinctio I.

Tam venit igitur plenitudo temporis: vt ait Apls: misit deus filium suum factũ de muliere: factuꝙ sub lege: vt eos qui sub lege erant redimeret in adoptionem filioruꝙ dei. Tempus aũt plenitudinis dicitur tempus gratie: qõ ab euẽtu salvatoris sumpsit exordiuꝙ: hoc est temp⁹ miserendi: ⁊ annus benignitatis: in quo gratia ⁊ veritas per Iesuꝙ xpm facta est. Gratia quia per charitatem implẽt quod in lege ꝓcipiebatur. Veritas qũia per christi aduẽtum exhibet atq; perficitur humane redemptionis sponsio facta ab antiquo. Filij ergo missio est ipsa icarnatio. Eo eni missus est qꝺ i forma hois mũdo visibilis appuit: de quõ supra sufficiẽter dr̃ ẽ.

¶ Quare filius carnẽ assumpsit: non pater vel spiritussanctus.

Diligẽter ꝛo annotandũ est quare filius nõ pater vel spiritussanctus icarnatus est. Solus nãq; filius hominẽ assumpsit: quod vtiq; ordine ꝙgruo: atq; alto dei sapientia fecit cõsilio: vt deus qui in sapientia sua mũdũ cõditerat: ꝑm illud. Omia in sapiẽtia fecisti dñe: vt eadẽ que in celis sunt ⁊ que in terris restauraret. Hec est mulier euãgelica: que accẽdit lucernã: ⁊ dragmã decimã q̃ perdita fuerat reperit. Sapientia. s. patris q̃ restã humane infirmitatis lumine sue diuinitatis accendit: perditũq; hominẽ reparauit: noie regis ⁊ imagie insignitũ. Ideo etiã filꝰ missus est: ⁊ nõ pater: quia congruentiꝰ mitti debebat qui est ab alio q̃ qui a nullo. Filius aũt a patre est: pater ꝛo a nullo est. Ut enim Augustinus ait in libꝛo de trini. nõ habet de quo sit. Sicut ergo ꝑ genuit: filius genitus est: ita cõgrue pater misit: filius missus est. Ab illo eni cõuenienter mittitur dei verbũ: cuius est verbum. ab illo mittit̃ de quo natũ est. Mittit̃ quod genitũ est Pater ꝛo qui misit a nullo est. Ideoq; pater missus nõ est: ne si mitteretur ab alio esse putaret. Missus est ergo primo filius qui a solo patre est. Deinde etiam spũscũs qui est a ꝑe ⁊ filio. Sed filius solus in carne missus est: nõ spiritussanctus: sicut nec pater. Qõ ideo factum est: vt qui erat in diuinitate dei filius: in humanitate fieret hois filius. Non pater vel spũssanctus carnem induit: ne alius in diuinitate esset filius: alius in humanitate. ⁊ ne idem esset pater ⁊ filius: si deus pater de hoie nasceret. Unde in ecclesiasticis dogmatib⁹. Nõ pater carnẽ assumpsit: nec spiritussanctus: sed filius tm̃: vt qui erat in diuinitate dei filius: ipse fieret in homine hominis filius: ne filij nomen ad alterum trãsiret: qui nõ eẽt eterna nativitate filius. Dei ergo filius hominis factus est filius: natus ꝑm veritatẽ nature ex deo dei filius: ⁊ ꝑm veritatẽ nature ex homine hominis filius: vt veritas geniti nõ adoptione nec appellatione: sed in vtraq; natiuitate filij nomẽ nascendo haberet ⁊ eẽt verus deus ⁊ verus homo vnus filius. Nõ ergo duos christos nec duos filios: sed deũ ⁊ hominem vnũ filiuꝙ: quẽ ꝓpterea vnigenitũ dicimus manẽtem in duabus substãtijs: sicut eẽ nature vnitas ꝓtulit nõ cõfusis naturis: nec immixtis: sicẽ Thimotheani volunt: sed societate vnitis. Ecce habemus quare filius: non pater vel spiritussanctus carnem assumpserit.

¶ Utrum pater vel spiritussanctus potuerit incarnari: vel possit.

Si ꝛo queritur vtrũ pater vel spũssanctus incarnari potuerit: vel etiã modo possit: sane respõderi potest: ⁊ potuisse oliꝙ: ⁊ posse nũc carnẽ sumẽ ⁊ hoiez fieri tã patrẽ q̃ spũscm̃. Sicut eni hõ filiꝰ factꝰ est: ita pater ⁊ spũssanctus potuit ⁊ potest.

¶ An filius qui tm̃ carnem accepit aliquid fecerit quod non pater vel spiritussantus.

Sed forte aliqui dicent: cũ idiuisa sint opera trinitatis: si filius carnẽ assumpsit: tũc pater ⁊ spũscus: qz si filiꝰ carnem assumpsit: nec hoc fecit pater vl̃ spũscus: nõ omne qõ facit filius facit ꝑ ⁊ spũscus. At oia simul pater ⁊ filius ⁊ amboꝝ spũs pariter ⁊ cõcorditer operant̃. Ad qõ dicimus qz nihil operatur filius sine patre ⁊ spũscõ. sed vna est horum trium operatio indiuisa ⁊ indis similis: ⁊ tamen filius: nõ pater vel spiritussanctus carnẽ assumpsit. Ipsaꝙ tamẽ carnis assumptionem trinitas operata est: sicut Augu. dicit in lib. de fide ad petrum: Reconciliati sumus per solũ filiuꝙ ꝑm carnẽ: sed nõ soli filio ꝑm deitatem. trinitas eni nos sibi recõciliauit per hoc qꝺ solũ verbũ carnẽ ipsa trinitas fecit. Trinitas igitur carnis assumptionẽ fecit: sꝙ verbo nõ patri vel spiritui sancto. Si eniꝙ pater sibi: ⁊ filiꝰ sibi: vel pater filio: ⁊ filius patri carnis assum-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ptionē operatus esset:iam nō eadem operatio eēt vtriusq; sed diuisa. Sed sicut inseparabilis ⁊ indiuisa est vnitas substātie triū: vt ait. Aug. in libro de trini. ita ⁊ operatio. Non tamē eandē trinitatē natam de virgine crucifixam ⁊ sepultam catholici tractatores docuerūt: sed tantūmodo filiū. nec eandē trinitatē in specie colūbe descendisse super iesuz: sed tm̄ spiritū sanctū. nec eandē dixisse de celo. Tu es filius meus: sed tm̄ patris voluntatem fuisse ad filiuz factaz: quāuis pater ⁊ filius ⁊ spiritussanctus sicut inseparabiles sunt: ita ⁊ inseparabiliter operentur. Hec ⁊ mea fides ē: qm̄ qdē hec ē catholica fides. Licz igit̄ solus filius carnē assūpserit: ipaz tamē incarnatōez cū patre ⁊ spū sācto opar⁹ est.

¶ Postq̄ enim magister in duob⁹ precedentib⁹ libris determinauit de rebus diuinis ꝑm exitū a principio. In hoc libro incipit determinare de rebus q̄ dicuntur diuine ꝑs reditū in finē. s. deū. vnde diuidit̄ hec pars i duas partes. In ꝓma determinat istū reditū in finē ex pte reducētiū In secūda quātū ad ea que exigunt̄ ex parte reductoꝝ. s. sacra q̄ ad gratiā disponūt. ⁊ hoc in. 4. li. Prima diuidit̄ in duas partes. In ꝓma determiat de reducēte effectiue .s. de deo incarnato. In scōa de reducētib⁹ formal'r: vt sunt vtutes ⁊ dōa. zz. di. (Cū vo supra habitū sit) Prima diuidit̄ in duas ptes. In ꝓma determinat de diuina incarnatiōe. In secūda ꝓsequit̄ additiones ipsi⁹ dei incarnationis. dis. vi. (Ex ꝓmissis aūt) Pria diuidit̄ i tres ptes. In ꝓma determinat de incarnatiōe ex pte assūmētis carnē qs sit. In scōa ex pte assūpti. qd sit. di. v. (Et qz i hoie.) In tertia ex pte vtriusq; cuiusmodi sit. dis. v. (Preterea iquiri oz.) Prima diuidit̄ i tres ptes. In ꝓma ostēdit p auctoritatez apli q̄ sit ꝑsona assumēs: qz filius. In secūda ingrit rationē q̄re potⁱ filius q̄ alia ꝑsona ibi (Diligēter vo ānotādū) In 3ª. excludit obiectionē ibi (Sz forte di.) (Diligēter vo) hic assignat rationē quare persona filij carnē assumpsit. ⁊ diuidit̄ in duas partes. In prima dicit q̄ magis cōgruū fuit filiū icarnari q̄ patrem aut spiritū sanctū. In secūda inquirit vtr̄ possibile fuerit patrē aut spiritū sanctū icarnari ibi (Si vo queritur vtrū.) Circa primū assignat tres rationes q̄re filius carnē assumpsit. Quarū prima sumit̄ ex appropriato filij: quod est sapientia. Secūda ex origie ipsi⁹ qz est ab alio ibi. (Ideo est filius.) Tertio ex proprio ipsius quia filius est: ibi (Quod ideo factum est.) Dic est duplex questio. Prima de incarnatione. Secunda de persona carnem assumente. Questio. I.

CIrca ꝓmū q̄runt̄ q̄tuor. Primo vtr̄ deū incarnari fuerit possibile. Secūdo vtrū fuerit cōgruū. Tertio vtruz incarnatio fuisset si homo nō peccasset. Quarto de tēpore incarnationis.

¶ Utr̄ deū incarnari fuerit pos'le.

APrimuz sic ꝓcedit̄. videt̄ q̄ impossibile fuerit deū assūere carnē. Omne enī quod est alteri vnibile: possibile est ad vnionē. sed omne possibile ad aliquid reducit̄ ad actum per motum vel passionem: ⁊ ab alio quo alio primo agente: cum non sit idem mouens et motum: agens ⁊ patiens. cum ergo impossibile sit deū mutari vl̄ pati: nec aliquid puri⁹ eo eē possit: videt̄ q̄ carni vnibilis nō fuerit. ¶ P. illud quod est perfectū in esse nō vnit̄ alicui vnione essentiali. vnio enī essentialis est ex actu et potentia: vel forma ⁊ materia: quoꝝ vtrūq; est imperfectū in esse: ergo quod omnib⁹ modis pfectuz est nullo modo alteri vniri potest. quod enī perfectissimū ē additionē nō recipit: cū nihil sibi desit. sed deus est ominib⁹ modis pfectus: quia in se omnez perfectionem prehabet: vt dicit Dio. ⁊ etiā philosophus ⁊ cōmenta. ei⁹ in. v. Metha. ergo ipse vnibilis alteri nō est. ¶ P. infinite distantium nō est aliqua ꝓportio. quoꝝ aūt nō est ꝓportio nō est possibilis vnio. vnde nō q̄libet cuilibet vniri potest. cū ergo deꝰ ⁊ creatura i infinitū distent: videtur q̄ deus creature vniri nō possit. ¶ P. maioz est distantia dei ⁊ creature q̄ duoruz contrariorum: cū contraria in genere cōueniāt: ⁊ deus nō cōtineat̄ in aliquo genere. sed duo cōtraria nō possunt simul esse in eodē: ergo nec natura humana ⁊ diuina possunt esse in vna persona. ⁊ sic idē quod ꝑz⁹ ¶ P. ad infinitatem diuine potētie exigit̄ q̄ neq; sit corpus neq; virⁱ⁹ in corꝑe: vt in. viij. phisicoꝝ probatur. Sz potētia dei nūq̄ potest esse finita: ergo nunq̄ potest deus esse corpus vel virtus in corꝑe. sed esse incarnatum est corpus vel virtus in corꝑe. ergo deus nō potest incarnari.

¶ Sed cōtra est q̄ deꝰ plus potest facere q̄ homo potest dicere. Luc. i. Non erit impossibile apud deū omne vbū. Sed hoc homo potest dicere. s. deum humanā naturam assumere: nec cōtradictionē implicat: nec aliquē defectū in deo ponit hoc dictū: ergo deus multo fortⁱ⁹ hoc facere potest. ¶ P. eoꝝ q̄ habent similitudinez facilis est vnio. sed homo creatⁱ⁹ est ad imaginē ⁊ similitudinē dei. Hen̄. i. ergo humana natura diuine aliquo mō vnibilis est i ꝑsona. ¶ P. in creaturis ꝑz diuisionē suppositoꝝ diuiditur natura. sed in diuinis possunt esse plures persone in vna natura: ergo ⁊ pari ratione possunt esse plures nature in vna persona. ⁊ sic idem quod prius.

Respōdeo dicendū q̄ vnio aliquoꝝ duoꝝm vel triuz potest esse tripliciter. Uno modo ꝑm q̄ aliqua nō vniunt̄ adinuicē nisi ꝑ cōiunctionē eoꝝ in aliquo vno. Quedā vo vniunt̄ econuerso ꝓ cōiunctionē eoꝝm adinuicē: ⁊ in aliquo vno: quod ex eoꝝ cōiunctione constituitur. Quedaz vo ꝓ coniunctionē eoꝝ ad inuicez sed nō in aliquo vno: quia ex eoꝝm cōiunctione nihil resultat. Primū horuz contingit quattuor modis: quia vel illud vnū in quo coniunguntur est idem numero: sicut duo brachia cōiunguntur in vno pectore. vel duo rami qui se nō tangunt nisi in vno trunco. Uel vnum ꝑm speciem: sicut sortes ⁊ plato in homine. Uel vnuz genere: sicut homo et asinus in animali. Uel vnum analogia siue proportione: sicut substātia ⁊ qualitas in ente. quia sicut se habet substātia ad esse sibi debitū: ita ⁊ qualitas ad esse sui generis cōueniens. Que vo iunguntur adinuicē ⁊ in aliquo vno ex eoꝝm coniunctione cōstituto: sunt sicut materia ⁊ forma: quia forma cōiungitur materie vt pfectio eius: ⁊ ambo ꝓ iunguntur in natura cōmuni. ⁊ simile est de partibus q̄ntitatis continuatis adinuicē: ita q̄ ex eis ꝓueniat aliquod totū: in quo due partes conueniant. Ea vo que vniunt̄ adinuicē: ⁊ nō in aliquo vno: sunt sicut accidens ⁊ subiectuz: ex quib⁹ nō efficitur vnum ꝑ se. cuius subiectū ⁊ accidens ptes dici possint: vt ꝓbat̄ in. viij. metha. Et quia vt dicit Dylarius comparatio terrenoꝝm ad deuz nulla est: nec exemplū sufficiens rebus diuinis ratio humana ꝑstabit. Sciendū est q̄ nullus istoꝝ modoꝝm competit ex toto ineffabili vnioni qua deus homini vnitus est. Sed tamē aliqui istoꝝ modoꝝ quātū ad aliquid representant illuz modū vnionis. Sciēdū est ergo q̄ medius modus q̄ aliq̄ coniunguntur adinuicē: vt ex eis aliquod tertiū resultet: omnino nō potest deo cōuenire: quia duo que cōiungunt̄

ꝑm būc modū se habēt ad tertiū vt partes. ratio aūt partis sicut ⁊ ipfecti penit⁹ a deo remouet̄. ꝓmus vo modus ⁊ tertiⁱ⁹ q̄tū ad aliquid possibile est deo ꝟuenire. In icarnatiōe. n. ex pte assumētis duo possūt ꝟsiderari. s. ꝑsona ⁊ nā. Si aūt cōsiderem⁹ personā assumētē: sic cōiūgit humane nāe assumpte tertio mō cōiūctiōis: q̄ ꝑsona diuia fit ꝑsona hui⁹ nāe humane: sed ex his duobus nō resultat aliqō tertiū: sicut nec ēt i sorte ex ꝑsona ei⁹ ⁊ nā nō fit aliqō tertium: sz ꝑsona ei⁹ in hūana nā subsistit. Si aūt ꝟsiderem⁹ naturā assumētis: sic cōiūctio ei⁹ ad nām humanā est ꝑm ꝓmū modū cōiūctiōis. inquātū due nāe in vna ꝑsona ꝟueniūt: q̄ in nālib⁹ ꝓprietatib⁹ nihilominⁱ⁹ distincte sunt. Et ideo icarnatio isertiōi cōparat̄: sicut. n. in isertiōe in eodē trūco in quo erat vnⁱ⁹ ramus ꝓ nām: fit ramus alius ꝑ insertionē: ita i eadē ꝑsona: in q̄ naturaⁱ⁹ erat diuina nā: est per vnionē humana nā. In vno aūt genere vel spē deum ⁊ creaturā cōuenire ipossibile ē: sed ꝑ analogiā poⁱ⁹ est: sed hoc ex tūc fuit ex quo creature esse ceperunt. ⁊ iō de hoc non est ad ꝓsens questio.

Ad primū ergo dōm q̄ cōtingit aliqū in relatiuis aliqd relatiue dici: nō q̄ ipm referat̄: sz q̄ alterū referēt̄ ad ipz. vt dr̄ in. 5. meta. sicut scibile relatiue dr̄ ad sciam: ⁊ talibus aliqd icipit dici de nouo q̄n ꝑ nō dicebat̄: nulla mutatiōe facta circa ipz: sed circa alterū: nulla. n. mutatiōe facta circa scibile icipit eē a me scitū ꝑ mei mutatiōez: ⁊ silr dr̄ res scibilis: nō ꝑ potētiā passiuā q̄ sit in ipsa: sz ꝑ potētiā q̄ est i sciēte: ⁊ sic est i ꝓposito. nō. n. pōt eē: vt creator ad creaturā referat̄: nisi q̄ creatura ad ipz referat̄: in q̄ relatio realr existit. vt i ꝑmo libro dctm̄ ē. di. 30. ⁊ iō deus dr̄ vniri nō ꝑ mutationē sui: sz ei⁹ cui vnit̄. ⁊ silr cū dr̄ vnibilis: hoc dr̄ nō ꝑ potētiā aliquā passiuam i deo existētē: sed ꝑ potentiā q̄ in creatura ē vt vniri possit. Uel pōt dici q̄ vnibile nō dicit potētiā passiuā sz actiuā: sz hec rūsio nō cōgruit ꝓ duo. Prio ex ipsa significatiōe nois: q̄ vnibile signat̄ poⁱ⁹ vniri: vnitiuū vo potēs vnire. Scōo: q̄ cui⁹ ē actio ei⁹ ē potētia. vñ cū hec actio q̄ ē vnire ꝟueniat idifferēter toti trinitati: ⁊ vnibile si dicit actiuā potētiā vniōis toti trinitati idifferēter ꝟueniet: ⁊ nō magis cōgruet filio: vt i ꝛa dr̄. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̄ illud q̄ est pfectū i se nō vnit̄ alteri ad acquirēdū aliquā pfectionē: sed ad cōicādū: ⁊ sic deꝰ boi vniri voluit: nō ꝓpter se: q̄ nō hz quo crescat ei⁹ pfectio: sz ꝓpter boiem: cui subueniēdum erat: sicut ēt deꝰ est in oibⁱ⁹ essentiā ꝑsentiā ⁊ potētiā suā bonitatē in oibⁱ⁹ diffundēdo: ex quo tm̄ nihil sibi accrescit. ¶ Ad 3ᵐ dōz q̄ ꝓportio dr̄ duplr. Uno mō idez est ꝓportio q̄ certitudo mēsuratōis duaꝝ quātitatū. ⁊ talis ꝓportio nō pōt eē nisi duoꝝ finitoꝝ: quoꝝ vnū excedit ꝑm aliquid certū ⁊ determiatū. Alio mō dr̄ ꝓportio habitudo ordinis: sicut dicimⁱ⁹ eē ꝓportionē iter mām ⁊ formaz: q̄ se hz in ordie vt pficiat̄ mā ꝑ formā: ⁊ hoc ꝑm ꝓportionabilitatē quādā: q̄ sicut forma pōt dare eē: ita mā pōt recipere idē esse: ⁊ hoc mō etiā mouēs ⁊ motū debēt eē ꝓportionabilia ⁊ agens ⁊ patiēs. vt. s. sicut agēs pōt imprimere aliquē effectū: ita patiēs possit recipe eūdē: nec opz vt cōmensurēt̄ potētia passiua recipiētis ad potētiā actiuā agētis: nec ꝑm numerū: sicut vnⁱ⁹ artifex ꝑ artē suā pōt i ligno inducere plures formas: vt formā arce ⁊ formā serre: sed lignū non pōt recipe nisi vnā illaz: nec ēt ꝑm intētionē: q̄ artifex ꝑ suā artē pōt ꝓducere pulchrā sculpturā: quā tm̄ lignū nodosum nō pōt recipe. ⁊ iō nō est icōueniēs. vt hic modus ꝓportiōis inter deū ⁊ creaturā saluet̄: q̄uis in ifinitū distēt: ⁊ iō possibilis est vnio vtriusq;. ¶ Ad 4.ᵐ dōm q̄ cōtraria nunq̄ possunt vniri hoc mō q̄ insint eidē ꝑm idem: ⁊ sic ēt nec creatura creatori vnit̄: q̄ ꝑm Dama. qō erat increabile manſit increabile: ⁊ qō erat creabile mānsit creabile. ¶ Ad 5ᵐ dōz q̄ aliqd dicit̄ eē virtus in corꝑe pluribus modis. Uno mō q̄ est forma corꝑis: ⁊ non hz operationē nisi mediāte corꝑe. ⁊ sic potētie sensitiue: ⁊ q̄ ifra eas sunt dignitate dicunt̄ vtutes in corꝑe. Alio mō pōt dici vtus in corꝑe: q̄ ē forma dans eē corꝑi: nō tm̄ operās mediāte corꝑe: q̄uis indigeat corꝑe ad suā operationē: per qō repzesentat̄ sibi suū obiectū: ⁊ hoc mō itellectus possibilis ē vtus i corꝑe. Alio mō posset dici virtⁱ⁹ in corꝑe: qō ē forma corꝑis: q̄uis nō operet mediāte corꝑe: nec a corꝑe aliqd recipiat: sic dixerūt de aīab⁹ ozbiū q̄ posuert celos aīatos aīa itellectuali tm̄: ⁊ ꝑz. q̄ eē vtutē in corꝑe significat vel eē formā corꝑis: vl'ēt cū ꝟ ōpēde re aliq̄ mō ei⁹ operationē a corꝑe: q̄z neutrū de deo dicim⁹ ꝑm q̄ icarnat⁹ est. vñ ad hoc q̄ ponam⁹ eū icarnatū: nō oz q̄ ponam⁹ eū vtutē in corꝑe: vel aliquo mō ad corꝑ⁹ finiri.

¶ Utr̄ deuz incarnari fuerit cōgruuz.

ABsecunduz sic ꝓcedit̄. videt̄ q̄ nō fuerit congruū deū incarnari: etsi fuerit pol'e: sicut. n. bonitati opponit̄ malitia: ita maiestati opponit̄ infirmitas: sz sūmā bonitatē nō decet assumere aliquā malitiā. ergo sūme maiestati indecēs est oīs ifirmitas: oīs aūt sapiēs vitat idecentiā. ergo cū deꝰ sit sapiētissimⁱ⁹: nullo mō nostrā naturā q̄ infirma est assumere debuit. ¶ P. petrⁱ⁹ bonus ⁊ petrⁱ⁹ angeli fuerūt eiusdē generis: q̄z vterq; ꝑ supbiā peccauit: sed deꝰ angeloꝝ petⁱ⁹ nō subuenit ꝑ alicui⁹ nāe assūptionē. ergo nec petⁱ⁹ boīs subuenire debuit ꝑ incarnationē. ¶ P. creatio recreatiōi reſpōdet: sed deꝰ ad creationē boīs nullā creaturā assumpsit. ergo nec ad eiⁱ⁹ recreationē incarnari eū ꝓgruū fuit. ¶ P. vt in psal. dr̄. Miserationes ei⁹ sup oīa opa ei⁹. q̄ ꝑs decuit q̄ deꝰ ostēderet imēsitatē sue mie q̄ sceueritatē sue iustitie. Sz ad magnitudinē misericordie ptinet: vt petā sine satisfactiōe remittant̄. vñ ⁊ a ꝺo nobis ꝓcipit̄ vt debitoꝛib⁹ nostris gratis dimittam⁹. ergo ⁊ deꝰ nāz būanā gratis reparare debuit nō expetēdo satisfactionē: ⁊ ita nō fuit opportunū vt deꝰ bō fieret ad satisfaciēdū ꝓ boib⁹. ¶ P. nulla crudelitas deo ē attribuēda: q̄ sūme est misericoꝛs: sz exigere ab aliq̄ plus q̄ pōt est crudele. q̄ ꝺs nō exigit satisfactōez ab hoie quā bō nō pōt ꝑsolere: ⁊ ita bō ꝓ se pōt satisfacere: ⁊ sic nō fuit necessariuz q̄ deꝰ incarnaret̄. ¶ P. q̄uis pōt satisfacere pro maiori petō: pōt satisfacere ꝑ minori: sed mortale petm̄ actuale ē maius q̄ originale: q̄z hz plus de volūtario. q̄ cū bō possit pro mortali satisfacere: pōt ꝑ originali multo fortius satisfacere. ⁊ sic idē qō ꝑus. ¶ P. in ꝑmo pārēte idē fuit petm̄ originale ⁊ actuale: sed ipse ꝑ penitētiā de petō actuali satisfecit. q̄ ⁊ de origiali potuit satisfacere. ⁊ sic idē qō prius.

¶ P. ꝑm Dio. lex diuinitatis ē vltima ꝑ media reducere: sed bō ꝑ petm̄ a deo abiect⁹ erat. q̄ cū nā angelica iter naturā diuinā ⁊ hūanā sit media. vt in. 4. ca. ce. ierar. ostēditur. videt̄ q̄ etsi bō sufficiēter satisfacere nō poterat: ꝑ angelū hoc fieri debuerit: ⁊ nō ꝑ deū icarnatū. ¶ P. qōlibz bonū creatū finitū ē: sed bonū totius būane nāe est creatū: quolibet aūt finito pōt deꝰ facere aliqd maius. q̄ deus pōt facere vnā creaturā: cui⁹ bonitas ꝓponderet bonitati totius nāe humane. q̄ ꝑ illaz posset recōpensari cozruptio totius humane nature: ⁊ ita videt̄ q̄ nō oportuit ad reparationem humani generis deum incarnari.

¶ Sed ꝺ. Nō erat cōueniēs vt vna nobilissima creaturā a suo fine totaliter frustraret̄: sed būana nā est iter nobilissimas naturas. cū ergo tota cozrupta fuerit ꝑ petm̄ in ꝑmo parēte: ⁊ ita brītudine ꝑuata: ad quā istituta erat: cōgruū fuit ipaz reparari: sz repatio humani generis nō pōt fieri nisi petm̄ dimittat̄: nec iustū est vt petm̄ sine satisfactione dimittat̄. ergo oportuit ꝑ petō toti⁹ būane nature

Universidad de Deusto
Biblioteca

satisfieri:sed satisfactio decēter fieri nō pōt:nisi ab eo qui debz satisfacere ⁊ pōt:sz nō dz nisi bō ℊ peccauit:⁊ nō pōt nisi de⁹:qz quelibet creatura totū suū esse deo dz:ne dum vt pro alio satisfacere possit:⁊ sic aliqua creatura pro boīe nō pōt satisfacere:nec ipse pro se:cū pctō idignus reddat. ¶ P. nullius creature bonū excedit bonū nāe būane vt recōpensatiōez ꝓ tota nā possit facere. ℊ opportunū fuit. vt de⁹ bō fieret ad satisfaciendū ꝓ boīe. ¶ P. Sap. 8. dr. Sapiētia vicit malitiā:sed per malitiā diaboli ⁊ boīs humana nā:que opus est dei:abiecta erat ℊtū deyci potuit in culpā ⁊ in miseriā. ergo decuit vt sapiētia dei ipaz exaltaret:ℊtū exaltꝫ potuit. ergo cū būana nā sit assumptibilis in vnitatē dīne psone:vt ꝑus dictū est. videt cōgruū fuisse vt de⁹ humanā nām assumeret. ¶ Itē Jac. 3. Deus superbis resistit:sed ꝓ superbiā diabolus boī iuidēs eū seruū suū ꝛstituit:⁊ iniuste in seruitute detinuit:cū ad seruitiū dei creatus sit. ℊ decuit vt sūme potēs de⁹ nequitie diaboli resisteret:vt nō solū boīez ō ei⁹ ptāte eripet:sz ēt ecōuerso boīez dñz diaboli ꝛstitueret:sz cū nulla creatura sit superior angelica nā que est in diabolo: hoc non posset esse nisi homo ℊ angelozuz dñs esset:qō soli deo cōuenit. ergo decuit vt deus bō fieret. vt sic in noīe iesu omne genu flectat̄ celestiū terrestrium ⁊ infernoz. Phil. 2.

Respōdeo dōm ℊ ad ea que fidei sunt rō demonstratiua haberi nō pōt:cum fides de nō apparētibus esse dicat. Deb. 9. ⁊ pcipue in illis q̄ ex mera dei volūtate ꝓueniūt:cuiusmodi est icarnatio:⁊ iō ad incarnationē ꝓbādaz rō demōstratiua haberi non pōt. nec etiā in ꝟriū:qz cū demōstratio scire faciat:scia aūt nō nisi veroꝝ sit:opz oē qō demōstrat veꝝ ee:⁊ eius ꝟriū falsuz. ⁊ ideo sufficit defendere ℊ nō est ipossibile icarnationez ee:qō in ꝑmo articulo ex parte dctī est:⁊ ostēdere aliquā cōgruentiā ad icarnationē:qō ad hunc articulū pertinet. ¶ Sciēdū ergo ℊ suppōsito lapsu būane nāe congruētia icarnationis apparet ex trib⁹. ſ. ex plenitudine dīne misericordie:⁊ ex ꝛmobilitate iustitie ipsi⁹:⁊ ex decenti ordine sapiētie eius:qz igit de⁹ sūme bon⁹ ⁊ misericors est:decuit vt nulli negaret nāe hoc cui⁹ capaz erat. ergo cū humana natura lapsa eēt:⁊ nihilomin⁹ reparabilis erat:decuit vt eam reparet:qz etiā iustitia ei⁹ ꝛmutabilis ē:cui⁹ lege sancituz est:vt nunq̄ pctm̄ sine satisfactiōe dimittat̄:decuit vt in būana natura ꝛstitueret euz q satisfacere posset:qz hoc purus bō ꝓ se facere nō poterat vt dicet. ſz qz sūme sapiens ē cōueniētissimū modū reparatiōis debuit adinuenire. Modus aūt cōueniētissimus est vt integre natura reparet̄:⁊ faciliter ad id qō amiserat bō peruenire possz. Si aūt boīem ꝓ angelū reparet:nō itegra eēt repatio: qz semp bō angelo salutis sue debitor eēt:⁊ ita ei in btitudie adequari nō posset:qō tm̄ cōsecut⁹ fuisset si nō peccasset:sicut ⁊ nūc cōsequunt̄ boīes ꝓ gratiā reparatiōis: vt sint sicut angeli dei in celo. Mat. 22. Et ideo decuit vt nō angelus:sed ipse deus boīem repararet. Silr vt eēt facilis modus ascēdendi in deū:decuit vt bō ex his que sibi cognita sunt tā ſm ītellectū q̄ affectū in deū cōsurgeret:⁊ qz boī cōnaturale est ꝟz statū pītis miserie: vt a visibilib⁹ cognitionē accipiat:⁊ circa ea afficiat̄:iō deus cōgrueter visibilis fact⁹ est humanā nām assumēdo vt ex visibilib⁹ in ſui sibilium amorem ⁊ cognitionem rapiamur.

Ad primuz ergo dōm ℊ maiestatē nō decuit infirmitas eā deprimēs ⁊ quodāmō inuoluēs:nec per icarnationē ifirmitas humanitatis diminuit potentiā maiestatis:qz due nature in vna psona incōfuse ⁊ inalterabiliter sunt vnite:nec est silis rō de malitia ⁊ infirmitate:qz ifirmitas de sui rōne nō ꝑtuat ordinē a fine: ⁊ ideo ꝓter aliquē finez assumi potuit:sed malitia dicit ſm deo ordinationē a fine. ⁊ ita omnē cōgruitatē tollit. vñ omnino indecēs fuisset vt sūma bonitas quocūq; mō malitiam assumeret. ¶ Ad scōm dōz ℊ petrus homis fuit remediabile. nō aūt pctm̄ angeli:cuius rō multipliciter assignat̄. Primo ex virtute naturali vtriusq;:qz quātū ad cognitiuā angelus cognoscit in luce plena ꝑ itellectū deifor mē:vt possit totū cōsiderare sine ingsitione:qō ad electionē alicui⁹ rei ptinet:vt sic per ignorātiaz nō excuset̄:sicut bō ℊ cognoscit q̄ agēda sunt deliberādo per rōnē q̄ est q̄si quedā obumbratio itellectus. vt dicit Isaac in li. de differentionib⁹:quantū ad affectiuā vo:qz volūtas angeli inter tibilis est post electionē:cū sit infra volūtatē diuinā q̄ est iuertibilis ante ⁊ post:⁊ supra voluntatē būanā q̄ est vertibilis ante ⁊ post:⁊ iō angelus malo qō appetuit peccando imobiliter ꝟ beret. Scōa rō assignat̄ ex natura vtriusq;. qz angeloz natura nō ꝓpagat̄ ex vno:ex quo vitiū cōtrahat sicut humana:⁊ ideo nec per vnū eā reparī ꝛgruit. ⁊ hoc ē qō videt̄ Apls dicere ad Ro. 5. Sic ꝑ vnū boīez ⁊c. Tertia ex pctō vtriusq;:⁊ quātū ad gen⁹ pcti:qz bō supbiuit ex appetitu scie:cuius natura creata capax est:angelus vo ex appetitu potētie:quā natura creata nō ita pfecte pōt recipere sicut sciam. vñ ⁊ aīe xpi cōicata est ois scia:sed nō oi potentia. Et etiā ℊtū ad circunstantiā pcti:qz bō peccās ⁊ de venia cogitauit:⁊ in aliquo decept⁹ ē. vt in. 2. lib. di. 22. dr. nō aūt āgelus peccās:⁊ silr ℊtū ad occasionē pcti:quā bō habuit:qz alio suggerēte peccauit:nō aūt āgelus. Quarta ex iustitia dīna:qz oēs illi ad quos corruptio pcti primi boīs venire debebat:nōdū erāt in actu:sz in ꝟtute tm̄. Et iō nō ōcebat vt ꝑus ℊ esset vltimā dānationē reciperēt:sicut ōes angeli actu existētes ꝓpter arbitriū peccauerūt. Quinta ex misericordia dīna:qz tota natura būana lapsa erat in vno parēte:nō aūt tota natura angelica:⁊ iō magis indecēs erat vt natura būana tota relinqueret̄ sub dānatione q̄ natura angelica:q̄ nō tota corruerat. Sexta vo ⁊ ꝑcipua est ex pte status vtriusq;:qz bō nō peccauit in termino vie sue sicut angelus:cui ad ꝓpriā electionez status vie finitus est:⁊ hoc cōsonat verbo Dama. ℊ dicit ℊ hoc ē boīb⁹ moꝛs qō angelis casus. ⁊ de hoc i li. 2. dctī ē. ¶ Ad tertiū dōm ℊ in creatiōe se hz creatura sicut effect⁹ pductus in eē p creationē. ⁊ iō nō exigit̄ vt a creatura aliquo mō opatio creatiōis exeat:sed ℊ ad eā terminetur:sed in recreatiōe creatura se hz vt satisfaciēs:qō sine ei⁹ opatiōe fieri nō pōt. ⁊ iō q̄uis creatio sit opus dei, nō per aliquam creaturā:tm̄ oz ℊ recreatio per modū redēptiōis facta sit opus dei nām creatā assumētis. ¶ Ad q̄rtū dōz ℊ q̄uis deus sit sūme misericors:sua tm̄ mia nullo mō iustitie sue obuiat. Misericordia. n. q̄ iustitiā tollit magis ſstultitia q̄z virt⁹ dici dz:⁊ ita deū nō decet:ꝓpter qō de⁹ misericordiā ifinitā sic manifestare voluit: vt in nullo ei⁹ iustitie derogaret̄:qō factū est:dū ꝑ nobis bō factus ē:vt ꝑ nobis satisfaceret:ī quo ēt eius abundātior mia ostēsa est ad nos q̄z si peccatū sine satisfactōe dimisisset:inquantū naturā nostrā magis exaltauit:⁊ ꝑ nobis mortez pertulit. Nec tm̄ ē simile de boīe ⁊ de deo ꝓpter duo. Primo qz ipse de⁹ ē index oīum:ad quē ptinet iustitie ordinē seruare:nō aūt bō gliber. vñ ⁊ iudex nō dz ꝓprio arbitrio pctā dimittere impunita. Secō. qz cum deus sit ipsa bonitas ex hoc ipso est aliqō malū:ℊ cōtra ipm est:⁊ ideo cū pena nō debeatur actui:nisi qz malus est:decet vt ipse se vindicet puniendo pctm̄:qō cōtra ipm cōmissum est:secus aūt est de homie. vñ bō non debet punire quasi se vindicans:sed quasi deū vindicans si hoc ex officio hz. Unde dicitur Deutero. 32. scōz aliā litterā. Mihi vindictā ego retribuam. ¶ Ad quintū dōm ℊ quātitas peccati ex duobus pōt pensari. ſ. ex parte dei in quē peccat̄. ⁊ sic infinitatē quandā habet

ꝓut offensa dei est:qz quāto maioꝛ est qui offendit̄:tanto culpa est grauioꝛ. vel ex pte boni qō corrumpit̄ per peccatū. ⁊ sic quātitas culpe finita est. ſ. in ℊtuz est corruptio nature. ⁊ ideo ad satisfactionē debitā regritur actio boīs que ꝓportionet̄ ℊtitati culpe in ℊtum corruptio quedaz est. ⁊ grā cuius ꝟtus quodāmodo ifinita est:cū sufficiat ad merendū ꝓmiū infinitū:per quā satisfactio ꝓportionat̄ ℊtitati culpe:ꝓut offensa dei est. ⁊ ideo ex se non sufficit ad satisfaciēdum:qz ex se grām habere nō pōt. nec tm̄ de⁹ crudelis est hanc satisfactionē exigēs:qz quāuis grām habere non possit ex se:⁊ ita nec satisfacere:pōt tm̄ satisfacere per id qō deus paratus est dare. ſ. per grām. ¶ Ad 6ᵐ dōz ℊ quātitas oziginalis ⁊ actualis mortalis pōt duplr attendi. vel ℊtum ad ꝑncipium:vel ℊtum ad bonuz quod per vtrunq; ꝑuatur. Principiuz aūt actualis peccati volūtas ꝓpria est. Principium aūt oziginalis in isto est oziго eius vitiata. vñ oziginale quodāmō est necessarium:sed actuale est oīno voluntarium. vñ plus habet de rōne culpe ⁊ vituperabilis. Bonum aūt qō per actuale peccatuz corrumpitur est bonum huius psone:cui ꝓponderat bonum totius nature:quod per oziginale corrumpit̄:qz bonum gentis est diuinius q̄ bonum vnius hominis:vt dicitur ꝑmo ethic. Unde ⁊ oziginale peius erit q̄ actuale:vt sic possit dici ℊ actuale est magis culpa:⁊ oziginale maius malum. actio aūt satisfacientis:vt ꝑus dictuz est:ꝓportionat̄ ℊtitati culpe ex parte boni quod per culpam corrumpit̄:⁊ iō cuz omnis actio sit persone:qz actus singulariū sunt: ideo ad satisfactionem pro actuali sufficit actus cuiuscūq; boīs cum gratia diuina:non aūt ad satisfaciēdum pro oziginali peccato. nisi actio illius boīs plus valeret q̄ totum bonū humane nature:⁊ hoc nō posset esse:si esset purus homo:⁊ ideo oportuit esse deum ⁊ boīem:qui pro oziginali satisfaceret. ¶ Uel dōm ſm quosdam ℊ etiā pro actuali peccato nō sufficit purus homo satisfacere nisi ꝑsuppositа satisfactione ꝑsone cuius passione etiā antiquoꝝ patrum satisfactio efficax fuit:qui in fide eius saluabant̄. ¶ Ad 7ᵐ dicendū ℊ in peccato ꝑmi boīs persona corrupit nām. vnde illud pctm̄ pōt duplr considerari: vel ℊtum ad corruptionem boni psonalis:⁊ sic ꝑmus homo pro eo satisfecit adiutozio gratie dei: vel in ℊtuz fuit corruptio nature:⁊ sic pro eo adam satisfacere non potuit:nec aliquis antiquoꝝ patruz nisi solū in ℊtum corruptio nature in psonam redundabat. Ex hac enim parte oziginale pctm̄ in antiquis ꝑribus per fidez:decimas:circūcisionē:⁊ sacrificia soluebat̄:⁊ ideo decedentes:nondum ad visionē dei admittebant̄: nisi ꝑus per satisfactionē xꝑi nature corruptio sanaretur. ¶ Ad 8ᵐ dōm ℊ ipsa repatio humani generis aliquo mō mediātibus angelis facta est:ipsi enim nasciturū dīm annunciauerūt:vt dr Luc. 2. non tm̄ sufficiebat angelus reparationē ꝑficere:qz satisfacere nō poterat pro tota humana natura:nec etiā debebat:qz ipe nō peccauerat:⁊ ideo oportuit:vt dictū est:ℊ per deū boīem reparatio humani generis cōpleret̄. ¶ Ad 9ᵐ dōm ℊ nulla creatura in quātacūq; bonitate crearet̄ pōt sufficere ad reparationē corruptionis humane nature per modū satisfactionis: cuius ratio pōt eē triplex. Prima est:qz ois creatura totū quod pōt pro se deo debet:vñ nō relinquit̄ sibi vt pro alio satisfacere possit. Scōa qz boc regritur in satisfactiōe:vt qō satisfaciēs reddit:ꝓponderet ei qō per culpā ablatū est:vel saltem sit equale illi:q̄uis aūt aliq̄ natura icreata sit vel posit esse melioꝛ natura humana:nō tm̄ natura in aliqua persona creata considerata pōt adequare bonitatē totius nature humane. bonū enim humane nature quodāmodo infinitū est per cōparationē ad suppositа:in ℊtuz natura humana in ifinitū per gnātionē cōmunicabilis est:bonū aūt cuiuslibet nature create ⁊ in se finitum est:⁊ finitur ſm q cōsiderat̄ in vno supposito determinato:⁊ ideo cuz actus sint suppositoꝝ:nō pōt esse vt opatio alicuius creature valeat tm̄ ℊtum est totum bonum nature humane vt possit esse digna satisfactio pro eius reparatione. Tertia est:qz vt in scōo dictuz est:humana natura in ꝑma sui cōditione accepit q̄dā per que supra statū suis ꝑncipijs ꝓgruentē eleuabat̄:sic imortalitatē quādā que erat grē:non nāe:⁊ alia bō sibi ex pura liberalitate dīna collata:que ꝑ pctm̄ amisit. vñ eā repare erat ad gradū supiorē ipsam eleuare in q̄ ꝑus cōdita fuerat:nō est aūt possibile eleuare aliquā nām ad gradū supiorē:nisi ei qui naturas ꝓdidit:⁊ eaꝝ gradus ordinauit:⁊ iō soli deo possibile fuit nām būanaz repare.

¶ Utrū si bō nō peccasset deus fuisset incarnatus.

A D tertiuz sic ꝓcedit. videt̄ ℊ si bō non peccasset deus icarnatus fuisset:vt eniz dr Deut. 32. dei ꝑfecta sunt opera:sed perfectio nō pōt esse nisi vltimū ꝑncipio cōiungatur:vt sic q̄si q̄dā circulus cōcludat̄ ⁊ alteri⁹ additio fieri nō possit:cū ℊ ipse deus sit ꝑmuz:⁊ bō sit vltima creaturarū:decuit ad ꝑfectionē vniuersi:vt etiā si bō non peccasset:de⁹ bō fieret. ¶ P. humilitas est ꝑfecta ꝟtus:vt dr in glo. sup Matth. 3. sup illud. Sic decet nos ꝑplere oēz iusticiaz:sz ois ꝑfectio deo attribuēda est:ℊ ipse perfectissimā būilitatē bz:ꝑfectissimus aūt ℊdus būilitatis est:vt aliquis se iferiozi vl ꝛiūgat vl subiuciat:ℊ decuisset vt de⁹ aliquā creaturā assumeret:ēt si bō nō peccasset. ¶ Itē. Ro. ꝑ. Inuisibilia dei per ea que facta sunt ītellecta ꝛspiciunt̄ sz potē:ia ⁊ sapia ⁊ bonitas dei sunt infinita:ℊ decuit etiaz si bō nō peccasset vt in aliꝙ effectu manifestarent̄:sz potētia ifinita nō manifestat̄ nisi per effectuz ifinitū:nec sapia ifinita nisi ꝑ decorē ifinitū:nec bonitas ifinita:nisi ꝑ cōicationē ifinitā:cū ℊ nulla creatura sit ifinita:nec in ea sit ifinitus decor resultās ex forma ⁊ ꝓportiōe partiū:nec itez aliq̄ creatura cōicationez boni ifiniti recipiat:videt̄ ℊ ēt decuit boīe nō peccāte vniri deū homini:vt ex parte boīs rō effect⁹ eēt:⁊ ex pte dei ifinitas:⁊ ex ꝺiuctiōe diuine nāe ad creaturā ifinit⁹ decor resplēderet:⁊ infinitū bonū ipsi nāe būane cōicaret̄. ſ. psona icreata que in ea subsisteret. ¶ Itē per pctm̄ nō est in aliquo capacitas būane nāe ampliata:sz post pctm̄ būana nā inuēta est capaꝛ tāti boni vt a deo assumeret̄ in vnitatē psone:ℊ ⁊ añ pctm̄ bui⁹ dignitatī capaꝛ fuit:sz ad deū:qui ifinito amoꝛe diligit ea q̄ sūt: ꝑtinet vt nullū bonū creature ōneget:cui⁹ est capaꝛ. ℊ ipe humanā nām assumpsisset:ēt si bō nō peccasset. ¶ Itē nō ē credēdū ℊ bō ex pctō aliqō cōmodū reportauerit:sz maꝛima dignitas būane nāe est in ℬ ℊ assumpta ē in vnitatē dīne psone:ℊ ℬ per pctm̄ bō ꝓsecut⁹ nō est:⁊ sic idē qō ꝑus ¶ Itē. cū bō ad btitudinē creat⁹ sit:añ pctm̄ tot⁹ bō btificabilis erat:sz btitudo boīs ℊtū ad ptē sēsitiuā erit i aspectu būanitatis assumpte:ℊtū vo ad ptē itellectiuā in ꝺtu tu deitatis assumētis:sic enim ingrediet̄ bō ⁊ egrediet̄:vt Aug. exponit:⁊ pascua inueniet. Jo. io. ℊ ēt si bō nō peccasset:būanitas a deo assumpta fuisset. ¶ P. Ber. exponens id qō dr Jone ꝑ. Et ꝓpter me ozta ē tēpestas ⁊c. dic ℊ dya bolus vidit rōnalē creaturā assumēdā in vnitatē psone filꝙ dei ⁊ inuidit:⁊ hec iuidia fuit cā casus ei⁹:⁊ mouēs ipz ad tētādū boīez:si āt icarnatio nō fuisset nisi boīe peccāte:nō istigasset dyabol⁹ boīez ad peccādū:qz ꝑ ℬ ꝓmouisset eū ad bonū qō ei inidebat:ℊ ēt si bō nō peccasz:ds fuisz icar

¶ Sz ꝺ. Aug. i li⁹ de vbis apli. exponēs illō Matth. (nat⁹, 18. Uenit filꝰ boīs q̄rere ⁊ sal. fa. qō ꝑierat:dic. Si bō ñ peccasset filꝰ boīs nō veniret:sz ibi dīs logtur de aduētu in carnē:ℊ si bō nō peccasz filꝰ dei nō eēt icarnat⁹. ¶ Itē ꝑ Ubi. ꝑ. Xps ibs vēit i būc mūdū pctores sal. fa. Ubi glo.

Luce 19

Universidad de Deusto
Biblioteca

Aug. dicit q̄ nulla cā fuit dño xp̄o veniēdi nisi pc̄ōzes saluos facere: tolle vulnera: tolle morbos: ⁊ nulla ē cā medicine: sed remota cā remouet effectus: ergo si pc̄ñ nō fuisset: filius dei nō fuisset icarnatus. ¶ P. Apl's dic̄ Deb. 2. q̄ pueri cōicauerūt carni ⁊ sanguini ⁊ ipse similiter cōicauit eisdem: vt per mortē destrueret eū⁹ qui bēbat mortis ipe riū: sed mors per pc̄ñ in hūc mundū intrauit Ro. 5. ergo si pc̄ñ nō fuisset: per incarnationē de⁹ carni ⁊ sanguini nō cōmunicasset. ¶ P. Grego. dicit: nihil nobis nasci profuit nisi redimi ꝓfuisset: ſz redemptio nō fuisset nisi pc̄i seruitus fuisset: g̃ si pc̄ñ nō fuisset: fili⁹ dei tpal'r nat⁹ nō fuisz.

Respondeo dōm q̄ huius qōnis veritatem solus ille scire pōt qui natus ⁊ oblatus est: q̄ voluit. Ea enim que ex sola dei volūtate dep̄dent: nobis ignota sunt: nisi in q̄tum nobis innotescūt per auctoritates scō⁹: q̄bus deus suā volūtatē reuelauit: ⁊ q̄ in canone scripture: ⁊ in dictis sc̄ōz expositoz: hec sola assignat cā icarnationis: redemptio scilicet hois a ſuitute peccati: ideo q̄dam ꝓbabil'r dicūt: q̄ si homo nō peccasset: fili⁹ dei homo nō fuisset: q̄ō etiā ex verbis leonis pape in sermone de trinitate expresse habet: si enim inquit homo ad imaginem ⁊ similitudinē dei factus in suo honore mānisset creator mūdi creatura nō fieret: aut sempitern⁹ tēporalitatē subiret: aut equalis deo patri dei filius formā ſui assumeret.

Item Augu. in oſone ad btām virginem. Ut q̄d enim nescium peccati pro pc̄ōzibus pareres: si deesset qui peccasset: aut q̄d mater fieres saluatozis: si nulla esset idigentia salutis? Item sup illud Matth. p̄. Ipse enim sal. fa. populū: fm Augu. si homo nō peccasset. ẏgo nō pepisset. Aly vō dicūt q̄ cū per icarnationē fily dei nō solū libatio a pc̄ō: sed etiā humane nature exaltatio ⁊ totius vniuersi ꝓsummatio facta sit: etiā pc̄ō nō exīte ꝓpter has causas incarnatio fuisset: ⁊ hoc etiam ꝓbabiliter sustineri potest.

Ad primum ergo dōm q̄ vniuersum pficit in cōiunctione vltimi ad p̄ncipium p̄mū: nō tamē op̄z q̄ in ꝺiunctione que est in vnitate ꝑsone: sed in cōiunctione que est per ordinem ad finem. ¶ Ad sc̄ōz dōm q̄ aliquid pertinet ad pfectionem hois: q̄ō omnino derogat pfectioni dei. vñ quāuis humilitas sit pfecta virtus in homine: nō tamen op̄z vt in deo ponatur si p̄pe sumatur humilitas: q̄ō patet ex spēbus ſupbie que ei opponuntur: quaꝝ p̄ma est cū bonū q̄ō habet quis tribuit sibi: hoc q̄dem in homine vicium est: q̄ nihil habet a se: sed in deo ſumme pfectionis est qui nihil habet ab extrinseco. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̄ in ꝓductione minime creature manifestatur infinita potētia sapientia ⁊ bonitas dei: q̄ quelibet creatura ducit in cognitionem alicuius p̄mi ⁊ ſūmi: quod est infinituꝫ in omni pfectione: nec op̄z vt potentia infinita per effectum infinitum manifestet: nec bonitas infinita per cōmunicationē infinitam: sed sufficit ad oñdenduꝫ bonitatem infinitam hoc q̄ō vnicuiq̄ iuxta ſuam capacitatem largitur. ¶ Ad 4ᵐ dōm q̄ capacitas alicuius creature pōt intelligi duplr: vel fm potētiam nālem que pertinet ad rōnem seminalem: ⁊ sic nullaꝫ capacitatem nature vacuam deus dimittit in genere: q̄ius capacitas alicuius creature particularis non impleatur ꝓpter aliq̄ō impedimentuꝫ: vel fm potētiam obedientie fm q̄ quelibet creatura habet vt ex ea possit fieri q̄ō de⁹ vult: ⁊ hoc modo in natura humana est capacitas huius dignitatis vt in vnitatē diuine persone assumat: nec oportet q̄ omnez talem capacitatem adimpleat: sicut non op̄z q̄ deus faciat quicquid potest: sed quod ꝛgruit ordini sapie eius. ¶ Ad 5ᵐ dōm q̄ sicut dicit aplus Roma. 5. vbi abundauit delictum superabūdabit ⁊ gratia. vñ nō est incōueniēs vt aliquod bonū deus ex peccato eliciat quod sine peccato nō fuisset: vt patet in multis virtutibus vt in patientia: penitentia ⁊ hꝺ. ⁊ ita etiam ex peccato hois hoc optimuꝫ deus potuit elicere: vt dei filiꝰ incarnaret. ꝓpter q̄ō dicit Hzeg. O felix culpa que talē ac tantū meruit habere redemptorem. ¶ Ad 6ᵐ dōm q̄ btitudo totius hominis est ex ipsa diuinitate in quā virtus intellectus immediate fertur: ex quo redundat gloria in inferiores partes anime ⁊ in ipsuꝫ corpus: in visione aūt humanitatis xp̄i erit quoddaꝫ gaudium accītale: sicut etiam in victoria passionis eius: ⁊ tñ constat apud omnes: q̄ si homo non peccasset xp̄s passus nō fuisset. ¶ Ad 7ᵐ dōm q̄ si etiam ponatur q̄ dyabolus preuiderit rōnalem creaturam a filio dei assumēdaꝫ: nō tamē op̄z q̄ preuiderit antecedentia ad ipsam: sicut etiā: vt ibidem Ber. dicit: preuidit se futurum p̄ncipem malorum: q̄ō per suum casuꝫ cōsecutus est: ⁊ tñ suum casum nō preuidit: vt in. 2. lib⁹ dis. 4. dictū est. ¶ Ad ea vō que in cōtrariū obyciuntur potest rñderi fm aliam opionem q̄ auctozitates ille loquunt de aduentu in carnem passibilem ad redimēdum: redemptio enī nō fuisset nisi seruitus peccati precessisset: ⁊ nō de aduentu in carnem simpliciter.

¶ Utrū decuerit deū tñ differre icarnationē ſuā.

Ad quartuz sic p̄cedit. videt q̄ filius dei nō debuerit ſuam incarnationē tñ differre: tempus enim incarnationis dī tempus plenitudinis. ad Hal. 4. Cū venit plenitudo tēporis ⁊c. sed plenitudo perfectionē importat: cū ergo perfectio vniuersi consumata sit die septima: vt dicit Heñ. p̄. videt q̄ tunc debuit filius dei incarnari. ¶ Itē amoz causat donū ⁊ celeritatē doni: sed deus ex maxima charitate icarnatus est. Ergo videt q̄ nō debuerit tantū incarnationem differre. ꝓ̄ma ꝓbatur per id quod dicit Prouerb. 3. Ne dicas amico tuo vade ⁊ reuertere: ⁊ cras dabo tibi cum statim possis dare. Sc̄ōm per hoc q̄ō dicit Piere. 13. in charitate ꝑpetua dilexi te: ideo attraxi te miserans. ¶ Item. quāto plus differtur medicina: tanto periculosius inualescit morbus: ſz sapiētis medici est vt morbi periculū euitet: ergo videtur q̄ incarnationē ſuā dei filius accelerare debuerit. ¶ Itē ꝓ̄ma Tbi. 2. dicit q̄ vult deus omnes hoies saluos fieri: sed si xp̄s ante incarnatus fuisset multis ad salutem magis via patuisset: vt dī Matth. 11. Si in tyro ⁊ ſydone facte fuissent virtutes que facte ſunt in te olim penitentiaꝫ egissent: ergo videt q̄ deus ante icarnari debuerit. ¶ P. vt Boetius dicit in libro de conſo. natura a pfectionibus initium ſumit: sed opus dei nō est minus ordinatū q̄ op⁹ nature: cū ergo pfectissimū in opibus dei sit incarnatio videtur q̄ circa p̄ncipiū deus incarnari debuerit.

¶ Sed ꝓtra. perfectio gratie magis assimilat perfectioni glorie q̄ pfectioni nature: sed perfectio gratie incarnationi debet: vt dicit Joā. p̄. Gratia ⁊ veritas per iesum xp̄m facta est: cuiz ergo pfectio glorie fini seculoz debeat: perfectio vō nature p̄ncipio: videt q̄ versus finē seculoz magis q̄ circa p̄ncipiū deus incarnari debuerit. ¶ P. Aug. dicit. Institutū est vt iam pacte ſponſe non statiz tradantur: ne vilem habeat maritus dataꝫ quā nō ſuſpirauit ſpōsus dilatam: sed hoc bñficium scilicet icarnationis debet homo maxime carum habere. ergo decuit vt humanū genus ipm dilatū ſuſpiraret. ¶ P. perfectio fini debet: sed tempus icarnationis est tempus pfectissimū: q̄ in eo dīs tēporis natus est. vñ etiam tempus plenitudinis dicit. ergo videt q̄ versus finē tempozis incarnari debuerit.

Respōdeo dōm q̄ incarnationi tempus cōgruissimū tempoz dispēsatoz elegit. oia enī tēpus hñt: vt dī Eccles. 3. hec aūt cōgruitas nō plene a nob̄ pōt cognosci qui nō oium tēpoz ꝓportiones cognoscim⁹ sed tamen possunt plures rōnes cōgruitatis assignari: q̄re hoc tempus ad icarnationē elegerit. ꝓ̄ma q̄ homo per ſuperbiam peccauerat. vñ oportebat q̄ per humilitatez repararet: ad quā exigebaſ vt defectum ſuum cognosceret in virtute ⁊ in cognitione: defectus aūt cognitionis innotuit homini tempore legis nature. quo tempore multi lamine nālis rōnis non obstante in pessimos errozes idolatrie prolapſi sunt: ⁊ in nefandissima opera: defectus autez virtutis ꝓ̄ie innotuit homini tempore legis scripte: q̄ tunc per legē eruditus: nondū tamen peccati iugum excutere potuit: ⁊ ideo oportuit q̄ post ista duo tempora quasi ꝓparatoria de⁹ homo fieret vt in solo deo ſpes ſalutis haberet. Secunda ratio est: q̄ naturalis ordo est vt ab imperfecto ad perfectū vniat: pfectissimuꝫ aūt in operibus dei est ipsa incarnatio per quaꝫ creatura deo vnit in vnitate persone: ⁊ ideo oportuit vt nō in p̄ncipio humani generis: sed postmoduꝫ versus finē seculoz compleret: vt sic p̄us esset quod aiale est: deinde quod ſpūale est. p̄⁹ Corinth. 3°. Et hanc causam Aug. assignat in lib⁹ 83. q. dicens: sicut absurdus est qui iuuenilem tantū vellet etatem esse in hoie: euacuaret enim pulchritudines que ceteris etatibus suas vices atq̄ ordines gerunt: sic absurdus est qui ſpi vniuerso humano generi vnam etatem desiderat: nam ⁊ ipsum tanq̄ vnus homo suas etates agit: nec oportuit venire diuinitus magistrū: cuius imitatione in mores optimos formaretur nisi in tempore iuuētutis: ⁊ ideo apls ad Hal. 3. dicit homines sub lege quasi sub pedagogo paruulos custoditos: donec veniret qui per ꝓphetas promissus erat. Tertia rō est: q̄ distantia a p̄ncipio facit debilitatem in effectu. Vñ ꝓpter lōge distare a p̄ncipio aliqne res perpetuum esse nō possunt retinere: vt maneāt semp eedem fm numerū. vñ si hoc maximum remediū incarnationis in p̄ncipio seculoz fuisset: p̄cedente tempore effectus ei⁹ in hoies minus carus fuisset refrigescente charitate: ⁊ iō a p̄ncipio generis humani indita est mentibus hoium lex nālis per quam homines deo subiecti eēnt. postmodū vō inualescente cōſuetudine pc̄ōruz lex nālis adeo tenebrata est in pluribus: vt iam nō videret ad regimen humani generis sufficere: ⁊ ideo tūc additum est aliud remediuz: scilicet vetus lex: ⁊ ea que ad ipsam ꝑtinent: qua etiā ꝓcessu temporis in hoium cordibus debilitata: oportuit aliud pfectius remediū per icarnationē apponi vsq̄ ad tps illō cū multoz charitas refrigesceret: ⁊ tūc succederet per z⁹ aduētū visio fidei: ⁊ status glorie statui p̄ñis ecclesie. ⁊ iō dicit Dio. 3. c. Eccle. Jerarch. q̄ sic se hēt hierarchia legis ad nr̄am hierarchiā: ita se habet nostra ad celestem.

Ad primuz ergo dōm q̄ est triplex perfectio: scilicet nature: gratie ⁊ glie: pfectio aūt nature est: que fuit in p̄ncipio seculoz: pfectio vō glorie erit in fine seculoz: ⁊ q̄ pfectio gratie media est inter vtrāq̄: ideo xp̄s: per quem gratia facta est: circa medium seculorum venit. vnde dicit Abac. 3. In medio annoz notuz facies. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̄ amoz discretioni cōiunctus non facit accelerare donum anteq̄ expediat ei cui datur: nō aūt expediebat humano generi hoc donū accipere anteq̄ experimēto discceret: q̄ntum eo indigebat: vt sic acceptū cariꝰ haberet. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̄ alter est in morbo spirituali q̄ corporali: ad ſanationem enim corporalis morbi nō exigit: vt infirmus vim medicine ⁊ periculum morbi cognoscat: q̄ō tamen maxime est necessariū in morbi spūalis ſanatione: qui per humilitatem ⁊ cōtritionem spūs ſanat: ⁊ ideo quāuis medicina corporalis non differat: medicina tamen spiritualis differri potest: nec tñ ita dilata est vt a p̄ncipio penitus deesset: q̄ quādiu fuit morbus: fuit medicina morbi: vt Hugo de ſan. victo. dicit: q̄uis illa medicina non ſit oīno sufficiēs: sic enī ⁊ medicus corporalis egroto preparatoria quedam medicamēta prebet anteq̄ perfectam medicinam det: ⁊ hic etiam fuit ꝓcessus dei in ſanatione humani generis. ¶ Ad 4ᵐ dōm q̄ nullus eoruz qui preordinati erant ab eterno etiaz ante xp̄i incarnationem peryt: nec etiam aliquis nō predestinatus quādocūq̄ incarnatio fuisset: ſaluatus esset: ſi tamē aliquod remedium prebereť non p̄destinato: quod predestinato datur: scilicet finalis gratia: ille etiaz ſaluaret: sed tñ hoc antecedens est incōpossibile ei: quod est eum nō esse predestinatū. vñ sic est vera ista. si xp̄s predicasset alicui p̄scito ille penitētiam egisset: sicut ista. si gratia sibi daret penitētiaz ageret: sed vtriuſq̄ antecedens est incōpossibile p̄scientie cōdēnationis: ⁊ ideo querere quare xp̄s illi nō p̄dicauit vel quare gr̃am illi nō apposuit: est idē q̄ō querere predestinationis cām que nulla est nisi voluntas dei. ¶ Ad 5ᵐ dōm q̄ pfectuz simpl'r precedit impfectuz. sed accipiēdo pfectuz ⁊ impfectū circa idez: impfectū p̄cedit pfectū: q̄ motus est de impfecto ad pfectuz: ⁊ hoc fit aliquo pfecto agēte: q̄ō op̄z p̄us eē: ⁊ iō in humano genere p̄us fuit adhibita impfecta medicina q̄ pfecta ab ipso pfecto deo: qui est pfectionis p̄nceps: vt dicit Dio.

Questio II.

Deinde queritur de assumente carnem: ⁊ circa hoc querunt q̄ntq̄. ꝓ̄mo vtrum vna p'sona possit assumere carnē alia non assumēte. Secūdo si sic: quare magis filius carnem assumpsit. Tertio vtrum pater vel ſpirituſscūs potuerunt vel possint carnem assumere. Quarto si sic: vtrum potuerūt eandem numero humanā naturam assumere. Quinto vtrum vna persona possit duas numero humanas naturas assūmere.

¶ Utrū vna persona ſine alia possit carnem assumere.

Ad primuz sic p̄cedit. videt q̄ vna persona ſine alia nō possit carnē assumere. Damascē. enī dicit q̄ in dīnis oia sunt vnum preter ingenerationem generationē ⁊ ꝓcessionē: sed incarnatio nullū horz est: ergo incarnatio cōmunis est tribus. ¶ Itē sicut est vna entia trium ꝑsonarū: ita vna opatio dīna: sed assumere carnē est q̄ꝺaz opatio dīna: ergo est cōis tribus ꝑsonis. ¶ Itē Damascē. dic̄ q̄ tota natura dīna in vna ſuarū ypostasium icarnata est: sed q̄cq̄ dicitur de natura cōmune est tribus: ergo incarnatio cōmunis est tribus ꝑsonis. ¶ Itē quecūq̄ sunt vnū fm subam simplicē: cuicūq̄ vnitur vnū ⁊ reliquum. sed tres ꝑsone sunt vnū fm subam que est cōmunis ⁊ simplex: ergo si carni vnit filius necessario ⁊ carni vnit pater.

¶ Itē maioz est vnio que est per gr̃am vnionis q̄ que est per gr̃am adoptionis: sed in vnione per gr̃am adoptionis nō vnit menti vna ꝑsona sine alia: g̃ nec vna ꝑsona assum

¶ In ꝛriuz vī q̄ō Dio. 2. c. de di. no. ꝑsit carnē sine alia. ea que ad icarnationē ꝑtinēt cōputat inter ea que sunt de discreta theologia: hec aūt sunt que vni ꝑsone ꝺueniūt sine alia: g̃ icarnatio ꝺuenit vni ꝑsone sine alia ⁊ nō oibus.

¶ Itē icarnatio icludit in suo ītellectu missionē: vt in lra dr̄: sed ad hoc q̄ vna ꝑsona mittat nō segtur q̄ oēs mittātur: g̃ vna ꝑsona sine alia incarnari pōt. ¶ P. maioz est distinctio rei ⁊ rōnis q̄ distinctio rōnis tātū. ſz rōnes diuersarū rez in dīnis nō distinguunt nisi rōne. ꝑsone aūt distinguunt ⁊ re ⁊ rōne: g̃ maioz ē distinctio ꝑsonarū in deo q̄ rōnū idealiū: ſz ꝺs p̄ vnā rōnē aliq̄ opat: q̄ō nō opat p aliā: q̄ alia rōne facit boez: ⁊ alia rōne facit equū: vt Aug. ait: g̃ multo amplius vna persona pōt incarnari sine alia.

Rñdeo dōm q̄ quāuis tres ꝑsone sint vnū in entia non tñ op̄z q̄ si vna coniungit carni q̄ etiaz alia. ¶ Ad cuius euidētiā sciendū est q̄ quādo aliqua in

Universidad de Deusto
Biblioteca

aliquo cõiungunt̃ ⁊ in aliquo distiguũt̃:tunc solũ necessariuz est vt simul cõiungant̃:quando cõiunctio fit ꝑm id i quo cõmunicant:siue illud sit idem numero:siue nõ:sicut patet ꝙ homo ⁊ asin⁹ cõicant in animali:⁊ ideo quicquid cõmunicat cũ asino in genere:cõmunicat etiã cũ homie: sed qz homo ⁊ asin⁹ differẽtijs specificis distinguunt̃:non oportet ꝙ quicquid cõuenit cũ asino in differentia specifica cõueniat cũ homine similiter:⁊ ita etiã est in potẽtijs anime.qz oẽs radicant̃ i essentia vna numero.vñ cũ anima vniat corpori dupliciter:⁊ ꝑz essentiã vt est forma ei⁹: ⁊ ꝑz potẽtijs:vt est motor ipsius:vel operãs ꝙ ipsuz:necessariũ est vt aia ꝙ ē vnit̃ oculo ⁊ quãtũ ad essentiã anime inquãtũ ꝓficit̃ ocul⁹ in esse specifico.⁊ ꝑm rationez visiue potentie:ꝓut efficit̃ instrumẽtũ videndi:coniungatur etiã lingue quantũ ad essentiã aie:nõ quãtũ ad rationẽ potẽtie eiusdẽ:eadẽ eni essentia aie q̃ ẽ i oculo:est i lingua:ꝑz ibi ꝑz potẽtiã visiuã:hic ꝑz potẽtiã gustatiuã:⁊ qõ plus est: aliq̃ potẽtia est q̃ nulli parti corpis cõiungit̃ quãtũ ad rõnẽ potentie:vt intellectus:sed soluz quantum ad rationez essentie.Dico ergo ꝙ tres ꝑsone distinguuntur quidez in ꝑsonalitate:ꝑz cõueniũt in natura:vnde quicqd vniretur filio in natura:de necessitate vniret̃ patri:nõ aũt oportet ꝙ si aliqd vniat̃ filio in ꝑsona ꝙ vniat̃ patri.Nõ eni ponimus ĩcarnationẽ filij cẽ hoc mõ vt sit vnio facta i natura: ꝑz solũ in ꝑsona:⁊ ideo nõ opz ꝙ ponam⁹ patrẽ ĩcarnatuz: sicut nõ oportet ꝙ si potentia visiua sit act⁹ corpis:ꝙ intellect⁹ sit actus corpis:q̃uis cõueniant in vna essentia aie.

Ad primũ ergo dicẽduz ꝙ ĩcarnatio includit in se vnũ illoz triũ:qz ĩcarnatio dic̃ vnionẽ in ꝑsona filij:cui⁹ ꝑsonalis ꝓprietas est generatio. ¶ Ad secũdũ dicẽdũ ꝙ assũere duo ipoztat.s.actiões ⁊ terminũ vnionis.dicit̃ eni assũere.q̃si ad se sũere.qcqd q̃ actionis importat̃ in hoc v̄bo:totũ est cõe trib⁹:verũ eni est dicere ꝙ tota trinitas vniuit humanam naturã filio in ꝑsona:ꝑz termin⁹ vnionis est solũ ꝑsona filij ⁊ nõ patris:⁊ ideo fili⁹ carnẽ assũpsit:⁊ nõ pater nec spiritussanct⁹. ¶ Ad tertiuz dicẽdũ ꝙ de natura nõ dicit̃ ĩcarnatio ꝑm se:sed ratione ꝑsone ꝑm ꝙ tota natura diuina ĩcarnata est in vna ꝑsona filij:⁊ ideo nõ oportet ꝙ incarnari de trib⁹ dicat̃.hoc eniz est necessariũ in illis que dicunt̃ de natura ratione ipsius nature:nõ de illis q̃ dicunt̃ de natura ratione ꝑsone:sicut essẽtia diuina est ꝑsona filij:nõ tamẽ ꝑsona patris ẽ ꝑsona filij. ¶ Ad quartũ dicẽdũ ꝙ si esset vnio in substantia vl̃ natura sequeret̃ ꝙ tres ꝑsone eẽnt ĩcarnate si vna ĩcarnatur:nũc v̄o nõ est vnio facta in natura:vt scilicet ex diuina ⁊ humana fiat vnũ:sed in ꝑsona in humanitate ⁊ diuinitate subsistẽs:⁊ ideo ratio nõ ꝓcedit:vt ex ꝓdictis pater. ¶ Ad quintum dicẽdũ ꝙ in vnione q̃ est per gratiã adoptionis cõsideraẽ vnio ꝙ operationẽ tantũ:quia scilicet deꝰ aliquẽ effectũ in nobis operat̃.⁊ quia opatio est cõmunis trib⁹. ideo oportet ꝙ etiã vnio illa ꝯmunis sit: quãuis ꝑm ꝙ ille effect⁹ appropriat̃ vni persone vel alij:dicat̃ i mẽte mitti filius vel spiritussanctus:sed in hac singulari vniõe diuinitatis ad hũanitatẽ nõ tñ notat̃ ex parte dei opatio vl̃ efficiẽtia:sed etiã termin⁹ vt dcñ est:⁊ ideo nõ ẽ simile.

¶ Utz magi fuerit ꝓueniẽs filiũ icãnari vl̃ ꝓtez vl̃ spñscñ

Ad secundũ sic ꝓcedit̃. videt̃ ꝙ non magis fuit cõueniẽs filiũ icarnari q̃ patrẽ vel spiritũ sanctũ.sicut i mysterio ĩcarnatiõis mõstrata est sapiẽtia.i decẽtia reconciliationis:ita etiã mõstrata est potẽtia i hoc ꝙ in infinitũ distantia cõiuncta sunt:⁊ etiã bõitas in ℔ ꝙ nõ desperit ꝓpzy plasmatis ifirmitatẽ:sicut dicit Damasce.sed sicut sapiẽtia attribuit̃ filio:ita bõitas spiritui sancto:⁊ potẽtia patri. ergo nõ decebat magis filium incarnari q̃ patrẽ vel spiritũ sanctũ. ¶ Jtẽ victoria potẽtie attribuit̃:sed ꝑ icarnatiõez secuta est de hoste victoria ergo icarnatio magis decebat patrẽ:cui appropriat̃ potẽtia ¶ Jtẽ recreatio respõdet creationi:sed creatio appropriat̃ patri.Unde cũ dicit̃ Heñ.i. In ꝓncipio creauit deus.ce.⁊ ter.deus creans exponit̃ pater:ergo ⁊ icarnatio per quaz recreatio facta est patri potissime conueniet. ¶ Jtẽ icarnatio ordinata est ad hoc vt nos adoptionẽ filioz reciperemus.ad Hal.4.sed adoptare ꝓpriũ patris est:q̃ patrem decebat icarnari. ¶ Jtez videt̃ ꝙ magis congruũ fuerit spiritũ sanctũ icarnari:eozũ eni q̃ magis vicina sunt decẽtior est cõiunctio:sed spiritussanct⁹ ẽ ꝑsona magis nobis vicina:vt dicit Augu.ergo spiritũsanctuz magis decebat ĩcarnari q̃ filiũ. ¶ Ꝑ icarnatio processit ex maxia charitate dei quã ad nos habuit:sed charitas est ꝓpria spiritus sanctus vel etiã appropriate si essentialiter sumatur:ergo spiritũsanctum potissime decebat icarnari. ¶ Sed ℈. In mente nostra sunt tria tres ꝑsonas representantia:scilicet mens que representat patrẽ:noticia q̃ est verbuz mentis representans filiũ:⁊ amor qui representat spiritũsanctuz: sed iter hec tria verbũ mẽtis maxime est corpale:ꝑm ꝙ ꝑ vocẽ exteri⁹ sonat:q̃ ĩcarnatio ꝯueniẽtissime v̄bũ eternũ decuit:qõ est ipse fili⁹ dei. ¶ Jtẽ ꝑm philosophũ.z⁰ Metha.id qõ est ꝓmũ in vnoquoq; genere est causa eozũ que sunt post:ꝑz filiatio ꝓmo in filio dei inuenit̃:sicut ⁊ paternitas in deo patre:ex quo oĩs paternitas in ce.⁊ in ter.nominat̃.Eph.3.ergo cõueniẽtissime filij⁹ dei icarnatus est: vt ꝑ ipsuz adoptionẽ filioz dei reciperem⁹. ¶ Ꝑ.decẽtissima est cõiunctio sapientie ⁊ humilitatis.vnde ℣prouer. xi.vbi humilitas:ibi sapientia:ꝑz sapiẽtia appropriat̃ filio: ergo ipsuz maxime decuit humilitas incarnatiõis.

Respõdeo dicendum ꝙ decentia ĩcarnatiõis filij potest attendi:⁊ ex ꝓpzys ⁊ appropriatis eius.In ꝓpzys aũt ipsius possunt considerari quatuor: scilicet ꝙ filij⁹ est:ꝙ verbũ est:ꝙ imago:ꝙ media i trinitate ꝑsona:ꝑz aũt ꝙ imago cõuenientiaz habet cum eo qui reparãdus erat.s.cũ boĩe q ad imaginẽ dei fact⁹ est.Heñ.i. vnde decuit vt imago imaginem assumeret:increata creatam:ꝑm aũt ꝙ filius est conuenit ad modum reparatiõis que expleta est per incarnatiõis ⁊ passionis mysteria:ꝑm eni ꝙ ex alio est:qõ quidẽ sibi ⁊ spirituisacto cõmune est: notat̃ auctoritas patris respectu ipsi⁹:vnde cõuẽit sibi ad patrez ⁊ deprecatio:⁊ satisfactio:⁊ alia huiusmodi que in patre auctoritatez demonstrãt:sed ꝑm id qõ in filio ĩtelligitur determinat⁹ modus oziginis conuenit sibi nasci:vt qui in diuinitate est dei fili⁹:in humanitate sit virginis filius:vt non sint plures filij in trinitate. Conuenit etiam sibi inquantũ filij⁹ naturalis est:vt ꝑ eum cui⁹ est naturalis hereditas:aluz in filios adoptentur et coheredes fiant. Sed inquãtũ verbũ est:cõgruentiã habet ad officiũ ꝓdicationis ⁊ doctrine:qz verbũ manifestat dicẽtẽ:⁊ ipse manifestauit patrẽ.Jo.xvij.ℭPater manifestaui nomẽ tuum boĩb⁹.Jnquãtũ vero est media in trinitate ꝑsona cõgruit ad vltimũ effectũ qui est reconciliatio boĩs ad deũ:decet eni vt qui est medius etiã sit mediator. Jnueniunt̃ etiã quatuor filio appropriata.s.sapiẽtia ⁊ virt⁹ ab apl̃o.i. Cbo rin.i.Xp̃i dei virtutẽ ⁊ dei sapientiã.Equalitas ab Aug. species ⁊ pulcbzitudo.ab Dill.Jnquãtũ aũt sapiẽtia ẽ:cõgruit ad restaurationẽ:quia decet vt que in sapiẽtia facta sunt ꝑ sapiẽtiam restaurent̃:⁊ etiaz seruituti a qua homo liberãdus erat:qui in eã seduct⁹ quodãmodo deuenerat: ⁊ ideo decebat vt ꝑ sapiẽtiã a seductore liberaretur. Ipse etiã homo peccauit ꝑ appetitũ sciẽtie.vnde ꝑ sapientiam liberãdus erat. Jnquantũ aũt est virt⁹ ⁊ brachiũ patris: cõgruit ad victoriã de hoste capiẽdaz. Luc̃.i. Fecit potẽ-

tiã in brachio suo. Jnquantũ vero est equalitas:congruit etiam morbo qui sanãdus erat.vterq; eniz.s.homo ⁊ diabolus peccauerat appetẽdo eq̃litatem:ille potẽtie:iste scientie. Jn q̃stum v̄o species ⁊ pulcbzitudo est:cõgruit reparationi:vt per ipm deturpatio imaginis per petñ iducta amoueat̃. ¶ Patri v̄o nõ conuenit incarnatio ꝑcipue ꝓpzietatẽ inascibilitatis:nõ enim decet vt qui in deitate est pater:in humanitate sit filius:sic eniz filius dei patris eẽt nepos v̄ginis:si ipsa v̄go mater esset dei p̃ris. Sil̃r ẽt nec spũscõ ꝯueniret:ne filij nomẽ in ꝑles ꝑsonas trãsferat̃.

Ad primũ ergo dõm ꝙ in incarnatione ostẽdunt̃ sapia potẽtia ⁊ bonitas:⁊ iõ efficiẽtia in carnationis tori trinitati attribuit̃:sed tamẽ opus qõ deo icarnato debebat̃:per filiũ expleri decuit rõnibus dictis: ⁊ ideo tota trinitas carnẽ soli filio vniuit. ¶ Ad 2m dõm ꝙ potẽtis nõ est vt per potẽtiã minus potẽtem vincat. ℔ enim videt̃ violẽtũ ⁊ nõ laudabile:sed per iusticiã ⁊ sapiẽtiam:⁊ ideo per filiuz debuit pater hostẽ vincere. ¶ Uel dõm ꝙ quãuis potẽtia attribuat̃ patri:eo ꝙ ipse est ꝓncipium totius deitatis:tamẽ filius etiaz dicit̃ virtus patris per quã in creatura opatur.vnde ⁊ brachiũ patris dicitur vt exponit Ezeg.illud Job.40.si habes brachiũ sic̃ deus: ⁊ ideo decẽter per filiũ deus pater dyabolus vicit. ¶ Ad 3m dõm ꝙ tria opera trib⁹ ꝑsonis appropriant̃:creatio q̃si ꝓma patri qui est ꝓncipiũ:nõ de ꝓncipio: glorificatio que est vltimus finis spirituisco rõne bonitatis:recreatio que media est filio qui est media in trinitate ꝑsona. ¶ Ad 4m dõm ꝙ quãuis patris sit adoptare:tñ decenter nos per filiuz adoptauit cuius est hereditas:vt sic per verũ beredẽ ipsa adoptatio acceptaret̃:⁊ firma oñderet̃:⁊ vt filij adoptiui haberẽt verũ filiũ ducẽ quẽ imitarent̃ illi quos prescitos cõformes fieri imaginis filij sui vt ipse sit ꝓmogenitus in multis fratribus. Ro.8. ¶ Ad 5m dõm ꝙ spũscus dicit̃ ꝑsona maxie vicina nobis ꝓpter charitatẽ per quã nobis oĩa dona donant̃:sed filius est magis nobis vicin⁹ q̃tum ad ꝯgruentiã incarnationis rõnibus dictis. ¶ Ad 6m dõm ꝙ charitas dei est cã icarnationis:⁊ iõ causalitas incarnationis:quãuis sit cõis tribus ꝑsonis appropriat̃ tñ spirituisco:vt infra dicet̃.dist.4.nõ tñ ex boc sequit̃ ꝙ spiritussanctus debuerit incarnari.

¶ Utrũ ꝑ potuit carnẽ assumere:⁊ ẽt spũssanctus.

Ad tertiuz sic ꝓcedit̃. videt̃ ꝙ pater carnez assumere nõ potuerit:qz vt dicit Ansel.minimũ incõueniens est deo impossibile:sed si pater carnẽ assumeret:sequeret̃ incõueniẽs:vt scilicet essent in trinitate plures filij:qõ in cõfusionẽ quãdam vergeret ꝑsona ꝑ:ergo pater carnem assumere nõ potuit. ¶ Jtem opposita nõ possunt iungi in eodem etiaz per miraculũ:sed in patre'est quedã ꝓpzietas que dicit̃ innascibilitas ꝑm quã dicit̃ nõ esse ex alio:cui nascibilitas opponit̃:ergo nõ potuit pater de virgine nasci:qõ dicere si carnẽ assumeret. ¶ Jtez vt in littera dicit̃ filio missio est ipsa incarnatio:sed patri nõ cõuenit mitti.vt in ꝓmo lib⁹ dist.3.habitũ est.ergo nec incarnari potest. ¶ Jtẽ ab eo qui est infinite mificordie semp optima expectãda sunt que ꝯtingere possunt:sed cũ totus mũdus per ĩcarnationẽ vnius ꝑsone melioratus sit:si etiã pater incarnaret̃: multo amplius meliorabit̃:ergo si possibile est ꝑem incarnari:boc spare debemus:sic̃ ⁊ antiqui patres incarnationẽ filij expectauerũt:qõ est oino absurdũ. ¶ Ꝑ.nõ est maioz dei potẽtia q̃ sua volũtas:cũ vtrunq; sit infinitũ:sed ꝑ nunq̃ voluit ĩcarnari:q̃ nec icarnari põt. ¶ Sed ℈.sic̃ dicit Ansel.oĩs necessitas ⁊ impolitas deo est subiecta:sed ei nibil est impole cuius volũtati oĩs impossibilitas subdit̃:ergo ꝑem incarnari nõ est impole. ¶ Jtez

Ad primuz ergo dicenduz ꝙ boc est (soluta.

Universidad de Deusto
Biblioteca

impossibile:vt aliquid faciat deus ꝛ hoc sit incõueniens: sed tamẽ pot̃ facere:vt illud quod modo est icõueniẽs ꝑm vnum ordinem:ꝑm alium ordinem fiat cõueniẽs:sic pot̃ carnem hoc modo formando assumere:sicut corpus viri de terra formauit:sic enim filij nomẽ patri nõ conueniret:nec etiam si pater filius dicerẽ esset de se repugnãtiam habẽs cuj ꝑm diuersas naturas hec sibi attribuerẽtur. ¶Ad 2m dõm q ꝑm idem nõ possunt opposita eidẽ inesse:sed ꝑm diuersa nihil ꝓhibet.vñ quãuis patri cõueniat innascibilitas ꝑm nãm dñam:posset tamẽ eidem inesse natiuitas ꝑm nãm humanam:sicut filio ꝑꝫ nãm diuinam inest q̃ ex matre virginis:cuius ꝑm nãm humanam est filius. ¶Ad 3m dõm q incarnario filij dicit̃ missio:qr filius ab alio est:si autẽ pater incarnareꝰ eius incarnatio missio nõ dici posset:sicut oñsio spiritussancti in columba missio visibilis ipsius dicit̃:nõ aũt ostensio patris in sono vocis. ¶Ad 4m dõm q tres persone nõ sunt maioris bonitatis q̃ vna tñ:ꝛ ideo nihil plꝰ vniuerso accresceret de incarnatione oĩum ꝑsonarum q̃ de incarnatione vnius tantũ.vñ si fuisset supfluum:ꝛ ideo quãuis sit possibile patrem incarnari non tamen est expectandum. ¶Ad quintum dõm q potentia dei non est maior quãtum ad essentiã q̃ voluntas:tamen ad plura obiecta se extendit potentia q̃ voluntas.vnde non sequitur si aliquid deus nõ vult q illud absoluta potentia non possit.

¶Utrum pater ꝛ filius ꝛ spiritussanctus possint eandem numero naturam assumere.

AD quartuꝫ sic ꝓcedit.videꝰ q pater ꝛ spũssanctus nõ possint vnã ꝛ eandem numero nãm assumere.ꝓmo per hoc qõ dicit Anſel.in libꝰ de cõcep.virgi.plures persone nõ possunt assumere vnum eundemq̃ hominem:sed si vnam nãm assumerent:vnus homo assumptus esset a pluribus ꝑsonis.ergo ꝓmum est impossibile. ¶Item assumptio humane nature terminat̃ ad aliquã vnionem:nõ aũt ad vnionem in natura:qr oporteret vel alteram tantũ remanere:sicut ꝓz in cõiunctione cibi ad cibatum.vel etiam neutrum vt ꝓz in cõiunctione elemẽtorũ:in incarnatione vo vtraq̃ nã manet:vt Damasc.dicit. ꝛ sic ꝓz q nõ pot̃ eẽ vnio in natura.ergo opz q terminerꝰ ad vnionẽ in ꝑsona.nõ ergo possunt eẽ plures ꝑsone vnaꝫ nãm assumẽtes. ¶Ꝑ.vt Damasc.dicit:in incarnatione vniẽs ꝛ vnitum cõmunicant sibi sua idiomata:vt quicqd dicit̃ de filio hominis possit dici de filio dei:ergo si eadẽ natura humana a tribus ꝑsonis assumpta esset:demõstrato illo homine possem9 eũ dicere filium dei:ꝛ qcqd de filio dei dicit̃:ꝛ econuerso filium dei esse hũc hoiem ꝛ natuꝫ de virgine ꝛ hõ oia:sed stante eadem positione possemus dicere q hic homo eẽt pater:ergo esse ꝑrem ꝛ qcqd est patris possunt ꝓdicari de filio dei:qõ manifeste ꝛfusionẽ induceret ꝑsonarũ. ¶Ꝑ.tres persone distinguunt̃ relationib9.ergo qõ attribuit̃ alicui ꝑsone ꝓmo ꝛ per se rõne ei9 quod ad alterum est nullo modo tribus ꝑsonis pot̃ eẽ cõmune:sed humanã nãm assumere cõuenit filio ꝑm id qõ ad alterum est:qr ꝓmo ꝛ per se cõuenit persone:nature autem ꝓout est in ꝑsona:ergo assumere hãc nãm nõ potest esse cõmune tribus ꝑsonis. ¶Ꝑ.vt in ꝓmo libro dictum est. omnis quiditas vel natura que non est suuꝫ esse diuiditur ꝑm diuisionem suppositorum in ea subsistẽtium:qr esse hꝫ ꝑꝫ q in supposito est:sed humana natura est quiditas vel natura que nõ est suum esse.hoc enim solius dei natura est:ergo opꝫ q diuidat̃ ꝑm esse ad diuisionem suppositorũ in ea subsistentiũ:sed si tres assumerẽt humanã nãm essent tria suppositа in humana natura subsistentia: ergo essent tres humane nature:nõ ergo vna numero humana natura a tribus ꝑsonis assumi pot̃. ¶Ꝑ.si tres ꝑsone vnam nãm humanã assumerẽt:aut essent vnus homo aut plures:sed nõ plures:qr nõ haberent nisi vnam aiam ꝛ vnum corpus.ergo esset vnus homo:et posset demõstrari.iste homo est pater ꝛ filius ꝛ spũssanctus:sed ille homo nõ pot̃ supponere nisi ꝑsonã patris vel filij vel spũssancti: ergo ꝑsona patris esset pater ꝛ filius ꝛ spiritussanctus vel persona filij vel persona spiritussancti:quod est impossibile:ergo impossibile est talem assumptionẽ esse. ¶Sz cõtra. humane nature ꝟuenit esse assumptibilẽ ꝑm q est ad imaginẽ dei:sed eadem numero hũana natura est ad imaginem trium ꝑsonarum:ergo humana natura eadem numero a tribus assumi pot̃. ¶Ꝑ.maior est distantia diuersarum potẽtiarum anime adinuicem que ẽt in absolutis distinguunt̃:q̃ diuinarũ personarũ que distinguuntur solum in eo quod ad aliud est.sed anima vnitur eidem mẽbro ꝑꝫ diuersas potẽtias:quod ꝓz:qr organa alioꝫ sensuũ sunt etiam organa tactus:qui per totum corpus diffundit̃:ergo ꝛ deus potest vniri homini:ita q tres ꝑsone vnã nãm humanã assumant. ¶Ꝑ.eorum que magis cõueniunt.facilioꝫ est vnio:sed humana natura assumpta a filio nõ minus ꝟuenit cum patre:sed etiã magis q̃ aliqua alia: ergo si pater potuit assumere aliaꝫ humanam nãm:vt di

Respondeo dicendum q tres personas diuinas assumere vnam humanam naturaꝫ in vnitate vnius persone est impossibile:quia contradictionem implicat:cum enim vnio dei ꝛ hominis non possit fieri in natura: vt infra.dist.5.ꝓbabitur.oportet q fiat in persona:vt scilicet sit eadem personalitas assumentis ꝛ assumpti.vnde ponere vnam ꝑsonaꝫ ex parte assumpti:ꝛ tres ex parte assumẽtis est incompossibile.Et nõ potest etiam similiter eẽ vna vnitate vnius ypostasis vel suppositi ad minus quantum ad secũdaꝫ opinionem que ponitur infra.dis.6.que ponit vnionem nõ tñ in ꝑsona:sed etiam in supposito ꝛ ypostasi:sed q natura assumpta a tribus personis sit vna vnitate singularis nature:nõ est impossibile:loquẽdo de potentia absoluta:quãuis nõ sit ꝟgruum ꝑm ordinem diuine sapientie:cuj vnius persone incarnatio ad reparationẽ mille mũdoruꝫ sufficiat. Dico aũt vnitatem singularis nature:si assumereꝰ vnum corpus ꝛ vna aia sibi vnita:ex quoruꝫ vnione vna humanitas resultaret:vt sic tres ꝑsone in vna natura assumpta cõuenirent:sicut cõueniunt in natura eterna. ¶Quidam vo ecõuerso ꝟtrariam opinionem tenent:ꝛ ꝑm vtranq̃ potest ad obiecta responderi.

Ad primuꝫ ergo dõm q Anſel.ibi accipit vnũ hominem vnã ꝑsonã humanã:hoc enim est ipoſe ei qõ ponit tres ꝑsonas assumẽtes eẽ. ¶Ad 2m dõm q assumptio illa terminareꝰ ad aliqd vnũ in ꝑsona: nõ ita q vni tãtũ ꝑsone vnireꝰ:ꝑꝫ qr a q̃libet trium ꝑsonarum assumereꝰ in vnitate ꝑsone:vt nõ esset alia ꝑsona hominis assumpti a tribus ꝑsonis ꝑris ꝛ filij ꝛ spũssancti:q̃si homo per se inc̃tuꝫ homo sit persona:esset tamẽ alia persona patris alia filij alia spiritussancti humanitatem eandem assumentiũ. ¶Ad 3m dõm q cõmunicatio idiomatum intelligitur respectu alterius nature.vñ predicta positione facta:hic homo nõ cõmunicaret filio idiomata patris:sed solum idiomata humane nature. ¶Ad 4m dõm q sicut supra in ꝓmo libro dictum est:in diuinis duplꝰ est cõmunitas:rei ꝛ rõnis:cõmunitate rei nihil est ibi cõmune nisi absoluturꝫ:sed cõmunitate rationis est ibi cõmune hoc nomẽ ꝑsona vel relatio:ꝛ ita per hũc moduꝫ cõmunitatis potest cõmuniter cõuenire patri ꝛ filio ꝛ spiritui.cõ: vt vnusquisq̃ eorum trahat humanã nãm eãdem numero in vnitatem persone sue. ¶Ad quintum dicendum q

tres persone nõ distinguuntur ꝑꝫ esse:immo eaꝫ est vnuꝫ esse viuere ꝛ intelligere: cũ esse nõ nisi ad eẽntiã ptineat: ꝛ iõ nõ oporteret q nã hũana a tribꝰ ꝑsonis assumpta ꝑm esse multiplicareꝰ:sicut multiplicat̃ in tribꝰ personis humanis:q̃rũ nõ est vnũ eẽ. ¶Ad 6m dõm q cũ termini substãtiui significent vel ꝟsignificent ꝑliter ex vnitate seu ꝑlitate forme signate dicerent̃ tres vnus hõ:si vnã humanã naturã assũpsissent:sicut ꝓpter vnã naturã diuinã dicunt̃ vnus deus:ꝛ sicut dicit̃ tota trinitas vnus solus verus õs.ꝑꝫ Augu.et Baruch.3. Hic est deꝰ ꝛ nõ estimabitur alius ab illo:ita posset dici iste solꝰ homo est pater ꝛ filiꝰ ꝛ spũssc̃us:ꝛ tũc iste terminꝰ homo supponeret rẽ humane nãe sine distinctiõe triũ ꝑsonaꝫ:sic iste terminꝰ deꝰ supponit in ꝑdictis locutionib9 rem nature diuine idistincte.ꝛ hec est suppositio sua naturalis:ꝛ quasi termini communis respectu triũ personarũ:suppositio aũt q̃ supponit ꝓ patre vel filio est sibi accidẽtalis ꝛ q̃si termini discreti. ¶Ad ea q̃ i oppositũ obyciunt̃ ꝑꝫ alios potest respõderi q ad vnitatẽ nature sequereꝰ aliquo modo vnitas suppositi ꝑm eos:ꝛ hoc esse nõ potest.vt dictum est.

¶Utꝛ vna ꝑsona possit assumere duas hũanas naturas.

AD quintum sic ꝓceditur.videtur q vna ꝑsona nõ possit duas humanas naturas assumere. natura enim cõmunis nõ multiplicat̃:nisi scõs pluralitatez suppositoꝝ:sed vna ꝑsona est tñ vnũ supposituꝫ:vt infra patebit:ergo nõ potest ī vna ꝑsona esse duplex natura eiusdẽ speciei. ¶Itẽ si filiꝰ dei assumeret plures humanas naturas:vocẽ ꝑm vnã naturaꝫ iesus ꝛ ꝑm aliaꝫ petrus: inde sic:supposito filio dei supponitur Iesus. ꝛ eadem ratione supposito filio dei supponit̃ petrus:ergo supposito iesu supponit̃ petrus:ergo bec est vera:iesus est petrus:sed impossibile est q duoꝫ hominũ vnus de alio ꝓdicet̃:ergo iesus ꝛ petrus nõ sũt duo homies:sed impossibile est duas humanas nãs numero differentes eẽ:nisi q boc q ſũt in duobꝰ hominibus:ergo in iesu ꝛ petro non erũt due hũane nature:sed vna tñ:ergo ad hãc positiõez q filius dei duas humanas naturas assũpserit sequitur suũ ꝟriũ:scilicet q sit vna tñ natura hũana assũpta.ergo positio illa est ipossibilis. ¶Ꝑ.plus distat nã humana a diuina q̃ vna humana natura ab alia:sed q̃uis dei filius subsistat in duab9 naturis:diuina .ſ.ꝛ humana.nõ tñ duo sed vn9 ꝛ vnũ est:q̃ ꝛ si subsisteret ī duab9 naturis hũanis assumptis:nõ tamẽ duo homies dici posset:ergo nec eẽnt due humane nature:ꝛ sic idẽ quod ꝓius. ¶Ꝑ.si filiꝰ dei duas humanas naturas assumpsisset:ꝑꝫ q̃rũ vnã diceretꝰ petrus:ꝛ ꝑm aliã iesus:oporteret q de iesu ꝛ petro ꝟ vbũ. Sum es est.singulariter ꝓdicareꝰ:quia vtrũq̃ esset vnus suppositũ.sed de patre ꝛ filio ꝓdicat̃ pluraliter: vt patet. Jo.x. Ego ꝛ pater vnũ sumus. Ergo maioꝫ est vnitas aliq̃ q̃ vnitas triũ ꝑsonarũ:quod est impossibile: ergo ꝛ positio ꝓdicta. ¶Preterea negat̃ hec prepositio. Filius dei assũpsit hoiez:ne videat̃ ꝑsonã assũpsisse:ꝑꝫ sic filiꝰ dei nõ assumpsit personaꝫ:ita filiꝰ dei nõ est due ꝑsone.ergo nullo mõ pot̃ dici q filius dei sit duo hoies.hoc aũt sequit̃ si duas humanas naturas assumpsit:ergo est impossibile.

¶Sz ꝟ.Quicqd pot̃ pater pot̃ filius.sed pater potest aliaꝫ humanã naturã assũere ab ea quã filiꝰ assumpsit.g̃ ꝛ filiꝰ potest aliã assumere ab ea quã assumpsit:ergo vna ꝑsona potest plures assumere naturas. ¶Preterea.maioris bonitatis ꝛ dignitatis ostensiua est vnio qua filiꝰ dei humanã nãm in vnitatẽ persone assumpsit q̃ illa qua mẽtem hominis p gratiã sibi vnit.sed hec secunda vnio que est p gratiã nõ est filij ad vnũ tñ:sed ad mltos:quia sapientia in animas sanctas se transfert.Sapiẽ.iij.Luꝫ ergo bonum sit diffusiuuꝫ ꝛ cõmunicatiuũ:videt̃ q illa vnio: que est in vnitate ꝑsone possit esse in ꝑsona filij ad mltas humanas naturas. ¶Preterea.potẽtia filij per incarnationem in nullo minorata est.sed filius ante incarnationem poterat humanã nãm aliã ab ea quã assumpsit assumere:ergo ꝛ nũc pot̃.ꝛ sic idem quod ꝓius.

Respondeo dõm q hoc fere ab oibus cõcedit̃ q vna ꝑsona dina pot̃ ꝑres hũanas nãs assumere ꝛ rõnabilr. Nõ est eniꝫ ꝓtra rõnẽ dine ꝑsone q ipa in pluribꝰ naturis subsistat:als nõ potuisset fieri vnio dine ꝛ humane nãe in vna ꝑsona filij. Si aũt eẽt ꝓtra rõnẽ ꝑsone vt in pluribus q̃ in duabꝰ naturis subsisteret:Bnõ posset ꝓtingere:nisi ita q tota facultas vnius ꝑsone:q̃ in pluribꝰ naturis subsisteret:per nãm scõaꝫ adueniẽtem terminareꝰ:ꝛ quodãmodo impleret:qõ est impoſe:qr natura assumpta aduenies nullo mõ cõmẽsurabilis est vtuti dine ꝑsone:cũ distet ab ea sic finituꝫ ab infinito.Unde sic deus pot̃ semp nouas creaturas condere:qr eius potẽtia per creaturas nõ exhauritur:ita etiã filius pot̃ qualibet natura assumpta iterũ aliam assumere:qr potestas assumendi per naturam assumptam non terminatur.

Ad primuꝫ ergo dõm q natura ab eodem hẽt vt individuet̃ ꝛ diuidat̃.vñ cũ ꝑncipiuꝫ idiuiduatiõis sit mã aliquo mõ sub dimẽsionibꝰ terminatis ꝟsiderata:ex eiusdẽ diuisione humana diuidit̃ ꝛ multiplicat̃.vñ si assumpsisset duo corpora:ꝛ duas aias:duas hũanas nãs assumpsisset:nõ tñ sequereꝰ q eẽnt duo suppositа:vel due ypostases.nõ enim mã q̃libet mõ diuisa ꝟtuit diuersitatẽ suppositoꝝ:sed solũ qñ ytrobiq̃ inuenit esse discretũ ꝛ subsistẽs per se.vñ non pot̃ dici q due manus sunt due ypostases:sed cõueniunt in eadem ypostasi hois.ita etiã ꝛ due humane nãe:qr nõ haberẽt esse discretũ:sed vnitũ in vna ꝑsona filij dei:nõ esset nãrũ illarũ diuisio ꝑm duo suppositа:sed solum per diuisionẽ materie.

¶Ad 2m dõm q stante ꝓdicta positione Petrus ꝛ Joannes nõ sunt duo suppositа:ꝑꝫ vnũ. ꝛ hec est vera. Petrus est ioannes.ꝛ tñ petrus ꝛ ioannes nõ sunt vnus homo: ꝑꝫ duo hoies.singularitas enim ꝛ pluralitas termini substãtiui attribuit̃ ꝑm vnitatem vel pluralitatez nãe signate per terminuꝫ:ꝛ nõ ꝑm vnitatem vel pluralitatẽ suppositorũ. quãuis enim pater ꝛ filius ꝛ spũssanctus sint tria suppositа: tñ ꝓpter vnitatem dine nãe quã significat hoc nomẽ ds dicunt̃ vnus deus:ita ecõtrario quãuis ioanes ꝛ petrus essent vnũ suppositũ:tamẽ ꝓpter pluralitatẽ nãrũ assumptarũ diceretur duo homines.sed diuersitas nãrũ manẽte vnitate suppositi nõ impediret quin de inuicem ꝓdicarent̃:qr identitas suppositi sufficeret ad veritatẽ predicationis. ¶Ad 3m dõm q humana natura assumpta habet quãtũ ad aliqd rõnem accñtis:quãuis simplr loquendo vnio nõ sit accñtalis vt infra patebit.ꝛ ideo ꝓpter assumptionem illius nature dei filius nõ potest dici duo:sic nec Sortes potest dici duo ꝓpter humanitatem ꝛ albedinẽ.ꝑꝫ si filius dei assumeret duas hũanas naturas:q̃uis vtraq̃ illaruꝫ haberet rõnem accñtis in cõparatione ad nãm diuinam:tñ neutra haberet rõnem accñtis in comparatione ad alteram.ꝛ ita plures hoies:ꝛ nõ vnus homo dicerẽtur.sicut albꝰ ꝛ musicus magis possunt dici duo q̃ homo ꝛ albus. ¶Ad quartuꝫ dõm:q sicut est in diuinis ꝑsonis q ꝓpter vnitatem essentie ꝛ pluralitatem ꝑsonarũ qcqd ibi ꝓdicatur ad eẽntiã pertinẽs:ꝓdicatur singulariter:vt cuj dicitur. Pater ꝛ filius sunt vnus deus.qõ vo ad personam pertinet pluraliter ꝓdicatur.vt pater ꝛ filius sunt persone.ita ecõtrario esset hic:quia quicquid ad naturaꝫ pertinet predicaretur pluraliter:quod vo ad personã singulariter:ꝛ quãuis summa sit vnitas trium personarum

Universidad de Deusto
Biblioteca

ppter essentie simplicitatē:nō est tamē inconueniens vt pater ⁊ filius adinuicē nō habeant aliquaz vnitatem que in creatura aliqua inuenīt.s.personalez:cū sint vere particulariter distincti.Tamē sciendū q̄ hoc verbuz,Suz es est.nō solū pluraliter ꝓdicaī ppter pluralitatem suppositorum realiter distinctorū:sed etiaz ppter pluralitatez suppositoꝝ locutiōis.Dicim⁹ enī in diuinis q̄ persona ⁊ essētia sunt sic vel sic:quāuis psona ⁊ essētia ibi nullo modo realiter differant.multo ergo magis p̄dicaret ℔ verbum.Sum es est.de iesu et petro pluraliter:cū differrent ſm rem ppter diuersitatē naturarū:quāuis nō sint diuersa suppōsita. ¶Ad quintū dicendū q̄ terminus ī p̄dicato positus tenet formaliter:quod nō est necessario de termino ad quē terminat actus alicuius verbi.⁊ ideo cuz dicit Dei filiꝰ est duo homines;importat pluralitas formaruz seu nāz.Cū aūt dicit.Filiꝰ dei assūpsit homiez:ly hominē nō tenet fōmal'r.vnde magis stat p̄ supposito hominis q̄z p nā suppositi:⁊ ideo ñ est simile. ¶Expositio textꝰ.

PLenitudo temporis.)Sciēduz q̄ tēpus incarnationis dicitur tempus plenitudis multis de causis. Primo ppter pfectionē vniuersi:quia tunc ad maximam completionē vniuersuz venit:quando oēs creature in homine ad suum p̄ncipiuz redierunt humana nā a deo assumpta.Sicut ponit Epbe.i. In dispensatione plenitudinis.Secūdo ppter abūdātiaz gratie que tūc ꝓpalata est:Jo.p̄mo. De plenitudine eius oēs accepimus.Tertio ppter adimplētionē legis.Mat.v. Nō veni soluere legē:ſz adiplere.Quarto ppter magnitudinē eiꝰ quod i illo tēpore accidit:qz i illo tēpore natꝰ est dominꝰ tēporis.⁊ ita factū est aliquid maius tēpore quod tempus impleuit.Quito quia in tpe illo impletū est quod deꝰ ab eterno preuidit:⁊ quod ante p̄ suos prophetas p̄dixerat.Romanoꝝ p̄mo.(Factū est ō muliere).Cōtra.In simbolo dicit.Genitū nō factū. ¶Preterea mulier corruptionē importat sed christus de icorruptissima virgine natus est:ergo iconuenienter dicitur factum de muliere. ¶Sed dicendū ad p̄mū q̄ filiꝰ dei ſm diuinā naturam nullo modo factus est sed genitꝰ.sed ſm humanā naturā aliquo modo factus est:quia humana natura quā assumpsit creatura quedam est:nō tñ xp̄s pōt dici ꝓprie factus simpliciter loquēdo:sed dicit filiꝰ dei factꝰ homo. ¶Ad secūdū dōm q̄ mulr ponit hic ad designationē sexꝰ:⁊ nō ad designandū cōruptiōez.sicut costa assumpta de adam dicit formata in mulierez:quāuis eua tūc virgo sit facta. (Factū sub lege).Sz ꝓtra.prima Thimo.i.Justo lex nō est posita.Sed xp̄s fuit iustissimus:ergo nō est factus sub lege.Sed dicēdū q̄ aliquid dicit esse sub lege tripliciter. Uel quantum ad motiuum:⁊ hoc modo sunt sub lege q̄ſi compressi ⁊ coacti illi q timore pene:quam lex infligit: p̄cepta legis custodiūt.⁊ ℔ modo iustus nō est sub lege: quia amore iustitie operat:etiaz si nulla sit lex.vt dicitur Ro.y.Alio modo dicit quis sub lege esse quantū ad causam.⁊ sic oēs in peccato nati sub lege sunt:quia ppter peccatū tollēdū sacramēta legis instituta sunt.Alio modo dicit aliquis esse sub lege quantū ad obseruationē legis.⁊ ℔ modo christus factus est sub lege:quia sacramēta ⁊ p̄cepta legis ipleuit:nō necessitate sicut alyſed sola volūtate: (Ut eos q̄ sub lege erāt redimeret).Cōtra.i.Thi.y. Qui vult oēs homines saluos fieri.⁊ ita nō solū ad redimēdū iudeos qui erāt sub lege:sed etiā ad redimēdū alios vēit. Sed dicendū q̄ quāuis venerit ad redemptionez totius humani generis:tñ quodā speciali modo operatus est ad redemptionē filioꝝ israel:quia eis psonaliter p̄dicauit Uñ Matb.xy. Non sum missus nisi ad oues que pierāt domus israel.Et p eoz verbū vite diffusuz est iter gētes. Isa.xxvy.Qui egredient impetu a Jacob:⁊ iplebūt faciē orbis semine. (Nec est mulier euāgelica de qua.Lu.xv.) Sciendū q̄ diuina sapientia mulier dicit:nō ppter fragilitatē:sed ppter fecūditatē.Eccle.xxiiy.Aggeneratōibꝰ meis adimplemini. (Nec eandē trinitatē in specie colūbe).Sed ꝓtra.in illa colūba nihil fuit quod nō toti trinitati esset cōmune:cū nō sit assumpta in vnitatē alicuius persone.quia eaz cōmuni operatione tota trinitas fecit.⁊ in ea tota trinitas fuit sicut in ceteris creaturis p essentiā psentiā ⁊ potētiaz.⁊ ita videt q̄ ad totā trinitatē ptineat.Sed dicēdū q̄ illa colūba potest ꝯsiderari dupliciter. Uel inquātuz est res quedā siue fuerit animal:siue fuerit tñ similitudinē animalis habens.⁊ sic ad totā trinitatez pertinet vt cōmunis effectus.Uel ſm q̄ est signuz:⁊ hoc modo tñ ad spiritū sanctū pertinet:cuius inuisibilis missio per aduentum columbe designatur.⁊ de hac missione visibili ⁊ alys dictum est in primo libro.di.xvi.

¶Quare totā humanā naturā accepit:⁊ quid nomine humanitatis vel humane nature intelligendum sit. ¶Distinctio II.

ET quia in hoie tota humana natura vitio corrupta erat:totaz assumpsit.i. animā ⁊ carnē vt totā curaret ⁊ sāctificaret.Ō autē humane nature siue humanitatis vocabulo anima ⁊ caro intelligi debeāt:aperte docet. Hyeronimꝰ in expositione catholice fidei dicēs:Sic cōfitemur i christo vnā esse psonam filij:vt dicamus duas pfectas ⁊ integras esse substantias.i.diuinitatis ⁊ humanitatis:que ex anima cōtinet ⁊ corpore. Ecce aperte ostendit noie humanitatis animā ⁊ corpus intelligi:que duo assumpsisse dei filiꝰ itelligit:vbi hominē siue humanitatē siue humanā naturā accepisse legit. Errant ergo q̄ noie humanitatis nō substantiā sed ꝓprietatez quandā a qua homo nominat significari ꝓtendunt vbicūq̄ humanitas christi memoratur. Ait eni Joannes damasce.Scienduz quidez q̄ deitatis ⁊ humanitatis nomē substantiarū .s.naturarū est representatiuū.natura enim nō sic accipit in christo:vt cum dicit vna natura esse omniū hominū:quod euidenter idē Joannes ostēdit differentē rationē dicti assignans: cū natura humana in christo nominat:⁊ cum dicit vna natura omniū hominū. Ait eniz.Cū vnā naturā hominū dicimꝰ:sciēdū est q̄ nō cōsiderantes ad anime ⁊ corporis rationem hoc dicimꝰ vt dicamus in singulis hominibꝰ eādez esse naturaz corporis ⁊ anime:quia alia est nā anime:alia corporis.Impossibile eni est vniꝰ nature dicere dīi corpus ⁊ animā.sic ⁊ alioꝝ hominū comparata adiuicē.Sed quia psone plurime hominū sunt:oēs autē eādē suscipiūt rationē nature:Oēs enim ex anima ⁊ corpore

compositi sunt ⁊ omnes naturā aie participāt ⁊ corporis substantiam possident:cōmunē speciē plurimarū differentiū psonaꝝ vnā nāz dicimus vniuscuiuscq̄ psone.s.duas nās hūtis:⁊ i duabꝰ pfecte naturis exūtis:aie.s.⁊ corpis.Jn dño aūt iesu xp̄o nō ē cōez spēz accipe:si qd priꝰ fuit. Necq̄.n.factꝰ ē: nec ē:nec aliqñ fiet aliꝰ.ſz xp̄s ex deitate ⁊ humanitate in deitate ⁊ hūani tate deꝰ pfectꝰ ē idē ⁊ hō pfectꝰ. Totā igit humanā nāz.i.carnē ⁊ aiam:⁊ hoc ꝓprietates siue accidētia assūpsit deꝰ:nō carnez sine aia: nec aiaz sine rōne: vt hereticivoluerūt:ſz ⁊ carnē ⁊ aiaz cū sensibꝰ suis. Unde Joānes Dama.ait: O ia q̄ in nā plātauit dei xp̄ū assūpsit.s.corpꝰ ⁊ aiaz itellectualē:⁊ hoc idiomata. Totū.n.totꝰ assumpsit me: vt toti mihi gratificet salutem. Nō eniz inassumptibile est incurabile est.

¶De vnione verbi ⁊ carnis mediāte anima.

ASsumpsit igit dei filiꝰ carnē ⁊ aiam: ſz carnē mediāte aia. Uñ Jo. dama. Unitū ē carni p mediū itellectum dei xp̄ū. Tāte.n.subtilitatis atq̄ simplicitatis ē diuīa eēntia:vt corpi de limo terre formato vniri nō ꝓgruerit nisi mediāte rōnali eēntia: Illa aūt vnio ierplicabil'ē:adeo vt ēt Jo.ab vtero scificatꝰ.i.ab origiali mūdatꝰ: se nō eē dignū fateat soluere corrigiā calciamēti iesu: qz vniōis illiꝰ modū iuestigare alīq̄z explicare nō erat sufficiēs. Nō igr audiēdi sūt q ñ vez hoiez filiū dī suscepisse dicūt:nec natū ō femia:ſz falsaz carnē ⁊ imaginē corpis sil'atā ostēdisse vidētibꝰ:in quē errorē prūpūt:qz timēt q̄ō fieri non pōt.s.ne būana carne ⁊ veritas ⁊ suba dei ingnet.⁊ tñ p̄dicāt istū visibilē solez radios suos p oēs feces spgere:⁊ eos mūdos ⁊ sinceros fuare. Si g̃ visibilla mūda a visibilibꝰ imūdis ꝓtigi pñt:⁊ nō coignari:q̄to magis icōmutabilis ⁊ inuisibilis veritas per spiritū.i.per intellectū animā:⁊ p aiam corpꝰ suscipiēs totū hominē sine sui ꝓtaminatione assumpsit:⁊ ab oibus ifirmitatibꝰ liberauit. Ecce hic dicit dei sapiētiaz p spiritū assumpsisse aiaz:⁊ per animā corpꝰ. Spiritus.n.s.ps aie supioz maiori sil'itudie deo ꝓpinquat q̄z aia.s.ipsa eadē ꝑz iferiorez partē:⁊ aia magis q̄z corpꝰ:⁊ iō nō icōgrue aia dī assūpta per spiritū:⁊ corpus per animam.

¶Quod verbū simul assumpsit carnem ⁊ animaz:nec caro ꝓius est ꝓcepta q̄z assumpta.

SJ aūt q̄rit vtz xp̄ū carnē:⁊ animam assumpsit an ꝓius naturam q̄z carnē vl'carnē q̄z animā:⁊ vtz caro illa priꝰ fuerit i vtero virginis cōcepta ⁊ postea assūpta xp̄issime ⁊ absq̄ vlla ābiguitate dī: qz ex quo hoiez deꝰ assūpsit totū assumpsit:sil'q̄ sibi vniuit aiaz ⁊ carnē:nec caro ꝓius fuit ꝓcepta:⁊ postmodū assūpta:ſz in ꝓceptiōe assūpta ⁊ in assūptiōe ꝓcepta. Uñ Aug.in li.de fide ad petz. Firmissime tene ⁊ nullaten⁹ dubites: nō carnē xp̄i sine dinitate ꝓceptā i vtero virgis priusq̄ susciperet a xp̄o:ſz ipz xp̄ū dñi sue carnis acceptiōe ꝓceptū:ipazq̄z carnē xp̄i icarnatiōe ꝓceptā. Idē i li.ō tri.ait. Nō eēt ōi hoiez q̄z mediatoz nisi eēt idez deus idem hō in vtroq̄z vnus ⁊ verus:quā seruilē formā a solo filio susceptam tota trinitas cuius vna est voluntas ⁊ operatio fecit. Nō aūt in vtero virginis prius caro est suscepta: ⁊ postmodū diuinitas venit in carnē:ſz mox vt venit verbum in vterꝫ seruata veritate ꝓprie nāe factū ē caro ⁊ pfectꝰ hō: ⁊ in veritate carnis ⁊ aie natꝰ ē. Be hoc ēt Gregoriꝰ in moralibꝰ ait. Angelo nūciāte ⁊ spū aduenīēte mox xp̄ū in vtero:mox intra vteruz verbum caro.

¶Postq̄z determinauit de icarnatōe ex pte assumētis. Jn ista pte determiat ex pte nāe assūpte. Et dicit i tres ptes. Jn p̄ⁿ oñdit qd sit assūptū. Jn zª q̄le fuerit illō assumptū. dis.3.(Querit ēt ō carne.) Jn 3ª oñdit q̄ agente id qō assūptū ē formatū sit.dis.4.(Cū vo icarnatio vbi.) Prima diuidit i duas ptes. Jn p̄ⁿ oñdit qd sit assūptū:qz būana nā itegra ex ptibꝰ suis.s.corpe ⁊ aīa ꝯstās. Jn zª determiat ordinē assūptiōis ibi.(Assūpsit dei filiꝰ car.) Prima diuidit in duas ptes. Jn p̄ⁿ oñdit nāz būanā itegrā assūptā esse rōne suaꝝ ptiū. Jn zª rōne nāliū ꝓpetatū ibi.(Totaz igit hoīs nāz.) Circa p̄ᵐ tria fac. Prio oñdit oēs ptes būane nāe assūptas esse p ℔ q̄ būana nā assūpta ē. Scōo oñdit q̄ p humanā nāz significēt oēs ptes ei⁹.s.aīa ⁊ corpꝰ.ibi.(Nō aūt būane nāe) 3°excludit q̄rūdā errorē.ibi.(Errāt igr q noie būanitat) (Assūpsit dī filiꝰ car.) Dic oñdit quō ptes būane nāe assūpte sūt:⁊ diuidit i duas ptes. Jn p̄ⁿ igrit ordinē nāe. Jn zª ingrit ordinē rpis ibi.(Si aūt q̄rit vtz vbuz.) Circa p̄ᵐ tria facit. Prio oñdit ordinē nāe oñdēs carnē eē assūptā mediāte aīa. Scōo oñdit modū illiꝰ vniōis eē ierplicabilē ibi.(Illa aūt vnio ierplicabilis.) Tertio excludit q̄rūdā errorē ibi.(Non sunt g̃.) Dic ē duplex questio. Prima de ipo assumpto. Secūda de ordine assumptiōis. Tertio quid in humana natura assumi debuit.

¶Questio. I.

GIrca primū querunt tria. Primo vtruz nā būana pre alys sit assūptibilis Secūdo in quo assumi debuit.

¶Utr nā būana sit pre alys assūptibilis.

AD primū sic ꝓcedit.videtur q̄ humana natura nō sit magis assūptibilis q̄z creatura irrationalis. Sicut enim dicit Augu.ad Uolusianum. Jn rebus mirabilibus tota ratio facti est potentia facientis:sed omnium mirabilium mirabilius est creaturam assumi in vnitatem persone increate:ergo tota assumptibilitatis ratio est ex potentia eius: qui assumptionem fecit. sed cum illa potētia sit infinita:ex parte ipsius equaliter est humanam naturam vel etiā irrationalē naturaz assumere:q̄ nō magis dicēda est humana natura assumptibilis q̄z natura irrōnalis. ¶P. sic in būana nā est silitudo dī rōne imagi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nis:ita in creatura irrōnali est silitudo dei rōne vestigij: ſz silitudo ꝛ ꝓuenientia aliquo ꝛ adinuicē est cā vnibilitatis ipsoꝝ.ḡ sicut būana nā vnibilis est deo:ita ꝛ creatura irrationalis. ¶ P.illud vī eē simillimuz alteri:in quo maxime ꝓpetates alteri repñtanť.sed sic dicit Dio.15.ca.ce.ierar. in igne iter oia corpalia magis dine ꝓpetates repñtanť. ꝛ idē dicit de radio sola i in.4.cap.de di.no. ḡ iste creature vñr deo simillime:ꝛ ita ēt ei magl vnibiles q̄ būana nā.

¶ Sz ꝫ. Nobiliozis doni nobilior creatura est capax. ḡ ad istud donū qō est nobilissimū inter dona nobiliozis nature inferior natura capacitatē nō habet: sed humana natura est nobilior creatura irratiōali. Luz ergo inter oia que humane nature iunt collata: assumptio ipsius in vnitatez diuine persone sit nobilissimū: videť ꝙ buiꝰ creatura irrōnalis capax nō sit:ꝛ ita nō erit assumptibilis.

¶ Utr nā āgelica sit magis assumptibilis q̄ būana.

Alterius vī ꝙ āgelica nā nō sit minꝰ assumptibilis q̄ nā humana. Deꝰ.n.pp suā misericordiā būanā nām assumpsit. vt būane miserie subueniret:sed sicut est miseria in būana nā:ita ēt in angelica.cū ḡ sūma misericordia sit omni miserie subuenire:vī ꝙ angelica sit nā assumptibilis sicut ꝛ būana. ¶ P. ea q̄ magis sunt silia facili ꝰ vniunť:ſz angelica est dine silior q̄ būana:qz vt dicit Greg. q̄to in āgelo nā est subtilior:eo magis imago dei in illo ſſinuať exprſſa.ḡ āgelica nā ē magl assūptibil' q̄ būana

¶ Sed ꝫ. Assumptio būane nature iō facta est vt pctō hominis remediū ꝓberet:sed pctñ angeli est irremediabile. vt supra dcm est.ḡ angelica natura nō est assūptibilis.

¶ Utrū totū vniuersuz sit magis assūptibile q̄ būana nā.

Alterius videť ꝙ totū vniuersum sit magis assūptibile q̄ būana nā. effectꝰ.n. vniuersalis maxime cāe vī assilať:ſz vniuersum est effectꝰ vīs dei q vīs cā est.ḡ vniuersum deo magis assilať q̄ būana nā:que est qdam particularis effectus: ꝛ ita est magis assumptibilis.

¶ P.p assumptōez cōsūmatio totius vniuersi est pfecta. Sed magis esset vniuersum pfectū si oēs ptes eius essent assumpte.ergo vniuersum est magis assumptibile.

¶ Sed ꝫra. Ex hoc est aligd assumptibile deo ꝙ ad imaginē dei est:ſz nō pōt dici ꝙ totū vniuersuz sit ad imaginē nisi forte pōreť vniuersuz aiatū aia rōnali. sicut platōici posuerūt:qō a fide alienū ē.ḡ vniuersuz nō ē assūptibile.

Respondeo dcz ꝙ assumptibile dī qō pōt assumi: cū aūt dī creatura pōt assumi:non signať aliqua potētia actiua creature:qz sola potētia ifinita hoc facere potuit: vt in ifinitū distātia ꝓiūgerenť in vnitatez ꝓsone. Silr nō signať etiā potētia passiua nālis creature:qz nulla potentia passiua nālis est in nā:cui nō rūdet potētia actiua alicuiꝰ nālis agentis. Uñ relinquiť ꝙ dicat in creatura solā potentiā obediētie:ſm quā de creatura pōt fieri quicqd deus vult. sicut de ligno pōt fieri vitulus deo operāte. Hec aūt potētia obediētie corrūdet diuine potētie ſm ꝙ dī ꝙ ex creatura pōt fieri qō ex ea deꝰ facere potest. Sed potētia dei dupl'r cōsiderať: vel vt absoluta: vel vt ordinata. Qō qualiter intelligēduz sit ex dictis.i. di.pz. Loquēdo aūt de potētia dei absoluta deus pōt assumere quācūq creaturam vult. Uñ ſm hoc nō est vna creatura magis assumptibilis q̄ altera. Loquēdo aūt ō potētia ordinata illā creaturā assumere pōt:quaz ꝓgruit eū assumere ex ordine sue sapientie. Uñ illa creatura dī assumptibilis in q̄ bz ꝓgruitas inueniť. Inueniť aūt in būana natura ꝓgruitas pre alys q̄tū ad tria q̄. in assumptōe regrunť.

¶ Primo quātū ad similitudinez vnibilium. in humana enim natura inueniť exprſſior similitudo diuina q̄ in aliq̄ creatura irrōnali:qz bō ſm ꝙ bz mētez ad imaginē dei factus dī:cuz in creaturis irrōnalibus nō nisi silitudo vestigij ſueniať:ꝛ ēt quātū ad quedā in ea est dina silitudo magis q̄ in angelica nā. vt post dicēť. ¶ Scōo q̄tū ad terminū assumptiōis.terminať.n.assumptio ad vnitatez ꝓsone: ꝓsonalitas aūt nō iueniť in irrōnalib' naturis: cum ꝓsona sit rōnalis nāe idiuidua substātia. vt Boe.dicit. In āgelis vo est gdē ꝓsona:ſz nō ſm originē distincta:cū vnꝰ āgelus ab alio nō trahat originē.in būana vo natura est ꝓsona distincta etiā ſm originē.ꝛ iō ꝓueniētissime humana natura in vnitatē dine ꝓsone assumiť:q̄ distinguunť ſm relatiōez ad origo. ¶ Tertio q̄tū ad finē assumptionis. Si.n.pfectio vniuersi dicať assumptiōis finis p̄cipuꝰ vt gdā dicunt:nulla natura ꝑticularis assumi potuiſſz: ꝑ quā ita vniuersum pfici posset:sicut ꝑ assumptiōez būane nāe. tū qz hō est vltima creaturarū q̄si vltimo creatus:cuiꝰ natura assumpta vltimū est ꝓiunctū ꝓmo ꝑn°per modū circuli:que est figura pfecta: ex eo ꝙ additamentū nō recipit.tū ēt qz in hoīe quodāmodo oēs nature ꝓfluūt:qz cū oibꝰ creaturis aligd cōe hz.vt dicit Greg. vñ hoīe vnito quodāmodo oīs creatura vnita est. Si vo finis assumptionis ponať liberatio a pctō:sic etiā sola būana natura cōgrue assumi potuit:qz in irrōnali creatura pctñ nō erat.in āgelica vo erat gdē peccatū:ſz irremediabile.vt pz ex dictis in pª dis.in homie vo erat remediabile.ꝛ iō solā būanā nām ꝓgruū fuit assumere.ꝛ sic ea repata creatura irrōnal' q̄ ꝑ ipsū pctñ quodā mō deteriozata dī:ſz ꝙ in ꝙz hoīs cedit:restaurata ē.

Ad primaz ergo qōnē dōm ꝙ deꝰ de potētia absoluta creaturā irrōnalem assumere potuit:nec impedit ꝙ creatura irrōnalis ꝓsonalitatez nō hz: qz ꝓsonalitas nō debeť ēt būane nature assumpte ratione sui.vt ifra patebit.ſz rōne assumētis. vñ nō est ibi nisi ꝓsonalitas icreata:ꝛ ꝓterea q̄uis in nā irrōnali nō iueniať ꝓsona:inueniť tñ in ea hypostasis ꝛ suppositū.vnio aūt nō tñ fcā est in ꝓsona: ſz ēt in hypostasi ꝛ suppposito:sed ꝓgruū nō erat vt assumereť: ꝛ ꝑcipue qz nā assūpta maxie bificať. vt in ꝓsal. dī. Btūs quē elegisti ꝛ assūpsisti. Btitudis vo q̄ in actu mētl ꝓsistit creatura irrōnal' ꝑticeps eē nō pōt.

Unde patet rūsio ad pmā obiectiōez:q̄ ꝓcedit de potētia absoluta: ꝛ nō de pō° ordinata. ¶ Ad 2m dōm ꝙ ad ꝓgruitatē assumptibilitatis regritur silitudo imagis:qz ꝑ hanc creatura rōnalis ꝑticeps est diuine btitudinis.vñ ad hāc ꝓgruitatē nō sufficit silitudo vestigij q̄lis in creaturis irrōnalibus inuenitur. ¶ Ad 3m dōm ꝙ duplex est silitudo creature ad deū. vna ſm ꝑticipatiōez alicuiꝰ diuīe bonitatis.sicut ab eo viuēte oia vitā ꝑticipāt.ꝛ sic creatura rōnalis in q̄ iueniť eē viuere ꝛ itelligere:maxime deo assilať.ꝛ hec silitudo regriť ad assumptibilitatē. Alia silitudo est ſm ꝓpoztiōem.vt si dicať silitudo iter deū ꝛ ignē:qz sicut ignis ꝓsumit cozpꝰ:ita deꝰ ꝓsumit negtiā: ꝛ hec silitudo regriť in figuratiuis locutiōibꝰ ꝛ appropriatiōibus:quā Dio.in.2.cap.cc.ierar. vocat dissimilē silitudinē.ꝛ de hac similitudine ꝓcedit obiectio.

Ad secundā qōnē dōm est ꝙ de absoluta potētia loquēdo deꝰ potuit āgelicā nāz assumere: ſz natura āgelica nō bēbat aliq̄ ꝓgruētiā vt assumereť: ꝑcipue ꝓpter duo. Primo qz eiꝰ pctñ nō erat remediabile. Scōo qz nō decet vt aliq̄ ꝑfectionē creature deꝰ assumēdo auferat. ꝓsonalitas aūt quedā ꝑfectio creature est:ſz si natura assumpta ꝓsonalitatē ꝓpriam haberet post assumptionē:nō posset esse vnio in ꝓsona:qz eēnt due ꝓsone. vñ opz ꝙ id qō assumptū est ꝓsonalitatē nō habeat: natum tñ habere In angelica aūt natura nō inueniť potentia ad personalitatē sine actu: cū nō ꝑ generationē ꝓcedant in esse. Et ideo nō fuit congruum vt angelica natura

Ad primum ergo cum opponitur (assumereť. ꝙ angelica natura est deo similioz

q̄ humana:dōm ꝙ verum est si natura diuina in se absolute ꝓsidereť.si aūt cōsidereť ſm ꝙ est in ꝓsonis per relatiōes originis distinctis:sic magis ꝓuenit cū hoīe. vt dcm est. Silr etiā si cōsidereť ſm ꝙ est exēplar totiꝰ creature. in hoīe.n.iueniť silitudo cū q̄libz creatura. vt dcm est. nō aūt in angelo. Silr etiā si ꝓsidereť inquātū gubernat vniuersuz. sicut.n.deus totus est in q̄libet parte vniuersi per essentiā ꝑsentiaz ꝛ potētiā: sic ꝛ aīa in q̄libet parte corpis.

¶ Ad 2m dōm ꝙ causa miserie angeloꝝ.i. pctñ remediū nō habz:ꝛ iō nec eoꝝ miserie cōgrue subueniri pōt.

Ad tertiam questionem dicēduz. ꝙ alicui toti potest cōuenire aliquid dupliciter. Uel ratione partis:sicut homo dicitur canus ꝓpter capillos. Uel ratione sui: ꝙ.s. ipsi toti primo conuenit. ꝛ hoc est vt in.6.phȳsico. ꝓbať.qō conuenit toti ꝛ oibus eius partibꝰ. Uniuersum ergo pōt assumi dupliciter: Uel ratione partis:ꝛ sic assumptibile fuit ꝛ assumptuz est humana natura assumpta. Uel ratione sui: ꝛ sic assumi nō potuit:quia non omnes partes eius assumptibiles erāt: vt ex dictis patet.

Ad primū ḡ circa hoc obiectū dōm. ꝙ q̄tuis deꝰ sit cā vīs: est tñ maxie simplex.ꝛ ideo cuz eo magis cōuenit vīs effectꝰ vnitus.s.būana natura: in q̄ oēs nature ꝓgregaňť quodāmodo:q̄ effectus vniuersalis nō simpliciter vnitus: sicut est vniuersum: ex cuiꝰ partibꝰ nō efficiť vnū simplr:cū remaneāt distincte in actu. ¶ Ad 2m dōm. ꝙ nō decet in oibus partibꝰ vniuersi eandez ꝑfectionē esse.ꝛ iō magis congruū fuit vt vna parte vniuersi assumpta in totū vniuersuz perfectio redūdaret.

A D secundus sic ꝓcediť. videť ꝙ filiꝰ dei būanā nāz assumere debuit in oibꝰ suppositis būane nāe: qz vt Dama. dicit: qō est inassumptibile est incurabile: ſz humana nā curabilis est in oibꝰ suis suppositis:ḡ in oibus assumi debuit. ¶ P. bonū est diffusiuū ꝛ cōicatiuū sui. vt ex Dio.pz.4.ca.de di.no. Luz ḡ deꝰ sit summe bonꝰ:ꝛ maxime in incarnatiōe suaz bonitatem oñderit:vī ꝙ nām que assumptibilis erat cōiter in oibus suis suppositis assumere debuerit. ¶ P. ꝛps venit ad satisfaciēdū ꝑcipue ꝓ pctō nature: qō ꝑ vnū hoīez in mūdū ītrauit:ſz id qō nāe ſm se debeť:debeť cōiter:et eq̄liter in oibꝰ suis suppositis.ergo filiꝰ dei nām humanā in oibꝰ suis suppositis assumere debuit. ¶ Sz ꝫ. Filiꝰ dei ad hoc carnem assumpsit.vt ꝑ nobis satisfaciēdo ꝓnꝰ humane saluti esset.cū ḡ ꝓnꝰ in quolibet genere vnū iueniať:videť ꝙ in vno tñ supposito humanā nām assumere debuit.

Ulterius vī ꝙ nō debuerit assumere nāz būanā in aliq̄ ex stirpe ade gnāto.sicut.n.dīc Aplus ad Hebr.7.talis decebat. vt nobis eēt pōtifex q eēt segregatꝰ a pctōrib': ſz magis eēt segregatꝰ a pctōrib' si de stirpe pctōrū carnē nō assumpsisset. ḡ nō debuit carnē assumere de stirpe ade. ¶ P.pctñ originale est pctñ nature:ꝛ non ꝓsone nisi per accns.nō ḡ regriť ad satisfactionē:nisi ꝙ aliquis sit de humana nā:sed si aliquis bō fieret nō de stirpe ade:ꝓstat ꝙ ad būanā nāz ꝑtineret.ḡ ꝓgrue ꝑ natura būana satisfacere posset. ¶ Sz ꝫ. Medicina in loco vulneriꝭ debet apponi: ſz būana natura est vitiata tñ in his qui ex genere ade descendūt:in quo oēs moziunť.i. Lozinthȳ.15.ḡ in aliquo ad eiꝰ stirpē ꝑtinēte nā būana assumi debuit.

Ulterius vī ꝙ nāz būanaz assumere debuit in ipso adā. Assūptio.n.carnis ad satisfactionē ordinať: ſz decet vt idē ḡ peccauit satisfaciat.ḡ nāz būanā in ipo adā assumere debuit. ¶ P. talis debuit eē būane nāe reparatio. vt nihil boi de sua dignitate piret: ſz adaz in primo statu hoc habuit. vt nulliꝰ bois auxilio ad suā salutem indigeret. hoc aūt nō sibi restituiť in alio boīe humana nā

assumpta: qz bñficio illiꝰ hois indiget ad suaz salutē. ergo non decuit humanā naturā in alio q̄ in ipso adam assumi.

¶ Sed ꝫtra. ꝛtrarioꝝ nō est eadē causa: ſz adā causa fuit perditiōis humane nature.ergo nō decuit vt ipse eēt causa salutis būane nature. hoc aūt ꝓtingeret si humana natura in ipso adā assumpta esset.ḡ hoc decēs nō fuit.

Respōdeo ad pam qōnē dōz. ꝙ nō fuit decēs ꝙ būana nā nāz in oibꝰ suis suppositis assumeret: ꝛ hoc ꝓpq̄tuor rōnes. Primo qz oia suppposita būane nāe non reducerenť ad plus q̄ ad tria suppposita. Cum.n.assumens. ꝛ assumptum vnianť in eodez suppposito:nō possent esse plura suppposita nature assumpte q̄ nature assumentis. Secūdo ꝓpter finē assumptiōis.est.n. ad reparationē humani generis ordinata per modū cuiusdā mediatiōis inter deū ꝛ hominē.mediator aūt qui vnitatez pacis facere intēdit vnus ꝓgrue debet esse. Tertio ꝓpter vnitatem ipsi ꝰ assumētis.sicut.n.decuit vt diuina nā tñ in vno suppposito incarnareť:ita decuit vt vna nā indiuidua assumereť.sic.n. vniꝰ ad vnū decenter facta est ꝓiunctio. Quarto ꝓpter dignitatē ipsi ꝰ filꝫ incarnati. vt sit ipse primogenitꝰ in multis fratribus. Debze.2.in spirituali generatōe. Sicut ēt primogenitus creature in rerū emanatione ab vno ꝑncipio.hec aūt ꝓmogēitura sibi nō competeret si plures (nūero būane nāe assumpte essent.

Ad primū ḡ dōz. ꝙ ꝑ icarnationē ꝓpe assumiť nā. vt infra patebit. ꝓpze etiaz ꝛ primo curať pctñ nature. vī si aliq̄ nā assumptibilis nō est:curabilis non est: nō tñ opz vt sī hec natura indiuidua nō assumiť ꝙ suppositū huius nature nō cureť.qz per hoc ꝙ natura in aliquo indiuiduo assumpta est ꝓparať curatio omnib' qui simile naturaz habeť.sicut ecōtra per hoc ꝙ vna persona infecit naturaz humanā que in ipso erat:in oēs homines peccatū transiit. ¶ Ad 2m dōm. ꝙ sicut bonitas diuina que in creatiōe rerum se manifestat:omnibus se cōmunicat: nō tamē eq̄liter:ita etiā ꝑt se in incarnatiōe manifestat:ꝑcipue quātū ad dilectionē humani generis: omnibus se cōmunicat: nō tamē eodez modo ꝛ equaliter:sed vni per gratiā vnionis:alys per gratiā adoptionis:qui gratie non repugnant.

¶ Ad 3m dōm. ꝙ aliquid debeť humane nature dupliciter. Uel vt sibi essentiale:ꝛ hoc inuenitur communiter in omnibus hominib' naturaz habentibus humanam. Uel etiā superadditū essentialib' ꝓncipys:siue sit per gratiā acceptū:siue operibus acquisitū:ꝛ hoc nō inueniť cōmuniter in oibꝰ naturā būtib'.-vñ ratio nō ꝓcedit. ¶ Quar-

Ad secundam (tum concedimus. questionem dicendū. ꝙ nō fuit decens vt aliūde q̄ de stirpe ade filius dei humanam naturā assumeret ꝑcipue ꝓpter tria. Primo ad seruandum iustitiam satisfactionis. Si.n. de genere ade nō fuisset ad eum non pertineret ꝓ peccato ade satisfacere. Secūdo ad perfectā reintegrationē dignitatis ade:qui hoc habuit vt ipse ꝛ suū genus nulla alia creatura indigeret quasi sustentāte ꝛ saluāte: ꝛ hoc generi eius redditū non fuisset si redēptꝰ fuisset per aliquē qui ad genꝰ eius non pertineret. Tertio ad seruandū dignitatez specialiter ipsius ade:ḡ in hoc quodā modo imaginē dei singlariter habuit. vt sicut deus cū sit ens pmū omniū entiuz ꝓncipiū est per creationem:ita etiā adā cū sit pmus homo est ꝓncipiū omnium hominuz per generationem: qō sibi deperiret si Xpistus non de eius genere homo fieret.

Ad primum ergo qō obuciť. ꝙ deꝰ esse segregatꝰ a peccatorib' dōm. ꝙ verū est inquantum peccatores sunt:nō inquantū homines sunt. venit.n. peccatū destruere:ꝛ naturā saluare. vnde conuenientiam habuit in his que ad naturam pertinent: sed contrarieta-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tem in his que ad peccatū spectāt:q3 neq3 ꝺtraxit neq3 cō/misit peccatū. ¶ Ad z^m dōm.q3 natura humana non fuit infecta originali peccato nisi ſm q3 ab adam trahit. vñ si deus vnum hominē de limo terre formaret:peccatuz ozi/ginale in eo nō esset.7 ideo satisfactio de originali nō perti/nebat indifferenter ad quēlibet hominez:sed ad quēlibet de genere ade. ¶ Tertium concedimus.

Ad tertiaz qōnez dōz.q3 nullo modo fuit decēs.vt ret pp duo. Primo q7 adā ꝑpria psonalitate pfectus fuit. vñ in vnitatē persone assumi non posset nisi illa personali/tas destrueret̄:q3 nō decebat.vt supra de angelis dictum est. Secūdo q7 cū per assumptionē fiat cōmunicatio pro/prietatū.vt quicqd de hoie dr̄ de deo dicat̄:sequeretur vt dicerē q3 deus peccasſz:q7 adā peccauit:q3 est absurdū.

Ad primū ergo dōz.q3 p petrū ade fuit ifectio p/sonalis in ipso: 7 infectio nāe create in ipso:7 ꝓpagande ab ipso:7 p infectione psonali ipe gra ad/iutus satisfacere potuit ſm quosdam: sed requirebat̄ ali/quis qui p peccato nature satisfaceret.7 ideo nō oportuit q3 esset idē in persona cū adam:sed idez in natura. ¶ Ad secundū dōm.q3 nō est inconueniēs q3 de dignitate illius persone aliquid pereat ex culpa sua:sed incōuentēs est.vt aliquid nature deperiret: que cum bona esset homo male vtēdo ipsuz corrupit. ¶ Tertiū concedimus.

¶ Utrum filius dei carnem humanam assumpsit.

A tertium sic ꝓcedit̄ videt̄ q3 filius dei carnē non assumpserit Hala.5°. Caro cōcupiscit aduersus spiritū. sed in xp̄o talis pugna nō fuit.ergo ipse verā carnē nō habuit. ¶ Ꝑ.in carne tātū est similitudo vesti/gij:sed similitudo vestigij tm̄ nō sufficit ad assumptibilita/tē.vt supra dcm̄ est.ergo caro assumptibilis nō fuit. ¶ Ꝑ. maioz est gratia vniōis q3 gratia fruitionis:sed caro nullo modo potest cōiungi deo per fruitiōez.ergo nō pōt cōiun/gi per vnionē. ¶ Sed ꝓtra.ad Hebze.i. Semē abzahe ap/prehēdit:7 Ro.i. Factus est ei ex semine dauid ſm carnē: sed semē nō pertinet ad adā sed ad carnez.ergo filj dei in hūana nā nō solū animā:sed etiā carnez assumpsit. ¶ Ꝑ. homo nō nascit̄ ex hoie nisi per traductiōez carnis: ſz xp̄s nō solū dicit̄ hō: imo etiā filj hominis:nō nisi q7 de virgine natus est.q3 assumpsit carnē in humana natura.

¶ Utrum carnē tm̄ 7 nō humanam animam assumpserit.

Ulterius videt̄ q3 carnē assumpsit:7 nō animā. Jo. ꝑmo. Verbū caro fcm̄ est: nō aūt per con/uersionē in carnē:ſz per assumptiōez carnis. q3 solā carnez assumpsisse videt̄. ¶ Ꝑ.corp° nō indiget vt vniat̄ sibi ani/ma:nisi ad hoc vt per ipsaz viuificet̄:sed ad hoc q3 corpus viuificet̄ sufficit q3 corpori viuificabili ꝑncipiū vite vnia/tur:cuz ergo de° qui est ꝑncipiū vite corp° sibi vniuerit:vi/det̄ q3 vnio corporis ad animā supflua fuisset. ¶ Ꝑ.habi/to aliquo q3 est sufficiēs operatiōis principiū nō requirit̄ ad eandē operatiōez aliud ꝑncipiū. sicut ad illuminatōez aeris qui illuminat̄ lumine solis nō requirit̄ lumē cande/le: sed christus per intellectū diuinū sibi vnitū sufficiēter oīa cognoscere poterat. ergo nō requirebat̄ anima cogno/scitiua 7 intellectiua ad vnionē illam. ¶ Sed cōtra.Chri/stus curauit naturam nostraz per hoc q3 eā assumpsit: sed ꝑncipaliter venit ad curandū animas.ergo animā assum/psit. ¶ Ꝑ.moꝛs corporalis nō est nisi per separationē cor/poris a ꝑncipio vite. si ergo in christo nō fuisset aliud ꝑnci/piū vite q3 ipsa deitas: cum caro a diuinitate nūq3 fuit se/parata:nunq3 christus fuisset moꝛtuus: q3 expresse cōtra/dicit scripture. ¶ Ꝑ.sequeret̄ q3 deus eēt imediatus mo/tor corporis christi si anima caruisset: 7 sic nunq3 christus fuisset fatigatus ex itinere.vt dicit̄ Jo. 4. cuz fatigatio nō accidat nisi ex debilitate virtutis mouentis.

¶ Utr3 assumpserit formā totius ex ꝑpōne ptiū resultātē.

Ulterius videtur q3 nō assumpserit formā totius ex cōpositione partiū resultantē.forma enim totius est illa in qua sicut in nā cōi particularia ꝓueniunt. Sz Dama.dicit:7 habetur in littera:q3 in dño nostro iesu xp̄o nō est cōem spēm accipere:ergo in eo forma totius nō fuit. ¶ Ꝑ.vt dicit Boe.spēs est totū esse indiuiduoꝛ. sed nihil in christo fuit ex parte carnis. 7 anime q3 totum esse ipsius xp̄i ꝓcluderet:q7 habuit esse diuinū:nō per animaz nec3 per corpus.q3 cū forma totius sit spēs in potētia:vide/tur q3 in xp̄o forma totius nō fuerit. ¶ Ꝑ.in littera dicit q3 nomine humane nature corpus 7 aīa intelligitur: cum dicitur christus humanā nām assumpsisse:sed cōstat q3 ne/c3 corpus nec3 aīa est forma totius ad minus ſz opinionē cōiorem:ergo in xp̄o forma totius nō fuit. ¶ Sed cōtra. forma totius in rebus animatis resultat ex vnione vel cō/iunctione anime ad corpus.sed in xp̄o aīa fuit coniuncta corpori:al's corpus illud viuū nō fuisſz:ergo in xp̄o fuit for/ma totius. ¶ Ꝑ.homines conueniūt specie adinuicem ſz conueniētiā in forma totius. sed xp̄s fuit eiusdem speciei cum alijs hominib°:al's ꝓ hominib° nō satisfeciſſet:ergo in christo fuit forma totius.

Respondeo dōm q3 ſm philosophuz. viij. metha. diffinitio in hoc conuenit cum nume/ro:q3 sicut in numeris cōtingit q3 semper subtracta vl' ad/dita vnitate fit ali° numerus:ita etiaz in diffinitiōib°ſi ad/datur vl subtrahatur aliqua differētia: semp fit alia spēs. cum ergo oēs differentie sumant̄ ex essentialibus ꝑnci/pijs:oportet q3 si homini subtrahatur aliquid de essentia/libus eius nō remaneat eadē spēs.cū ergo xp̄s fuerit eius/dem speciei cū alijs hominib°:al's.n.verus homo nō fuis/set:sed equiuoce homo diceret̄:nec ꝑ omnib° satisfaceret cōgrueter:opz q3 omnia essentialia homini in xp̄o fuerint 7 corpus 7 anima vegetabilis sensibilis 7 rationalis:7 vite/rius forma totius resultans ex cōiunctione corporis 7 aīe: que humanitas dicitur:7 q7 ꝑprietates naturales ex ꝑnci/pijs essentialib°causant̄:opz q3 in ipso fuerint oēs natu/rales ꝑprietates speciez humanā ꝓsequētes. De alijs aūt que per accidens humanā naturā cōsequunt̄ siue sint de/fectus siue perfectiones infra suo loco dicetur.

Ad primaz ergo questionē sciēdum q3 circa ꝑ fue/runt duo errozes. Un° fuit manicheoꝛ/uz q3 dicebāt q3 xp̄s verū corpus nō habuit: sed tm̄ fanta/sticū.7 ratio huius positiōis videt̄ fuisse:q7 oīuz visibiliuz auctoꝛē posuerūt diabolū.7 ideo nihil huius ſm veritatē in xp̄o fuit;in quo ꝑinceps mūdi huius nihil habuit. Joā. xiij. Patet aūt q3 positio ista est falsa.7 quātū ad radicez positionis:q7 deū creatoꝛē oīuz visibiliū 7 inuisibiliū 7 fi/des tenet 7 ratio demōstrat:cū a ꝑimo ente oporteat oīa entia esse:vt patet ex scōo metha.7 etiaz in se positio falsa est:q7 veritatē humanitatis tollit;vt ex dictis ꝑz.esset enī inuenire aliquā falsitatē vl' simulationē in eo q3 de se dicit Ego suz via veritas 7 vita. Jo. xiij. Ali°erroꝛ fuit martia/noꝛ q3 dicebāt xp̄s corp° de virgie nō assūpsisse: ſz de celo apportasse:q3 forte oꝛtū habuit ex opinione platonicoꝛ: q3 dicebāt aīe corp° terrestre oino fugiēdū eē vt btitudinem ꝓsequat̄. Nō.n.credebant posse fieri vt aīa corpi terrestri vnita beata fieret:ponebāt tm̄ aīas corporib° celestib° vni/tas:vt soli 7 stellis 7 lune beatas foze:vt August.recitat in lib.x. de ciui.dei.7 ideo aiaz xp̄i q3 sume btā fuit nō terrestri: ſz celesti corpori vnitā putauerūt. Sz hec eēt positio veri/tatē būanitatis tollit:q7 q3libz forma nālis determinataz māz regrit.7 ideo aīa būana nō ex q3libz mā quā ꝑficit boiez

facit:ſz inq3tū ē forma talis corpis:elemētati.ſ.7 debita p/portiōe ꝓplexionati. vñ si xp̄s corp° terrestre nō habuit:ve/rus hō nō fuit.bis aūt idē defect° ꝓtingit:q7 antiqs phis: vt in ꝑmo de anima dicit̄.de anima dicentes nihil de cor/pore dixerūt:opinātes qualibet animam cuilibet corpori adaptari:q3 eē nō pōt: cū ꝑprie forme respōdeat propria materia:7 vnicuiq3 agēti determinata istrumēta.7 ideo fi/des catholica que xp̄m verū hoiem ꝓfiteꝛ eū hūisse corp° ex q3tuoꝛ elīis ꝓpositū sicut nos hēmus firmiter tenet.

Ad primuz ergo dōm.q3 ꝓcupiscētia carnis cōtra spm̄ nō causat̄ ex ipsa carnis natura:ſz ex vitiosa corruptiōe eius que ex peccato ꝑmi parētis ꝑ/uenit:sine qua filj° dei verā carnis nām assumpsit. ¶ Ad z^m dōm.q3 similitudo attēdit̄ ſm formā. Corporis aūt hu/mani forma est aīa ratōalis: in qua imago dei cōsistit.7 iō in corpore humano nō tm̄ est similitudo vestigij:sed etiaz similitudo imaginis inquātū animā hz. Nō.n.corpus hu/manū hz esse qōdā distinctū ab esse q3 dat sibi anima q3si ab alia forma:per quā fit in eo similitudo vestigij tm̄:sicut est in corporib° inanimatis:q7 sic anima esset ens in subie/cto ſz q3 subiectū nominat ens subsistēs in actu: q3 ad ra/tionē accidētis pertinet:vt in scō de anima.dicit cōmen. ¶ Ad 3^m dōm.q3 ꝓiūctio anime ad deū per fruitiōez cōsi/stit in operatiōe intellect° 7 volūtatis: in qua corpus nul/lo modo cōicat:q7 exerceꝛ talis opatio sine oꝛgano corpo/rali:vt ꝓbat̄ in.3. de anima.7 ideo ꝑ fruitiōez nullo modo corp° deo vniri pōt:sed ꝓiūctio vniōis est ad esse in perso/na vna.corp°aūt 7 anima in vno esse cōicant:q7 anima est q3 quid erat esse huiusmodi corpori. vt in.z. de anima dr̄. 7 ideo per modū vniōis in persona vna corpus deo cōiun/gi potest. ¶ Quartum 7 quintū cōcedimus.

Ad secundaz qōnem est sciēdū q3 circa hoc etiaz fuerūt duo errozes. Un° fuit Arry 7 Eunomy:qui dicebāt filiū dei carnē sine anima assum/pſisse:q7 opinabātur diuinitatē sine anima corpus eius vi/nificare. Alius fuit erroꝛ Apollinaris qui dicebat in chri/sto corp° animatū fuisse cū anima carēte sensu 7 intellectu. vterq3 aūt erroꝛ 7 veritati humānitatis derogat:7 dignita/ti corporis xp̄i. Nō.n.pōt esse vt materia in aliquo esse pfi/ciat̄ nisi ꝑ aliquid q3 sit forma ei°. vñ cuz de° nullo modo forma corporis esse possit:q7 oporteret eū esse partē: 7 nō imaterialissimū:sequeret̄ q3 corpus christi si oīno careret anima esset sicut corp° nō viuū:7 si careret anima sensibi/li 7 ratiōali esset sicut corp° plāte. vñ esset multo min° no/bile q3 corp° nr̄m. Similr etiā cū de ratiōe hominis sit ra/tionalez animā habere: si ea xp̄s caruisſz: verus homo nō fuisset. Hoc aūt videt̄ eis cōtigisse ex hoc q3 credebāt ani/mā corpori nō vniri sicut formā:sed magis sicut indumē/to. vt Plato dicit ſm q3 Hrego. nic.narrat.per quē modū si deus corpori vniret̄:homo nō diceret̄:ꝓcipue si pona/tur:vt quidā posuerūt:animā de substātia dei esse:que oīa manifestā falsitatē ꝓtinent. Et ideo hoꝛ 7 alioꝛ ꝓdicto/rum erroꝛ excludit in libro de ecclesiasticis dogmatibus sic. Natus est dei filius ex hoie:nō per hominez idest viri coitum.sicut Ebeon dicit:sed carnē de virgine trahēs: nō de celo afferēs.sicut Martian° affirmat: nec3 in fantasia sine carne:vt Ualentinus dicebat:sed verum corpus non tm̄ carnē ex carne. vt Martian° dicit:ſz verus deus 7 ve/rus homo: in deitate verbū pr̄is 7 de°:in homine anima 7 caro:nō sine sensu 7 ratione. vt Apollinaris posuit: nec3 ca/ro sine anima. vt Eunomius dixit. Nec3 sic natus de vir/gine:vt anteq3 de virgine nasceretur deus nō fuerit: sicut Antemon 7 Marcellus dixerunt.

Ad primū ergo circa hoc obiectū dōm q3 cū dicit. Uerbuz caro fcm̄ est:sumit̄ pars ꝑ toto id est caro ꝑ toto homine.sicut anima ponit̄ aliquādo ꝑ toto homine. Heñ. 46. Omnes anime que ingresse sunt in egyptuz 2c. Ideo aūt carnē que iferioꝛ pars est dicere vo/luit.vt ostēderet per locū a minoꝛi nihil in homīs nā esse: quod filj° dei nō assumpserit. ¶ Ad z^m dōm.q3 ad hoc q3 corp° viuificet̄ requirit̄ q3 sibi ꝓiūgat̄ ꝑncipiū vite ꝑ mo/dū forme.vt ex eis efficiat̄ vna natura cōis:diuinitas aūt forma corpis eē nō pōt.nō.n. ex deitate 7 corpore vna cō/mūis natura resultat.7 ideo ad hoc vt corp° xp̄i vnuz esse possit:regrit̄ aīa que sit eius forma. ¶ Ad 3^m dōm.q3 sicut in.z. de anima dicit̄. Illud quo aliqd operat̄ ꝑmo est for/ma rei. vñ cū itellectus diuinus nō possit eēe forma in hu/mānate christi:opz q3 illud quo hō sentit 7 itelligit sit ani/ma sensitiua 7 intellectiua. ¶ Alia duo ꝓcedimus.

¶ Utrum assumpserit carnē mediante anima.

A primuz sic ꝓcedit̄.vī q3 carnez nō assumpserit mediāte aīa. remoto.n.medio quo aliq3 ꝓiungunt̄: extrema separātur. sicut ꝑz in tabulis que per clauū cō/iungunt̄:ſz in morte xp̄i separata est anima a car/ne:nec tm̄ separata est deitas a carne. q3 anima non est me/diū quo deitas vnit̄ carni. ¶ Ꝑ.vnū extremoꝛ que ꝓiun/gunt̄ per mediū:magis ꝓiūgunt̄ medio q3 alteri extremo: ſz caro nō magis ꝓiūgit̄ anime q3 deitati.est.n.caro ab ani/ma sepata in morte:nō tm̄ a deitate. q3 diuinitas nō est vni/ta carni mediante anima. ¶ Ꝑ.de° in q3libet creatura est imediate per eēntiā pñtiaz 7 potētiā. Silr etiā anime san/cte ꝓiūgit̄ imediate per gr̄am.cū q3 maioꝛ sit ꝓiūctio vnio/nis q3 alij pdictarū: videt̄ q3 qcquid assumit ad vnitatez pſone imediate diuinitati ꝓiungat̄. ¶ [illegible] August.ad

Questio II.

Deinde querit̄ de oꝛdine assumptōis. Et circa hoc querunt̄ tria. Primo vtrū vnā partez humane nature assumpserit mediante alia. Secūdo vtrū humanam natu/ram assumpsit mediante aliquo alio. Tertio vtrū oēs partes hūane nature simul tpe assumpserit.

¶ Utrum assumpserit carnē mediante anima.

A primuz sic ꝓcedit̄.vī q3 carnez nō assumpserit mediāte aīa. remoto.n.medio quo aliq3 ꝓiunguntur: extrema separātur. sicut ꝑz in tabulis que per clauū cō/iunguntur:ſz in morte xp̄i separata est anima a car/ne:nec tm̄ separata est deitas a carne. q3 anima non est me/diū quo deitas vnit̄ carni. ¶ Ꝑ.vnū extremoꝛ que ꝓiun/gunt̄ per mediū:magis ꝓiūgunt̄ medio q3 alteri extremo: ſz caro nō magis ꝓiūgit̄ anime q3 deitati.est.n.caro ab ani/ma sepata in morte:nō tm̄ a deitate. q3 diuinitas nō est vni/ta carni mediante anima. ¶ Ꝑ.de° in q3libet creatura est imediate per eēntiā pñtiaz 7 potētiā. Silr etiā anime san/cte ꝓiūgit̄ imediate per gr̄am.cū q3 maioꝛ sit ꝓiūctio vnio/nis q3 alij pdictarū: videt̄ q3 qcquid assumit ad vnitatez pſone imediate diuinitati ꝓiungat̄. ¶ [illegible] August.ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

Uolusianū dicit. Filiꝰ dei assumpsit animaz rōnalē: z per eam sibi corpus aptauit: z ita videt ꝙ mediāte anima filius dei carnem assumpserit. ℂ Ꝑ. multū distātia nō coiūgunt nisi per mediū: qđ minus distat ab extremis q̄z extrema adinuicem: sed corpus plus distat a deitate q̄z anima. ergo corpus vnit deitati mediāte anima.

ℂ Utz animam assumpserit mediante spiritu.

Ulterius videt ꝙ nō assumpserit animā mediante spū: impossibile. n. est vt p idē mediū vniatur aliqđ supiori z inferiori: qz illud quo vnit inferiori est infra ipsuz. illud aūt quo vnit superiori est supra ipsuz: sed anima mediāte spiritu vnit corpori qđ est infra ipsum. vt gdā dicūt. ergo nō vnit deo qui est supra eā mediāte spiritu. ℂ Ꝑ. mediū opz differre ab extremis: sed mēs que spiritus dr ab Augu. iz. sup Geñ. nō est extra eēntiaz anime: ymo est id qđ in anima nostra est sublimius: in qua imago dei iuenit. vt idē Aug. i4. de trini. dicit. g̃ nō assumpsit animaz mediāte spiritu. ℂ Ꝑ. spūs hūanus differt in hoc ab āgelico: ꝙ est anime vnitus z carni: qđ angelo nō ꝓuenit: sed spūs angelicus nō est assumptibilis. vt supra dctū est. ergo ꝙ spūs hūanꝰ sit assumptibilis: est ex ratione anime: vel ex ratiōe carnis. g̃ magis assumpsit spūs mediante carne vel anima q̄z ecōuerso. ℂ Sed ↄ. Ea que sunt distātia per aliquid vtrīq; ꝓximū ꝓiungunt: sed spūs ꝓximus est deo per silitudinē imaginis: qz z ipse deꝰ spūs est. vt dr Jo. 4.ª Similr ēt cū anima ꝓuenit in hoc ꝙ pars q̄daz anime est. g̃ deꝰ animā mediāte spiritu assumpsit. ℂ Ꝑ. sicut anima corpori: ita alys partibus anime spūs superior est: sed deus assumpsit corpus mediāte anima. ergo eadez ratiōe assumpsit animam mediāte spiritu.

ℂ Utz assumpserit totū mediātibus partibus.

Ulterius videt ꝙ nō assumpserit totū mediātibus partibꝰ. illud. n. qđ ꝓuenit toti ratione partiū: nō solū ꝓuenit toti: sed etiā partibus: sz deitas nō pdicaf de partibus hūane nature: nō. n. dicimus ꝙ anima sit deus: vel ꝙ corpus sit deus: pdicaf aūt de toto cū dicimꝰ deū hominē esse. g̃ cū per assumptionē hūane nature predicef deꝰ de homine: z ecōuerso: videt ꝙ partes nō assumpserit nisi mediāte toto. ℂ Ꝑ. alia est singlaritas vniuscuiusq; partis hominis: z singularitaꝯ diuine persone: vel incōmunicabilitas: qz partes sunt plee: sed persona assumēs vna est: est aūt eadē singularitas persone assumentis z totiꝰ hominis: qz eadē est hypostasis vtriusq;. vt dicit Damas. ergo vī ꝙ partes nō assumpserit nisi mediāte toto. ℂ Ꝑ. creature cui est vnita diuinitas debef honor latrie: vt infra dicef. dist. 9. sed aliquibꝰ partibꝰ corpis xpi: si essent separate: nō debereī honor latrie. g̃ partibꝰ separatis a toto nō est vnita diuinitas. g̃ nō est vnita partibꝰ nisi mediāte toto. ℂ Sz ↄ. In morte xpi diuinitas partibꝰ hominis. s. corpori z anime vnita mānsit: sed tūc ex partibꝰ: cū ꝓiuncte nō eēnt: totū nō ostabat. ergo nō assumpsit partes mediāte toto. ℂ Ꝑ. qcquid ꝓuenit parti z toti per ꝑus conuenit parti q̄z toti: sed dicimus humanā nām assumptā esse. z similiter partes eiꝰ. s. animā z carnē. ergo per ꝑus assumpsit ptes q̄z totū: z ita nō partes mediāte toto assumpsit.

Respōdeo dōm ꝙ est duplex mediū. s. ꝛgruētie et necessitatis. Mediū ꝛgruētie est qđ facit ad decentē ꝓiunctionē extremoꝝ: que tñ nihilominꝰ sine illo esse posset: sicut pulchritudo facit ad decentē ꝓunctionē matrimonij: qua tñ amissa matrimoniuz nō soluit. Mediuz aūt necessitatis est sine quo ꝓiunctio extremoꝝ esse nō pōt. sicut lumē ꝓiūgit aeri mediāte diaphano. hoc tñ ptingit dupl'r: qz vel est causa ꝓiunctiōis: vel est ad coniunctionē ꝛsequēs. Coniunctiōis causa est mediū: sicut aq̄ z aer in visu [illegible] aerē reddit species visibilis ipsi visui. Consequens aūt ꝓiūctionē est qđ ex ꝓiunctoꝝ dispositiōe causaf. sicut aer vel aq̄ est mediuz in tactu: ꝑpter hoc opz extremitates corpoꝝ se tangentiū humidas esse: z ita opz humiditatē aliquā intermediā esse. Mediū aūt qđ est cā ꝓiunctiōis est duplex: qz vel ꝓiungit effectiue. sicut homo recōciliās inimicos dr medius inter eos: vel ꝓiūgit formaliter. sicut amor ꝓiūgit amicos vt mediū qđaz inter eos: sed vtrūq; horꝝ adhuc dupl'r cōtingit: qz mediū necessitatis vel causa ꝓiunctōis est in actu: vt pz in vinculo quo aliqua colligātur: vel est causa ꝓiūgibilitatis. sicut siccitas in lignis causat cōiungibilitatem ad ignem.

His igitur visis ad ꝑmā qōnem dōm. ꝙ anima est quodāmodo mediū quo corpꝰ diuinitati vnif. Sz sciēduz ꝙ si anima cōpareī ad vnionē in actu: est mediū congruētie tñ. nō. n. decet vt diuinitas corpori vniaf nisi habeat animā. Tum qz est deo ꝑpinquior. Tū qz pluribꝰ modis est deo vnibilis q̄z corpꝰ: qz etiā per gr̃az z gloriā. Tū etiā qz corpori vnif ꝑpter reparatiōez anime. si vo cōpareī ad vnibilitatē: sic est mediuz necessitatis. sicut causans formalr vnibilitatē in corpore. nō. n. corpꝰ est vnibile seruato ordine ad finez vniōis: fm ꝙ creatura rōnalis pre alys assumptibilis dcā est: nisi p b̄ ꝙ ꝓticeps est imagis dī mediāte aia. vñ corpa inaiata vnibilia nō sūt.

Ad ꝑmū ergo dōz. ꝙ si tollaf mediū: qđ est causa cōiunctiōis in actu: necesse est vnita dissolui. sicut subtracto amore: hominū corda vlterius vnuz nō erūt. semper. n. ablata causa auferī effectus: subtracto tñ medio ꝛgruētie: qđ ad decētiā vnionis faciebat: nō est necessariū vnita dissolui. silr aūt nō est neciuz: vt si tollaf medium: qđ est causa ꝓiūgibilitatis: ꝙ vnio dissoluat. pōt eniz esse vt causet ꝓiungibilitatē etiam postq̄z abscesserit: dūmodo remāeat ordo z possibilitas ad ipsuz: qz forte cōiunctio actualis medy nō est causa ꝓiungibilitatis ad extremū: sed potius ꝓiungibilitas medy: sicut actualis cōsideratio ꝓncipioꝝ est mediū quo habitus cōclusionū acgritur: nō tñ trāseūte actuali cōsideratiōe ꝓncipioꝝ transit habitus cōclusionis: eo ꝙ adhuc manet habilitas ad cōsiderandus ꝓncipia. vñ cū anima sit mediuz cōgruentie: z causans vnibilitatez in corpore: nō oportet ꝙ abscedente anima coniunctio diuinitatis ad carnem dirimatur: quia adhuc remanet in corpore habilitas z ordo ad animā: ratiōe cuius remanet in carne cōuenientia vnionis: z vnibilitas ad diuinitatē. ℂ Ad zᵐ dōm. ꝙ aliqua duo possunt esse magis cōiuncta q̄z alia dupliciter. Uel qz pluribꝰ modis coniunguntur: z sic anima magis vnif carni q̄z deitas: quia anima est forma eius: z hoc modo est mediū formaliter vnibilitatē in ipso causans. Uel qz fortiori vinculo cōiungūtur: z sic deitas magis vnif carni q̄z anima: que vnif ei naturali vnione: ꝑpter quod separabilis est. diuinitas aūt vnif carni per gratiā increatā: que imutabilis est. z iō illa vnio nūq̄z separatur. ℂ Ad 3ᵐ dōm. ꝙ creatura ex seipsa receptibilis est diuini influxꝰ in ipsam. z ideo nō indiget medio qđ faciat eam possibilē ad hoc ꝙ deus in ea sit per essentiā ꝓsentiā z potentiā: neq; etiā indiget medio cōgruentie: quia decentissimuz est vt creatura a creatore nō deseraf. silr etiā anima fm sui naturā capax est dei: corpus aūt nō est assumptibile per naturā corporis: sz inquātuz est perfectū anima ratiōali. z ideo nō est simile.

Ad secundā questionē dōz. ꝙ fm Augustinū. iz. super Geñ. spiritus multipliciter dicitur. Uno modo ipsuz corpus subtile. vt aer. Alio modo corpꝰ anime omnino subiectū. sicut corpora sanctorum in resurrectiōe. ꝑma Corinth. i5. Tertio modo quelibet anima brutorū. Eccl's. 3. Quis nouit si spiritus iumentoꝝ ꝛc. Quarto virtus imaginaria. prima Corinth. i4°. Psallam

spiritu psallaz z mēte. Quinto ipsa mens hoīs vel angeli. Ephes. 4. Renouamini spiritu mētis vestre. Sexto ipsa diuina substātia. Jo. 4. Spiritus est deus. Nūc aūt loquimur de spiritu fm ꝙ ꝑ mēte ponif. Unde dōm ꝙ diuinitas mediāte spiritu animā assumpsit. sicut anima mediante corpus. sicut. n. corpꝰ nō est assumptibile nisi per hoc ꝙ hz animā: ita anima nō est assumptibilis nisi p hoc ꝙ mēs in ea est: per quam imaginem dei habet.

Ad ꝑmū ergo circa hoc obiectū dōm. ꝙ ratio illa ꝓcedit ex equiuocatiōe spiritus. vt ex dictis pz. ℂ Ad zᵐ dōm. ꝙ quāuis spiritus. i. mens nō differat ab anima per essentiā nisi mens dicatur potētia anime: que quodāmodo ab anima per essentiaz differt. sicut ꝑpetas a subiecto: tñ anima nō ex hoc ꝙ est anima assumptibilis est modo predicto: sed ex hoc ꝙ mentē hz. z ideo mēs est mediū in anima assumptibilitatē causans. ℂ Ad 3ᵐ dōm. ꝙ quāuis forma materialis nō possit esse sine materia: tamē materia nō dat esse forme: sed ecōuerso. ita ēt quāuis spūs carni non vnitus assumptibilis nō sit: magis tamē spiritus causat assumptibilitatez in corpore q̄z econuerso. ℂ Alia duo concedimus.

Ad tertiaz questionem dōm. ꝙ partes oziginaliter sunt ꝑores toto q̄si cōstituētes ipsuz. totum aūt cōpletiue est ꝑus partibus: qz ratio nature cōplete inueniī ꝓius in ipso toto: z ad partes eius peruenit mediāte toto inquātū eius partes sunt. vnde etiaz sunt in genere per reductionē. ℂ Et iō dōm est ꝙ quodāmodo mediātibꝰ partibꝰ assumpsit totū inquātū. s. partes oziginalr humanā naturā ꝛstituebāt: cui per se assumptio debebaf: quodāmodo aūt partes mediāte toto: inquantū ratio humane nature que per se assumptibilis est per ꝓius inueniī tur in toto: z per hoc in partibus.

Ad ꝓmuz ergo dōm ꝙ q̄uis de partibꝰ humane nature deꝰ nō ꝓdicef: tñ partes illecānt oziginalr assumptibilitatē in toto: sicut homo dr animal: nō aūt corpꝰ vel anima dr animal: q̄uis ex corpore z anima cauſet in homīe ꝙ animal sit. ℂ Ad zᵐ dōm. ꝙ est duplex singularitas. s. singularitas nāe: vt hec hūanitas: z singularitas subsistētis in natura: vt hic homo. nō aūt est facta vnio in singularitate nāe: qz nature inalterabiliter vnite sunt: sz est facta vnio in singularitate ꝑsone subsistētis in natura: qz idē xp̄s in vtraq; natura subsistit. singularitas aūt partiū inquātū partes sunt ad naturā pertinet. z iō nō est eadē singularitas partiū hominis z dei: nec tñ sequīt ꝙ partes non causent assumptibilitatē in toto. ℂ Ad 3ᵐ dōm. ꝙ in omnibꝰ partibꝰ que sunt de veritate hūane nature etiā separatis manet ordo ad totā nām. z iō remanet in eis assumptibilitas: z per ꝺ̄s vnio. sicut in corpore xp̄i remansit anima separata. vñ z eis latria debereī. si aūt separarētur aliq̄ partes que nō eēnt de veritate hūane nature: nō remaneret in eis ordo ad totā nām humanā: cui ꝓncipalr assumptio debetur. z iō nō remaneret vnio nec debituz latrie. ℂ Ad 4ᵐ dōm. ꝙ sicut corpꝰ remanet vnitū post animam q̄uis mediāte anima vniaf. ꝑpter hoc ꝙ remanet in corpore ordo ad animā. ita etiā remāet ordo in partibꝰ ad totū: z ꝑpter hoc dissoluto toto adhuc remanēt partes vnite. ℂ Ad 5ᵐ dōm. ꝙ q̄uis partes sint ꝑores toto: z causent totuz: tñ aliquid est qđ nō ꝓuenit partibꝰ nisi in ordine ad totuz. sicut ꝙ ordinenī in ꝓdicamēto. vñ ratio ex falsis ꝓcedit.

ℂ Utz nā humana sit assumpta mediāte gr̃a.

Ab secunduz sic ꝓcedit. videt ꝙ natura hūana assumpta sit mediāte gr̃a. Sicut. n. dicit Augusti. in. i4. de trinit. in rebus per tps exortis summa gratia est ꝙ deꝰ in vnitate persone homini nullis meritis precedētibus copulaf. sed in his que fiunt per gr̃am: gr̃a mediū cadit. ergo natura humana vnif diuinitati mediante gratia. ℂ Ꝑ. maior est vnio in persona q̄z vnio anime beate ad deū per fruitiōez: sed anima non pōt vniri deo ꝙ modum fruitiōis nisi mediāte gr̃a. ergo nec natura hūana potest assumi in vnitate diuīe ꝑsone nisi mediāte gr̃a. ℂ Ꝑ. in illud qđ facultatē nature excedit natura nō pōt peruenire nisi mediāte gr̃a: sed assumi in vnitatē diuie persone est maxime excedēs facultatē nature. ergo in hoc natura nō potest peruēire nisi per gr̃am eleuef. z sic idem qđ ꝑus. ℂ Sed contra. Corpus humanū nō est susceptibile gratie: z tamē assumptū est sicut z anima. ergo assumptio humāe nature nō est facta mediāte gratia. ℂ Ꝑ. in bis que miraculose fiunt nō requirīt aliqđ mediū dispōnēs: sed assumptio hūane nāe miraculose est facta. g̃ nō oportuit ꝙ esset ibi gr̃a aliqua q̄si dispōnēs humanā nā in vnionē.

ℂ Utruz assumpsit carnem mediāte spūscō.

Ulterius videt ꝙ filius dei carnē assumpsit mediā te spūsancto. verbū. n. creatū nō vnif voci nisi mediāte spū: sed sicut verbū mētis humāe vnif voci: ita verbū diuinuz vnif carni: vt dicit Augu. ergo illa vnio facta est mediāte spūsancto. ℂ Ꝑ. in omni ꝓiunctiōe que fit per gratuitā volūtatē: amor mediū cadit: sed vnio filij dei ad humanā naturā est bꝺ. ergo in ea spiritussanctꝰ qui est amor mediuz est. ℂ Ꝑ. fm Augusti. z Hyll'. Inter tres personas spiritussanctus est nobis ꝑpinquior: sed id qđ alicui magis ꝑpinquat est mediuz quo magis distāti vnif. g̃ spūscūs est mediū quo vnif humana natura diuine.

ℂ Sed ↄtra. mediū magis vnitur vtriq; extremoꝝ q̄z extrema adinuicem: sed spiritussanctus nō vnitur humanitati persone. ergo non est medium vnionis.

ℂ Utz vnio cadit media iter nāz hūanā z diuinā.

Ulterius videt ꝙ nec vnio cadat mediū inter hūanam naturā z diuinā: nullū. n. accidens cadit mediū in aliqua substātiali vniōe: sed vnio cuz sit relatio: accidēs quoddā est. ergo cū vnio diuinitatis ad humanitatē nō sit accidētalis: sed in substātia que hypostasis dicitur. videt ꝙ in illa vniōe mediū cadere nō possit. ℂ Ꝑ. Si vnio illa res aliqua est aut est eterna aut tempozalis. si eterna: cū cōpōnē nō sit intelligere sine compositis. vt dicit pb̄s: oporteret ꝙ homo ab eterno deo vnitus fuisset: si tēpozalis: cuz vnio sit in vtroq; extremoꝝ: videt ꝙ aliqđ tēpozale in deo sit: qđ est ipossibile. ergo vnio non est aliq̄ res cadēs mediū inter humanā naturā z diuinam. ℂ Ꝑ. si sit tempozalis; cū oīa tempozalia ꝓcesserint in operibꝰ sex diezꝝ: opz ꝙ z vnio ista in operibus illis precesserit: qđ nō videt. ergo vnio nō est aliqua res tempozalis que medium inter diuinitatem z humanitatem cadere possit.

ℂ Sed ↄtra. relatio cadit mediū iter extrema: sed vnio relatio quedā est: qua hūanitas z diuinitas vniri dicūtur. g̃ mediāte vniōe: humana natura diuine vnita est.

Respondeo Supposita distictōe ꝑdicto articulo ꝓmissa. sciēdum est ꝙ in vniōe humane nāe ad dīnaz nihil pōt cadere mediū formalr vnionez causans: cui per ꝑus humana natura ꝓiūgatur q̄z diuine ꝑsone. sicut. n. iter mām z formā nihil cadit medium in esse: qđ per ꝑus sit in mā q̄z forma substātialis: alias esse accidētale esset ꝑus substātiali: qđ est impossibile: ita etiaz inter nām z suppositum nō potest aliquid dicto modo medium cadere: cū vtraq; cōiunctio sit ad esse substātiale: sz sicut aduētuz forme in mām precedūt ordine fiēdi dispoētia formaliter z materialiter quibus materia redditur idonea ad susceptōez forme: ita etiā in hūana natura inueniūtur quedā supaddita quibꝰ reddit decēs. vt assumaf a

Universidad de Deusto
Biblioteca

diuina persona. vt sciētie ⁊ virtutes ⁊ huiusmōi. vnde ista possunt quodāmodo dici medium cōgruentie.

Ad primaz ergo q̄stionē dōm. q̄ sicut in. z. senten. z6. dist. Magister dicit: gra dupliciter dicit. Uno modo ipse deus gratis dans vel gratnita volūtas eius. alio modo donū aliq̄ gratis datū. ꝓmo ergo modo accipiēdo gr̄am: gratia est mediū vniōis quasi vnionē efficaciter causans: qz gratuita sua voluntate sine meritis p̄cedētib⁹ carnē assumpsit. Secūdo modo accipiēdo gratiā nō cadit ibi aliq̄ mediū habituale donū. sicut vnionē vel vnibilitatē formal'r causans: sed solū est sicut mediuz ꝓgruitatis: sicut ⁊ scientia ⁊ pfectio corpis ⁊ hō: que decuit nature assumpte nō deesse. Nisi forte gratia ipa vnio dicatur que est quoddam donū gratie gratis datum: que quomodo sit medium post dicetur.

Ad primum ergo dōz. q̄ sicut ipemet se exponit. Assumptio illa ad maximā gratiam pertinet: qz tam maximuz donū collatū est homini. vt eēt filius dei nullis p̄cedētibus meritis. Uñ gratia diuina ibi signat volūtatē diuinaz: vnitōez gratis faciēte ⁊ nō habitum aliquē quo interueniēte vnio cōpleta sit. ¶ Ad z^m dōm. q̄ fruitio operatiōez quādam dicit. vñ per fruitiōez anima vnit deo. sicut operans operatiōis obiecto. hoc aūt ad rationē perfecte operatiōis pertinet. vt a potentia mediāte habitu eliciat. ⁊ ideo opz q̄ vnio fruitōis mediante habitu gratuito fiat. vnio aūt in persona est ad vnū eē psonale: habitus aūt nō potest esse p̄incipiū persone subsistētis: sed est adesse cōsequēs. ⁊ ideo gratia nō est medium in vniōe personali: sicut vnionez formaliter causans. ¶ Ad tertiū dōz. q̄ q̄uis assumi in vnitatē diuine persone sit supra facultatē humane nature: nō tamē exigit aliquid formaliter humanā nām eleuās ad talem assumptiōez. tum qz quocūq; addito talis natura a persona diuina in infinitum distaret. tū qz cū assumi p se nature ꝓueniat: oia aute accēntia p̄ter rōnē nāe sunt: ⁊ iō nō poterit humana nā fm id quod assumptibilis est eleuari per aliquod accidēs additum ad hoc. vt assumptibilioz fiat: sed ad hoc q̄ assumatur: exigitur benignitas diuina humanam naturā ad tantam dignitatem gratis eleuans.

Ad secundaz qōnem dōm. q̄ spiritussc̄us nō p̄t dici in illa vniōe medium: nisi sicut vnionē effectiue cāns: que q̄uis effectus totius trinitatis sit: tñ spūisc̄ appropriat': vt infra dicet. dist. 4.

Ad primū ergo dōm. q̄ etiā verbū creatuz voci nō vnit mediāte spiritu: nisi sicut ꝑ mediuz effectiuū vniōis: qz sicut dicit pbus in sc̄o de anima. percussio respirati aeris ad arteriā est causa vocis: ⁊ per hunc etiam modum spiritusanctо appropriat' efficiētia carnis: cui verbū increatū vnit'. ¶ Ad z^m dōm. q̄ ea que per voluntatē fiūt: etiā mediāte amore fiunt. sicut efficiente causa: ⁊ sic etiā est in predicta vniōe. ¶ Ad 3^m dōz. q̄ spiritussanctus etiā dicit propinquior nobis inquātum per ipsuz omnia dona nobis donantur. vt in ꝓmo libro. distin. 18. dictum est: ⁊ sic in idem redit cum predictis.

Ad tertiam qōnem dōm est q̄ inter humanaz naturā ⁊ diuinā necesse est cadere vnionem mediā: nō sicut causam: sed sicut effectuz ꝺiunctiōez naturarū ꝺsequētem. Est. n. natura relatiōis. vt in alys rerum generibus causam habeat: qz minimū habet de natura entis. vt Cōmētator in. xi^o metaphysi. dicit. vñ q̄uis relatio per se nō terminet motuz: qz in ad aliquid nō est motus. vt probat' in. 5° physico. ⁊ tamē ex hoc q̄ motus per se terminatur ad aliquod ens: de necessitate cōsequitur relatio aliqua. sicut ex hoc q̄ motus alterationis terminat' ad albedinem cōsequitur relatio similitudinis ad omnia alba. similiter etiam ex hoc q̄ motus generatiōis termina tur ad formam cōsequitur hec relatio fm quam materia sub forma esse dicit': ita etiam ex hoc q̄ motus assumptionis humane nature terminat' ad personā: ꝑsequit' hec relatio que dicit' vnio. vñ vnio est mediū nō sicut assumptionez cāns: fz poti^o sicut eam ꝺsis. sicut etiā dc̄m est supra. q̄ aq̄ est mediū in tactu ex hoc q̄ tangētia būecta sunt.

Ad primum ergo dōm. q̄ nihil ꝓhibet accidens esse mediū in ꝺiunctiōe substātiali. sicut ꝺiunctionem sequēs: impossibile est tamen. vt sit medium cōiunctionē causans. ¶ Ad z^m dōm. q̄ vnio relatio quedā temporalis est: que quidē realiter est in ipa natura assumpta: sed est in persona assumēte fm rationem tantū: sicut ⁊ de alys relationibus ex tēpore de deo dictis. vt dominus ⁊ huiusmodi. vt in ꝓmo libro. dist. 30. dc̄m est. Et tamē sicut dominus realiter dicit' deus: nō ꝓpter relatōez dominy realiter in ipso existētem: sed ꝓpter potestatē coercēdi creaturā: ex qua talis relatio causat': ita etiā dicitur realiter vnitus: qz in eo real'r est ꝑsonalitas ad quaz vnio terminat'. ¶ Ad 3^m dōm. q̄ vnio illa p̄cessit in operibus sex dierū: nō in ratiōe seminali: fz in potētia obediētie tm̄: sicut in costa ade fuit. vt ex ea eua formari posset.

¶ Utrum caro p̄us fuerit cōcepta q̄ assumpta.

A D tertium sic ꝓcedit. videt q̄ caro p̄us fuerit cōcepta q̄ assumeretur. qō. n. nō est nō potest assumi: sed caro per cōceptionem efficit' ens. caro ergo p̄us fuit ꝓcepta q̄ assumeret'. ¶ P^o. motus semp̄ precedit tpe terminū mot^o: sed ꝓceptio carnis terminata est ad vnionē. sicut mot^o ad terminū. g̃ ꝓceptio vnionē p̄cessit. ¶ Sed cōtra. sola vniōe cōmunicatio ꝓprietatū efficit: vt qō de homine dicit' de filio dei dicatur: sed cōcipi proprie carnis est. si ergo conceptio carnis vnionem precederet: filius dei de virgine conceptus nō esset: quod est cōtra symbolum. ergo cōceptio carnis vnionem nō p̄cessit.

¶ Utruz caro p̄us fuerit assumpta q̄ animata.

Alterius videt q̄ caro p̄ius fuerit assumpta q̄ animata: qō. n. est p̄mū in resolutione est ultimuz in compositiōe: sed anima separata est a carne adhuc manēte vniōe carnis ad diuinitatē. g̃ caro p̄ius est assumpta a diuinitate q̄ animare'. ¶ P^o. anima cū sit forma regrit ꝓpriā mām. s. corp^o ꝛganicū in quo sit: hoc aūt fit per ꝓceptionē carnis. g̃ ꝓceptio precedit animationē: sed cōceptio carnis sil'est cū ipsi^o assumptiōe. vt ꝓbatū est. ergo caro p̄ius fuit assumpta q̄ animata anima rationali.

¶ Sed ꝺtra. caro vnit' diuinitati mediāte anima. vt supra habitū est: fz extremū nō p̄us extremo ꝺiūgitur q̄ medio. ergo caro nō p̄ius est diuinitati vnita q̄ animata.

¶ Utr anima sit p̄us assumpta q̄ corpori vnita.

Alterius videtur q̄ anima sit p̄us assumpta q̄ corpori coniuncta: extremū enim p̄ius coniungitur medio q̄ alteri extremorum: sed diuinitas vnitur carni mediante anima. ergo p̄ius vnitur anime q̄ carni: sed simul diuinitas ⁊ anima carni vniuntur. ergo diuinitas p̄ius vnitur anime q̄ carni. ¶ Preterea. persona Christi ex tribus substātijs componi dicitur: scilicet ex diuinitate anima ⁊ carne: quoruz supremum est deitas: ⁊ infimum est caro: anima autem est medium: sed p̄ius diuinitas fuit q̄ anime ⁊ carni vniretur. ergo si medium cum extremis communicat. videtur q̄ anima sit posterior deitate et p̄ior carne: sed simul anima creata est ⁊ assumpta. ergo anima p̄ius est assumpta q̄ carni vniatur.

¶ Sed ꝺtra. anima nō est p̄us assumpta q̄ creata: nec creata q̄ corpori infusa: qz creādo corpori infundit': ⁊ infundēdo creat'. ergo anima nō est p̄us assumpta q̄ carni vnita.

Respondeo dōm q̄ nulla nā bz esse nisi in suppōsito suo. nō. n. humanitas pōt esse nisi in hoīe. vñ q̄cd est in genere subē p se exīs: rōnē hypostasis habz vel suppositi: ⁊ quia vnio diuinitatis ⁊ humanitatis fit in hypostasi: vt dicit Damasce. iō non pōt esse: vt qō assūptū est p̄ius fuerit q̄ assumere'. nisi forte poneret q̄ assūptio rōnē hypostasis rei assūpte tolleret: qō est inconueniēs. hoc. n. sine corruptiōe assumpti accidere nō possz. ⁊ iō nullū hoīs triū est possibile. s. nec vt caro cōcepta p̄i^o fuerit: ⁊ postmodū assūpta: nec vt aia p̄i^o creata ⁊ postmodū assūpta: neq; vt bō p̄ius ex suis partib⁹ cōstitutus sit: ⁊ postmodū assumptus: sicut aūt ex dictis patet corp^o assūptibilitatē bz ab aīa: sil'r etiā partes essentiales assūptibilitatē bñt ex rōne nāe cui^o sunt partes. vñ ēt vtrūq; hoīs est impossibile: vt. s. aia p̄ius sit creata ⁊ assūpta: ⁊ postmodū corpori ꝺiuncta: ⁊ etiaz q̄ caro p̄ius sit concepta ⁊ assumpta: ⁊ postmodum anime vnita: sed hec quattuor necesse est simul fuisse. s. conceptionem carnis: creationez anime: coniunctionem vtriusq; ⁊ vnionem ad deitatem.

Unde patet respōsio ad primaz qōnem. nō. n. fuit possibile q̄ caro p̄ius fuerit ꝓcepta ⁊ postmodū assumpta: qz si ante assūptionē ꝓcepta fuisset. ꝓpriā hypostasiz habuisset: ⁊ tūc post assūptionē vel mansisset illa hypostasis: ⁊ sic nō potuiss̄ fieri vnio i hypostasi: vel nō māsisset: ⁊ hoc sine corruptiōe carnis p̄i^o ꝓcepte accidere nō posset. rō. n. hypostasis nō ē accidētalis rei: vt ead̄ numero manēte alia hypostasis esse possit.

Ad primū ergo dōm q̄ q̄uis illud qō nō est nō possit assumi: tñ possibile est vt in eodē īstāti in quo esse habet assumatur: vt sic esse rei assūpte nō precedat assumptionē tēpore: sed natura. ¶ Ad sc̄z dōm q̄ q̄uis motus fm p̄ncipiū sui vel medium nō possit esse simul cū eo ad qō mot^o terminat': tamen vltimus motus potest esse simul cū eo: sicut alteratio terminat' ad generationē: ita q̄ in eodē īstāti in quo alteratio terminat' for^a subalis introduc'. ita ēt in eodē īstāti i q̄ ꝓceptio termin' qñ caro p̄^o ꝓcepta ē tūc assumi pōt. Et qz cōceptio in īstāti facta est nō differebat in ea primū medium ⁊ terminus: ⁊ iō simpliciter loquēdo ꝓceptio sil'r fuit cum assumptione.

Ad secundā qōnē p̄z etiā respōsio ex predictis. nō enim ē possibile vt caro p̄i^o assūpta sit ⁊ postmodū aīata pp duo: tū qz assūptibilitatez bz ab aīa: quā sibi aia cōferre nō potest antеq̄ ei vniat': tū etiam qz partes assūptibilitatez babent a toto vt p̄ius dictum est.

Ad primuz ergo dicendum q̄ corpus assumptibile est fm q̄ ordinem habet ad animā ⁊ ad totum: quem ordinem habere non potest nisi postq̄ anime vnitum est ⁊ actu pars humane nature effectum: ⁊ tamen separata anima ⁊ dissoluto toto adhuc remanet ille ordo in corpore fm spez resurrectionis: sicut ⁊ habitus acqsitus vt virtus politica causatur per actualem operationez: ⁊ tñ trāseunte actuali operatione remanet habit^o. vnde patet q̄ corpus nō potest assumi anteq̄ anime vnitur: ⁊ tamē si anima separare' post vnionē: remanebit caro nihilominus assumpta ⁊ diuinitati vnita. ¶ Ad secundum dicēduz q̄ forma presupponit materiam proprias ⁊ dispositam: nō ordine temporis: sed ordine nature: quia in eodem instanti in quo materie fit necessitas. idest in vltimo instanti dispositionis inducitur forma substātialis: et iō nō opz q̄ p̄ius tpe caro sit concepta q̄ anime vniatur.

Ad tertiā qōnē patet respōsio ex predictis. nō. n. potuit aia p̄ius assumi q̄ carni vniretur cū assumptibilis sit per hoc q̄ est pars humane nature.

Ad primū ergo dicēdū q̄ extremū nō semper p̄ius tpe ꝺiungitur medio q̄ alteri extremo

motuz: sil'. n. tpe aer patitur a coloze ⁊ visus: sed tñ aer p̄i^o patit' ordine nāe: qz passio aeris causat passionē visus: sil'r etiā nō est necessariū q̄ p̄ius tpe deitas p̄us sit vnita anime q̄ carni. ¶ Ad sc̄m dōm q̄ anima quāuis sit dignioz corpore: est tamen forma corporis: forme autem nō est vt tempore materiam precedat: sed dignitate tantuz: divinitas autem nō vnitur humane nature vt forma. vnde non est similis ratio vtrobiq;. ¶ Expositio textus.

Quod autē humane nature.) Nō est intelligendum per humanitatem animam ⁊ corpus: quasi proprie dici possit humanitas est anima ⁊ corpus: fz sicut in toto itelliguntur partes vt in domo paries ⁊ tectū: que tamē de toto nō predicant': vnde etiam in auctoritate beati Iero. subdit'. (Humanitas que ex anima continetur ⁊ corpore.) non dicit que est anima et corpus. (Errāt ergo qui nomine humanitatis.) Per hanc proprietatē que ab eis humanitas dicit' pōt itelligi forma cōsequens partiū cōpositionē corporis ⁊ anime: in qua sicut in natura cōmuni oīa indiuidua cōmunicant. forte enim qui hoc posuerūt sapiebāt opinionē Platonis: qui posuit formas vniuersales in actu habere esse in natura p̄ter materiā. sic eniz fm eum: vt pbs in. p^o Metha. dicit. Forma hominis erat sine carnibus ⁊ ossibus. ⁊ sine alys partibus eius: ⁊ talē humanitatem sine corpore ⁊ anima isti assumptam ponebant. Et cōtra tales Damas. dicit in. 3°. lib. cap. xi. Neq; eam que nuda cōtēplatione cōsideratur naturaz assumpsit. nō eniz incarnatio esset: sed deceptio ⁊ fictio incarnationis. Uel tangit vt quidaz dicūt opiniones eorum qui dicebant xp̄m fm q̄ est homo nō esse quid sed qualiter se habēs: qō infra tangetur. di. 6. (Quod euidēter idē Joānes.) sciēdū q̄ magister accipit verba Jo. Dama. sed nō sensum. Inducit enim Dama. hec verba ad cōfutādū errorem eorum qui dicebant in christo vnam tātuz naturam esse quasi confectā ex diuinitate ⁊ humanitate: sicut vna quedaz natura conficit' ex aīa ⁊ corpore: aīa q̄ signat' cū dicit' oēs hoies esse eiusdem nature: non ita q̄ in quolibet eoz aīa ⁊ corpus sint vni^o nature adiuncez ꝓparata: fz qz ex his duobus vna nā ꝓficit': in qua oēs ꝓueniūt: sed nō est ita in xp̄o q̄ ex humanitate ⁊ diuinitate vna cōis natura resultet: que sit quasi cōis spēs de pluribus p̄dicata: que diuinitatē ⁊ humanitatem sil'habeāt. Magister aūt assumit hec verba ad impugnādū positionē eoz qui proprietatē que humanitas dicit' assumptā dicebāt. Humanitas eniz si cōsidere'r ut cōis: species est que in plurib⁹ inueni'r: fm quē modū omniū hominū dicitur vna natura. sic aūt cōis species humanitatis in xp̄o non est. nō. n. humanitas xp̄i est cōis in actu: sed est humanitas singularis. (Neq; eniz fact^o.) Uf q̄ hec ꝓbatio nulla sit. multe eniz species sunt que nō nisi de vno indiuiduo predicant': vt sol ⁊ luna Sed dicēdū ad hoc q̄ fm intentionē magistri facile ē respondere. Omnis. n. species que participat a multis indiuiduis: predicat' de oib⁹ eis. vnde si spēs humana ꝑ se esset cōis: esset quid subsistēs ꝑeter singularia: ipsa de oib⁹ p̄dicare't. vñ si talē humanitatē xp̄s assumpsiss̄: bō q̄ est xp̄s de oib⁹ hoīb⁹ p̄dicare't. Sc̄dm intentionē vo Dama. aliter est dōm: q̄ oīs natura cōis inquantum huiusmodi in multis iueniri potest. Sed si aliq̄ spēs sit q̄ in vno tñ est individuo: hoc est ꝓpter aliquid aliud: quod non est de intellectu illius nāe. vñ possibile est intelligere plures soles: fz singulare habet icōmunicabilitatē per id qō est de ratiōe eius. s. p materiā que eēt pars diffinitionis ei^o si diffinire't vt ex. 8° metha. patet. vnde nō est possibile intelligi hunc hominē de pluribus predicari. vnde patet q̄ illud qō nec actu nec intellectu de plurib⁹ dici pōt est singulare. huius

Universidad de Deusto
Biblioteca

modi aũt ẽ xps: quare hoc nomẽ xps nõ significat vnã naturã cõez resultantẽ ex vniõe diuinitatis ⁊ humanitatis: sz vnã hypostasiz subsistentẽ in vtraq nã. (Dia q̃ in nra nã.) Intelligendũ ẽ de his q̃ sunt de rõne humane nãe: sicut principia essentialia ipsius: vel ẽt ea q̃ ex p̃cipys eẽntialib⁹ cõsequunt: vt nãles proprietates. vnde nõ est istãtia de imortalitate que gratis primo homini concessa est. (Et tamẽ predicãt illum visibilez.) Rsp̃sio quare solnõ inficitur ex hoc q̃ radios suos per feces spargit hec est: qz nõ ꝯmunicat cũ alys corporib⁹ in mã vt simul agẽs patiatur: sicut ea que in materia cõmunicant dum agunt patiuntur: vt in ꝯmo de genera. dicitur. Anima autez communicat corpori in mã: nõ ex qua fit anima: sed in qua fit. ⁊ ideo ex coniunctione ad corpus inficitur. Diuinitas autem non communicat cum corpore: neq; in materia ex q̃: cum omnino sit immaterialis: neq; sicut materia in qua: cum nõ vniatur corpori sicut forma eius.

¶ De carne quã verbũ assumpsit: q̃lis ante fuerit: ⁊ qualis assumpta sit. ¶ Distin. III.

Queritur etiã de carne verbi an p̃mus q̃s ꝯciperet obligata fuerit peccato. Et an talis fuerit assumpta a verbo. Sane dici põt ⁊ credi oportet iuxta scõz attestationis cõuenietiam ipsam p̃mus peccato fuisse obnoxiam sicut reliqua virginis caro: sed spiritussancti operatione ita mundatam: vt ab omni peccati contagione immunis vniret verbo: pena tñ nõ necessitate: sz volũtate assumẽtis remanẽte. Mariã quoq; totã spũssanctus in eã p̃euenies a peccato p̃orsus purgauit: ⁊ a fomite peccati etiaz liberauit: vel fomitem ipsum penitus euacuãdo vt quibusdaz placet: vel sic debilitando ⁊ extenuando: vt ei postmodũ peccandi occasio nullaten⁹ extiterit. Potẽtiã quoq; generãdi absq; viri semine virgini p̃parauit. Ita enim verba euãgelij docent: vbi angelus virginẽ alloquẽs ait. Spiritussanc⁹ superueniet in te: ⁊ virt⁹ altissimi obumbrabit tibi: ⁊ qõ nascetur ex te sanctũ vocabitur filius dei. Cui sacra virgo respõdit: Ecce ancilla dñi: fiat mihi fm verbum tuũ Quod exponens Joannes ait: Post ꝯsensuz autem sancte virginis spiritussanctus p̃euenit in ipsaz fm verbũ dñi quod angelus dixit purgans ipsam: ⁊ potentiã deitatis verbi receptiuam: p̃parans simul ⁊ generatiuam. ⁊ tunc obũbrauit ipsaz dei altissimi p se sapiẽtia: ⁊ virtus existẽs idest filiꝰ dei patris homusios: idest cõsubstãtialis: sicut diuinum semen. ⁊ copulauit sibũjpsi ex sanctissimis ⁊ purissimis ipsi⁹ virginis sanguinibus: carnez animatam anima rationali ⁊ intellectiua: nostre antique ꝯspersiõis nõ seminans: sed per spiritus creans. Quare simul caro: simul dei caro: sit caro animata anima rationali ⁊ intellectu: sit dei verbi caro animata anima rationali ⁊ itellectiua. Ex his ꝑspicuũ fit quod ante dixim⁹: carnem. s. verbi simul conceptã ⁊ assumptam: eandemq; immo virginẽ totã spũ sancto p̃eueniente ab omni labe peti castificataz: Cui collata ẽ potẽtia nouo moze generãdi: vt sine coitu viri: sine libidie cõcipiẽtis in vtero virginis celebrareꝝ ꝯcept⁹ dei ⁊ hominis. Illa enim caro: quã deus sibi ex virgine vnire dignatus est: sine vitio ꝯcepta: ⁊ sine peccato nata est. hanc tamen carnez nõ celestis: nõ aeree: nõ alterius cuiuscq; putes eẽ nature: sed eius cuius est omniũ hominum caro.

¶ Auctoritate confirmat extunc fuisse virginẽ immunem a peccato.

Quod autẽ sacra virgo extunc ab omni peccato imunis extiterit: Augustinus euidenter ostendit in libro de natura ⁊ gratia inquiens. Excepta virgine maria: de qua propter honorez domini nullã p̃orsus: cũ de peccato agitur: haberi volo questionem. Inde enim scimus q̃ ei plus gratie ẽ collatuz ad vincẽduz ex omni parte petrñ: q̃ ꝯcipere ac parere meruit: quẽ ꝯstat nullũ habuisse peccatũ. Hac igitꝝ ẋgine excepta: si oẽs sci ⁊ sancte ꝯgregari possent: ⁊ quereretꝝ ab eis an petrñ haberent: quid responderent nisi quod Joannes ait: Si dixerimus quoniam peccatuz nõ habemus nosipsos seducim⁹. Illa autem virgo singulari p̃euẽta ẽ gratia atq; repleta: vt ipsuz haberet vẽtris sui fructuz: quẽ ex initio habet vniuersitas dominũ: vt illud quod nascebatur ex propagine p̃imi hominis: tantummodo generis ⁊ non criminis originẽ duceret.

¶ Ostẽso quid filius dei in humana natura: ⁊ quo ordine assumpserit. hic ostendit quale sit quod assumptum est. Et diuiditur in duas partes. In p̃ma parte determinat veritatem. In secũda mouet quasdã dubitationes circa veritatẽ determinatam ibi. (Cũ autez illa caro cuius.) Prima diuiditur in duas partes. In p̃ima determinat cõditionem carnis assumpte que fuit in ea per operationẽ spiritussancti. In secũda determiat ꝯditionẽ matris de qua assũpta ẽ ibi: (Mariaz quoq; totaz.) Circa p̃imũ duo facit. Primo mouet questionẽ. Secũdo determinat eaz ibi (Sane dici potest.) (Mariã quoq; totaz.) hic ostendit conditionem matris. Et circa hoc tria facit. Primo determinat conditionem eius ante conceptionem carnis assũpte. Secundo conditionez ipsius in ipsa conceptione ibi. (Potentiã quoq; generandi.) Tertio ꝯditionẽ eius post conceptionem ibi. (Q autẽ sacra virgo.) Circa secundum duo facit. Primo determinat quid collatum fuerit beate virgini in conceptiõe saluatoris. Scõo ex dictis quãdam ꝯclusionẽ elicit ibi. (Ex his perspicuum fit.) ¶ Dic est triplex q̃stio. Prima de sanctificatiõe beate virginis. Scõa de potẽtia generatiua qua saluatorẽ ꝯcepit. Tertia de annunciatiõe q̃ per angelum facta est. De ꝯditione. n. carnis assumpte in sequẽti parte distinctionis queretur.

Questio. I.

Circa primum queritur duo. Primo de tẽpore sanctificationis. Secũdo de effectu ipsius. de sanctificatione enim aliorum questio pertinet ad quartum libzum. dis. 6.

¶ Utꝝ btã virgo fuerit añ scificata q̃s ꝯceptio ei⁹ finireꝝ.

Ad primum sic ꝓceditur. videtur q̃ beata virgo sanctificata fuerit anteq; cõceptio carnis eius finiretur. Sicut. n. dicit Apostolus Rom. xi⁰ Si radix sancta ⁊ rami: sed parẽtes cõparantur ad ꝑlem cõceptam sicut radix ad ramos: ergo sanctificatis parẽtib⁹ virginis: sanctificatio ad ipsam peruenisset: sed si in parẽtib⁹ sanctificata esset: sanctificatio cõceptionẽ eius ꝓcessisset: cum g̃ credẽdum sit ei collatuz esse qcquid cõferri potuit: videt q̃ ante cõceptionẽ sanctificata sit. ¶ P. bonũ est efficaci⁹ ad agẽduz q̃s malũ: cũ maluz nõ agat nisi in virtute boni: vt dicit Diony. 4⁰. cap. de diui. nomi. sed per peccatũ p̃mi parẽtis: infectio originalis peccati in oẽs homes pertrãsit: ergo multo fortius per sanctificationẽ parẽtũ beata virgo sanctificari potuit: ⁊ sic idẽ qõ p̃ius. ¶ P. id qõ est meritoriuz gratie: sanctificationi nõ repugnat: sz actus matrimonialis meritorius esse potest: g̃ in ipso cõcubitu matrimoniali parentum beate virginis ipsa sanctificari potuit. ¶ Sed c. qõ nõ est nõ potest sanctificari: sz beata virgo nõ fuit: anteq; ꝯciperetur in vtero matris sue: ergo nõ potuit ante cõceptionẽ sanctificari. ¶ P. vnigenito dei filio singularis ꝯceptio ⁊ pt⁹ debebaꝝ: sz xpi ꝯceptio ex ẋgine mr̃e fuit sine cõmixtiõe viri: g̃ nõ decuit vt mater ei⁹ ꝯcipeꝝ nisi per sexuũ cõmixtionẽ: sed post statũ nãe corrupte nõ potuit esse cõmixtio sexuũ sine libidine: cuz g̃ libido illa que est filia peccati ex peccato primorum parẽtuz ꝓueniẽs: sit causa originalis peccati in prole: vt Aug. dicit: vr̃ q̃ nõ potuit beata virgo sanctificari nisi post conceptionem.

¶ Utꝝ ante animationem fuerit sanctificata.

Ulterius videtur q̃ ante animationez sanctificata fuerit. Ambrosius enim dicit Luce p̃io. de Joane baptista. Nõdũ illi inerat spũs vite: ⁊ iaz inerat spiritus gratie: sz spiritus vite aĩa est: ergo in Joane baptista gratia aĩam p̃euenit: sed q̃ Joani baptiste cõcessum est: dubitari non debet beate virgini concessum esse: ergo ⁊ ipsa ante animationez sanctificata fuit. ¶ P. Jere. p̃mo dicitur. Anteq; te formarez in vtero noui te: nec loquitur ibi de notitia: qua bonos ⁊ malos cognoscit: quia per hoc nulla p̃rogatiua ostenderetur ipsius Jeremie ad quem dicta verba proferũtur: ergo oportet itelligi de notitia approbationis: sed hec notitia est solum bonorũ ⁊ habentiũ gratiã: ergo Jeremias anteq; formareꝝ: gratiaz habuit. g̃ ⁊ anteq; animareꝝ: qz aĩa nõ infũditur nisi formato puerperio: ergo multo amplius ante animationez beata virgo sanctificata fuit. ¶ P. Ansel. in li. de conceptu virginali dicit. Decebat vt illius dominis ꝯceptio de matre purissima fieret que ea puritate niteret: qua maior sub deo nequit intelligi: sed maior puritas fuisset in ea si aĩa ei⁹ nũq; infectionem peccati originalis habuisset q̃ si ad aliquod tẽpus habuerit: ⁊ postmodũ mũdata fuerit: ergo anima illa nũquã originali peccato infecta fuit: aut igitur caro sanctificata fuit: ante animationẽ: vel saltẽ in ipso instanti ifusionis aĩa gr̃az suscepit p quã imunis a pctõ originali essz.

¶ Sed cõtra. in partib⁹ hominis est talis ordo q̃ aĩa est deo ꝓpinquior q̃ corpus: sed virtus alicuius agentis p̃i⁹ peruenit ad ea que sunt sibi ꝓpiquiora: ⁊ per ea ad magis distãtia: ergo gratia sanctificationis a deo venit ad corp⁹ per aĩam: ergo anteq; animaretur: sanctificari non potuit. ¶ P. cõtraria nata sunt fieri circa idem: sed gratia sanctificationis p̃cipue originali peccato opponitur: cuz ergo ante animationẽ in prole peccatum originale esse nõ possit: quia propriũ subiectũ culpe est anima rationalis: videtur q̃ ante animationẽ: beata virgo sanctificata nõ fuerit.

¶ Utꝝ añ natiuitarẽ ex vtero fuerit sanctificata.

Ulterius videtur q̃ nec etiã ante natiuitatẽ ex vtero: sicut enim dicit Augustin⁹ ad Bardañ. sanctificatio qua singuli efficimur tẽpluz dei: nõ nisi renatoz ẽ: nemo autẽ renascitur nisi p̃ nascaꝝ: ergo nullus habet gratiam anteq; nascatur: sed sanctificatio est effectus gratie: ergo beata virgo in vtero mr̃is sanctificata nõ fuit.

¶ Si dicatur q̃ est duplex natiuitas. s. in vtero que cõceptio dicitur: ⁊ natiuitas ex vtero que cõiter natiuitas nominaꝝ: ⁊ beate virginis regenerationẽ sanctificationis p̃cessit natiuitas in vtero: sed nõ natiuitas ex vtero. ¶ Cõtra. dominus Joãnis. 3⁰ generationẽ spiritualem que est ex aqua ⁊ spiritu: vocat secũdaz dicẽs. oportet vos nasci denuo: sed si due natiuitates carnales p̃cessissent: spiritualis nõ diceretꝝ secũda: sz tertia: ergo nõ est duplex natiuitas vt dictum est. ¶ P. beatus Dieronym⁹ dicit: Nõ mihi credas si tibi aliquid dixero qõ ex veteri vl nouo testamẽto haberi nõ possit: sed de sanctificatiõe beate virginis in vtero nihil dicitur in veteri vel nouo testamẽto: ergo non est credendum eam in vtero sanctificatam fuisse.

¶ Sed cõtra. ecclesia nõ solẽniçat nisi p̃o aliquo sancto: solẽniçat autẽ natiuitatem beate virginis: ergo beata virgo sancta nata fuit. ergo añq; ex vtero nasceretur sanctificata fuit. ¶ P. Luce p̃mo de Joane baptista dicitur. Spiritusancto replebiꝝ adhuc ex vtero matris sue: sed plus gr̃e collatuz est beate virgini q̃s alicui sanctorum: vt in littera ex verbis Augusti. dicitur. ergo beata virgo adhuc in vtero matris spiritussancto repleta fuit. ergo ⁊ sanctificata.

Respondeo dõm q̃ sicut dicit Dionysius. iz⁰. ca⁰. de di. no. sanctitas est ab oi imũditia libera ⁊ perfecta ⁊ imaculata mũdicia. vnde cũ sanctificari sit sanctũ fieri: oportet q̃ sanctificatio emundationẽ ab imũditia spũali ponat: put nũc ꝺ scificatiõe logimur. emũdatio aũt a spũali macula. s. culpa sine gratia esse non põt: sicut ⁊ tenebra nõ nisi per lucẽ fugatur. vnde sanctificatio tñ ad eos pertinet: qui gratia capaces sunt: ⁊ quia propriũ subiectũ gratie est rationalis natura: ideo ante ifusionem anime rationalis beata virgo sanctificari nõ potuit ꝛc̃.

Ad primaz ergo questionẽ dõm q̃ nullo mõ in parentib⁹ sanctificari potuit: neq; etiam in ipso actu cõceptionis eius. Cõditio enim spiritualis personalis a parẽtib⁹ in prolẽ nõ trãsit: nisi sit ad nãm corporalẽ pertinẽs: vt grãmatica patris in filiũ nõ trãsit: qz pfectio psonalis ẽ. vñ ⁊ sanctificatio parẽtũ in beatã virginez trãsfundi nõ potuit nisi curatũ esset in eis nõ solum id qõ psone est: sz etiã id qõ est nature: inquantũ huiusmodi: qõ quidẽ deus facere potuit: sed nõ decuit. perfecta. n. nãe curatio ad pfectionẽ glorie pertinet: ⁊ iõ sic in statu vie parẽtes eius curati nõ fuerũt: vt prolẽ suã sine originali peccato cõcipere possent: ⁊ ideo beata virgo in peccato originali fuit ꝯcepta: pp qõ beatus Bernar. ad Lugd. scribit ꝯceptionẽ illi⁹ celebrãdã nõ esse: q̃uis in gbusdaz ecclesijs ex deuotiõe celebreꝝ: nõ ꝯsiderãdo ꝯceptionez: sed potiꝰ sanctificationez: que quando determinate fuerit incertũ est.

Ad primũ g̃ dõm q̃ si radix est sancta fm id qõ est radix: ⁊ rami sunt sancti: qz nõ potest arbor bona fructꝰ malos facere. Matth. 7. vnde aplus vult ibi ꝓbare q̃ si antiqui patres sancti fuerũt per fidẽ ⁊ spez: populus ex eis fm carnẽ descẽdẽs: sanctus erit quãdo corda filiorum cõuertentur ad patres: parẽtes autẽ beate virginis radix eius fuerũt per actũ nature: propagationi de-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ferulentem: vnde nisi nā in eis sanctificata fuisset: non potuit ex eis sancta proles cōcipi: sed viciata ꝓpter viciū nature i eis remanēs: nō aūt fuit i eis nā sanctificata. ¶ Ad scōm dōm q gratia sanctificās nō oīno directe opponitur peccato originali: sz solū ꝓnit peccatū originale psonā inficit. Est enīz gratia perfectio psonalis: peccatū vero originale directe ē viciū nāe: z ideo nō opz q gratia sanctificās a parētib⁹ traducatur: si peccatū originale traducatur: sicut z originalis iustitia cui directe opponit traducta fuisset. ¶ Ad tertiū dōm q cōcubitus quo beata virgo cōcepta fuit: meritorius credit: nō p gratiā oīno purgāte naturaz: sed p gratiā p̄ced̄tē psonas parētum: z ideo nō oportuit q in prole cōcepta statim sanctitas esset: nō ꝓpter repugnātiā actus matrimony ad sanctitatem: sed ꝓpter repugnātiā vicy nature nōdū curati.

Ad secundaz qōnē dōm q scificatio beate virginis nō potuit esse decēter ante infusionē aīe: qz gratie capax nōdū erat: sed nec etiā in ipso instāti ifusiōis: vt. s. p gratiā tūc sibi infusam ꝛseruaretur ne culpā originalē incurreret. Christus enīz hoc singulariter in humano genere habet: vt redēptiōe nō egeat: qz caput nr̄m est: sed oībus cōuenit redimi per ipsum, hoc aūt esse nō posset si alia aīa ueniretur que nūq̄z originali macula fuisset ifecta: z ideo nec beate virgini: nec alicui ꝑter x̄pm hoc cōcessum est.

Ad primuz g̊ dōm q hec verba de Joāne baptista dicūtur ꝑ tēpore illo qñ ad ingressum matris dei exultauit in vtero: qō fuit in sexto mēse a cōceptiōe eius: vt verba āgeli ostēdūt. Luc̄. i. vñ cōstat q tunc aiam ratiōalem habebat: z ideo vel per spūm vite nō itelligitur aīa ratiōalis: sed respiratio exteriozis aeris: vel dicitur spūs vite: si de aīa itelligatur: nōdū in esse: qz nōdum manifestabatur per moduz quo dicūtur res fieri qñ inotescunt. ¶ Ad secūduz dōm q loquitur de notitia approbatiōis: que quāuis sit tātuz babētiū gratiā: nō tñ est eozum solū quādo gr̄am habēt: sed ab eterno. vñ talis notitia potuit esse Jere. añ eius formatiōez: nō tñ sanctificatio: que tñ esse potuit āte egressionē ex vtero: z ideo tēpus notitie z sāctificatiōis distinguit dōs dicēs: priusq̄z te formarem in vtero noui te: z añq̄z exires de ven. san. te. ¶ Ad tertiū dōm q hec puritas soli hoi deo debebaī: vt ipse q̄si vnicus redēptoz humani generis nulla peccati seruitute teneretur: cui cōpetebat oēs a peccato redimere. vñ nō hāc puritatem: sed sub hac maxima virgo mr̄ ei⁹ bre debuit.

Ad tertiā qōnem dōm q beata virgo añ natiuitatē ex vtero scificata fuit: qō colligi pōt ex B q ipsa super oēs alios sanctos a peccato purioz fuit: vt ex hac littera habetur: veluti diuine sapiētie mater electa in quā nihil coīquinatū icurrit: vt dicit Sap. 7°. vñ cum hec puritas in gbusdā fuisse iueniatur vt ante natiuitatem ex vtero a peccato mūdarētur: sicut de Joāne baptista: de q̄ legitur Luc̄. i. Spiritusancto replebiī adhuc ex vtero matris sue. z de Jeremia de quo dicit Jere. i. ꝑiusq̄z exi. de ven. sancti. te. nō est dubitandum hoc multo excellentius matri dei collatum fuisse.

Ad primuz g̊ dōm q verbuz Augusti. itelligēdū est de regeneratiōe que fit per legez cōem: qō notatur in hoc qō dicit. qua singuli efficimur tēplum dei. hec enim sanctificatio fit p sacra que per ministros ecclesie dispēsantur: quoruz operatiōi qui in maternis vteris sunt subiacere nō possunt: sed deus sacramētis gr̄am nō alligauit. vñ preter hūc modū i maternis vteris aliquos quod ā priuilegio sanctificat. ¶ Ad secundum dicenduz q si regeneratio que est per legem cōez sumatur: opz verbuz dñi qō dicitur Joannis 3°. Nisi quis renatus fuerit ex. c. itelligi de natiuitate ex vtero q̄ simpliciter natiuitas dicitur. z hoc ipse textus sōgre videtur: cuz dicit: ex aqua z spiritu: si aūt sumatur ꝓ quacūq; regeneratione gratie: sic oportet itelligi de natiuitate in vtero: nō tñ opz q regeneratio spiritualis que est p sacramēta secūda dici nō possit: qz ille due in vno cōueniūt fm q cōtra tertiam diuidūtur. vtraq; enīz illaruz naturalis est: hec vero spiritualis. ¶ Ad tertiuz dōm q q̄uis sanctificatio beate virginis in vtero expressa in scriptura veteris z noui testamēti nō legatur: tñ p certo haberi pōt ex his que ibi legūtur. si. n. Joānes z Jeremias q x̄pm p̄nūciauerunt sanctificati sunt: multo magis virgo que x̄pm genuit.

¶ Utrum beatissima virgo per sanctificationem in vtero fuerit totaliter ab originali mundata.

A Dsecundum sic proceditur. videtur q per sanctificationem in vtero dei genitrix a peccato originali totaliter mūdata nō sit. remota enīz macula: reatus remanere nō pōt: sed post sanctificationem originalis peccati adhuc reatus mansit in ea: qz si ante mortem christi defuncta fuisset diuina visione caruisset: ergo per sanctificationez a macula originali liberata non fuit. ¶ ℙ. Nihil qō ad virtutem promouet ei subtrahendum fuit: cui virtutis perfectio debebatur: sed fomes ad virtutem promouet. vnde z paulo petēti a se carnis stimulum amoueri dictū est: virtus in infirmitate perficitur: prima Lozi. xy. ergo cū matrem dei summa virtutis perfectio deceret: fomes ab ea per sanctificationez remoueri nō debuit. ¶ ℙ. In littera Magister dicit q caro christi anteq̄ concipere obnoxia fuit peccato: sicut z reliqua caro virginis: sed caro nō est peccato obnoxia nisi ratiōe fomitis: ergo per sanctificatiōez in vtero fomes ab ea remotus nō fuit. ¶ Sed contra beate virgini: aliquid vltra legem cōem cōferendum fuit: sed sanctificatio que fit per legem cōem aufert culpe maculaz fomite remanēte: ergo in beata virgine fomitem ex toto remouit. ¶ ℙ. corruptio fomitis est causa quare dicere nō possumus: peccatum nō habemus. hoc enim adam in primo statu dicere potuit: sed vt ex littera habetur beata virgo hoc dicere potuit: ergo in ipsa fomes nō fuit.

¶ Utrum per sanctificationem in vtero fuerit immunis a peccato actuali.

Alterius videtur q per sanctificationem in vtero immunitatem a peccato actuali cōsecuta nō sit. sicut enim dicit: Augu. in libro de. q. vete. z no. testamen. Maria per quā gestum est mysterium icarnationis saluatozis: in morte domini dubitauit: nō tamē in dubitatione permānsit: sed dubitatio de fide peccatuz est. ergo nō fuit a peccato omnino immunis. ¶ ℙ. Ambr. dicit super illud Luce primo. Spiritussanctus supueniet in te. Spiritussanctus in virginem superueniēs mentem ipsius ab omni sorde vitiorum castigauit: sed sordes viciozū ex peccato cōsequūtur. ergo beata virgo post primam sanctificationem peccauit. ¶ ℙ. Augu. dicit in libro de perfectiōe iusticie. Esse sine peccato de solo vnigenito i hac vita dici potest: ergo de beata virgine dici nō potest.

¶ Sed cōtra. Ber. in epistola ad Lugd. dicit. Puto q copiosioz gratia sanctificationis in ipsam descendit: que nō solum ortum eius sanctificauit: sed eam ab omni peccato deinceps custodiuit immunem: ergo per primam sanctificationem imunitatem ab omni peccato ꝛsecuta ē. ¶ ℙ. Sapiētie primo dicit. In malivolā animā nō itroibit sapiētia: nec habitabit in corpore subdito peccatis: sed dei sapientia nō solum animā virginis intrauit: sicut z de ceteris dicit Sap. vij. In aias sanctas se trāsfert: sed z corp⁹ eius

inhabitauit carnē de ea assumēs: ergo in ea nullū petñ fuit: qō colligi pōt ex eo qō dicit Cant. 4°. Tota pulchra es amica mea z macula nō est in te.

¶ Utr̄ per sanctificationē illam fuerit ꝛfirmata in bono.

Alterius videtur q per secundam sanctificationē que in conceptione saluatozis fuit: confirmationem in bono consecuta nō fuit: quod enim quis ia habet adipisci vlterius nō potest: sed si beata virgo ex prima sanctificatione immunitatez a peccato habuit: ex tūc confirmata fuit: non enim certitudo impeccabilitatis haberetur nisi per iusticiā cōfirmatā: ergo per secūdā sanctificationē cōfirmationē gratie adepta nō est. ¶ ℙ. in nullo qui purus viator fuerit liber arbitriū cōfirmatū ad iusticiam cōprobari potest: potētia enim peccādi z potētia moriendi ex eodez passu currere videnī: vt nō prius tollatur potentia peccādi q̄ potentia moriendi: sed beata virgo ēt postq̄ saluatorez ꝛcepit ante mortem suam pura viatrix fuit: ergo in ea ꝛfirmatio iusticie nō fuit. ¶ Itez videt q nec tūc penit⁹ a fomite liberata fuerit. est. n. vn⁹ effect⁹ fomitis: vt ifecti fomite originalē culpā i plē generādo trāsfundāt: sz si p ipossibile ponaī beatā virginē aliū post x̄pm ex carnali copula generasse: petñ originale in illuz trāsfudisset: g̊ in ea aliquo mō post scāz scificationez fomes remansit: sed ꝛfirmatio vn⁹ oppositoz nō pōt ꝓtingere q̄diu aliqd de opposito remanet: g̊ bta virgo ꝛfirmata non fuit p secūdā scificationē. ¶ Sz ℣. Amb. dicit i lib. de vir. beate virginis. Impossibile fuit vtez virgis quē dei filiꝰ inhabitādo cōsecrauit: aliene copule coitu incestari: sz ea dē rōne: nec aliud petñ in ea esse potuit: g̊ cōfirmata fuit. ¶ ℙ. vbi ē plenitudo lucis: habilitas ad tenebrā nō remanet: sz in ꝛceptiōe x̄pi btā virgo tota lumine plena fuit cōcipies illū q ē splēdoz glie pr̄is. Deb. i. vñ dr̄ Eccl̄. xliij. Ingressa est glia dñi tēpluz: z resplēduit: g̊ post illā sanctificationez ꝛfirmata fuit.

Respondeo ad p̄mā qōnē dōz q duplex scificatio beate virginis ee dignoscī. p̄ma q̄ in vtero sanctificata fuit. scōa in ꝛceptione saluatozis: z quia sanctificatio emūdationē a culpa dicit: q̄ sine gr̄a esse non pōt: gr̄e aūt est firmitatē quandā facere: ideo effectus sanctificatiōis in generali ē duplex. s. emūdare z ꝛfirmare: et quātū ad vtrūq; scōa sanctificatio p̄fecit p̄mā. in p̄ma enī fm q ab oīb⁹ cōiter tenet a pctō originali quātū ad maculā z reatū purgata fuit: sz ō emūdatōe ei⁹ a fomite diuersimode opinant. qdā. n. dicūt q p primā sanctificationē fomes ex toto sublat⁹ est. Cui ℣ dicit qō in lr̄a ex verbis Damasce. dr̄: q in scōa scificatiōe supuenit in eā spūssanct⁹ eā purgās: qō nō pōt intelligi nisi de purgatione a fomite: qz pctñ actuale nō ꝛmiserat: vt dr̄ Aug⁹. ¶ Et iō alij dicūt q quātū ad aliqd purgata fuit a fomite in prima sanctificatione z quātū ad aliqd fomes remāsit: qō ēt diuersimode distinguit. qdā. n. dicūt q subtract⁹ fuit inquantū ē inclinans ad malū: remāsit aūt inq̄tū difficultatez ē ꝓbēs ad bonū: quos duos fomitis effect⁹ apl's notat Roma. vij. dicēs. nō. n. qō volo bonū B ago: sz qō odi malū hoc facio. ¶ Hoc aūt nō videt posse stare: qz scōm idez exquo ē p̄nitas ad vnū ℣riozum est difficultas ad alteruz siue sit habitus aut forma aliqua: sicut grauitas trahit deorsum z causat difficultatē in ascensu: siue etiā sit priuatio siue defectus. sicut debilitas virtutis motiue facit ꝓnitatez ad casuz z difficultatē in ꝓgressu: vñ nō pōt esse vt fomes tollat fm q inclinat ad malus: z remaneat fm q causat difficultatē ad bonū. ¶ Et iō alij dicūt q̄ fomes ē corruptio psone: inquantū ipellit ad malū: z inquantū facit difficultatē ad bonū: z sic penitus in prima sanctificatiōe subtract⁹ est a beata virgine. Est etiā corruptio nāe: rōne cuius infectio originalis p actū nāe in prolē trāsit: z sic remāsit post primā sanctificationē: sic tñ ab eo purgata ē in scōa: vt plē sine omni originali peccato conciperet. ¶ Hoc etiam nō videtur esse ꝛueniens: qz sicut dictum ē in secūdo lib. corruptio originalis quantum ad id qō culpe ē trāsit in prolē a patre: q̄tū vero ad id qō tñ pene est: sicut sunt corporis passibilitates trāsit in prolē a matre: q̄ mām ministrat. vñ nō videt esse cā quare x̄pus ꝛceptⁿ sit sine originali purgatio matris a fomite fm q ificit nāz eius: sed magis qz sine virili copula natⁿ est: quā cāz Ansel. assignat in libro de cōceptu virginali: defectⁿ aūt penales nō necessitate: sz volūtate assumpsit. ¶ Et ℙ. cū idē fomes sit p essentiā g ē nāe z persone corruptio si remanet inquantū corruptio nāe: nō pōt eēntialiter tolli fomes psonaz corrūpēs. Un relinquitur vt alij dicūt q fomes p essentiā post primā sanctificationē remāserit: sed impedit⁹ est per gr̄am sanctificantē ne in pctñ inclinaret aut a bono retraheret: cōtingit. n. habitū aliqñ ligari ne i actū exire possit: sicut scia p ebrietatē: vt dicit pḥs. in. vij°. Ethi. in scōa vero sanctificatione essentialiter fomes ille subtractus est.

Ad primuz ergo dōm q si beata virgo añ passionē x̄pi defuncta fuisset ad dei visionez nō admitteret: sicut nec alij antiq patres. q̄uis. n. in eis remotus esset reat⁹ ad personā ptinēs: remanebat tñ reatus nature: g p passionez x̄pi sublatus est. ¶ Ad scōm dōm q fomes nō p se pmouet in bonū: sed p accidēs: inquantum est in nā corrupta. ex hoc enīz q̄ inclinat ad malū: q̄ quidē inclinatio persone paruū malū est: occasionē prebet vitandi maximū malū. s. superbiā: si tñ hoc malū aliter vitarē simpliciter melius esset fomitē nō esse: sicut comestio serpentis p accidēs iuuat inquantū aliquē a lepra liberat: cuius tñ comestio homini sano simpliciter vitanda est: et iō beate virgini que simpliciter sanata fuit a peccato: fomes ad perfectionē virtutis nō contulisset si ad malū eam inclinasset. ¶ Ad tertiū dōm q caro virginis ante ꝛceptionem dicī fuisse peccato obnoxia ꝓpter fomitē qui essentialiter remanebat: quāuis ipedit⁹ esset vt dictuz ē. ¶ Ad quartuz dōm q illa sanctificatio beate virginis excellentioz fuit sanctificationib⁹ aliozuz: qō sic patet: in sanctificatione enīz que fit per legē cōem in sacramentis tollī culpa: sed remanet fomes inclinās ad peccatū mortale z veniale: sed in sanctificatis ex vtero nō manet fomes fm q inclinās est ad mortale: sz tamē remanet inclinatio fomitis ad venialia: vt patet in Jere. z Joanne baptista: q peccatuz actuale habuerūt: nō mortale sed veniale: sz in beata virgine inclinatio fomitis oīno sublata fuit: z quantum ad veniale: z quantū ad mortale: z qō plus est: vt dicī: grā sanctificationis nō tñ repressit in ipsa motus illicitos: sed etiā in alys efficaciā habuit: ita vt quāuis essz pulchra corpore a nullo vnq̄z ꝛcupisci potuit. ¶ Ad quintū dōz q necessitas peccādi saltē venialiter ꝓuenit in nobis ex inclinatiōe fomitis q̄ in btā v̄gine nō fuit fomite ligato: vt dictū ē.

Ad secundā qōnē dōz ē q sicut in prima scificatiōe fuit q̄dā ichoatio emūdatiōis: remoto pctō originali quantum ad culpam: z ligato fomite: ita etiā fuit quedā inchoatio cōfirmationis: qz p gr̄am sanctificantē imunitatē a peccato deiceps cōsecuta est: que qdē imunitas a trib⁹ causabaī. s. ex ligatione fomitis q ad malū nō incitabat ex inclinatione gr̄e que in bonū ordinabat quāuis nōdū p eā liberū arbitriū essz in fine vltimo stabilitus: sicut est in beatis q ad finē vie puenerūt: z itez ex cōseruatione diuine ꝓuidētie que eaz intactā custodiuit ab oī peccato: sicut z in prio statu hoiez ab oī nociuo ꝓtexisz.

Ad primū ergo ℣ hoc obiectum dōm q dubitatio q̄ sonat in infirmitatē fidei sine pctō eē

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō potest: nec talis dubitatio in beata virgine fuit in tempore passionis; sed in ea remansit fides firmissima: etiam apostolis dubitātib⁹; sed fuit in ea quedā dubitatio admirationis: dū cōsiderabat eū quē tā digne genuerat: sic ignominiose tractari. ¶ Ad scōm dōm q⁹ sordes vitiozū a gb⁹ in cōceptione saluatoris beata virgo castificata dicit: non fuerūt aliqua peccata venialia: sed reliquie quedā oziginalis peccati: sicut recedēte habitu adhuc aliqe dispositiones manēt. ¶ Uel dicēdū q⁹ castificatio a sordib⁹ vitiozū nō intelligitur remotio existētiū: sed impedimentuz futuraz sordium. ¶ Ad tertiū dōm q⁹ esse sine peccato dicit esse ꝓpriū xp̄o: qz ipse nūq̄ nec actuali nec originali maculā infectus est. Sed virgo mater eius fuit quidē peccato originali infecta: a quo emūdata fuit añq̄ ex utero nasceret: ſz a peccato actuali oīno imunis fuit. ¶ Alia duo ꝓcedim⁹.

Ad tertiā qōnē dōz q⁹ i scda scificatiōe z emūdatio z ꝓfirmatio in bono quodā mō ꝓsūmata est ſm perfectionem vie: sed in assumptione eius gloriosa cōsūmata est ſz perfectionē patrie: qō sic pz. In prima enī sanctificatiōe ablata fuit inclinatio fomitis remanēte essentia eius. In secūda vero fuit extinctus ipse fomes p essentiā remanētib⁹ adhuc penalitatib⁹ ex peccato causatis: a qbus plene liberata fuit p gloriā assumptionis. Silr etiaz est: ex parte altera. in prima sanctificatiōe gr̄a collata fuit ad bonū efficaciter liberum arbi. inclinans: q̄uis nō esset sufficiens ad tollēdū flexibilitatē liberi arbi. in malū: quā etiā homo in ꝑmo statu habuit. in secūda vero sanctificatiōe gr̄a supaddita fuit: q̄ ita potētiā libe. arbi. impelleret: vt in ctrariū flecti nō posset: nō quidē tollēdo nām liberi arbitrio: sed defectū: sicut mā celi ex eo q⁹ subsistit forme que oēz priuationē ab ea excludit nō est in potētia ad corruptionē: sed in tertia exaltatiōe eius p gr̄am perfectaz in gloriā trāseūtē: fini ꝓiūcta ē: ex q̄ pfecta imobilitas cātur.

Ad primuz ergo ꝫ hoc obiectū dōm q⁹ in ꝑma sanctificatione cōsecuta est imunitatez a peccato: nō p gratiaz ꝓfirmantē: sed p ligationem fomitis ad malū iclinantis: z p custodiā diuine ꝓuidētie: sine qua etiā fomite oīno extincto peccare potuisset: sicut et adam peccauit: nisi esset in ea gratia cōsūmata. ¶ Ad scōm dicēdum q⁹ potētia peccādi aufertur dupliciter: vel per hoc q⁹ li. ar. vltimo fini cōiungit: qui ipsuz superimplet vt nullus defectus in eo remaneat: z hoc fit per gloriā. vnde in nullo puro viatore: sic peccādi potētia soluit vt cū absolutione potētie peccādi tollatur potētia moziēdi nisi in xp̄o: in quo dispēsatiue remansit ad opus redēptionis complendum. alio mō auferē p hoc q⁹ gr̄a tāta infundit q̄ oēm defectū tollat: z sic in beata virgine qñ cōcepit dei filiū ablata est peccādi potētia: q̄uis in statu vie ipa virgo remaneret. ¶ Ad tertiū dōm q⁹ si p impossibile ponat beatā virginē post secūdā sanctificationē aliū filiū ex carnali copula cōcepisse: ille fili⁹ peccatū oziginale habuisset: nō ex parte matris: ſz ex parte patris. si vo ponat illum patrem pari modo sanctificatum fuisse sicut beata virgo in sanctificatione secunda: ille filius peccatum oziginale nō habuisset. ¶ Uel dicendum ſm aliam opinionē q⁹ neq; in secunda scificatiōe fomes remotus fuit a beata virgine ſm q⁹ est infectio nature: neq; hoc pbibet ꝓfirmationez eius in bono: fomes enim cōfirmationi opponit ſm q⁹ est vitiū ꝓsone ad ꝓcupiscētiam actualem inclinans.

¶ Questio. II.

Deinde queritur de potētia generatiua beate virginis. Et circa hoc queruntur duo. ꝑimo vtruz aliquid ad xp̄i conceptionē actiue opata sit. Scdo vtrum generatio filij ex ea sit naturalis vel miraculosa.

Ab primuz ꝓcedit. Uī q⁹ btā vgo aliqd actiue in cōceptiōe xp̄i cooperata sit: potentia enim pure passiua est receptiua tantuz: sed Damasce. dicit. vt in littera habet: q⁹ nō tm̄ dedit spūssanctus virgini potētiam receptiuā verbi: sed simul etiā generatiuā. ergo oportet q⁹ per potētiā generatiuā intelligat virtus activa ipsi⁹: z ita in cōceptiōe xp̄i aliquid actiue operata est. ¶ P. hoc qō dicit Luce. i. Uirtus altissimi obumbrabit tibi. intelligitur quātū ad collationē alicui⁹ virtutis supza eam quaz naturaliter habebat: ſz beata virgo naturaliter habuit sicut z alie virgines potentiā generandi per modū passiōis seu receptiōis. ergo potentia quaz sibi Damasce. per spiritumsanctū dicit ꝓparatā: est potentia activa: z sic idē qō ꝓpriuz. ¶ P. dicit Augu. Christus ſm hoc est filius matris qō accepit a matre: sed dicit filius matris ſm humanam naturā. ergo humanā naturā accepit a matre: z sic btā virgo aliquid in cōceptiōe operata est. ¶ P. beata virgo fuit vera mater xp̄i: sed nō esset vera mater eius: si tātū materiam ministrasset: nō enim dicit terra ꝓprie mater hominis: quāuis limus vnde formaf homo de terra sumpt⁹ sit: nec similiter dici pōt lignū mater scamni: eo q⁹ de eo sit. q̄ beata virgo nō tantū ministrauit materiā ad cōceptionē xp̄i: sed aligd actiue fecit. ¶ P. cōmen. in. z. de anima. ponit banc distinctionē potentiarū anime: q⁹ potentie nutritiue partis oēs sunt actiue: potentie sensitiue oēs sunt passiue. In intellectu aūt est aliquid actiuū. vt intellect⁹ agēs: z aliquid passiuū vt intellectus possibilis: ſz potētia generatiua ad vegetabilē animā pertinet. vī etiā plātis inest. ergo est potētia actiua: cū ergo per potentiā generatiuam mater filiū cōcipiat videt q⁹ aliquid actiue in cōceptione agat: z sic idē qō ꝓpriuz. ¶ P. motus naturalis est: cui⁹ ꝓncipiū est intra: sed generatio filij ex matre est naturalis. q̄ in ipsa materia quaz mater ministrauit ad formationem cōceptus est ꝓncipiū aliqō actiue cooperās ad cōceptionē: z sic idē qō ꝓpriuz. ¶ Sed cōtra. beata virgo nō fuit nisi mater xp̄i: sed ad matrē nō pertinet nisi ministrare materiā: nō aūt aligd actiue operari: qō est patris. ergo beata vgo nihil actiue ad cōceptionē xp̄i operata est. Media ꝓbat per hoc qō pbs dicit. iſ. de aīalib⁹. vir dat aiam formā z ꝓncipiū mot⁹: femina dat corp⁹ z materiā: sicut accidit in lacte coagulato: q⁹ corpus exit ex lacte: et coagulatio ex coagulo: z post pauca subdit. Māifestū est q⁹ mas est operans: z femina patiēs. sicut erit scamnū ex carpentario z ligno. ¶ P. Augu. dicit. io. super Heñ. ad lit. Xp̄s visibilem carnis substātiā de carne vginis assumpsit: rō vo ꝓceptionis nō a virili semine: sed lōge aliter ac desup venit: ſz virtus actiua in cōceptiōe dicit ratio conceptiōis. ergo agēs in cōceptiōe xp̄i fuit tm̄ desup: z nō in beata virgie. ¶ P. Anſel. dicit in li. de ꝓcep. vir. illud subiectū nō creata natura: nō volūtas creature: nō vlli data ptās. ꝓducit aut semi nat. ergo in btā virgie nō fuit nāliter neq; diuio dono potētia actiue corpus xp̄i. ꝓducēs. ¶ P. nulla virtus creata subito operat: ſz in cōceptiōe xp̄i simul z subito factuz est quicqd ibi factū est de organiçatiōe animatōe z huiusmodi. ergo nō fuit actiue nisi per virtutem increatam.

Respondeo dōz q⁹ circa hoc diuersimode opinatum est. quidā. n. dicūt in conceptiōe christi matrē aliquid actiue operatā esse: quoꝝ quidā hoc ponūt fuisse per naturalē modū: quidā vo per supnaturale donū. cum. n. btā virgo vera mater xp̄i credat: opz sibi attribuere totū illud qō mr̄is est: ad officiū aūt mr̄is pertinere estimāt. vt aliqō p̄n̄ actiuū ad cōceptionē ministret: z nō māle tm̄: hoc tm̄ ponit diuersimode: quidaz. n. in mā quā mater ministrat ponūt esse virtutē actiuaz ꝓncipalē:

tuz q: ex ꝓmixtiōe seminū ꝓceptionē fieri ponūt. vī sicut semē viri ē actiuū in generatiōe: ita z semē mulieris: q̄uis nō sit in ea tāta efficacia ad agēdum: tum etiaz qz ponunt ꝓceptā prolē sensificari z vegetari p aīam matris: vt sic ēt ꝓncipalioz iueniat in generatiōe mater q̄ pater. hoc autē pbs reꝓbat in. iſ⁰. de aīalib⁹. in his. n. que bñt vitā perfectā distinguūt agēs z patiēs in generatiōe pp pfectā generationē in eis. in plātis aūt que iperfectam vitam bñt: est i eodē vtraq; virt⁹: actiua. ſ. z passiua: q̄uis fortē i vna plāta dominet virt⁹ actiua: z in alia virtus passiua: pp qō dr̄ etiā vna plāta masculina: z alia femina: cū igit impossibile sit illud qō est determinatū vt patiēs habere virtutē actiuam respectu eiusdē: opz q⁹ femina nō sit agēs in ꝓceptiōe sed tm̄ patiēs. ¶ Et ideo alq dicunt q⁹ id qō mater ministrat se ꝫ in gnātione sicut mā nālis. in mā aūt nāli nō est potētia passiua tm̄: alias generatio eēt violēta: z nō nālis: sed opz inesse materie ipsam formā: que per generationez adducēda est in potētia: z ſm esse incōpletuz: z ideo nō bz perfectā virtutē ad agēdū: sed iperfectā: z ideo per se non pōt agere: nisi quodāmodo excitet ab agēte exteriozi: z sic ei cooperet. hoc aūt nō pōt stare: qz impossibile est idē esse alterās: z alteratū. vī nō pōt esse q⁹ forma que ē in aliqua mā agat in ipsaz siue sit perfecta siue iperfecta: forma enī que per se nō existit: nō agit: nec mā ꝓprie patit: sed ꝓpositū agit rōne forme: z patit rōne materie: z ideo nō est possibile q⁹ illa forma impfecta in agēdo cooperet agēti exteriozi. ¶ P. Agere sequit ad esse perfectū: cuz vnūquodq; agat ſm q⁹ est in actu: vñ opz q⁹ forma iperfecte existēs in mā ꝓpriuz perficiat in esse per agēs exteri⁹ q̄ det sibi agere. vnde nō pōt in agēdo cooperari ad generationē p q̄ forma in esse pfectū adducit. ¶ Et P. si esſz de necessitate matris vt actiue ad generationē operaret: beata virgo nō posset dici mater. cū. n. cōceptio illa tota fit sil̄ facta: nō potuit per aliquā creatā actiuā virtutē fieri. vñ beata virgo nō potuit actiue operari ad cōceptionē: z sic nō babuisset illud qō ad matrē pertinet. vnde nec mater esset. Nec pōt dici q⁹ cooperata sit ad itroductionē forme tm̄: q̄ etiā ſm nāz in instāti iducit. Inducēs. n. formā est nobilius q̄ ꝑparās māz p alterationē: z sic spiritusancto attribueret id qō min⁹ est: z virgini id qō dignius est. ¶ Et P. forma substātialis ad quā terminat ꝓceptio est aīa: que est actus totius z oīuz partiū: vnde remota ea: nec os nec caro dr̄ nisi equinoce. ad aiam aūt xp̄i cōstat nihil actiue beatā virginē cooperatam esse. ¶ Et ideo alq dicūt q⁹ beata virgo babuit aligd plus ex supnāli virtute q̄ alie matres: mā. n. que ab alys ministrat nō potest seipsam cōplete in actum educere nisi sit agens exterius: sed mā cozporis xp̄i quam btā vgo ministrauit hoc babuit ex dono diuino vt posset seipsam formare p virtutē supadditaz nāe: sed nō poterat in istāti hoc fieri: z ideo qz decebat cōceptionē in istāti eē ꝓuenit spūssanct⁹ subito formationē corꝑis xp̄i ꝓpḡs: q̄ tm̄ aliter licz successiue cōpleta fuisset. ¶ Istud aūt nō vī ꝓueniēs. Primo qz si illa virtus nō coopata est ad formationē corꝑis xp̄i frustra collata est: qō nō ꝓtingit in operibus nāe: z multo min⁹ in operib⁹ miraculosis. Scōo qz btā virgo nō eligebat vt esset sil̄ pater z mater xp̄i: sed vt esset mater tm̄. vñ nō oportebat vt in mā quā virgo ministrauit ꝓūgeret hoc qō in alys est ex pte patris z matris. Tertio qz ſm actiuā vel passiuā potētiā generādi: nullus dicit pater vel mater: sed ſm q⁹ potētia in actū ꝓcedit. vñ si in mā quaz virgo ministrauit fuit potētia actiua q̄ exigitur ad patrē z matrē sine hoc q⁹ virtus illa operata sit: nō diceret neq; pater neq; mater: aut eadez rōne pater z mater: qō absurdum est: nisi forte sufficiat ad esse matrē hoc solū q⁹ māz ministrauit: qō nō sufficit ad esse patrez: ꝓpter qō mater dr̄: z nō pater: z hoc quidē videt esse ſm intētionem pbi: ſz quā perfectissime saluatur virginitas matris z vera maternitas. vnde z fidei maxime ꝓsona ē. ¶ Dāc igit viā tenēdo dōm videt q⁹ in cōceptione prolis inueniatur triplex actio. vna que est ꝓncipalis. ſ. formatio: et oziginatio corꝑis: z respectu hui⁹ actiōis agēs est tm̄ pater: mater vo solūmodo ministrat mām: alia actio est ꝓcedēs hāc actionē: z ꝓparatoria ad ipsam. cū enim generatio nālis sit ex determinata mā: eo q⁹ vnusquisq; actus in ꝓpria mā fit: sicut in. z⁰. de aīa dicit pbs. opz vt formatio prolis fiat ex mā ꝓueniēti: z nō ex quacūq;. vnde opz esse aliquā virtutē agentē p quā ꝓpareť mā ad cōceptū. sicut aūt dicit pbs in. z⁰ phȳsicoꝝ. ars que operat formā ꝓncipatur z imperat ei que ꝓparat māz: sicut ars cōpaginās nauim: ei que cōplanat ligna: z ideo virtus que ꝓparat mām ad cōceptū est iperfecta respectu eius: que ex mā ꝓparata plem formal. hec aūt virtus ꝓparās est matris: que iperfecta est respectu virtutis actiue: q̄ est i patre. vnde dicit philosophus. in. iſ⁰. de aīalib⁹ q⁹ mulier est sicut puer q nōduz pōt generare. Tertia actio est cōcomitās vel sequēs actionem ꝓncipalē. sicut. n. locus facit ad bonitatē generatiōis ita z bona dispositio matricis operat ad bonā dispositionem ꝓlis quasi pbēs fomētū: z hoc est qō dicit Auic. in ca. de viluuys: matrix nō facit nisi ad meliozationē conceptꝰ. Scōm hoc q̄ dico q⁹ in ꝓncipali actione formatiōis corꝑis xp̄i: nihil fuit ex parte beate virginis qō eēt actiuū: sed id qō beata vgo ministrauit se habuit māliter tm̄ ad hāc actionē: virtus aūt diuina fecit totū qō fit in alys ꝓceptionibus per virtutē seminis qō est a patre: z ideo Damasce. diuinā virtutē dicit quasi diuinū semē: vt in littera habet. In secūda vero z tertia actiōe beata virgo actiue operata est sicut z alie matres. vñ z vere mater fuit.

Ad primuz ergo dōm q⁹ in cōceptione xp̄i fuit duplex miraculū: vnū q⁹ femina cōcepit deū: aliud q⁹ virgo peperit filiū. quātū q̄ ad primuz beata virgo se habebat ad ꝓceptionē ſz potētiā obediētie tātū: z adhuc multo remotius q̄ costa viri vt ex ea mulier formaret. In talibus aūt sil̄ danť actus z potētia ad actū: ſz quā dici posset q⁹ boc est possibile. Sed quantuz ad scōm habebat virgo potētiā passiuā nālem tamē que per agens nāle in actum reduci posset. vnde quantū ad primū dicit (Potētiā receptiuā verbi dei:) quantū vero ad secundū dicit: (Simul autem z generatiuaz.) vtrāq; enim potentiam in actum reduxit spiritussancti virtus. ¶ Ad secundum dicendum q⁹ potentia passiua potest accipi dupliciter. vel ſm substātiam potētie: z sic potētia fuerat ante in beata virgine: vel ſm q⁹ potētia passiua siue operationi cōiungit: z tale posse nō bz patiēs nisi ab agēte: sicut dicim⁹ q⁹ visibile monēdo visuz dat sibi posse videre in actu: z p hūc modū potētiā generādi spūssanct⁹ vgini dedit. ¶ Ad tertiū dōz q⁹ xp̄s accepit humanā nāz a mr̄e: nō tm̄ sicut a ꝓncipio agēte: ſz sicut a mā ministrāte. ¶ Ad q̄rtū dōm q⁹ ꝑbere māz simpliciter ad generationez alicui⁹ nō facit matrē: ſz ꝑbere talē māz sic ꝓparatā ē id qō matrē facit. in ligno. n. nō ē potētia nālis vt ex eo fiat scamnū: cū p agens naturale i actū nō ꝓpleat: sil̄r nec i limo terre vt ex ea fiat bō. vñ qō iducit nō est sile. ¶ Ad quintū dōm q⁹ potētia generatiua actiua ē: ſz hec potētia ē pfecte in viro. vñ eius actio se extēdit vſq; ad formationē generati: in femina autē est iperfecta. vñ nō extēdit se ei⁹ actio nisi ad ꝓparationez māe. ¶ Ad sextū dōm q⁹ cuiuslibet mot⁹ nālis ꝓncipium est in eo qō mouet: nō tm̄ eodē modo: vt in. z. pbicorū dicit Cōmētator. In qbusdā enim est ꝓncipiū actiuum vt in motu grauiū z leuiū. In qbusdā vo ꝓncipiū passiuuz vt in generatiōe simpliciū corꝑoꝝ. vñ z pbs naturā quam

Universidad de Deusto
Biblioteca

p̃n̄m mot⁹ in eo qđ̄ mouet̃ diffinit:statiz subdiuidit in mãz ⁊ formã. vñ nõ oz vt q̃uis gnãtio pfecti aialis sit nãlis q; i mã quã femina ministrat sit p̃n̄m actiuũ:fz passiuũ tantũ.

¶ Utr gnãtio xp̃i ex vgine sit nãlis vl miraculosa.

Ad secundum sic ꝓcedit.videt q; generatio xp̃i ex virgine sit nãlis. Filiatio.n. natiuitatẽ cõsequit: sed xp̃s dr̃ nãlis filius matris:sicut ⁊ nãlis filius patris:vt dicit Augu.in lib. de fi.ad pe.ĝ generatione nãli nascitur ex matre. ¶ P̃. virt⁹ nãlis passiua cõpleta ab agẽte nãliter exit in suam opationẽ:sicut visus motus a coloze nãliter videt:sed in beata virgine fuit nãlis potẽtia ad generãdũ:q̃uis icõpleta . vt ex dictis pz. ĝ postq̃ fuit perfecta virtute spũssancti nãliter generauit ¶ P̃. in illuminatiõe ceci q̃uis potẽtia visiua miraculose detur:tñ post acceptã potẽtiã nãliter vider:sed spũssanct⁹ vgini potẽtiã generatinã dedit:ĝ postea nãliter generauit. ¶ P̃. si generatio xp̃i ex virgine essz miraculosa: sicut formatio boĩs de limo terre:tũc ita se haberet mã:quã virgo ministrauit ad xp̃m:sicut lim⁹ de terra sumpt⁹ ad adaz. sed talis mã nõ sufficit ad rõnẽ matris:vt ꝓius dictuz est: ergo btã virgo nõ esset vera mater xp̃i:qđ̄ dicere est hereticũ. ¶ P̃. opatio miraculosa nõ est ab aliqua creatura:fz vẽre dr̃ q; vgo genuit xp̃s:ĝ gnãtio talis nõ ẽ miraculosa.

¶ Sz ꝛ. Dio. dicit in epla. 4. ad Haiũ. De iesu loquẽs. Super boĩes inquit operaꝝ ea que sunt boĩs: ⁊ hoc monstrat virgo supnãliter ꝯcipiẽs:⁊ aqua ilstabilis materialiũ ⁊ terreno⁊ pedũ sustinẽs grauitatẽ: fz B̃ qđ̄ fit supnãl⁹ dicim⁹ esse miraculosuz:ĝ ꝯceptio xp̃i ex virgine miraculosa fuit.

¶ P̃. Ansel. dicit i li. ð ꝯcep. vir. Spũssanct⁹ virt⁹ altissimi de muliere virgine virũ virginez mirabiliter ꝓpagauit:ĝ generatio xp̃i ex virgine miraculosa ẽ. ¶ P̃. sicut ẽ ꝛ. nãe ordinẽ:vt cecus videat:ita ⁊ vt virgo manẽs virgo pariat: sed illuminatiõe cecoz dicim⁹ miraculosaz esse: ergo et cõceptio xp̃i ex virgine miraculosa est.

Respõdeo dõm q; ꝓter vnionẽ duaꝝ nãrũ in vnaz hypostasim q̃ ꝓpleta est in ꝯceptiõe xp̃i que est miraculũ oiuz miraculoz:est etiã aliud miraculũ vt virgo manẽs:virgo ꝯcipiat boĩem deũ. ad hoc enim q; generatio aliqua nãlis dicaf:opz q; fiat ab agente nãliter ⁊ ex mã nãli ad hoc ꝓportionata. qđ̄cq; aũt hoz defuerit:nõ põt dici gnãtio nãlis:sed miraculosa:si virtute fiat supnãli:agens aũt nãle cũ sit finite virtutis nõ põt ex mã nõ nãliter ꝓportionata effectũ ꝓducere:agẽs vo supnaturale cum sit ifinite vtutis:põt ex vtraq; mã operari:nãli.s. ⁊ nõ nãli: ⁊ ideo duob⁹ modis cõtingit eẽ miraculum. vno modo qñ neq; agẽs est nãle:neq; mã nãliter ꝓportionata ad talẽ formã:vt pz in formatione boĩs de limo terre. alio modo qñ mã est nãlis:sed agẽs est supnãle:vt qñ aliqs miraculose a febre sanaf. corpus eniz boĩs est nãlis mã sanitatis:q̃ p supnaturale agẽs ꝓferr̃ ei:⁊ silr fuit in cõceptiõe boĩs xp̃i. mã. n. quã virgo ministrauit:fuit mã ex qua nãliter corp⁹ boĩs formari potuit:sed virtus formãs fuit diuina. vnde simpliciter dõm est cõceptionem illã miraculosam esse:nãle vero ꝑm quid: ⁊ ꝓpter hoc xp̃s dr̃ nãlis fili⁹ virginis:qz nãlẽ mãm ad eius cõceptum ꝓparauit.

Unde patet respõsio ad ꝓimũ. ¶ Ad scõm dõm q; qñ potẽtia passiua cõpleꝝ p operationẽ agẽtis nãlis. tũc operatio sequẽs est nãlis. hoc autez nõ fuit in ꝓposito. ⁊ iõ rõ nõ sequit. ¶ Ad tertiuz dõm q; ceco nato illuminato daf̃ potẽtia visiua sine oĩ dispositione ꝛria visioni:⁊ ideo operatio seu visio sequẽs est nãlis: fz potẽtia generãdi data ẽ virgini manẽte virginitate que est dispositio ꝛria ad ꝯceptum:⁊ ideo sicut potẽtia miraculose data est:ita ⁊ act⁹ sequẽs miraculosus fuit: vel dõz q; ceco illuminato daf̃ potẽtia passiua: cui⁹ opatio ẽ p hoc q; mouet̃ ab agẽte nãli. s. coloze:⁊ ideo visio ipsa nãlis est: fz virgini dr̃ data potẽtia generatiua per hoc q; mota est ei⁹ potẽtia passiua ad generãdũ ab agẽte supnaturali: ⁊ ideo operatio sequẽs est miraculosa. ¶ Ad quartũ dõm q; formatio boĩs de limo terre fuit miraculosa quãtũ ad agens ⁊ quãtũ ad mãm:sed cõceptio ẽ miraculosa q̃tũ ad agens ⁊ nõ quantũ ad mãz:⁊ ideo nõ ẽ silr de vtroq;. ¶ Ad gnũ dõm q; beata virgo dr̃ genuisse xp̃m:nõ sicut ꝓncipium actiuũ ad generationẽ prebẽs:sed sicut ministrãs mãz naturalẽ:vñ nõ ẽ icõueniẽs q; generatio illa miraculosa fuerit:opatio vo miraculosa nõ ẽ alicui⁹ creature:sicut agẽtis: ẽ tñ alic⁹ creature sic mãe:vt pz ex eo:qz miraculose ex alicui⁹ creata mã de⁹ qñq; aligd fac. Qõ. III.

Deinde queritur de annũciatiõe facta p angelũ ad beatã virginẽ. Et circa hoc queruntur duo. ꝓimo de conueniẽtia annũciationis. Scõo de ꝯueniẽtia nuncy.

¶ Utr ꝯueniebat virgini saluatoris ꝯceptiões nũciari.

Ad primuz sic ꝓcedit.vñ q; nõ oportebat vgini saluator ānũciari ꝯceptiõẽ:ipa. n. fidẽ bẽbat:fz semp ad fidẽ ptinuit credeꝛ icarnationẽ futurã. ĝ nõ oportebat vlterius q; p modũ ānũciatiõis sibi patefieri.

¶ P̃. sicut dicit Grego. fides nõ bz meritum cui humana rõ prebet experimẽtũ:sed in collocutione angeli ad virginẽ quedã persuasiua ratiocinatio facta est. ĝ merituz fidei in ipsa vel euacuauit vel diminuit:qđ̄ videt incõueniens.

¶ P̃. in bis que sine boĩs arbitrio deus in boĩe cõplet:nõ requiritur aliquis ꝛsensus ex parte boĩs:sed ꝓphetia ꝑdestinationis ẽ de bis que sine nostro cõplenr̃ arbitrio:vt habetur ex Iero. in glo. Matb. i. sup illud. Ecce virgo in utero babebit:cuiusmodi dicit esse banc ꝓphetiã. Ecce virgo cõcipiet: Isaie. 7. ergo nõ requirebatur aliquis consensus ex parte virginis:rõne cui⁹ oporteret annũciationez fieri.

¶ Sz ꝛ. maiozis sapie ostẽsiuum est miraculũ factũ in conceptione xp̃i ex virgine q̃ in ꝯceptiõe Joãnis ex sterili. fz ꝯceptio Joãnis p angelũ ꝓnũciata fuit: ne fortuito:sed ex dei ꝓuidẽtia accidere putareꝛ:ĝ multo amplı⁹ ꝯceptionẽ xp̃i annũciatio p̃cedere debuit. ¶ P̃. in cõceptiõe xp̃i est factũ quoddã mr̃imoniũ p̃ diuinisibile ꝯiunctionẽ diuine ⁊ bũane nãe:fz in mr̃imõio regrir̃ ꝛsensus q; p vba nũciozũ regrir̃ ⁊ recõciliar̃:ĝ ⁊ decuit vt de⁹ p angelũ suũ ꝛsensum exquireret virginis de qua humanã nãz assumeret.

¶ Utr annũciatio fuerit p modũ visitationis cozpalis.

Ulterius videt q; annũciatio nõ fuerit p modũ cozpozalis visionis. vt eniz dicit Aug. iz. sup Geñ. iter tria visiõis genera q̃ sunt cozpozale:spirituale:et itellectuale:itellectualis visio est pstãtior:fz qđ̄ digni⁹ est mr̃ez dei magis decet:ĝ p itellectualẽ visiõez:⁊ nõ p cozpalẽ facta ẽ ānũciatio. ¶ P̃. Apparitiões cozpales angeloz eo q; isolite sũt:⁊ ꝓter cõez cursum nãe iter signa ⁊ mirabilia ꝛputari pñt. signa aũt data sũt nõ fidelib⁹: fz ifidelib⁹: vt dicit aplus. i. Cozin. i4.⁰. cuz igr̃ beata virgo fidelissima fuerit:nõ vr̃ ad eaz appitionẽ cozpalẽ ãgeli fuisse factã.

¶ Sed ꝛ. Luc. i. super illud. Que cuz audisset ꝛc. dicit glo. Trepidare virginũ est ⁊ oẽm viri ingressum pauere:oẽsq; viri affat⁹ vereri. nõ aũt B̃ vginib⁹ efficit̃ ex itellectuali cõsideratiõe viri vl ex ymaginatiõe:fz ex cozpali aspectu. ĝ ãgelus in cozpali visiõe vgini apparuit ⁊ eaz collocutus ẽ.

Respondeo dõm ad ꝓimã questionẽ q; cõgruuz fuit virgini suã ꝯceptionẽ annũciari multis de causis. p⁰ qz cũ mens deo sit vicinior q̃ cozpus: nõ decebat vt dei sapiẽtia eiꝰ vteꝛ inhabitaret sine hoc q; mẽs eiꝰ cognitõe sũme sapie resplẽderet: ⁊ iõ nõ decuit eã ignozare quod i ea fiebat:fz oportuit B̃ sibi ānũciari. 2⁰ qz ipa futura erat certissima testis inusitate ꝯceptiõis. vñ oportuit q; de tã magno misterio p ānũciatiõe erudireꝛ. 3⁰ qz de⁹ nõ diligit coacta:fz volũtaria fuitia:vt q; obsequunr̃ ex ipo misterio mereaꝛ. vñ cũ btã vgo singulariter ⁊ excellenter in dei mysteriũ eligereꝛ:quẽ in vtero portauit lacte alnit:⁊ brachys baiulauit:decuit vt ꝛsensus eius angelo nũciãte requireret̃:quẽ humiliter p̃bens ad obsequiũ se sedulã ⁊ promptaz obtulit dicẽs. Ecce ancilla dñi.

Ad primũ ergo dicẽdũ q; nõ erat determiate subfide cadẽs tempus icarnatiõis:⁊ p quã virginẽ boc esset implendũ. vñ de B̃ ilstruẽda erat p annũciatiõez. icarnationẽ eni futurã esse:quod ãtiquoꝝ fidei subiacebat:firmissima fide tenebat. ¶ Ad scõm dicendũ q; allocutio angeli nõ ex humana rõne psuasit:fz ex oĩpotẽtia diuia:cui fides marie innitit̃. dixit eni. nõ erit impossibile apud deũ omne vbuz. ¶ Ad tertiũ dicẽdũ q; ea de quib⁹ est ꝓphetia ꝑdestinatiõis complenr̃ sine nostro arbitrio causante. nõ tñ oz q; sine nostro arbitrio ꝛsentiẽte.

Ad secundaz questionẽ dicẽdũ q; ꝯueniẽtissime p cozpozalẽ visionẽ annũciatio facta est. ꝓmo vt annũciatio eẽt certioz. In bis enĩ que visibiliter cernim⁹:min⁹ decipimur. Secũdo qz vt dicit Dio. in epla ad Titũ:hec est causa q̃re nobis diuina p cozpozales figuras ꝓponunr̃:vt vtraq; vita boĩs ꝑm suã ꝓpetatẽ diuina cognitiõe illumiẽt̃:sensitiua. s. imaginatiõe figuraꝝ. itellectiua vo sꝑplatõe spũal' veritatis. silr etiã decuit vt virginis aspectus vteꝛq; suo mõ nobilitareꝛ. iterioz. s. per reuelationẽ tanti mysteꝛy. ⁊ exterioz p cozpalez angeli visionẽ. Tertio qz annũciatio debebat ꝓpoztiõari ei quod annũciabat. annũciabat aũt visibil' missio filꝰ dei i mũdũ. vñ decẽter angelus nunciãs cozpali visione apparuit.

Ad primũ ergo ꝛtra hoc obiectũ dicẽdũ: q; quãuis intellectualis visio sit melioz cozpozali: tamẽ vtraq; simul efficacioz iueniꝛ cũ altera ꝓpter ꝛnaturalitatẽ humane cognitiõis ad ꝛsensuz. ¶ Ad secũdũ dõz q; cozpozalis apparitio ad virginẽ facta est:nõ ꝓpter ꝛfirmationẽ fidei:sed ꝓpter signationẽ misteꝛy. vel ꝓpter dignitatẽ ipsius vt sibi singulari modo diuina panderenr̃.

¶ Utr annũciatio debuit fieri per angelum.

Ad secundũ sic ꝓcedit. videt q; annũciatio p angelũ fieri non debuit. Missio eni qua fili⁹ mittit̃ vt sit bõ: est excellentioꝛ ea qua mittit̃ vt sit cum boie ex parte effectus. Sed missio qua mittitur in mentẽ vt sit cũ boie nõ complet̃ mediãte angelo: q; menti nõ illabit̃: vt in. q. li. di. xi. dictũ est. ergo nec qñ missus est vt eẽt bõ: oportuit p annũciationẽ angeli fieri. ¶ P̃. supioz nõ instruit̃ p inferiorẽ. fz btã virgo fuit angel' supioꝛ: qz deo acceptioꝛ: ergo nõ debuit sibi p angelũ xp̃i conceptio nũciari. ¶ P̃. ordo repationis debet respondere ordini prime cõditionis. sed in prima cõditione ꝓceptũ diuinuz ad mulierẽ p virũ venit: ergo ⁊ p aliquẽ virũ prophetam annũciari debuit virgini cõceptio filꝰ.

¶ Sz ꝛ. est q; dr̃ in lra. Missus est gabriel angelus. ¶ P̃. vt pbat Dio. 4. ca. ce. ierar. Angeli sunt medy inter deũ ⁊ nos. fz ab vno extremo i aliũ deuenit̃ p mediũ: ĝ ea q̃ btẽ virgini diuinit⁹ nũcianda erant p angelũ nũciari decuit

¶ Utr angelus nũciãs fuerit de sũmis ordinibus.

Ulterius vr̃ q; angelus nuncians fuerit de supmis ordinib⁹. Dic eni Greg. i omel. de. c. ouib⁹. Summũ nũciũ mitti decuit qui sũmũ omniũ nũciaret. fz illi qui sunt in ordine seraphin sunt summi iter angelos: ideo p aliquẽ eoꝛ annũciatio facta est. ¶ P̃. Diero. dicit q; ista est questio inferioꝛ angeloꝛ mysteriũ icarnatiõis nõ plene cognoscentiũ: q̃ ponit̃ Isa. lxiy. Quis est iste qui venit de edom ꝛc. sed nõ potuit nũciari misteriũ icarnationis nisi p illos qb⁹ plene reuelatũ est: ergo annũciatio p aliquẽ de supremis angel' facta est.

¶ Sed ꝛtra est quod ecclesia cantat Habrielẽ archãgelum scim⁹ diuinit⁹ te eẽ affatũ. Ordo aũt archãgeloꝝ est pẽultimus ce. ierar. vt pz ex Grego. ⁊ Dio. ergo angel⁹ nũcians non fuit de supremis ordinibus.

Respondeo dicẽdũ ad ꝓmũ q̃stũ q; annũciatio p angelũ facta est: cuius rõ multipliciter accipi põt. ꝓimo qz vt dicit Diony. angelis est cognata virginitas. vñ decuit vt ad virginẽ nunciãdã angelus mitteret. Secũdo qz perditio hũana initiũ sumpsit ex boc q; diabolus mulierẽ allocutus est. vñ dicit Beda: Cõgruũ apparet ad humane nature reparatiõis exordiũ: vt angel⁹ virginẽ alloqueret. Tertio quia ille annũciabaꝛ q; est rex hominũ ⁊ angeloꝝ. ⁊ eius natiuitas sicut in salutẽ boĩum fuit:ita ⁊ i repatiõez ruĩe ãgelice. ⁊ ideo decuit vt tã boĩes q̃m ãgeli huic misterio misteriũ exhiberẽt.

Ad primum ergo dicendũ q; quãuis q̃ filius in mentẽ mittit̃: angelus in mentẽ nõ illabaf̃: tñ filio veniẽti obsequit̃ ꝓparans mentẽ purgãdo illuminãdo ⁊ pficiẽdo ad diuine sapiẽtie susceptionẽ: ita etiam ⁊ q̃ filius in carnẽ missus est: angelus nõ venit vt carnẽ assumeret: sed vt virginẽ ilstrueret: de q̃ caro assumẽda erat. ¶ Ad ꝛm dõz q; q̃uis btã vgo supioꝛ angelis fuerit fz acceptionẽ dine ꝑdestinatiõis:tñ eis iferioꝛ erat q̃tũ ad statũ: qz ipsa in statu vie erat: ãgeli aũt i statu prie: vñ nõ ẽ incõueniens q; angelus virginẽ ilstrueret. ¶ Ad tertiũ dicẽdũ q; in ꝓima cõditione mulier ꝓma nõ accepit diuinũ ꝓceptũ nisi p illũ virũ q; erat p̃n̄m totⁱ carnalis gnãtiõis. vñ B̃ soluz debeb⁹ boĩ xp̃o q; ẽ spũalis regnatiõis p̃n̄m: vt matrẽ doceat ex q̃ vita spũal' i oẽs q̃dãmõ pcessit.

Ad secundaz questionẽ ergo dicẽdũ est q; angelus nũciãs nõ fuit de supremo nec de media ierar. fz de ifima. nec de ꝓmo ordie eiusdẽ ierar. sed de medio:qui est ordo archangeloꝝ. Cui⁹ rõ multiplex patet. ꝓimo qz cũ xp̃s nasceret̃ vt ioz dinationẽ que in angel' acciderat repararet:decuit vt in sua cõceptione ordo ille ce. ierar. maxie seruaret̃. vt. s. supremi angeli mediantib⁹ infimis boĩes illuminarẽt. Secũdo vt misteriũ icarnationis tñ ꝯueniẽs eẽt. cũ enĩ iferiozes angeli agãt fz id quod a supioꝛib⁹ recipiũt ⁊ nõ ecõuerso:dũ iferiozes angeli nũciãt:annũciatio p supiozes ad iferiozes expleꝛ: quod nõ eẽt si supiozes imediate annũciarent. Tertio qz sic saluatur ꝓprietas ordinum sicut in. z. di. 9. dictum est. Infima ierar. officiũ habet dirigẽdi boĩes ꝑm quãdam limitationẽ: vel vni⁹ ꝓincie: sicut ordo ꝓncipatuũ: vl' vni⁹ boĩs sicut ordines angeloꝝ ⁊ archangeloꝝ. fz differũt: qz ad angelos ꝓtinet dirigere in actib⁹ alicuius boĩs: qui ad ipm tñ pertinẽt. vñ dicunr̃ minima nũciare. Ad archangelos vo pertinet dirigere in actib⁹ alicui⁹ boĩs: qui tñ in totã multitudinẽ redudãs: vnde ⁊ medy sunt iter ꝓncipatus ⁊ angelos: quod ⁊ eoꝛ nomẽ ostẽdit. dicunr̃ eni archãgeli q̃si ꝓncipes angeli. qz ergo ꝛsensus btẽ virginis q; per annũciationẽ regrebaf̃: act⁹ singularis psone erat in multitudis salutẽ redũdãs: imo totⁱ hũani gnis: angelus nũciãs de ordie archangeloꝝ eẽ debuit: ⁊ iter eos summus.

Ad primuz ergo ꝛtra B̃ obiectũ dicẽdũ q; Greg. nõ itelligit summũ simpliciter:fz sũmũ iter angelos fz q; glibet archangelus summus nũci⁹ dici põt: quod patet ex hoc quod ꝑmittit. Archãgeli dicũtur q̃si summi nũcy. ¶ Ad secũdũ dicẽdũ q; angeli iferiozes nõ penitus misteriũ icarnatiõis ignozauerũt. sed qz nõ totã ꝑfũditatẽ ꝛfilꝰ diuini sup salutẽ hũani gnis cape

Universidad de Deusto
Biblioteca

re poterāt ingrebāt pleni⁹ edoceri.ꝛ de ℔ i.y.li.di.xi.pleniꝰ dictū est. ¶ Expositio textus.

Virtus altissimi obūbrabit tibi.) Uirt⁹ altissimi ꝑm expōnez Dama. sequēte itelligit filius. de quo. i. Lozin. i. dicit. Xp̄m dei virtutē ꝛ dei sapientiā. vt sic in verbis angeli ꝓnunciet duaꝝ ꝓsonarū aduētus in virginē. s. spūsanctus ad purgandū ꝛ potentiā generatiuā ꝑstandū: ꝛ fily ad carnē assumēdū: ꝓpter qō dicit. Obumbrabit tibi virt⁹. Uirtus. n. altissimi ꝓ susceptionē nr̄e ifirmitatis obūbrata est. Uel dr̄. Obumbrabit tibi. ad signādū extinctionē oīmodā fomitis: qz ꝓ aduentū fily in ipaz oēs reliquie fomitis abea extirpate sunt: ꝛ hec extirpatio obūbratio dr̄: sicut ꝛ fomes incēdiū. vmbra aūt ℨ estū refrigeriū ꝑstat (Sicut diuinū semen.) Nō dicit simplr̄ semen: vt caueret errorem. Appollinaristarū q ponebant spiū scm̄ in vterū v̄ginis vere sicut semē veniſſe. in hoc tm̄ sil'itudinē seminis bz: q⁹ sic semen est actiuū in gnatiōe: ita ꝛ spūscūs in ꝛceptiōe xp̄i: vel filius quē virtutē altissimi dicit. (Nostre antiq̄ aſpersionis.) Nō q̄tū ad vetustatē culpe: sed pene. (Per spiū scm̄ creans.) ¶ Contra. creare est ex nihilo aliqd facere. sed coꝛp⁹ xp̄i de mā formatū est. q̄ nō est per spiū scm̄ i cōceptiōe creatū. Sed dicendū q⁹ creatio hic large accipit ꝓ q̄libet opatiōe supnaturali q̄ ipsi⁹ tm̄ dei est. (Si dixerimus: qz pctm̄ nō habem⁹.) Uidet̄ istātia eē de puero baptizato: ꝛ de adulto qui statiz vere cōfessus est: sed dicēdū q⁹ ad hoc vt veritatē in oib⁹ habeat: dcm̄ Apl̄s duplr̄ pōt accipi. Uno mō vt ꝓ pctō nō tm̄ itelligat macula ꝛ reat⁹ pcti: sz ēt causa ꝛ seq̄la pcti: in puero eni baptizato ꝛ adulto penitēte manet fomes icitās ad peccādū: ꝛ vlteri⁹ aliq̄ dispōnes ex actuali pctō relicte: in xp̄o aūt neutrū horuꝫ fuit: caro enī ei⁹ sine coꝛruptiōe fomitis cōcepta est: ꝛ cuꝫ pctm̄ nō fecerit: reliquie pcti in eo nō fuerūt. sil'r nec i btā virgie q̄ imunis a pctō actuali fuit. fomes āt etsi eēntialr̄ in ea remāsit post p̄mā sanctificationē: tm̄ vt ligat⁹: ꝛ non vt icitās ad pctm̄: vt dcm̄ ē. ¶ Alio⁹ pōt verificari vt itelligat ēt de pctō actuali quo ad reatuꝫ ꝛ maculā. Si. n. hō ad hreue tp̄s sine actuali pctō eē possit: nō tm̄ diu sic pseuerare pōt: vt saltē i veniale pctm̄ nō cadat: vt sic ℔ vbū habem⁹ nō ōtermiatū: sz cōfusū pñs ipoꝛtat: in xp̄o vo ꝛ mre ei⁹ nllo⁹ pctm̄ actuale locū habuit: nec moꝛtale nec vēiale

¶ Quare nō fuit xp̄s decimat⁹ in abraaz sicut leui: cū caro quā accepit i eo fuerit pctō obnoxia.

Quam aūt illa caro cuius excellētia singularis verbis explicari nō pōt: añq̄ esset verbo vnita obnoxia fuerit pctō in marta: ꝛ in alijs a q̄bus ꝓpagatiōe traducta est: nō imerito videri pōt i abraā pctō subiacuisse: cui⁹ vniuersa caro pcti subiacebat. Unde queri solet quare leui dicaꝫ decimatus i abraaz: ꝛ nō xp̄s: cū in lūbis abrae vteroq̄ fuerit ꝑm mālez rōnez qñ decimatus est abraā: idest ꝑm mālez rōnez q̄ decimatus est abraā: idest

Universidad de Deusto
Biblioteca

tentia: ſm. ſ. q ex eo ꝓpagari poterat illa caro ex q̄ medicina noſtri vulneris facta é: ꝛ iō non opz q fuerit ibi actu ſine infectiōe vulneris: ſed ſolū in potētia ſm ordinē quo caro xp̄i ex ea ꝓpagāda erat. ¶ Ad q̄rtū dōz q aliq̄ corruptū eſt repabile dupl̄r. Uel ſm potētiā paſſiuā tm̄: ꝛ ſic opz vt remaneat i eo aliq̄d nō corruptū. i. nō p corruptionē annihilatū: ſicut dr̄ Ꝛriū corrūpi p aduētū Ꝛry. opz enī ſubiectū remānere cū poſſibilitate ad ſalutē q̄ recuperāda eſt. Uel ſm potētiā paſſiuā ꝛ actiuā ſimul: ſīc bō ifirm⁹ curabilis é q̄ntū vtute actiua nāe ſue: ꝛ qz idē nō patit̄ a ſeipo neceſſe é vt i eo q̄ō ſic repabile é ſit aliq̄ pars nō corrupta nec corruptōi ſubiecta ſicut corr. dicēdū eſt q̄ būana nā nō erat repabilis niſi ſm potētiā paſſiuā tm̄: ꝛ iō nō oportuit q̄ in ipſa remaneret aliq̄ pars corruptōi nō ſubiecta: ſz ſufficit q̄ i ea remāſerit id q̄ nāe é cū poſſibilitate ad reparationē: ſubiectū tm̄ corruptiōi. ¶ Ad q̄ntū dōz q caro xp̄i actu exiſtēs caro xp̄i nllo mō fuit ifecta: ei⁹. n. emūdatio a ꝓcedēti ifectiōe ſaltē itellectu ꝓcedit aſſumptionē. vñ in diuinā ſapientiā nihil iquinatū icurrere potuit.

¶ Utr̄ caro xp̄i fuit i antiqs p̄rib⁹ ꝟ q̄titatē ōtermiatā.

A B ſecundū ſic ꝓcedit̄. videt̄ q caro xp̄i fuerit in antiquis patribus ꝟ aliq̄d demōſtrabile determiatū. Ut enī in lra ex Aug. habet̄: caro xp̄i fuit in abraaz ꝟ corpulēta ſubſtātia: ſed corpulēta ſubſtātia noīat aliq̄d determinatū demōſtrabile. q̄ p hunc modū fuit caro xp̄i in abraaz ꝛ in alys. ¶ P̄. in formatōe corpis xp̄i duo iueniunt̄. ſ. rō formatiōis q̄ eſt p̄n⁹ actiuū in cōceptione: ꝛ mā de qua corpus xp̄i formati eſt: ſed rō formatiōis nō deſcēdit ab adam. vt Aug. io. ſup Geñ. dicit: ſed deſup venit: qz q̄ō in ea natū eſt de ſpū ſcō é. Math̄. p. Si g̃ iſta mā demſrata in adam vel abraam nō fuerit: nullo mō corpus xp̄i ex p̄mis parētibus venit: q̄ō eſt icōueniēs: qz non ptineret ad eū ſatiſfacere ꝓ pctō ade: ſicut dcm̄ eſt. g̃ opz carnē xp̄i fuiſſe in abraam ꝛ adā ſm mām determinataz. ¶ P̄. ſi hec mā determinata ex q̄ corp⁹ xp̄i formatū é nō fuit in adaz: boc nō pōt eē: niſi qz ex alimēto ſumpta ê. alimētū aūt extraneū eſt a nā humana. g̃ caro xp̄i nō é vere de nā humana: q̄ō bereticuz eſt. videt̄ g̃ q mā carnis xp̄i nō ſit ex ſuperfluo alimēti ſumpta: ſed ex p̄mis parētib⁹ deſcenderit. ¶ P̄. maioz eſt ꝟueniētia q̄ é ſm identitatē rei q̄ q̄ eſt ſm ꝓportionē p̄ncipy ad p̄ncipiatū: ſz ſi mā corporis xp̄i ex ſuperfluo alimēti ſumpta eſt realr: fuit q̄ſq̄ materia cibi comeſti. non aūt pōt dici q realr fuerit in quo vel ꝓpauo: etſi forte dicat̄ q ibi fuerit ſicut p̄ncipiatū é virtute in ſuo p̄ncipio. ergo maioz eēt cōueniētia carnis xp̄i ad aialia: quoz carnes in cibuz ſumpte ſunt: q̄ ad adam vel abraam: q̄ō eſt icōueniēs. ergo idem q̄ō p̄us. ¶ P̄. illud q̄ō in ſe mūdū eſt nō eſt natū infic̄ere aliud ꝟria ifectiōe: ſed beata virgo mūdata fuit per p̄mā ſanctificationez ab originali infectiōe. ergo virtute aie eius nutrimētū aſſumptū ifici nō potuit: nec alias ifectū erat tali ifectione q̄ ex̄ būanā nām nō ſuenit̄. ergo caro xp̄i nō in btā virgie pctō ſubiacuiſſet: q̄ō eſt erroneū vt dcm̄ é. ergo caro xp̄i ex ſuperfluo alimēti nō fuit materialiter. ꝛ ſic idē q̄ō p̄us.

¶ Sz ſ. Xp̄s nō aliquo mō fuit in parētib⁹ quo alij homines ibi nō fuerūt: ſz ecōuerſo alij homines aliquo mō ibi fuerūt quo xp̄s nō fuit: ſed alij homines nō fuerūt in p̄mis parētib⁹ ſm mām determinatā. ergo nec xp̄s in eis hoc mō fuit. p̄batio medie. alij homines nō deſcēdunt a ſuis parentib⁹ niſi mediāte ſemine: ſemē aūt vt ꝓbat Phs. i. ſ. de aialib⁹: nō eſt aliq̄d ōcinuz q̄ō fuerit actu pars: ſed é ſuperfluū alimēti q̄ō eſt potētia totū. g̃ alioz homium mā nō fuit determiate in adaz q̄ſi actu ps ei⁹ exiſtēs. ¶ P̄. g̃natio ſm naturā in ifinitū poſſibilis eſt ſm nām hoc mō q̄ hō ex homine generet: ſi ergo aliq̄ materia determiata ſumat̄ ex q̄ō is caro deciſa ſit: oz q infinitoz materia in aliquo finito fuerit: hoc aūt eſt impoſſe. ergo impoſſibile eſt q̄ oium hominum caro ꝛ xp̄i fuerit in adā ſm determinatā vel ſignatā materiā: q̄ aūt impoſſibile ſit ſic ꝓbat̄. Cuilibet rei nālis mā determinatā q̄titatē exigit: nō enī in q̄cūq̄ parua materia poteſt induci q̄cūq̄ forma: ſz infinita nō poſſ eſſe in aliquo finito niſi ſm q̄titatē nō determiatā accipiant̄ diuiſiōe fcā: ſz ſemp ſm eādē ꝓportionē: vt. ſ. toti⁹ ſumat̄ dimidiū: ꝛ dimidy dimidiū: ꝛ ſic in infinitū: ſic. n. ſm eādē ꝓportionē: ſcdo acceptū erit alter⁹ q̄titatis q̄ p̄mo acceptuz. ergo impoſſibile eſt q̄ infinitoz corpoz naturaliū mā ſumat̄ ex aliquo vno finito in actu. ¶ P̄. in oi g̃natiōe naturale agēs vniuocū iducit formā ſuā in māz q̄ p̄us tali nāe ſubiecta nō erat: ſicut ignis i materiā aeris q̄ p̄us forme ignis ſubiecta nō erat: ſed ſi materia ex q̄ ille hō format̄ ꝟ aliq̄d ſignatū in adā fuerit ꝛ in ceteris parētib⁹ nūq̄ ei⁹ materia fuiſſet būane nature nō ſubiecta. g̃ iſte modus g̃natiōis nō cēt ꝟueniēs ſm viā generationis naturalis. ꝛ ſic idē q̄ō p̄us.

Rñdeo dōm q circa hoc fūt due opiones. Una opio dicit q caro xp̄i ꝛ oium aliorum hominum fuit in adā ſm determinatā mām hoc mō q aliq̄ pars corporis ade fuit de q̄ p multiplicatōez quādā oiuz hominuz corpora formata ſunt: aut ſine p̄mixtione alicui⁹ extranei: vt gdā di cūt: aut p̄mixto illi māe aliquo q̄ō ex alimēto cōuerſuz é. ꝛ de hoc q̄liter ip̄: obabile videat̄. in. z. li. di. 30. dictuz eſt.

¶ Alioz opio eſt q̄ ꝓbabilioz vr̄ q alij homines nō fuerūt in p̄mo parēte: niſi ſm māz originalē: ꝛ xp̄s hoc mō in p̄mis parētib⁹ fuit. Sz in hoc differt q alij homines fuerūt in p̄mo parēte ꝟ rōnē ſemialē: xp̄s aūt nō: q̄ō ſic videri pōt. in his q̄ p ꝓcubitū g̃nant̄ duo ꝓcurrūt ad formationē corporis. ſ. p̄n⁹ actiuū q̄ō eſt in ſemine: q̄ō rō ſemialis dr̄. aliud aūt é mā ex q̄ corp⁹ formaī: quā mater miniſtrat: vtrūq̄ aūt hoz originalr reducit̄ in p̄mū parētē. Oꝛ. n. in ſemine patris ſit vtus actiua ad cōceptionē corporis hūani eſt q virtutē nature humane: quā pr̄ plis ꝓcreāde a ſuo p̄re accepit: ꝛ ille ab alio: ꝛ ſic vſq̄ ad adā. ꝛ ſic p̄s q rō ſemialis eoz q ſunt ex ſemie viri ꝓcepti originalr ab adā deſcēdit. ſil̄r ēt materia quā mater miniſtrat oꝛ q ſit ꝑparata per virtutē g̃natiuā eius: rei enī g̃natio nālis regrit materiaz ꝓpriā ꝛ determinatā. Uirt⁹ aūt g̃natiua ipſi⁹ matris originalr ab adam deſcēdit: ſicut ꝛ virt⁹ g̃natiua viri: ꝛ ideo illi q ex mare ꝛ femia g̃nant̄ deſcēdunt originalr ab adā: ꝛ ſm rōnē ſeminalē: ꝛ ſm materiā: ꝛ qz vn⁹ modus eſſendi in: eſt ſm q dicit̄ effect⁹ eſſe in ſua cauſa efficiēte. vt dicit̄. 4. phyſicoz: ideo homines ſic ꝓcepti dicunt̄ fuiſſe in adā ꝛ ſm rōnē ſeminalē: ꝛ ſm mām originalē: ſz nō ſm rōnē ſeminalē.

Ad primuz ergo dōm q cū dr̄ xp̄s fuiſſe in adam ſm corpulētā ſubſtātiā: nō eſt itelligēdū q in adā fuerit p modū corpulēte ſube: ſz qz ipa corpulenta ſuba corpis xp̄i aliquo mō fuerit i adā ſicut in originali p̄n⁹? ¶ Ad 2m dōm q mā corporis xp̄i. nō aūt rō ꝯceptiōis eius fuit in adā: nō tn̄ mā illa fuit in adā in actu q̄ſi aliq̄ determiata pars ei⁹: ſz virtute tm̄: ſicut res dr̄ eſſe in ſuo p̄n⁹ effectiuo vni⁹ ſpēi. ¶ Ad 3m dōm q mā corporis xp̄i aſſumpta eſt ex eo q̄ō de cibis a btā virgine ſumptis in puriſſimos ſanguies ei⁹ cōuerſuz eſt. alimētū aūt q̄uis in p̄ncipio ſit extraneū ꝛ diſſimile: tn̄ in fine eſt ꝟueniēs ꝛ ſimile. vt in. z. de aīa dr̄. vñ nō ſequit̄ q mā corporis xp̄i ſit extranea humane nāe. ¶ Ad 4m dōm q ſil̄itudo ꝛ cō-

uenientia magis attēdit̄ ſm formā q̄ mām: vt ſi ignis generet ex aere ignē: ignis gnātus magis cōuenit cū igne generāte cū quo ꝟuenit ꝟ formā q̄ cū aere ex quo māliter generatus é. Sil̄r ēt mā corporis xp̄i magis ꝟuenit cū btā virgie: ꝛ alys p̄ib⁹: quoz vtute effecta é ꝓpria mā corpis būani: q̄ cū reb⁹ illis q̄ in cibū ſumpte ſūt. ¶ Ad 5m dōm q p p̄mā ſctificatōez: vt ſupra dcm̄ é: btā vgo a fomite mūdata fuit ꝟ q̄ inclinat ad act⁹ p̄ſonales: nō aūt remota é illa inclinatio ſm quā fomes é ifectiu⁹ nāe: ſz hoc fcm̄ é p ſecundā ſanctificationē: vt gdā dicūt: ꝛ iō illud q̄ō erat i btā virgine vt ordiatū ad ꝓpagationē nāe pctō obnoxiū erat: q̄uis erat a pctō mundatū ſm q ad p̄ſonā pertinebat.

¶ Utr̄ ſolus xp̄s in abraam nō fuerit decimatus.

A B tertiuz ſic ꝓcedit̄. Uī q nll⁹ q de ſtirpe abrae deſcēdit in ipo decimat⁹ fit. qz vt dicit Aug. io. ſup Geñ. q̄ō in eo decimabat̄ curabat̄: ſz nullus in parētibus curari vel ſanctificari pōt: vt ſupra dcm̄ é. ergo nullus i abrā decimari potuit. ¶ P̄. ſicut poſt tpa abrae in illis q ex ei⁹ ſtirpe deſcēderūt valuit circūciſio ad pcti originalis curationē: ita ēt añ ipſi⁹ tpa valuit ad idē virtus ſacrificioz decimaz ꝛ oblationū: vt dic̄ Greg. in moza. ſz q̄ñ abraaz circūciſus é: nō ꝓpter aliqs de ſtirpe ei⁹ deſcēdens circūciſus fuit. alſ eos nō oportuiſſz itez circūcidi. g̃ nec abraaz dāte decimas ei⁹ filij decimati ſūt. ¶ P̄. decimari aut ē decimas dare: aut ad decimas obligari: aut decima ꝓpte ꝑnari: ſic dr̄ granū decimatū a q̄ iā decia ꝓs ablata é. Sz p̄mo mō nō pōt dici q aliqs i p̄re ſno decimet̄. dare. n. decimas é gdā actus p̄ſonalis: ſz act⁹ p̄ſonales nō trāſfundunt̄ a parētib⁹ i filios: ſic nec pctā actualia. ergo abraā dāte decimas nō ꝓpter hoc fili⁹ ei⁹ decimat⁹ eſt quaſi dās decimas. Sil̄r nec ſcdo mō. Leuite. n. ꝛ ſacerdotes ex teris legis ab abrae ſtirpe deſcēderūt: q tn̄ ad ōcimas dādū nō obligabant̄: ſed eos a pp̄lo accipiebāt. g̃ nec ſic oēs filij abrae ꝓter xp̄m in ipſo decimati ſunt q̄ſi ad decimas obligati. Sil̄r nec tertio mō. qz decimatio reſpicit id q̄ō é in actu diſtictū. vñ triticū nō pōt eſſe decimatū ex hoc q̄ ſemē decimatū fuit. ſz filij abrae nō erāt i eo vt actu diſtincti: ſz tn̄ virtute. g̃ nullo⁰ in eo decimari potuerunt.

¶ Sed contra eſt q̄ Apl̄s ad Hebre. 7. dic̄. ꝛ in lra ex verbis Aug. habet̄. ¶ P̄. decimatio q̄dā ſignū ſeruitutis diuine eſt: cū ad latriā ptineat: ſed ꝑples in parēte ad ſeruitutez obligāt̄: ſerui. n. ſunt filij: ſi ex ſeruis parētib⁹ naſcātur. ergo abraam dante decimas filij eius decimati ſunt.

¶ Utrum xp̄s in abraam decimatus ſit.

Alterius videt̄ q ēt xp̄s i abrā decimat⁹ ſit. Xp̄s enī nō bz habitudinē ad abrā niſi mediā te btā virgine: ſed btā virgo fuit i abrā decimata. g̃ ꝛ xp̄s. ¶ P̄. decimatio ꝟuenit filijs abrae ex eo. vt in lra habet̄ rōne pcti originalis: qz p ꝓcubitū ēt ea ꝓpagādi erāt: ſz caro xp̄i in abrā fuit pctō obnoxia: vt i lra dr̄. g ꝛ i eo xp̄s decimat⁹ fuit. ¶ P̄. decimatio eſt gdā actus figuralis: ſz xp̄s videt̄ magis p decimā figurari rōne p̄fectionis xp̄i: q̄ denario competit. g̃ xp̄s p̄cipue in abrā fuit decimatus.

¶ Sz ſ. Apl̄s Hebre. 7. p̄fert ſacerdotium xp̄i ſacerdotio aaron p hoc q leui: ex cui⁹ ſtirpe aaron deſcēdit: abrā dāte decimas decimat⁹ eſt: ſed xp̄s in hoc nihil amplius habet q̄ aaron ſi in abraaz ſil̄r decimat⁹ eſſet. g̃ nullo mō in eo decimatus fuit. ¶ P̄. q̄ō multiplicat̄ miraculoſe: ꝛ nō virtute nāe: nō eſt decimabile. vt p. 3. 4. Regū. 4. qz beatus Heliſeus nō precepit vidue vt de oleo q̄ō miraculoſe multiplicatū erat decimas daret: ſz caro xp̄i ex abrā miraculoſe ꝓpagata eſt. ergo xp̄s in abraaz decimatus nō fuit.

Reſpōdeo dōm ad p̄mā q̄nē q illi q ex abrā per ꝓcubitū deſcēderūt: in abrā decimati ſunt. xp̄s āt in eo decimat⁹ nō é: cui⁹ rō é: qz decimatio nō tm̄ erat act⁹ moral⁹: ſz ēt figural⁹. é. n. act⁹ moralis ſm B q. ps q̄dā terre naſcētiū ꝛ alioz in vſuz miſtroz dei ꝛ pauperū ꝛferebat̄: vt eēt cib⁹ in domo dñi. vt hr̄ Malac. 3. Act⁹ aūt figural⁹ é ſz q B q̄ō figurat iperfectionē i eo q ōcimas dat q ꝑfectionē ab eo cui dat expectat. Jn nūero. n. denario eſt q̄dā ꝑfectionis rō ſm q limes q̄dā é. vñ nouenari⁹ iperfectionē ſignat ꝟ q denario deficit. ꝛ iō q decimas dat: i B q nouē ſibi retinet ꝛ decē alteri dat ꝛfitet̄ ſe iperfectū eē: ꝛ ꝑfectionē ab altero expectare. ꝛ ide é q ēt decimatio q̄dāmō act⁹ ſacr̄alis erat ſm q dcā realis cōfeſſio ex fide mediatoris ꝓcedebat: p cui⁹ ꝑfectionē ſacrata eſt btā gnis iperfectio q̄ erat p originale pctm̄: B. n. figurando remediū q̄ō ꝛ originale pctm̄ ꝑſtabat p modū ſacr̄i. illa q̄ decimatio q̄ abraaz decimas dedit oſtēdēs ſe liberatore idigere: ad illos tm̄ ptinet ex ei⁹ ſtirpe deſcēdētes: q iperfectionē originalis pcti ex eo traxerūt: vt ſupra dcm̄ é. ergo liberationē ab alio expectarēt: nō aūt originale pctm̄ ab eo traxerūt niſi q p ꝓcubitū ex eo deſcēderūt. ſolū. n. hi nām būanā ab eo ſic a p̄n⁹ actiuo acceperūt. vñ ꝛ in eo ꝛz rōnē ſeminalē fuiſſe dicunt̄. ꝛ ꝓp hoc ēt ſil̄r cū nā nature vitiuz ꝛxerūt ab adā vel abraā. xp̄s vo ab adaz vel abraā nō per ꝓcubitū deſcēdēs māz būane nāe ab eis habuit: q̄ virtute ſpūſſancti in būanā nām formata eſt: ꝛ iō nō cōtraxit originale pctm̄: ꝛ iō nō potuit figurari vt iperfectionē hūs ꝛ liberatore idigēs: ꝛ ꝓp hoc nō eſt decimatus in abraam.

Ad primuz q̄ dōz q in vbo Aug. B q dic̄ curabat̄: nō deſignat curationē in actu: ſz curatiōis neceſſitatē: q. n. ſic in eo erāt vt curatiōe idigerēt i eo decimati ſūt. ¶ Ad 2m dōz q nll⁹ dr̄ circūcidi niſi ſm q actu aliqd patit̄. Decimari aūt dr̄ aliqs ēt ꝟ ꝓfitatōez. vñ nō é ſil̄e de ōcimatōe ꝛ circūciſiōe. ¶ Ad 3m dōz q decimari nllo bonū modo q accipit̄: ſz decimari nihil aliud é ꝑ put hic accipit̄ q̄ ꝑfigurari: liberatiōe indigere. B aūt ꝑfigurabat̄ abraā dante decimas de oib⁹ q pctm̄ originale abſcturi erāt: ſicut ipſe a ſuis parētib⁹ ꝛxerat: vt eadē rōe iperfectio liberatōe idigēs i illis figuraret̄ q̄ in ſe eā eē p decimaz collationē ꝛfitebat̄. ¶ Quartū ꝛ 5m cōcedim⁹.

Ad secundaz q̄nē dōm q xp̄s nullo⁰ in abraam decimat⁹ fuit: cui⁹ rō p̄z ex p̄dictis.

Ad primū g̃ dōm ꝛ hoc obiectū: q qz xp̄s nō deſcēdit ab abraaz niſi mediāte btā virgine: ideo ſicut deſcēdit a beata virgine: ita deſcēdit ab abraā. vnde cum a btā virgine deſcēderit nō per concubitū: nec ab abraam per cōcubitū deſcēdit: q̄uis beata virgo ab abraā p cōcubitū deſcēderit. vñ nō ſequit̄ q ſi btā virgo in abraā decimata fuit q i eo xp̄s decimat⁹ fuerit. ¶ Ad ſcdm dicendū q id q̄ō eſt in potentia poteſt p̄figurari mundū vel imundū. eſſe aūt mundū vel imundū nō ꝟuenit niſi rei actu exiſtenti. qz ergo q̄ō in abraaz actu erat totum pctō ſubiacebat: ideo caro xp̄i in abraam pctō obnoxia fuit. qz vero ex abraaz caro xp̄i nō ſic propagāda erat: vt ex eo infectionē originalē ꝛtraheret: ideo in eo xp̄s decimatus eſſe nō dic̄it: cū decimatio inc̄ptū figurale q̄daz eſt referri poſſit etiaz ad illud q̄ō virtute erat in abraam.

¶ Ad tertiū dicendū q decima pars que deo reddit̄ nō dicitur ꝓprie decimari: ſed magis nouez partes a quib⁹ decima ſeparat̄. ꝛ iō xp̄s p decimā ſignat⁹ decimari nō dr̄: ſed alij iperfectionē cōtrabētes per nouenariū deſignati.

¶ Alia duo concedimus. Queſtio. V.

Deinde querit̄ de ꝓpagatiōe carnis xp̄i ex matre ei⁹. ¶ Et circa hoc q̄runt̄ tria. Primo de materia ex qua cōceptū eſt corpus eius. Secūdo de tēpore cōceptionis. Tertio de ſanctificatiōe concepti.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Utr̃ corp⁹ xp̃i fuerit ex purissimis virginis sanguibus.

A B primus sic ꝓcedit. videt ꝙ corpus xp̃i nō fuerit formatū solū ex purissimis sanguinib⁹ virgis: sicut Dama. dicit. Eox enī que specie cōueniūt est mā eiusdē rationis: qz forma naturalis materiā determinatam requirit: sed alioꝝ hominū materia est ex eo qō ex viro ⁊ muliere descindit: cū ergo xp̃s incr̃tū homo fuerit eiusdem speciei cū alijs hoibus: videt ꝙ corpus eius non solū ex sanguinibus matris virginis formatū sit. ¶ P. ad Ro. p. dr. Fact⁹ est ei ex semie dauid ſm carnez: sed id ex quo fit aliqd est mā eius. g̃ mā corporis xp̃i nō ẽ sanguis: sed semẽ. ¶ P. in collecta dr ꝙ de⁹ verbū suū de virgine carnẽ sumere voluit: sed de illo corpus xp̃i formatū est qō de virgine sumpsit. g̃ corporis xp̃i mā nō est sanguis ꝛ caro. ¶ P. vt in. z. de gñatiōe dr. Que magis cōueniūt facilius inuicē transmutant̃: sed caro magis ꝓuenit cū carne q̃ sanguis. g̃ cōueniētius est dicere corp⁹ xp̃i ex carne virginis formatū esse q̃ ex eius sanguine. ¶ P. gñatiua non opat nisi ex eo qō residuū est nutritiue virtuti: cū nutritiua generatiue deseruiat: sanguis aūt nō ẽ r̃siduus ab ope nutritiue: imo ẽ q̃ nutritiua idiget in vta existēs ad nutriẽ dam mẽbra. g̃ sanguis nō pōt esse materia a virtute generatiua mistrata ad cōceptionē ꝓlis. ⁊ sic idẽ qō ꝓius.

¶ Sed cōtra est qō dicit Dama. ꝙ diuina sapiẽtia ex purissimis sanguinib⁹ virginis carnẽ sibi copulauit. ¶ P. corpus xp̃i non est formatū nisi ex materia quā virgo mistrauit: talem in natura qualem alie matres mistrāt ad cōceptum ꝓlis: sed vt in. iſ. de aialib⁹ dr: materia ex qua corp⁹ conceptum format quā mater mistrat est sanguis g menstruus dr. ergo ⁊ corpus xp̃i ex sanguine formatū est.

Respondeo dōm ꝙ circa mām de q̃ corpus hoīs formatū ẽ varie sūt opiones. Quidā enī dicūt ꝙ corp⁹ hūanū format ex cōmixtiōe seminū. s. matris ⁊ patris sil'cū sanguie menstruo: ita ꝙ totū hoc sit mā corporis. B aūt phs in. iſ. de aialib⁹ multipl'r destruit ostẽdẽs ꝙ id qō ex viro descindit nō est mā humani corporis: sed solū ꝑn⁹ actiuz: ⁊ per rōnẽ ⁊ experimẽta sensibilia: q̃ magis in reb⁹ nālib⁹ faciunt fidẽ: ⁊ hoc ꝓz ispicienti verba ei⁹. Sil'r ẽt ostẽdit ꝙ semen mulieris nihil facit ad gñationẽ. vñ ẽt q̃dā mulieres ꝺcipiūt sine B ꝙ seminẽt. sed sanguis g mẽstruū dr est in mulierib⁹ loco semis in viris: ⁊ ſm hāc phi opionẽ ꝓueniẽtissime pōt saluari partus virgis si ad ꝺceptionẽ hūani corporis nō nisi sanguis mulieris māliter regrit. nō. n. credẽdū ẽ ꝙ māe corporis xp̃i qō sine semie viri corpꝰ ẽ aligd defuerit qō māliter ad formationẽ humani corporis regrat. Cōstat ẽt oīb⁹ virginitatẽ matris cōfitẽtib⁹ ablq; oi hūano semie cōceptionẽ illā peractā esse: ⁊ ideo mā ex qua corp⁹ format ⁊ in xp̃o: ⁊ in alys hoīb⁹ est sanguis ꝓ virtutẽ generatiuā matris ꝑparatus. Ille. n. sanguis in mulieribꝰ ẽ sicut semẽ in viris. vñ ⁊ in eodez tpe hoc in viris: ⁊ illud in mulieribꝰ icipit. s. apud oꝝz piloꝝ ⁊ alioꝝ accẽtiū q̃ sunt signa pubertatis: sed qz in muliere ẽ calor gñatiue deseruiẽs diminutus respectu caloris viri: iō nō pōt in mulieribꝰ supfluū alimẽti ad tantā digestionẽ pduci sicut in viris: ꝑ qō remanet in forma sanguis: sicut deficiẽs a cōpleta digestiōe seminis. vñ accidit in aliquo multū coeūte vt sanguinẽ loco semis emittat. vt in. iſ. de aialib⁹ dr quasi natura nō sufficiat ad tantū seminis digerendū quātuz ꝛ continẽtia querit.

Ad primum g̃ dōm ꝙ ſm phm in. iſ. ⁊ in. i6. de aialibus dr. Illud qō a viro emittit nō efficit mā in gñatiōe: sed tm̃ actiuum. vñ relinquit ꝙ ex solo sanguine mulieris māliter corpus humanū formet ⁊ az in xp̃o q̃ in alys hoīb⁹. ¶ Ad scm̃ dōm ꝙ xp̃s ex semie dauid dr factus ſm carnẽ: nō sicut ex ĩmediata materia: sed qz materia ex qua corpus xp̃i formatū est: originaliter ex semie dauid descẽdit. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ assumptio hz duos termios. s. a quo ⁊ ī quẽ. dr ergo dei verbū ex virgie carnẽ assumpsisse nō q̃tū ad terminū a quo: q̃si ꝑus esset in spẽ carnis q̃ assumeret: sed q̃tū ad terminū ad quẽ: qz mā illa simul assumpta est ⁊ in carnez formata. ¶ Ad qrtum dōm ꝙ q̃uis caro cū carne magis ꝓueniat ſm sil'itudinẽ spẽi: tm̃ sanguis ex quo formaꝝ corp⁹ magis conuenit cū carne ⁊ religs partib⁹ corporis ſm ꝓportionez potẽtie ad actū q̃ caro cū carne: sanguis. n. ille ẽ potẽtia totuz ſm potẽtiā passiuā: sicut ⁊ semẽ ẽ potẽtia totū ꝑz potẽtiā actiuā. caro aūt nō est potẽtia totū: cū sit actu ꝑs vltimū cōplementū hūs iā ꝙ vltimā digestionẽ. hec aūt ꝓuenientia ꝑcipue regrit ad hoc ꝙ aligd ex aliquo fiat: dom⁹. n. facilius cōstruit ex cemẽto ⁊ lapidib⁹ specie differẽtib⁹ q̃ ex alia domo eiusdẽ spẽi ex q̃ dom⁹ cōstrui nō pōt nisi in lapides resoluat̃. ¶ Ad qntū dōm ꝙ sanguis q humani corporis mā ponit nō est absolute talis qualis ꝑactuz nutritiue generat̃ ex cibo: sed hoc qō de illo sanguie residuo ẽ ab vltima digestiōe: nutritiua ī feminis generatiue mistrat que ipm ꝑparat vt sit debita materia corporis humani.

¶ Utr̃ cōceptio corpis xp̃i fuerit subito vel successiue.

A D secundus sic ꝓcedit. videt ꝙ conceptio corporis xp̃i non fuerit subito: sed successiue cōpleta. Debet. z. dr: qz xp̃us debuit ꝑ oia fratrib⁹ similari: ꝛ alys hoīes q̃ fratres ei⁹ dicunt ibidẽ successiue concipiunt̃. ergo ⁊ xp̃i ꝺceptio debuit eẽ successiua. ¶ P. tps generatiōis cuiuslibet rei est determinatū ſm spem suaz. vt ex. z. de genera. haberi pōt: sed xp̃s fuit eiusdẽ spẽi cuz alys hoibus. ergo sicut alioꝝ hoīum generatio determinatū tpe perficit: ita ⁊ xp̃i. ¶ P. vt in. z. de aia dr: cuicūq; rei naturali debet determinata magnitudo: sed corpus xp̃i nō potuit in ꝓncipio cōceptiōis sue habere tantā magnitudinem quāta nāe hois debet. als tpe illo nō creuisset in vtero virgis quo aly crescunt: vel minoz tpe a virgine portatus esset q̃ aly hoies portant̃: qō nō tenet ecclesia. ergo in ꝓncipio sue cōceptionis. nōdū erat in specie hūana in qua fuit in termino cōceptionis. ergo ꝓncipiū cōceptionis est aliud a termino eius. ois aūt mutatio que hz ꝑus ⁊ posterius est successiua. ergo cōceptio xp̃i fuit successiua. ¶ P. corp⁹ xp̃i ex virginis sanguinibus formatū est. aut ergo in eodẽ ĩstanti fuit sanguis ⁊ caro: ⁊ sic eadem mā simul erit sub duab⁹ formis substātialib⁹ desperatis: qō est ipossibile: aut in alio ⁊ in alio ĩstanti: sed inter quelibz ĩstantia est tempus mediū: vt in. 6. physicoꝝ. ꝓbat. ergo cōceptio xp̃i tpe mensuratur: ⁊ nō est subito peracta. ¶ P. concipi est quoddā fieri. sicut conceptū est qōdam factum esse. nihil aūt in permanẽtib⁹ simul fit ⁊ factū est. als simul aliquid esset ⁊ nō eẽt: qō enī fit in permanẽtib⁹ nō est: qō aūt fcīm est iam est. ergo in carne xp̃i nō simul fuit cōcipi ⁊ conceptū esse: ⁊ sic fuit ibi ꝑoris ⁊ posterioris successio.

¶ Sed ℈. Cōceptionis ꝓncipiū esse nō potuit anteq̃ cōceptiōis actiuū in virgie esset: sed cōceptiōis actiuuz hūt in ipsa dina sapiẽtia q̃ ex sanguinib⁹ virgis carnẽ sibi copulauit: vt dicit Dama. ergo nō potuit ꝑus cōceptio icipere q̃ in vterū virgis dina sapientia descẽdisset. Sed sicut dicit Grego. in moza. spiritu aduenięte mox vbū in vtero: mox intra vterū verbū caro factum. ergo cōceptio carnis incipere nō potuit anteq̃ caro esset: sed ad spẽm carnis terminata est cōceptio. ergo nō ꝑus incepit ꝺceptio q̃ terminata esset: ⁊ ita sine successiōe fuit. ¶ P. cōceptio xp̃i facta est virtute diuina q̃ infinita est. sed virtutis ifinite est subito suū effectū ꝓducere. ergo cōceptio xp̃i subitanea fuit.

Rñdeo dōm ꝙ cōceptio xp̃i ſm fidem opz ꝙ subito facta ponatur. nō enīz humana natura ꝓius assumpta fuit q̃ in sua spẽcie perficeret: cū partes ei⁹ nō sint assumptibiles nisi rōne totius: vt ꝑz ex dictis in. z. di. ꝓprietates aūt ⁊ accidentia humane nāe nō dicunt̃ de filio dei ante assumptionẽ. ergo quicqd hūanū de filio dei dr: cōpletionẽ humane nāe nō precessit. cōceptio aūt de filio dei dicit̃: vt ꝑz in symbolo. Qui cōceptus est de spiritu sancto ꝛc. ergo opz vt cōceptio in xp̃o nō ꝑcedat tempore cōpletaz nām carnis eius: ⁊ ita relinquit ꝙ simul cōcipiebatur ⁊ cōcepta est: ꝓpter qō opz illam cōceptionẽ subitaneam ponere: ita ꝙ hec in eodẽ ĩstanti fuerunt. s. cōuersio sanguinis illius mālis in carnẽ ⁊ alias ptes corporis xp̃i: ⁊ formatio mẽbroꝝ organicoꝝ: ⁊ animatio corporis organici: ⁊ assumptio corporis aīati ī vnitatẽ dine psone. in alys aūt hec successiue ꝛtingūt: ita ꝙ maris cōceptio nō pficit̃ nisi vsq; ad q̃dragesimū die. vt ꝑba. in. 9. de aialib⁹ dicit. femine aūt vsq; ad nonagesimū: sed in cōpletiōe corporis masculi videt̃ Augu. supaddere sex dies: g sic distiguunt̃ ſm eū in epla ad Diero. Semẽ p̃mis sex dieb⁹ q̃si lactis hz silitudinẽ. 9. dieb⁹ vertit̃ in sanguinẽ. deīde. iz. dieb⁹ solidat̃. iſ. dieb⁹ formaꝝ vsq; ad pfecta mẽbroꝝ liniamẽta: ⁊ hinc iā reliq tpe vsq; ad tps partus magnitudie augeꝝ. vñ vsus. Sex i lacte dies. ter sūt in sanguie terni. Bisseni carnẽ. ter seni mẽbra figurāt. In xp̃i aūt conceptione mā quā virgo mistrauit statiz formā ⁊ figurā hūani corporis accepit ⁊ aiam: ⁊ in vnitatẽ dine psone assumpta est.

Ad primum ergo dōm ꝙ xp̃s ꝑ oia fratrib⁹ assimilari debuit in bis q̃ necessaria erāt ad eoꝝ reparationẽ. hūt aūt sunt ea in qbus veritas humane nāe consistit. s. partes essentiales ei⁹: ⁊ ꝓprietates nāles: ⁊ passiones q̃bus opus redẽptiōis explẽdū erat: in alys aūt excellere debuit vt hoium saluatoꝝ. ¶ Ad scm̃ dōm ꝙ determinatū tps generatiōis alicui sp̃i debitū nō sequit veritatẽ sp̃ei in re generata: sed virtutẽ gñantis i spẽ illa: ⁊ ideo q̃uis xp̃s in veritate humane nāe cōceptus fuit: qz tm̃ cōceptio illa nō ẽ facta ꝑ actionẽ alicui⁹ vtutis hūane: iō nō opz ꝙ idẽ tps debeat cōceptioni xp̃i qō cōceptionibus alioꝝ. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ q̃titas determinata alicuius spẽi nō est determinata ſm aligd idiuisibile: sed hz aliquā latitudinẽ: qz in spẽ humana iueniunt̃ maior ⁊ minor q̃titas: ⁊ in eodẽ indiuiduo ſm diuersa tẽpora: ⁊ in diuersis: vt ad sensum ꝑz. Minimū aūt quātitatis in vno indiuiduo est in ꝑmo instanti sue figuratiōis ⁊ animationis: q̃ quātitas adeo ꝓxima est ꝙ parū excedit quātitatẽ formate. vt dicit phs in. 9. de aialibus ꝙ in q̃dragesima die muliere patiente abozsuz inuentū est corp⁹ ꝓlis oia mẽbra distincta bñe: q̃uis in quātitate esset sicut magna formica. maxima aūt quātitas in aliquo idiuiduo est ī vltimo termino augmẽti: ⁊ sicut maximū differt in diuersis: ita etiā ꝓportionaliter illud mīmū. Potuit g̃ esse vt corpus xp̃i in ꝑmo ĩstanti cōceptionis perfecte figuratū haberet q̃titatẽ sufficientẽ sue spẽi: mioꝛẽ tm̃ q̃ sibi deberet̃ in ꝓncipio sue humanitatis: si naturaliter cōceptus esset respectu q̃titatis quā habuit in cōpleta etate ꝓportionaliter alys hoibus: ita ꝙ vsq; ad quadragesimū aut quadragesimū sextuz diem crescendo ꝓuenerit vsq; ad q̃titatẽ illā que in eo debuit esse minima ꝓportionaliter alys hoibus. ⁊ deinceꝑs creuit sicut ⁊ aly hoies crescunt: ita ꝙ totū tẽpus quo in vtero matris fuit augmẽto corporis eius seruiuit: qō in alys seruit cōuersioni: figurationi: aiationi: ⁊ augmẽto. ¶ Ad q̃rtum dōm ꝙ hoc est vniuersaliter verum in quolibet motu cōtinuo ꝙ nō est accipe vltimū ĩstans in quo id qō mouet̃ distet a termio ad quẽ: q̃uis posset accipi ꝑmus ĩstans in quo ẽ in termio ad quẽ. vt ꝑz ex. 8. physicoꝝ. Uerbi gra. si aligd mouet̃ de nigredine in albedinez in vltimo ĩstanti tẽporis mensurātis motū illū albedo est mobili. vltim⁹. n. terminus tpis respondet vltimo termio motus: sed in oī eo qō de dicto tempore accipitur ante vltimū ĩstans mobile ab albedine distat. nō est aūt accipere ante vltimū ĩstans tẽporis: secundo vltimū ĩstans: cū iter quelibet duo ĩstantia sit tẽpus mediū. vt. 6. physicoꝝ. ꝓbat. vñ non est accipere ĩstans in quo id qō fit albū sit nō albū. Et sil'r est in mutationibus: que quāuis nō sint motus: tm̃ aliquē motū cōsequunt̃: sicut generatio sequit̃ alterationez: ⁊ illuminatio motū localem solis: nō est. n. accipere vltimum ĩstans in quo id qō fit ignis sit nō ignis: neq; ĩstans in quo aer qui illuminat̃ sit tenebrosus: eo ꝙ termin⁹ a quo in istis mutationib⁹ i est transmutato in toto tẽpore mensurāte motum: cui mutationi cōiungit̃ sicut termin⁹ nisi in illo vltimo ĩstanti illius tẽporis. dico ergo ꝙ cōceptio xp̃i q̃uis nō sit mot⁹: qz successionẽ nō hz: tm̃ cōiungit̃ cuidā motui locali saltē motui locali sanguis mālis ad locuz gñatiōis: vbi vndiq; cōgregat⁹ est: ⁊ in vltimo termio illius motus mā illa fuit sub spẽ corporis xp̃i: ⁊ sic est accipe ꝑmū ĩstans in quo corpus xp̃i fuit: sed in toto tẽpore ꝑcedenti hoc instans erat sanguis. vñ nō est accipere vltimū ĩstans in quo sanguis erat. sed vltimū tẽpus. tps aūt cōtinuat̃ ĩstantibus: ne hoc ꝙ cadat aliqd mediū: sicut nec iter lineā ⁊ punctū necesse est mediū cadere. vnde forma sanguinis ⁊ forma corporis xp̃i cōtinue successerūt sibi in illa mā: neq; oportet aliqd mediū tẽpus ponere vt cōceptio successiua iudicetur. ¶ Ad qntū dō: ꝙ fieri dupliciter pōt accipi. Uno modo ſm ꝙ pertinet ad motū ꝑcedentẽ esse rei: que fieri dicit: ⁊ sic oportet ꝙ fieri rei ꝑcedat duratione factū esse: vt obiectio probat. Alio modo dicit̃ fieri ipsa terminatio motus esse inducentis: sicut illumiari signat̃ ꝑ modū fieri: ⁊ hoc ipsum qō dicit̃ terminari. ⁊ hulusmodi fieri nō precessit tempore factū esse. nec differt ab eo nisi ratione. hoc enim qō est esse illuminatū si considerem⁹ ſm se signat̃ vt factum esse: vt cū dicit̃ illuminatū: si aūt cōsideretur prout est aliquid motus ꝑcedentis. s. terminus: sic signat̃ vt in fieri: vt cū dicit̃ illuminari: ⁊ ideo non est vez hoc dicere nisi in ꝑmo ĩstanti: in quo motus precedens termiat̃: q̃uis semꝑ postea verū sit dicere hoc factū esse. sic aūt acceptū fieri nō oportet ꝙ sit nō esse. sed ꝙ sit nūc ꝑmo esse. ⁊ per hunc modū de xp̃o vez est dicere simul cōcipi ⁊ cōceptū esse. vñ nō oportet ꝙ cōceptio fuerit successiua.

¶ Utr̃ xp̃o scificari ꝓueniat. s. vt idigeret scificatione.

A B tertium sic procedit. videt ꝙ xp̃o scificari nō conueniat: qz vt dr Debre. 7. Talis decebat vt esset pōtifex nobis: g nō hz necessitatẽ: quēadmoduz sacerdotes ꝑus ꝓ suis delictis hostias offerre: deinde ꝓ ꝓpło: ita ⁊ scificare ꝓpłm. g̃ nec idiguit vt ipse scificaret̃. ¶ P. in quolibz ordie ꝑnū mouẽs est ĩmobile: sed xp̃s ẽ ꝑn⁹ totius humane scificationis. ergo ipse scificatus non est. ¶ P. oẽ qō fit: fit ex ꝑrio: generationes. n. ſm phm ex cōtrarys sūt: sed xp̃s ab omni pctō qō sanctitati cōtrariat̃ imunis fuit. ergo xp̃s sanctificari nō dicit̃. ¶ Si dicat̃ ꝙ caro ei⁹ anteq̃ esset assumpta fuit obnoxia peccato. vt in lra dicit̃. vñ rōne emundationis ei⁹ xp̃s sanctificari dicit̃. ¶ Cōtra. Dōc nomẽ xp̃s nomẽ est ꝛpostasis i duab⁹ naturis subsistẽtis. ergo nihil pōt dici de xp̃o qō ynionẽ illam ꝑcesserit. sz ifectio cui i ꝑfib⁹ caro ei⁹ obnoxia fuerat solū ante ynionẽ fuit. ergo rōne illa nō pōt dici xp̃us scificat⁹.

¶ Sed cōtra est qō dicit̃ Jo. io. Quez pr̃ scificauit ⁊ misit in mundū. ergo xp̃s scificat⁹ est. ¶ P. xp̃s dicit̃ ynct⁹: sed spūalis ynctio cā est scitatis. ergo ⁊ scificat⁹ dici pōt.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Respõdeo dicẽdu:.. q̃ scificari est sanctũ fieri. põt aũt aliqs sanctus fieri dupl'r. vel ex scõ vel ex nõ sctõ. Ex sctõ iterũ dupl'r. vel ex min⁹ sctõ magis sctñ: vt dicit Jo. xvj. Pr̃ sctifica eos in vitate. Apl's tunc scti erãt. vel ſm ꝯtinuationẽ sctitatis eadẽ q̃titate seruata: ⁊ B mõ xp̃s põt eẽ sctificat⁹: sic ipe ibidẽ dic̃. Ego p̃ eis sctifico meipz. eo q̃ ꝯtinuatio rõne successiõis quẽdã modũ sctificatiõis hz: ꝯ B modus loquendi nõ videt ꝟsuet⁹: vñ sic de sctificatiõe nõ logmur. Ex nõ sctõ ẽt dr̃ aliqs sanct⁹ fieri dupl'r. vel ex nõ sctõ ꝟrie aut p̃uatiue: sic p̃ grãm pctõr sctificari dr̃: ⁊ B mõ xp̃s non põt dici eẽ sctificat⁹: qz nõ põt accipi cũ ꝟsistẽtia subi defect⁹ sctitatis in eo fuisse. sil'r enim fuit bõ ⁊ sanct⁹ bõ. vel ex nõ sctõ negatiue: ⁊ B adhuc distiguẽdũ est: qz vl' dr̃ ex nõ sctõ sanct⁹ fact⁹ rõne create sctitatis q̃ hois est: ⁊ sic dr̃ xp̃s sanct⁹ fact⁹ sic̃ ⁊ bõ factus. aut rõne sctitatis increate: ⁊ sic dr̃ sctũs fact⁹ p̃ modũ q̃ bõ dr̃ fact⁹ de⁹. que vel est falsa: vel min⁹ ꝑprietatis hñs q̃ p̃ma. s. de⁹ fact⁹ est bõ: vt infra. di. vj. patebit. ⁊ ita concedi põt in aliquo sensu xp̃m sctificatũ esse.

Ad p̃mum ergo dicẽdũ q̃ sicut xp̃s nõ indiguit vt p̃o se ozaret vel hostias offerret: iõ nec indiguit vt hoc mõ sctificaret̃ quo alios sctificare venerat. s. per purgationẽ peccator̃. per hoc tñ nõ remouet̃ quin ipe a tota trinitate sanct⁹ sit fact⁹ bõ: cũ ꝑus nec bõ nec sanct⁹ homo fuerit. ¶ Ad scõm dicẽdũ q̃ p̃mum mouens in aliquo ordine mobiliũ nõ opz esse immobile simpliciter: sed immobile ſm idem gen⁹ motus: sicut celũ qõ est p̃ncipiũ alterans: mouet̃ qdem: sed nõ alterat̃: non enim est p̃mum mouens simpliciter. sil'r etiã xp̃s ſm q̃ bõ non est p̃mum sctificans simpliciter: sed deus trinitas. est aũt p̃imũ sanctificans inquãtũ homo per modũ satisfactiõis p̃o peccato: ⁊ sic sanctificatus nõ est: aliquo tñ mõ sanctificatus est. ¶ Ad tertiũ dõm q̃ non oportet omne qõ fit ex cõtrario fieri: sed solũ qõ fit per viam generationis ⁊ alterationis: oportet tñ omne qõ fit ex incõtingẽti fieri: vt in p̃mo phȳsicor̃ dicit̃. qõ nõ cõtingit simul in esse. sic aũt cõtingens nõ est solũ cõtrariũ vel p̃uatio: que requirunt subiectũ: sed ẽt negatio q̃ cõsistentiã subiecti non requirit: ⁊ sic ex non sctõ christus factus est sanctus: vt dictum est. ¶ Quartum concedimus: quia responsio illa non valet. ¶ Expositio textus.

Bnoxia fuit pctõ in materia.) ¶ Sed cõtra. Qõ nõ est nõ põt eẽ pctõ obnoxiũ: sed caro x̃pi non fuit nisi in ipso. ergo falsum est qõ hic dicitur. ¶ Dicendũ q̃ q̃uis caro christi actu nõ fuerit nisi in ipso: tamẽ materialiter fuit in beata virgine ⁊ in alys: sed differẽter: qz in beata virgie ꝓexistebat materia illa essentialiter: sed in alys p̃oziibus oziginaliter tñ: vt dictus est: ⁊ ſm illum modum quo in vnoquoq̃ fuit sic peccato obnoxia erat. (Ita ⁊ leuiticus ozdo.) Uidetur q̃ ratio Apostoli nõ valeat. potest enim contingere q̃ pater pape alicui simplici sacerdoti decimas soluerit: nec ꝓpter hoc papa sacerdote illo minor esset: ⁊ sic non videtur sequi. si abzaam melchisedech decimas soluerit q̃ propter hoc leuiticus ozdo melchisedech minor fuerit. Sed dicendus ſm quosdam q̃ Apostolus ꝓcedit ex suppositione huius q̃ abzaam tota posteritate sua maior fuerit. vnde si melchisedech maior fuerit q̃ abzaam: per cõsequens maior fuit q̃ leui vel aaron. Sed qz hec suppositio vel dubia est vel falsa saltem propter beatã virginẽ. ideo melius dicendũ: q̃ Apostolus non intendit ꝓbare q̃ melchisedech personaliter maior fuerit q̃ aaron: sed q̃ sacerdotiũ christi figuratum per sacerdotium melchisedech maius est q̃ sacerdotium aaron. vnde virtus rõnis Apostoli fundat̃ super figuraz. figurauit eniz abzaã decimas melchisedech dans q̃ ipse cũ tota sua posteritate miõr esset sacerdotio xp̃i per melchisedech figurati. (Scõm rationez seminalẽ erat.) Semen vt dicit pbus. ℣. phȳsicorũ est in genere cause efficiẽtis. vnde illi dicunt̃ in abzaam ſm rõnem seminalẽ fuisse qui cõcepti sunt per virtutẽ actiuã ex abzaaz oziginaliter descendentẽ: qõ de xp̃o dici non põt: vt ex dictis p̃z. (Nõ eum mater concupiscẽtia.) Istud põt intelligi dupliciter. vel ita q̃ cõcupiscentia ⁊ gratia sint noiatiui casus: sic eni concupiscentia dicit̃ mater eoz̃ qui per cõcupiscentiã nascuntur. ⁊ gratia mater xp̃i: qz per gratiaz natus ẽ: vel põt intelligi q̃ sint ablatiui casus vt intelligatur q̃ mater xp̃i nõ genuit eum per concupiscentiã: sed per gratiaz: ⁊ sic locutio ꝓpria ⁊ plana ẽ. (Quia dicũt phȳsici tot.) Hoc põt aliter exponi q̃ magister infra exponit: vt intelligatur cõpletio corporis humani non solum quantũ ad figurã: sed etiam quantũ ad debitam quantitatẽ: vt per hos quadraginta ⁊ sex dies totum tempus vsq̃ ad partuz intelligatur. quadraginta enim ⁊ sex si per senarium: qui numerus est perfectus: multiplicent̃ resultant. 276. dies: ⁊ tot dies cõputant̃ ab octauo Kalendas aprilis quãdo christus cõceptus est: vsq̃ ad octauas kalendas ianuarij quãdo xp̃us natus est. ⁊ hoc accipitur ab Augustino.

¶ Quare in scriptura sacra sepi⁹ tribuit̃ icarnatio q̃ est op⁹ trinitatis spũi scõ: ⁊ de ipso ẽt conceptus ⁊ natus xp̃s dicit̃. Distin. IIII.

Am vero icarnatio verbi sicut in superioꝛib⁹ tractatũ est: opatio vere sit p̃is ⁊ filij ⁊ spũsci: inuestigatiõe nobis dignũ videt̃ q̃re in scriptura spũi scõ hoc opus sepi⁹ attribuat̃: ⁊ de ipso xp̃s cõceptus memoret̃ ⁊ nat⁹. Nõ. n. iõ opatio icarnatiõis spũi scõ sepi⁹ attribuit̃ q̃ ipse solus eam fine p̃re ac filio fecerit: ꝯ qz spũsctus ẽ charitas ⁊ donũ p̃is ⁊ filij: ⁊ ieffabili dei charitate xp̃o dei caro factũ ẽ: ⁊ iestimabili dei dono filio dei vniuit sibi formã serui. Nõ igit̃ freq̃ns denoiatio spũsci ab illo ope p̃ez vel filiũ secludit: sed poti⁹ vno noiato tres itelliguntur: sicut sepe fit in alijs opib⁹. vñ Aug. sup̃ B mouẽs qõnez in hũc modũ eãdez determinat in Enche. ita inquiẽs.

¶ Propositio questionis.

Am illã creaturã quã virgo ꝯcepit ⁊ peperit q̃uis ad solã p̃sonã filij p̃tinẽt tota trinitas fecerit: neq̃. n. sepabilia sunt opa trinitatis: cur i ea faciẽda spũsctus solus noiat⁹ ẽ: an ẽt qñ vnus triũ in aliquo ope noiat̃ vniuersa opari trinitas itelligit̃. Ita vere est: ⁊ exẽplis doceri põt. Audistis propositaz questionẽ eiusdẽq̃ solonẽ vel expositionez.

¶ Quo sensu christus dicatur conceptus ⁊ natus de spiritu sancto.

Ed in hoc nõ ẽ diutius imozãdũ. Illud eni mouet: qño xp̃s est dictus natus de spũ scõ: cuz filius nullo mõ sit spũsctus. Nunqd dicturi sumus patrem hominis christi esse spm̃ sctm̃: vt deus pater verbũ genuerit: spũsanctus hoiem: ex qua vtraq̃ substãtia xp̃s vnus esset: ⁊ dei p̃is filius ſm ꝟbuz: ⁊ spũsancti filius ſm hoiem: eo q̃ eũ spũsctus tanq̃ pater eius de matre ꝟgine genuisset? Quis hoc dicere audebit: cũ B ita sit absurdum: vt nulle fideliũ aures id valeãt sustinere? Proinde cũ ꝓfiteamur xp̃m natum de spũ scõ ex maria ꝟgine: quomõ nõ sit filius spũsancti: ⁊ sit filius ꝟginis: cũ ⁊ de illo ⁊ de illa sit natus: explicare difficile est. Proculdubio nõ sic de illo vt de patre: sic aũt de illa vt de matre nat⁹ est. Non est aũt cõcedẽdũ qcqd de aliqua re nascit̃ cõtinuo eiusdem rei filiuz nuncupãduz. vt eniz omittam aliter de homine nasci filiuz: aliter capilluz: al'r pediculuz vel lumbricũ: quoꝝ nihil est vilius. vt ergo hoc omittam: quoniaz tante rei deformiter comparant̃ certe qui nascunt̃ ex aqua ⁊ spiritu scõ: nõ aque filios eos recte dixerit quispiam: sed dicunt̃ filij dei p̃is ⁊ matris ecclesie. Sic ergo de spũ scõ natus est xp̃s: nec tñ filius est spũsancti. Sicut ecõuerso non oẽs qui dicunt̃ alicuius filij cõsequens est vt de illo etiã nati esse dicant̃: vt illi qui adoptant̃. Dicũtur etiã filij gehẽne: non ex illa nati: sed etiã in illam p̃parati. Cũ itaq̃ de aliquo nascit̃ aliquid: ⁊ nõ ita vt sit filius: nec rursus ois qui dicit̃ filio de illo sit natus cui⁹ dicit̃ filius: ꝓfecto modus iste quo natus est xp̃s de maria virgine sicut filius: ⁊ de spũ sancto nõ sicut filius: insinuat nobis gr̃am dei: qua homo nullis p̃cedentib⁹ meritis in ipso exordio nature sue quo eẽ cepit verbo dei copularet̃ in tantã p̃sone vnitatẽ: q̃ idẽ esset filius dei qui filius hois: ⁊ filius hois qui filius dei. ⁊ sicut in nature humane susceptiõe fieret quodãmodo ipsa gratia illi homini nãlit̃ qua nullum possit admittere peccatuz. que gratia ideo per spiritũ sanctũ est significata: q̃ ipse ꝓprie sic est deus: vt sit ⁊ dei donuz. Per hoc ergo q̃ de spũ sancto esse natiuitas xp̃i dicitur: qd aliud q̃uis ipsa gratia demõstrat̃: qua hõ mirabili ⁊ ineffabili mõ verbo dei est adiũctus atq̃ cõcreatus: ⁊ diuina gr̃a corporaliter repletus?

¶ Alia ratio q̃re dicat̃ natus de spiritu sancto.

Ro est etiã dici xp̃s ſm hoiem iõ nat⁹ de spũ scõ qz euz fecit. Inq̃tuz enim hõ est ⁊ ipse fact⁹ est: vt ait Apl's. Cõceptus ẽ ⁊ natus de spũ sctõ dr̃: nõ q̃ spũsctus fuerit ꝟgini p̃ semine. nõ eni de substãtia spũsancti semen partus accepit: ꝯ qz per gr̃am dei ⁊ opationẽ spũsancti de carne virginis ẽ assumptũ: qõ ꝟbo est vnitũ. ⁊ in euã-

gelio ſm hãc intelligẽtiã legit̃ de maria: q̃ inuenta est in vtero habẽs de spũ scõ. Cuius dicti rationem Ambrosius insinuãs in. ij. li. de spũ scõ ait. Quod ex aliquo est aut ex substãtia: aut ex potestate ei⁹ est. Ex substãtia sicut filius qui a patre: ⁊ spũsctus qui a patre filioq̃ ꝓcedit. ex potestate autez sicut ex deo omnia. Quum ergo in vtero habuerit maria de spũ sctõ: si quasi ex substãtia: Ergo spũsanctus in carnẽ ⁊ ossa ꝓuersus est? Non vtiq̃. Si ꝟo quasi ex operatione ⁊ potestate eius virgo ꝓcepit: quis neget spm̃ scm̃ dominice incarnationis auctorem?

¶ Quare apostolus dicat xp̃m factum cuz nos fateamur eum natum.

Ed queri põt cũ nos saluatorẽ natuz ꝓfiteamur: cur Apl's factũ eũ dicat ex semine Dauid: ⁊ alio loco factũ ex mliere: cũ aliõ sit fieri: aliõ nasci? Aliquid q̃ significauit hoc dicto. qz eni non hũano semine cõcepta est caro dñi in vtero ꝟginis ⁊ corp⁹ effecta: ꝯ effectu ⁊ ꝟtute spũsancti: ideo apl's dicit factũ: nõ natũ. Aliud est enim semine admixto ⁊ sanguis coagulo gñare. aliud est nõ p̃mixtiõe: ꝯ ꝟtute ꝓcreare. possunt boies generare filios: sed nõ facere. Ecce quare dixit apostolus factũ ⁊ nõ natũ: ne ei⁹. s. natiuitas que fuit sine viri semine nostre similis putaret̃: que cõficitur ex seminũ cõmixtione. Ideo aũt cum factũ diceret apostolus addidit ex semine dauid: qz etsi nõ itercessit semẽ hois i ꝓceptiõe ꝟginis: tñ qz ex ea carne xp̃s formatus est: que cõstat ex semine: recte dicit̃ qz factus est.

¶ Postq̃ determinauit de icarnatione ex parte assumpti ostẽdẽs qd assumptuz est: ⁊ cuius ꝯditionis fuerit anteq̃ assumeret̃. In ista parte determinat de effectiuo ipsius assumpti. Et diuidit̃ in duas partes. In p⁹ ostẽdit quare efficiẽtia nature assumpte spirituisancto appropriat̃. In scõa mouet quãdã dubitationẽ ex dictis ꝓsequẽtem ibi (Sed non est in hoc diutius.) Circa p̃mum tria facit. ℣ Primo mouet qõnez. Scõo determinat eaz ibi (Nõ enim opatio incarnationis.) Tertio ꝓfirmat per auctem ibi (Cuz illam creaturã ⁊c.) (Sed nõ est in hoc diutius.) ℣ Dic determinat quãdam dubitationẽ ex ꝓdictis oztam. Si enim xp̃s inq̃tum homo de spũ scõ natus est: videt̃ q̃ spiritussancti filius sit inq̃tum homo. Circa hoc ergo duo facit. ℣ Primo mouet dubitationẽ. Scõo determinat eaz: ibi (℣ Proinde cũ fateamur.) Circa qõ duo facit. ℣ Primo ostendit q̃ xp̃s nõ dicit̃ natus de spũ scõ: sicut de p̃re. Scõo exponit qua rõne de spũ sctõ natus dicat̃: ibi (℣ Profecto modus iste.) Et circa hoc duo facit. ℣ Primo ondit q̃ hoc dicit̃ ad signãdũ rõnẽ illius natiuitatis. qz per gr̃az est: vt ly de. denotet quasi rõnem operis. Scõo ostẽdit aliam rõnẽ qua hoc dici possit. s. qz spũsctus fecit xp̃m inq̃tũ est hõ: vt ly de. denotet habitudinẽ cause efficiẽtis ibi (℣ Põt etiã dici xp̃s.) Circa qõ iterum duo facit. ℣ Primo ꝓsequitur rõnem scõo assignatam. Scõo mouet quãdam qõnem circa verbum

Universidad de Deusto
Biblioteca

apostoli inductuz ibi (Sed queri potest cur nos) Dic est triplex questio. Prima de cōceptione xpi in cōparatione ad effi cietiam spūscti. Scōa de ipsa in ꝓparatione ad matrē ꝓcipiētē. Tertia de ipsa per ꝓpationē ad grāz per quā conceptio facta dicitur. Questio. I.

Circa primum querunt duo. Primo vtrū efficientia conceptionis christi spiritui sancto appropriari debeat. Scōo vtruz ratione huius efficientie xpi fm q homo spiritussanctus possit dici pater.

¶ Utrum efficientia cōceptionis christi debeat appropriari alicui persone.

Ad primum sic ꝓcedit. videt q nulli psone efficientia illa appropriari debeat. operatio enim dei est sua eentia: sed eentia est cōis tribus ꝓsonis: z nulli eoz appropabilis: ergo nec opatio dīna qua ꝓceptio hominis xpi pfecta est: alicui psone debet appropari. ¶ Dr. Damas. dicit p cap'terty libri q in icarnatione manifestabant simul bonitas: potētia: iusticia: z sapia dei. sed sic bonitas appropriat spiritui scō: ita potētia patri: z sapia filio. ergo efficientia carnis assumpte nō magis vni persone q̄ altri appropriari debet.

¶ Sed ꝯ. Omnis operatio dīna pcedit ab eo fm rōnez alicuius attributi: sicut z opatio creature procedit ab ea fm suā formaz: sed qlibet dīnoz attributoz est alicui psone appropriabile. ergo z qlibet dīnum opus alicui persone appropari oz: sic cāe efficiēti: z ita opus icarnatiōis.

¶ Utrum appropriari debeat

Ulterius videt q debeat appropriari pri: ipsi enīz attribuit potētia. potentia aūt actiua que in solo ꝺo est: est ꝑncipiū efficiēdi: ergo oīs efficiētia patri ꝑcipue appropriari oz. ¶ Dr. sic supra magr dicit: filij missio est eius incarnatio. sed actiua missio filij ꝓpe attribuitur patri: ergo z efficiētia incarnationis oz patri attribui.

¶ Sed ꝯ. fm Orige. sicut generatio filij eterna est a patre sine matre: ita generatio eius tpalis est a matre sine pre. hoc aūt nō ꝓtingeret si efficiētia icarnatiōis pri attribuatur: q̄ nō est sibi ꝓuenienter attribuenda.

¶ Utrum sit attribuenda filio.

Ulterius videt q sit attribuenda filio: sic enim ex verbis Damascē. z. dis. habitū est: diuina sapia sic dīnuz semen ex purissimis sanguinib' vginis sibi carnē copulauit: z semē: vt dic pbs. z. pbicoz est ꝑncipiū actiuū: q̄ efficiētia icarnationis filio appropari oz. ¶ Dr. Bern. in. 5. de cōsi. dicit q dei sapia est illa mulier euāgelica q̄ fermēto fidei glorioſe vginis tria sata cōmiscuit. s. nouū ātiquū z eternū: nouū in creatiōe aīe de nihilo: ātiquū ā assūptiōe corpis de nā ade: eternū i vniōe ditat'. z sapia attribuit filio: q̄ efficiētia icarnatiōis filio attribuēda est.

¶ Sed ꝯ. icōueniēs videt q aliq̄ res seipsaz faciat: vel seipsaz generet: vt dicit Aug'. sed appropriationes fm rōnē ꝓueniētie fiūt: cū q̄ ipse filius fact' sit hō: non debet sibi efficientia incarnationis appropriari: sed alteri persone.

¶ Utruz debeat appropriari spiritui sancto.

Ulterius videt q nō debeat etiā appropriari spiritui scō: vt dicat de spūscō ꝓceptus: spūs enī scūs charitas est z donū dei: vt in p lib' habitū est. z. nō cōueniēter dr xps cōceptus de charitate vel dono dei: ergo nec de spūsctō cēceptus dici debet. ¶ Dr. vt ex vbis Aug. habitū est. 36. d. s. primi lib. hec ꝓpositio de. denotat consubstātialitatē. vnde nō dicimus aliqd de aliquo fieri nisi de eius subst̄ātia sit: dicimus enī eē filiū de patre: nō aūt celū z terrā de deo. z xps fm hoiem nō est ꝺsubstātialis spiritui sancto: q̄ nō debet dici de spiritu sancto natus.

¶ Sz ꝯ. ē qō dr Matth. p. qō enī i ea natū ē de spūscō est.

Respōdeo ad primā qōnem dīm: q sic dicit Dio. z. ca. de di. no. Omne nomē dei opationē in creaturā designās ꝓuenit toti trinitati: z iō in qualibet opatione dīna appropriata triū psonarū ostēdunt. s. sapia potētia z bonitas: que etiā in opatiōe icarnationis ostēsa sunt: vt Damasc. dicit: bonitas qdē in q̄tum ꝓprij plasmatis nō desperit salutē: potētia vō in q̄tuz maxime distātia cōiunxit: sapia vō in q̄tuz ꝓuenientē modū inuenit eius qō impoſe videbat. iusticia etiā in eo per modū satisfactiōis salutez būani gnis repauit: vnaquez tñ opatio dīna huic psone magis q̄ illi est appropabilis fm q in incarnatione duo sunt. s. psona assumēs: z nā assumpta: missio igitur noīat icarnationē ex pte psone assumentis ꝑcipue: z qz ad psonā filij assumentē solus pater auctem bēt: ideo missio actiua patri attribuit: ceptio aūt vel natiuitas tpalis nominat icarnationē ex pte nature assumpte: cui ꝺtuito collatuz est vt in vnitatē talis psone assumeret: z iō efficientia cōceptionis nō patri: sed spiritui sancto appropat.

Ad primum gōtra hoc obm dīm dōz q in nāli ꝓceptiōe hois semē bēt rōnē actiui: z iterū rōnez termini: in q̄tuz vtrus que est in semine attrahit sibi id vñ nutriat: z in q̄titatē pfectā. pficiat: q̄tū q̄ ad pmū opatio semis appropat spūscō: sz q̄tū ad scōm appropat filio: qz

Ad primum sic ꝓcedit. vr q xps fz q hō possit dici filius spūscti.

Ad secundum sic ꝓcedit. vr q xps fz q hō possit dici filius spūscti: humanā eni nāz quā assumpsit xps tota per idifferētiā trinitas opata ē: sz hō xps iesus ꝓuenienter dr filius dei pris: g ēt pōt dici filius spūscti vl' totius trinitatis. ¶ Dr. pbz i. 15. de aialib'. in gnōne būana māz mīstrat mīr: actio vō ex semie pris ē: sz oēm actionē quā facit semen hois pris in gnātione būana: facit in ꝓceptione xpi spūscūs: z multo efficacius: si ergo rōne illarū actionū dr vnus hō pater alterius: videt q spūscūs dr pater xpi fz humanā nāz. ¶ Dr. ex hoc homo dicit pater hois: qz genuit euz ex matre silem in sua natura: sed pōt dici vt videt q spūsctūs genuit xpm ex maria virgine sicut etiaz dicit in glo. Matth. 3. q deus ex sarra genuerit filium: cū ergo xps z spūscūs sint eiusdem nature: videt q spūscūs possit dici pater christi.

¶ Sed ꝯ. est auctoritas Aug. in lra. ¶ Dr. sicut supra. pma dis. dixit magr. iō filius z nō pr aut spūscūs assumpsit carnē ne nomē filij trāsiret ad aliā psonā: sed nō est min' incōueniēs q nomē pris trāseat ad aliā psonā q̄ nomē filij: g nomē pris nō dz trāsire ad psonā spūscti: vt dicat pr xpi.

¶ Utrū possit dici filius trinitatis.

Ulterius videt q possit xps dici filius trinitatis: xps enīz fm q hō creatura est: sz nos dicimur filij trinitatis p creationē. Deut. 32. nunqd non ipse est pater tuus rē. ergo z xps pōt dici filius trinitatis fm q hō.

¶ Dr. Deb. z. Ut sit ipse ꝓnogenit' in multis frībus. gloſ. fm humanā nām fm quā fratres bēt: fm aūt dīnā nō habet: sz fratres dicunt qui ex eodez pre nascunt: cū g pater eoz qui dr frēs xpi sit tota trinitas: videt q ēt xpi hois fm humanā nām. ¶ Dr. cuiuslibet gr̄az habētis dr pater tota trinitas. Joh. p. Dedit eis ptātē fi. dei fi. sz xps plenissime būit gr̄az: g pōt dici filius totius trinitatis inq̄tū est hō.

¶ Sed ꝯ. sicut infra. pbat dis. io. xps nō est filius nisi naturalis: sz nālis filius nō est trinitatis: sz pris tātū: g xps non pōt dici filius trinitatis. ¶ Dr. fm Damasc. filiatio nō determinat nām sz psonā. Sed in xpo q̄uis sint due nature nō est ibi nisi vna psona eterna: cū igit fm psonā eternam nō possit dici filius trinitatis: nllo mō pōt dici filius trinitatis.

Respōdeo dīm ad pmā qōnez q fm Augu. in lra. xps nō est filius: neq; spūscti neq; trinitatis: sed tātū dei pris: sz hoc diuersa rōne a diuersis negat. q̄dā negāt hoc nō tanq̄ simplr falsuz: sed tanq̄ incōueniēter dcīm: vtpote pstās occasionē errandi. z circa eternā generationē filij in q̄ seq̄rē q̄dā ꝺfusio relonū: si filius dicere

ceptio ad ypostasim filij termiata est. ¶ Ad z^m dīm q cōmixtio illa illoz triū ordinationē signat vnionis ipoz: nō eni ibi, ꝑpe ꝓmixtio est: hec aūt ordiatio pſupponit diuinaz acceptationē q̄ hoc donū creature dare voluit vt per vnionē psone eterne coordiaret: z iō q̄uis cōmixtio sapie possit attribui: tñ ipsa incarnatio ꝓncipal'r spiritui sancto approprianda est. ¶ Tertiuz concedimus.

Ad quartam qōnē dōz q rōne iā dcā efficiētia icarnatiōis spūscō appropat: z iō pōt dici xps cōcept' de spūscō. s. siue hec ꝓpositio de. dicat cāe efficiētis hitudinē siue ēt designet rōnē faciendi: ipsa eni i rō faciēdi icarnationē est bonitas spūscō appropata.

Ad primū g̃ꝫ hoc obm dōz q q̄uis spūscūs sit charitas z donuz: tñ noīe charitatis z doni nō signat vt psona sbsistēs c'ē agere: z iō ñ pt dici xps ceptus de charitate vl' dono si ly de. dicat habitudinē cause efficientis q̄uis fozte posset concedi fm q ly de. signat rationem faciendi. ¶ Ad z^m dīm q de. largo modo accipit pro ex. ¶ Tertium concedimus.

¶ Utrū xps fm q homo possit dici filius spūscti.

Ad secundum sic ꝓcedit. vr q xps fz q hō possit dici filius spūscti: humanā eni nāz quā assumpsit xps tota per idifferētiā trinitas opata ē: sz hō xps iesus ꝓuenienter dr filius dei pris: g ēt pōt dici filius spūscti vl' totius trinitatis. ¶ Dr. pbz i. 15. de aialib'. in gnōne būana māz mīstrat mīr: actio vō ex semie pris ē: sz oēm actionē quā facit semen hois pris in gnātione būana: facit in ꝓceptione xpi spūscūs: z multo efficacius: si ergo rōne illarū actionū dr vnus hō pater alterius: videt q spūscūs dr pater xpi fz humanā nāz. ¶ Dr. ex hoc homo dicit pater hois: qz genuit euz ex matre silem in sua natura: sed pōt dici vt videt q spūsctūs genuit xpm ex maria virgine sicut etiaz dicit in glo. Matth. 3. q deus ex sarra genuerit filium: cū ergo xps z spūscūs sint eiusdem nature: videt q spūscūs possit dici pater christi.

¶ Sed ꝯ. est auctoritas Aug. in lra. ¶ Dr. sicut supra. pma dis. dixit magr. iō filius z nō pr aut spūscūs assumpsit carnē ne nomē filij trāsiret ad aliā psonā: sed nō est min' incōueniēs q nomē pris trāseat ad aliā psonā q̄ nomē filij: g nomē pris nō dz trāsire ad psonā spūscti: vt dicat pr xpi.

¶ Utrū possit dici filius trinitatis.

Ulterius videt q possit xps dici filius trinitatis: xps enīz fm q hō creatura est: sz nos dicimur filij trinitatis p creationē. Deut. 32. nunqd non ipse est pater tuus rē. ergo z xps pōt dici filius trinitatis fm q hō.

¶ Dr. Deb. z. Ut sit ipse ꝓnogenit' in multis frībus. gloſ. fm humanā nām fm quā fratres bēt: fm aūt dīnā nō habet: sz fratres dicunt qui ex eodez pre nascunt: cū g pater eoz qui dr frēs xpi sit tota trinitas: videt q ēt xpi hois fm humanā nām. ¶ Dr. cuiuslibet gr̄az habētis dr pater tota trinitas. Joh. p. Dedit eis ptātē fi. dei fi. sz xps plenissime būit gr̄az: g pōt dici filius totius trinitatis inq̄tū est hō.

¶ Sed ꝯ. sicut infra. pbat dis. io. xps nō est filius nisi naturalis: sz nālis filius nō est trinitatis: sz pris tātū: g xps non pōt dici filius trinitatis. ¶ Dr. fm Damasc. filiatio nō determinat nām sz psonā. Sed in xpo q̄uis sint due nature nō est ibi nisi vna psona eterna: cū igit fm psonā eternam nō possit dici filius trinitatis: nllo mō pōt dici filius trinitatis.

Respōdeo dīm ad pmā qōnez q fm Augu. in lra. xps nō est filius: neq; spūscti neq; trinitatis: sed tātū dei pris: sz hō diuersa rōne a diuersis negat. q̄dā negāt hoc nō tanq̄ simplr falsuz: sed tanq̄ incōueniēter dcīm: vtpote pstās occasionē errandi. z circa eternā generationē filij in q̄ seq̄rē q̄dā ꝺfusio relonū: si filius dicere tur suiipi' filij' z spūscti. Et circa gnātōez ei' tpalē ne videatur spūscūs de sua suba q̄m genuisse fz hoiez si pr ei' dicerē. Et sic nō pōt dici filius trinitatis simplr: ita nec p creationē vt euitet error Arry: q dic xps purā creaturā. Neq; p gr̄az vt euitet error Nestorij. q dixit duas psonas i xpo: z vnionē dinitatis ad hoiez xps cē tñ p gr̄az: nō in psona. Cōcedūt tñ alīq q pōt dici. Iste hō filius trinitatis per creationē: si ly iste hō. dic suppositū siue idiuidnū hois: nō psonaz filij dei: nullo tñ mō filius dei pōt dici filius trinitatis pp repugnātiā relonū. Cōcedūt ēt q̄ tū ad gr̄am habitualē p quā tota trinitas bitat in aia xpi: pōt dici iste hō filius dei ēt fm q hō: nō tñ trinitatis: qz fm q nō bet ipe ꝓpationē ad relonē q̄ distinguit trinitas: sz q̄tū ad gr̄am vnionis dr tātū filius pris nālis. ¶ Sz h^c opio nō ē ꝓueniēs dcis Aug. q simplr negat dici xpm eē filiū trinitatis aut spūscti. Nō eni q̄ pōt eē ad vitādū ꝺfusionē relonū: cū. n. ꝺfusio sit ex iordinata pmixtiōe aliq̄rū: nlla seqūrē ꝺfusio: si fm diuersas nās oppositas relones filio attribuerem' vel spūscō rōne diuersoz: cū ēt de filio rōne diuersaz nārū sine aliq̄ icōueniētia ꝓria pdicent: vt q ē passibilis z ipassibilis. Et ēt relones oppositē: vt q ē maior z eq̄l pri: z ēt maior z minor seipo. Neq; ēt negāt q̄ ad euitādū errorē q posset seq: nō eni magl pocinaī error Arry si dicat q ē filij trinitatis p creationē q̄ q dicat fz q hō creatura: q̄ tñ ꝓcedit. Et ē sile de alys errorib'. Dr. hoc q ꝓcedit iste homo filius trinitatis p creationē fz q dic suppositū vel indiuiduū hois nō psonā filij dei nō ꝓuenit scde opioni q̄ ifra. ponit dis. 6. fz q ille hō nō pōt supponere nisi suppositū eternū. Silr ēt q xps p gr̄az habitualē nō ꝓpet ad relones distinguentes psonas nō vr eē rō q nō possit dici filius trinitatis: qz nos dicimur p gr̄az filij trinitatis: z tñ gr̄a q̄ in nobis est: est effect' eēntie dīne nō bñs respectū ad distōnē psonarū. Et iō dōz alr cū alys. s. q Aug'. q negat tanq̄ simplr falsuz z impossibile. Filiatio eni est relo ꝺsequēs gnōnē. gnātio aūt ē via ad eē: eē aūt est qd suppositi a forma siue a natura. vñ cū filiatio fz Damas. sit determiatiua suppositi vl' yposta sis: nō pōt aliqs dici filius alic' nisi a q̄ accipit eē: eē aūt xpi ē vnū ad min' q̄tū ad scōaz opionē: vt ifra dicet: b aūt eē nō bz xps ab aliq̄ psona dīna nisi a pre: vñ nō pōt dici filius nisi pris. Silr ēt nō pōt dici q sit filius trinitatis p creationē vel gr̄az: qz q̄ñ in aliq̄ iuenit pfecta rō alicui' nois: nullo mō recipit illud nomē de eo cū determiatiōe diminuētis: vt pz ex vbis Aug. in lra sic plāta dr viues iperfectū pp aiam vegetabilē: qz nō bz eē cū aia sensibili: aial aūt q̄uis bēat eāde aiam nō dr viues impfectū: qz bz eā cū aia sensibili: xps aūt bz verā rōnē filiationis ad deū. vñ non ē dicēdus filius per creationē neq; per gr̄am: qz per hoc significat filiatio impfecta ad deū q̄ est fm qd: z non simplr.

Ad primū g̃ dōz q nō est dom xpm fz hoiez eē filiū pris p creationē nz rōne formationis corpis xpi nisi q̄ten' illa formatio termiat ad vnionē psonalē: p quā iste hō est nālis filius dei pris. ¶ Ad z^m dōz q spūscūs fac illas actiōes nō mediāte semine ex se decisō qō ad pres ptinet: sz q̄si artifex: operādo in mās exterioré. ¶ Ad 3^m dōz q spūscūs nō genuit xpm de btā vgine: qz fm Damas. gnāre ē ex sua suba aliū ꝓducere: z glo illa sic exponēda ē: genuit id ē fecit vt nascerē. Nec itez spūscūs ē filius xpo in nā illa quā i vtero vgis formauit: vñ nō pōt spūscūs dici pr xpi fz būanitatē. ¶ 4^m z 5^m ꝓcedim'.

Ad secundam questionez patet responsio ex dictis.

Ad primū dom q creatura respicit cōiter naturā z suppositū: filiatio aūt respicit tm suppositum. vnde humana natura in christo dicitur creata: non aūt filia: z ideo inq̄tuz homo nō pōt dici filius per

Universidad de Deusto
Biblioteca

creationē:pōt autē dici creatura. ¶ Ad 2m dōm q̄ xp̄s dicitur p̄mogenitus in multis fratrib⁹ fz humanā nām:nō quasi vnitoce filius cuz alys:sed per analogiā:q̄ ipse fili⁹ nālis ,pter vnionē in p̄sona:aly autē filij adoptiui per assimilationē ad deū que est per gr̄am:sicut etiā dr̄ p̄mogenitus creature in ḡtū fm Basill'.accipere cōe habet cū creatura. vñ nō ops q̄ ad eundē p̄ez oino referanr̄. ¶ Ad 3m dōm q̄ aly dicunr̄ filij adoptiui:xp̄s autē dr̄ per gr̄az vnionis fili⁹ nālis:per gr̄am autē bitualē nō pōt dici fili⁹ adoptiuus:vt dicer̄ ifra.dis.10.neq; ēt nālis.vñ nll'o mō pōt dici fili⁹ per gr̄am. ¶ Alia cōcedimus. Questio. II.

Deinde querit̄ de ꝯceptione xp̄i in cōparatione ad matrē cōcipientē. Et circa hoc querunt̄ duo. Primo vtz beata virgo possit dici mater hois iesu xp̄i. Scōo vtrū debeat dici mater dei.

¶ Utrū beata vgo possit dici mater hois xp̄i iesu.

A B primus sic ꝓcedit̄.vī q̄ btā vgo nō possit dici mater illi⁹ hois. In ꝯceptiōe enī xp̄i btā vgo mīstrauit tīn māz q: totā actionē fecit spūsc̄ūs:fz pp māz nō pōt aligd dici mr̄ter:sic̄ arbor nō est mr̄ scamni. Ergo btā vgo nō pōt dici mater illi⁹ hois. ¶ P. Mr̄is é descindere femē ad ꝯceptū:fz mā cōceptionis xp̄i sepata est a reliq̄ carne vginis opōne spūscti: ḡ non pōt dici mater. ¶ P. Sic̄ caro xp̄i opōne spūscti formata est de mā sumpta a btā vgine:ita euā formata est opōne diuina de materia sumpta ab adam:fz adaz nō pōt dici pater eue nec mater:ḡ nec btā vgo pōt dici mater xp̄i. ¶ P. Multo plꝰ cōtulit ad ꝯceptionē xp̄i spūscūs:q̄ btā vgo:q: agēs est p̄stātior in actiōe q̄ mā:ḡ fi spūsc̄ūs nō pōt dici pr̄ xp̄i:nec btā vgo pōt dici mater ei⁹. ¶ P. Filiatio vt dictū est respicit ypostasiz:fz ypostasis in xp̄o est vna tm̄:q̄ est eterna:fz quā xp̄s nō é a btā vgie.ḡ nll'o mō pōt dici fili⁹ brē vginis. ¶ P. In xp̄o est tm̄ vnuz eē ex pte ypostasis:quā ꝓsequitur filiatio:fz illō eē nō būit xp̄s a mr̄e:ḡ nō pōt dici fili⁹ ei⁹.

¶ Cōtra.est auctoritas euāgely Matth'.p̄.Cū esset despōsata mater iesu ꝛc̄.Et in plurib⁹ alys locis. ¶ P. Sicut supra dict̄ est.dis.3.Btā vgo in gnātione xp̄i cōtulit qcquid alia mulier ꝓferre dz ad gnātianē filij sui. Si ḡ alie mlieres vere dñr matres:ꝛ btā vgo vere pōt dici mater xp̄i.

Respōdeo dōz q̄ btā vgo vere pōt dici mater xp̄i: cū qcḡd sit de necessitate gnātionis ex pte mr̄is inueniaī in btā vgine:maxime fm opionē Arist. qui vult q̄ formatio ꝛ organicatio corpoz nō fiat per vtutē actiuā mulieris:fz solū per vtutē actiuā viri ꝛ q̄ semen mulieris nō est de necessitate ꝯceptiōis:q: qñq; ctingit ī pregnari mulierē sine emissione semīs:per q̄ q̄ sanguinez mēstruū mīstrat:qui est mā cōcept⁹. Et B ꝓsonat ei qō dic̄ Damasce.q̄ ex purissimis sanguinib⁹ vginis formatū est corp⁹ xp̄i:nō semialr:sed vtute dīna. Sed huic vē mr̄nitati derogaī per duos errozes. Quoz vnus ponit xp̄m non verā carnē:fz fantasticā assumpsisse:ꝛ btām vginē nō mulierē:fz angelū fuisse.vñ nec vera mater eēt . ali⁹ vo ponit xp̄m nō carnē nature nr̄e assumpsisse:fz celestem secū portasse:ꝛ fm hoc btā vgo nō vere mater ei⁹ eēt: q: q̄ ꝯis in ea natus esset nō trī de ea.bi autē errozes veraz humanitatē xp̄i negant.vnde a fide catholica sunt alieni.

Ad primuz ḡ dōz q̄ nō solū materia p̄stitit btā virgo ad ꝯceptionē xp̄i:fz materiā ꝓueniētē ad ,producēdū aligd sil'e in specie ꝛ locū ꝓueniētē ꝛ nutrimētū ꝓueniēs cōceptioni fetus:ꝛ hoc sufficit ad rōnē matris. ¶ Ad 2m dōm q̄ fz p̄m semē mulieris nō est de necessitate generatiōis:fz sanguis quē femia mīstrat ad ꝯceptionē:qui qdē in alys mulierib⁹ separ̄ per vtutē mlieris motā a viro:fz in btā vgine per vtutē spūscti:nec B dimīnuit rōnē mr̄is:q: ista actio est ꝑambula ad cōceptionez. ¶ Ad 3m dōm q̄ pater est p̄n̄ actiuū in generatione:ꝛ iō ad eē p̄ez nō sufficit q̄ materiā mīstret sic̄ sufficit ad esse matrē. ¶ Ad 4m dōm q̄ licet spūsc̄ūs plus fecerit actiue in cōceptiōe xp̄i q̄z btā vgo:nō tīn pōt dici pater:q: nō iueniuntur in eo ꝺditiones que regrunt̄ ad ꝺditionē pr̄is:sic̄ q̄ ex sua substātia:ꝛ sil'ez sibi in specie filiuz ,producat:ꝛ alia hō. ¶ Ad 5m dōm q̄ filiatio respicit ypostasiz ꝺsequētem ad generationē:q̄uis ergo ypostasis filij dei fz generatiōnē ei⁹ eternā nō sit a vgine:tīn fm generationē ei⁹ temporalē ex ea est. ¶ Ad 6m dōm q̄ eē geniti est ab agente:mater autē nō est agēs in generatione fz pater.vñ nō opz q̄ eē filij sit a matre fz a patre:ꝛ ideo plꝰ dicit in.10.de aialibus q̄ in generatione mater dat corp⁹ ꝛ pater formā a qua est esse.

¶ Utrum debeat dici mater dei

A B secūdum sic ꝓcedit̄.vī q̄ btā vgo nō ꝺbeat dici mater dei: nō enī est mater nisi fm q̄ ab ea accepit eē:sed nō accepit ab ea dīnitatē:fz būanitatē.ergo nō dz dici mater dei:fz mr̄ hois. ¶ P. in deo non differt de⁹ ꝛ deitas:fz nō pōt dici mater deitatis:ergo nec pōt dici mater dei. ¶ P. de⁹ est cōe trib⁹ p̄sonis:fz btā virgo nō est mater p̄ris: neq; spūscti:ergo nō dz dici mr̄ dei. ¶ P. sic̄ nām ,produxit assumptā vgo generādo:ita etiā ,produxit eā de⁹ creādo:fz rōne nature assūmpte nō dicimus trinitatē creatricē dei:ergo nec debem⁹ dicere vginē matrē dei. ¶ P. magis dz ꝺceđi id qō est verū per se q̄z id qō est vez ꝑ accīs:sed in hoc noie xp̄s ipoztat būana natura quaz generando vgo per se ,produxit: que in hoc noie deus ipoztat:ergo magis dz dici mater xp̄i q̄ mater dei.

¶ Dz ɔ.Damasc.in.3.lib.dicit. Theotocos.i.dei genitricez ve ꝛ p̄ncipalr vginē p̄dicam⁹. ¶ P. fm Aug.talis fuit illa vnio q̄ deū faceret hoiez ꝛ hoiez deū:fz vgo genuit hoiez: ergo ꝛ genuit deū. Ergo ē mater dei. ¶ P. Propter vnionē naturarū in p̄sona vna:vere dicimus deū passuz:q̄uis hoc fuerit fm humanā naturā:ꝛ sic pōt dici deus vere ex vgine natus. Ergo etiā mater dei dici potest.

Respondeo dōm q̄ būanitas xp̄i ꝛ mr̄nitas vginis adeo sibi cōnexa sūt:vt qui circa vnū errauerit:oporteat ēt circa aliū errare. Vñ q: Nestorius circa būanitatē errabat aliā eē asserēs in xp̄o būanitatis ꝛ dīnitatis p̄sonā:oportebat q̄ diceret vginē nō matrē dei fz hoiz:q: fm eū:de⁹ ꝛ hō nō est vn⁹ xp̄s. Quidā vo moderni errātes dicūt non posse vginē dici matrē dei:ne mater patris ꝛ spīritussancti intelligaī:cōcedūt trī eā esse matrē filij dei:fz bi trepidāt timore vbi non est timor:q: q̄uis B nomē de⁹ cōe sit trib⁹ p̄sonis:pōt trī reddere locutionē verā ꝑ vna p̄sona fm qō dr̄ de⁹ generat:sic̄ cū dr̄ hō currit:solo petro currēte.vñ simplr concedēdū est vginē esse mr̄ez dei:sic̄ cōfitemur iesuz esse verū deum.

Ad primum ergo dōm q̄ q: vna p̄sona est q̄ subsistit in humanitate ꝛ dīnitate:iō natura cōicant sibi sua idiomata id est ,ppetates:vt dic̄ Damasce.vñ sic̄ dr̄ iudei crucifixisse dñz glozie:q̄uis nō fz q̄ est dñs glozie:ita dz dici vgo est mater dei:q̄uis euz fz diuinitatē non genuerit. ¶ Ad 2m dōm q̄ q̄uis deitas ꝛ de⁹ nō differāt re:differūt trī fm modū significādi:q: deitas signat dīnā nām in abstracto:vñ nō pōt supponere ꝑ p̄sona:de⁹ aūt:q: signat naturā diuinā per modū ꝺcreti.i. hītē diuinitatē.pōt reddere locutionē verā ꝑ suppositō. ꝛ iō q: btā vgo est mater filij dei:pōt dici mater dei:nō aūt diuinitatis. ¶ Ad 3m dōm q̄ q̄uis de⁹ sit cōe trib⁹:pōt trī reddere locutionē verā ꝑ vno eoz: vt dictū est:sic̄ cum dr̄ ds generat reddit locutionē verā ꝑ pr̄e. ¶ Ad 4m dicē

dū q̄ xp̄m nō dicimus creaturam simplr:vt ifra patebit: dicimus tū simplr eū natuz:ꝛ ideo natiuitas pōt trāsferri ad deū ꝛ nō creatio. Et ꝓterea nasci nō est ꝺtra rōnez deitatis sicut creari. ¶ Ad 5m dōm q̄ beata vgo est vere mater xp̄i:nō tīn dicimus eam christotocon.idest xp̄i genitricem:q: boc nomē inuētum est a Nestorio ad abolendum nomen theotocon.cum hereticis autē nec noia debemus habere cōia.vt dicit Jero.super Osē.3. Questio. III.

Deinde querit̄ de cōceptione in comparatione ad gr̄am xp̄i: per quaz facta est ꝯceptio.ꝛ circa hoc q̄runt̄ duo. Primo vtrū illā ꝯceptionē vel vnionē aliq̄ merita p̄cesserīt. Scōo vtrū gr̄a sit illi homini nālis.

¶ Utruz illam conceptionem aliqua merita precesserunt in autiquis patribus.

A B primuz sic ꝓcedit̄.videt̄ q̄ antiq patres ıcarnationē meruerunt Isa.36. In semita iudicioꝝ tuoꝝ sustinuimus te:sed ad iudiciū ptinet vt aligd pro meritis reddat̄:ergo aduētus filij dei in carnem: quē sancti p̄res expectabāt eis ꝑ meritis reddēdus erat. ¶ P. Ps. Fiat miſicordia tua dñe su.nos.glo. Insinuat̄ desideriū ꝓbete de incarnatione ꝛ meritū impletionis. ¶ P. Qui meret aligd meret̄:ꝛ boc sine quo nō pōt illud baberi.alias meritū cassum esset:fz scti p̄res merebanr̄ vitam eternā:ad quā puenire nō poterāt nisi filio dei veniēte:ergo merebanr̄ eius ıcarnationē. ¶ P. Oratio que fit ab aliquo pure ꝛ pseueranter:pro se ꝛ ad salutē prinēs:meret̄ sui implētionē:sed sci patres boc modo orabāt pro incarnatione:vt ps Isa.64. Utinā dirūperes celos ꝛ descenderes:ergo eam merebanr̄. ¶ P. Nos per fidē operantē per dilectionē quā babemus de vita eterna quā expectamus meremur eam:sed sil'r antiqui patres babebāt fidē per dilectionē operātem de incarnatione.ergo eaz meredanr̄. ¶ P. boc videt̄ ad minus de beata virgine:de qua cantat̄.que dñm oium portare meruisti. ¶ P. Ber. dicit q̄ fermentū qō mulier abscondit sub tribus farine satis est fides beate virginis:que tres substātias in vnā p̄sonā ꝺiunxit:sed boc nō potuit facere nisi per modū meriti:ergo beata vgo meruit incarnationē per eā fieri.

¶ Sed ɔ.ad Tit.3. Apparuit benignitas ꝛ humanitas salvatoris nostri dei: nō ex opibus iusticie ꝛc̄.fz benignitatē nōiat amplius oñsam in xp̄i ıcarnatiōe:ḡ nō est fm merita. ¶ P. ad boc est qō Anſel. dic̄ in lra . ¶ P. Incarnatio xp̄i est būficiū impēsum toti nature:sed meritum nullius hois preter meritū xp̄i extēdit se ad totā nām:ergo scti pa

Respōdeo (tres nō meruerūt incarnationem. dōm q̄ Augusti. videt̄ intēdere in litteram q̄ nulla merita illius hois p̄cesserūt vt filio dei in p̄sona vnir̄et:nibilomin⁹ trī verū est q̄ nulla merita ēt alio rū filij dei incarnationē meruerūt ,ppe loquendo ,ppter tres rōnes. Pria est q̄ meritū puri hois nō extendit se ad totā nāz:sic̄ supra dcm̄ est.dis.p⁹.vñ cū ıcarnatio sit qōdā medicamentū toti⁹nāe:nō pōt sub merito alicui⁹ cadere. Scōa aūt rō est:q: illō qō est p̄ncipiū meredi nō pōt cadere sub merito.ıcarnatio aūt est q̄dā mō p̄ncipiū oium bumanoꝝ meritoꝝ:q: oia nr̄a merita a xp̄o efficaciaz būt ꝑ quē vitas ꝛ gr̄a facta ē. Tertia rō est:q: meritū humanuz nō se extēdit vltra cōditionē būanā que in B ꝺsistit:vt ꝑ mereat̄ aliquā dīnitatis ꝛ britudinis ꝑticipationē:fz q̄ tota plenitudo dīnitatis babitet in boie B excedit ꝛ ꝺditionē ꝛ meritū būanū. vñ nll'o mō pōt cadere sub merito:nisi large meritū dicamus oēm ꝑparationē ad aligd babē.

Ad primuz (dū:qō ꝓceesit in humano genere. ḡ dōz q̄ ꝑ iudiciū reddit aligd alicui qō ꝑus sibi debeb̄t:nobis aūt nō debebat̄ filij ıcarnatio q̄. si ex merito:fz ex oīna ꝓmissione:ꝛ q̄tuz ad B saluat̄ rō iudicij. ¶ Ad 2m dōm q̄ gloſa illa logtur de merito ꝺgrui:ꝛ nō de merito ꝺdigni:qō ꝑe dr̄ meritū. ¶ Ul dōz q̄ ꝑpletio ıcarnationis ꝺsistit in vltimo effectu ei⁹.s.in vltima reparatiōe būani gnīs:que aliquo mō cadebat sub merito: maxie fm q̄ repationis termin⁹ ꝺsistit in quētione ad vitam eternā. ¶ Ad 3m dōz q̄ aliq̄ sunt:sine gb⁹ vita eterna bēri nō pōt:que sunt cōcomitātia ipsaz:sic̄ visio dei ꝛ ipalsibilitas:ꝛ de bis vez est q̄ mereī ea q̄ mereī vitā eternā. q̄dā vo sūt q̄ sūt ducētia ad vitā eternā sic̄ p̄nci⁹ meredi:ꝛ talia nō cadūt sub merito:fz gr̄a ꝛ bō:ꝛ ideo illa pōt ꝺputari ıcarnatio filij . ¶ Uel dōz q̄ sine ıcarnatiōe poterat pueniri ad vitā eternā:q: fuit ali⁹ modus pōlis nr̄e salutī vt dicūt scti. ¶ Ad 4m dōm q̄ ipsi nō petebāt incarnationē quā ıdubitāter credebāt futurā.fz petebāt ei⁹ accelerationē. ¶ Uel dōm q̄ nō petebāt ꝑ se:q: nō petebāt aligd fidē in ipsis petēt̄b⁹. ¶ Ad 5m dōm q̄ q̄uis mereamur vitā eternā per fidē opantē per dilectionē:nō tī opz B dicere de ıcarnatiōe:q: vita eterna est būficiū p̄stitū tātum p̄sone meretis:ıcarnatio aūt būficiū p̄stitū toti būane nāe. ¶ Ad 6m dōz q̄ btā vgo nō meruit ıcarnationē:fz p̄suppositā ıcarnatiōe meruit q̄ per eā fieret:nō qdē merito ꝺdigni:fz merito ꝺgrui:in q̄tum decebat q̄ mater dei eēt pulcrissima ꝛ pfectissima vgo:ꝛ per B ps ēt solo ad alia.

¶ Utruz gratia sit nālis illi homini.

A B secundū sic ꝓcedit̄.videt̄ q̄ gr̄a nō sit illi boi nālis . gr̄a.n.ꝛ nā dīdunt̄ ex opposito:fz ynū oppositoꝝ nō ꝺnoiat aliū.ḡ gr̄a nō dz dici nālis. ¶ P. nāle é qō ex p̄ncipijs nāe cātur: sic̄ igni ferri surſuz:fz ex būana nā nō cātur gr̄a:ergo nō dz dici nālis. ¶ P. Xp̄s est eiusdem nāe cū alys boib⁹:fz alys boib⁹ gr̄a nō est nālis:ergo nec sibi. ¶ P. per nālia nō meremur: sed xp̄s meruit per gr̄az quā babuit.vt ifra dicet̄:ergo nō fuit ei naturalis.

¶ Sed ɔ.cause ,prime rerū nāliuz sunt nāles:sed xp̄s per gr̄am est nālis filius:ergo gratia est ei naturalis.

¶ Utrū xp̄s dīnitate sit repletus corpaliter.

Ulterius vī q̄ xp̄s dīna gr̄a vel diuinitate nō sit repletꝰ corpaliter:qō in lra dr̄. Oē enī qō est in aliq̄ corpalr:est in eo per circūscriptionē:fz dīnitas non pōt eē circūscripta:ḡ nō pōt bitare in xp̄o corpalr. ¶ P. De⁹ magis elongat̄ a corpore ꝺitate q̄ angelus: qui in ꝺpatiōe dei corpore⁹ est:vt dic̄ Damasc.fz āgelus nō est in aliquo loco vel corpore corpalr:ergo multo minus dīnitas. ¶ P. Deitas in boie nō bitat nisi per gr̄az:fz gr̄a nō est in corpe:ergo deitas nō pōt bitare in aliquo corpaliter.

¶ Sz ɔ. Dīnitas iūcta é toti būane nāe: fz corp⁹ é ps būane nature:ḡ vnita é corpori. Ergo bitat in xp̄o ēt corpalr.

Respōdeo dōz ad p⁹ qōnē q̄ de gr̄a xp̄i possumus loqui dupl'r. Aut de gr̄a vnionis:aut de gr̄a bituali:qua alia ei⁹ ꝑfecta est. Hr̄a autē vnionis dr̄ xp̄o nālis:q: ordinat̄ ad vnionē in p̄sonā dīnā fm q̄ ille hō dr̄ nālis filij p̄ris. Hr̄a vo bitualis ꝑt ēt dici xp̄o nālis dupl'r. Uno:q: ad motuz ,ppetatū naturaliū se bz:que suū subm insepabil'r ꝺsequunt̄. Alio mō:q: ex altera suarū naturarū causat̄.s.ex dīna natura:nō aūt ex humana.

Ad primuz ergo dōm q̄ gr̄a vnionis dr̄ qdez gratia q̄tum ad cām:q: eam nulla merita p̄cesserunt:sed dr̄ naturalis q̄tum ad effectum:qō est esse filium naturalē:vt dictū est. Hratia aūt babitualis dicit gratia rōne humane nature:naturalis rōne diuine:vl rōne humane nature:inq̄tum insepabil'r ineſt. ¶ Et per

Ad id quod (boc pz solo ad alia.
ulterius querit̄.Q dōz q̄ plenitudo di

Universidad de Deusto
Biblioteca

tinitatis dicit corporaliter habitare in xpo tripliciter. Primo modo deitas nō tm̄ aīe: sed etiā carni vnita est. Scōo per similitudinē ad tres dimēsiones corporis: qz diuinitas est tribus modis in xpo. Uno⁹ gnāli sic est in oib⁹ creaturis per eētiā pītiā z potētiā. Et in hoc ꝓsistit ōfi lōgitudo. Alio⁹ speciali put est in scis per grāz: per quā est latitudo charitatis. Tertio mō in ꝑpo filio. s. per vnionē: in quo est sublimitas z pfunditas. Tertio dicit corporaliter habitare ad similitudinē corporis ſm qd diuidit ōtra vmbrā. In sacris eni veteris legis fuit ōfi in vmbris z signis. Heb. 10. Umbraz hns lex futurorum bonorū. Jn xpo aūt ſm rē z vitatē. vñ xps se bēt ad illas figuras: sicut corpus ad vmbras, q dōz qd corporaliter ſm ꝑmā exponē: nō dicit modū exīdi diuinitatē in xpo: sz magis id cui diuinitas cōiungit: ſm aūt alios modos est similitudinarie dcm̄. ¶ Uñ ps solo ad 3m. ¶ Ad 3m dōm qd in alys hoib⁹ sanctis est ōs per grām acceptatiōis siue habitualē que est tantū in aīa: in xpo aūt est per grām vnionis que est ad aīam z corpus.

¶ Expositio textus.

NOn solum tres itelligunt.)Cōtra. dicimus filiū dei icarnatū: qd nō intellr de pē z spūscō. z dōm qd hoc est itelligēdū de his que ad cētiā ptinent: quoz si aliqd de vna tm̄ ꝑsona dicat: opz qd de alia intelligatur. (Nō est ārt ꝓcedēdū.)Sciēdū est q̄ hec ꝓpositio ex. de notat cām efficiētē vel materialē: ad b aūt qd aliqd natuz ex aliq̄ materialr filiatiōis nomē accipiat: opz qd in filitudinē spēi ꝑducat cū eo ex quo nascit: sic fili⁹ matri: z iō capilli z lumbricus nō dicunt filij eius ex quo materialr nascunt. Ad hoc etiā qd aliqd natū de alio actiue dicat filius eius: opz qd ꝑducat de substātia agētis: z in filitudinē eiusdem spēi: z qd nō sit agens ,instrale: sed ꝑncipale: ꝑme autē due cōditiones deficiunt in spūscō: vnde xps non pōt dici filius eius. scda autē z tertia deficiunt in aqua: qz renatus spiritualiter non assumit filitudinem aque: sed filitudinē dei: z aqua est instrumētuz diuine virtutis operātis in eo. tamen Dionys⁹. 2°. ca. Eccle. Jerarch. vocat aquā baptismi matrem filiolitatis: sed non ꝓprie dicitur. (Dicuntur filij gebenne.)Sciendū qd hoc dicit ſm modum loquēdi consuetum in scripturis: vt illud quod magnam habet affinitatem ad alterum: filius eius dicatur: sicut Isa. 3. dicitur. in cornu filio olei: idest in monte vbi abundat oleū. z similiter primo Reg. 26. dixit Dauid de Abner q̄ filius mortis esset: quia mortem valde merebatur. (Cōceptus z natus de spiritusancto.)Quāuis vtrūq bonū possit dici z de spiritusancto z de matre: tamen magis ꝓprie dicitur conceptus de spiritusancto: quia cōceptionem in instāti spiritussanctus operatus est: natus autez magis: ꝓprie dicitur de matre: que eum ex utero produxit. vnde in symbolo dicit. Cōceptus de spiritusancto: natus ex maria virgine. (Factuz ex semine.) Roma. ꝑ. Cōtra Damasce. 3. li⁹ ca. 2. Non seminaliter: sed cōditine per spiritūscm̄. Ad qd dicendum q̄ Damasce. loquitur q̄tum ad ꝓximam christi generationem ex virgine: verbum apostoli intelligendum est q̄tum ad remotos parentes ex quibus seminalr mater christi processit. (Cum aliud sit fieri aliud nasci:) Cōtra. fieri videtur esse cōmune ad omnez productionē: qua aliquid incipit esse. Ad quod dicendum q̄ hoc est verum de facere ſm q̄ cōmuniter sumitur: ꝓprie tamē dicitur facere exercere aliquaz actionem in exteriorem materiam ſm q̄ dicit phs in. 6. Eth. q̄ ars est recta ratio agibilium. vnde ad ostendendum q̄ conceptio christi est ex ꝓncipio agente extrinseco nō naturalr agente: sicut est in nostra cōceptione: ideo dicit apls euz factū q̄tus et natus z cōceptus dici possit: q̄tum est ex parte matris.

¶ Si ꝑsona vl natura ꝑsonā vel nāz assumpsit: z si natura dei sit incarnata. Dist. V.

PRetereā inquiri opz cū ex ꝓmissis pstet xbū dei z carnē z aiaz sil assūpsisse in vnitatē ꝑsone: qd boz potius ꝓcedēdū sit. s. q̄ ꝑsona ꝑsonaz vel q̄ natura nām: vel ꝑsona nām: vel natura ꝑsonā assumpserit: z an ita ꝙueniat dici dinaz nām eē icarnatā sic deus icarnat⁹ z xbus icarnatū sane dī: hec inq̄sitio siue querendi rō iuxta sacrarū auctoritatū testimonia partim̄ iplicita atq perplexa: partim̄ xo explicita est z apta. Certū est eniz z sine ambiguitate verū q̄ nō nā ꝑsonā: nec ꝑsona ꝑsonā: ꝙ ꝑsona nām assumpsit. Q̄ō sctōz subditis cōprobat testimonijs: z astruit documētis. Augustin⁹ eniz ait in libro de fide ad Petrū. Be⁹ vnigenit⁹ duz cōciperet veritatē carnis accepit ex virgine: z cū nasceret itegritatē virginitatis ꝙuauit in matre. Et paulo post. Be⁹ būanā nām in vnitatē ꝑsone suscepit: qui se humiliās per miſīcordiā icorrupte virginis vterez ex ea nasciturus ipletit. forma ḡ qui idest nāz serui in suā accepit deus ille ꝑsonā. Itē. Deus eni xbus nō accepit ꝑsonaz hois: ꝙ nām. Itē. Dei filius vnigenitus vt carnē hominis aiamq mundaret: susceptione carnis animeq rationalis icarnat⁹ est. His alijsq plurib⁹ auctoritatibus euidēter ostēditur nō naturam personam: nec personam personaz: sed personam naturam accepisse.

¶ Be parte questionis perplexa.

EQuarto xo qōnis articulo: vtrum. s. natura nām assumpserit: scrupulosa et inter doctos questio est: qz in hoc plurimuz dissentire videnr: qui in sacra pagina auctoritate ꝑclari alijs doctiores extiterunt. Nec tm̄ alij ab alijs: verū etiam idē a seipsis dissonare videnr: sicut subiecta capitula docent.

LEgitur eniz in tolletano concilio. vij. traditum sic. Solum verbum caro factum est: z habitauit in nobis. z cum tota trinitas operata sit formationem susceptī hominis: quoniam inseparabilia sunt opera trinitatis: solus tm̄ filius accepit boiez in singularitatem persone: nō in vnitatē diuine nature. i. id quod ꝓprium est filij: nō qō cōe est trinitati. ¶ Itē in tolletano ꝙcilio. xi. Uni⁹ substātie credimus deū ꝑem z filiuz z spm̄scm̄: non tm̄ dicimus vt huius trinitatis vnitatem maria virgo genuerit: sed tm̄ filiuz qui solus nām naturam in vnitatem ꝑsone sue assumpsit. Incarnationē quoq̄ huius filij dei tota trinitas operata esse credenda est. Solus tamen filius formā serui accepit in singularitatē ꝑsone. His ifirmari videt q̄ ꝑsona tm̄ nām: non natura naturam assumpserit. Si eniz qō cōmune est trinitati nō accepit boiem: ergo nō natura dina que cōmunis est tribus ꝑsonis. Cui videt obuiare quod Augustinus ait in libro de fide ad Petrū: nec diuinitas inqt christi aliena est a natura patris: ſm id quod in ꝓncipio erat verbuz: nec humanitas eius aliena est a natura mris ꝙ id qō verbuz caro factuz est. Illa eniz natura que semp genita manet ex patre: nr̄am nām sine peccato suscepit vt nascerē ex virgine. Hac auctoritate videt tradi q̄ diuina natura humanam susceperit: vbi vehemēter moueri possumus q̄ eaz genitaz eternalr ex patre dicit: nisi forte nām ꝓ ꝑsona hic accipiat: alioquin si diximus naturam tribus ꝑsonis cōmunem genitā esse occurrunt nobis ex aduerso que in tractatu de trinitate disseruimus: vbi diximus nō naturam naturam: sed ꝑsonam personam genuisse: qz si natura genuisset naturam: cum vna eademq̄ sit natura trinitatis: eadem res seipsam genuisset: qō Augustinus fieri posse negat. Sed alibi certuz reperimus documētū: quo natura nām assumpsisse monstrat. Ait eni Augusti. in primo lib. de trinitate. Etiaz seipso xps minor factus est formā dei accipiēs. Neq̄ eni sic accepit formā serui vt amitteret formaz dei: in qua erat eqlis patri: vt z in forma serui z in forma dei idem ipse sit vnigenit⁹ filij⁹ ꝑis: qz forma dei accepit formā sui. Si aūt forma sui formā sui accepit sine dubio natura nām accepit: forme eni noie natura significat: vt Augu. euidēter docet in libro de fide ad Petr. Cū inquit de xpo audis: qz in forma dei erat: oportet te cognoscere sine missionem tenere in illo forme nomine nālē plenitudinē debere itelligi. In forma igit dei erat: quia in natura dei patris semp erat de quo natus erat. Hylarius quoq̄ in libro. xij. de trinitate ait. Esse in forma dei non alia itelligentia est q̄ in dei manere natura. Bidicisti nomine forme intelligentiam fieri nature: z audisti q̄ forma dei formam serui suscepit: vnde consequēs est q̄ natura diuina naturam humanā susceperit. Q̄ō etiam Jeronymus in explanatiōe fidei euidenter insinuat inquiēs passus est filius dei: nō putatiue: sed vere. Ex illud. passus est quod pati poterat. id est nō ſm illam subam que assumpsit: sed ſm illam que assumpta est. Ex quo apparet diuinam subam assumpsisse humanaz. Ex verbis autem Augustini supius positis adhibita diligētia innui videt solū xbum carnē factū: z nām solū suscepisse humanā: z diuinaz nām eādē accepisse. Ait eni. Trinitas nos sibi recōciliauit per hoc q̄ solū xbū carnē ipsa trinitas fecit: in quo sic xtus icōmutabilis manet dine būanēq nāe: vt sic vera semp ē ei⁹ diuinitas: quā de pē hz: ita vera semp atq icōmutabilis eius sit humānitas: quā sibi vnitā sūma diuinitas gerit. Ecce z solū xbuz dixit carnē factū: z būanitatē diuinitati vnitā. Idē quoq̄ supius dixit huiusmodi formā a solo filio susceptā: quā tota trinitas fecit: iā facile est cogscere q̄s diuersa z mīltiplicia sup qōne ꝓposita auctores tradiderit. Jōq̄ posteriores ea legētes varias atq ꝙrias ex predictis occasionē sumētes promunt sententias.

¶ Quid de hoc tenendum sit.

NOs aūt ois mēdacij z ꝙdictiōis notā a sacris paginis secludē cupientes: orthodoxis ꝑib⁹ atq catholicis doctrib⁹ nllā prauе itelligētie suspitiōe notatis ꝙsentimus dicētes: z ꝑsonā filij assūpsisse nām būanā: z nām dinaz būane nāe in filio vnitaz: eāq̄ sibi vnisse vl assūpsisse. vñ z vere incarnata dī. Q̄ō xo dr solus filij⁹ formā assūpsisse dnī: per hoc nō excludit dina natura ab acceptiōe huius forme: sed alie due ꝑsone: pr̄. s. z spūscūs. Itē illud aliud. s. id qō est ꝓprium filij: nō qō cōe est trinitati boiez accepit: sic oz itelligi. i. ꝓpe ypostasi filij: nō in trib⁹ cōiter ꝑsonis dina nā humanā sibi vniuit. Qui sensus ex xbis Joānis Damasce. ꝙfirmat: q totā dinā nāz in vna ypostasion icarnatā eē euidenē asserit dicēs: In humanatiōe dei xbi aim⁹ oēz z pfectā nāz deitatis in vna ei⁹ ypostasion icarnatā eē. i. vnitā būane nature: z nō ptē pti. Oi. n. būane nāe aim⁹ vnitaz eē oēz deitatis nām vel subaz. Itē. Eadē est nā in singula ypostasion. i. ꝑsonarū. z qñ dicimus nām xbi icarnatā eē ſm btōs z athanasiū z cirilli deitatē dicim⁹ eē vnitā carni: z vnā nāz dei xbi icarnatā ꝙfitemur. Uerbū aūt z qō cōe est subē possidet. z qō ꝓpietatis ē hns ypostasios. i. ꝑsone. Ex his mānifeste oñdit q̄ nā dina icarnata est. vñ z eadē xe dr̄ suscepisse būanā nām.

¶ An dina natura debeat dici caro facta.

SEd q̄rit vtrū eadē dina nā debeat dici caro fcā: sic xbū dr̄ factū caro. Si eni idē est icarnari qō est carnē fieri: videri pōt ita ōbere dici q̄ sit caro facta sic dr̄ icarnata. Ad qō dicim⁹: qz si illud dictū in sacra scriptura reperiret ex eadē intelligētia acciperet qua cum dicit incarnata. Sed qz illō auctoritas subtricuit atq locutiōis modus

Universidad de Deusto
Biblioteca

nimiā videꝛ facere expꝛessionē: si naturā diuina dicereꝫ caro facta: melius hoc silere puto vel negare q̄z temere asserere: ne si illud dicaꝫ quer tibilitas nature in naturā significari putet. Ex p̄missis indubitabiliꝛ cōstat q̄ verbi pſona siue natura hominis naturā scilicet carnē ⁊ animaz assumpsit: sed nō pſonā hominis. Si aūt natura diuina naturā hominis accepit: quare nō dicīt facta homo vel esse homo sicut verbuz dei: Ad quod dici potest q̄ dei filius dicīt fact⁹ homo vel esse homo: nō solū q̄ hominē assūpsit: sed q̄ ipsuz in vnitatē ⁊ singularitatē sui. idest pſone accepit. Natura aūt diuina hominē q̄dē accepit. id est homis formā sibi vniuit: sed nō in singularitatē ⁊ vnitatem sui. Seruata enim ꝓpꝛietate ac diuersitate duaꝝ naturaruz pſone singularitas extitit. Jdeoq̄z nō sic dicīt diuina natura eē homo vel facta homo sicut dei filiꝰ. q̄uidam tamen indifferenter vtrūq̄z cōcedunt.

¶ Quare non accepit personam hominis cum hominem acceperit.

Deo vero nō pſonaz hominis assumpsit: quia caro illa ⁊ anima illa nō erāt vnita in vnā pſonā quā assumpserit: qz nō ex illis cōstabat pſona quando illis vnitū est ꝟbū. Naz sibi inuicē sunt vnita simul cū verbo vnita sunt: altera tamen vnione inuicē vnita sunt illa duo scilicet aīa ⁊ caro: alia vnione verbo vnita sunt: quia alia est vnio aie illius ad carnē: ⁊ alia vnio verbi ad aiaz illā ⁊ carnē. Nō ergo accepit verbū dei pſonaz homis: sed naturā: quia non erat ex carne illa ⁊ anima illa composita persona vna quaz verbū acceperit: sed accipiendo vniuit: ⁊ vniendo accepit.

¶ Cōtra hoc oppositio qua ꝓbare quidā volunt personam accepisse personam.

Hic a quibusdā opponiꝫ q̄ pſona assumpserit pſonā. Persona enim est substantia rationalis indiuidue nature: hoc autē est: ergo si animā assumpsit ⁊ personā. Nō ideo nō sequiꝫ: quia anima nō est pſona quādo alij rei est vnita pſonaliter: sed quādo p se est. Absoluta enim a cozpoze pſona est sicut angelus. Illa aūt anima nunquaz fuit quin esset alij rei cōiuncta: ideoq̄z nō ea assūpta pſona assumpta est. Aliter quoq̄z nituꝫ ꝓbare verbū dei assumpsisse pſonam: quia assumpsit aliquē hominē: assūpsit eni hominē iesum chꝛistum: ergo aliquē hominez. Qz aūt hominem iesuz chꝛistū assumpserit: Augu. in expositione symboli sub anathemate tradit dicēs. Si quis dixerit atq̄z crediderit hominē iesum chꝛistuz a filio dei assumptū nō fuisse: anathema sit. Qui etiā in plurib⁹ scripture locis huiusmodi vtitur locutiōib⁹. Jlle homo a verbo dei est assūpt⁹: ille homo factus est chꝛistus. Et ꝓpheta de boie xp̄o loquēs deo ait: Beat⁹ quē elegisti ⁊ assūpsisti. Ex quib⁹ cōsequi videꝫ q̄ aliquis homo assumptus sit a verbo: ⁊ ita pſona assūpta sit a pſona. Sed quia hoc nephas dicere ē aut sentire. pꝛemisse locutiones eisq̄z similes ꝟz hāc intelligētiā sane accipi debent vt homo chꝛist⁹ siue homo ille siue quidā homo dicaꝫ assūptus a verbo siue vnitus verbo: nō quia hominis pſona sit assumpta vel vnita verbo: sed quia anima illa ⁊ caro illa assumpta sūt ⁊ vnita verbo: in q̄bus subsistit dei ⁊ hois pſona: vt ad hois naturā nō ad pſonā respicias: cū assumptū vel vnitū vel quēdā vel aliquē in huiusmōi locutionib⁹ scriptura memoꝛat. Quocirca cuz queriꝫ sine ꝓpositа auctoꝛitate: an aliquis vel quidam hō sit assumpt⁹ a verbo: vel vnitus verbo sine distinctione intellgētie: nō est hic reddenda respōsio: qm̄ multiplex p̄missa ē q̄stio: ꝟz instātiā q̄rētis ita determiato. Si de hois pſona q̄ris: rñdeo q̄ nō. si de hois nā: dico est.

¶ Postq̄z determinauit magister circa icarnatōez diuinā quid sit assumens ⁊ qd assūptū. Dic determiat de vtroq̄z sil: cuiusmodi sit quātū ad intētiones eoꝝ. vtrū. s. assumēs ⁊ assumptū habeāt rōnē nature vl pſone. Et diuidiꝫ i tres partes. Jn p̄ma mouet questionē. Jn secūda determinat eā ibi. (Nec ingsitio). Jn tertia mouet quasdā dubitationes ibi (Sz querīꝫ vtꝝ eadē d.) Pꝛima diuidiꝫ in duas. p̄mo determinat q̄stionē q̄tū ad id qō manifestat vitatē. Secdo q̄tū ad id qō ē magis dubiū i q̄stiōe ibi. (De q̄rto vo q̄stionis.) Et hec pars diuidiꝫ in tres partes. Jn p̄ima pōit auctoꝛitates ad vtrāq̄z partē dubitatiōis. Jn secūda soluit ibi. (Nos aūt oīs mendacy.) Jn tertia solutiōez p auctoꝛitates Damasce. cōfirmat ibi. (Qui sēsus ex ꝟbis.) Circa p̄mū tria facit. Pꝛimo inducit auctoꝛitatē ad partē negatiuā. s. q̄ natura nō assumpsit naturā. secūdo ad ptez affirmatiuā ibi. (Cui videꝫ obuiare.) tertio ex auctoꝛitatibus inductis colligit dubitationē ibi. (Ex verbis autez Augu.) (Sed querīꝫ vtrū eadem.) Dic mouet q̄stiā dubitatiōes circa predictā determinationem. ⁊ p̄mo quātū ad hoc qō dixit naturā diuinā incarnatam. secūdo quātū ad hoc q̄ dixit pſonā nō esse assūptā ibi: (Jdeo nō pſonaz hois assumpsit.) Circa p̄mū d. f. p̄mo querit vtruz diuina natura possit dici caro facta. secundo vtruz possit dici facta homo ibi. (Si autem natura diuina.) (Jdeo non personam.) Dic mouet dubitationes circa hoc qō dictuz est personam hominis non esse assumptam: ⁊ circa hoc duo facit. pꝛimo assignat huius dicti causam. secundo obycit in contrarium: ibi. (Dic a quibusdā opponiꝫ.) Et diuidiꝫ hec pars i duas obiectiōes quas ponit. secunda icipit ibi. (Alio quoq̄z intēdiꝫ.) Et vtraq̄z diuiditur in obiectionē ⁊ solutionem. Pꝛima solutio incipit ibi. (Qō id non sequitur.) Secunda ibi (Quia nephas est hoc dicere.) ¶ Dic est triplex questio. Pꝛima est de vnione. Secunda de assumente vnionē. Tertia de assumpto.

¶ Questio. prima.

Circa primuz queruntur tria. Pꝛimo quid sit vnio. Secundo vtrum vnio sit facta in natura. Tertio vtruz sit facta in persona.

¶ Utꝛ vnio sit aliquid creatum.

Ad primū sic ꝓcediꝫ. vꝰ q̄ vnio non sit aliq̄ creatura. Unio. n. est in eo qō p ea vnū dicitur: ꝟz diuina natura dꝫ vnita hūane. q̄ vnio ei diuina nā. ꝟz nihil ē i hō creatū: q̄ vnio nō ē aliqd creatū. ¶ P. vnio ē relatiuū egperātie: ꝟz hō relatiua sibi se hñt ad vtrūq̄z extremū: q̄ vel ē in diuina nā ⁊ humana: ⁊ sic idem qō pri⁹: vl in neutra: ⁊ sic nullq̄ ē: ⁊ ita nō est ꝟz creatura. ¶ P. Nihil creatū dicīt de deo nisi vel p causam: vt cū dꝫ aliqd scire: qz facit nos scire: vel p assūptionem: vt cū dicīt hō: vl p similitudinē: vt cū dꝫ leo vel agn⁹ dei: sed cū dꝫ diuina nā vnita humane nāe: hoc nō tñ p cām dꝫ: qz sic pr̄ diceret vnit⁹: qz hanc facꝫ vnionē: nec p assūptionē: qz si assūpsit vnionē: aliq̄ vnio esset dei ad vnionē: ⁊ sic in ifinitū: nec itez p similitudinē: qz tūc vnio nō diceret ꝟz vitatē rei: ꝟz ꝟz metaforā: ⁊ sic de⁹ hō diceret metaforice sic dꝫ leo vl agnus. q̄ vnio nō ē qd ¶ Sz 3. oē qō ē ⁊ nō ē creatū: ē eternū: ꝟz vnio ē: (creatuz. qz p ea p̄m rez vnite sunt due nāe in vna pſona ⁊ nō est ab eterno: sed in tēpoze incepit: ergo ē creatum.

¶ Utꝛ illa vnio sit minima vnionum.

Alterius videꝫ q̄ sit minima vnionū. qz quāto vnita magis distāt tāto ē minoz vnio: ꝟz diuina nā ⁊ hūana q̄ dicūt vnita maxime distāt: q̄ vnio ē minima ¶ P. Quāto maioz ē ꝓpositio tāto minoz vnio: sed in xp̄o ē maxima ꝓpositio: qz post ꝓpositionē: quā nā facit i hoie: que est maxima iter oēs nāles ꝓpositiōes: est ibi ꝟiunctio diuinitatis ⁊ hūanitatis: q̄ ē ibi minima vnio. ¶ P. qō est oīb⁹ modis vnū ē magis vnū q̄z qō ē quodāmodo vnum: ⁊ quodāmodo nō: ꝟz q̄daz sunt vnita ⁊ in nā ⁊ in pſona: sicut q̄tuoz elemēta in cozpe hūano: cū igiꝫ i xp̄o facta sit vnio in persona: ⁊ nō in natura: videtur q̄ ad minꝰ multe vniones sint maiozes ista vnione.

¶ Sz 3 est qō dicit Ber. in lib. de ꝟsideratiōe: q̄ inter oēs vnitates arcē tenet vnitas trinitatis ⁊ post ipsaz ē vnitas dignatiua que est in xp̄o: ergo videtur q̄ post vnitatem diuine nature ista sit maxima.

¶ Utꝛ vnio differat ab assumptione.

Alterius vꝰ q̄ vnio nō differat ab assūptiōe. assumptio. n. dꝫ. q̄si ad se suptio: ꝟz qcqd ad se sumiꝫ aliq̄ mō sumēti vniꝫ: q̄ assūptio ē idez qō vnio. ¶ Si dicaꝫ q̄ differūt: qz vnies ē vnitū: ꝟz assumes ñ ē assūptū. ¶ Cōtra. vnies ē agēs vnionē: ꝟz ñ oē agēs vnionē ē vnitū: sicut pz de pr̄e ⁊ spūsancto: q̄ illa differētia nulla est. ¶ Si dicaꝫ q̄ assūptio p̄cedat vnionē. Cōtra. aīa p̄m nō pōt eē ali qō pri⁹: ꝟz in p° istāti sue ꝓceptiōis fuit vnio in xp̄o: q̄ assūptio nō precedit vnionē: ⁊ ita nō vꝫ q̄ differant.

¶ Sed 3. diuina nā dꝫ vnita hūane nature. nō aūt dꝫ assūpta: ergo assumptio ⁊ vnio differunt.

Respondeo dōm ad p̄mā qōnē q̄ vnio relatio q̄dā ē. oīs aūt relatio ꝟz pdz. 5° metha. fundaꝫ vel supra q̄titatē: ꝟz q̄ reducīꝫ ad genus q̄titatis: aut supra actionē vl passionē: vnū aūt reducīꝫ ad gen⁹ q̄titatis q̄si p̄m⁹ q̄titatis discrete: ⁊ supra ipsaz fundaꝫ idētitas fm q̄ ē vnū in suba: eq̄litas ꝟz q̄ ē vnū in q̄titate: similitudo fm q̄ est vnū in q̄litate. vnitio aūt est q̄dam actio vl passio que ex multis efficīꝫ aliquo modo vnū: ⁊ hāc actionē segꝫ ista relatio: que est vnio. Relationū aūt tā baꝝ q̄ illaꝝ quedā innascunꝫ ex motu vtriusq̄z: ⁊ tūc oz q̄ ille relationes sint realiter in vtroq̄z extremoꝝ sicut p̄nitas: ⁊ bꝫ. q̄dā aūt innascunꝫ ex motu vniꝰ sine mutatiōe alterius: qō accidit in bis quoꝝ vnū depēdet ad alterꝫ: ⁊ nō ecōuerso: sicut sciētia ad scitum: ⁊ in talibus relatio est fm rez in eo qō depēdet ad alterꝫ. Jn altero vo est fm rōnē tñ. Luz igiꝫ in icarnatiōe nō sit aliq̄ mutatio facta in nā diuina: ꝟz in humana: q̄ tracta ē ad vnitatē in pſona diuina: erit hec relatio. s. vnio fm rē in nā humana: in diuina aūt fm rōnē tñ: fm q̄ dicit pbs in. 5°. metha. q̄ aliq̄ sūt relatiua nō qz ipsa referunt: sed quia alia referuntur ad ipsa. vnde vnio fm rez creatura quedam est.

Ad primuz ergo dōm q̄ vnio illa ē in deo ꝟz rōnē tñ: ⁊ nō fm rē. ¶ Ad scōz dōz q̄ vnio est relatio equiperātie in reb⁹ creatis: sed nō in creatoꝛe ⁊ creatura: qz nō eodē modo se habēt in vnione: sicut etiam silitudo nō ordinaꝫ in deo ad creaturā ꝟz egperātiā: sicut dicit Dionysius. 5°. cap. de diui. no. q̄uis in alys sit relatio egperātie. ¶ Ad tertiū dōz q̄ vnio que de deo ꝓdicaꝫ nō est neq̄z creatoꝛ neq̄z creatura: qz put in ipso est: nō ē aliqd fm rē: sed fm rōnē tñ: nō tñ rō falsa est: qz fundaꝫ sup relationē creature ad creatoꝛē: sicut etiā ē de alys relatiuis que ex tpe de deo dicunꝫ vt dñs ⁊ huiusmodi.

Ad secundā qōnē dōm q̄ vnio ista pōt dupliciter ꝟsiderari: vel q̄tum ad id in quo fit vnio: vel quātū ad ea q̄ vniunt: si p°. cū vnio fiat in pſona diuina: que: est maxime vnū ⁊ simplicissimū: sic ē maxima vnio post vnionē essentie in trib⁹ pſonis: q̄uis. n. pſona sit ita simplex ⁊ vnū sicut essentia: tñ q̄libz triū pſonaꝝ ē idē re cū ipsa essentia in q̄ vniunt: nō aūt vtraq̄z nā in xp̄o est idē re cū pſona diuina: q̄uis altera nā. s. diuina sit oīo idē re cū ipsa: ⁊ ita vnio pſonaꝝ i vna essentia ē maioꝛ q̄z vnio nāꝝ in vna pſona. Si 2° mō sic nō ē maxia vnio: ꝟz pꝰ ꝟsideratio ē vniōis ꝟz se: qz ꝟz id qō vnū ē: hec aūt ē ꝟsideratio vnionis nō fm q̄ vnio: ⁊ iō dōm q̄ vnio ē maxima simplr q̄uis. sit ñ maxia ꝟz qd. ¶ Et p 3 pz rñsio ad ea q̄ obyciūt

Ad tertiā qōnē dōz q̄ p̄ma differētia assumptionis ⁊ vnionis ē q̄ assūptio est actio vl passio: vnio aūt ē relatio tñ: q̄uis vnitio ēt sit actio. ¶ 2ª dꝛia ē: qz assūptio dꝫ p ꝓpationez ad terminū a q̄ separaꝫ: vl acci pitur fm q̄ vniēdū ē: ꝟz vnio dꝫ p ꝓpatiōez ad terminū vl effectū ꝟiunctiōis q̄ ē eē vnū. ¶ Et ide sumiꝫ 3ª dꝛia q̄ vnies est vnitū. qz vnitū significaꝫ ꝟz q̄ ia factū est vnū: assūptū aūt ꝟz q̄ ē i via ad hꝫ: ⁊ iō assumes nō ē assūptū. ¶ 4ª dꝛia ē: qz assūptio determinat id ad qō fit ꝟiunctio ꝟz q̄ dꝫ assūptio q̄si ad se sūptio. vnio aūt nō: ⁊ iō q̄cūq̄z facit ꝟiunctionē pōt dici vnire. nō aūt pōt dici assumere nisi sibi cōiungat. vñ pr̄ vniuit hūanā nāz cū diuina: nō aūt assūpsit.

¶ Quita dꝛia ē: q̄ vnio q̄tū ē de se eq̄liter respicit vtrūq̄z extremoꝝ. assumptio aūt nō: imo regrit eē fixū ⁊ stans in vno ad qō aliō trahaꝫ: ⁊ ide ē q̄ nā diuina pōt dici vnita in pſona hūane nāe. nō aūt pōt dici assūpta.

Ad primuz g̃ dōm q̄ q̄uis assūptio ordinetur ad vnionē: nō tñ icludit in sua significatiōe terminū q̄ ē fieri vnū: sic icludit i significatōe vniōis.

¶ Ad scōz dōz q̄ ꝟ q̄ qō dꝫ q̄ vnies ē vnitū: itelligēdū ē de eo: qō ē vnies sibi ⁊ in se: pr̄ aūt nō vniuit sibi: nec diuia nā vniuit i se: ꝟz i pſona: nec hūana nā signaꝫ vt vnitū i pſona: ꝟz hō: ⁊ iō neq̄ pater est homo neq̄ diuina natura ē humana. ¶ Ad tertiū dōm q̄ quāuis in xp̄o assūptio nō p̄cedat vnionē tpe: precedit tñ natura: ⁊ fm modū intelligēdi.

¶ Utꝛ vnio sit facta in natura.

Ad secundum sic ꝓcediꝫ. vꝰ q̄ vnio sit facta in nā: qō enī ꝟstat ex duab⁹ naturis. vꝰ hre vnā nāz mediā inter illa sicut mixtū qō ꝟstat ex q̄tuoꝛ elemētis: ꝟz xp̄s ꝟstat ex duab⁹ naturis ꝟz Augu. qui dicit q̄ ex vtraq̄z suba. s. diuina ⁊ hūana ē vn⁹ dei ⁊ hois fi

Universidad de Deusto
Biblioteca

lius:g̃ vr̃ hr̃e vnā nāz ex vtrisq; ꝓpactā. ℂ P.nā ꝯz q; hic logmur est vnūqōq; ifozmās specifica dr̃ia:vt dicit Boe. in li.de duab⁹ naturis:sz pbs dicit q; semp vna dr̃ia addita mutat spēm:sicut in numeris q̄libz vnitas addita facit nouā spēz numeri.g̃ hūana nā addita diuine facit nouam nāz f̄m spēz. ℂ Si dicaī q; nō pōt vna nā ꝓstitui ex duabus:qz opz vtrāq; nām seruari in icarnatiōe. ℂ Cōtra.aia ꝛ corp⁹ ꝓstituūt hūanā nāz:vtrūq; tñ.s. corp⁹ ꝛ aīa intransmutatū pmanet in sua nā:g̃ ex duab⁹ naturis pōt tertia cōstitui vtraq; remanēte salua. ℂ P.ppetas segr̃ nāz ei⁹ cuius ē ppetas:sz ppetates diuine nāe dicunr̃ de illo boie: dr̃.n.q; ille bō creauit stellas:ꝛ ecōuerso dr̃ q; fili⁹ dei ē passus:g̃ vr̃ q; aliqd diuine nāe est in humana nā:ꝛ aliqd humane sit in diuina:ꝛ sic vider̃ esse facta q̄dā ꝓiūctio nārū in vnā nāz. ℂ P.q̄ aliq̄ duo ꝓiūgunr̃:quoz vnū multuz superat alterū:b̄ qō superaī trāsit in nāz superātis:sicut si gutta vini in mille amphoras pyciaī aq̄.sed nā diuina in infinitū superat humanā:g̃ humana natura coniuncta diuine tota cōuertīt in diuinā. ℂ P.hoc videt per hoc q; caro xpi dr̃ deificata a sanctis:sicut Damasce.narrat.

ℂ Sed ꝯ. Filiatio regrit silitudinē in nā:sz xp̄s dr̃ fili⁹ dei pr̃is:ꝛ vginis mr̃is:g̃ ē silis in nā vtriq;:sz virgo ꝛ de⁹ pr̃ nō cōicāt in aliq̄ vna nā:g̃ opz xp̄m ponere duaz nāz. ℂ P. Po. ppzietates nāles in cognitionē nāe deuenim⁹:sed in xp̄o inuenim⁹ ppzietates duaz nāz vt humane ꝛ diuine: ergo opz xp̄m duaz naturaz ponere.

Respondeo dōm q; ad hui⁹ qōnis euidētiā opz scire qd nomē nāe significet. Nā auteī a nascēdo nomē accepit:que ꝑpe dr̃ gnātio viuētiuz ex filibus sllia in speeie ꝓducentiū. vñ f̄m ꝑmā sui istitutionez: nā signat generationē ipsam viuentiū.s.natiuitatez. Item trāslatū ē nomē nāe ad signādum ꝑn̄ actiuū ill⁹ generationis:qz vtutes agētes ex actib⁹ nominari ꝓsueuerūt. Inde vlterius ꝓcedit nomē nature ad signādum ꝓncipiuz actiuū cuiuslibet motus naturalis: ꝛ vlterius ad signādū etiā ꝓncipiuz materiale cuiuslibet generationis: ꝛ inde etiā ad signandū ꝓncipiū formale qō est terminus generationis:sz qz nō solū generatio terminaī ad formaz:sz ad substātiā cōpositā:ideo trāslatū est ad signandū quālibet substātiā:f̄m q; dicit pbs in.5⁰ metha.ꝛ ad signanduz etiā quodlibet ens.sicut dicit Boe.in li.de dua.na. Substātia aūt ꝓter significatiōes:quib⁹ forma vel materia dicitur substātia:dicīr duob⁹ modis.f̄m pbm.5⁰ metha. Uno modo subiectum ipsuz qō dicīr b̄ aliqd:ꝛ de altero nō ꝑdicaī vt hic homo:sz q; substātia significaī nomine hypostasis ꝛ f̄m hanc significationē substātia dicīr natura f̄m q; natura est qō agere vel pati potest:vt dicit Boeti⁹ in ꝑdicto li. Alio modo dr̃ substātia qō quid erat esse.idest quiditas ꝛ essentia:quā signat diffinitio cuiuslibz rei: ꝓut signatur nomine vsie:ꝛ sic etiā substātia dr̃ natura f̄m q; Boetius dicit q; natura est vnūqōq; iformās specifica differētia. qz vltima differētia est que diffinitionē ꝛplet. Relictis ergo oib⁹ alys significationib⁹ nature f̄m hanc tantū significationē querīr vtr̃ in xp̄o sit vna natura vl̃ plures: si aūt sit vna tñ:vel altera eaz tñ:vel cōposita ex vtrisq;: si altera eaz tñ b̄ erit dupliciter. vno modo nulla adiunctione interueniēte vni⁹ ad alteram:ꝛ sic si sit diuina tñ:nihil nomini accidit in hoc qō verbū caro factū est:ꝛ icarnatio nihil est:si vero sit humana tñ nō differt xp̄s ab alys hominibus:ꝛ perit incarnatio. Alio modo altera naturarum trāseūte in alterā:qō nō pōt esse:qz que non cōicant in materia nō possunt in inuicem trāsire:diuina aūt natura penitus est ymaterialis:neduz vt cōmunicet humane in materia. ℂ P.si diuina natura trāsiret in humanaz tolleret simplicitas:ꝛ imutabilitas diuine nature:si vero humana

vertereī in diuinam tolleret veritas passionis ꝛ omnium que corporaliter opatus ē xp̄s.si aūt esset vna natura ꝓposita ex duab⁹ boc posset esse dupliciter. Uno modo qz tertia natura ꝓponereī ex duab⁹ naturis nō manētibus:sicut ex q̄tuor elemētis cōponīr mixtū:ꝛ f̄m hoc ponereī diuina nā passibilis:ꝛ mālis:qz mixtio nō ē nisi eoz q̄ cōicant in mā:ꝛ nata sunt agere ꝛ pati adiuicē:ꝛ tolleret fides ꝓfitens xp̄m esse verū deū ꝛ verꝝ hoīem. Alio modo q; cōponeret ex duab⁹ naturis manentibus:ꝛ hoc dupliciter. vno mō f̄z ꝰmēsurationē vl̃ ꝰtinuatiōis vel contiguationis:ꝛ f̄m hoc ponereī diuina natura corporea:qz cōtinuatio: et cōtactus corporꝝ est.alio modo f̄m informationē:sicut ex aīa ꝛ corpore fit vnū:ꝛ hoc etiā nō potest eē: qz per modū istū nō fit vnuz ex duob⁹ actib⁹:nec ex duab⁹ potētys:sed ex actu ꝛ potētia f̄m philosophū:diuina aūt natura ꝛ humana:vtraq; est ens actu. P.diuina nā non habet aliquid potentialitatis:nec pōt esse actus veniens in compositionem alicuius:cuz sit esse primū infinitū ꝓ se subsistēs. Patet igit q; quocūq; mō ponaī vna nā in xp̄o sequīr error. ꝛ ideo Eutices qui hoc posuit hereticus ꝺdēnatus est.

Ad primuz g̃ dōm q; aliquid cōstat ex duab⁹ naturis:nō tñ ex duab⁹ sic mixtū ex elemētis:qz ī talibus opz q; sit media nā ꝓstituta ex duab⁹ non manētib⁹. Xp̄s aūt ꝓstat ex duab⁹ naturis:ita q; in duab⁹ naturis saluatis subsistit.est.n.nāe diuine ꝛ humane: ꝛ iō ratio nō sequīr. ℂ Ad secunduz dōm q; sicut dicit Auicē. dr̃ia nominat totā naturā speciei.als nō predicaret de specie:sz nō nominat ex toto:sed ex parte: scz formali ꝓncipio:dr̃.n.rationale habens rōnem:genus aūt ecōuerso nominat totū ex ꝓncipio materiali.vnde differētia nō addīr differētie per boc q; natura addīr nature:sz ꝓ hoc q; vlterius ꝓncipiū formale addīr sic ītellectiuū supra sensitiuū. talis autē additio nō est in xp̄o.non.n.vna nā addīr alteri sicut formalis respectu illi⁹ vt dcm̃ est. ℂ Ad tertiū dicēdū q; aīa ꝛ corp⁹ f̄m q; sunt partes hois ꝓprie loquēdo nō sunt due nature ꝓut in ꝓposito de nā logmur:sed vtrūq; est ps nature:alterū sicut forma:alterꝝ aūt sicut mā: vnde nō ē instātia. ℂ Ad q̄rtū dōm q; ꝓprietates humane nature nūq; dicuntur de diuina:nec ecōuerso nisi f̄m q̄ndaz ꝓticipationē:sed dicunr̃ vtraq; de bīte nām vel humanā vel diuinā:q̄ significaī hoc nomē de⁹:ꝛ b̄ nomē hō. idē enī ē que vtrasq; nās bz. ℂ Ad qntū dōm q; ratio ista procedit in illis q̄ cōicant in materia:ꝛ agūt ꝛ patiunr̃ adinuicē.ꝛ iō nō ē ad ꝓpositū. ℂ Ad sextum dōm q; caro dicīr deificata:nō qz sit facta ipsa diuinitas:sz qz facta ē dei caro.ꝛ etiā qz abūdāti⁹ dona diuinitatis ꝓticipat ex hoc q; ē vnita diuinitati:ꝛ qz est q̄si ill̃z q; qō diuina virt⁹ saluteī nr̃az opaī. tāgēdo.n.lepzosuz carne sanauit ꝓ diuinitatis vtutē:ꝛ mortuū de carne mortē vicit ꝓ vtutē diuinitatis. virt⁹ aūt agētis aliquo modo ē in instrumēto quo mediāte aliqd agit.

ℂ Utr̃ vnio sit facta in persona:ꝛ si xp̄us est vna persona.

Ad tertium sic ꝓcedīr. vr̃ q; in xp̄o nō sit vna tñ ꝓsona: ꝛ sic nō sit vnio fcā i ꝓsona. nulla.n.nā inuenīr sine illis q̄ ꝓ se ꝺsequūr ad nāz illā. sz ꝓsonalitas ꝓ se cōsegr̃ nāz hūanā:ꝛ silr̃ diuinaz:g̃ vtraq; nā tenet suā ꝓsonalitatē. ℂ P.nā hūana ē dignioz i xp̄o q̄z i petro:sz ꝓsonalitas ad dignitatē ꝓtinet:vñ i substātys ignobilib⁹ nō inuenīr ꝓsona:g̃ nec hūanitas petri bz suā ꝓsonalitatē:ita ꝛ hūanitas xp̄i. ℂ P.i ꝓsona nō vr̃ aliqd eē nisi nā ꝛ distīguētia suppositū nāe ab alys suppositis:sz nature in xp̄o sunt diuerse:ꝛ distinctiua diuersa:qz relationes eternas distīguīr a pr̃e ꝛ spū sctō.ꝓ diuisionē āt materie ꝛ accidētia distīguīr ab alys boib⁹: ergo est ibi duplex ꝓsonalitas. ℂ P.maioz est ꝰuenientia in persona q̄z in genere vl̃

specie:qz illa est in aliquo qō f̄m rē vnū est.hoc aūt est f̄m rōnē vnū.sz ꝓpter maximā distātiā nāe diuine ꝛ humane nō pōt eē earū ꝰueniētia in genere vel in specie:ergo multo min⁹ pōt ꝰuenire in vna ꝓsona. ℂ P.pbus dicit in.v. metha.q; ad diuersitatē ī genere sequīr diuersitas in spe: ꝛ ad hāc diuersitas f̄m numerū.sz ī xp̄o iueniī diuersitas f̄m spēm:qz sūt diuerse nāe f̄m illā acceptionē q̄ nā dicīr vnūqōq; iformās specifica dr̃ia:ergo ēt f̄m numerū differētia iueniī.sz vbi est eadē ꝓsona est idē f̄m numeꝝ:ergo in xp̄o nō est vna ꝓsona. ℂ P.nō est minoz affinitas nāe ad ꝓsonā q̄ forme ad materiā.sz f̄m diuersitatē formaꝝ est diuersitas māe:qz ꝓpr⁹ act⁹ fit in ꝓpria mā: ergo f̄m diuersitatē nārū est ēt diuersitas ī ꝓsona.ꝛ sic idē qō ꝑdicaī de diuersis.

ℂ Sed cōtra.Ea q̄ f̄m ꝓsonā differūt ꝛ nām qō dr̃ de vno nō dicīr de altero.sz ea que sūt dei ī scripturis attribuunr̃ boi. P.Dō nat⁹ ē i ea:ꝛ ip.fun.e.al.Et q̄ sūt hois attribuunr̃ deo.i.Lor.y. Numq̄ dōm glie crucifixissent.g̃ deus ꝛ bō ꝰueniūt in ꝓsona. ℂ P.qō attribuīr filio ꝛ nō patri cōuenit ei f̄m id in quo a pr̃e distīguīr.sed vnio passiue accepta ꝰuenit filio ꝛ nō pr̃i.ergo ꝰuenit ei f̄m id in quo a pr̃e distīguīr.sz b̄ est in ꝓsona:g̃ vnio facta est in ꝓsona. ℂ P. ad hoc q; fiat redēptio humani generis opz q; sit agens satisfactionē vn⁹ de⁹ qui pōt:ꝛ bō qui dz:vt ꝓz ex dictis in.i. di.sz nullo mō due ꝓsone pñt eē vnū agēs:ergo si sūt due ꝓsone nondū facta est satisfactio:ꝛ ita adhuc fum⁹ in seruitute pcti:qō est ꝺcta sacrā scripturā nouī testamēti.

Respondeo dōm q; Nestoꝛi⁹ q; ponit duas in xp̄o ꝓsonas ex b̄ decept⁹ fuit vt dīc Boe. qz credidit idē eē ꝓsonā ꝛ nām: vñ credidit q; cū sint due nature in xp̄o q; sint due ꝓsone.ꝛ ex eodē fonte ꝓcesserit error Eutices:qui cū audiuit vnā ꝓsonā ī xp̄o estimauit vnā naturā.ꝛ ex eodē fonte cōtra trinitatē ꝓcessit error Arry ꝛ Sabelly. ℂ Sciēdū est g̃ q; in gbusdā differūt natura ꝛ ꝓsona f̄m rē:in gbusdā vo f̄m rōnē tñ.natura enī f̄m q; b̄ logmur est qditas rei quam signat sua diffinitio. ꝓsona aūt est hoc aliqd qō subsistit in natura illa.in simplicibus aūt q̄ carēt materia:vt dicit Auicē.ipm simplex est sua qditas.qditas vo cōpositi nō est ipm cōpositum.hūanitas enī nō est hō:cui⁹rō est:qz in significatiōe hūanitatis siue qditatis siue nature ꝰtinenr̃ tñ eēntialia ꝓncipia hois f̄m q; hō est.nō aūt ea q̄ ptinēt ad determinationē materie ꝓ quā natura idiuiduaī q̄ tñ cōtinenr̃ in significatiōe sortis:qz ꝓ ea sortes est h̄ ꝛ diuisus ab alys. ꝛ iō qz hūanitas nō icludit in sua significatiōe totū qō est in re subsistēte ī natura:cū sit q̄si ps:nō ꝑdicaī.ꝛ qz nō subsistit nisi qō est cōpositū:ꝛ ps bētur a suo toto:iō aīa nō subsistit:sz sortes:ꝛ ipe est hūs hūanitatē.hō aūt signat vtrūq; ꝛ eēntialia ꝛ idiuiduātia:sz diuersimode:qz signat eēntialia determinate. idiuiduātia vo ideterminate hec vel illa. ꝛ iō hō cū sit totū:pōt ꝑdicari de sorte:ꝛ dicīr hūs hūanitatē.sed qz eē idistinctū est icōpletū q̄si ens in potētia:iō hō nō subsistit.sz b̄ hō cui ꝰuenit rō ꝓsone.ē ergo rō ꝓsone q; sit subsistēs distinctū ꝛ oia cōprehēdēs q̄ in re sūt.natura aī eēntialia tñ cōprehēdit.in simplicib⁹ aūt nō differt re natura ꝛ ꝓsona:qz natura nō recipīt in aliq̄ materia:ꝓ qua idiuidueī:sz est ꝓ se subsistēs:tñ in q̄tū aūt iueniī ibi aliqd subsistēs: sic dicim⁹ ibi natura.in q̄tū aūt ꝺsideratur eēntialia rei sic dicim⁹ ibi ꝓsona.ps igīr q; ex quo de rōne ꝓsone est q; cōprehēdit ꝓsona hoc nō est vnitū rei nisi forte sz silitudinē in genere vl̃ in sp̃e vl̃ accīte.ꝛ iō vt Boe. dīc ī li.de du.na.si nō est vna ꝓsona in xp̄o:nulla vnio facta est diuinitatis ꝛ humanitatis nisi f̄m silitudinē gr̃e:qō ēt Nestoꝛi⁹ posuit.ꝛ b̄ nō est nouū:nec xp̄o ꝓpriū:neq; ꝓ eū redēptio fieri potuisset:nec ipe eēt ver⁹ de⁹:sz ꝓ ꝓticipationē sic alij scti. vñ sim

pliciter est ꝰcedēdū in xp̄o eē vnā ꝓsonā.

Ad primū ergo dōm q; hūana natura ī xp̄o nō est sine ꝓsonalitate:sz est in ꝓsona vna verbi cū natura diuina. ℂ Ad scōm dōm q; ex hoc nā xp̄i ma ꝛime nobil'est:qō est in ꝓsona diuina ℂ Ad tertiū di cēdū q; de rōne ꝓsone est q; cōprehēdat oia eēntialia ꝛ ꝓprietates idiuiduātes sil'ꝺcto ꝛ. vñ nō sequīr q; si sint due nature ꝛ diuerse ꝓpetates q; sint diuerse ꝓsone. Si enī cēnt nature cū suis ꝓprietatib⁹ seorsum posite:vtrūq; eēt totalitas:quā regrit rō ꝓsone.non est aūt nisi vna totalitas qñ ꝰiūgunr̃:ꝛ iō est vna ꝓsona. ℂ Ad q̄rtū dōm q; ea q̄ differūt genere vel spē differūt numero eēntie vl̃ nature: nō aūt opz q; differāt numero suppositi vel subiecti: qz ea q̄ f̄z se ꝺsiderata diuersoꝝ sūt genere vel spērū:in vnū supposituꝫ vel subiectū ꝰgregari pñt:sic caro ꝛ os ad ꝓstituendū corp⁹.ꝛ albedo ꝛ lōgitudo ī eodē subiecto sūt.ꝛ silr q̄uis diuina natura ꝛ hūana differāt pluseq̄ specie vel genere:in vnā tñ ꝓsonā vniri pñt. ℂ Ad qntū dōm q; sicut dīc Boe.spēs est totū eē idiuiduoꝝ.ꝛ et gen⁹ aliquo mō:vt dīc Auicē.f̄m q; idisticte signat totū.ꝛ qz natura hūana nō cōprehēdit totū eē xp̄i:iō nō bz in xp̄o naturā spēi.ꝛ iō nō sequīr q; ī xp̄o sint diuerse spēs. ℂ Ul' dōz q; illō pbi ē itelligēdū q̄ nature diuersoꝝ generū nō ꝰiūgunr̃.accīs enī ꝛ subiectū qz ꝰiūgunr̃:q̄uis sint diuersa genere nō faciūt numerū. ℂ Ad sextū dōm q; forma adunaī materie ifozmādo eā.ꝛ iō opz q; ad diuersas formas diuerse sint materie diſpositе:sed ad rōnē ꝓsone regrīr tñ adunatio q̄ pōt eē ēt q̄tūcūq; diuersoꝝ:ꝛ iō nō opz q; diuerse nature habeāt diuersas ꝓsonas. Questio II

Deinde q̄rīr de assumēte. Et circa hoc q̄runr̃ tria. Primo vtrū assumere conueniat diuine ꝓsone. Scōo vtrū nature. Tertio vtrū nature remota ꝓsona.

ℂ Utrū assumere ꝰueniat diuine ꝓsone.

Ad primū sic ꝓcedīr. videt q; persone non ꝰueniat assumere.sicut enī dictū est:ꝓsona signat aliqd cōpletū ꝛ totū. sz vltima cōpletiōe cōpleto nō pōt fieri additio:g̃ ꝓsona nō pōt ad se aliqd assumere. ℂ P. qō assumīr ad ꝓticipationē alicui⁹ aliq̄ mō coicat illud.sz de rōne ꝓsone est oīmoda icōicabilitas:g̃ nō pōt ꝓsona assumere ad se aliqd in ꝓticipationē sui. ℂ P.ꝓsona inq̄tū supponīr nature habet aliquā silitudinē materie sicut natura habet silitudinē forme:sz magis elōgaī a pfectiōe materia q̄ forma:q̄ est pars rei.si g̃ natura diuia ꝓp sui pfectionē nō pōt eē forma alicui⁹ rei:multo min⁹ ꝓsona diuina poterit eē ꝓsona alicui⁹ alteri⁹ nature. g̃ nō pōt ꝓsona naturaz assumere. ℂ P.plus repugnat simplicitati diuersitas nature ꝛ ꝓsone q̄ diuersitas subiecti ꝛ accidētis: qz in substātys simplicib⁹ creatis nō differt f̄m Auicē.ꝓsona a natura f̄m rē:q̄uis in eis differat accīs a substātia.sz ꝓsona diuina vbi nō pōt distīgui ꝓpter suā simplicitatē ꝓprietate q̄ nō sit qō ipa:nec pōt eē subiectū alicui⁹ accidētis.ergo multo min⁹ pōt eē suppositū extranee nature

ℂ Sed cōtra. Jo.i. Uerbū caro factū est.id ē hō factꝰē:sed nō nisi ꝑ assumptionē.cū ergo verbum sit nomē ꝓsonale: oz dicere q; ꝓsona assumat. ℂ P. assumptio terminaī ad vnionē. vnio aūt in ꝓsona ē:vt ꝓbatū est in solutione articuli ꝓcedētis:ergo ꝓsona assumēs est:cuz assumptio vt dictum est dicat terminū in quo fit vnio.

Respondeo dōm q; sic ꝺctū ē:ꝓsona regrit completionē.in ꝰiunctiōe aūt aliquorū aliqñ ita ē q; vtrūq; icōpletū est sicut patet in vnione materie ꝛ forme:quoꝝ vtrūq; nō bēt eē cōpletū ꝛ in mixtiōe q̄ vtrūq; mixtoꝝ ptim corrūpīr. vñ in talibus hec cōple

Universidad de Deusto
Biblioteca

tio: quaz regrit psona neutri debeꝫ: sed composito. aliqñ
ãt vnũ pexistit in se cõplerũ: ꝛ aliud addiꝫ ei ꝛ cõpleꝫ p cõ
pletionẽ ei⁹: ſiꝫ cib⁹ g adiũgiꝫ hoi iaz cõpleto. vñ cõpletio
psonal' nõ debeꝫ cibo ſz hoi. ꝛ hoc ꝓprie dr assumi: qõ ſic i
psonalitatẽ alteri⁹ trahiꝫ. cũ igiꝫ diuina natura ꝛ hũana q̃
ꝯiũgunꝫ nõ ſe beant eq̃r ad pfectionẽ: ſz diuĩa natura cõ
pletionẽ beat psonalẽ i quo differt a forma: ꝛ in ea icorru
pta pmaneat: i quo differt ab bis q̃ miſcenꝫ: opz ſi debeat
fieri ꝯiũctio: q̃ hũana natura trahaꝫ ad diuinã psonã vtu
te diuĩa: als eẽnt due psone: ꝛ nulla ꝯiũctio. ꝛ ita ꝺcedẽdũ
est q̃ persona assumit.

Ad primũ g̃ dom q̃ psona nõ recipit additionẽ di
ſtinguẽtiũ ipaz ꝛ cõpletiũ i eẽ psone fm
q̃ cõpleta eẽ dr. ſz alioꝛ q̃ psonalitatẽ nõ causant nõ ẽ icõ
ueniẽs vt additionẽ recipiat. ſiꝫ ſortes recipit additionez
ſciẽtie nutrimẽtl ꝛ hꝺ: ꝛ tñ bec nõ idiuiduãt ipm: ita ẽt na
turã hũana: q̃ addiꝫ diuie psone: nõ cãt psonalitatẽ in ipa:
ſz ad psonalitatẽ ei⁹ pexistẽtẽ trahiꝫ. ¶ Ad scõm dom q̃
triplex icoicabilitas ẽ de rõne psone. ſ. ptis fm q̃ est com
pletũ: ꝛ vlis fm q̃ est subſistẽs: ꝛ assumptibilis ſz q̃ id qõ
assumiꝫ träſit in psonalitatẽ alteri⁹: ꝛ nõ bẽt psonalitatez
ꝓpriã. nõ est aũt ꝺcta rõnẽ psone coicabilitas assumẽtis.
¶ Ad tertiũ dom q̃ psona diuĩa non ſupponiꝫ hũane na
ture q̃ſi sub ea posita ſiꝫ materia sub forma: ſz q̃ſi ſbſiſtẽs
i ea: inq̃tũ bẽt eã ſibi vnitã: vñ nõ bẽt filitudinẽ materie.
¶ Ad q̃rtũ dz̃ q̃ subiectũ subyciꝫ accidẽti qõ diuie ꝑso
ne ꝯuenire nõ põt: cũ nõ bẽat aliqd potẽtialitatis: ſz nõ di
ciꝫ ſupponi hũane nature q̃ſi ei subyciaꝫ: vt dictũ ẽ.

¶ Utrum assumere conueniat nature.

A B secundus ſic ꝓcediꝫ. videꝫ q̃ natu
re nõ ꝯueniat assumere.
qõ eni ꝯuenit nature diuie cõe ẽ trib⁹ psonis. ſz
assumere nõ ꝯuenit pri ꝛ ſpũi ſctõ. g̃ nec diuine
nature. ¶ P. act⁹ psonales nõ dr̃ de natura: ſi
cut generare: vt dictũ ẽ. v. di. i. li. ſz assumere ꝓprie ꝯuenit
psone: g̃ natura nõ assumit. ¶ P. vbũ fm B q̃ carnẽ assũ
pſit dr̃ caro factũ. ſz natura diuĩa nõ dr̃ caro facta: g̃ natu
ra diuĩa nõ assũpſit. ¶ P. rõne assũptiõis fit coicatio idi
omatũ: vt dicit Damaſ. ſz ea q̃ ſũt nature hũane non dr̃
de diuĩa. non eni dr̃ passa vl' mortua: g̃ ei⁹ non ẽ assumere.
¶ P. assumere ẽ ad ſe sumere. ſz diuĩa natura non traxit
naturã hũanã ad ſe: q̃ nõ ẽ vnio facta i nã diuĩa: g̃ diuina
natura nõ põt dici assumere.

¶ Sed ꝺtra ſunt auctoritates que iacent in littera. ¶ P
in xp̃o quicquid est vnitũ potest dici assumens vel' assum
ptum: sed diuĩa natura est vnita humane: ergo cum nõ sit
assumpta debet dici assumẽs.

Respõdeo dõum q̃ assumere dr̃ triplr̃. Uno mõ
coiter ꝑ sumere: ꝛ sic tota trinitas assũ
pſit hũanaz naturã filio. Scõo dr̃ ꝓprie q̃ſi ad ſe sumere:
vt ſibi quocũq; mõ vniaꝫ: ꝛ B mõ natura diuĩa i psona fi
liy assũpſit hũanã naturã. Tertio dr̃ ꝓprissime q̃ſi ad ſe ꝛ
in ſe sumere: ꝛ sic ꝯuenit tñ psone in q̃ facta ẽ vnio.

Ad primũ g̃ dõum q̃ B vez ẽ de bis q̃ ꝯueniũt na
ture fm ſe: ꝛ nõ rõne ꝑsone hui⁹ vl' illi⁹
ſic assumere. ¶ Ad scõz dom q̃ assumere tertio mõ dcm̃
ẽ ꝓpriũ psone: ꝛ sic nõ ꝯuenit nature. ¶ Ad tertiũ dom q̃
natura diuĩa assumit hũanã: ꝛ vniꝫ ei: nõ tñ i noĩe nature
iportaꝫ suppositũ: ſiꝫ i B noie de⁹ vl' vbũ. ꝛ iõ dr̃ de⁹ vl' vbũ
caro. i. hõ factũ: nõ ꝑ träſmutationẽ nature: ſz ꝑ vnionez i
ſuppoſito. nõ aũt põt dici de nã diuĩa. ¶ Ad q̃rtũ dom q̃
coicatio idiomatũ fit rõne vnionis i ſuppoſito. ꝛ qz ſuppo
ſitũ nõ iportaꝫ noĩe nãe: ſiꝫ B noie de⁹ vl' fili⁹: iõ nõ põt di
ci natura passa ſic de⁹ passus. dicit tñ natura icarnata: qz
per boc non iportaꝫ aliq̃ ꝓprietas humane nature: ſz ſola
vnio ad ipaz. ¶ Ad qntũ dom q̃ natura diuina ſumit hu
manã ad ſe. i. vt ſibi vniaꝫ: nõ tñ vt in ſe vnio fiat.

¶ Utrũ ꝯueniat nature remotis psonis.

A B tertiũ ſic ꝓcediꝫ. videꝫ q̃ nã circun
ſcriptis psonis assũere nõ pos
ſit: Nã eni ſine ſuppositis ẽ nuda in ꝺtẽplatiõe
tiõ. ſz q̃ ẽ tiõ i ꝺtẽplatiõe nõ hz eẽ: ꝛ q̃ nõ ẽ nõ
agit: g̃ nã ſine psonis assumere nõ posſet. ¶ P.
ſz ꝑhm actiões sũt idiuiduoꝝ siue ſuppoſitoꝝ. ſz assume
re ẽ actio q̃dã. cũ igiꝫ ſupposita diuie nãe sint ipe psone: vi
deꝫ q̃ nã ſine psonis assumere nõ possit. ¶ P. filiꝰ ex B q̃
assumit dr̃ mitti. ſz ſi nõ eẽnt psone distincte nõ remaneret
rõ missiõis: q̃z mittiꝫ q̃ ab alio est fm Aug. g̃ ſine psonis di
ſtinctis nõ posſet eẽ assũptio. ¶ P. assũptio opz q̃ termiet
ad aliq̃z vnionẽ. ſz circũſcriptis psonis nõ remãeret i q̃ fie
ret vnio: q̃z i nã nõ ꝓt fieri: g̃ nã nõ põt ſine psonis assũere.
¶ Sz ꝺtra. Angelus Lu. i. ꝑbauit icarnationez ꝑ dei oꝑo
tẽtiã: q̃z nõ ẽ ipoſe apõ deũ oẽ vbuz. ſz circũſcriptis psonis
adhuc in eẽntia remaneret oꝑotẽtia: g̃ adhuc i eẽntia po
terat fieri assumptio. ¶ P. Damaſ. dicit in ꝑn⁹ tertꝝ libri
q̃ ꝓp philõtrophiã. i. amorẽ hoiuz filiꝰ dei nãm accepit. ſz
circũſcriptis psonis adhuc ꝯueniret deo suã creaturã dili
gere: ergo adhuc poterit eẽ assumptio.

Respõdeo dõm q̃ circũſcriptio psone a nã diuina
põt dupl'r itelligi. Uno mõ q̃ circũſcri
baꝫ oĩs rõ psonalitatis. ꝛ sic ipa natura neq; erit subſiſtẽs
in ſe: neq; erit in aliquo subſiſtẽre. ꝛ sic nõ hẽbit eẽ in re: ſz
in itellu. ꝛ sic nõ ꝯueniet ei neq; assumere neq; aliqd age
re. Alio mõ põt itelligi q̃ circũſcribanꝫ psone distincte q̃s
fides ponit. eis aũt circũſcriptis adhuc remaneret diuina
natura ſbſiſtẽs: ſiꝫ deũ itelligũt qui nõ bñt fidez trinitatis
ſine B q̃ itelligãt ibi pr̃em vel filiũ vel ſpiritũ ſcm̃. vñ ad
huc remanebit ibi psonalitas aliq̃. ꝛ fm B qõ procedit de
circũſcriptiõe psonaꝝ distictarũ: q̃s fides ſuppõit. ꝛ B mõ
dz̃ q̃ circũſcript⁹ psonis adhuc dine nãe ꝯueiet assũere.

Ad primũ g̃ ſcõm ꝛ q̃rtũ ꝑz ſolo: qz ꝓcedũt fm ꝑ
mũ itellm. ¶ Ad tertiũ dom q̃ missio
nõ est de necitate icarnatiõs ſimplr̃: ſz de necitate icarna
tiõis filꝝ. vñ supza. distictiõe ꝑma. magiſter dicit q̃ pater
potuit icarnari: qui tamen non potest mitti. ¶ Qõ. III

De inde q̃riꝫ de assũpto. Et circa B q̃runt
tria. Prio vtruz natura hũana sit
assumpta. Secũdo vtrũ aĩa sit psona. Tertio
vtrum psona hois sit assumpta.

¶ Utrum humana natura sit assumpta.

A B primus ſic ꝓcediꝫ. videꝫ q̃ hũana
nã nõ sit assũpta: qz ꝛ Boe.
nã ꝑut B logmur de eq̃: est vnũq̃q; ifozmãs ſpe
cifica dr̃ia. ſz dr̃ia ſpecifica ẽ naturã nudã ſignifi
cãs: nõ eni ſignificat eã vt i aliq̃. cũ g̃ fm Damaſ. nõ assum
pserit de⁹ naturã q̃ nuda ẽ in ꝺtẽplatiõe: videꝫ q̃ nõ assũ
pſit naturã. ¶ P. qõ assumiꝫ opz ꝑexistere. ſz hũana natu
ra nõ ꝑextitit vnioni: qz ſimlr̃ fuit caro ꝛ deiẽbi caro: g̃ nã
nõ assumiꝫ. ¶ P. natura ẽ idẽ qõ eẽntia. ſz non põt dici q̃
eẽntiã assũpſerit: q̃z eẽntia dr̃ ab eẽndo. eẽ aũt ꝑsone ẽ quaz
nõ assũpſit: g̃ nec naturã assũpſit. ¶ P. natura hũana ẽ ip
ſa hũanitas. ſz hũanitas non põt eẽ ſine hoĩe: cũ igiꝫ id qõ
assũptũ ẽ non fuerit hõ: vt dr̃ i lra: vr̃ q̃ nec hũanitas: ꝛ ita
nec hũana natura. ¶ P. assũptio teriaꝫ ad vnionẽ. ſz hũa
na natura nõ ẽ vnita: q̃z vniẽs ẽ vnitũ. natura aũt hũana
nõ ẽ fili⁹ dei: g̃ natura humana nõ est assumpta.

¶ Sz ꝺtra. Aug. i de fide ad petrũ. De⁹ hũanã naturã i vni
tatẽ psone accepit. ¶ P. de⁹ ꝑ assũptionẽ fit hõ. ſz nõ ẽ hõ
i quo nõ ſit hũana natura: g̃ de⁹ hũanã naturã assumpſit.
¶ P. Philip. y. Formã ſerui accipiẽs. i. naturam.

Respondeo dõm q̃ gcũq; ꝓponit
ꝓponit circa formã itellectã: ita ẽt dr̃ia ꝛ
oĩa q̃ ſignificãt ſecũdas itẽtiões. tñ huic itẽtioni itellecte
rñdet nã q̃dã q̃ est in ꝑticularib⁹: q̃uis ſz q̃ ẽ in ꝑticulari
b⁹ nõ bẽat rõnẽ generꝝ vl' ſpẽi. ſz B dico q̃ Boe. nõ itẽdit
dicere q̃ dr̃ia ſz q̃ accidit ei itẽtio dr̃ie ſit nã: ſz q̃tũ ad id
qõ ẽ in re ipa. ſ. q̃ditas rei quã dr̃ia cõpleꝫ. ¶ Ad scõm di
cẽdũ q̃ q̃uis nõ ꝑexistat tpe ꝑexistit tñ fm modũ itelligẽ
di: ꝛ B ſufficit. ¶ Ad tertiuz dom q̃ eẽntia nõ bẽt ſe ad eẽ
ſiꝫ oñs ipm: ſz ſicut id p qõ ẽ eẽ: ſiꝫ ꝛ nã. vñ filꝰ ꝺcedo q̃ aſ
ſumpſit eẽntiã ſiꝫ assũpſit naturã: q̃uis nõ assũpſerit ſup
positũ. ¶ Ad q̃rtũ dz̃ q̃ q̃uis hũanitas nõ ſit ſine hoĩe:
tñ ẽ ꝑus nãlr̃ q̃: hõ: q̃z p eã dr̃ aliqs eẽ hõ. vñ ẽ eadez rõ ſiꝫ
de eẽntia. ¶ Ad qntũ dz̃ q̃ q̃uis nã hũana nõ ſit vnita
. i. facta vnũ ſimplr̃ cũ diuĩa: ẽ tñ ei vnita i aliq̃ id ẽ i ꝑſõa.

¶ Utrũ aĩa ſepata ſit ꝑsona.

A B secundus ſic ꝓcediꝫ. vr̃ q̃ aĩa ſe
parata ſit ꝑsona. ꝑso
na eni ꝛ ꝫ Boetiũ ẽ rõnalis nãe idiuidua sub
ſtãtia. ſz B ꝯuenit aĩe ſepate: g̃ ẽ ꝑsona. ¶ P.
pp qõ vnũq̃q; tale ꝛ illud magis. ſz hõ dr̃ ꝑ
ſona pp aĩaz: vñ que carẽt aĩa nõ dr̃ ꝑsone. g̃ aĩa ſepata ẽ
ꝑsona. ¶ P. ꝓcediꝫ q̃ aĩa rõnal' est B aliqd: ſz hoc aliqd i
natura rõnali est ꝑsona: g̃ aĩa ſepata est ꝑsona. ¶ P. ange
lus ꝛ aĩa ſepata nõ videnꝫ differre nisi ꝑ hoc q̃ aĩa est vni
bilis. ſz vnibilitas non ipedit rõnẽ ꝑsone: g̃ cũ angelus ſit
ꝑsona: ẽt aĩa ſepata erit ꝑsona. ꝑbatio medie. id qõ põt fie
ri ꝑ diuinã vtutẽ nõ imutat aliqd de rõne rei: ſiꝫ q̃ de⁹ ꝑpoſ
ſit assumere aliquẽ hoiem vt petrũ nõ aufert petro rõnez
ꝑsonalitatis. Sz aĩa ſepata nõ põt vniri corꝑori nisi ꝑ re
ſurrectionẽ q̃ nõ erit naturaliſz ꝑ diuinã vtutẽ tñ: g̃ aĩa ꝑ
pter vnibilitatẽ rõnẽ ꝑsone nõ amittit. ¶ P sola vnibili
tas qua aliqd põt vniri nobiliori tollit rõnẽ ꝑsone: als vbũ
nõ bẽret ab eterno rõnẽ ꝑsone: ſz vnibilitas q̃ est i aĩa ſepa
ta nõ est reſpectu alicui⁹ dignioris: imo min⁹ nobilis: ergo
ꝓpter boc non ꝑdit rationem ꝑsone.

¶ Sz ꝺtra. nulla forma ẽ ꝑsona. ſz aĩa est forma: ergo non
est ꝑsona. ¶ P. ꝑsona habet rationez completi ꝛ toti⁹. ſed
aĩa est ꝑs: ergo aĩa non bẽt rationez ꝑsone.

Respondeo dõm q̃ de vnione aĩe ad corꝑ⁹ apud
antiq̃s duplex fuit opio. Una q̃ aĩa
vniꝫ corꝑori ſiꝫ ens cõpletũ enti completo: vt eẽt i corꝑe:
ſiꝫ nauta i naui. vñ ſicut dicit Hzego. nice. platoꝰ posuit q̃
hõ nõ est aliqd ꝯſtitutũ ex corꝑe ꝛ aĩa: ſz est aĩa corꝑe idu
ta. ꝛ fm B tota ꝑsonalitas hoĩs ꝯſiſteret in aĩa: adeo q̃ aĩa
ſepata posset dici hõ vere: vt dicit Du. de san. vi. ꝛ fm hãc
opionez eẽt verũ qõ magiſter dicit q̃ aĩa est ꝑsona: q̃ñ est
ſepata: ſed hec opio non põt ſtare: q̃z ſic corꝑ⁹ aĩe accñtal'r
aduenireꝫ. vñ B nomẽ hõ de cui⁹ itellu est aĩa ꝛ corꝑ⁹: nõ
ſignificaret vnũ ꝑ ſe ſz ꝑ accñs: ꝛ ita non eẽt in genere ſbe.
¶ Alia est opio Ariſtotelis quã oẽs moderni ſequunꝫ: q̃
aĩa vniꝫ corꝑori ſicut forma materie. vñ aĩa est ꝑs hũane
nature: ꝛ nõ natura q̃dã ꝑ ſe. ꝛ q̃z rõ ptis ꝺriaꝫ rõni ꝑsone
vt dcm̃ est: iõ aĩa ſepata non põt dici ꝑsona. q̃z q̃uis ſepa
ta non ſit ꝑs actu: tñ bẽt naturã vt ſit pars.

Ad primuz g̃ dõm q̃ aĩa ſepata ꝓprie loquẽdo nõ
ẽ ſuba alicui⁹ nature: ſed est ꝑs nature.
¶ Ad scõm dõm q̃ nõ tñ ab aĩa bẽt hõ q̃ ſit ꝑsona: ſz ex
ea ꝛ corꝑe: cũ ex vtriq; ſubſiſtat. ¶ Ad tertiũ dom q̃ aĩa
rõnal' dr̃ boc aliqd ꝑ modũ quo eẽ ſubſiſtẽs est B aliqd: ẽt
ſi bẽat naturã ptis. ſz ad rõnẽ ꝑsone exigiꝫ vlteri⁹ q̃ ſit to
tũ ꝛ cõpletũ. ¶ Ad q̃rtũ dom q̃ q̃uis vnio aĩe ſepate ad
carnẽ non posſit fieri nisi ꝑ vtutẽ ſupnaturalẽ: tñ in ea est
nãlis aptitudo ad boc. ꝛ q̃ nõ põt vnio cõpleri ꝑ vtutẽ na
turalẽ ẽ ex defectu corꝑis: nõ ex defectu aĩe. ¶ Ad qntuz
dom q̃ q̃uis aĩa ſit dignioꝝ corꝑe: tñ vniꝫ ei vt ꝑs totius
hoĩs: q̃ quodãmõ est digni⁹ aĩa: inq̃tũ est cõpleti⁹.

¶ Utrũ persona ſit assumpta.

A B tertiuz ſic ꝓcediꝫ. vr̃ q̃ ꝑsona ho
minis ſit assũpta. Dama.
eni dicit q̃ de⁹ assũpſit hũanã naturã in atho
mo. i. idiuiduo. ſz hũana natura in idiuiduo
est natura in ꝑsona: g̃ assũpſit naturã i ꝑsona.
¶ P. xp̃s nõ ẽ ſilis mr̃i nisi i B qõ accepit a mr̃e: ſz ẽ ſilis
mr̃i q̃tũ ad ꝑsonã. vñ dicit Lassian⁹ in libro ꝺtra Nestoriũ
q̃ xp̃s ꝑ ꝑsonaꝝ diuersitatez reddidit vtriq; parẽti ſili
tudinẽ. ſ. ꝑri ꝛ mr̃i: g̃ assũpſit ꝑsonã. ¶ P. ponaꝫ q̃ xp̃s de
ponat B qõ assũpſit: ꝑstat q̃ ielus erit qdẽ hõ ꝛ ꝑsona: ſz ex
ſepatione nihil acgſitũ est ei qõ ꝑus nõ bẽret: nec habuit
aliqd ex pte hũanitat' nisi assũptũ. g̃ assũpſit ꝑsonã. ¶ P.
nõ ꝯsumiꝫ nisi qõ est. ſz dicit Innocẽti⁹ q̃rt⁹ in decre. q̃ ꝑ
ſona ꝯsũpſit ꝑsonã: g̃ natura hũana habuit ꝑsonalitatẽ ꝑ
priã: ſz non aũ assũptionẽ: q̃z non fuit añ: g̃ in ipa assũptõe
habuit ꝑsonalitatem ꝓpriã: g̃ ꝑsona fuit assumpta.

¶ Sz ꝺtra. Augu. dicit q̃ vbũ non accepit ꝑsonã hoĩs sed
naturã. ¶ P. qõ assumiꝫ aliq̃ mõ vniꝫ. ſz ꝑsona non vniꝫ
persone: q̃z ſic eẽnt due persone: qõ eẽ non põt: vt supza di
ctũ est. vel vna composita ex duab⁹: qõ ẽr est ipossibile: cũ
persona pars eẽ non possit: g̃ persona non est assũpta.

Respõdeo dõm q̃ ſic supza dictũ est: assumẽs nõ ẽ
assũptũ. vñ ſi ꝑsona dei assũpſiſz ꝑsonã
hoĩs: ꝑsona dei ñ eẽt ꝑsona hoĩs: ꝛ ſic eẽnt due ꝑsone: qõ ẽ
bereticũ: vñ nõ ꝺcediꝫ q̃ ꝑsona ſit assũpta: ꝛ ẽt qõ assumiꝫ
trahiꝫ ad aliqõ cõpleti⁹ ipm icõpletũ exiſtẽs: vt ꝑz ex ꝑdi
ctis. ꝛ B ẽ ꝺtra rõnẽ persone q̃ maxima cõpletionẽ iportat.

Ad primuz g̃ dõm q̃ hũana natura nõ ꝑexiſtit aĩ
vnionẽ. ſz poſtq̃z vnita ẽ fuit i athomo
vl' ꝑsona vbi. ¶ Ad scõm dõum q̃ B qõ dic̃ ꝑ ꝑsonaꝝ di
uersitate nõ est referẽdũ ad xp̃m ſz ad parẽtes: q̃z diuersa
ſũt ꝑsona ꝑris ꝛ mr̃is ei⁹. ¶ Ad tertiũ dom q̃ ſepatio dat
vtriq; ptiũ totalitatẽ: ꝛ in ꝺtinuis dat ẽt vtriq; eẽ in actu:
vñ ſuppoſito q̃ hoiez ꝺponeret ſubſisteret hõ ille p ſe in
nã rõnali: ꝛ ex hoc ipo acciperet rõnẽ ꝑsone. ¶ Ad q̃rtum
dõum q̃ ꝯsumere dr̃ ꝓpe destruere qõ exꝑtitit. ꝛ fm B ꝑso
na ꝯsũpſiſſet ꝑsonã ſi ꝑsona vbi assũpſiſſet hoiez ꝓmo exi
ſtẽte: ſz ipropzie dicit' ẽt cõſumi: qõ ipedit ne fiat. ꝛ q̃ ꝑso
na diuĩa q̃ assũpſit humanã naturã ipedit q̃ natura hũa
na bẽat ꝓpriam ꝑsonalitatẽ: iõ dr̃ ꝯsumpſiſſe ꝑsonã: q̃uis
ipropzie. vñ nõ est B extẽdẽdum.

¶ Expositio textus.

Nec diuinitas igt xp̃i.) Cõtra. xp̃s coi
cat cũ pr̃e in vna natu
ra numero: cũ mr̃e vo nõ. g̃ non est recta ſilitu
do. Dõm q̃ nõ opz q̃ ſit ſilitudo q̃ntũ ad oĩa: ſz
ſufficit q̃ ſit q̃tum ad aliqd. (Cum de xp̃o au
dis ꝛc̃.) Sciẽdũ q̃ natura diuĩa dr̃ forma: nõ q̃ ſit actus
alicui⁹ nature: ſz q̃z nõ bẽt ꝑtẽ ſui naturã: nec aliqd potẽti
alitatis i ipa ẽ. Natura vo hũana dr̃ forma: nõ q̃z cõprehẽ
dit ꝓncipia tñ formalia: cõprehendit eni ꝛ formã ꝛ mate
riã: ſz ꝑ modũ quo qditas cõpoſiti dr̃ forma toti⁹. (Solũ
vbũ carnẽ ipaz.) Pars põit B ꝑ toto: q̃z caro ꝑ hoĩe. ꝛ po
nit ifirmioze de q̃ minus vr̃ vt totã naturã noſtrã videaꝫ
assũpſiſſe: ꝛ ẽt defect⁹ hũane nature q̃s decuit. (Oẽm ꝛ ꝑ
fectã naturã diuinitatis.) Cõtra. oĩs ſignũ distributiuũ ẽ:
ſz natura diuĩa ẽ idiuiſa. Dõz q̃ oĩs ponit ꝑ toto fm q̃ to
tũ dr̃ cui nihil deeſt: ꝛ nõ est ex pte illa q̃ totũ cõparaꝫ ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

ptes q; natura diuīa nō bēt ptes. ¶Jdeoq; nō sic dī diuina natura. ¶Cōtra. de q̄cūq; p̄dicaf̄ filiꝰ dei p̄dicaf̄ bō. ſz natura diuīa est filius dei: ergo est bō. Dōm q; dīa est inter noīa substātiua ⁊ adiectiua. substātia enī significāt nō tm̄ formā: sed ēt suppositū forme. vñ p̄t p̄dicari rōne vtriusq; ⁊ qñ p̄dicaf̄ rōne suppositi dī p̄dicatio p idētitatē. qñ aūt rōne forme: dicit p denominationē siue iformationē. ⁊ hec est magis ꝓpria p̄dicatio: q; termini in p̄dicato tenē tur formal'r. adiectiua aūt tm̄ significāt formā: ⁊ ideo non p̄t p̄dicari nisi p iformationē. vñ hec est falsa. Ēntia est generās: q̄uis hec sit vera. Ēntia est p̄r. cū igit̄ dicit. filiꝰ dei est bō: est p̄dicatio p iformationē ⁊ idētitatē: cū vo dī Ēntia diuīa est bō: est p̄dicatio p idētitatez: q; idē fm rē cū suppōsito hois: nō aūt per iformationē: q; natura diuīa nō significaf̄ vt suppositū subsistēs in humana natura. Et iō dicit magister q; nō est vna vera sicut alia: sed nec tm̄ dicit eam simpliciter esse falsam.

¶De itelligētia harū locutionū. ſ. deꝰ factꝰ ē bō deꝰ est bō: an his locutionibꝰ dicaf̄ deꝰ factꝰ eē aliq̄d: vel eē aliq̄d: vel nō ¶Distinctio. VI.

EX p̄missis aūt emergit questio plurimū ꝓfines vtilitatis: sed nimium difficultatis atq; ꝑplexitatis. Cuz eni cōstet ex p̄dictis ⁊ alijs pluribꝰ testimonijs: oēsq; catholici vnanimiter fateanf̄ deū eē factū hoiem: ⁊ ieſuz xp̄m deū verū eē ⁊ verū hoiem: queriť an his locutionibꝰ. Deꝰ factus est bō: filius dei factus est filius hois: deus est bō: ⁊ bō est deꝰ: dicaf̄ deus factus eē aliq̄d: vel eē aliq̄d: vel aliq̄d dicaf̄ eē deus. ⁊ an ita ꝓueniat dici bō factus est deus: ⁊ filiꝰ hois factꝰ est filius dei: sicut ecōuerso dicit. ⁊ si ex his locutionibꝰ nō dicit deꝰ factus eē aliq̄d: vel eē aliq̄d: que sit itelligētia harum locutionū ⁊ similiū. Jn buiꝰ ꝓfunditatis reseratiōe ⁊ scrupulose questionis expositione plurimū differre inueniuntur sapientes.

¶Quorundam sententiam refert.

ALij eni dicunt in ipa x̄bi icarnatione hoiem quendā ex aia rōnali ⁊ humana carne ꝓstitutū: ex q̄bus duobꝰ ois verꝰ bō ꝓstituit. ⁊ ille bō cepit eē deꝰ: nō q̄dez nā dei: sed p̄sona x̄bi: ⁊ deꝰ cepit eē bō ille. Cōcedūt ēt hoiez illū assumptum a x̄bo: ⁊ vnitū x̄bo: ⁊ tm̄ eē verbū. Et ea rōne tradūt dictū eē deū factū hoiem vel esse hoiem: q; deus factus est. i. cepit eē quedā substātia ex aia rōnali ⁊ hūana carne subsistēs. ⁊ illa substātia facta est. i. cepit eē deus: nō tm̄ de migratione nature in nāz: sed vtriusq; nāe seruata ꝓprietate factū est vt deꝰ eēt illa substātia: ⁊ illa substātia esset deꝰ. vñ vere dicit deꝰ factꝰ est bō: ⁊ bō factꝰ est deꝰ: ⁊ deꝰ eē bō: ⁊ bō deꝰ. ⁊ filiꝰ dei filiꝰ hois: ⁊ econuerso. Cuq; dicāt illū hoiem ex aia rōnali ⁊ hūana carne subsistere: nō tm̄ fatenť ex duabus naturis eē ꝓpositū: diuina. ſ. ⁊ hūana. nec illius ptes eē duas nās: sed aiam tm̄ ⁊ carnē.

¶Auctoritates ponit q; suā munit sententiaz.

ET ne de suo sensu tm̄ loq; putenť hāc sententiā plurib' munit testimonijs. Ait eni Augu. in li. tij. de trinitate. Cū legit x̄bū caro factū est: in x̄bo itelligo dei filiū verū: in carne agnosco verū filium hois: ⁊ vtriq; sil' vnā p̄sonā deū ⁊ hoiem ineffabilis gr̄e largitate ꝓiictū. Idē in Enche. Xp̄us ieſus deꝰ de deo est: hō aūt natus est de spū scō ex maria ꝟgine: vtraq; substātia: diuina. ſ. ⁊ humana filiꝰ est vnicꝰ dei p̄is oipotētis: de quo p cedit spūssanctꝰ vtrūq; vnꝰ: ſz aliud ꝓpter x̄bū: ⁊ aliud ꝓpter hoiem. nec duo filij deꝰ ⁊ hō: sed vnꝰ dei filiꝰ: deꝰ sine initio: hō a certo initio. Itē in eodē: Quid nā humana in xp̄o hoie meruit vt in vnitatē p̄sone vnici filij dei singulariter assūpta eēt: Que bona volūtas: q̄ bona opa p̄cesserūt: q̄bus mereret iste hō fieri vna p̄sona cuz deo: nunq̄d antea fuit hō: ⁊ hoc ei singulare bñficiū p̄stitū est: vt singul'r ꝓmereret deū: Nēpe ex quo hō eē cepit nō aliud cepit eē hō q̄z dei filiꝰ: ⁊ hic vnicꝰ. ⁊ ꝓpterea dei x̄bū: q; est ab illo suscepta caro: fcā est vtiq; deꝰ: vt quēadmodū vna p̄sona est q̄libet hō: aia. ſ. rōnalis ⁊ caro: ita sit xp̄s vna p̄sona x̄bū ⁊ hō. Idē sup Jo. Agnoscam' geminā substātiā xp̄i: diuinā. ſ. q̄ eēlis est p̄ri: ⁊ hūanaz q̄ minor est p̄re. Utrūq; aūt sil' nō duo: ſz vnꝰ est xp̄s: ne sit ēternitas: non trinitas deꝰ. ac p hoc xp̄s est deꝰ aia rōnal' ⁊ caro. Idez quoq; in li. de p̄destinatiōe sctōruz. Ille bō vt a x̄bo p̄ri coeterno in vnitate p̄sone assūptꝰ filius dei vnigenitꝰ eēt: vñ hoc meruit: q; ei bonū p̄cessit: vt ad hāc ineffabilē excellētiā p̄uēiret: Fa ciēte ac suscipiēte deo x̄bo: ipe bō ex quo eē cepit filiꝰ dei vnicꝰ eē cepit. Itē bō geuncq; ita gr̄a fit xp̄ianꝰ: sicut gr̄a bō ille ab initio factꝰ est xp̄s. Idē in li. xiij. de trini. Hīa dei nobis in homine xp̄o cōmēdaf̄: q; nec ipe vt tāta vnitate deo x̄bo ꝓiict' vna cū illo p̄sona filiꝰ dei fieret: vllis est p cedētibꝰ meritis assecutꝰ: sed ex quo hō eē cepit ex illo est ⁊ deꝰ: vñ dictū est. x̄bū caro factū est. Hyla. quoq; i li. de tri. ait. Xp̄m nō ambigimꝰ eē deū x̄bū: neq; rursū filiū hois ex aia ⁊ corpe cōstitutū ignoramꝰ. His alijsq; auctibus vtunť qui hoiez quēdā ex aia rōnali ⁊ carne cōpositū deū factū dicūt: sed gr̄a nō nā. Sola eni gr̄a bauit ille hō: nō meritis vl' natura vt esset deus sine filius dei: vt hēret oēm sciētiaz ⁊ potestatez: quā bēt x̄bus cum quo est vna p̄sona. Nec tm̄ i suꝑioribus legit̄ q; hō ille sit vna p̄sona cū ver

bo: ⁊ sit ipsuz verbū: ſz etiā q; aia rōnalis ⁊ caro eadē p̄sona sit: ⁊ xp̄s sit ⁊ deus.

¶Aliorum sententia.

SUnt aūt ⁊ alij q; istis i pte ꝓsentiūr: ſz dicūt hoiez illū nō ex aia rōnali ⁊ carne tm̄: ſz ex humana ⁊ diuina nā. i. ex tribus subsistētijs diuinitate carne ⁊ aia ꝓstare: ⁊ hūc ieſuz xp̄z fatenť ⁊ vnā p̄sonaz tm̄ eē ante incarnationē solūmodo simplicē: ſz in icarnatiōe factā ꝓpositā ex diuinitate ⁊ hūanitate: nec ē iō alia p̄sona q̄z p̄ri: ſz p̄ri cū eēt vī tm̄ p̄sona i icarnatiōe facta: ē ēt hois p̄sona. nō aūt vt eēnt due p̄sone: ſz vt vna ⁊ eadē essz p̄sona dei ⁊ hois. Persona ḡ q̄ p̄ri erat simplex ⁊ in vna tm̄ nā existēs: in duabus ⁊ ex duabꝰ subsistit naturis. ⁊ persona q̄ tm̄ erat deus facta ē etiā verus bō subsistēs nō tm̄ ex aia ⁊ carne: sed etiaz ex diuinitate. nec tm̄ p̄sona illa dz dici p̄sona: q̄uis dicaf̄ fcā p̄sona hois. Facta ē igit̄ illa p̄sona vt qbusdā placet qddā subsistēs ex aia ⁊ carne: ſz nō ē facta p̄sona vel substātia vel natura: ⁊ inquātū est illud subsistens ꝓposita est: inquantū aūt verbū est simplex est.

¶Auctoritates etiā ponit q; hanc ꝓbāt sententiā.

ET hoc Aug. i li. sniaꝝ Prosperi ait. Modis oibꝰ appꝛobare ꝓtēdimꝰ sacrificiū ecclie duobꝰ ꝓstare duobꝰ ꝓfici. visibili el'troq; spē: ⁊ inuisibili dñi nr̄i ieſu xp̄i carne ⁊ sanguine: sacro ⁊ re sacri. i. corpe xp̄i sic xp̄i p̄sona ꝓstat ⁊ cōficit ex deo ⁊ hoie: cū ipse xp̄s verus sit deꝰ ⁊ verus hō: quia ois res illaq; rez nāz ⁊ x̄itatē in se ꝓtinet: ex qbꝰ cōficitur. De hoc eodē Jo. Damas. ait: Jn domino nr̄o ieſu xp̄o duas qdē naturas cognoscimus: vnā aūt hypostasim ex vtriscq; cōpositaz. Jncarnatꝰ ē igit̄ xp̄s ex virgine assumēs p̄mitias nostre masse: vt ipa exiterit in carne hypostasis. que dei verbi hypostasis facta ⁊ cōposita fuerit: que p̄ius simplex erat verbi hypostasis. ꝓposita x̄o ex duabus pfectis naturis diuinitate ⁊ hūanitate: ⁊ ferat ipsa diuine dei x̄bi filiatiōis caracteristicū ⁊ determinatū ydioma ſz q; diuīsa ē a p̄re ⁊ spū scō: ⁊ carnis caracteristica ⁊ determiatiua ydiomata: ſz q̄ differat a mr̄e ⁊ reliqs hoib'. Itē vnā hypostasiz filij dī ꝓfitemur in duabꝰ naturis pfecte se hñtibꝰ deitatis ⁊ hūanitatis: ⁊ icarnatā cādē hypostasiz ⁊ has duas naturas custodiri ⁊ manere in xp̄o post vnionē nō seoz̄sū ⁊ ſz p̄res ponētes singulā ſz vnitas inuicē in vnā cōpositā hypostasim. Substātialē. n. inquimꝰ vnionē. ſ. verā: et nō ſz fantasiā. Substātialem aūtē nō duabꝰ naturis pficiētibꝰ alteram. ſ. vnā ꝓpositaz naturam: sed vnitas inuicē in vnaz hypostasim ꝓpositaz filij dei ⁊ manere eādē substātialē differētiā determinam'. Quod creabile mānsit creabile: ⁊ qō icreabile icreabile: ⁊ mortale mortale: ⁊ imortale imortale: ⁊ circūscriptibile circūscriptibile ⁊ icircūscriptibile incircūscriptibile. ⁊ hoc quidez refulget miraculis. De hoc etiaz Augu. in li. de trini. ait. Queadmodum fm deitatē vna est patris filijq; natura: ita etiā iuxta hūanitatez eadē est matris ⁊ filij natura. ex vtraq; aūt substantia ⁊ diuinitatis ⁊ hūanitatis vnꝰ atq; idez est deꝰ dei ⁊ hois filiꝰ ieſus xp̄s vt deꝰ verus: ita etiā homo verus. Itē i li. xiij. de trini. Sic deo ꝓiungi potuit humana natura vt ex duabꝰ substantijs fierer vna p̄sona: ac p hoc iaz ex tribus deo aia ⁊ carne. Dis alijsq; pluribꝰ se munitunt auctoritatibus qui dicunt personā xp̄i esse ꝓpositam vel factam siue constantem ex duabꝰ naturis siue ex tribus substantijs.

¶Tertia aliorum sententia.

SUnt etiā alij q; icarnatiōe verbi nō solū p̄sonā ex naturis ꝓpositā negant: verū etiā hominē aliquē siue etiam aliquaz substātiā ibi ex anima ⁊ carne compositā vel factā diffitenť: sed sic illa duo. ſ. animaz ⁊ carnē verbi p̄sone vel nāe vnita esse aiunt: vt nō ex illis duobꝰ vel ex bis tribꝰ aliqua suba vel persona fieret sine ꝓponeretur: ſz illis duobus velut indumēto verbum dei vestiretur: vt moz taliū oculis ꝓgruenter appareret. qui ideo dicitur factus verus hō: quia veritatē carnis ⁊ anime accepit. que duo etiā in singularitatē vl' vnitatē sue persone accepisse legitur: nō q; illa duo vel aliqua res ex illis cōpositā sit vna p̄sona cuz verbo vel sit verbū: ſz q; illis duobus accidētibus verbo non est personaꝝ numerus auctꝰ: vt fieret ēternitas in trinitate. Et quia ipsa persona verbi: que p̄ius erat sine idumēto assūptione indumēti nō ē diuīsa vel mutata: sed vna eadēq; imurata permansit. qui fm habituz deum hominē factum dicunt. Accipiendo enz hominem dictꝰ est deus factus homo: ⁊ ꝓpter acceptum hominē dicitur deꝰ verus eē homo. ⁊ ꝓpter assumentē deū dicitur homo esse deꝰ. Nā si essentialiter inquirit illi deus eē homo vel homo esse deꝰ intelligeretur: tunc si deꝰ hominez assūpsisset in sexu muliebri: ⁊ mulier essentialr deꝰ eēt: ⁊ econuerso. At potuit deꝰ assumptisse hominē in sexu muliebri: potuit igit̄ mulier esse deus ⁊ econuerso.

¶Auctoritates inducit quibus hec sniaꝝ roborat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

NE aũt ⁊ isti de suo ifluere videanꝫ: testimoniis in mediũ pductis qb dicũt ꝓfirmãt. Alit. n. Augustin⁹ in libro de gra noui testamenti. Sicut nõ augeꝫ numerus psonaꝝ cuz caro accedit aie: vt sit vn⁹ hõ: sic nõ augeꝫ numerus psonaꝝ cũ hõ accedit ẏbo vt sit vn⁹ xps. Legit itaqz de⁹ hõ vt intelligam⁹ ei⁹ psone singularitatez: nõ vt suspicemur in carnẽ mutaꝫã diuinitatẽ. Idẽ quoqz tractãs illud verbũ apli. Habitu inuẽt⁹ vt hõ: manifeste oñdit deũ dici factũ eẽ boiez: vl eẽ boiez ſz habitũ in libro. lxxxiij. qõnũ. ita inquiens. Multis modis habitũ dicim⁹. vl habitũ animi: sicut disciplie preceptiõez vsu firmatã. vl habitũ corpis: sicut dicim⁹ aliũ alio validiorẽ. vl habitũ eoꝝ q membris accõmodanꝫ extrinsec⁹. vt cũ dicimus aliquẽ vestitũ: calciatũ: ⁊ huiusmodi: vt in oib⁹ geñerib⁹ manifestũ ẽ. Jn ea re dici habitũ q̃ accidit alicui ita vt eaz possit ẽt nõ bñe. Hoc aũt nomen ductũ ẽ ab illo verbo qõ é bñe. Habit⁹ g̃ in ea re dr̃ que nobis vt habeaꝫ accidit vel accedit. Verũtñ hoc iteresť qz q̃dã coꝝ q̃ accedũt vl accidunt: vt habitũ faciãt nõ mutanꝫ: ſz ipsa mutant in se itegra ⁊ icõcussa manẽtia. sicut sapiẽtia accedẽs hoi nõ ipsa mutaꝫ: ſz boiez mutat. quem de stulto sapiẽtem facit. Quedã vero sic accedunt vel accidũt vt mutẽt ⁊ mutẽtur: vt cibus qui amittẽs speciez suam in corpus vertit: ⁊ nos cibo refecti ab exilitate atqz languore in robur atqz valẽtiã mutamur. Tertiũ gen⁹ ẽ cuz ea que accidunt nec mutant ea qbus accidunt: nec ab eis ipsa mutanꝫ. sicut annulus posit⁹ in digito: qõ genus rarissime reperitur. Quartuz genus est cũ ea que accedunt mutãtur: nõ a sua natura: sed aliã speciem ⁊ formaz accipiunt: vt est vestis que deiecta atqz deposita nõ habet eã formaz quam sumit indura. Jnduta enim mẽbris accipit formã quã nõ habet exuta. Quod gen⁹ congruit comparationi huic. Deus enim fili⁹ semetipsum exinaniuit nõ formaz suaz mutans: sed formã serui accipiẽs. neqz ꝓuersus aut trãsmutat⁹ in homine amissa icõmutabili stabilitate: ſz in silitudiné hominũ fact⁹ est ipse susceptor: vez hominẽ suscipiẽdo. ⁊ habitu inuent⁹ est vt homo. idest habendo hominez inuentus est vt homo: nõ sibi sed eis qb⁹ in homine apparuit. Qõ autẽ dicit vt homo veritatẽ exprimit. Homine ergo habit⁹ sane significauit ap̃lus q̃liter dixerit in similitudinem hominũ factus: quia nõ trãsfiguratiõe in hominẽ: sed habitu factus est cũ indutus est hominẽ: quez sibi vniẽs quodãmodo atqz ꝓformãs imortalitati eterni/

tatiqz sociaret. Nõ ergo oportet itelligi mutatũ esse verbum susceptione hominis: sicut nec mẽbra veste iduta mutanꝫ: cuius illa susceptio ieffabiliter susceptũ suscipiẽti copularet. Hijs verbis apte inuere vł augustin⁹ deuz dici factũ hominẽ ſz habitũ: q ẽt ipsius icarnatiõis modũ volẽs exprimere q̃rẽtibus in q̃rto libro ỏ trinitate ait. Si q̃rit ipsa icarnatio quõ facta ẽ: ipm xp̃m dei dico carnẽ factũ. i. boiez fcm̃. Nõ tñ in ſ q fcm̃ ẽ ꝓuersuz atqz mutatũ: ſz carne vt carnalib⁹ ꝓgruenter appareret idutũ. Jta sane factum vt ibi sit nõ tm̃ xp̃m dei ⁊ hois caro: sed ẽt rõnalis hois aia: atqz hoc totũ ⁊ de⁹ dicaꝫ pp deũ: ⁊ bõ pp boiez. Qõ si difficile itelligiť mẽs fide purgeť a pctis abstinẽdo ⁊ bona opãdo. Difficilia .n. sũt hec. Idẽ in libro de fide ad Petr. Be⁹ filius cũ sit deus eternus ⁊ verus: p nobis fact⁹ est hõ verus ⁊ plenus. Jn eo verus qz verã bz ille bũanã nãz. Jn eo ẋo plenus qz ⁊ carnẽ bumanã suscepit: ⁊ animaz rationalem. Jtez non aliud fuit illa dei sũmi exinanitio nisi forme seruilis. idest nature humane susceptio. vtraqz igr est in xp̃o forma: quia vtraqz vera ⁊ plena est in xp̃o substantia: diuina scz ⁊ humana. Idem in libro ỏ mariminũ. Cum esset per seipsum inuisibilis: visibilis in homine apparuit: quez de femina suscipere dignatus ẽ. Jtem in codẽ. Nos xp̃m deum verũ hominẽ susceptisse credimus ⁊ in xp̃o visibiliter inuisibilez hominibus apparuisse: in ipso inter hoies conuersatuz fuisse: in ipso ab hominibus bũana ptulisse: in ipo hoies docuisse: Hylarius quoqz in. x. libro de tri. air. Quomodo dei filius ex maria est nisi q verbũ caro factũ ẽ. s. q filius dei cũ i forma dei cẽt formã fuit accepit. Unũ tñ cũdẽqz nõ dei defectõe: ſz hois assũptiõe ꝓfitemur: ⁊ in forma dei p naturã diuinã: ⁊ in forma serui ex cõceptione spiritussancti fm hominis habitũ repertum fuisse: nõ fuit habitus ille tñ hominis: ẽ vt hominis. neqz caro illa caro peccati: ẽ in similitudine carnis peccati. Audistis tres fm diuersos positas snias: ⁊ pro singulis inducta testimonia.

¶ Postq̃ magister determiauit de icarnatiõe dei: Hic determinare icipit ꝓditiões dei icarnati. Diuidiť aũt hec ps in duas. Jn pma determinat de bis q̃ ꝓueniũt deo icarnato rõne vniõis. Jn scda de bis q̃ ptinẽt ad nãz assũptã absolute. dis. ix. ibi. (P. sciẽdũ é.) De bis. n. q̃ absolute ptinẽt ad diuinã nãz determinatũ ẽ in p̃ⁿ libro. Prima aũt pars diuidiť in duas. Primo determiat de bis q̃ dicunť de deo icarnato exp̃mẽtia ipaz vniõnẽ: sicut q dr̃ de⁹ ẽ hõ: vł fact⁹ est hõ. Jn scda determiat de bis q̃ ꝓueniũt ei ꝓñr ad vniõnẽ. dis. 8. ibi. (Post p̃dicta.) Prima diuidiť in tres partes. Jn pma mouet qõnẽ de locutiõib⁹ exp̃mẽtib⁹ vniones. Jn scda ponit diuersas opiniones de modo vnionis: ibi. (Aliz

enez dicũt.) Jn tertia oñdit quõ intelligunť diuersimode p̃dicte locutiões fm diuersas opiniones. dis. 7. ibi. (Scõz primã nõ or.) (Aliz. n. dicũt.) Vic ponit opiniões: ⁊ diuidi tur in tres ptes ſz tres opiniones q̃s ponit. Scda ẽ icipit ibi (Sunt aũt aliz.) Tertia ibi. (Sunt etiã aliz.) Quelibz au tẽ triũ partiũ diuidiť in duas ptes. in opiniones ⁊ ꝓfirmationẽ. Lõfirmatio p̃me opinionis icipit ibi. (Sz ne de suo sensu.) Scda aũt ibi. (De hoc Aug.) Confirmatio aũt tertiz ibi. (Ne aũt ⁊ illi.) Ad euidẽtiaz aũt coꝝ q̃ dicunť opz primo tria videre. Primo in quo iste tres opiniones conueniant. Secundo in quo vna bax opinionum ab alia differat. Tertio quid vnaqueqz barum ponat.

¶ In quo tres ille opiniones cõmunicant.

Quantuz ad p̃mũ sciẽdũ q iste opiniões ꝓueniũt i q̃tuor. Primo qz q̃libet bax ponit vnã psonã in xp̃o. s. diuinã: p qõ recedũt ab heresi Nestorij. Secũdo ponũt in xp̃o duas nãs ⁊ tres substãtias. s. diuinã: aiam ⁊ corp⁹: in qb⁹ duob⁹ dicũt ꝓstare nãz bũanã. ⁊ p hoc recedunt ab erroze Eutices q posuit vnaz nãm in xp̃o. Tertio bas duas substãtias in qb⁹ bũana nã ꝓsistit dicũt assũptas a verbo. p qõ recedũt ab erroze Manichei q negabat carnis assũptionẽ. Quarto q hoc qõ assũptũ est nõ preexistit ante vnionẽ tpe: ſz nã solũ. p qõ euadũt errorẽ quẽ tangit Dama. dicẽtiũ q p̃mo assũpserit itellectum: ⁊ extũc fuisse boiez: postea aũt assũpsisse carnẽ in vtero v̄ginis. qõ videť esse error Origẽ. q ponebat aias creatas ante corpora.

¶ In quo vna harum opinionum ab alia differat.

Quantum vo ad scõm. s. differẽtiã bax opinionuz sciẽdũ ẽ: q cũ in xp̃o sint tres subste inuicẽ triplex cõparatio baruz substantiax. Una aie ⁊ corpis adinuicẽ ſz q in eis cõsistit bũana nã. Altera vo bax duarũ ad psonã diuinã ſz q illa assũpsit bas duas. ⁊ q̃lz barũ opinionũ differt ab altera quãtũ ad vtraqz cõparationez.

¶ Differt aũt tertia opinio a p̃mis duab⁹ quãtũ ad ꝓparationẽ aie ⁊ corpis: qz p̃me due opiniones ponũt aliqd cõpositũ ex aia ⁊ corpore: qõ est assũptũ. Tertia vo ponit bas duas substãtias esse diuisas abinuicem: ⁊ sine aliq̃ cõpositiõe a persona verbi assũptas esse. vñ cũ dr̃ nã humana assũpta a ẏbo sumit nãm humanã mãliter. i. partes humane nãe: sicut partes dom⁹ dicũtur dom⁹. Differt aũt a p̃mis duab⁹ quãtũ ad cõparationẽ bax duax substãtiarũ ad tertiã: qz ponit bas duas substãtias ꝓiunctas verbo accidẽtaliter: sicut vestis ꝓiungiť homini: ⁊ sicut angelus assumit coꝝ: vt in eo videať. Prime vo due opiniões dicunt nõ accidẽtaliter: ſz substãtialiter quantũ ad esse personale verbo ꝓiũctas eẽ. Silr etiã secũda opinio differt a p̃ma fm bas duas ꝓparatiões. quãtũ enim ad ꝓparationẽ aie ⁊ corporis differũt in hoc q cũ vtraqz ponit aiam ⁊ corpus preexistere fm itellectũ ad vnionẽ: ⁊ ex eis ꝓiũctis effici aliqõ vnũ nõ vnius modi vnũ ex bis ꝓiũctis ꝓstitui dicit vtraqz. ex ꝓiũctiõe eniz aie ad corp⁹ resultat ⁊ hic hõ ⁊ humanitas: ⁊ hec duo qualiter differãt patere põt ex predictis in precedẽti vi. q. hic hõ dicit qd subsistẽs in nã humana. humanitas aũt colligit tñ ea in sua significatiõe ex qbus hõ bz q sit hõ. Prima g̃ opinio dicit q illud vnũ cõstitutuz ex aia ⁊ corpore qõ preintelligiť vnioni ⁊ assumiť est hic homo. Secũda vo dicit q sit bũanitas: ⁊ hoc q sit ẞ hõ: nõ habet ex ꝓiunctiõe anime ad corpus: sed ex ꝓiunctione vtriusq; ad diuinã personã que subsistit in eis. Differũt etiã quãtũ ad secũdã ꝓparationez vtriusq; substãtie ad diuinã personã. nã secunda opinio dicit: q iste due substãtie assũpte: ita ꝓiunguntur diuine persone: q pertinẽt ad psonalitatẽ ipsius: adeo q sicut psona ẏbi ante icarnationem subsistebat in natura diuina: ita post incarnationem subsistit in humana ⁊ diuina: ⁊ idec ante icarnationẽ erat simplex: sed post est cõposita. Prima vero opinio dicit q illa suba cõposita ex aia ⁊ corpore nõ pertinet ad personalitatez verbi: ita q in ea persona verbi subsistat: sed p assũptionẽ factũ ẽ vt psona verbi esset illa suba ꝓposita ex aia ⁊ corpore. ⁊ ecõuerso. vñ psona verbi sicut fuit simplex añ incarnationẽ: ita ẽ ⁊ simplex post incarnationẽ.

¶ Quid vnaqueqz barum opinionum ponat.

Quantuz ad tertiũ aũt. s. ad positiões quas quelibz opinio ponit. Sciendũ ẽ q prima opinio ex hoc q ponit duas substãtias. s. animam ⁊ corpus fm q preintelliguntť vnioni esse ꝓiũctas ad cõstituẽdũ hominẽ. opz q primo ponat boiez assumptũ. secũdo q hõ nõ significet nisi ꝓpositũ ex duab⁹ substãtijs. s. aia ⁊ corpore: nõ autem deitate: ⁊ qz hic homo ẽ suppositus vel hypostasis: iõ ponit tertio in xp̃o esse duo suppositа. vnũ creatũ qõ ẽ hõ: ⁊ alterz increatum: qõ est filius dei: ⁊ sic duas hypostases. Et qz suppositũ predicať in recto: nõ in obliquo sicut natura. Sortes eniz est suppositũ humane nature. Jdeo q̃rto dicit q xp̃s est neutraliter duo. vnus tñ masculine ꝓpter vnitatẽ persone. Et quia dicit hominẽ assumptũ: ⁊ filiũ dei est homo: ideo dicit quinto q assumẽs est assumptum. Et qz in xp̃o dicit duo suppositа: ideo dicit sexto q suppposito filio dei nõ supponitur hic homo: q̃uis hic homo sit filius dei. sicut suppositа eẽntia nõ supponiť pater: quãuis essentia sit pater. Et quia hic homo nõ supponit suppositũ eternũ: ideo dicit septimo q sicut deus factus est homo: ita bõ factus est deus. qõ nõ posset dici si supponeret suppositũ eternũ: qz suppositũ eternum nõ incipit esse deus. Et quia ꝓprietates eterne nõ determinãt suppositus tẽpozale nec ecõuerso: ideo dicit octauo q omnia nomina adiectiua q̃ significãt aliquod eternũ nõ possunt dici de filio virginis nisi cũ implicatione: vt si dicať filius virginis est eternus. i. est ille qui est eternus. ⁊ similiter adiectiua que significãt aliquod tẽpozale nõ possunt dici ꝓprie de filio dei. Substantiua aũt bincinde predicantur propter vnionẽ: sicut ⁊ adiectiua personalia nõ dicunť de essentia: quãuis substãtiua dicanť de ea. ¶ Secunda vo opinio quia ponit q humana natura que est assũptũ nõ significat quid subsistens sed potius in ea subsistit diuina persona p vnionẽ: ideo primo dicit hominem: qõ significat per modũ subsistẽtis nõ eẽ assumptũ: sed humanã naturã. Et qz hypostasis vel suppositus dicit aliquid per se subsistẽs: ideo secũdo nõ ponit in xp̃o nisi vnũ suppositũ vel hypostasim. Et p̃ sequẽs ponit tertio q xp̃s est vnũ tñ ⁊ solum vnus. Et quia humana natura nõ substantificať vt subsistat nisi p vnionez ad diuinã psonã: ideo homo qui significat p modũ subsistentis nõ solum dicit naturã ⁊ corpus. sed etiã diuinitatẽ. Et hec est quarta positio. Et quia diuina persona que ãte incarnationẽ subsistebat i vna nã: post quã subsistit i duab⁹ naturis ⁊ tribus substantijs: ideo quinto dicit q persona ẏbi ante incarnationẽ fuit simplex: sed post incarnationẽ est composita. Et quia est vnũ suppositum qõ subsistit in duabus naturis: ideo sexto ponit q de illo suppposito ꝓpe dici põt adiectiua significãtia ꝓprietates vtriusq; nature siue denoiať p vnã naturã siue p aliã. vñ fm eos ꝓprie dr̃ iste puer est eternus: ⁊ de⁹ est passus. ¶ Tertia vo opinio qz negat vnionẽ aie ad carnez in xp̃o: ideo primo ponit q hõ nõ predicat de xp̃o aliqd cõpositũ ex aia ⁊ corpore: ſz ptes humane nature vt sit sensus: hõ est. i. hz animã ⁊ corp⁹ sibi vnita accidẽtaliter. ⁊ iõ ponit secũdo q hõ p̃dicať de xp̃o accidẽtaliter: nõ in qd: ſz in quo mõ se hz: vt cũ dicit hõ indur⁹. ⁊ iõ tertio põit q due substãtie nõ ptinẽt ad psonalitatẽ filij dei: sed extrinsec⁹ se hñt ad ipsaz. Et multa alia ex bis opinionib⁹ sequunť si quis radicẽ opinionũ cõsideret.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ex predictis aũt ꝑz ꝙ quelibet hax duax opinionũ cõuenit cũ alia in aliquo in quo differt a tertia. Prime eniz opiniones due ꝓueniũt in hoc ꝙ vtraqz ponit ꝙ hõ de xp̃o p̃dicaf in gd: in quo differũt a tertia q̃ hoc negat. Sil'r tertia ꝓuenit cũ secũda in hoc ꝙ in xp̃o nõ sũt duo suppõita: q̃uis differẽter: qz scõa ponit ꝙ supponiꝫ vtriqz nãe subal'r. tertia vo ꝙ diuine subal'r: z bũane accidẽtal'r: sicut albũ z hõ nõ ẽ aliud z aliud suppositũ: ꝫ idẽ qõ supponit hõ copulat albũ: in quo differũt a ꝑ̃a q̃ ponit in xp̃o duo suppõita. sil'r ẽt ꝑ̃a z tertia ꝓueniũt in hoc ꝙ bũana nã nõ ptinet ad ꝑsonalitatẽ diuine ꝑsone: q̃uis differẽter: qz ꝑma ponit ꝙ subst̃atificaf ꝑ se. Tertia aũt ꝙ nullo mõ. vñ vtraqz ponit ꝙ diuia ꝑsona sicut fuit simplex ante ĩcarnationẽz: ita est simplex post ĩcarnationẽ: in quo differũt a scõa. ¶ Dis visis circa veritatẽ hax opinionũ ẽ triplex questio. Prima de bis q̃ dicit ꝑma opinio. Secũda de bis q̃ dicit secũda Tertia de bis que dicit tertia. ¶ Questio. I.

Circa ꝑmã opinionẽ q̃runf tria. Prio vtr̃ in xp̃o sint due hypostases. Secũdo vtr̃ hõ sit assũpt⁹. Tertio vtrum hõ significet subam ꝓsti ex duab⁹ subst̃atys tñ.

¶ Utrũ in xp̃o sint due hypostases.

Ad primũ sic ꝓceditur. vñ ꝙ in xp̃o sint due hypostases. sicut enĩ dicit Boe. in li. de dua. na. ois suba ꝑticularis �fz ꝑpetaf vocabuli põt dici hypostasis: q̃uis �fm vũ dicaf tñ de substãtys nobiliozib⁹. ꝫ in xp̃o sũt ꝑles sube: sicut ab oib⁹ ꝓcedif: z nõ sunt ꝑles: ꝫ ꝑticulares g̃ in xp̃o sũt ꝑles hypostases. ¶ ꝑ. xp̃s ꝫ ꝙ est hõ ẽ hypostasis q̃daz in genere sube: qz de quocũq; ꝑdicaf ꝑtes z genus: ꝫ hypostasis verbi nõ ẽ in genere sube: g̃ in xp̃o ẽ alia hypostasis ꝑter hypostasim verbi: z ita in xp̃o sunt due hypostases. ¶ ꝑ. sic̃ se hz spẽs ad genus: ita se hz hypostasis ad spẽm: ꝫ yna spẽs nõ põt esse in diuersis generib⁹ nõ subalternatis: g̃ yna hypostasis nõ põt eẽ in duab⁹ spẽb⁹: g̃ multomin⁹ in nã humana z diuina: q̃ plus q̃ specie differunt. ¶ Sz ȝ. est ꝙ dicit Damas. duas nãs vnitas esse in vnã hypostasim. ¶ ꝑ. fm Boe. ꝑsona est rõnalis nãe indiuidua suba: hypostasis aũt secũdũ eũdẽ ẽ idiuidua suba: g̃ persona nõ addit supra hypostasim nisi hoc qõ est rõnalis nãe: g̃ hypostasis rõnalis nãe ẽ ꝑsona. humana aũt nã z diuina vtraqz ẽ rõnalis. si g̃ sint due hypostases hax duax nãrũ: opz diuersas ꝑsonas ponere: z sic eẽt error Nestorij.

¶ Utrũ in xp̃o sint duo suppõita.

Alterius querif vtr̃ in xp̃o sint duo suppõita: vñ ꝙ sic. suppositũ. n. dicit reſpectu ad nãz cõez. sed in xp̃o sunt due nãe: g̃ duo suppõita. ¶ ꝑ. supposituz vñ q̃si sub alio positũ: ꝫ icõueniẽs ẽ dicere ꝙ diuina ꝑsona ponaf sub humana: g̃ opz aliud esse humane nãe suppositũ q̃ ꝑsona diuina: sed ꝑsona diuina ẽ suppositũ nãe diuie g̃ in xp̃o sunt duo suppõita. ¶ ꝑ. vnio ad alterũ nõ tollit alicui rõnẽ suppositi: qz ẽt ps: vt man⁹ alicui nãe cõi suppoñ cũ sit in spẽ man⁹. ꝫ nihil aliõ põt ipedire ne humana nã in xp̃o hẽat ꝓpriũ suppositũ nisi vnio: g̃ hz ꝓpriũ suppositũ ꝑter suppositum diuine nature. z sic idez quod ꝓius. ¶ Sz ȝ. qõ ẽ vnitũ alteri digniori nõ habet rationẽ suppositi: alꝫ in xp̃o essent tria suppõita fm tres subas: vel etiã plura fm oẽs ptes corporis. si g̃ in xp̃o sunt duo suppõita nõ erit aliq̃ vnio diuinitatis ad carnẽ.

¶ Utrũ in christo sint duo indiuidua.

Alterius videf ꝙ in xp̃o sint duo idiuidua. sicut. n. dicit Dama. filius dei assũpsit humanam nãz in atbomo. i. in idiuiduo: ꝫ qz natura assũpta ẽ in xp̃o dicim⁹ duas naturas: g̃ z dicere possum⁹ in xp̃o duo idiuidua. ¶ ꝑ. oẽ qõ ẽ aut ẽ ꝑle aut ꝑticulare: ꝫ bũana natura est in xp̃o: g̃ cũ nõ sit ꝑlis erit ꝑticularis: ꝫ oẽ ꝑticulare est idiuiduũ: g̃ bũana natura in xp̃o ẽ idiuiduũ: g̃ sunt ibi duo idiuidua. ¶ ꝑ. fm Porphi. idiuiduũ facit collectio accidẽtiũ: ꝫ accidentia humane nature nõ sunt in persona diuina que subiectũ accidentis esse nõ potest: ergo opz ꝙ sit ibi aliquid indiuiduũ. z sic idez quod ꝓius.

¶ Sz ȝ. nihil ẽ aliud ꝑsona q̃ idiuiduũ rõnalis nature: ꝫ in xp̃o nõ ꝑñt eẽ due ꝑsone: g̃ in xp̃o nõ sũt duo idiuidua.

¶ Utrũz ibi sint due res.

Alterius videf ꝙ sint ibi due res nature. Res enĩz nature est qõ ꝓstituif ꝑ naturaz. ꝫ diuina ꝑsona nõ ꝓstituif ꝑ bũanã naturaz: g̃ ꝑsona verbi nõ ẽ res bũane nature. ꝫ ẽ aliq̃ res bũane nature in xp̃o: g̃ in xp̃o sũt due res nature. ¶ ꝑ. res nature idẽ vꝫ eẽ qõ nãle. ꝫ nãle: vt dr̃. z⁹ phisi. ẽ ꝑpetas causata ex ꝑncipijs nature: vl' ꝓpositũ ex ꝑncipijs nãlib⁹: ꝫ neutz istoz ꝓuenit diuine ꝑsone g̃ ꝑsona diuia nõ ẽ res nature bũane: z sic idẽ qõ ꝓius.

¶ Sz ȝ. res nature ẽ ꝓpletũ subsistẽs in natura: ꝫ nullũ tale ẽ assũptibile: q̃uis possit aliud assumi ad ipm: g̃ si eẽt in xp̃o aliq̃ res nature ꝑter diuinã ꝑsonã. nõ eẽt assũpta a diuina ꝑsona: z ita nec vnita: z sic nõ eẽt in xp̃o.

Respondeo dõz ꝙ cũ oẽ ꝑticulare hẽat reſpectũ ad naturã cõez z ad ꝑpetates põt ꝫ vtrũq; rſpectũ noiari: tũ ꝑ nomẽ ꝑme ipositõis: tũ ꝑ nomẽ secũde itẽtiõis. boc. n. nomẽ res nature ẽ nomẽ ꝑme ipositionis significãs ꝑticulare ꝑ reſpectũ ad naturã cõez. Bño nomẽ suppositũ ẽ nomẽ secũde ipositiõis significãs ipsam habitudinẽ ꝑticularis ad naturã cõez inq̃tũ subsistit i ea. ꝑticulare vo ĩquãtũ excedit ab ea: ꝫ qz accidẽtia ꝙsequuntur naturã: ió oẽ nomẽ designãs ꝑticulare fm reſpectũ ad ꝑpetates designat etiã ipm ꝑ reſpectũ ad naturã cõem. Bg̃ põt fieri dupliciter. vl' ꝑ nomẽ ꝑme ipositõis: z sic ẽ hypostasis cõiter in oib⁹ substãtys: ꝑsona vo in oib⁹ rõnalib⁹. vl' ꝑ nomẽ secũde ipositiõis: z sic ẽ idiuiduũ inq̃tũ ẽ idiuisuz in se. singulare vo inquãtuz est diuisum ab alijs: vñ singulare est idem qõ diuisum. ¶ Est etiã alia differẽtia attendẽda iter ista: qz q̃dã istoz significãt cõiter ꝑticulare i q̃lz genere sicut ꝑticulare idiuiduũ singulare. q̃dã vo tñ ꝑticulare in genere sube: sicut res nature suppositũ hypostasis z ꝑsona. Qz vo rõ sube ẽ ꝙ ꝑ se subsistat: ide ẽ ꝙ nullus istoz dr̃ nisi de re cõpleta ꝑ se subsistẽte. vñ nõ dicunt neq; de ꝑte neq; de accidẽte: de qb⁹ alia dici ꝑñt q̃ in oib⁹ generib⁹ ĩueniunf. q̃uis. n. hec albedo vel hec manus dicaf indiuiduum vel singulare: nõ tñ põt dici hypostasis suppositum vel res nature. Impossibile est aũt ꝙ si ponanf duo quoz vtrũq; per se subsistat ꝙ vnũ sit alterz: qz fm hoc ꝙ numerant differunt: cũ differẽtia sit causa numeri: z non predicãtur de se inuicem nisi fm ꝙ vnũ sunt. Unde cum diuia persona sit quiddã per se subsistẽs: si etiã ponaf ꝓpositum ex aĩa z carne vnum quid cõpletũ subsistẽs qõ ẽ bõ vel hic bõ: impossibile est ꝙ vnũ predicef de altero: vt dicatur. Filiꝰ dei est hic bõ. z qz ꝓprima opinio hoc ponit: ideo nõ tenetur modo ab aliquo. sed fm hoc qõ est ꝓpositũ tñ ex aĩa z carne: nõ dicit eẽ quid subsistẽs: ꝫ dicit eẽ bũanaz naturã in q̃ diuina ꝑsona subsistit: z ideo fm hãc opinionẽ dom est ꝙ oĩa illa noĩa q̃ significãt ꝑticulare in quolibet genere ꝑñt dici eẽ duo in xp̃o. sicut. n. hec manus dicif idiuiduũ vel singulare vl' particulare: ita humana natura in xp̃o est idiuiduũ singulare vel ꝑticulare. Et cũ natura humana nõ sit diuina natura: neq; diuina ꝑsona nihil ꝓhibz dici in xp̃o duo idiuidua: vel duo singularia vel particularia. aut etiaz plura fm numerũ partiũ corporis xp̃i: quaz quelibet potest dici idiuiduũ nisi fiat vis in hoc ꝙ in diuinis non ꝓprie inueniunf huiusmodi nomina. hec tñ plura indiuidua de xp̃o nõ predicãf: quia de eo nõ predicaf

natura bũan a neq; ꝑtes ei⁹. nõ aũt cõtingit dicere in xp̃o eẽ duas ꝓstases: vel res nature: vl' suppositа. ꝫ bũana i xp̃o nõ est res nature vel suppositũ. ꝫ ipsa natura. nulla enĩ nã cõposita est res vel suppositũ sui ipsi⁹: sil'r nõ est ꝓstasis ꝫ vsya. nihilomin⁹ tñ fiẽ dicim⁹ vnionẽ factã in ꝑsona: sic dicim⁹ in ꝓstasi: suppositо: re nãe: indiuiduo singulari vl' ꝑticulari: qz quãuis hec vltia tria possint dici de nõ ꝑ se sbsistẽtib⁹: nihilomin⁹ dicũf ẽt de ꝑ se sbsistẽtibus: dicim⁹ enĩ ꝓstasim eẽ idiuiduũ: vñ iquãtũ est vnio facta in ꝓstasi est ẽt facta in idiuiduo. z sic possum⁹ dicere xp̃z vnũ idiuiduũ: z tñ i eo duo vel plura idiuidua sic̃ ẽt z de q̃lz alio boie ꝓtigit. z eadẽ rõ de singulari z ꝑticulari

Ad primũ g̃ dõz ꝙ sbstãtia ꝫ ꝙ est gen⁹ nõ ꝑpriedicaf de ꝑte. man⁹. n. si esset sbstantia cũ sit aĩata: eẽt aĩal. nihil. n. ẽ i genere q̃si directe ꝺtẽtũ sub ipso: nisi qõ hz nãm aliquã ꝙplete: tñ dr̃ man⁹ eẽ substãtia fm ꝙ sbstãtia diuidit ꝺ accidẽs: z sil'r dico de nã bũana in xp̃o: cũ igit dr̃ ꝙ ois substãtia ꝑticularis ẽ ꝓstasis: itelligẽdũ est de illis q̃ directe recipiũt ꝑdicationẽ generis z h̃ sũt q̃ significaf vt res ꝙplete ꝑ se sbsistẽtes. ¶ Ad z^m dõz ꝙ ꝓstasis vbi q̃uis nõ sit i gñe sbe simplr iq̃tũ ẽ ꝓstasis vbi. tñ iquãtuz: ẽ ꝓstasis bũane nãe est i gñe sbe sic̃ in spẽ bois. nõ. n. ꝓstasis ozdiaf ad gen⁹ vl' speciẽ nisi ꝑ nãz quaz hz. ¶ Ad z^m dõz ꝙ gen⁹ q̃dãmo est ps spẽi filis materie. vñ sic̃ in natura ex plurib⁹ materijs sufficiẽtib⁹ non ozdiatis nõ fit aliqd vnũ: ita ẽt plura genera nõ possũt venire ad cõstitutionẽ vni⁹ spẽi: ꝫ natura ꝓstasis ñ est ps. vñ nõ est silis rõ: dicif enĩ ꝓstasis alicui⁹ nature iquãtũ subsistit i ea. ¶ Ea q̃ i cõtrariũ obyciũf ꝺcedim⁹. ¶ Sciẽdũ tñ est ꝙ ꝑ^a opinio q̃uis poneret duas ꝓstases: nõ tñ diuersas ꝑsonas posuit: ex ꝑ̃. n. ꝙ ꝑsona est idiuiduũ rõal' nature q̃ est ꝙpletissima: z vbi stat tota itẽtio nature hz ꝙ significet ꝙpletissimũ vltia ꝙpletiõe: post quã nõ est alia. vñ cũ põeret hoiez assũptũ vnitũ vbo nõ dabat ei rõnẽ ꝑsone: dabat ei tñ rõnẽ ꝓstasis: iquãtũ erat subsistẽs: nec tñ põebat ꝙ hõ ille vniref dine ꝑsone in accidẽte: qz sic ñ diceret ꝙ ꝑdicaret qd: ꝫ ꝙ eẽt accidẽtal'r vnitũ: sic̃ dic̃ 3ª opinio: ꝫ põebat ꝙ ꝑsona vbi erat illa ꝓstasis: qõ tñ nõ est intelligibile vt duoꝝ distinctoꝝ vnum de altero ꝑdicetur: vt ꝓius dictum est.

Ad secundã qõnez dõz ꝙ in xp̃o tñ vnũ est suppositũ rõne iã dicta: nisi dicaf suppositũ locutiõis: qz sic de q̃cũq; põt fieri fmo est supposituz.

Ad primũ aũt ꝺ̃ bñ dõz dõz ꝙ q̃uis sint ibi due nature: tamẽ est vnũ habẽs rspectum ad duas naturas: z iõ ẽ ibi suppositũ vnũ. ¶ Ad z^m dõm ꝙ suppositũ nõ ꝓprie tat suppositionẽ ĩdignitatis vel potẽtialitat]. aliaꝫ ꝑsone nõ dicerẽf suppõita dine nature: ꝫ solũ suppositionẽ q̃tũ ad cõitatẽ iquãtũ natura cõis excedit ꝑdicatiõe suppositũ vel actu vel potẽtia. ¶ Ad 3^m dõz ꝙ ps ꝓpe nõ hz gen⁹ neq; spẽm: vñ nõ ꝓuenit sibi ꝓprie suppositũ esse: loquẽdo simpliciter nisi forte cũ additione: vt dicatur hec man⁹ suppositũ manus: q̃uis manus ꝓprie loquendo non sit genus neq; species.

Ad tertiã qõnẽ dõm ꝙ in xp̃o sũt duo idiuidua nõ tñ per se subsistentia: z ipse xp̃s est vnum indiuiduum subsistens: vt dictum est.

Ad primũ g̃ dõz ꝙ Damas. itendit dicere ꝙ assũpsit bũanã nãz ꝑticularẽ: nõ aũt subsistẽtẽ: ꝫ ꝙ in ea dina ꝑsona subsistit. ¶ Ad z^m dõz ꝙ bũana natura est ꝑticulare z idiuiduũ: nõ tñ subsistẽs. ¶ Ad 3^m dõz ꝙ q̃uis dina natura sit q̃ddã idiuiduũ in xp̃o: tñ ẽt xp̃s est idiuiduũ bũane nature: nec tñ opz ꝙ accidẽtia humane nature ĩsint dine ꝑsone nisi natura mediãte. ¶ Ad id qõ in ȝriũ obycif dõz ꝙ in xp̃o est aliqõ indiuiduũ qõ non est rationalis nature indiuidum: sed ipsa rationalis nã idiuidua vel pars eius: sicut manus xp̃i.

Ad quartam qõnẽ dõm ꝙ i xp̃o nõ sũt due res nature: ꝫ ipe ẽ res vna duax nãturã bũanã vt sit simplr. tñ ꝑ naturã humanã ꝓstituif ꝙ fit hõ. ¶ Ad z^m dõz ꝙ res nature per se loquẽdo ẽ qõ hz naturã: ꝫ ꝙ ℔ sit ꝓpositũ accidit iquãtuz ipuz cõpositũ ex materia z forma: q̃ sũt ꝑncipia nature: nõ adiũgif alteri subsistẽti simplici. si aũt alteri sbsistẽti ꝺiũgaf: qõ est i se simplex. erit qdẽ illõ simplex vt res sbsistẽs in natura ꝓpositа: nõ tñ erit ꝓpositũ nisi ꝺmodũ g ifra diceẽf ꝫ quẽ scõa opio põit ꝑsonã vbi icarnati eẽ ꝓpositam.

¶ Utr̃ filius dei assũpserit boiez.

Ad secũdus sic ꝓcedif. vñ ꝙ filiꝰ dei assũpsit boiem. ꝑs. Btũs quez elegisti z assũpsisti. z logr̃ de xp̃o boie: g̃ bõ ẽ assũpt⁹. ¶ ꝑ. si filiꝰ dei est bõ: aut bõ quẽ assũpsit: aut bõ quẽ ñ assũpsit si bõ quẽ. ñ assũpsit. g̃ nõ magis põt dici bõ g ẽ iesus q̃ bõ g est petr⁹: si aũt quẽ assũpsit: g̃ assũpsit boiez. ¶ ꝑ filiꝰ dei assũpsit aĩam z corꝑ⁹ vnita: qz corꝑ⁹ nõ vnitũ aĩe est corꝑ⁹ inaiatuz: qõ nõ est assũptibile. vt in. z. dif. dcrñ ẽ. vnio aũt illa nõ ẽ miozis efficacie in boie xp̃o q̃ in alys boib⁹: sed in alys boib⁹ facit ñ solũ bũanitatẽ: ꝫ ẽt boiez: g̃ i xp̃o facit boiez. ¶ ꝑ. i xp̃o nõ ẽ nisi assumẽs z assũptũ: ꝫ nõ hz ꝙ sit bõ ex ꝑte assumẽtis: qz sic ab eterno fuisset bõ: g̃ hz ex ꝑte assumpti: g̃ bõ est assũpt⁹. ¶ ꝑ. ꝫ Damas. Xps assũpsit gcgd in nra natura plãtauit: ꝫ id qõ vnitũ est ex corꝑe z aĩa facit homiñ: cũ sit de naturalib⁹ q̃ dei vbũ in nra natura plãtauit B g̃ assũpsit: g̃ assũpsit boiez: qz posita cã sufficiẽti põitur ¶ Sz ȝ. assumẽs nõ ẽ assũptũ: ꝫ de⁹ est bõ. g̃ nõ ⟨effect⁹. assũpsit boiez. ¶ ꝑ. si assũpsit boiez: cõstat ꝙ nõ assũpsit boiez vl'ez: g̃ assumpsit hũc boiez: ꝫ hic bõ est ꝑsona: ergo assumpsit personã: qõ falsum est: ergo z ꝓmum.

Respõdeo dõz ꝙ id qõ assumif ꝫ itellectũ ꝓcedit vnionẽ: si g̃ dicaf bõ assũpt⁹ opz ꝙ itelligaf bõ anteq̃ itelligat assũpt⁹: bõ aũt ꝑticularis: qz vniuersalẽ nõ assũpsit: cũ nõ habeat eẽ in rerũ natura: est qd subsistẽs babẽs esse ꝙpletũ: qõ aũt hz eẽ ꝙpletũ in quo sbsistit: nõ põt vniri alteri nisi trib⁹ modis. vel accidẽtal'r: vt tũica boi: z hũc modũ vnionis ponit tertia opinio. vel per modũ aggregatiõis sic̃ lapis lapidi in aceruo: vel aliq̃ accidẽte sic̃ hõ vnif deo ꝑ amorẽ vel gratiã: z neutra hax ẽ vnio simplr ꝫ ꝫ gd: quaz ꝓmã posuit Dioscorus: alteraz Nestorij⁹ heretici: vt dicit Damas. 3. ca. 4. tertꝝ libri. vñ nullo mõ cõcedẽdũ est ꝙ hõ sit assũpt⁹. Sciẽduz tñ ꝙ ꝑ^a opinio nullũ ꝑdictoꝝ modozũ vnionis põebat. vñ nõ est heretica: ꝫ ponebat ꝙ erat facta vnio fm boc ꝙ ꝑsona vbi icepit esse illa substãtia: qõ gdem non est intelligibile: vt duoꝝ vnũ fiat alterũ nisi ꝑ cõuersiõez vni⁹ ad alterz: ĩmo ipossibile est vt ꝓi⁹ dictũ est: z ideo nõ sustinetur.

Ad primuz ergo dõz ꝙ oẽs auctoritates q̃ dicunt boiem assũptũ: exponi debẽt vt ponatur ꝺcretũ ꝙ abstracto. id est bõ ꝙ bũana natura. ¶ Ad z^m dõz ꝙ xp̃s est bõ: nõ quẽ assũpsit: ꝫ cui⁹ bũanã naturã assũpsit. ¶ Ad 3^m dõz ꝙ nõ est ꝓpter iefficaciã vniõis aie ad corꝑ⁹ ꝙ eoꝝ ꝺiũctio ꝫ ꝙ ꝓintelligiẽ vnioni ad diuinã ꝑsonã nõ facit boiez: ꝫ bũanã naturã in xp̃o: ꝫ est ex ℔ ꝙ nõ fuerũt vt cõiuncta per se subsisterent: ꝫ vt diuina persona in eis subsisteret. ¶ Ad quartũ dicẽduz ꝙ homo significat humanã naturã z supponit ꝑ suppõito subsistente in natura illa: quoꝝ vnũ est ex parte assumpti: alterz ex parte assumẽtis. ¶ Ad quintũ dicendũ qõ ℔ ꝙ facit cõiunctũ ex aĩa z corꝑe esse boiem nõ est ꝓpter aĩaz z corꝑ⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ vnionē aliquid positiue:ſz ex hoc ipſo q ipſuz cōpositū ex aīa ⁊ corpore non adiungit alteri ſubſiſtenti in natura compoſita:ſequit q coniunctū ſit homo:vñ ⁊ ſi xp̄us humanaz naturā quā aſſumpſit deponeret:ex hoc ipſo eſſet homo illud coniunctum ex duab⁹ ſubſtantys.

¶ Utz hō dicat ibi ꝓpoſitū ex duab⁹ ſubſtantys tm̄.

Adtertiuz ſic ꝓcedit.videt q hō non dicat niſi ꝓpoſitū ex duab⁹ ſubſtantys.hō eni p̄dicaī de xp̄o ⁊ de petro:⁊ nō eguoce dr̄:ſz cū dr̄ de petro nihil p̄dicatur niſi cōpoſitū ex duab⁹ naturis vel ſubſtātys: ergo ⁊ cū dicit de chriſto. ¶ P̄.in ſymbolo. Athañ.dr̄:ſic aīa rationalis ⁊ caro vn⁹ eſt homo:ita de⁹ ⁊ hō vn⁹ eſt xp̄s. ſed aīa nō includit in ſua ſignificatione carnē:nec ecōuerſo:g̃ nec hō dicit diuinitatē nec ecōuerſo. ¶ P̄.nihil eſt in xp̄o p̄ter tres ſubſtātias.ſi ergo hō diceret tres ſubſtātias tūc xp̄s erit tm̄ hō:qđ eſt falſuz. ¶ P̄.Totū nō dicit vniri parti:ſz pars toti vel parti:ſi ergo homo diceret tres ſubſtātias:videret q nō poſſet dici homo vnitus dei filio.

¶ Sz cōtra.homo eſt habēs hūanitatē:ſz habēs hūanitatē eſt diuina p̄ſona:ergo cū hūanitate q̃ cōtinet duas ſubſtātias hoc nomē hō dcīn de xp̄o dicit ēt diuinā p̄ſonaz:⁊ ſic dicit tres ſubſtātias. ¶ P̄.oē p̄dicatū ſubſtātiale cōtinēt aliquo mō ſuū ſb̄m:ſz hoc nomē hō p̄dicaī de filio dei nō accidētal̄r:ergo ꝓtinet p̄ſonaz filij dei:⁊ ſic nō dicit tm̄ compoſitum ex duabus ſubſtantys.

Reſpōdeo dōm q in q̃libet noīe eſt duo cōſidera re.ſ.id a quo imponit nomē qđ dicitur q̃litas noīs:⁊ id cui imponit qđ dicit ſubſtātia noīs:⁊ nomē p̄pe loquēdo dicit ſignificare formā ſiue q̃litatez.a q̃ iponit nomē.dicit vo ſuppōere p eo cui imponit. ¶rima g̃ opinio dicit q hoc nomē hō q̃tū ad ſignificatū ⁊ q̃tuz ad ſuppoſitū nō dicit niſi cōſtitutū ex duab⁹ ſubſtātys:qz hoc ꝓſtitutū ex duab⁹ ſubſtātys eſt ypoſtaſis ſubſiſtēs:p q̃ pōt fieri ſuppoſitio hui⁹ noīs hō.ſecūda vo opio dicit q cōſtitutū ex duab⁹ ſubſtātys tm̄ nō eſt ypoſtaſis ſubſiſtēs ſz natura in q̃ ſubſiſtit vbū dei.vñ nō pōt ponere q cōſtitutū ex duab⁹ ſubſtātys tm̄ ſit ſuppoſitū:cui nomē impon it:ſz forma a qua imponit.ſ.humanitas;illud vo cui nomē iponit qđ eſt ſubſiſtēs i hūana natura:eſt p̄ſona vbi.⁊ ideo hoc nomē homo ꝓphēdit tres ſubſtantias:ſed duas ex pte ſignificati.tertiam ex pte ſuppoſiti.

Ad primū ergo dōm q diuerſitas ſuppoſitiōis non facit equocationē:ſz diuerſitas ſignificationis. ¶ Ad ſecūdū dōz q Athañ.accipit hoiez ex pte nature ſignificate. ¶ Ad 3m dōz q termini in p̄dicato poſiti tenent formal̄r:in ſbo vo mal̄r.vñ.B nomē hō ſuppo nit ſuppoſitū eternū:qđ ſubſiſtit in duab⁹ naturis ⁊ tribus ſubſtātys.p̄dicat vo tm̄ naturā hūanā.vñ ſi diceret q eſt tātū hō:excluderet ois natura alia ab hūana.⁊ ꝓpter hoc nō cōcedit q ſit hō tm̄. ¶ Ad 4m dōz q hō dicit ꝓprie ⁊ ſimpl̄r; vnitus filio dei:qz dr̄ id qđ vnit ſeu ꝺiungitur.ſ. humanaz naturā:que eſt quaſi pars in hac vnione ⁊ id in quo fit vnio.ſcilicet ſuppoſitū vnū. Queſtio. II.

Deinde q̃rit de his q̃ ptinēt ad ſecūdam opinionē.⁊ circa B q̃rit tria.p° vtz xp̄s ſit vnū.ſcdo vtz bēat vnū eſſe.3° vtz p̄ſona xp̄i poſt icarnatiōem fuerit compoſita.

¶ Utz xp̄s ſit duo neutraliter.

AB primū ſic ꝓcedit.videt q xp̄s ſit duo neutral̄r. Iſido.eni dicit i lib.de tri. Mediatoz dei ⁊ hoiuz hō ieſus xp̄s:q̃uis aliud ſit de patre aliud de vgine nō tm̄ ali⁹:ſz vbiq̃uq; ē aliud ⁊ aliud ibi ſunt duo: g̃ xp̄s ē duo. ¶ P̄.Xp̄s eſt vnū vnitate icrea ta:⁊ eſt vnū vnitate creata:vnitas aūt creata nō ē vnitas icreata:g̃ xp̄s ē duo. ¶ P̄.ſic i tritate ſūt tres p̄ſone i vna eēntia:ita in xp̄o ſūt due nāe i vna p̄ſona:ſz ꝓpter vnitatē nāe dicit pater ⁊ filiꝰ vnū:q̃uis nō vn⁹:g̃ ꝓpter vnitatē p̄ſone xp̄s debet dici vn⁹ ⁊ nō vnū:ſz duo ꝓpter dualitatē naturarū. ¶ P̄.xp̄s fm q eſt de⁹ eſt aliqd qđ eſt p̄r.⁊ fz q ē hō:eſt aliqd qđ ē mater:ſz B qđ eſt p̄r.nō eſt B qđ ē mr̄:g̃ xp̄s eſt aliqd ⁊ aliqd :⁊ ita eſt duo. ¶ P̄.xp̄s ē aliqd paſſibile ⁊ aliqd impaſſibile:ſz paſſibile nō eſt impaſſibile:g̃ xp̄s ē aliqd ⁊ aliqd:g̃ nō eſt vnū. ¶ P̄.fz Dam.xp̄s to t⁹ ē vbiq; ñ tm̄ totū.ſz ē vbiq;:fz q ē de⁹:g̃ xp̄s ñ ē totū de⁹: ſed eſt aliqd ꝓter B qđ eſt de⁹:ſz ex B q eſt de⁹ ē aliqd:g̃ ē aliqd ⁊ aliqd:⁊ ſic idē qđ ꝓus. ¶ P̄.xp̄s nō eſt tm̄ hō.ſz hō p̄dicat aliqd vnū de ipo:g̃ xp̄s ñ eſt tm̄ vnū aliqd:g̃ ē duo. ¶ Sz cōtra.gcgd eſt:iō eſt: qz vnū nūero eſt:ſi g̃ xp̄s nō ē vnuz nihil eſt:qđ falſuz eſt. ¶ P̄.maioz ē ꝓueniētia nāe hūane in xp̄o ad naturā dīnā q̃ accūtis ad ſb̄m:ſz accidēs cū ſbo nō facit mūex:g̃ nec rōne hūane nāe ⁊ dīne dicit xp̄s eē duo. ¶ P̄.ea q̃ nō ſūt vnū nō poſſūt de ſe iuicē p̄dicari:ſz de⁹ p̄dicaī de hoie xp̄o ⁊ ecōuerſo:g̃ xp̄s eſt vnum.

Reſpondeo dōz q neutrū gen⁹ ē infoꝛme ⁊ indiſtictū:maſculinū vo eſt formatū ⁊ determiatū.vñ maſculinū non p̄dicaī abſolute niſi de re pfecta ſubſiſtēte.neutꝝ vo gen⁹ de re pfecta ſubſiſtēte ⁊ de nō pfecta:vñ nō p̄t dici q albedo vel hūanitas petri ē aliqs:ſz q ē aliqd.de petro āt poſſum⁹ dicer̄ q ē aliqs ⁊ q ē aliqd.ſil̄r i xp̄o de p̄ſona p̄t dici q ē aliqs ⁊ ē aliqd:de nā āt q ē aliqd:⁊ q nō ē aliqs.ſcdz igit ſecūdā opiniōez de q agit:illō aliqd qđ eſt nā aſſūpta nō p̄dicaī de xp̄o:qz nō bz rōnē hoīs:ſz hūanitat⁹ aliqd g̃ fz q p̄dicaī de xp̄o ñ ſignificat tm̄ nāz:ſz ſuppoſitū nāe:⁊ qz pl̄rale eſt geminatū ſingulare:iō xp̄s nō poſſet dici aliq̃:niſi eēnt i eo duo ſuppoſita nāꝝ:qđ negat ſcda opinio:⁊ ſil̄r 3a.⁊ iō vtraq; opinio dicit q xp̄s ē vnū:ſz ſecūda dīc q eſt vnū p ſe.tertia vo q vnū p accidēs ſic alb⁹ hō:ſz p⁹ opinio dic q aſſūptū nō tm̄ bz rōnē hūanitatis ſz ēt hoīs:⁊ tm̄ nō pōt dici aliqs: qz eſt alteri digniozi adiūctū:ſz dr̄ aliqd:⁊ illud aliqd p̄dicaī de p̄ſona aſſumēte:⁊ iō ſeq̃t q xp̄s ſit aliqd.ſ.aſſumēs ⁊ aliqd .ſ.aſſumptū ⁊ q ſit duo neutraliter:ſz nō maſculine.

Ad primuz ergo dōm q aliud partitiuū ē.vñ reg rit aliqd a quo diuidaī:cū aūt dr̄ xp̄s eſt aliud ⁊ aliud:cū aliō nō p̄dicet naturā tm̄:ſz ſuppoſitū nāe:qz hūana nā de xp̄o nō p̄dicaī:regrit q ſit ibi aliquid diſtictū vel diuiſuz a ſuppoſito hūane nāe:qđ de xp̄o p̄dicet:B aūt nō pōt ee fz ſecūdā opinionē:qz ſuppoſitū diuine nature ñ ē aliō a ſuppoſito hūane nature:nec dīna nā q̃ de xp̄o p̄dicaī ē aliud a ſuppoſito eius:nec p ꝓſequens a ſuppoſito hūane nature.vñ fz hāc opinionē xp̄s nō dicit ꝓpe aliud ⁊ aliud:ſz exponēdū ē alteri⁹ nature.p⁹ vo opinio q diſtinguit ſuppoſita naturaruz pōt dicere q xp̄s eſt aliō ⁊ aliō. ¶ Ad 2m dōz q termini nūerales;vt in p° dcīn eſt:ſe habēt cōiter ad p̄ſonā ⁊ naturā:vñ loquēdo de vnitate p̄ſonali ē tm̄ vna i xp̄o:fz quā dr̄ vn⁹ xp̄s.loquēdo āt de vnitate nāli ē duplex vnitas:nō tm̄ ſeq̃t q xp̄s ſit vnū ⁊ vnū:qz vnū qđ de xp̄o p̄dicaī nō referet tm̄ ad naturā:ſz ad ſuppoſitū nature:qđ nō gemiaī. ¶ Ad 3m dōz q natura dīna p̄dicaī i recto de p̄ſonis ꝓpter idētitatē rei:ſz due nature q̃ ſūt in xp̄o nō p̄dicaī de eo i recto:q̃uis.n. diuina natura p̄dicet de eo i recto:ñ tm̄ hūana:ſic nec ō aliq̃ alio hoie:ſi aūt tres p̄ſone differrēt fm rem a nā:q̃uis eēt vna nūero i eis:nō tm̄ poſſ⁹ ꝓpter B dici q tres p̄ſone eēnt vnū ſimpl̄r:ſed fozte q eſſet vn⁹ de⁹ ſic multi hoies dicūt vnus ppl̄s. ¶ Ad 4m dōz q cū dr̄ xp̄s ē aliqd qđ ē mr̄.ly aliqd. ñ p̄dicat tm̄ nāz:ſz ſuppoſitū nāe:vt pz ex p̄dcis:relatiuū āt refert ſuū añe:nō gra ſuppoſiti:ſz gra nāe:mr̄.n.ñ ꝓueit

cū filio in ſuppoſito:ſz in nā:relatiuū aūt nō refert idē fm ſuppoſitū:ſz q̃nq; idē fz naturā ſpeciei:cū vo dicit.ē aliqd qđ eſt p̄.ly aliqd.p̄dicat naturā diuinā.vñ ex B ſequit q hūana natura nō ſit diuīa natura:nō aūt q xp̄us ſit duo.

¶ Ad gntū dōz q cū dicit xp̄us eſt aliqd paſſibile:ly aliqd.nō p̄dicat naturā:ſz ſuppoſitū hūane nature:qz ꝓpetates nature denoiatiue p̄dicaī de ſuppoſito:q̃uis nā de eo nō p̄dicet:⁊ etiā ꝓprietates ptiū.Petr⁹ eni q̃uis nō ſit capill⁹:eſt tm̄ criſpus:cuz vero dr̄ xp̄us eſt aliqd ipaſſibile:ly aliqd.p̄dicat ſuppoſitū dīne nāe:qđ ñ eſt aliō q̃ ſuppoſitū hūane nāe:vl̄ ēt dīnā naturā:que nō ē aliō a ſuo ſuppoſito. vñ nō ſeq̃t q ſit ibi aliud ⁊ aliud:media eni falſa eſt:q̃ dic q aliqd paſſibile nō eſt aliqd ipaſſibile:idē eni ſuppoſitū qđ eſt paſſibile fm vnā naturā:eſt impaſſibile fm aliam.

¶ Ad ſextū dōz q tot⁹ refert ad p̄ſonā:totū aūt ad nām. totū aūt fz q hic ſumit̄ cui nihil deeſt:⁊ qz nihil deeſt de p̄ſonalitate filij quā ſignificat nomē xp̄i fz q nō ſit vbiq; qz eſt p̄ſona eterna:iō dr̄ totus vbiq.deeſt aūt aliqd de natura ei fz q nō eſt vbiq:ſz tamē illud aliqd nō p̄dicaī de xp̄o.vñ nō ſequit q xp̄s ſit aliqd ⁊ aliqd:fz q i eo ſit aliqd ⁊ aliquid. ¶ Ad 7m dōz q termini in p̄dicato poſiti tenent formal̄r.vñ nō ꝓcedit iſta.q xp̄s ſit tm̄ hō:qz excluderet ois alia natura.ly aliqd.aūt ⁊ ly vnū.nō determinant aliquā formā vel naturā:ſz determinatū ſuppoſitū fz q de xp̄o p̄dicant:nō.n.determināt niſi illud circa qđ ponunt. vñ ſi diceret.xp̄s eſt tm̄ vnū vel tm̄ aliqd:nō excludit aliā naturā:ſz aliō ſuppoſitū:⁊ iō hec eſt vera.Ēpe eſt tātū aliqd vnū.⁊ eſt i ꝓceſſu illo fallacia conſequētis:qz aliqd vnū eſt ſuperi⁹ ad hominem:procedit ergo negatiue ab inferiozi ad ſuperius cum dictione,excluſiua.

¶ Utz in xp̄o ſit tm̄ vnum eſſe.

AB ſecunduz ſic ꝓcedit.videt q in xp̄o nō ſit tātū vnū eē: ois eni forma ſubſtātial̄ dat eſſe:ſz aīa eſt forma ſubſtantialis:ergo dat eſſe:ſed nō dat eſſe diuine p̄ſone:qz B eſt eternū:ergo dat aliō eē. ergo in xp̄o nō tm̄ ē vnū eſſe. ¶ P̄.vnū ē eē filij dei ⁊ p̄ris: ſi ergo vnū eſt eſſe bui⁹ hoīs ⁊ filij dei:vnū erit eſſe huius hoīs ⁊ dei patris:ſz nulla eſt maioz vnio q̃ ea q̃ eſt aliq̃ ꝓ fz eſſe vnū:ergo hūanitas eſt vnita deo patri. ¶ P̄.in diuinis nō eſt eſſe niſi eſſentiale:ſi ergo vnio hūane nature ad diuinā facta eſt in eē filij dei facta eſt in eſſentia:qđ eſt impoſſibile. ¶ P̄.diffinitio eſt oratio idicans qd eſt eē:ſz hō fz eandē diffinitionē p̄dicaī de xp̄o ⁊ de petro:ergo eſt idē eſſe hūanitatis illi⁹ hoīs cū eſſe petri fm ſpeciez:ſz eſſe filij dei nō eſt idē ſpē cū eſſe petri:ergo in xp̄o nō eſt tantū vnū eſſe. ¶ P̄.de quocūq; reſponderi pōt ad queſtionez factā p An eſt:habet ꝓpriū eſſe:ſz hec queſtio fit nō tātū de p̄ſona:ſz etiā de natura:ergo eſſe non tm̄ eſt p̄ſone:ſed etiā nature:in xp̄o aūt ſūt due nature:g̃ i xp̄o ſūt duo eē. ¶ Sz ꝓtra.oē qđ habet p ſe eſſe eſt ſubſiſtēs.ſi ergo in xp̄o eſt duplex eē:ſunt ibi duo ſubſiſtētia:ergo due ypoſtaſes: qđ ſupza ipzobatū eſt. ¶ P̄.q̃uq; differūt fz eē:vnū eoꝝ nō p̄dicaī de altero:ſz de⁹ eſt hō ⁊ ecōuerſo:ergo eſt eſſe vnū dei ⁊ hoīs. ¶ P̄.vni⁹ nō eſt niſi vnū eſſe:ſed xp̄s eſt vnū:vt dcīn eſt:ergo habet vnū eſſe tantum.

Reſpondeo dōz q fz p̄bz.5.Metha. eſſe duob⁹ modis dicit̄.vno mō fz q ſignificat vitatē ꝓpoſitōis fz q eſt copula:⁊ ſic.vt cōmētatoz ibidē dicit:ens eſt p̄dicatū accūtale:⁊ B eē nō eſt in re:ſz in mēte que cōiūgit p̄dicatū cuz ſbo:vt dict p̄bz.in.6. Metha.vñ de B nō eſt hic queſtio.alio mō dicit eſſe qđ ptinet ad naturā rei fm q diuidit̄ fm decē genera:⁊ hoc qdē eē eſt in re:et eſt actꝰ ētis reſultās ex p̄ncipys rei:ſic lucere eſt actꝰ lucentis:aliq̃ tm̄ ſumit̄ eſſe ꝓ eſſentia fm quā res eſt:qz per actꝰ ꝓſueuerūt ſignificari eoꝝ p̄ncipia:vt potētie vel habit⁹. Loq̃ndo igit de eē fz q eſt actus entis:ſic dico q fm ſecūdā opinionē opz pōere tm̄ vnū eē.ſcōm alias aūt duas opz ponere duo eē:eē eni ſubſiſtēs eſt qđ habet eſſe tāq̃ eius qđ eſt:q̃uis ſit nature vel forme tāq̃ ei⁹ quo eſt. vñ nec natura rei nec ptes ei⁹ ꝓprie dicunt eſſe:ſi eē p̄dicto mō accipiaī:ſimil̄r aūt accidētia:ſuppoſitū completū qđ eſt fm oīa illa.vñ etiā phs dicit in.xi.Metha. q̃ accidēs magis ꝓprie eſt entis q̃ ens.p̄ma ergo opinio q̃ ponit duo ſubſiſtentia ponit duo eſſe ſubſtantialia:ſimil̄r tertia opinio:qz ponit q ptes hūane nature adueniūt diuine p̄ſone accidētaliter:ponit duo eſſe:vnuz ſubſtātiale:⁊ aliud accidētale.ſecūda vo opinio:qz ponit vnū ſubſiſtēs:⁊ pōit hūanitatē nō accidētaliter aduenire diuine p̄ſone: opz q ponat vnū eſſe.ipoſſibile eſt eni q vnū aliqd habeat duo eſſe ſubſtātialia:qz vnū fundaī ſup ens.vñ ſi ſint plura eē: fz que aliqd dicit ens ſimpliciter:impoſſibile eſt q dicaī vnū:ſz nō eſt incōueniēs q eſſe vni⁹ ſubſiſtētis ſit p reſpectū ad plura:ſic eē petri ē vnū:habēs tm̄ reſpectū ad diuerſa ꝓncipia ꝓſtituētia ipſuz:⁊ ſil̄r ſuo modo vnū eſſe xp̄i bz duos reſpect⁹.vnū ad naturā humanā:alterū ad diuinā.

Ad primum ergo dōz q forma facit eē:nō ita q illō eē ſit materie aut forme:ſz ſubſiſtētis:qñ ergo ꝓpoſitū ex mā ⁊ forma eſt per ſe ſubſiſtēs: acgrit ex forma illi cōpoſito eſſe abſoluturz p ſe:qñ aūt nō eſt p ſe ſubſiſtēs nō acgrit p formā eē illi ꝓpoſito:ſz ſbſiſtēti cui B adiūgit̄:acgrit reſpect⁹ fz eē ad B qđ ei addit̄:ſic ſi ponam⁹ hoiez naſci ſine manu.⁊ manū p ſe ſeparatiz fieri:⁊ poſtea ei miraculoſe ꝺiūgi:cōſtat q forma man⁹ cauſabit eſſe manuꝫ per ſe ſubſiſtētis:ſed poſtq̃ cōiūgit̄ hoi acgrit ex forma man⁹ aliq̃ eē manui:qz man⁹ nō habet eſſe ꝓpriuz:ſz acquirit̄ homini reſpect⁹ ad manū fm ſuuz eſſe. Ita etiā dico q aīa i xp̄o nō acgrit ꝓpriū eſſe hūane nature:ſz filio dei acquirit reſpectū fm ſuū eſſe ad naturā hūanam: qui tm̄ reſpectus nō eſt aliqd fm rem in diuina p̄ſona.ſed aliqd fz rōnē:vt dcīn eſt de vnione. ¶ Ad 2m dōm q aliō eſt de deo ⁊ de oīb⁹ alys reb⁹.qz in deo ipſa eſſentia ſubſiſtēs eſt.vñ ſibi fm ſe debet eſſe:imo ipſa eſt ſuū eſſe ſubſiſtens.vnde eſſentia a p̄ſona nō differt fm rem:⁊ ideo eſſe eſſentie eſt etiā p̄ſone:⁊ tm̄ p̄ſona et eſſentia rōne differūt. q̃uis ergo vnū ſit eſſe:pōt tamē eſſe cōſiderari vel ꝓput eſt eſſentie:⁊ ſic nō vnit hūanitas in eſſe diuino.vñ nō vnit patri:vel pōt cōſideraī ꝓput eſt p̄ſone:⁊ ſic vnit in eſſe diuino. Et per hoc patet ſolutio ad tertiū. ¶ Ad q̃rtū dōm q p̄bs accipit ibi eſſe p eſſentia vel quidditate:quā ſignat diffinitio. ¶ Ad quintū dicendū q illa obiectio procedit de eſſe fm q ſignat veritatē ꝓpoſitionis:ſic enim pōt dici nō tantum de bis que ſunt in re:ſed de bis que ſunt in intellectu:de quibus poteſt locutio formari.

¶ Utz perſona verbi poſt icarnatiōez ſit ꝓpoſita.

AB tertiū ſic proceditur.videt q p̄ſona verbi poſt icarnationez nō ſit cōpoſita:oē eni cōpoſitū eſt meli⁹ cōponētibus quia bonum additū bono facit magis bonū:ſz diuinitate nō pōt eſſe aliqd melius:ergo ex diuinitate ⁊ humanitate nō pōt fieri vna perſona cōpoſita ¶ P̄.i xp̄o nō eſt niſi p̄ſona eterna:ſz nullū eternū eſt cōpoſitū: ergo p̄ſona xp̄i nullo mō eſt cōpoſita. ¶ P̄.ad ſimplicitatē diue eſſentie ptiet q nō ſit cōpoſita:nec alteri cōponibilis:ſz p̄ſona diuina eſt q̃lis ſimplicitatis cuz eſſentia:ergo nec in ſe pōt dici cōpoſita:nec alteri cōponibilis. ¶ P̄.ſic dicit p̄bs.3.phicoruz pars habet rōnez materie ⁊ iperfecti:ſz ois imperfectio ⁊ materialitas a deitate eſt aliena:ergo nō pōt eſſe pars alicui⁹:ſz ois ꝓpō eſt ex ptib⁹: g̃ p̄ſona xp̄i nō pōt eē ꝓpoſita ex diuinitate ⁊ hūanitate.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Sed ꝓtra est qđ dicit Damasce. duas nās vnitas inuicē in vnam compositam ypostasim filij dei. ¶P. Leuitici. 5. sup illđ. Decimā ꝑtem ephi. glo. idest xp̄i būanitatē. Ephi enī tres modios capiēs significat trinitatē: g̃ būanitas xp̄i est pars alicui⁹ ꝓsone in trinitate. ¶P. Athan. in symbolo. Sic aīa rōnalis ⁊ caro vn⁹ est hō: ita de⁹ ⁊ hō vn⁹ est xp̄s: sed aīa rōnalis ⁊ caro sunt ꝑtes hois: ergo deus et homo sunt ꝑtes xp̄i. ¶P. omne totū est compositū ex ptibus: ſz Damasce. dicit qꝫ xp̄s tot⁹ fuit in iferno: nō tamen totū: ⁊ sil'r vbiqꝫ est nō totus: sed totus: qz nō est vbiqꝫ nisi ſz alterā nāz: g̃ due nāe sūt ꝑtes ꝓsone xp̄i cōposite ex eis.

Respōdeo dōm qꝫ ad rōnem toti⁹ ptinēt duo: vnū .s. qꝫ esse totius ꝓpositi ptinet ad omnes ptes: qz ꝑtes nō habent ꝑpriū esse: ſz sunt per esse toti⁹: vt dcm̄ est. aliud est qꝫ ꝑtes componētes causant esse totius. scđm aūt tertiam ⁊ ꝓximam opinionē neutrū bozū iuenit in xp̄o: qz opinio ꝑma dicit qꝫ hic hō habet esse suuz ꝑpriz. vn̄ esse diuine ꝓsone ad ip̄m nō pertinet. Similiter tertia opinio dic̄ qꝫ est esse supadditus ad esse diuine ꝓsone accidēt̄aliter. vn̄ aīa ⁊ corꝑ nō dicunt ꝑtes ꝓsone: sic nec accidētia subiecti. vnde neutra ponit ꝓsonaz verbi cōpositaz. Sz secunda ponit vnū eē in xp̄o. vn̄ esse diuine ꝓsone ptinet ad vtrāqꝫ nām. nō tn̄ illud esse causat ex cōiunctione naturarū: sicut esse cōpositi causat ex cōiunctiōe cōponētiuz. vn̄ fm hāc opinionē ꝓsona xp̄i post incarnationez pōt dici aliqꝫ mō cōpositaꝫ: inqꝫtuz ibi saluat aliqꝫ cōditio cōpositi: nō tn̄ est ibi vera rō compositiōis: qz deficit ibi altera ꝓditio: vn̄ etiā nō est in vsu modernoꝝ hāc opinionē tenētiū qꝫ dicāt ꝓsonā cōpositā: nec dicēdum qꝫ dicat cōposita fm expositionē nois q̃si cum alio posita: qz sic ꝓma opinio ⁊ tertia ponerent ꝓsonā compositā: sicut ⁊ secunda.

Ad ꝓmū ergo dōz qꝫ in ꝓsona cōposita q̃tuis sint plura bona q̃ ꝑ ꝓsona simplici: qz est ibi bonū icreatuz ⁊ bonum creatuz: tn̄ ꝓsona cōposita nō est maiꝰ bonū q̃ simplex: qz bonū creatū se habet ad bonum icreatuz sic̄ punct⁹ ad lineā: cū nulla sit ꝓportio vnius ad alterz. vn̄ sic̄ linee additū pūctū nō facit maiꝰ: ita nec bonuz creatū additū ꝑ ꝓsona bono icreato facit meliꝰ: vel ēt qz tota rō bōitatis omniū bonoꝝ est in deo. vn̄ ⁊ ipe dic̄ oē bonū. vn̄ non pōt sibi fieri additio alicuius boni. qđ in ipso nō sit. ¶Ad secūdū dōm qꝫ ꝓsona nō dic̄ cōposita q̃si esse suū sit ex multis cōstitutū: hoc eni est ꝛtra rōnem eterni: ſz qz ad mlta se extēdit q̃ assumūt in illđ eē. ¶Ad tertiū dōm qꝫ de rōne sūme simplicitatis est qꝫ nec sit cōposituz ex ptib⁹: nec cōponibilis alteri tanq̃ ps: sic aūt ꝓsona nō est cōposita: qz neq; est ps neq; ex ptib⁹ ꝓstituta. ¶Ad quartū dōz qꝫ q̃tuis cōpositio q̃tū ad aliqd saluet̄ in icarnatiōe ꝛbi: nullo tn̄ mō est ibi rō ptis. diuinitas enī pars esse nō pōt ꝑpter impfectionez q̃ est de rōne partis: būana aūt nā sil'r nō pōt esse pars: qz cōparté nō habet: vl etiā: qz nō causat eē ꝓsone q̃ dic̄ cōposita. ⁊ ideo magr̄ dicit in sequēti dis. qꝫ inexplicabilis est illa cōpositio que nō est ptiū: rō aūt dic̄ a magistris vnio exigitiua: qz tot cōprehēdunt̄ in ꝓsona quot exigūt̄ ad op⁹ redēptiōis: vt sit de⁹ qꝫ posset. ⁊ hō qꝫ deberet satisfacere. ¶Ad quintū dōz qꝫ Damasceno⁹ dicit cōpositā ypostasim inquātum est ibi aliquid de rōne cōpositiōis: nō qꝫ sit simpliciter cōposita quantum ad perfectam rōnem compositionis. ¶Ad sextū dicendum qꝫ allegatio illa sumitur quantum ad similitudinez numeri: nō quantū ad similitudinē totius ⁊ partis. ¶Ad septimū dōz qꝫ similitudo illa est quātuz ad aliqd ⁊ nō quātum ad oīa: vt ꝑz ex dictis. ¶Ad vltimum dōm qꝫ totū ꝑter hꝫ qꝫ est cōpositū ex ptib⁹ habet aliud de rōne sui. s. qꝫ ei nihil deest eoruz que debet habere: ⁊ fm hoc sumitur a Damasce. ¶Questio. III.

Deinde querīt̄ de his que ꝑtinent ad rem tiā opinionē: ⁊ circa hoc querūt̄ duo. ꝓmuz vtz ex aīa ⁊ corꝑe xp̄i fuerit aliqd cōpositū. secūdo vtz aīa ⁊ corꝑ fuerūt vnita diuine persone accidēt̄aliter.

¶Utz i xp̄o fuerit aliq̃ ꝓpo anime ⁊ corꝑis.

A D ꝓmuz sic ꝓcedit̄. videt̄ qꝫ nō fuerit aliq̃ cōpositio aīe ⁊ corꝑis i xp̄o. supra eni. dis. 2. ꝓbauit magister qꝫ noīe būane nature intelligit aīa ⁊ corꝑ: nec ita accipit̄ in xp̄o sic̄ in alijs: cū ergo in alijs hoib⁹ accipiat̄ humana natura ꝑ eo qꝫ cōpositū est ex aīa ⁊ corꝑe: videt̄ qꝫ in xp̄o accipiat̄ ꝑ ptib⁹ nō cōpositis. ¶P. Damas. dicit qꝫ in dño iesu nō est cōmunē speciē accipe: ſz ex aīa ⁊ corꝑe vnitis cōsurgit natura speciei: ergo videt̄ qꝫ nō fuerūt adinuicē vnita in xp̄o. ¶P. post vltimā cōpositionē nō potest esse alia cōpositio: ſz vltima compositio in natura est aīe rōnalis ad corꝑ: ergo si ista vnio esset in xp̄o nō posset seq vnio ad diuinā ꝓsonā. ¶P. aīa nō ꝓiūgit carni nisi corꝑ viuificet ipaz: ſz caro poterat viuificari ex vnione ad ipaz vitā. s. ꝛbū: g̃ nō oportuit qꝫ carni vniret̄. ¶Sz ℥. hō vnitoce dic̄ de xp̄o ⁊ alijs hoib⁹. alias nō eēt eiusdē speciei: nec ꝑ euz deberet satisfieri ꝑ peccatis: humani generis: ſz de rōne hominis fm qꝫ ꝓdicat̄ de alijs est ꝓpositio aīe ⁊ corꝑis: g̃ ⁊ in xp̄o fuit vnio aīe ⁊ carnis. ¶P. corꝑ nō est animatū: nisi aīa cōiūgat̄ ei q̃si forma: si ergo aīa nō fuisset vnita corꝑi xp̄i q̃si forma: fuisset corꝑ illud ianimatū: ⁊ ita nō fuisset assumptibile. nota

Respondeo dōm qꝫ vnio aīe ad carnez cōstituit rōnem hois ⁊ oīuz partiū eius. vn̄ remota aīa nō dic̄ hō: nec oculus nec caro nec equinoce sic hō pict⁹: ⁊ ideo si tollat̄ vnio aīe xp̄i ad carnē ei⁹: sequit̄ qꝫ nō sit hō ꝝus: nec caro ei⁹ vera: qđ est cōtra articulū fidei: ⁊ ideo hec opinio tertia nō solū est falsa: sed hereticа: ⁊ in cōcilio a papa Alexādro ꝓdēnata: tamē ista opinio videt̄ ex eodē fōte ꝓcessisse cuz ꝑ⁹. s. ex hꝫ qꝫ credebāt oē ꝓpositū ex aīa ⁊ corꝑe habere rōnē hois: ⁊ iō qz ꝑ⁹ opio posuit aīaz ⁊ corꝑ⁹ vnita adiuicē eē assūpta: coacta fuit ponere hoiem eē assūptū ⁊ xp̄z eē duo: hoc aūt opinio: vt hꝫ negaret posuit aīaz ⁊ cōp⁹ eē assūpta ñ vnita. z⁹ vo vtrūqꝫ euitat: vt dcz ē.

Ad ꝓmuz g̃ dōz qꝫ nō fuit itētio magistri dicere qꝫ būana nāz in xp̄o significēt̄ corꝑ⁹ ⁊ aīa ñ vnita: nō. n. quātū ad hꝫ assignat differētiā: ſz quātū ad hꝫ qꝫ būana nā in alijs ꝓsurgit ex oib⁹ q̃ sbstātialr̄ i ipsis sūt. in xp̄o aūt nō: ſz solū ex corꝑe ⁊ aīa. ¶Ad secūdū dōz qꝫ Damas. logr̄ quātū ad vnionē diuinitat̄ ad būanā nāz qꝫ q̃ nō ꝓsurgit z⁹ nā speciei: nō quātū ad vnionem aīe ad corꝑ⁹. ¶Ad 3ᵐ dōz qꝫ cōpositio aīe rōnal'is ad carnē ē vltia i opib⁹ nāe: ſz cōpositio būanitat̄ ad ꝓsonā vbi nō fit operatiōe nāe: ſz ꝑtute dīna. ¶Ad 4.ᵐ dōz qꝫ vbū viuificat carnē xp̄i actie ⁊ nō formal'r: ⁊ iō regrit̄ aīa q̃ formal'r viuificet.

¶Utz būana natura vbo accñtal'r vniat̄.

A D secundū sic ꝓcedit̄. videt̄ qꝫ būana natura accñtal'r vbo vniat̄. Philip. 2°. Habitu inuēt⁹ vt hō: g̃ cū habit⁹ sit genꝰ accñtis: videt̄ qꝫ de⁹ fuerit hō accñtal'r. ¶P. oē qđ aduēit post eē ꝛpletū ē accīs. ſz būana nā aduenit filio dei post eē ꝛpletuz ipsi⁹: g̃ aduenit ei accñtal'r. ¶P. fm philosophū: in sbiecto dicit̄ eē qđ est in aliq̃ nō sic̄ ꝑs: ſz būanitas in xp̄o nō est sic̄ ꝑs: vt dcm̄ est: ergo est in eo sic̄ in subiecto: ſz in sbiecto eē ē ꝑpriū accñtis: ergo vnit̄ vbo accñtal'r. ¶P. accidens est qđ adest ⁊ abest ꝑter subiecti corꝛuptionē: ſz būana natura boc mō se habet ad ꝓsonā filij dei: ergo vnitur ei accidentaliter.

¶Sed cōtra est decretalis alexandri pape: cū inquit xp̄s

fit perfectus deus: ⁊ ꝑfect⁹ hō: q̃ temeritate audēt qdā dicere qꝫ xp̄s fm qꝫ hō nō ē aliqd: ſz ꝓdicatū accidētale nō ꝓdicat aliqd: ſz aliq̃l'r se hās: g̃ hō nō est ꝓdicatū accñtale. ¶P. Aristotiles in ꝓmo phisicoꝝ dic̄: qđ vere ē idest substātia: fit accidēs nulli: ſz būanitas ē suba: g̃ nō pōt dici accidēs alicui. ¶P. si ē accidēs oz qꝫ alicui accidat: nō hoi: qz ꝑ se ꝓuenit ei humanitas: ergo accidit filio dei: qđ ē contra Boe. g dicit qꝫ in deo nō ē aliqđ accidens.

Respōdeo dōz qꝫ q̃uis ℔ qđ ē accidēs i se possit eē aliquo mō suba alicui vt color albedini: tn̄ qđ ē in se suba nō pōt eē accīs alic⁹: q̃uis ꝺiūctio vni⁹ suba ad alterā possit eē accīs: vt si vna suba alteri accidēt̄aliter aduenire dicat̄ sicut vestis boi: ſz hoc nō pōt eē nisi dupliciter: vel qꝺiūgat̄ ei fm ꝓtactū sicut vestis boi: vel sicut doliū vino: aut sicut mobile motori: sicut ãgelus ꝺiūgit corꝑi qđ assumit: ⁊ cū ꝓtact⁹ nō sit nisi corꝑis ops di cere qꝫ būana nā non pōt aduenire diuine ꝓsone: nisi sicut mobile motori: vt dicat̄ xp̄s hoc mō assūpsisse nāz būanā: sicut ãgelus assumit corꝑ⁹ vt oculis mortaliū videat̄ sicut dr̄ in lr̄a: ⁊ sicut spūssanct⁹ visus est in colūba: hec aūt assūptio nō vere facit ꝑdicari assūptū de assumēte: nec ꝑpetates assūpti vere ⁊ trāsfert in assumētē. nō. n. angelus assumens corꝑ⁹ ad hois silitudinē vere ē hō: nec vere ꝛz aliqs ꝓprietates hois: neqꝫ spūssanct⁹ pōt dici minor seipso ꝓp spēm colūbe in qua apparuit: vt dicit Aug⁹. vnde ꝑz qꝫ hec opinio nō pōt dicere qꝫ filiꝰ dei vere sit hō vel vere sit passus: ⁊ iō cū neget veritatē articuloꝝ ꝺēnata ē: q̃si hereticа: tn̄ ēt quātū ad hāc positionē ꝓcedit ab eodē fonte cum ꝓma. s. ex hoc qꝫ humana nā nō assumeret̄ ad eē diuie ꝑsone. vn̄ ꝓma opinio ponebat qꝫ assūptū habebat eē ꝑ se in q̃ subsistebat. hec aūt tertia opinio ponit qꝫ nō subsistit assūptū neqꝫ ꝑsona in eo: sed est eē accidēt̄ale superadditū.

Ad ꝓmū ergo dōz qꝫ humana nā in xp̄o habz alia quā silitudinē cū accidēte ⁊ ꝓpriꝺe cuz habitu quātū ad tria. ¶Primo quia aduenit persone diuine post esse cōpletum: sicut habitus: ⁊ oīa alia accidētia. Secūdo qz est in se subsistātia: ⁊ aduenit alteri sicut vestis homini. Tertio quia meliozat̄ ex vnione ad verbū: ⁊ non mutat verbū: sicut vestis formaī fm formā vestiētis ⁊ nō mutat vestiētē. vnde antiqui dixerūt qꝫ vergit in accidēs. ⁊ quidā ꝑpter hoc addiderūt qꝫ degenerat in accidēs: qđ tn̄ nō ita ꝑprie dr̄: qz nā humana in xp̄o nō degenerat: immo magis nobilitatur. ¶Ad scōm dōm qꝫ quāuis aduenīat post esse cōpletuz: nō tamē est accidēt̄aliter aduenīēs quia trahitur ad vnionē in illo esse sicut corꝑus aduenīet anime in resurrectione. ¶Ad tertiū dōm qꝫ quāuis non ꝑprie possit dici pars: tamē aliquid habet de ratione partis: qđ nō habet accidens: vt patet ex dictis. ¶Ad q̃rtum dōm sicut ad secundū.

¶Expositio textus.

Queritur an bis locutiōib⁹.) Dic ponit tres qōnes. ꝓia est vtrū hō aliqd predicet de xp̄o: ⁊ fm ꝓmaz ⁊ secūdaz opinionem ꝑdicat aliquid: qz de eo ꝑdicat̄ in quid: qz ē vnio substātialis. scđz vo tertiā opinionē nō predicat aliquid: ſz aliquo modo se habēs. Secūdam qōnem ponit ibi. (Et an ita cōueniat.) vtrū homo factus sit deus: sicut deus factus est homo: qđ ꝓma opinio ꝓcedit. secūda ⁊ tertia nō: ꝑprie loquēdo: vt in sequēti dis. patebit. Tertia questio est si per huiusmodi locutiōes nō dicitur de⁹ factus aliqd: quis erit i bis itellect⁹. ⁊ hāc ponit ibi. (Et si ex bis locutionib⁹.) (Alij enim dicunt:) Dic ponit positiōes ꝓme opinionis nō omnes: sed que sufficiūt ad intellectuz eius: ⁊ ꝓma positio est radix opinionis. scz qꝫ anima ⁊ corꝑus assumūtur vnita: quod est cōtra tertiaz nō solū ad cōstituendum humanitatē: sed etiaz hominem qđ est contra secūdam: ⁊ hoc est qꝫ dicit: hominē quēdam: ⁊ qꝫ ista vnio anime ad carnē ex qua cōstituitur homo precedit vnionē ad verbū fm intellectum: ⁊ hoc est qꝫ dicit. ⁊ ille homo cepit ℣. nō autez tempoze: ⁊ hoc est qꝫ dicit. In ipsa verbi incarnatiōe. secūdā positionez ponit ibi. (Loc̄ dunt etiaz.) ⁊ hoc est qꝫ homo est assumptus ⁊ qꝫ assumēs est assumptū: qđ notatur in hoc qꝫ dicit. Tamē esse verbū: ⁊ qꝫ per assumptionē deus factꝰ est homo: vnde dicit. (Et ea ratiōe.) tertia est qꝫ homo factꝰ est deus ⁊ ecōuerso ibi. (Unde vere dicit:) quarta est qꝫ homo dicit cōpositū ex duabus substātijs. ibi (Cūqꝫ dicāt.) (Sz ne de suo.) Dic iducunt auctoritates ad ꝓbādū ꝓmā opinionē. Et sciēdū qꝫ quattuoz ꝓbāt ꝓdictas auctoritates. primū est qꝫ christus est duo qđ ꝑbant per ꝓmā auctoritatē que incipit ibi. (Cū legitur ex illo verbo.) (Utrūqꝫ simul vnā personā.) Itez per secūdā que incipit ibi. (Jesus xp̄s) ex illo verbo. (Utraqꝫ substātia: scz diuina ⁊ humana.) ex illo. (Aliud ꝑterverbū.) Itez per q̃rtaz que incipit ibi. (Agnoscam⁹ geminā substātiā.) ex illo verbo. (Utrū aut simul.) qꝫ autez dicit. (Utraqꝫ xp̄s.) intelligendū est nō ꝑprie dici: sed materialiter sicut parice: ⁊ tectū dicitur dom⁹: qꝫ vero dicit. Aliud ⁊ aliud: itelligēdū est alterius ⁊ alterius nature scđm qđ ꝑbatuz est qꝫ homo factus est de⁹: ⁊ hoc ꝓbant per tertiā auctoritatē que icipit ibi. (Quid natura humana.) ex illo verbo. (Quib⁹ meretur iste homo.) Itē ex gnta que incipit ibi. (Ille homo aūt a verbo.) ex illo verbo. (Ex q̃ ille hō esse cepit.) Itē ex sexta q̃ icipit ibi. (Dō qcū q̃.) ex illo verbo. (Dō ille ab initio) Itē ex septia q̃ icipit ibi. (Gratia dei:) ex illo verbo. (Una cū illa persona filiꝰ dei fieret:) qđ qualiter itelligēdū sit in sequēti dis. dicetur Tertium est qꝫ homo sit assumptꝰ: ⁊ hoc ꝑbant per auctoritatē quintā que incipit ibi. (Ille homo:) que expresse ℔ dicit: ⁊ hoc in precedenti dis. solutū est: qz homo dicit assūptus. idest natura hominis. Quartuz qđ ꝓbant est qꝫ homo constat ex duabus substātijs per octauam auctoritatē que icipit ibi. (Xp̄s nō ambigimus.) que expresse ℔ dicit: sed ℣l. loquit̄ quātū ad formā significataz nō quantum ad suppositum. (Sunt autez alij.) In hoc capitulo ponit positiones secunde opinionis: ponit ergo duas positiones eius in qb⁹ tota cōsistit. ꝓima est qꝫ assumptū est compositum ex anima ⁊ corꝑe ꝑ modū nature humane: qđ ꝑz ex hoc qꝫ humanā naturā: ex qua ⁊ diuina dicit xp̄m ꝓstare: statiz exponit per animā ⁊ corꝑus ex quib⁹ nō ꝓstat natura humana: nisi fm qꝫ sunt ꝺiuncta adinuicem: ⁊ qꝫ hoc cōpositū sit homo habet ex vnione ad diuinā personā. vnde dicit qꝫ homo ille nō tn̄ cōstat ex anima ⁊ corꝑe: sed ex his ⁊ diuinitate: qꝫ aūt dicit. (In pte cōsentiūt:) itēdit quātū ad hoc qꝫ vtraqꝫ ponit qꝫ homo predicat de christo quid: ⁊ qꝫ anima ⁊ corꝑ⁹ sint vnita adinuicem. secūda positio est qꝫ persona verbi ante incarnationē fuit simplex: ſz post est composita: ⁊ post hoc remouet duo incōuenientia que videnī sequi. primū est qꝫ persona verbi sit alia q̃ ꝓmo: qđ remouet ibi. (Nō ē idco alia per.) scđm qꝫ persona sit facta qđ remouet ibi. (nō tn̄ ꝑsona illa.) (De ℣ aug. in libzo sentētiaꝝ. ꝑsperi.) Dic ponit auctoritates ꝑbantes secūdā opinionē ⁊ ꝑbant duo. s. qꝫ est vna hypostasis ⁊ qꝫ persona post incarnationem est cōposita: qđ satis patet in littera. Sunt etiam alij. hic ponit positiones tertie opinionis: ⁊ ponit quattuor in quibus tota consistit. ꝓima est qꝫ ex anima ⁊ corꝑore nō fit aliquid vnuz: ⁊ hoc ponit̄ statiz in ꝓncipio. secūda qꝫ hec duo aduenīunt diuine persone accidēt̄aliter sicut idumētū. ⁊ hoc ibi. (Sed sic̄ illa duo.) ⁊ deinde remouet duo incōueniēt̄ia. vnum quod sequitur ex ꝓma positione: scz qꝫ deus non sit verus homo ⁊ hoc ibi. (Qz iō deus.) sed cōstat qꝫ nō potest euitare: qz remo-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ta vnione aie ad corp⁹ nō inueniť veritas carnis:r ꝓterea adhuc si sit vera caro r vera aia nō erit verus hō nisi sint vnita.scōm ē qō segť ex scōa positiōe.s.q⁹ si aia r corp⁹ ad uenerint acciděraliter nō ptineāt ad singularitatē diuine pſone qō remouet ibi.(Que duo ět.)pz ět q⁹ nō pōt ꝟ̄ in cōueniēs euitare:qz nō sequiť.si nō addit ad numerū pſo naz:q̄ ptinet ad singularitatē diuine pſone:sicut etiā colū ba:in q̄ spūssāct⁹ nō auget numez pſonaz:nō tñ ptinet ad singularitatē pſone spūssancti.Tertia positio ē q⁹ persona ꝟbi ē simplex post icarnationē sicut añ in quo ꝛuenit cum ꝓma.r ꝟ̄ ibi.(Et qz ipa pſona ꝟbi.)quarta q⁹ hō de deo nō ꝓdicat qd:sz habitū.r ꝟ̄ ibi.(Qui fm habitū:)r boc ꝓbat ad icōueniēs ducēdo ibi.(Nā si eēntialr.)qō tñ pz nō eē incōueniens.(Ne aūt illi de suo.)Hic ponit auctes ꝓbā tes hāc tertiā opinionē.ꝓmū qō ꝓbāt est q⁹ pſona ista non fuit mutata p icarnationē:r q⁹ būana nā nō auget nūez p⁹ sonaz.r ꝟ̄ p ꝓmā auctez:sed ꝟ̄ nō est ꝺ scōaz opinionē:que q̄uis ponat pſonā ꝛpositā:nō tñ mutatā:nec sufficit ad ꝓ bādū q⁹ aia r corp⁹ nō ptineāt ad singularitatē diuine pſo ne:qz nō est auct⁹ numerus pſonaz fm qō ꝓbatuz ē q⁹ hō dř de deo fm habitū:r ꝟ̄ p scōam auctē ibi.(Multis mo dis.)que exp̄sse dicere ꝟ̄ vř.Itē p tertiā q̄ icipit ibi.(Si q̄ť ipsa icarnatio ꝛc.)ex illo ꝟbo.(Indutū.)Itē exꝫ se xta r septima q̄ deū dicūt suscepisse boiez aut būanā nām vt visibilis eēt:sz nō opz q⁹ oē qō suscipiť sit accidēs.Itez ex vltima q̄ icipit ibi.(Quō filiꝰ.)ex illo ꝟbo.(Nō fuit ba bitꝰ ille tñ hois.).i.puri hois:sz vt hois:qz purus hō vide bať pp habitū:sz oia hec p similitudinē dicunť r nō p ꝓpeta tē sicut ex ꝓdcis pz.Tertiū ē q⁹ xp̄s dicať hō:qz habuit cor pus r aiaz sibi vnita ex q̄rta auctē q̄ icipit ibi.(Dei filiꝰ.) ex illo ꝟbo.(In eo pleni⁹:)sz hec auctas nō negat vnionē aie r corpis:imo magis ponit p ꝟ̄ q⁹ dicit verā nāz:nō.n.ē nā humana nisi ex ꝛpositione aie r corpis.

¶ Positis sentētijs ꝓbatisq̄ testimonijs intelli gērias ꝓpositaz locutionū exeq̄ť ꝟ̄z singulas sē tērias:r pri⁹ fm primam. Distin. VII.

Secundū ꝟo primā dř de⁹ factꝰ hō: r hō factꝰ de⁹.Quia de⁹ cepit eē q̄ dā suba rōnalis:q̄ ante nō fuerat:r illa suba cepit eē de⁹:r hec gra nō nā vel meritis habuit.Vñ recte dř xp̄s iq̄ť hō ꝓdestiat⁹ eē filiꝰ ði.huic aūt sme op ponit si illa suba cepit eē de⁹ r de⁹ illa.Quedā igiť suba est de⁹:que nō semp fuit de⁹:r quedā suba est de⁹ que nō est diuina suba:r de⁹ est ali quid qō nō semp fuit:qō r illi ꝛcedūt origenis testimonio innitētes q̄ ait:Factꝰ est sine dubio id qō pri⁹ nō erat:sz addidit fm carnē:fm deuz ꝟo erat pri⁹:r nō erat qñ nō erat.Alijs quoq pluribus modis illi sme potest opponi quibus supsedemus exercitationis studium lectori re linquentes:r ad alia ꝓperantes.

¶ Hic explanat secundam sententiaz:r eorun dem locutionuz sensus.

In secūda ꝟo sma buiꝰ distictiōis talis videť rō:vt cū dř:de⁹ factꝰ est hō:itelli gať cepisse esse subsistēs ex duabꝰ natu ris vel tribꝰ substātijs:r ecōuerso bo mo factus ē deus:qz subsistēs in duabꝰ naturis cepit eē de⁹:vl̄ potiꝰ hō factꝰ est de⁹ r ecōuerso dicitur:qz deus assumpsit hominē:r homo aſ sumptꝰ est a deo.Unde Aug. dicit in libro de trinitate.Talis fuit illa susceptio q̄ hominē fa ceret deū:r deū hominē.Variatur aūt itelligē tia:cū dicit.deus est homo:r hō est de⁹.Dicit enim de⁹ esse persona subsistēs in duabus:r ex duabꝰ naturis r persona subsistēs in duabꝰ:ex duabꝰ naturis dicit esse deus.idest verbū vl̄ na tura diuina.Potest enim ꝓdicari persona sim plex vt natura de persona composita.Non est autem:vt ait Joannes Damascenus:idez dice re naturam vel personam.

¶ Qz est idē dicere nām vel personam.

Sti dicūt xp̄m predestinatum esse:scz personam illaz inquātū est homo.i.in quātū est subsistēs ex duabꝰ substātijs: scilicet anima r carne:nā quātū ad nāz diuinitatis nō ē ipse predestinatꝰ:nō ergo iquā tū in ea vel ea subsistit predestinatꝰ est:sz inqua tū subsistit in alijs duabꝰ substātijs.idest in aia r carne:boc est inquātū est homo.

¶ Qualiter exponunť auctoritates prime:que huic videnť obuiare sententie.

Determināt ět auctes q̄ prime ꝛuenī unt snie:r huic videť cōtradicere:ve cū legiť hō ille assūptꝰ a ꝟbo in singu laritate pſone vl̄ factꝰ vna pſona cuz ꝟbo de nā būana itelligať:q̄ verbo vnita est in singularitate persone.idest ita q⁹ eadem perso na que pri⁹ erat:r simplex erat sine incremen to numeri:r inmutata permānsit:licet compo sita.Compositionis vero huius aliam dicunt esse rationem q̄ sit in alijs hominibus:quia hu ius ex tribus:alioz ex duabus substantijs est compositio.Negant quoq humanaz naturaz esse personam vel dei filium:r sicut vnum eiꝫ demq̄ dicunt esse hominem r deū r filiuz ho minis r filium dei:ita vnum r idez:nō aliud r aliud:sicut nec alium r aliuz.

¶ Que dā ponit q̄ premissis videnť aduersari.

Ed bis videntur aduersari que subdi tis continentur capitulis.Ait enim Au gu.super Jo.aliud est verbum dei:ali ud homo:sed verbum caro factuz est. idest homo.Non itaq̄ alia verbi:alia est homi nis persona:quoniā vtrūq̄ est xp̄s r vna perso na.Idem ad Felicianum.Aliud dei filius est: aliud hominis filius:sed nō alius.Item dei fi lius:aliud de patre:aliud de matre.Idem in li primo de trinitate.Cum filius sit r deus r ho

mo:alia substātia deus:alia homo.

¶ Qualiter his respondeant.

Ec aūt in hūc modū ꝺterminānt:q⁹ cū dř:aliud ꝟbuz dei:aliud hō: siue alia substātia de⁹:alia hō:alteriꝰ nāe signi ficať xp̄s eē inq̄ť hō:r alteriꝰ iquātuz de⁹:r aliud nā q̄ est hō:r aliud nā qua ē ꝺs. Ar.n.ait Jo.Bama.Incōuerse r inalterabilr vnite sunt adiuicē nāe:neq̄ ꝺina distāte a pro pria simplicitate:neq̄ būana:aut ꝛuersa in dei tatis nāz:aut in nō eristētiā diuisa:neq̄ ex dua bus vna facta cōpositā nā.Cōpositā.n.nā neu trī carū:ex qbus cōponiť naturis homousia.i. cōsubstātialis eē pōt:ex alteris pficiēs alteꝛ:vt coꝛp⁹ ex q̄tuoꝛ elemētis cōpositū:nec ignis no miať:nec terra:nec aer:nec aq̄:nec hoꝛū alicui homousion dř.Si igiť fm hereticos xp̄us vni⁹ cōposite nāe post vnionez extitit ex simplici nā cōuersus ē in cōpositā:r neq̄ p̄ri simplicis nāe existēri:neq̄ matri ē homousios:neq̄ de⁹:neq̄ hō denominabiť:sed xp̄s solū:r erit boc nomen .s.xp̄s nō persone ipsius nomen;sed vnius fm ipsos cōposite nature.Nos aūt xp̄m nō vnius cōposite nature dogmatizam⁹:r boc nomē.s. xp̄s nomen persone dicimus:nō monotropos .i.vno modo dictū:sed duarū naturarū esse si gnificatiuū.s.deitatis r humanitatis:ex deitate aūt r humanitate deū perfectū r hominē perfe ctum eundē r esse r dici ex duabus:r in duab⁹ naturis cōfitemur.Si ergo dicit aliud esse filiꝰ dei:aliud filius homis:qz alterius est substātie vel nature inquātū est filius dei:alterius inquā tuz est filius homis:nō q⁹ ipse filius dei r hois sit illa duo:diuersa.idest due diuerse nature.

¶ Auctoritate confirmat determinationem.

Perte.n.Hylarius in.ix.lib.de trini. ait.Cuz nō aliud sit filius homis:neq̄ aliud filiꝰ dei: verbū.n.caro fcm est:r cū ille q̄ filiꝰ dei est ipse r hois sit filiꝰ: regro quis in ꝟ̄ filio hois sit glorificatꝰ:Euidē ter dic nō aliud eē filiū dei:r aliō filiū hois.Ex quo p̄missa roborať r approbať determiatio.

¶ Alia ět ꝟba auctoritatū ānotat vt determiet.

Quod ět dem ē vtrūq̄ est xp̄us r vna pſona:mouere pōt lectorē:sicut r illud qō Aug.dic i lib.pmo de tri.Qz fozma dei fozmā serui accepit:vtrū r vtrūq̄ hō:sz vtrūq̄ de⁹ pp acceptū hoiem.Et illud qō ait idē in libro de bono pseuerātie.Qui fidelis est in eo verā humanā nām credit suscipiente deo ꝟbo ita sublimataz:vt q̄ suscepit:r qō suscepit vna esset in trinitate pſona:assumptiōe illa ieffa biliter faciēte pſone vni⁹ i deo:r hoie vnitatē. Si aūt q̄ suscepit r qō suscepit vna ē pſona.er go nā būana cū verbo vna est pſona.Sed bec oia ex tali sensu dicta fore tradūt:vt vtrūq̄ dica tur esse xp̄s r vna pſona:qz in vtroq̄ vnus xp̄s vna pſona subsistit.Ita ět susceptū cū suscipiē te vna persona dř:qz susceptū suscipiēti est so ciatū i vnitate pſone.idest ita q⁹ veritas persone permānsit:nō ita vt caro r aia sint deus:qui vt ait Jeronymus:verbū est de⁹ nō caro assūpta. r Ambrosius in lib.iij.de spū sancto ait.Aliud est qō assumpsit:r aliud qō assumptū est.

¶ Hic quandam ponit auctoritatē que multuz videtur huic sententie obuiare.

Est aūt r aliud qō huic snie plurimū videť obuiare.Ait.n.Aug.in li.ꝛtra maximū.Xp̄s vna pſona est gemine substātie:qz r de⁹ r hō est:nec tñ hō vel de⁹ ps bui⁹ pſone dici pōt.Aliogn filiꝰ dei de⁹ anteq̄ suscipet fozmā serui nō erat tot⁹:r crenit cū hō diuinitati ei⁹ accessit.Ecce deū dič nō esse ptē illi⁹ pſone.vñ videť illa pſona nō cō stare ex deo r hoie.Ad qō ět illi dicūt illā pſo nā nō ita cōstare ex deo r hoie quasi totū ex par tibus.Jta.n.ptes alicui⁹ toti⁹ cōueniunt:vt ex illis qō nō erat ꝛstituať:nō aūt sic dina r huma na natura in xp̄o vniunť.Inexplicabilis.n.est istius vniōis q̄ nō est partiū rō.Quidā tñ noie dei ibi pſonā significari putāt:qz de tribus age bant pſonis:quaz nulla trinitatis eē partē dice bāt:sicut ps isti⁹ pſone nō est de⁹.Qō si de pſo na itelligiť:manifestū ē:qz pſona nō ē pars pſo ne.Posita ē diligēter snia secūda:r eius expla natio:cui in nullo vel in modico obuiāt aucto ritates in tertia snia iducte:q̄ tā cōsiderāda est.

¶ In tertia snia q̄ sit p̄missaz ꝓpōnū itelligētia.

In hac igiť snia sic dř deus factus hō: qz hoiem accepit:r sic dicitur eē hō: qz hoiem hz;vel qz est habēs hoiez: r hō factus est de⁹:qz assumptus est a deo:r homo esse de⁹:qz habens hoiez ē de⁹. Cū ergo dř deus homo est:vel habitus ꝓdica tur vel pſona:sed humanata:r q⁹ pſona būana ta ꝓdicetur Lassiodorus ostēdere videť dicēs: Factꝰ ē;vt ita dixerim:būanatus de⁹;q etiā in assumptiōe carnis deus esse nō destitit.Qō tñ varie accipi pōt:vt dicať de⁹ factꝰ būanatꝰ:vel xp̄s factus est de⁹ būanatꝰ:vtrūq̄.n. sane dici pōt.Cū ergo dř factus ē de⁹ homo:multipler fm istos fit itelligētia:vt būanā nām accepisse vel būanū verbū esse incepisse intelligať:nec tñ

Universidad de Deusto
Biblioteca

si incepit eē humanatū verbū: ideo sequit q̄ ice
pit esse ꝺ̄bū: nec si ōs fact⁹ ē hūanatū ꝺ̄bū: se-
quit q̄ fact⁹ sit verbū: sicut de aliquo dr̄: bodie
iste cepit esse bon⁹ hō: vel fcūs est bon⁹ hō: nec
tamē bodie cepit esse hō vel factus est homo.

¶ Quo sensu p̄m istos dicat̄ xp̄us p̄destinatus.

Secundū istos dr̄ xp̄s p̄m q̄ hō p̄dest̄i-
natus esse fili⁹ dei: qz est p̄destinatū a
deo ab eterno: ⁊ in tpe collatū ei per
gr̄am: vt ipse ens hō sit fili⁹ dei. Hoc
eni nō semp habuit: sed in tpe per gr̄az accepit:
qō vr̄ Aug. notasse i libro ad p̄spez. ⁊ Hyl. di
cēs. Predestiatus est iesus: vt q futur⁹ erat ꝑz
carnē fili⁹ Dauid esset in virtute fili⁹ dei. Hi ēt
cū dr̄ xp̄s minor patre: p̄m q̄ homo: ꝑz habitū
hoc intelligūt dictū. idest inquātū hz hoiez sibi
vnitū. Vñ Aug. in lib. i. de tri. Deus filius deo
p̄ri nā est equalis: habitu minor. In forma eni
serui minor est patre. In forma dei equalis est
patri. Et qz p̄m habitū accipiēda est icarnatiōis
ratio: ideo deū humanatū: nō hoiem deificatū
dici tradunt. vnde Io. Dama. nō hoiem deifi-
catum dicimus: sed deum hominē factum.

¶ Nō non debet dici homo dominicus.

Et licet dicat̄ hō deus: nō tñ cōgrue di
cit̄ hō dñicus. vñ Aug. i li. retractatio
nuz. Nō ideo vtrū recte dicat̄ hō dñi-
cus q est mediator dei ⁊ hoīum xp̄us
iesus: cū sit vtiq dñs. Et hoc qdez vt dicerem
apud quosdā legi tractatores catholicos. Sed
vbicunq̄ ꝺ̄ dixi dixisse me nollē. Postea quip-
pe vidi nō esse dicēdū: q̄uis nonulla possit rōne
defendi p̄m istos: ⁊ dicit̄ p̄sona filij in duabus
⁊ ex duabus existere naturis p̄m adherentiā ⁊
inherentiā: altera eni adheret ei: altera inest.

¶ Nō p̄dca nō sufficiūt ad cogniscēdā hāc qōnē.

Artis diligēter iuxta diuersoz sentētias
supzapositaz absq̄ assertiōe ⁊ p̄iudicio
tractaui qōnē. Verūtñ nolo in re tanta
tāq̄ ad dignoscēdum difficili putare le
ctorem istam sibi nostrā debere sufficere dispu
tationē: sed legat ⁊ alia forte melius cōsiderata
atq̄ tractata: ⁊ ea que hic mouere possūt vigi-
lantioꝛi atq̄ itelligentioꝛi si pōt mēte discutiat:
hoc firmiter tenens: q̄ deus hoiez assumpsit:
homo in deū trāstuit: nō nature versibilitate: sz
dei dignatiōe: vt nec ōs mutaret̄ in hūanā sub-
stantiā assumēdo hoiez: nec hō in diuinā glori-
ficatus in deū: qz mutatio vel versibilitas natu
re diminutionez ⁊ abolitiōez substātie facit.

¶ Post̄q̄ distinxit Magr̄ tres opiones p modū vnionis.
Dic p̄m eas oīdit q̄liter locutiōes gb⁹ vnio significat̄ sūt

itelligēde. Et diuidit i duas ptes. In p̄ma exponit eas ꝑz
singulas opiones. In scōa relingt auditoꝛi iudicium de di
ctis opionib⁹. ibi (Satis diligēter.) Prima diuidit i tres
ptes. In p̄ma exponit dictas locutiones p̄m p̄mā opionē.
In scōa p̄m scōaz. ibi. (In scōa vero snia.) In tertia ꝑz ter
tiaz. ibi. (In hac igit̄ snia.) Circa p̄m duo facit. Primo ex-
ponit ꝓpones dictas p̄m p̄mā opionē. Scōo obycit cōtra
ibi. (Huic aūt sentētie) Exponit aūt illas ꝓpones in p̄ma
pte: in gb⁹ fit mutua p̄dicatio dei ⁊ hois mediāte hoc p̄ti
cipio factus: q̄s p̄mo exponit: ⁊ illas in gb⁹ fit p̄dicatio me
diāte hoc p̄tcipio p̄destinat⁹: q̄s scōo exponit. ibi (Et hoc
gr̄a nō nā) Obiectionis aūt solonē ponit. ibi (Qō ⁊ illi cō
cedūt) (In scōa vero snia) Dic exponit eas q̄ sunt p̄m se
cundā opionē. Et p̄mo exponit ꝓpones. Scōo soluit que
vident esse ꝺ̄ bāc opionē. ibi (Determinat eni.) Circa p̄m
tria facit. Primo exponit illas i gb⁹ fit p̄dicatio mediāte
hoc participio factus. Scōo illas in gbus fit mediāte hoc
verbo est. ibi. (Uariat aūt itelligētia.) Tertio illas i gb⁹
fit p̄dicatio mediāte hoc ptcipio p̄destinat⁹. ibi. (Isti dī
cūt xp̄m) (Determinant. n. auctozitates.) Dic soluit tria
q̄ vident esse ꝺ̄ banc scōam opionez. Et tria facit circa ꝑz.
Primo soluit auctozitates q̄ vident ꝓbare q hō sit assūp
tus. Scōo illas q̄ vident ꝓbare q xp̄s sit duo. ibi. (Sed
bis vident aduersari.) Tertio illas q̄ ꝓbāt q p̄sona non
sit cōposita. ibi. (Est aūt ⁊ aliud.) Scōa ps diuidit in duas
ptes. In p̄ma soluit auctozitates q̄ dicūt xp̄m esse aliud: ⁊
aliud: ex q̄ sequit ipz esse duo. In scōa soluit illas q̄ dicūt
xp̄m eē duo vel vtrūq; duoꝝ esse xp̄m. ibi. (Qz ēt dcīs est
vtrūq; xp̄s) Circa p̄m tria fac. p̄ obycit. 2o soluit. ibi. (Dez
aūt in hūc modū.) 3o solonē cōfirmat. ibi. (Apteq; Hyl.)
Et silr diuidit̄ pars scōa. Qz p̄mo obycit. Scōo solunt. ibi
(Sed hec oia ex tali sensu.) Tertio solonē cōfirmat. ibi.
(Quia vt ait.) (Est aūt ⁊ aliud.) Dic obycit ꝺ positione ꝑ
persone. Et p̄ obycit. Scōo soluit. ibi. (Ad q̄ ēt illi.) (In
hac igit̄ snia.) Dic exponit dictas ꝓpones p̄m tertiaz opi
onē. Et diuidit in duas ptes. In p̄ma exponit ꝓpones.
in scōa ifert cozelariū ex dictis. ibi. (Et qz p̄m habituz.)
Circa p̄m tria facit. p̄ exponit q̄liter dicat̄ deus factus hō.
Scōo quō dicat̄ xp̄s p̄destiat⁹. ibi (Scōz istos xp̄s.) Ter
tio quō dicat̄ minor seipso. ibi (Hi ēt cū dr̄.) (Et qz ꝑz hu
bituz.) Dic cōcludit ex dictis q̄ hō p̄t denoiatiue p̄dica
ri de deo. vt dicat̄ de⁹ humanatus: nō aūt deus de hoie. Et
circa hoc duo facit. Primo ostēdit q̄ nō p̄t dici hō deifi
catus. Scōo q̄ nō p̄t dici hō dñic⁹. ibi (Licet dicat̄ hō)
Dic est q̄stio de locutionib⁹ exprimētib⁹ vnionē. Et p̄mo
querit̄ de locutiōib⁹ exprimētib⁹ vnionē per hoc verbū e
simplr. Scōo de his que exprimūt vnionē cuz hoc partici
pio factus. Tertio de illis q̄ exprimūt vnionē cū hoc par-
ticipio p̄destinatus. Questio. I.

Circa primū querūtur duo. p̄mo de hac.
deus est homo. ⁊ econuerso. Scōo
de hac christus est homo dominicus.

¶ Utrum hec sit vera. deus est homo.

Ad primuz sic ꝓcedit̄. videt̄ q̄ hec sit fal-
sa. de⁹ est hō. magis eni
cōueniunt que vniunt̄ in p̄sonā ⁊ nām vnā q̄
ea q̄ vniunt̄ in p̄sonā ⁊ nō in nām vnā: sed aīa
⁊ corp⁹ vniunt̄ in nām ⁊ p̄sonā vnā: de⁹ aūt ⁊
hō in p̄sonā ⁊ nō in nām. Cū ḡ aīa nō possit p̄dicari de cor
pore nec ecōuerso: videt̄ q̄ de⁹ non possit p̄dicari de hoie
nec ecōuerso. ¶ P. maioꝛ ē vnitas triū p̄sonaꝝ i nā dīna:
q̄ vnitas duaꝝ nārū in p̄sona xp̄i: sed vna p̄sona nō p̄dica
tur de alia. ḡ nec hō p̄dicat̄ de deo nec ecōuerso. ¶ P. ni-
hil p̄dicat̄ vniuoce de creatore ⁊ creatura: sed hō vniuoce
p̄dicat̄ in xp̄o ⁊ in nobis. ḡ nō p̄dicat̄ de deo. ¶ P. gegd

predicat̄ de deo aut est absolutū aut relatiuū: sed hō nō
est relatiuū: qz nō dr̄ ad aliqd. ¶ Et pterea p̄dicat aliqd
p̄m duas opiones: qō nō ꝺuenit relatiuis: q̄ p̄m Aug. non
p̄dicāt aliqd: sz ad aliqd. Nec p̄t p̄dicari de deo tāq̄ ab-
solutū: qz absoluta q̄ veniūt in diuinā p̄dicationē dicunt̄
de trib⁹ p̄sonis: qō nō ē de hoc noie hō. ergo nō possumus
dicere q̄ de⁹ sit hō. ¶ P. qō p̄dicat̄. aut p̄dicat̄ p se: aut p
accidēs: sed hō nō p̄dicat̄ per se de deo: qz sic conueniret
omni supposito dine nāe: nec iteruz p̄dicat̄ per accīs: qz
deo nihil accidit. ergo hō nullo mō p̄dicat̄ de deo. ¶ P.
ois p̄dicatio vel est p essentiā sicut hō est aīal: vel per ibe
rentiā sicut hō est alb⁹: vel p causalitatē sicut dies est sol
lucens sup terrā: sed cū dr̄: de⁹ est hō: nō est predicatio per
cām vt sit sensus: de⁹ est cā hois: qz sic posset dici de⁹ ē leo
vel stella: nec est p̄dicatio per ihērentiā: qz humanitas nō
accidētaliter iheret deo: vt supza dcīm est: nec p essentiaz:
qz alia est eēntia hois ⁊ dei. ḡ ꝓpositio est falsa. ¶ P. fm
artem pbilosophi in p̄mo Topi. q̄tuoꝛ sunt genera p̄di
catozū. i. essentiale nō cōuersum vt gen⁹: ⁊ essentiale ꝺuer
sum vt diffinitio: accidētale nō cōuersum vt accidēs: acci
dentale cōuersum vt ꝓpriū: sed nullio istoꝝ modoꝝ se hz
hō ad dcū: vt ps per se. ergo nullo mō p̄t p̄dicari de ipso.
¶ P. ꝓpositio dr̄ esse in mā remota qñ forme significa-
te sunt diuerse: sed forme significate per hoc nomē de⁹. ⁊
per hoc nomē hō sunt diuerse maxima diuersitate. ḡ hec
ꝓpositio. deus est hō. est ī mā remota. ergo est falsa: qz in
remota materia: omnes affirmatiue sunt false.

¶ Sz ꝛ. Ro. 9. Quoꝝ patres ex gbus xp̄s ꝑz carnē q ē be
nedictus in secula: sed xp̄s p̄m carnē nat⁹ est hō qdē. ergo
hō est de⁹. ¶ P. Ber. dicit in li. de cōsi. Tātā ⁊ tā exp̄ssa
vim vnionis p̄fert illa p̄sona qua de⁹ ⁊ hō vn⁹ est xp̄us: vt
si alterū de altero predices nō erres. ergo de⁹ ē hō ⁊ econ
uerso. ¶ P. q̄cūq; vni ⁊ eidē sūt eadē sibi vnuicē sūt eadē:
sed xp̄s ē de⁹ ⁊ ipsemet est hō. ḡ de⁹ est hō. ¶ P. queūq;
sunt vnū p̄m suppositū vnū de altero p̄dicat̄: sed idez est
suppositū dei ⁊ hois: vt dictū est supza. ḡ de⁹ est hō.

Respondeo dōm q̄ hec ꝓpō. de⁹ est hō. ab oīb⁹ cō
cedit̄: sed diuersimode a diuersis: ꝑz
eni tertia opionē est p̄dicatio p inherentiā: sicut cū dr̄. hō
est alb⁹: qz ponit q̄ hūana natura accidentaliter aduenit
diuine: ⁊ adhuc est valde ipropria ex duab⁹ partib⁹. p̄mo
qz partes humane nature vocat hoiem. i. corp⁹ ⁊ aiam: qō
ipropie dr̄. nō. n. ꝓprie dicit̄ q̄ partes sunt totū: sed q̄ to-
tum est ex partib⁹. vnde nō ꝓprie pōt dici q̄ aīa ⁊ corpus
sint homo. 2o qz si etiā ꝓprie hoc diceret̄: tñ cum hec duo
p̄m hanc opionē aduenīāt filio dei q̄si habitus; nō pōt hō
ꝓprie p̄dicari de eo nisi denoiatiue: sicut nec vestis de ho
mine: sed dr̄ hō vestit⁹: ita ēt hec opio dicit q̄ dr̄ hō: qz hz
hoiem ⁊ ptes humane nature. vñ nō ꝓprie diceret̄ hō: ꝛ
hūanatus: sicut hō vestit⁹ nō vestis dr̄. vñ est ꝺ veritatez
sacre scripture ⁊ symboli: que deū hoiem factū dicit: ⁊ pp
hoc est hereticа. Scōm vero p̄mā opionē est p̄dicatio per
idētitatē: nō per iformationē: deus. n. supponit suppositū
eternū. qō quidē nō informat̄ per formā significatā p hoc
nomē hō: sed iformat̄ per ipāz suppositū humane nāe: qō
est aliud a supposito dine nāe: ⁊ qz illa suppositа sūt eadē
persona: rōne bui⁹ idētitatis pōt fieri p̄dicatio de seinuicē:
vt sit sensus: de⁹ est hō. idest ille. i. xp̄s qui est hō: ⁊ est silis
modus p̄dicandi: sicut cū dicit: essentia est pr̄. qz essentia
dina est eadē fm rē cū supposito qō iformat̄ paternitate:
q̄uis ipsa essentia p̄nitate nō iformet̄. ¶ Sz hoc nō pōt
stare: qz hoc qō dicit duo suppositа esse eādē p̄sonā: nō po
test intelligi nisi duob⁹ modis. p̄mo q̄ ex duob⁹ suppositis
illa p̄sona: qz qō cōstituit̄ ex aligbus nō p̄dicat̄ de illis ꝛ

dictū est. vñ expositiua istius. de⁹ est hō. i. ille q est de⁹ est
hō: erit falsa q̄tū ad vtrāq; partē: qz neq; de⁹ eēt illa p̄so
na: nec illa p̄sona eēt de⁹: sed ḧ nō ē intellect⁹ ei⁹: qz nō po
nit p̄sonā cōpositā sed simplicez. Alio mō pōt intelligi vt
suppositū dine nature sit illa p̄sona simplex fm rez: ⁊ illa
p̄sona simplex sit illō suppositū hūane nāe qō ei aduenit
p assumptionē: sed ḧ est oio ipoke: cū iplicet ꝺictionē. i. q
illud qō aduenit sit distinctū in sua singularitate: ⁊ sit idē
illi existēti cui aduenit. idē eni est qō est fm subam vnuz.
vnū aūt est in se indiuisum: ⁊ ab alijs diuisuz. vñ suppositi
tum hūane nāe qō aduenit dine p̄sone eēt distinctū a diui
na p̄sona: inq̄tū est singulare per se: ⁊ esset nō distinctū in-
quantū est idē ei. vñ p̄sona illa iuenit̄ hr̄e identitatē cum
vno suppositoꝝ. i. cū supposito dine nature: nō aūt cū sup
posito hūane nāe: ⁊ pp hoc expositiua bui⁹ locutiōis. De⁹
est hō. i. ille q est de⁹ est hō: est falsa: q̄tū ad alterā partez:
qz illa p̄sona nō est hō: q̄ius de⁹ sit illa persona. vñ nō pōt
eā verificare: ⁊ iō sola opio secūda vera est q̄ verificat eā.
pōt. n. ponere q̄ cū dr̄. de⁹ est hō: est p̄dicatio p iformatio-
nē eēntialē: qz ly de⁹ supponit suppositū p̄sone filij: ⁊ hoc
idē est suppositū hūane nāe p illā naturā iformatum fm
modū itelligēdi: inq̄tū subsistit in ea. vñ sicut hec est ꝛa ⁊
ꝓpria. Petr⁹ est hō: ita ⁊ ista. De⁹ est hō. est tñ in ꝺ dr̄ia: qz
in ista. Petr⁹ est hō: hō p̄dicat̄ in eē subiecto rōne suppositi
⁊ rōne forme ipoztate p subiectū: sed in hac. De⁹ est hō:
p̄dicatū nō iest subiecto rōe forme significate p subiectū.
nō. n. ꝺuenit ei rōne diuinitatis: sz rōne suppositi: hoc aūt
sufficit ad ḧ q̄ sit vera: qz ꝓpō non verificat̄ rōne forme
significate in supposito: sed rōne suppositi: sicut ps ifra.

Ad primuz q̄ dām q̄ sicut aia ⁊ corp⁹ nō p̄dicant̄
de seinuicē: sic nec dina nā ⁊ hūana: sz
de⁹ ⁊ hō nō tñ natura: sz etiā suppositū nature designāt.
⁊ iō possunt p̄dicari de se inuicē: sicut ex illa pte hñs aiam
⁊ hñs corpus p̄dicant̄ deinuicē. ¶ Ad 2m dicendū q̄ fm
hoc q̄ p̄sone dine sunt ynum p̄dicant̄ de seinuicē. dr̄. n. q̄
nā ꝑis est nā filij: sed qz nō sunt vnū in p̄sona: iō noia plo
nalia de seinuicē nō p̄dicant̄. Et silr ḧ. qz nature sunt diuer
se ⁊ p̄sona eadē: noia q̄ significāt vel supponūt p̄sonas p̄di
cant̄ de seinuicē: non aūt noia que significāt naturas tñ.
¶ Ad 3m dicēdū q̄ hō vniuoce p̄dicat̄ de deo ⁊ alijs hoi-
bus: q̄ aūt dr̄ q̄ nihil dr̄ vniuoce de deo ⁊ creaturis: intelli
gendū ē de illis q̄ p̄dicant̄ de ipso inq̄tū ē de⁹. ¶ Ad 4m
dicendū q̄ cū dr̄ de⁹ est hō: ly hō q̄tū ad formā significa-
tam est absolutū: sed q̄tū ad suppositū hz relationē ipli
tam: supponit eni p̄sona filij dei. ¶ Ad 5m dicēdū q̄ cuz
dr̄ deus est hō: deus supponit p̄sonā filij: ⁊ significat diui
nitatē. ꝓpō aūt nō verificat̄ rōne significati: sed rōne sup
positi: ⁊ cū hoc suppositū sit subsistes in hūana nā: hoc no
mē hō p se predicat̄ de ipsa. vñ fm q̄ ꝺa ē. est p se predica-
tio: sicut ista. petrus ē hō. vñ nō sequit̄ q̄ possit predicari
de oibus q̄bus inest forma significata p hoc nomē deus:
qz nō est p se ex pte forme significate: sed ex pte suppositi.
⁊ hoc est singulare in ista nā: qz nunq̄ alibi inuenit̄ q̄ sit
suppositū vnuz eēntialiter in duabus naturis subsistēs: ⁊
iō nō pōt dici q̄ sit p accīs sicut hoc albū est hō. id. n. qō ē
p se suppositū hois nō est ps significationis huius nomis
albū. Albū. n. solā qualitatē significat: cū nomē significet
vnū: ex albedine aūt ⁊ subiecto nō fit vnū simplr. vñ hoc
nomē albū copulat suū subiectū q̄si extrinsecū: deus autē
ipoztat suppositū dine nature: qō etiā idē est humane nō
q̄si extrinsecū: sed sicut clauſuz in significatiōe huius nois
hō. ⁊ iō hec nō est p accīs. Deus ē hō: ꝛ hz aligd sibi cū il-
lis q̄ sunt p accīs inq̄tū predicatū nō ineſt subiecto rōne
forme ipoztate p subiectū. ¶ Ad 6m dicēdū q̄ est pre
dicatio p eēntiā: nō q̄ diuinitas sit humanitas: sed qz sup

Universidad de Deusto
Biblioteca

positū diuine nāe eēntialr est suppositū būane nāe: ⁊ hoc significat locutio. ¶ Ad 7m dōz q reducit ad p̄dicatū de gne:sicut ista. Petr⁹ ē hō:qz eadē est rō veritatis ī vtraq;. ¶ Ad 8m dōm q non ē in mā remota:sed in mā naturali: qz ppō verificat non rōne nature:sed rōne suppositi būane nāe. nec est sīle in hoc ⁊ in alijs:qz in alijs ad diuersitatem naturaꝝ sequit diuersitas in suppositis. vñ si forme sūt diuerse q̄ significāt p subz ⁊ p̄dicatū:suppositа nō p̄t esse eadē.in xp̄o aūt sunt due nature ⁊ vnū suppositū.

¶ Utꝝ xp̄s possit dici homo dominicus.

Ad secundus sic ꝓcedit. vī q xp̄s possit dici hō dn̄icus. Aug.n. dicit in li.83.q. Mouendū ē vt illa bona eterna expectent q̄ fuerūt in hoīe dn̄ico:⁊ logt de xp̄o. g̃ p̄t dici dn̄icus. ¶ P. hō xp̄s ieſus ē magis ī ptcipatōe dine bonitatis q̄ aly sc̄i:sed aly sc̄i pp participationē diuine bonitatis dicunt dn̄ici. vt p3 p glo.p. Regū.p. Quis est iste hō nisi hō dn̄ic⁹. g̃ multo magis xp̄s p̄t dici hō dn̄ic⁹. ¶ P. sic dn̄ic⁹ dr denoiatiue a dn̄o:ita diuin⁹ dr ōnoiatie a deo. Sz Dio. freq̄nter noīat xp̄m diuinissimū ieſum. g ⁊ p̄t dici ille dn̄ic⁹. ¶ P. sic hec ē ỽa. De⁹ē hō:ita hec. Dō ē de⁹:sz dicim⁹ deū hūanatū. g̃ possum⁹ dicere hoīez dn̄icū. ¶ P. ꝺditio fuit utl magis exp̄mit noīe fui q̄ noīe dn̄ici. sz Apl's nomē seruitutis in xp̄o ponit ad Philippē. z. Formā seruꝰ accipiēs. g etiā possum⁹ dicere eum dominicum.

¶ Sz ꝛ. qō p̄dicat de aliquo eēntialr:nō p̄t de eo p̄dicari denoiatiue:sed de⁹ p̄dicat de hoīe xp̄o eēntialr:qz hec est vera. Dic hō est de⁹. g videt q nō debeat p̄dicari denoiatiue. ¶ P. ad idē est auctoritas Aug. in lra posita.

Respondeo dōm q hoc adiectiuum dn̄ic⁹ p̄t duo importare. vno⁰ id qō hz aliquā ptcipationē dn̄y. Alio⁰ rē q̄ est dn̄i sicut possessio: vl sicut effcūs: sic dicunt ỽba dn̄ica:vel sicut ps: sic dr pes dn̄ic⁹. Quātū g̃ ad sc̄am opionē ptinet:nullo⁰ille hō p̄t dici hō dn̄ic⁹. hō.n. importat suppositū eternū cui eēntialr nā dominy cōpetit nō p ptcipationē: nec est q̄ si possessio vel effcūs vel ps dn̄i:sz est ipse dn̄s:qz dn̄s pr̄:dn̄s filj⁹:dn̄s ſpūscūs: sil'r etiā tertia opio cū ponit hoīez q̄si habitū dei filio aduenire:nō p̄t ponere q hō ōnoiet deū:sz magis de⁹ p hoīez: qz habit⁹ ōnoiat habentē:⁊ nō ꝛuertit:tñ inq̄tū dn̄icū dr possessiue posset ponere q dr hō dn̄ic⁹:sic dr vestis socratica. sz 3ª opio posset ponere q dicerē hō dn̄ic⁹ēt p ptcipationē:inq̄tū ℔ noīe hō ñ importat suppositū eternū. Sz eos.

Ad primus g̃ dōm q Aug. illud retractauit sic in lra ponit magr. ⁊ cū dixit nō itellexit: q̄si diceret dn̄ic⁹ rōne suppositi:sed rōne nāe q̄ fit in ptcipatiōe dominy sicut ⁊ diuinitatis:p ℔ q assumit in vnitatez ꝓsone filij dei q est de⁹ ⁊ dn̄s. ¶ Ad 2m dōm q ille hō nō ptcipat ꝓprie loquēdo diuinitatē vel dn̄iuz: sz est plene dn̄s:qz hō importat suppositū eternū:vt dcīm est: ⁊ iō nō est filius rō de ipso ⁊ de alijs. ¶ Ad 3m dōm q diuinū p̄t dici aligd ēt si habeat plenā diuinitatis rōnē. dicimus.n. diuinam essentiaz dīnas psonas:⁊ iō ℔ hō:qz est diuina ꝓsona p̄t ēt dici diuin⁹:sed dn̄ic⁹ non dr de illis q̄ hñt plenā rationē dominy. nō.n. dicim⁹ dn̄icas psonas. ¶ Ad 4m dōz q qz natura hūana in xp̄o hz quādā silitudinē cū habitu: vt pus dictū est. iō ea q̄ ptinēt ad humanā nām iueniunt q̄nq̄ p̄dicari de xp̄o p modū habitus q̄uis nō ita ꝓprie:⁊ iō Lasiodorus addit. vt ita dixeriz:nō tñ est filius ratio ex alia pte. qz dīna nā nō hz silitudinē cū habitu. ¶ Ul'dōz q cū dr de⁹ būanatus:nō sumit humanat⁹ in vi nois denoiatiui:sed in vi ptcipy. vñ tantū valet humanat⁹ q̄tuz hō factus. ⁊ hoc p3 p auctē Dama. positaz in lra. ¶ Ad gntū dōm q Apls nō dicit xp̄m vel filiū dei eē seruū: sed q formā seruꝰ accepit:qz būana nā xp̄i si separareꝰ. vt dicit Dama. subtilib⁹ itelligentys a filio dei ⁊ seruꝰ ē ⁊ ignorans est:⁊ de natura bene potest dici hoc adiectiuū dn̄ic⁹. vt dicaꝰ dn̄ica natura. Questio. II.

Deinde querit de locutōibus q̄ exp̄mūt vlem p hoc participiū fact⁹:⁊ q̄ runt duo. Primo vtꝝ de⁹ fact⁹ sit hō. Sc̄do vtrum homo factus sit deus.

¶ Utꝝ hec sit vā. deus factus est homo.

Ad primus sic ꝓcedit. vī q hec sit falsa. De⁹ fcūs ē hō. mutari. n. genus ē ad fieri:sed ōs nullo⁰ p̄t dici mutatus. g̃ nō p̄t dici fcūs aligd. ¶ P. fcm eē termin⁹ est fieri:qō significat eē circa id qō fcm dr:sed circa deū q dr fcūs hō nō p̄t poni aliqō fieri: suppositū.n. factiōis eē nō p̄t. ergo hec est falsa. De⁹ fcūs est hō. ¶ P. terminus factiōis ē pfectio ei⁹ qō fit:qz ē finis factiōis:sz cū dr. ōs facti⁹ ē hō:termin⁹ factiōis ipoztat p ptcipiū ē hō. g̃ significat q eē hoīez sit pfectio dei q fcūs hō dr. ℔ aūt est ipole, g̃ hec ē falsa. ōs fcūs est hō. ¶ P. in ℔ noīe hō nō p̄t itelligi nisi duo. s. suppositū nāe:⁊ nā hūana:sed dcā ꝓpō non p̄t verificari rōne nāe:qz ōs nunq̄ fuit neq; ē nā hūana. sil'r nec ex pte suppositi: qz ℔ nomē hō sz g ō xp̄o p̄dicat nō ipoztat nisi suppositū eternū filj:⁊ semp vez fuit dicere q ōs ē ꝓsona filj. g nullo⁰ p̄dicta locutio verificari p̄t.

¶ P. hō nō ē ꝺditio dimiuēs ō rōe factiōis. g̃ si ōs fcūs ē hō possū iferre q ōs sit factus. ℔ aūt ē falsuz. ergo ⁊ p̄mū.

¶ Sz ꝛ. Jo.p. Uerbū caro fcm ē. verbū aūt ōs ē. g̃ ōs fcūs est caro. i. hō. ¶ P. in symbolo Niceno dr de filio q ē ōs de deo:⁊ q hō fcūs est. ergo de⁹ fcūs est hō. ¶ P. oē qđ ē ⁊ nō fuit p̄us dr esse factū:sed hec est vera. Deus est hō:vt supra dictū est:⁊ nō fuit semp vera. ergo deus fcūs est hō.

Rndeo dōm q cū dicit deus fcūs est hō:℔ ptcipiuz fcūs triplr p̄t se hr̄e in ista locutione. Uno⁰ vt ferat ad totā ꝓpositionē. vt sit sensus. Factū est q de⁹ est hō. ⁊ sic est vera:q̄uis ℔ itellectus nō ponit haberi fm ꝓprietatē locutiōis. Tū qz nō est de illis q̄ hñt determinare cōpositionē sicut nec iuz ⁊ ptingēs. Tū ēt qz cū sit adiectiuū masculini generis regrit substātiuū. Sc̄do dictum ptcipiū p̄t determiare altez extremū ꝓpōnis absolute: ⁊ sic siue determiet p̄dicatū siue subm locutio ē falsa. ois enī determiatio p̄t p̄dicari de determiato. hec aūt falsa est. Deus fcūs est. ⁊ sil'r illa. Ille hō fcūs est. demōrato xp̄o nisi aliud addaꝰ: qz supponit suppositū eternū fm secūdā opionē. Tertio⁰ dictū ptcipiū p̄t determinare subiectū in comparatione ad p̄dicatū:⁊ sic locutio vera est fm oēs opiones:⁊ nō obstat q vī ponere fieri circa deū:qz ℔ fieri q̄ participiū ipoztat non est nisi fieri rationis: dcīm est. n. supra. q vnio q̄ deus dicit eē hō:est gdē fm rez in būana natura:sed fm rationē in deo:sic̄ sunt alie relationes q̄ exte de deo dicūtur: ⁊ qz non dr fcūs hō nisi fm q relatio vnionis de nouo aduenit ei postq̄ nō fuit. iō sicut relatio illa nō ponit aliquā rē nouā in deo:sz dr fm rōnē tm̄ itelligentis:ita etiā ⁊ factus non ipoztat circa deū nisi fieri rationis:sicut ēt cū dicit. Dñe refugiū fcūs es nobis.

Ad primum g̃ dōz q mutari ꝓpe dr p remotionez a termio a q̄. fieri aūt p accessuz ad terminū:qz igit nihil remotū ē a deo neq; fm rē: neq; fm rōnē. aligd aūt aduenit ei fm rōnē:etsi nō fm rē: iō p̄t dici fieri:sed nō mutari:sicut ēt sciēs qñ ꝛsiderat nō mutaꝰ ꝓpe loquēdo:sz pficit. vt dicit phs in. z. de aīa. ¶ Ad 2m dōm q illud fieri est tm̄ rōnis:⁊ iō non ē inconueniens q circa deū ponaꝰ. ¶ Ad tertiū dōm q obiectio illa ꝓcedit qñ ē fieri reale. tūc.n. opz q aligd realiter aduenias. ⁊ hoc alio quo mō est pfectio ei⁹ cui aduenit: sic aūt non est in ꝓposito. vt dictū ē. ¶ Ad 4m dicēdū q dicta locutio verificat

rōne vtriusq; sil'. s. suppositi ⁊ nāe. q̄uis. n. suppositū illud semp fuerit:nō tm̄ semp fuit suppositū humane nāe fm q significat hoc noīe hō. ¶ Ad 5m dōm q būana nā hz silitudinē cū accidēte in xp̄o inq̄tū aduenit diuine nāe post eē cōpletū. nō. n. seq̄t. Petrus ē fact⁹ alb⁹. g̃ ē fact⁹:qz albū diminuit de rōne facti simplr. qō. n. factū ē nūc ē:⁊ pri⁹ nō fuit. nō aūt seq̄t. Si pri⁹ nō fuit albus q nō fuerit simplr: qz albū aduenit post ꝓpletū esse:⁊ ita nō sequit. De⁹ est factus homo:g̃ deus est factus simpliciter.

¶ Utrū hec sit vera. homo factus est deus.

Ad secundū sic ꝓcedit. vī q hec non sit vera. Dō fact⁹ est de⁹. Dicit.n. Damas. ⁊ dr in lra. q nō dicim⁹ hoīem deificatū:sz idē ē dicere hoīez deificatū:⁊ fcm deū:g̃ hō nō ē fact⁹ de⁹. ¶ P. cū dr hō fact⁹ est de⁹:aut hō tenet p nā:aut p ꝓsona: si p nā:nā aūt būana nō ē facta de⁹:qz nūq̄ ē nec fuit de⁹:g̃ ē falsa. si p ꝓsona:p, sona aūt filij dei fuit sp de⁹:g̃ nullo mō hec ē vā. Dō ē fact⁹ de⁹. ¶ P. hō fm Damas. hō ⁊ de⁹ cōicāt sibi ydiomata: vt q̄cūq dr de hoīe possit dici de filio dei:sz hec ē falsa. Filius dei ē fact⁹ de⁹:g̃ hec ē falsa. Dō ē fact⁹ de⁹. ¶ P. qz deus factus ē hō:possuz arguere q de⁹ē hō recēs. si g̃ hō fact⁹ est de⁹:hō erit recēs de⁹:qō ē ꝺs. Nō erit in te deus recens. ¶ P. qō dr fieri aligd:p̄supponit fm itellectū ad ℔ qō fieri dr:sz xp̄s nō p3 itelligit hō q̄ de⁹:g̃ nō p̄t dici q hō factus.

¶ Sz ꝛ. Aug. talis fuit vnio q̄ hoīez faceret (ctus sit de⁹. deū:⁊ deū hoīez. ¶ P. hō ē de⁹:⁊ nō semp fuit de⁹:g̃ fact⁹ est de⁹. ¶ P. factio q̄ ipoztat p ptcipiū fm rē nō ponit in deo:sz in būana nā:sz hō significat būanā nāz. cū g̃ ℔ ptcipiū ponat rē suā circa subm in ꝓpatiōe ad p̄dicatum: vī q magis sit hec vera. Dō fact⁹ē de⁹. q̄ hec. de⁹ fact⁹ē hō.

Respondeo dōm q hec propositio sil'r tripliciter p̄t accipi sicut ꝓcedēs. ⁊ in ꝑmo sensu ē vera sicut ⁊ ꝑma:⁊ eadē rōne. sicut.n. factū ē vt de⁹ sit hō:ita fcm ē vt hō sit de⁹. in scō vo sensu ē falsa sicut ⁊ p̄⁹: ⁊ eadē rōne:qz ydē sunt termini:sz cōuersim positi:in tertio aūt sensu sz q determinat subm in ꝓparatiōez ad p̄dicatū diuersimode iudicaꝰ a diuersis opiniōib⁹. ꝑma.n. opinio:qz ponit q hō supponit suppositū creatū: dicit q hec ē vera:sicut ⁊ ꝑma:qz sicut ꝓsona dicit⁹ nō semp fuit illud suppositū:⁊ mō ē illud suppositus:ita illud suppositum nō semp fuit ꝓsona diuina:⁊ mō ē. scda aūt opinio ⁊ tertia ponūt q hō ꝓput de xp̄o p̄dicaꝰ nō hz aliqō aliō suppositū q̄ suppositū eternū. sz scda dic q hō supponit suppositū eternū:tertia aūt q hō copulat ipm sicut termini accidētales Et qz illud suppositū nunq̄ nō fuit de⁹:ideo hec ē falsa sz hoc. Dō fact⁹ē de⁹. ꝓcedit tm̄ eā in ꝑmo sensu q̄ nō ē ꝓpter ꝑmū sensus ei⁹. iō fm has opiniones magis ē falsa q̄ alia. Fm aūt ꝑmā simpliciter est vera:qz tm̄ aliquo mō ꝓcedit respōdēduz ē ad vtrasq; obiectiōes.

Ad primus g̃ dōz q Dama. logt sz ꝓpetatē ꝓpositiōis:⁊ sic ē falsa. ¶ Ad scōz dōm q p⁹ opinio diceret q teneret p suppositо:nō p ꝓsona. alie vo due dicerēt q teneret p ꝓsona:quā tm̄ nō determinat ptcipiū:sz totā locutionē:qz factū ē vt ꝓsona diuina in būanitate exīs ēt eēt de⁹. ¶ Ad 3m dōz q ℔ itelligēdū ē de illis q̄ ꝓueniūt nāe sz se:⁊ nō būt repugnātiā ad alterā nām. q aūt dr fact⁹ de⁹ nō ꝓuenit nāe sz se:sz rōne vniōis:vñ nō sequit. Dō fact⁹ē de⁹:g̃ filj⁹ dei fact⁹ē de⁹. sicut nō seq̄t. Dō vtute locutiōis. De⁹ fact⁹ē hō:g̃ ē hō recēs:qz si hō assūpt⁹ sz ꝑmā opinionē vl būana nā ab eterno fuisz:nihilomin⁹ dicereꝰ. de⁹ fact⁹ē hō. vñ sicut in lra dr nō seq̄t q sit de⁹ recēs:sz q de⁹ sit recēter. i. de nouo. ⁊ ℔ nō ē icōueniēs sz ꝑmā opinionē. ¶ Ad 5m dōz q q̄tū ad tertiū itellectū ꝓpō-

nis ꝓdicte ꝓcedit illud argumētū. vñ ꝑma opinio q sz illū itellectū ꝓcedit ꝓpositionē dicē q hō ꝓintelligit ad vnionē:vt dcīm ē. sz aūt 2m sensū in quo ꝓcedit eā:z⁹ opinio ⁊ 3ª nō seq̄t. ¶ Ad 6m dōz q dcīm Augu. itelligēdū ē sz 2m modus:qz illa vnio fecit:vt de⁹ eēt hō:⁊ ecōuerso. ¶ Ad septimū dōz q cū dr. Dō nō semp fuit de⁹:negatio p̄t negare totā ꝓpositiōez:vt sit sensus. Dō nō semp fuit de⁹. i. nō semper fuit verum dicere q homo sit deus. ⁊ fm hoc sequitur veritas huⁱ⁹ ꝓpositiōis fm ꝑmū sensum. s. factū est vt hō eēt de⁹. vl p̄t negare p̄dicatū a subiecto. ⁊ sic falsa ē: qz in ꝓpositiōe illa subiecit suppositū eternū. Dō semp fuit de⁹. ¶ Ad 8m dōz q factio ponit fm rē circa nāz humanā:sed hoc nomē hō nō supponit nāz būanā: sz suppositū eternū: circa qō nō ponit factio fm rē:sz fm rōnē tm̄. nō respectu dei:qz semp ei infuit:sed respectu hoīs:⁊ iō semp dicit de⁹ fact⁹ est hō:sed nō ꝙuertit. ¶ Questio. III.

Deinde querit de locutiōib⁹ exprimentibus vnionē cū hoc ptcipio p̄destinatus. Et circa hoc queruntur duo. Primo vtꝝ hic hō sit p̄destinat⁹ eē filj⁹ dei. Sc̄do vtꝝ filius dei sit predestinatus.

¶ Utꝝ hō xp̄s sit p̄destinat⁹ filius dei.

Ad primus sic ꝓcedit. videt q hō xp̄s nō sit predestinatus eē filj⁹ dei:qz sicut illud qō semp fuit nō fit: ita id qō semp fuit nō p̄destinat: qz p̄destinatio ipoztat antecessionē. sz hō xp̄s supponit suppositū eternū qō semper fuit filius dei:ergo sicut rōne ista nō p̄t dici q. hō sit fact⁹ de⁹:ita nō p̄t dici q sit p̄destinatus filius dei. ¶ P. hō nō importat nisi humanā naturā ⁊ suppositū eternū:sz humana natura nō est p̄destinata esse filius dei: qz nunq̄ fuit nec est:nec erit filj⁹ dei:sil'r hec est falsa. Diuina ꝓsona q̄ est suppositū eternū est p̄destinata esse filius dei:qz nāl'r ⁊ ab eterno boc hz:g̃ ⁊ hec ē falsa. Dic hō est p̄destinat⁹ filius dei. ¶ P. p̄destinatio ꝓcedit illud respectu cuius ē. sz eternū nō ꝓcedit ab aliquo:ergo nō p̄t esse p̄destinatio respectu eterni:sed filius dei est etern⁹:g̃ hō nō p̄t esse p̄destinat⁹ filj⁹ dei. ¶ P. gcqd ē p̄destinatū ab eterno fuit p̄destinatū:si g̃ iste hō ē p̄destinat⁹ eē filj⁹ dei vl xp̄s fm q hō oz q ab eterno hō fuerit p̄destinat⁹:g̃ ab eterno fuit hō. Predestinat⁹.n. est ptcipiuz ꝑteriti tēporis: ⁊ hoc ptcipia vel verba restringūt nomē substātiuū sibi adiunctum ad suppōnēdū p ꝑteritis. ¶ P. p̄destiatio ēt sz nomē ipoztat directionē in finē:sz nō p̄t aligd dirigi i finē nisi ad min⁹ fm intellectū sit ante finē illū. cū igit sz secūdā opinionē etiā sz intellectū xp̄s nō pz⁹ intelligaꝰ hō q̄ filius dei: vī q ille hō nō possit dici p̄destinatus esse filius dei.

¶ Sed ꝛ. Ro.i. Qui p̄destinat⁹ est filj⁹ dei i virtute. ¶ P. xp̄s est filj⁹ dei p gratiā vniōnis:⁊ ℔ est ꝑuisuz ab eterno:⁊ a deo ꝓpositus: g̃ xp̄s ē p̄destinatus esse filj⁹ dei.

Respōdeo dōm q p̄destinatio ꝓpe accepta tria importat ex pte ei⁹ q̄ dr p̄destinari. Unū ē q hoc ad qō predestinari dr aliq̄ sibi ꝓueniat. Sc̄dz aūt est q ꝓueniat sibi per gratiā. Tertiū vo est q sequaꝰ p̄destinationē. ex hoc.n. dr predestinat⁹ q̄ est ꝑuisus ⁊ preordinat⁹ habiturus aligd p gratiā. Quantū ad ꝑmū g̃ hoc manifeste in xp̄o predestinatio supposito ꝙuenit:qz ℔ hō ē filj⁹ dei:sz hoc nō inuenit in natura humana:q̄ nunq̄ fuit: nec ē:nec erit filj⁹ dei. vñ nō ꝓprie p̄t dici eē p̄destinatus filj⁹ dei:sz vt assumat⁹ a filio dei:hoc.n. sibi ꝙuenit. Sc̄dm aūt inuenit in xp̄o fm scūdā opinionē ⁊ tertiam:nō rōne suppositi qō naturaliter est filj⁹ dei:sed rōne nature assumpte q̄ p gratiā vniōis vnitur filio dei:ex qua vnione cōtingit hanc esse verā. Dō est filius dei: sed fm ꝑmā opinionē etiā rōne suppositi:qz hoc qō supponit p hoc nomē hō: nō

Universidad de Deusto
Biblioteca

bēt p nām q̄ sit filiꝰ dei:ſz p gr̄am vnionis:q̄ nō eſt ſuppoſitū eternū. Siſ ēt tertiū q̄tū ad p̄mā opionē ꝟuenit boi rōne ſuppoſiti būane nāe:q̄ gdē nō fuit ſemp filiꝰ dei. ℔m aūt ſecūdā ⁊ tertiā opionē nō ꝟuenit boi rōne ſuppoſiti:ſz rōne nāe:q̄ ſuppoſitū illud ſemp fuit filiꝰ dei:ſz nō ſemp in būanitate exiſtēs fuit. vñ q̄tū ad duas vltimas ꝯditiones magis ꝓpria eſt p̄dicta locutio ℔m ꝓpriā opionē q̄ ſz alias. ſed q̄tuz ad p̄mam cōditionem eſt ꝓpria ℔m alias: non autem ℔m p̄mam:℔m quam:vt p̄dictum eſt:nō poteſt homo ꝓprie p̄dicari de eo:vel econuerſo.

Ad primū g̃ dōm q̄ diuerſa conſideratio nihil variat eorū que ſūt in re. variat aūt ea q̄ ptinēt ad actū aīe. hoc aūt ꝑticipiū factꝰ ꝑponit ab actu q̄ eſt in re:⁊ g̃ cū ſuppoſito eterno ℔m ſe nō ꝟueniat q̄ ſit factꝰ de:neq̄ ꝟueniet ei ℔m q̄ conſideraſ ſubſiſtēs in būana nā. p̄deſtinatꝰ aūt eſt ꝑticipiū q̄ ꝑponit ab actu aīe. ſ. p̄uidere vl̄ p̄ordinare. ⁊ iō q̄uis ſuppoſito eterno nō ꝟueniat ℔m ſe p̄deſtinari eē filiū dei. ꝟenit tñ ſibi ℔m q̄ ē būane nāe ſuppoſitū:ſic ſi bō fiat albꝰ. hec ē falſa. Dō albꝰ ꝯcipit eē bō. ſz hec pōt eſſe vera. Dō albꝰ ꝯcipit cogitari q̄ ſit bō.

¶ Ad ſcōm dōm q̄ ſic dictū eſt p̄deſtinatio nō eſt nāe neq̄ ꝑſone ℔m ſe:ſz ꝑſone rōne nāe aſſūpte. ¶ Ad tertiū dicēdū q̄ q̄uis filiꝰ dei ſit ⁊ eternꝰ:tñ vnio ad filiuz dei nō ē eterna. ⁊ ℔m ℔ pōt bō p̄deſtinari eē filiꝰ dei ſic petrꝰ p̄deſtinaſ vt ꝯiūgaſ deo eterno p gr̄az vel gl̄iam. ¶ Ad q̄rtum dōm q̄ duplici rōne ℔ ꝑticipiū p̄deſtinatꝰ nō cogit boiem ſtare p̄z ꝑterito. p̄mo q̄ licet ℔m voceꝫ ſit ꝑteriti tp̄is:tñ ꝯcludit ꝑticipiū futuri tp̄is. p̄deſtiatꝰ enī ideꝫ eſt q̄d ꝑſcitꝰ habiturꝰ aliq̄d p gr̄az. Secūdo q̄ ptinet ad actuz aīe. ⁊ ex ℔ bēt vim ampliādi ad q̄libet tp̄is:ſicut cū dr̄ bō laudaſ pōt ītelligi de pñti ꝑterito vel futuro. actꝰ enī aie ſe extendit ēt ad ea q̄ nō ſūt. ¶ Ad gntū dōz q̄ licet bō nō ꝑintelligaſ ad filium dei rōne ſuppoſiti:tñ ꝑintelligiſ rōne nāe.

¶ Utruz hic filiꝰ dei ſit p̄deſtinatus eſſe homo.

A ℔ secundū ſic ꝓcedit. videſ q̄ filius dei nō ſit p̄deſtinatꝰ eē bō. p̄deſtinatio enī ꝓcedit p̄deſtinatū:ſz filiū dei nihil ꝓcedit:g̃ ipe nō eſt p̄deſtiatꝰ eē bō. ¶ ℙ. bō non dicit̄ equoce de filio dei ⁊ petro. ſz petrus non eſt p̄deſtinatꝰ eē bō:g̃ nec filiꝰ dei. ¶ ℙ. ℔ dicit̄ alicui p̄deſtinari:q̄ ꝟenit ei p gr̄am. ſz nō eſt gr̄a filio dei q̄ ſit homo:g̃ filiꝰ dei non ē p̄deſtinatꝰ eſſe homo.

¶ Sed contra. oē q̄ ē puiſum ⁊ ordinatum ab eterno eſt p̄deſtinatū. ſed filiꝰ dei ab eterno puiſus ē eē filiꝰ hois:ergo ē p̄deſtinatꝰ eſſe filius hominis.

¶ Utrū ℔ ſit vera. filiꝰ dei eſt p̄deſtinatꝰ eſſe filiꝰ dei.

Ulteriꝰ videſ q̄ hec ſit vera. Filiꝰ dei p̄deſtinatꝰ eſt eē filiꝰ dei. q̄cunq̄z enī p̄dicaſ de filio hois p̄dicaſ de filio dei. ſz hec ē vera. Filiꝰ hois p̄deſtinatꝰ ē eē filiꝰ dei vt dicū ē:g̃ ⁊ hec. Filiꝰ dei p̄deſtinatꝰ ē eſſe filiꝰ dei.

¶ ℙ. filiꝰ dei ſ̄c̄tū ē bō p̄deſtinatꝰ ē eē filiꝰ dei. ſz alia q̄ p̄dicaſ de filio dei ingntū bō p̄dicaſ de ipo ēt ſine reduplicatione ſic filiꝰ dei ingntū bō ē mortuꝰ:⁊ tñ hec ꝓcedit. Filiꝰ dei ē mortuꝰ:g̃ ſilr hec dz ꝓcedi. Filiꝰ dei eſt p̄deſtinatꝰ eſſe filiꝰ dei.

¶ ℙ. ad vītatē locutionis nō opz q̄ p̄dicatū p ſe ſubto ꝟeniat niſi circa ſubtuz reduplicatio ponaſ. ſz p̄deſtinatū eē aliq̄ mō ꝟenit filio dei:q̄ ingntū bō. g̃ pōt ꝓcedi ſimplr. Filiꝰ dei eſt p̄deſtinatꝰ eſſe filiꝰ dei:q̄uis nō ꝓcedaſ q̄ filiꝰ dei ingntū filiꝰ dei eſt p̄deſtinatꝰ eſſe filiꝰ dei.

¶ Sed ꝺra. q̄d ſemp ieſt alicui non p̄deſtinaſ ei. ſed eſſe filiū dei ab eterno ꝟenit filio dei:g̃ nō p̄deſtinaſ ei:g̃ hec ē falſa. Filiꝰ dei eſt p̄deſtinatꝰ eſſe filiꝰ dei.

¶ Utrū hec ſit vera. filiꝰ dei ē p̄deſtinatꝰ ſimplr.

Ulterius videſ q̄ hec ſit vera. Filiꝰ dei p̄deſtinatꝰ ē ſimplr. ſic enī p̄deſtinatꝰ ꝓportat effectum ꝓpalez:ita mittiſ ⁊ donaſ. ſed ꝓcedit q̄ filiꝰ dei ē miſſus ⁊ datꝰ:g̃ ēt dz ꝓcedi q̄ filiꝰ dei ē p̄deſtinatꝰ. ¶ ℙ. in alijs quibus p̄deſtinati ad vītā eternā nō opz q̄ addaſ ad q̄d p̄deſtinati ſūt:ſz ſufficit eos dicē eſſe p̄deſtinatos. ſz filiꝰ dei ē p̄deſtinatꝰ eſſe bō:ergo filiꝰ dei dz dici eſſe p̄deſtinatꝰ ſimplr. ¶ ℙ. in xp̃o non ē niſi vnū ſuppoſitū. ſz de illo ſuppoſito pōt dici ſimplr q̄ ſit p̄deſtinatū. dr̄ enī q̄ bō ē p̄deſtinatꝰ:g̃ pōt filiꝰ dei eſſe p̄deſtinatus.

¶ Sed contra. eternum non p̄deſtinaſ:ſed filius dei eſt eternus. ergo non ē p̄deſtinatus.

Reſpōdeo ad p̄mā q̄neꝫ dōm q̄ p̄deſtinatio ꝓportat ordinez ad finē:q̄ p̄deſtinare ē mittere vl̄ ordiare ī aliq̄d. vñ q̄ ſimplr ponit ītelligiť ꝓdinatio ad finez vltimū:g ē in ꝺiūctione ad deū p gr̄az vl̄ gl̄iaz vl̄ vnionez ī ꝑſona. ſz q̄ addiť ei aliq̄d tūc ꝓportat ꝓdinationez tñ ī illud q̄d ei adiūgiť. ⁊ p hūc modū ꝓcedit q̄ filiꝰ dei ē p̄deſtinatꝰ eſſe bō:q̄ ℔ ab eterno ꝓdinatū ē.

Ad primū g̃ dōm q̄ p̄deſtiatio nō ꝓportat añcessionez ad illud q̄d ſibi p̄deſtinari dr̄. q̄uis aūt filiꝰ dei ſit ab eterno:nō tñ ab eterno fuit bō. ¶ Ad ſcōm dōm q̄ ſuppoſitū petri nō fuit añq̄ eēt petrꝰ bō:⁊ iō nō pōt dici q̄ ſit p̄deſtinatꝰ eſſe bō. ſz ſuppoſitū filꝫ dei fuit añq̄ ipe eſſet bō:⁊ iō non ē ſiliſ rō. Et iterū petrꝰ nullo mō bēt eē bō p gr̄az. filiꝰ aūt dei bz eē bō p gr̄az vnioīs:ñ gdē ſibi fcāz. ſz būane nāe.

¶ Ad ⅗m dōz q̄ q̄uis nō ſit gr̄a filio dei q̄ ſit bō:tñ ℔ bz p gr̄az vnioīs p quā būana nā aſſūpta ē ī vnitatē dīne ꝑſone.

Ad ſecūdā q̄nē dōm q̄ ī ſacra ſcriptura dr̄ aliq̄d aliq̄d fieri:q̄ñ inoteſcit:℔ g̃ q̄d ē eē filiū dei p̄t accipi vl̄ ℔z rei vitatē:vl̄ ℔z euidētiā. put. ſ. māifeſtať. Si p̄ mō:tūc falſum ē q̄ filiꝰ dei ſit p̄deſtinatꝰ eē filiꝰ dei:cū nō ponať ī locutiōe aliq̄d reſpectu cuiꝰ poſſit denotari añceſſio:quā ꝓportat p̄deſtiatio. Si aūt accipiať ⅗mō:ſic gloſa ſup illō Ro. i. Qui p̄deſtiatꝰ ē filiꝰ dei ī vtute:ꝓcedit q̄ filiꝰ dei p̄deſtiatꝰ ſit vt ſit filiꝰ dei. i. vt euidenter appeat q̄d fuit ī reſurrectione fcm̃. vñ ⁊ ipe tūc dixit: Data ē mihi oīs ptās ⁊c. Matℏ. vlti. ⁊ ℔z hūc ſēſuz ē eadē rō de iſta ſic de p̄cedēti q̄ dr̄ filiꝰ dei p̄deſtiatꝰ eſſe bō:q̄ p̄deſtiatio ſimplr ꝓportat ꝓdinationē. Quātū g̃ ad p̄mū ſenſum hec eſt falſa. Filiꝰ dei eſt p̄deſtinatus eſſe filiꝰ dei.

Ad primū g̃ dōm q̄ eorū q̄ dr̄ de boie illa tm̃ dr̄ de filio dei:que non bñt repugnātiā ītellectuī ad filiū dei. ſz p̄deſtinat bēt repugnātiā:q̄ filiꝰ dei eternꝰ eſt. p̄deſtinatio aūt ꝓportat añceſſionē:que nō eſt reſpectu eterni. ¶ Ad ſcōz dōm q̄ illa que p̄dicaňť de filio dei:ī quātū eſt bō:nō bñt aliquā repugnātiā ad filiū dei:⁊

Ad tertiā (ió non ē filius rō. ¶ Et ſilr dōm ē ad ⅗m. qōnē dōz q̄ hec ſilr ē falſa. Filiꝰ dei ē p̄deſtinatꝰ: cū nō ponať aliq̄d reſpectu cuiꝰ poſſit añceſſio denotari. ſz hec. Filiꝰ dei eſt p̄deſtinatꝰ ī quātū eſt bō. ē vera: q̄ pōt ꝓportari anteceſſio reſpectu hois quātū ad nām.

Ad primū g̃ dōm q̄ miſſio nō ꝓportat tpalitatez in eo qui mitti dr̄. ſed magis in eo ad quez mitti dr̄ in quo p nouū effectū ihabitat. ⁊ iō mitti dr̄ ꝑſona diuīa. ſz p̄deſtinatꝰ ponit poſterioritatē reſpectu p̄deſtinatiōis ī eo g p̄deſtinať. ⁊ iō nō eſt ſiliſ rō. ¶ Ad ſcōz dōz q̄ ī aliꝫ p̄deſtiatis pōt anteceſſio ꝓportari reſpectu ipoꝝ qui p̄deſtiari dicunť. q̄ nō ē de filio dei. ⁊ iō nō ē ſiliſ rō.

¶ Ad tertiū dōm q̄ q̄uis nō ſit niſi vnū ſuppoſituz. tñ ē duarū nārū ſuppoſitū. ⁊ pōt ſibi aliq̄d ꝟenire reſpectu vniꝰ nāe q̄ nō ñ ꝟeit ſibi abſolutē. ſ. ē creaturā.

Actus eſt ſine dubio id (¶ Expō text. q̄ ꝑus nō erat.) Dec locutio eſt impropria: q⁊ nō pōt ītelligi neq̄ de nā: q⁊ deus nō eſt factus humana nā: neq̄ de ꝑſona ſiue de ſup

poſito. q⁊ illud ſuppoſitum ſemp fuit ℔m ſecundā opionē. vnde exponēda eſt. Illud q̄ ꝑus nō erat id eſt hñs nām quā ꝑus nō habebat. (Q⁊ de⁊ aſſumpſit boiem)ideſt bumanam nām: vt ſupra. diſtin. ⅀. gloſauit. al's eſſet ⁊tra hāc opionē q̄ dicit boiem nō eſſe aſſumptuz: ſed būanā nām. (Uariať aūt) Rō variatōis eſt: q⁊ dīna nā p̄dicať de x̄pi ꝑſona: nō aūt humana. (Qō eſſe dictum eſt vtrūq̄z) Doc poſitū eſt ſupra in illo caplo. (Sz bis videnť aduerſari.) (Di etiā cū dr̄ minor eſt patre x̄pus.) Jō hoc exponit ℔m hāc opionē: q⁊ hec opio non pōt hoc ſuſtinere: cū ſupra dixit Aug. in p̄mo lib. q̄ ſpūſſanctus non eſt minor ſeipſo ꝓpter columbā in qua viſibiliter apparuit. (Doc firmiter tenens q̄ deus hominem.) Exponendum eſt vt ſupra: vt homo ponatur ꝓ natura humana ſicut ipſe docuit ſupra exponere.

¶ An divina natura debeat dici nata de virgine. Diſtinctio. VIII.

Qſt p̄dicta ingri debet vtq̄ de nā diuina ꝓcedēdū ſit q̄ de virgine ſit nata: ſicut dicit̄ de virgine icarnata. Et vr̄ vtiq̄z nō debere dici nata de virgie: cū nō ſit nata de p̄re: Que. n. res nō ē de p̄re genita nō videť de mre nata: ne res aliq̄ filiatiōis nomē bēat in būanitate: q̄ illud non teneat in dīnitate. Uideť tñ poſſe ꝓbari q̄ ſit nata de virgie: q⁊ ſi boc ē deū naſci de virgie. ſ. bomine aſſumere in vtero virgis: cū nā dīna ſuperius dicta ſit boiem aſſumpſiſſe: videť debere dici nata. De boc Aug. i li. de fide ad petrū ſic ait. Natura eterna atq̄z dīna nō poſſet tpaliter cōcipi ⁊ naſci ex nā būana: niſi ℔m ſuſceptionez veritatis būane verā tpaliter cōceptionē ⁊ nativitatē ineffabilis dīnitas in ſe accepiſſet. Sic eſt ꝺs eternꝰ veraciť ℔m tp̄s ⁊ ꝺceptꝰ ⁊ natꝰ de virgine. Iſta auctoritate vr̄ inſinuari q̄ nā dīna ſit nata ⁊ ꝺcepta de virgie. Sz ſi diligēter notenť verba: potius de ꝑſona agi ītelligiť: q̄ ſine dubitatiōe ⁊ de p̄re ⁊ de matre nata eſſe dici debeť.

¶ De gemina natiuitate x̄pi q bis natus eſt.

Queri ēt ſolet vtq̄ debeat dici x̄p̄s bis genitꝰ: vt dr̄ dei ⁊ bois filius. Ad q̄d dici pōt x̄p̄m bis natū eſſe duaſq̄z natiuitates babuiſſe. vñ Aug. in li. de fide ad petrū. Pr̄ deꝰ de ſua nā gennit filiū deuz ſibi coeq̄lē ⁊ coeternū. Idē quoq̄z vnigenitꝰ ꝺs ſcō natus ē ſemel ex p̄re: ſemel ex mre. Natꝰ ē eni de p̄re dei verbū: natꝰ eſt de mīe ℣buz caro factū. Unꝰ igiť atq̄ idē dei filiꝰ natꝰ eſt añ ſeclā ⁊ natꝰ in ſeculo: ⁊ vtraq̄z naritas vniꝰ ē filiꝰ dei dīna. ſ. ⁊ būana. De boc ēt Jo. ait. Duas x̄pi natiuitates veneramur: vnā ex p̄re añ ſecula: q̄ eſt ſup cām ⁊ rōnē tp̄s ⁊ nām: ⁊ vnā q̄ in vltimis tp̄ibꝰ pp nos: ⁊ ℔z nos: ⁊ ſup nos. pp nos: q⁊ ꝓpter nr̄am ſalutē: ℔m nos: q⁊ natus ē bō ex muliere: ⁊ tpe ꝺceptōis. ſ. nouē meſiū: ſup nos: q⁊ nō ex ſemie: ſz ex ſpū ſcō: ⁊ ſcā virgie ſupra legē ꝺceptiōis. Ex bis manifeſte appet x̄pi duas eſſe natiuitates: eūdēq̄z bis natū foze.

¶ Poſtq̄z determiauit magr̄ de bis q̄ ꝟeniūt deo icarnato q̄ſi exp̄mētia vnionē. Dic determiat de bis q̄ cōueniūt ei ꝺſequētia vnionē. Et diuidiť in duas ptes. In p̄a determinat de bis q̄ ꝟeniūt vni nāe ex vnioe ad alterā. In ſecūda de bis q̄ ꝟeniūt ꝑſone rōne nāe aſſumpte. ⅰo. di. ibi. (Solet aūt a gbuſdā.) Prima diuidiť i duas. In p̄a determinat q̄d ꝟeniat dīne nāe ex vnioe ad būanaz. In z⁊ q̄d ꝟeiat būane ex vnioe ad dīnā. di. 9. ibi. (ℙ. inueſtigari) Pria diuidiť in duas ptes. In p̄a ingrit vtz dīuina nā debeat dici nata in x̄po ex vnioe ad būanā. In ſcda q̄uo x̄p̄s dicať nat⁹. ibi. (Queri ēt ſolet.) Circa p̄m duo facit. Pr̄io mouet q̄nē ⁊ ſoluit. Scdo obycit ī ꝑiū ⁊ ſoluit. ibi. (Uideť tñ poſſe ꝓbari.) Queſtio. I.

Hic queruñ gnq̄. Pr̄io q̄d ſit natiuitas: ⁊ q̄z ꝓpe ē naſci. Scdo vtz būana nā in x̄po debeat dici nata. Tertio vtz nā dīna debeat dici nata de virgine. Quarto de duplici x̄pi natiuitate. Quinto vtrū ſint in chriſto due filiationes.

¶ Utz ſolūmō in viuētibꝰ ſit natiuitas.

A ℔ primuz ſic ꝓcedit. vr̄ q⁊ nō ſolūmō viuētiū debeat dici natiuitas. natū. n. idē videť q⁊ genitū: ſed gn̄atio ꝟeniť in oibꝰ corꝓoribꝰ a lunari globo iferiꝰ: q̄ nō oia viuūt. g̃ vr̄ q⁊ nō ſolū viuentiū ſit natiuitas. ¶ ℙ. idē videť eē oziri ⁊ naſci. ſed dicimꝰ ea oziri q̄ nō viuūt: ſic dicimus q⁊ ſol oziť: ⁊ fons oziť. g̃ natiuitas nō ſolū in viuētibus reperiť. ¶ ℙ. viuere ſubſtātia⁊ ſolū ē: ſed naſci ſiue oziri ꝟenieť in accītibꝰ. dicimꝰ. n. ſplēdoze oziri a ſole: ⁊ calore ab igne. g̃ naſci nō ſolū viuētiū eſt. ¶ ℙ. boc ſolū eſt ingenitū q̄d nō eſt natū: ſz illa ſola dicunť īgenita q̄ ſemp fuerūt: ſicut pbs ponit celū īgenitū: q⁊ ℔m eū ſemp fuit. g̃ ſolū illa nō ſunt nata. g̃ quecūq̄z ꝺcipiūt ēt dicunť naſci.

¶ Sz ⅀. vr̄ q⁊ nō oīuz viuētiū ſit naſci. Natiuitas. n. cauſat filiationē: ſz filiatio nō ꝟenieť i plātis: q̄ tm̃ viuūt. g̃ nec natiuitas. ¶ ℙ. ꝛſtat q⁊ embria viuūt: nec tm̃ dr̄ nata. g̃ nō oīuz viuētiū ē natiuitas. ¶ ℙ. ſic inaiata corꝓa gnāť ex cā extrīſeca: ita ēt aīalia gnāta p putrefactionē: ſz inaiata nō dr̄. ꝓpe naſci rōne p̄dicta. g̃ nec aīalia gn̄ata ex putrefactiōe. ¶ ℙ. ſpūſſcūs ꝓcedit a p̄re vt viues a viuēte: nec tm̃ naſci dr̄. ergo nec oīs ꝓceſſus rei viuētis eſt natiuitas.

Reſpondeo dōm q⁊ cū gnātio ſit cōis oib⁹ corꝓoribus corꝛuptibilibꝰ: tm̃ in corꝓoribꝰ aīatis eſt ſpālis modus gnātiōis: ⁊ pp hoc ēt bñt ſpāliter inter alias vires aīe viz generatiuā: in viuētibꝰ. n. ℔mo ex generāte decidiť aliq̄d q̄d eſt ſufficiēs ad gn̄ationē ⁊tuz ad p̄ncipiū actiuū ⁊ paſſiuū: q̄uis in gbuſdā ideꝫ generās ſit q̄d vtrūq̄z miniſtrat: ſicut in plātis q̄ nō bñt ſexū diſtinctū. In gbuſdā aūt. ſ. q̄ bñt ſexū diſtinctū a mare miniſtrať p̄ncipiū actiuū: a femina p̄n̄ māle. ⁊ animalia in coitu ℣z pbm ſunt q̄ſi vnū gn̄ans: ſic dr̄ Heñ. p̄. Erūt duo in carne vna. Et iō ſequiť ſcōz. ſ. q⁊ gn̄atio ē p modū exitꝰ a generāte: q̄d nō eſt in gn̄atiōe inaiatoꝝ. Tertiū aūt eſt q⁊ generatū exiēs a gn̄ante in p̄n̄ gn̄atiōis adheret ei ⁊ eſt in eo vel p cōtactū: vel p ꝺſolidationē: ſicut dicit pbs in. ⅀. meta. vt pz in fructibꝰ q colligaňť plātis: ⁊ de embrione q adheret ℔m cōtactū matrici: ⁊ q̄ſtū ad tres bas ꝺditiones res viua inquātū generať bz tria noīa ſibi ꝓpria: ℔m. n. q⁊ p̄ncipia ſufficiētia ſue gn̄ationi miſtranť a gn̄ante dr̄ gigni: vel genita eſt. ℔m aūt q⁊ gn̄ať p modū exitus: dr̄ oziri: ℔m aūt q⁊ generať vt cōiunctū generāti dr̄ naſci: ſic. n. generās ⁊ ge-

Universidad de Deusto
Biblioteca

neratū est q̄si res vna. ⁊ ideo cū nomē nature a nascēdo sumat: illa dicunt̄ eē p naturā: quoꝝ pncipiū int̄ est i ipsis. ⁊ sic ꝓz q̄ nasci ꝓprie dr illud q̄ egredit̄ a generāte cōiūctuz ei bñs ab ipso pncipia sufficientia generationi.

Ad primū g̃ dōz q̄ gēitū fz q̄ ē idē q̄ natū nō dr a gñando: sz a gignēdo. vñ g̃uis iaiata ꝓpe dicant̄ gñata: nō tñ ꝓpe dr genita neq; nata. ¶ Ad 2m dōz q̄ sol ⁊ aq̄ fontis dr p filitudinē oziri: inq̃tū. s. egredi de occulto i māifestū. ¶ Ad 3m dōm q̄ sil'r accētia inquātū sūt vtute i pncipys eētialib⁹ cānt̄ p modū exit⁹: ⁊ sō dr oziri p sil'tudinē: ⁊ pñt ēt dici nasci inq̃tū adherēt subo q̄ ē cā ipsoꝝ. ¶ Ad 4m dōz q̄ sic dr Dama. ígenitū p duplex n scriptū: est idē q̄ increatū siue eternū: ⁊ sic accipit ꝓbs. igenitū ār p vnū n scriptū idē ē q̄ nō gñatū: ⁊ sic B logmur. ¶ Ad 5m dōz q̄ ad filiationē regrit plus q̃ ad natiuitatē vl ortū. s. vt q̄ exit p gñatōez a generāte sit cōpletū in spē gñantis: ⁊ iō fructꝰ arboꝝ: ⁊ ouа auiū: ⁊ capilli ⁊ bō nō bñt rōnē filiatiōis: q̃uis dicant̄ nasci. ¶ Ad sextū dōm q̄ genitū exit a generāte dupl'r. Unoꝰ fm q̄ ꝓcedit in eē distictū a generāte: clausuz tñ ifra termios gñantis: ⁊ hoc ꝓpe dr cōceptio. Alioꝰ fm q̄ ꝓcedit in eē distictū ⁊ manifestū: ⁊ qz res noīat fm id q̄ appet: ideo ille modus exeūdi facit natiuitatē fm cōez vsuz loquēdi: q̃uis ēt primus aliq̄ mō faciat natiuitatē: fm q̄ dr duplex natiuitas. s. in vtero ⁊ ex vtero. ⁊ qz in plātis sil'r aligd ꝓcedit in esse distictū ⁊ māifestū: iō nō ꝓpe in eis ē ꝓceptio fz natiuitas: ⁊ iō etiā verbū fz q̄ distiguit̄ in itellectu dr ꝓcipi: fm aūt q̄ ex ꝓnūciat̄ pōt dici p filitudinē nasci. ¶ Ad 7m dōz q̄ in aialibꝰ gñatis ex putrefactiōe vtꝰ solis ⁊ alioꝝ corpoꝝ celestiū supplet vicē vtutis formatiue: q̄ est i semie i gñatiōe eoꝝ q̄ ex semine nascunt̄. ⁊ qz bō vtutes corpoꝝ celestiū sūt p oia iferioza corpora diffuse: iō dicit ꝓbs in. i7. de aialibꝰ q̄ oia plena sunt vtutibꝰ aie: ⁊ iō sic aialia q̄ gñant̄ ex semie se bñt ad feminā: ita ista se bñt ad terrā q̄ sine semie gñant̄: ⁊ sic illa se bñt ad pr̄ez: ita ista se bñt ad corpa celestia. pp q̄ dixit q̄dā ꝓbs q̄ sol ē pr̄ plātaꝝ. terra vero mater. vñ ꝓz q̄ bō q̄ sine semine gñant̄ siue sint plāte siue aialia ꝓpe dr nasci oziri ⁊ gigni. ¶ Ad 8m dōm q̄ g̃uis spūscūs ꝓcedat viuēs ex viuēte: nō tñ B ꝟuenit ei fm rationē sue ꝓcessiōis: ꝓcedit. n. vt amoz. amoꝝ aūt ꝟsideratꝰ in gñe inq̃tū amoz nō bz q̄ sit res viua: sed opatio vel passio rei viuētis: bz tñ q̄ sit res viua ⁊ subsistēs inq̃tum est amoz diuinꝰ: ⁊ iō nō dr nasci. vt in p̄ lib. di. 13. dictū est.

¶ Utruz humana natura sit nata in xp̃o.

A B secunduz sic ꝓcedit. vr̃ q̄ būana nā sit nata i xp̃o. sicut. n. supra dcm̃ ē. illa de ꝓsona vel supposito ⁊ nō de nā dr q̄ p se exist̄ēti solū ꝟueniunt: sic̄ ꝟposita res nāe ⁊ bō: fz nasci nō ē solū p se exist̄ētiū: cū sit ptiū: supra. n. di. 4. habitū est q̄ capillus nascit̄. g̃ nasci nō solū est ꝓsone vel suppositi: fz ēt nāe. ¶ P̄. id q̄ ē p se itentū a nā gñante verissime dr nasci: fz nā g̃uis generet būc hominē: itēdit tñ boiez gñare. vt dicit Auic. bō aūt nāz cōez significat. g̃ nature būane maxime ꝟuenit nasci. ¶ P̄. fz pḥm. z. phȳsicoꝝ idē spē est q̄ generat ⁊ q̄ generat: sed nāe est gñare. ergo ipsius est ēt generari siue nasci. ¶ P̄. xp̃s nō dr natꝰ de virgie: nisi fz B q̄ de virgie accepit: sed nō accepit nisi būanā naturā. ergo būana natura dr nasci de virgine. ¶ P̄. oē quod cepit esse ex aliqua materia dr generari: sed humana natura in xp̃o cepit esse ex aliq̄ materia. ergo humana natura in xp̃o dicit nasci.

¶ Sed contra est q̄ dicit Dama. q̄ nasci est tñ ꝓpositalis. ergo nō ē nature. ¶ P̄. sicut se bz dina natura xp̃i ad eternam eiꝰ gñationē: ita ⁊ būana natura ad tpale: fz nā dina nō est nata eterna gñatiōe. ergo nec būana tēporali.

Respondeo dōz q̄ nasci fieri q̄dā ē: nihil aūt fit nisi vt sit. vñ fz q̄ alicui ꝟuenit eē: ita ⁊ ꝟuenit ei fieri: eē aūt ꝓpe subsistētis ē. vñ ipz dr ꝓpe nasci ⁊ fieri. forma aūt ⁊ nā dr eē ex ꝟsequēti. nō. n. subsistit: sz inq̃tū i ea suppositū subsistit eē dr. vñ ⁊ ex ꝟpōi ꝟuēit ei fieri vel nasci nō q̄si ipsa nascat̄: fz qz p gñationez accipit. accētia aūt nō dr eē nisi p accīs. vñ ⁊ p accīs fieri dr.

Ad primuz g̃ dōm q̄ ē duplex pars. est. n. ps subē fm q̃titatē. ⁊ hoc vel subsistit in potētia: vt in ꝟtinuis: vel in actu: vt in bis q̄ p tactū iūgunt̄. vñ tales ptes pñt dici fieri vel nasci: ⁊ ꝓcipue qñ addunt̄ tot ꝓexistēti: sec⁹ aūt eēt si generarent̄ gñatiōe toti⁹. qz tūc totū diceret fieri ⁊ nō ipsa: sunt ēt ptes subē in q̄s diuidit totuz fm rōnē: sicut mā ⁊ forma ⁊ bō: cū nō subsistāt neq; in actu neq; in potentia nō dicunt̄ p se fieri: nisi forte forma sit subsistēs: sicut est alia q̄ dr fieri p creationē ꝓter factionē q̄ fit cōpositū p gñationē. natura aūt būana q̄ vt ps significat nō est nata subsistere: cū nō possit in rerū natura esse nisi in athomo. i. in suo supposito: ⁊ ideo ipsa nō pōt dici nasci. ¶ Ad secūdū dōm q̄ bō nō significat tñ naturā. put hic logmur: sicut pz ex dictis in. 5. di. ⁊ iō nō sequitur. rō. nō. n. natura intēdit naturā ꝓducere nisi in supposito: ⁊ ideo nō intēdit generare humanitatē sed boiem. ¶ Ad tertiū dicendū q̄ sicut esse suppositi est: ita ⁊ agere: ⁊ iō sicut nature est generare: nō q̄si ipsa generet: sed q̄ vtrutes ꝟ nature sunt ꝟ generationē accipit. ¶ Ad q̄rtū dōm q̄ sicut xp̃s dr bō rōne humane nature: ⁊ tñ humana natura nō ē bō: ita etiā dicit nasci rōne humane nature quā accepit a virgine: ⁊ tñ ipsa humana natura nō generat̄: sicut. n. dicit Dio. z. ca. de di. no. nō opz q̄ eodem mō causa ⁊ causatū recipiāt ꝓdicationē alicuius generis vel speciei: sicut calor est quo aliquis dicit̄ calidus: ⁊ tamē ipse nō est calidus sed calor. ¶ Ad qntū dōm q̄ cū esse nō sit nature sed suppositi humana natura ꝓprie nō cepit esse: sed xp̃s cepit esse in humana natura: ⁊ sic per cōsequens natura cepit esse.

¶ Utr̄ dina natura in xp̃o nata sit de virgine.

A B tertiuz sic ꝓcedit. vr̃ q̄ nā dina in xp̃o sit nata de vgie. filiꝰ. n. dei nō dr natꝰ de virgie nisi inq̃tuz ē icarnatꝰ: fz nā dina dr icarnata: vt supra. di. 5. dictū est. g̃ ipsa dz dici nata de virgine. ¶ P̄. q̄cḡd i rectō ꝓdicaī de Petro dr nasci ipso nato: sequit̄. n. petrus ē natus. ergo bō. g̃ aial. g̃ suba: sed natura dina in recto ꝓdicat̄ de filio dei. ergo cū filiꝰ dei sit natus de virgie: ēt dina natura dz dici nata de virgie. ¶ P̄. in filio dei nō est accipere nisi essentiā ⁊ ꝓprietatē: sed absurduz esset dicere q̄ rōne ꝓprietatis tm̃ dicat̄ natus de virgine: qz ꝓprietas illa relatio est fm quā ad patrē g̃ generat sine mr̃e referr̄. ergo est natꝰ rōne dine nature: ⁊ sic idē q̄ ꝑus. ¶ P̄. Bernar. dicit q̄ in icarnatōe est fortitudo ifirmata: fz ifirmari magis est remotū a natura dina q̄ nasci. g̃ ēt pōt dici nasci.

¶ Sed cōtra. natura diuina magis cōuenit cū generatiōe xp̃i eterna q̄ cū tpali: sed ipsa nō est nata de generatione eterna. vt in p̄. li. di. 5. dictū est. ergo multo min⁹ ē nata generatiōe tpali. ¶ P̄. humana natura nō ꝓprie dicit nasci generatione humana. ergo multo min⁹ natura diuina.

Respōdeo dōz q̄ nā būana q̃uis nō dicat̄ ꝓpe nasci in xp̃o de virgie eo q̄ nasci nō ē nāe: fz ꝓpositalis: tñ ꝟniter ad gñationē se bz: qz ē p gñationē accepta. dina aūt nā nō est a xp̃o p tpalē gñationez accepta. vñ nullo mō dz dici nata de virgine: nec p se nec p ꝺnōs: fi natura ꝓprie accipiat̄ fm q̄ p eētia supponit: tñ qz aliq̄ ꝓprie trahit̄ ad supponēduz p ꝓsona: sicut in. 5. di. p̄mi dictū est: iō etiā aliq̄ inuenit̄ q̄ natura diuina sit nata sic

patet in ifa. vñ exponēduz est sicut magister exponit.

Ad primuz g̃ dōz q̄ filiꝰ dei vniuit sibi būanā naturā ⁊ in se: qz vnio termiata est ad ꝓsonā. nō aūt ita est de dina nā: vt pz ex dictis supra. vñ nō sil'e. ¶ Ad 2m dōm q̄ nā dina non bēt inq̃tū est nā q̄ ꝑdicet in recto de ꝓsona filꝰ dei: fz rōne simplicitatis dine q̄ nō pmittit aliquā realē diuersitatē in ipso: fz dūtia est in modo signandi qui facit q̄ aligd de ꝓsona dicat̄ qđ de nā dici nō pōt. ¶ Ad 3m dōm q̄ in filio dei nō solū est accipere nām ⁊ ꝓpietatē: fz ēt ꝟpostalis: siue ꝓsonā g̃uis vnū illoꝝ ab altero fm rē nō differat: ⁊ rōne ꝟpostalis dr filiꝰ icarnatus inq̃tuz sibi carnē sociauit in vnitate ꝓsone. ¶ Ad 4m dōz q̄ fortitudo dr ifirmata. i. ifirmitatē assumpsisse. ⁊ iō ipropria est locutio: nec ad ꝺnam trabenda.

¶ Utrū ponēde sint due natiuitates xp̃i vel vna.

A B quartū sic ꝓcedit. vr̃ q̄ nō sint ponē de due xp̃i natiuitates. nasci eniz nō est nature fz ꝓsone: sed in xp̃o est tñ vna ꝓsoꝰ: ergo ⁊ vna natiuitas. ¶ P̄. cū natiuitas sit gñatio q̄dā: p natiuitatē aligs ad eē tēdit. Sz in xp̃o ē tñ vnū eē: g̃ tñ vna natiuitas. ¶ P̄. ea que nō sunt vnius rōnis nō debēt ꝺnumerari: sic̄ canis celestis ⁊ terrestris nō dicunt̄ duo canes. fz gñatio xp̃i tpalis ⁊ eterna nō sunt vnius rōnis: ergo nō debēt dici due natiuitates.

¶ Sed ꝺ. nullus dr filiꝰ alicuiꝰ nisi rōne alicui⁹ natiuitatis. fz xp̃s dr filiꝰ p̄ris ⁊ ēt matris: g̃ vtrūq; est fm aliquā natiuitatē: ⁊ nō fm eāde: ergo in xp̃o sunt due natiuitates.

¶ Utrum xp̃s debeat dici bis natus.

Alteriꝰ vr̃ q̄ xp̃s nō debeat dici bis natus. rōne enī eiꝰ q̄ aduenit alicui post ꝟpletū eē nō dr aliquis natꝰ: sic̄ bō nō dr nasci: q̃uis capillus p aliquā natiuitatē adueniat. fz būanitas xp̃i aduenit filio dei post cōpletū eē: g̃ pp B nō dz dici ipse natꝰ q̄ humanā nām accepit. ¶ P̄. B aduerbiū bis ipoꝛtat successionē actuuz. fz gnōni eterne nō succedit tpalis: qz eterna semp est: vñ ē sil'r cū tēporali. g̃ rōne duplicis natiuitat̄ nō dz dici bis natꝰ. ¶ P̄. B aduerbiū bis ipoꝛtat iterruptionē. vñ qui tota die logit̄ nō dr bis loqui. sed eterna gnātio nō habet iterruptionē: ergo ratione eius non debet dici bis natus.

¶ Sed ꝺ. boc aduerbiuz bis numerat actuz cui adiungit̄. sed duplex est xp̃i natiuitas: g̃ fm eas dz dici bis natus.

Respōdeo dōz ad pm q̄ xp̃s ꝓcessit a pr̃e eternalr: ⁊ a matre tpalr: ⁊ vtraq; ꝓcessio bz rōnē natiuitatis. fm enī ꝓcessionē eternā filiꝰ est de suba p̄ris: ⁊ exit ab eo in ꝓsonā distinctā: ⁊ tñ est ꝺiūct⁹ p̄ri pp ꝺdiuisionē subst̄atie: qz vbū apud deū est. vñ pz q̄ saluant̄ suo mō tria illa q̄ dicebant̄ supra eē de rōne natiuitatis: ⁊ pp B dr oziri ⁊ gigni ⁊ nasci. fz ꝓcessio eiꝰ tpalis q̄ ꝓcedit a matre habet natiuitatis rōnez: sicut cuiuslibet alterius qui ex sua matre nascit̄. vñ sicut due sunt eiꝰ ꝓcessiones: vt dcm̃ est in p̄ lib⁹. ita ēt sunt due natiuitates.

Ad primuz g̃ dōz q̄ g̃uis nasci sit ꝓsone: est tñ eiꝰ rōne nāe. vñ fm duas nās q̄s p gnōnē accepit bz duas natiuitates. ¶ Ad 2m dōz q̄ g̃uis in xp̃o ctū ē. ⁊ ita natiuitas est duplex fz duplicē respectū q̄ acq̄rit ꝓsone ad duas nās acceptas p gnōnē. ¶ Ad 3m dōz q̄ g̃uis nō sit vna rō p vniuocationē eterne: ⁊ tpalis natiuitatis: sit tñ vna p analogiā.

Ad secundā qōnē dōz q̄ bis cū sit aduerbiū ponit numerū circa actū. cū aūt mot⁹ ⁊ actꝰ numerent̄ tripliciter. s. ex subo: qz est aliꝰ ⁊ aliꝰ agēs. ⁊ ex terminis: qz ē aliud ⁊ aliud qđ agit̄. ⁊ ex mēsura actꝰ: qz nūc ⁊ tūc agit. boc aduerbiū bis nō ipoꝛtat nūerū nisi q̄ cāt ex diuersa mēsura. vñ si dr bis lectū eē si duo legāt: nec si duo libri sil'r legā

tur: fz qsi diuersis hoīs legit̄. qz āt in bis q̄ agunt̄ i tpe nō ē alia mēsura nisi tps: ⁊ B nō ē aliud ⁊ aliud nisi qñ discōtinuat̄: iō bis dr factū eē qñ aligd cū iterruptiōe factuz est. eternitas aūt ⁊ tps sūt diuerse mēsure fz diuersā nāz: ⁊ nō p discōtinuationē. vñ qđ fit i eternitate ⁊ tpe pōt dici bis factū eē: cuius id qđ eternū est nō interrūpat̄ nec cesser.

Ad primuz g̃ dōm q̄ g̃uis hūana nā aduenerit filio dei post eē cōpletū: tñ filiꝰ dei totꝰ subsistit in vtraq; nā. nō aūt ita ē de toto boīe ad capillū: ⁊ iō rō nō ꝓcedit. ¶ Ad 2m dōm q̄ rō illa ꝓcedit de bis q̄ agunt̄ in tpe. Et sil'r 3m. ⁊ ideo nō sunt ad oppositum.

¶ Utruz in xp̃o sint due filiationes.

A B quintuz sic ꝓcedit. vr̃ q̄ in xp̃o sint due filiatiōes. multiplicata enī cā multiplicat̄ effectꝰ: fz natiuitas ē cā filiationis: g̃ cū i xp̃o sint due natitates: erūt i ipso due filiationes. ¶ P̄. relatiua sūt q̄ruz eē ē ad aliō se hr̃e: fz eē filiatiōis eterne nō ē ad mr̃ez xp̃i se hr̃e: g̃ p eā nō refertur ad mr̃ez: fz aliq̄ filiatiōe referr̄ ad mr̃em: g̃ in xp̃o sunt due filiationes. ¶ P̄. relatiua posita se ponūt: ⁊ iterempta se iterimūt. fz mr̃nitate iteremta a vgine nō iterimit̄ filiatio eterna: g̃ opz ponere aliaz filiationē q̄ ponat̄ posita mr̃nitate: ⁊ iterimat̄ ea remota. ¶ P̄. motꝰ diuersifican̄t p termios. fz sic̄ motꝰ bz spēz a termīs: ita rel'o. g̃ cū xp̃s sit filiꝰ p̄ris ⁊ mr̃is oz q̄ alia filiatiōe ad vtrūq; referat̄. ¶ P̄. pḥs i 5o meta. pbat q̄ scia nō referr̄ ad sciētē: qz cū referatur ad scibile: ⁊ B sit suū eē inq̃tuz ad aligd ē: oporteret si diceret̄ ad sciētē: q̄ bret duplex eē. si g̃ filiatiōe referr̄ xp̃s ad p̄rez ⁊ mr̃ez: oz q̄ sint due filiatiōes fm eē. ¶ P̄. sic. ā. magr dixit: pr̃ posset carnē assumere. sed si de vgine carnē assūpsisset filiꝰ vginis diceret̄. nō ār referret̄ ad vginē filiatiōe eterna: qz eaz nō bz g̃ filiatiōe tpali: g̃ eadē rōne oz in christo ponere filiationem temporalem.

¶ Sz ꝺ. filiatio ē ꝓpetas ꝓsonalis: fz in xp̃o ē tñ vna ꝓsoꝰ: g̃ tñ vna filiatio. ¶ P̄. sic̄ xp̃s ē filiꝰ p̄ris ⁊ mr̃is: ita q̄libet aliꝰ bō: fz nō alia filiatiōe referr̄ bō ad p̄rez ⁊ mr̃ez: g̃ nec i xp̃o sūt due filiationes. ¶ P̄. duo accīa eiusdē rōis nō pñt eē i eodē subo. vñ eadē p̄nitate bō referr̄ ad mltos filios. fz suppom filiatiōis i xp̃o ē vnū tm̃: g̃ in eo nō pñt eē ꝑles filiationes: fz vna tm̃ ¶ P̄. qōlz ꝺtinuū ē maiꝰ oib⁹ suis ptib⁹: fz in q̄libz ꝺtinuo sūt ifinite ptes in poꝰ: g̃ ad hoc q̄ aligd referat̄ ad diuersa p diuersas rel'ones oz q̄ sint infinite rel'ones in aliq̄ ꝺtinuo: qđ est incōueniens. ⁊ iterū q̄ in quolibet ꝺtinuo sint tot eq̄litates quot rebꝰ eq̄le est.

Rñdeo dōm q̄ sic in p̄ liꝰ dcm̃ est: rel'o non bz ex B q̄ ad alterū dr q̄ sit aligd in rē: nā: sed B bz ex eo q̄ rel'one causat̄ qđ ē in re q̄ ad alterū dr. ⁊ qz ex eo res bz vnitatē ⁊ multitudinē: ex q̄ bz eē: iō fm id in q̄ rel'o fundat̄ iudicandū de ea est vtruz sit fm rem vna vel plures. Sunt g̃ q̄dā relationes que fundant̄ sup q̃titatē: sic̄ eq̄litas que fundat̄ sup vnū in q̃titate. ⁊ cuz vnitas q̃titatis nō sit nisi vna in re vna: inde est q̄ p vnaz eq̄litatē est res eq̄lis oibꝰ qbꝰ dr eq̄lis. alie vo rel'ones fundant̄ sup actionē ⁊ passionē. ⁊ in istis ꝺsiderandū est q̄ vna passio rñdet duabꝰ actionibꝰ q̄si neutrū agēs sufficit p se ad actionē cōpletā: sic̄ est in eo q̄ vna natiuitate nascit̄ ex pr̃e ⁊ mr̃e. vñ in pr̃e ⁊ mr̃e sūt due rel'ones fm rez: sic̄ ⁊ due actiones. fz in nato est vna relatio fm rē fm quā referr̄ ad p̄rez ⁊ ad matrē: sic̄ ⁊ passio vna. Itē ꝺsiderādū est q̄ q̄dā rel'ones non innascunt̄ ex actionibꝰ fm q̄ sunt in actu: fz magis fm q̄ fuerūt. sicut aligs dr pater postq̄z ex actione est effectꝰ cōsecutus. ⁊ tales relationes fundant̄ sup id qđ in agente ex actiōe relinquit̄ siue sit dispositio: siue habitus siue aliqđ ius aut potest⁹: vel quicqd aliud est bō: sed quia hoc qđ relinquit̄ ex actionibus vnius spēi nō pōt esse nisi vnum:

Universidad de Deusto
Biblioteca

inde est q̄ tales relones ēt fm rē non multiplicanť fm diuersas actiones: sed magis sunt ynū fm id qđ ex actione relingtur. ꝛ ꝓpter hoc nō sunt diuerse relones fm rem in pr̄e vno qui generat plures filios: nec in magro vno qui docet plures discipulos. si aūt sint plures actiones ꝟ speciē causant ēt plures relones specie differētes. vñ cuz xp̄s nō per ynā gnōnē passiuā se beat ad gnōnē actiuaz patris ꝛ ad gnōnē actiuā mr̄is: ꝟ per aliā ꝛ aliā: ꝛ be due gnōnes nō sunt vnius generis: neduz yni⁹ spēi: nihil: vt videť: impediret: quin in xp̄o possent esse due filiationes fm rē dif ferētes nisi imediatū subm filiationis esset suppositū. qđ gdē fm scōaz opionē nō est nisi suppositū eternū in xp̄o. ꝛ qz ex nullo temporali aduenit rei eterne aliq realis relo: sed rōnis tm̄. iō filiatio que consequit xp̄m ex gnōne tpali nō est realis: sed rōnis tm̄: ꝛ tm̄ realr filius est. sic̄ ꝛ de⁹ realiter dr̄s ex hoc est q̄ creatura realr referť ad ip̄m. vñ cōcedo q̄ in xp̄o nō est nisi yna filiatio realis: qua referť ad p̄rem: ꝛ respect⁹ qdam rōnis quo referť ad matrē. tm̄ ꝑma opio que ponit duo suppositа posset ponere duas filiationes: nec tm̄ poneret duos filios masculine: ꝟ duo filia neu

Ad primum traliter: si latine diceretur.

ergo dōz q̄ natiuitas tpalis siue generatio passiua xp̄i est qđā passio q̄ fm rem fundať in humana natura: ꝛ ex hoc noiať natus: sicut ꝛ hō. sed subm filiationis nō p̄t esse natura: cū sit eius qđ bēt cōplemētū spēi: vt supra dcm̄ est. ꝛ iō due natiuitates causant duas filiationes: sed ynā tm̄ fm rem: ꝛ aliā fm rōnē. ¶ Ad 2ᵐ dicendū q̄ ꝑbs nō accipit esse fm q̄ dr̄ actus entis. sic eniz relatio nō bēt esse ex eo ad qđ dr̄: sed ex subo sicut ꝺcia alia accītia: sed accipit esse ꝓ quiditate vel rōne quaz signat diffō. rō aūt relonis est ex respectu ad alterū: vñ ex hoc q̄ filius dei referť ad matrē nō oz q̄ habeat aliā filiationez fm rē: sed aliū respectū relonis. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̄ maternitas posita ponit aliū respectū in xp̄o: ꝛ remota remouet illuz respectū: sed nō opz q̄ ponat aliaz filiationē realem. ¶ Ad 4ᵐ dōm q̄ ois motus est aligd fm rem: nō aūt ois relatio: ergo q̄uis ex terminis multiplicenť respectus relationis: nō tm̄ opz q̄ multiplicenť relationes fm rem: sic̄ motus multiplicanť fm rem ex diuersitate terminorum. ¶ Ad 5ᵐ dōm q̄ respectus scie ad sciētem ꝛ ad scibile nō est vnius rōnis: sed respectus eius ad scientem inest ei ex hoc q̄ est accīs. respectus aūt ei⁹ ad scibile inest ei ex hoc q̄ est sciētia. vñ si referret inq̄tū est scia ad vtrūq̄ oporteret q̄ eēnt respect⁹ diuersi fm spēm. sed respect⁹ filij ad p̄rez ꝛ ad matrē est ad terminos vnius rōnis. vñ nō oz q̄ sit diuersa relatio fm spēm neq̄ fm rem. ¶ Ad 6ᵐ dōm q̄ si pater carnē assumpsisset de vgine eēt fili⁹ vginis; non qdē per aliquā realē filiationē: cui⁹ suppositū eternū subiectū eēt: ꝟ per respectū rōnis tm̄.

¶ Expositio textus.

Hoc est eni nasci de virgine). s. hoiez assumere. Uez est si humana natura dicatur homo: ꝛ si assumere dicať ad se sumere vel in se: qđ diuine nature nō cōuenit.

¶ De adoratione humanitatis xp̄i: an eadez sit adoratio humanitati ꝛ diuinitati exhibēda.

Distinctio. IX.

Preterea inuestigari opz vtrū caro xp̄i ꝛ anima vna eadēq̄ cuz verbo debeant adoratione adorari: illa. s. que latria dicit̄. Si eniz anime vel carni xp̄i exhibeť latria que itelligit̄ huitus siue cultus soli creatori debitus: cū aia xp̄i vel caro

creatura tm̄ sit: creature exhibeť qđ soli creatori debeť. Qđ faciēti in idolatriā deputať. Jōq̄ qbusdā vr̄ nō illa adoratiōe: que latria ē: carnez xp̄i vel aiam eē adorādā: ꝟ ea q̄ dulia est: cuius duas spēs vel modos eē dicūt. Est eni cuiusdā modi dulia q̄ creature cuilibz exhiberi p̄t. ꝛ ē q̄dā soli hūanitati exhibēda: nō alīj creature: qz xp̄i hūanitas sup oēz creaturā ē venerāda ꝛ diligēda. nō tm̄ adeo vt cult⁹ diuinitati debit⁹ ei exhibeat: qui cult⁹ in dilectiōe ꝛ sacrificij exhibitiōe acq̄ reuerētia ꝟsistit: qui latine dr̄ pietas: grece aūt theosebia. i. dei cult⁹: vel eusebia. i. bon⁹ cultus. Alīs aūt placet xp̄i hūanitatē vna adoratione cū ꝙbo eē adorādā: nō ꝓpter se: ꝟ ꝓpter illū cui⁹ est scabellū: cui est vnita. Nec ipsa hūanitas sola vel nuda: ꝟ cū ꝙbo cui est vnita. nec ꝓpter se: ꝟ pp illū est adorāda. nec q̄ ꝺ facit idolatrie reus iudicari p̄t: qz nec soli creature nec ꝓpter ipsaz: ꝟ creatori cū hūanitate ꝛ in hūanitate sua fuit. Be ꝺ Jo. Damas. ita ait: Due sunt nāe xp̄i rōne ꝛ mō dr̄ites: vnite ꝙbo ꝟ ypostasim. vn⁹ igr̄ xp̄s ē ds pfect⁹ ꝛ hō pfect⁹: qđ adoramus cū p̄e ꝛ spūsco vna adoratiōe cū incōterminata ei⁹ carne: nō inadorabilē carnē dicētes. adorať eniz in vna ꝙbi ypostasi: que ypostasis gñata est: nō creature veneratione p̄bētes. Nō eni vt nudā carnē adoramus: ꝟ vt vnitā deitati in vnā ypostasiz dei ꝙbi duab⁹ reductis naturis. Timeo carbonē tangere ꝑ ligno copulatū ignē. adoro xp̄i dei mei sil̄ vtrāq̄ nām ꝑ carnem vnitā dinitatē. nō eni q̄rtā appono ꝑsonā in trinitate: ꝟ vnā ꝑsonā confiteor ꝙbi ꝛ carnis ei⁹. His ꝙbis isinuari vr̄ xp̄i hūanitatē vna adoratiōe cū ꝙbo esse adorādaz. Be hoc ēt Aug⁹. ex ꝑmone dn̄i: vbi dic̄. Nō turbeť cor vr̄m: ita dicit: Dicūt hereticī. filiuz nō natura esse deū: sed creatū. Quib⁹ rn̄denduz est: qz si filius non est deus natura: sed creatura: nec colēdus est oino nec vt deus adorādus: dicēte Apl̄o. Coluerūt ꝛ seruierūt pot⁹ creature q̄z creatori. sed illi adhuc replicabūt ꝛ dicēt. Quid ē q̄ carnē ei⁹ quaz creaturā esse nō negas simul cū diuinitate adoras: ꝛ ei nō minus q̄z diuinitati deseruis. Ego dominicam carnem imo perfectam in xp̄o humanitatē iō adoro q̄ a dinitate suscepta ꝛ deitati vnita est: vt nō aliuz ꝛ aliuz: sed vnuz eundēq̄ deuz ꝛ hoiem dei filium esse ꝟfitear. Denicq̄ si hoiem separaueris a deo: illi nunq̄z credo nec seruio. velut siquis purpuram vel diadema regale iacēs inueniat nunqđ ea conabitur adorare: cuz ꝙo ea rex fuerit idutus periculū mortis icurrit: si ea cū rege adorare quis ꝓtēpserit. Ita

etiā in xp̄o domio hūanitatē nō solā vel nudaz: sed diuinitati vnitā. s. filiū ynū deū veruz ꝛ hominē veruz si qs adorare cōtēpserit' eternaliter morieť. Itē sup psalmū nō agesimūoctauū vbi dicit. Adorate scabellum pedum eius: quoniaz sanctum est: sciēduz est quia in xp̄o terra est id ē caro q̄ sine impietate adoratur. Suscepit eniz de terra terrā: quia caro de terra est: ꝛ de carne marie carnē accepit. Hec sine ipietate a ꝙbo dei assūpta adoranda nobis: quia carnē ei⁹ nemo mādūcat nisi p̄⁹ adoret: ꝟ q̄ adorat nō terraz intuetur sed potius illuz cuius scabelluz est: ꝓpter quē adorat. His auctoritatib⁹ p̄missis inuestigationis absolutio explicatur.

¶ Postq̄ magister determinauit quid ꝺueniat nature diuine ex vnione ad humanā. Dic determinat quid ꝺueniat hūane ex vnione ad diuinā: q̄. s. adorať adoratiōe latrie. Diuidiť aūt hec pars i duas ptes. In p̄ma mouet q̄stionē In secūda determiat eā ibi. (Jō gbusdā.) Et hec diuidiť in duas partes fm q̄ duas opiniōes ponit. Secūda icipit ibi (Alīs placet.) Et hec diuidiť in tres. In p̄ⁿ ponit solutionē. In secūda respōdet ad obiectionē factaz in ꝛrariū ibi. (Nec ꝛra hoc facit.) In 3ᵃ ꝟfirmat solutiōez ibi. (De hoc ioānes ita ait.) ¶ Dic est duplex questio. Primo enī queritur de latria. 2ᵒ de dulia. Qō. I.

Circa primū querunť tria. Primo quid sit latria. Secūdo cui debeť. Et habito q̄ soli deo: queriť tertio q̄liter sit ei exhibēda.

¶ Utr̄ latria sit virtus vel donum.

Ad primū sic ꝓcediť. vr̄ q̄ latria nō sit virt⁹. ois enim virt⁹ in libera volūtate ꝟsistit: ꝟ seruit⁹ libertati opponiť. cū ergo latria sit seruit⁹: vt dr̄ in lra: vr̄ q̄ non sit virt⁹. ¶ Ꝓ. ois virt⁹ cōsistit p̄ncipalr in actu volūtatis. ꝟ latria cōsistit in actu exteriori. s. in exhibitione sacrificiorū: g̃ vr̄ q̄ nō sit virt⁹. ¶ Ꝓ. ad latriam ptinet reuerētia deo exhibere. hoc aūt ad donū timoris ptinet: ergo latria est donū: ꝛ nō virt⁹. ¶ Ꝓ. latria dr̄ alio nomie pietas: vt habeť ex littera. sed pietas est donū: ergo latria non est virtus: sed donum.

¶ Sed cōtra. Laudabile fm ꝑbz est ꝓpriū virtuti: ꝟ act⁹ latrie est maxie laudabilis: ergo latria est virt⁹. ¶ Ꝓ. ois actus qui cadit in ꝓcepto legis est act⁹ virtutis: qz intētio legislatoris est iducere hoiez ad virtutez: vt dr̄. 2. Ethico. sed act⁹ latrie ꝓcipit ꝑ p̄mū mādatū: ergo latria est virt⁹.

¶ Utrum sit virtus generalis.

Ulterius videť q̄ sit virt⁹ generalis. Augusti. enim dic̄. x. de ciui. dei. Uez sacrificiū ē oē op⁹ qđ geriť: vt sancta societate deo iūgamur. sed hꝺ est omne op⁹ virtutis. ergo omne op⁹ virtutis est verū sacrificiū. ꝟ sacrificiū deo offerre ꝓprie ptinet ad latriā: ergo ad ipsaz ptinēt oēs act⁹ virtutū. sic ipsa est virt⁹ generalis. ¶ Ꝓ. omne op⁹ virtutis deo seruiť. Luc. xvii. Cū omnia bñ feceritis dicite: Sui inutiles sum⁹. ꝟ latria ē seruiť deo debita: ergo oē op⁹ virtutū ptinet ad latriā: ꝛ sic idē qđ ꝑus. ¶ Ꝓ. quicūq̄ facit aligd ad gloriaz alicui⁹ exhibet ei reuerentiā. sed Apostolus p̄ma Corinth. xx. docet omnia in gloriaz dei facere. ergo ꝑ oīa opa virtutis recte facta exhibetur deo reuerētia. sed reuerētiam deo exhibere ptinet ad latriaz: ergo ipsa est virtus generalis

¶ Sed cōtra. Uirtus generalis non ꝓcipitur speciali legis ꝓcepto: sed tota lege: sic̄ patet ꝺ iustitia legali. ꝟ latria ꝓcipiť speciali ꝓcepto. s. ꝑ primuz p̄me tabule: ergo est virt⁹ specialis. ¶ Ꝓ. vitio speciali opponiť virtus specialis. vñ philosoph⁹ 5° Ethico. ꝙbat iusticiaz eē spāle virtutē ꝓpter ꝺ q̄ ei opponiť auaritia: q̄ est spāle vitiū. ꝟ latrie opponiť spāle vitiuz. s. idolatria: g̃ est spālis virtus.

¶ Utrum sit virtus theologica.

Ulterius videť q̄ sit virt⁹ theologica. Augustinus dicit in Encheri. Si querať quomō coliť de⁹: respōdeť fide spe ꝛ charitate. sed latria dicit̄ cult⁹ dei: vt ex littera habeť: ergo latria est fides spes ꝛ charitas: q̄ sūt virtutes theologice. ¶ Ꝓ. virt⁹ theologica ē q̄ ꝺz deuz ꝑ obo: sic̄ fides q̄ crediť de⁹. ꝛ sic de alys. ꝟ latria ꝺz deuz ꝑ obo: quia ea coliť. ergo latria est virt⁹ theologica. ¶ Ꝓ. omnis virtus cardinalis tenet mediū iter superfluū ꝛ diminutū. sed latria nō est ꝺ: qz deus nō potest nimis coli: ergo latria nō est virtus cardialis: sed theologica.

¶ Sz ꝺ. nulla virtus theologica ꝺz actū exteriorē: ꝟ latrie actⁿ ē sacrificiū offerre q̄ ē actⁿ exterior. q̄ nō ē virt⁹ theologica. ¶ Utrū ad aliquā vtutū cardinaliū reducať.

Ulterius q̄riť ad quā vtutū cardinaliū reducať. et videť q̄ nō ad iustitiā de q̄ magis vr̄. Iustitia eni ꝟ q̄ ē spālis virt⁹ vna ō q̄ttuor cardialib⁹ ꝟsistit ꝟ ꝑm in cōmunicatiōe actiue vite. ꝟ in p̄senti vita nō ē nobis cōmunicatio cū deo. vñ dr̄ Danie. z. Exceptis diys quoz nō est cū hoib⁹ cōuersatio. ergo nō potest nobis eē iustitia ad deū: sed latriā deo exhibem⁹: ergo nō potest eē species iustitie. ¶ Ꝓ. fm ꝑbm gnto Ethicoz. nō est iustitia ꝓprie dicta iter dominū ꝛ seruū: sic̄ nec alicuius ad se: qz seruⁿ qđ est ꝛ qđ ꝺz dñi est. simiľ nec ꝑris ad filiū: q̄ est q̄ſi pars ei⁹. ꝟ nos habem⁹ nos ad deū sic̄ serui ad dñm: ꝛ filꝫ ad patrē: g̃ nō ē iustitia nr̄i ad deū: ꝛ ita latria nō ē ꝑs iustitie. ¶ Preterea. iusticia ꝓprie in eq̄litate consistit: sicut dicit philosophus quinto Ethicoz. sed nō est possibile nos equari deo fm opus nostrum: ergo non potest esse iustitia nostri ad deum: ꝛ sic idem quod ꝓrius.

¶ Sed cōtra. Tulli⁹ in retboꝛica ponit religionem speciē iustitie: sed religio fm q̄ ipse accipit est idem q̄ latria: qz religio fm eum ꝟ est: que superiori cuidā nature: quā diuinā vocāt cultū cerimoniāq̄ affert: ergo latria est species iustitie. ¶ Ꝓ. reddere debitum actus est iustitie: sed latria est cultus deo debitus. vnde exhibet deo qđ ei debetur: ergo latria est pars iustitie.

Respōdeo dōz ad p̄mā q̄ nō aligd cōmune i multis iueniť si in aliquo eoz fm speciālē modū iueniať: ꝺz etiā nomē speciale: sicut nasus curuus dr̄ simus. Siliter cū obsequiū diuersis possit exhiberi: speciali quodā ꝛ supmo mō deo debeť: qz in eo est suꝑma ratio maiestat⁹ ꝛ dominy: ꝛ ideo seruitiū vl̄ obsequiū qđ ei debeť: speciali noie noiať ꝛ dicit̄ latria. Hoc aūt nomen tripliciter sumiť. q̄q̄z eni ꝑ eo quod deo in obsequ exhibeť sicut sacrificiū genuflectiōes ꝛ huiusmodi. q̄q̄z aūt ꝑ ipsa exhibitiōe. q̄q̄z vero ꝑ habitu quo exhibetur obsequiū. ꝛ ꝑmo modo latria nō est virt⁹: ꝟ materia vtutis. ꝟcō modo est act⁹ virtutis: tertio modo est virt⁹: ꝛ nominať hec virt⁹ quatuoz noiꝺ⁹: dicit̄ enī pietas quātū ad effectū deuotionis: qđ ꝑmū occurrit: dicit̄ etiā theosebia. id est diuin⁹ cultus: vel eusebia. id est bon⁹ cult⁹ quātū ad intētionē attentā: illud enī coli dicit̄ cui studiose intēdit̄ sicut ager vel anim⁹ vel qcqd aliud: dicit̄ etiam latria id est seruit⁹ quantū ad opera que exhibent̄ in recognitionē dominy: qđ deo cōpetit ex iure creationis. dicit̄ etiaz religio quātū ad determinationē operū ad que homo se obligando in cultū dei determinat: quibus tm̄ nominib⁹ yna ꝛ eadē virtus noiať ꝟcōm diuersa que ad ipsam concurrunt

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad primū ḡ dōm q̄ fm pbm in p̄ncipio metha. Liber ē g sui cā est: vñ seruꝰ dr g cā alteriꝰ est: ⁊ seruitiū qō cā alteriꝰ agit: sed alteriꝰ cā agi est duplici ter: vel sicut finis: sicut seruꝰ nō lucrat sibi: sz dño: vl sicut mouētis: sicut seruꝰ nō ꝓpio motu: sz motꝰ sicut istrm dñi operat: seruitiū ḡ q̄tū ad hoc scōz tollit libertatē volūtatis: ⁊ p dñs virtutē: sz quātū ad p̄mū nō: q⁹ hō pōt pp alterꝫ operari: qō sibi dz etiā ꝓpria volūtate: ⁊ fm hoc latria dr seruit⁹. ¶ Ad scōz dōm q̄ q̄uis vtus habeat q̄ sit vtus ex actu interiori. s. ex electiōe: tñ q̄ sit determinata virtus hz ex actu exteriori: q⁹ nra electio determiat p actū exteriorē g elicit fm quē attingit virt⁹ ꝓpriū obiectū vl mām ex quo specificat actꝰ vel habitꝰ: ⁊ iō vtutes q̄dā hñt actꝰ exteriores nō solū iteriores: sicut pz de fortitudine ⁊ iustitia ¶ Ad tertiū dōm q̄ reuereri in q̄tus hō est actꝰ timoris: sz exhiberi reuerētiā in q̄tū est deo debitū ē ꝓprie latrie. vñ nō sequit idē ee latria ⁊ timoris donū: sicut etiā pugnare viriliter ē actꝰ fortitudinis in q̄tū hō: sed pugnare i acie regis ie q̄tū miles hz dz ei pp feudū: qō tenet ab eo: ⁊ ē actꝰ iusticie. ¶ Ad q̄rtū dōz q̄ pietas in q̄tū ē donū ꝓsistit in q̄dā benīuolētia supra modū humanū ad oēs: sz pietas hz q̄ hic accipit cōsistit in q̄dā deuotiōe ad deum cui latria exhibet: ⁊ hoc ifra in tractatu de donis melius patebit.

Ad secundā qōnē dōz q̄ aliq̄ vtus dr gnālis quatuor modis. vno mō q⁹ p̄dicat de q̄libet vtute: sicut iusticia legalis q̄ ꝓuertit cū vtute: ⁊ ē idem subiecto rōne differēs: vt dicit pbs. 5°. Ethi. ⁊ sic dr gnālis q̄tū ad suā eentiā. Secūdo mō dr gnālis in q̄tū ab ea dependēt alie vtutes ꝓticipātes ei⁹ actus: ⁊ hoc mō prudētia gnālis dr: q⁹ ex ea oēs alie vtutes morales rectitudinē eligūt ꝓticipāt: ⁊ sic actꝰ ei⁹ imitat actib⁹ oīuz aliaꝝ vtutū. nihilominꝰ ipsa in se ē spālis fm q̄ hz spālē rōnē obiecti. s. eligibile ad opus. Tertio mō dr generalis in q̄tū opat circa actꝰ oīuz virtutū: ita q̄ oēs cedūt ei p mā: sicut magnanimitas q̄ operat magna in oib⁹ virtutib⁹: vt dr. 4° Ethi. ⁊ tñ in se spālis vtus ē. q⁹ rōnē spālē obiecti in oib⁹ attēdit scz dignū magno honore. Quarto dicit aliq̄ virt⁹ generalis inquātū ad eam ꝛcurrūt diuerse virtutes: quia. s. actus eius ꝓexigit actꝰ multarū virtutū: sicut etiā ad magnanimitatez ꝓexigunt alie virtutes. q⁹ nullus pōt dignificare magnis nisi virtuosus sit. ꝓima ḡ generalis est quasi vniuersalis. secūda quasi cause dātis ee. tertia quasi mouētis per imperiū. quarta quasi toti⁹ integralis ꝛprehendentis multa. ¶ Sic ḡ dicendū est q⁹ latria in se considerata est specialis virtus: q⁹ habet spālem rōnem obiecti: ⁊ actus. s. vt exhibeat aliquid deo in recognitionez seruitutis: sicut feudotari⁹ aliquid reddit dño suo in recognitionē dominy. vñ actū ⁊ obiectū habz formaliter vnū ⁊ spālem quantū ad predictā rōnē q̄uis māliter sint multi actus ⁊ multa obiecta. Potest aūt dici generalis quātuz ad duos vltimos modos. Pōt enim vti actib⁹ aliaꝝ virtutuz materialiter sub p̄dicta rōne ꝓpria obiecti: ⁊ itez ad actū ei⁹ ꝓexigunt multe virtutes alie: sicut fides q̄ ostēdit cui exhibēda sit latria: ⁊ charitas que afficit ad eū cui exhibēda est: ⁊ sic possunt multe alie concurrere. Quāuis aūt vtat māliter actib⁹ aliaꝝ virtutū sub rōne ꝓpria actus: tamē vtitur quibusdā actib⁹ qui nō sūt ꝓprie alicui⁹ alteri⁹ virtutis eliciue sicut offerre sacrificia: facere pstratiōes ⁊ huiusmodi: nisi forte sicut iperant a charitate ⁊ ostēdunt a fide: nō aūt eliciunt: ⁊ isti videnť ꝓprie actus esse latrie.

Ad primū ḡ dōz q⁹ offerre sacrificia est tñ de illis q̄ ptinēt ad latriā elicitiue. vñ hoc qō dr oē op⁹ quo deo iūgimur ee sacrificiū ē methaphorice dcm in q̄tū deū placabilē reddit ad qō sacrificiū offert. ¶ Ad scōz dōm q⁹ aliud est deo seruire ⁊ aliud exhibere aliquid in recognitionē seruitutis. ꝑmū. n. oīs virtutis ꝛmune est. scōm aūt ꝓpriū est latrie. vnde latria includit seruitiū in rōne sui obiecti: ⁊ ꝓpter hoc per se ineset ei ⁊ a seruiēdo nominat: alys aūt virtutib⁹ accidit ⁊ non pertinet ad ꝓprias rōnes ipsaꝝ. ¶ Ad tertiū dōm q⁹ fm q⁹ actus aliaruz virtutū i gūaz dei fiūt sic māliter assumūť a latria vt dcm ē.

Ad tertiā qōnē dōz q⁹ vtutes theologice dicunt ꝓprie ille q̄ hñt deū p obiecto ⁊ fine: vnde nulla vt⁹ theologica hz actū circa rē creatā, ꝑpe loquēdo: charitas. n. nihil in hoīe diligit nisi deū: oīm aūt circa qō agit latria ē id qō reddit deo i recognitionē fuitur: q⁹ nō est de⁹, vñ nō ē vtus theologica: sz ad cardinales reducit.

Ad primū ḡ dōm q⁹ deus dr coli fide spe ⁊ charitate nō q̄si cultꝰ eliciat his virtutib⁹: sz q⁹ dicte virtutes ordināt ad cultū: vel etiā q⁹ actꝰ dictaꝝ virtutū māl⁹ ꝛcedūt in cultū modo p̄dicto. ¶ Ad scōm dōz q⁹ cū dr colo: vel adoro deū: q̄uis actꝰ videat trāsire i deū sicut in obiectū: trāsit tñ in rem aliam sicut in obiectum: ⁊ in deū sicut in finē. q⁹ colere deū est aliquid exhibere deo in ꝓtestationē seruitutis. ¶ Ad tertiū dōz q⁹ superfluz ⁊ diminutū inter que mediat virtus moralis nō attendit fm q̄titatē absolutā: sz in ꝛpatiōe ad rōnē rectā. vt. s. fiat aliquid fm q⁹ dz q̄tū ad oēs circūstantias. Un ꝓtingit q⁹ q̄tū ad aliquā circūstantiā vtus aliq̄ ponit in maximo: sicut magnanimitas q̄ ē circa maximos honores: ⁊ magnificētia q̄ est circa maximos sūptus. vñ ⁊ in latria supfluū ē nō q⁹ deꝰ colat nimis: sz q̄tū ad hoc circūstātias exhibens cultū latrie: cui nō dz cultꝰ exhiberi: ⁊ sic ē idolatria: vl q̄i nō dz: ⁊ sic ē supstitio: q̄ ē religio supra moduz obfuata.

Ad quartā qōnē dōm q⁹ fm pbm iusticia fm q⁹ ē spālis virt⁹ ꝓsistit in bonis q̄bus hoīes sibi inuicē cōicāt in vita ista sicut sunt pecunia honores: et hō fm q⁹ vnus alteri hō cōicare pōt: in q̄bus index fm legē equalitatē ꝓstituit vt vnusquisq⁹ habeat q̄ sibi debet nō plus nec min⁹: ⁊ in hac eq̄litate ꝓsistit iusticia. vñ iusticia sic accepta vt ipse dicit nō est nisi in illis qui nati sunt regulari eadē lege ⁊ sub eodē p̄ncipe esse ⁊ equaliter p̄ncipari. Unde sz ipm talis iusticia nō est dñi ad seruū nec patris ad filiū: q⁹ seruꝰ ⁊ filiꝰ res eoꝝ sunt. vñ nō ē ad eos iusticia sicut nec ad scipsuz: tñ ē ibi q̄dā modus iusticie sz q⁹ dño reddit seruo q̄ sibi debet vel econuerso: q̄ appellat iustū dñatū: ⁊ hoc mō se hz ad iusticiā latria q⁹ ꝓsistit in hoc q⁹ reddit deo q̄ sibi debet. vñ reducunt ad iusticiā non q̄si spes ad genꝰ: sz sicut virt⁹ ānexa ad p̄ncipalē q̄ ꝓticipat modū p̄ncipalis. ¶ Et p hoc pz rñsio ad duo ꝑma q̄ sz istaz viā ꝛcedūt. ¶ Ad tertiū aūt dōz q⁹ p̄dictꝰ modus iusticie q est filij ad patrē ⁊ hois ad deū nō regrit eq̄litatē vt exhibeat fm dignitatē ei⁹ cui exhibet: sz fm possibilitatē reddētis. vñ dicit pbs in. 8. Ethi. q⁹ nō in oib⁹ reddēdū ē q̄ē fm dignitatē q̄ēadmodū in his q̄ ad deos ⁊ parētes hoīb⁹: nullus eniz fm dignitatē alteri retribuit. Scōz potentiā aūt famulans iusticie esse videtur.

¶ Utz humanitati xp̄i exhibēda sit latria.

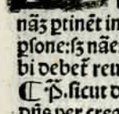

Bsecūduz nitati xp̄i ñ sit latria exhibēda: dr. n. in glosa sup illud psal. Adorate scabellū pedū ⁊c. Caro xp̄i nō ē adorāda illa adoratiōe latrie q̄ soli deo debet. ¶ Ꝑ. ea que adnāz ptinēt in xp̄o distincta sunt: sz reuerētia nō solū debet psone: sz nāe: cuz igitur nā humana sit alia a diuina alia sibi debet reuerētia: ḡ nō debet sibi latria q̄ tñ deo debet. ¶ Ꝑ. sicut dictū est. latria exhibetur deo in q̄tum est ipse dñs per creationē: sed creare nō cōuenit humanitati xp̄i: ergo non est ei exhibenda latria.

¶ Sz ꝛ. sic aīa rōnal⁹ ⁊ caro vn⁹ ē hō: ita de⁹ ⁊ hō vn⁹ ē xp̄s: sz eadē reuerētia exhibet aie hois ⁊ carni ei⁹: ḡ eadē reuerētia exhibēda ē filio dei ⁊ hūanitati assūpte: ⁊ sic adoranda ē latria. ¶ Ꝑ. B idē pz p auctes ⁊ exēpla in lra posita.

¶ Utrū imaginibus xp̄i sit exhibenda latria.

Ulterius vr q⁹ nec imaginib⁹ xp̄i cultꝰ sit exhibēd⁹ latrie. Exo. zo. Nō facies tibi imaginē: neq̄ vllā silitudinē: ḡ multo min⁹ licz adorare imaginē xp̄i. ¶ Ꝑ. de nllo alio irridenť i scripturis idolatre: nisi q⁹ opa manuū suarū adorauerūt: gb⁹ ipsi faciētes meliores erāt: sz silr imagines q̄s ecclia adorat sunt opa manuz hoiuz: ergo videť in silem derisionē incidere. ¶ Ꝑ. in cultu diuino nō sunt exhibēda nisi ea que per legē dei determinantur: sz nō inuenit in sacris scriptur istitutū de imaginū adoratiōe: ḡ vr nimis pſuptuosū fuisse imaginū adorationē i. ¶ Sz ꝛ. imago in q̄tū hō. ducit in imaginatū: sz (ducere. i imaginatū baz imaginū q̄s adoram⁹ ē xp̄s q̄ ē adorādus adoratiōe latrie: ḡ ⁊ imago ei⁹. ¶ Ꝑ. Basiliꝰ dic q⁹ honor imagis ad ꝓthopicū referť. i. ad p̄ncipalē figurā. s. ad imaginatū: ḡ idē honor vtriq̄ exhibēdus est: ⁊ sic idē qō ꝓus.

¶ Utrū beate vgini sit exhibēda latria.

Ulterius vr q⁹ btē vgini sit latria exhibēda: q⁹ Damasce. dic q⁹ honor mr̄is referť ad filiū: si ḡ filius latria est adorandus silter ⁊ mater. ¶ Ꝑ. de ipsa cantat. Secūq̄ faciet mr̄es ꝓticipē p̄ris iperij: ⁊ ab oībus dr dña mūdi ⁊ regia angeloꝝ: sz deo exhibeť latria in q̄tū est dñs ⁊ rex: ḡ ⁊ vgini mr̄i oz latriā exhiberi. ¶ Ꝑ. Aug⁹. in fmone de assūptiōe vginis. ꝑbat q⁹ corꝰ vginis nō est ꝛcineratū: q⁹ ē eiusdē nāe cū corꝑe filij q̄ ex suo sūptuz ē: ḡ si corꝰ filij ē adorādū adoratiōe latrie: vr q⁹ silr mater.

¶ Sed ꝛ. btā vgo est pura creatura: sed latria soli creatori debetur: ergo ei non debeť latria. ¶ Ꝑ. ipsa adorat deū latria: sed nō est eiusdē latriaz exhibere ⁊ recipe: sicut nec creari ⁊ creare: ergo latria nō est exhibēda btē virgini.

¶ Utruz cruci sit exhibenda latria.

Ulterius videť q⁹ nō sit exhibēda cruci: sic enim fm būanitatē passus ē in cruce: ita fz dīnitatē celū ē sedes ei⁹: sz celū ꝓpter B nō ē adorādū latria: ḡ multo min⁹ crux: cū latria debeat xp̄o rōne dīnitatis: nō rōne būanitatis. ¶ Ꝑ. res inaiata idignior est hoīe: sz bonor latrie nō est exhibēdus ab hoīe nisi ei qui est supra hoiez: ḡ crux nō dz latria adorari. ¶ Ꝑ. maiorez affinitatē hēt ad xp̄m beata virgo q̄ crux eius: sed virgo nō adorat latria: ergo multo minus crux.

¶ Sed ꝛ. reliquie alioꝝ sanctoꝝ bonorant eodez honore quo ipsi sancti: sed crux est de reliquijs xp̄i: ergo est adorāda latria sic xp̄s. ¶ Ꝑ. crux est imago xp̄i crucifixi: sz imago crucifixi xp̄i est adoranda latria: ergo ⁊ crux.

¶ Utrū viris sanctis bonor latrie sit exhibēdus.

Ulterius querit: vtrū viris sctis sit exhibendus bonor latrie: ⁊ vr q⁹ sic: q⁹ latria exhibeť deo rōne dīnitatis: sz scti ꝓticipatiōe dīr dy: ḡ eis debet latria exhiberi. ¶ Ꝑ. imago ipzesa dīnitus est nobilioz q̄s q̄ fca est būanitus: sed imagines dei q̄s bō fecit adorant latria: ergo multo fortius viri sancti in q̄bus deꝰ suaz imaginē impressit ⁊ refozmauit. ¶ Ꝑ. abzaaz: vt legit Heñ. 18. tres viros qui angeli erant: vt dicit Aug⁹. adorauit adoratiōe latrie: ḡ videť q⁹ ⁊ alys sanctis latria exhiberi possit.

¶ Sz ꝛ. ē q̄ legit Act. 14. de paulo ⁊ Barnaba q̄ ꝑbue/rūt illos q̄ eis sacrificare volebant. ⁊ in Deuter. 13. legit de Mardocheo qui noluit adorare aman ne honorē dei videretur transferre ad homines.

¶ Utrū sine pctō alicui creature possit honor latrie exhiberi.

Ulteriꝰ vr q⁹ sine pctō alicui creature possit (beri. latria exhiberi. legit. n. Apoc. vlt⁹ q⁹ ioānes voluit angelū adorare: ⁊ ꝑbit⁹ est ab eo: nō aūt ꝑbuit set si eū dulia adorare voluisset: q⁹ hec angelis sctis debetur: ḡ volebat eū adorare latria: ⁊ ita hō pōt fieri sine pctō: vt vr. ¶ Ꝑ. op⁹ fz itētione iudicat: sz aliqs adorans angelū q̄ in forma xp̄i appet hz itētione bonaz credēs ipm esse xp̄m: ergo adorādo nō peccāt. ¶ Ꝑ. aliqs adorat hostiaz nō ꝓsecratā adoratiōe latrie credēs ipaz ee ꝓsecratā ⁊ nō peccat. q⁹ ignorātia facti excusat eū: sz tñ idolatria ē: q⁹ de cretalis dic q⁹ sacerdos q̄ nō ꝓsecrat ⁊ fingit se cōsecrare: fac pplm idolatrare: ḡ vr q⁹ hō possit creature latriā exhi

¶ Sed ꝛtra. si aliqs hoc qō debet tēpo/(bere sine pctō. rali dño in recognitionem dominy alteri exhiberet: reus esset ifidelitatis apud ipm: ergo multo amplius peccat si cultuz deo debitum creature impendat.

¶ Utruz sit exhibita sit vniuoca cū illa que deo exhibeť.

Ulterius vr q⁹ si creature exhibeat vniuoce dicat cū ea q̄ exhibeť deo: mā eni non diuersificat spēz: sz cultꝰ exhibit⁹ deo ⁊ creature nō differt: vt vr ni si māl⁹: ḡ nō differt fm spēm: ⁊ ita dr vniuoce. ¶ Ꝑ. btūtu do vniuoce dr q̄uis a gbusdā querat vbi est. s. in deo: a gbusdā vbi nō est. s. in diuitys. igit si silter latria dicet vniuoce siue exhibeat cui est exhibēda: siue cui nō est exhibēda ¶ Ꝑ. oīs cultꝰ deo debit⁹ ē latria: sed idolatria est cultus deo debit⁹ idolo exhibit⁹: ḡ est latria: ⁊ sic idē qō ꝓus.

¶ Sed ꝛ. idē vniuoce sumptū nō pōt esse vtus ⁊ vitiū: sed latria que deo exhibet est vt⁹: que aūt creature est vitiuz: ergo nō dr vniuoce. ¶ Ꝑ. deus nō vniuoce dr de deo ⁊ o ⁊ idolo: sed vterq⁹ mouetur ex diuinitate eius cui latriaz exhibet: ergo videť q⁹ nec latria vniuoce dicatur.

Rēspōdeo dōz ad p̄mā qōnē q⁹ duplex est modus quo aliqd honorat. aliqd eniz honorat rōne sui ⁊ rōne alterius. fm pbm eni in p etbi. Laus ⁊ honor in B differūt q⁹ laus debet alicui ꝓpter bonitatē quā hz ex ordine ad alterꝫ: vt q̄n fac actū ꝛgruentē fini: honor aūt debet alicui ꝓpter bonitatē quā hz fm se. vñ fm ipz. laus debet homini ꝓpter actꝰ ⁊ vtutū qui ordinant ad felicitatē: honor aūt debet deo ⁊ dinis. vñ sic laus nō debet nisi actui vel agēti qui est dñs actꝰ q̄si per electionē agēs: ita ēt nec honor: q̄uis ēt honor nō ita debeat actui sic laꝰ: sz magis agēti: ergo rōne sui honorat illud cui⁹ est per electionē agere: sed rōne alterius honorat q̄ rōne honorati est. vñ parti hois fm se ꝓsiderate nō debet honor nisi rōne alterius. id aūt cuius est agere ꝓsona est vel suppositū: q⁹ actus sunt indiuiduoꝝ. vñ q̄tuz ad p̄mū moduz honoris nō debet humanitati xp̄i honor sepatim a ꝓsona dīna: sed in ipsa ⁊ cū ipsa adorat sic manus cū hoīe: ⁊ iō fm hoc debet sibi honor latrie: q̄tum aūt ad zm modū honozis: q⁹ partiꝰ ⁊ etiā rebꝰ inaiatis exhibet: debet sibi per se reuerētia ⁊ honor: ⁊ iō nō debet sibi latria: sed dulia excellens ꝓpter singularē modum dignitatis que hēt ex vnione ad verbum: pz ergo q⁹ honor quo honorat aliqd rōne sui ad humanitatē xp̄i nō ptinet vt p se ꝓsiderata: sz soluz vt honorat vno honore cū supposito in quo est: ⁊ sic debet ei latria: sz honor qui debet ei rōne alterius ptinet ad eā ēt in se ꝓsiderata: ⁊ sic debet ei dulia: ⁊ q⁹ fm p̄mū modū magl ꝑpe dr aliqd honorari q̄s fm zm modū: iō magis ꝑpe dicit q⁹ humanitas xp̄i adoretur latria q̄s dulia: ⁊ hoc fm secūdā opionē: sz fm p̄mā opionez magis ꝑpe diceret q⁹ sit adorāda dulia: q⁹ p̄ma opinio ponit būanitati aliud suppositū agēs ꝑter suppositū eternū cui debeat latria.

Ad primuz ḡ dōz q⁹ būanitas ꝑt ꝓsiderari dupliꝛ: vl put itelr nō ꝓiucta vbo: ⁊ sic nō debet sibi latria: sed hec ꝓsideratio est in itellectu tātū: vel put intellr vnita vbo: ⁊ sic pōt honorari honore vno cuz vbo: ⁊ sic debet ei latria: vel alio: ⁊ sic debet ei dulia. ⁊ sic logt p̄dicta glosa. ¶ Ad zm dōm q⁹ honor nō debet alicui

Universidad de Deusto
Biblioteca

rõne sui nisi pſone. vñ rõ ꝓcedit ex falsis. ¶ Ad 3m dõz ꝙ
q̃uis creare nõ sit bũanitas xp̃i: é tñ ꝓs vbi cũ q̃ sil'ado-

Ad secundaz qõné dõz ꝙ ymago ꝑt dupl'r (rat.
ꝺsiderari. vel scõz ꝙ é res q̃dã: ꝛ sic
nullus bonoz ei debeť: sic nec aly lapidi vel ligno vel scõz
ꝙ est imago. Et qz idé mot' é in imaginé inq̃m est imago:
ꝛ in imagina tũ: iõ vn' bonoz debeť imagini: ꝛ ei cuius est
imago: ꝛ iõ cũ xp̃s adoreť latria: sil'r ꝛ eius imago.

Ad primũ g̃ dõz ꝙ añ icarnatione xp̃i cũ de' icoz
poze' eẽt nõ poterat ei imago poni: sic
dr Isa. 4. Et iõ ꝓhibitũ é in veteri le. ne imagines fierent
ad adorãdu: ¶ cipue qz ꝓoni erãt ad idolatriã ex B ꝙ to
t'mũdus idolatrie ĩsistebat: sz postq̃ ds fact'é hõ: põt bre
imaginé cũ bẽat rõne bũanitatis assũpte: q̃ sil'cũ eo adora
tur: figurã corpalẽ: ꝛ iõ ꝓmissuz é in noua lege imagies fie
ri. ¶ Ad 2m dõz ꝙ idolatre credebãt in ipsis imaginib' aliq̃ nume eẽ: qõ ex vi syllabaz ipis imaginib' acgreret
sub qb' fiebãt imagines: sic hermes dixit ꝙ datũ hoibus
erat facere deos: vt Aug'. narrat in lib. de ciui. dei. vñ de-
seruiebãt imaginib' nõ solũ vt imaginib': sz vt reb': ꝛ pre
terea nõ solũ vt imaginib' dei: sz vt imaginib' creaturaz.
solis aut lune. vñ ps ꝙ nõ é sile. ¶ Ad 3m dõz ꝙ apli mlta
tradiderũt q̃ scripta nõ sũt in canone: ĩter q̃ vnũ é de ysu
ikonaginũ. vñ Damas. dicit ꝙ lucas depinxit imagine xp̃i ꝛ
btẽ v̄ginis: ꝛ xp̃s suaz imaginé abagaro regi direxit: vt ds
in eccl'iastica hystoria. Fuit aũt triplex rõ instõnis imagi
nũ in eccl'ia. p̃ ad istructionẽ rudiũ q eis q̃si qbusdã libriz
edocenť. 2o vt icarnatiõis mysteriũ ꝛ scõz exẽpla magis
in memoria eẽnt: dũ q̃ttidie oculis repñtanť. 3o ad excitã-
dũ deuotiõis affectũ q ex visis efficaci'icitaťq̃ ex audit'l.

Ad tertiã qõné dõz ꝙ cũ btã v̄go sit p se q̃dã ꝑsona
agẽs: ei debeť bonoz p se: vñ alia adozati-
one adorať q̃ filius ei': vñ nõ põt adozari latria: sz dulia:
qz tñ nõ solũ bonorať rõne sui: sz ẽt rõne filij vt mater dei:
ideo inq̃tum ptinet ad xp̃m bonoraťypdulia.

Ad primũ dõm ꝙ bonoz mẽis referť ad filiũ non
sic ad subm. s. vt sit vn' mot' in mẽm ꝛ
in filiũ sic est in imaginib': sz referť in filiuz ẽ in finẽ: qz
ꝓpter filiũ mater bonorať. ¶ Ad 2m dõz ꝙ de' est dns ꝛ
rex q̃si creator: sz v̄go nõ est creatrix: sed q̃si creatoris ma
ter. vñ nõ opz ꝙ latria adoreť. ¶ Ad 3m dõz ꝙ icozruptio
q̃ opponiť icinerationi debeť xp̃o ẽt rõne carnis quã assũ
pſit de v̄gine: nõ aũt latria: ꝛ iõ non est similis ratio.

Ad quartaz qõné dõz ꝙ crux xp̃i ẽt ipsa in q̃ xp̃s
pepẽdit põt dupl'r ꝺsiderari: vl inq̃-
tũ crucifixi imago: ꝛ sic adorať eadẽ adoratiõe sic crucifi
xus. s. latria. vñ eã allogmur sic crucifixuz: dicẽtes: o crux
aue spes vnica. vl' in inq̃tũ est res q̃dã: ꝛ sic cũ nõ ptineat
ad ꝑsonã v̄bi sic pars ei' nõ põt eadẽ adozatione adozari
cũ v̄bo: sz adorať inq̃tũ ẽ res q̃dã xp̃i rõne ipsi' ypdulia: sz
alie cruces ñ adorãt nisi vt imago: ꝛ iõ adoraťtãtũ latria.

Ad primũ g̃ dõz ꝙ q̃uis celum sit sedes dei: nõ tñ
vnitũ é deo in ꝑsona. sic caro xp̃i. vñ ce-
lũ nec latria nec ypdulia bonorať. nec ẽt dulia: cũ ñ sit res
viua: sz bũanitas xp̃i vl' latria vl' ypdulia adorať: ꝛ sil'r ea
q̃ ad bũanitatẽ xp̃i referunť: vt crux vestis ꝛ hõ. ¶ Ad 2m
dõz ꝙ crux inq̃tũ é res q̃dã in se ꝺsiderata: ẽ idignioz boie
nec rõne sui adorať: sz rõne alteri' g i ea crucifix'é. ¶ Ad
3m dõm ꝙ si ꝺsideret bonoz g exhibeť cruci inq̃tũ é res
q̃dã rõne xp̃i nõ é tãt' q̃t' ille g exhibeť v̄gini: sz cruci ex-
hibeť q̃dã bonoz inq̃tũ est imago g nõ exhibeť matri.

Ad quintã qõné dõz ꝙ de'é p̃n'm ꝛ finis oiuz: ꝛ in
q̃tũ é p̃n'm adozam' eũ latria: inq̃m vo
finis vltim' fruimur eo: in redeũdo ãt ad ips iuuamur p
alias creaturas rõnales. s. angelos ꝛ hoies: ꝛ iõ q̃uis solo

deo fruẽdũ sit: tñ possumus frui boie in deo: sic dic̃ apls ꝛ
Aug. sz in exeũdo ab ipso sic a p̃n'o creãte: nõ iuuamur p ali
quã creaturaz: qz imediate creauit nos: ꝛ iõ bonoz latrie ẽ
sibi soli exhibẽdus nõ alicui in ipo q̃tũcũq; sit in ꝓticipa
tiõe sue bonitatis nisi bonoreť vno honore cũ eo: sic̃ caro
(xp̃i ꝛ imagines.

Ad primum ergo dõz ꝙ viri scti p ꝓticipationẽ
illã nõ efficiunť p̃muz p̃n'm nr̃i eẽ: ꝛ iõ nõ debeť eis latria.
¶ Ad 2m dõz ꝙ boies sũt imagies dei p ꝓticipationẽ sue
bonitat' faciẽtẽ exp̃ssaz sil'itudinẽ: ꝛ B dat rei bonitatẽ in
se: ꝛ iõ rõne bui' est res ipsa fz se honorãda: sz imagines pi
cte nõ sũt imagines p silitudinẽ in nã: sz p instõnẽ ad signi
ficãdã. vñ ꝛ ex B nõ acgriť eis nisi bonoz relat' ad alter.
¶ Ad 3m dõz ꝙ angeli illi nõ apparuerũt abzabe in ꝑsis
natura: sz in gbusdã coꝛpozib' q̃si imaginib' assumpt'. vñ
inq̃tũ erãt imagines repñtantes trinitatẽ poterãt adora
ri latria nõ aũt inq̃tũ repñtabãt angelos ipsos.

Ad sextaz qõné dõz ꝙ cũ creature nõ sit exhibẽda
latria: si exhibeť ei est exhiberi cui nõ est
exhibẽda: ꝛ B facẽ vitiũ ꝺtinuz latrie sic̃ supfluuz medio. vn

Ad primuz (de sine peccato fieri non põt.
ergo dõm ꝙ ioãnes volebat adorare
angelũ dulia: sz ꝓhibit' fuit ꝑ tria. p ad oñdẽdũ dignita-
tẽ ipsi' ioãnis g mlt'is angelis dignioz fuit. 2o ad cuitandũ
spẽz idolatrie. 3o ad oñdẽdũ exaltationẽ bũane nãe super
angelos in boie assũpto. ¶ Ad 2m dõz ꝙ g adorat hostiã
nõ ꝺsecratã: adorare eã oz cũ ꝺditiõe. s. si ẽ ꝺsecrata: nõ tñ
oz ꝙ b' ꝺditio semp sit actu explicita: sz sufficit ꝙ hitu te
neat illã. vñ nõ peccat adorãs eã: qz nõ adorat purã crea-
turã: sz xp̃m fm itẽtionẽ suã: sacerdos aũt q̃tũ in se est fa-
cit ppl'm idolatrare: qz offert ei purã creaturã ad adoran
dũ. ¶ Ad 3m dõz ꝙ nõ põt dyabolus in spẽ xp̃i apparẽs si
ne pctõ adorari nisi sit ꝺditio actu explicita: nõ eniz suffi
solo hitu: qz ipsa nouitas rei ĩsolite ꝺsiderationẽ ꝛ attẽtio
nẽ regrit: sic̃ dr de btã v̄gine. Luce p ꝙ cogitabat q̃liẽ eẽ

Ad septimã qõné dõz ꝙ qñcũq; (illa salutatio
aliq̃ nomen ꝑonit alicui actui vel
accũti fz ꝙ determiniať ad aliq̃ vnũ nõ põt dici de alio ni
si ipropẽ vl' metapborice: sic̃ similitas ꝑonit curuitati nasi
vñ nõ põt dici ꝙ crux sit simũ vel lignũ q̃ é curuum nisi
metapborice: sil'r cuz latria sit nomẽ ipositũ fuituti dine
nõ põt q̃cũq; alia fuit' alteri exhibita dici latria nisi ipro
ꝓie vl' metapborice. vñ latria nõ dr vniuoce de cultu dei

Ad primuz (veri ꝛ de idolatria.
ergo dõz ꝙ mã q̃ includiť in rõne spẽi
bñ diuersificat spẽz ꝛ ipedit vniuocationẽ: sic̃ pz i exẽplo
posito de curuitate nasi: ꝛ ita est in ꝓposito. ¶ Ad 2m dõz
ꝙ B nomẽ btitudo significat aliqd ꝑpter q̃ oĩa alia sunt
eligẽda: ꝛ ips ꝑpter se tãtũ eligať oĩs boni sufficiẽtiã bñs
fine B ꝙ ꝺcernat aliquã mãz: ꝛ iõ sp remanet hitudo vni
noce dcã: q̃uis i diuersis reb' q̃rat: sz nõ é sic i ꝓposito: qz
nomẽ latrie mãz ꝺcernit. ¶ Ad 3m dõm ꝙ cũ dr ꝙ idola-
tria sit cult' õo debit' idolo exhibit': B ꝙ dr in idolo exhi-
bit' diminuit de rõne ꝑcedẽtis. vñ nõ segtur: g̃ é latria: sil
aratio dr scissio q̃ debeť terre: figs ãt vomere scidit aquã
illa scissio é terre debita: nõ tñ dr aratio nisi eguoce.

¶ Utz latria õbeaťõo rõne potẽtie an sapie an bonitati.

Ad tertiũ sic ꝓcedit. vñ ꝙ latria debeať
deo rõne potẽtie: fuit' .n. dñs
respicit: sz ds dr dns ꝑ po's coercẽdi subditi
creaturã: vt dic̃ boe. cũ igiť latria sit fuit' vñ ꝙ
õbeaťõo rõne po'. ¶ Itẽ vñ ꝙ rõne sapie. deo
beť cni deo latria inq̃tũ est de'. sz deus fm Damas. dr ex
hoc ꝙ oĩa videt: qõ ad sapiam pertinet. ergo videť ꝙ de-
beatur ei latria rõne sapie. ¶ Itez videť ꝙ rõne bonitas

tis: qz latriã el exhibem' inq̃tuz ab ipso sum': sz qz bonus
est sumus: vt dicit Aug. g̃ latria debeť ei rõne bonitatis.
¶ Utrũ alia latria debeať ꝑri ꝛ alia filio.

Alterius vr ꝙ alia latria debeaťꝑri ꝛ alia filio. La
triã eni dirigit fides: sz fides aliũ articulũ
bẽt de ꝑre ꝛ aliũ de filio: g̃ alia ꝛ alia latria est vtriq; exhi
benda. ¶ P. bonoz vt dns est debeť ꝑsone agẽti: sz pater
ꝛ filius sunt due ꝑsone: g̃ duplex bonoz eis debeť. ¶ P. hu-
manitati xp̃i exhibeť vnus bonoz qui ꝛ vbo: sed non põt
boc intelligi vt vr ratione nature: qz nature distincte sũt:
ergo intelligiť ratione ꝑsone: sed alia est ꝑsona patris alia
filij: ergo ꝛ alius bonoz debetur vtriq;.
¶ Sed ℨ. remota distinctione ꝑsonaruz adhuc debeť deo
latria: g̃ debeť ei rõne nature: sz nã é vna: g̃ ꝛ latria ẽ vna.
¶ Utrũ latria deo sit exhibẽda fz coꝛpozales ritus.

Alterius vr ꝙ non debeať deo exhiberi latria fm
aliquos coꝛpozales ritus: sic̃ eni dic̃ apls
ad Gal. 4°. Poies in veteri lege sub elemẽtis hui' mundi
seruiẽtes erãt q̃si pueri sub pedagogo positi: sed sic̃ ipse di
cit veniẽte plenitudine tpis: iam nõ sum' sub pedagogo:
ergo non debemus deo latriã exhibere fm coꝛpales act'
¶ P. Jo. 4. dr. Spũs é de': ꝛ eos qui adorãt eũ: oz in spũ
ꝛ vitate adozare: ergo non opz ꝙ eũ adozemus coꝛpalib'
actib' vel genuflectendo vel cantãdo. ¶ P. de' v̄bi q̃ est,
ergo nõ magis debem' ad oziẽtẽ adozare q̃ ad aliã ptẽ.
¶ Sz ℨ. nos ꝛ spñs ꝛ coꝛp' hem' a deo. sed fm B ꝙ ab eo su
m': eũ adozam': g̃ ꝛ spũaliť ꝛ coꝛpaliť eũ debem' adozare.

Respõdeo dõm ad p'm qõné ꝙ latria ꝑfitet̃ fuitu-
rẽ quã debem' deo: qz fec nos. vñ debe
tur sibi latria inq̃tũ creator fz ꝙ ipse é finis ꝛ ozigo ꝑma
nr̃i eẽ. ꝛ B est ꝙ dic̃ glo. sup illud. pñs. Dñe de' me' in te spe
raui. De' ꝑ creationẽ cui latria debeť: ꝛ qz ipse creator est
inq̃tũ bon' sapiẽs ꝛ potẽs: ꝛ fz oĩa hõ: iõ rõne oĩuz debeť
sibi latria ꝛ non fm vnũ hoz tñ. ¶ Uñ pz rñsio ad oba.

Ad secũdam qõné dõm ꝙ qz pr̃ ꝛ filius ꝛ spũsc̃us
sunt vnus creator: iõ debeť eis vna
latria: cum deo debeať latria inq̃tum creator.

Ad primuz ergo dõm ꝙ fides debeť deo inq̃tuz
est res cogitabilis: ꝛ qz q̃cũq; fm rẽ di
stinguunť ꝑñt seoꝛsuz cogitari: sz nõ ꝺuertiť. iõ tres ꝑsone
q̃ sunt tres res diuerse: diuersos fidei articulos bñt: sz oẽs
tres ꝑsone sunt vnus creator. vñ ꝛ vna latria eis debeť.
¶ Ad 2m dõm ꝙ natura dina est p se subsistẽs ẽt circũscri
ptis ꝑsonis distictis: q̃s fides supponit: vñ agere ꝺpetit ei
et circũscripta distinctiõe ꝑsonaz: ꝛ p oĩs latria. ¶ Ad 3m
dõm ꝙ q̃uis due nature sint distincte fm se: tñ sunt vnite
in ꝑsona: ꝛ qz vn' bonoz debeť dine nature ꝛ ꝑsone: iõ per
oĩs vn' bonoz debeť dine nature ꝛ bũane cui debeť vn'

Ad tertiaz (bonoz qui ꝛ ꝑsone diuine.
qõné dõm ꝙ in nobis est triplex bonũ.
. s. spũale: coꝛpale: ꝛ extrisecũ: ꝛ qz b' oĩa in nobis a deo sũt
iõ fz oĩa debem' deo latriã exhibere: ꝛ fz spñs exhibem'
ei debitã dilectionẽ: fz coꝛp' ꝓstrationes ꝛ cãtus: fm ex
teriora aũt sacrificia lumiaria ꝛ hõ: q̃ deo nõ ꝑ ei' idigẽ
tiã exhibem': sed in recognitionẽ ꝙ oĩa ab ipso hẽmus: ꝛ
sic̃ ei ex oĩb' recognoscim': ita ẽt eũ ex oibus honoram'.

Ad primum ergo dõm ꝙ coꝛpalia erãt in ve. le.
pure coꝛpalia: qz gram nõ ꝺtinebãt:
erãt tñ signa spũaliuz: sz coꝛpalia q̃ nos deo exhibem' nõ
sunt pure coꝛpalia: sz sũt sacra ꝺtinẽtia gr̃az ꝛ sacr̃alia. vñ
nõ est sil'e de noua ꝛ veteri obꝛuãtia. ¶ Ad 2m dõz ꝙ q̃-
tuis de' sit spũs: est tñ creator coꝛpis: ꝛ iõ ꝑncipal'r ei in spũ
Fuire debem', sed ario aũt ẽt in coꝛpe: ꝛ iõ ẽt vocaliter oza
mus vt sibi nõ soluz spũs: sz ẽt lingua carnis obsequať: vt ꝛ
nos ipsos ꝛ alios ad laudẽ dei excitemus. ¶ Ad 3m dõz ꝙ

q̃uis de' vbiq; sit: tñ isti tutũ est ab eccl'ia vt sacrificiũ mis
se ei offerat̃ ysus oziente ꝑ tria. ꝑ ꝙ sigñationẽ: qz a deo
est nobis mẽtis illuminatio: sic̃ lumẽ coꝛpale ab oziẽte. 2o
qz est nobilioz pars oꝛbis: ꝛ oẽ qõ est nobili' apud nos deo
debem'. 3o. ꝑpter opa q̃dã notabilia ipsi' in oziẽte: qz ipse
mouet celũ cui' mot' ab oziente incipit: ipse ẽt padisuz in
oziente constituit: ipse etiã ab oziẽte ad iudiciũ veniet sic̃
(ad oziẽtẽ ascendit. Questio II.

Deinde querit̃ de dulia. ¶ Et circa hoc
queruntur' tria. Primo quid sit.
Scõo vtrum habeat diuersas species. Tertio cui debeatur.

¶ Utrum latria ꝛ dulia sint idem.

Ad primuz sic ꝓcedit. vr ꝙ dulia sit idẽ
qõ latria. deo eni nõ debeť
nisi vn' bonoz: sz debeť ei dulia ꝛ latria: sic̃ dicit
glo. sup illud. pñs. Dñe de' me' in te speraui. dñe
oĩuz ꝑ potẽtiã: cui debeť dulia: deus oĩuz ꝑ crea
tionẽ cui debeť latria: g̃ dulia ꝛ latria sunt idẽ. ¶ P. eadẽ
vtus charitatis est q̃ diligit de' ꝛ ꝓxim': sed latria bonora
tur de': dulia ꝓxim': g̃ est eadẽ vtus. ¶ P. dñtia fm ma
teriã nõ diuersificat spẽz: vt dr. io. meta. sed bonoz g debe
tur deo ꝛ ꝓximo nõ differũt nisi fz mãm: g̃ nõ sunt diuer
si in spẽ: ꝛ sic idẽ qõ ꝑus. ¶ P. magis ꝛ min' non diuersifi
cãt speciem: ergo q̃uis sit deus magis bonorandus q̃ ꝓxi
mus: non ꝑpter hoc sunt diuerse species.
¶ Sed ℨ. sapia ꝛ scia sunt diuersa dona: qz vnũ est de eter-
nis alterũ de tpalibus: g̃ sil'r rõne latria ꝛ dulia sunt diuer
se vtutes. ¶ P. habit' distinguunť per act': ꝛ act' ꝑ oba: sz
dulia ꝛ latria bñt diuersa obiecta: ergo sũt diuerse vtutes.

Respondeo dõz ꝙ bonoz debeť alicui rõne excel
lentie q̃ in ipso est: nõ est aũt vni' rõ-
nis excellentia dina ꝛ bũana: ꝛ iõ non est bonoz vniꝰ rõ-
nis. vñ opz ꝙ latria ꝛ dulia differant specie.

Ad primuz g̃ dõm ꝙ dulia q̃tũ ad ꝑpetatẽ voca
buli dic̃ fuitutẽ cõiter cuicũq; debea
tur: ꝛ qz deo debeť bonoz vel fuit' fm modũ ꝑfectioẽ: iõ
nomẽ dulie cõe ꝺbiť: ꝛ q̃dãmõ appꝛopiať ad bonoꝛẽ crea-
ture: qz nõ addit aliquã differẽtiã ad dignitatẽ ptinẽtẽ su
pra cõe: sic̃ nomẽ ꝓpriũ trahiť ad ꝺuersuz accñtale: ꝺuer-
suz aũt eẽntiale ꝑpo noie dr diffõ: ꝛ qz in deo est ois rõ bo
nis q̃ ineniť in creatura: sz nõ ꝺuertiť: iõ latria debeť. si-
bi fm id qõ est sibi ꝓpriũ: dulia aũt fm id qõ est cõe sibi
creature ꝑ analogiã. ¶ Ad 2m dõm ꝙ obm charitatis cũ
sit vtus theologica é bonitas dina q̃ eadez é: siue in se siue
in altero ꝺsideret: ꝛ iõ dilectio dei ꝛ ꝓximi ad vnã vtutez
ptinẽt: sz bonoz exhibeť excellẽtie absolute q̃ nõ é vni' rõ-
nis in deo ꝛ creaturis: sz variať. ¶ Ad 3m dõm ꝙ hec nõ é
tãtũ mãlis differẽtia: sz formalis: qz alia rõ reuerẽtie ꝛ bo
noris ineniť in deo ꝛ in boie: ꝛ iõ causať diuersitas fm spe
ciẽ. ¶ Ad 4m dõz ꝙ magis ꝛ minus nõ causant diuersita
tem fm spẽm: sz aliq̃ ꝺsequunť eam: q̃ñ. s. magis ꝛ minus
causanť ex diuersitate eoꝛ que spẽm diuersificant.

¶ Utrũ dulia habeat diuersas species.

Ad secundũ sic ꝓcedit. vr ꝙ dulia non
bẽat diuersas spẽs: dulia
eni diuidit ℨ latriã: sz latria nõ diuidit per spẽz
ergo nec dulia. ¶ P. dulia attẽdit bonitatẽ vl'
excellẽtiã creatã: sz B ineniť in oib' cõiter qui-
b' debeť dulia: g̃ nõ hz diuersas spẽs. ¶ P. sic̃ dulia respi
cit debitũ honoꝛis: ita obediẽtia debitũ ꝑcepti: sz obediẽ-
tia nõ dr spẽ fz diuersos gb' debeť: g̃ nec dulia. ¶ P. cũ
dulia debeať diuersis fz infinitos g̃dus excellẽtie: si fm di
uersos gb' debeť spẽs diuersas hẽret: eẽnt infinite spẽs du
lie: sz B est impoſe: ergo dulia nõ habet plures spẽs.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Sz 3.dulia debeť deo ꝛ creature: vt ex dcis pz: ſz nō eſt eadē rō bonozis in vtroq: g̃ ē ibi diuersa ſpēs dulie. ¶ 5. dulia exhibeť reb⁹ inaiatis ſic cruci ꝛ reliquijs ꝛ ēt boib⁹: ſz i bis nō pōt eē vna rō bonozis: g̃ dulia bz diuersas ſpēs.

Respōdeo dōz ꝙ bit⁹ diuersificanť p act⁹: ꝛ act⁹ p oba. vñ vbi iueniť diuersa rō obti oz ꝙ ſint actus ꝛ hit⁹ ſpē dñtes: cū g̃ honoꝛ debeať alicui rōne excellētie quā bz: ꝛ nō ſit ciusdē rōnis excellētia in diuerſis: ió opz ꝙ ſit alia rō bonozis ꝛ alia vt⁹ ꝯz ſpēz q̄ diuersos bonozes exhibet. nō eni idē honoꝛ debeť patri: regi: ꝛ magiſtro: ꝛ sic de ꝯalys: vt dic̄ phs in .9. etħ. iter oēs āt alias rationes excellentie illa eſt ꝑcipua q̄ creatura bonoꝛať rōne vniōis ad creatorē: ſic būanitas xp̄i ꝛ q̄ ad ipaz ptinēt: ꝛ ió ſpāli noie ypdulia noiať: q̄ſi ſup duliā ad latriā accedens.

Ad primuz g̃ dōz ꝙ excellētia creatoris ē vni⁹ rōnis: ꝛ ió latria que hoc attēdit eſt vna tātū: nec eſt ſile de dulia cū in creaturis ſint diuerſe rōnes excellētie. ¶ Ad 2m dōz ꝙ excellētia creata nō ē vni⁹ rōnis in ſpē: licz ſit vna fm gen⁹: ꝛ ió ēt dulia p ſpēs diuidiť. ¶ Ad 3m dōz ꝙ obediētia reſpicit dñiū ꝯz b̄ ꝙ fuus ē q̄ſi iſtrm dñi ꝛ mouet ad imperiū ei⁹: ſz dulia nō ꝛſiderat rōnē vnā excellētie tātū: ſz oēs. ¶ Ad 4.m dōz ꝙ gradus excellētie pōt accipi duplr: vl ꝯz q̄titate tātū: ꝛ sic sūt ifiniti ꝛ nō diuersificāt ſpēs dulie: vl fm rōnē: ꝛ sic diuersificant ꝛ non sunt infiniti.

Utrū pctōres debeāt honozari dulia.

Ad tertium sic ꝓcedit. vī ꝙ pctōres nō debeāt honozari dulia: honoꝛ eni dulie: vt dic̄ phs in ꝓ eth. eſt reuerentia exhibita alicui in teſtimoniū vtutis: ſz pctōres ēt plati nō hūt vtutē: g̃ q eos honozāt falſū teſtimoniū phibēt: qō eſt pctm. ¶ Ꝑ. Hzeg. in paſto. dic̄ ꝙ in exēplū culpa vehemēter extēdit: duz ꝙ reuerētia gradus pctōr honozat: b̄ autē fieri nō oz vt in exēplū culpa trahať: g̃ neq; plat⁹ pctōr oz honozari. ¶ Ꝑ. ſubdit⁹ bon⁹ magis eſt deo ſūlis q̄ platus malus. ſz bonoꝛ nō exhibeť boi niſi in q̄ntuz hz dei ſilitudinē: qꝛ reb⁹ dinis tātū debeť honoꝛ: vt dic̄ phs ꝓ eth. ergo min⁹ honozādus eſt plat⁹ malus q̄ ſubditus bonus.

¶ Sz 3. eſt ꝙ abzaā honozauit pctōres hītates in Sichen qm̄ voluit emere ſpeluncā duplicē. ¶ Itē vī ꝙ demonib⁹ dulia debeat exhiberi: qꝛ in eis manet dīna imago: qꝛ bona naturalia eis data manent lucidiſſima: vt dicit Dion⁹. ſz rōne imaginis boī dulia exhibeť: g̃ ꝛ demoni eſt exhibēda. ¶ Itē vī ꝙ irrōnalib⁹: qꝛ in eis eſt veſtigiū: qō eſt ſilitudo dei: ſic imago ꝛ ſi nō adeo expſſa: magis aūt ꝛ minus non diuersificāt ſpēm: ergo debetur eis dulia.

¶ Sz 3. vī ꝙ nec ēt boib⁹ bonis: qꝛ dulia fuitus eſt: ſed nō oībus bonis boibus fuitutē debemus: ergo nec duliaz.

Respondeo dōz ꝙ dulia reuerētia ꝛ honoꝛē ipoz tat q̄ creature exhiberi pōt: cū āt honoꝛ: vt dic̄ phs non debeať niſi reb⁹ dinis nō debeť ꝓpe ꝛ directe niſi hūti graz ꝛ vtutē q̄ dinos faċ: ſz hz aliqs vtutē multiplr: vel ſic actu vtuosus: ꝛ huic directe debeť ꝓpe ꝛ fm ſe honoꝛ: vel ſic hīs aptitudinē nālē ad vtutem: ꝛ sic cuilibet habēti imaginē eſt exhibēdus honoꝛ niſi ſit ꝛfirmatus in malo: qꝛ ligat⁹ eſt in illo ordo ad vtutem: vel ſic ordinat⁹ ad iducēdū vel ꝛſeruādū vtutē: ꝛ sic debeť oīb⁹ platis qui ad b̄ ordinati sunt vt alios dirigāt in vtutē.

Ad primuz g̃ dōz ꝙ pctōres: q̄uis nō habeāt vtutez in actu: tñ hūt in habilitate: ꝛ plati hūt ēt in b̄ ꝙ sunt ordinati ad ipsaz cauſandā vel ꝛſeruādā. ¶ Ad 2m dōz ꝙ plato dū eſt in actu peccati nō oz exhiberi dulia: qꝛ appet in eo aliqd honozi ꝛriuz: ſz añ vel poſt ſibi dulia oz exhiberi: qꝛ neſciť in q̄ ſtatu ſit. ¶ Ad 3m dōz ꝙ ſubdito bono debeť fm ſe maioꝛ reuerētia: ſz rōne platis debeť maioꝛ malo plato: ꝛ eſt tripler rō. ꝓ qꝛ platus gerit vicē dei. vñ deus in ipſo honorať. 2o qꝛ ipſe eſt ꝑsona publica ꝛ honorať in ipſo bonitas ecclie vel rei publice q̄ eſt maioꝛ q̄ merita vni⁹ ſingularis ꝑſo. 3o qꝛ platio ſe hēt ad vtutē ſic cā efficiēs in alys vtutē: ꝛ dignio eſt alteri⁹ vtutis cām existere in q̄ntū hō q̄ vtuosuz ē: vt dic̄ phs. 9. etħ. ¶ Quartū ꝓcedim⁹. ¶ Ad 5m dōz ꝙ in demonib⁹ ē ligata aptitudo nālis ad vtutē: ꝛ ió nō debet eis dulia exhiberi. ¶ Ad 6m dōm ꝙ ſilitudo veſtigy nō ponit aptitudinē ad vtutē: ſic ſilitudo imaginis: ꝛ ió dulia non debeť ei. ¶ Ad 7m dōm ꝙ ſctis nō fuim⁹ q̄ſi obnoxy eis: ſz fuitute reuerētie: qꝛ ſūt nr̄i ductores vel ꝙ doctrinā vel ꝙ admīſtratiōnē vl ꝙ itercessionē ꝛ exēplū: ꝛ ſalutē in b̄ rō fuitutis q̄titat ad b̄ ꝙ eſt cā alteri⁹ agere ſic finis: nō aūt ſic mouētis per coactionē vel iperiū. ¶ Expoſitio textus.

Ad dilectiōe (sacrificy exhibitiōe ⁊ uerētia) dilectio refer ad honozē iteriozē deo exhibitū. ſacrificia bona exteriora q̄ in eius honozē aſſumunť uerētia ꝯz ꝙ corꝙ nr̄m ei in obſequiū dam ſic in ꝓſtrationib⁹ ꝛ hō. (Una adoratiōe cū incōtamina carne ei⁹) g̃ vr ꝙ fili⁹ ſit magis adorādus q̄ pr̄ vel q̄ ipſemet añ icarnationē. Dōz ꝙ būanitas ei⁹ nō adorať latr niſi ꝓpter dīnitatē: ꝛ ió nō faċ ipz magis adorabilē: ſz ꝑra in ipſo adorari: qꝛ b̄ qō addiť: vt ſupra dctm ē nō ad ad bonitatē dīnā. (Nemo carnē ei⁹ māducat niſi ꝓ ret.) Logtur de māducatione ſpūali: que ſine reuerē eē nō pōt: nō aūt de ſacrali: qꝛ pōt aliqs irreuerēter mā care. Uel dōm ꝙ logtur q̄ntū ad id qō debet fieri fm ſi tutionē ecclie: que pus ꝓponit carnem xp̄i adorādam tribuat māducādam: ꝛ nō fm ꝙ abuſiue pōt fieri.

¶ An christus fm ꝙ homo ſit persona vel aliquid.

Distinctio.

Solet etiā queri a ꝙbusdam vtru christus fm ꝙ homo ſit ꝑſona vel ētiā ſit aliqd: ex vtraq; parte q̄ſtiōis argumēta ꝛcurrunt. Dō enim ꝓ ſona ſit his ediſſerūt rōnibus: ſi ꝙ homo aliqd eſt vel ꝑſona vel ſubſtantia vel aliud eſt: ſed aliud nō: ergo vel ꝑſona vl ſubſtantia: ſed ſi ſubſtātia eſt: vel rōnalis vel irrōnalis ſed nō eſt irrōnalis ſubſtantia: ergo rōnalis. Sz xo fm ꝙ homo eſt rōnalis ſubſtantia eſt: ergo ꝑſona: qꝛ hec eſt diffinitio ꝑſone: ſubſtantia rationalis indiuidue nature. Si ergo fz ꝙ homo eſt aliqd: ꝛ fm ꝙ homo ꝑſona eſt. Sed econuerſo ſi fm ꝙ homo ꝑſona eſt: vel tertia in trinitate ꝑſona: vel alia: ſz alia non: igit tertia in trinitate persona. At ſi fm ꝙ homo ꝑſona eſt tertia in trinitate: ergo deus. Propter hec inconuenientia ꝛ alia qdam dicūt xp̄m fm boiem non eſſe ꝑſonam nec aliqd niſi forte fm ſit expreſſiuum vnitatis ꝑſone. Sed ōm enim multiplicēt rōnem. Aliq̄n eni exprimit cōditionē vel ꝓprietatem nature dine vel humane: aliquando vnitatem ꝑſone: aliquādo notat habituz: aliquā cām. Cuius rōnē diſtinctionis diligēter lector animaduertat atq; in ſinu memorie recondat.

ne ei⁹ ꝛfundať ſēſus: cū de xp̄o ſermo occurrit. ¶ Et ſi xp̄s fm ꝙ hō dicať eē ſubſtantia rōnalis nō ide tñ ſequiť ꝙ ꝑſona ſit fm ꝙ homo.

Illud tñ nō ſequiť qō in argumētatiōe ſuptori iductū ē: ꝙ ſi xp̄s ꝯz ꝙ hō eſt ſubſtantia rōnalis: g̃ ꝑſona. Hā ꝛ mō aia xp̄i eſt ſubſtātia rōnalis: nō tñ ꝑſona: qꝛ nō ē p ſe ſonās: imo alij rei ꝛiūcta. Illa tñ ꝑſone deſcriptio nō eſt data p trib⁹ illis ꝑſonis.

¶ Alia ꝓbatio ꝙ xp̄s ſit persona.

Sed adhuc aliter nituńť ꝓbare xp̄m fm boiez ēe ꝑſonā: qꝛ xp̄s ꝯz ꝙ hō ꝑdestinat⁹ eſt: g̃ ſi ꝑdestinat⁹ eſt xp̄s fm ꝙ hō: vt ſit fili⁹ dei: ꝛ fm ꝙ hō eſt filius dei. Ad qō dici pōt xp̄m eē id qō vt ſit ꝑdestinat⁹ ē. Eſt eni ꝑdestinat⁹: vt fili⁹ dei ſit: ꝛ ipſe ē vere fili⁹ dei: ſz fm boiez ꝑdestinat⁹ ē vt ſit fili⁹ dei: qꝛ per gr̃am hoc hēt fm boiem: nec tñ fm boiem ē fili⁹ dei: niſi forte ꝯz vnitatis ꝑſone ſit expſſiuū vt ſit ſenſus. Ipſe qui hō ē: ē fili⁹ dei. Ut āt ipſe ens hō ſit fili⁹ dei per gr̃am hēt: ꝯz ſi cā mouet falſuz ē. Nō eni quo hō ē eo dei filius ē.

¶ An xp̄s ſit adoptiu⁹ filius ꝯz ꝙ hō vl aliquo mō

Ivo q̄rit an xp̄s ſit adoptiu⁹ filius fm ꝙ hō: an alio mō: reſpōdem⁹ xp̄z nō ēē ad optiuū filiū aliquo mō: ꝯz tñ nālē: qꝛ nā fili⁹ ē: nō adoptiōis gr̃a. Nō aūt ſic fili⁹ dī nā: vt dī de⁹ nā. Nō eni eo fili⁹ ē quo de⁹: qꝛ ꝓprietate natiuitatis fili⁹ ē: nā diuinitatis deus ē. ꝛ tñ dī nā vl nāe filius: qꝛ naturaliť ē fili⁹: eādē .s. babēs nām quā ille qui genuit. Adoptiu⁹ aūt fili⁹ nō ē: qꝛ nō ꝑus fuit: ꝛ postmodū adoptatus ē in filiū: ſic nos dicimur adoptiui filij: qꝛ cū nati fuerim⁹ ire filij ꝑ gr̃az facti ſum⁹ filij dei. Xp̄s xo nūq̄ fuit nō fili⁹: ꝛ ió nō ē adoptiuus filius.

¶ Alia deſcriptio ꝙ christus ſit adoptiu⁹ filius.

Sed ad b̄ opponiť ſic: xp̄s fili⁹ boīs eſt .i. virginis: aut gr̃a: aut nā: vel vtroq; mō. Si xo nā: aut dina aut humana. Sz dina nō: g̃ aut būana nā aut nō nā ē fili⁹ boīs. ſi nō nā: g̃ gr̃a tñ. ꝛ ſi nā būana: nō ió min⁹ per gr̃am. Si g̃ gr̃a fili⁹ ꝟginis ē adoptiu⁹ fili⁹ eē vī vt idē ſit nālis fili⁹ p̄zis ꝛ adoptiu⁹ fili⁹ ꝟgis. Ad qō dici pōt xp̄z filiū ꝟginis eē ꝛ nāliť ꝛ gr̃a: nec tñ adoptiu⁹ filius ꝟginis ē: qꝛ nō p adoptionē ꝯz pernionē filius ꝟginis eē dicet. Filiꝰ eni ꝟginis dī eo ꝙ in ꝟgie accepit boiez i vnitatē ꝑſone: ꝛ b̄ fuit gr̃e: nō nāe. vñ Augustinus ſup Joānē. Dō vnigenit⁹ ē eālis p̄ nō ē gr̃e: ꝯz nature. Dō aūt in vnitatē ꝑſone vnigeniti aſſūptus eſt bō: gr̃e ē: nō nature. Xp̄s g̃ nec dei nec boīs ē adoptiuꝰ filiꝰ: ꝯz dei naturaliť ꝛ boīs naturaliť ꝛ gr̃a filiꝰ. Dō xo naturaliter ſit boīs filiꝰ: Aug⁹. oñdit i li. de fide ad Petrū. Ille .s. de⁹ fact⁹ ē naturaliť boīs filiꝰ qui ē naturaliť filius vnigenitus p̄is dei. Dō aūt nō ſit adoptiuus filiꝰ: ꝛ tñ gr̃a ſit filius ex ſubditis ꝓbať teſtimonijs. Jeronymus ſup epiſtolaz ad ephesios ait: De xp̄o ieſu ſcriptū ē: qꝛ ſemꝑ cuz p̄re fuit: ꝛ nunc̄ꝫ eū vt eēt voluntas paterna ꝑeſſit: ꝛ ille qdē natura filiꝰ ē: nos xo adoptiōe. Ille nūq̄ filius nō fuit: nos anteq̄ eēmus ꝑdestinati ſumus. ꝛ tūc ſpiritū adoptiōis accepimus qñ credidim⁹ in filiū dei. Hylarius quoq; in libro. iij. de tri. ait. Bo minus dicēs: clarifica filiū tuū: nō ſolo noie cōteſtatus ē ſe eē filiū: ꝯz ꝓphetate. Nos filij dei ſumus: ꝯz nō talis hic filius. Hic eni verus ꝛ ꝓprius ē filius origine: nō adoptione: ꝟitate non uſurpatiōe: natiuitate: nō creatiōe. Augu. ēt ſuper Joānez ait: Nos ſumus filij gr̃a: ꝛ nō natura: vnigenitus aūt natura: nō gr̃a. An boc ēt in ipſo filio ad boiem referēdū eſt: Ira ſane: Ambroſius quoq; i lib. i. de tri. ait. Chriſtus filius eſt nō per adoptionē: ꝯz per naturā: per adoptionē nos filij dicimur: ille xo per ꝟitatē nature eſt. Ex his euidēter oſtendiť ꝙ xp̄s nō ſit filius gr̃a adoptiōis. Illa eni gr̃a itelligiť cū Augu. eū nō eē filiū gr̃a aſſerit. Hēa enim ꝯz nō adoptiōis: imo vniōis filius dei eſt filius boīs: ꝛ ecōuerſo.

¶ Utrū ꝑſona vel natura ꝑdestinata ſit.

Deinde ſi querit vtruz ꝑdestinatio illa quā cōmemorat apoſtolus ſit de ꝑſona: an de natura. Sane dici pōt ꝛ ꝑſonā filij que ſemꝑ fuit eē ꝑdestinatam ſcōm boiem aſſūptū: vt ipſa. ſ. ens bō eēt dei filius: ꝛ naturā humanā eē ꝑdestinatam: vt verbo patris perſonaliter vniretur.

¶ Postq̄ determinauit Magiſter. qd ꝛueniat vel nō ꝛueniat vni nature ex hoc ꝙ eſt alteri ſociata in ꝑſona chriſti Vic determiat qd ꝛueniat ipi ꝑſone chriſti rōne humane nature. Quid enim ſibi ꝛueniat rōne diuine nature dictū eſt in ꝑmo libro. diuidiť aūt hec pars in duas. ꝑmo querit vtr ꝛueniāt chriſto rōne humane nature ea que ad dignitatē humane nature ꝑtineť videnť. in ſcōa de illis querit que ꝑtinēt ad defectū. diſ. xi. ibi (Solet ēt queri) ꝑma in du. ꝑmo inquirit de illis que ꝑtinēt ad dignitatē naturalē humāe nature: ſicut eſt ꝑſonalitas. ſcōo de his que pertinēt ad dignitatē gr̃e ibi: (Si xo querit an xp̄s ſit adoptiuus fili⁹:) circa ꝑmum duo facit. ꝑmo mouet qōnem. ſcōo obycit ad vtr̄aq; ꝑtem ꝛ ſoluit ibi (Qz eni ꝑſona ſit) ꝛ hec pars diuidiť in .d. ſcōm duas vias in qbus ad ꝓpoſitā qōnem argumentať. ſcōa icipit ibi. (Sed aliter nituńť.) Circa ꝑmū duo facit. ꝑmo ponit obiectionem. ſcōo ſoluit ibi. (Propter hec icōuenientia.) Circa ꝑmum duo facit. ꝑo obycit ad ꝑtem affirmatiuā. ſcōo ad ꝑtem negatiuam ibi. (Sed contra. ſi ſcōum ꝙ homo.) (Propter hec inconuenientia.) Dic ſoluit: ꝛ circa hoc duo facit: ꝑmo reſpōdet ad qō

Universidad de Deusto
Biblioteca

nem.secundo ad obiectionem ibi. (Illud tñ non sequit.) (Sed alr nitunt) Vic ponit aliam obiectionem.7 primo obycit,scdo soluit ibi:(Ad qō dici pt) (Si vo q̄rit) Vic i grit de illis que ptinēt ad dignitatē gr̄e.7 primo de filiatiōe p̄m adoptionē.scdo de p̄destinatione ibi(Deinde si q̄rit) Circa p̄mū duo facit.p̄mo oñdit q̄ xp̄s nō sit filius adoptiuus.scdo obycit in ctrariū ibi:(Sed adhuc opponit:) Et circa hoc tria facit.p̄mo ponit obiectionem.scdo soluit ibi (Ad hoc dici pt)tertio solonis ꝛfirmationē q̄tū ad duo. p̄mo q̄tū ad hoc q̄ xp̄s est naturalis filiꝰ ꝧginis ibi.(Qō vo naturaliꝫ.) scdo q̄tū ad hoc q̄ nō sit filiꝰ per adoptionē ibi(Or ät nō sit filiꝰ adoptiuꝰ.) Vic est triplex qō.p̄mo q̄d cō ueniat xp̄o p̄m q̄ hō.scdo de adoptiōe.tertio de

Circa primū querunt (pdestiatione. duo.p̄mo vtrū christꝰ sit q̄ hō sit deꝰ.scdo vtr xp̄us sit q̄ hō sit plona.

¶ Utrū xp̄s sit p̄m q̄ hō sit deus.

Ad primū sic pcedit.videt q̄ xp̄s sit q̄ hō sit deꝰ.¶ Phil.y. Dedit illi nomē rc.glosa.iq̄tū hō assūpsit nomē dei nō vsurpatiue:sz vere.sz nomē qō hz vere:ve re dicit de eo:g̃ vere dicit q̄ xp̄s sit q̄ hō est deus. ¶ ℞. xp̄s est deꝰ p gr̄az vnionis:sz gr̄a vnionis nō cō uenit ei:nisi sit q̄ est hō:g̃ est deꝰ sit q̄ hō. ¶ ℞. xp̄s sit q̄ hō dimittit peccata:vt p3 Matth.x. Ut aūt sciatis q filius hois hēt ptātem in terra dimittēdi peccata.Sed hoc est tātum dei:vt dicit Ysaie.43. Ego sum qui deleo iniquitates tuas ꝓpter me:ergo sit q̄ homo est deus.

¶ Sz ctra.xp̄s sit q̄ deꝰ fuit ab eterno:si igit sz q̄ hō est deꝰ:sit q̄ hō fuit ab eterno:qō falsum ē. ¶ ℞. deꝰ.7 hō significāt nās disparatas:sz in talib nō pōt vnū eoꝝ sit q̄ alterū alicui ꝙuenire:g̃ xp̄s nō est deꝰ sit q̄ hō.

¶ Utrum christus sit q̄ iste homo sit deus.

Ulterius videt q̄ nō sit deꝰ sit q̄ iste hō:oē eniz qō pdicat de altero sit q̄ aliqd:opz q̄ sit diffinitio vel ps diffōnis aut per se accūs illiꝰ sit q̄ pdicat.sicut cū dr.petrꝰ sit q̄ hō est aīal rōnale mortale.vel sit q̄ hō est risibile:sz deꝰ nullo dictorū modoꝝ se hēt ad istum hoiem:g̃ hec ē falsa.xp̄s sit q̄ iste hō ē deꝰ. ¶ ℞. xp̄s sit q̄ deꝰ caret matre:si g̃ xp̄s sit q̄ iste hō ē deꝰ:sz q̄ iste hō caret mr̄e:qō falsuz ē. ¶ ℞. remoto eo sit qō aliqd alicui ꝙuenit:vlteriꝰ nō ꝙuenit ei:sed remoto a xp̄o q̄ sit hic hō adhuc ꝙuenit sibi ee deū:qz ab eterno fuit deꝰ:non aūt ab eterno fuit hic hō:g̃ xp̄s sit q̄ hic hō non ē deus.

¶ Sz ctra.sic supra dictū ē:ista ꝓpositio.iste hō ē deꝰ.nō ē p̄dicatio accidētalis:sz eēntialis.sz p̄dicatū eēntiale pōt p̄ dicari de subiecto quocūq; cū reduplicatione:sicut sortes iquātū est hō ē aīal: qz aīal per se de hoīe p̄dicat.g̃ hec est vera.xp̄s sit q̄ est hic hō ē deꝰ. ¶ ℞. hic hō demonstrat suppositū eternū:sz hec ē vera.xp̄s sit q̄ ē suppositū eternū ē deꝰ:g̃ z hec ē vera.xp̄s sit q̄ hic hō est deus.

¶ Utrū xp̄s sit q̄ hō sit p̄destinatꝰ.

Ulterius videt q̄ xp̄s non sit p̄destinatꝰ sit q̄ hō: qō enī ꝙuenit petro sz q̄ hō:oz q̄ cuilibet hoī ꝙueniat:sed ee p̄destinatū nō ꝙuenit cuilibet hoī:ergo nec ꝙuenit xp̄o sz q̄ homo. ¶ ℞. effectꝰ predestinationis ꝛformiter rūdet p̄destinationi:alias esset p̄destinatio falsa:sed cū xp̄s sit p̄destinatꝰ esse filiꝰ dei:effectus huius p̄destinationis est esse filiū dei: si ergo xp̄s sit q̄ homo non ē filiꝰ dei:nec sit q̄ homo est p̄destinatus.

¶ Sed ctra.xp̄s ē p̄destinatꝰ:vt dicit apls *Ro.i.sz nō sit q̄ deus:vt p3 ex dictis in.vy.dis.ergo sit q̄ hō.

Respondeo dom q̄ id qō in aliqua ꝓpositiōe reduplicat:cū hoc qō dico sit q̄:ē illud per qō p̄dicatū ꝙuenit subiecto:vñ opz q̄ aliquo mō sit idē cū

subiecto z aliquo mō idē cū p̄dicato:sicut medi⁹ terminus in sillogismo affirmatiuo ad p̄dicatū qdē hz cōparatiōez sicut ad id qō per se ꝙsequit ipm:nihil enī ꝙenit alicui fz q̄ est aīal nisi illud aīali per se ꝙueniat:sit quēcūq; modū dicēdi per se:ad subiectū ät cōparat:sicut ad id qō aliquo mō icludit in subiecto,icludit aūt in subiecto ipa substantia subiecti:z afficedētia sicut cause:z ꝙsequētia sicut accidētia:substātia aūt subiecti est z ipm subiectum z nā ei⁹:z rōne oiuz istoꝝ pōt aliqd attribui xp̄o:z cuilibet hoī:si enī aliqd attribuit hoī rōne p̄ncipioꝝ p̄cedētiū sic dicim⁹ q̄tū ad cām mālem q̄ hō sit q̄ est cōpositū ex ctrarys est corruptibilis:q̄tū ad cām formalē dicim⁹ q̄ homo sit q̄ hēt animā rōnalem est ad imaginem dei:quātū vo ad causam efficiētez dicim⁹ q̄ petrus scōm q̄ natus de tali patre est beres eius.quātū aūt ad cām finalem dicim⁹ q̄ homo sit q̄ est ad beatitudinē ordinat⁹ oportet q̄ sit imortalis quātū ad aīam:si aūt attribuat alicui homini aliqd rōne accidētiū sic dicim⁹ q̄ hō sit q̄ est colorat⁹ est visibilis: si aūt attribuat sibi aliqd rōne suppositi:sic dicim⁹ q̄ sortes scōm q̄ sortes est indiuiduū:si aūt rōne nature:sic dicimus q̄ homo scōm q̄ homo est aīal.

Secundū hoc ergo dicendū ad p̄mam qōnem q cū dicit:xp̄s scōm q̄ hō est deꝰ:ly hō,pōt replicari rōne nature:z sic ē falsa:qz nature humane nō per se ꝙuenit inquātū talis natura vt diuine ꝙniat:si aūt replicat rōne suppositi:cū suppositū humane nature in xp̄o sit suppositū eternū:cui per se ꝙuenit esse deū:erit vera:qz tñ hoc nomē homo nō iportat aliqd suppositū determinatū humane nature nisi per demōstrationē adiūctam:z solū cuidā determinato supposito humane nature ꝙueniat per se ee deū:iō nisi aliqd aliud addat vl'itelligat simpl'r nō est ꝓcedēdū q̄ xp̄s scōm q̄ homo est deus.

Ad primū ergo dom q̄ assūptio:vt supra.dis.y.dictū est:significat per modū mot⁹:cui ālꝯ ꝙuenit per se moueri ad aliqd nō ꝙuenit esse illud:sicut nigro ꝙuenit per se moueri ad albedinē:nō tñ ꝙuenit ei p se esse album:simpliciter assumere nomē dei pōt conuenire xp̄o p̄m q̄ hō:z tñ esse deū non conuenit ei scōm q̄ homo

¶ Ad'secūdum dom q̄ hoc nomē xp̄s significat plonam in duabus naturis.vnde nō ꝙuenit ei per gr̄az q̄ sit deus: sed ab eterno:sed q̄ sit sil' deus z homo hoc est per gr̄am vniōis. ¶ Uel dom q̄ q̄uis gr̄a vniōis faciat hoīez deuz: non tñ ad idē refert gr̄a vnionis z ee deū:qz esse deū ꝙuenit huic hoī rōne plone,gr̄a aūt fit ei rōne nature:vñ sz q̄ hō hēt gr̄am vnionis:si fiat reduplicatio rōne būane nature.nō aūt p̄m q̄ hō est deꝰ:sz p̄m q̄ talis plona . ¶ Ad tertium dicendum q̄ dimittere pctā est dupliciter:vl per auctoritatem.z sic cum sit solius dei:non est xpi inq̄tum est homo:si fiat replicatio rōne nature:vel per misteriuz:z sic ꝙuenit xp̄o ēt rōne būane nāe.

Ad secundā questionem dicendum q̄ ad hoc q̄ aliqua predicatio sit per se:non oportet q̄ p̄dicatum per se conueniat subiecto p̄m omne quod in nomie subiecti implicatur:sed sufficit si p̄m aliquid eoruz per se sibi conueniat:sicut rōcinari per se conuenit homini:non inquantum habet coꝛpus:sed inquantū anīmā habet.vnde hec est per se:homo rōcinatur:cum autem dicitur.iste homo demonstrato christo includitur ex vi demonstrationis suppositum determinatum humane nature:quod est suppositum eternum secunduz secundam opinionem:cui suppposito per se conuenit esse deum.vnde hec est per se secundum secundam opinionem : iste homo est deus:z quia ad veritatem huiusmodi locutionum non exigitur nisi q̄ predicatum per se ꝙueniat ei quod replicat:ideo hec est vera:xp̄s p̄m q̄ iste homo est deus.

Ad primuz g̃ dom q̄ sicut aliqd ē de diffinitione speciei qđ nō est de diffinitione generis:ita aliquid esset de diffinitiōe idiuidui si diffiniret:qō nō est de diffōne spēi:sicut pars mānē:vt dicit pbs in.7.metha.vñ licet deꝰ nō sit pars diffōnis hois:esset tñ pars diffinitiōis hui⁹ hois xp̄i si diffiniri posset rōne plone vbi.vñ p3 q̄ ē p se. ¶ Ad scdz obz q̄ cū dr iste hō:demōstrat suppositū duaꝝ nāꝝ:q̄z vtraq; caderet in diffōne ei⁹ si diffiniri posset:z iō ea q̄ sūt vtriusq; nāe p se ei ꝙueniūt:z iō xp̄s sz q̄ iste hō ē deꝰ:z sz q̄ iste hō est hō:z silis rō est de illis q̄ ꝙsequunt ad alterā nāz.vñ scdz q̄ iste hō ē babēs mr̄ez z carēs matre:nec vnū excludit aliud:cū nō sint opposita: qz nō ꝙueniūt scōm idē. ¶ Ad tertiū obz q̄ remoto a xp̄o toto hoc qō ipportat cū dr iste hō:nō ꝙueniet ei ee deū:qz includit ibi nā diuina z būana:vt dcīs est: sed remota altera.s.būana nā:sequit q̄ filiꝰ dei nō possit dici iste hō.rōne tñ illius.s.humane nāe nō verificat p̄dicta locutio: z ē silr:sicut si dicat:petrus inquantū hō sentit:qz remoto rationali per intellectum non erit homo z remanebit sentiens:vt dicitur in libro de causis.

Ad tertiaz qōnē obz q̄ qz p̄destinatio ipportat aliquam ꝓcessionē:iō p ꝛnis includit factionez: qz oē qđ est posteq̄ nō fuit dr factū . vñ dr aliqs p̄destinatꝰ inq̄tū ꝓuius ē fieri btūs:oīa aūt q̄ factionē iportāt z motū:ꝙueniūt p se ei qđ accidit ad terminū:cui tñ p se nō ꝙuenit esse in termio.sic moueri ad albedinē p se ꝙuenit nō albo:cui nō ꝙuenit esse albū:p̄destinatio aūt q̄ de xp̄o dicitur ē respectu gr̄e vnionis p̄m quā factuz ē vt hō esset deꝰ cuius factiōis terminꝰ est esse deū.Accedēs aūt ad terminū est qđ assumit ad vnionez,s.būana nā:z iō rōne būane nature cōuenit xp̄o esse p̄destinatum:nō aūt esse deum. vnde hec est vera:xp̄s p̄m q̄ homo est p̄destinatus : hec aūt est falsa:xp̄s p̄m q̄ hō est deus.

Ad primuz g̃ dōz q̄ rō illa ꝓcedit de illis q̄ ꝙueniūt alicui rōne būane nāe p̄m rōnē spēi:sz p̄destinari ꝙuenit xp̄o rōne humane nāe particulare in ipso.vñ obiectio nō ē ad ꝓpositū. ¶ Ad scōm dom q̄ effectus p̄destinatiōis respōdet p̄destinatiōi cōformiter q̄tū ad id de quo ē p̄destinatio:nō aūt q̄tū ad ꝏditiōes p̄destinatiōis:qz p̄destinatio est eterna.effectꝰ aūt ē tēporalis: z sic est in ꝓposito:qz xp̄s nō est p̄destinatus vt sit sz q̄ hō filius dei:sed ipsa p̄destinatio ꝙuenit ei p̄m q̄ hō.vñ p3 q̄ hoc locutiōes sunt duplices ex hoc q̄ implicatio potest ferri ad hoc quod est p̄destinatum:vel ad hoc qō est esse filiuz dei:de quo est predestinatio.

¶ Utr xp̄s p̄m q̄ homo sit persona.

Ad secundū sic pcedit.videt q̄ xp̄s sz q̄ hō sit plona.plona.n.vt dicit Boeti⁹ ē rōnalis nāe idiuidua suba: sz xp̄s sz q̄ hō ē hō:g̃ p̄m q̄ hō ē plona. ¶ ℞. qō cōuenit alicui p̄m q̄ hō ꝙuenit oī hoī sz q̄ ē hō:sz petrus sz q̄ est hō ē plona:g̃ z xp̄s. ¶ ℞. dicim⁹ q̄ xp̄s p̄m q̄ hō aliqd opat⁹ ē:sicut q̄ comedit.Et silr p̄m q̄ deꝰ:sicut q̄ mortuū suscitauit:nec seq̃t pp hoc q̄ xp̄s sit duo:g̃ vñ silr q̄ si dicamus xp̄m p̄m q̄ hoiez ee plonā:z silr p̄m q̄ deū q̄ nō seq̃t ipsum esse duo:z ita nullū aliud incōueniens.

¶ Sed ℞. quicquid ꝙuenit xp̄o p̄m q̄ hō:℞ est assumptum: sed persona nō est assumpta:vt ex quinta distinctione p3: g̃ xp̄us nō est plona p̄m q̄ hō. ¶ ℞. impossibile ē q̄ idem numero ꝙueniat alicui sz duas diuersas naturas: sz i xp̄o est tñ vna plona:g̃ cū p̄m nām diuinā ꝙueniat ei esse plonā:sz nāz būanā nō ꝙeniet ei:z sic nō erit plona iq̄tū ē hō.

¶ Utr p̄m q̄ hō sit indiuiduum.

Ulterius vñ q̄ sit p̄m q̄ hō idiuiduū:xp̄s.n.sz q̄ hō ē aliqd:sz nō ē aliqd vle:g̃ est aliqd ꝑticu-

lare:ergo p̄m q̄ hō est indiuiduū. ¶ ℞. in indiuiduo nihil est nisi nā speciei:z accidētia idiuidūalia ipsius:sz xp̄s sz q̄ hō hz nāz būanā z accidētia idiuidūatia ipm : g̃ p̄m q̄ hō est idiuiduū. ¶ ℞. gcgd ꝙuenit nāe būane:ꝙuenit xp̄o inq̄tū est hō:sicut esse passibile z mortale.sz būana nā i xp̄o est qōdā idiuiduū:g̃ xp̄s inq̄tū hō est indiuiduū.

¶ Sz ℞. idiuiduū i genere rōnalis nāe nihil aliud ē q̄ plona:sz xp̄s p̄m q̄ hō nō est plona:g̃ nec idiuiduum.

¶ Utr p̄m q̄ homo sit suppositū vel res nāe.

Ulterius vñ q̄ xp̄s p̄m q̄ hō sit suppositus: vel res nāe:suppositum.n.vl'res nāe dr aliqs ex hoc q̄ hz nām būanā:sz xp̄s sz q̄ hō hz humanā natūrā. ergo p̄m q̄ hō est suppositū vel res nāe. ¶ ℞. humana natura ita vere est in xp̄o: sicut accidentia humane nature: sed xp̄s p̄m q̄ hō est subiectū accidēriū humane nāe:ergo z sz q̄ hō ē suppositū vl'res nāe. ¶ ℞. xp̄s sz q̄ hō ē res q̄dā:sz nō ē res nulli⁹nāe:g̃ est p̄m q̄ homo res nature.

¶ Sed ℞. suppositū humane nāe est idē qō hypostasis vel plona:sed xp̄s sz q̄ hō nō ē hypostasis vel plona:g̃ nec suppositū vl'res nāe. ¶ ℞. in xp̄o ē tñ vnū suppositū : sz xp̄s sz q̄ deꝰ est suppositū:g̃ nō p̄m q̄ hō est suppositum.

Respondeo dom ad p̄mā qōnez q̄ in xp̄o nō est nisi vna plona q̄ ē ab eterno:nullū aūt eternū ꝙuenit xp̄o sz q̄ hō ꝓprie loquēdo:vt p3 ex p̄dictis.vñ hec nō ēz.xp̄s sz q̄ hō ē plona.nisi replicet suppositū hominis:vt dicat xp̄s sz q̄ iste hō ē plona:℞. verum est.

Ad primuz g̃ dom q̄ xp̄s p̄m q̄ homo est suba rōnalis nāe:sed p̄m q̄ iste hō ē idiuidua suba rōnalis nature:vnde p̄m q̄ iste hō est plona:sicut sz q̄ iste homo est deus. ¶ Ad scōm dom q̄ effectus p̄destinatiōis respōdet p̄destinatiōi cōformiter q̄tū ad id de quo ē p̄destinatio:nō aūt q̄tū ad ꝏditiōes p̄destinatiōis:qz p̄destinatio est eterna.effectꝰ aūt ē tēporalis: z sic est in ꝓposito:qz xp̄s nō est p̄destinatus vt sit sz q̄ hō filius dei:sed ipsa p̄destinatio ꝙuenit ei p̄m q̄ hō.vñ p3 q̄ hoc locutiones sunt duplices ex hoc q̄ implicatio potest ferri ad hoc quod est p̄destinatum:vel ad hoc qō est esse filiuz dei:de quo est predestinatio.

Ad primuz g̃ dom q̄ xp̄s p̄m q̄ hō sit p̄sona:nō tñ sequit:ergo p̄m q̄ homo est aliqd vle vel ꝑticulare.qz hoī accidit ee vle vl'ꝑticulare.vñ hec ē p accidēs: hō ē aliqd ꝑticulare.hec aūt p se:iste hō ē aliqd particulare.vnde xp̄s nō ē aliqō particulare p̄m q̄ hō: sz p̄m q̄ iste homo ¶ Ad scōm dom q̄ de rōne indiuidui p̄m q̄ de xp̄o p̄dicat est q̄ sit per se subsistens:z hoc non cōuenit xp̄o p̄m q̄ homo:sed p̄m q̄ hic homo. vnde nō oz q̄ sit indiuiduū p̄m q̄ homo. ¶ Ad tertiū dicenduz q̄ ea que cōueniunt humane nature nō oz q̄ eodez modo quo de natura predicant de christo predicentur. quia ipsa nā de eo nō p̄dicat in recto z in abstracto:sz oblique vel ocretine. vñ nō sequit:si būana nā est indiuiduum : q̄ xp̄s p̄m q̄ homo sit indiuiduuz:sed q̄ habeat indiuiduam naturā.

Ad tertiā questionem dicendum q̄ in ꝓpositionibus p se aliter ē ex parte subiecti: z ex parte predicati:quia ex parte subiecti sufficit q̄ p̄m vnum tantum eoꝝ que in subiecto continentur: predicatum per se subiecto conueniat:ex parte autem predicati:opz q̄ quicquid est in predicato per se conueniat subiecto , vnde hec

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō est per se. homo est animal album. hec autez est per se. albus homo est animal. secūdum hoc dico q̄ in hoc q̄ dico suppositus vel res nature duo importantur. s. respectus ad nāz cōem: z aliud subsistēs: cui inest respect⁹ ille: quoz vnū inest xp̄o ſm q̄ hō. s. respect⁹ ad nāz cōem: nō aūt alterū: vt p3 ex predictis: z ideo hec ē falsa: xp̄s ſz q̄ hō est suppositum vel res nature: tamen magis accedit ad veritatē q̄ aliqua predictaruz: inquantum ista nomina imponunt̄ p respectū ad nām cōez. vñ si suppositū sumat̄ adiective: ē vera. xp̄s. n. ſz q̄ hō supponit̄ hūane nāe: vel ē aliq̄ suppositū hūane nāe: z hoc ēt valet ad ea q̄ dicta sunt de pſona z idiuiduo: z p̄ hoc ēt p3 solutio ad primū. ¶ Ad 2m dōz q̄ qz accidētia nō ptinent ad esse rei sicut nā cōis. ideo in noīe subiecti nō icludit̄ nisi respect⁹ ad accidēs: nō aūt rō per se exītis vt significatū ei⁹: ſz sicut p̄suppositū: z iō non est silis rō de subo z suppōsito. ¶ Ad 3m dōm q̄ xp̄s ſm q̄ hō est q̄dā res z ēt ſm q̄ hō est alicui⁹ nature: nō tn̄ sequit̄ q̄ sit res nature ſz q̄ hō: qz plus est in significatiōe ꝓpositi q̄z in significationib⁹ ꝓponētiū: qō z in istis accidit: sicut nō ois arma gerens est armiger. ¶ Questio. II.

DEinde queritur de filiatiōe per adoptionez. Et circa hoc queruntur duo. Primo queritur de ea ex pte adoptātis. Secundo ex parte adoptati.

¶ Utr̄ deo ꝓueniat aliquē filiuz adoptare.

AD primū sic ꝓcedit̄. vī q̄ deo nō cōpetat aliquē in filium adoptare. adoptio. n. est alicui⁹ extranee pſone in filiū vel nepotē vl̄ deiceps legitima assūptio. ſz deo nō ē aliq̄ pſona extranea: qz oēs ipse cōdidit: g̃ ei nō ꝓpetit adoptare. ¶ P. apud nos adoptās nō est p̄ncipiū essendi adoptato: sed de⁹ est oīb⁹ p̄ncipiū essendi: g̃ nō cōpetit ei aliquē adoptare. ¶ P. ille q filios naturales hz nō adoptat aliquē nisi vt cōdiuidat hereditatem cū filys nālib⁹: sed hereditas dei patris idiuisibilis est: qz est ipsemet: ergo cum ipse habeat naturalē filium nō competit ei aliquem adoptare.

¶ Sed ↄ. Adoptio cōtingit ex benignitate adoptantis ad adoptatū: ſz de⁹ maxie benign⁹ z amatoz ē boiuz: g̃ ipsi maxime ꝓpetit adoptare. ¶ P. qōcūq; facit aliquos filios p gr̃az adoptat: ſz hoc deo ꝓpetit. Jo. i. Dedit potestatē filios dei fieri. ergo ipse adoptat.

¶ Utr̄ adoptare sit tn̄ dei p̄ris vl̄ totius trinitatis.

ULterius vī q̄ adoptare sit tn̄ dei patris: qz ſm leges illi⁹ ē adoptare cui⁹ ē filios generare: sed soli⁹ p̄ris in trinitate ē filiū generare nāles: g̃ ei⁹ soli⁹ est filios adoptare. ¶ P. per adoptionem efficimur fres xp̄i Heb. 2. vt sit ipse p̄mogenit⁹ in multis fratrib⁹. sed xp̄s nō est filius nisi dei patris: vt supra. dist. 4. dictū est: g̃ z nos p adoptionē solius p̄ris fily sum⁹. ¶ P. sicut supra. dis. i. dictū est: ideo solus fili⁹ icarnat⁹ est: ne nomē fily trāsiret ad alterz: ſz nō ē magis incōueniēs nomē fily trāsire ad aliaz pſonā q̄z nomē patris: ergo nō debet dici adoptare nisi p̄ne nomē patris ad aliam personā trāseat.

¶ Sed contra. omne nomen effectum significans in creatura dcīt̄ de deo ē cōe toti trinitati: sed adoptare ꝓportat effectū in creatura: g̃ toti trinitati cōpetit. ¶ P. ſm hoc q̄ adoptamur in filios dei de⁹ p̄r nr̄ dr̄: sed tota trinitas dr̄ p̄r nr̄ sicut in. i. li. dis. 18. dictū ē: g̃ toti⁹ trinitatis est adoptare.

¶ Utrum adoptatio fiat tn̄ per filium.

ULterius vī q̄ p filiū tn̄ fiat adoptatio p hoc q̄ dicit̄ ad Hala. 3o. Misit de⁹ filiū suū factuz ex muliere vt adoptionē filioz reciperem⁹. ¶ P. ſm phz 2o metha. illud q̄ ē p̄mū in quolibet genere est cā eoz q̄ sunt post: sed filiatio p̄mo ꝓuenit in filio: g̃ p ipm oēs efficimur fily: sicut p bonitatē fily dei oēs efficimur boni. z sic ex p̄fe celesti oīs p̄nitas in celo z in terra noīat̄. ad Ephe. 3°. Sz videt̄ q̄ fiat p spūm scm̄ p hoc q̄ dr̄ Ro. 8°. Accepistis spūz adoptiōis fily in quo clama. abba. p̄r. ¶ P. per charitatē efficimur fily dei. i. Jo. 3° Videte q̄lem charitatē dedit nobis deus vt fily dei nominemur z sim⁹: ſz charitas ē spūsc̄us: g̃ p ipsum adoptamur.

RESpondeo dōm ad p̄mā qōnē q̄ adoptatio trāsferr̄ ad diuina ex silitudine hūanoz. hō. n. dr̄ aliqd in filiuz adoptare ſm q̄ ex gr̃a dat ei ius pciendę hereditatis sue: cui p nāz nō ꝓpetit. hereditas aūt boīs dr̄ illa q̄ hō dimes ē. id aūt quo de⁹ diues ē: est ꝑfruitio suppsius: qz ex hoc beat⁹ est: z ita hec ē hereditas eius. vñ in q̄tū hoib⁹ q̄ ex nālibus ad illā fruitionē puenire nō p̄nt: dat gr̃am p quā hō illā beatitudinē meret̄: vt sic ei cōpetat ius i hereditate illa. ſz p̄ dr̄ aliquē in filiū adoptare.

AD primuz q̄ dōz q̄ q̄uis nulla pſona sit sibi extranea aliq̄ pſona q̄tū ad ea qō ab ea ꝓticipat: ē tn̄ sibi extranea aliq̄ pſona q̄tū ad ius pcipiēde hereditatis. ¶ Ad 2m dōm q̄ ex hoc ipso q̄ aligs hō ex alio nascit̄ hz ius i hereditate p̄na: vñ nō ē extran⁹ vt adoptari possit. sed nō ex hoc q̄ aligs hz eē a deo ꝓpetit sibi ius in hereditate celesti: z iō p̄t q̄ hz eē a deo p creationē ab eo p gr̃am in filiū adoptari. ¶ Ad 3m dōm q̄ accidit adoptioni q̄ est apud nos vt p ea diuidat hereditas in q̄tū a multis sil̄ tota haberi nō p̄t. ſz hereditas celestis tota sil̄ hr̄ a p̄re adoptāte: z ab oīb⁹ filys adoptatis: vñ nō ē ibi diuisio nec sucessio.

AD secūdā qōnē dōz q̄ adoptare ꝓuenit (cessio. toti trinitati: qz vna ē operatio toti⁹ trinitatis: sicut z vna essentia: ſz tn̄ potest appropari patri: in q̄tū habet filitudinē cum ꝓprio eius.

AD primū g̃ dōz q̄ q̄uis sit soli⁹ p̄ris generare filiū g̃ sit de⁹: tn̄ toti⁹ trinitatis ē ꝓducere filios p creationē: z iō est ēt toti⁹ trinitatis p gr̃am filios adoptare. ¶ Ad 2m dōm q̄ ex adoptiōe q̄ est p gr̃az efficimur fres xp̄i in q̄tū p hoc efficimur fily dei p̄ris: nō aūt in q̄tū efficimur fily xp̄i vl̄ spūsc̄i. ¶ Ad 3m dōz q̄ filiatio ē relatio ei⁹ qō ē a pn⁹. paternitas aūt ē relatio p̄ncipy: tota autē trinitas ē p̄n⁹ creature. vñ magis p̄t trahi nomen p̄nitatis ad alias pſonas respectu creature q̄z filiatiōis nomē.

AD tertiā qōnē dōz q̄ hec ꝓpositio p. p̄t denotare duplicē cās. s. agētē mediā: z sic sum⁹ adoptati a deo p̄re p filiū vt approp̄ate loq̄mur: qz p eū de⁹ p̄r m⁹tos filios i gl̃iaz adduxit vt dr̄ ad Heb. 2. ſz q̄ eū misit in mūdū saluator̄. p̄t ēt notare formalē cās: z hoc dupliciter. vel inhērētē: vel exēplarē. si inhērētē: sic adoptati sum⁹ per spūm scm̄ cui approp̄iat charitas ſm quā formal̄ meremur. Jo dr̄ Ephes. i. Signati estis spū p̄missiōis scō q est pign⁹ hereditatis vestre. si vo ōsignat cās exēplarē formalē: sic sum⁹ adoptati p filium. vñ Ro. 8. Quos p̄sciuit ꝓformes fieri imagis fily sui ꝛc. Et p ſ̄ p3 respōsio ad obiecta.

¶ Utr̄ oībus creaturis ꝓueniat adoptari an boīes ex ipsa (creatione adoptet.

AD secūduz sic ꝓcedit̄. vī q̄ oīb⁹ creaturis ꝓueniat adoptari. de⁹. n. dr̄ p̄r nr̄ qz creauit nos: sic dr̄ Deu. 33. Nūgd non ipse ē p̄r tu⁹ ꝛc. ſz nō ē p̄r creaturaz p nāz: qz sic solius xp̄i p̄r ē: g̃ ē p̄r p adoptionē: g̃ oīb⁹ creaturis ꝓuēit adoptari. ¶ P. ex ſ̄ q̄ de⁹ aligd creat assumit illud in cōicationē suoz bonoz ex mera sua bonitate: ſz nihil aliō vī cē adoptio: g̃ cuilibz creature ꝓuenit adoptari. ¶ P. ex ipsa creatōe de⁹ ipz imit rōnali creature imaginē suā ſz quā dē fili⁹ dei: ſz nō adoptat nos nisi in q̄tū nos filios suos fac: g̃ ex ipsa creatiōe ad minus boīes adoptat.

¶ Sz ↄ. sic ex dcīs p3 adoptio filioz fit p spūm scm̄: ſz ñ dat spūsc̄us rōne creatiōis: g̃ nec adoptio ē rōne creatōis tn̄.

¶ Utr̄ angelis conueniat adoptari.

ULterius videt̄ q̄ nec angel̄ conueniat adoptari. quia illi conuenit adoptari qui non est in domo p̄rissamiliae: z in ipsam inducit̄. sed angeli semper fuerunt in domo dei: qz in celo empireo creati sunt. g̃ eis nō ꝓuenit adoptari. ¶ P. sicut in lr̄a dicit̄: nos iō fily dei adoptiui dicimur: qz cuz nati fuerim⁹ fily ire p gr̃am: facti sum⁹ fily dei. ſz angeli nūq̄ fuerūt fily ire: g̃ nunq̄ fuerūt ñ fily: ad min⁹ ſz illos q dicūt q̄ angeli fuerūt creati i gr̃a. g̃ angel̄ nō cōuenit adoptari. ¶ P. Hala. iiy. dr̄. Misit de⁹ filiū suū vt adoptionē filioz recipem⁹. ſz ad angelos nō fuit missus fili⁹ dei: qz nō ē fact⁹ angelus: sic ē fact⁹ hō: ſz quē modū ad boīes missus dr̄: g̃ angel̄ nō ꝓuenit adoptari.

¶ Sz ↄtra. p ſpūm sc̄tū q hoib⁹ dat̄ dr̄ boīes adoptari: vt p3 ex dictis. sed ſpūsanct⁹ dat̄ in angelis sic ēt in hoib⁹: g̃ angeli sicut z boīes dr̄ adoptari. ¶ P. angeli dr̄ fres z ꝓxtes nr̄i. ſz ñ nō ē nisi ſm q̄ ab eodē p̄re: z ad eādē beredita tē nobilcū sūt adoptati: g̃ eis ꝓuenit adoptari.

¶ Utr̄ xp̄s sit filius adoptiuus.

ULteri⁹ videt̄ ēt q̄ xp̄s sit fili⁹ adoptiuus: qz Dyl. dicit. Ptāt] dignitas nō amittit̄ dū carnis humanitas adoptat̄. z logtur de hūanitate xp̄i: g̃ xp̄us ſm q̄ hō est fili⁹ adoptiuus. ¶ P. nō videt̄ seq aliqō icōueniēs si dicam⁹ xp̄m filiū adoptiuū. neq; enī sequit̄ q̄ fuerit filius ire: neq; q̄ aliq̄n fuerit nō fili⁹: qz angeli nunq̄ fily ire fuerūt: z tn̄ dicunt̄ fily adoptiui: g̃ nihil ꝓhibet xp̄m dicere filiū adoptiuū. ¶ P. maioz est dignitas fily adoptiui q̄z serui. ſz xp̄s ſz q̄ hō dr̄ seru⁹: vt p3 Phil. 2. g̃ multo forti⁹ p̄t dici fili⁹ adoptiu⁹. ¶ P. per habitationē spiritus ſcti hō efficit̄ fili⁹ adoptiuus. sed sup xp̄m requiescit spūsanctus: vt dr̄ Isa. xi. ergo ipse dz dici fili⁹ adoptiuus. ¶ P. Aug. in li. de vocatiōe sc̄ōrū. Ea gr̃a fit ab initio fidei hō q̄ cuq; xp̄ia n⁹: qua gr̃a ille hō fact⁹ ē xp̄s. ſz q̄cuq; hō fit ab initio xp̄ian⁹ fit p gr̃am adoptionis: g̃ z ille hō fact⁹ est xp̄s p gr̃am adoptionis: z ita est fili⁹ adoptiu⁹.

¶ Sed ↄtra. sup illo Ro. i. Qui p̄destinatus est fili⁹ dei in vtute. dicit Ambro. Volui z reuolui scripturas: xp̄m nunq̄ filiū adoptiuum iueni: g̃ nō est dicēdus fili⁹ adoptiuus. ¶ P. adoptare toti⁹ trinitatis est. si g̃ xp̄us ēt fili⁹ adoptiuus ēt fili⁹ trinitatis: qō ē nō p̄t: vt supra. di. iiy. dictū ē.

RESpōdeo dōz ad p̄mā qōnē q̄ sic supra di. viy. dictū ē de rōne filiatiōis ē vt fili⁹ p ducat̄ i silitudinē spēi ipi⁹ generātis. hō aūt iquātū p creationez p ducit̄: i ꝑticipatiōnē itellc̄ p ducit̄ q̄si i silitudinē spēi ip li⁹ dei: qz vltimū eoz ſm q̄ nā creata ꝑticipat silitudinem nāe icreate ē itellectualitaz: z iō sola rōnal̄ creatura dr̄ ad imaginē: vt i. y. li. di. xvi. dictū ē. vñ sola rōnalis creatura p creationē filiatiōis nomē adipiscit̄. ſz adoptio vt dcīt ē regrit vt adoptato ius acgrat̄ i hereditatē adoptātis. hereditas aūt ipi⁹ dei ē ipa sua btitudo: cui⁹ nō ē capax nisi ip sa rōnal̄ creatura: nec ipsi acgrit̄ ex ipa creatiōe: sed ex dono spūsc̄i: vt dcīt ē. z iō patet q̄ creatio irrōnalibus creaturis nec adoptionē nec filiationē dat. creature aūt rationali dat q̄dem filiationem: sed non adoptionem.

AD primuz g̃ dōm q̄ filiatio p adoptionē addit: supra filiationē p creationē: sic ꝑfectio superminutū: z sic gr̃a sup nāz. vñ p creationē hō nō efficitur fili⁹ nālis neq; adoptiu⁹: ſz tn̄ dr̄ fili⁹ creatiōe: creature aūt irrōnales nullo mō. ¶ Ad sc̄ōz dōz q̄ coicatio q̄rūcūq; bonoz ñ suffic̄ ad adoptionē: ſz coicatio hereditat̄. vñ nec aliq̄ creatura dr̄ adoptari ex ſ̄ q̄ sibi aliq̄ bōa coicāt a deo nisi coicet ei hereditas q̄ ē dīna btitudo. ¶ Ad 3m dōz

AD secūdā qōnē dōm q̄ btā fruitio (sic ad p̄muz. sic excedit nām hūanā: ita z nām ange-

spūsc̄us rōne creatiōis: g̃ nec adoptio ē rōne creatōis tn̄.

¶ Utr̄ angelis conueniat adoptari.

ULterius videt̄ q̄ nec angel̄ conueniat adoptari. quia illi conuenit adoptari qui non est in domo p̄rissamiliae: z in ipsam inducit̄. sed angeli semper fuerunt in domo dei: qz in celo empireo creati sunt. g̃ eis nō ꝓuenit adoptari. ¶ P. sicut in lr̄a dicit̄: nos iō fily dei adoptiui dicimur: qz cuz nati fuerim⁹ fily ire p gr̃am: facti sum⁹ fily dei. ſz angeli nūq̄ fuerūt fily ire: g̃ nunq̄ fuerūt ñ fily: ad min⁹ ſz illos q dicūt q̄ angeli fuerūt creati i gr̃a. g̃ angel̄ nō cōuenit adoptari. ¶ P. Hala. iiy. dr̄. Misit de⁹ filiū suū vt adoptionē filioz recipem⁹. ſz ad angelos nō fuit missus fili⁹ dei: qz nō ē fact⁹ angelus: sic ē fact⁹ hō: ſz quē modū ad boīes missus dr̄: g̃ angel̄ nō ꝓuenit adoptari.

¶ Sz ↄtra. p ſpūm sc̄tū q hoib⁹ dat̄ dr̄ boīes adoptari: vt p3 ex dictis. sed ſpūsanct⁹ dat̄ in angelis sic ēt in hoib⁹: g̃ angeli sicut z boīes dr̄ adoptari. ¶ P. angeli dr̄ fres z ꝓxtes nr̄i. ſz ñ nō ē nisi ſm q̄ ab eodē p̄re: z ad eādē beredita tē nobilcū sūt adoptati: g̃ eis ꝓuenit adoptari.

¶ Utr̄ xp̄s sit filius adoptiuus.

ULteri⁹ videt̄ ēt q̄ xp̄s sit fili⁹ adoptiuus: qz Dyl. dicit. Ptāt] dignitas nō amittit̄ dū carnis humanitas adoptat̄. z logtur de hūanitate xp̄i: g̃ xp̄us ſm q̄ hō est fili⁹ adoptiuus. ¶ P. nō videt̄ seq aliqō icōueniēs si dicam⁹ xp̄m filiū adoptiuū. neq; enī sequit̄ q̄ fuerit filius ire: neq; q̄ aliq̄n fuerit nō fili⁹: qz angeli nunq̄ fily ire fuerūt: z tn̄ dicunt̄ fily adoptiui: g̃ nihil ꝓhibet xp̄m dicere filiū adoptiuū. ¶ P. maioz est dignitas fily adoptiui q̄z serui. ſz xp̄s ſz q̄ hō dr̄ seru⁹: vt p3 Phil. 2. g̃ multo forti⁹ p̄t dici fili⁹ adoptiu⁹. ¶ P. per habitationē spiritus ſcti hō efficit̄ fili⁹ adoptiuus. sed sup xp̄m requiescit spūsanctus: vt dr̄ Isa. xi. ergo ipse dz dici fili⁹ adoptiuus. ¶ P. Aug. in li. de vocatiōe sc̄ōrū. Ea gr̃a fit ab initio fidei hō q̄ cuq; xp̄ian⁹: qua gr̃a ille hō fact⁹ ē xp̄s. ſz q̄cuq; hō fit ab initio xp̄ian⁹ fit p gr̃am adoptionis: g̃ z ille hō fact⁹ est xp̄s p gr̃am adoptionis: z ita est fili⁹ adoptiu⁹.

¶ Sed ↄtra. sup illo Ro. i. Qui p̄destinatus est fili⁹ dei in vtute. dicit Ambro. Volui z reuolui scripturas: xp̄m nunq̄ filiū adoptiuum iueni: g̃ nō est dicēdus fili⁹ adoptiuus. ¶ P. adoptare toti⁹ trinitatis est. si g̃ xp̄us ēt fili⁹ adoptiuus ēt fili⁹ trinitatis: qō ē nō p̄t: vt supra. di. iiy. dictū ē.

RESpōdeo dōz ad p̄mā qōnē q̄ sic supra di. viy. dictū ē de rōne filiatiōis ē vt fili⁹ p ducat̄ i silitudinē spēi ipi⁹ generātis. hō aūt iquātū p creationez p ducit̄: i ꝑticipatiōnē itellc̄ p ducit̄ q̄si i silitudinē spēi ip li⁹ dei: qz vltimū eoz ſm q̄ nā creata ꝑticipat silitudinem nāe icreate ē itellectualitaz: z iō sola rōnal̄ creatura dr̄ ad imaginē: vt i. y. li. di. xvi. dictū ē. vñ sola rōnalis creatura p creationē filiatiōis nomē adipiscit̄. ſz adoptio vt dcīt ē regrit vt adoptato ius acgrat̄ i hereditatē adoptātis. hereditas aūt ipi⁹ dei ē ipa sua btitudo: cui⁹ nō ē capax nisi ip sa rōnal̄ creatura: nec ipsi acgrit̄ ex ipa creatiōe: sed ex dono spūsc̄i: vt dcīt ē. z iō patet q̄ creatio irrōnalibus creaturis nec adoptionē nec filiationē dat. creature aūt rationali dat q̄dem filiationem: sed non adoptionem.

AD primuz g̃ dōm q̄ filiatio p adoptionē addit: supra filiationē p creationē: sic ꝑfectio superminutū: z sic gr̃a sup nāz. vñ p creationē hō nō efficitur fili⁹ nālis neq; adoptiu⁹: ſz tn̄ dr̄ fili⁹ creatiōe: creature aūt irrōnales nullo mō. ¶ Ad sc̄ōz dōz q̄ coicatio q̄rūcūq; bonoz ñ suffic̄ ad adoptionē: ſz coicatio hereditat̄. vñ nec aliq̄ creatura dr̄ adoptari ex ſ̄ q̄ sibi aliq̄ bōa coicāt a deo nisi coicet ei hereditas q̄ ē dīna btitudo. ¶ Ad 3m dōz

AD secūdā qōnē dōm q̄ btā fruitio (sic ad p̄muz. sic excedit nām hūanā: ita z nām ange-

licā. vñ sicut ß hoī dat̄ ex gr̃a: z non ex debito sue nāe: ita angelo. z pp ß sicut cōpetit hoī adoptari: ita z angelo.

AD primuz g̃ dōm q̄ dom⁹ dei iquātū filij adoptiui iducunt̄ nō dr̄ celū empireū: ſz ipsa btitudo diuīa: ſm quā de⁹ i semetipo gescit: z facit alios in se gescere: z in hac domo nō semp fuerūt: qz nō fuerūt creati bti. ¶ Ad sc̄ōm dōm q̄ accidit adoptioni q̄ noptat⁹ fuerit fili⁹ ire: vel q̄ fuerit p̄us tpe nō fili⁹. vñ ponit in lr̄a magis ad euidētiā adoptiōis q̄z ad necitatē: ſz ß ē de necitate adoptiōis vt p̄us nā sit ñ fili⁹ q̄z fili⁹: vt filiatio sibi ex nā sua nō cōpetat: ſz ex gr̃a q̄cūq; collata ß bñ inuenit̄ in angelo. ¶ Ad tertiū dōz q̄ q̄uis miſio filij i carnē nō fuerit fcā ad angelos: fuit tn̄ fcā ad eos missio q̄ ē i mēte vt in lo mō dicēdus ē fili⁹ adoptiōis: qz ei cōpetit ex sua nā: ſm quā eternal̄ a p̄re nascit̄: bēre ius in hereditate p̄na: qz oīa q̄ hēt p̄r sua sūt: vt dr̄ Jo. xvi. vñ ß ius nō acgrit̄ ei p gr̃az aduenientē vt possit dici fili⁹ adoptiuus.

AD primuz g̃ dōm q̄ hūanitas adoptat̄ nō in ipo capite ſz i mēbris ei⁹. z sic itelligēdū ē vbū Dyl. ¶ Ul' dōz q̄ etsi adoptio aliq̄ mō possit dici de nā creata: q̄ p gr̃am trahit̄ in ꝑticipationē diuīe bonitatis: in vnitatē dīne pſone: non tn̄ opz q̄ suppōsito ꝓueniat cui nāl̄ ꝓueīt eē beatū. ¶ Ad sc̄ōz dōz q̄ seq ß icōueniēs q̄ xp̄s ad min⁹ nā vel itellu eēt p̄us nō fili⁹ q̄z fili⁹: sic ē de angel: qō nullo mō stare p̄t q̄tū ad sc̄dam opionē q̄ ponit q̄ nullū suppositū p̄intelligit̄ vnioni nec filiatio ꝓuenire p̄t nisi suppōsito ꝑfecto. ¶ Ad tertiū dōm q̄ xp̄s cū dr̄ seru⁹ ꝓportat subiectionē tn̄. vñ xp̄s ſz q̄ hō dr̄ seru⁹: sic z maioz p̄re. nō aūt ꝓportat acgsitionē p gr̃az ei⁹: qō ei ꝓuenit p nāz sic fili⁹ adoptiu⁹. z iō nomē seruitut̄ aliq̄ mō ꝓcedit̄ i xp̄o: nō aūt nomē adoptiōis. ¶ Ad q̄rtuz dōm q̄ alys boīb⁹ p spiritū scm̄ habitat̄ acgrit̄ ius i hereditate celesti de nouo q̄ eis nō cōpetit p nāz: sic filio ōi cōpetit. vñ p spūs scm̄ habitatē nō dr̄ adoptari. ¶ Ad q̄ntū dōz q̄ ē filitudo q̄tū ad rōnē gr̃e: qz vtraq; ē sine merit⁹ p̄cedēt̄ib⁹. ñ aūt q̄tū ad effectū: qz illa ē gr̃a vnionis: ſm quā efficit̄ nālis fili⁹. ſz gratia qua homo fit christian⁹ non facit filium naturalez: sed facit tn̄ adoptiuum.

¶ Utr̄ p̄destinatio christi sit de nā an de pſona. Qō. III

DEinde q̄rit̄ de p̄destinatiōe xp̄i: Et videt̄ q̄ nō sit de nā ſz de pſona. p̄destinatio enim xp̄i est ad filiationē: qz p̄destinat⁹ ē fili⁹ dei in vtute. Ro. i. ſz filiatio nō cōpetit nature: g̃ p̄destiatio nō est de nā. ¶ P. ei⁹ videt̄ p̄destiari cui⁹ ē agere: qz ei⁹ est ēt felicitari. ſz agere est suppositi z nō nāe: g̃ p̄destiatio nō est de nā. ¶ P. hūana nā ē vni⁹ rōnis in xp̄o z in alys boīb⁹: ſz in alys boibus p̄destiatio nō est de nā: ergo nec in xp̄o.

¶ Sz ↄtra. Ro. i. dic glo. q̄ p̄destiatio ē vno mō de eo q̄ nō semp fuit. ſz nihil ē i ipo xp̄o: qō nō ſp fuerit nisi hūana nā: g̃ p̄destiatio ē de nā. ¶ P. ex ß aligs p̄destinat̄ q̄ p̄uidet̄ deo vniēdus p gr̃az. sed hūana natura ab eterno est p̄uisa deo vniēda p gr̃am vniōis: g̃ hūana nā ē p̄destiata in xp̄o.

¶ Utrū p̄destiatio christi sit ꝓformis p̄destinationi nr̄e.

ULteri⁹ videt̄ q̄ p̄destiatio xp̄i nō sit ꝓformis p̄destinatiōi nr̄e: qz ſz Augu. p̄destiatio q̄ nos p̄destiamur ē ꝓpositū miserēdi. ſz ß nō competit p̄destinationi xp̄i: qz ipe nūq̄ fuit miser: g̃ p̄destiatio sua z nr̄a nō sūt vnius rōnis. ¶ P. effect⁹ p̄destiatiōis ē gr̃a. ſz gr̃a xp̄i ē alterius rōnis q̄z gr̃a nr̄a: qz nr̄a gr̃a nō ē vniōis i pſona sic sua: g̃ nec p̄destiatio ei⁹ z nr̄a sūt eiusdē rōnis. ¶ P. opones differūt penes termios. ſz filiatio natural̄ ad quā termiat̄ p̄destiatio xp̄i: nō ēt vni⁹ rōnis cū filiatiōe adoptiōis: ad quā termiat̄ nr̄a p̄destiatio: g̃ non sūt vni⁹ rōnis p̄destiatiōes.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Sz 3tra ē ꝙ vtrīq; p̄destiatiōi cōpetit vna diffō. l. p̄destinatio ē p̄paratio gr̄e i p̄nti: ⁊ gl'e i futuro: g̃ sunt vni⁹ rōnis.
¶ P. Ro. i. dicit glo. ꝙ p̄clarissimū ex̄plar nr̄e p̄destiationis p̄cessit i xp̄o: g̃ est vni⁹ rōnis: qz ex̄plar ⁊ ex̄plarū sūt
¶ Utrū p̄destinatio xp̄i sit cā efficiens nr̄e p̄ (vni⁹ rōnis. destinationis: an sit cā exemplaris: an finalis.

Ulterius videt ꝙ p̄destiatio ei⁹ sit cā efficiēs nr̄e p̄destiatiōis. Ephe. i. dr. Predestinauit nos i adoptionē filioꝝ p ieſum xp̄m. ſz p. denotat cāz efficiēt̄e: qñ dr̄ pr̄ opari p filiū. g̃ ei⁹ p̄destiatio ē cā efficiēs nr̄e p̄destiatiōis. ¶ Itē videt ꝙ sit cā ex̄plaris p illō qō dr̄ Ro. viij. Quos p̄destinauit 3 formeſ fieri imagiſ filij sui. ſz imago ad ex̄plaritatē ptinet: g̃ ē cā ex̄plaris nr̄e p̄destiatiōis: sic ēt sua resurrectio nr̄e resurrectionis. ¶ Itē vr ꝙ final: qz nr̄a p̄destiatio videt esse ordiata ad ipletionē corpis xp̄i: vt p3 Ephe. iij. vñ ipe videt eē finis nr̄e salutis: g̃ ⁊ ei⁹ p̄destina- ¶ Sz 2tra. eternū nō bet cāz. ſz p̄de- (tio nr̄e p̄destiatiōis stiatio nr̄a est eterna: g̃ nō bet cāz xp̄i p̄destinationē. ¶ P. xp̄s nō ē p̄destiat⁹ nisi p̄m ꝙ hō: ſz ipe p̄m ꝙ hō nō ē cā nr̄i. ſz p̄m ꝙ de⁹: g̃ p̄destiatio ei⁹ nō est causa p̄destiatiōis nr̄e.

Respōdeo dōm ad p̄mā qōnē ꝙ p̄destiatio accipit coiter ⁊ ppie. coiter p plcietia ⁊ p3dia tiōe cuiuscūq; ⁊ sic p3 ꝙ p̄destiatio pōt eē de nā. p̄m aūt ꝙ ppie accipit ipo: tat ordinē p̄destiati ad gr̄az. gr̄a aūt creature facit vnionē ad deū. q̃ gdē duplex ē. ſ. p opōnē: ſz quā nos vnimur deo cogſcēdo ⁊ amādo ipm: ⁊ ī psona: ⁊ p̄m ℔ hūana nā fuit vnita deo. ⁊ iō cuꝫ p̄destiatio xp̄i ordinet ad gr̄am vniōis i psona: pōt dici ꝙ nā ē p̄destiata: vl' psona rō

Ad primuꝫ g̃ dōz ꝙ p̄destiatio xp̄i p̄mū (ne nāe. effectū hz ipaz vnionē. vñ cū vnio sit nature: pōt ēt dici p̄destiata: q̃uiſ sibi filiatio nō ꝯueiat: qz filiatio nō ē p̄m⁹ effect⁹ p̄destiatiōis: ſz ꝯsequit ad vnionē.
¶ Ad scōz dōm ꝙ rō illa p̄cedit de felicitate creature ex ℔ ꝙ deo vnit̄ q opōnē. sed ipa natura btificat ex ℔ ꝙ deo vnit̄ i psona. ¶ Et p ℔ ēt p3 rūsio ad 3m: qz p̄destiatio alio rū hoiuꝫ nō est ad vnionē i psona: ſz ad vnionē q opōnem.

Ad secūdā qōnē dōm ꝙ multa regrunt̄ i p̄destiatiōe: ⁊ ex pte p̄destiatiōis. ⁊ ex pte p̄destiati: ⁊ p̄m terminū a quo: ⁊ p̄m terminū ad quē: ſz ꝙ pōt attēdi diuersitas iter p̄destiationē xp̄i ⁊ nr̄az. ex pte aūt p̄destināt⁹ l ꝙ de⁹ ē: nō ē diuersitas iter p̄destiationē xp̄i ⁊ nr̄ā. ē aūt dr̄ia ex pte p̄destiati: qz ī nobis est de psona: in xp̄o aūt de natura: vt dcm̄ ē. Sik'ē dr̄ia ex pte termi a q̃: qz i nobis ēt liberemur a pctō: sic dicit glo. sup illō Ro. viij. Quos p̄destinauit hos vocauit: i xp̄o ēt nō: qz neq; 3rit neq; fecit pctm̄. ſz neutra ist⁹ dr̄iarū diuersificat rōnē p̄destiatiōiſ: ſz solū illa q̃ est eēntial' ⁊ specifica. specifica aūt dr̄ia cuiuslibet mot⁹ vl' opōnis accipit penes terminū ad quē. illō aūt qō ē p̄destiatio nō est vni⁹ rōnis i xp̄o ⁊ i nob: qz p̄destiatio xp̄i est ad vnionē i psona. p̄destiatio aūt nr̄a ad vnionē p opōnē aut p hitū assimilāt̄. ⁊ he due vniões nō sūt vni⁹ rōnis: ſz se hūt ſz pus ⁊ posteri⁹ ⁊ pfectū ⁊ dimi nutū. ⁊ iō p̄destiatio xp̄i ⁊ nr̄a nō est vni⁹ rōnis ſz vniuocationē: ſz p̄m analogiā. Et p ℔ facile est rn̄dere ad obiecta.

Ad tertiā qōnē dōz ꝙ i ipa p̄destiatiōe duo sūt. vnū eternū. ſ. ipsa dei opō. ⁊ aliō tpale. ſ. p̄destinatiōis effect⁹. p̄destiatio g̃ nr̄a q̃tū ad illō qō est eternū i ipsa cāz nō hz: ſz q̃tū ad effectū pōt hēre cām: iquātū. ſ. ei⁹ effect⁹. p̄ducit mediātib⁹ aliq̃b⁹ causis creatis. ⁊ p̄m ℔ p̄destiatiōis nr̄e cā efficiēs est p̄destiatio xp̄i iquātū ipse est mediator nr̄e salutis. ⁊ formal' iquātū i filios dei ad imagi

Christū nē ei⁹ p̄destiamur. ⁊ final' iquātū nr̄a salus i ei⁹ gl'iaz redūdat. Et p ℔ p3 solo ad oba. ¶ Expō ſz hoiez nō ē psonā nec (rext⁹. aliō.) Primuꝫ hoꝝ p̄cedit ab oi opīone. Scōz aūt nō: ſz a tertia tm̄: qz p̄me due opiones dr cūt ꝙ p̄m ꝙ xp̄s ē hō ē aligd. ℔ aūt negare ē errōz. (Scōz eni multiplicē.) Ista diuisio accipit ex cōpatiōe replicationis ad subuꝫ ppōnis: qz pōt fieri replicatio vl' ei⁹ qō añce dit subum: ⁊ sic nōt cām. vel ei⁹ qō segt̄: ⁊ sic notat hitū aut qōcūq; aliō accīs. sed ſpāl'r noīat hitū pp rōnē tertie opionis. vl' ipsi⁹ subti: ⁊ ℔ vl' q̃tū ad naturā: ⁊ sic exp̄mit ꝺditionē nature. vel q̃tū ad ſuppositū: ⁊ sic notat vnitatē p̄sone i xp̄o. (Illa tm̄ p̄sone descriptio.) Cōtra est ꝙ directe ponit eā Boe. i mā ista i li. de du. na. Dōm ꝙ magiſter verū dicit si capiant̄ stricte ea q̃ i diuisiōe ponunt̄. ſz Boe. large accipit. ⁊ ℔ ps i. i. li. dis. xxv. Nō aūt sic dr̄ filiꝰ nā. Dicit eni de⁹ nā q̃si formal'r. ſz dr̄ filiꝰ nā nō formal'r ſz q̃tū ad modum origiſ: qz p modū nāe p̄cedit. (Xp̄s nunq; fuit non filiꝰ:) nec pus tpe sic nos: nec pus nā aut intellū sic angelus: si in gr̄a creati sūt. (Xp̄m filiū vginis eē nā ⁊ gr̄a.) Cōtra. Nā ⁊ gr̄a ex opposito diuidunt̄: g̃ qō ē p gr̄az nō est p nāz. ¶ P. xp̄s est filiꝰ mr̄is: sic ⁊ glibet aliꝰ hō. ſz aly hoies nō sūt filij matrū suarū p gr̄am. g̃ nec xp̄us. ¶ Dōm ad p̄mū ꝙ gr̄a vniōis nō opponit̄ 2tra nām: qz p eā vna p̄sona fit duarum nārū. ⁊ sic qō ieſt p gr̄am vnionis ieſt p alterutrā naturaꝝ nāl'r. ¶ Ad scōm dōm ꝙ xp̄m inquātū hoiez nasci ex matre non fuit gr̄e: sed nasci sil' deuꝫ ⁊ hoiem hoc fuit p gr̄am vnionis. (Nō talis hic filius). ergo videt ꝙ filiatio dicat equiuoce. Dicēdum ꝙ nō vniuoce nec equiuoce. sed analogice: sicut ⁊ alia que dicunt̄ de deo ⁊ creaturis. (Origie. non adoptione.) Hoc dicit 2tra Nestoriū: qui cū poneret ī xp̄o duas p̄sonas: nō potuit ponere vnionē nisi per gr̄az. ⁊ sic sequeret̄ ꝙ p̄sona hoīs nō sit filiꝰ dei nisi per gr̄am habitualē adoptionis: sicut ⁊ nos. (Ueritate non nūcupatione.) Hoc dicit 2tra Sabelliū qui posuit distingui p̄sonatm̄ noīaliter. (Natiuitate nō creatione.) Et hoc dicit contra Arriū qui dicebat filiū dei esse creaturā.

¶ Utrum christus sit creatura siue creatus vel factus. Distinctio XI.

Solet etiā queri vtrū debeat simplr dici atq; p̄cedi xp̄m eē factū vel creatum. Ad qō dici pōt ꝙ hoc simpliciter ⁊ absq; determiatiōe minꝰ cōgruēter dr̄: etsi q̃nq; breuitatis causa simplr denunciet: nunq; tm̄ simplr debet intelligi: qz vt Augustinꝰ in primo libro de trinitate ait: Cū de xp̄o loqmur qd p̄m qd ⁊ ppter qd dicat̄ prudēs ⁊ diligēs ac pius lector intelligere debet. Qui xp̄m vel dei filiū nō eē factū vel creatū in libro primo de trinitate oñdit ita ingens. In principio erat ℣bū: ⁊ ℣bū caro factū est: ⁊ oia per ipsum facta sunt. Neq; dicit oia nisi que facta sunt. ſ. cōmunem creaturam. Añ liquido apparet ipsum factū nō esse per quez facta sunt omnia: ⁊ si factus non est creatura nō est. Si autez creatura nō est eiusdē cū patre substātie est. Omnis eni substātia que deus nō est creatura est. ⁊ que creatura nō est deꝰ est. Sed si filiꝰ non eiusdē substātie est cū patre: ergo facta substantia est. ⁊ si facta substātia est: nō oia per ipm facta sunt. at oia per ipz facta sunt. facta igit substātia nō est: ſz vna cū patre ifecta substātia est.

Item in eodē: si vel filium fecit pater quem nō fecit ipse filius: nō omnia per filium facta sunt. At omnia per filiū facta sunt. Ipse igitur factꝰ nō est: vt cū patre faceret oia q̃ facta sunt. Idē in libro. lxxxiij. qōnū. Dicit creatura qcqd fecit pater deus p filiū: q nō pōt appellari creatura: qm̄ p ipsum facta sunt oia. Ambrosius in libro de trinita. ait. Probemꝰ inqt creaturaz nō esse dei filiū. Audiumꝰ. n. in euāgelio dñz mādasse discipulis p̄dicare euāgeliuꝫ vniuerse creature. Qui vniuersam creaturā dicit nullā excipit: ⁊ vbi sunt q creaturā deuꝫ appellant? Nā si creatura esset: sibi mandaret euangelium predicari. ⁊ subiectus essꝫ vanitati: quia testāte Apostolo oīs creatura vanitati subiecta ē. Non igitur xp̄s creatura ē: ſz creator: q docēde creature discipulis mandat officium.

Arriū ¶ De perfidia ⁊ pena arrij. hec fuisse pfidia legit vt xp̄s creaturā fateret: nō effusa sunt Arrij viscera: atq; crepuit medꝰ pstratꝰ in facie ea qb⁹ xp̄m negauerat feda ora pollutꝰ. His alijsq; pluribꝰ testimōijs istruimur nō debere fateri simpliciter xp̄m esse factū vl' creaturaz: ſz addita determinatiōe recte dici pōt: vt si dicat factꝰ p̄m carnē vl' p̄m hoiez: vt factura hūanitati nō deo attribuat. Ut. n. ait Ambrosiꝰ i libro primo de trinita. nō deꝰ factus ē: ſz deꝰ dei filiꝰ natus ē: postea xo p̄m carnē hō factꝰ ex maria est. Misit. n. deus filiū suū ex muliere factū sub lege factū. filiū inqt suū. ſ. nō vnū de multis: cum dic suū gnātiōis eterne ꝓprietatē signauit. Post ea factū ex muliere asseruit: vt factura nō diuinitati: ſz assūptiōi corpis ascriberet. Factū igit ex muliere dicit pp carnis susceptionē. sub lege pp obseruātiā legis. Generatio generationi nō p̄iudicat: nec caro diuinitati. Beꝰ. n. eternꝰ icarnatiōis sacr̄m suscepit: nō diuiduus: ſz vnus. ⁊ in vtroq; vnꝰ. ſ. diuinitate: ⁊ corpe. Nō. n. alter ex pte alter ex ℣gine: ſz idē aliter ex pte: aliter ex ℣gine. q factꝰ ē p̄m nr̄e susceptionē nāe nō p̄m eterne subāz vite. quē legimus primogenitū: ⁊ vnigenitū. p̄iogenitū qz nemo añ ipm. vnigenitū qz nemo post ipz. Ex his euidēter traditur q̃ intelligēda sit cū dr̄ xp̄s factꝰ: vl' simpliciter: vel cū additamēto: vt factura. ſ. vl' creatura: nō ad assumētē deū: sed ad assūptū hoiem referat. In deo aūt creatura esse non pōt: vt ait Ambrosiꝰ in p̄mo lib. de trinita. Nūqd dicto factus est xp̄s? Nūqd mādato creatꝰ ē xp̄s? Quō aūt creatura in deo esse pōt? Eteniz deꝰ nāe simplicis est: nō ꝯiungere atq; ꝯponere: cui nihil accī-

Hic queruntur ¶ Utrum filius dei sit creatura.

Ab primuꝫ sic p̄cedit. videt ꝙ filius dei sit creatura. Eccl. xz4. Ab initio ⁊ ante secula creata sum. et loquitur de diuina sapientia: sed filius dei est dei sapientia: ergo ipse ē creatura. ¶ P. oē qō est subiectum deo vel minus eo est creatura, sed filiꝰ dei est hō: vt patet. Jo. iz°. Pater maior me est: ⁊ p̄me Lozi. iſ° dicitur ꝙ filiꝰ erit subiectꝰ patri qui subiecit ei oīa: g̃ filiꝰ dei est creatura. ¶ P. hoc modo se habent actiones adinuicē sicut termini actionū: sed esse qō est terminus creationis est prius quacūq; alia forma: ad quā terminant̄ alie actiones: ergo creatio est prior oibus alijs actionibus vel ꝓductionibꝰ: sed posterius semp p̄supponit prius: cū ergo generatio cōueniat filio dei p̄m quā dr̄ natus: vr ꝙ etiā creatio cōueniat ei: vt dicat creatꝰ. ¶ P. vt ꝓbat Auicēna i sua metha. Id cuiꝰ essentia est suū esse est p se necesse eē: ſz qō ē hō nō hz esse ab alio: qz hoc qō ē necesse esse absolute nō ē pp aliq̃d aliud: vt ēt dicit p̄bus in. 5°. metha. g̃ id cuiꝰ essentia est suū esse nō hz esse ab alio: sed filius hz esse ab alio: g̃ nō est necesse eē: nec sua essentia est suum esse: ergo est creatura. ¶ P. oē qō hz cām sui esse ē creatura: ſz filius hz cām sui esse: qz pater ē cā filij: vt dicit Lrist. ⁊ oēs greci doctores cōcedunt: ergo filiꝰ ē creatura. ¶ P. oē qō gignit̄ ad hoc gignitur. vt sit: sed qō ē nō gignit̄ ad hoc ꝙ sit: qz iā ē: g̃ oē qō gignit̄ ātēq; gignat̄ nō ē: ſz oē qō nō fuit: ⁊ postea ē: creatū est: g̃ filiꝰ cū genit⁹ sit creatꝰ ē. ¶ P. oē qō hz aliq̃d ab alio in se ꝯsideratū nō hz illud: ⁊ caret illo si sibi relinquat̄: sed

Universidad de Deusto
Biblioteca

filiꝰ hz esse ab alio:g̃ in se cõsideratus nõ habet esse etsi si bi relinquatur non esset:sed hec est conditio creature ꝼm quã dicit vertibilis in nihilũ:qz oĩa in nihilũ retorterentur nisi ea manus cõditoris teneret: g̃ filius est creatura.

¶Sz ȝ. Nulla creatura ē ꝺsubalis creatoris:ſz filiꝰ ē ꝺsubalis pr̃i:vt dr̃ Jo.io. Ego ⁊ pr̃ vnũ sumus:g̃ filius nõ ē creatura.

¶Ꝑ.oĩa creatura portat ꝑ potẽtiã creatoris:sed id qõ oĩa portat nõ portat:g̃ id qõ oĩa portat nõ est creatura:sed hꝫ est filiꝰ. Debet.i. Portãs oĩa verbo virtutis sue:g̃ filius nõ est creatura.

¶Ꝑ.nihil ē in deo qõ sit creatura: sed filius est in deo patre cũ sit verbũ eius:⁊ oẽ verbũ est in dicente:g̃ filius nõ est creatura.

¶Ꝑ.oẽ qõ dicit ꝑ silitudinẽ reducit ad id qõ ꝓprie dr̃:sed hoĩes dicunt filij dei per assimilationẽ ad vnicũ filiũ. Rom.8. Cõformes fieri ymaginis xp̃i.g̃ ipse ꝓprie filiꝰ dr̃:ſz nullus dicit ꝓpe filiꝰ alicuiꝰ nisi habeat eãdẽ nãz specie quã habz pater:⁊ vere:ergo filiꝰ ei⁹ ē vere:ſz nulla creatura ē hꝺ:g̃ filiꝰ nõ est creatura.

Respõdeo dõz ꝙ filiꝰ nãliter a patre procedit. hoc eniz ipm nomẽ filiatiõis demonstrat:si vera filiatio sit: qõ opz maxime esse in illa filiatione ⁊ pr̃nitate:ex qua oĩa pr̃nitas ⁊ filiatio in celo ⁊ in terra noiaf: ad Ephe.3°. Maxime.n. vera sunt que sunt causa eẽ veritatis in alijs vt dicitur.2°.metha. Omne aũt qõ nãliter ꝓcedit ab altero duo hz.vnũ ē ꝙ equat ei a quo ꝓcedit:qz nã nõ postponit facere opus suũ nisi sit ex defectu agẽtis qui gdẽ defectꝰ est in eo qõ agẽs nãliter non bẽt ꝑfectã vtutẽ ad agendũ:sicut pueri ad generãdũ. vel in eo ꝙ agit per trãsmutationẽ exterioris materie. vñ effectꝰ nõ sequit nisi in fine trãsmutationis. ⁊ sic opz ꝙ duratione sequatur suam cãm agẽtẽ q̃ lõge sunt a deo:cuiꝰ virtus nõ augef:neq; materiaz ex q̃ operef requirit. restat g̃ ꝙ oẽ qõ nãliter a deo ꝓcedit coeternũ sit ei:⁊ ita filius est ab eterno. Aliud ē qõ opz esse in eo qõ nãliter ꝓcedit ab altero ꝙ sit silẽ ei a quo ꝓcedit:qz nã intẽdit sibi silẽ ꝓducere inquantũ põt. vnde ꝙ aliqd nãliter ꝓcedẽs nõ habeat ꝑfectã silitudinẽ eius a quo ꝓcedit ꝓtingit vel ex defectu virtutis agẽtis:.sicut in semine in quo debilitaf calor nãlis:vñ nõ sufficit ad generandũ masculũ sed feminã. vel ex defectu mãe q̃ non põt recipere totã virtutẽ agẽtis:sicut accidit in partub⁹ monstruosis. hec aũt duo a deo lõge sunt: vt dictuz est. vnde oz ꝙ hoc qõ nãliter a deo ꝓcedit ꝑfectã silitudinẽ ad eũ habeat. ꝑfecta aũt silitudo esse nõ põt vbi nõ est eadẽ nã ſm spẽm. nã autẽ diuina nõ põt esse eadẽ specie nisi sit eadez numero:cũ oĩno sit imaterialis. vnde opz ꝙ filius qui nãliter a deo patre ꝓcedit habeat eandẽ numero nãm cum ipso:⁊ ꝑ ȝsequẽs idem esse:⁊ ita oibus modis ei erit equalis:⁊ qz nã ⁊ esse dei patris nullo mõ depẽdet ad nihil vel ad nõ esse:vt.ſ.nõ esse ꝓcedat eã tẽpore vl nã:ideo nec nã nec esse filij ad nihil aliquo modo depẽdet. ex quo ꝑz ꝙ filius nullo modo põt eẽ creatura:neq; ſm ꝙ fides de creatione loquitur:ſm quã ponimus ꝙ nõ esse duratiõe creaturã precessit:nec ſm ꝙ quidã ꝓbi posuerunt creationem dicẽtes illud creari qõ esse habet post nõ esse:nõ tẽpore:ſz natura. ⁊ hoc est cuiꝰ esse dependẽs est ad nõ esse:qz in se cõsideratũ ⁊ sibi relictũ nõ est:cũ solũ ab altero esse habeat: sed de hoc in.i. diſ.z.li. dictũ est plenius.

Ad primũ g̃ dõm ꝙ illud verbũ vel intelligitur de sapiẽtia creata.ſ.angelica nã que est ante tẽporalia secula:etsi nõ duratione:tñ ordine nature: vl intelligitur de filio dei q̃tũ ad naturã assumptaz que etsi ante secula creata nõ fuerit:fuit tñ ab eterno ꝓuisa creari

¶Ad scõm dõm ꝙ sicut Augu. docet in ꝓmo de tri. oĩa q̃ minoratione aut subiectione circa filiũ dei ponere videntur vel referẽda sunt ad naturã assumptã:ſm quã minor est patre in forma dei manẽs equalis patri:vt dicitur: ad ꝓbil'.2°. vel referẽdum est ad cõmẽdationẽ ꝓncipij ſz ꝙ pater dicit ꝓncipiũ filij:⁊ ſm hoc dicitur maior:quãuis filius nõ sit minor:vt dicit Dyla.

¶Ad tertiũ dõm ꝙ ſm Basi. accipere a patre filius habet cõe cũ oi creatura: sed habere per naturã est sibi ꝓpriũ:vnde ꝓcessio filij a patre in aliquo ꝓuenit cũ ꝓcessione que est in creaturis cõitate analogie:⁊ in aliquo differt. ꝓuenit quidez in respectu oriģnis qui est eẽ ab aliquo. differt aũt in hoc ꝙ ꝓcessio filij a patre est per naturã:alioꝝ aũt ꝑ volũtatẽ. ex hoc sequit triplex differẽtia:vt ex dictis ꝑz. Prima. ꝙ filius est ꝺsubstãtialis patri. Secũda ꝙ est coeternus. Tertia ꝙ eẽ suũ nullo modo depẽdet ad nihil. ⁊ hec sequit ex prima. vnde cõsiderandũ est ꝙ oĩa nomina vel verba que importãt respectũ oriģnis absolute recipiunt in ꝓcessionẽ diuinaz sicut ꝓcedit:exit:est ab alio. illa aũt que important aliquid cõtrariũ tribꝰ predictis nullo modo dicunt:sicut factꝰ:qõ repugnat cõsubstãtialitati:qz facere dicitur ꝓprie ꝭz operationẽ quã agens exercet in id qõ est extra:⁊ sil'r verbum incipiẽdi repugnat coeternitati:⁊ sil'r verbuz creandi importat dependẽtiã ad nõ esse. ſz natiuitas ad respectũ oriģnis absolute addit aliquid magis ꝓtinẽs ad cõsubstãtialitatẽ q̃ ad differẽtiã substãtic:qz sicut supra. diſ.7. dictuz est:nascit ꝓprie qõ ꝓcedit ꝺiunctum ei a quo ꝓcedit. ↄiõ oĩa illa que ꝓtinẽt ad generationez viuoꝝ quoꝝ est nasci: dicunt in ꝓcessione filij:sicut oriri ⁊ nasci:gigni ⁊ generari:⁊ hec est causa quare ꝓcessio filij potuit habere nomẽ ꝓprium. nõ autem ꝓcessio spũsancti:qui nõ procedit per modũ nascẽtis. vnde generatio vel natiuitas nõ trãsumitur ad diuina ſm ꝙ ꝑsupponit creationẽ:ſz ſm ꝙ importat ꝺsubalitatẽ.

¶Ad 4ᵐ dõz ꝙ rõ illa segf de eo qõ ē ab alio hñs aliã nãz ab ipso:qz sic nãe eiꝰ qõ ē ab alio:nõ debet eẽ ex seipsa:vñ ipa nõ ē suũ eẽ:vt bẽat necitatẽ essendi ex se:ſz filiꝰ ē a pr̃e hñs eãdẽ numero nãz. vñ sic nã pr̃is est suũ eẽ ac ꝑ B necesse eẽ:ita ⁊ nã filius:nec eiꝰ eẽ ē ab aliquo mõ depẽdẽs ad nihil:sicut nec eẽ pr̃is.

¶Ad 5ᵐ dõz ꝙ esse filiũ nõ ē creatũ:vñ filiꝰ nõ hz cãz sui eẽ:nec suũ eẽ hz ꝑnᵐ:⁊ quãuis enim ſm nos ipse filius habeat principium a quo est:nõ tñ cãm:qz ſm nos nomẽ principij importat relationẽ oriģnis absolute. nomen aũt cãe importat respectuz oriģnis ꝑ cõparationẽ ad esse rei qõ a cã ꝓcedit. vñ terminꝰ a quo dicit ꝓncipiũ mot⁹:non tñ cã:sed ſm grecos nomen cause importat simplicẽ fozme oriģinẽ sicut nomen principij ſm nos:⁊ quãuis dicamꝰ patrez ꝓncipiũ filij:nõ tñ dicimus filiũ ꝓncipiatũ a patre:qz noĩe ꝓncipiati nõ vtimur nisi in bis q̃ sunt ꝺstituta in esse ꝑ ꝓncipiũ. vñ linea nõ dicitur esse ꝓncipiatũ puncti:sicut nec motꝰ termini a quo:sed tñ dr̃ eẽ a ꝓncipio.

¶Ad sextũ dõm ꝙ filiꝰ nõ babuit esse anteq̃ generaref:ſz qz generatio eiꝰ est eterna:⁊ eẽ eiꝰ eternũ est.

¶Ad septimũ dõm ꝙ sicut creatura nõ habet esse nisi a deo:ita nec filiꝰ hz eẽ nisi a pr̃e:sed in hoc est differẽtia ꝙ creatura nõ est illa relatio ſm quã dicit esse a deo ꝙ quã hz esse:⁊ iõ põt ↄsiderari in se sine respectu eiꝰ ad deũ ⁊ sic inuenif nõ hñs esse:ſz filiꝰ dei est ipsa relatio:ſm quã habet esse a pr̃e:⁊ ipsa relatio est ipm esse:⁊ ideo nõ põt filiꝰ ↄsiderari sine respectu ad patrẽ:vt iueniaf in se nõ hñs esse vel potens in nihilũ decidere.

¶Utꝝ xp̃s sit creatura.

A B secũduz sic ꝓcedit. vr̃ ꝙ xp̃s sit creatura. Leo papa. Nouꝫ ⁊ audita ꝓuẽtio. deꝰ g erat ⁊ g ē fit creatura: sed illud qõ deꝰ fit põt de xp̃o ꝑdicari: g̃ xp̃s est creatura. Dama. etiã dicit de xp̃o ꝙ nõ scãdalizabif ad nomẽ creature.

¶Ꝑ. de quocũq; predicatur inferius ⁊ superius. sed creatura ē superius ad dominẽ:g̃ cũ hõ ꝑdicef de xp̃o creatura de ipso ꝑdicabit.

¶Ꝑ. oẽ qõ est vel est creatus

vel increatũ. si ergo xp̃s est hõ: vel erit hõ creatus: vel increatus: sed nõ est homo increatꝰ sicut nec hõ eternꝰ: qz oẽ increatuz eternũ est: ergo est hõ creatus: ergo ē creatura.

¶Ꝑ. id qõ ꝓuenit parti trãsumit ad predicationẽ totius: sicut homo dr̃ crispus ꝓpter capillos: sed humana nã est q̃si pars ꝑsone cõposite ꝑ q̃ supponit hoc nomẽ xp̃s: ergo cũ humana nã sit creatura: xp̃us põt dici creatura.

¶Ꝑ. ꝓncipalioꝝ pars hoĩs xp̃i est aĩa q̃: cozpꝰ: ſz rõne cozpis qõ de virgine traxit simpliciter dicit natus de virgine: ergo rõne aĩe que creata est a deo debet dici creatura.

¶Ꝑ. sicut repugnat nomẽ creature filio ↄcreato: ita repugnat tẽporaliter nasci eternaliter nato: sed tñ dicimꝰ xp̃s tpaliter natũ: g̃ ⁊ simpliciter posſumꝰ ipm dicere creaturam.

¶Sed ȝ. creatura nõ põt predicari de aliquo eterno: sed xp̃s supponit suppositũ eternũ: ergo nõ põt dici creatura.

¶Ꝑ. in xp̃o nihil creatũ ē nisi humana nã: ſz humana nã nõ ꝑdicat de xp̃o: ergo xp̃s nõ põt dici creatura.

¶Ꝑ. oĩs creatura rõnalis ē filius trinitatis ꝑ creationẽ: ſz xp̃s si est creatura ē creatura rõnalis: ergo ē filiꝰ trinitatis per creationem: quod supra improbatum est. diſ.4.

Respondeo dõm ꝙ creatio ꝓprie respicit esse rei. vñ dr̃ in li. de causis. ꝙ esse est ꝓ creationẽ: alia vo ꝑ iformationez. esse aũt simpliciter ⁊ ꝑ se est suppositi subsistẽtis. Alia vo dicunt esse in quantũ suppositũ in eis subsistit vel essentialiter sicut mã ⁊ fozma: ⁊ sic nã ipsa dicitur esse. vel accidẽtaliter sicut accidẽtia dicuntur esse. esse g̃ dictũ simpliciter de supposito significat esse ꝑsonale ipsiꝰ. eẽ vero ſm ꝙ ꝓuenit parti vel accidenti nõ dicit simpliciter de supposito: ſz suppositũ dr̃ esse in eo. vñ cũ dico xp̃s ē: significat eẽ ipsiꝰ: nõ aũt esse ipsiꝰ nãe vel accidẽtis vel partis. cũ aũt fiat vnio nãꝝ in esse suppositi ſz secũdã opinionẽ esse ſm ꝙ xp̃s simpliciter esse dr̃ est esse increatũ: vnde nõ põt dici creatura. nõ tñ ad euitãduz errorẽ Arry: vt qdã dicunt: sed etiam ad vitanduz falsitatẽ. potest tamẽ dici ꝙ aliquid creatũ est in xp̃o. ſ. humana natura: qz eẽ q̃uis sit vnũ: tñ respectũ hz ad nãz hũanã ⁊ ad ꝓtes eiꝰ ſm q̃s hũana nã dr̃ eẽ in xp̃o: vel ꝓtes aut accidẽtia eiꝰ: vt supra. di.6. dictũ ē. vñ sicut eẽ aliquo mõ ad nãm ꝑtinet:⁊ ad ꝓtes ⁊ accidẽtia eiꝰ: ita ⁊ creatio.

Ad primuz g̃ dõz ꝙ vba illa itelligẽda sunt cũ determinatiõe: vt dicit magr in lra: quãuis illa determiatio cã brcuitatis itermittaf.

¶Ad scõz dõz ꝙ creatura nõ ē superiꝰ ad hoĩez: qz creatio magis respicit eẽ q̃ nãz. eẽ aũt nõ ē genꝰ: nec iducif in: significatiõe alicuiꝰ generis: vt dicit Auicen. cũ ea q̃ sunt in vno genere nõ ꝓueniãt i vno eẽ: ſz i nã cõi.

¶Ul'r dõz ꝙ creatura nõ ē superiꝰ ad hoĩez significãs gd est hõ: qz creatio nõ respicit nãz vl eẽntiã nisi mediãte actu essendi: g̃ ē ꝑmꝰ terminus creatiõis. hũana aũt nã in xp̃o nõ hz aliud eẽ pfectũ qõ ē eẽ hypostasis q̃ eẽ diuine ꝑsone. ⁊ iõ simpl'r loquẽdo creatura dici nõ põt: qz itelligeret ꝙ eẽ pfectũ hypostasis xp̃i ꝑ creationẽ eẽt acqsitũ.

¶Ad 3ᵐ dõz ꝙ cũ dr̃. Xp̃s est hõ creatꝰ locutio ē duplex ex eo ꝙ B ꝓncipiũ creatꝰ põt determinare ꝑdicatũ in ꝓpatiõe ad subz: ⁊ sic põt eẽ va: sic ⁊ ista Xp̃s ē factꝰ hõ. si aũt determiat absolute ꝑdicatuz: tũc est falsa: qz in hoĩe nõ itelligif tñ nã: ſz suppositũ eternuz: cui nõ ꝓuenit eẽ creatũ. qõ. n. determiat ꝑdicatũ in ordine ad subz ē determiatio ipsiꝰ inq̃tũ ē ꝑdicatũ. Uñ oz ꝙ respiciat ꝑdicatũ formal'r: qz termini i ꝑdicato ponunf formal'r. determinatio aũt q̃ determinat absolute ponif circa ꝑdicatũ sicut circa subm qõdã. vñ magis respicit suppositũ q̃ formã. sil'r ẽt hec ē falsa. Xp̃s ē hõ icreatꝰ: qz ꝓuatio creatiõis ponif circa ꝑdicatũ rone vtriusq; ⁊ iõ vtraq; falsa ē: nec sibi ꝺcũt: ſz hec ē va. Xp̃s ē hõ g nõ ē creatus: ſz eternus ex pte deitatis, nõ tñ eternꝰ hõ vt eternitas determiet ꝑdicatũ in ordie ad subm.

¶Ad 4ᵐ dõm ꝙ totũ denoiaf a ꝓpetate ptis qñ illa ꝓpetas nullo mõ nata ē ꝓuenire nisi parti illi: sicut crispitudo capillis: ⁊ claudicatio pedi: sed creatio nõ tñ nãe: ſz ẽt ꝑsone nata est ꝓuenire: ⁊ ẽt ꝑsone ⁊ suppositꝰ magl ꝓpe: ⁊ iõ nõ põt dici ꝺ supposito ꝙ sit creatũ: qz nã ē creata.

¶Et p B ꝑz solo ad gntũ: qz nasci de matre nõ ē natũ ꝓuenire supposito hoĩs nisi p B ꝙ cozpꝰ traducit a mre. vñ nõ hz repugnãtiã tpaliter nasci ad eterna liter nasci: qz vnũ naturã hũanã respicit: ⁊ alteꝝ diuinam. q̃ꝝ hz vnã xp̃s a patre eternaliter: alterã a mre tpaliter: ſz creatũ ⁊ increatũ vtrũq; põt respicere suppositũ rõne eẽ qõ est suppositi.

¶Uñ ꝑz solutio ad sextum.

¶Utꝝ xp̃s ſm ꝙ homo sit creatura.

A D tertiuz sic ꝓcedit. vr̃ ꝙ xp̃s nõ possit dici creatura ſz ꝙ hõ. qd. n. ꝑdicat de altero ſz ꝙ ipz ē ꝑdicat de eo simpl'r. sed qõ ꝑdicat de xp̃o ſm ꝙ hõ: ꝑdicat de eo ſz ꝙ ipm est: qz ipse ē essentialiter hõ: g̃ cũ eẽ creatura nõ ꝑdicet simpl'r. nõ põt ꝑdicari de eo ſm ꝙ hõ.

¶Ꝑ. magis ē esse filiũ adoptiuũ q̃ eẽ creaturã: ſz nõ põt dici ꝙ xp̃s ſm ꝙ hõ sit filiꝰ adoptiuꝰ: g̃ multo mĩ põt dici ꝙ ſz ꝙ hõ sit creatura.

¶Ꝑ. ſz ꝙ magf dicit in lra hec ē tropica locutio. Xp̃s ē creatura: g̃ si xp̃s ſz ꝙ hõ sit creatura: et hec ẽt erit ipropria. Xp̃s ē hõ: qõ ē falsũ.

¶Ꝑ. nihil ē creatũ in xp̃o nisi hũana natura: ſz hec ē falsa. Xp̃s ſz ꝙ hõ est hũana natura: g̃ ⁊ hec. Xp̃s ſm ꝙ hõ ē creatura.

¶Ꝑ. ista se ꝓpatiunf vt xp̃s sit hõ ⁊ sit deꝰ: g̃ qõ nõ ꝓpatif secum B qõ est esse deum nõ põt ꝑdicari de xp̃o ſm ꝙ hõ: sicut hoc qõ est carere diuinitate: sed esse creaturã nõ cõpatif secũ hoc qõ est esse deũ: g̃ xp̃s nõ est creatura ſm ꝙ homo.

¶Sed contra. omne qõ nõ est eternũ est creatum: sed xp̃s ſm ꝙ homo nõ est eternus: sicut nec deus: ergo ſm ꝙ hõ est creatura.

¶Ꝑ. omne qõ est factum ē creatũ: ſz xp̃s ſz ꝙ hõ est factꝰ. ergo ē creatꝰ ſm ꝙ hõ.

¶Ꝑ. oĩs ꝺditio alicuiꝰ nãe põt ꝑdicari de aliquo ſm nomẽ significãs nãm illã. ſz hõ significat nãz hũanã: cuiꝰ ꝺditio ē ꝙ sit creatura. g̃ xp̃s põt dici creatura ſm ꝙ homo.

Respõdeo dõm ꝙ hũana nã se hẽt ad ꝓsitã ꝑsonã xp̃i sicut pars: cuius ꝓprie pars dici nõ possit: nec ꝓprie ꝑsona cõposita: vt supra di. vi. dictũ ē. pars aũt aliq̃ hẽt aliquã disꝑsitionẽ q̃ nata est cõuenire toti. aliq̃ vo aliã que nõ est nata ꝓuenire toti: sicut albedo q̃ est capillis: põt ẽt toti ꝓuenire. crispitudo aũt ita ꝓuenit capillis ꝙ nullo mõ toti vel alicui alteri pti. g̃ ſz disꝑsones illas q̃ ifut tñ pti denoiaf totũ simpl'r ⁊ ꝓprie ꝑsones ptis nullo addito: sicut hõ dicit crispus. ſz q̃tũ ad illas disꝑsones q̃ nate sunt pti ⁊ toti ꝓuenire nõ ẽnoiaf totũ a pte simpl'r ſz addita pte: vt cũ dr̃ hõ albꝰ ſm capillos. nec hoc ꝓprie ſz figuratiue ꝑ sinodochen. vñ ꝑz ꝙ cũ creatio nãe ⁊ ꝑsone nata sit ꝓuenire sicut ⁊ eẽ vtriq; aliquo mõ ꝓuenit: nõ tñ põt dici de xp̃o ꝙ sit creatura: qz hũana natura creata est nisi fiat additio: vt si dicaf ſm hoĩem vel ſm ꝙ hõ: ⁊ tũc ẽt tropica ẽ ⁊ figuratiua: vt dic magr: sic ⁊ hec. Ethiops

Ad primuz g̃ dõz ꝙ illa rõ ꝓcedit (ẽ albꝰ ſz dẽtẽ. in his q̃ ꝑdicanf ꝓpe ⁊ ꝑ se: ſz hec nõ ē ꝓpa ꝑdicatio: vt dcm ẽ.

¶Ad 2ᵐ dõz ꝙ eẽ filiũ adoptiuũ nullo mõ natũ ē ꝓuenire nisi ꝑsone: ⁊ iõ nõ ꝑt dici filiꝰ adoptiuꝰ ſz hũana nãz sicut dr̃ creatura: qz creature nomen ⁊ ꝑsone ⁊ nãe aptaf.

¶Ad 3ᵐ dõm ꝙ qñ cũ reduplicatiõe ē ꝓpria predicatio: tũc ꝑdicatũ ꝑ se ꝓuenit ei qõ replicaf. sicut xp̃s ſm ꝙ hõ est aĩal. hec. n. est per se ⁊ ꝓprie. hõ est aĩal: ⁊ iõ sil'r modo predicatum ⁊ reduplicatio de subiecto predicaf. hec aũt reduplicatio non est nota per se predicationis. hec. n. nõ est ꝓpria. Dic hõ. ſ. xp̃s est creatura. nec etiã ẽ per se: qz creatura nõ ē superiꝰ ad hominẽ significãs

Universidad de Deusto
Biblioteca

quid ē hō: vt dictū est: ⁊ ideo non opz q si creatura impro ꝓprie dicaf de xpo: q etiaz ipse impropie dicaf hō. ¶ Ad quartū dm q nā humana in abstracto nō ꝑdicaf de xpo ſm q hō: sed cōditiões ei⁹: ⁊ in cōcreto possunt de xpo predicari: ſm q hō vel ꝓprie: vel ipropie. creatura aūt in cōcretiõe dr: qz oē creatū ē creatura. ¶ Ad 5m dm q q̄uis illud qō ꝓuenit parti aliquo mō possit dici de toto: non tñ oz vt qō remoueā a pte ſmoueaf a toto. vñ q̄uis ethiops ſz dēte habeat albedinē: nō põt tñ dici q sit carēs nigredine: qz qō nō ꝓuenit sibi ſz vnā ptē põt sibi ꝓuenire ſz aliā: ⁊ sic q̄uis xps sit creatura ſm qō hō: nō tñ põt dici q ſm q hō careat diuinitate q̄ sibi ꝓpetit p aliā nām.

¶ Utr ea que sunt humane nāe possint dici de filio dei.

AD quartū sic ꝓcedif. vr q ea q̄ sunt humane nāe non põt dici de filio dei. oīs. n. ꝓprietas vl accidēs nāe humane ē qd creatū: ſz fili⁹ dei nō informaf aliq̄ creato: g̃ nō põt ꝑdicari de filio dei aliqō accidens humane nāe. ¶ Ꝑ. q ꝓpetates diuine nāe dicunf de filio dei ꝓtingit ex hoc q fili⁹ dei ē nā diuina: ſz fili⁹ dei nō est nā humana: g̃ ꝓprietates humane nāe nō ꝑdicanf de filio dei. ¶ Ꝑ. humane nāe ꝓuenit assumi a filio dei: ⁊ hoi ꝓuenit eē vnitū: ſz hoc nō ꝓuenit filio dei: g̃ nō oz q ea q̄ ꝓueniūt nāe hūane dicaf de filio dī. ¶ Ꝑ. hec ē va. Iste hō ē ꝑdestinat⁹: ſz hec ē falsa. Filius dei ē ꝑdestinat⁹: g̃ idē qō pri⁹. ¶ Ꝑ. oīs ꝓpetas humane nāe ē qd creatū: ſz creatura nō ꝑdicaf de filio dei: ergo nec ꝓprietas humane nature. ¶ Ꝑ. ea que ꝑdicanf de xpo ſm q hō nō ꝑdicanf de ipso ſz q fili⁹ dei. ergo vr eadē rōne q ea q̄ ꝑdicanf de homine nō ꝓdicenf de filio dei.

¶ Sz ꝛ. De quocūq; predicaf aliquid: predicanf de eo oīa ꝓsequētia ad ipm: etiam si sit ꝑdicatio accidētalis: sicut si hō est alb⁹ sequif q sit colorat⁹: sed hō ꝑdicaf de deo: ergo qcqd ꝑdicaf de hoie ꝑdicaf de filio dei. ¶ Ꝑ. q̄cūq; cōsequunf naturā ꝑdicanf de suppositis nature illi⁹: ſz fili⁹ dei est suppositū humane nature: ergo ꝓsequētia naturā hūana põt predicari ō filio dei. ¶ Ꝑ. xps ē ꝓsona subsistēs in duab⁹ naturis diuina ⁊ humana: sed oīa q̄ ꝓueniūt diuine nature põt ꝑdicari de xpo: ergo pari rōne oīa ea q̄ ꝓueniūt nature hūane. ¶ Ꝑ. nihil magis repugnat diuīe nature q̄ mori: ſz dicif q fili⁹ dei ē mortuus: ergo ⁊ oīa alia põt dici de filio dei q̄ ꝓueniūt humane nature.

Respōdeo dm q natura ⁊ suppositū nature in q̄ busdā differūt re ⁊ rōne: sicut ī ꝓpositis. in qbusdā aūt rōne ⁊ nō re: sicut in diuinis: ſz differentia q̄ est ſm rōnē ē dīa oppositiōis: qz natura ⁊ suppositus: bñt intētiões oppositas: ⁊ iō ea q̄ ptinēt ad rōnē nature nullo mō ꝑdicanf de supposito. neq; in abstracto: neq; in cōcreto: neq; in diuinis: neq; in humanis. sicut pater nō dicitur cōe trib⁹: nec petrus dicif forma toti⁹. differētia aūt que ē ſz rē nō est oppositionis: ſz ē sicut ꝓncipiū formalis ad formatū. ⁊ iō q̄ ſz rē ad naturā ptinēt põt ꝑdicari de supposito: sicut nā ꝑdicaf. ſ. in ꝓcreto: qz aūt vnio facta ē in supposito: vt. ſ. sit vnū ⁊ idē suppositū diuine ⁊ humane nature: iō de illo supposito põt ꝑdicari ea q̄ ꝓsequūf ſz rē vtrāq; naturā: sicut ⁊ ipse nature de ipso ꝑdicanf: qz. n. diuina natura ꝑdicaf de filio dei in cōcreto ⁊ in abstracto. iō ꝓpetates ei⁹ põt vtroq; mō ꝑdicari de ipso: qz vo humana natura ꝑdicaf in ꝓcreto tñ: iō hūane nature ꝓpetates in cōcreto tñ ꝑdicanf. nec differt vtrū fiat ꝑdicatio de supposito ſz nomē qō significat diuinā naturā: vt ꝟbū. vl humanaz vt iesus: vl vtrūq; sicut xps: qz p oīa supponif idē suppositū: ſz tñ suppositū nō ꝓstituif p naturā humanā: ſz hūana natura aduenit ei iā ab eterno ꝑexistēti in alia natura: vñ duo singulariter iueniunf in ꝓpositiõe hūane nature ad istud suppositū. ſ. q̄ vnif ei: ⁊ q̄ se hz ad ipm p modum ptis ſz q̄ istud suppositū in duab⁹ naturis subsistit. ⁊ ideo a ꝑdicta generalitate excludunf ea q̄ vnionē iportāt. ⁊ ite rū ea q̄ nata sunt de se ⁊ persone ⁊ nature cōuenire: que nō possunt predicari de supposito nisi cuz additione: sicut ea que sunt partis de toto.

Ad primuz ergo dm q ꝓprietates create dicunf de filio dei: nō q̄si ipsa persona eterna bis informef: ſz qz natura assūpta informaf eis: sicut ꝓpetates gb⁹ informant ptes ꝑdicanf de toto. ¶ Ad scō dōz q illa rō ꝛcludit q ꝓpetates humane nature nō ꝑdicanf in abstracto de xpo: qō ⁊ vez ē. ¶ Ad tertiū dm q assumi est de illis q̄ vnionē iportāt. ⁊ iō nō oz q dicaf de filio dei ¶ Ad q̄rtū dm q ꝑdestinatio xpi est respectu vnionis. vñ predestinat⁹ ꝛcludit vnionē sicut terminū ꝑdestinationis: ⁊ iō sicut hō vnit⁹ dicif: ita ⁊ ꝑdestinat⁹ vniri: nō autez fili⁹ dei. ¶ Et ꝓterea ꝑdestinat⁹ ꝛcludit factionez: vt ps ex ꝑdictis. vñ sicut eē factū nō dicif de filio dei absolute: ita nec esse predestinatū. ¶ Ad qntū dōz q sicut humana natura est creatura: ⁊ tñ cū ꝑdicef de xpo in cōcreto nō segf q xps sit creatura: ita etiaz nō segf ꝓp hoc q ꝓprietates nature humane in cōcreto de xpo ꝑdicenf q xps sit creatura. ¶ Ad sextū dm q ad veritatem ꝓpōnis sufficit q ꝑdicatū ꝓueniat subiecto quocūq; modo: sed ad hoc q ꝓpositio sit p se opz q ꝓueniat sibi rōne forme importate p subm. vñ hec ē vera. Deꝰ est passus: nō tñ ē p se: ⁊ qz reduplicatio exigit locutionē p se verā: iō nō ē silis rō de reduplicationib⁹ ⁊ ꝓpōnib⁹ q̄ sunt sine reduplicatione. ¶ Ad septimū dōz q aliq̄ ꝓsequunf humanā nāz: nō ſm q ꝑdicaf de filio dei: ⁊ illa nō oz q de xpo ꝑdicenf. ¶ Et ex dictis pz solutio ad ꝓsequētia. ¶ Expositio textus.

Omnia per ipsuz facta sunt.) Uidef ꝟ nō esse ad ꝓpositum: qz Augu. intēdit de filio dei inquantuz est fili⁹ dei. Et dōm q qz nō ē in xpo aliud suppositus nisi ꝓsona filij dei. iō sicut ō filio dei dici nō põt q sit creatura: ita nec de xpo. (Nā si creatura eēt sibi mādaret ꝑdicari euāgeliū.) videf q boc nō sequaf: qz āgeli ⁊ lapides sūt creature: q̄bus nō est euangeliū predicandū. Dicendus q ītelligif de creaturis que sunt hoīes: quib⁹ ē predicandū euāgeliū: vel vt emundenf: vel vt ꝑficianf: vel vt cōseruenf. Xps aūt hō est. (Unitati subiecta.) intelligif de illa vnitate ſm quā oīa in nihil tenderēt nisi manu omnipotentis ꝛtinerenf. (Non vnum de multis.) Contra. vt sit ipse ꝓmogenit⁹ in multis fratrib⁹. Et dōm q vn⁹ est de multis q̄rtū silitudine filiationis ſm qō etiā dicitur ꝓmogenit⁹ sed non vnū de multis ꝓprietate natiuitatis ſm qō dicif vnigenitus. (Jn deo creatura esse nō potest.) Cōtra Rob. Jn ipso sunt oīa: dicendū q sunt in ipso creature non q essentiam: sed sicut in causa per similitudines ideales que ſm q in deo sunt creature non sunt. (Sed ex tropicis locutionibus.) Cuius ratio est. quia non sunt simpliciter vere: sed ſz qd. vñ ét Dio. dicit in epistola ad Titū q simbolica theologia non est argumētatiua.

¶ An hō ille sp fuerit: vl ceperit eē. Dis. xii.

POst predicta q̄rif vtr hō ille ceperit esse: vel semp fuerit: sicut simpliciter enūciam⁹ xp̄z vel dei filiū semp fuisse: nec cepisse. Be hoc aug. dic ita super Jo. Habuit aliq̄n dei filius quod nondum habuit idez ipse homo filius: quia nōdum erat homo. Jtē in eodem. Pri⁹q̄ mūdus eēt nec nos eram⁹: nec ipse mediator dī

⁊ hominē hō xp̄s Iesus. Jtē sup psal. Xp̄s nr̄ ⁊ si forte hō recēs est: tñ est etern⁹ deꝰ. Alibi ꝟo legif q puer ille creauit stellas: ⁊ xp̄s dicit se eē principiū: ⁊ eē añ abraam. His g̃ auctoritatib⁹ in nullo resultātes dicim⁹ hoiem illū iquātū hō est eē cepisse: ⁊ iquātū ꝟbū est semp fuisse. Hic eniz absq; distictiõe nō ē referēda respōsio: Nā ipse Aug. huiusmodi vtif distictiõe in plurib⁹ locis dicēs p xp̄z oīa eē fcā iquātū ē ꝟbū: sc̄z id ꝟo qō hō est ipsuz eē factū ⁊ glorificatū. Si igif ad psonā respicis ꝓfideter dic hoiez illū sēp fuisse. Si ꝟo ad nāz hois cōcede eū cepisse.

¶ Si deus alīū hominē assumere potuerit: vel aliunde q̄z de genere ade.

SIcut ēt queri vtrū alium hominem: vel aliūde hoiez q̄z de gñe illi⁹ ade deꝰ assūcf potuerit. Ad qō sāe dicī potest ipz ⁊ aliā aiaz ⁊ aliā carnē potuisse assūere: qz gr̃a tantuz assūpta est aia illa ⁊ caro a ꝟbo dei. Ut. n. ait Aug. in reb⁹ p rps ortis illa sūpta ē gr̃a q̄ hō in vnitate psone ꝓiūct⁹ est deo. Potuit igif deꝰ aliā aiaz ⁊ aliā carnē assūere: ⁊ carnē vtiq; aliūde q̄z ō gñe ade. vñ aug. in. li. iij. de tri. Poterat vtiq; deꝰ hoiez aliūde suscipe: i quo ēt mediator dei ⁊ hoiuz: nō ō gñe illi⁹ ade. q pctō suo gen⁹ obligauit hūanū: sic ipz quē ꝓio creauit: nō de gñe alicui⁹ creauit. Poterat g̃ vl sic vel alio quo vellet mō creare vnū hoiem de quo vicereī victor ꝓtoris. sed meli⁹ indicauit ⁊ ō ipo qō victū fuerat gñe assūere hoiez: p quē hois viceret inimicū: ⁊ tñ ex ꝟgie cui⁹ ꝓceptū spūs nō caro: fides nō libido pūeit. nec iterfuit carnis ꝓcupiscētia q̄ ceteri ꝓcipiunf q originale trabūt pcm: ſz credēdo nō ꝓcūbēdo sancta est fecūdata ꝟgitas. Ex his apte oñdif ⁊ alium ⁊ aliunde hominē deuz assūmere potuisse.

¶ Si homo ille potuit peccare: vel nō esse deꝰ.

IBeo nō imerito queriī vtr hō ille potuerit peccare: vel nō eē deꝰ Si. n. potuerit peccare ⁊ potuit damnari. Si potuit dānari potuit nō eē deꝰ. Ergo si potuit peccare potuit ñ eē deꝰ: qz esse deuz ⁊ posse ⁊ velle iniquitatez simul neq̄unt. Hic distictiõe opꝰ est vtr de psona an de nā agaf. Si .n. de psona agit: mānifestū est qz peccare nō potuit: nec deꝰ nō eē potuit. Si ꝟo de nā: discutiēdū ē vtr agaf ō ea vt ꝟbo vnita: an ō ea tāq; nō vnita ꝟbo: ⁊ tñ enti. ſ. an de ea ſm q fuit vnita ꝟbo: an de ea ſz q esse potuit: ⁊ nō vnita ꝟbo. Nō est. n. ambiguū aiaz illā entē vnitā ꝟbo peccare nō posse: ⁊ est sine ambiguo verum eandē ⁊ si esset nō vnita verbo posse peccare.

¶ Quorundam oppositio q potuit etiam vnita deo peccare.

QUidā tñ pbare conāf eā ēt vnitā ꝟbo posse peccare: qz liberū arbitriū hz: ⁊ ita potest flecti in vtrāq; ptē. Nō frīuolū est: cū ⁊ angeli libeꝛ arbitriū habeant: ⁊ tñ i gr̃a adeo sunt ꝓfirmati: vt peccare neq̄ant. quāto magis g̃ ille hō cui spūssanct⁹ est dat⁹ sine mēsurat. Jnducūt quoq; auctoritatez ad pbādū idem. Scriptū est. n. in libro sapie: Qui potuit trāsgredi ⁊ nō ē trāsgressus: facere mala ⁊ nō fecit. ſz ꝟ accipiēdū est ꝟz mēbra: vel ptiz de capite: pri de mēbris. de capite nō ē trāsgressus: ⁊ nō fecit malū. de mēbris potuit trāsgredi ⁊ facere malum.

¶ Si deꝰ potuit assūere hoiez in sexu muliebri.

QUidā ēt q̄rī quānis curiose a nōnullis si deꝰ hūanā nāz potuit assūere ſz mlie bre sexū: Quidam arbitrāf eū potuisse assūere hoiez in femineo sexu vt assūpsit in virili. Sz oportuni⁹ atq; ꝓueniēti⁹ fcm̄ est vt de femia nascereī: ⁊ viz assūeret: vt ita vtriusq; sex⁹ libatio oñderef. Uñ augu. in lib. lxxiij qō. nū. Hois liberatio ī vtroq; sexu debuit apparere. g̃ qz virtū oportebat suscipe q sex⁹ honorabilior est: ꝓsequēs erat vt femiei sex⁹ liberatio hic apperet. q ille vir de femina nat⁹ est. Sapia g̃ dei q̄ dr̃ vnigēit⁹ filius: hoiē suscepto in vtero: ⁊ de vtero ꝟgis liberatiões hois idicauit.

¶ Postq; oñdit magister q nomen creature nō ꝑdicaf de xpo simplr̃: sed cū determiatiõe: Nic iquirit de defectib⁹ q ꝓsequūf nām hūanā ſm q creatura ē. Et diuidif ī duas ptes. Primo iquirit de defectu q cōiter ꝓsequif oēz creaturā. ſ. icipe eē. Secūdo de defectib⁹ q ꝓsequūf specialr̃ hūanā nāz ibi (Solet ēt q̄ri vtz aliū hoiez) Circa p̄m tria facit. Primo mouet qōnē. Secūdo obycit ad vtrāq; ptez ibi. (De ꝟ Augu. iquit ita.) 3º determiat eā ibi. (Dis aūt auctoritatib⁹.) (Solet ēt q̄ri.) Nic, psequif de defectib⁹: q pertinēt ad hūanā naturā tm̄. Et diuidif in duas ptes. p̄ igrit de defectu culpe. 2º de defectu nāe qui est sexus femie⁹ ibi. (Solet etiā q̄ri quānis curiose.) Circa p̄m duo facit. Primo querit de defectu culpe quantū ad originez. ſ. vtrum aliunde q̄z de peccatozibus carnem assumere potuisset. Secūdo de defectu culpe quātum ad actū: vtz. ſ. peccare potuisset: ibi. (Jō nō imerito q̄rif.) Et circa ꝟ tria facit. Primo mouet qōnē. 2º determiat ibi. (Nic distictione opus est.) Tertio obycit ō determinationem ibi. (Quidā tamen.) Et p̄io obycit p rationē. Secūdo p auctoritatez ibi: (Jnducūt auctoritates) ⁊ vtrūq; soluit. vt pz in lr̃a. (Solet ēt q̄ri.) Nic igrit de defectu nāe g est sexus femineus. Et primo mouet questionem. Secundo soluit ibi: (Quidam arbitrantur.)

Questio. prima.

HIc querunf tria. Primo de ꝓceptiõe. Secūdo de potētia peccādi. 3º de cōgruitate assūptionis respectu sex⁹ femiei. de cōgruitate tñ assūptōis

Universidad de Deusto
Biblioteca

rē respectu generis ade.dis.2.dcīn est. Circa primuz querūt duo. Primo vtz iste homo demonstrato xpo incepit esse. Secundo vtrum incepit esse deus.

¶ Utrū hec sit vera. iste homo incepit esse.

AD primū sic ꝓcedit. vī q hec sit vera Iste hō icepit esse. oē eni qō nō semp fuit ꝛ est: icepit eē. sed sicut dicit Aug. in lra: mediator dei ꝛ hoiuz hō xps non fuit ꝑ ꝙ mūdus eēt: ḡ icepit eē. ¶ P. iste demōstrat suppositū vtriuscz nāe: dine. s. ꝛ būane. sz rōne dine nature pōt dici. Iste hō semp fuit: ergo cū icipe ꝙuēiat būane nature: sic ēt ab eterno ꝙuenire rōne būane nature potest dici. iste hō icepit eē. ¶ P. añ mūdus fieret erat vez dicere. nullꝰ hō est. ergo hec erat falsa. aliqs homo est. vel iste homo est: nunc autem est vera: ergo iste homo incepit eē. ¶ P. qō incepit eē in aliq̄ specie: icepit esse simplr. sed iste hō incepit eē in specie būana: ergo incepit esse simpliciter. ¶ P. nasci tēpoalr est mutari de nō esse in esse: sz iste hō est natus in tempore: ergo est mutatus de nō esse in esse. sz omne tale incepit esse: ergo iste homo incepit esse.

¶ P. iste hō suppōit ꝓsonā cōpositā. sz ꝓsona cōposita nō fuit ab eterno: quia qn nō est cōpositio nō potest eē aliqō cōpositū: ergo iste hō nō fuit semp: ergo incepit esse.

¶ Sed cōtra. nullū eternū incepit esse. sed iste hō suppōit suppositū eternū: ergo nō incepit esse. ¶ P. oē qō incepit esse est creatura. sed iste hō non est creatura: vt dictum est supra. ergo iste homo nō incepit esse. ¶ P. Jo. 8. dicit ille homo de quo logmur. Anteq̄ abraam fieret ego sum. et simili rōne potuisset ꝙ dicere. Anteq̄ mūdus fieret ego sum. sz. sed nullū tale incepit esse: ergo iste hō nō icepit esse.

Respōdeo dōz ꝙ qdā distinguūt istā. Iste hō icepit esse: ex hoc ꝙ h̄ ꝓnomē iste. potest demōstrare ꝓsonā vbi: vel singulare hoīs. ꝛ ꝑ ꝰ mō est falsa. secūdo modo est vera. Sed cum dicitur: iste homo hoc ꝓnomē iste nō potest demōstrare nisi id qō supponit ꝑ hoc nomen homo. suppositum autem per hoc nomen homo. nō est aliud q̄ ꝓsona verbi ſm secundam opinionez. vī ſm eam non potest stare: quia quamuis ponat in christo esse aliquid singulare ꝓter personaz verbi. s. būanā naturam: tñ illud singulare non supponit per hoc nomē homo. nec ꝓdicat de xpo: sicut. vi. di. dicrū est. ꝛ ideo patet ꝙ ista distinctio est ſz ꝓmā opinionē bōa. ꝛ ideo hac omissa gdā dicūt ꝙ hoc vbū icipit pōt notare icceptiōez respectu suppositi simplr. ꝛ sic est falsa: qz suppositū illud est eternū: vl respectu suppositi rōne forme significate. ꝛ sic est va. ꝛ ponūt exemplū de hac. Scutū albū incipit esse hodie. suppositō ꝙ scutū beri factū hodie dealbet. Sz hoc dcīm non videt habere efficaciā ꝓpter duo. ꝓmo quia ꝛ si būana natura habeat aliqd simile accidēti i xpo: tñ h̄ nomē hō non ē adiectiuū sz substātiuū: ēt si natura būana esset pure accidētalr adueniēs. ꝛ i talib⁹ plꝰ facit modus significandi q̄ ꝓprietas rei significate. secūdo qz dato ꝙ esset adiectiuū opz ꝙ ꝓdicatū ꝙueniret ei qō copulat vel supponit ꝑ nomē positū in subiecto: vel rōne sui: vl rōne alicuiꝰ qō in eo est: illa aūt ꝓdicata q̄ nata sunt ipsi suppositō ꝙuenire non ꝓdicant simplr de eo rōne alicuiꝰ qō i ipso est neq̄ ſm ptē neq̄ ſz accīs aut nāz: nisi ei ſz se ꝙueniāt: qz tūc seq̄ret ꝙ affirmatio ꝛ negatio vificēt de eodē: si rōne alicuiꝰ existēt in ipso vificaret qō rōne sui de eo ve negat. ꝛ h̄ ꝑs in ꝓposito. ei eni qō supponit cū dr: iste hō ꝙuenit eē semp. vī de eo nō potest vificari negatio vt dicat. nō fuit semp simplr loquēdo. ꝛ ꝑ ꝙsequēs: nec aliqd qō negationē dictā iplicet sicut vbū icipiēdi. vī dōz est ꝙ hec est simplr falsa. iste hō icepit esse: ꝛ est scōm qd va. s. cū determiatiōe būane nāe: sic ꝛ h̄. iste hō ē creatura. ē falsa nisi ei determiatio addat ꝛ tūc ēt est tropica vt supra dixit Magister. vñ hic nō ītēdit eā distinguere tāq̄ mltiplicē: sz dicere quō pōt esse va ꝛ

Ad primū ḡ dōz ꝙ sz regulā a magro ꝓcedē (falsa. ti. dis. datā itelligenda est illa auctoritas cū determiatōe ēt q̄uis cā breuitat nō appōat. ¶ Ad 2ᵐ dōz ꝙ q̄uis illō suppositū sit vtriuscz nāe suppositum: tñ q̄tū ad aliq̄ se hz aliter ad nāz dinā q̄ ad būanā: qz ē idez re cū dina ꝛ ꝓstitutū in eē ꝓpz. scōm modū itelligēdi. vī quādocūq̄ fuit nā dina: fuit ipuz suppositū: non aūt ita se hz ad nāz būanā: ꝛ iō nō oz ꝙ icipiēte būana natura ipuz icipiat. ¶ Ad 3ᵐ dōz ꝙ ab eterno verū fuisset dicere. nullꝰ hō est: qz suppositū eternū nōdū erat suppositū būane nature. vñ nō poterat sumi sub dcā distributiōe: sic nunc pōt ꝓpter vnionē. vñ q̄uis ab eterno nō erat verū dicere. aliqs hō est eternꝰ: mō tñ est verū dicere: aliqs vel iste hō est ab eterno. ¶ Ad 4ᵐ dōz ꝙ nasci tēpoalr ex mīre non est natū ꝙuenire suppositō: nisi rōne corpis: vt supra dcīm ē ex iō rōne eiꝰ vificat simplr de suppositō: sz icipe eē non pōt vificari de eo rōne corpis simplr: sz cuz determiatiōe: ꝛ iō hec est va simplr: iste hō est natꝰ tēpoalr: nō tñ ista: iste hō icepit eē: sz est verū ſz qd. ¶ Ad 5ᵐ dōz ꝙ in aliys suppositis q̄ sunt supposita tñ vniꝰ nāe seq̄t ꝙ si icipiūt eē in aliq̄ specie: ꝙ icipiūt eē simplr: sz nō est ita i ꝓposito. vñ quātū ad ℔ similitudinē bz būana natura in xpo cū accidente: ideo sic nō seq̄t. iste hō icepit esse albus: ergo incepit eē ita nec sequit. iste icepit esse hō: ḡ icepit esse. ¶ Ad 6ᵐ dōm qz ꝓpositio nō semp fuit: iō hec ē falsa. ꝓsona semp fuit cōposita: sz tñ hec ē va. ꝓsona cōposita sēp fuit: qz ad vitatē ꝓpositiōis sufficit ꝙ ꝓdicatū ꝙueniat ſbo: nec opz ꝙ ꝙueniat ei rōne forme significate vl appositе nisi sit ꝓdicatū ꝑ se: ꝛ ideo qz ꝓsone ꝙuenit semp fuisse: q̄uis non rōne ꝙpositiōis. hec ē simplr va. ꝓsona ꝙposita semp fuit: sz ad vitatē ꝓpositiōis exigit ꝙ totū qō est in ꝓdicato ꝙueniat ſbo. ꝛ iō ꝙpositio quā significat h̄ nomē ꝙpositū non ꝙuenit ab eterno ꝓsone: et ideo hec est falsa. ꝓsona ista semp fuit composita. ¶ Ad 7ᵐ sciēdū ꝙ idē iudiciū est de ista. hō incepit esse deus. ꝛ hō factus est deus: ꝛ eedem rōnes vtrobi fieri possūt. ꝛ ideo requirat supra. dis. 7. vbi iquisitum est vtrum homo factus sit deus. Questio. I

Deinde queritur de potentia peccādi. ꝛ circa hoc duo queruntur. primuz vtrum iste homo potuit peccare. secundo vtruz habuerit potentiam peccandi.

¶ Utrum xps potuit peccare.

AD primū sic ꝓcedit. vī q potuit peccare. Ber. n. dicit q tñ deus dit filiꝰ dei quātū descēdere potuit ꝓter potentiā ſz vltimꝰ gradus circa pctīn ē posse peccare. ipe potuit peccare. ¶ P. nihil laudis xpo debetur subtrahēdū ē: sz i laudē viri iusti dr Ecclesi. 31. Qui potuit trāsgredi ꝛ nō ē trāsgressus: ḡ h̄ xpo ꝙueīre dz. ¶ P. sicut pctīn regrit volūtariū: ita ꝛ meritū. sz ſz Augu. Nullꝰ peccat i eo qō nō pōt vitare. ḡ ēt nullꝰ mereī vel laudat de ꝑ qō dimittere nō pōt. Si ḡ xps nō potuit peccare: nō ē laudandus de h̄ qō nō peccauit. ¶ P. phs dicit i. 4. Thopic. q deꝰ ꝛ studiosus potest ꝓuua agere. sz i xpo nō ꝙuenit. ergo qd: q̄re nō potuerit peccare nisi qz ds ē: ꝛ qz bonꝰ ꝓfecte habit: ḡ potuit peccare. ¶ P. Jo. 7. dr a xpo. Si dixero: qz non noui eū ero silis vob̄ mēdax: sz potuit illa vba dicere sine additiōe: sic dixit cū additiōe: ḡ potuit mētiri: ḡ ꝛ peccare.

¶ Sz 3. Heb. 2. Eū q paulominꝰ 2ᶜ. dicit glo. qz nā būane mētis quā deꝰ assūpsit ꝛ q̄ nullo mō peccato deprauari potuit solꝰ deꝰ maioz ē: sz gcūq̄ potest peccare: mēs eiꝰ potest peccato deprauari: ḡ xps nō potuit peccare. ¶ P. Dec. 6. pfectio nāe glorificate vt isz peccare nō possit: sed xps

instāti sue cōceptiōis fuit verus cōprehensor: ḡ nūq̄ peccare potuit. ¶ P. Quicquid fecit ille hō potest dici deus fecisse: si ergo ille homo peccasset: sequeretur ꝙ deus peccasset: quod est ipossibile: ergo primum.

Respōdeo dōz ꝙ simplr loquēdo xps nullo modo peccare potuit. vñ Damas. dicit in. 3°. lib ꝙ ipeccabilis est deꝰ Jesus. pōt enim ꝙsiderari vt viator vel vt comprehēsor: ꝛ vt deꝰ: vt viator qdem dux videtur esse dirigēs nos ſz viā rectaz. Jn quolibet aūt genere opz ꝓmū regulās torqueri nō posse: qz alias esset error in oibꝰ que ad ipsuz regulant. ꝛ ideo ipse xps tantā gratiā plenitudinē habuit vt etiā iquātū viator peccare nō posset. vñ etiā ꝛ illi ḡ ꝓmi sibi fuerūt cōfirmati sunt vt apostoli ēt viatores existētes: vt mortaliter peccare nō poterit: q̄uis potuerit peccare venialiter. Scōm vo ꝙ fuit cōprehēsor: mens eiꝰ totaliter ē ꝙiucta fini vt agere nō posset nisi scōz ordinē ad finē. sicut in. 2. libro. dis. 7. de angelis ꝙfirmatis dcīm est. scōz aūt ꝙ fuit deꝰ aīa eiꝰ ꝛ corꝰ fuerūt quasi organū deitatis ſm q: vt dicit Damas. deitas regebat aiam ꝛ aia corꝰ. vñ nō poterat peccatū attingere ad eius aiam: sicut nec deꝰ potest peccare: tñ sub ꝙditiōe potest ꝙcedi ꝙ peccare potuit. s. si voluisset: q̄uis hoc antecedēs sit ipossibile: qz ad vitatē cōditiōalis nō regrit neq; vitas ancedētis neq; cōsequētis: sed necessaria habitudo vniꝰ ad alterū.

Ad primuz ḡ dōz ꝙ sicut deꝰ nō potuit descēdere ad ℔ ꝙ peccaret: ꝛ iō xps nūq̄ peccauit. Jta ēt nō potuit descēdere ad hoc ꝙ peccare posset. ꝛ ideo etiā xps nūq̄ peccare potuit: ꝛ etiā si deꝰ ad ℔ descēdere potuisset: nō tñ cōueniebat: qz hoc magis ꝓdiebat finē incarnatiōis ſz quā est dux ꝛ regia nostroz operū q̄ iuuaret. ¶ Ad 2ᵐ dōz ꝙ aliqd pōt ꝓtinere ad laudē iferioris qō attributū supioi magl ē i vituperiū: vt dīc Dio. 4. ca. de. di. no. sic furibūdū laudabile ē i cane: sz vituperabile in hoīe: vñ ēt pbs dicit i. 10. Ethi. ꝙ laudes boiuz trāslate in deos derisiones videnī: tamē ℔ ꝙ posse peccare ptinet ad laudē: est ꝑ accidens: iquātum oñdit opꝰ qō laudat: ex necessitate factū nō esse: sed q̄uis remoueat a xpo potētia peccandi: nō tñ ponit coactio que volūtario cōtrariat: et laudis rōnez tollit. ¶ Ad 3ᵐ dōz ꝙ impotētia coactiōis q̄ opponit volūtario tollit rōnē meriti ꝛ demeriti: nō in potētia que ē ex pfectiōe ī bōitate vel malicia: qz hoc volūtarii nō tollit: sz ponit volūtatē cōfirmatā ad ynū. ¶ Ad 4ᵐ dōz ꝙ sicut dicit Rabi mo. vbū ꝓh itelligēdū est cuz ꝙditiōe: qz. s. posset si vellet. ¶ Ad 5ᵐ dōz ꝙ xps potuisset si voluisset illa verba exꝑmere: sed velle nō potuit.

¶ Utrū xps habuit potentiā peccandi.

AD secundū sic ꝓcedit. videt ꝙ xps nō habuit potētiā peccādi. scōz. n. quālibz potētiā est aliqs potes: sed christus non potuit peccare: ergo non habuit peccādi potētiam. ¶ P. potētia peccādi ſm Ansel. non est libertas arbitrij: nec pars libertatis: sed diminuit libertatem: sed in christo libertas non fuit diminuta: ergo ipse nō habuit potentiam peccādi. ¶ P. potentia peccādi est radix peccati ꝛ ꝓncipiū. sz i xpo nō fuit aliqd ꝓncipiū ꝛ radix peccati: ḡ ipse nō habuit potētiā peccādi. ¶ P. xps etiā ſm ꝙ hō fuit maxie deo silis: sz deus nō potest peccare nec potētiā peccādi hz: ḡ nec xps ſz ꝙ hō.

¶ Sed 3. pbs dicit ꝙ potestates multoz sūt eligēde: sz oīa bōa boiuz xps habuit: ḡ potētiā peccādi. ¶ P. sic dīc Damas. filiꝰ dei assūpsit q̄quid in nra nā plātauit. Plantauit aūt in ea potētiā peccādi: qz potētia peccādi a deo ē: quānis volūtas peccādi ñ sit ab eo: ḡ potētiā peccādi habuit.

¶ P potētia peccādi est potētia qua peccat: hoc autē est liberū arbitriū. cū igitur xps habuerit liberū arbitriū ſm ꝙ homo: vt dicit Damas. oportet ꝙ habuerit potētiā peccandi. ¶ P. aīa xpi creatura ē: sz ſm Damas. aia creatura vtibilis ē: vl ſz electionē: vl ſz subāz: ḡ aia xpi vtibilis ē ſz electionē: cū vim electiuā habeat: sz vtibilitas electiōis ē potētia peccādi: ḡ xps habuit potētiā peccādi.

Respōdeo dōm ꝙ actꝰ se hz ad potētiaz dupliciter: qz actꝰ egredit a potētia: ꝛ iterꝰ ꝑ actus specificat potētia: ꝛ iō cū dr potētia aliqd agēdi: vt potētia videndi: dupliciter pōt itelligi: qz pōt designari vel ordo potentie ad actū scōz ꝙ actꝰ sumit vt effectꝰ potētie: vel designat potētia ipsa specificata ꝑ actū ſm ꝙ actus sumit loco ꝛ ſpecifice ipsiꝰ potētie. ꝛ primo mō iō pōt dici ꝙ ille ꝙ hz visuz ipeditū habeat pōm videndi: sicut nō pōt dici ꝙ possit videre: sz 2° mō pōt dici ꝙ bēat pōm videndi: sic ꝙ bēat pōz visiuā. hec aūt distinctio: vt ex dictis ꝑz: hz locū in illis actibꝰ qbꝰ specificant potētie: hoc aūt sūt actꝰ ad quos potētie ordinant: sed libe arbitriū nō ordinat ad pctīn: imo pctīn icidit ex ꝛfectu eiꝰ. vñ peccare nō specificat potentiā liberi arbitrij. ꝛ iō cū dr ꝙ aliquis habz potētiā peccandi: nō itelligit ꝙ habeat libe arbitriuz: sed ꝙ habeat ipz ordinatū ad peccādū: ita vt peccare possit: ꝛ ideo sicut de xpo nō dr ꝙ possit peccare: ita nec ꝙ hz potētiā peccandi ꝓprie loquēdo ꝛ scōm se: sed pōt concedi sub hoc sensu vt dicat habere potētiā peccādi: qz hz potētiā q̄ in alios ē potētia peccādi. ꝛ hoc modo sustinēdo facile respōdet ad primas q̄tuor rōnes. ¶ Ad 5ᵐ dōm ꝙ potestates multoz sunt eligēde ꝑ accidens: nō qz sūt multoz: sed qz eedē sūt ad bona. magis aūt essent eligēde si essent bonoz tantuz.

¶ Ad sextū dōz ꝙ potētia peccādi inq̄tuz peccādi nō ē a deo vt in. 2°. lib. dist. vltima. dictū ē: sz quātū ad subiectuz potētie tñ. ¶ Ad septimū dōm ꝙ libe arbitrium vt ex dictis ꝑz: nō pōt dici simpliciter potētia peccādi nisi in his q̄ peccare possunt. ¶ Ad octauū dōz ꝙ illa vertibilitas in xpo perficit ꝑ gratie plenitudinem sicut ꝛ potētia māe terminatur per actuz forme totā potētialitatem māe tollentis: vt patet in celo. ¶ Questio. III.

Deinde querit dr ꝙruitate q̄tū ad sexū. ꝛ circa h̄ ꝙrunt duo. ꝓmo in quo sexu būanā nāz assumere debuit. scōo de quo sexu. vtz. s. de viro vel de muliere.

¶ Utz xps debuit aliquē sexū accipere.

AD primuz sic ꝓcedit. vī q nō debuerit aliquē sexū accipere: qz ipm corꝰ xpi vez ꝓsignat corꝰ mysticū: sz in corpe mystico qō ē ecclesia nō ē dria sexuū: qz sicut dicit apls Coll. 3°. in xpo nō est masculus neq; femina: ḡ nec ipse sexū assumere debuit. ¶ P. sex° ordinat ad generationē carnalē: sz xps nō venerat vt eēt ꝓnᵐ būani generis ꝑ gnātionē carnalē: sz spūalē: ḡ sexū sumere nō debuit. ¶ P. spūs creatꝰ idifferēter se hz ad vtrūq; sexuz: sed plus distat spiritus increatus a differentia sexuum q̄ spiritus creatus: ergo ipse deus se habet indifferenter ad vtrūq; sexum: ergo vel vtrūq; assumere debuit vl neutz.

¶ Sed contra. christus debuit fratribus assimilari quātū ad naturalia: vt dicitur Heb. 2°. sed sexus est de naturalibus hominis: ergo debuit sexuz assumere. ¶ P. quod est inassumptibile est incurabile vt dicit Damasce. sed sexus precipue curatione indigebat: in quo maxime pctīn originale regnat: ergo debuit assumere sexum.

¶ Utrum debuerit accipere sexum femineum.

Alterius videtur ꝙ debuit assumere femineuz. reparatio enim respondet ruine: sed prima ruina fuit per feminam: ergo ꝛ principium reparationis debuit esse per femiā. hoc aūt est xps: ergo ꝛc. ¶ P. xps assumpsit defectꝰ nature nostre: sz fragilitas sexꝰ femine

Universidad de Deusto
Biblioteca

est gdã defect⁹:ergo debuit ipsuz assũere. ¶ P dicitur in quodã sermone de virginib⁹. Quãto infirmi⁹ vasculũ qõ reportat ab hoste triumphum:tanto magis deus laudaf. ſz in victoria xpi est de⁹ maxime laudandus:ergo decuit q sexũ infirmiorem.ſ.femineum assumeret.

¶ Sz ꝟ.xps fuit caput ecclie:sed mulier nõ ẽ caput viri:ſz ecõuerso ꝑm Apostolũ:g̃ nõ debuit esse mulier. ¶ P.xps vt esset doctor ecclie ꝓmittit Joel.z.ſz mulieri nõ cõuenit docere in ecclia:vt pz ꝑma Thozin.14.ergo xpus non debuit sexum femineum assumere.

Respondeo ad ꝑmã qõnẽ q xps venit ad reparãdam humanam nãm:quã per assumptionẽ repauit:t ideo oportuit q gcqd p se cõsegt̃ ad humanã nãz assũeret.ſ.oẽs ꝓprietates t ptes hũane nature: ĩter quas est etiã sexus:t ideo decuit q sexum assumeret.

Ad primuz g̃ dõz q in corpore mystico oĩ nõ esse masculꝰ aut femia:nõ qz nõ sit differẽtia sexuũ:ſz qz idifferẽter se hz vterq; sexꝰ ad ipsum corpꝰ mysticũ:qz corpus mysticũ nõ est vna ꝓsona sicut est ipse xps.vñ i eo nõ potuit eẽ vterq; sexus.qz hz eẽt mõstruosuz t innaturale. ¶ Ad 2ᵐ dõz q nõ assũpsit sexũ ad vsuz:ſz ad pfectionem nãe: sicut etiaz erit in sanctis post resurrectionẽ neq; nubẽt neq; nubent̃. ¶ Ad 3ᵐ dicẽdum q equaliter se hz q̃tũ ad potẽtiã:ſz nõ quãtũ ad cõgruẽtiã.

Ad secundaz qõnẽ dicẽdũ q nõ loquitur hic de potẽtie dei:quia ipse potuit assũere q̃le corpꝰ voluit.de ꝓgruitate aũt loquẽdo:qz xps venit vt doctor t rector t ꝓpugnator hũani generis q̃ mulieri nõ cõpetũr:ideo nec cõpetẽs fuit q sexũ femineũ assũeret.

Ad primũ ergo dõz q reparatio debet respõdere ruĩe:p oppositũ.vñ sic ꝑncipiũ pditiõis fuit natura fragilior:ita ꝑncipiũ repatiõis dz esse natura fortior:sic̃ sanatio in corpe hois est p vtutem cordis qõ hz fortiorẽ sanitatẽ. ¶ Uel dõz q p mulierẽ non intrauit in mũdũ pctũ originale:ſz p viz:sicut in li.z.dictũ ẽ: q̃uis a muliere initiũ habuit pctũ:ita ẽt p viz habuit ꝑfici opus salutis nr̃e:qõ aliquo mõ initiatũ ẽ p mulierẽ.ſ.beatã vgĩnẽ. ¶ Ad 2ᵐ dõz q xps nõ assũpsit oẽs defectus: ſz illos q ꝓuẽiebãt ad finẽ assũptiõis.ſ.ad opꝰ redẽptõis:vt ifra dicetur. ¶ Ad 3ᵐ dõz q laus dei nõ tñ ẽ ex ifirmitate victoriꝫ ſz ẽt ex magnitudine victorie t ꝓgruẽtia pugne scõm q̃ in victoria xpi deꝰ maxie laudaf.

¶ Utr̃ debuerit carnẽ assumere ab vtroq; sexu.

Ad secundũ sic ꝓceditur.vł q debuit ab vtroq; sexu carnẽ assumere:qz vt dicit Apls Heb.z.Debuit p oĩa frꝰ assĩlari:t ꝓpue in nãlibꝰ:ſz nãl̃r aly hoies generanf̃ ab vtroq; sexu:g̃ t xps ab vtroq; sexu carnẽ assumere debuit. ¶ P.illa solũ videnf̃ i hũana nã xpo repugnare q̃ ad pctũ ptinẽt:ſz ꝺmixtio sexuũ pót esse sine oi pctõ t sine oi corruptela:cũ in paradiso añ peccatũ fuisset ꝑm Augustinũ:g̃ debuit p cõmixtionẽ sexuuz carnem assumere. ¶ P.xps ꝓcipue venit ad tollendum originale pctũ:sed p ꝺmixtionẽ sexuũ traducit̃ ozigiale:g̃ debuit per cõmixtionẽ sexuuz carnem assumere.

¶ Sed ꝟ.Ansel.dicit q decuit vt mater xpi ea puritate niteret:q̃ maior sub deo nõ ꝓt itelligi:ſz maxia puritas ẽ vgĩnalis:g̃ de vgine nasci debuit:t ita nõ p cõmixtionẽ sexuũ ¶ P.seq̃r̃ q xps haberet duos ꝑres:qõ nusq̃ iuenitur.

¶ Utrũ debuerit assumere corpus de viro tñ.

Alterius vł q debuit assumere corpꝰ de viro tñ:qz reparatio dz respõdere cõditioni: ſz in cõditione humani generis ẽ aliqd formatũ ex viro tñ:g̃ t sic debuit eẽ in reparatione. ¶ P.generans est sil̃e generato sed christus debuit esse masculinum sexus:ergo de masculo debuit eius corpus assumi.

¶ Sed ꝟ.christus venit vtrũq; sexum saluare:sed ipse fuit vir:ergo debuit ex muliere carnẽ assumere.

Respõdeo dõz ad ꝑmã qõnẽ q nullo modo ꝓgruebat q p ꝺmixtionẽ sexuũ carnẽ assumeret.ꝑmo pp dignitatẽ matris.vt purissima esſz:t ita virgo. secũdo pp dignitatẽ pr̃is:vt nõ esset alius pater sui filij. ꝟo pp dignitatẽ ꝓcepti:qz nõ decuit vt illa caro formaret nisi a spũsancto.quarto pp vnitatẽ psone:ad quã caro illa assũpta est.vnde decuit vt sicut p virtutẽ ifinitã assũpta est: ita p virtutẽ ifinitã formaret̃.hoc aũt esse nõ potuisset si p cõmixtionẽ sexus cõcepta fuisset:qz vel semen viri fuiſſz ibi p nihilo:vel fuisset agens in cõceptione.

Ad primũ ergo dõz q debuit fratribus assimilari in his que nõ derogãt dignitati eius vel perfectioni nature assumpte:vel que faciũt ad opus redẽptionis.sed hoc nõ est hmõi. ¶ Ad 2ᵐ dõz q ꝺmixtio sexuũ quãuis posſit fieri sine peccato:tñ nõ pót esse in statu nature corrupte sine vitiosa libidine:que ẽ ꝑncipiũ peccati:xpꝰ aũt nõ venerat repare naturaz tũc quãtũ ad actũ nature: quia hoc erit in resurrectione gloriosa:sed quãtuz ad actũ persone. ¶ Ad tertiuz dõm q sicut xps per suaz innocentiam culpã nostrã abstulit:ita purissimuz oportuit eẽ eius ꝓceptũ:qui cõceptiõis vitiũ tollere venerat.

Ad secundã questionẽ dõm q decuit vt de mulierẽ carnẽ assumeret.ꝑmo vt vterq; sexus glorificaret̃ xpi incarnatione:vt in obiectione tactuz est.secũdo ad completionez vniuersi:qz generatio viri de muliere tantũ nusq̃ fuerat:sed mulieris de viro fuerat.ſ. in eua:t viri de vtroq; sic̃ in abel t alys:t viri de neutro sicut in adam.tertio vt naturalẽ habitudinẽ haberet ad genus humanũ.si enim ex viro fuisset nõ per actionẽ viri:nõ esset filius eius nec naturalis nepos abrahe:sicut est naturalis filius virginis ex hoc solo q carnẽ ab ea sumpsit.

Ad primũ ergo dõm q nõ opz q per oĩa reparatio similis sit ꝺditiõis:sed quãtũ attinet ad finẽ reparationis. ¶ Ad scõm dõz q nõ oz q in sexu genere assimilet̃ genito:sed in nã specici. ¶ Expõ textus.

Hic distinctione opus est.) Dic non dicit magister quin locutio sit simpliciter falsa:sed vt ostẽdat quãtũ pót habere de veritate. (An de ea ꝑm q potuit esse:) pz q hz q̃ potuit eẽ aliter nõ mutat aliqd de veritate eiꝰ q̃ est. nec ista ꝓsideratio hũane nature vt nõ vnita est in re:ſz i ĩtellectu tñ.(Quidã arbitrant̃ ꝛc.) hoc dicit sub dubitatiõe pp ĩcõueniẽs:ad q̃ tertia opinio ducebat vt supra.dis.8.habitũ est.Et tñ simpliciter concedendum est q potuit assumere sexũ femineum de potentia absoluta loquẽdo:quãuis nõ fuisset ita congruum.

¶ Si xps ꝑm naturã hois in sapiẽtia t gratia ꝓficere potuit vel ꝑfecit. Distin. XIII.

Preterea sciẽdũ ẽ xpm ꝑm hoiez ab ipsa cõceptiõe gr̃e plenitudinẽ recepisse:cui spũs datus ẽ nõ ad mensurã:t in quo plenitudo ðinitatis habitat corpal̃r. Ita xo habitat. vt ait Aug.ad vardanũ:q oi gr̃a plenus ẽ. Nõ ita habitat i scis vt ẽt in corpe nr̃o inest sensus singulis mẽbris:ſz nõ q̃tũ i capite. Ibi.n.t visus ẽ t auditꝰ ẽ t olfactꝰ t gustꝰ t tactꝰ. In ceteris xo solus ẽ tactus. Ita t i xpo habitat ois plenitudo ðinitatis:qz ille ẽ caput i quo ẽ ois sensus.in

scis xo q̃si solꝰ tactꝰ est:qbꝰ spũs datꝰ ẽ ad mẽsurã:cũ de illo pleĩtudie acceperũt. Acceperũt aũt de illius pleĩtudie:nõ hz essentiã:ſz hz siĩtudinẽ. Quia nũq̃ illã eãdẽ essentialr̃:ſz simileẽ acceperũt gr̃az. Puer g̃ ille plenus sapiẽtia t gr̃a fuit ab ipsa cõceptiõe.vñ Jere.recte dicit. Novũ faciet dñs sup terrã.mulier circũdabit virũ: qz in vtero ꝟginis pfectus vir extitit.nõ solũ ꝓpter aiam t carnem.sed etiam ꝓpter sapientiam t gratiam qua plenus erat.

¶ Auctoritatem ponit que videt obuiare.

Hic aũt sẽtẽtie vł obuiare q̃ ĩ euãgelio Luce legt̃ Jesus ꝓficiebat sapia t etate t gr̃a apꝺ deũ t hoies. Si.n. ꝓficiebat sapia t gr̃a.nõ vł a ꝺceptõe habuisse plenitudiez gr̃e sine mẽsura. Ad q̃ dne dici pót:ĩpz hz hoiez tãtã a cõceptiõe accepiſ se sapie t gr̃e plenitudinẽ:vt deꝰ ei plenius cõferre nõ potuerit:t tñ vere dr̃ ꝓfecisse sapia t gr̃a:nõ q̃dẽ in se:ſz i alĳs:q de eius sapia t gr̃a ꝓficiebãt:dũ eis sapie t gr̃e munera hz ꝓcessuz etatis magis t magis patefaciebat. Unñ Gregorius i q̃dã omel̃.ait. Juxta hois nãm ꝓficiebat sapia:nõ q ipse sapiẽtioz ex tpe eẽt:qz a ꝓria cõceptiõis hoza spũ sapie plenus ꝑmãebat:sed eãdẽ q̃ plenus erat sapiaz ceteris ex tpe paulati demõstrabat. Juxta hois nãz ꝓficiebat etate ꝺ ifantia ad iuuẽtutez. Juxta hois nãm ꝓficiebat gr̃a:nõ ipse q nõ habebat p accessuz tpis accipiendo:ſz pãdẽdo gr̃e donuz q̃ habebat. Apud deũ t hoies ꝓficiebat:qz quãtuz ꝓficiẽte etate patefaciebat hoibus dõa gr̃e que sibi ierãt t sapiẽtie:tñ cos ad laudez excitabat:t sic deo pñi ad laudẽ t hoibus ad salutẽ ꝓficiebat. In alĳs g̃ nõ i se ꝓfectebat sapia t gr̃a. Unñ i eodẽ euangelio. Puer ille plenus sapia t gr̃a. Unñ i eodẽ euãgelio. Puer ille plenus sapia t gr̃a ꝓhibeẽ Sic g̃ dr̃ ꝓfecisse sapia t gr̃a vt aliqs rector ecclĩasticus dicitur ꝓficere in cura sibi credita: dum per eius industriam alĳ ꝓficiunt.

¶ Predictis videt aduersari q̃ ambrosius ait.

Libitñ scriptũ repiam̃ q hz sensuz hois ꝓfecerit sicut etate hois ꝓfecit. Ait.n. ambrosiꝰ in libro tertio de spũsancto sic. Deus pfectionẽ nãe assũpsit hũane. Suscepit sensuz hois:sed non sensu carnis fuit inflatus. Sensu hois aiaz dixit cõturbatã. sensu hois esuriuit t roganit. sensu hois ꝓfecit sicut scriptũ est. Jesus ꝓficiebat etate t sapia t gr̃a. Quo:mõ ꝓficiebat sapiẽtia dei: Profectꝰ etatis t ꝓfectꝰ sapie nõ diuine:hz hũane est. Jõ etatẽ cõmemorauit: vt hz hoiez crederes deũ. Etas.n.nõ diuinitatis:hz corpis est. Ergo si ꝓficiebat etate hois ꝓficiebat hois sapia. Sẽsus aũt ꝓficit:qz sẽsus iõ sapia. Qui sensus ꝓficiebat: Si hũanꝰ:g̃ ipe suscepꝰ ẽ:Si diuinꝰ:g̃ imutabil̃ p ꝓfectũ. Qõ.n. ꝓficit mutaf̃ i meliꝰ: hz qõ diuinũ est nõ mutaf̃. Qõ g̃ mutaf̃ nõ ẽ diuinũ. Sẽsus igit̃ ꝓficiebat hũanꝰ. Sẽsum g̃ suscepit hũanũ. Nõ poterat ꝺfortari virtꝰ dei:nec crescere deꝰ. nec altitudo sapie dei ipleri. Que igit̃ iplebaf̃:nõ erat dei:sed nr̃a sapia. Nã quomõ iplebaf̃ q vt oia ipleret descendit: Per quẽ aũt sensuz dixit isaias q p̃uz puer nesciebat aut mr̃ez: Scriptũ.n.est. Priusq̃ sciat puer mr̃ez aut pr̃ez:accipiet spolia samarie. Sapiaz.n.dei futura t occulta nõ fallũt. Exps aũt agnitionis ifãtia p hũanã vtiq; iprudẽtiã qõ adhuc ñ didicit ignorat. Sz verẽdũ est iquãne si duos ꝓncipales sẽsus aut geminã sapiaz xpo tribuim⁹: xpz diuidam⁹. Nũqd cũ t diuitatẽ eiꝰ t carnẽ adoram⁹ xpz diuidim⁹: Nũqd cũ i eo imaginez dei crucẽq; veneramur diuidim⁹ eũ: Aplus q certe de eo dixit:qñ t si crucifixꝰ ẽ ex ifirmitate nr̃a: viuit tñ ex virtute dei:ipe dixit:qz nõ diuisus est xps:nũqd ẽt cũ dicim⁹ qz aiaz rõnalẽ itellectus nr̃i suscepit capacẽ diuidim⁹ eũ: Nõ enĩ ipe deꝰ ꝛbũ p aiã rõnali t itellectꝰ capaci i carne sua fuit:sed aiam rõnalẽ t itellectꝰ capacẽ t ipaz hũanã t eiusdẽ substãtie:cuiꝰ nr̃e sũt aie: t carnẽ nr̃e simileẽ:eiusdẽq; cuiꝰ caro ẽ nr̃a substãtie suscipiẽs:pfectꝰ etiã homo fuit.

¶ De itelligẽtia ꝑmissoꝝ verboꝝ.

Hec ꝛba Ambrosij pia diligẽtia ispiciẽda sũt:q̃ ex pte hois ignorãtiã istruunt t illuminãt:ex pte errandi fomitẽ male itellecta misträt. Dis.n.cuidẽt tradit̃ duos in xpo eẽ ꝓncipales sensus:siue geminã sapiaz. Neq; iõ vnitas t singularitas ꝓsone dinidit̃:sed iuxta duas nãs duas hz sapias: vnã nõ creatã ſz genitã q̃ ipe est:alterã nõ gẽitã ſz creatã:t p gr̃am ei collatã. Nã t isaias de eo ꝓtestat̃. Requiescet sup eũ spũs sapie t itellectꝰ t̃ē.spũ g̃ sapie t itellectꝰ.i.sapia t itelligẽtia p spm̃ scm̃ gratis data xps erat sapiẽs hz aiaz. Ꝑm deũ xo sapiẽs erat sapia eterna:q̃ ipse ẽ. Et sic iquãtũ deꝰ ẽ bonꝰ ẽ in bõitate nãli q̃ ipe ẽ:t iustꝰ iustitia nãli q̃ ipse ẽ:ita sapiens est sapia naturali que ipse est. Anima vero eius sicut bona est t iusta bonitate vel iustitia gratis data: que ipse vel ipsa nõ est:ita sapiens est sapiẽtia gratis data q̃ ipsa nõ est. Et licet in xpo gemina sit sapiẽtia:vna tñ eadẽq; ꝑsona est que inquãtũ deꝰ est vel inquãtũ diuina nã est sapiens est sapien

Universidad de Deusto
Biblioteca

tia eterna.s.sapiētia igenita q̄ ē pater ⁊ sapiētia que nō est ingenita:q̄ cōis est trib⁹ psonis:nō tñ gemia sapia:qz nō est alia ⁊ alia sapientia.sapia igenita que tñ fili⁹ ē:⁊ sapiētia q̄ cōiter pī est:⁊ fili⁹ ⁊ spūssanct⁹.Inquātū ꝯo cadē psona bō est.idest ꝟz boiez acceptū vl iquātū ē subsistēs ex aia ⁊ carne sapiēs est sapiētia gratuita. Sapiēs est igit humano sensu ⁊ diuino.

¶Quō itelligēdū sit illō:sēsus pficiebat būan⁹.

Et ex qua cā illi⁹ dicti itelligētia.s.sē sus pficiebat būan⁹ assumenda est. Apte eni videt ambrosi⁹ inuere: q xp̄s ꝟz būanū sensū pfecerit:⁊ q ifātia ei⁹ expers cognitiōis fuerit:⁊ pfez ⁊ matrē ignozauerit.Qō nec eccl'ia recepit:nec p̄misse auctozitates patiūt sic itelligi.Sed ita sane pōt accipi:vt quātū ad visū boium ⁊ sui sēsus oīsio nē xp̄s pfecisse dicat. Proficiebat g̃ būan⁹ sensu eo ꝟz ostēsionē ⁊ alioꝝ boiuz opionē.Ita ēt pfez ⁊ mfez dr̄ ignozasse in ifātia:qz ita se ba bebat ⁊ gerebat ac si agnitiōis expers eēt.

¶Postq̄ magister determinauit de his que cōueniūt deo incarnato ratione vnionis:hic determiat ea que cōsequū tur ipsiz ꝟz alterā naturarū.Et quia de bis que ꝟueniunt ei ratōe diuine nature:que in icarnatiōe minozata nō est: determinatū est in p̄mo li.restat vt hic determineť de bis que cōueniūt xp̄o ꝟz naturā:que p icarnationē ē exalta ta:diuidiť aūt hec pars in tres partes.In p̄ma determiat. de bis que cū būana natura assumpsit,in secūda de bis q̄ p naturā humanā opat⁹ est.dis.xvy.(Post p̄dicta.)In 3ª de morte quā in būana natura sustinuit.dis.xxi.(Post p̄ dicta cōsiderādū.)Prima diuidiť i duo.p̄mo determiat de pfectionib⁹ quas cuz būana natura assumpsit.scōo de defectib⁹ cū eadē assūptis.dis.xv.ibi.(Illud quoq;.)Pri ma diuidiť in duas ptes.p̄mo determiat de pfectionibus cū humana natura assumptis q̄tū ad earū plenitudinez. scōo per cōparatiōez ad pfectionez diuine nature.dis.i4. ibi.(Dic queri op⁹ est.)Prima in duas.p̄mo determinat plenitudinē pfectiōis quātū ad gr̃az affect⁹ ⁊ scientiā itel lect⁹:quā xp̄s accepit i istāti ꝯceptiōis.scōo obycit i cōtra riū ibi.(Huic aūt videť obuiare.)Et hec diuidiť in duas partes.in p̄ma obycit p auctozitates canonis. in 2ª p auctozitates scōz ibi.(Aliter tñ scriptū reperiť.) Circa p̄m tria facit.p⁰facit obiectionē. scōo soluit eam ibi (Ad qō sane dici pōt.) 3º solutionē p auctozitatē confirmat ⁊ explanat ibi.(Uñ Hzego.)(Alibi tñ scriptum est.)Dic obycit p auctozitatē Ambzo.⁊ tria facit.p̄mo ponit aucto ritatē.scōo expōit ⁊ ostēdit quō ꝓposita auctozitate ptim edificať fides:pti pōt sūi errādi mā ibi.(Sz vba Amb.) 3º oīdit quō exponēda sit:ne erroz ide seq̄ť ibi.(Sed ex q̄ cā.)¶Hic icipit q̄stio de gr̃a xp̄i:qz de sciētia eius in se quēti distinctiōe quereť.⁊ querūť tria.Primo de gr̃a eius ēm q̄ est singularis homo.Secundo de gratia ēm q̄ est caput eccl'ie.Tertio de gr̃a vniōis. Qō. I.

Circa p̄muz querunť duo.p̄mo vt̄z in eo sit gr̃az habituales pōere q̄ aīa eius pficiebať q̄ dicit singularis bois.secundo de plenitudine illius gratie.

¶Utz i xp̄o fuerit gr̃a habitualis pficiēs aīam eius.

Primuz sic pceditť.vī q̄ in xp̄o gr̃a dicta nō fuerit:sic.n.se ꝟz filiatio adoptiōis ad filiationē nāle:z:ita se ꝟz bonitas gratuita ad bonitatē nāle:sed xp̄s sic cut ex vnione habuit q̄ esset fili⁹ nāliter:ita ha buit q̄ eēt nāliter bon⁹:g̃ sicut nō ponit in eo filiatio ado ptionis:ita nō ꝟz poni bonitas gratuita.¶P̄.gr̃a dať bo minib⁹ vt assimilent deo:sed xp̄s nūq̄ fuit dissimilis deo: g̃ gr̃a nūq̄ idiguit.¶P̄.vbi ē lux solis nō indiget lumine cādele:qz maioz lux offuscat minozē:sed in xp̄o fuit lux di uinitatis q̄si lux solaris:g̃ nō oportuit in eo ponere lumen gr̃e.¶P̄.Damas.dicit in 3º libzo q̄ sicut aīa regit carnez ⁊ operat p eā sicut p instr̄m:ita diuinitas regebat aīaz xp̄i. sed instrz nō indiget aliquo habitu quo regať in opere:qz regiť p agēs p̄ncipale:g̃ ⁊ aīa xp̄i nō indigebat habitu gr̃e. ¶P̄.gr̃a ad hoc dať hoib⁹:vt per eā peccatū viteť:⁊ glia adipiscať:sed ex hoc ipso q̄ xp̄s fuit deus habuit q̄ pecca re nō posset:vt i precedēti distinctiōe dictū ē:⁊ itez habu it plenū ius in glia diuia:vt dcīt ē dist.io⁹.g̃ gr̃a nō idiguit.

¶Sz 3.sicut aīa ē pfectio cozpis:ita gr̃a ē pfectio aīe:ſz nō minus debuit habere aīaz pfectā q̄ cozp⁹ pfectū: g̃ sicut assūpsit cozp⁹ cū aīa:ita assumere debuit aīaz cū gr̃a.¶P̄. oē meritū ē p gr̃az:ſz xp̄s meruit sibi:⁊ nobis:vt ifra.dist. i8.dicet.g̃ ipse habuit gr̃az.¶P̄.de ipso in psalmo dr̄.Dil fusa est gr̃a i labys tuis.Et vnxit te oleo letitie:q̄ oīa gr̃am in ipso ostēdūt:ergo ⁊ ipse habuit gr̃am.

Respondeo dōm q̄ gr̃a p̄ncipaliter duo facit in aīa. Primo enim pficit ipsam formaliter in esse spūali:ēm quā deo similať.vñ ⁊ vita aie dr̄.secūdo pfi cit eā ad opus ēm q̄ a gr̃a emanāt virtutes:sicut vires ab essentia:qz nō pōt esse operatio perfecta nisi p̄grediat a potētia pfecta per habitū:⁊ ꝓpter hec duo oz ponere gr̃az in aīa xp̄i:qz cū sit perfectissima in esse spūali:opz q̄ sit al quid pficiēs illā formaliter in esse illo.deitas aūt nō ē fo maliter:sed effectiue pficiēs ipsam.vnde oportet aliā for mam creatam in ipso ponere:qua formaliter pficiatur:et hec est gratia:similiter etiā cuz alia sit eius operatio ēm humanitatē ⁊ ꝟz diuinitatē sicut ⁊ alia natura: oportet q operatio ei⁹ būana habeat habituz pficientem.alias esset imperfecta.⁊ ideo in xp̄o oportet ponere gratiā ⁊ vtutes.

Ad primuz g̃ dōz q̄ filiatio referť ad psonā:⁊ qz extrancitas respectu diuine glie:quā nomē adoptiōis importat:nullo mō conuenit psone illi⁹ nomē adoptiōis de xp̄o nō cōcediť:sed gr̃a est pfectio na ture: cū subiectū eius sit aīa:que est pars būane nāe:ideo quāuis gratia importet aliquid etiā nō naturaliter inhe rens:tamē potest ratione humane nature christo cōueni re.¶Ad secūduz dicendū q̄ gratie est facere deo simile: nec oportet vt de dissimili faciat similez:sed de nō simili similē:nec ita q̄ semper negatio similitudinis similitudi nem tēpore p̄cedat:ſz natura:sicut potētia est ante actuz: sicut sol precedit lucem suaz.¶Ad tertiū dicēduz q̄ lux solis ⁊ lux candele vtrūq; est actiue illuminans:ſz deitas ⁊ gratia non sic se habent:sed vnū illuminat actiue:alterz formaliter:⁊ ideo sicut solem ⁊ lumen solis i aere necesse est esse simul:⁊ vnū alterum efficit ⁊ nō offuscat:ita ex di uinitate christi sequiť ipsa gratia ⁊ non offuscatur.¶Ad quartū dicendū q̄ sicut philosophus dicit in.8.Ethicorū. duplex est instrumētū:scilicet animatū ⁊ ianimatū:inani matū,sicut securis:animatū sicut seru⁹ qui mouet ad im perium dñi:instrumētū ergo inanimatū ita agitur q̄ non agit:⁊ dicitur inanimatū anima rationali:⁊ ideo non indi get habitu regente i operatione:sed instrūmētuz anime tum agit ⁊ agitur.vnde sicut seruus idiget habitu ad hoc vt imperium domini sui debito mō exequatur:ita etiam

anima xp̄i ad hoc q̄ perfecte dīna operareť.¶Ad 5m dōz q̄ sicut oīs forma ē p se ordiata ad perficiēdū:q̄ aūt abu ciat ꝟriū est ei p accīs:ita ēt est de gratia respectu pcī.vñ q̄uis xp̄s nunq̄ peccauerit nec peccare potuisset ēt ſſ gra tiam habitualem nō habuisset ex vnione ad verbū:tamen gratia indiguit ad perfectionē vt dictū est:⁊ iterū quāuis ex hoc ipso q̄ deo erat sibi gloria debebať:tamē oportuit q̄ esset ibi aliqd formaliter pficiens ipsaz aīam ad actus glozie:⁊ hec fuit gratia:qz gratia cōsumata in aīa est idem qō glozie lumen:⁊ etiaz perficiēs eam ad actus vie.

¶Utz xp̄s habuerit gratie plenitudinē.

Secunduz sic pceditť.vī q̄ xp̄s nō habuit gratie plenitudi nem:xp̄s.n.nō habuit fidē nec spem sicut infra determiabiť:nec iterū penitētiā:qz nunq̄ pec cauit:sed hec oīa ad gr̃az pertinēt.ergo ipse nō habuit gr̃e plenitudinē.¶P̄.p̄bs dicit in.io.Etbi.q̄ virtutes moza les nō sunt in dyas:ſz xp̄s fuit ver⁹ de⁹.g̃ nō habuit vtutes mozales.s.tēperātiā ⁊c.¶P̄.vtutes ordinanť ad actū:ſz actus q̄rundā virtutū xp̄o nō ꝟueniūt:sicut magnificētia q̄ cōsistit in magnis sumptib⁹:qz pauper p̄o nobis fcūs ē. ergo nō habuit oēs virtutes:⁊ ita nec gratie plenitudinē.

¶Sz 3.Jo.p̄.Uidimus eū plenū gr̃e ⁊ veritatis.¶P̄.ma ioz gr̃a fuit in xp̄o q̄z in aliq̄ alio boie:sed de gbusdaz alys legiť q̄ fuerūt gratia pleni sicut de mr̃e ei⁹.Luc.p̄.Et de stephano.Act.7.ergo multo magis xp̄s habuit gratie ple nitudinem.¶P̄.spūssanctus in homīe per gratiā inhabi tare dicit.sed Luce.3.dicit q̄ xp̄us plenus spūssancto re gressus est a iordane.ergo ipse habuit gr̃e plenitudinez.

¶Utrum gratia christi fuerit infinita.

Alterius videť q̄ gr̃a eius fuerit ifinita. Jo.3.dr̄ q̄ nō ad mēsuram dat ei deus spūssanctum. sed oē finitū mēsurā ꝟz.ergo cū spūssanctus dicať dari ho minibus ēm q̄ gratiā accipiūt.videť q̄ gratia eius fuerit infinita.¶P̄. oī finito pōt aliquid maius itelligi:⁊ deus aliqd maius facere:sed in lr̃a.dr̄ q̄ deus illi maioz ē gr̃am conferre nō potuit:nec pōt plenioz itelligi.ergo est ifinita ¶P̄.omne finituz multotiēs sumptū equať alteri finito vel excedit ipm:si ergo gratia xp̄i fuit finita: tunc gr̃a alte rius bois posset tātū augeri q̄ equareť gratie xp̄i vel ex cederet ipam:qō est icōueniēs.ergo gratia xp̄i est ifinita. ¶P̄.A causa finita nō est effectus ifinitus:ſz meritū xp̄i fuit ifinitū: qz sufficiēs ad redemptionē toti⁹ humani ge neris qō ē ifinitū potētia.g̃ ⁊ gr̃a q̄ ē cā meriti fuit ifinita.

¶Sed cōtra.nulluz creatū est infinitū. gratia christi fuit creata.ergo nō fuit infinita.¶P̄.nullo infinito est aliqd maius.si igiť xp̄s ēm q̄ homo habuisset gratiā infinitaz: ēm q̄ homo nō fuisset minoz patre:qō est cōtra fidez.

¶Utz gratia xp̄i potuerit augmentari.

Alterius videť q̄ gr̃a illa potuerit augmētari:oī fi nito possibilis est additio. si ergo gr̃a xp̄i facta fuit:qz creata est:potuit ei fieri additio:⁊ ita potuit augeri.¶P̄.q̄tūcūq; addiť intellectuali nature de per fectione:tanto magis augeť eius capacitas.vñ ēm pbum in.3.de anima quāto itellectus magis intelligit difficilia: plus etiā pōt itelligere:sed capacitas ampliozis gr̃e facit possibilitatē ad augmētū.ergo quātūcūq; bō habeat pfe ctam gr̃am remanet possibilitas ad augmētū:⁊ ita videť q̄ xp̄s potuit pficere i gr̃a.¶P̄.missio visibilis est signū missionis inuisibilis:sed ad xp̄m facta est visibilis missio spūssancti in.3o.āno.vt supra.Lu.3.ergo tunc fuit ei facta inuisibilis missio spūssci:sed spūssc⁹ nō mittiť visibiliter ad aliquē nisi rōne noue gratie date vl rōne augmēti gr̃e: ergo xp̄s creuit in gr̃a:cuz p̄mū gr̃az habuerit.¶P̄.sicut requirebať in ipso perfectio anime:ita ⁊ perfectio cozpo ris:sed ipse creuit i perfectiōe cozporis.ergo ⁊ creuit q̄tū ad gratiam que est perfectio anime.

¶Sed cōtra ē qō dr̄ Jere.3i. Mulier circūdabit virū vbi dicūt sancti q̄ xp̄s ab initio cōceptionis fuit plen⁹ oi gr̃a. ergo gratia nō creuit in ipso.¶P̄.xp̄s fuit ab istāti cōce ptionis sue pfectus cōprehensoꝛ:sed cōprehēsores sunt in statu nō in augmēto gratie.g̃ gratia in ipso nō creuit.

Respondeo dōm ad p̄mā qōnē q̄ illud plene ha beri dr̄:qō scōz oēs differētias ⁊ mo dos ⁊ effect⁹ suos habeť:⁊ scōm hoc xp̄s plenitudinē gr̃e habuit.hec aūt plenitudo pōt attendi ēm rōnē cause fina lis efficiētis ⁊ formalis. Finis aūt gr̃e est vt cōiungat nos deo.qz igiť xp̄s ēm q̄ hō cōiunctus fuit diuinitati nō soluz per cognitionē:amorē ⁊ fruitionē:sed ēt per vnionē i psō na:ideo gratia ipsius plenissime consecuta est finē suū.Et hec est plenitudo cause finalis.¶Itē videm⁹ q̄ aliqd ꝟz lucē cozporalē tñ vt luceat:sicut gdam vermes ⁊ putre dines quercus vel carbūculus. Aliqd aūt vt alia illumi net:sicut lumen candele.Aliqd aūt vt alia illuminātia fa ciat. Aliqd aūt vt oīs illumiatio ab eo fit:sicut est de sole: ita ēt est ⁊ de gratia xp̄i:qz ipse ꝟz gratiā per quā in se pfe ctus ē:⁊ ex ipso in alios redūdat.Et eoꝛ in quos redūdat quosdā facit cooperatoꝛes dei:vt ⁊ ipsi alios p ministeriū ad gr̃am inducāt.vt dr̄ p̄ma Lozin.3.iterū ex ipso in oēs redūdat:qz de plenitudine eius oēs accepim⁹.Jo.p̄.⁊ hec est plenitudo cause efficientis. Silr ēt aliqui formaliť gr̃a perfecti sunt:q̄tū ad oēs virtutes:⁊ q̄tū ad expulsionez oīum petōz mortaliū:⁊ hec est plenitudo sufficiētie:que fuit in stephano ⁊ aliys sanctis:ſz q̄ aliqs ipletur deo:ita vt nihil in eo a deo auersuz maneat:in tota aūt ecclesia ē plenitudo copie:qz nulla gratiaꝝ ei deest qn sit in aliquo mēbroꝝ suoꝝ:de q̄ plenitudie dr̄ Eph.4.Ut adimpleret oia:alicui ēt data est gr̃a q̄ nō solū oīa mortalia: sed ēt ve nialia repelleret:⁊ hec ē plenitudo spālis p̄rogatiue: que fuit in btā virgie:ēm quā plena deo fuit vt nihil in ea eēt qō ad deū nō ordiareť:ſz xp̄o vlteri⁹ data est gr̃a pficiens ipm:nō solū q̄tū ad oēs virtutes:sed ēt q̄tuz ad oēs vsus virtutū:⁊ quātū ad oēs effectus gr̃e gratis date:⁊ itez ad oīs peccati remotionē nō solū actualis:sed ēt originalis:⁊ potētie peccādi:⁊ hec ē plenitudo xp̄i singularis ēm rōnē cause formalis.p̄ma igiť plenitudo respicit gratiā vniōis. secūda gratiā capitis.tertia gratiā singularez ipsius.

Ad primū g̃ dōm q̄ ille virtutes bñt aliqd pfectio nis:⁊ hoc in xp̄o p̄cipue est:⁊ aliqd iper ctionis:⁊ ēm hoc xp̄o nō cōueniūt:sed hoc ifra meli⁹ pate bit.¶Ad 2m dōm q̄ virtutes mozales xp̄o nō ꝟueniunt q̄tū ad vsus quosdā:q in nobis sūt:sicut q̄ p eas domanť passiōes:qb⁹ caro ⁊tra spūm cōcupiscit:qō in xp̄o nō fuit:ſz quātū ad alios vsus ꝟz quos erūt in patria:plenissime fue runt in xp̄o.Et ēt quātū ad quosdā vsus vie qui ei⁹ perfe ctioni nō derogabāt:iquātū erat verus viatoꝛ ⁊ cōprehē soꝛ.¶Ad 3m dōm q̄ nō est de necessitate magnificētie ꝟz q̄ a philosopho accipiť q̄ hō habeat multas diuitias:sed vt sit sic disp̄situs q̄ qñ oz ⁊ decet optime eas dispēsare velit:⁊ hoc in christo perfecte fuit.

Ad secundaz qōnē dōz q̄ gr̃a dr̄ donū gratis boi collatū:donū aūt boi xp̄o sine me ritis p̄cedētib⁹ collatū fuit ⁊ creatū ⁊ increatū.Increatū fuit ipse spūsscūs:qz in eius aīa requieuit: vt dr̄ Jsaie.xi.⁊ ipsa persona verbi:qz datū est nāe būane: vt in psona ver bi esset eius:⁊ ēm hoc est datū ei nomē qō est super omne nomē.Phil.2.⁊ sic simplr gratia xp̄i est ifinita. Creatum aūt donuz eius est ipsa gratia:qua formaliť aīa eius perfi ciebať:⁊ hec quodāmodo fuit finita ⁊ quodāmō infinita: qz ēm essentiā finita fuit:sed trib⁹ modis ifinita dici pōt.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vno modo ex cõiunctiõe ad diuinitatem: inquãtũ concurrit ad eundem actũ cũ ipsa: vt actus gratia illa ifformatus non tãtũ sit actus hominis: sed ẽt dei. scõo quãtũ ad rõnẽ gratie. ℣n his enĩ que mole magna nõ sunt non est accipe finitũ ⁊ infinitũ fm numeralẽ vel dimẽsiuaz q̃titatẽ: sed fm aliquid qõ est limitatũ ⁊ nõ limitatũ. Limitaz autez aligd ex capacitate recipiẽtis. vñ illud qõ nõ bz esse receptum in aliquo: sed subsistẽs nõ bz esse limitatũ: sed ifinituz sicut deus: si aũt esset aliqua forma simplex subsistẽs que nõ esset suũ esse: haberet quidẽ finitatẽ quãtũ ad esse qõ esset particulatũ ad formã illaz: sed illa forma nõ esset limitata: qz nõ ℣et in aliquo recepta: sicut si itelligaz caloz per se existẽs ⁊ scõm hoc ẽt forme vles intellecte bñt infinitatẽ: sed si forma talis sit recepta in aliquo: de necessitate limitata est quãtũ ad esse debitũ illi forme nõ solũ quãtũ ad esse simplr: qz nõ solum nõ bz plenitudinẽ essendi simplr: sed nec totũ esse qõ nature illius est possibile fore: sed possibile est vt nõ sit limitata quãtũ ad rõnẽ illius forme: vt. s. habeat illam formã fm oẽm modũ cõpletionis ipsius: vt nihil sibi desit de pertinẽtibus ad perfectionez illius forme: ⁊ hoc erit si ex parte recipiẽtis nõ sit defectus vel ex parte agẽtis: ⁊ hoc modo dr̃ gratia xpi ifinita: qz quicqd ad gratie perfectionẽ pertinere põt totuz in xpo fuit. tertio quãtũ ad effectus: qz non limitatur ad aliquos determinatos effect⁹: sed põt p gram ifinitos opari redẽptionẽ: sicut dr̃ in lib. de causis. q̃ virtus itelligẽtie ẽ infinita inferius: ⁊ hic modus respicit gratiã capitis. scõs aũt gratiã singularis boĩs: sed pmus gratiam vnionis.

Ad primuz g̃ dõm q̃ videt itelligi illa auctozitas quantũ ad scõm modũ dictũ. hoc enĩz intendit dicere q̃ in xpo nõ est gratia limitata q̃tũ ad aliquem modũ pfectionis eius: sed bz ipam q̃tũ ad oẽs: vel intelligit de gratia vniõis: per quã eleuat ad ifinitũ bonũ .s. vt sit verus deus. ¶ Ad scõm dõm q̃ verba illa intelligenda sunt q̃tũ ad rõnẽ gratie: qz omne qõ ptinet ad pfectionẽ gratie collatũ ei fuit. vñ multa alia posset deus facere: sed nõ ptinerẽt ad rõnem gratie: sicut posset boi multas alias pfectiões nãles ⁊ essentiales addere: sed hec nõ eẽnt de rõne boĩs: ⁊ eẽt tũc alia spẽs ⁊ nõ hõ. ¶ Uel dicẽdũ q̃ licet quãtũ est in se possit facere maiorẽ gratiã q̃tũ ad eẽntiã q̃ sit xpi: tñ nulla maioz posset esse cuius capacitas creata sit capax: nec posset facere aliquã capacitatez q̃ nõ esset creata. ¶ Ad tertiũ dõm q̃ diuersis speciebus aptant diuerse q̃titates: ⁊ hoc pz de quãtitatib⁹ dimensiuis: qz est aliqua quãtitas determinata boĩ: vltra quã nõ inuenit aliq̃ quãtitas boĩs maioz: sed inuenitur quãtitas arboris maioz illa que q̃uis finita sit: nullo mõ ad eã pertingere põt hõ quãtũcũq; crescat: sil'r est in quãtitatibus virtualibus: q̃uis. n. caliditas ignis nõ excedat in ifinitũ caliditatẽ aeris: tñ ẽ aliquis termin⁹ caliditatis aeris: quẽ non trãsgredit manẽs aer. vñ nullo mõ põt tantuz intẽdi q̃ equet caliditati ignis: nisi aer fiat ignis: ⁊ sil'r ẽ in oib⁹ qualitatibus q̃ ꝺsequunt alias pfectiones vel disponunt ad eas: qz diuersis pfectionib⁹ fm spẽm respõdẽt diuersi gradus perfectionũ vl' dispositionũ: perfectio aũt ad quã disponit gratia est cõiunctio ad deũ. ⁊ hec est multiplex. s. in enigmate ⁊ per spẽz. vñ quãtũcũq; crescat gratia viatoris nõ põt esse filis gre cõprehensoris fz actũ: q̃uis vtute possit esse maioz: ⁊ eadẽ rõne q̃tũcũq; crescat gratia pure creature nõ põt puenire in graz creature assũpte in vnitatem psone q̃ ad vnionẽ disponit quodãmõ nisi ⁊ ipsa assũ mereret: ⁊ qz nõ est altioz modus possibilis creature q̃ cõiũgat deo q̃ per vnitatẽ psone: iõ dictũ ẽ supra q̃ capacitas creata nõ põt ampliozẽ gratiam recipe. ¶ Ad 4.m dõm q̃ infinitas efficacie q̃ ẽ in merito cõtigit ex hoc q̃ ad actionẽ illã cõcurrit dina persona: qz non est tantũ hois actio: sed dei ⁊ hois fm q̃ Dio. actionẽ xpi nomiat dei virilẽ.

Ad tertiam qõnẽ dõm q̃ augmẽtũ nõ cõpetit rei fm q̃ est in termio: fz fm q̃ est in via ad terminũ: qz fz q̃ res est in termio tota potẽtialitas capacitatis eius est ipleta ex fine iplente: ⁊ iõ nõ bz vlterius quo crescat: ⁊ qz anima xpi fuit ab initio cõceptionis fini vltimo vnita nõ solũ per fruitionẽ perfectã: sed ẽt cõmunicãdo in psona verbi: iõ gratia ei⁹ crescere nõ potuit.

Ad primũ g̃ dõz q̃ cuilibz finito põt fieri additio mathematice loquendo: qz rõ q̃titatis quã solã mathẽatic⁹ ꝺsiderat nõ ꝓhibet qn possit ifinito aligd addi. ꝓhibet aũt additõez talẽ forma quã ꝺsiderat nãlis: ⁊ iõ fm nãlẽ nõ est verũ: fz fm imaginationẽ tãtũ. ⁊ sil'r est in ꝓposito vt ex dictis pz. qz nec gra põt eẽ maioz q̃ cõprehẽsoris: nec gloria maioz q̃ creature vnite deo in psona. ¶ Ad scõz dõm q̃ hoc intelligẽdũ est de capacitate itellectualis nãe circa finẽ: vltra quã nlla capacitas alicui⁹ rei extendit: sicut itellect⁹ in statu vie q̃tũcũq; proficiat nũq̃ puenit ad modũ itelligẽdi q̃ erit i patria. ¶ Ad 3.m dõm q̃ missio visibilis signũ fuit iuisibilis missiõis nõ tũc facte: fz ab initio conceptiõis. ¶ Ad 4.m dõm q̃ xpus nõ assũpsit corp⁹ gloziosuz: ita q̃ eẽt in vltima sui pfectione: accepit aũt aiam gloziosaz: ⁊ iõ fz corp⁹ ꝓficere potuit nõ aũt fm aiam.

Questio. II.

Deinde querit̃ de gra capitis. Et circa hoc querunt̃ duo. ℙrio vtr xps fz q̃ homo habeat talem gratiã q̃ sit caput. Secundo quorum sit caput.

¶ Utrũ xps sit caput ecclesie fm q̃ homo.

A primuz sic ꝓcedit. vr̃ q̃ xps nõ sit caput ecclesie fz q̃ hõ. a capite. n. spũs aialis ad mẽbra diffundit: sed spũs scus nõ diffundit in ecclesiã a xpo fm q̃ hõ: fz inquãtũ de⁹: qz vt dicit Aug. in. iſ. de tri. Ipse accepit spm̃ scm̃ vt hõ: ⁊ effudit vt de⁹. ergo ipse nõ est caput vt hõ: sed vt de⁹. ¶ ℙ. sensus ⁊ mot⁹ traducunt̃ a capite in mẽbra: sed gra q̃ motũ vite facit in corpe ecclesie non est p traductionẽ ab vno in aliũ. g̃ xps fz q̃ hõ nõ est caput ecclesie. ¶ ℙ. gratia a solo deo creat̃ in nobis: qz fm Aug. nã mẽtis hũane imediate a deo format̃: fz vita ecclesie est p gratiã: cũ igit̃ de rõne capitis sit vt mẽbra quãtũ ad aliquez actũ viuificet. videt̃ q̃ xps fm q̃ hõ nõ possit dici caput ecclesie. ¶ ℙ. capitis nõ est aliud caput: fz caput xpi ẽ hõ p⁹ Lozin. iz. ergo xps nõ ẽ caput. ¶ ℙ. caput recipit ifluẽtiam ab alio membro. s. a corde: sed xps nõ recipit influẽtiaz ab alio mẽbro ecclesie. Ergo xps nõ debz dici caput. ¶ ℙ. caput põt dici mẽbr̃ totiꝰ corporis ⁊ cõmẽbrũ alys membris: sed xps vt videt nõ põt dici mẽbrũ ecclesie: qz sic virtus eius partialitatẽ bret respectu totius ecclesie: ⁊ ecclesia esset pfectior xpo. ergo xpus nõ debet dici caput. ¶ Ad oppositũ est. Eph. p. Ipsuz dedit caput sup oẽs ecclesiam q̃ est corp⁹ eius. g̃ cũ ecclesia sit corp⁹ eius fm hũanã nãm: put sibi ꝺformis est videt̃ q̃ ipse fm hũanã nãz sit caput. ¶ ℙ. rex dr̃ esse caput regni: ⁊ põtifex ecclesie sibi cõmisse: fz xps fz q̃ hõ est Rex ⁊ põtifex totiꝰ hũani geris. ergo ipse fm q̃ hõ est caput. ¶ ℙ. illud qõ est dignissimũ in quolibet genere dr̃ caput: sicut leo est caput aialiũ: sed xps ẽt fm hũanã nãm ꝓcellit oẽs boĩes. g̃ etiaz fm q̃

Respondeo homo est caput totius ecclesie. dõm q̃ xps dr̃ caput ecclesie p silitudinẽ capitis nãlis: iueniunt̃. n. in capite nãli tres cõditiones respectu aliox mẽbroz singulariter. ℙria ẽ q̃ excellit ea dignitate in trib⁹. s. in altitudine situs. in nobilitate ꝓpe vtutis. qz. s. nobiliozes vires. s. imaginatio ⁊ memoria ⁊ hz̃ habẽt locũ in capite: ⁊ ẽt in pfectiõe: qz in capite congregant̃ oẽs sensus: cũ in alys mẽbris sit solus tactus. Secunda est q̃ a capite sunt oẽs vires aiales in alys mẽbris: ⁊ sic dr̃ esse ꝓncipiũ aliox mẽbroz. Dans' alys sensuz ⁊ motuz. Tertia est q̃ dirigit oia mẽbra in suis actib⁹: pp imaginationẽ ⁊ sensus q̃ in eo abundãt formal'r. ℣z aũt q̃rta ꝓprietatẽ cõem cũ alys mẽbris: q̃ est cõformis cuz eis in nã. rõne ꝺrgo ꝓme ꝓprietatis. s. pfectiõis: oẽ qõ est pfectiſ simũ in quacũq; nã dr̃ caput: sicut leo in aĩalib⁹. rõne aũt secũde oẽ ꝓncipiũ dr̃ caput: sicut fons caput fluminũ: ⁊ sic dr̃ caput libri vel caput vie: rõne aũt ꝓprietatis tertie ois rector dr̃ caput. sicut rex: dux vel põtifex: quantũ igit̃ ad has tres ꝓprietates capitis põt xps dici caput ⁊ fm hũanam nãm ⁊ fm dinã: qz fm dinã nãm in eo est plenitudo ois deitatis. vt dicit Apls Coll. p. vñ est sup oẽs de⁹ bñdictus in secula. Ro. 9. ⁊ sil'r ab ipso inq̃tũ de⁹ est nobis ois spũalis gratia. Itẽ inquãtũ de⁹ dirigit nos in seipm. Sed etiã hec cõueniũt ei fm hũanã nãm q̃ in xpo dignissima ẽ rõne altitudinis. qz est vsq; ad vnionẽ in dina psona exaltata. Rõne ꝓprie operatiõis: qz dignissimũ actuz habuit in ecclesia. s. redimere ipam ⁊ edificare eã in sanguie suo: ⁊ etiã rõne pfectionis: qz ois gra in eo est: sicut oẽs sensus in capite. Sil'r ẽt dr̃ caput rõne secũde ꝓprietatis. qz per ipm sensum fidei ⁊ motũ charitatis accepim⁹: qz gratia ⁊ veritas per Jesum xpm facta est. Joannis p. ⁊ sil'r direxit nos doctria ⁊ exẽplo: qz cepit Jesus facere ⁊ docere. Act. ꝓmo. Sed q̃rta cõditio xpo cõuenit fm humanã nãm tãtum. ⁊ hec cõplet in ipso rõnẽ capitis: qz xps fm humanã nãm bz perfectionẽ alys omogeniã: ⁊ est ꝓncipium quasi vniuocũ: ⁊ est regula cõformis ⁊ vnius generis. vñ cõiter loquendo xps fm q̃ de⁹ põt dici caput ecclesie simul cuz patre ⁊ spũsco: sed ꝓprie loquendo est caput fm humanã nãm. ⁊ dicit̃ gratia capitis fm quã ꝓdicte proprietates ei conueniunt precipue fm q̃ influit alys membris.

Ad primũ g̃ dõm q̃ dare spm̃scm̃ est dupl'r. s. auctozitate ⁊ misterio. Auctozitate gdez: tãtũ dei est. Sz misterio dicunt̃ ẽt boĩes dare: inquãtũ. s. per ministeriũ eoz dat̃ a deo: sicut dicit Paulus. Hal'. 3. Quis tradidit vobis spm̃: vt supra. in ꝑ lib. disti. iſ. Magr̃ dixit. ⁊ hoc mõ xps fm q̃ hõ spm̃ scm̃ ministerio dare potuit. vt dr̃ Ro. iſ. Dico xpm dei ministruz ⁊c. ¶ Ad scõm dõm q̃ in hoc q̃ de xpi plenitudine oẽs acccipim⁹ est aliquid simili traductõi: q̃uis nõ sit ꝓprie traductio: est igit̃ silitudo quãtũ ad ipm spm̃scm̃ increatũ qui idẽ nũero est in capite ⁊ i mẽbris: ⁊ aliquo mõ a capite ad mẽbra descedit: non diuisus: sed vn⁹. est aũt dissimilitudo q̃tũ ad ipz donũ scõm q̃ spũscũs in nobis inhabitat: qz istud nõ traducit de subiecto in subm. ¶ Ad 3.m dõm q̃ in aliq̃ actione põt aliquid esse mediũ dupl'r. s. quãtũ ad perfectionẽ ⁊ quãtũ ad dispositionẽ tantũ: sicut nã est mediũ in operatione qua de⁹ ꝓducit aiam sensibilẽ: qz ipsa perfectio vltima fit mediãte nã: sed in opatione qua ꝓducit aiaz rõnalem nã nõ est mediũ nisi quantũ ad dispositionẽ. Sil'r dico q̃ deus imediate formal mentẽ nostrã quãtũ ad ipaz perfectionẽ gratie: ⁊ tñ põt ibi cadere mediuz disponẽs: ⁊ sic gratia fuit a deo mediãte boĩe xpo: ipse. n. disposuit totum humanũ gen⁹ ad susceptionẽ gratie ⁊ hoc triplr. vno modo fm opationẽ nostrã in ipm: qz fm q̃ credim⁹ ipsuz deũ ⁊ boiem iustificamur. Ro. 3. quẽ posuit de⁹ ꝓpiciatorem p fidẽ ⁊c. alio⁹ p opationẽ ipsi⁹ in nos: iquãtũ. s. obstaculũ remouet ꝓ pctis totius hũani generis satisfaciẽdo. ⁊ etiã inquãtũ nobis suis operib⁹ graz ⁊ gloriã meruit ⁊ inquãtũ ꝓ nobis iterpellat apud deũ. tertio mõ ex ipsa eius affinitate ad nos: qz ex hoc ipso q̃ hũanã nãm assumpsit: hũana nã est magis deo accepta. ¶ Ad 4.m dõm q̃ caput xpi dr̃ deus nõ fm cõpletã rõnẽ ca pitis: est. n. caput ipsius fm q̃ est ꝑn⁹ eius: ꝓncipiũ aũt eius est fm diuinitatẽ ⁊ fz humanitatẽ: sed inq̃tũ ẽ ꝓncipiũ eius fm humanitatẽ sic deficit: quarta cõditio capitis q̃ est cõformitas in nã: iquãtum aũt est ꝓncipiũ eius fm diuinitatẽ sic defecit ꝑma cõditio: qz sic nõ bz maiorẽ dignitatẽ. ¶ Ad 5.m dõm q̃ coz ẽ ꝓncipiũ viriũ vitaliũ in toto corpore: ⁊ est ꝑmũ ꝓncipium oĩum mẽbroz quãtũ ad esse: vt dicit phs. sed caput ẽ ꝓncipium viriũ aialiũ q̃ pertinẽt ad sensum ⁊ ad motũ: ⁊ qz cũ dicim⁹ xpm ꝓncipiũ esse mẽbrorum ecclesie nõ intẽdim⁹ q̃tũ ad esse nãle fm q̃ sunt boĩes: sed quãtũ ad fidẽ ⁊ charitatẽ: per quã ecclesie mẽbra vniunt̃: ideo accõmodati⁹ dr̃ caput q̃ coz. ¶ Ad sextũ dõm q̃ in nõie capitis ꝓportatur ꝓncipiũ ⁊ origo alicui⁹ rei: in nõie aũt membri ꝓportat̃ partialitas que repugnat rationi ꝓme originis: qz in ꝓma origine sunt oia vtute q̃ iueniunt̃ in originatis: ⁊ iõ nõ põt dici mẽbrũ: qz nõ recipit ab aliquo alio ifluẽtiã: qz in corpore nãli caput nõ solũ ifluit alys mẽbris: fz ẽt ab alys recipit vt nutrimẽtũ ⁊ alia obsequia: iõ ⁊ caput dr̃ ⁊ cõmẽbrũ: sed xps fm q̃ hõ nõ recipit aligd ab alys mẽbris ecclesie: sed a solo deo. vñ nõ põt dici cõmẽbrũ fm q̃ caput ecclie dr̃ ipse fm humanitatẽ: põt aũt dici mẽbrũ fm hũanitatẽ fm q̃ ipse est caput ecclesie fz diuinitatẽ. ⁊ sic dicit Apls ꝑma Lozin. 7. Uos estis corpus ⁊ mẽbrũ de membro.

¶ Utr̃ xps fm q̃ homo sit caput angelorum.

Ad secũduz sic ꝓcedit. vr̃ q̃ xps fz q̃ hõ nõ sit caput angelorũ. de rõne enĩ capitis est cõformitas ad mẽbra vt dictũ est. sed xps nõ est conformis angelis in nã. qz nũq̃ angelos apprehẽdit. vt dr̃ Deb. ꝑ. ergo nõ est caput angelor. ¶ ℙ. xps dr̃ caput hoiuz fz q̃ ab ipso aliquã influẽtiã recipiũt: sed angeli cũ sint bti nõ indigent vt eis aligd influat̃. ergo xps fm q̃ hõ non est caput angelor. ¶ ℙ. sicut dr̃ in lib. de motu corꝺis: itelligẽtie sunt receptiue eor illuminationũ q̃ sunt a deo ꝑma receptione: aie aũt scda: sed qõ recipit ꝑma receptiõe: nõ recipit ab eo qõ recipit scda receptiõe. ergo angeli q̃ itelligẽtie dicunt̃ nõ recipiunt ab aliq̃ ania: ⁊ ita nec a xpo fm q̃ hõ. ergo xps fm q̃ hõ nõ est caput angelorum.

¶ Sed ꝺtra. Loll'. z. Qui est caput oĩs ꝓncipatus ⁊ ptãtis. ⁊ loquit̃ de xpo fm q̃ hõ: ⁊ ita xps fm q̃ hõ est caput angelorũ. ¶ ℙ. Dio. dic. 7. ca. de. ierar. q̃ seraphin a xpo iesu q̃rit ⁊ discit ⁊ illumĩant̃. g̃ ifluit ãgelis: ⁊ ita vr̃ eẽ caput eorũ. ¶ ℙ. ecclesia vna ẽ ꝺstituta ex angelis ⁊ hoĩb⁹: fz vni⁹ corꝺis nõ sunt duo capita. g̃ xps ẽt est caput angelor.

¶ Utrum sit caput omnium hominum.

Alterius videt̃ q̃ non sit caput oĩum hoĩum: caput eni vnũ referr̃ ad vnũ corpus: sed oẽs homines nõ ꝺueniũt in aliquo vno fm numeꝝ: qz ⁊ ipsi differunt: ⁊ fides: ⁊ spes: ⁊ charitas q̃ cõnectunt̃ adinuicẽ: nũero diuerse sunt in diuersis. g̃ nõ ẽ caput oĩuz hoĩuz. ¶ ℙ. corp⁹ xpi vez est figura corporis xpi mystici: sed in corpore vero nõ est aliqꝺ mẽbrũ impurũ. g̃ cũ multi hoies sint corrupti per pctã. videt̃ q̃ eoz caput nõ sit xps. ¶ ℙ. corpus xpi verũ totũ fuit glorificatũ: sed sunt multi ẽt existẽtes in gratia q̃ nũq̃ erũt in gloria: qz nõ perstitẽt. ergo xps non est caput omniũ. ¶ ℙ. Caput cũ sit ꝓncipiũ membroruz nõ sequit̃ alia mẽbra: sed multi sancti ꝓcesserũt xpi incarnationẽ. ergo xps fm q̃ hõ nõ est caput oĩuz hoĩum.

¶ Sed cõtra. xpus satisfecit ꝓ tota humana natura: sed omnes hoies cõicant in natura humana. ergo xpus oibus influit: ⁊ ita videt̃ q̃ ipse sit caput omniũ. ¶ ℙ. per xpm omnes resurgem⁹: sed hoc non esset nisi esset caput oĩum. ergo ipse est omnium caput fm q̃ homo.

¶ Utrum sit caput tantum animarum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ulterius videt q̄ sit caput tantū aiaruz: qz capitis ad mēbrū oportet esse ꝯtinuationē: ſz corpora aliox boium nō cōtinuant ad corpus xpi. q̄ z ipse nō est caput boium quātū ad corpus: sed quantū ad aias tm̄. ¶ Ꝑ. ipse influit sensum ſpūalē ſm q̄ ē caput: sed bꝰ sensus nō sūt susceptibilia corpora. q̄ xp̄s ſm q̄ hō nō ē caput corporum. ¶ Ꝑ. ſm corpus non differimus a bꝫtis: sed solū ſm aiaz rationalē: sed xp̄s nō dr̄ caput irratiōaliū ſm q̄ hō. ergo ipse nō est caput nostrū quātū ad corpora.

¶ Sz ꝯ. Phil. 3. Reformauit corpus humanitatis nr̄e ꝛc̄. z sic influit nobis q̄tū ad corpa. ergo ipse nō est tātū caput aiarū. ¶ Ꝑ. ipse est caput nostrū ſm q̄ est ꝯformis nobis in natura: sed bꝫna nā nō cōsistit solū in aia: sed in ania z corpe sil̄. q̄ xp̄s erit caput nr̄m ſm corpora: z nō ꝟs aias tm̄.

Respondeo dōm ad p̄mā qōnē q̄ xp̄s ſm q̄ hō ē caput angelox. non tm̄ ita p̄prie: nec eodē mō sicut boium ꝓpter duas cōditiones. p̄ma q̄tū ad cōformitatē nature: qz cū hoib⁹ cōuenit ēt ſm spēm in natura: cum angelis aūt nō ſm spēm. sed ſm gen⁹ intellectualis nature. ſecūdo quātū ad influentiā: qz nō influit angelis remouēdo ꝓhibens aut merēdo gratiā: aut orādo pro eis: qz iaz beati sunt: sed in his q̄ ad actus ierarchicos ptinēt: ſm q̄ vn⁹ angelus illumiat aliū: purgat z pficit. vt l. z. lib. di. 6. dictū est. hoc. n. multo eminētius a xp̄o recipiūt.

Ad primuz q̄ dōm q̄ q̄uis nō sit eis cōformis in nā spēi: est tm̄ eis ꝯformis i nā generis vt dictū est. ¶ Ad 2m dōm q̄ bꝫtudo angelox non excludit gn vn⁹ ab alio recipiat: vel ēt a xp̄o: ſz excludit idigētiā recipiendi: qz ꝑsto est eis oē id quo idigēt ne alicui⁹ rei penuriā patiamur. ¶ Ad 3m dōm q̄ B itelligit q̄tū ad receptionē nāliū: z tm̄ aia xp̄i inquātū deo vnita fuit etiā q̄tū ad nālia: lumen ab angelis nō recepit: sed imediate a deo.

Ad secundaz qōnē dōm q̄ in corpore nāli inueniꝫ tur q̄druplex vnio mēbrox adinuicem. p̄ma est ſm cōformitatez nāe: qz oia mēbra cōstāt ex eisdem similib⁹ ptib⁹ z sunt vni⁹ rōnis: sicut manus z pes ex carne z osse: z sic dicūt mēbra vnū sicut genere vel spē. ſcōa est p colligationē eox adinuicē p neruos z iūcturas: z sic dicunt vnū cōtinuatiōe. tertia est ſm q̄ diffundit vitalis spūs z vires aie p totū corpus. quarta ē ſm q̄ oia mēbra perficiunt per aiam q̄ est vna nūero in oib⁹ mēbris: z hec q̄tuoz vniones iueniunt in corpore mystico. p̄ma est inquātū oia mēbra ei⁹ sunt vni⁹ nāe vel spē vel genere. secunda ē inquātū colligata sunt adinuicē per fidē: qz sic cōtinuant in vno credito. tertia est ſm q̄ vinificant p gr̄am z charitatē. quarta est ſm q̄ in eis est spūscūs q̄ est vltia pfectio z p̄ncipalis toti⁹ corporis mystici quasi aia in corpore nāli. Prima aūt dictaꝝ vnionū non est vnio simpl'r. qz illud in quo est vnio hec nō est vnū nūero. sicut ē in tribus sequētib⁹: qz p fidē z charitatē in vno credito z amato ſm nūerū vniunt. sil'r spūscūs vn⁹ numero oēs replet: hoies igit infideles nō ptinēt ad vnionē corporis ecclesie ſm q̄ est vnū simpl'r: z iō respectu boz xp̄us caput nō est nisi in potētia: ſm. ſ. q̄ sūt vnibiles corpori: hoies aūt fideles pctores pertinēt quidē aliquo mō ad vnitatē ecclesie: inquātū ꝯtinuant ei per fidē q̄ est vnitas mālis: nō tm̄ posunt dici mēbra ꝓprie nisi sicut mēbrū mortuū. ſ. equoce: z ideo qz vnitas corporis ex mēbris cōsistit: iō gdaz dicūt q̄ nō ptinēt ad vnitatē corporis ecclesie: q̄uis pertineāt ad vnitatē ecclesie: z sicut opatiões q̄ sunt ad alteruz possūt aliquo mō fieri p mēbra arida: vt percutere vel aligd hꝰ: nō tm̄ operatiões q̄ sunt aie in mēbris: ita nec mali recipiunt spūalis vite opationē a spūscō: sed tm̄ spūscūs p eos operat spūalē vitā in alys ſm q̄ alys sacramēta mīstrāt vel alios docēt: ſz hoies fideles in gr̄a existētes vniunt ꝟs tertiā vnionē q̄ est formalis respectu huiꝰ scdē. z iterꝫ ſm q̄rtā q̄ ē cōpletiua toti⁹: z iō hozū ꝓprie dr̄ xp̄us caput.

Ad primuz g̃ dōm q̄ sicut i corpore nāli vires diffuse per oia mēbra differūt nūero ſm essentiā: sed cōueniūt in radice vna ſm numerū: z ꝓter hoc habent formā vnā vltimā nūero: ita et oia membra corporis mystici habent ꝓ vltimo cōplemēto spūscū q̄ est vnus numero in oibus: z ipsa charitas diffusa in eis per spūsanctū q̄uis differat in diuersis ſm eēntiā: ꝟnit tm̄ in vna radice ſm nūerū. Radix aūt opationis ꝓprie est ipm obiectū ex quo spēm trahit: z ideo inquātū est idē numero amatū z creditū ab oibus: ſm hoc vnitur oium fides z charitas in vna radice ſm nūerū: nō solū ꝓma q̄ est spūscūs: sed ēt ꝓprima que est ꝓpriū obiectū. ¶ Ad 3m dōm q̄ per corpus xp̄i verū significant ea que sunt mēbra corporis mystici: nō aūt ea que sunt mēbra equiuoce. i. ſm silitudinez tm̄ z sitū. ¶ Ad tertiū dōm q̄ mēbrū nō iudicat ꝟs id qō de eo fieri pōt: sed ſm id qō est. vnde man⁹ anteq̄ abscindat mēbrum est: quāuis sit futura abscindi. z sil'r qui est in gratia mēbrū est: quāuis postea abscindat. ¶ Ad quartū dōm q̄ quāuis xp̄s nondū fuisset incarnatus tēpore patrū veteris testamēti ſm rem: erat tm̄ iaz icarnatio ipsa in dei ordinatōe: z in fide ipsox: ſm quā fidē iustificabant: quia tēpora mutata sunt: z nō fides. vt dicit Aug. sed tm̄ nō fuit tāta influentia ante icarnationē quāta est mō: qz tunc nō erat remotū obstaculū: nec sacramēta gr̄e exhibita erant sicut mō sūt. ¶ Ad 5m dōm q̄ xp̄s satisfecit ꝓ tota būana nā sufficiēter: nō tm̄ efficiēter: qz nō oēs illi⁹ satisfactionis participes fiūt: qđ ex eox ipoz tunitate est: nō ex ipsi⁹ insufficiētia satisfactiōis. ¶ Ad 6m dōm q̄ resurrectio ad vitam nālē erit oib⁹ cōis: nō aūt ad vitā glorie: qz mali i vita nāli tm̄ cōformitatē habuerūt cū mēbris ecclesie: nō aūt in vita gr̄e. vñ ex hoc nō sequit q̄ sint mēbra ꝓpe loquēdo.

Ad tertiam qōnē dōm q̄ xp̄s est caput hominuz quantū ad animas z quātū ad corpora: sed p̄ncipaliter animarū: z secundario corpozū. tū rōne cōformitatis ad membra: que per assumptionez humane nature est: qz corpus assumpsit ania mediāte: tū etiā rōne spūalis influentie que puenit ad corpus mediāte aia: inquātum corpus est instrumētū anie ſm gr̄az operātis: z ex hoc relinquit ordo in corpore ad gloriosam resurrectionē.

Ad primum g̃ dōm q̄ corpora nostra aliquo mō hñt cōtinuationē cū corpore xp̄i: nō quidē ſz q̄titatē aut ſz pfectionē nālē: ſz inq̃tū spūscūs habitat in nobis q̄ plenissime fuit in xp̄o. p⁹ Lozi. 6. Nesciti qm̄ mēbra vestra tēpluz sunt spūsci. ¶ Ad 2m dōm q̄ q̄uis corp⁹ nō recipiat ifluētiā spūalē imediate: recipit tm̄ mediāte aia. vt dcm̄ est. ¶ Ad 3m dōm q̄ ēt ſm corpora a bꝫtis differim⁹: inq̃tū corpora nr̄a sūt pfecta aia rōnali: nō aūt corpora bꝫtoꝝ.

Questio. III.

Deinde querit de gr̄a vniōis. Et circa hoc q̄runt duo. Prio vtꝝ gr̄a vnionis sit aliq̄ gratia creata. Secūdo de cōparatione istius gratie ad alias christi gratias.

¶ Utrum gratia vnionis sit creata.

Ad primuz sic procedit. vī q̄ gr̄a vnionis nō sit creata. gratia enī creata est gr̄a habitualis: sed habitus ordinat ad operationē. cū ergo vnio in psona nō sit ſm operationē sed ſm esse: videt q̄ gr̄a vniōis nō sit gr̄a creata. ¶ Ꝑ. quilibet nostrū deo vnit⁹ p gr̄am creatā. si igitur gratia vniōis in xp̄o fuisset creata gratia: tūc non alio mō esset deo vnit⁹ q̄ nos: z sic sequeret error Nestozy. ¶ Ꝑ. vnio est būanitatis ad diuinitatē ſm corp⁹ z aiam: sed corpus nō est susceptiuū create gratie. g̃ gratia vniōis non est aliq̄ gr̄a creata. ¶ Ꝑ. in his q̄ fiunt p miraculū nō regrit aliqua dispositio ex parte facti: sed totū est ex pte infinite virtutis agētis: ita. n. de⁹ potuit de lapide sicut de aq̄ vinū facere: sed vnio būanitatis ad diuinitatē est maxie miraculosa. g̃ non regrit aliq̄ gratia creata q̄ disponat ad hanc vnionē. ¶ Ꝑ. iter psonā z nām non cadit aliq̄ accīs medium: sicut nec inter mām z formā: qz ſm formā substantialem z materiā est esse substātiale: quo nō est ꝑpus aliq̄ eē accidentale: sed vnio humane nature est ad deū sicut nature ad psonā. ergo nō cadit aliq̄ mediū: ſz gratia creata est accidens. ergo gratia vnionis nō est gratia creata.

¶ Sed ꝯ. Aug. dicit q̄ gcgd ꝟenit filio dei per nām conuenit filio hois p gr̄am. sed eē deū ꝟenit filio dei p nām. ergo ꝟenit filio hois p gr̄am. z hec est gratia vnionis que nō semp fuit. ergo est gratia creata. ¶ Ꝑ. maior est vnio in psona q̄ p fruitionē: sed humana nā nō pōt exaltari ad vnionē fruitionis: nisi per gr̄az habitualē. ergo multo minus ad vnionē in psona. ¶ Ꝑ. cū de⁹ sit in q̄libz creatura per essentiā ꝑsentiā z potentiā: z in aiabus sanctis p gr̄az: aut in aia xp̄i est alio mō aut nō. si nō. ergo non est magis assumpta a diuina psona q̄ ania petri. Si aūt alio mō: sed deus quantū in se est bꝫ se eodē mō ad oia: sed res diuersi mode se hñt ad ipsum. vt dr̄ in lib. de causis. Et ſm hoc q̄ diuersa diuersimode se hñt ad ipz ſm hoc diuersis diuersimode ipse cōparat. ergo opz q̄ in aia xp̄i sit aliqua alia dispositio per quā de⁹ est in eo p vnionē. ergo opz ponere aliquā aliā gr̄am creatā. ¶ Ꝑ. cū spūscūs dat hoibus aliquis nouus effectus in creatura intelligit. ergo z sil'r ſm q̄ psona filij carni vnit opz aliquē effectū de nouo intelligi. z ita videt q̄ gratia vnionis sit quid creatum.

Respondeo dōm q̄ sicut magr̄ dixit supra. z. lib. dist. 26. gratia dr̄ dupl'r. Uno mō gratia gratis dans: qđ est ipsa gratuita dei volūtas aliq̄d sine meritis dans. Alio mō dr̄ gratia donū aliq̄d gratis datū. ſm ergo p̄mū modū gratia vnionis dr̄ ipsa diuina voluntas sine aliquib⁹ meritis nām humanā filio dei vniens in psona. z sic gratia vnionis est gratia increata. si aūt dicatur gr̄a donū aliq̄d gratis datū: sic gr̄a vniōis pōt intelligi dupliciter. Uno mō pōt dici ipsa vnio que est qd creatuz: vt supra. di. 5. dictū est. Alio mō pōt intelligi gratia vniōis aliqua qualitas ad vnionē disponēs. sed aliquid pōt disponere ad aliquā perfectionē tripliciter. Uno mō ita q̄ cadat mediū inter subiectū z perfectionē illam quasi stramētū perfectiōis illius: sicut diaphaneitas disponit ad lucē. z B modo nō pōt nāz aliquid disponere ad vnionē: qz natura vnitur persone imediate quātū ad esse. Alio mō disponit aliquid ad formā: sicut ꝑparando mām ad receptionē formē: ita q̄ preexistat in materia ante formā ordine fiendi: nō ordine essendi: sicut calor disponit ad formā ignis: non qz mediū cadit inter formā z mām: sed materia approp̄atur ad formā ignis per aduentū caloris: z sic etiam nō pōt aliquid disponere nām ad vnionē in persona: qz nā humana ſz id qō est talis natura assumptibilis est a diuina psona. Tertio mō aliquid disponit aliud ad perfectionē alicuius: sicut decor persone facit ad dignitatē regiā ſm q̄ dictum est. Species ꝓpriami digna est imperio. z hoc mō gr̄a vnionis pōt dici oē illud qō decet nām būanā deo vnitaz fiz ex pte corporis: sicut ex parte aīe: z sic etiā gratia vniōnis est qd creatū: tū sancti loquētes de gr̄a vniōis vident intelligere ſm p̄mū modū prout gratia dicit diuina voluntas gratis z sine meritis dās. z sic ſm diuersas vias ad argumenta vtriusq̄ partis oportet respondere.

Ad primū g̃ dōm q̄ gratia creata disponit ad operationez sicut operatiōis p̄ncipiū: ſz ad vnionē nō q̄si p̄ncipiū vniōis: sed sicut faciēs ad cōgruentiā vniōis. ¶ Ad 2m dōm q̄ vnio nostri ad deū est p gr̄az habitualē creatā sicut p cāz: z sicut p id in quo est vnio: qz in ipsa silitudine gr̄e aīa deo cōformat z vnitur: sed si gr̄a vnionis dicat aliqd creatū: ipsa nō est id in quo ē vnio: cū vnio sit in psona: z nō solū in aliq̄ silitudie: neq; etiā facit vnitatē: sed cōsequit vnitatē in psona ſm q̄ ipsa vnio gr̄a vniōis dr̄. vel est id qō nām vnitā decet si gr̄a habitualis gr̄a vnionis dicat: z iō nō est sil'e de xp̄o z de nobis. ¶ Ad 3m dōm q̄ gratia illa habitualis etiā quodāmō redundat in corpus ſm q̄ est instrumētū aīe: vt supra dictū est. vñ sicut in corpore perfecto aīa rōnali manente post mortē ordo ad resurrectionē: z vlterius ad gloriā ſ̄ia que fuit ei⁹ pfectio gratiā habuit: ita ēt corp⁹ xp̄i inquātū est tali aīa pfectū bꝫ quendā ordinē ad vnionē. ¶ Ad q̄rtuz dōm q̄ rō illa ꝓcedit de dispōne ſm mediū modū. ¶ Ad qntū dōz q̄ illa rō ꝓcedit ſm p̄mū modū dispōnis: vt p se pz. ¶ Ad 6m dōm q̄ cū dr̄ q̄ esse deū ꝟenit filio hois p gr̄az vniōnis: vel gr̄a vnionis itelligit ipsa vnio gratis facta que nō semp fuit z creata est. vel intelligit ipsa gratuita dei volūtas: que quidē in se semp fuit: ſz effect⁹ eius nō semp fuit. ¶ Ad 7m dōm q̄ vnio que est p fruitionē ē vnio per operationē. z qz ad operationē perfectā nō pōt natura humana nisi mediante aliquo habitu: iō opz aliquā habitualez gr̄az que sit p̄ncipiū illius vniōis: sed vnio in psona ē vnio ad esse. q̄ aūt būanā nām z esse qō bꝫ in persona nō pōt cadere mediū qō sit p̄ncipiuz illius esse: z iō nō pōt ibi esse alia gratia q̄ sit p̄ncipiū illius vnionis: vel sicut disponens nisi per modū dictū. ¶ Ad 8m dōm q̄ hoc q̄ de⁹ ē in aia xp̄i vel in nā assumpta alio mō q̄ in alys creaturis nō est per aliquā dispōnē aduenientē: sed p ipm esse psone diuine qō cōicat nāe humane. ¶ Ad 9m dōm q̄ spūscūs dicit dari de nouo: nō ſm mutationē suam: sed ſm mutationem creature q̄ est in perceptiōe doni ipsius: z ita etiā filius dei dr̄ vni nāe humane nō per mutationē filij dei: sed per mutationē humane nāe: siue exaltatiōez ipsi⁹ nō ad aliqō donū creatū: sed ad ipsuz esse increatū diuine persone.

¶ Utrꝫ gratia vnionis sit idem qō gratia capitis.

Ad secūduz sic ꝓcedit. vī q̄ gr̄a vnionis sit idez qō gr̄a capitis. xp̄s enī dr̄ caput ecclesie ſz q̄ de eius plenitudine oēs accepim⁹: sed plenitudo ei⁹ est ſm q̄ ipse est ꝟnigenitus a pr̄e. vt dicit Jo. p̄. cū ꝟnigit ꝟnigenitus sit a patre p gr̄am vniōis: videt q̄ gr̄a vniōis sit idez qō gr̄a capitis. ¶ Ꝑ. mediū cōicat cū extremis: ſz xp̄s ſm q̄ est caput ecclesie mediū est iter deū z hoies: qz caput viri xp̄s: caput xp̄i de⁹. q̄ est caput ſm q̄ cōicat cum vtroq;. sed hoc bꝫ per gr̄am vniōis per quā est deus z hō. ergo gratia vnionis est gratia capitis. ¶ Ꝑ. xp̄s est caput ecclesie ſm q̄ hoies excedit: sed excedit humanā nāz per gratiā vnionis. ergo est caput per gratiam vnionis.

¶ Sz ꝯ. gr̄a capitis cōuenit xp̄o in cōparatiōe ad alios: sed gratia vniōis in seipso tm̄. q̄ vna nō est alia. ¶ Ꝑ. gr̄a capitis opata est a cōstitutiōe mundi ex quo hoies mēbra ei⁹ esse ceperūt: nō aūt gratia vnionis. ergo vna nō est alia.

¶ Utrꝫ sit eadē gratia capitis. z gratia singularis hois.

Ulterius videt q̄ sit eadem gr̄a capitis z gratia singularis ipsius: qz eadē scia est qua quis est sciēs z alios docēs: z ſm p̄m. 5. etbi. eadē p eēntiā ē vtus q̄ quis in se pfect⁹ est: z iustitia legalis q̄ pficit in ordie ad bonū cōe. q̄ sil'r eodē habitu xp̄s fuit in seipso pfectus: z in alios pfectionē ifluēs. ¶ Ꝑ. gratia ē vita aīe: sed vni⁹ subiecti est vna vita. q̄ z gratia vna. z sic idez qō ꝑpus. ¶ Ꝑ. sic caput cōparat ad alia mēbra: ita alia mēbra ad caput: sed nō distinguit in mēbris xp̄i gratia per quaz pficiunt in se z

Universidad de Deusto
Biblioteca

gratia ſm quã ſunt mẽbra. ergo nec xp̃us dz distingui gra per quã est caput a gra singulari ipsi⁹ ꝫ quã perficit in se. ¶ Sz ō. sicut p adaz itrauit pctm in mũdũ: ita p xp̃m gra t iustitia. Ro. 5. Sz in adã distinguit aliud pctm actuale: qđ est singulare ipsi⁹ a originale qđ trãsfudit in posteros. g̃ t in xp̃o dz alia t alia gra distingui. ¶ P. ad diuersos actus diuersi habitus ordinant: sed alius actus est bñ opari: t alĩ influere. g̃ t alius habitus gre. t sic idem qđ prius.

¶ Utr gratia singularis psone p̃cedat gr̃am vnionis.

Ulterius vr̃ q gratia singularis psone p̃cedat gr̃az vniõis: qz gra singularis psone facit ad cõgruitatẽ vnionis. sed aia q̃ facit ad cõgruitatẽ vniõis corporis p̃us itelligit vniri corpori q̃ ipsa vnita adinuicẽ itelligant vniri diuine psone. ergo sil̃r p̃us ẽt ſm itellectũ est gratia singularis in nã humana q̃ gratia vniõis. ¶ Itez videt q sit p̃us gra capitis: qz p̃us cõsideraꝫ aliquid in se perfectũ q̃ alteri pfectõez largiẽs: ſz gra singularis ẽ qua in se perfectus est. gratia aũt capitis ſm quã perfectionẽ alteri largit. g̃ gra singularis est p̃or q̃ gra capitis. ¶ Itẽ videt q gra vnionis sit p̃or q̃ gra capitis: qz ex hoc est caput q iustificat: sed per fidẽ icarnatõis iustificat: vt supra dictũ est. ergo incarnatio precedit gratiã capitis.

¶ Sz ō. gra capitis optata est ante icarnationẽ. nõ aũt gra vniõis nec gra singularis psone. g̃ gratia capitis est p̃or illis duab⁹. ¶ Itẽ vr̃ q gratia vniõis sit p̃or q̃ gratia singularis: qz ex hoc q fuit vnigenit⁹ a pr̃e fuit plen⁹ gr̃a t veritate: sed vnigenit⁹ a patre fuit per gr̃am vniõis. g̃ graz singularis psone habuit per gratiã vniõis. t sic illa est p̃or.

Respõdeo dõm ad p̃mã qõnez q si gratia vnionis dicat gra habitualis quodammõ disponens ad vnionẽ: sic eadẽ est p eẽntiã gratia vniõis capitis t singularis illi⁹ hois solũ rõne differens: qz inquãtũ perficiebat aiam xp̃i ad actus meritorios: dr̃ gratia illius singularis hois: inquãtũ vero tanta erat bui⁹ gratie copia vt in alios redũdare posset: dr̃ gratia capitis. inquãtũ vo gratiam taz plenã decebat ineẽ assumpte nãe põt quodãmõ dici gra vnionis. Si vo gra dicat volũtas dei gratuita: sic ite p ꝺstat q ẽ vna. Alys aũt modis accipiẽdo graz vniõis ꝺstat q p eẽntiã differt nisi q̃ten⁹ itelligit caput vt deus.

Ad primuz g̃ dõm q q̃uis ex hoc q est vnigenitus bẽat plenitudinẽ capitis: non tñ ipsa vnio est illa plenitudo. ¶ Ad 2ᵐ dõz q ſm aliã rõnẽ deus dr̃ caput xp̃i: t xp̃us viri vt supra dictũ est. Et ꝓterea ipse ſm q est bõ est mediũ: t sapit nãm extremoꝝ: inq̃tũ est deo similior alys hoibus per maiorẽ gr̃am quã habet. ¶ Ad 3ᵐ dõm q non solũ excedit alios hoies ſm q de⁹: sed ſm q pleniorẽ gratiã creatã omnibus alys habet.

Ad secundaz qõnez patet solutio ex dictis. ¶ Et similiter ad duo p̃ma argumenta q̃ ꝓcedunt de vnitate ſm essentiaz. ¶ Ad 3ᵐ dõm q q̃uis gratia mẽbri bẽat diuersas opatiões: non tñ ex hoc q est mẽbri requirit aliqua abũdantior plenitudo: t iõ nõ dislinguit gratia mẽbri a gratia singulari. ¶ Ad q̃rtũ dõm q pctm actuale ade fuit causa originalis in ipso t in alys. Et iterũ nõ sunt respectu eiusdẽ: sed vnũ est per se nãe: alterũ est per se psone: vt in. 2. lib. dictũ est. nõ sic aũt est in' ꝓposito: qz neutra gratia est causa alteri⁹: t vtrũq; respicit persoñ xp̃i mediante humana nã: t ideo nõ opz q differant per essentiã. ¶ Ad qntuz dõm q ſm illos actus quilibet meruit: t etiã in alios influxit. qz merẽdo ꝓ alys satisfecit. t alys gratiam meruit ſm q caput nostrũ dicitur.

Ad tertiaz qõnẽ dõz q iste tres gr̃e xp̃o attribuũt ſm diuersas ipsi⁹ ꝺsideratiões. põt enim ꝺsiderari in se: vel in cõparatiõe ad alios. si in se ꝺsideraꝫ: sic vel inq̃tũ de⁹: t sic attribuit ei gra vniõis: vel inq̃tuz hõ: t sic attribuit ei gra singularis. si aũt in cõparatiõe ad alios: sic attribuit ei gra capitis. t qz p̃us ꝺsideraꝫ aliqs in se q̃ in cõparatiõe ad alios: iõ gra ſm quã est caput sequit alias duas gratias: t qz ois gratia t pfectio bũanitatis ex hoc sibi debeꝫ: qz deo vnitus est hõ ille in psona. g̃ gratia vnionis p̃cedit ſm ordinẽ nature t intellectus gratiã singularẽ: q̃uis simul in eodez tẽpore sint iste tres gratie.

Ad primuz g̃ dõm q aia cõplet rõnẽ bũane nãe: t iõ preintelligit vnio aie ad carnẽ vnioni humane nãe ad deitatẽ: qz p̃us est considerare aliqd in se q̃ alteri vnitũ: sed gratia nihil facit ad rõnẽ bũane nãe: qz inq̃tũ hõ assumptibilis est: t ideo nõ est simile. ¶ Secundũ t tertiũ pz. ¶ Ad quartuz dõm q etiã in antiquis patribus nõ operabaꝫ gra capitis nisi ꝺ q presupponebatur in fide ipsoꝝ gratia vnionis: qz per fidẽ icarnatiõis iustificabant. ¶ Quintũ patet. ¶ Expositio textus.

Ita sanctis (Vo quasi solus tactus) Doc videt eẽ falsuz. qz Origẽ. super Leuit. distiguit q̃q; sensus spũales dicẽs q visus spũalis est vt videam⁹ deuz. auditus aũt vt audiam⁹ q̃ loquit. odoratus p quẽ odoramus bonũ odorẽ xp̃i. gustus vt gustem⁹ eius dulcedinẽ. tactus vt palpem⁹ cũ ioane verbũ vite. hec aũt oia sunt in oibus sanctis. ergo nõ solũ bñt tactuz. Dicendũ q sensus spũales possunt distigui per sil̃itudinẽ ad actus sensus corporaliũ. t sic sunt in oibus scis. vt dicit Origẽ. vel per sil̃itudinẽ ad quasdã ꝓprietates sensuũ ſm q tactus ẽ necessariius. aly aũt nõ. t sic qz in alys sanctis sunt oia q̃ sunt de necessitate salutis: i xp̃o aũt oia simpliciter que ptinẽt ad perfectionẽ gratie: ideo in xp̃o dicuntur oẽs sensus esse: in alys aũt solus tactus. (Quib⁹ datus est spũs ad mẽ.) Cõtra Jaco. p̃. Qui dat oibus affluẽter. dic̃ glo. oia dat nõ in mensura. Et dicendũ q cũ mensura dari põt accipi vel ex largitate dantis: t sic nulli dat cũ mensura: qz oib⁹ dat ex largitate infinita: vl̃ ex capacitate recipiẽtis. t sic dat cuilibet cũ mensura: qz nulli dat vltra q̃ capax sit. vel ſm rationẽ dati. t sic xp̃o non dat cũ mensura: qz gra ei⁹ q̃tũ ad rõnẽ gr̃e nõ est limitata q̃tũ ad rõnẽ gr̃e: sed alys dat cuz mẽsura. vt pz ex dictis. (Nõ ſm eẽntiã sed ꝺ silũtudinẽ) Cõtra. ergo pari rõne petr⁹ põt dici caput: qz quilibet sanctus est aly similis in gra. Dicendũ q sumitur ibi sil̃tudo actiue inquãtũ. s. xp̃s sibi alios assimilat in gra vt dictũ ẽ. qđ aly nõ cõuenit. (Ut quãtũ ad visum hominũ) Videt q hec nõ fuit intentio Ambro. qz per hoc nihil ꝓbaret: sicut etiã dei sapiẽtia ꝓficit ſm q se magis ostendit. Dicẽdũ q q̃uis dei sapiẽtia magis se q̃ p̃us ostendit in aliquibus effectib⁹: tñ ipsa semp credit eẽ eq̃lis: qđ nõ fuit de sapientia xp̃i: qz videbaꝫ q̃q; sapientior q̃ p̃us fuisset. t iõ dicit duo: ad visus hominũ t sensus ostensionẽ. tñ vtrũ aliquo alio mõ ꝓfecerit in sapiẽtia in sequenti dist. dicet.

¶ Si anima xp̃i babuerit sapientiã parem cum deo: t si omnia scit que de⁹. Dist. XIIII.

Hic queri opus est cũ aia xp̃i esset sapiens sapiẽtia gratuita: vtrũ habuerit sapiẽtiã equalẽ deo siue oium rerum sciam habuerit vel bẽat. i. vtr̃ oia sciat q̃ de⁹ scit. Quibusdã placet q nec cũ deo patre bẽat sciam: nec oia sciat q̃ de⁹: qz in nullo creatura equaꝫ creatori. Cuz igit̃ aia illa creatura sit: in nullo equaꝫ creatori. ergo nec in sapiẽtia. Nõ ergo hz cũ deo equalẽ sapiẽtiã: nec scit oia que de⁹. Itẽ si aia illa eq̃lez

habet cũ deo sapiẽtiã. nõ ergo deus in oĩbono maiorẽ hz sufficientiã q̃ ei⁹ creatura. Inducũt etiã auctoritates ad idẽ ꝓbãdũ. Aug. n. ꝓpheta ex psona hois assumpti. Mirabilis facta ẽ scia tua ex me: t nõ potero ad eaz. Quod exponẽs Cassiodorus ait. Veritas bũane cõditiõis ostẽditur: qz bõ assumptus diuine substãtie nõ põt coequari in scia vel in alio. Apl̃us etiã ait. Nemo nouit q̃ dei sunt: nisi spũs dei qui solus scrutatur oia etiã profunda dei. His alijsq; plurib⁹ rationibus t auctoritatib⁹ nitunt̃ qui aiam xp̃i asserunt nec parem cuz deo habere sciam: nec omnia scire que de⁹ scit. Quia si oia scit q̃ de⁹: scit ergo creare mũdũ: scit etiã creare setipsam.

¶ Respõsio qõnũ diffinitiuam cõtinẽs sniam.

Quibus respõdẽtes dicim⁹ aiam xp̃i p sapientiã gratis datã in verbo dei cui vnita ẽ: q̃ de⁹ pfecte intelligit oia scire q̃ de⁹ scit: ꝫ non oia posse q̃ põt deus: nec ita clare ac pspicue oia capit vt de⁹: t iõ nõ equaꝫ creatori suo in scia: etsi oia sciat q̃ t ipse. Nec est eius sapiẽtia equalis sapiẽtie dei: qz illa multo est dignior: dignius q; t pfectius oia capit q̃ illius aie sapiẽtia. Ergo t in scia maiorez hz sufficiẽtiaz deus q̃ illa aia que dignior est' oi creatura. Illud vo Apostoli qđ inducũt. Nemo nouit que dei sunt nisi spũs dei q; solus scrutatur oia: p̃o nobis facit. Mor. n. ait Apostolus. Nos aũt spm̃ dei habem⁹: vt p spm̃ quem habebat dei ꝓfunda se scire ostẽderet. Sz ania illa pre oib⁹ spm̃ dei habuit: cui spũs nõ est datus ad mẽsurã: vt ait Jo. euãgelista. Bona igr̃ spũsci sine mensura habuit. igit̃ t sapiẽtiã. Oia ergo sciuit aia illa. Si. n. q̃dã sciuit t q̃dã nõ: nõ sine mẽsura sciam habuit: ꝫ sine mẽsura sciam habuit: scit igit̃ oia. Fulgẽtius ẽt i sermõe quodã multa iducit qbus asserit aiaz illã rerũ oiuz sciam bñe vtens auctoritatib⁹ Apl̃i dicẽtis. In quo sunt oẽs thesauri sapiẽtie t scie absconditi. Qđ etiaz rõne põt ꝓbari sic. Nihil scit aliquis qđ eius aia ignorat. sed xp̃s ſm oiuz concessionem oia scit. ergo aia eius oia scit. Ad id vero qđ dicũt. si scit omnia. igit̃ scit creare mũdũ vel seipsaz: respõdem⁹ q sciam hz creandi mũduz: sed nõ potentiã: t creandi aiaz: t scit quõ deus ipsam creauerit. habet sciaz ergo sui create: nõ sui creande: qz nõ est creanda sed creata.

¶ Quare deus nõ dedit illi potentiã vel sciam.

Si vo queriꝫ q̃re de⁹ nõ ei dederit potentiã faciẽdi oia vt sciam: respõderi põt: qz nãliter capax est scie: t ideo ei id cõgrue datũ ẽ sine mẽsura cui⁹ ipsa

nãliter capax est. Nõ ẽ aũt ei datuz posse facere oia que deus fecit: ne aia oipotẽs: t p hoc de⁹ putaretur. Verũtñ forte nec potẽtiã faciẽdi oia ei deus prestare potuit: etsi potẽtiã faciẽdi aliq̃ que nõ põt facere. Scit igitur t aia xp̃i oia que scit in verbo dei: qđ liquidius t p̃sentius omni creatura cõtemplaꝫ vt ei vnita: in quo ẽt angeli t que dei sunt t que futura sunt cognoscunt.

¶ Quõ itelligẽda sũt ꝟba Ambrosij sup Lucã.

Sed si anima illa non habet tantã potentiam quãtã t deus: nec bõ assumpt⁹ quantaz t deus: quõ ergo intelligitur illud Ambrosij super Luc. vbi angelus ō nascituro filio virgis ait. Hic erit magn⁹: t filius altissimi vocabitur: nõ ideo inquit erit magn⁹ q̃ ante partũ virginis magn⁹ nõ fuerit: sed qz potẽtiã quã dei filius nãliter habz homo erat ex tẽpore accepturus: vt vna sit psona bõ t de⁹. Ecce aperte dicit q bõ erat acceptuus ex tẽpore potẽtiã quã habuit dei filius naturaliter. Sz si homo accepturus illã potẽtiã erat. ergo vel persona vel nã hominis. Sz psona nõ: qz semper habuit t habet. ergo natura. Si nã. ergo anima. Nam de carne constat q accipere nõ posset. Ad qđ dicimus illud esse accipiẽduz de persona: sed nõ inquãtũ est dei: imo inquãtũ est hominis psona. Una est. n. psona dei t hominis: filij dei t filij hois: que inquantũ est dei persona semp naturaliter oipotẽtiã habuit. sed inquantũ est hois nõ semp fuit. Illa ergo persona que semp fuerat dei futura erat hois persona. t ſm hoc q futura erat hois persona acceptura erat ex tempore potentiã quã naturaliter t semp habuerat inquãtũ dei psona. Scõz hanc distinctionẽ illud t similia sane accipi possunt. Que distinctio in pluribus questionũ articulis est necessaria aduersus quozũdã perplexam verbositatez. Sed cũ de rebus constat in verbis fruſtra babetur controuersia.

¶ Postq̃ determinauit magister de plenitudine pfectionis xp̃i quãtũ ad gr̃am t sciaz. Dic cõparat pfectionẽ xp̃i ſm q est hõ ad perfectionẽ diuinã. Et diuidit i duas partes. Primo cõparat pfectionẽ aie xp̃i ad pfectionẽ diuinaz q̃tũ ad sciam. Scõo q̃tũ ad potẽtiã. ibi (Si vo q̃riꝫ q̃re) Prima diuidit in duas. Prio mouet qõnez. Scõo determinat eã. ibi. (Quibusdaz placet.) Et hec para diuidit in duas. Primo ponit determiationẽ alioꝝ. Scõo determinationẽ suã. ibi. (Quibus respõdẽtes dicim⁹.) Et circa ā tria facit. Primo respõdet ad qõnẽ: t soluit rõnes ꝓ p̃ma determinatiõe ꝓstas. Scõo ꝺfirmat suã determiatiõez. tũ p rõnẽ ab alys inducta q̃ est ō eos. ibi. (Illud vo apponi.) Tũ ẽt per auctoritatẽ. ibi. (Fulgẽti⁹.) Tum ex rõne. ibi. (Qđ ẽt ex rõne ostẽdi põt.) Tertio docet euitare qđam inconueniẽs: ad qđ illi iducebant si aia xp̃i oia sciret. ibi (Ad id vo qđ dicũt.) (Si vo q̃riꝫ.) Dic cõparat aiam

Universidad de Deusto
Biblioteca

xpi ad deū fm potentiaz. Et tria facit. Primo determiat veritatē. Scdo obycit in cōtrariū. ibi. (Sed si illa ania) Tertio soluit. ibi. (Ad qō dicim⁹.) Questio. I.

HIc querunt ql̄tuor. Prio quā sciam habuit. z qz habuit diuinā z hūanā. de dīna in p̄li. dictū ē. Propter hoc z⁰ q̄rit de pfectiōe hūane scie ipsi⁹ qua videt verbū. Tertio de pfectiōe scie ipsi⁹ qua videt res in ꝓprio genere. Quarto de ipsius potentia.

¶ Utr in xpo sit aliq̄ scientia creata.

A primuz sic ꝓcedit. vī q in xpo nō sit aliq̄ scia creata. vbi enī ē cognitio pfecta nō ē op⁹ cognitiōe iperfecta: sicut q scit aligd p demōstratiōnē nō idiget scire illud p syllogismū dialeticū: iz ois cognitio creata est iperfecta respectu scie dine. q̄ cuz in xpo sit scia dei icreata. vidē q nō opz ponere in ipso aliquā aliā sciam. ¶ P. lumināre min⁹ offuscaī p lumiare maius. sed scia nō solū se bz vt lux: iz vt lumiare illuminās. q̄ scia mior offuscaī p sciaz maiorē. z ita scia creata nō dz eē in eodē cum scia icreata dei. ¶ P. ois pfectio ē nobilior pfectibili: sed ois scia est perfectio scientis. cum igitur nihil creatū sit nobilius anima christi: nulla creata scientia est in eo.

¶ Sed ↄ. plus ꝺuenit nā sensitiua z intellectiua in hoīe q̄z nā diuina z hūana in xpo: sed cognitio itellectiua in hoīe nō excludit sensitiuā q̄ est minus pfecta. ergo nec dīna cognitio in xpo excludit humanā. ¶ P. nō est suba sine sua opatiōe. vt dicit Dama. z pbs. sed in xpo est itellect⁹ creatus. s. aīa rōnalis. q̄ z cognitio creata q̄ est ei⁹ operatio.

¶ Utr scia creata vl̄ cognitio i xpo sit act⁹ tm̄ vl̄ act⁹ z bit⁹.

Ulterius vī q si est i eo aliq̄ cognitio creata q illa nō sit habit⁹ sed act⁹ tm̄. Ad Heb. z. dicit glosa: q nā mētis hūane nāe in xpo nihil est altius vel excellentius: sed q̄dā creature pp sui pfectionē nō idigēt aliquo habitu ad cognoscēdū: sicut angeli. vt dicit Maxim⁹ sup ce. ierar. Dio. q̄ multo min⁹ aīa xpi. ¶ P. aīa xpi ē nobilior tota q̄z itellectus agēs alicui⁹ alteri⁹ hois: sed itellectus agēs nō facit opationē suā mediante habitu aliquo. ergo nec aīa xpi aliqua habituali scia cognoscit. ¶ P. vires nāles nō exeunt in actū mediāte aliquo habitu: sicut pz in caloze ignis: sil̄r nec deus: sed anima xpi magis accedit ad dei similitudinē q̄z aliq̄ res creata. ergo z ipsa non habet operationē cognitionis mediante aliquo habitu.

¶ Sed cōtra. xps assumpsit integre naturā nostrā: sed de integritate nature est itellect⁹ possibilis. q̄ assumpsit itellectū possibilē: iz possibilis itellect⁹ nō itelligit pfecte nisi perficiaī aliquo habitu. q̄ cū xps pfecte intellexerit: in eo fuit habitualis scia. ¶ P. xps vere dormiuit: nec tunc aliquid amisit eoz que sciuit. cū ergo scia dormiētis sit scia in habitu. videī q xps habuit habitualem sciam.

¶ Utr aīa xpi mediante aliquo habitu cognouerit vbū.

Ulterius vī q aīa xpi mediāte aliq̄ habitu non cognouerit vbū. ad cognitionez. n. nō regrit aliud nisi vt cognoscibile cognoscēti vniaī. sed vbū vnitū est aie xpi nō mediāte aliq̄ habitu. q̄ cognouit verbū nō p aliquē habitū. ¶ P. habit⁹ scie ꝺsistit ex spēb⁹ q̄ sūt sil̄itudines rez cognitaz: iz aīa xpi nō videt vbū p aliquā sil̄itudinē iz p sciam. q̄ nō cognoscit ipm p aliquē habitū creatuz. ¶ P. pp qō vnūqdq illud magis. igit si cognoscit aīa xpi verbū mediāte aliq̄ alio: ille habit⁹ magis cognoscit vbū: z erit ei magis ꝓximus q̄z aīa xpi: qd est inconueniens.

¶ Sz ↄ. glia cozrīdet gr̄e: iz i xpo fuit habit⁹ gr̄e. q̄ z habit⁹ glie. sed tota glia ꝺsistit in visiōe vbi. vt dic Aug. q̄ aīa xpi aliq̄ habitu cognoscit vbū. ¶ P. eiusdē nāe est ania xpi z aīa nostra: sed aīa nr̄a nō pōt ꝓtingere p nālia sua ad videndū deū. ergo nec aīa xpi. z ita opz q̄ sit aliquid supadditū nature quo videt deū. ergo videt mediāte aliquo habitu.

¶ Utr oz i xpo pōere aliū bitū q̄ cogīscit vbū: z q̄ res iverbo.

Ulterius vī q oporteat aliud habitum scie ponere q̄ cognoscit verbum: z quo cognoscit res in verbo. verbū. n. repsentat res que in eo cognoscunt: sicut speculū species i eo resultātes: sed q videt speculū nō tm̄ ipsimilē in eo silitudo speculi: sed etiā rerū similitudines in speculo resultātes. q̄ z in eo qui videt res in verbo opz ponere aliū habitū speciez rerū visaruz in verbo z ipsius verbi. ¶ P. ois scia est fm assimilationē scientis ad rem scitaz: vt dicūt phi. si igit aliquis videt res alias in verbo: opz q̄ intellect⁹ assimilēt illis reb⁹. z sic cū habitus cognitiuus cōsistat in p̄dicta assimilatione que est per spēs itellectuales: sequit idem qō ꝓius. ¶ P. ponamus q̄ aliqs videns in verbo desinat videre verbū: sicut Paulo cōtingit. vt dicit: cōstat q̄ iste non obliuiscit eoz̄ que videt in verbo. ergo cognoscit ea. nō in verbo' q̄ nō vidit verbuz. ergo cognoscit ea in spēb⁹ ꝓprys. z sic idem qō ꝓus.

¶ Sed contra. vbi vnū ꝓpter alterum ibi tm̄ vnuz. vt dicit' pbus. sed qui videt res in verbo non cognoscit eas nisi per verbū cognitū. ergo nō est ibi nisi vn⁹ habitus. ¶ P. vbi est vnus actus nō sunt plures habitus: sed codē actu cognoscit anima verbū z ea que videt in verbo. ergo non est ibi quantum ad hoc diuersus habitus.

¶ Utr ꝑter sciaz quā bz de reb⁹ in vbo bēat aliā de reb⁹.

Ulterius videt q̄ ꝓeter banc sciam qua cognoscit res in verbo nō babeat aliam sciam in rebus. vnius enīz z fm idem z respectu eiusdem est tm̄ vna perfectio. sed xps fm humanā naturā habet cognitionez in verbo de rebus creatis. ergo ipse fm humanā naturaz nō habet earundē rerū aliam cognitionez vel scientiam.

¶ P. i. Lozin. iz. Cū venerit qō perfectū est: euacuabitur qō ex pte est. sed cognitio qua cognoscunt res i verbo est pfecta respectu alterius modi cognitionis rerū. ergo cum ipsa nō est alia in christo cognitio. ¶ P. ꝓpter hoc q̄ christus habet visionē comprehēsozis nō ponitur in eo fides que est viatozis cognitio diuinoz̄: sed sciētia rerū in verbo est ꝓpziū comprehensozis. ergo cū ea nō opoztet ponere aliam cognitionē que cōpetit viatozibus.

¶ Sed ↄtra. cognitio matutina in angelis: qua cognoscūt res i verbo: nō excludit vespertinā: qua cognoscūt res in ꝓpria natura. sed anima xpi perfectior est in cognoscēdo q̄z aliquis angelus. ergo z ipsa bz duas cognitiōes. ¶ P. plus distat a perfectiōe cognitiōis in verbo cognitio sensitiua q̄z cognitio intellectiua in ꝓprio genere: sed cognitio in verbo nō excludit in xpo sensitiuā cognitionē. ergo multo minus cognitionē rerum in ꝓprio genere.

Respondeo dōm ad p̄mā questionē q cuz in xpo sit vna persona z due nature: considerandum est vtrum ea que attribuunt christo pertinēt ad rationē persone: vel ad rationē nature. z siquidē ad rationem persone: sic oportet in christo illud tm̄ vnū ponere: sicut vnum tm̄ esse: vnū suppositum: vna ypostasis. z sic de alys. Si aūt pertinet ad naturaz: aut ad alterā tm̄: aut ad vtrāq̄z. si ad alteram tm̄: sic iteruz est vnum tm̄. sicut vna imensitas: z vna aīa. si aūt ad vtrāq̄z. sic qz nature in xpo sunt integre oportet ponere talia esse duo: sicut duas voluntates: duo libera arbitria. vnde cuz scientia pertineat ad diuinam naturā z humanā. oportet in christo ponere duas scientias: vnam creatā: z aliam increatam.

Ad primū q̄ dōm q scia est de bis que cōsequūtur humanā naturā fm aiam que est pars eius: vnde licet in xpo sit scientia diuina que est pfectissima: tm̄ ea nō formaliter ꝓficit hūana nā: z ideo oportet creatam cognitionē vel sciam in ea ponere. ¶ Ad zm dōm q diuersa luminaria per radios suos sunt nata informare easdē res: z sunt eiusdez rōnis in illuminādo. vnde effectus minozis lucis nō ꝓcipiī: qz sensus replet lucem maiozi. sed scia creata z increata nō sunt vnius rōnis nec idē informār: z ideo nō est simile. ¶ Ad 3m dōm q nihil ꝓhibet aligd esse dignius alio fm quid: qō est indignius simpliciter. sic ēt color corporis xpi fm qd est dignior ipso corpore ingītū se bz ad ipm: sic actus ad potētiā: cū sit forma accītalis ipsius: tm̄ corpus xpi est dignius simpl̄r. z sil̄iter

Ad secundā qōnez dōm q nulla po⁹ passiua pōt in actū exire nisi completa per formā actiui per quā fit in actu: qz nihil operaī nisi fm q est in actu. impressiones autem actiuoz possunt esse in passiuis dupl̄r. vno modo per modū passionis: dū. s. potentia passiua est in transmutari. alio modo per moduz qualitatis z forme: qñ ipressio actiui iam facta est cōnaturalis ipsi passiuo: sic etiā ꝓbs in predicamētis distinguit passionē z passibilē qualitatē. sensus aūt potētia passiua est: qz nō pōt esse in actu oium ad que se extēdit sua operatio per nām potētie. nō enī potest esse aligd qō actu habeat omnes colores: z sic patiēdo a coloribus fit in actu: z eis assimilaī: z cognoscit eos. Sil̄iter ēt intellectus est cognoscitiuus oium entiuz: qz ens z vnum cōuertunt: qō est obm intellectus. nulla aūt creatura pōt esse in actu totius entitatis: cū sit ens finitū. boc enīz soli⁹ dei est: qui est fons oium entiū: oia quodāmodo in se prehabens: vt dicit Diony. z ideo nulla creatura pōt itelligere sine aliquo intellectu: qui sit potētia passiua: idest receptiua. vnde nec sensus nec intell's possibilis opari possunt nisi per sua actiua perficiant vel moueant. sed qz sensus nō sentit nisi apud pītiam sensibilis: ideo ad eius opationē pfectam sufficit impssio sui actiui per modū passionis tm̄. In itellectu aūt regritur ad eius pfectionē q̄ impressio sui actiui sit in eo nō soluz per modū passionis: sed etiā per modū q̄litatis z forme ↄnaturalis perfecte. z hāc formā habitū dicimus. Et qz qō est nāle firmiter manet: z in ꝓmptu est homini vti sua nāli vture: z est eidez delectabile: qz est nature ꝺueniēs: ideo habitus est difficile mobilis sic scia. z eo potest homo vti cuz voluerit: z reddit operationē delectabilē: sic autē in sensu visus est duplex actuum. vnū quasi p̄mū agēs z mouens: vt lux. aliud q̄si mouens motū: ficut color factus visibilis actu per lucē: ita in intellectu est q̄si p̄mū agens lumē intell's agentis: z quasi mouēs motū spēs per ipm facta actu intelligibilis: z ideo habitus itellectiue partis conficiī ex lumine z specie itelligibili eoz̄ que per spēm cognoscunt: qz igit intellectus xpi pfectissimus fuit in cognoscendo. oportebat q̄ in xpo habitus esset quo cognosceret: vt sic impressio actiui non solū eēt in ipso ꝓ modū passionis: iz etiā per modū forme.

Ad primū ergo dōm q homo indiget ad intelligē dū lumine itellectuali. z in naturali cognitione rerū nālium: vt per ipsuz fiant itelligibiles actu: cū sint intelligibiles in potētia: z in cognitione supernaturali: vt per lumē infusuz ad ea que sunt supra se eleuetur: angelus aūt nō indiget habitu in cognitione nāli: qz non abstrahit a fantasmatibus species: sed habet eas innatas: indiget tm̄ eo in cognitione supnaturali. vnde dī Job. z5⁰ Numqd est numerus militū eius: z super quē nō fulget lumen illius. z iō angeli in cognitione naturali nō indigent habitu fm q̄ ad habitū requiriī lumen. Exigitur autē fz q̄ requiriī spēs rerū ꝓpter hoc: qz habēt esse limitatū. vnde dicīt in libro de causis: q̄ omnis intelligentia est plena formis. aīa aūt xpi q̄ sit superior angelis non habet ex natura aīe: qz sic quelibet aīa esset superioz angelo: sic nec corpus eius habet ex natura corporis q̄ sit nobilius nostris animabus: sed bz ex vnione. vnde oia que superaddūtur a deo in aīa xpi z in angelis sunt eminentius in anima xpi q̄z in angelis. ¶ Ad 3m dōm q anima intellectiua comparatur ad res intelligēdas dupl̄r. Uno modo vt faciēs eas intelligibiles actu: qz non omnes res ꝓout sunt in sua natura: sunt actu intelligibiles: sed soluz res imateriales. vnde z res materiales intelligibiles efficiunt per hoc q̄ abstrahunt a materia particulari: z a conditionibus eius: vt sic quodāmodo intellectui qui imaterialis est assimilentur. Alio modo comparatur ad res vt cognoscēs eas. z fz hoc oportet q̄ sit similis ipsis rebus: vt ꝓpriam rōnez cuiuslibet rei de ea determinatam cognitionē habeat. ad hoc aūt q̄ aligd assimilet multa sufficit q̄ habeat in actu illam solaz formā: fm quā dicīt esse silitudo: sicut per calozem ignis multa sibi assimilat: iz ad hoc q̄ aliquid sit simile multis opz q̄ actu oium illoz multoruz formas habeat: sicut si in pariete sint diuersarū rerum similitudines. z ideo anima intellectiua pōt facere oia intelligibilia per vnaz nām luminis: quā actu habet sine hoc q̄ aliquid aliud ab alio recipiat. z ideo potentia qua hec efficit est simpliciter actiua. z dicīt itellectus agens: qui nō operaī aliquo habitu mediāte. sed cū essentia anime sit limitata: nō pōt per eam assimilari omnibus quiditatibus rerū intellectaruz. vnde oportet q̄ ista assimilatio compleatur per hoc q̄ aliquid aliunde recipit. z ideo potētia qua perficitur quasi passiua est fm q̄ omne recipere dicīt pati. z vocatur possibilis intellectus: qui operaī aliquo habitu mediante: q̄uis aūt possibilis intellectus in xpo sit nobilior simpl̄r ex vnione q̄z intellectus agens in nobis: tamē non est nobilior ex ratione potētie: sicut nec sensus eius nobilior est intellectu nostro ex ratiōe potentie. vñ non sequitur q̄ si intellectus agens in nobis non est subiectum alicuius habitus q̄ nec possibilis intellect⁹ in christo. ¶ Ad tertium dicendum q̄ potentie naturales operantur circa aliqua determinata. vnde possunt fm naturam suam eē in actu simpliciter respectu illorum: z ideo non oportet q̄ eis aliquid addatur ad ꝓducendum suum effectū. sed aīa humana bz opationem circa ens simpl̄r: z ideo cū habeat possibilitatem in suo esse: opz q̄ eius possibilitas perficiatur per aliquid additum ad hoc q̄ operetur.

Ad tertiā qōnem dicēdū q̄ habitus sciētie ex duobus cōsistit: vt dictū est. s. ex lumine intellectuali: z ex similitudine rei cognite. in cognitione autez qua anima xpi vel quelibet anima videt verbuz per eēntiam non potest esse habitus q̄tum ad spēm que sit similitudo cogniti: cū enim omne qō recipitur in aliquo sit in eo per modū recipiēti: eēntie dine silitudo nō pōt in aliq̄ creatura recipi: q̄ pfecte repñtet ipsaz ꝓ infinitā distātiaz creature ad deū. Et ide ē q̄ illō qō ē in deo vnū z simplex creature diuersis formis z pfectiōib⁹ repñtāt: vnaq̄z earū deficiēte a pfecta repñtatiōe dine eēntie. silitudo aūt alic⁹ rei recepta in videte nō facit eū videre rē illā nisi pfecte eā repñtet sic silitudo coloris in oculo exīs nō facit videre lucē pfecz: qz i colore nō ē nisi q̄dā obūbrata ꝓcipatio lucis. z iō q̄uis intell's cogīceret vbū p silitudinē aliquā: nō diceret videre eēntiā vbi. z ita pz q̄ aīa xpi z q̄libz alia aīa q̄ videt vbū p eēntiā nō videt ipm mediāte aliq̄ silitudine. silr nō pōt ex pte lumis in illa visiōe eē habit⁹ q̄tuz ad effectū lucis itellectualis cui⁹ est itelligibilia facere in actu: qz res imāles fz se sūt itelligibilia in actu. sz oz q̄ sit ibi q̄s ad aliū effectū q̄ ē pficere itelz polez ad cogīcēdū: qō in nobis faciūt spēs illumiate lumie itell's agētis. sz qz illa visio excedit oēz facultatē nāe create: iō ad illā visionē nō sufficit lumē nāe: sz opz vt superaddat lumē glorie.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad primū ergo dōm q nō eadē est vnio qua vnit vbuz aie xpi in psona: z qua vnit ei vt visibile videti: qz vnitur corpori in psona: nō tn videt a corpore. z ideo licet in vnione illa qua vnitur aia vbo in persona nō cadat aliqd mediuz. nō tn opz q in visione nō cadat aliqd mediuz. nō qdem dico mediū: sicut in quo videtur vt speculuz vel spēs: sz sicut sub quo videt: sicut lumē. ¶ Ad 2m dōm q habitus scie nō tn ꝓsistit in spēb⁹: sed ēt in lumine: vt dctn est. ¶ Ad 3m dōm q illud lumen nō est quid subsistēs: vt possit vniri vbo quasi cognoscēs vbum: sed est illud quo assimilat aia vbo formaliter vt possit in visionē vbi sicut in gra est similitudo quedam aie ad deuz: z hec est nobilior q in fm quid z nō simplr: vt dctn est.

Ad quartā qōnez dōm q illud in quo aligd videtur est ratio cognoscēdi illud qō in eo videt. Ratio aūt cognoscēdi est forma rei intellectuz est cognita qz per eaz fit cognitio in actu. vñ sicut ex materia z forma est vnū esse: ita ratio cognoscēdi z res cognita sunt vnū cognitū: z ꝓpter hoc vtriusqz intellectum bō est vna cognitio fm habitū z sz actū. z ita nō est alius habitus quo cognoscit vbuz: z ea que in vbo videt: sic nec alius habitus quo cognoscitur mediū demōstrationis: z ꝓclusio fm

Ad primuz (q mediū ad ꝓclusionē ordinatur. ergo dōm q qñ videt res in speculo spēs istarū rerū nō imprimunt a rebus in sensuz: sed a speculo. vñ imprimunt oēs iste spēs in sensum vt concluse in vna specie speculi: nō qz sit alia spēs speculi: z alia spēs rei vise in speculo. sed in visione vbi non imprimit aliq̄ similitudo a vbo in aiam: per quā videat: vt dctn est: sz ipsum per essentiā suā aie vnit. z ideo in ipsa essentia vbi videt alie res: qz essentia vbi bz rōnem speculi que fit in visu a speculo. ¶ Ad 2m dōm q aia assimilat rebus quas cognoscit in vbo nō per aliquas formas illaruz rerū impressarū in aia: sed per hoc q vbuz ipm efficit vt forma aie videnti inēsse videt ab ea: z ipsum vbuz est similitudo oium illarū rerū. ¶ Ad 3m dōm q sicut abeuntibus rebus sensibilibus remanēt impressiones rerū fm quas est imaginatio: ita ēt abeunte vbo in ipso qui desinit videre vbuz remanet impressio in anima eius a verbo per quam cognoscuntur ea que in verbo videat per species illarum rerum: z hec erit quasi reliquie preterite visionis.

Ad quintaz qōnez dōm q fm phm in. 3°. de aia intellectus possibilis est in potentia ad oīa intelligibilia. omne aūt qō est in potētia ad formā aliquā remanet impfectū nisi illa forma fiat in eo. vnde cuz intellectus xpi nō sit impfectus: opz q forme rerū: ad quas intellectus possibilis est in potētia: sint descripte in eo. sz fm q cognoscit vbuz nō depingit in eo: neq; similitudo vbi: neq; res que vident in vbo: vt dctn est. vnde opz q preter visionē qua videt res in vbo habeat aliaz sciam de rebus fm q cognoscit eas per ꝓprias similitudines in ꝓpria natura. z sic habemus tres sciētias xpi. Una est diuina: que est increata. Alia qua cognoscit res in vbo z vbū ipm: que est sciētia comprehēsoris. Tertia qua cognoscit res in ꝓpria natura: que cōpetit ei fz q est bō in solis nālib⁹ cōsiderat⁹.

Ad primuz ergo dōm q iste due sciētie vltime nō sūt vnius rōnis nec vnius speciei: z iō nō est inconueniēs q sint in eodem nō rone eiusdez. ¶ Ad 2m dōm q verbuz Apli intelligēdū est de pfecto z imperfecto in eadez specie. nō tn est inconueniens q in eode sint perfectiones: quarū vna sit maior altera diuersaz specierum. ¶ Uel dōm q scientia rerū in ꝓprio genere non habet aliquā imperfectionem ex parte cognoscētis. vnde ēt in beatis est: quāuis sit inferior illa scientia qua videntur res in vbo ꝓpter ignobilius mediuz cognoscendi. vnde non est simile de fide que importat impfectionem ex parte credentis. ¶ Et per hoc patet responsio ad tertium.

¶ Utrū aia xpi videndo vbuz comprehēdat ipm.

Ad secundū sic ꝓcedit. videt q anima xpi vbuz videndo comprehenderit. Sicut enim dicit Jsido. trinitas sibi soli nota est z homini assumpto. sz visio qua deus videt soli deo ē cōueniēs: z nulli alij pure creature est visio comprehēsionis: ergo homo assumptus cōprehendit trinitatem. ¶ P. maius est vniri deo q̄tum ad eē psone q̄ q̄tū ad visionē. sed sic dicit Damas. tota diuina natura vnita est carni in psona filij: q̄ multo fortius tota diuina natura vnita est aie per modū visibilis: z ita aia xpi cōprehēdit deitatē vbi. ¶ P. vbū est simplex nō diuisibile. sz simplex nō pōt ab aliquo capi quin cōprehēdat: qz non pōt esse partim intra capiente z partim ex. cuz igit aia xpi vbuz videndo capiat: videt q ipsum comprehēdat.

¶ Sed cōtra. fm Aug. illud ꝓprie cōprehēdit cuius fines cōspiciunt. sed vbi cuz sit infinitū fines conspici nō pñt: ergo nō pōt comprehēdi ab aia xpi. ¶ P. nulla potētia substantie finite est infinita. sed aia xpi cū sit creata est substātia finita: ergo omnis vtus eius est finita: ergo z capacitas eius. sz capacitas finita nō comprehēdit infinitū: cū igitur vbuz sit infinitū nō potest comprehēdi ab aia xpi.

¶ Utruz in vbo cognoscat oia que cognoscit vbū.

Ulterius vī q in vbo non cognoscat oia que cognoscit vbū. Matth⁹. 24. De die illa nemo scit neq; filius: sz solus pr. sz nō logtur de filio fm diuinaz nām fm quā bz eandē sciam cū pre: g̃ logtur de filio fm humanā nām: g̃ xps fz aiam nō scit oia que scit deus. ¶ P. de scit infinita: sz aia xpi cū sit finita nō pōt comprehēdere infinita: g̃ nō oia scit que deus scit. ¶ P. ex infinitate diue potentie est q pōt infinita facere. sz aia xpi nō comprehendit infinitatē diue potētie: g̃ nō cōprehendit oia que deus pōt facere. sz deus scit oia que pōt facere: g̃ aia xpi nō bz sciaz oium que scit deus. ¶ P. quāto aliqs intellis est altior: tāto pōt ex vno plura cognoscere. z ꝓpter hoc dr scia supioꝝ cē ylioz q̄ inferioz in li. de cau. z a Dio. sz intellis diuinus est altioz in infinitū q̄ aia xpi: g̃ in infinitū plura pōt ex seipso cognoscere q̄ aia xpi ex visione vnius dine eētie.

¶ Sed ℨ. Apoc. 5. Dignus est agnus qui occisus est accipe diuinitatē z sapiaz. glo. idest oēm cognitionē. g̃ cuz agnus sit occisus fm humanā nām: videt q xps fm humanā natura oēm cognitionē habeat. ¶ P. nullū bonuz est q aia xpi nō amet: qz bz pfectam charitatez. sed nō amatur nisi cognitū: ergo nullū bonū est qō nō cognoscat. sz omne qō est in q̄tum est bonū est: ergo cognoscit omnia.

¶ Utrū cognoscat oia ita limpide sicut vbuz.

Ulterius videt q cognoscat oia ita limpide: vt de⁹. limpiditas enī visiōis impedit per obscuritatē po⁹ videtis aut ipsius medy: sz in po³ intellectius xpi nō ē aliq̄ obscuritas cū ei⁹ aia sit speculū clarissimū z mundissimū. mediū aūt ē idē in q̄ videt de⁹ z ipsa aia xpi. l. ipsa eētia diua: g̃ aia xpi nō min⁹ limpide videt q̄ de⁹. ¶ P. si de⁹ magis limpide videt q̄ aia xpi: limpiditas in infinitū limpiditatē excedit. sz iter infinite distātia pñt esse infinita media: g̃ pñt eē infinite creature magis limpide cognoscētes q̄ aia xpi. ¶ P. lipiditatis defect⁹ in intelligēdo ꝓcigit ex B q vtus intellectiua nō pōt sufficiēter supra rē intelligēdā: siue ꝓcingat ex excellētia rei intelligēde ad quā nō ptingit intellis: siue ex defectu ei⁹: qz intellis agēs nō pōt pfecte eis dare rōnē intelligibilis: sic sunt ea que nō habēt eē pfectū sic tēpus z motus. sz aia xpi sufficiēter pōt sup oēm naturā creatam: ergo oia que in vbo videt: videt in termino limpiditatis: g̃ de⁹ non magis limpide videt q̄ aia xpi.

¶ Sed ctra. quāto magis visus est acutioz tāto visio limpidioz. sed visus diuinus est in infinitū acutioz z potētioz in itelligendo q̄ visus anime xpi: ergo in infinitū limpidi⁹ vider. ¶ P. maioz lux maioz visionis claritatē causat. sz lux increata qua videt de⁹ in infinitū est maioz q̄ lux creata intellis xpi: ergo deus in infinitū limpidius videt.

¶ Utrū vno intuitu oia videat q̄ cognoscit in vbo.

Ulterius videt q anima xpi nō vno intuitu oia videat que in vbo cognoscit: qz sic dicit phs scimus plura: intelligimus vo vnū. sed nō videt aia xpi aliqua in vbo nisi intelligēdo: ergo nō pōt vno intuitu oia videre. ¶ P. anima xpi in vbo videt oia que videt verbuz. sed vbuz videt infinita: ergo z aia xpi videt infinita. si igitur sil actu oia videret que ibi videt esset ptransire actu infinita: qō non contingit. ¶ P. q̄titas vtutis cōmensurat operationi. sed aia xpi est finita: ergo nō potest in operationem infinitam nec in infinitas operationes sil. sed si oia infinita videt sil aia xpi diuersis opationibus fm diuersa oba habet infinitas opationes sil. si aūt vna opatione habet infinitam opationē: qō est impoſe: ergo nō videt actu omnia sil que videt in vbo. ¶ P. angeli beati non vident simul actu quicquid vident in vbo: vnde z vnus alium illuminat. sz visio qua anima xpi videt in vbo est similis illi visioni: ergo non omnia simul videt in verbo.

¶ Sed ctra. phs dicit in p ethi. q felicitas non consistit in habitu sed in opatione. sz xps est perfecte felix z beatus: ergo est in actu oium eoz que cognoscit. ¶ P. quecūq; cognoscunt: cognoscunt vel habitu vel actu. sed xps non videt per aliquē habitū speciez ea que videt in vbo. si ergo nō videt actu nullo modo cognoscit nisi in potētia. ¶ P. quecūq; vident in vna specie sil vident: sicut homo simul videt q̄titatem z colorem. sed oia que videt anima xpi in vbo: videt in vna essentia vbi quasi in vna specie: ergo aia

Rñdeo (christi omnia simul videt.
dōm ad ꝑmā qōnem q illud ꝓprie comprehenditur qō attingit ab itellectu fm totam rōnem sue cognoscibilitatis. z hoc est fines eius conspici: nō qdem rei: qz sic deus seipm nō comprehēderet: qz fines nō bz. sed qz fm oēm rōnem qua cognoscibilis est seipz cognoscit: ideo comprehēdere seipm dicit. z qz vnū qōq; est cognoscibile fm q est ens: ideo dicta comprehēsio cōtingit qñ adequatur ad essentiā rei efficacia intellis itelligēdo. cū aūt intellectus duo habeat in intelligēdo. s. lumē itellectuale quo intelligere potest: z sil itudinē rei intellecte qua sua itellectualis operatio determinat ad hāc rem cognitam: qō cū qz bozū excedat a re fm q est in suo esse: intellis illam rez nō comprehēdet. sed in hoc differt: qz si excedat res sil itudinē intellis: qua rem ipsaz itelligit: tūc intellis nō attingit ad videndū essentiā illius rei: qz vt dctn est: per sil itudinez illam intellis determinat ad rem cognitā. sicut si species itelligibilis repñtaret boīem in q̄tum est sensibilis: z non in q̄tum est rōnalis: tūc enī nō videt essentia boīs. quocū qz enim subtracto de essentialibus rei remanet essentia alterius speciei. si aūt res excedat lumen intellis z nō spēm: tunc videbit qdem essentia rei: sed nō modo pfecto vt cognoscibilis est: eo q vt dctn est ex lumine intellectuali est efficacia intelligēdi. sed qz esse qō recipit in creatura deficit ab eminentia esse creatoris: ideo oīs intellis creatus cognoscēs deuz per sil itudinē aliquaz siue impressam siue a rebus acceptam nō videt essentiā dei. sz ad hoc q videat deuz opz q ipsa dei essentia cōiungat itellectui vt forma qua cognoscit determinate qō est in oībus beatis. sz qz lumen intellectuale facit intelligētē simplr: ideo opz q oīs intellis intelligat per lumē qō sit in ipso. vñ per lumen intellectuale quod est in intellectu creato receptū quo deū videt: deficit ab esse diuino. z iō q̄uis essentiā dei videat: non tamen perfecto modo videt. z ꝓpter hoc intellectui creato cōmunicari nō potest q deuz comprehēdat.

Ad primum ego dōm q Jsido. loqtur de pfecta cognitiōe trinitatis: que trinitas de seipsa pfectam cognitionē bz simplr. sed anima xpi bz de ea cognitionē pfectaz in genere creature. ¶ Uel dōm q nō loqtur de ꝓprehēsione ipsius trinitatis fm se: sed q̄tū ad oia que in seipsa trinitas cognoscit: qz oia illa cognoscit in ea aia xpi: nō aūt aliqua alia creatura. vel si intelligat de cōprehensione trinitatis in se: tūc homini assumpto cōuenit: nō rōne nature humane: sed rōne diuine. ¶ Ad 2m dōm q sic nihil est de dina natura qō nō sit humane nāe vnitū in psona vbi: nō tn hūana natura adequat dine nature. ꝓpter qō dina natura tota dicit vnita humane nature nō ꝓclusa in humana natura. sil r qz nihil est de natura vbi qō aia xpi nō videat: nec tn ei adequat: pōt dici q aia xpi totā nām vbi videt: nō tn eam comprehēdit: qz eaz nō totaliter videt. Illud enī totaliter videt cuius visibilitas non excedit modū videtis: vt. s. videēs ita pfecte videat: sic res pfecte visibilis est. vñ qui bz opionem tn de quo scia bri pōt nō totaliter cognoscit illud. z ideo nullus itellectus creatus potest eētiā dei totaliter videre: qz eius efficacia nō est tanta in intelligēdo quāta est veritas siue claritas diuine essentie fm quā visibilis est: qō solius diuini est intellectus: z ideo ipse solus seipm totaliter cognoscit. ¶ Ad 3m dicēdū q nō negat vbuz ab aia xpi comprehēdi: qz partem eius videat z ptem eius nō videat. sed qz non ita perfecte videt sic visibile est: sic etiā duoz qui vna ꝓclusione sciūt: vnus pfecte scit: nō qz alter ꝓclusionis partē sciat: z partē ignorat: sed qz vnus scit per mediū efficacius q̄ alter.

Ad secundaz qōnē dōm q gdam dixerunt oēm intellm videtē deū videre oia que videt deus. sed hoc nō est necīuz: qz cū res vident in deo: deus est q̄si mediū cognoscēdi illas res. nō est aūt necīuz q qui cognoscit aliqō mediū cognoscat oia illa que p mediū illud cognosci pñt nisi plenarie mediū illud fm totaz vtutē suā cognoscat. z iō ipe deus qui seipm comprehēdit: oia que in eo sunt q̄litercūq; cognoscit: sz diuersimode: qz ea que sunt erūt vel fuerūt fz qōcūq; tēpus scit scia visionis: qz illud ꝓpe videt qō bz eē ex videtē. z q̄uis eētia q quā videt sit vna. tn qz p distinctas rones ideales ea videt: iō distinctā cognitionē de eis bz: dum vnūqōq; cognoscit fm ꝓpriā ideam: sic bonū. vel per oppositi ideam: sic malū. distinctio aūt barū rōnuz est ex diuerso respectu exemplaris. s. dine eētie ad res visas. Sed ea que nec sunt nec fuerūt nec erūt. z tn potuissent eē vel fuisse vel futura eē: cū in seipsis nō sunt: nullā in seipsis distōnē habēt: nec sūt nisi in potētia ipsius dei: in qua vnū sunt. vñ nō possunt eē respectus diuersi fm quos distinguant rones boz possibiliū. z ideo hec deus nō cognoscit per ideas distinctas: sed per cognitionē sue potētie in qua sunt. z iō dr hc cognoscere simplici intelligētia: qz intelligētie est ꝓcipere etiā ea q̄ nō sunt extra ꝓcipientē. sz qz omne qō agit aliquid vl pōt agere: agit illō fm q est ens actu: iō ipose est q aligs sciat oia que ex aliqua cā pñt ꝓduci nisi comprehēdat eius entitatē. z qz nullus intellis creatus comprehēdit essentiā diuinā: ideo nullus creat⁹ intellis pōt scire oia que deus potest facere: z hec sunt illa que deus scit simplici intelligentia. sed ea que sunt fuerunt vel erunt deficiunt ab infinitate dine potētie: qz plura facere posset. vnde non phibetur aliquis creatus intellis cognoscere ea oia: sed vnusquisqz tanto plura eoz in verbo cognoscit: quāto pfectius vbuz intuetur. z qz anima xpi perfectissime iter creaturas verbum intuetur: ad terminuz huius cognitionis peruenit. s.

differencia inter ātoz. z creaturaz.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝙ scit omnia:que fuerũt vel erunt nõ soluz facta:sed cogitata vel dicta.ꝛ qz comprehẽdit quãlibet essentiã creatã: ideo scit oĩa que sunt in potẽtia semiali creature cuiuscũq; eo modo quo deus scit que sunt in potẽtia sua. sic ergo dõm est ꝙ videt in vbo:oĩa que videt vbũ scia visionis.

Ad primuz g̃ dõm ꝙ dr filius nescire:qz nõ facit nos scire ex eo ꝙ ad nos mittitur.sil'r nec spũscũs.sed solus pater scire dr:qz ipse nõ mittit.vñ scia patris intell'r ẽtum ad hoc ꝙ in se scit:a qua scia non excludit filius ꝛ spũscũs:vt sic intelligat de filio nõ soluz inẽtum homo:sed etiã inẽtum deus.vel põt intelligi de filio fm bum. ãm fm eundẽ modum loquẽdi. ¶ Ad 2m dõm ꝙ deus infinita nõ scit per visionis scias:sciret tñ si generatio in finitũ nunq̃ cessaret:qõ deo est possibile. ꝛ hac positione facta aĩa xp̃i sciret infinita scia visionis:vt q̃dam dicunt.nunc aũt scit infinita simplici intelligẽtia in quãtuz scit oĩa que fieri possunt per potẽtiã creature:que infinita sunt ad minus fz numerũ:nec boc ipedit per boc ꝙ est eiꝰ suba finita ꝓpter duo.ꝓmo qz ista infinita:que sciret si generatio semp duratura esset:nõ cognosceret per i finita:sed per vnuz.s.vbum.nec tñ comprehenderet illud vbuz:qz ex illo vno possent adhuc multo plura educi.posset enim aliquas alias spẽs facere.ea aũt infinita:que sunt in potẽtia creaturarũ:iterũ cognoscit cõprehẽdendo ipas creaturas:que infinite nõ sunt.vtus aũt cognoscẽtis proportionatur medio cognoscendi magis q̃ ipsis cognitis. Scõo:qz contingit aliquã virtutẽ limitatam esse ẽtuz ad esse:sed nõ ẽtum ad rõnem illius virtutis; sicut supra de gra dcm est.ꝛ qz ratio virtutis determinat ad obm: ideo cõtingit aliquã virtutem finitã ẽtum ad essentiam posse in infinita oba:sed non opari modo ifinito:qz efficacia infinita in agendo nõ potest esse:nisi ab essentia infinita:cũ vnũqõq; agat fm ꝙ est ens actu:sicut vtus solis est ad ꝓducẽdũ infinitas herbas:qz ẽtũcũq; ꝓducat nunq̃ vtus sua exhaurit:non tñ agit efficacia infinita.ita etiã aĩa xp̃i; ẽtuis finita sit in essentia:non tñ ꝓhibet quin infinita cognoscere possit:sed ꝙ non possit cognoscere ea limpiditate infinita. ¶ Ad 3m dõz ꝙ deus potest facere multa:que nunq̃ faciet:ꝛ illa scit deus scia simplicis noticie:nõ autez scia visionis.scia aũt anime xp̃i:non perficit etiã in numero scitoz scientie diuine:que est simplicis noticie:sed soluz scie visionis:vt dictũ est. ¶ Ad 4m dõm ꝙ deꝰ scit ex ipsa sua essentia:que põt deus facere:que tñ in aĩa xp̃i non scit: ꝛ ideo ẽtum ad hoc deus plura scit. ¶ P.hoc hz locuz in illis:que minoz intellectus nõ comprehendit. si enim oĩa comprehẽdit:tunc oĩa scit inferioz intellectus in illis:que superioz:non tñ ita bene.ꝛ ideo cum aĩa xp̃i comprehẽdit creaturas scit omnia que sunt in creatura vel actu vel potẽtia ipsius:nõ tñ ita limpide:sicut deus.

Ad tertiam qõnẽ dõm ꝙ claritas vel limpiditas visionis cõtingit ex tribus.Primo ex efficacia virtutis visiue:qz qui sunt fortiozis visus magis limpide vident.Scõo ex claritate lucis:sub qua claritate visibile videt:sicut clarius videt aliqd in lumine solis q̃ in lumine lune.Tertio ex comparatiõe visibilis:vel eius in quo aliqd videt ad videntem:qz qõ a remotiori videt minus clare videt.ꝛ ꝓpter hec tria non põt anima xp̃i ita limpide videre ea que videt in vbo:sicut ipm vbum.ꝓmo qz non hz tantã virtutem in intelligẽdo.scõo qz lumẽ sub quo videt deficit a lumine increato.tertio qz essentia diuina:que est exemplar rerũ in quo res vident:est magis cõiuncta deo q̃ alicui creature:qz est idem eidẽ fm rem.

Ad primuz ergo dõm ꝙ aĩa xp̃i est speculũ clarissimũ respectu creaturarũ: nõ tñ pting it ad claritatẽ diuinaz.nec ex hoc segtur ꝙ sit in eo aliqua obscuritas:sicut nec in minus albo est aliq̃ nigredo:sed al bedo minus intẽsa. ¶ Ad 2m dõm ꝙ q̃uis limpiditas cognitionis dine in ifinitũ excedat limpiditatẽ cognitionis aie xp̃i:nõ tñ segtur ꝙ possit esse alia creatura limpidius cognoscẽs q̃ anima xp̃i: qz pervenit ad vltimuz gradum creature possibilẽ:sic supra dictum est de gra eius. ¶ Ad 3m dõm ꝙ limpiditas intelligẽdi:nõ est tm̃ ex parte itelligibilis:fz ex parte intelligentis.vñ q̃uis aliqua res ab aia xp̃i sciatur fm oẽm suã cognoscibilitatẽ:tñ meliꝰ cognoscitur ab ipso deo ẽtum ad modum intelligẽtis:eo ꝙ minimum intelligibile intelligit claritate infinita:sicut etiam rem paruam creat potentia infinita.

Ad quartam qõnez dõm ꝙ ratio quã assignant phi:q̃re intellectus noster non potest simul plura itelligere est hec:qz opz ꝙ intell's figuret specie rei itelligibilis.ipossibile est aũt ꝙ sil' figuret pluribus spẽbus:sic ipossibile est ꝙ cozp̃ sil' figuret pluribus figuris.ꝛ iõ si aliq̃ cognoscunt per vnaz spẽm:illa nihil phibet sil' cognosci:sic homo intelligẽs quiditatẽ bois sil' itelligit aial ꝛ rõnale.ꝛ ꝓpter hoc etiaz intelligẽs ꝓpõnem sil' intelligit ꝓdicatũ ꝛ subm:qz intelligit ea vt vnuz.ꝛ iõ cum aĩa xp̃i intelligit oĩa que sunt in vno.s.vbo:etiã sil' ꝛ vno in tuitu oĩa cognoscit actu.Et sil'iter est de alys beatis:ẽtuz ad oĩa que in verbo videt:secus aũt est de illis:que videt per species diuersas:que sil' videre non possunt.

Ad primũ ergo dõm ꝙ quãdo plura itelliguntur in vno.oĩa illa sunt vt vnum itelligibile:ꝛ per hoc seruat verbũ phi. ¶ Ad 2m dõm ꝙ verbuz nõ videt ifinita per sciam visionis:vt dictũ est.ꝛ de hac verum est ꝙ aĩa xp̃i videt quecũq; videt verbuz.si tñ infinita videret ꝓdicta positione facta ꝙ generatio semper duraret nõ sequeret ꝙ transiret in ifinita:qz non videret ea ptrãseundo de vno in aliud:fz in vno simplici:tam deus q̃ aĩa xp̃i. ¶ Ad 3m dõm ꝙ oĩa que aĩa christi videt in verbo:videt vna opatione:nõ tñ illa operatio est infinita in se:sed materialiter:qz tranlit super infinita.ꝓdicta positione stãte de duratione mũdi:sicut etiã dictũ est de virtute intelligendi. ¶ Ad 4m dõm ꝙ vnus angelus nõ illuminat alio:de bis que illuminatus videt in vbo:fz de bis que nõ videt:que supioz videt vel in verbo vl'in lumine alterius angeli magis sibi ꝓportionato:in quo sũt forme magis particulares:sicut inferiozes angeli illuminant a medys:de bis que ipsi in verbo nõ vident:medy autẽ vident vel in verbo vel per illuminationem supiozum angelox.

¶ Utruz anima christi fm illam scientiam qua cognoscit res in ꝓpria natura cognoscat omnia.

Ad tertiuz sic ꝓcedit.videt ꝙ fm illam sciaz qua anima xp̃i scit res in ꝓpria natura:sciat oĩa.oĩs enim potentia:que nõ est reducta ad actuz est impfecta:sed intell's possibilis aie xp̃i:est in potẽtia ad oĩa itelligibilia: qz est quodãmodo oĩa fieri:vt dicit in 3o de anima:ergo si nõ oĩa sciret per ꝓpas silitudines remaneret impfectus. ¶ P.hoc est natura intell's per quã differt a sensu:vt dr in 3o de aia: ꝙ quãto intell's plura ꝛ difficiliora intelligit:tanto magis potest alia leuiora intelligere:sed qõ est hz nihil prohibet quin oĩa capere posset:ergo aĩa xp̃i etiam in ꝓpria natura oĩa cognoscit. ¶ P.magis impediunt se oppolita:vt non possint esse simul q̃ quelibet alia:sed species oppositoruz nõ impediunt sc:quin sint simul in anima: qz sil'homo hz sciam albi ꝛ nigri:ergo multo minus alique alie spẽs ipediunt scinuicẽ vt nõ possint esse sil':ꝛ sic idem qõ ꝓus.

¶ Sz 2o.nõ possunt oĩa cognosci in quo nõ sunt oĩa:sed oĩa nõ possunt esse in vno habitu crearo:q̃ cũ scia quã hz xp̃s de rebus in ꝓpria natura sit per aliquem habituz creatũ

nõ potest per illam sciaz omnia cognoscere. ¶ P.per illã sciam xp̃s conformatur nobis:sed nos nõ possumus scire oĩa:ergo nec xp̃s fm hanc sciam sciuit omnia.

¶ Utz scia aie fz quã cogscit res sit maioz q̃ scia ãgelox.

Ulterius videt ꝙ hanc sciaz xp̃s habuit minoz ãgelis:qz ẽtto itellectus est simplicioz:tanto eius nãlis scia maioz:fz intell's angelicus est simplicioz q̃ aie xp̃i:qz intell's xp̃i nõ excedit terminos humane nature:vltra quos est simplicitas itell's angelici:q̃ intell's hz maioz sciaz q̃ est scia nãlis aie xp̃i. ¶ P.ẽtto intell's est magis ꝓpinquius mãe tãto debiliozi in cognoscẽdo:fz itellectus xp̃i cũ sit forma mãlis corporis xp̃i est magis ꝓpinquus materie q̃ angelicus:q̃ debilius cognoscit:ꝛ sic idẽ qõ ꝓus. ¶ P.sic dicit Isaac.ratio oritur in vmbra intelligentie:intelligẽtiã aũt vocat angelũ:cũ q̃ xp̃s bẽat intellectũ rõnalẽ videt ꝙ eius scia sit minoz q̃ angelox.

¶ Sed 2tra.Deb.2o.dicit.ꝙ xp̃s miozatus est ab angelis soluz ꝓpter passionẽ:ergo sciam habet eis potiorẽ. ¶ P. Sicut dicit Dio.7.ca.Eccle.ie.ipse xp̃s fz ꝙ homo docet angelos:ergo maiozem sciam habet q̃ illi.

¶ Utrum xp̃s habuerit sciam per modũ collationis.

Ulterius videt ꝙ xp̃s nõ habuit sciam per modum collationis:qz sic dicit Damas.in xpo non inquirimus cõsiliuz neq; electionẽ:sed hec ptinent ad collationẽ practicam:ergo eadez rõne non fuit in ea collatio ẽtum ad speculatiuã. ¶ P.discursus rõnis opponit deiformitati:sed aĩa xp̃i tota fuit deiformis:q̃ nõ hz sciaz collatiuã ¶ P.discursus rõnis:vt dicit Isaac:cõtingit.ex hz ꝙ hz lumẽ obumbratũ:fz in aĩa xp̃i nulla fuit obũbratio: nec obscuritas:q̃ nec habuit sciaz per modũ collationis.

¶ Sed 3.Xp̃s assumpsit oĩa nãlia que ꝓsequunt nãm humanã:q̃ assumpsit rõnẽ:fz rõnis actꝰ est ingrere ꝛ cõferre: q̃ ipse habuit sciaz collatiuã. ¶ P.opponere ꝛ rñdere ptinet ad sciaz collatiuã:sed xp̃s exercuit officiuz opponẽtis ꝛ rñdentis:vt dr Luce.2.ergo ipse habuit sciaz collatiuã.

¶ Utrũ per plures bitus scia xp̃i diuisa fuerit.

Ulterius videt ꝙ per plures habitus hec scia diuisa fuerit:qz scia sua fuit vniuoca scie nre:fz nra scientia est de oibus que xp̃s sciuit per plures habitus: q̃ ꝛ scia xp̃i. ¶ P.sic dicit phs.3.da aĩa.scie secant sicut ꝛ res:fz xp̃s habuit sciam de diuersis rebus:ergo habuit diuersos habitus sciarũ. ¶ P.scie diuidunt fm diuersas rationes cognoscẽdi:sed ẽtum ad hanc sciam ptinet:ipe nõ eadez specie siue rõne oĩa cognouit:sed pluribus:ergo nõ habuit vnum tãtũ habitũ scientie:sed plures.

¶ Sed 2o.Scientia xp̃i fuit pfectissima:sed scia ẽtto magis est vna tãto magis est pfecta:vt pz per Dio.ꝛ per li.de causis.q̃ magis sciuit oĩa per vnuz habitũ. ¶ P.scia regitiua plurium artiuz nõ diuersificat per illas artes:sed est vnꝰ habitus:sic patet de militari respectu oiuz sciarũ que sub ea sunt:sed scientia xp̃i fuit regitiua:ꝛ quasi architectonica respectu oĩum humanarũ sciarũ:ergo ipse per vnuz habitũ oĩa scinit que ad hanc scientiam pertinent.

¶ Utrũ scia aie xp̃i in aliquo ꝓfecerit.

Ulterius videt ꝙ in ista scia ꝓfecerit. Deb.10°. Dicit ex eis que passus est obediẽtiã:fz discere est in scia ꝓficere:ergo in scia ꝓfecit. ¶ P.nõ ꝓficere in bis que quis ꝓficere põt est magnus defectus:sed in omni scia:qua quis nõ omnia scit põt ꝓficere:q̃ cũ xp̃s fz hanc sciam nõ oĩa sciuerit, videt ꝙ potuerit ꝓficere:ꝛ ita ꝓfecerit in ea. ¶ P.intellectus agens in ipo abstrahebat species a fantasmatibus.ꝛ hic est actus eius.alias frustra assumpsisset euz:sed spẽs abstracta a fantasmatibus recipitur in itellectu possibili:ergo semp in xpo plures species recipiebant in intellectu possibili eius:q̃ ꝓficiebat in scia.

¶ P.hoc pz per auctem Ambro.supius inductam.

¶ Sed 2tra.Damas.dicit.Qui dicũt xp̃m ꝓficere sapientia ꝛ etate:vt additamẽtum suscipiẽtem:non eam que fm ypostasim est vnionẽ veneranꝰ:sed illa vnio oĩno venerãda est:ergo non debemus dicere ꝙ in sciẽtia ꝓfecerit.

¶ Utrum aia xp̃i sciaz ab angelis acceperit.

Ulterius videt ꝙ ab angelis:ẽtum ad hanc sciaz accepit. Dio.enim.4.ca°. celestis ierarchie dicit.Per angelos videmus euz sub paternis legibꝰ ordinatũ:sed qõ ordinat aliqd ab ordinante accipit:ergo xp̃s aliquid ab angelis accepit. ¶ P. Luc.22.dicitur.ꝙ apparuit angelus dñi cõfortans euz:sed cõfortans accipit aliqd a confortãte:ergo ꝛ xp̃s ab angelo. ¶ Xp̃s duz fuit in terra voluit subdi legalibus ordinationibꝰ factus sub lege. Hall.4°.Sed legalis obseruãtia est miozis dignitatis q̃ celestis ierarchia:ergo ꝛ ordini celestis ierarchie subdi debuit.hec aũt est lex celestis ierarchie:vt boies ab angelis suscipiant:vt dicit Diony.ergo ipe ab angelis suscepit. ¶ P.corpus eius impssionẽ suscepit a corporibus celestibus:ergo pari rõne aia a spiritibus celestibus.

¶ Sed 2tra.supiozis nõ est ab inferiori recipere: fz xp̃s ẽt fm humanaz nãm angelis supioz fuit ꝛ caput:vt supra dictuz est:ergo ab eis nõ recepit. ¶ P.qõ immediate accipit a vbo nõ hz necesse ab angelis accipere:fz aia xp̃i immediate accipit a vbo sibi vnito:ergo nõ recepit ab angelis.

Rñdeo ad ꝑmã qõnem dõm ꝙ cognitio rerũ in ꝓprio genere:ꝛ cognitio rerũ in vbo differunt nõ ẽtum ad res cognitas:sed ẽtum ad mediuz cognoscẽdi:qõ est id in quo res cognoscit. Qz cognitio q̃ est rerũ in verbo hz mediũ cognoscẽdi ipm vbuz. Cognitio aũt rerũ in ꝓprio genere hz medium cognoscendi rerũ similitudines: que sunt in intellectu:mediũ aũt cognoscendi:qõ est lumen sub quo res videt vtrobiq; creatũ est.hoc enim vel est lumen nãle:sicut in bis que cognoscunt per rõnem naturalem:vel lumẽ gratie:sicut in bis que cognoscunt per fidem ꝛ reuelationẽ:xp̃s aũt ꝓfectus fuit fm aiam ꝛ fm nãm ꝛ fm gram:nõ aũt perfectio aie ẽtum ad nãm esset in ipo:nisi oĩa cognoscet hoc genere cognitiõis:que per rõnem nãlem cognosci possunt:nec etiaz esset ꝓfectus in gratia:nisi oĩa que ad reuelationẽ gratie ptinent in boibꝰ siue in angelis cognouisset:ꝛ ideo aĩa eiꝰ hoc genere cognitionis oĩa cognouit:sed qz similitudo creata deficit a repsentatione substãtie increate:ideo hoc genere cognitiõis nõ cognouit ipsaz essentiã increatam:nec alia oĩa que ad perfectionẽ intellectiue partis nõ ptinent:neq; fm nãm: neq; fm gram:sicut sunt gesta particulariuz boium:ꝛ hz: que tñ oĩa cognouit in verbo.Et ideo dicendũ ꝙ hoc genere cognitionis non cognouit omnia simpliciter.

Ad primum ergo dõm ꝙ ex hac rõne nõ concluditur nisi ꝙ cognouerit:oĩa que per rõnem nãlem cognosci possunt: qz sicut materia ꝑma est in naturali potẽtia tantuz ad illas formas:que per agens naturale ꝓduci possunt:q̃uis deus alia ex materia illa facere possit:ita etiã intellectus possibilis est in potentia naturali eoz tantũ:que per lumen intellectus agẽtis cognosci possunt:sed si hec tantũ cognosceret impfectus nõ eẽt: fz deus ex liberalitate sua ifundit amplius lumẽ gre: per qõ etiã plura intell's possibilis cognoscit. ¶ Ad 2m dõz ꝙ ea que intell's itelligit nõ ampliat capacitas:nisi respcũ eoz intelligibiliũ que sunt eiusdẽ generis:sic ẽtũcũq; homo sit instructus in scientys phyficis nunq̃ puenit ad cognitionem eoruz que sunt fidei vel prophetie:nisi lumen amplius addatur:ꝛ ita quãtũcunq; ampliatur capacitas eius ad inteligẽdum res in ꝓprio genere nunq̃ perueniet ad videnduz diuinam essentiam vel res aliquas in ea

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad 3m dōm q nō negaꝛ oia cognoscere hō cognitionis genere aia xpi:qꝛ spēs seinuicē in intellectu impediāt:sed qꝛ quedā cognoscibilia excedūt oēm spēm creatazꝛ:siē essentia diuina:quoꝛūdā vo similitudines ꝛ cognitiones nō sunt de perfectione intellectus humani.

Ad secundaz qōnē dōz q ad cognitionē itellecti uazꝛ tria regrunt.ſ.potētia itellectꝰ: lumē quo intelligit:ꝛ ſilitudo rei p quā cognitio rei determinaꝛ:ꝛ ſm hec tria pōt aliq cognitio eē altera potioꝛ triplr.p q̄tū ad efficaciā cognoscēdi siue certitudinē cogniti onis siue limpiditatē:qō idē est q̄ ex ipso lumie cōsequiꝛ:ꝛ sic cū xps abūdāter lumē gre būerit magisq̄ angeli: būit limpidioꝛē cognitionez q̄ angeli. zº pōt esse aliq cognitio potioꝛ alia q̄tū ad ſilitudinē cognitoꝛ:q̄ attēdit ſm spēs ꝛ ſz B ēt xps pfectioꝛē cognitionē habuit q̄ angeli:qꝛ pluriū spēs sibi infuse fuerūt q̄ angelis cōcreate ꝛ infuse. vñ etiā de his q̄ ad illuminatiōes ierarchicas ptinēt: xps angelos illuminauit:vt dic Dio.7 ca.de di.no. 3º pōt eē aliq cognitio altera nobilioꝛ q̄tū ad genꝰ cognitiōis qō ꝺsequitur nāz poꝰ itellectiue:ꝛ qꝛ xps cognouit itellectu possibili cuiꝰ est obm fantasma:iō cognouit ea cū ꝺtinuo ꝛ tpe vtēs fantasmatibꝰ q̄si obtis itellectꝰ:nō gdē siē ab eis spēz accipiēs:ſz siē spēs circa ea ponēs:siē ꝺtingit in eo: qui hz habitū ꝛ actu aliq ꝺsideraꝛ.B aūt genere cognitiōis angeli nō cogſcūt:ſz aliq̄ altioꝛi ſz ordinē nāe.ſ.sine ꝺtinuo ꝛ tpe.

Ad primū ḡ dōz q ista cognitio nō fuit solū in xpo ſm ꝓportionē vtutis q̄ debeꝛ būane nature:ſz ſz q būana nā pfecta est p graz:q̄ fuit potioꝛ i xpo q̄ in angelis.vñ ꝛ pfectioꝛē sciaz habuit simplr. ¶ Ad 2m dōz q ex B q itellꝰ possibilis est ꝓpinquiꝰ māe nō hz defectū in cognoscēdo:nisi q̄tū ad genꝰ cognitiōis:qꝛ enī talis est natura eiꝰ:vt corpori vniaꝛ vt forma:iō tali genere cognitionis cognoscit vtēdo.ſ.corporis instrīs:ſz multitudo cognitoꝛ non est ex natura itellectꝰ possibilis:ſz ex speciebus itelligibilibꝰ:limpiditas vo ex lumine itellꝰ agētiꝭ vel ex aliquo ſupiori lumine. ¶ Ad 3m dōm q obumbratio illa itellr:q̄tū ad hoc q intelligit cū ꝺtinuo tēpoꝛe.

Ad tertiā qōnē dōz q ex B ipso q intellꝰ nr accipit a fantasmatibꝰ ſegtur in ipso q sciaz bēat collatiuā inq̄tū ex multis sensibus fit vna memoria:ꝛ ex multis memoryꝭ vnū experimētū:ꝛ ex multis experimētis vnū vle p̄ncipiū:ex quo alia ꝺcludit:ꝛ sic acgrit sciaz:vt dicit in p̄meta.ꝛ in fine posterioꝛ.vñ ſm q se hz intellꝰ ad fantasmata ſz B se hz ad collationē.hz aūt se ad fantasmata dupliꝛ.Unoꝰ siē accipiēs a fantasmatibꝰ sciaz qō est in illis:qui nōdū sciaz būt ſz motū qui est a rebꝰ ad aiaz.Alioꝰ ſm motū qui est ab aia ad res:inq̄tū fantasmatibꝰ vtitur q̄si exēplis in gbꝰ ipsicit qō ꝺsideraꝛ:cuiꝰ tñ sciaz p̄us habebat in hitu:ſilr ēt ē duplex collatio.vna q̄ bō p̄cedit ex notis ad ingsitionē ignoti: ꝛ talis collatio nō fuit in xpo:alia ſm quā bō ea q̄ hitu tenet in actū ducēs ex p̄ncipijs ꝺsideraꝛ ꝺnes:siē ex cāis effectꝰ:ꝛ talis collatiua sciā fuit i xpo.

Ad primuz ḡ dōz q Damasc.logtur q̄tū ad p̄mū modū collationis.vñ subdit.nō enim būit ignoratiā. ¶ Ad 2m dōz q discursus rōis nō opponit deiformitati:q̄ est per graz:ſz que est per ordinē nāe.deus enī nō accipit cognitionē a fantasmatibus.vñ aia recedit a dei ſilitudine quantum ad hoc magisq̄ angeli: inq̄tum est forma corporis. ¶ Ad 3m dōm q vmbra illa:vt dcm ē referr ad genꝰ cognitiōis nō ad limpiditatē i cognoscēdo.

Ad quartā qōnē dōz q ex limpiditate cognitiōis ꝺtingit q sciā ē magis vnita ꝛ simplex qꝛ q̄to limpidius videt itellectus:tāto ex pauciorib⁹ pōt cognoscere plura.vñ cum aia xpi habuit limpidissimā cognitionez inter oēs creaturas:sciā eius fuit magis vnita:ꝛ per formas magis vniuersales q̄ aliqua sciā creature:diuisio aūt habituū in diuersis rebus cognoscendis ꝺtingit in nobis:ex hoc q forme itelligibiles in nobis sunt minime vlse.vñ oꝫ q diuersas res per diuersas spēs cognoscamus:ꝛ diuerse spēs ſm genus faciūt diuersos habitus sciārū:ꝛ ꝓpter hoc angeli qui habēt sciam magis vlem:vtpote nō acceptaz a rebus nō habēt cognitionē de rebꝰ per diuersos habitus:qꝛ ergo aia xpi habuit sciam magis vniuersalem q̄ aligs angelus:ideo nō habuit diuersos habitus gbus cognosceret:ſz vno habitu oia cognouit: que ad banc sciam ptinent:q̄tuis diuersis speciebus.

Ad primū ergo dōm q scia xpi etiā rerū in ꝓprio genere fuit multo altioꝛ q̄ sciā nostra.

¶ Ad 2m dōm q nō ois diuersitas rerū facit diuersas scientias:sed diuersitas:que regrit diuersam rōnē cognoscēdi:sicut nālia distinguunt a mathematicis.ſz ratio cognoscendi in xpo fuit magis vnibilis q̄ in nobis:ꝛ iō per vnā rōnem potuit plura cognoscere. ¶ Ad 3m dōm q nō quelibet spērum diuersitas facit habituz diuersuz:alias oporteret q quot sunt res tot eēnt scie:sed diuersitates specierū:que nō reducunt ad eundē modū cognitionis ſm genꝰ que qdem diuersitas ꝺtingit ex hoc q lumen intellectus nostri est particulatū ꝛ debile,ꝛ ideo in xpo non fuit talis diuisio habituū ꝓpter luminis claritatem.

Ad quintaz qōnem dōm q cuz eminētia scie:vt dictū est:ꝰsistat in tribus.sciā christi nunq̄ creuit q̄tum ad genus cogniiionis:qꝛ illud genus cognitionis segtur nām humanā que in ipso semp pmansit:nec iterū q̄tum ad numerū scitoꝛ:qꝛ oia sciuit a ꝑmo instanti sue cōceptionis:que ad hanc sciaz ptinent:creuit aūt q̄tum ad aliquē modū certitudinis:cum eniz aia nra ſm nām sit media iter intellm purū qualis est in angelis. ꝛ sensuz duplr certificaꝛ de aligbus.vno modo ex lumine itellectus qualis est certitudo in demonstrationibus illorū que nunq̄ visa sunt.alio modo ex sensu:siē cuz aligs ēst certus de his que videt sensibilr:ꝛ talis certitudo acquiritur alicui etiā q̄tūcūq̄ per certissimā demōstrationē aliquid sciat:qñ videt sensibilr:qō ꝑus nō viderat.vñ aia delectaꝛ in visis etiā que sciuit:ꝛ bꝺ vocaꝛ certitudo expimē talis:ꝛ q̄tū ad hāc creuit sciā xpi inq̄tū q̄ttidie aliq̄ videbat sensibilr q̄ ꝑus nō viderat:nō aūt creuit q̄tū ad eēn⁹,

Ad primū ergo dōm q illud discere est referēduz ad expientiā. ¶ Ad 2m dōm q aia christi q̄uis hoc genere cognitionis:nō oia sciuisset:tñ non poterat q̄tum ad ea ꝓficere:tū qꝛ quedā sunt:que hoc genere cognitionis cognosci nō possunt:siē essentia dei:tum qꝛ q̄dam cōtingentia singularia nō sunt de pfectione sciē:vt dictū est. ¶ Ad 3m dōm q per lumen intellectus agentis in xpo nō fuit aliqua spēs de nouo recepta in itellectu possibili eius:sed fuit facta cōuersio noua ad spēs:que erāt in fantasia:siē est in eo:qui hz habitū scie eoꝛ:que imaginaē vel videt. ¶ Ad 4m dōm q Ambro.intelligit ꝓfectū scie xpi q̄tum ad experientiam:ſm nouam ꝺuersionē ad sensibile pñs:vel sicut supra magister determinauit.

Ad sextā quelibet dōm q ſm doctrinam Dio.in ce.ie.Angeli a gbus aly cognitionem accipiunt abundātioꝛi lumine pleni sunt quasi ꝑpinquius diuinā claritatē cōtemplantes:oporteꝛ enim recipiens esse potētia respectu eius a quo recipit:ꝛ ita minus in actu eiꝰ qō recipere debeꝛ.vnde cū aia xpi abundātius itellectuale lumē būerit q̄ angeli:vt ps ex ꝓdictis:ꝰstat etiā q xpo mortale corpꝰ gerens nihil cognitiōis accepit ab angelis. Sed ipse nō solū ſz deitatē:ſz ēt ſm aiaz oēs angelos illuminauit:siē ēt nūc illumiat:nō.n.minoris gr̄ie erat illa aia aut mioꝛis cognitionis in statu illo q̄ mō ſit:cū a p̄ncipio

sue conceptionis perfectus comprehensoꝛ fuerit.

Ad primum g dōz q siē ipsemet Dio.se ibidē exponit dr xps p angelos ordinaꝛ:nō qꝛ ipse ab eis illumiationē accepit:ſz qꝛ de bis q̄ ad ipz ptinebāt:circa ipm gerēda p angelos aly instruebanr:siē Joseph de fuga in egyptū:ꝛ de reditu de egypto:vt dr Mat. 2. Ipse enī p se in bis eos iſtruere nō volebat vt ulteriꝰ ab alys pueris nō differret:ꝛ vt vitas assumpte nāe ꝓbareꝛ. ¶ Ad 2m dōz q q̄uis angeli xpm nō illumīareꝛ:tñ ei ministrauerūt:vt ps Math.4.ꝛ ad B misteriū illa ꝺfortatio ptinebat:nō enī ꝺfortabaꝛ iſtruēdo:ſz eo mō quo ex collatione:ꝛ pñtia amicoꝝ ꝛ familiariū hō nāliter ꝺfortaꝛ in tristicijs:vt in B q̄ꝺ vitas assūpte nāe apperet. ¶ Ad 3m dōz q dō venerat nos liberare:siē a morte:ita ꝛ a legis onere: ꝛ iō siē mortē p nobis subiit:vt nos a morte liberaret:ita ꝛ legalia i seipso recepit:vt eos qui sub lege erāt redimeret. ad Hall. 4. Non aūt venit vt nos ab ordine celestis ierarchie educeret:ꝛ iō nō est ſilis rō. Et ꝑterea xps a legalibꝰ nihil accepit ſz aiaz:ſz tātū in corpe eiꝰ gerebaꝛ exteriꝰ:siē circūcisio ꝛ bꝺ:ſz leges celeſtl ierarchie ad aiaz ptinēt:xpi aūt aia nō ſubiacebat alicui ipfectiōi:siē corꝝ ſubiacebat passibilitati. ¶ Et p B ps solō ad 4m:qꝛ enī corꝝ eiꝰ nōdū erat gl̄ificatū:poterat aliquā ipſionē a corpib⁹ celestibus accipere:aia aūt que gloꝛificata erat:ꝛ sup angelos exaltata:nihil poterat ab eis accipere.

A quartuz ¶ Utrū aia xpi būit oipotētiā siē ꝛ oiuz sciaz. B sic,pcedit.vī q aia xpi habuit oipotētiā sicut ꝛ oiuz sciaz. p̄ B q dr Math.vlt. Data est mihi oīs ptās in celo ꝛ in terra,ꝛ logt ſz būana nāz:ḡ ſz būanā nāz būit oipotentiā. ¶ P.xps habuit oiuz sciam: ſz scia ē practica ꝛ speculatiua:ḡ ꝛ ipse habuit de oīb⁹ rebꝰ sciaz practicā:ſz scia practica ē ſz quā aligs scit facere aliqd:ꝛ pōt facere:qꝛ scia practica est cā rer:ḡ aia xpi būit oi potētiā. ¶ P.aia būana est imago trinitatis p potētiā volūtatē ꝛ sciaz:ſz aia xpi iq̄tū fuit imago dei capax fuit oīs scie:ḡ pari rōne oipoꝰ. ¶ P.siē poꝰ dei ē infinita:ita ꝛ scia: ſz ifinitas scie nō ꝓhibet qn oiuz sciā xpo cōicata sit:ḡ nec ifinitas poꝰ ꝓhibet qn sibi oipotentia cōicata sit. ¶ P.siē in aia būana est possibilitas ad recipiēdū oīa per intellm possibilē quo ē oia fieri:ita ē in ea possibilitas ad faciēduz oīa per itellm agentē quo est oia facere:ſz xpo est cōicata oiuz sciā inq̄tū aia eiꝰ est receptiua oiuz:ḡ ſilr debuit sibi

¶ Sed ℈.potētia hz rōnē p̄ncipij vt dr in (cōicari oipoꝰ. 5ºmeta.ſz nō potuit cōicari aie xpi q̄ esset p̄nm oium:qꝛ sic esset p̄mū p̄nm:gō est ſolius dei:ergo nō potuit sibi cōicari oipotētia. ¶ P.per potētiā dei aia xpi ꝺseruaꝛ in esse:sed nō potuit sibi cōicari:vt ipsa seipsaz ꝺseruaret in eē:qꝛ sic nō eēt creatura:ḡ non potuit sibi oipotētia cōicari. ¶ P. nulliꝰ ſubē finite ē vtꝰ actiua ifinita.ſz aia xpi ē ſuba finita ergo nō potuit sibi cōicari ifinita potētia q̄ est oipotētia.

Rndeo dōz q vnūqōq est actiuū ſz q est ens actu. vñ q̄to aliq būt deficiētiꝰ eē tāto minꝰ sunt actiua:siē ps de mā ꝑma:in qua nō ē actiua potētia:qꝛ tenet vltimū gradū in entib⁹:ꝛ iō potētia actiua cōmēsuratur eēntie.Et ꝓpter hoc siē aie xpi nō potuit cōicari q̄ haberet ifinitatē eēntie:ita nec oipotētia sibi cōicari potuit: nec alicui creature cōicari pōt:credo tñ q̄ oīs potētia que alicui creature cōicari pōt sibi cōicata fuit multo abūdātius:vt.ſ.mā eſtaris magis obediret sibi ad nutuz q̄ actuis q̄litatibus vel ēt vtuti celesti:ꝛ q̄ magis potuisset mouere celū q̄ aligs angelus:ſi tñ angeli mouent orbes.

Ad primuz ergo dōz q oipotētia data est xpo q̄tū ad p̄sonā ab eterno:ſz q̄tū ad nām humanā in ipsa ꝺceptione:nō q̄ natura humana vel aliq pars eius oipotētia ifozmareꝛ vt oipotēs dici possit:ſz ſz modū:quo ꝛ aliās ꝓpetates cōicāt sibi nature ꝓpter vnitatē ꝓsonalis:tñ in resurrectiōe manifesta est.ꝛ iō tūc data dr ſm illū modū loquēdi quo res dr fieri quādo inotescit. ¶ Ad 2m dōz q xps habuit oiuz rerū sciaz:nō tñ speculatiuā:ſz etiā practicā:nō gdē qua ipsas res faceret:sed sciuit q̄liter a deo sūt facte.scia aūt practica:q̄uis sit q̄dāmō cā opationis inq̄tū dirigit in ope: nō tñ est sufficiēter cā:qꝛ ab ipsa nō,pducit res nisi assit potētia actiua rei.vñ xps habuit oēm sciaz practicā gdē:ſz nō practice:qꝛ nō ordinauit ad opus. ¶ Ad 3m dōm q vltas possibiliū deo:cōmēsuraꝛ dine eēntie:qꝛ ſm B ifinita pōt:q̄ hz eē nō limitatū:ſz vltas eoꝝ que scit scia visionis nō cōmēsuraꝛ eēntie eiꝰ:ēt si mūdus duraret semp: per būe moduz quo mō est:qꝛ semp posset plura facere ſm vnūqōq tēpus q̄ fecit ꝛ plures spēs:ꝛ plura rerū genera ꝛ plures mūdos:ꝛ iō q̄uis oiuz sciā qua deus scit scia visionis sit cōicata aie xpi:nō tñ oipotētia qua deꝰ pōt facere:sibi cōicari potuit: siē nec eēntia ifinita. ¶ Ad 4m dōm q in oipotētia includunr oia ad que dina potētia se extendit ex infinitate sue eēntie ſm quā est actiua ifinitoꝝ ſm quēlibet modū: sed in scia oium que dr xpo cōicata nō includunr oia que deꝰ pōt facere:vt dictū est.ꝛ iō oipotētia cōicari nō potuit:nisi babēti essentiā infinitā:siē nec scia oiuz simplr que deus pōt facere nisi cōprehēdēti eēntiā ifinitā:vt ꝑus dcm est. ¶ Ad 5m dōm q potētia itellectus agētis nō est:vt faciat oia simplr:ſz vt faciat oia esse itelligibilia:ꝛ ideo rō nō est ad ꝓpositum. ¶ Expositio textus.

In nullo creatura creatoꝛi equaꝛ.) Intelligenduz est q̄tuz ad rōnē rei habite:ꝛ q̄tum ad moduz habendi:qꝛ ꝛ si aliquid idem cōsequatur deo ꝛ creature:non tñ ſm eundē moduz vel eandē rōnem. (Nemo nouit que sunt dei ꝛc.) Non excluditur per hoc pater ꝛ filius qui habēt eandem cognitionē quā ꝛ ſpiritusſanctus. (Naturalr capax est scie.) Est enī facta anima ad cognoscendum omnia:non autem ad faciendum omnia.

¶ De bois defectibus quos assūpsit xps in humana natura. Dist. XV.

Illud quoq̄ p̄mittēdum nō est q̄ dei filiꝰ nāz bois acceptt passibilē: aiaz passibilē:carnē passibilē ꝛ moꝛtaleꝝ.vt.n.ꝓbareꝛ vez corpus bīe suscepit defectꝰ corpis.ſ.famē ꝛ sitim ꝛ huiusmodi.ꝛ vt verā aiaz ꝓbareꝛ bīe suscepit defectus aie.ſ.triſticiaz timoꝛē doloꝛē ꝛ huiusmōi. Q̄ is aūt sensus aie est. Nō.n.caro sentit: ſz aia vtens corpe velut instrō.vñ Aug.sup Geñ.in li.xij.nō corpꝰ sentit:ſz aia per corpꝰ:quo velut nūcio vtiꝛ ad ꝺfirmāduz in seipsa q̄ extrinsecꝰ nūciaꝛ. Siē g̈ aia q̄ fozis est p corpus tāq̄ instrūmētū videt vl audit:ita ēt p corpus q̄dā sentit mala q̄ sine corpe nō sentiret:vt famē ꝛ sitī ꝛ huiusmōi.vñ nō imerito defectus corpis dr. Quedā aūt nō p corpꝰ:imo ēt sine corpe sentit vt ē timoꝛ ꝛ huiusmōi. Sentit igiē aia doloꝛes:ſz quosdā p instrm corpis:quosdā ꝙo nō. Suscepit aūt xps siē verā nāz bois:ita ꝛ veros defectꝰ bois:ſz nō oēs. Assūpsit.n. ꝺfectꝰ pene:ſz nō

Universidad de Deusto
Biblioteca

culpe. Nec tñ oēs ꝺfect⁹ pene: ꝫ eos oēs quos boi eū assumere expediebat: ⁊ sue dignitati nō derogabat. Sic̄.n.ꝑ boiez bō factus ē: ita ꝑ eū bois defect⁹ suscepit. Suscepit.n. de nostro vt de suo nobis tribueret: ⁊ vt nr̄m tolleret. Suscepit.n.nr̄az vetustatē vt suaz nobis ifunderet nouitatē. Simplā accepit ille vetustatē. i. pene vt nr̄am duplā ꝓsumeret. i. pene ⁊ culpe.

¶ Qualr̄ accipiendū sit illud qꝺ ait Leo papa.

RAuit auctas q dñs nr̄ i se suscepit oia infirmitatis nr̄e p̄ pctō. Qꝺ nisi accipiatur de illis tñ q eū sumere ꝑ nobis oportuit ⁊ decuit: falsū eē ꝓbabit̄. Nō enī assūpsit ig̃rātiā aliquā: cū sit ignorātia q̄daz q defect⁹ ē: neq; pctō ē. ſ. ignorātia iuincibilis. Nā vicibilis pctō ē: si tñ de bis ē q nobis expedit scire. Sūt.n. q̄dā quoꝝ scia nō affert vl̄ ignorātia nō ipedit salutē. Et forte taliū rex ignorātia defect⁹ nō ē. Cōstat aūt i nobis eē ignorātiā atq; difficultatē volēdi vel faciēdi bonū: q ad miseriā nr̄az ptinet. vñ Aug. i lib. iij. de libe. arbi. Approbare ingt falsa, ꝑ ꝝis vt erret iuit⁹: ⁊ resistēte atq; torquēte dolore carnalis vinculi: nō posse a libi dinosis opib⁹ tēpare: nō ē nā istituti bois: ꝫ pēa dānati. Ex q̄ mibia peccātib⁹ iustissime iflicta libat dei gr̄a: qz spōte bō libo arbi. cadē potuit: nō ēt surgē. ad quā miseriaz ptinet ig̃rātia ⁊ difficultas: quā patit̄ ois bō ab exordio natiratis sue. nec ab isto malo q̄sq; nisi gr̄a dei libat̄. Ecce euident̄ dic̄ hic Aug. ignorātiā qua q̄sq; iuit⁹ falsa ꝑ veris approbat: ⁊ difficultatē qua nō pōt tēperare se a malo: ad miseriaz nr̄az ptinere. ⁊ penā eē bois. hec ät xps nō būit. Nō igit̄ accepit oēs defect⁹ nr̄e ifirmitatis p̄ pctō.

¶ Qz ignorātia talis ⁊ difficultas nō sit peccatū.

SEd forte aligs dicet illa eē pctō. Cui obuiat qꝺ Aug⁹ tradē vr: ℔. ſ. deū icul pabilr̄ aī pctō in exordio ꝺditiōis boi potuisse tradere: vt eēnt ei nālia: ita in li. retractationū inquiēs. Ignorātia ⁊ difficultas ēt si eēnt bois primordia nālia nec sic culpādus ꝺs ꝫ laudād⁹ cēt. Sz si ℔ bō in primordio nālr̄ būisset: nūqd in eo eēnt defect⁹ ⁊ pene. Si defect⁹ ⁊ pena ei idita fuisset añ pctō: iniuste cū eo agi videret̄: si añ cꝑā sentiret penā. Ob ℔ sane dicim⁹ illa nō fuisse defect⁹ vel penas si boi nālit̄ ifuissent: sic̄ nō fuit boi añ pctō nōdū gr̄am adepto defect⁹ siue pena nō posse, pficere. Sed postq̄ gr̄am recepit ꝑ quā ꝓficere potuit: ⁊ ad xps ēt, pfecit: eāq; culpa sua post amisit: sil̄q; ꝑficiēdi facultatē ꝓdidit: defect⁹ fuit ei ⁊ pena nō posse ꝓficere. ſ. malū declinare ⁊ bonū facere.

Os igit̄ defect⁹ nr̄os suscepit xps ꝓter pctm: quos ei cōueniebat suscipe ⁊ nobis expediebat. Sūt.n. plura egritudinū gña ⁊ corpis vicia: a q̄b⁹ oīno imunis extitit: quos.n. defect⁹ habuit: vl̄ ad oñsionē vere hūanitatis vt timorē ⁊ iusticiā: vel ad ipletionē opis ad qꝺ venerat: vt passibilitatē ⁊ mortalitatē. vl̄ ab imortalitatis desperatiōe spez nr̄az erigēdā vt mortē suscepit.

¶ Qz sola voluntate illos defectus suscepit: nō necessitate conditionis sue.

HOs aūt defect⁹ nō ꝺditiōis sue necitate: ꝫ miſatiōis volūtate suscepit. Hos qdē būit ōfect⁹ sic̄ ⁊ nos: ꝫ nō ex eadē cā. Nos.n. ex pctō origiali hos defect⁹ trahim⁹ sic̄ ap'ls ifinnat dicēs: Corp⁹ qdē pp pctm mortuū ē. i. necitatē moriēdi bz in se: Xps aūt nō ex pctō huiusmodi habuit defect⁹: qz sine pctō est ꝛcept⁹ ⁊ nat⁹: ⁊ in ēris ꝙuersat⁹: ꝫ ex sola miſatiōis volūtate de nr̄o in se trāstulit verā ifirmitatē: sic̄ accepit verā carnē: quā sine oi ifirmitate assumē potuit: sic̄ eādē absq; culpa accepit.

¶ Auctoritatibus ꝓbat xp̄m ℔m boiez vere dolores sensisse ⁊ timuisse.

SEd qz nōnulli de sensu in passiōe humanitatis xp̄i male sensisse inueniunt: asserētes si litudinē atq; imaginē passiōis ⁊ doloris xp̄z boiez ptulisse: ꝫ nulluz oīno dolorē vl̄ passionē sensisse: auctuz testimoniis eos cōuincētes idubitabile faciam⁹. Qꝺ supra diximus, ꝓpha Isai. dic̄. Vere languores nr̄os ipe tulit. ⁊ dolores nr̄os ipe portauit. Et xitas ipa i euāgelio ait. Tristis ē aia mea vsq; ad mortē. vbi ēt legit̄. Cepit ihs pauē ⁊ tedē. Propha ēt ex pſona xp̄i ait. Repleta ē mal̄ aia mea. Qꝺ exponēs Aug. ait. Non vitijs ⁊ pctis: ꝫ būanis malis. i. doloꝛib⁹ fuit repleta aia xp̄i: q̄bus ipsa ꝓpatit̄ carni. Nō. n. dolō corpis pōt eē sine aia. dolē aūt aia ēt nō dolēte corpe pōt. Hos ät būane ifirmitatis defectus sic̄ ipaz carnē ac mortez nō ꝺditiōis necitate ꝫ miſatiōis volūtate suscepit. Ambro. ēt i lib. iij. de tri. sic ait. Scriptū ē. Pī si possibile ē trāseat a me calix iste. Timet ġ xps: ⁊ dū Petrus nō timet xps timet. Petr⁹ dixit: aiaz meā pono ꝓ te. xps dic̄: aia mea turbat̄. Utrūq; vez est ⁊ rōnis plenū q ⁊ ille q est iferioꝛ nō timet: ⁊ ille q supioꝛ est gerit timētis affectū. Idez in eodez. Ut bō turbar̄: vt bō fleret vt bō crucifigī. Per nāz bois ⁊ tediauit ⁊ resurrexit xps. Nō turbat̄ eius xtus nō turbatur eius diuitas: ꝫ turbat̄ aia: ꝫ būane fragilitatis assūptiōez turbat̄. Nā qui suscepit aiaz suscepit etiā aie passiōez. Nō. n. eo quo ꝺs erat aut turbari aut mori posset. Idē in eodē. Suscepit tristitiā meā. Cōfidēter tristitiā noīo qui crucē ꝓdico. Ut bō habuit tristiciā quā in eo suscepit affectu: mibi cōpatit̄: mibi tristis est: mibi dolet. Ergo ꝓ me ⁊ in me doluit: qui ꝑ se nibil habuit qꝺ doleret. Doles igitur dñe iesu mea vulnera nō tua: qz tu nō ꝓ te: ſz ꝓ me doles. Hieronym⁹ quoq; i explanatōe fidei ait. Nos ita dicim⁹ bominē passibilē a dei filio susceptū: vt deitas ipassibilis ꝑmaneret. Passus ē eni dei fili⁹ nō putatiue: ſz vere. Dia q̄ scriptura testat̄ ℔ illꝺ qꝺ pati poterat. ſ. ℔m substantiā assūptā. Licet ġ ꝑsona filij suscepit passibilē boiez: ira tñ ei⁹ bitatiōe ℔m suā substam nibil passa ē: vt tota trinitas quā ipassibilē necē est ꝓfiteri. His alijsq; auctoritati b⁹ ꝑspicuū fit xp̄m vere passibilē assumpsisse bominē atq; in eo defect⁹ ⁊ affect⁹ nr̄e ifirmitatis suscepisse: ꝫ volūtate nō necessitatis ꝺditiōe.

¶ Hic ponit que ꝓdictis aduersari videntur.

QUedā tñ repiunt̄ in scōrū tractatib⁹ q̄ ꝑmissis aduersari videnē. Nā sup illū locum psalmi. Clamaui: ⁊ nō exaudi es. Aug⁹ tradere videt̄ xp̄m nec vere timuisse nec vere trāslatū eē sic dicēs. Quō ℔ dicit q pctm̄ non fecit: nec iuēt⁹ ē dolus in oze ei⁹? Sz de nobis corpe suo ℔ dicit. Corpis enīz sui .i. eccl'e gerebat pſonā: sic̄ ⁊ alibi cū dixit: Trāseat a me calix iste: ꝑ nob logtur. Nisi forte putet̄ timuisse mori. Sz nō vere timebat dñs patī tertia die resurrectur⁹: cū arderet paulus dissolui ⁊ eē cū xp̄o. Nō enī fortioꝛ ē miles q̄ ipator: Miles ġ coronādus gaudet mori: ⁊ dñs coronat⁹ timet mortē? Sz ifirmitatez nr̄am repsentans ꝑ suis ifirmis qui timent mori hoc dixit: Vox illoꝝ erat. Hieronym⁹ ēt ait: Erubescāt q putāt saluatorē timuisse mortē: ⁊ passionis pauore dixisse. trāseat a me calix iste.

¶ Determinatio auctoritatuz.

NEc aūt i sacris lr̄is aliq̄ aduersa diuersitas eē potest: baz auctoritatū xba i hunc modū accipiēda dicim⁹: vt nō xitatē timoris ⁊ tristitie vel passionē: ꝫ timoris ⁊ tristicie necitatē ⁊ passionē a xp̄o remouisse itelligant̄. Habuit enī xps verū timorē ⁊ tristiciaz i nā bois: ⁊ nō sic̄ nos q mēbra ei⁹ sum⁹. Nos aūt cā pcti nr̄i bis defectib⁹ necio subiacem⁹: ⁊ i nobis sūt isti defect⁹ ℔m, ꝓpassionē ⁊ passionē: ꝫ xp̄o nō njsi ꝫz ꝓpassionē. Sic̄ eni in pctis gradus qdā notant̄ passio ⁊ ꝓpassio: ira ⁊ in bis affectib⁹ penalib⁹. Afficit̄ enī qs iterdū timore ⁊ tristitia: ita vt mētis itell's moueat̄ nō ide a rectitudine vl̄ dei cōtēplatione: ⁊ tūc ꝓpassio ē. Aliqñ xo mouet̄ ⁊ turbat̄: ⁊ tūc passio ē. Xps xo nō ira fuit turbat⁹ i aia timore vl̄ tristitia vt a rectitudie vl̄ dei ꝓtēplatiōe aliq̄ternus declinaret. Scōz quē modū itelligit̄ cū dī nō timuisse vel tristis fuisse. vñ Hieronym⁹ sup. Matthei. vbi legit̄. cepit ꝛtristari ⁊ mest⁹ eē. vt xitatē igt ꝓbaret bois assūptiv ere ꝛtristat⁹ ē. Sz nō passio ei⁹ dñat̄ aio. verū, ꝓpassio ē. vñ ait: Cepit ꝛtristari Aliō ē eni ꝛtristari: aliō icipe cōtristari. Nō ē. Alr̄ ꝛtristat̄ qs ꝓpassionē: alr̄ r̄ passionē. Jō qz ℔m hāc distictionē aliqñ dr̄ xp̄s nō uere timuisse: aliqñ vere timuisse: qz verū timorē habuit ⁊ tristitiā: ꝫ nō ℔m passionē neq; ex necessitate cōditiōis. vñ aug⁹ ex his cāis volēs assumi dictoꝝ itelligētiā: dic̄ xp̄m nō vere timuisse vel tristatū eē. ⁊ cōtinenti verā tristitiaz habuisse. His xbis ifirmos i se ꝑfigurās dñs ait. Pr̄ si fieri ꝑt trāsfer a me calicē istū. Nō enī vere timebat dñs pati tertia die resurrecturus: cū arderet Paulus dissolui: ⁊ eē cū xp̄o. Iste gaudet coronādus ⁊ tristis ē domin⁹ cozonatur⁹. Ecce h̄ vr̄ augustin⁹ tristiciā ⁊ timorē a xp̄o remouere. Continuo aūt subiūxit. Sz tristiciā sic assūpsit quō carnē. Fuit eni tristis vt euāgeliū dic̄. Si eni nō tristis fuit cū euangeliū dicat: tristis ē aia mea vsq; ad mortē ⁊ c̄. ġ ⁊ qñ dicit dormiunt iesus nō dormiuit. vl̄ qñ dicit māducasse nō māducauit. Et ita nibil sanū relinq̄tur vt dicat̄ ēt qz corpus ei⁹ nō erat verū. Quicqd ġ de illo scriptū ē verū ē ⁊ factū ē: Ergo ⁊ tristis fuit. Sz volūtate tristiciaz suscepit verā quō volūtate carnē verā. Ecce q̄ te nosc̄is eūdē sibi i bis xbis ꝺdicere nisi varias dictoꝝ discerneret cās: ex itelligētia xboꝝ assūmēda est. Si eni discernat̄ itelligentie cā ꝓdictoꝝ xboꝝ nibil occurrit contradictiōis.

¶ De q̄busdam Hylarij capitulis valde obscuris que videtur cōi sentētie obuiare.

MErūtñ magis monēt ac difficiliorē afferūt qōnē xba hylarij: q⁹ vr̄ tradeꝛ ictus ⁊ vulnera ⁊ huiusmodi sic i ꝛpz icidisse vt passiōis doloꝛē nō icuteret. Sic̄ telū tractū ꝑ aquā vl̄ ignē vl̄ aera ea facit q̄ ⁊ cū trahit̄ ꝑ corpa aiata: qz pforat ⁊ ꝓfigit: nō tñ doloꝛē igerit: qz non sūt ille res doloris capaces. ita ⁊ corp⁹ xp̄i sine sensu pene vim pene exce pisse dicit. Quia sic̄ corp⁹ nr̄m nō bēt talez nām vt valeat calcare vndas: ita corp⁹ xp̄i dic̄ nō habuisse nām nr̄i doloris: qz nō habuit nāz ad dolēdū. Alit eni hylari⁹ i. ꝛ. li. de tri. vnigenit⁹ deus boiem vez ꝰz filitudinē nr̄i bois nō deficiēs a se deo sūpsit. in quo q̄uis ict⁹ incideret: aut vuln⁹ descēderet: aut nodi ꝛcurrerēt aut suspēsio ele-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tiaret: afferret qđ hec ipetū passiōis: nō tñ dolorē passiōis iferret. vt telū aliqđ aquā pforās: vl ignē cōpūgēs: vl aera vulnerās: oēs qđ has passiōes nāe sue iferr: vt pfōet: vt ꝓpūgat: vt vulneret: ꝛ nāz suā i ꝑ passio illata nō retiet: dū i nā nō est vl aquā fozari: vl cōpūgi ignē: vl aera vulnerari: cuius nāe sit teli vulnerare ꝛ cōpūgere ꝛ fozare. Passus iuenit qđ xps: dū credit: dū suspēdit: dū mozit: ꝛ i cozp⁹ irruēs passio: nec nō fuit passio: nō tñ nām passiōis exercuit: dū ꝛ penali mysterio pena deseuit: ꝛ vt cozpis sine sēsu pene viz pene in se deseuiētis excepit. Habuit sane illud dñi cozp⁹ dolozis nr̄i nām. Si cozp⁹ nr̄z id nāe hēt vt calcet vndas: ꝛ desup eat fluct⁹ nec clause dom⁹ obstaculis arceat. At ꝯo si dñi cozpis soluz ista nā sit vbi ferat in hūidis: ꝛ sistat in ligdis: ꝛ structa transcurrat: qđ p nām hūani cozpis carnē ex spūsancto cōceptā indicam⁹? Caro illa de celis ē: ꝛ hō ille de deo est ꝑ ad patiēdū cozp⁹: ꝛ passus est: ꝛ nāz nō ꝑ ad dolēdū. Jtē i eodē. Videam⁹ an ille passiōis ozdo ifirmitatē i dño doloris pmittat itelligi. Bilatis eni causis: ex qbus metū dño heresis ascribit res ipsas vt geste sūt iferamus. Nec eni fieri pōt vt timoz ei⁹ significet in ꝑbis: cuius fiducia ꝓtinuat i factis. Timuisse igit̄ heretico passionē vr̄. Sz ob ignoratie bui⁹ errorē Petr⁹ ꝛ sathanas ꝛ scādalū ē: An ne timuit q armatis obui⁹ pdijt: ꝛ i cozpe ei⁹ ifirmitas fuit: ad cui⁹ occursū ꝓsternata psequētiū agmina supiatis cozpib⁹ ꝓcidert? Quā igitur ifirmitatē dñatā hui⁹ cozpis credis: cui⁹ tātā habuit nā ꝯtutē. Sz fozte dolorē vulnerū timuit: Quē rogo o tu dñice ifirmitatis assertoz penetrātis carnē claui habuit terrorē: q excisam aurē solo restituit attactu? Producens aurē hec man⁹ clauū dolet ꝛ sentit vuln⁹: q alteri dolorē vulneris nō relīqt. Pūgē de carnis metu tristis: cuius tactu caro post cedē sanat. Jdez: collatis igitur dictoꝝ gestorūq; ꝯtutibus demr̄ari nō ē ambiguū: i nā cozpis eiꝰ ifirmitatē cozpee nāe nō fuisse: ꝛ passionē illā licet illata cozpi sit: ñ tñ nāz dolēdi cozpi tuli isse: Quia licet forma cozpis nr̄i eēt i dño: nō tñ vitiose ifirmitatis nr̄e forma erat i cozpe: qđ ex cōceptu spūs scti ꝯgo ꝓgenuit. Audisti lector ꝯbam Hylarij qb⁹ dolorē excludere vr̄: ꝛ si excussa sēsus ꝛ ipietatis ebetudie pmissa diligēter itēdas: atq; ipsi⁹ scripture circūstātiā inspicias: dictoꝝ rōnē atq; ꝯtutē pcipe ytcūq; poteris: ꝛ itelligēti am arguē nō attētab. Intelligit̄ eni ea rōne dixisse dolorē passiōis i xp̄m nō icidisse ꝛ ꝯtute cozpis xp̄i excepisse viz pene sine sensu pene: qz cāz

meritū doloris i se nō habuit. Qđ vt notasse vbi ait: Nō hīs nāz ad dolēdū. Et ió nō iudicāda ē caro illi⁹ pm nām nr̄i cozpis: nec i eo ēt dñm habuit passio. Jta ēt nō habuit naturā ad timēdū vel tristādū: qz nō habuit talez naturā iq̄ eēt cā timoris vel tristitie. Jtaq; necitas timēdi nō fuit i eo: sic ē i nobis: nec nā doloris fuit i eo sic i nobis. Tristicia tñ i eo fuisse ꝓsequēter asserit: sz cāz ei⁹ extitisse ñ suā mortē: ꝛ defectū Petri ꝛ alioꝝ apl̄oꝝ. Dicit eni xp̄s nō pp mortez: ꝛ hoc q ad mortē tristē fuisse. Dis ꝯbis iterrogo qđ sit tristē esse vsq; ad mortē. Nō eni eius dē significatiōis est tristē eē pp mortē ꝛ vsq; ad mortē. Qz vbi pp mortē tristitia ē: illic moꝝ cā tristitie ē. Ubi ꝯo tristitia vsq; ad mortē ē: moꝝ nō tristitie cā ē: ꝛ finis. A deo āt nō pp mortē susceptā ē tristitia vt sit destituta p mortē. Nō g̃ sibi tristis ē: ꝛ illis qui i scādalo p infirmitatē carnis erāt futuri: quos monet ozare ne iducant i tētationē: qui añ polliciti erāt se nō scādalizari.

¶ Postq; magister determinauit de his que xp̄s cū natura būana assūpsit ad dignitatē ptinētia. hic determiat de his assūptis q̄ ptinēt ad defectuz. Et diuidit in duas ptes. p̄mo determiat de defectib⁹: q̄s xp̄us cū būana nā assumpsit. scōo determiat modū quo hꝰ defect⁹i xp̄o fuerūt. dis. xvi. ibi(Dicit aūt qđ.)p̄ma i duas. p̄mo determiat vitatē. scōo excludit errorez ibi:(Sz qz nōnulli.)p̄ma i duas. p̄mo oñdit quos defect⁹ cū būana natura assūpsit xp̄s. scōo oñdit q fuit cā assūptiōis. ibi:(Dos ât defect⁹.)p̄ma iterū in duas ptes. p̄mo oñdit q xp̄us i natura nr̄a accepit defect⁹ penales ꝛ nō culpe. scōo oñdit quos de penalib⁹ defectib⁹ non assūpsit ibi(Tradit auctoritas)circa qđ duo facit. p̄mo oñdit q̄s defect⁹ penales nō suscepit ex pte aie. scōo q̄s defect⁹ corpales ñ suscepit ibi:(Sūt eni plura egritudinū.) circa p̄mū duo facit. p̄mo oñdit q xp̄s nō suscepit ignorantiā aut difficultatē ad bonū faciēdū. scōo oñdit q hec non sūt culpa: sz pena ibi:(Sz fozte dicit aligs.)(Sz qz nōnulli.)Dic excludit errorē. ꝛ duo facit. p̄mo obycit ꝛtra errātes. z? soluit illa q̄ p se illi inducebāt ibi:(Quidā tñ repūtant.)ꝛ hec diuidit i duas. p̄mo soluit obiectiōes de passionib⁹: q̄s dixerāt eē aie tātuz: sic tristitia ꝛ hꝰ. scōo soluit de illis q̄ sūt aie p corp⁹ sic dolor sensibilis ibi:(Uerūtñ magis.)circa p̄m tria facit. p̄⁹ ponit obiectionez. scōo soluit ibi (Ne aūt i sacris.)tertio solutionē ꝓfirmat ibi:(Uñ lex) (Uerūtñ magis)hec ps ēt diuidit i duas. p̄mo ponit obiectionē. scōo soluit:(Sed si excussa.)Dic est duplex q̄stio. p̄mo de his defectibus in generali. scōo specialiter de passionibus aie. Questio. I.

Jrca p̄mū q̄runt tria. p̄mo vtz xp̄s debuerit assumere nām būanā cū hꝰ infirmitatib⁹. scōo vtrū oēs nostros defect⁹ suscipe debuerit. ȝ⁰ vtz hos defect⁹ q̄s assūpsit ꝓfuerit.

¶ Utrum xp̄s naturā humanā cuz defectib⁹ ꝛ infirmitatib⁹ accipere debuit.

Ad primū sic pceditur. vr̄ q xp̄s būanaz nāz cū infirmitatib⁹ hꝰ defectuū suscipe nō debuit. xp̄s eni per suā icarnationē votis antiquoꝝ patruz satisfecit. Jsaie .xi. dr̄ ad exp̄mēdū desideriū sanctoꝝ patrū. Cōsurge cōsurge iduere fortitudiē. ꝛc. g̃ nō debuit venire

idut⁹ infirmitate carnis. ¶ P. hꝰ defect⁹ pene sunt. sz pena nō est iuste: nisi vbi culpa est: cū igit̄ absq; oi culpa fuerit: videt̄ q penales defect⁹ suscipe nō debuit. ¶ P. Ꝺria cōtraryo curanꝫ: sz xp̄s venerat curare nr̄as infirmitates: g̃ debuit Ꝺria assumere. s. robur ꝛ fortitudinez. ¶ P. ipe venerat ad vincēdū diabolū: sz vincere est op⁹ fortitudinis: g̃ nō debuit assumere infirmitatē. ¶ P. sicut culpa derogat iustitie: ita infirmitas derogat ꝯtuti: sz xp̄s nō debuit assumere defect⁹ culpe ne derogaret Ꝺine iusticie: g̃ sīr nec debuit suscipe infirmitates penales ne derogaretur diuie ꝯtuti. ¶ P. ipse venerat ad ꝶ q̄ boies in dinā cognitionē adduceret: sz p infirmitates magis a sui cognitiōe abducebat: vt dicit Jla. Sz. Uidim⁹ eū despectū. ꝛ sequit. vñ nec reputauim⁹ eū: g̃ nō debuit hꝰ infirmitates assumere.

¶ Sed ꝛtra. Deb. y. In eo in quo passus ē ꝛ tētat⁹ potēs est ꝛ bis q tētant auxiliari: sz xp̄s ad auxiliādū hoib⁹ venerat: g̃ debuit eoꝝ defect⁹ suscipe. ¶ P. xp̄s venerat ad redimē dū gen⁹ būanū: sz op⁹ redēptionis ꝓgrue compleri nō potuerat: nisi p passionē: vt ifra dicet̄: g̃ debuit defect⁹ assumere scōm quos passibilis fuit. ¶ P. xp̄s ad hoc venerat vt eēt mediator iter nos ꝛ deū: g̃ debuit coicare cū vtroq; sz cuz deo coicauit i iustitia: g̃ nobiscū debuit coicare in pena.

Respōdeo dōm q xp̄s ad ꝶ venit vt būanū gen⁹ in deū reduceret a quo p petm̄ abductum erat. Et ió sic mediator ea que dei sunt in nos trāsfudit. s. gr̄am ꝛ iusticiā: ꝛ ea que nr̄a sunt quodā mō in deū: nō aūt nr̄a: que a nobis tātū sūt: nō a deo. s. peccata: qz per hec ad deū nō ordinamur: sz magis deordinamur ab eo: sz ea que a deo in nobis sunt que oīa in se ordiata sunt ꝛ ad ip̄m nos ordinātia: ꝛ ió ea que fecit in nobis de⁹ trāstulit in deū: nō qđ in nām diuinā: sed psonā ea assumendo. Fecit aūt de⁹ i nobis nāz ꝛ pfectiōes nāe ꝛ defect⁹ penales: ꝛ ēt q̄sdā nāles: sic i digētiā cibi: quā ēt hō i statu inocētie habuisset: ꝛ ió hos defect⁹ sil̄ cū nā i sua psona suscepit. hec eni in sua psona suscipe ē ipa deo repsentare ad placādū ip̄m nobis.

Ad primuz g̃ dōm q desideriū sctōrū patrū fuit vt ueniret in fortitudie spūali. s. gr̄e ꝛ sciētie ꝛ ꝯtutis: que per hꝰ defect⁹: quos xp̄s assumpsit: nō ipedit. ¶ Ad scōm dōm q q̄uis culpa nō pceserit in ipo tñ pcessit in nā būana quā deo reconciliare venerat. ꝛ ió in q̄tū Ꝺsiderat vt gerēs vicē toti⁹ nāe in satisfaciēdo p ipsa q̄cūq in nā hūana ad defectū ptinens rōnē iuste pene hēret in ipo babuit. ¶ Ad tertiū dōm q ifirmitas curat optime per curationē sue cāe: ꝛ p Ꝺria per Ꝺria cāe. Causa aūt hoꝝ defectuū i nobis est culpa: ꝛ ió per Ꝺria culpe hos defect⁹ curare debuit. s. per gr̄am ꝛ ꝯtutes. ¶ Ad q̄rtū dōm q venerat vincere fortē per iusticiā satisfaciēdo: ꝛ ió oportuit q hēret defect⁹: Sz quos satisfaceret. Et ꝓterea p fortitudinē oppositā istis defectib⁹ nō vincit diabolus: sz per fortitudinē ꝯtutis ꝛ gr̄e. ¶ Ad q̄ntū dōm q culpa nō solū repugnat deo: qz in ip̄m nō cadit: sz ēt qz ab ipo separat: qz est puersitas volūtatis Sz quā aīa nata ē deo Ꝺiūgi: sed infirmitas q̄uis in deū nō cadat: tñ a deo nō sepat: ꝛ ió nō ē filis rō. ¶ Ad sextū dōm q xp̄s nō venerat manifestare se ꝑm būanā nām. sz ꝑm diuinā. vñ dixit: ego non q̄ro gloriā meā: sz ei⁹ qui me misit: gl̄iā aūt dei magis clarificauit p assūptā ifirmitatē: in q̄tū iuentū est q id qđ est ifirmius dei: est potētius hoibus. p̄ma Lbozin. p̄mo

¶ Utrum oēs defect⁹ ꝓter petm̄ accipe debuit.

Ad secundū sic pceditur. vr̄ q xp̄s debuit oēs defect⁹ ꝓter petm̄ assūere. Deb. y. dr̄. q debuit p oīa ffribus assimilari: vt misericoz fieret: sz mīsericordia respicit oēz miseriā: g̃ debuit oēs nr̄os defect⁹ assūere. ¶ P. sic dicit Damascē. qđ est iassūptibile est icurabile: sed ipse venerat oēs nr̄os defect⁹ curare: g̃ debuit oēs suscipe. ¶ P. in susceptiōe nr̄oꝝ defectuū manifestat xp̄i būilitas: sed ipe būiliat⁹ est q̄tūcūq; humiliari potuit: vt dicit Ber. g̃ ipe debuit oēs nr̄os defect⁹ suscipe. ¶ P. oēs defect⁹ eq̄liter dedecēt dei maiestatē: si g̃ alios suscepit: eadē rōne oēs suscipe debuit. ¶ P. ipse curauit nām nr̄am p gr̄az ꝛ ifirmitatē: quam accepit: sz ipe accepit oēm gr̄am: ergo omnem defectum suscipere debuit.

¶ Sed ꝛtra. xp̄s qui totā būanā nām curare venerat. debuit integrā nāz here: sed qđ defect⁹ sūt qui integritati nāe repugnāt: sic cecitas ꝛ defect⁹ mēbroꝝ: g̃ nō oēs defect⁹ debuit here. ¶ P. xp̄s debuit eē pfect⁹ in q̄: sz qđ defect⁹ sunt qui pfectioni gr̄e repugnāt: sicut ignorātia ꝛ difficultas ad bonū. g̃ nō oēs defect⁹ here debuit. ¶ P. Ꝺria nata nō sūt fieri in eodē: sz q̄dā ifirmitates sūt sibi Ꝺrie ex Ꝺrys causis cāte: g̃ nō potuit oēs nr̄as ifirmitates here.

Respondeo dōm q sic dicit Damasce. xp̄s habuit in se oēs nāles: ꝛ idetractibiles passiones. dr̄ aūt passiōes nāles q̄cūq; vl būanā nām ꝓsequūtur: siue ex cōditiōe nāe: sic idigētia cibi ꝛ pot⁹: siue que p peccato p̄mi parētis in totā nāz deuenerūt ex ꝓncipys nature sibi relicte cāta: sic fames sit] labor dolor ꝛ hꝰ. Indetractibiles aūt passiones sūt que defect⁹ gr̄e nō iportāt: sic iportat ꝓnitas ad malū ꝛ difficultas ad bonū ꝛ hꝰ que ex carētia gr̄e vel pfectiōis ꝓtingūt. Ex hoc eni laus xp̄i mīnueret̄ si pfect⁹ in ꝯtut⁹ nō fuisset: scōm q̄s est laus ꝛ vituperiū siue detractatio scōm earuz opposita. Uñ duo genera defectuū nō assūpsit: illa. s. que nō vl̄r būanā nām cōsequunt̄. sicut lepza: cecitas febris: ꝛ hꝰ. ꝓtingūt eni ex ꝓticularib⁹ corruptionib⁹ in singulis psonis: ꝛ hos defect⁹ assumere nō debuit: qz ad curādū nāe mozbū venit. Jtē illa nō assūpsit que ad iperfectionē gr̄e ptinēt: sicut ignorātia difficultatē ad bonū ꝛ huiusmodi: qz ipse venerat ad hoc vt de plenitudine sue gr̄e oēs acciperemus.

Ad primū g̃ dōz q debuit fratrib⁹ assimilari quātū ad illa in que oēs ffres ꝺueniunt: que ad defectū gr̄e nō ptinēt. nō eni fuit fratrib⁹ filius nisi natura spēi: ꝛ ió q̄tū ad actus ꝛ defect⁹ qui ꝓsequunt̄ totā spēm debuit fratrib⁹ assimilari. ¶ Ad secūduz dōm q sicut de⁹ curauit oēs in hoc q assūpsit nām in qua oēs ꝓueniūt: ita curauit oēs defect⁹ in hoc q assūpsit illos defect⁹: in ꝗbus oēs ꝓueniūt: ex ꝗb⁹ quasi causis p̄mo: dialib⁹ aly oriuntur Ex passibilitate eni nāe quā assumpsit sequit̄ febris ꝛ oia hꝰ. ¶ Ad tertiū dōm q humiliari debuit in q̄tum potuit decēter: nō aūt fuit decēs vt qui venerat alios in gratiam adducere defectū vel iperfectionē gr̄e patereť: neq; q natura in alys itegrare venerat ipse in bis in quib⁹ aly itegri sunt defectū patereť. ¶ Ad q̄rtum dōm q q̄uis oēs defect⁹ equal⁹ sint decētes diuine maiestati q̄tū ad suā nām: nō tñ q̄tū ad nām assūptā: vt ꝓz ex dictis. ¶ Ad q̄ntū dōz q aliq defect⁹ sunt qui plenitudini gr̄e repugnāt: ꝛ ió ex ꝶ q habuit oēm gr̄az magis debet ꝓcludi q nō habuit oēs defect⁹ q̄ q habuit. ¶ Ul dōz q q alios reitegrare venerat debuit in pfectionib⁹ potētioꝝ eē nō in defectib⁹: quia plus idiguisset ipse refozmari q̄ refozmare: ꝛ ideo habuit oēm gr̄am: non tamen omnem defectum.

¶ Utruz hꝰ defect⁹ suscepit vel contraxerit.

Ad tertiū sic ꝓcedit. videtur q huiusmodi defectus contraxerit. illud enim ꝓprie contrahitur quod cum alio trahitur. sed ipse hos defectus cuz natura traxit: ergo eos contraxit. ¶ P. id quod ex ratione originis habetur ꝓprie contrahitur. sed ex ratione sue originis xp̄us habuit hos defect⁹: quia ex ratione sue originis matri similis ē nat⁹: que his defectib⁹ subiacuit: ergo

Universidad de Deusto
Biblioteca

ipse istos defectꝰ cõtraxit. ¶ Ꝑ. illud cũ nã ꝺbit qõ ex ꝑncipijs nãe causat: sed hꝺ defectꝰ vt fames sitis ⁊ hꝺ: ex ꝑncipijs nãe causant: qz ex actibus ꝺrioꝝ in inuicẽ: ex qbꝰ hõ naturaliꝝ ꝺstat: g̃ hos defectꝰ cõtraxit. ¶ Ꝑ. vbũ ꝺbẽdi fz q̃ hic logmur videt traductionẽ ipoztare: sed xp̃s habuit hꝺ defectꝰ per traductionẽ corpis ex corpe nõ ex ꝺditione aie. g̃ xp̃s hos defectꝰ cõtraxit. ¶ Ꝑ. sicut culpa originalis ꝺbit a pre: ita iste penalitates ꝺbunt ex mre: sicut dictum est in scõo libro. fz xp̃s ex mre passibili natꝰ est: q̃uis nõ ex parte peccatore: g̃ hꝺ penalitates ꝺtraxit.

¶ Sz ꝺtra. qõ volũtarie assumit nõ ꝺbit: fz xp̃s volũtarie assũpsit hos defectꝰ: ſic ⁊ ipaz nãz: g̃ nõ ꝺxit eos. ¶ Ꝑ. nos dicimur ꝺbere hꝺ defectꝰ: qz nob debẽt pp culpã originalẽ: fz i xp̃o culpa originalis nõ fuit: g̃ xp̃s hos defectꝰ ñ ꝺxit.

Respõdeo dõm q illud ꝓprie ꝺbit qõ ex necessitate alio tracto trahit. Et qz ex hoc ipo q bũana nãm trahimꝰ ex parẽtibꝰ per viciatã originẽ: se quit de necessitate q hos defectꝰ bẽamus: iõ dicimur hos defectꝰ ꝺbere. xp̃s aũt potuit bũanã nãz sine his defectibꝰ assumere: ſic ⁊ cũ defectꝰ assũpsit: ⁊ iõ nõ fuerũt i eo ex ꝺ ipo q bũanã nãz a parẽtibꝰ traxit: fz ſic volũtarie assũpsit nãm bũanã: ita ⁊ hoſ defectꝰ. ⁊ pp ꝺ dr assũpsisse hos defectꝰ: ñ g̃ ꝺz q hec ꝺiuctio con. nõ so (Ꝺrisse. aliqd ꝺtrahi: sed ordinẽ necessarie ꝺsecutionis vni ad alterũ. ¶ Ad scõm dõm q generatũ inc̃tuz hꝺ assimilat ei qõ generat ipm actiue: qz agẽs simlat sibi patiẽs: q autez aliq̃ natꝰ assimilat mri ex qua generat maliter est ex defectu vtutis actiue: que nõ põt materiã ꝺbere ad sui siſitudinẽ. vñ vincũt motꝰ mãe ⁊ assimilat filiꝰ matri. Neutro istoꝝ modoꝝ fuit necessariũ q xp̃s matri assimilaret: tuz qz mr nõ fuit agẽs in generatiõe: fz solũ materiã ministrauit: tũ qz nõ fuit aliqs defectꝰ ex pte vtutis agẽtis. ſ. spũsan cti: ⁊ iõ q assimilat est matri in his defectibꝰ boc fuit ex sola eiꝰ volũtate. ¶ Ad tertiũ ꝺz q ex ꝑncipijs nãe sibi relicte. i. puate illo dono gr̃e qõ nãe ꝓmo ꝺdite datũ fuerat: vt in scõo lib. dictũ est: hꝺ defectꝰ causant: sed xp̃s poterat nãz bũanã accipe cũ illa pfectiõe quã gratis i sua ꝺditiõe nã bũana accepat: ⁊ iõ nõ ꝺ necessitate cõtraxit: sed volũtarie assũpsit. ¶ Ad q̃rtũ ꝺm q ꝺbũ ꝺbẽdi nõ solũ ipoztat traductionẽ: fz necessariũ ordinẽ ad aliud tractũ vt dictũ est. ¶ Ad q̃ntũ ꝺm q illud bẽt vitatẽ in illis qui scõz legẽ nature nascunt: xp̃s aũt nõ ſic ex vgine natꝰ est: sed supza naturã: ⁊ iõ rõ non sequit. Questio. II

Deinde querit ꝺ passionibꝰ q̃s assumpsit ex pte aie. ⁊ circa hoc q̃runt tria. ꝓmo si aia xp̃i fuerit passibilis: ⁊ cuiꝰ ꝓprie sit pati. scõo ꝺ passionibꝰ aialibꝰ que cõsequunt ex iteriori appẽhẽsione. vt tristitia ⁊ hꝺ. tertio ꝺ passiõibꝰ que sũt scõm sensuz corpalẽ: sicut est dolor.

¶ Utrũ omne corpꝰ pati possit.

Ad primũ sic ꝓceditur. videt q oẽ corpus possit pati. oẽ enim qõ mouet patit: qz motꝰ in eo qõ mouet est passio vt dr in tertio phisicorũ: sed oẽ corpꝰ mouet: g̃ oẽ corpꝰ patit. ¶ Ꝑ. oẽ qõ recipit patit: cuz pati dicat a patim qõ est recipe: sed corpora celestia aliqd recipiũt. ſ. illuminationẽ: g̃ patiunt: g̃ ⁊ alia multo magis que sunt sub eis. ¶ Ꝑ. oẽ qõ est potẽtiꝰ natũ est agere i minꝰ potẽs: fz oi corpe est aliqd potẽtiꝰ ⁊ oi ſba creata. g̃ oĩs creature ẽ pati. ¶ Sed cõtra. oẽ passibile est corruptibile: qz passio magis facta abycit a subſtãtia: vt dicit in Ꝺtopi. sed nõ oẽ corpꝰ est corruptibile: ergo non oẽ corpꝰ est passibile. ¶ Ꝑ. ſic dicit in ꝓmo de generatione. oẽ agẽs est ꝺriũ patiẽti: fz nõ oẽ corpꝰ bẽt ꝺriũ: ergo nõ etiã omne patit.

¶ Utrum aia sit passibilis.

Alterius querit vtrũ aia sit passibilis ⁊ videt q nõ. sicut eni forme est agere: ita mãe est pati: sed aia nõ est cõpositꝰ ex mã vt in ꝓmo li. dif. viij. dictum ẽ. g̃ nõ põt pati. ¶ Si dicat q patit per accñs ad passionẽ corpis. Cõtra. passiõis terminꝰ ẽ corruptio: fz aia nõ corrũpit corrupto corpe: g̃ ẽt nõ patit corpe patiẽte. ¶ Ꝑ. ex Ꝺ aia mouet p accñs localiꝝ ad motũ corpie: qz ẽ in loco corpis p accñs: fz nullo mõ ꝺ q̃litatẽ corporeã nec̃ p se nec̃ p accñs. ergo nullo mõ alterat corpe per accñs alterato. sed passio ꝓprie dr in motu alteratiõis vt dicit in. i. de generatione. g̃ aia nõ patit per accñs passo corpore.

¶ Sed ꝺtra. ad motum totiꝰ per accñs mouet ꝑs: fz aia est ꝑs totiꝰ cõpositi qõ patit: g̃ ⁊ ipsa aliquo mõ patit.

¶ Utrum aia xp̃i possit pati.

Alteriꝰ videt q aia xp̃i nõ possit pati: qz nihil est dignius q̃ aia xp̃i: sed agẽs est dignior patiente ꝺz Augu. iz. sup Gen. ergo aia xp̃i nõ fuit passibilis. ¶ Ꝑ. virtus reddit aiam getã a passionũ tumultibꝰ: ⁊ q̃to virtus ẽ pfectior tanto passiones in aia minꝰ ꝺminant: sed in xp̃o fuit perfectissima virtꝰ: ergo nullo modo fuit in anima eiꝰ passio. ¶ Ꝑ. impassibilitas est de ratione beatitudinis: vnde ponitur inter dotes corpoꝝ: sed anima cbristi fuit beata: ergo non fuit passibilis.

¶ Sed contra. Joh. Damasce. dicit q anima corpori iciso compatit: ⁊ dolet. ⁊ hoc est qz vnit corpori passibili: fz anima cbristi coniuncta est corpori passibili: ergo anima eius fuit passibilis: quia nihil compatit quod non est passibile. ¶ Ꝑ. cbristus assumpsit in natura nostra defectus qui totam naturam consequunt: qui imperfectionem gratie nõ important: sed passibilitas anime est huiusmodi: ergo cbristus passibilem animã assumpsit. ¶ Ꝑ. cbristus venit magie curare defectus anime in nobis q̃ defectꝰ corpoꝝ: fz ipse suscepit naturam passibilẽ vt impassibilitatem nobis acquireret: ergo debuit assumere animaz passibilẽ vt per hoc impassibilitatẽ anime acciperemus.

Respondeo dicendũ ad ꝓmam questionẽ q cum dicit Damasce. q passio est motus ab vno in aliud: non quilibet motus est passio: sed solũ alteratio ꝓprie loquẽdo: vt dicit philosophus in ꝓmo de generatione. quia in hoc solo motu aliquid a re abycitur: ⁊ aliquid imprimitur: quod est de rõne passionis. Motus eni localis ẽ fm id quod est extra rem: quod est locus. Motus aũt augmẽti est fm hoc q ex eo quod iam est. ſ. nutrimento ꝑdcitur augmentatum in maiorem quãtitatem. Ad hoc autem q fit alteratio requirit ex parte alterati q sit res per se subsistens. Aliter eniz subiectum motus eẽ non posset: ⁊ q sit corpus: quia solum tale mouet vt in. vi. Phi. probatur. Et vlterius q habeat naturam contrarietati subiectã quia alteratio est motus inter contrarias qualitates. Ex parte vero terminorum alterationis regritur q vna qualitate expulsa alia introducatur: sic enim de q̃litate in qualitatem transitur. Sed vlterius ad rationem passionis requiritur q qualitas introducta sit extranea: ⁊ qualitas abiecta sit cõnaturalis: quod cõtingit ex hoc q passio imporat quãdam victoriam agentis super patiens: omne aũt quod vincitur quasi trahitur extra terminos proprios ad terminos alienos: ⁊ ideo alteratiões que contingunt ꝓter naturam alterati magis ꝓprie dicuntur passiones: sicut egrotationes q̃ sanationes: sicut patet per Damas. z. li. ⁊ per ꝓbm. 5. Metꝰ. vnde patet q illorum corporuz tantũ est ꝓprie pati que possunt extra naturã suaz trahi. ⁊ hec sunt corruptibilia.

Ad primuz ergo dicendum q non omne moueri est pati nisi cõmuniter ⁊ large loquendo: sicut etiã oẽ mouẽri quoddã corrũpi est fm Aug. ⁊ fm pbm. 8. phisicoꝝ. ¶ Ad scõm dõm q in illuminatione nõ abycit aliqua qualitas: fz inquantuz recipit: ⁊ ideo nõ est passio. ¶ Ad 3m dõm q deus g est superior omni substãtia creata influit reb ad perfectionẽ nãe ipsaꝝ: ⁊ iõ fm q ab ipso recipiũt nõ dicunt ꝓprie pati nec̃ fm q corporalia a gbuscũq; spiritualibus recipiunt.

Ad secundam qõnẽ dõz q ex dictis ex facili pot patere q̃lr in aia possit ẽ passio: qz cũ aia sit gd icorporeũ sibi ꝓprie nõ accidit pati nisi fz q corpori applicatur: applicatur aũt corpori a scõm essentiam suam fm q est forma corporea: ⁊ scõm operationem suarũ potentiarum ꝑput est motor eius. Secũdum autem q applicatur corpori vt forma: sic nõ cõsideratur vt quid subsistens: sed vt adueniens alteri. vnde sic non patitur p se: sed per accidens sicut alie forme mouẽtur motis subiectis compositis. In viribus autem anime quantum ad operationez applicantur corpori solum vires partis sensitiue ⁊ nutritiue: fz qz operatio virium nutritiue partis est in mouere nõ in moueri: ideo scõm eas anima non patit: sed magis agit. Relinquitur ergo q pati sit ꝓprie aie fm partem sensitiuam vt dicit in. 7. phi. sed qz hꝺ vires non sunt subsistentes: sed forme organoꝝ corpalium: ideo nõ dicunt pati per se: nec aia scõm eas: sed per accidens: inc̃tũ ꝑpositũ patit: vt dicit in ꝓmo de aia. Sz qz potẽtie apprehensiue sensitiue sunt tñ in recipiendo spẽm: que gdez nõ recipit in sensu per modũ rei: fz p modũ intẽtionis: ⁊ ideo in operatione harũ virium est quidem aliquo modo pati quantum ad hoc q sunt vires materiales: ⁊ quãtũ ad ꝺ q aliquid recipit. Et ꝓpter hoc dicit in. z. de aia. q sentire est quoddaz pati. Sz qz sensus nõ mouet a sensibili fm ꝺditionẽ monẽtis: cũ forma sensibilis nõ recipiat in sensu fm esse materiale ꝑput est in sensibili: sed fm eẽ spũale qõ est ꝓprii sensui: vnde nõ habet cõtrarietatẽ ad sensum: fz est perfectio eiꝰ nisi fm q excedit ꝓportionez sensus: ideo nõ ꝓprie dicit pati nisi fz q excellentia sensibiliũ corrũpit sensuz aut debilitat. Relinquit ergo q passio ꝓprie dicat fm vires appetitiuas sensitiuas: quia he vires ⁊ materiales sũt: ⁊ mouent a rebꝰ fm ꝓprietatẽ rei: qz non ẽ appetitus intentionis: sed ipsius rei: ⁊ fm hoc habet res cõuenientiã ad animaz vl dr ietatez: ⁊ iõ dicit pbs in. z. Ethi. q passio est quã sequit delectatio vel tristitia. ⁊ Remigiꝰ dicit q passio ẽ motꝰ aie p suspitionẽ boni vel mali. Sz qz accidit delectatio fm ꝺiunctionem ꝺueniẽtis ⁊ ꝺnãlis: ideo adhuc magis ꝓprie dicunt passiones ille affectiones sensitiue: ad quas sequit tristitia: vel etiã que sunt cũ vehementia siue delectationis siue tristitie: vt dicit pbs. 5°. metha. qz sic trahit aia ex̃ modũ suũ naturalem: ⁊ sic logmur hic de passionibꝰ. Sed in viribꝰ intellectiue partis: quãuis non sit ꝓprie passio: qz imateriales sunt: tñ ibi est aliqd de rõne passionis: qz in apprehẽsione intellectus creati est receptio. ⁊ fm hoc dicit in. z. de aia. q intelligere est pati quoddam. In appetitu autem intellectiuo adhuc est plus de ratione passionis: quia volũtas mouet a re fm q est bona vel mala: q̃ sunt ꝺditiones rei: intellectus aũt mouet fm apprehẽsionẽ veri vel falsi: que nõ sunt rei p se: sed fm q sunt i aia: quia bonũ ⁊ malũ sunt in rebꝰ: verũ ⁊ falsuz sunt in aia: vt dr in. 6. metha. vñ magis recipit aia a re fm affectũ: ⁊ vehementius mouet q̃ fm intellectũ: sicut dicit Dio. z. cap. de di. no. q Jerotheus patiẽdo didicit diuina. i. ex affectu circa diuina in intellectũ deuenit. Et quia mouet affectꝰ a re fm ꝓprietatẽ rei: quã res habet in seipsa: ideo q̃ hunc modum ꝺtingit q res habeat ꝺtrarietatẽ vel ꝺuenientiã ad aiaz: sed fz q apprehẽdit ab intellectu oĩs res habet conuenientiã inc̃tũ apprehendit vt vez. ⁊ ideo in operatiõe apprehensiue semp est delectatio. in operatiõe aũt affectiue est delectatio ⁊ tristitia. ⁊ sic etiã tristitia magis adhuc ꝓprie dicit passio: sicut in affectu sensibili dictuz est. ⁊ sil accipit hꝺ passio. De passiõe aũt aie fm q ab igne infernali patitur dõm est in q̃rto. sic. n. aia per se patitur.

Ad primuz g dõz q rõ illa ꝓcedit de passiõe ꝓprie dicta: ⁊ ꝺcludit q aia hoc mõ passiõis: nõ patit p se sed p accidẽs. ¶ Ad 2m dõm q q̃uis p corruptionẽ corpoꝝ aia nõ corrũpat simpliciter quãtũ ad substantiã: corrũpitur tamẽ cõpositio fm quã actu est forma corporis: ⁊ etiã vires affixe organis: vt quidã dicũt. ¶ Ad tertium dõm q anima dicit esse in loco per accidẽs inquantum est pars compositi qõ est in loco per se: ⁊ sic mouetur per accidens in loco: ⁊ sic etiã valitudo que est compositi est anime p accidens: inc̃tum est pars eius: ⁊ sic etiã p accidens patitur ad passionem corporis.

Ad tertiã qõnez dõm q aia xp̃i media fuit inter diuinitatẽ ⁊ carnẽ. Et qz btitudo inerat illi aie ex diuinitate: corpꝰ aũt eiꝰ erat passibile: iõ passibilitas ierat illi aie ex pte illa q̃ ꝺiũgibilis erat corpi: btitudo aũt ex pte illa q̃ ꝺiũgebat diuinitati. Cõiungebat aũt corpori dupliciter. f. fm essentiã: inc̃tum est forma: ⁊ fz potẽtias: nõ tñ oẽs sed quasdã. vñ aia xp̃i fz essentiã tota patiebat ex lesi corpis passione: fz quãtũ ad potẽtias patiebat gdẽ passiõe iperfectiõis fm operatiões virium affixarũ organis. fm alias vo vires gbꝰ anima cõuertebat in deuz qualiter pateretur dicetur infra. z. arti.

Ad primum ergo dicendus q q̃uis aia xp̃i nihil sit dignius: nõ tñ ipedit quin p accidens possit pati alio patiẽte. ¶ Ad scõm dõm q perfecta virtus oĩno nõ tollit aiales passiones: quia etiaz aliquando vtitur eis sicut fortitudo ira: vt dicit pbs in. z. Ethi. sed facit vt nulla passio in eo surgat que rõnẽ impediat: in xp̃o autem amplius fuit. quia enim fuit perfecta obediẽtia virium inferioruz ad superiores: ideo nulla passio surgebat in eo nisi ex ordine rationis. ¶ Ad tertiuz dõm q aia xp̃i habuit vtrũq; statum. ſ. viatoris ⁊ ꝓprehensoris. vnde fm aliqd fuit beata: ⁊ fm aliqd non fuit beata. ex illa. n. parte qua nata ẽ anima corpori ꝺiũgi nõ erat beatificata: alias ex aia in corpus claritas glorie descendisset: sicut erit in aliis glorificatis: ⁊ ideo ex pte ista poterat pati: ⁊ habebat statũ viatoris. Sz ex pte illa q̃ ꝺiũgebat vbo p fruitionem erat glorificata: ⁊ habebat statũ ꝓprehẽsoris.

¶ Utruz cbristus tristitiaz habuerit.

Ad secundus sic ꝓceditur. videt q xp̃s nõ habuerit tristitiã Isa. 42. dr ꝺ ꝺo. Nõ erit tristis nec̃ turbulẽtus. ¶ Ꝑ. oĩs tristitia ẽ pturbatio q̃dã: fz in sapiẽtẽ nõ cadit pturbatio: g̃ nec̃ in xp̃o q fuit maxime sapiens fuit tristitia. Secũdaz ꝑbat Seneca tripliciter. Primo sic: fortius nõ perturbat a debiliori: fz virtus est fortior malitia: ergo nõ perturbat ab ea: nec a virtute: quia virtus non est virtuti contraria: ergo nullo modo. Secũdo sic: nullus pturbat nisi de eo q bonum suũ pdit vel diminuit: sed sapiens nõ perdit bona sua: nec ei possũt auferri que sunt bona anime: quia bona corporis nõ reputat sua: ergo nõ perturbat. Tertio sic: qz fortuna nihil eripit nisi qõ dedit: sed nõ dedit virtutez: ergo ipsam auferre nõ potest. ⁊ sic idem qõ ꝓius. ¶ Ꝑ. pbs in. z. topi. idem sine tristitia q̃ cũ tristitia magis eligenduz est: sed xp̃s cum fuerit sapientissimus optime sciuit eligere: ergo nõ elegit aliquid pati cum tristitia.

¶ Sz ꝺ. Matꝰ. 26. Tristis ẽ aia mea vsq; ad mortẽ. ¶ Ꝑ. flet ẽ signum tristitie: fz xp̃s fleuit Jo. xi. g̃ ipse fuit tristis.

¶ Utrum in cbristo ira fuerit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ulterius videt q̄ in xp̄o nō fuerit ira. ira. n. vitiū ē: sed in xp̄o nullū fuit vitiū: ſz ſūma māſuetudo. Mat. xi. Diſcite a me mitis ſum & c. ḡ in xp̄o nō fuit ira.

¶ P. ſicut Hegorius dicit. Ira p vitiū excecat oculū mētis: ira per ꝯelū turbat: ſz in xp̄o oculus mētis neq; exceca tus neq; turbat' fuit: ḡ in xp̄o nō fuit ira. ¶ P. ſm p̄bm & Damaſcenū ira eſt appetit' vindicte: ſed xp̄s nō fecit aliquid ad vindictā: ergo in chriſto nō fuit ira.

¶ Sed ℨ. in xp̄o fuit ira per ꝯelū: vt p̄z Jo. z. ergo in eo fuit ira. ¶ P. nulla virtus defuit xp̄o: nec aliqua virtutis pfectio: ſed de perfectione aliquā virtutū eſt ira ſicut fortitudinis: vt dicit' in. 3. ethi. ergo in xp̄o fuit ira.

¶ Utrū in chriſto fuerit timor.

Ulterius vr q̄ in xp̄o nō fuerit timor. timor. n. maxime opponit' fortitudini: ſz in xp̄o fuit p fectiſſima fortitudo: ḡ in ipo nō fuit aliqs timor. ¶ P. Auguſtinus dicit in lib. 83. queſtionū. q̄ ſignus pfectionis eſt abſq; timore eē: ſz xp̄s fuit pfectiſſim': ḡ in eo nō fuit paſſio timoris. ¶ P. ſi dicaſ q̄ timor inerat ei ſm ſenſualitatez. Contra. timor eſt de futuro malo: ſed ſenſualitas in chriſto nō poterat futurum comprehēdere: ergo in chriſto nō poterat eſſe timor: ſed tantum dolor de preſenti.

¶ Sz ℨ. mat. i4. Cepit ieſus pauere & tedeſ. ḡ. ¶ P. ciusdē ē dolor & timor. ſz in xp̄o fuit verus dolor: ḡ & verus timor.

Reſpōdeo dōm ad primā qōnez q̄ hic queritur de triſtitia ſm q̄ eſt paſſio aialis in pte ſenſitiua: & iō dicendū q̄ qz xp̄s volūtarie aſſumpſit nām noſtraz: vt p eā nos redimeret: iō talē aſſūpſit qualē oportuit eſſe ad finē redēptiōis noſtre. vnde q̄uis in alys beatis p quādā redūdātiā ex glorificatiōe ſuperiorū viriuz glorificētur etiā iferiores: & ex gloria aie deſcēdat gloria corpis: tñ in xp̄o nō fuit ſic: qz gloria eius q̄ inerat ei ſm fruitionē dei: nō ipediebat paſſibilitatē aie eius ſm q̄ erat pars humane nāe: & ſilr letitia que inerat in ſuperiori parte p fruitionez nō redūdabat in inferiores: & iō cū accidebat aliqd ℨriū delectationi inferiorū partiū erat de eo triſtitia. Sz tñ aliter in ipſo & in nobis: qz in nobis iferiores vires non ſunt perfecte ſubiecte rōni: & ideo q̄ñq; preter ordinez rōnis inſurgunt in nobis paſſiones triſtitie: quas quidez virtus refrenat in virtuoſis: ſed in alys etiā rōni prevalent: ſz in xp̄o nūq̄ ſurgebat motus triſtitie niſi ſm dictamē ſupioris rōnis: q̄n. ſ. dictabat rō q̄ ſenſualitas triſtareſ ſm ꝯueniētiā nāe ſue. Et iō nō fuit in eo triſtitia rōnē puertens: nec fuit neceſſaria: ſed volūtaria quodāmodo.

Ad primum ḡ dōm q̄ p illā auctoritatē Iſaie excluditur a xp̄o triſtitia rōnē impediens. ¶ Ad ℨm dōm q̄ perturbari dicit' ex toto turbari: & B eſt q̄n turbatio inferioris ptis ad ſuperiorem peruenit: vt eius ordo turbeſ: & hoc nō eſt in aliquo ſapiēte nec in xp̄o fuit: & ſic ꝯcludūt rōnes Senece. ¶ Ad 3m dōm q̄ oīs triſtitia vt dr̄ in. 8. Ethi. inquātū in ſe eſt fugiēda eſt: inquātū hz: poteſt tñ eligi triſtitia: inquātū ad aliqd bonū ordinat: ſicut triſtitia penitētis ad ſalutē: & ita etiā xp̄s elegit triſtitiam: inquātū vtilis erat ad redēptionez humani generis.

Ad ſecundam qōnem dōm q̄ ira tripliciter dicitur: q̄ñq; enim ira ponit' p habitu vt actu vitu: qō opponit' māſuetudini: qō in. 4. Ethi. irascibilitas dr̄: qō ꝯtingit ex hoc q̄ virtus: vt in. z. dicitur: q̄ñq; magis opponit' vni extremo: ſicut māſuetudo ſuperfluitati ire magis q̄ diminutioni: & iō oppoſitū vitiū nominatur ira. & ſic ira nō fuit in xp̄o. Alio modo dicit' ira volūtas vindicādi aliqd malefactū: & ſic ira nō eſt paſſio p̄prie loquēdo: nec eſt in irascibili: ſed in volūtate: & ſic ira ē in deo & beatis & in xp̄o fuit. Tertio modo dicit' ira ꝑprie quedā paſſio vis irascibilis que ꝯtingit ex B q̄ vis irascibilis tendit ad deſtructionez alicui' qō apprehēdit ℨrio volito vel deſiderato. Et ſiquidē ſit ex ordine rōnis inſurgēs vl' ordinata rōne: ſic dr̄ ira p ꝯelū: & ſic fuit in xp̄o. ſi aūt ſit inordinata: ſic erit ira p vitium: q̄ in xp̄o nullo mō fuit.

Ad primū ḡ dōm q̄ rō illa ꝑcedit de ira ſm p̄mum modū dicēdi. ſic enim opponit' māſuetudini: ſm aūt q̄ eſt paſſio nō opponitur: ſed ē mā eius circa quā: qz etiam mitis iraſcit' q̄n opz. ¶ Ad 2m dōm q̄ ſicut in xp̄o delectatio ſuperioris partis nō rollebat triſtitiā ſenſitiue partis: ita ēt & ira ſenſitiue partis non ipediebat in aliquo vſum rōnis: qz q̄n diuinitas ꝓmittebat vnicuiq; ptiū humanitatis xp̄i agere que ſunt ei ꝓpria: vt dicit Dama. vna pars aliam non impediebat: ſicut in nobis accidit q̄ vna pars impedit aliā. ¶ Ad 3m dōm q̄ ira inordinata cōſiſtit in vindicta: ſed ira ordinata vindictam ad iuſtitiam ordinat. vt. ſ. vindictā nō querat: ſed iuſtitiaz: & tñ puniat quantuz iuſtitie ordo permittit.

Ad tertiaz qōnē dōm q̄ timor etiā multipliciter dicit'. Uno modo nominat habitū vel doni vel vitu: qō opponit' fortitudini: & dr̄ timiditas in 3o. Ethi. & ſic habitus doni fuit in xp̄o: nō autez habitus vitu: Alio mō ſumit' p actu vel vitu vel doni: & ſic ſil'r dōm vt p̄ius. Alio modo dr̄ quedā paſſio in iraſcibili q̄ ꝯſurgit ex hoc q̄ appetitus ſenſitiuus refugit aliqd nociuū apphenſum: & ſic loquimur hic de timore. vnde dōz q̄ hoc modo fuit timor in xp̄o per eundē moduz ſicut & de triſtitia & ira dictū eſt: inquātū. ſ. ex dictamine rōnis: & ḡitatis adiūcte appetit' ſenſibilis refugiebat ea q̄ ſunt ſibi ℨria.

Ad primuz ḡ dōm q̄ rō illa ꝑcedit de timore ſm q̄ eſt vitiū: qz paſſio timoris eſt mā circa quā eſt fortitudo. ¶ Ad ſecundū dōm q̄ omnis timor ex aliqua imperfectione eſt: qz ex imperfectione eſt q̄ aliquid ab aliquo ledi poſſit. xp̄s aūt q̄uis fuerit ſm aiaz pfectiſſimus: tñ ledi poterat ex pte corpis: & iō ex pte iſta patiebatur imperfectionē: & timere poterat. ¶ Ad 3m dōz q̄ in homine appetitus ſenſibilis mouetur ex ymaginatiōis ſiue eſtimationis apprehenſiōe imediate: ſz mediate etiā ex apprehenſione rōnis: inquātū eius conceptio in ymaginatione imprimitur: & ideo quādo rō in xp̄o previdebat leſionez corpis fiebat ſpēs leſiui in ymaginatione: & appetitus ſenſibilis ad timorē mouebatur.

¶ Utrū in xp̄o fuerit verus dolor in ſenſu.

B tertiuz ſic ꝑcedit. videt q̄ in xp̄o nō fuerit verus dolor in ſenſu. quantumcūq; enim eſt vis reſiſtens leſiuo tñ dolor diminuit' ex leſione ꝓueniēs. ſed in xp̄o fuit infinita vis ad reſiſtēdū leſiuo. ſ. vt' diuinitatis: ḡ in eo dolor eſſe nō poterat. ¶ P. dolor nō ē de re volūtaria: ſed chriſtus volūtarie paſſionē ſuſtinuit: ḡ in eo dolor paſſionis non fuit. ¶ P. chriſtus magis perfecte videbat deum q̄ paulus: ſed paulus in raptu ꝓpter viſionem dei nō ſentiebat ea que in corpore gerebant: ergo nec xp̄s dolorez habebat ex corpis leſione.

¶ Sz ℨ. Iſa. 53. Uere dolores nr̄os ipe tulit. ¶ P. ad vitandē doloris nō regrit' niſi leſio & ſenſus leſiōis: ſz corp' xp̄i leſum fuit: & ſenſuz leſionis habuit: ḡ fuit in eo verus dolor.

¶ Utz dolor ꝯuenit ad ſupiorē rōnē.

Ulterius videtur q̄ dolor vſq; ad ſuperiorē rōnem nō ꝯueneriat. iudicare. n. de dolore nō ē pti dolorē: ſed in ſanctis eſt tñ iudiciū de doloribus ſm rōnem: vt p̄z per Dionyſiū in epiſtola ad Joannem euangeliſtaz. cuz ergo chriſtus in ſanctitate perfect' fuerit. ipſe ſz ſuperiorē partē rationis dolorē nō habuit. ¶ P. ſz p̄bi ſophū intellectus nullius partis corpis eſt actus: ſed dolor paſſionis nō eſt in anima niſi ex ꝯiunctione ad corpus ergo in parte intellectiua nō fuit dolor paſſionis. ¶ P. ſz p̄bm delectationi que eſt ſm intellectū nō eſt aliquid ℨriū. ſed dolor eſt ℨrius delectatiōi: ergo nō eſt in parte intellectiua. ¶ P. tunc aīa perturbat': qñ vſq; ad rōnē peruenit paſſio: ſed in xp̄o nulla fuit perturbatio: ḡ dolor nō peruenit vſq; ad rōnē. ¶ P. impoſſibile ē eidē ſz idē ℨria eſſe: ſz dolor eſt delectationi ℨrius: ḡ impoſſibile eſt q̄ ſz ſuperiorem partē qua gaudebat de dei viſione doleret.

¶ Sed ℨ. maior eſt colligatio potētiaz aie adinuicē q̄ membroz. ſed vno mēbro patiēte alia cōpatiunt'. i. Corint. i4. ḡ vna potētia anime patiēte multo fortius alie cōpatiūtur.

¶ P. maior ē affinitas potētiaz aie ad eſſentiaz q̄ aie ad corpus: ſed aīa ſm eſſentiaz ſuā ꝓpriē patiēti corpori: ḡ et oēs potētie patiuntur ſimul cū eſſentia. ¶ P. in pſal. Repleta eſt malis aīa mea. dicit Hlo. exponēs de xp̄o. i. doloribus: ergo ſm oēs partes aie dolor inerat.

¶ Utz dolor xp̄i fuerit maior oīb' dolorib' inſtoz' vl' martyrum: vel dānatoz': qui ſunt in inferno: vel ipſi' Ade: & poſſibile fuiſſet ipm pati in ſtatu innocētie.

Ulterius videtur q̄ dolor xp̄i nō fuerit maior oīb' dolorib': qz quāto pena eſt acerbior & diuturnior tāto pena ex dolore reſultans ē maior: ſed alig ſancti diuturniorē & acerbiorē penā ꝑpeſſi ſūt: ſicut p̄z de laurentio & vincētio: ḡ xp̄i dolor nō fuit maxim'. ¶ P. i alys ſanctis dolor mitigabat' ex ſtēplatiōe diuina & amore: ſic de ſtephano cātat'. Lapides torrentis illi dulces fuerunt: ſed in xp̄o fuit maxima charitas: & perfecta dei ſtēplatio. ergo dolor ei' maxie mitigabat': & ita fuit minim'. ¶ P. innocētia patiētis minuit dolorē pene. vnde pueri qui fūt in limbo nō affligunt' de carētia viſionis diuine: qz eis redditur nō p culpa: quā ipſi cōmiſerunt: ſed xp̄us ſine culpa paſſus ē: ḡ videt q̄ dolor ſuus fuit mitiſſimus. ¶ P. quāto maior eſt recōpēſatio de bono amiſſo tāto leuius dānū amiſſionis portat': ſed xp̄s habebat recōpenſationē maximaz de amiſſione corporalis vite per paſſionē. ſ. ſalutē humani generis: ḡ dolor ille fuit minimus. ¶ P. quāto ē pretioſius q̄ amittit' tāto eſt maior dolor de amiſſiōe: ſz deq̄ bō per peccatuz amittit eſt dignior q̄ vita corporalis xp̄i: ḡ dolor q eſt de amiſſione dei eſt maior q̄ dolor xp̄i de amiſſione vite corporalis. ¶ P. quāto aliqd eſt magis diſpoſitū ad patiēdū tāto min' dolet de paſſione: ſed xp̄i corpus magis fuit diſpoſitū ad patiēdū q̄ corp' ade: ergo adā magis doluiſſet dato q̄ leſus fuiſſet. ¶ P. quāto nā eſt p ceptibilior tāto eſt maior dolor: ſed nā anime ꝓceptibilior eſt q̄ nā cuiuſlibet corpis: ḡ dolor aie de paſſione iferni quā in ſeipſa patit' ab igne eſt maior q̄ dolor xp̄i.

¶ Sed ℨ. Treñ. i. dicitur in perſona xp̄i. O vos oēs qui trāſitis & c. quaſi diceret nō. ḡ dolor ſuus fuit maxim' oīuz dolorū. ¶ P. xp̄s fuit optime ꝓplexionatus: q̄ p̄z ex hoc q̄ habuit nobiliſſimā aiaz: cui reſpōdet equalitas ꝓplonis in corpore: ſz quāto bō habet meliorē ꝓplexionez in corpore: tāto magis ſentit leſiōes corpis: qz habet meliorē tactū. cū igitur dolor ſit ſenſus leſiōis: videt q̄ in xp̄o fuerit maximus dolor. ¶ P. virtuoſi hominis eſt ſuā vitā diligere. vñ & peccatores ſeipſos odiunt intātū q̄ ſeipſos interficiūt: vt ꝑbat p̄bs in. 9. etbi. ſz xp̄s fuit vtuoſiſſim': ḡ maxie ſuā vitā dilexit: ḡ dolor de amiſſiōe vite ſue fuit maximus.

Reſpondeo dōm ad primā qōnez q̄ ſicut delectatio ſenſibilis cauſat' ex ꝓiunctiōe cōueniētis ſm ſenſum: ita dolor ſenſibilis cauſat' ex ꝓiūctione eius: qō nō ē ꝓueniēs ſenſui: ſed inter oēs alios ſenſus ſolus tact' eſt diſcretiuus cor. ex qb' conſtit' tēperamētū corpis. vñ qō eſt ꝓueniēs ſm tactū eſt ꝓueniens ipſi tēperamento corpis: & ꝑp hoc ꝓpleta delectatio ſenſibilis ē in ſola ꝓceptione tact'. Et ſil'r illud qō eſt inconueniēs tactui ē ℨriū tēperamēto corpis: & iō dicit p̄bs. in. 3o. de aīa. q̄ corrūpentia tactū corrūpūt aial: nō aūt corrūpētia auditus niſi ſil' ꝯtingat ex accidēti & tactū corrūpi: & iō in ſolo tactu eſt dolor: q̄ accidit ex leſiōe tēperamēti ipſi' corpis. Uñ cū in corpore xp̄i fuerit vera leſio qz fuit diuiſio cōtinui per clauos: & fuerit ibi verus tactus: de neceſſitate opz dicere q̄ fuerit ibi verus dolor. Qualiter autem exponenda ſint verba Hylary in fine dicetur.

Ad primuz ergo dōm q̄ quāuis in corpore xp̄i eēt vis deitatis infinita ad reſiſtendū potē ſtatē habens: nō tñ reſiſtebat: ſed dimittebat carnem patigerī ꝑpriū: vt dicit Damaſce. & ideo fuit ibi leſio: & p cōſequēs dolor. ¶ Ad 2m dōz q̄ volūtas cōnis non excludit dolorē ſenſus: ſic aliqs vult ſz rōnē ꝓburi vt ſaneſ: ſz tñ in ꝓbuſtiōe dolorē ſenſibilez experiſ: ita & fuit in xp̄o. ¶ Ad 3m dōm q̄ nō pōt eſſe tāta vis ſtēplatiōis q̄ dolorē ſenſibilem ex leſione corpis tollat: ſi corpus ledaſ: niſi p eā abſtrahant' vires iferiores oīo a ſuis actib' p modū quo vna po' intēſe operās abſtrahit aliā a ſuo actu: & ſb mō accidit in raptu pauli: ſz in xp̄o vna vis nō tollebat aliā a ſuo actu: niſi ſm q̄ rō & ḡitas ꝓiuncta ordinabat: & iō ꝑfectio cōtēplatiōis dolorē ſenſibilē non tollebat.

Ad ſecundam qōnē dōm q̄ in dolore & triſtitia duo ſueniunt. ſ. ℨrietas triſtātis & dolorē iferētis ad ℨriſtatū & dolētē: & ceptio ei'. Et q̄tū ad hec duo tripliciter differūt. Prio q̄tū ad ℨrietatē: q̄ quidem in dolore attendit' quantum ad ipſam naturam dolentis: que p leſiuū corrūpit': ſz in triſtitia quantū ad repugnantiā appetitus ad aliqd qō quis odit. Secūdo quātum ad perceptionē: que quidē in dolore ſemp eſt ſm ſenſum tactus: vt dictū eſt: in triſtitia aūt ſm apprehenſionē interiorez. Tertio quātū ad ordinē iſtorum duoz: qz dolor incipit in leſione & terminat' in perceptione ſenſus: ibi enim ꝓplet' rō dolorīs: ſed ratio triſtitie incipit in apprehēſione: & terminat' in affectiōe. vnde dolor eſt in ſenſu ſicut in ſubiecto: ſed triſtitia in appetitu. Ex quo patet q̄ triſtitia ē paſſio aialis: ſz dolor ē magis paſſio corpalis. q̄ñq; tñ triſtitia large loquendo dolor dr̄. vnde etiam Aug. diſtinguit dolorē aie ſm ſe qui ꝓprie dr̄ triſtitia: & dolorez animē p corpus qui ꝑprie dicit' dolor. Loquēdo igitur de dolore ꝑprie dicto: ſic quātū ad leſionē que eſt materiale in ipſo ſe extēdit in xp̄o ad oēs potentias aie ſm q̄ in eēntia aie radicant': ad quā etiā leſio corpis peruenit ſm q̄ eſt eius forma. Sed quātū ad ꝓceptionez leſionis que eſt forma le in dolore. ſic cōſiſtit in ſolo tactu: cui' eſt ſolius perciꝑere leſiuū inquantū ledit. ſ. inquātū corporaliter ꝓiungitur. Loquēdo aūt de dolore ſm q̄ large & triſtitia dolor dicitur: ſicut ex dictis patet: triſtitia nō poteſt eſſe in ratione ſicut in ſubiecto: ſed ſolū ſicut in oſtendente id quod ē volūtati repugnās: niſi rō accipiaſ ꝑput ꝓprehēdit vim apprehenſiuā & affectiuā: in qua eſt triſtitia ſicut in ſubiecto: q̄uis nō triſtitia q̄ eſt paſſio: que ſoluz ē in ſenſitiua parte: vt p̄ius dictū eſt. nulla aūt virtus apprehenſiua oſtendit niſi ſuū obiectū. obiectū autē ſuperioris rationis ſūt bona eterna: ex quib' nihil erat ꝓtrariū volūtati xp̄i. vnde in rōne ſuperiori ſm q̄ ad obiectū ſuum ꝓparat': nō poterat eē triſtitia in xp̄o. poterat aūt eē quātū ad rōnē inferiorem: cui' obiectū ſunt res tēporales in quib' aliquid cōtrarium volūtati ei' aliquo modo accidere poterat: vt infra. di. i7. patebit. ſic ipſa leſio erat cōtra aliquā voluntatē xp̄i qua naturaliter mortē refutabat. & ſil'r etiaz mala humani generis ei diſplicebant. vnde in ratione inferiori poterat eē triſtitia etiā ſz q̄ ad obiecta ſua cōparaſ. Et qz vnaquēq; potētia ad naturā pertinet ſm q̄ in eſſentia aie radicaſ: q̄ eſt eſſentialis pars nature totius: rōnē autē potētie habet

Universidad de Deusto
Biblioteca

fm operationē ad obiecta:ideo dr̄ a gbusdā q̄ passio doloris pueniebat vsq; ad rōnez superiorē inquantū est nā fm q̄ lesio corporis ad essentiaz aīe pueniebat:⁊ vlterius ad oēs potētias fm q̄ in essentia aīe radicant̄.nō aūt pueniebat ad eā inq̄tū est rō:q̄ fm q̄ ad obiectum suū cōparat̄: nullū detrimētū ex passione corporis sentiebat cuz in ꝺtēplatiōe diuinoꝝ nō ipediret̄.Et ꝑ ēt gdā alys ꝟbis dicūt: scz q̄ patiebat̄:vt est nā corpis:nō aūt vt ē ꝑn̄m humanoꝝ actuū:⁊ sic ēt dicūt q̄ iferiorꝝ rō cōpatiebat̄:⁊ vt ē nā:⁊ vt est rō. Quāuis etiā aliter possit itelligi distictio qua distinguit̄ rō:vt nā ⁊ vt ratio:q; rō vt nā dr̄ fm q̄ iudicat de eo qō est fm se bonū vel malū nāe ꝓueniēs vl noxiū. Rō aūt vt ratio fm q̄ iudicat de eo qō ē bonū vel malū in ordine ad altez.Cōtingit̄.n.q̄nq; aliq̄d in se ꝟsideratū eē nāe noxiuz:qō tñ in ordine ad finē aliquē eligēdū est.sicut vsticnē q̄ est pp sanitatē.Et sic ēt moꝛs xp̄i erat q̄dez in se mala inq̄tū erat nocumētū nāe.in ordine aūt ad finē redēptionis humani generis erat optima.Et sic ēt rō iferioꝛ: vt rō nō tristabat̄ de moꝛte:sed soluz vt nā:⁊ sic dicta distinctio erit de rōne fm q̄ cōparat̄ ad obiectum.

Ad primum q̄ dōm q̄ intentio Dio. fuit dicere q̄ sancti nullo mō quātū ad rōnez mouent̄ a rectitudine rōnis:qō oiuz virtuosoꝝ ē:⁊ etiā a tranquillitate mētis:qō ꝑfectoꝝ est:⁊ ideo dicit eos quātū ad rōnē nō pati.nō q̄n experiētia doloris aliq̄ mō vsq; ad rōnē pueniat:⁊ hāc experiētiā iudiciū de passiōib⁹ nominat. ¶ Ad 2m dōz q̄ itellect⁹ dupliciter p̄t ꝟsideraꝛi:vl vt ē potentia quedā:⁊ sic potētia determinat̄ ad actū:cuz opatio intellect⁹ nō exerceat̄ mediante aliquo orgno corporali: dr̄ q̄ itellect⁹ nō est act⁹ alicui⁹ partis corporis:vel pōt cōsiderari inquātum hec potētia radicat̄ in essentia aīe:⁊ sic cū aīa fm suā essentiā sit forma corporis:⁊ itellectus:⁊ oēs alie vires sunt act⁹ corporis:⁊ p accidēs ad passionē corporis patiunt̄ dupliciter.tū ex ordine rōnis ad essentiā: tum ex ordine itellect⁹ ad alias potētias:q̄ operant̄ p orgnum corporale:ex quaꝛ impedimēto accidit impedimentū in operatiōe intellect⁹:sicut in freneticis pz. ¶ Ad 3m dōz q̄ delectatio itellectus dr̄ dupliciter. Uno mō ita q̄ erit intellectus q̄tū ad subiectū ⁊ quātū ad obiectuz.⁊ hec ē illa delectatio qua itellect⁹ delectat̄ in hoc q̄ intelligit:⁊ quia vtrūq; ꝺrioꝛ itelligit̄ fz q̄ ē itelligibile ⁊ ꝑfectio itellect⁹: nec aliquā lesionē itellectui afferre pōt:sicut in sensu accidit:iō tali delectatiōi nō est tristitia ꝺria. Alio mō delectatio itellect⁹ dicit̄ quātū ad subiectū:sz nō q̄tū ad obiectū: q; nō delectat̄ p hoc q̄ itelligit:sed de aliquo delectabili apphēso:qñ.s.itellectiua ps ꝺlectat̄ de aliq̄ qō i ipsis reb⁹ accidit ꝺsonū voluntati:⁊ sic hec delectatio nō est de vno ꝺrioꝛ fm q̄ est in aīa:fm q̄ nō bz ꝺriuz:q; itentiōes ꝺriorū in aīa nō sunt ꝺrie:cū sint sil:sed fz q̄ est in re fm q̄ bz ꝺrietatē.vñ ⁊ tali delectationi rōnis pōt esse tristitia ꝺria in parte itellectiua existēs:sicut est in demonib⁹ ⁊ aiabus dānatoꝝ. ¶ Ad 4m dōm q̄ hō dr̄ perturbari qñ peruenit passio vsq; ad rōnē imutans ipsaz a sui eq̄litate.nō aūt qñ puenit experiētia doloris vl passiōis ad rōnē. ¶ Ad q̄ntū dōz q̄ fruitio deitatis ⁊ gaudiū cōsequēs erat in superiori pte rōnis in ordie ad suū obiectū.doloꝛ aūt nō ꝓueniebat ad superiorē rōnez:vt dictū ē:nisi fz q̄ fundatur in essentia aīe.sed in rōne inferiori:⁊ in sensualitate ⁊ in sensu erat tristitia:⁊ doloꝛ etiā fm ꝺpationez ad obiecta:inq̄tuz fm has potētias dolebat de pena corporis:⁊ alys bȝ.g tñ doloꝛ erat quodāmodo mā gaudy fruitiōis inq̄tū gaudium illud se extēdebat ad oia illa q̄ apprehēdunt̄ vt deo placita:⁊ sic pz q̄ doloꝛ q erat in aīa xp̄i nullo modo gaudium fruitiōis ipediebat neq; p modū ꝺrietatis:neq; p modum redūdātie.tristitia.n. cōtrariū gaudiū ipedit sicut qōlibz ꝺriuz ipedit a suo ꝺrio.tristitia aūt q̄ erat in aīa xp̄i nullo modo gaudio fruitiōis ꝺria erat:qō pz ex trib⁹.p̄mo q; nō inerat eidē fm idē:sed vel in potētys erant:vel in eadem fm diuersaz operationē.secūdo q; nō erāt de eodē. tertio q; vnū erat mā alteriꝰ:sicut accidit in penitente q̄ dolet ⁊ de doloꝛe gaudet.Sed vlteri⁹. oīs tristitia fm pbz in.7. ethi.impedit oēm delectationē p quādā redundātiā fz q; nocumentū vni⁹ potētie redūdat in aliā.talis aūt redūdātia vt dictū est nō fuit in xp̄o nisi qñ ipse volebat. vñ gaudiū qō erat in superiori rōne p cōparationē ad obiectū nō redūdabat in vires iferiores vt ab eis doloꝛ ⁊ tristitia tolleren̄:neq; vlteri⁹ in corp⁹ vt a lesione imune esset: nec p ꝺnō in aiaz:nec in potētias fm q; in essentia aīe radicant̄: ꝓout lesio corporis ad essentiam anime ⁊ ad potentias in ea radicatas pertingit.

Ad tertiaz questionē dōm q; magnitudo doloris sensibilis xp̄i potest ꝟsideraꝛi ex trib⁹. ꝓimo ex ipsa nā passiōis:⁊ sic habuit magnā acerbitatē. tūc ex ꝺplexione patientis q̄ erat tēperatissima. vñ hēbat optimū tactū:⁊ p ꝺnō erat in eo vehemēs sensus lesionis. bōitas.n.tact⁹ attestat̄ ēt bōitati ꝺplonis bōitati mētis:vt dr̄ in.2o de aīa.tū ex genere pene:qz i locis maxie sensibilib⁹ fuit lesus.s.i manib⁹ ⁊ pedib⁹.tū ēt ex mlt̄itudie passionū q; p totū corp⁹ lesionē sustinuit. Sc̄o ex puritate doloris:qz in alys patiētib⁹ mitigat̄ doloꝛ sensibilis ex ifluxu superiozū viriū in iferiores:vel pp ꝺtēplatiōez q̄ abstrahit inferiores vires aliqualiter a suis actib⁹:vel etiā pp ꝺplacentiā volūtatis ex amoze ei⁹ pp qō patiē. In xp̄o aūt non fuit talis habitudo potētiaꝝ adinuicez vt dictū est:immo vnicuiq; ꝓmittebat̄ agere q̄ ꝓpa sibi erāt:vt dicit Dama. ⁊ iō doloꝛ suus fuit ablq; oī admixtiōe alicui⁹ mitigantis. Tertio ex volūtate patiētis.q;.n. volūtarie patiebat̄ vt satisfaceret p pctō toti⁹ humani generis:iō doloꝛē exceden tez oēs alios dolores assūpsit. Silr etiā doloꝛ aialis:q; tristitia dr̄:qui erat in appetitu sensitiuo:vel in rōne vt nā.ex his duob⁹ vltimis habebat magnitudinez:⁊ tertio ex turpitudine moꝛtis:⁊ ex dilectōe vite corporalis que optima erat:⁊ ex magnitudine coꝛ q; eū ledebāt:⁊ ex ōfectib⁹ humani generis q̄b⁹ ex maxima charitate ꝺpatiebat̄.

Ad primū q̄ dōm q; pōt ꝟueniri passio alicui⁹ sancti q̄ fuit magis doloꝛosa q̄tū ad aligd: vel quātū ad diuturnitatē vel aliq̄d hȝ:sz nō simpliciter oīb⁹ pēsatis. ¶ Ad 2m dōz q; in xp̄o nō refundebat̄ gaudiū ꝺtē platiōis i sensuz:sicut i alys accidit vt dcm ē. ¶ Ad 3m dōz q; inocētia patiēt̄ minuit gdē doloꝛē fz numeꝛ:q; nō doler de tot:sicut peccatoꝛ q̄ dolet de pena:⁊ de lesa ꝺsciētia: sz addit doloꝛē q̄tū ad itēsionē pene p se loquēdo:⁊ inquātū apprehēdit eā vt magis indebitā. Sed pueri nō affligūtur de carentia diuine visionis:q; nō est carētia alicui⁹ eis ꝓportiōati:vt in.2.li.dictū ē:cū gratiā nō habeant: nec ex eis fuit q; nō habuerūt. ¶ Ad 4m dōm q; recōpensatio facit gaudiū in rōne vt rō ꝟsiderata q̄ apprehēdit hoc malū in ordine ad aliud bonū:⁊ inq̄tū gaudiū ei⁹ refunditur in alias vires fm hoc mitigat̄ doloꝛ alias viriū. in xp̄o aūt hoc nō fuit:⁊ iō nō sequit̄. ¶ Ad 5m dōm q; sicut gaudium ꝓpehēsoꝛis superat oē gaudiuz viatoris:ita doloꝛ vel tristitia dānati superat oēm doloꝛē viatoris. vñ cuz xp̄s non assumpserit nisi doloꝛez viatoris:doloꝛ dānati siue quē bz quātum ad pena dāni:siue quē bz quantū ad penā sensus est maioꝛ q̄ fuerit doloꝛ xp̄i:qz ille doloꝛ facit dānatū miserū:qō abstt vt de xp̄o dicat̄:sed doloꝛ quē bz aliquis viatoꝛ de peccato nō est tātus quātus est doloꝛ xp̄i.tū qz mitigat̄ ex spe venie:tuz qz nō est tāta ꝓceptibilitas dolentis q̄tuis sit maius bonū amissuz. ¶ Ad 6m dōz q; q̄tuis i xp̄o fuerit maioꝛ dispositio ad patiēdū q̄ in adaz fuisset: tñ in eo etiā fuit maioꝛ sensus lesionis q̄ in adā fuisset:⁊ iō maioꝛ doloꝛ. ¶ Ad 7m dōm sicut ad gntū. ¶ Expō textus.

On sentit corp⁹ sed aīa.) Contra. sentire est ꝺiuncti fm pbm:q̄ neq; corporis neq; aīe sed oīs. Dicēdū q; eoꝝ q̄ sunt ꝺiuncti quedam insunt toti rōne anime:vt sentire ⁊ bȝ:⁊ hec attribuuntur anime eo modo loquendi quo dicitur caloꝛ calefacere: qz est ꝓncipium calefaciēdi:q̄dā aūt ifūt toti rōne corpis:vt dormire ⁊ bȝ: ⁊ hec attribuunt̄ corpi ⁊ nō aīe. (Quedaz aūt nō p corp⁹) ¶ Contra. In p⁹ de aīa dr̄. destructo corpoze aīa nō remini scit neq; amat:⁊ ē filis rō de illis q̄ hic iducunt̄. Dicēdū q; amoꝛ timoꝛ ⁊ bȝ oīa equoce sumunt̄.q̄nq;.n.nomināt passionē,ꝓprie dictā:⁊ sic sunt in pte sensitiua:⁊ nō p̄nt eē sine corpoze.q̄nq; aūt sumunt̄ p actu volūtatis aliq̄d eligētis vel repudiātis:⁊ sic p̄nt esse sine corpoze sicut ⁊ voluntas. (Suscepit nr̄az vetustatē.) Cōtra.file nō ꝺsumit suū file: q̄ vetustas vetustatē ꝺsumere nō potuit. Dicēdū q; duplex vetustas ē.s.culpa ⁊ pena q̄ ad veterē boiez ptinent. vetustas q̄ pene nō opponit nouitati gr̄e: imo māliter se bz ad ipsaz inquātū meritū ꝺsistit in pena deceter tolerata:⁊ ita vetustas pene cū nouitate gr̄e opponit̄ vetustati culpe et delet eā:⁊ p ꝺnō vetustatē pene:q̄ ex vetustate culpe causat̄:ꝺsumet in statu glorie: ꝓpter hoc simplex vetustas potuit delere duplaz:q̄ dupla vetustas nō potuisset: qz nō habuisset nouitatē adiunctā. (Nō enim assūpsit ignozātiā.) Cōtra. Damas. nāz ignoraz ⁊ seruilez accepit. ¶ ꝑ. Leo papa in ser. epipha. Adozauerūt infantez in nullo ab alys pueris segregatū:q̄ ignozantē sicut alȳ. ¶ Dicēdus ad primū q; ipsemet Damas. seipsum exponit. dicit.n.nām assūptam ignozātē si fz itellectū separet̄ assūptū ab assumēte .s.si ꝟsideret̄ illa nā assūpta q̄si ñ fuissz assūpta:⁊ tūc ignoraꝛ fuisset sicut ē in alys hominib⁹. ¶ Ad 2m dōm q; itelligit quātū ad corporalia:vel scōm ad apparētiā. (Nungd in eo esset defect⁹). s. culpe:al's auctoritas nō ꝓbaret intētionez magri. (Quos.n. defect⁹ habuit.) Et videt̄ q; ꝑ⁹ cā nō valeat:qz vera humanitas potuit eē sine his defectib⁹: sicut fuit in ꝓmo statu:⁊ erit in vltimo. ¶ Itē vr̄ q; nec secunda:qz op⁹ redēptionis ad qō venerat p moꝛtē ipleuit: q̄ nō oportebat q; famē sitiz ⁊ alia bȝ assumeret. ¶ Itē vr̄ q; nec tertia:qz magis videt̄ desperationē iducere ifirmitas salutis eius q̄ saluare venerat. ¶ Ad p̄m q̄ dōz q; vitas būanitatis nēcaria erat q; ostēderet̄ qz exigebatur ad redemptionē q; esset deus ⁊ bō nec humanitas fm statū ꝓmū ⁊ vltimū erat nobis nota:sz fm statū secūdū.⁊ iō oportuit q; assumeret defect⁹ q nobis insunt fz istū statū. ¶ Ad 2m dōz q; aly defect⁹ quos assūpsit fundant̄ sup eādē cāz.s. supra passibilitatē nāe:⁊ iō sil'cū defectib⁹ q̄b⁹ opus redēptionis cōpletū est illi assumpti fuerunt. ¶ Ad 3m dōm q; infirmitas carnis desperationē nō inducit pp diuinitatis virtutez adiūctā:sz magis spem erigit:qz sicut in ipso:ita ⁊ in nobis ifirmitas tollet̄ (Doles q̄ dñe iesu.) Cōtra. ēt sua vulnera doluit vt dictū ē. ¶ Itē q̄rit̄ si sua ⁊ nr̄a vulnera doluit q̄s fuerit maioꝛ doloꝛ. ¶ Dicēdū ad p̄muz q; rō vt ratio nō dolebat de suis vulneribus pp bonū q̄ sequebatur. dolebat aūt sensualitas ⁊ rō ꝟsiderata vt nā. ¶ Ad 2m dōm q; non sunt vni⁹ rōnis doloꝛ corporalis passionis xp̄i ⁊ doloꝛ aialis q; tristitia dr̄:fm quē nostris defectib⁹ cōparatiebat̄:⁊ iō non sunt cōparabiles. Si aūt sumat̄ doloꝛ passionis aialis:tūc dōm q; fuit maioꝛ doloꝛ compassionis q̄ passionis:qz charitas qua de nostris malis dolebat ꝓponderat eq̄litati cōplexionis sue qua dolebat de passiōe sua. Et itez ꝓcisioꝛ ei erat bonoꝝ diuin⁹ q; ledebat̄ culpis nostris q̄tū ex nobis erat q̄ sua vita corporalis: ⁊ etiā i hui⁹ signū illū doloꝛē sustinuit vt istū tolleret. (Aut ꝺtristat̄ ge

p passionē.) Uidet̄ q; in xp̄o nō fuit ꝓpassio Mat. 7. diē glo. q; ꝓpassio est subit⁹ motus cui nō cōsentit̄. hoc aūt est veniale pctm̄. ¶ Itē tristitia semp vr̄ esse passio:qz ē in genere passionis. ¶ Itē vr̄ q; nūq̄ sit passio vt dicit Dama. sed passiōis sensus. ¶ Dicēdū q; passio iportat imutationē patiētis.nō aūt dr̄ aliqs imutari simpliciter qñ id cō ē principale in ipso ꝑmanet imutatū:⁊ iō simpliciter loquēdo qñ rō nō mutat̄ a sui eq̄litate vel equitate nō dr̄ passio sed ꝓpassio q̄si iperfecta passio:⁊ hoc mō fuit in xp̄o. ¶ Et iō dōm ad p̄mū q; ꝓpassio ꝓprie loquēdo est imutatio ifeꝛioꝛis partis tm̄:⁊ qñ talis imutatio i nobis accidit nō ꝓꝛdinat̄ a rōne.iō glo. fm statū potētiaꝝ in nobis loquēs dicit ꝓpassionē subitū motū. In xp̄o aūt aliter fuit vt ex dictis pz.nec tñ est vez q; oīs subit⁹ motus sensualitatis sit peccatū veniale:sz tūc tñ qñ est tendēs in illicitū qō i xp̄o nullaten⁹ fuit. ¶ Ad 2m dōz q; dr̄ nō eē passio: qz nō ē pfecta passio q̄uis sit de genere passiōis sicut ea q̄ parua sunt q̄si ꝑ nihilo reputant̄ sicut dicit Damas. q; ꝓprie passio ē qñ bz aliquā magnitudinē ꝓceptibilem. ¶ Ad 3m dōm q; Damas. loquit̄ de passionib⁹ corporalib⁹ nō aialib⁹. (Unigenit⁹ deus hominē veruz.) Uerba hec Hylary vident̄ a xp̄o doloꝛē passionis ⁊ timoꝛē excludere: q̄ tripliciter solunt̄. quidā eniz dicūt Hyl. hoc retractasse:⁊ hoc dicebat Uillerm⁹ epūs parisien. q; viderat epistolā retractationis: ⁊ fuerat sibi scriptū a quodā q̄ eā legerat:⁊ hoc videt̄ ꝓbabile ex his auctoritatib⁹. q̄s in lr̄a magist̄ iducit. quaruz vna icipit ibi. (Interroga qd sit) Alia ē notula q̄ icipit ibi (Cū hec passionū genera.) quib⁹ expresse dicit humanitatē xp̄i bis ifirmitatibus subiacuisse:qō tñ lr̄a negat: vt vr̄. Alȳ dicūt q; loquit̄ de xp̄o quātū ad deitatez: qz disputat ꝺtra illos in his verbis q; dei filiū creaturā dicebāt:sz huic nō ꝺsonāt ꝝba auctoritatis q̄ faciūt mētionē de xp̄i carne Solutio aūt magistri ꝟsistit i hoc q; simpliciter voluit remouere a xp̄o doloꝛē. sz tria q̄ sunt circa doloꝛē. ꝓmo dominiū doloris qō pz ex ꝺ q; dicit. (Nō tñ vitiose infirmitatis.) Tertio necessitatē doloris:quod pz ex hoc q; dicit. (Uideam⁹ an ille ordo passionis.) Et fz hoc solunt̄ tria difficilia q̄ in ꝟbis ei⁹ vident̄ eē. ꝓmū ē q; dicit (pena in eo defecit sine sensu pene:) ⁊ hoc notat supra nāz passiōis: que.s. sensum pene iferr:q est doloꝛ:quod nō pōt itelligi de sensu exteriozi:qz sic ponereꝰ cozp⁹illud ifensibile esse:sed oz q; itelligat̄ quantū ad sensum rōnis:q nō fuit imutat⁹ p hȝ passiōes a sua equalitate:⁊ pp hoc dicit̄ q; pena in ipso dominiū nō habuit. vl etiā q; ipsuz verbū nō ē affectū hȝ passionib⁹ fm secūdā solutionē:vt videt̄ dicere in notula affixa. Aliud difficile ē q; dicit (nō hūs nāz ad doledū:) ⁊ hoc dicit̄ qz nō erat in nā illa ordo ad doloꝛē ex aliquo merito peccati sicut ē in nobis:⁊ p būc modum dixit supra q; dominici corporis ista est natura vt feratur in vndis. Hoc enim nō est de natura corporis in se ꝟsiderati:sed ex virtute adiuncte diuinitatis: Tertiuz difficile est q; dicit. (Ne q; enim fieri potest.) Ubi videtur ab ipso eludere timorē ⁊ tristitiam consequēter:sed vel hoc soluendum est sicut in supradicta auctoritate. s. q; loquitur de timoꝛe ꝓout ē passio:⁊ nō ꝓout est ꝓpassio. Uel dicēdum q; excludit necessitatem timoris.habebat eniz in ratione vnde timorem ⁊ tristitiam a sensualitate excluderet si voluisz: quia vt supra dictuz est sensualitas nata est moueri ad tristitiā ⁊ timoꝛem ⁊ ad oppositā:nō solum ex apprehensione imaginationis:sed etiā ex apprehensione rationis. (Pati potuit ⁊ passibilis esse nō potuit.) Contra. pbs in li. de som. ⁊ vigi. cuius est potentia eius est actus: ergo quod patitur ē passibile. Dicendum q; pati significat passionē per modū actus vnde ad suppositum refertur fm q; suppositum est cuiuscūq; nature:⁊ qz passio ineſt sibi ratione humane na-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ture:ideo dicit̃ ꝙ pati potuit.passibile aũt potẽtiã signi
ficat ad patiẽdũ vt iformanté id de quo dr̃.Et qz vbũ ſm
ſe nõ iformaſ potẽtia patiẽdi:iõ dr̃ ꝙ passibile esse nõ po
tuit.ſ.ꝟz ſe:q̃uis passibile fuerit rõne nãe assũpte.

¶An in xpo necessitas fuerit patiẽdi ⁊ moriẽdi
q̃ est defect⁹ generalis. Disti. XVI.

Hic oritur questio ex ꝓdictis ducẽs
originẽ. Dictum est enim supra ꝙ
xps in se nostros defectus suscepit
ꝓter peccatũ. Est aũt hois qdaz
generalis defect⁹:qui peccatuz nõ
est.ſ.necessitas patiẽdi vel moriẽdi. vnde nostꝝ
corpus nõ tm̃ mortale:sed etiã mortuũ dicitur:
quia nõ tm̃ aptitudinẽ moriẽdi:sed etiaz necessi
tatem hz. Ideo queritur vtrũ necessitas talis in
xpi corpore fuerit. De aptitudine eniz morien
di ꝙ in eo fuerit ambiguuz nõ est:que etiã ante
peccatum in hoie fuit: qñ aliquis in eo defect⁹
nõ fuit. Nec igitur mortalitas illa tũc in eo fuit
defectus:qz nature ei erat. Unde etiam quidaz
talẽ mortalitatẽ in nobis nõ esse defectũ nõ im
probe traduntꝫ:sed necessitatez moriẽdi vel pa
tiendi:que etiã mortalitas dicit̃ vel passibilitas
Dicitur eniz homo nũc passibilis vel mortalis
nõ modo ꝓpter aptitudinẽ sed ꝓpter necessitatẽ. Sed nũquid hic defectus fuit in xpi carne:
Anima quoqz eius cum passibilis extiterit ante
mortem:nũquid necessitatẽ patiẽdi habuit:Si
enim necessitas patiẽdi vel moriẽdi fuit in xpo:
nõ videt̃ sola volũtate miserationis defect⁹ nostros accepisse. Ad quod dici potest xpm volũ
tate non necessitate sue nãe hos defect⁹ sicut ali
os suscepisse.ſ.necessitatẽ patiendi in aia:simul
autẽ patiẽdi ⁊ moriendi in carne. Uerũ hãc ne
cessitatẽ nõ habuit ex necessitate sue cõditionis:
quia a peccato imunis fuit:sed ex voluntate ac
cepit de nostra infirmitate ponẽs tabernaculuz
suũ in sole.ſ. sub tempozali mutabilitate ⁊ labo
re. Unde super epistolam ad Hebreos auctoꝛi
tas dicit: ꝙ sicut omnibus alijs iure ⁊ lege nãe
statutum est semel mori:ita christus eadem ne
cessitate ⁊ iure nature semel oblatus est: ⁊ nõ
sepe. Nec ideo dicit iure nãe ꝙ ex nã sue condi
tionis hunc defectũ cõtraxerit:qui etiam nõ ꝓ
uenit nobis ex natura ſm ꝙ prius est nobis in
stituta:sed ex ea peccato vitiata. Et ideo dicit̃
hic defectus naturalis: quia quasi pro natura
inoleuit in omnibus diffusus.

¶De statib⁹ hois: ⁊ qd de singulis xps accepit.

Est hic notandũ christũ de omni sta
tu hominis aliquid accepisse:qui oẽs
venit saluare. Sunt eniz quatuoꝛ sta
tus hominis.primus ante peccatuz.
secundus post peccatum ⁊ ante gratiam.tertius sub gratia.quartus in gloria. De primo sta
tu accepit immunitatem peccati. Unde Augustinus illud Joannis euangeliste exponens
Qui de sursum venit sup omnes est:dicit chꝛistum venisse desursum.idest de altitudine humane nature ante peccatum. Quia de illa altitudine assumpsit dei verbum humanã naturã
dum nõ assumpsit culpam: cuius assumpsit penam. Sed penam assumpsit de statu secũdo ⁊
alios defectus. De tertio vero gratie plenitudinem. De quarto nõ posse peccare: ⁊ dei pfectã
cõtẽplationẽ. Habuit.n.simul bona vie quedaz
⁊ bona patrie:sicut ⁊ quedaz vie mala.

¶Postq̃ determinauit magr̃ de defectib⁹ quos xps cũ nã
assũpsit. Dic ingrit ꝙ quẽ moduz illi defect⁹ fuerũt in xpo:
vtꝝ.ſ.in xpo fuerit necessitas patiẽdi vel moriẽdi. Et diui
ditur in duas ptes. Primo determinat qõnez ostẽdens ꝙ
xps necessitatẽ moriẽdi assũpsit. Et qz necessitas moriẽdi
ad secũdũ statũ ptinet:iõ gr̃a hui⁹ secũdo oñdit qd xps de
singulis statib⁹ aliqd accepit.ibi. (Et est hic notandũ.) Circa primũ tria facit. Primo ponit dubitationem. Scõo solꝛuit ibi. (Ad qõ dici põt.) Tertio solutionem cõfirmat ibi.
(Uñ sup epistolã ad Hebreos.) Dic oritꝛ duplex qõ. Primo de necessitate moriẽdi:quã xps ex secũdo statu assumpsit. Secũdo de his q̃ xps habuit de vltimo statu. De immunitate.n.peccati:⁊ de plenitudine gr̃e q̃ ad alios status ptinẽt supra dictũ ẽ. ¶Questio. I.

Circa primũ querũtur tria. Primo vtruz
necessitas moriẽdi sit tm̃ ex peccato:
etiã ex nã. Secũdo vtꝝ in xpo fuerit necessitas moriẽdi. Tertio vtruz illa necessitas fuerit sub volũtate humana.

¶Utꝝ necessitas moriẽdi tm̃ sit homini ex peccato.

Ad primuz sic ꝓcedit. vr̃ ꝙ necessitas
moriẽdi sit tm̃ hoi ex peccato. Rom.7. Corꝝ quidẽ mortuũ est pp peccatũ
idest necessitati mortis addictũ. g̃. ¶ P.in bũa
na nã est mors cõsecuta culpam. Roma.5. Per
peccatũ mors:sed necessitas peccati inducta est homini ꝓ
peccatum tm̃:ergo ⁊ necessitas moriendi. ¶ P.mã debz
esse ꝟz nãz ꝓportiõata forme:ſz forma corpis humani:aia
scz rationalis est icorruptibilis:ergo ⁊ ipsuz corpus humanum:ergo necessitas moriendi nõ est ex natura:sed ex peccato. ¶ P.corpus humanũ maxime ad equalitatez commixtionis peruenit:sicut phi tradũt:sed vbi est equalitas
ꝟmixtionis vnũ cõtrariũ cũ nõ ꝓdominet alteri nõ põt
agere ad corruptionez mixti:ergo corpus hominis per naturam est incorruptibile. ⁊ sic idẽ qõ prius. ¶ P. pena nõ
est inducta nisi propter peccatum: sed mors ⁊ necessitas
moriendi quedam pena est:quia omne terribile penale ẽ:
finis autem terribilium mors. vt dicitur in tertio Ethico.
ergo sunt tantum ex peccato.

¶Sed contra.omne compositum ex contrarijs est ſm naturam necessitatem habens ad corruptionem:sed corpus
humanum est hꝺ:ergo ex natura habet necessitatem moriendi. ¶ P.sicut ꝓbatur in primo,ce.⁊ mũ. generabile
naturaliter est corruptibile ⁊ corruptionis necessitatem
habens:sed corpus humanum est generatum per naturã
ergo naturaliter est necessitatem corruptionis hñs. ¶ P.
elementa que sunt in corpore humano sunt eiusdem spẽi
cum alijs elementorum partibus:sed elementa in commixtionem aliorum corporum venientia sunt de necessitate
corruptibilia ſm nãm:ergo ⁊ elementa que sunt in corpore humano:ſz corruptis ꝓponẽtib⁹ corrũpit̃ ꝓpositũ:g̃ corpus hois ſm nãm habz necessitatem moriẽdi.

Respõdeo dõm ꝙ necessitas moriẽdi partiz homini est ex nã partim ex peccato. Ex nã gdem quia corpus hois ꝓpositũ est ex ꝯrarijs que nata sũt
agere ⁊ pati adinuicẽ ex quo accidit dissolutio ꝓpositi:sed
tm̃ in statu inocẽtie donũ quoddam a deo gratis datũ aie
inerat vt ipsa ꝓeter modũ alias formaruz ſm modũ suũ
vitam indeficiẽtem corpori largireꝛ sicut ipsa incorruptibilis est:⁊ nõ ſm modum corporis corruptibilẽ q̃diu ipsa
manebat deo subdita:⁊ corpus ei oĩno subdebat: nec aliq̃
dispositio in corpore accidere poterat que vinificationem
anime impediret:sed ꝓpter peccatum istud donũ ablatũ
est:⁊ ideo relicta est hũana nã vt dicit Dionys⁹ in eccles.
ierar.in statu q̃ debeꝛ ei ex nã suoꝝ ꝓncipioꝝ ſm ꝙ dictũ
est ei Gene.3°. Terra es ⁊ in terrã ibis. ⁊ ideo post peccatũ
necessitas moriẽdi inest homini ex peccato sicut ex remouente ꝓhibẽs qõ erat gratia inocẽtie. ex nã aũt mãe sicut
ex eo qõ ꝑ se necessitatẽ mortis iducit.

Ad primuz ergo dõm ꝙ hoc dicit̃ inquantũ ꝓpeccatuz ꝓhibẽs mortẽ remotũ ẽ. ¶ Ad
scõz dõm ꝙ peccatũ nõ inest homini ex aliquo ꝓncipiozũ
nãlium:imo est ꝯtra nãm rõnis. vnde nõ est sile de peccato ⁊ morte que ex ꝓncipio mãli cõsequunt̃. ¶ Ad 3m dõz
ꝙ mã debet esse ꝓportionata forme:nõ vt habeat ꝺitiones formе:sed vt sit dispꝺita ad recipiẽdũ formã ſm modum suũ. vnde nõ opz si anima hois est imortalis ꝙ etiaz
corpus ſm nãm sit imortale. ¶ Ad 4m dõm ꝙ impossibile est ꝙ cõplexio peruenias ad tãtaz equalitatem quin alterum cõtrarioꝝ ꝓdominet̃:qz als nõ fieret mixtio nisi
vnũ in alterũ ageret dominãs ad mediũ reducẽdo altero
resistẽte:⁊ precipue hoc oꝛ in corpore humano ꝙ calor dominetur ꝓpter operationes aĩe que indigent caloꝛe sicut
instrumẽto:vt dicit̃ in.z.de aĩa. ¶ Ad 5m dõm ꝙ moꝛs vl
necessitas moriẽdi dicitur esse pena ꝑ cõparationẽ ad statuz inocẽtie in quo inerat ei posse nõ mori. Si tm̃ in principio ꝺditionis nãe humane dictũ donũ gratie humane nature nõ fuisset collatũ:necessitas qdẽ moriẽdi fuisset:ſz tm̃
nãlis defect⁹ nõ pena vt supra ꝓbauit magr̃ ex vbis Augustini in ꝓcedẽti dis. Et iõ qz phi illud donũ nõ cognouerũt
dixit Sen̄. ꝙ moꝛs ẽ hois nã nõ pena.

¶Utꝝ in christo fuit necessitas moriẽdi.

Ad secunduz sic ꝓceditur. videt̃ ꝙ in
xpo nõ fuerit necessitas
moriẽdi. necessitas enim coactionẽ importat:ſz
qõ est in potestate alicui⁹ ꝺstitutũ nõ ẽ coactuz.
cum igitur xps de seipso dicat Jo.io. Potestatẽ
habeo ponẽdi aiam tc̃.nõ fuit in eo vt videtur necessitas
moriendi. ¶ P.xps mortuus est quia voluit:vt dicit̃ Isa.
53.sed nõ fuit in eo necessitas volendi:ergo nec necessitas
moriẽdi. ¶ P. necessitas moriẽdi vẽit ex peccato. Rom̃
8? Corpus quidẽ mortuuz est ꝓpter peccatũ. glo. necessitati mortis addictũ:sed in xpo nõ fuit peccatũ:ergo nec necessitas moriẽdi. ¶ P.supra dixit magister in precedenti
distinctione ꝙ Dylarius a xpo necessitatez dolẽdi remouit:sed dolorẽ passiõis secuta est moꝛs:ergo nec in eo fuit
necessitas moriendi. ¶ P.potentius nõ de necessitate ab
aliquo minus potẽte patitur:sed xps fuit potentioꝛ quolibet alio passionem vel mortẽ inducente:ergo ipse non habuit necessitatẽ moriendi vel patiendi.

¶Sz 3. Rom̃.8? Deꝰ misit filiũ suũ ĩ slitudie carnis pcti:
ſz ꝺditio carnis pcti ẽ ꝙ habeat necessitatẽ moriendi:q̃ tñ
peccatũ nõ est:ergo fuit in carne xpi. ¶ P. Hebre.z. dicit̃
ꝙ ipse in passione assimilatus est fratribus: idest alijs hominibus:sed mater de qua xps carnem sũpsit ⁊ alij hoies
habent necessitatẽ moriẽdi ⁊ patiẽdi:ergo etiaz in xpo talis necessitas fuit. ¶ P.necitas moriendi vl patiendi est
defectus totam humanã naturam cõsequẽs:nec est culpa
diminutionẽ gratie importans: quia est tm̃ ex parte corporis:sed oẽs tales defectus assumpsit:vt supra dictuz ẽ:q̃
assumpsit necessitatez moriendi.

Respõdeo dicendũ ꝙ ſm pm̃ necessarium idem
est qõ impossibile nõ ee. vnde necessitas excludit potẽtiã ad oppositum. hec aũt potẽtia ad oppositum excluditur triplici rõne. Prima ex hoc ꝙ talis potentia repugnat nãe illius rei sicut potẽtia deficiẽdi repugnat nãe diuine:⁊ ideo dicimus deum necessario eternũ:⁊
hec est necessitas absoluta. Secũdo impeditur ex aliquo
impediẽte:⁊ sic est necessitas coactionis. Tertio quia hoc
cuius dicitur esse potẽtia repugnat fini intẽto:sicut nõ curari repugnat ei qõ est sanari. vnde dicimus ꝙ non potest
nõ curari si debeat sanari. ⁊ hec est necessitas ex conditione finis. Necessitas autẽ patiẽdi vel moriendi dupliciter
potest attribui christo:qz potest remouere potentiam nõ
moriendi a natura humana:⁊ sic vere ei attribuitur quia
natura humana quantum ad statum sue passibilitatis: in
quo statu xps eam assumpsit:nõ habet potẽtiaz nõ moriẽdi:vnde in christo quantũ ad humanaz naturã fuit necessitas moriẽdi. Item potest remouere potentiam non moriendi a xpo rõne psone:⁊ sic ei falso attribuitur:qz virtus
diuinitatis xpi repellere poterat oẽ inducens mortez vel
passionez. Erat tm̃ in xpo necessitas patiẽdi etiã rõne persone ex ꝺditione finis.ſ.si humanuz genus redimendo liberare veller. ⁊ sic ideo quidaz dicunt christum habuisse
necessitatẽ patiendi attẽdentes nãm humanaz.quidã vero dicunt nõ habuisse aliã necessitatẽ nisi ex ꝺditiõe finis
attendentes personã diuinam. Sed qz moꝛs inest christo
ratione humane nature:ideo sicut simpliciter cõcedimus
ꝙ christus mortuus est:ita similiter concedere possumus
simpliciter ꝙ necessitatẽ moriẽdi habuit nõ soluz ex cã finali:ſz etiã necessitatẽ absolutã vt mozeꝛet̃ et si nõ occideretur. vt qdã dicũt. Uñ August. Si nõ occisus fuisset nãli
morte dissolutus fuisset:⁊ ideꝫ opus redemptionis fuisset
quod per passionẽ fecit:⁊ cũ hoc necessitatẽ coactiõis q̃tuz ad mortem violentam quã sustinuit.

Ad primuz q̃ dõz ꝙ sicut infra.21ª.dis. dicit magr̃:
Xps dixit de ptate in se manẽtis diuinitatis. ¶ Ad 2m dõz ꝙ cũ dr̃. Xps mortuus est qz voluit.
ly qz.põt dicere cãm:⁊ hoc vel respectu mortis absolute:⁊
sic referẽdũ ẽ ad volũtatẽ diuinitatis: vel respectu mortis
violẽter illate:⁊ sic põt referri ad volũtatẽ bũanã:ꝑ quaz
volũtarie se obtulit ꝓsecutoribus. põt ẽt dicere ꝺcomitãtia:
⁊ sic referꝛ ẽt ad volũtatẽ bũanã:ꝑ quã mortẽ acceptauit.
⁊ B nõ exludit necitatẽ moriẽdi: qz hoc idẽ accidit ĩ petro
⁊ ĩ alijs scis. ¶ Ad 3m dõz ꝙ necitas moriẽdi nõ solũ venit
in bũanã nãz ex pctõ:ſz ẽt als potuiſſz eẽ ĩ bũana nã vt supra dcm̃ ẽ:⁊ iõ xps potuit hũc defectũ assumere sine pctõ:
⁊ alios hꝺ. ¶ Ad 4m dõm ꝙ magr̃ voluit supra excludere
a xpo necitatẽ patiẽdi rõne psone. ¶ Ad 5m dõm ꝙ corpe
xpi fuit ſz qd potẽti⁹ clau⁹ ⁊ lãcea: iq̃tũ.ſ.clau⁹ fuit durus
qõ ptinet ad potẽtiã nãles:⁊ caro xpi mollis:qõ ptinet ad
nãlẽ impotẽtiam ſm pm̃ in predicamẽtis.

¶Utrum necessitas moriẽdi vel patiẽdi subsit in christo
(voluntati humane.

Ad tertiũ sic ꝓcedit. vr̃ ꝙ necitas patiẽdi vel moriẽdi suffuerit in
xpo volũtati hũane. nihil.n. regt̃ ad volũtatez

Universidad de Deusto
Biblioteca

precedẽtez nisi qđ volũtati subest: sz Dama. dicit in. 3. li. q̃ hãlia in xp̃o sequebañ ad volũtatẽ: g̃ si necessitas moziẽdi fuit in xp̃o aliquo mõ nãlis suberat volũtati xp̃i. ¶ P. sicut iferiozes vires sũt sub rõne: ita corp⁹ est sub aĩa: sz iferiozes vires ĩ xp̃o obediebãt: r oĩo subyciebãt volũtati rationis: g̃ r corp⁹ q̃tũ ad oĩa q̃ in ipso accidere poterãt subdebañ volũtati aĩe. ¶ P. Auicẽna dicit in. 6. lib. ꝺ nãlib⁹. q̃ aĩe alicui⁹ spũal⁹ viri magl obedit mã q̃ ɔrius agẽtib⁹ in nã: sz aĩa xp̃i maxie fuit spũal: g̃ cũ moz⁹ ĩ corpe ei⁹ acciderit ex aliquo agente ɔrio: videt q̃ volũtas eius hũana poterat repellere mortẽ in illis passionib⁹ inductis. ¶ P. ex volũtate sua humana p gr̃am sanitatis quã abũdãtissime habuit alys sanitaẽ ɔferebat: sicut Matꝫ. 8°. dicit leprozo. volo mũdare: sed nõ min⁹ poterat in corpus ꝓpriũ q̃ in alienũ: g̃ r poterat fm humanã suã volũtatẽ pseruare corpus a lesione r morte. ¶ P. maioz vt⁹ fuit in aĩa xp̃i q̃ in qualibet alia creatura: sed aliqua virtus creature põt preseruare corp⁹a morte sicut lignuz vite: g̃ multo fortius poterat hoc aĩa xp̃i. ¶ P. Moyses ex vi ꝺtẽplatiõis diuine ieiunauit q̃dragita dieb⁹: qb⁹ vt vĩ ɔseruabaẽ corp⁹a cõsũptiõe ex vtute aĩe: sz ĩ xp̃o fuit aĩa multo potẽtioz q̃ ĩ moyse: q aplioris glozie pre Moyse habit⁹ ẽ: vt dr̃ Deb. 2. 3. g̃ ei⁹ aĩe poterat conseruare corpus imune ab oi corruptiõe.

¶ Sed cõtra. corpus humanuz nõ preseruaẽ oĩno a morte nisi p gratiã inocẽtie sicut in primo statu: vel p gloziã sicut in vltimo statu: sed vtrũq istorũ dare solius dei est: g̃ aĩa xp̃i corp⁹ suũ nõ poterat a corruptione pseruare: r ita necessitas moziẽdi sibi nõ subdebaẽ. ¶ P. fm naturã corrupti bile nõ põt fieri incorruptibile: sed aĩa xp̃i nõ poterat in ea que sunt supra nãm: ergo cũ corp⁹ suũ esset corruptibile nõ poterat eũ a corruptione preseruare. ¶ P. facere miracula est signũ oipotẽtie: sed aĩa xp̃i nõ habuit oipotẽtiã: ergo nõ potuit ꝓpria virtute aliqđ miraculũ facere: sz q̃ corp⁹ corruptibile nõ corrũpatur est maximũ miraculum: ergo hoc nõ subiacebat voluntati anime xp̃i.

Respondeo dõz q̃ ei⁹ solius ẽ imutare legẽ r cursum nãe impositũ: g̃ nãz instituit r ordinauit: qđ solus deus facit: r iõ neq̃ aliqua virt⁹ corporalis nec spiritualis aut aĩe aut angeli nec etiã aĩe xp̃i potuit ad imutationẽ legis nãe imposite diuinitus nisi p moduz ostonis aut itercessiõis: r ideo hoc fuit signũ deitatis xp̃i q̃ imperãdo signa pficiebat: r nõ orando: sicut alq̃ sancti: r iõ cũ fm legẽ r cursuz nãe moz⁹ xp̃i corpus ɔsequereẽ vt dictũ ẽ: r vt dic magr in lra: dõz q̃ necitas moziẽdi in xp̃o nõ subdebaẽ volũtati ei⁹ bũane: sz solũ diuĩe vt vna opio dic.

Ad primuz ergo dõm q̃ verbũ Dama. ẽ itelligendũ de volũtate diuina q̃ fuit illi⁹ p sone. ¶ Ad 2ᵐ dõm q̃ sensibiles vires nate sunt obedire rõni: r quãto rõ magis fuit virtute perfecta tãto magis sibi obediuit. Et q̃ xp̃s pfectissima vtutem habuit: ideo hꝫ vires oĩno sibi subdebaẽ quãtũ ad rõnem: sed vires nãles vel aĩe vegetabilis vel etiã corpozis nõ sunt nate obedire rationi: r ideo nõ est silis ratio. ¶ Ad 3ᵐ dõm q̃ Auicẽna ponit q̃ mũdus factꝰ est a deo mediãtib⁹ angelis: vñ ponit q̃ spiritui angelico mã obedit ad nutũ: r p ꝺñs aĩe inquantũ angelis assimilaẽ. hec aũt repugnãt fidei r dictis aliorũ pb⁹z q̃ dicũt q̃ angeli nõ possunt in hec iferioza effectuz aliquem nisi mediante motu celi: quod etiam repugnat fidei quantum ad aliqua que possunt angeli facere vtendo virtutib⁹ rez nãliuz in mouẽdo inferioza: vt pz ex secũdo. dis. 8ª. vnde in hoc nõ est standũ auctoritati Auicẽ. ¶ Ad quartũ dõm q̃ xp̃s etiã miracula sanitatis nõ poterat facere vtute humanitatis: sed diuinitatis sibi ꝺiũcte. ¶ Ad quintũ dõm q̃ lignũ vite nõ poterat imortalitatẽ cõferre principaliter: sed remouebat quoddã ex quo sequitur corruptio. s. extraneitatẽ a cibo assumpto: vt in. 2. li. di. 19. dcñ est. ¶ Ad sextũ dõm q̃ q̃uis moyses nõ affligeretur ex ieiunio quadraginta dieꝫ: quia vires sensibiles suspẽse erãt ꝓpter cõtẽplationẽ dei: tñ calor nãlis agebat r fiebat deperditio: quãuis nõ tanta: q̃ q̃ vires intellectiue vehemẽter cõtemplañ: etiã vires nãles in suis actibus impediuntur. vel si nulla fiebat cõsumptio hoc non fuit nisi virtute diuina per miraculum. ¶ Questio. II.

Deinde querit vtz cũ necessitate moziẽdi potuit hr̃e ea q̃ ptinẽt ad statũ glie. Et q̃ supra dictũ ẽ de his q̃ ptinẽt ad gloriã aĩe: iõ q̃rit de his q̃ ptinẽt ad statũ glie corpozis: quã in trãsfiguratiõe ostẽdit Matꝫ. 17. Et circa hꝫ querũtur duo. Primo vtruz illa claritas fuerit vera vel ymaginaria. Secũdo vtrũ fuerit glioſa:

¶ Utrũ claritas que fuit in xp̃i corpore in trãsfiguratione fuerit vera: r vtz fuerit ymaginatiua.

Ad primũ sic ꝓceditur. vĩ q̃ illa claritas nõ fuerit vera. in illud enim dr̃ aliqđ trãsfigurari: qđ nõ ꝼz veritatem ei inest: sic dr̃. z. Lozi. xi. q̃ angelus sathane trãsfigurat se in angelũ lucis: sz xp̃s dr̃ trãsfigurat⁹ ꝼz q̃ illã claritatẽ demõstrauit vt pz Matꝫ. 17. g̃ claritas illa nõ fm veritatẽ ei ierat. ¶ P. Lu. xi. Nõ gustabũt mortẽ nisi videãt regnũ dei. glo. Be. i. glorificationẽ corpozis in ymaginaria repũtatiõe future btitudinis: sz qđ ẽ ymaginariũ nõ ẽ verũ: g̃ illa claritas nõ ꝼz vitatẽ ei ierat. ¶ P. ipossibile ẽ q̃ idẽ corp⁹ sit sil⁹ opacũ r lucidũ: sz ꝼz vitatẽ rei corp⁹ xp̃i opacũ erat: g̃ claritas nõ ierat ei ꝼz rei vitatem. ¶ P. claritas sensibilis maxie corrũpit visuz. sz claritas illa fuit maxia: q̃ sup illud Mat. 17. Resplenduit facies ei⁹ sicut sol: dicit glo. Jero. De⁹ nõ põt in vita tã claꝛ qđ facere: cum g̃ oculi apl̃oꝛ nõ fuerit lesi in visiõe illi⁹ claritatis: nõ fuit illa claritas sensibilis: sz solũ ymagiaria. ¶ P. testes trãsfiguratiõis trãsfiguratiõi ɔformanẽ: sz sup illud Lu. 9. Apparuerũt moyses r helias. dic gl. Sciẽdũ ẽ ñ corpa vl aĩas moysi r helie ibi appuisse: sz in subiecta creatura illa corpa fuisse formata. põt ẽt credi vt ãgelico mysterio hꝫ factũ eẽt: vt angeli eoꝛ psonas assumerẽt: g̃ nec ipsa claritas fm quaz fuit facta trãsfiguratio fuit vã: sed ymaginaria.

¶ Sz ɔ. Aug. dicit: r supra habitũ ẽ. distin. 8ce. q̃ si vnũ eorũ q̃ euãgeliũ de xp̃o dic veꝛ nõ fuit: nec alia oz dicere vã fuisse. si g̃ nõ fuit vã claritas: cũ euãgeliũ hꝫ dicat: relinquit q̃ nõ ve comederit nec ve passus sit: qđ ẽ bereticũ. ¶ P. i opib⁹ vitatis nõ ẽ credẽduz aliqđ falsẽ r pstigiose fcm: sz si illa claritas nõ fuisz vã: fuisset qđã pstigiũ illudẽs oculos: g̃ nullo mõ hꝫ dom ẽ. ¶ P. sup illud Luc. 10. Faciam⁹ hic tria tabernacla: dicit glo. q̃ moyses r helias fuerũt testes de celo: sz nõ fuissent veri testes nisi ibi vere fuissent: g̃ ibi vere fuerũt: r sic vere ibi claritas fuit.

Respondeo dõm q̃ claritas illa fuit sensibilis ꝼz veritatẽ i corpe xp̃i exñs ad oñsionẽ claritatis quã ꝓmiserat in scis post resurrectionẽ futuras dicẽs. Fulgebũt iusti tanq̃ sol in regno pr̃is eoꝛ. Mat. 13.

Ad primuz g̃ dõz q̃ figura dupliciter dr̃. Uno mõ dicitur qualitas resultans ex terminatione quãtitatis: r sic nõ dicit xp̃s trãsfiguratꝰ: q̃ eadez lineamenta corpozis in ipso erant: r q̃ figura alicuius rei signuz ipsius ponitur: sicut patet de ymaginib⁹ que ꝓpiue fiunt fm repzesentationẽ figure. inde trãslatũ est nomẽ figure vt ponaẽ ꝓ quolibet signo qđ instituit ad aliqđ significandũ ꝼz assimilationẽ ad aliud. Doc autẽ potest fieri r de eo qđ est in rei veritate: sicut vna res est ymago vel figura alteri⁹. et de eo qđ est in ymaginatione tñ. dicit aũt xp̃s figuratus quia claritatẽ sibi veraciter iberẽtẽ assumpſit ad temp⁹ in fignrã future claritatis que erit i sanctis

¶ Ad 2ᵐ dõm q̃ Beda dicit imaginariũ: nõ qđ est tñ in imaginatiõe: sz qđ est imago r figura alteri⁹. ¶ Ad 3ᵐ dõz q̃ nõ est inconueniẽs id qđ ẽ in se opacũ in itrisecis habere claritatẽ in supficie: vel ex tersione sicut ex politũ: vel ex aliquo extrinseco supinducto: sic ex reuerberatiõe solis vel alicui⁹ bꝺ. r sic fuit claritas in xp̃o nõ gdez supinducta ex aliq̃ corpe suplucẽti: sz miraculose ab ipso deo. ¶ Ad 4ᵐ dõz q̃ claritas illa erat simil gloriosi corpis claritati que visuz nõ corrũpit sz demulcet. Unde Apo. 21. comparaẽ claritati iaspidis: q̃ visuz demulcet r delectat. r Bgdẽ ꝺtigit quia est alteri⁹ generis q̃ ista claritas natural⁹. puenit enĩ ex claritate spũali aĩe: que gdẽ nõ corrũpit ꝓportiõez ocli ad vim aĩe: sed magis cõfortat. vñ hoc qđ dicit Jeronim⁹ q̃ deus nõ posset in hac vita taz clarũ quid facere: intelligẽdũ est iõ dcñ esse: q̃ claritas hui⁹ vite. s. naturalis nõ est ꝓportionabilis claritati patrie: sed alteri⁹ generis existens. ¶ Ad 5ᵐ dõz q̃ illa glo. punctata est a magistris: vñ dom est q̃ vterq̃ illozũ ve ibi apparuit: sed helias in aĩa r corpore: moyses autẽ in anima tñ: que apparere potuit vel per aliquod corp⁹ assumptũ: sicut angeli apparẽt: vel quia est potẽs maxie deo ordinante facere aliquã ĩoculis speciẽ illũ hoiem cuius est anima representantem.

¶ Utz claritas illa fuerit glioſa.

Ad secundũ sic ꝓceditur. vidẽt q̃ claritas illa non fuit gl'iosa Matꝫ. 17. Sup illũ. transfigurat⁹ est rẽ. Glo. Be. dicit. in corpe mortali oñdit nõ imortalitatẽ sed claritatẽ similez future imortalitati. sed claritas glorioſa est claritas immortalitatis: ergo illa claritas nõ fuit glorioſa. ¶ P. idẽ nõ potest esse subiectuz penalitatis r glozie. sed corp⁹ xp̃i erat subiectũ penalitatibus: g̃ nõ poterat in eo esse claritas glorioſa. ¶ Si dicaẽ q̃ claritas illa redundabat ex gloria aĩe. Contra secunda Corinth. 3. Tanta erat claritas in facie moysi: q̃ nõ poterat inspici nisi velareẽ. Et Mat. i. sup illud. Nõ cognoscebat eam donec peperit. dicit glo. Joseph mariã facie ad faciẽ videre nõ poterat: quã spiritussanct⁹ repleuerat. sz maria r moyses nõ babebant aĩam glorificatã: ergo non est vez q̃ illa claritas ex glorificatione aĩe ꝓcessit. ¶ P. ꝓpetas corpis glorioſi nõ solũ est claritas: sed etiã agilitas r ipassibilitas r subtilitas. si igit claritatẽ assũpsisset. q̃ ẽ glioſi corpus ꝓprietas: debuisset etiam alias ꝓprietates assumere. ¶ P. claritas glorioſa nõ vr̃ ab oculo non glorificato. sed oculi apl̃oꝛ qui viderũt xp̃i claritatẽ nõ erant glorificati: g̃ illa claritas nõ fuit glioſa. ¶ P. claritas glorioſa nõ est corpi nãlis. sed claritas illa fuit corpi xp̃i naturalis: qđ pz q̃ verba Hylary supinducta: vbi dicit. Si dñi corpis solũ ista nã sit ꝛc. r gl. Mat. 18. dic. Speciẽ quã babebat p nãz ostendit non amittere carnẽ quã assumperat volũtate. g̃ claritas illa nõ fuit glioſa. ¶ P. claritas illa nõ soluz fuit in corpe xp̃i: sed etiã in vestib⁹ ei⁹: vt pz ex textu euãgely. sed in vestimẽtis nõ potest esse glorioſa claritas: ergo nec in corpore christi tunc fuit.

¶ Sz ɔtra. Phil. 3. sup illud. cõfiguratũ corpori clari. dicit glo. Assimilabimur claritati quã babuit in trãsfiguratiõe. sz assimilabimur claritati glorioſe: g̃ tũc babuit claritatẽ glioſaz. ¶ P. Matꝫ. 17. dic glosa q̃ apparuit in ea claritate quã babebit peracto iudicio: sz tũc babebit claritatẽ glozie: ergo r in ea tũc apparuit. ¶ P. claritas nõ glorioſa nõ ostendit gloziam resurrectiõis: sed ad boc xp̃s trãsfigurat⁹ est vt gloziam resurrectionis ostenderet: vt dictũ est: ergo erat claritas glorioſa.

Respondeo dõz q̃ Hugo de sancto victore dicit q̃ xp̃s assumpsit oẽs ꝓprietates seu dotes corpis glorificati adhuc corp⁹ passibile gerẽs: q̃uis in xp̃o nõ ꝓpe habebant rõnẽ dotis: sicut subtilitatẽ in natiuitate qñ egressus est de vtero virginali claustris pudoris manẽtib⁹ clausis. Agilitatẽ aũt quãdo sup vndas maris ãbulauit. claritatẽ aũt i trãsfiguratiõe. Impassibilitatez in cena: quãdo corp⁹ suũ ad edendũ discipulis sine boc q̃ diuidereẽ dedit. Et Bgdẽ nõ põt itelligi quãtũ ad ipas q̃litates siue habit⁹ glorioſi corpozis: q̃ Driañ ꝺditoib⁹ r ꝓpetatib⁹ corpozis passibilis. xp̃s aũt semp añ resurrectiõez corp⁹ passibile babuit. nec Bgdẽ corp⁹ ei⁹a discipulis edentib⁹ nõ diuidebaẽ: fuit ꝓpter impassibilitatẽ: sz quia nõ in ꝓpria specie comedebaẽ: sz in specie pãis: in q̃ fiebat fractio. vñ cũ ctraria nõ sint simul in eodẽ: nõ poterat tũc habere q̃litates corpis glorioſi: sed act⁹ illarũ ꝓprietatũ fuerũt in eo: nõ gdem procedẽtes ex aliqua inherente: sed supnaturaliter diuino miraculo vt dicit Dionysi⁹ i epistola. 4. ad Haiũ. Sup hominẽ operaẽ ea q̃ sunt hoĩs. r Bgdẽ monstrat virgo supnaturaliter cõcipiẽs. r aq̃ instabilis mãliuz r terrenozũ pedũ sustinens gravitatẽ. Dicẽdum ergo q̃ ille fulgoz nõ fuit proueniens ex aliq̃ ꝓpetate corpozis glioſi existẽte in corpe xp̃i: sz fuit miraculose r diuinit⁹ iductus in corpe xp̃i. Fuit tñ ille fulgoz eiusdẽ generatiõis cũ fulgore corpozũ glorificatozũ: nõ tñ ita pfect⁹ sicut charitas vie assimilat charitati patrie. Jn moyse aũt fuit claritas similis claritati patrie sicut fides visioni nõ eiusdẽ gñis: r ideo aspectũ intuentiũ offẽdebat: quod nõ fuit de claritate xp̃i: r buius rõ est: q̃ aĩa xp̃i glorificata erat. nõ aũt anima moysi. vnde r corpori ei⁹ poterat cõueniẽter attribui claritas glioſa. ñ aũt corpi moysi: ne p⁹ eẽt glia ĩ corpe q̃: ĩ aĩa.

Ad primuz g̃ dõz q̃ ex glosa ista babeaẽ q̃ nõ fuerit habitus claritatis: sicut in corpib⁹ immortalib⁹: sed fuit actus splendoris similis ex diuino miraculo. Per qđ pz ẽt solutio ad secũdũ. ¶ Ad 3ᵐ dõm q̃ nõ potest eẽ q̃ claritas illa fuerit in corpe ex gloria aĩe: q̃ aĩa xp̃i adhuc erat passibilis ex illo respectu quo est forma corpis. vñ gloziã in corp⁹ nõ trãsfundebat vt dcñ est. ¶ Ad 4ᵐ dõz q̃ etiã act⁹ alioꝛ dotiũ in xp̃o ostendit: sed aliter vt dcñ est: sed tñ scdz illa nõ dicit transfigurat⁹: q̃ alie dotes nõ ptinẽt ad aspectũ: fm quẽ ꝓpiue de figura alicui⁹ iudicam⁹: sic claritas p quã aliqđ in seipso videt. ¶ Ad 5ᵐ dõz q̃ boc itelligit quãdo corp⁹ gloriosum non vult se ostẽdere. ¶ Ad 6ᵐ dõz q̃ illa claritas dicitur sibi fuisse nãlis: inquãtũ corp⁹ illud ordinatum erat ad illam claritatẽ habendaz: sicut vtutes dicunt aĩe naturales: vel inquantum erat conformis claritati anime vel ratiõe diuinitatis. ¶ Ad 7ᵐ dicẽdũ q̃ in vestibus erat splẽdoz ex claritate corpozis ꝓcedẽs. ¶ Expositio text⁹.

Sicut alys boĩb⁹). Similitudo attendit̃ inquãtũ alys boĩb⁹ necessitas moziẽdi inest natura: non inquãtuz est ex peccato (Sũt .n. q̃tuor stat⁹) Cõtra. boe. assignat tres. Dõz q̃ boeti⁹ assignat stat⁹ bũane nãe quãtũ ad ꝺditiones corpis ꝑncipal⁹r: qđ gdẽ in ꝑ⁹ statu erat aĩale. iscdo corruptibile. in 3⁹ spũale. magr̃ aũt assignat ꝑncipal⁹r 4⁹ stat⁹ q̃tũ ad ꝺditões aie vt pz. (Immũitatẽ peccati.) Nõ q̃tũ ad po⁹ pecãdi. sz q̃tũ ad actũ. boe. vo dic q̃ de ꝑ⁹ statu accepit ea que ad vitã aĩalẽ ptinent. s. cõedere dõmire r bꝺ.

¶ Si omnis christi oratio vel voluntas impleta sit. Distinctio. XVII.

Post dicta ꝑsiderari opz vtz xp̃s aliqđ voluerit vel orauerit qđ scm nõ sit. Doc. n. extimari põt p Bgdẽ qđ ipe ait. Pater si possibile ẽ trãsfer a

Universidad de Deusto
Biblioteca

me calicē istuz. verūtamē nō sicē ego volo: ſz sicē tu vis. hic nāq; volūtatē suā a patris voluntate discernere videt. Quocirca ambigēdū nō ē diuersas in xp̄o fuisse volūtates iuxta duas nās: dinā. ſ. volūtatē ⁊ būanā. Et būana volūtas est affect⁹ ratiōis vel affect⁹ sensualitatis. Et ali⁹ est affect⁹ aie ſz rōnē: ali⁹ ſm sēsualitatē. vterq; tñ dicit būana volūtas. Affectu aūt rōnis idvolebat qđ volūtate dina. ſ. pati ⁊ mori: ſz affectu sēsualitatis nō volebat: imo refugiebat. Nec tñ i eo caro ꝺ spūm. vel ꝺ deū ꝓcupiscebat. Quia vt ait Augu. nullū est vitiū cū caro cōcupiscit aduersus spm̄. Caro aūt dicta ē ꝓcupiscere: quia hoc ſz ipsaz agit aia: sicut aia p aurē audit: ⁊ p oculū videt. Caro eni nihil per aiaz cōcupiscit. Sz cōcupiscere dicit cū aia carnali ꝓcupiscētia spiritui reluctat babēs carnalē delectationez de carne ⁊ a carne aduersus delectationē quaz spēs hz. Ipsius aūt carnalis cōcupiscētie cā nō est in aia sola: nec i carne sola. Ex vtroq; n. fit. qz sine vtroq; delectatio talis non sentit. Talis igit rixa talisq; cōcertatio in aia xp̄i nullaten⁹ eē potuit. Quia carnalis ꝓcupiscētia ibi esse negt. Dei etiā volūtas erat ⁊ rōni placebat: vt id ſm carnē vellet: quaten⁹ ꝛitas būanitatis i eo ꝓbaret. Nā qui bois nāz suscepit: que ipsi⁹ sūt subire debuit. Ideoq; sicut in nobis duplex ē affect⁹: mētis. ſ. ⁊ sensualitatis: ita ⁊ i eo debuit eē gemin⁹ affect⁹: vt mētis affectu vellet mori: ⁊ sēsualitatis affectu nollet: sic in viris scis fir. Petro. n. ipsa ꝛitas dicit. Cū senueris extēdes man⁹ tuas: ⁊ ali⁹ te cinget: ⁊ ducet te quo tu nō vis. ſ. ad mortē: qđ exponēs Aug. dic̄: q; Petr⁹ ad illā molestiā nolēs est ductꝰ. nolēs ad eū venit: ſz volēs eā vicit: ⁊ reliqt affectū ifirmitatis quo nemo vult mori: qz adeo est nālis: vt eū Petro nec senect⁹ abstulerit. Vñ ēt dñs ait: Transeat a me calix iste. Sed vicit eū vis amoris. Ergo ⁊ in xp̄o ſm būanitatē: ⁊ in mēbris ei⁹ gemius est affect⁹. vnus rōnis charitate i formaꝰ: quo ꝓpter deū qs mori vult. alter sensualitatis carnis ifirmitati ꝓpiqu⁹: ⁊ iō cōiunct⁹: quo mors refugit: vt eni ait Augu. Paul⁹ mētis rōne cupit dissolui: ⁊ eē cū xp̄o: sensu aūt carnis refugit ⁊ recusat. Hoc habet būan⁹ affect⁹: qm̄ diligit vitaz: odit mortē. Scōz affectū istū xp̄s noluit mori: nec obtinuit qđ ſm istū affectū petijt.

¶ Auctoritatib⁹ ꝓbat diuersas i xp̄o volūtates.

EX affectu igitur humano quē de virgine traxit volebat non mori: ⁊ calicez transire orabat. vñ Beda. Orat transire calicem: qz homo est deus. Pater si fieri pōt transfer a me calicem istum. Ecce habes bois volūtatē humanā expressam. Vide iā rectū coz. sed nō vt ego volo: ſz qđ tu vis. vñ alibi. Nō veni facere volūtatē meā: quaz. ſ. temporaliter sumpsi de virgine: ſz volūtatē ei⁹ qui misit me: quā. ſ. etern⁹ habui cū patre. Hic aperte dicit duas in xp̄o fuisse volūtates: ſm q̄s diuersa voluit. Jeronym⁹ quoq; sup illū locū. Spūs aūt prompt⁹ est: caro aūt infirma: dans itelligi hic duas volūtates exprimi: ita ait. Hoc cōtra euticianos: qui dicūt in xp̄o vnam tm̄ voluntatez. Hic aūt ostēdit būanam que ꝓpter infirmitatē carnis recusat passionem: ⁊ dinam que prompta est pficere dispēsationē. Augustinus etiā duas in xp̄o asserit volūtates dicēs: Quātū distat de⁹ ab boie tantū voluntas dei a volūtate bois. Unde boiez gerēs xp̄s ostendit priuatam quādam bois volūtatē: in qua ⁊ suā ⁊ nostram figurauit: qui caput nostrū est: ⁊ ad eum sicut mēbra ptinemus. Pater inquit si fieri pōt transfer a me calicem istū. hec būana voluntas erat ꝓpriū aliquid: ⁊ tāq; priuatū volēs Sed qz rectū vult esse boiem: ⁊ ad deū dirigit subdit. Nō qđ ego volo: ſz qđ tu vis. Ac si diceret: vide te in me: qz potes aliquid ꝓpriuz velle vt de⁹ aliud velit: Cōcedit hoc būane fragilitati. Idem alibi. Xp̄s etiam in passione sua duas expressit in se volūtates ſm duas naturas. Ait enim: pater si fieri pōt transfer a me calicē istū. Ecce habes bois volūtatem: quam ad diuinaz cōtinuo dirigens ait: verūtamē nō sicut ego volo: sed sicut tu vis. Ambrosius in li. iij. de tri. Scriptū est: Pr̄ si fieri pōt trāsfer a me calicez istū. hec xp̄i sunt. Sz quō ⁊ in qua forma dicātur aduerte. Bois substātiā gerit: bois assūpsit affectū. Nō ergo q̄si de⁹: ſz quasi bō loquitur. Suscepit qđē volūtatez meā. Mea est volūtas quā suā dicit cū ait. Nō sicē ego volo: ſz sicut tu vis. Cū aūt dixit. oia que hz pater mea sunt: qz nihil excipit sine dubio quā p̄ hz eandē ⁊ filius hz volūtatē. Eadē eni xp̄i voluntas est q̄ prīa. vna ḡ volūtas p̄ris ⁊ filij ē: ſz alia volūtas bois alia dei: vt scias vitā i volūtate bois eē: passionē aūt xp̄i in voluntate diuina. vt pateretur pro nobis. His testimoniis euidenter docet in xp̄o duas fuisse volūtates: qđ qz negauit Macharⁱ archiepūs i metropolitana synodo ꝺēnat⁹ est. Et ex affectu būano: sēsualitatis qđez: nō rōnis illō voluit ⁊ petijt qđ nō ipetrauit. Nec iō petijt vt ipetraret: qz sciebat deū ñ eē facturū illō. Nec illō fieri volebat affectu rōnis vl̄ volūtate diuinitatis. ¶ Quare orauit illud.

AB qđ igit petijt: vt mēbris formā p̄beret iminēte pturbatiōe clamādi ad dīz: ⁊ subijciēdi volūtatē suā diuine volūtati: vt si pulsāte molestia turbātur p eiusdē amotōe orēt. Sz si nequeūt vitare: dicāt qđ ipse xp̄s. Nō ḡ ad insipiētiā fuit q̄ xp̄s clamās nō audit ad salutē coꝛpalē. Bonū qdē petijt. ſ. vt non moreretur: sed melius erat vt moreretur. Quod ⁊ factum est.

¶ Be eo q̄ Ambrosius dicit christum dubitasse affectu humano.

CEtex nō pax nos mouēt ꝛba āb⁹osij: qb⁹ significare vt: xp̄s ſm būanū affectū ꝺ potētia p̄ris dubitasse: sic dicēs i tertio lib. ꝺ tri. Be quo dubitat: de se: an ꝺ p̄re: Be eo vtiq; cui dic̄ trāsfer: dubitat bois affectu. Nā de⁹ de p̄re nō dubitat: nec de morte formidat. Prophetа ēt nō dubitat: qui nihil de eo ipossibile asserit. Oia q̄cūq; voluit fecit: nō itra boies ꝓstitues deū. Prophetа nō dubitat: ⁊ filiū dubitare tu credis: Ut ergo hō dubitat: vt hō locut⁹ est. His ꝛbis inui videt q̄ xp̄s nō iquātū de⁹ ē vel dei fili⁹: ſz iquātū hō dubitauerit affectu būano. Nō ea rōne dem̄ accipi potest: nō qz ipse dubitauerit: sed qz moduz gessit dubitātis: ⁊ hominib⁹ dubitare videbat.

¶ Uerba hylarij longe diuersam exprimentia sententiam a premissa.

ILlud ēt ignorādū nō est qđ hylarius asserere videt xp̄z nō sibi: ſz suis oraſse. cū dixit transeat a me calix ⁊c. Sic nec sibi: ſz suis timuit: nec eū voluisse vt sibi nō eēt passio: ſz vt a suis trāsiret calix passionis: ita iquiēs. Si passio bonorificatura euz erat: sic iuda exeūte ait: nūc glificat⁹ ē fili⁹ bois: quō tristē eū met⁹ passiōis effecerat: Nisi forte tā irrōnabilis fuerit: vt mortē timuerit: q̄ patiētez se glificatura erat. Sz forte timuisse vsq; eo estimabat: vt trāsferri a se calicē depcat⁹ sit dicēs: Pr̄ trāsfer a me calicē istū. Quō. n. per patiēdi metū trāsferri depcareťa se qđ p dispēsatiōis studiū festinaret iplere. Nō. n. ꝙuēit vt pati nolit: qđ pati velit. ⁊ cū pati eū velle cogſceres religiosū fuerat bꝙfiteri q̄ ad id impie stulticie prūpe: vt eū assereres ne patereť oraſse: quē pati velle cogſceres. Nō ḡ sibi tristis: neq; sibi orat trāsire calicē: ſz discipulis: ne i eos calix passiōis incūbat: quē a se trāsire orat: ne i bis. ſ. māeat. Nō. n. rogat ne secū sit: ſz vt a se trāseat. Beide ait: nō sic ego volo: ſz sic tu vis. būane i se solicitudis significās ꝙsortiū: ſz nō discernēs sniam sibi cōis cū pie volūtatis. p boib⁹ ergo vult trāsire calicē: p quē oēs tētādi erāt discipli. ⁊ iō p petro rogat ne deficiat fides ei⁹. Sciens igit hec oia p⁹ mortē suā defitura vsq; ad mortē tristis ē. ⁊ scit hūc calicē nō posse trāsire nisi biberit: iō ait. Pr̄ si non pōt trāsire calix iste nisi bibā illū: fiat volūtas tua. Sciēs ꝙsūmata i se passiōe metuz calicis trāsiturū: q nisi eū bibisset trāsire ñ posset: nec finis terroris nisi ꝙsūmata passione terrori succederet: qz post mortē ei⁹ p virtutū gloriam aplice ifirmitatis scādalū pelleret. Intende lector his ꝛbis pia diligētia: ne sint tibi cā mōtis.

¶ Postq̄ magister determinauit de his q̄ xp̄s cum nā humana assūpsit: Nic determiat de his que p būanā nām fecit: opis aūt būani volūtas ꝓncipiū ē: sine quo op⁹ nec meritoriū nec laudabile est: ⁊ iō diuidit hec ps i z. ptes. p⁹ determiat de volūtate xp̄i. scōo ꝺ merito ei⁹ qđ ex volūtate ꝓcessit. z 8. dis. ibi. (De merito quoq; xp̄i.) Pria in. z. ꝓmo determiat de volūtate xp̄i. scōo remouet q̄dā dubia q̄ ex dictis oriri possent ibi. (Letex.) Pria i tres. p⁹ pōit dubitationē de efficacia volūtatis xp̄i ⁊ oīonis: q̄ est signū volūtatis. scōo soluit distiguēdo volūtatē xp̄i ibi. (Quocirca ambigēdū nō ē.) In z⁹ solutionē cōfirmat oīdēs diuersas volūtates eē i xp̄o ibi. (Ex affectu ⁊c.) (Letex nō pax) ℔ remouet q̄dā que possent eē ex dictis dubia. ⁊ p⁹ remouet dubiū: qđ oriť ex dictis āb⁹osij. scōo dubiū qđ oriť ex dictis Hyl. ibi. (Illud etiā nō ignorādū.) Questio. I.

HIc querunt q̄tuor. p⁹ de pluralitate volūtatū xp̄i. scōo ꝺ ꝙformitate vel ꝛtrarietate eaꝝ adiuicē. z⁹ de oīone q̄ volūtatē exp̄mit. 4⁹ de dubitatōe quā pōit Amb. i xp̄o q̄tum ad aliq̄s volūtatū xp̄i.

¶ Utr i xp̄o fuerit volūtas alia q̄ diuina.

APrimuz sic ꝓcedit. vī q; in xp̄o nō sit nisi vna volūtas. ſ. dina. velle. n. cū sit agere pſone ē: ſz i xp̄o est tm̄ vna pſona. ſ. dina: ḡ ⁊ tm̄ vna volūtas. ſ. dina. ¶ P volūtatis ē ducere ⁊ nō duci: ſz in xp̄o affect⁹ būanus dina volūtate ducebať: q̄ eo sic mistro vtebať: vt dic̄ Dama. ḡ affect⁹ būan⁹ nō ꝺz dici volūtas i xp̄o. ¶ P. quanto aliq̄s bō est magis sctūs: tanto sua volūtas magis vnif dine: qz q adheret deo vn⁹ spūs est. i. Cor. 6. ſz xp̄s bō fuit sanctissim⁹: ḡ voluntas sua humana fuit perfecte vna cum voluntate diuina.

¶ Sz ↄ. xp̄s assūpsit nāz nr̄az vt eā curaret: qz qđ iassūptibile ē icurabile ē: vt dic̄ Damas. ſz volūtas nr̄a p quā pccm̄ itrauerat maxie curatiōe idigebat: ḡ ipsaz assūpsit: ḡ est in xp̄o aliq̄ volūtas ꝑter volūtatē dinā. ¶ P. sic̄ sed ꝺz vnitas volūtatis ad vnitatem nāe: ita se ꝺz pl'alitas ad pl'alitatē: ſz i trib⁹ pſonis est vna volūtas: qz ē vna nā: ḡ ⁊ i xp̄o sūt pl'res volūtates: qz sūt pl'res nāe: q̄uis sit vna pſona.

¶ Utr in xp̄o fuerit alia voluntas humana. ſ. sensualitas ꝑter voluntatem rationis

Alterius videt q; in xp̄o nō sit allq̄ volūtas būana ꝑter volūtatē rōnis: qz sic̄ dic̄ Damas. in z. li. volūtas naturā segt: ſz i xp̄o sūt tm̄ due nature: ḡ ⁊ tm̄ due volūtates: ḡ nō est tertia ꝑter volūtatē dinā ⁊ rōnis.

¶ P sic̄ rō est alia virt⁹ appbēsiua a sensitiua appbēsiōe: ita sensus iterior a sensu exteriori: ſz nō ē alia volūtas ꝙsequēs appbēsionē sēsus exterior. ab ea q̄ ꝙsegt appbēsionē sensus iteriorīs ḡ nō ꝺz pōere aliā volūtatē q̄ cōsequt appbēsionē rōnis ⁊ sensitiue ꝑtis. ¶ P. pbs dic̄ in. z. de aia. et Dama. q; volūtas solū i rōne ē. in sensibili aūt desideriū ⁊

Universidad de Deusto
Biblioteca

anim⁹.i.irascibilis ⁊ cõcupiscibilis:ꝫ sẽsualitas est a rõne discreta:vt pz.dis.z4.z.li.g̃ nõ ẽ aliq̃ volũtas sensualitat[
¶ P.sensualitas signaꝛ p serpẽtẽ in q̃ est p̃m⁹ mot⁹ pcti:ꝫ in xpo nõ ẽ aliqd serpẽtinũ nec aliqõ pctm̃:g̃ i ipo nõ est volũtas sensualitatis. ¶ P.mot⁹ sẽsualitatis sũt subiti:ꝫ in xpo nõ fuit aliqd subitũ:qz totũ ab ipso fuit ꝓuisuz:g̃ in ipso non fuit voluntas sensualitatis
¶ Sz ℨ.sẽsualitas est mediũ iter cozp⁹ ⁊ rõnẽ:ꝫ positis extremis ponit mediũ:cũ igit̃ i xpo fuerit cozp⁹ hũanũ ⁊ aia rõnalis:opz q̃ i ipso fuerit sensualitas. ¶ P.phs dic in.z. de aia.Sic trigonũ i tetragono ⁊ tetragonũ i pẽtagono:sic nutritiuũ in sensitiuo:ꝫ sensitiuũ in itellectiuo:ꝫ in xpo fuit aia itellectiua:g̃ i xpo fuit sensitiua q̃tũ ad oẽs sui ptes: g̃ ⁊ volũtas sensualitatis que est pars sensitiua.

¶ Utꝛ in xpo sint plures volũtates rõnis.

Ulterius videt̃ q̃ in xpo sint ples volũtates rõnis: qz Damas.i.z.li. distiguit duas volũtates rõnis.s.thelesim.i.volũtas nãlis:⁊ bulesim idest volũtas rõnalis:ꝫ nihil cozꝛ q̃ ad pfectionẽ hũane nature ptinent xpo defuit:g̃ i xpo fuit duplex rõnis volũtas. ¶ P. pctm̃ ꝓpe ẽ in volũtate.oꝛ aũt ee aliqñ i supiozi rõne.aliqñ aũt in iferiozi:g̃ vtriq; rõni rñdet sua volũtas:q̃ oz i xpo põere. ¶ P.phs.i.6.Ethi.põit diuersas potẽtias apꝑhẽsiuas in ꝑte itellectiua.s.sciẽtificũ:qõ cogscit necia:⁊ rõcinatiuũ siue opiatiuũ:p qõ cõꝑhẽdim⁹ cõtigẽtia opabilia a nobis: ꝫ apꝑhẽsionẽ segt̃ suus appetit⁹:g̃ i ꝑte itellectiua sũt plures volũtates. ¶ P.ois virt⁹ hũana ẽ i rõne ex q̃ hz bõ q̃ sit bõ:ꝫ oꝛ a magistris q̃ ẽ q̃dã irascibilis ⁊ cõcupiscibilis hũana:g̃ opz eas ponere in rõne:ꝫ hec ptinẽt ad volũtatẽ: g̃ in rõne sũt plures volũtates. ¶ P.in ꝑte itellectiua est li.ar.qõ est electiuũ cozꝛ q̃ sunt ad finẽ:⁊ volũtas q̃ ẽ finis vt oꝛ i.3.Ethi.ncutrũ aũt bozũ defuit xpo:ergo idẽ qõ ꝑ⁹. ¶ P. Hugo de scõ victoꝛe ponit in xpo ꝓter volũtatẽ sẽsualitatis ⁊ rõnis ⁊ diuinã volũtatẽ pietatis:pietas aũt in rõne est:g̃ videt̃ q̃ sint plures volũtates in rõne.

¶ Sz ℨ ẽ q̃ phs i.3.de aia. volũtatẽ rõis nõ distiguit sic̃ distiguit appetitũ ptis sensitiue. ¶ P.bõ oꝛ minoꝛ mũdus qz assimilat̃ vniuerso:ꝫ in vniuerso ẽ tm̃. vn⁹ p̃m⁹ motoꝛ: ergo ⁊ in boie.ꝫ p̃m⁹ motoꝛ ẽ volũtas rõnis :q̃ mouet oẽs alias vires ꝺm Ansel.ergo opz põere vnaz tm̃ volũtatem

Rñdeo (rõnis in xpo ⁊ in oib⁹ alys boib⁹.
dõz ad p⁹⁵ qõnẽ q̃ volũtas ℨsegt̃ nãz hũanã qõ gõ Damas.i.3.li.pbat gnaz rõib⁹:p⁹ qz q̃lz nã hz motũ ꝑpuz.mot⁹ aũt rõnal nãe ꝑpꝛi⁹ est vt libere i aligd tẽdat qõ volũtatis est.scõ qz nullus adiscit velle:sicut nec alia naturalia.tertio qz natura in boie nõ ducit sicut in alys:ꝫ ducit̃.vñ opz boi libertatẽ iesse in suo motu.⁊ hoc ẽ volũtatis.q̃rto qz bõ ꝺm suã naturã ad imaginẽ dei factus est. cõsistit aũt imag o in memoria itelligẽtia ⁊ volũtate.gnto qz inuenit̃ in oib⁹ habẽtib⁹ naturã.vñ xpꝰ cũ naturã nãz integrã assũpserit.alias nõ eẽt ver⁹ bõ:cõstat q̃ voluntatẽ assũpsit:⁊ ita in xpo ẽ volũtas hũana ⁊ dina:nõ gdẽ cõponẽtes vnã volũtatẽ:sic̃ eutices dixit:qz tũc neutra eẽt i eo ꝫ vtraq; distincta manẽs i ipo.⁊ sic in xpo sũt due volũtates.

Ad primũ ergo dicẽduz q̃ q̃uis velle sit ꝓne:tm̃ boc est p potẽtiã naturalẽ q̃ est p̃ncipiũ illi⁹ act⁹:⁊ ideo qz in xpo sunt due nãe:sunt due volũtates: tm̃ ẽ vn⁹ volẽs ꝓpter vnitatẽ ꝓsone. ¶ Ad secũdũ dicẽdũ q̃ volũtas dina nõ ducit affectũ hũanũ cogẽdo ipsuz:sed dirigẽdo:⁊ ℨ nõ excludit rõnem volũtatis. ¶ Ad 3ᵐ dõm q̃ volũtas oꝛ trib⁹ modis. Aliqñ ipa potẽtia volẽdi:aliqñ ipse act⁹ volẽdi:aliqñ aũt ipsuz volitũ:⁊ q̃tũ ad boc vnit volũtas scti bois volũtati dei:nõ aũt quãtũ ad duo ꝑma.

Ad secũdã qõnẽ dõz q̃ in xpo fuerũt oĩa q̃ fũt de pfectiõe hũane nãe:sic̃ aũt de pfectõe hũane nature inquãtũ hõ est hõ est rõnis volũtas:ita de pfectiõe bois inquãtũ aĩal ẽ appetit⁹ sensibilis:⁊ ideo opz appetitũ sensitiue ptis in xpo põere:ꝫ iste appetit⁹ i alijs aĩalib⁹ nõ hz rõnẽ volũtatis:qz agũt instictu nãe potiusq̃ agãt vt dic̃ Damas.⁊ ita ñ habẽt libeꝛ motũ quẽ volũtas regrit:tñ appetit⁹ sẽsibilis põt i boie dici volũtas:iquãtuz est obediẽs rõni:vt oꝛ in ꝓmo Ethi.⁊ ideo ꝓticipat aliq̃ libertatẽ volũtatis:sic̃ ⁊ rectitudinem rõnis:vt possit dici volũtas ꝓticipatiue:sic̃ dicit̃ rõ ꝑticipationem.Et ita in xpo q̃tũ ad hũanã naturã dicim⁹ duas voluntates.s.sensualitatis ⁊ rationis.

Ad primũ g̃ dõz q̃ in xpo sunt due nãe itegre q̃z vna nõ ẽ ps alteri⁹:ex qb⁹ imediate ꝓsona cõponit̃:sed tñ altera naturaꝛ.s.hũana diuidit̃ i multas ptiales nãs: sic in naturã cozpis ⁊ aĩe:in sensitiuã ⁊ rõnalẽ:⁊ ꝺm boc etiaz volũtas hũana diuidit̃ in duas volũtates. ¶ Ad scõz dõz q̃ sicut appetit⁹ rõnis nõ segt̃ quãlibet apꝑhẽsionẽ rõnis: ꝫ qñ aligd apꝑhẽdit̃ vt bonũ:ita ⁊ appetit⁹ sensibilis non surgit nisi qñ apꝑhẽdit̃ vt ꝺueniẽs.B aũt nõ fit ꝑ exteriozẽ sensuz g̃ apꝑhẽdit fozmas sensibiles:ꝫ p estimationẽ que apꝑhẽdit rõnẽ ꝺueniẽtis ⁊ nociui:q̃s sensus exteriozꝛ non apꝑhẽdit:⁊ iõ in ꝑte sensitiua ñ ẽ nisi vn⁹ appetit⁹ ℨ gen⁹: qui tñ diuidit̃ sicut in spẽs in irascibilẽ ⁊ cõcupiscibilẽ q̃z vtraq; sub sensualitate cõputaꝛ. ¶ Ad tertiũ dicendũ q̃ volũtas p essentiã ẽ in rõne per essentiã. Et volũtas ꝓticipatiue est in rõne p ꝓticipationẽ. ¶ Ad quartũ dicẽdũ q̃ sensualitas oꝛ serpẽs ⁊ p̃ncipiũ peccati:nõ q̃tũ ad naturã potẽtie: quã xpꝰ assumpsit:ꝫ quãtũ ad cozruptionẽ fomitis:que in xpo non fuit. ¶ Ad quintum dicẽduz q̃ in xpo aliquid accidit non ꝓueniẽs a sensu iteriozi vel exteriozi: q̃uis ꝓueniẽs ab eo per rationẽ vel per sententiam diuinã:⁊ ideo i ipso mot⁹ sensualitatis fuit quidẽ subit⁹ respectu sensus:ꝫ nõ respectu rationis vel diuinitatis.

Ad tertiam qõnẽ dicẽdũ q̃ distinctio potentiarũ attendit̃ ꝺm diuersas rõnes.obiectũ aũt voluntatis est bonũ ꝺm rationẽ boni. vnde cum illa rõ sit cõis oibus:nõ potest esse q̃ appetit⁹ rõnis ꝫ diuersas potẽtias distinguaꝛ:⁊ ideo in xpo ⁊ in alys boib⁹ ẽ tm̃ vna potẽtia volũtatis:possunt autẽ esse diuersi respectus illi⁹ volũtatis ꝺm quos inuenit̃ aliqñ distingui voluntas rationis. Magister aũt attendẽs ad naturã potẽtie volũtatem rationis in xpo non distinguit.

Ad primus ergo dõm q̃ thelesis ꝺm Damasce.est volũtas naturalis:que.s.in modũ nãe mouet̃ in aligd ꝫ bonitatem absolutã in xpo cõsideratã. bulisis aũt est appetitus rationalis:qui mouetur in aliqd bonuz ex ordine alteri⁹. Et hec duo a magistris alys nostris dicuntur voluntas vt natura:⁊ voluntas vt ratio:ꝺm que tm̃ nõ diuersificatur potentia voluntatis:⁊ qz diuersitas ista est ex eo q̃ mouemur in aliquid sine collatiõe vel cuz collatione.Cõferre aũt nõ est ꝑ se volũtatis:ꝫ rõnis. vñ ista diuisio volũtatis nõ est ꝑ entialia ꝫ p accsitalia:⁊ ꝓpter hoc nõ sunt diuerse potẽtie: sed vna ꝺrãs ꝫ respectũ ipsi⁹ ad apꝑhẽsionẽ ꝓcedẽtẽ :q̃ põt eẽ cũ collatione vt sine collatione:tm̃ vtraq; istarum in xpo fuit.s. voluntas vt nãlis:que est thelesis:⁊ voluntas vt rõ que est bulisis. ¶ Ad secunduz dõm q̃ peccatum dicitur esse in ratione: non qz in ipsa completur:ꝫ in volũtate ꝛequẽte rõnem. ratio aũt superioꝛ ⁊ inferioꝛ nõ sunt diuerse potẽtie:qz nõ distinguũt ꝺm rationẽ obiecti.vt in.z.dis.z4.dictũ est:ꝫ illa distinctio est rõnis ꝺm ordinẽ ad habitus diuersos:ꝫ q̃ ex diuersis medijs ad idẽ ꝓcedit.s.rationibus tẽporalibus ⁊ eternis.mediũ aũt ex quo ꝓcedit ad aliquid pertinet ad rationẽ nõ ad volũtatẽ.vñ q̃uis in rõne faciat aliquã diuersitatẽ vel distinctionẽ saltẽ per officia in volũta-

re nullam distinctionẽ causat. ¶ Ad tertiũ dõm q̃ obiectũ intellectus est verũ:cui⁹ differẽtie sunt necessariũ ⁊ cõtingẽs.nõ aũt sunt differẽtie boni inquãtũ hꝺ:qõ est obiectũ appetitus:⁊ ideo necessariũ ⁊ cõtingẽs magis possunt diuersificare intellectũ q̃ voluntatẽ. ¶ Ad q̃rtũ dõm q̃ obiectũ appetitus sensibilis nõ est bonũ simpliciter:ꝫ est bonũ ꝑticulare:⁊ qz aliã rõnẽ ꝑticularis boni hz ꝺlectabile ⁊ arduũ:⁊ ideo penes has duas rõnes boni diuidit̃ appetitus sensibilis ⁊ nõ rõnalis:qui habet ꝑ obiecto bonuz simplr. vnde irascibilis ⁊ cõcupiscibilis nõ sunt humane per essentiã:sed per ꝓticipationẽ. ¶ Ad quintũ dõm q̃ voluntas q̃ est finis ⁊ libe.arbi.nõ sunt diuerse potẽtie: sicut in scõo li.dcm ẽ:ꝫ differũt sic̃ bulisis ⁊ thelesis:qz ad libe. arbi.pertinet eligere aliqd in ordine ad finẽ: volũtas aũt est de fine absolute. Ex his q̃ dicta sunt põt videri quõ volũtas in xpo distiguaꝛ.volũtas enĩ aliq̃ vel attribuit̃ sibi rõne ꝓsone sue: vl rõne mẽbꝛoꝛ quoꝛ ꝓsona i se trãsfert. Si aũt rõne ꝓsone sue:aut ꝺm dinã naturã:aut ꝺm humanaz.sl ꝺm hũanam:aut sensualitatis aut rõnis:sl rõnis aut ꝺm absolutã:aut ꝺm collatiuã. ¶ Ad sextũ dõm q̃ voluntas pietatis est volũtas vt nã:iquãtũ refugit ea q̃ sunt nociua sibi vel alys nõ cõsiderato ordine rerum ad finem.

¶ Utꝛ voluntas humana in xpo diuie voluntati semper conformis fuerit in volito.

Abecũduz sic̃ ꝓcedit̃. vꝛ q̃ voluntas hũana in xpo semp diuine volũtati cõformabaꝛ in volito.quãto enĩ ẽ maioꝛ cõformitas volũtatis hũane ad diuinã:tãto est maioꝛ rectitudo volũtatis: q̃ in boc cõsistit: sicut patz per glo.super illud psal.'Rectos decet collaudatio:ꝫ xps habuit rectissimã volũtatẽ.g̃ cõformabaꝛ dine volũtati ẽt q̃tũ ad volita. ¶ P. volũtas btoꝛ cõformat deo q̃tũ ad volita:qz oĩa habẽt q̃ volũt: sed xps fuit ver⁹ cõprehẽsoꝛ.g̃ q̃tũ ad volitũ dine volũtati ei⁹ volũtas cõformis erat. ¶ P.ex ℨ licet nobis aliud velle q̃ de⁹ vult: qz nescim⁹ qd de⁹ velit in aligbus:sed xps sciebat in oib⁹ quid deus vellet.ergo quantuz ad omnia volita voluntatem humanam diuine conformabat.

¶ Sz ℨ.xps fleuit de ꝺstructõe hierusalẽ. g̃ volebat eã nõ destrui:ꝫ de⁹ volebat eã destrui.g̃ voluit aligd qõ de⁹ nõ voluit. ¶ P.ipse dixit.nõ mea volũtas:ꝫ tua fiat. g̃ volebat ꝺm volũtatẽ hũanã aligd:qõ nõ volebat ꝺm diuinã.

¶ Utꝛ volũtas sẽsualitat[fuerit ℨria volũtati rõnis i xpo

Ulterius videt̃ q̃ voluntas sensualitatis sit contraria volũtati rõnis in xpo: sicut enim dicit Aug.in de tri.volũtatũ cõtrarietas est ex cõtrarietate volitoꝛũ nõ ex cõtrarietate naturarũ:vt manichei dicũt:sed volita sensualitatis ⁊ rõnis in xpo fuerũt ℨria:qz sensualitas refutabat moꝛtẽ:quã rõ eligebat.g̃ ℨriabaꝛ voluntas sensualitatis volũtati rõnis i xpo. ¶ P.sicut dic.Dama. In xpo vnicuiq; potẽtie pmittebat agere qõ erat sibi ꝓpriũ ⁊ nãle:sed nãle ẽ appetitui sensualitatis vt appetat B qõ ẽ delectabile ꝫ sensuz.g̃ boc appetebat in xpo:ꝫ ex B est pugna sensualitatis ℨ rõnẽ i nobis:q̃ sensualitas appetit delectabilia ꝺm sensum.g̃ in xpo hꝺ pugna fuit. ¶ P. q̃cũq; affligit̃ in boc in quo alius delectat̃:hz ℨriã volũtatẽ illi:sed volũtas rõnis xpi delectabaꝛ in ieiunio:sic̃ in ope virtutis in quo sensualitas affligebaꝛ:qz eſuryt vt oꝛ Matth.4.Ergo sensualitas rõni cõtrariabaꝛ in xpo.

¶ Sz ℨ.in rebellione sensualitatis ad rõnez cõsistit p̃mus motus:qui est pctm̃ veniale: sed i xpo nõ fuit aliqd pctm̃. ergo nõ fuit in xpo ℨrietas sensualitatis ad rõnem. ¶ P. Aug.sup Gen̄.dicit.oĩa aĩal fuit in arcba noe:qz oẽs motus fuerũt pacati in xpo:sed B nõ ꝛtingit in illis in qbus ẽ pugna sensualitatis cõtra rõnẽ.g̃ in xpo talis pugna nõ fuit.

¶ Utꝛ voluntas rõnis erat sibypsi contraria.

Ulterius videt̃ q̃ volũtas rõnis erat sibi ℨria.medium.n.cõicat cũ vtroq; extremoꝛ:ꝫ volũtas rõnis media erat in xpo iter volũtatẽ dinã ⁊ sensualitatẽ.g̃ cõformabaꝛ vtriq;:ꝫ sensualitas volebat ℨriũ ei⁹ qõ de⁹ volebat.g̃ volũtas rõnis volebat ℨria. ¶ P.volũtas vt nã vult illud qõ ẽ ad cõseruationẽ nãe:ꝫ voluntas vt rõ in xpo:volebat moꝛtẽ ⁊ alia hꝺ q̃ ad cozruptionẽ nature pertinẽt.g̃ in volũtate rõnis erat ℨrietas in xpo.

¶ Sed cõtra.cõtraria nõ possunt esse in eodẽ simul:ꝫ voluntas rõnis est tãtũ vna potẽtia vt dictũ est. g̃ nõ põt eẽ in ea aliq̃ ℨrietas. ¶ P.volũtas segt̃ apꝑhensionẽ rõnis: sed in rõne xpi nõ fuit aliqua ℨrietas:sed fuit determiata ad vnũ.g̃ nec in volũtate. ¶ P.sicut dic̃ Augu.in lib.de cõfes.ℨrietas volũtatis causaꝛ ex iperfectõe volũtatis:qz volũtas non ẽ pfecta neq; isti⁹ neq; illi⁹:sed in xpo nõ fuit volũtas iperfecta.g̃ volũtas rõnis nõ cõtrariabaꝛ sibi.

Respõdeo dõm ad p̃mã qõnẽ q̃ cũ volũtas sequit rõnẽ:pcessus volũtatis ꝓportionaꝛ ꝓcessui rõnis. Ratio aũt hz aliqõ p̃ncipiũ per se notũ:ad qõ resoluendo reducit illud cui⁹ cognitionẽ q̃rit. Et qñ ad illud reducere poterit hz certitudinẽ ꝺ re ⁊ sentẽtiat q̃ ita est:sed añq̃ ad illud p̃ncipiũ reducere possit mouet̃ aliqbus verisimilitudinib⁹:⁊ siquidẽ rõnib⁹ illis detineaꝛ tanq̃ certis:decipit̃ ⁊ errat. Si aũt illis nõ detineaꝛ:tũc hz opinionẽ vnius partis cũ formidine alteri⁹. Finis aũt vt dic̃ phs in.7.Ethi.se hz in volũtarys sicut p̃ncipiũ in speculatiuis.vñ qñ volũtas reducit aliqõ cõsiliabile i finẽ:in quo totaliter gescit sn̄ialiter acceptat illud. Si aũt reducat in finẽ in quo nõ totalr gescit trepidat iter vtrũq;. Sz si cõsideret hoc qõ ẽ ad finẽ sine ordine ad finẽ mouet̃ volũtas in ipꝫ ꝺm bonitatẽ vel malitiã quã in eo absolute ꝛueniet. Sz qz volũtas nõ sistit in motu:quẽ hz circa hꝺ:cũ non feratur in ipm sicut in finẽ:iõ nõ sententiat finalr ꝫ ꝑdictũ motũ suũ de illo quousq; finẽ in quẽ illud ordinat nõ cõsideret.vñ volũtas nõ simplr vult illud:sed vellet si nil ꝛueniret repugnãs. Uolũtas aũt vt nã mouet̃ in aligd vt dictum est absolute.vñ si ꝓ rõnẽ non ordinet̃ in aligd aliud acceptabit illud absolute:⁊ erit illius tãq̃ finis. Si aũt ordinet in finẽ nõ acceptabit aligd absolute quousq; perueniat ad cõsiderationẽ finis:qõ facit volũtas vt rõ. Patet igit̃ q̃ volũtas vt nã iperfecte vult aliquid ⁊ sub cõditione nisi ferat̃ in ipm sicut in finẽ:sed eoz que ordinant ad finẽ hz volũtas vt rõ vltimũ iudiciũ ⁊ perfectuz. ¶ Dis visis põt patere qualiter voluntas rõnis dine volũtati in xpo cõformat̃ in volito:qz volũtas vt nã nũq̃ in xpo mouebaꝛ in aligd sicut i finẽ nisi qõ de⁹ vult:⁊ cũ volũtas vt rõ nunq̃ mouebaꝛ in aligd nisi ex rõne finis: ꝑz q̃ ẽt volũtas vt rõ ꝛformabaꝛ dine volũtati in volito:sed volũtas vt nã mota in aligd nõ sicut in finẽ:qõ gdẽ nõ eodẽ mõ se hz in bonitate ⁊ malitia ꝺm se cõsideratũ ⁊ in ordie ad finem:nõ cõformabaꝛ diuie volũtati in volito:qz si xps volebat nõ pati:de⁹ aũt volebat eũ mozi:moꝛs aũt ꝺm se mala erat:ꝫ relata ad finẽ bona. B aũt vt dictũ ẽ nõ ẽ pfecte velle aligd:ꝫ sub cõditiõe. vñ a magistris velleitas appellat̃. Patet igit̃ q̃ scõm volũtatẽ rõnis cõformabaꝛ diuie volũtati i volito q̃tũ ad oẽ qõ pfecte ⁊ absolute volebat: nõ aũt q̃tũ ad id qõ volebat iperfecte. Silr ẽt nec voluntas sensualitatis cõformabaꝛ dine voluntati in volito in his q̃ erãt nociua nãe:qz sensualitatis nõ est ordinare ad finẽ: exquo illa bẽbãt q̃ essent bona ⁊ deo accepta: tm̃ sensualitatis volũtas ⁊ rõnis ꝛformabaꝛ dine volũtati i actu volẽdi:q̃uis nõ in volito:qz q̃uis de⁹ nõ vellet B qõ sensualitas vel volũtas vt nã volebat in xpo:volebat tm̃ illũ actũ vtriusq;:inq̃tũ ꝫ Dama.permittebat vnicuiq; par-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tium ale pati ꝛ agere qđ sibi erat nāle ꝛ ꝓpriū quātū expe diebat ad finē redēptionis ꝛ ostensionē veritatis nāe.

Ad primuz ḡ dōm ꝙ conformitas que est in volitione nō facit rectitudinē volūtatis: qz aliquis pōt peccādo velle illud volitū: qđ vult deꝰ: ꝛ mere tur in hoc qđ illud nō vult: vt in fine ꝑmi li. dictū est: sz rectitudo volūtatis causaꝫ ex cōformitate in mō volēdi vt .s. velit ex charitate sicut deꝰ: ꝛ iterū in causa finali vt ꝓp idē velit. ꝛ iteru in causa efficiente: vt .s. deꝰ velit ipz velle vt dictū est. ¶ Ad 2m dōm ꝙ in beatis q sunt solū cōphē sores: qui erūt dotati ipassibilitate: nihil eis quātū ad sen sitiuā partē accidū occurreret: ꝛ ideo nō erit aligd in quo eoꝝ sensualitas a dīna volūtate discordet. secus aūt fuit in xp̄o q simul bēās ꝛ passibilis fuit. ꝛ silr nec voluntas vt nā q̄tuz ad ea q̄ ad ipsos ptinēt: qz ab omni malo liberati erūt: sed mala dānatorū vellent iperfecte mō ꝑdicto. s. volūtate cōditiōata nō eē: in quo ēt q̄uis nō ꝛformenꝫ q̄tū ad volitū dīne volūtati cōsequēti: cōformanꝫ tū dīne voluntati añcedēti: q̄ vult oēs hoīes salvos fieri: ꝛ q̄tū ad hoc ē silitudo iter volūtatē hois xp̄i ꝛ volūtatez btō ꝓ. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ q̄uis xp̄s sciret gd deꝰ vellet in quolibz: nō tñ qualibet sua vi apphēdebat dīnā voluntatē nec rōnez q̄re deꝰ id vellet. fm ordinē ad finē aliquē: ꝛ ideo nō opoꝛ tebat ꝙ libet vis eiꝰ ꝛformareꝫ dīne volūtati in volito.

Ad secundaz qōnē dōz ꝙ pugna siue ɔrietas sensualitatis ad rōnē causaꝫ in nobis ex tribꝰ. ꝑmo ex diuersitate volitoꝛ. scōo qz sensualitas in suū volituz effrenate ꝛ sine regimine rōnis ferꝫ. tertio ex hoc ꝙ sensualitas effrenate tendēs in suū volitū retardat motū rōnis ꝛ impedit vel in toto vel in parte: ꝛ hec duo vlti ma in xp̄o nō fuerūt: qz nūq̄ motus sensualitatis in aligd ferebaꝫ nisi ꝓdinareꝫ a rōne. ꝛ sic q̄uis volūtas rōnis nō vellet illud volitū i qđ sensualitas tēdebat: volebat tñ ꝙ sensualitas in id tēderet: sic dcīm ē de volūtate dīna humana. Silr nec motꝰ sensualitatis ipediebat motū rōnis: qz nō erat violēta refusio in xp̄o de potētia in potētiā.

Ad primuz ḡ dōm ꝙ contraria nā sunt fieri circa idē. vñ q̄uis motꝰ sensualitatis ꝛ rōnis in ɔria tendāt: nō tñ sunt ɔry nisi q̄tenꝰ ex sensualitate redūdat in rōnē aliqđ ipedimētū: vel quātū ad actum quo regit alias potētias. ꝛ hoc ē qñ effrenate sensualitas in suū obiectū ferꝫ: vel quātū ad ꝓpriū actuz rōnis: ꝛ hoc est qñ sensualitas extinguit vel retardat motū rōnis: que duo in xp̄o nō fuerūt sicut in nobis sunt: ꝛ iō nulla fuit in xp̄o pugna vel ɔrietas sensualitatis ad rōnē. ¶ Ad scōm dōm ꝙ nāle est sensualitati bēane ꝙ ferat in delectabile sensus fm regimē rōnis: sz ꝙ imoderate ferat ꝫ facit corruptio fomitis: ꝛ hinc ē pctm̄ veniale i sensualitate. ¶ Ad 3m dōm ꝙ illa rō ꝑbat diuersitatē volitoꝛ tantum.

Ad tertiaz qōnē dōm ꝙ fm volūtatē rōnis xp̄s diuersa volebat: nō tñ vno mō: sed alterū absolute: alterū aūt sub cōditione ꝛ iperfecte: ꝛ iō nō erat ɔrietas in volūtate: qz ɔrietas in habitu vel in actu est ex ɔria rōne obiecti. Rō aūt fm quā vnū ɔrioꝛ volebat volūtas vt rō ꝛ alteꝛ volebat vt nā nō hz ɔrietatē. Oꝛ enim aligd ex ordine ad finē bonitatē habeat qđ sine illo ordine in se malū esset nō hz aliquā repugnātiā fm que vt dcīm ē in diuersa ferantꝫ volūtas vt rō ꝛ voluntas vt nā. ¶ Uñ ꝑz respōsio ad duas ꝑmas rōnes que cōcludunt diuersitatem volitoꝛ. ¶ Et silr ad tertiū que est ad oppositū que cōcludit de ɔrietate volūtatis. ¶ Ad quartū dōz ꝙ sicut in xp̄o erat ratio determinata ad vnū quātū ad vltimuz iudiciū: ita ꝛ volūtas erat determinata tantū ad vnū q̄tuz ad vltimū ɔsensuz ꝛ absolutū: tñ in rōne erat apphēsio diuersaꝛ ꝛ ɔriarū rōnū circa eandē reꝫ diuersimode cōsideratā. ꝛ sic etiā erat de motu voluntatis. ¶ Ad gntū dōm ꝙ Aug. loquit̄ qñ volūtas tendit in duo quātū ad vltimū ꝛ absolutum consensuz: qđ in xp̄o non fuit.

¶ Utrum xp̄o fuerit conueniens orare.

A B tertium sic ꝓcedit. vī ꝙ orare nō fuerit cōpetens in xp̄o: qz sicut dicit Dama. oratio est ascēsus itellectꝰ in deū: sed ascēdere i deū cū sit distātis a deo nō cōpetit itellectui xp̄i ꝙ semp deo ꝺiūctus erat. ergo xp̄o nō ꝛpetit orare. ¶ Ꝑ. nullus petit aligd a seipo: sed sicut Dama. dicit: oꝛo est petitio decētiū a deo: cū ergo xp̄s sit deꝰ: ꝛ nō aliꝰ deꝰ ꝑter eū: orare nō pertinet ad ipm. ¶ Ꝑ. oꝛo est expressio voluntatis: qz est de eo qđ qs absolute vult: alias est fictio: sz xp̄s qcgd absolute volebat hoc sciebat deū velle. ergo nō opoꝛtebat ꝙ de ꝫ ipso rogaret. ¶ Sed ɔ. eiꝰ ꝙ est orare cuiꝰ est deū cognoscere. hoc aūt est tātū rōnis. ḡ rōnis est tātū orare in xp̄o. ¶ Ꝑ. oꝛo ad vitā cōtēplatiuā ptinet: sz vita ꝛtēplatiua nō hz aliquā cōitatē eū sensualitate. ergo oꝛo in xp̄o nō fuit actꝰ sensualitatis.

¶ Utrum omnis oratio christi fuerit exaudita.

Ulterius vī ꝙ nō omis oīs xp̄i oꝛo fuit exaudita. ꝓid qđ dī in ꝑsal. Clamabo ꝓ die ꝛ non exaudies: qđ glo. exponit de xp̄o. ¶ Ꝑ. oratio vt discipuli seruarent a malo. vt ꝑz Jo. 17. Et oēs q crediturī erant ꝓ vbū eoꝝ in ipm. hoc aūt nō fuit ipletū: nec quātū ad ipsos aplos: nec q̄tū ad alios credētes: nec de malo culpe: nec de malo pne. ḡ nō omis xp̄i oratio fuit exaudita. ¶ Ꝑ. vt dī Luce. 23. oratio ꝓcrucifixoꝛ vt pctm̄ eis nō ꝛputareꝫ: sz vt parcereꝫ: sz nō oīb̄ remissuz fuit illud pctm̄: qz nō oēs ɔuersi sunt ad fidē sine qua nō est pctōꝝ remissio. ergo sua oratio nō fuit exaudita. ¶ Ꝑ. orauit vt calix ab eo trāsferretur. vt ꝑz Matth. 26. Hoc aūt non fuit factū. ergo ꝛc.

¶ Sed ɔ. Deu. 5. Exauditus est ꝓ sua reuerētia. ¶ Ꝑ. oꝛo sua nō fuit minꝰ efficaꝛ q̄ alioꝛ scōz: sz alys sctis ipse dīc petite ꝛ accipietis. Jo. 16. Ergo ꝛ ipse qđ petyt accepit.

¶ Ꝑ. Job. 11. Ego aūt sciebam: qz semper me audis.

Respōdeo ad ꝑmā qōnē dōm ꝙ xp̄o fm ꝙ deꝰ nō cōpetit orare nec obedire nec aligd qđ in minoratione sonat aut qđ ad diuersitatē volūtatis ꝑtinet: sed ꝫ ꝙ hō cōpetit sibi orare ꝓp tria: vt dicit Dama. ꝑmo ꝓp veritatē hūane nāe insinuādā fm quā minoꝛ est patre ꝛ obediēs ei ꝛ oraās ipz. scōo ad exēplū orandi nobis ꝑbēdū: qz ois eius actio nra est istructio: cū sit nobis datꝰ q̄si exēplū virtutis. tertio ad ostendēdū ꝙ a deo venerat ꝛ sibi ɔrius nō erat: dū eū orando ꝑncipiū recognoscebat.

Ad primū ḡ dōm ꝙ ascēdere est ꝓpe tēdere in aliquid qđ supra ipm erat. itellectꝰ aūt xp̄i nō tendit in aligd qđ supra ipz esset q̄tū ad cōtēplationē: qz qcgd de deo vnq̄ cōtēplatꝰ ē hoc cōtēplatꝰ ē a ꝑmo instāti cōceptiōis: ꝛ fm hoc dicit Dama. ꝙ itellectꝰ xp̄i ascēsiōe q̄ est in deū nō idigebat: sz tñ potētia dīna quā orādo ꝛplorabat supra ipz erat: ꝛ sic ascēdēs i deū orabat. ¶ Ad 2m dōm ꝙ in alys hoīb̄ est vna itellectual' volūtas cui ē orare: q̄ hz ēt iperiū sup alias vires in ipso exītes: ꝛ iō ei nō est orare: sz iperare respectu eoꝝ q̄ ipm fieri possūt: sz nō oīa q̄ erāt in xp̄o erāt subiecta rōni ꝛ volūtati rōnis: sz aligd supra ipaz. s. deitas. vñ sic in alys hoīb̄ rō ꝛ volūtas imperāt alys viribꝰ: ita in xp̄o orabat deitatem. ¶ Ad 3m dōm ꝙ aligd orauit xp̄s qđ absolute fieri rōnis volūtate volebat. q̄uis nō oīa. vt dicēt. ꝛ q̄uis sciret ꝫ eē in deo volūtate: nihilominꝰ orabat: qz sciebat deuz velle ꝫ ipleri ꝑ suā oꝛonē: sicut ēt deꝰ vult aliquē saluare oꝛonibꝰ alicuius sancti. vnde nō est superfluū ꝙ ille sanctꝰ ꝓ eo orat.

Ad secūdaz qōnē dōm ꝙ oꝛo semp ē ad supplēdū aliquē ꝺfectū q̄tū ad bona spūalia: qz btūs erat: patiebaꝫ aūt defectū inq̄tū passibilis erat in aia ꝛ corꝑe. vñ oīs oꝛo xp̄i q̄ erat ꝓ bonis spūalibꝰ nō erat ꝓ se sed ꝓ alys: sic illud. vt sint vnū in nobis sicut ꝛ nos vnū sum. Jo. 17. ꝫ oꝛo que erat ꝓ his q̄ pertinēt ad corꝑ: ēt erat ipsi ꝓ seipo: sicut ꝑz per illud ꝑsal. resuscita me ꝛc. Que gdē oꝛo ꝛ si sit ꝓ se. i. vt ipse resuscitareꝫ: tñ est ꝓ alys inquātū ad aliorū salutē tendit: qz resurrexit ꝓp iustificationē nostrā. Ro. 5. ꝛ instructionē: qz eius exēplo ab ipso deo petere debēt.

Ad primuz ḡ dōm ꝙ oꝛo effundit ꝓ quolibz defectu amouēdo: sz hostia ꝓcipue ɔpctm̄ offert: vt ꝑ eā deꝰ placatus aliquid cōcedat. xp̄s aūt q̄uis aliquē defectū pene habuerit: nō tñ habuit ꝺfectū culpe: ꝛ iō ꝓ se orauit: nō aūt ꝓ se hostiā obtulit. ¶ Ad 2m dōz ꝙ orans ꝓ quo nō oraꝫ est ipse xp̄s fm ꝙ btūs: nō aūt fm ea q̄ ad statū viatoris ptinēt. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ in xp̄o nō erat aligd qđ volūtate rōnis absolute ꝛ simpliciter nō vellet tūc esse i se: erat tñ in ipso passibilitas quā volebat peracto redēptiōis ope per gloriā resurrectiōis a se remouere: ꝛ erat in eo aligd. s. passio īminēs: quā volebat etiam tunc nō inesse volūtate sensualitatis ꝛ rōnis vt natura.

Ad tertiam qōnē dōm ꝙ actꝰ sensualitatis dī ꝺpliciter. vno mō sensualitatis sic ꝑncipy eliciētis actū. ꝛ sic oꝛo nō pōt eē actꝰ sensualitatis i xp̄o vt ꝓbabant rōnes 2o inducte. Alio mō dī sensualitatis vt obiecti. idest de eo qđ sensualitas volebat: ꝛ sic erat aliq̄ eiꝰ oꝛo sensualitatis: qz rō oraās erat q̄si aduocatꝰ sensualitatis ꝓponēs deo appetitū sensualitatis. ꝫ āt nō faciebat q̄si rō vellet hoc qđ ꝓ sensualitate petebat: sed vt doceret dēm hoīs volūtatē deo subdēdā eē. ꝛ in oīb̄ necessitatib̄ ad eū recurrēdū. vñ subdit. nō mea volūtas: sz tua fiat.

Ad primum ḡ dōm ꝙ qñ aliqs orat: ꝓp suā vtilitatē rō nō petit nisi hoc qđ vult: ꝛ iō tūc cuiꝰ est orare eiꝰ est velle: sz xp̄s hoc nō petebat ꝓp suā vtilitatē: vt. s. ipse effectū huiꝰ petitiōis cōsequereꝫ: sz ꝓp vtilitatē aliox vt dictū est. ꝛ iō rō nō petebat hoc fm ꝙ ipsa volebat: sed fm ꝙ sensualitas appetebat. ¶ Ad 2m dōz ꝙ ex sensualitate oraūit: q̄uis sensualitas nō oraret: qz appetit̄ sensualitatis erat cā q̄re oꝛonez ꝓponebat. ¶ Ad 3m dōm ꝙ illud q̄rere ꝛ iuocare nō designat oꝛonē ꝓprie dictā: sed ordinationē q̄ est in his: sic ꝛ in oīb̄ alys creaturis ad recipiēdū a deo ea que ad ꝺseruationē sui pertinēt.

Ad quartā qōnez dōm ꝙ ois oꝛo quā xp̄s obtulit hac intētiōe: vt ipsaz ꝓpetraret fuit exaudita: sz cū aligs ꝓperrare nō ītēdat qđ absolute nō vult: hec sola oꝛo xp̄i exaudita fuit que erat de eo qđ xp̄s absolute voluit. hoc autē dī aliquis simplr ꝛ absolute velle in quo vltimꝰ eius cōsensus stat: vltimꝰ aūt cōsensus est fm supremā partē appetitꝰ in hoīe. Appetitꝰ aūt rōnis est supra appetitū sensus: ꝛ in appetitu rōnis ē supremū qđ in fine tendit vel in aliqđ cōiūctū fini. Et iō hoc solū xp̄s absolute voluit qđ fm rōnē voluit vt finē vt in ordīe ad finē: ꝛ ois talis sua oꝛo fuit exaudita. Qđ aūt fm sensualitatē voluit absolute nō voluit: ꝛ iō rō nō ad hoc orādo ꝓposuit vt ꝓpetraret: nec tñ fuit simulatio: qz appetitus sensualitatis exꝑmebat rōne iam dicta. Silr qđ volebat rō vt nā si in eo nō sicut in fine gescebat non simplr volebat: vt ꝑus dictus est. Et iō etiā hec non ad hoc ꝓposuit orādo vt ꝓpetraret: ꝛ ꝓpter hoc hz rōnes nō fuerunt exaudite.

Ad primuz ḡ dōm ꝙ hoc dixit xp̄s in ꝑsona ecclesie. vt dicit glo. Uel logꝫ de oꝛone exprimēte volūtatē sensualitatis aut velleitatē rōnis vt nā.

¶ Ad 2m dōm ꝙ volūtas rōnis vt nā est de eo qđ hz in se bonitatē nō cōsiderato ordine eiꝰ ad aliud. vñ volūtas talis in deo fuit de salute oīum boīum sicut volūtas fuit in deo: sed fm hāc simplr ꝛ absolute dī aliqs velle. hāc autē volūtatē Hugo de scō victoꝛe dicit volūtatē pietatis: sed volūtas vt rō est de eo qđ hz bonitatē ēt i ordīe ad aliud. ꝛ fm hāc volūtatē nō volebat xp̄s oēs saluari: sic nec deꝰ volūtate cōsequēte: ꝛ fm hanc dī aliqs simplr ꝛ absolute velle: ꝛ ideo oꝛo xp̄i que fuit fm hāc voluntatē fuit exaudita: nō aūt que fuit fm ꝑmā. ꝛ iō dicit Jeronymꝰ ꝙ xp̄us exauditus est ꝓ ꝑdestinatis: nō aūt ꝓ nō ꝑdestinatis.

¶ Et similiter dōm est ad tertiū. ¶ Ad quartū dicēdum ꝙ i illa oꝛone ratio expressit motū sensualitatis ꝛ nō suū. vnde illud qđ orabat non simpliciter voluit.

¶ Utrū christus fm ꝙ homo dubitauerit.

A B quartū sic ꝓcedit. videt ꝙ xp̄us fm ꝙ hō dubitauit. ꝓ hoc ꝙ dīc Ambro. i lra. ꝙ vt hō dubitabat. ¶ Ꝑ. q̄uq̄ nescit oīa pōt dubitare: sed xp̄s fm aliquā sciam nescinit oīa vt supra. di. 14. dictū ē. ḡ fm illā potuit dubitare. ¶ Ꝑ. vbiq̄ ē timor ibi ē dubitatio: sz in xp̄o fuit verꝰ timor: vt supra dcīm ē. di. 15. Ergo i xp̄o fuit dubitatio. ¶ Si dicaꝫ ꝙ dubitabat ꝫ sensualitatē ꝛ nō fm rōnē. Cōtra sensualitas segt apphēsionē sensitiue ptis: sz futurū periculū de q̄ erat passio nō ꝑsciebat sensus. ḡ sensualitas de ipo nō dubitabat sz rō. ¶ Si dicaꝫ ꝙ sensualitas dubitabat ex apphēsiōe rōnis vl ex scia deitatis. Cōtra. xp̄s nō ꝑsciuit magis tūc sibi futurā passionē q̄z a ꝑn̄. sz a ꝑn̄ sensualitas in ipso nō trepidabat. ḡ nec tunc.

¶ Sz ɔ. dubitare ē ignorātis: sed in xp̄o nō fuit ignorantia sicut supra dictuz ē. ḡ nec dubitatio. ¶ Ꝑ. dubitatio ligat rōnē ne possit ꝓcedere: sicut dī in. 3. Meth. sed in xp̄o nō fuit rō ligata. ergo non fuit in ipso dubitatio rōnis. ¶ Ꝑ. vbi est sūma securitas ibi non est aliqua dubitatio: sed in christo fuit sūma securitas. psalm. Si cōsistant aduersuz me castra ꝛc. ergo in ipso non fuit dubitatio.

Respondeo dōm ꝙ dubitatio dupl'r dicit. primo eniz ꝛ ꝑncipaliter signat motū rōnis

Universidad de Deusto
Biblioteca

supra vtraq; parte cõtradictionis cũ formidine determinandi alterꝙ. scdo translatũ fuit hoc nomẽ ad significãdũ formidine affectus in aggrediendo vel sustinẽdo aliquod terribile. ꝓmo aũt mõ dicta dubitatio cõtingit ex defectu medij sufficiẽtis ad veritatẽ inueniẽdã: & iõ ꝓtingit ex defectu scie: & pp hoc in xpo nõ fuit. scdo aũt mõ dicta cõtingit ex infirmitate eius qõ lesiuũ iminẽs euadẽdi facultatẽ nõ videt. Et qz xps habebat infirmitatẽ in carne: vt supra dictũ est. & lesiuũ mortis iminens sensualitas trepidabat: iõ erat talis dubitatio in xpo q̃tũ ad sensualitatẽ q̃uis esset sũma securitas. Ite q̃tũ ad rõnẽ que auxiliũ diuinuz iminere videbat qõ sensualitas apprehendere nõ poterat.

Ad primuz g̃ dõz g̃ Ambrosi⁹ loquit q̃tũ ad sensualitatis timorẽ quẽ dum ostẽdit. videbat hoibus dubitare ẽt quãtũ ad rõnẽ. ¶ Ad 2m dõm g̃ nõ ois nescientia dubitationẽ causat: sed qñ aliqs rõnẽ ei⁹ qõ querit: & de quo ꝺria apparẽt: videre nõ põt: & ideo in xpo nõ fuit talis dubitatio. ¶ Ad 3m dõm g̃ dubitatio ꝑt ꝓ timore ponit in xpo fuit quantũ ad sensualitatẽ. ¶ Ad 4m dõm g̃ sensualitas mouet ẽt ex his que rõ apprehẽdit: qz formant formẽ ꝑticulares in imaginatõe: ex ꝗbus sensualitas nata est moueri. ¶ Ad 5m dõm g̃ quis motus a ꝓncipio cõceptionis esset ꝓuisa: non tamẽ ꝓuidebatur vt imminẽs: & ideo dubitationẽ nõ faciebat: sed solũ quãdo iam iminebat. ¶ Alias cõcedim⁹: qz ꝓcedit de rationis dubitatione.

Expositio textus.

AIma per aurez audit). i. est ꝓncipiũ audiẽdi hoi per aurẽ. (Sicut in veris sanctis fuit) videt g̃ magis fuit i impijs: qz seipsos interficiũt suoꝙ peccatoꝙ põdere afflicti. vt dr̃ in. 9. Ethicoꝙ. Dõz g̃ volũtas sensualitatis semp refugit mortẽ. silr volũtas rõnis vt nã: sed voluntas rõnis vt rõ qñq; appetit mortem. & hoc dupliꝛ. vel ꝓpter amorẽ future vite: & hoc est in sanctis: vel ꝓpter remorsuz lese cõscientie: & hoc fit in peccatoribꝫ. (Pius mẽtis affectus.) Lõtra. nolumꝫ expoliari: sz supuestiri. Dicẽdum g̃ pius affectꝫ bonoꝙ refugit vestitũ corporis q̃tuz ad corruptionẽ: sed amat q̃tũ ad nãm. Uel dicẽduz g̃ nõ vult expoliari pp se: sz vt cũ xpo sit: cũ quo si esse posset nõ expoliaꝛ⁹ sz supuestiꝛ⁹ meliꝫ vellet. (Sz qz modicũ gessit dubitatiõis.) Lõtra est qõ supra dixit Aug. di. 15. Qz eadẽ rõne oĩa q̃ de xpo dicunt nõ fuerũt ẽa. Dicẽdũ g̃ erat ẽa dubitatio q̃tũ ad sensualitatẽ q̃ faciebat apparere dubitationẽ in rõne in qua dubitatio nõ erat (Intẽde lector) Uerba Hill. sũt exponẽda sz g̃ rõ ꝑ se nõ ꝑ sensualitate ꝓponebat. sic. n. nõ ꝑ se: sz ꝑ suis ozabat: ꝑm aũt g̃ ꝑ sensualitate ꝓponebat sic ozabat ꝑ se: vt iã dictũ est.

¶ Si christus meruerit sibi & nobis: & quid sibi & quid nobis. Distin. XVIII.

DE merito etiã xpi ꝑtermittendum nõ est: de quo quidez dicere solent g̃ nõ sibi: sz mẽbris tñ meruerit. Meruit quidẽ mẽbris redẽptionẽ a diabolo: a pctõ: a pena: & regni resurrectionẽ: vt amota ignea rũphea: liber pateret introitus: sed & sibi meruit ipassibilitatis & imortalitatis gloriã ꝑm carnẽ: sicut ait apls. Christus factus ẽ ꝑ nobis obediẽs vsq; ad mortẽ: mortẽ aũt crucis. Propter qõ & deꝰ illũ exaltauit: & dedit illi nomẽ qõ est super omne nomen. Aperte dicit apls xpm ꝓptereꝙ exaltatũ per ipassibilitatis gloriã: qz est humiliatus per passionis obedientiã. Humilitas ergo passionis meritũ fuit exaltatiõis: & exaltatio ꝑmiũ humilitatis. Unde Aug. exponens ꝑmissuz capitulũ ait. Ut xps resurrectiõe clarificaret: prius humiliatus ẽ passiõe. Humilitas claritatis est meritũ: claritas hũilitatis ẽ ꝑmiũ. Sed hoc totũ factũ ẽ in forma serui. In forma eni dei semp fuit & erit claritas. Ite Ambrosi⁹ idẽ capitulũ tractãs ait. Quid q̃tũ humilitas mereaꝛ: hic ostẽdit. His testimonijs euidẽs fit q̃ xps per humilitatẽ & obedientiã passionis meruit clarificatiõez corporis. Nec id solũ: sz ipassibilitatẽ etiã aie. Aia eni ipsi⁹ ante mortẽ erat passibilis sicut caro mortalis: sed post mortem merito hũilitatis & aia ipassibilis facta ẽ & caro imortalis. Utrũ aũt ania facta sit ipassibilis qñ caro facta est imortalis. s. ipo resurrectiõis momẽto: de auctoritate nobis certũ nõ est. Sz vel mox post carnis sepationẽ ania impassibilitate donata ẽ: aut in resurrectiõe qñ caro reflouit.

¶ Qz a cõceptu meruit xps sibi & q̃ ꝑ passionẽ.

NEc soluz meruit xps qñ patri obediẽs crucem subijt: sed ẽt ab ipsa cõceptiõe: exquo hõ factus est ꝑ charitatẽ & iusticiam & alias virtutes: in quarũ plenitudine fuit ꝑm boiez cõditus: sibi tantũ meruit quãtũ post per martyrij tolerãtiã. Tanta enim plenitudo spũaliũ charismatũ in eo fuit q̃ in eis ꝓficere nõ potuit. Et iõ melioꝛ ipsi⁹ aia fieri nõ potuit q̃z ab initio sue cõditiõis extitit: qz ꝓficere i meritis nõ valuit. vñ Grego. ait. nõ habuit oio xps iuxta aie meritũ quo potuisset ꝓficere. In mẽbris aũt q̃ nos sum⁹ quotidie ꝓficit. Nõ ergo plus meruit sibi ꝑ crucis patibulũ q̃z a cõceptiõe meruit ꝑ gram virtutũ. Nõ igit ꝓfecit ꝑm aie meritũ q̃tũ ad virtutez meriti: ꝓfecit tñ q̃tũ ad numerũ meritoꝙ. Plura. n. habuit merita in passiõe q̃z in cõceptiõe: sed maioris virtutis nõ extiterũt i merẽdo plura q̃z añ fuerãt pauciora. Meruit ergo a cõceptiõe nõ mõ gloriaz ipassibilitatis & imortalitatis corporis: sed etiã ipassibilitatẽ aie. Per qd? Per obediẽtiã & voluntatẽ ꝓfectã: quã nõ tũc primũ habuit: nec maiorẽ cũ pati cepit & mori. Q̃ obediẽs. n. ꝓfecte & bonꝰ extitit sz boiez exquo fuit hõ. Habuit igit aia illa aliqõ bonũ i se post mortẽ qõ nõ habuit ante. Nõ igit melioꝛ & beatioꝛ fuit q̃z añ. Absit q̃ melioꝛ fuerit: qz nõ sanctioꝛ. Nec gra cumulatioꝛ. Nec ẽt beatioꝛ fuit in dei cõtẽplatione in quo precipue beatitudo cõsistit. Põt tñ dici in hoc fuisse beatioꝛ: qz ab oi miseria immunis. Ex quo nequit inferri simpliciter q̃ beatioꝛ fuerit.

¶ De eo quod scriptum est donauit illi nomen quod est super omne nomen.

NEc tñ gloriã ipassibilitatis & imortalitatis meruit: sed etiã donari sibi nomen qõ est sup oẽ nomẽ. s. bonorificentiã q̃ vocat deꝰ. Hoc tñ nomen ante mortez habuit. Habuit eni hoc nomẽ dei filiꝰ inquãtũ deꝰ est ab eterno per nãm. inquãtũ vero est hõ factus habuit ex tẽpore per gram. Unde Aug. dicit. hoi donatũ est illud nomẽ: nõ deo: qz illud nomẽ habuit cuz in forma dei esset tñ. Sed cũ dicit. ꝓpter qõ deꝰ illũ exaltauit: & dedit illi nomẽ qõ est sup oẽ nomẽ: satis apparet ꝓpter quid exaltauerit. s. ꝓpter obediẽtiã: & in qua forma exaltatꝰ sit. In qua. n. forma crucifixus est: in ea exaltatꝰ est: & in ea donatũ est ei nomẽ: vt cũ ipsa forma serui nomiet vnigenitꝰ filiꝰ dei. Hoc illi donatũ est vt hoi: qõ iaz habebat idẽ ipse deꝰ. Hoc igit ꝑ gratz accepit: vt ipse ens hõ vel subsistẽs in forma serui. idest in aia & in carne nominet & sit deꝰ. Sed nunqd hoc meruit? Supra. n. dictũ ẽ: qz hoc tñ bonuz hõ ille nõ meruit. Quõ ergo hic dr̃: ꝓpter obediẽtiã donatũ est ei hoc nomẽ? Scõm tropũ illuz in scriptura creberrimũ hoc accipiẽdũ ẽ: quo dr̃ res fieri qñ inorescit. Post resurrectionẽ vero qõ ante erat in euidenti positũ est: vt scirent homines & demones. Manifestationez ergo illi⁹ nois donauit ei deꝰ post resurrectionẽ: sz illam meruit per obedientiã passionis: qui eo q̃ obediuit patiẽdo exaltatꝰ ẽ resurgẽdo: & ꝑ hoc manifestatũ est nomẽ. Hoc eodẽ tropo dñs vsus ẽ etiã post resurrectionẽ dicẽs: donata ẽ mihi oĩs potestas in celo & in terra. Nõ q̃ tũc ꝓio acceperit: sz quã ante hẽbat tũc mãifestata est potestas. Ceterũ Ambrosi⁹ dicit nomẽ illũ donatũ esse deo: nõ hoi. Et videt secus verboꝝ superficiez oppositus Aug. Sz itelligẽtia nõ obuiat: licet diuersuz sapiat. Nã Ambro. de nãli donatione id dictum intelligit: qua eternaliter pater generãdo dedit filio nomen qõ est super omne nomẽ. s. esse deuz per nãm: qz genuit ab eterno filiũ plenũ & sibi equalẽ deũ. Q̃ hõ tñ nomẽ aplꝰ ꝓpter passionis obediẽtiã xpo donatum dicit. Sed ꝑmisso locutiõis modo accipiẽdũ est.

¶ Si xps sine omni merito illa habere potuit.

SI vero queritꝛ vtꝛ xps illã imortalitatis & ipassibilitatis gloriaz & nois dei manifestationẽ sine oi merito hr̃e potuerit: Sane dici põt: qz hũanã nãz: ita glorioſaz suscipe potuit sicut in resurrectiõe extitit: nomẽq; suũ etiã aliter hoibꝰ mãifestare potuit. Sz hõ passibilis eẽ nõ potuit sicut fuit: & ad illã gloriã sine merito puenire. Potuit qdez puenire ad illam sine merito passiõis: qz potuit cõsumpta mortalitate, imortalitatis gloria vestiri: sed non sine merito iusticie & charitatis aliarũq; virtutũ. Nõ. n. xps hõ esse potuit i quo plenitudo virtutũ & gr̃e nõ fuit. Nec virtutes ei inesse potuerũt mortalitatis cilitio iduto: qn ꝑ eas mereret. Habẽs igit has virtutes sz hoiez passibilẽ ac mortalẽ: nõ potuit nõ mereri gloriã imortalitatis. Non potuit igit fatꝰ mortal' sine merito gloriaz ipassibilitatis & imortalitatis ac manifestatiõez dei nois cõseq. Potuit tñ hoc assequi sine merito passiõis: qz ꝑ passionẽ nil sibi meruit qõ non ante per virtutes sibi meruerit.

¶ De causa mortis & passionis christi.

AQuid ergo voluit pati & mori: si ei virtutes ad merendũ illa sufficiebat? Pro te: nõ ꝑ se. Quõ ꝑ me? Ut ipsi⁹ passio & mors tibi eẽt forma & causa. Forma virtutis & hũilitatis: causa glorie & libertatis. Forma vero deo vsq; ad mortẽ obediẽtie: & cã tue liberatiõis ac beatitudinis. Meruit. n. nobis per mortis ac passiõis tolerãtiaz: qõ per ꝓcedentia nõ meruerat. s. aditũ paradisi & redẽptionẽ a pctõ: a pena: & a diabolo: & per mortẽ eiꝰ hec nos adepti sumus. s. redẽptionez & filioꝙ gr̃ie adoptionẽ. Ipse. n. mortiẽdo factꝰ est hostia nostre liberatiõis. Sz quõ ꝑ mortez nos a diabolo & a pctõ redemit. & adituz glorie aperuit? Decreuerat deus in mysterio: vt ait Ambro. ꝓpter primũ pctm̃ nõ itromitti hoiez in paradisũ. s. ad dei ꝓtẽplationẽ nõ admitti: nisi in hoie vno tãta existeret hũilitas: que oĩbus suis ꝓficere posset: sicut in ꝓio hoie tãta fuit superbia q̃ oiꝰ suis nocuit. Nõ est aũt iuetus inter hoies aliqs: q id posset iplere nisi leo de tribu iuda: qui aperuit librũ & soluit signacula: implendo in se oẽm iusticiã. i. cõsũmatissimã hũilitatẽ: qua maioꝛ esse nõ põt. Nã oẽs alij debitores erãt: & vir vnicuiq; sua virtus sufficiebat & hũilitas. Nullus g̃ eoꝝ hostiã poterat offerre sufficiẽtẽ nostre redẽptioni vel recõciliatiõi. Sed xps hõ sufficiens & perfecta fuit hostia: q multo est amplius hũiliatus amaritudinẽ mortis gustando q̃z ille adam supbierit per esuz ligni vetiti noxia delectatiõe perfruẽdo. Si igit illius superbia oium extitit ruina: ipsuz de paradiso mittẽs foras alijsq; accludẽs ianuã: multo magis xpi humilitas qua mortem gustauit ingressuz regni celestis oibus suis: ipleto dei decreto apire valuit: atq; decreti delere cyrogra-

Universidad de Deusto
Biblioteca

phum. Ut enīz ait Ambrosius tantū fuit peccatuz nostrū: vt saluari nō possemus nisi vnigenitus dei filius ꝓ nobis moreret debitozib⁹ mortis. Sed sic dignos nos fecit testamēti ꝛ pmisse hereditatis: qō non ita intelligendū est quasi nō alio mō saluare nos potuerit q̄z per mortem suā: sed q ꝓ aliaz hostiā non potuit nobis aperiri regni aditus: ꝛ fieri salus nisi per mortē vnigeniti. Cuius tāta fuit vt dictū est humilitas ꝛ patiētia: vt eius merito pateret credentib⁹ in eū aditꝰ regni. Magna ergo in morte vnigeniti p̄stita sunt nobis: vt liceat nobis redire in pr̄iaz. Sic olim in morte sūmi pontificis bis q ad ciuitatē refugij cōfugerāt secure ad ꝓpria remeare licebat. Ecce aliq̄tenus ostēsuz est qualr̄ ꝓ xp̄i morte aditus regni sit nobis paratus.

¶ Postq̄ determinauit magr̄ de voluntate xp̄i q̄ est p̄ncipiū merendi. Dic determiat de merito ipsi⁹. Diuidit aūt hec pars in duas. ·Prio determiat de merito ipsi⁹ xp̄i fm q ordinat ad consecutionē boni. Scōo fm q ordinat ad remotionem mali. dist. 29. ibi. (Nūc igit queram⁹.) ·Prima adhuc diuidit in duas. ·Prio determiat de merito xp̄i fm q sibi aliqd meruit. Scōo de merito ipsi⁹ ꝓut nobis meruit. ibi. (Ad quid g̃ pati voluit.) ·Pria in duas. ·Prio ostēdit qd sibi meruit. Scōo ingrit vtrū hoc sine merito hr̄e potuisset. ibi. (Si vo q̄rit vtrū xps.) ·Prima in duas. ·Prio ostdit qd sibi meruit i seipo. Scōo qd meruit i alys ibi. (Nec tm̄ glorificationē.) ·Pria in duas. ·Prio ostēdit quō xps sibi meruit glorificationē corporis: ꝛ impassibilitatez aīe ꝛ corporis in instāti sue cōceptiōis. Scōo ostendit quō hoc meruit p passionē. ibi. (Nec solū meruit.) Circa p̄m⁹ duo facit. ·Prio determiat veritatē. Scōo mouet quādam dubitationē. ibi. (Utz aīa.) (Ad qd igit.) Vic ostēdit quid nobis meruit p passionē. Circa qō duo facit. ·Primo enumerat vtilitates q̄ nobis ex passiōe xp̄i ꝓueniunt. Secundo ꝓsequit vnam que pertinet ad cōsecutionē boni. ibi. (Decreuerat deus.) Questio. I.

Hic queruntur sex. ·Primo vtruz in xp̄o sit aliq̄ opatio p̄ter diuinam. Scōo vtz per illā potuit mereri. Tertio vtz ab instanti cōceptiōis meruit. Quarto qd sibi meruit. Quinto vtruz per passionē mereri potuit. Sexto vtz nobis meruerit apertionē ianue.

¶ Utz in xp̄o sit aliqua operatio p̄ter diuinam.

Ad primuz sic ꝓcedit. Et vr̄ q in xp̄o sit tm̄ vna actio. Dio. enīz actionē xp̄i noiat theandricam. i. dei virilem. hoc aūt nō diuersas actiōes sed vnam signat. ergo in xp̄o est tm̄ vna actio diuinitatis ꝛ humanitatis. ¶ Ꝑ. actiones vt dicit ph̄s suppositoz singulariū sunt: sed in xp̄o est tm̄ vnuz suppositū. g̃ tm̄ vna actio. ¶ Ꝑ. cuius est esse ei⁹ est agere. sed in xp̄o ꝓ vnitatē ypostasis est tm̄ vnū esse. g̃ tm̄ vna actio. ¶ Ꝑ. istrumēti ꝛ p̄ncipalis agētis est tm̄ vna actio. sed sicut dicit Dama. caro est instr̄m diuinitatis. g̃ ē vna actio xp̄i fm diuinitatē ꝛ humanitatē. ¶ Ꝑ. vbi ē idē actiuū ē eadē actio: qr actiones diuersificant penes termios: ꝛs in xp̄o ē idē op⁹ opatū diuinitatis ꝛ hūanitatis: sic̄ mūdatio leprosi quē diuinitas tactu corporali mūdauit. vt dr̄ Mat. 8. Ergo in ipo ē tm̄ vna actio. ¶ Sz ℈. sicut se hz vnitas actiōis ad vnitatē nāe: ita pluralitas ad pluralitatē: sed in diuis ꝑsonis ꝓ vnitatē nāe est vna actio. ergo ꝛ in ꝑsona xp̄i ꝓ diuersitatē naturaꝝ est diuersa actio. ¶ Ꝑ. magis distāt diuina nā ꝛ humana i xp̄o q̄z diuerse potētie aie in xp̄o: sed diuersaz potētiaz i xp̄o sunt diuerse actiōes. ergo multo fortiꝰ duaz nārū sunt diuerse actiōes. ¶ Ꝑ. actio diuine nāe est ipsa diuina essentia: ꝛ est eterna. Actio aūt humane nāe in ipso est accidēs ꝛ aliqd tpe mensuratū. ergo sunt due actiōes in xp̄o.

Respondeo dōm q gdā negauerūt in xp̄o duas esse actiōes. ꝛ ad hoc ponēdū diuersi diuersis rōnib⁹ moti sunt. Quidā. n. Euticiani dicebant in xp̄o vnaz tm̄ nām esse cōpositā ex diuina ꝛ humana: ꝛ iō sequebat q etiā xp̄s haberet vnā tm̄ actionē cōpositam. Sed ex hoc sequit q sua actio nō fuerit neq̄z diuina: neq̄z hūana: neq̄z nobis: neq̄z p̄ri cōformis. ꝛ ita fruſtrat op⁹ redēptionis ad qō exigit diuina actio ꝛ humana. Un̄ hoc est hereticū sicut ꝛ p̄mū: vt dr̄ di. 5. Alij vo negauerunt duas actiones in xp̄o dicētes in cōparatiōe ad diuinā humanā opationē nō esse dicēdā actōez: sed potius passionē: qō repellit Dama. lib. 3. Qz si ꝓptera humana opatio xp̄i non est dicēda actio: qz diuina est actio: Eadē rōne qz nā diuina est bona: nā humana nō esset bona. nō eni oz q si diuina nā excedit humanaz in bonitate q ꝓ hoc humana sit mala aut nō bona. Alij vero viderūt q actio dependet a nā que est p̄ncipiū actionis: ꝛ a ꝑsona que agit: ideo voluerūt in xp̄o nō esse dicēdū vnā actionē ne vnitatē nature ponere videanꝰ. silr̄ nec esse plures ne videanꝰ ponere ꝑsonaruz pluralitatē. Sz ex hoc sequit. vt dicit Dama. q xp̄s nō sit neq̄z vni⁹ neq̄z duaz nārū: qō est absurdū. Et dōm ꝓ hoc q simplr̄ in xp̄o oportet cōcedere duas actiōes: qz ad diuersitatē cauſarū sequit diuersitas in effectib⁹. causa aūt actiōis est spēs. vt dicit in. 3. phys. Qz vnūquodq̄z agit ratione alicui⁹ formę quā hz. ꝛ ideo vbi sunt diuerse formę sunt etiā diuerse actiōes: sicut ignis desiccat ꝛ calefacit ꝓ caliditatē ꝛ siccitatē: ꝛ hō audit ꝛ videt ꝓ visum ꝛ auditū. Et silr̄ xp̄s rōne diuersaz nārū habet diuersas actōes.

Ad primuz g̃ dōm q actionē xp̄i dicit Dio. dei virilem: nō qz sit simplr̄ vna actio deitatis ꝛ hūanitatis in xp̄o: sed qz actiōes duaz nāruz q̄tū ad tria vniunt. ·p̄mo q̄tū ad ipm suppositū agēs actionē diuinam ꝛ hūanā: qō est vnū. ·2°. q̄tū ad vnū effectū q dr̄ opus operatū: vel apotelesma ꝛs Dama. sicut mūdatio leprosi. ·3°. q̄tū ad hoc q humana actio ipsi⁹ xp̄i participabat aliquid de ꝓfectione diuine nāe: sicut itellect⁹ eius alys eminētius itelligebat ex virtute diuini itellect⁹ sibi in ꝑsona cōiuncti: q̄uis diuina actio in nullo ifirmaretur ex cōfortio humane. ¶ Ad 2m dōm q q̄uis agere sit suppositi: tm̄ forma siue nā est p̄n⁹ vel causa agēdi supposito: sicut ꝛ aliarū ꝓprietatū in supposito existentiū. vñ sicut idē suppositus est subiectū diuersaz ꝓprietatū ꝓpter diuersa ei⁹ p̄ncipia causantia illas ꝓprietates: ita idez suppositū hz diuersas actiones ꝓp diuersas formas siue naturas. ¶ Ad 3m dōm q vnitas rei ꝛsequit eē suū. vñ eodē mō ꝑdicat de re ens ꝛ vnū q̄ ꝛuertit cū ente. nō aūt ex actiōe sua hz res vnitatē: ꝛ iō nō pōt eē q sit suppositū vnū: ꝛ eē ei⁹ nō sit vnū. pōt aūt eē q sit suppositū vnū: ꝛ actio ei⁹ nō ē vna. ¶ Ad 4m dōz q nō pōt eē eadē actio nūero p essentiā p̄ncipalis agētis ꝛ instrumēti: qz idē accidens nō est in diuersis subiectis: sed dr̄ vna fm qd in q̄tū. s. instr̄m nō agit nisi motū a p̄ncipali agēte: ꝛ agit in virtute p̄ncipalis agētis. ꝛ hoc mō in ipsa actiōe hūanitatis xp̄i est aliq̄ virt⁹ in q̄tū ipsa hūanitas est instr̄m deitatis. ¶ Ad 5m dōm q actiōis vnitas nō solū dependet ex termino: sed et ex multis alys causis. ꝛ iō nō opz q si sit idē actū q sit eadē actio. Cōtingit aūt q idē actū ex diuersis actiōib⁹ causar̄ q̄druplr̄. Uno mō q̄n vn⁹ agēs nō ē sufficiēs ad ꝓplēdū effectū: sed multi simul trahūt nauē quā nullus ꝑ se trahere posset. ꝛ tūc oēs illi sunt q̄si vnus agēs nō simplr̄: sed vnitate aggregatiōis. ꝛ silr̄ actio eoz nō ē vna simplr̄: sed q̄si vna cōgregata ex multis. Alio mō q̄n vn⁹ agēs pōt ꝑficere effectū: sed nō silr̄ vna opatiōe: ꝛz multis opatiōib⁹ successiuis: sicut est in gnātiōe habituū acquisitoz. ꝛ tūc vltima actio cōplens effectū agit in virtute oium p̄cedentiū disponentiuz ad illū effectū. ꝛ his duob⁹ modis nō fuerūt i xp̄o plures actiones ad vnū effectū. Tertio mō q̄n effect⁹ nō ē vn⁹ simplr̄: sed vn⁹ subiecto: sicut vuln⁹ adustū: ꝛ ideo actiōes causantes sūt diuerse simplr̄: q̄uniūt tm̄ in supposito. s. incisio ꝛ adustio: ꝛ a diuersis formis ꝑ essentiā causanꝰ. s. ab acumie ferri: ꝛ a caliditate. Quarto mō q̄n due actōes sūt diuersoz agētiū ordiatoz: quoz vnū mouet aliud: ꝛ vnū est instr̄m alteri⁹. ꝛ bi duo vltimi modi sūt in xp̄o fm q diuerse ei⁹ actiōes ad idē opus opatū terminabanꝰ.

¶ Utrum christus potuerit mereri.

Ad secundus sic ꝓceditur. vr̄ q xp̄s nō meruerit. Xp̄us. n. semp fuit ꝓpabilis: ꝛz cōpabilis est q est in termino nō est mereri: qz meritū ē via ad terminū. g̃ xp̄s nō meruit. ¶ Ꝑ. nō pōt esse idē meritū ꝛ p̄miū: sicut nec causa ꝛ causatū: sed actus charitatis ꝑfecte est p̄miū: qz ē ipsa fruitio. ergo cū in xp̄o fuerit charitas cōsūmata per ipam mereri nō potuit: ꝛ ita nullo mō merebaꝰ: cū oīs meriti p̄n⁹ sit charitas. ¶ Ꝑ. aīa xp̄i a p̄ncipio sue ꝓceptiōis fuit btā: sicut mō est: sed mō nō mereꝰ. ergo nec vnq̄ mereri potuit. ¶ Ꝑ. q̄cūq̄ mereꝰ meredo ꝑficit q̄tū ad illō q̄ ē meredi p̄n⁹: qz charitas q merituz augeꝰ: ꝛz xp̄i charitas augeri nō potuit: nec ipe in spūalib⁹ bonis ꝑficere. g̃ ipse nō merebaꝰ. ¶ Ꝑ. nālibus nō meremur ꝓpter hoc q sūt determiata ad vnū. sed li. ar. in xp̄o erat determinatū ad bonū. g̃ ipse ꝑ lib. arbi. mereri nō potuit: ꝛ ita nullo mō: cū oē meritū sit ex lib. ar. ¶ Ꝑ. nullus mereꝰ id qō suū est: ꝛ ꝓp boc apud hoies filij nō merenꝰ a patrib⁹ sed seruiꝰ: qz ea q̄ p̄ris sunt bereditario iure ꝓpetūt filio: ꝛz ola q̄ p̄ris sunt xp̄i sūt. vt dr̄ Mat. xi. ꝛ Jo. i6. Ergo ipse apud p̄rez nō merebaꝰ. ¶ Ꝑ. nll⁹ mereꝰ a seipso: sed gcūq̄ mereꝰ: mereꝰ aliqd a filio dei. cuz g̃ xp̄s sit filiꝰ dei:

¶ Sz ℈. sup illud psal. Lōser(ipse nllo⁹ mereri poterat. ua me dne qm̄ speraui i te. glo. Ecce meritū quo fuari oz: ꝛ loquit de xp̄o. g̃ xp̄s aliqd meruit. ¶ Ꝑ. oīs viator bns charitatē mereꝰ: sed xp̄s fuit hs. ergo. ¶ Ꝑ. vbicūq̄ ē difficultas in opatiōe virtutū ibi est meritu: sed xp̄s habuit difficultatē in operib⁹ virtuosis: nō quidē ex parte aīe: sed ex parte corporis qō affligebaꝰ. ergo ipse merebaꝰ.

Respōdeo dōm q in iustitia due ꝑsone requiruntur. s. faciēs iustitia: ꝛ patiēs iustitiā. Faciētis aūt iustitiā reddere vnicuiq̄ qō suū est actio est ꝓpria. patiētis aūt iustitiā actio ꝓpria est facere sibi debitū qō ē ei p iustitiā reddendū. ꝛ hoc ꝓpe mereri est. vñ ꝛ id qō ꝛz iustitiā reddiꝰ merces dr̄. ꝛz qz iustitia reddit vnicuiq̄ qō ei debeꝰ ꝛ in bonis ꝛ in malis. Bona aūt simplr̄ sunt ea q̄ ad vitā eternā ptinēt: ꝛ mala simplr̄ ea q̄ ad miseriā eternaz ptinēt: inde est q ꝛz theologos meritū ꝓprie dr̄ respectu boz: q̄uis magis ꝓprie respectu bonoz dicaꝰ meritū: demeritū vo respectu maloz. Ad hoc igit q aliqs mereatur tria nēcia sunt. s. agens q mereꝰ: actio ꝑ quaz mereꝰ: ꝛ merces quā mereꝰ. Et iō ad meritū tria regrunt. ·Primū est fm ꝓparationē meritis ad mercedē. vr. s. ille q mereꝰ sit in statu acgrēdi mercedē: ꝛ ꝓp boc illi q sunt oīo in termino nihil mereanꝰ: qz nihil acgrere pūt. Scōz est ex ꝓparatiōe agētis ad actionē. vr. s. sit dīs sue actōis. al⁹ ꝑ actionē suā nō dignificaꝰ ad aliqd habendū nec laudaꝰ. ꝛ iō ea q̄ agunt ꝑ necessitatē nāe: vel ēt ꝑ violentiā nō merentur. Tertiū est fm cōparationē actiōis ad mercedē. vt. s. eqpara reꝰ mercedi: nō quidē fm eq̄litatē q̄titatis: qz hoc regrit in iustitia cōmutatiua: q̄ cōsistit in emptiōib⁹ ꝛ vēditiōib⁹: sed ꝛz eq̄litatē ꝓportiōis: q̄ regrit in iustitia distributiua: fm quā deꝰ eterna p̄mia partit. Actio aūt ꝓportiōata ad vitā eternā ē actio ex charitate facta: ꝛ iō ꝑ eā ex cōdigno mereꝰ. ꝛs ea q̄ ad vitā eternā ptinēt. opa aūt bona que nō sunt ex charitate facta deficiūt ab ista ꝓportiōe: ꝛ iō ꝑ eā ex cōdigno nō mereꝰ. ꝛs vitā eternā: ꝛz impropie bis dr̄ aliquis mereri ꝛz q ꝓ hñt aliquā silitudinē cū opatōe informata charitate. Et sig dē sit silitudo illa in subā act⁹ ꝛ in intētione. vt cū aliqs exist̄s in mortali pctō dat elemosynaz pp deū dr̄ meritū cōgrui. Si vo sit silitudo in subā act⁹: ꝛ nō in intētiōe: sic dr̄ meritū interpretatiū: sicut cū quis dat pauperi elemosynā pp inanē gloriā. Et hec tria in xp̄o nō reperiunt. ipse enī q̄uis q̄tū ad aliqd in termino ꝓfectiōis fuerit. s. quātū ad opationē aīe: quibus erat btūs ꝛ cōprehensor: tm̄ q̄tū ad aliqd defectū patiebaꝰ eoz q̄ ad gloriā ptinēt: inq̄tū. s. erat passibil⁹ aīa ꝛ corpe: ꝛ inq̄tū erat corpore mortal. ꝛ iō fm ꝛs viator in statu acgrēdi. Silr̄ ꝛ oīs actus eiꝰ ifformatꝰ erat charitate. Et iterū act⁹ sui dīs erat ꝑ libertatē volūtatis: ꝛ iō omni actu suo meruit.

Ad primum g̃ dōm q q̄uis eēt cōprehensor q̄tū ad aliqd: erat ēt viator q̄tuz ad aliquid: ꝛ sic mereri potuit. ¶ Ad 2m dōm q idē nō pōt esse meritū ꝛ p̄miū respectu eiusdē ꝛ fm idē. vñ ipse motꝰ charitatis bois xp̄i in quo cōsistit p̄miū ei⁹ q̄tū ad brītudinē aīe: pōt eē meritū respectu brītudinis corporis: qō in alys beatis nō cōtingit: qz non sunt in statu acgrendi fm aliqd sui: ꝛ iō nec sibi nec alys mereanꝰ: qz q ipetrant mō nobis cōtingit ex hoc q ꝑus dū viuerēt meruerūt: vt hoc ipetrarēt. ¶ Ad 3m dōm q xp̄s est mō tm̄ cōprehensor: tūc aūt erat ꝛ viator ꝛ cōprehensor: ꝛ iō tunc mereri potuit: nūc aūt nō. ¶ Ad 4m dōz q ille q mereꝰ nō opz q ꝓficiat q̄tum ad rōnē merēdi. hoc. n. accidit sibi ex hoc q radix merēdi. s. charitas nō est in suo merito. ꝛz oz q oīs q mereꝰ ꝓficiat q̄tū ad mercedē quā mereꝰ. vt. s. eā sibi debitā faciat vel simplr̄ vel q̄tū ad aliquē modū: q̄ sibi ꝑus obita nō erat. ¶ Ad 5m dōz q li. ar. xp̄i nō ē determiatū ad vnū ꝛz nūero: ꝛz ad vnū ꝛz gen⁹. s. ad bonū: qz in malū nō pōt. ꝛz tm̄ hs pōt facere ꝛ nō faceꝰ. ꝛ hs nō excludit libertatē ar. qz posse peccare nec ē libertas ar. nec ps libertatis. vt dic Ansel. ꝛ hec q̄dē determiatio ex ꝓfectōe lib. ar. ꝓrigit ꝛz q ꝓ habitū gre ꝛ glie termiaꝰ in eo ad qō ē nāliter ordinatū. s. in bono: qz li. ar. q̄uis in nobis se hēat ad bonū ꝛ ad malū: nō tm̄ ē ꝑ malū: ꝛz ꝑ bonū. ¶ Uel dōm q si ēt eēt determiatuz ad vnū nūero: sic̄ ad diligēdū deū: qō nō facere nō pōt: tm̄ ex hoc nō amittit libertatē aut rōnē laudis siue meriti: qz in illud nō coacte ꝛz ꝑōte tendit: ꝛ ita ē actus sui dīs. ¶ Ad 6m dōm q xp̄s nō mereꝰ fm diuinitatē fm quā hz q oīa sunt sua: ꝛz mereꝰ ꝛz humanitatē ex q̄ nō hz q oīa sūt sua. ¶ Et ꝑ hoc ꝑz solo ad septimū: qz a filio dei meremur rōne diuinitatis sue: ex q̄ parte ipse nō merebaꝰ.

¶ Utz xp̄s ab instanti sue ꝓceptionis potuerit mereri.

Ad tertiū sic ꝓceditur. vr̄ q xp̄us nō potuerit mereri in istāti sue ꝓceptōis. Nll⁹. n. mereꝰ nisi agēdo: ꝛz ꝑus ē eē rei q̄ ei⁹ agere. g̃ in ꝑ istāti ꝓceptiōis q̄n xp̄s ꝓmo habuit eē fm humanā nāz nō potuit mereri. ¶ Ꝑ. op⁹ meritoziū cū deliberatōe ē cū sit ex electiōe lib. arb. q̄ segr̄ ꝓsiliū: ꝛz deliberatio cū sit qdā mot⁹ regrit tps. g̃ in ꝑ istāti cōceptiōis mereri nō potuit. ¶ Ꝑ. q̄cūq̄ xp̄us habuit in ꝑ istāti sue cōceptiōis habuit ab alio: nō a se. sed meriti sui ipse cā fuit. igit in ꝑ istāti cōceptiōis nō meruit.

¶ Ꝑ. sic̄ meritū est q libe. ar. ita ꝛ pctm̄: sed diabolus non

Universidad de Deusto
Biblioteca

potuit peccare in ꝑmo istāti sue creatiōis.ergo nec aīa xp̄i in ꝑmo istāti creatiōis sue potuit mereri:ſz ꝑmū istās ꝓceptiōis fuit ꝑmus istās creatiōis aie.g̃ in illo instāti mereri nō potuit. ¶ Ꝑ.xp̄s q̃tū ad corp⁹ in pueritia erat similis alijs pueris:ſz alij pueri pp imbecillitatē organoꝝ corporaliū nō būt perfectā imaginationē nec vſuz libe.arb.per cōsequēs g̃ nec xp̄s: ꝛ ita tūc vt videt mereri nō potuit.

¶ Sz ꝺ.xp̄s i p̄ istāti sue ꝓceptiōis fuit vir. Jer.xi. Nouū fa. dñs sup terrā femia circūdabit virū. ſz pfecti viri ē mereri.g̃ xp̄s in p̄ instāti sue ꝓceptiōis potuit mereri. ¶ Ꝑ.pfectior est aīa pfecta ꝑma ꝛ scōa pfectiōe q̃ pfecta solū pfectione ꝑma.sed xp̄o nō accreuit aliq̃ spūalis pfectio. ergo cuz opatio sit pfectio scōa:ꝛ habitus perfectio ꝑma:q̃cūq; habuit habitū virtutis habuit actū eius: sed actu virtutis merebat.ergo xp̄s in instāti cōceptiōis merebat.

Respondeo dōm q̃ xp̄o debem⁹ attribuere ſm aiam oēm perfectionē spūalē q̃ sibi p̄t attribui.vñ cū possibile sit ip̄m in ꝑmo instāti sue conceptiōis actū meritoriū perfecisse:dicēdū est xp̄m in ꝑmo instāti sue cōceptiōis meruisse.Q̃ eniz aliq̃ res in ꝑmo instanti quo est nō possit suā actionem bñe:nō p̄t cōtingere nisi trib⁹ modis.Primo ex hoc q̃ deest sibi aliq̃ pfectio q̃ requiriť ad agēdū:sicut catulus in ꝑmo instanti sue natiuitatis nō p̄t videre:q̃ nō bz organū videdi cōpletū.Alio mō ꝓpter aliq̃ impediēs extrinsecū:sicut aqua generata in aliquo loco cōcluso impediť vt nō possit ꝓprio motu moueri.Tertio ex nā operatiōis que successionē bz:ꝛ tūc in ꝑmo instanti quo res est incipit illā actionē:non tñ illa actio est in illo instāti sed in tēpore:sicut pz q̃ ꝑmū istās in quo ignis est ignis:q̃ est vltimū instās sue generatiōis:est ꝑmū instās motus sui sursuz:sed tñ motus ei⁹ nō est in illo instanti:q̃ motus successiuus est. Cōstat aūt q̃ in xp̄o nō deficiebat aliqua pfectio ex parte ipsius agētis q̃ est necessaria ad meritoriū actū: ꝛ iterū nihil erat q̃ impedire posset:ipse etiā motus charitatis quo mouebat indiuisibilis erat ꝛ nō successiuus:ꝛ iō in ipso instāti cōceptiōis mereri potuit.Quidā aūt dicūt q̃ in ipso instāti ꝓceptiōis nō meruit q̃tū ad vsum virtutū:sed solū habuit meritū in radice.ſ.in habitu charitatis ꝛ aliarū virtutū ex q̃bus dignus fuit gloria:sed q̃tū ad vsuz virtutū nō meruit in ipso instāti:sed post ip̄m instans. Et ad hoc mouenť rōnib⁹ inductis in obȝciēdo. Sz ꝑma opinio magis mihi placet: ꝛ ſm eaz respondendū est ad argumenta in cōtrariū facta.

Ad primuz g̃ dōm q̃ esse est ꝑpus q̃ agere nā:non tēpore de necessitate. ¶ Ad 2ᵐ dōz q̃ deliberatio ꝛ cōsiliū.vt dicit pht̄s nō sunt de fine:ſz de his q̃ sunt ad finē:q̃ nō est certū q̃ expediūt ad finē intentū. in ipsa aūt intentiōe finis aliqs mereť.vñ nō exigiť deliberatio ad meritū ēt in alys hoib⁹ q̃tū ad appetitū finis.Et ꝓterea in xp̄o nō exigebat deliberatio ēt quātū ad ea que sunt ad finez:q̃ de his certus erat. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̃ illud q̃ xp̄s habuit in ꝑmo instāti sue cōceptiōis.ſ.meritū:ꝛ ab alio habuit inquātū.ſ.ad meritū exigiť grā:ꝛ a seipso habuit inq̃tū meritū ꝓcedit ex li.ar. nō.n.semp necessariuz est vt causa causatū ꝓcedat tpe:sed q̃nq; sufficit q̃ ꝓcedat natura. ¶ Ad 4.ᵐ dōm q̃ motus volūtatis in finē bonuz est sibi nālis.vnde in ꝑmo instāti creationis sue p̄t habere motū in bonū finē:q̃ ad finē nāliter desideratuz appetendū nō indigemus deliberatiōe:ꝛ in hoc p̄t esse meritum:sed pcm̄ contingit ex hoc q̃ volūtas mouet in aliqd q̃ non cōpetit fini naturaliter desiderato. vnde oportet q̃ cōtingat ex falsa collatione illius ad finē. ꝛ ideo regrit ad peccatū collatio eius q̃ habet apparentē bonitatem ad id q̃ est per se bonū nāliter desideratum. vnde in ꝑmo instanti creationis nō p̄t mens peccare. ¶ Ad quintum dōz q̃ xp̄s nō habebat a sensib⁹ acceptā scientiā:sed infusam:ꝛ ita habitus scientie pfecte poterat esse ēt cū infirmitate organoꝝ:ꝛ iterū dictū est q̃ infirmitas corporis in ipso nō refundebať in mentē:sicut nec mētis gloria corporis infirmitatē tollebat:ꝛ iō iperfectio organoꝝ corporaliū vsum rationis non tollebat in ipso.

¶ Utrum xp̄s meruerit sibi imortalitatem.

Aꝺ quartuz sic ꝓcedit.vī q̃ xp̄s non meruerit sibi imortalitatē corporis. Mereri.n.ē exnei:cui non debeť merces nisi p merituz:sic ꝛ adoptari est exnei cui nō ꝺbeť hereditas nisi p adoptionē:ſz xp̄s ad bona p̄ris q̃ sunt sua nō ꝺr adoptari q̃si exne⁹.g̃ eadem rōne nec imortalitatē vel aliqd hm̄ meruit. ¶ Ꝑ.ꝑmiuz ē digni⁹ merito:ſz bon⁹ mot⁹ aīe xp̄i q̃ merebať est dignioz q̃libz corporali.g̃ nō merebať imortalitatē corpis. ¶ Ꝑ. xp̄s nō erat debitor mortis:q̃ non habebat pctm̄ qō mortis debitores facit.g̃ cū nullus mereať illud malū euitare cui⁹ nō ē debitor:videť q̃ ipse imortalitatē nō meruit.

¶ Sed cōtra est q̃ in lra dicit.q̃ claritas corporis est premium humiliatiōis.sed imortalitas corporis ad claritatē corporis pertinet.ergo etiā imortalitatem meruit. ¶ Ꝑ. bona glorie nulla creatura habet sine merito.sed imortalitas pertinet ad gloriā.ergo ipsam xp̄s meruit.

¶ Utrum xp̄s meruerit impassibilitatem anime.

Alterius videť q̃ impassibilitatē anie xp̄us nō meruerit. Jd eni qō nobis est nāle non meremur.sed aīa ſm suam nām est impassibilis. ergo impassibilitatē non meruit. ¶ Ꝑ.omne qō ineſt alicui p accidēs ex hoc ipso q̃ accidens remouet ei nō ineſt:sed anima patitur sicut ꝛ mouet p accidēs.ſ.p corp⁹.ergo ex hoc ipso q̃ sepať a corpe fit ipassibilis.sed xp̄s nō meruit aiam a corpe separari:q̃ meritū mortis peccatū ē. vt dicit Ro.6. ergo nō meruit ipassibilitatem anime. ¶ Ꝑ.ipassibilitas anime pertinet ad beatitudinem anime: sicut impassibilitas corporis ad bītudinē corporis: sed aīa xp̄i a ꝑncipio fuit beata.ergo impassibilitatē anime non meruit.

¶ Sed ȝ.aīa xp̄i post resurrectionē fuit ipassibilis:ſz ante fuit passibilis.g̃ sicut gloriā resurrectionis:ita ꝛ aīe ipassibilitatē meruit. ¶ Ꝑ.anime dānatoruz sunt passibiles:q̃ ipassibilitatē nō meruerūt. ergo cū aīa xp̄i nō fuerit passibilis post resurrectionē. videť q̃ ipassibilitatē meruerit.

¶ Utrum meruerit exaltationem.

Alterius videť q̃ non meruerit exaltationez:q̃ ex hoc ipso q̃ būana nā assumpta fuit exaltata ē:ꝛ nomē diuinitatis sibi debeť:sed assumptionez nō meruit.vt supra.dist.4.dictū est.g̃ nec exaltationē. ¶ Ꝑ. nomen q̃ est sup omne nomē est nomē in quo flectiť oē genu.sed hoc est nomē iesus.vt dr̄ Phil.2. Cum ergo hoc nomē nō meruerit:sed ante ꝓceptionē sibi ipositū fuerit. videť q̃ nō meruerit nomē q̃ est sup omne nomē. ¶ Si dicať q̃ meruit quātū ad manifestationē. Cōtra.hoc etiā ante manifestū erat.vñ demones ante eū cōfessi fuerūt:ꝛ pueri ꝛ pphete predixerūt.ergo hoc ipse nō meruit. ¶ Ꝑ. meritū ordinat ad ꝑmiū.ſz facere aliqd ꝓpter estimationē boīum pertinet ad vanā gloriā:que in ipso nō fuit.ergo exaltationē q̃tū ad manifestationē hominū non meruit.

¶ Sed contra.Lu.14.Qui se humiliat exaltabiť:sed xp̄s se humiliauit. ergo exaltari meruit. ¶ Ꝑ. ipse fecit se dignuz tali exaltatione que est in manifestatiōe ad homines per ea que gessit.ergo meruit ipse hanc exaltationē.

¶ Utrum meruerit ꝑmiū substantiale anime.

Alterius videť q̃ ēt ꝑmiū subale aīe.ſ.fruitionē diuinā ipse meruerit. maioris.n.meriti maius est ꝑmiū: sed meritū xp̄i fuit maius omnium sanctoꝝ

meritis:ergo ꝛ maior fuit merces quā meruit. nihil autez maius cadit sub merito q̃ fruitio dei quaz sancti merenť: ergo ipse etiā meruit ipsam. ¶ Ꝑ.gliosius est aliqd per se ip̄z habere q̃ ab alio habere oīa:ſz q̃ quis mereť quodāmodo bz per seip̄m:cū igit̄ xp̄s fruitionē dīnaz gliosissime būerit:videť q̃ eā meruerit. ¶ Ꝑ.ſm illos qui ponūt angelos in solis nālib⁹ creatos sil'in eis fuit meritū ꝛ ꝑmiuz. ſz nihil,phibet xp̄m meruisse fruitionē dīnaz nisi q̃ ab initio sue ꝓceptionis eā habuit:g̃ videť q̃ in ipso istāti sue cōceptiōis mereri potuerit: vt sil'in eo eēt meritū ꝛ ꝑmiū.

¶ Sed ȝ.nullus mereť ſm q̃ est cōprehēsor.ſz xp̄s q̃tum ad fruitionez erat cōprehensor:g̃ nunq̃ fruitionē meruit.

¶ Ꝑ.ex hoc ipso q̃ intell'is eius erat deo ꝺiunct⁹ in psona sibi debebať fruitio.ſz vnionē nō meruit:g̃ nec fruitionē.

Respōdeo dōm ad ꝑmā qōnē q̃ sic ꝓdictū est meritū ſz se est opatio eius: qui iustitiā patiť ſz quā facit suū id qō sibi reddēdū est. Non aūt datur aliqd alicui:qui bz illud eo mō quo bz:nec aliqs facit suuz qō suū est eo mō quo suuz est.vñ ad meritū ſz q̃ theologi de ipso loquunť:in ordie ad ea que sunt bona simplr q̃tum requirunť q̃tuz ad id qō aliqs mereri dr̄.Primū est q̃ illud sit de ꝓnētib⁹ ad bītudinē.Secūz est q̃ illud sit nō habitū qō per meritū acquiť reddendū iustitia mediāte. Tertiū est q̃ illud sit nō debitū qō meredo quis sibi debitū facit.Quartū q̃ id qō qs mereri dicit sequať ad min⁹ ordine nāe ad ip̄m meritū.ꝛ iō gra que est meredi ꝓncipium:ꝛ alia nālia que exiguntť ad meritum sub merito nō cadunt. Hec aūt q̃tuor in xp̄i imortalitate inueniunť:q̃ est de his que ꝓinēt ad bītudinē corpis. Item nō fuit ab eo semp habitū:q̃ a ꝑncipio mortale corpus assumpsit. Item nō fuit sibi debitū rōne nature:q̃uis eēt sibi debitū ratione persone. Item imortalitas non exigiť ad meredum:ꝛ ꝓ

Ad primū ꝓpter hoc imortalitatem meruit.

g̃ dōm q̃ q̃uis imortalitas ꝛ oīa alia bona que sunt in potestate p̄ris essent in ptāte filij q̃tum ad dīnam psonam:nō tñ rōne humane nature:vñ nos mered facimus nobis debitū de eo qō nō erat debitū nec q̃ nature nec psone.xp̄s aūt fecit meredo debitum nature de nō debito nāe:q̃uis esset debitū psone.nec est sile de adoptione:q̃ adoptio respicit psonā:sic ꝛ filiatio. Meritū aūt in opatione ꝺsistit que variať ſm varietatē nāe:vt ꝑpus dicti est. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̃ q̃uis actus mētis quo xp̄s meruit non fuit simplr melius q̃ imortalitas corpis:tñ illa est melior q̃tum ad statū:in q̃tū.ſ.ꝓtinet ad statum bītudinis. Actus vo mētis ſm q̃ in eo ꝺsistit meritū:ꝓtinet ad statū viatoris. ¶ Uel dōm q̃ hoc bz vitatē in ꝑmio substātiali aīe ꝛ nō in alys. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̃ xp̄s q̃uis nō haberet necessitatē moriēdi ex pctō:habebat tñ ex ꝓncipys nālibus: vt supra dcm̄ ē.ꝛ iō būane nāe in xp̄o imortalitas nō erat debita. ¶ Uel dōm q̃ ꝑuatio culpe q̃uis auferat meritū mortis: nō tñ dat imortalitatē: qua ipossibile ē mori: qualis est imortalitas: quā meruit xp̄s: sic pz in adam q̃tum ad ꝑmū statū:in quo nō erat predicta imortalitas.

Ad secundā qōnē dōm q̃ aīa dupliť dr̄ passibilis. Uno mō ſm iustitiā dīnaz: sic patiť in inferno ab igne corporali:ꝛ hec est cōis aie ꝛ omni spiritui creato in suis tñ nālib⁹ ꝺsiderato. Alio mō dr̄ aia passibilis ſm nām.ꝛ hoc vel per accēs ex passione corporis:vt supra dcm̄ est:q̃ lesio corporis ad aiaz ꝓtingit quodāmodo in q̃tum est forma eius.vel per opationē ꝓpriā siue illa sit cōis aie ꝛ corpori:sic in delectationib⁹ ꝛ tristitijs que sunt ſm ꝓtem sensitiuā.siue sit ꝓpria ipsi aie:sic in delectationib⁹ ꝛ tristitijs itellectiue partis. Qz aūt aia ſm suā naturā est forma corporis.forme aūt est vt sit māe ꝓportionata:ideo in ipsa natura aie etiā sine corpore exītis est vt sit nata pati ad passionē corporis:q̃uis non patiať actu ſi ne corpore q̃tuz ad illas passiones:que nāl'r ei ineſse possunt vel ex corpore vel cū corpe. Hec aūt aptitudo nō tollitur per id per qō natura per grāz reformať.q̃uis enī hō reformeť q̃tum ad actus psonales per grām:nō tñ reformať q̃tū ad nām nisi per gliam que oēs defectus nature tollit:cui⁹ signū est q̃ reformati per grām in actu nāli defectuz patiunť:q̃ in originali pctō generāt.vñ opz q̃ istaz aptitudinē nālem ab aīa habitus glorie tollat:per quē aīa perficiť nō soluz in potētys q̃tuz ad actus psonales:ſz inquātum est natura quedā.vñ ex ipsa gloria cata in corpus gloria transfundiť.per habitū etiā glorie excludiť ꝛ tristitia itellectiue partis:ꝛ iterū possibilitaz peccādi:per quaz est possibilitas ad passionē ex iustitia dīna.vñ ꝺstat q̃ impassibilitas aie ad gliam ptinet.et q̃ xp̄s gliaz aīe inq̃tuz est natura corporis nō habuit a ꝑncipio sue ꝓceptionis:q̃ corpus passibile fuit:q̃uis haberet aiam gliosaz q̃tuz ad opationes gbus deo fruebať.ideo sic meruit imortalitatem corporis:ita etiā meruit impassibilitatē anime.

Ad primū g̃ dōz q̃ aia ſm suā naturā est impassibilis:vt pati nō possit q̃tum ad passiones ꝓprie dictas:de gbus logmur sine corpore:est tñ ſm naturā suā passibilis.i.potēs pati bas passiōes in corpe ꝛ p corpus.vñ hec determinatio per nām p̄t determinare passibilitatē vel q̃tū ad potētiā:ꝛ sic falsa est ꝓpositio.vel q̃tū ad actū:ꝛ sic vera est:q̃ passibile est potēs pati. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̃ q̃uis per accēs ineſſet aīe passio:non tñ per accēs aptitudo ad patiēdū sil'cū corpore.ꝛ iō q̃uis ea separata a corpore tollať passio ſm actū:nō tñ tolliť aptitudo patiendi.Uñ si iterū corpori vniret nō faceret ꝺiunctuz sibi corpus ipassibile:sed in eo per accēs pateret:sic ꝛ ꝑpus:nisi q̃n glorificata est:tunc enī si corpori vnitur corpus impassibile facit. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̃ impassibilitas aīe ꝓtinet ad beatitudinē aīe in q̃tum est natura ꝛ forma corporis.ꝛ talem beatitudinez aīa xp̄i nō habuit a ꝑncipio sue cōceptionis: sed beatitudinē que ꝺsistit in actu fruitionis.

Ad tertiā qōnē dōm q̃ sic dicit pht̄s in p̄ ethi.in felicitate aliqd inueniť eēntiale ipsi:sic virtutes que faciunt opōnez pfectā. Aliqd aūt qō facit ad bene esse felicitatis:sic diuitie:ꝛ amici:ꝛ bꝺ. Sil'r dico q̃ aliqua sunt que sunt de subā bītudinis:sic dotes aīe ꝛ corporis. aliqd aūt qō est de bene esse ipsi⁹:sic manifestatio bītudinis ad alios in quo etiā glia ꝺsistit:q̃ glia est clara cuz laude notitia.glo.Ro.vlt:sic etiā pht̄s dicit q̃ de bñ esse ipsi⁹ felicitatis est:vt felix etiaz post mortē viuat in memorys hoiuz. Qz in xp̄o debuit esse cōpletissima beatitudo:iō nō solū in seipso beatificatus est:sed ad pfectionē sue beatitudinis etiā sua beatitudo alijs ostēsa fuit.ꝛ ſm hoc dicitur exaltatione meruisse.que qdem exaltatio in tribus ꝺsistit .ſ.in notitia cordis ſm q̃ dicit accepisse nomen sup omne nomen:q̃ nomen de re notitiā facit. Itē in reuerētia corporis q̃tum ad genuflexionem. Item in cōfessione oris.ꝛ hoc est q̃ dicit Apl's. Et oīs lingua confiteatur ꝛc.

Ad primū g̃ dōm q̃ q̃uis fuerit exaltat⁹ ab initio sue ꝓceptionis:non tñ sua exaltatio fuit tūc manifesta:ꝛ res in sacra scriptura tūc fieri dicit q̃n notescit. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̃ nomē sup oē nomē dicit eē vel q̃tū ad id a quo imponiť:ꝛ sic est nomen iesus vel xp̄s:q̃ vtrūq; exponiť ex vnione humane nāe ad dīnaz:q̃ ſm Bꝺ vnct⁹ dr̄ q̃ deo est vnitus. ꝛ ſm hoc etiā a pctis saluos facere p̄t. vel q̃tuz ad id cui nomen imponiť ꝛ sic Bꝺ nomē deus est sup omne nomē:q̃ imponiť sibi ſm dīnaz naturā.ꝛ hec oīa q̃uis fuerit in eo ſm rei veritatem a ꝑncipio ꝓceptionis: non tñ erāt in notitia boīum. ¶ Ad 3ᵐ dōz q̃ ante resurrectionē erat qdem manifesta xp̄i exaltatio nō

Universidad de Deusto
Biblioteca

oibus sed paucis. ⁊ qbusdã etiã non per certitudinẽ: ſz per quãdã ꝓiecturã: ſic ꝺemonib⁹: ⁊ aliqb⁹ iudeis. ſz post resurrectionẽ ſua altitudo toti mũdo innotuit per certitudinẽ fidei. ¶ Ad 4.ᵐ ꝺom ꝙ meritũ nõ fit ꝑpter ꝑmiuz: nisi ad qõ ordinat ꝑncipal⁹: hoc aũt est illud qõ est de substantia beatitudinis. vnde etiã ḡuis bonoꝝ ciuilis sit quo premiatur virtus ciuilis: tñ ciues ꝓpter illuz bonoꝝ nõ operant virtutis opera: ſz ꝑpter bonũ ipsius virtutis.

Ad quartã qõnẽ ꝺom ꝙ glia aie cõſiſtit in hoc ꝙ aia ipsi deo vnit̃ per visionẽ ⁊ amorẽ. ⁊ qz posterior vnio ꝓſupponit ꝓoꝛẽ: ſic hoc ꝙ deꝰ est in scis ꝑ gram: ꝓſupponit hoc ꝙ in oib⁹ est per eẽntiã pñtiã ⁊ potentiã: iõ eadẽ rõne vnio que est in ꝓsona: que est vltima ⁊ cõpletissima: ꝓſupponit oẽm aliã vnionẽ ad deuz. vñ ex hoc ipso ꝙ aia xꝑi erat deo in ꝓsona ꝺiuncta: debebat̃ sibi fruitionis vnio: ⁊ non per opationẽ aliquã ei facta ꝺebita. ⁊ iõ qz meritũ ꝺsistit in opõne que facit nobis aliqd debitum xꝑs fruitionẽ nõ meruit. Secꝰ aũt ẽ de glia corꝑis: qz glia corꝑis nõ ꝺsistit in vnione ad deũ: vñ sine ea corꝑ ꝺinitati vnitũ eẽ potuit: ⁊ fuit ꝺispẽsatiue ꝓpter opꝰ redẽptiõis implẽdũ. Et ꝓpter ℔ fruitionẽ: in qua ꝺsistit glia aie xꝑs semper habuit: ⁊ ipsaz nõ meruit: sic̃ meruit gliaz corꝑis.

Ad primuz ḡ ꝺom ꝙ ℔ ꝙ xꝑs sibi bitudinẽ q̃ est in fruitione non meruit: nõ fuit ex insufficiẽtia meriti: ſz ex ꝑfectiõe merẽtis. ¶ Ad 2ᵐ ꝺom ꝙ xꝑs magis habuit ex seipso qõ ex vnione hũit q̃ aliqs habeat id qõ ex opatione acgrit: qz habuit illud nãliter. ⁊ iõ etiã gliosius habuit fruitionẽ q̃ aliqs alius. ¶ Ad 3ᵐ ꝺõz ꝙ ꝼm illã opinionẽ angeli nõ semp habuerũt bitudinẽ: nec iterũ aliqd erat i eis: vñ eis ꝺebereꝰ. ⁊ iõ mereri potuerũt sil̃ qñ acceperũt graz: vt in. 2. li. ꝺi. 6. ꝺcñ ẽ. nõ ẽ aũt ita de xꝑo ꝙ ſ℔ bt̃ũs ſz aliaz fuit: ⁊ cui ex ipa vnione ꝺebebat̃ glia.

¶ Utrũ xꝑs meruerit sibi per passionem.

Ad quintuz sic ꝓcedit̃. videt̃ ꝙ xꝑs per passionez nõ meruerit sibi. mereri enim est aliquid sibi ꝺebitum facere: ſz qui sibi semel aliqd ꝺebitũ fecit. puta emẽdo. nõ vlteriꝰ emit illõ: ḡ ⁊ qui meruit aliqd semel vlterius non potest mereri illud. sed xꝑs ab instanti conceptionis meruit sibi ea que dicta sunt: ḡ per passionem nihil sibi meruit. ¶ ℙ. meritũ facit vl̃ de nõ ꝺebito ꝺebitũ: vel de ꝺebito magis ꝺebitũ. ſz ea q̃ xꝑs meruit nõ fuerũt sibi magis ꝺebita post passionẽ q̃ ante: qz per ꝑmuz meruz fuerunt sibi facta sufficiẽter ꝺebita: ḡ per passionẽ sibi xꝑs nihil meruit. ¶ ℙ. passio in corꝑe xꝑi fuit. sed meritũ nõ ẽ nisi in aia: ḡ ꝙ passionẽ xꝑs nihil sibi meruit. ¶ ℙ. meriti ꝑncipiuz est in nobis: qz voluntariũ est cuius ꝑncipiũ est intra: vt ꝺr̃ in. 3. ethi. ſz ꝑncipiũ passionis nõ est in patiẽte ſz in agẽte: ḡ xꝑs per passionẽ nõ meruit. ¶ ℙ. oẽ meritũ ꝺsistit in charitate: ſz pati passiões laudabiliꝝ nõ ẽ opꝰ charitat⁹: ſz patiẽtie vl̃ fortitudis: ḡ xꝑs ꝙ passionẽ nõ me- ¶ Sꝫ ℑ. est qõ ꝺr̃ in lra ꝙ passio claritatis est meri- ruit. tũ. ¶ ℙ. actib⁹ ṽtutũ mereꝛ. ſz xꝑs est passus ex maxima charitate. Jo. 15. Maioꝛẽ charitatẽ ꝛc̃. ḡ ipse per suam passionẽ meruit. ¶ ℙ. passio sua maioꝛ fuit aliozuz sctoꝝ passionib⁹: vt. ℑ. di. 15. ꝺcñ est. sed aly sancti suis passionib⁹ meruerunt: ergo ⁊ xꝑs per suã passionẽ meruit.

Reſpõdeo ꝺom ꝙ mereri: sic̃ ꝺcñ est: est facere aliquid sibi ꝺebitũ: hoc aũt ꝛingit tribus modis. Uno mõ q̃ aliqs facit de nõ debito debitũ: sic̃ aliquis ꝑmo motu charitatis mereꝛ vitã eternã faciẽs eam debitã sibi que ꝑus ei debita nõ erat. Alio mõ qõ erat minus debitũ faciẽdo sibi magis ꝺebitũ: qõ cõtingit in eo in quo charitas augeꝛ. Tertio ꝛingit qñ aliquid qõ est vno mõ ꝺebitũ sibi: facit alio mõ ꝺebituz sibi: sic̃ puer baptiça

tus cui ꝺebeꝛ vita eterna ex habitu gratie in baꝑmo infuse: qñ vsuz libe. ar. habere icipit: facꝰ sibi ꝺebitã eã ex actu. ꝑmo igit̃ mõ xꝑs meruit in ꝑmo instãti sue ꝛceptionis claritatẽ corꝑoris: que gdez nõ erat ei ꝺebita: neq; ex ꝺditione nature in se ꝛsiderate: neq; ꝛsequebaꝰ ex necẽsitate vnionis: sic̃ glia fruitionis: vt ꝺcñ est. Scõo aũt mõ xꝑs meruit nõ potuit: qz charitas nõ est augmẽtata in xꝑo. Tertio mõ meruit in oibus actib⁹ suis post ꝑmũ instans sue cõceptionis: qz fecit sibi ꝺebitũ aliqb⁹ actib⁹: qõ ꝑus alijs actibus ꝺebebaꝰ. Actus aũt quo quis mereꝰ est ille cui⁹ agẽs est ꝺns: vt supra ꝺictũ est: ⁊ qui est ꝓportionatus mercedi. Est aũt hõ ꝺns suoꝝ actuũ ꝑ volũtatẽ: quã qz charitas ꝑficit in ꝛdie ad finẽ vltimũ: iõ actuz fini ꝓportionatũ faꝰ. f. bitudini: q̃ ꝑpe merces est nr̃oꝝ meritoꝝ. ⁊ iõ ois actꝰ volũtariꝰ charitate ifozmatꝰ ẽ meritoꝛ⁹. Lũ igit̃ xꝑs passionẽ suã volũtarie sustinuerit: ꝺblatꝰ enĩ ẽ: qz voluit: ⁊ volũtas ista charitate fuerit ifozmata: nõ est ꝺubiũ ꝙ ꝑ suã passio-

Ad primuz cipal̃ ꝓpter habẽdã rẽ que emit̃: ⁊ iõ post q̃ semel empta est: vlteriꝰ nõ emit̃. ſz actio qua gs mereꝰ: nõ est ꝑncipal̃ ꝓpter ꝑmiũ ꝛsequẽdũ: ſz ꝓpter bonuz charitatis. vñ bõ bñs charitatẽ etiã operaꝰ si nulla retributio sequereꝰ. vñ etiã post q̃ meruit aliqd opaꝰ: ⁊ id qõ sibi ꝑmo vno mõ ꝺebebaꝰ: postea alio mõ sibi ꝺebeꝰ. ¶ Ad 2ᵐ ꝺom ꝙ nõ opz ꝙ faciat sibi magis ꝺebitũ: qz boc est ſz intẽsionẽ charitatis: que est radix merẽdi: ſz facit sibi pluribus modis ꝺebitũ. ¶ Ad 3ᵐ ꝺom ꝙ q̃uis passio ſit in corꝑe: tñ volũtas acceptãs passionẽ fuit in aia. ¶ Ad 4.ᵐ ꝺicẽdũ ꝙ passio in q̃tũ passio nõ est meritoria: qz sic ꝑncipiũ eius est exᵗ: ſz est meritoria in q̃tuz est acceptata per volũtatẽ: sic enĩ est volũtaria: ⁊ ꝑncipiuz eiꝰ est intra. Acceptaꝰ aũt passio a voluntate ꝺupl̃r. vel sic̃ voluntariũ absolute: sic̃ in xꝑo qui se voluntarie obtulit passioni vt nr̃e redemptionis opꝰ expleretur. vel sic̃ voluntariũ mixtuz: sic̃ qñ aliquis etsi vellet nõ pati: tñ magis vult sustinere passionem q̃ aligd ꝺ ꝺeuz faciat. ¶ Ad 5ᵐ ꝺom ꝙ q̃uis meritũ sit in charitate: sic̃ in radice: nõ tñ meremur sola charitate: ſz ẽt alijs virtutibus: in q̃tuz eaꝝ actus sunt a charitate impati.

¶ Utrũ xꝑs potuerit nobis mereri.

Ad sextuz sic ꝓcedit̃. videt̃ ꝙ xꝑs nobis mereri nõ potuit. sic̃. n. laus requirit voluntariuz: ita ⁊ meritũ. ſz ꝓpter hoc ꝙ laus regrit voluntarium in laudato: ideo vnus nõ laudaꝰ ꝓpter actuz alterius: ḡ sil̃r nec vnus alteri mereri põt. ⁊ sic xꝑs nihil nob meruit. ¶ ℙ. Eccẽ. 18. ꝺr̃. Aia q̃ peccauerit ipa moriet̃: ḡ eadẽ rõne aia q̃ operatur ipsa ꝑmiabit̃: ⁊ ita videt̃ ꝙ xꝑs nob mereri nõ potuit. ¶ ℙ. Xꝑs nõ meruit ꝑm ꝙ deus: sed ꝑm ꝙ hõ bñs charitatẽ: sed vnus bñs charitatẽ nõ mereꝰ alteri nisi ex ꝛgruo qõ nõ est per se loquẽdo merituz. ergo ꝛc̃.

¶ Sed ꝛtra. xꝑs ꝑm ꝙ homo est caput nr̃m: ḡ nobis aliqd influit. ſz nõ nisi meritorie: ergo xꝑs nobis aliqd meruit.

¶ ℙ. nullus ꝓuenit ad gliaz sine merito. sed pueri baptiçati ꝓueniẽt ad gliaz: ergo cuz nõ ꝓueniãt per meritũ proꝑriũ ꝓueniẽt per meritũ xꝑi: ⁊ ita xꝑs nobis aliqd meruit.

¶ Utruz meruerit nobis ianue apertionẽ.

Ulterius videt̃ ꝙ nõ meruit nobis ianue aptionez q̃ Enoch ⁊ Helias ante chr̃isti ĩcarnationem in paradisum introierunt: ergo ante xꝑm ianua erat aperta. ¶ ℙ. quicunq; mereꝰ paradisuz: mereꝰ etiã apertionẽ ianue paradisi. ſz antiqui patres meruerũt paꝺisuz: cuz haberẽt charitatẽ ita ꝑfectã sic̃ ⁊ nos: ⁊ cuz ꝓpter paradisuz oĩa operarenᵗ: ergo meruerũt apertionẽ ianue paradisi. ¶ ℙ. posita causa sufficiẽti nõ requirit̃ aliqd aliud ad effectũ, si ergo xꝑs sufficiẽter meruit nobis apertionẽ ianue paradisi: videt̃ ꝙ non oporteat nos aliqd ꝓpter paradisuz operari: quod est falsum: ergo ⁊ ꝑmum.

¶ Sed ℑ. ante xꝑm nullus in paradisuz intrauit: qz sancti patres ad limbũ ꝺescẽdebant. ſz postea boies in paradisũ intrauerũt: sic̃ ꝺicit̃ Lu. 23. Hodie mecũ eris in paradiso: ergo paradisi apertionẽ xꝑs meruit. ¶ ℙ. per pctm̃ Ade clausa est ianua paradisi: vt ps Beñ. 3°. ſz xꝑs ꝓ pctõ ade satisfecit: ergo ipse apertionẽ ianue nobis meruit.

¶ Utrũ per passionẽ meruerit nobis ianue aptionẽ.

Ulterius videt̃ ꝙ nõ tñ per passionẽ apertionẽ ianue nobis meruit charitas. charitas enĩ eius in passione nõ fuit maioꝛ q̃ ante. si ḡ per passionẽ meruit: ⁊ etiã añ meruit. ¶ ℙ. in baptiſmo celi aperti sunt ſu per euz. sed baptiſmus passionẽ ꝑcessit: ergo ante passionẽ celi apertionẽ nobis meruit. ¶ ℙ. videt̃ ꝙ per ascẽſionẽ. per id qõ ꝺr̃ Mich. 2. Ascẽdit pandẽs iter ante eos.

¶ Sꝫ ℑ. xꝑs satisfaciẽdo nobis ianuã aputt. sed satisfecit p passionẽ: ḡ ꝑ passionẽ ianue aptionẽ meruit. ¶ ℙ. clauſo ianue fuit decretũ qõ erat ꝺiũ nobis. ſz ℔ tulit xꝑs de medio affigẽs illõ cruci. Colł. 2. ḡ per passionẽ ianue aptionẽ

Reſpõdeo ꝺom ad ꝑmã qõnẽ ꝙ (nobis meruit. sic̃ ꝺicit̃ Damaſ. in. 3. li. caro xꝑi ⁊ aĩa erat q̃si instrm̃ ꝺeitatis: vñ q̃uis esset alia operatio ꝺei ⁊ boĩs: tñ operatio humana hẽbat in se vim ꝺignitatis: sic̃ instrm̃ vi agit ꝑncipalis agentis. ⁊ ꝓpter hoc ꝺicit Damaſ. ꝙ ea q̃ boĩs sunt supra boiez agebat. vnde ⁊ actio xꝑi meritoria: q̃uis eẽt actio humana: tñ agebat in vtute ꝺina: ⁊ iõ erat potestas supra totã nãz: qõ nõ poterat esse de aliq̃ operatione puri boĩs: qz homo singularis est minus ꝺignus q̃ natura cõmunis: qz ꝺiuinius est bonũ gẽtis q̃ bonũ vni⁹ boĩs. ⁊ qz oẽs boies sunt vnus hõ in nã cõi: vt ꝺicit̃ Porpbi. inde est ꝙ meritũ xꝑi qõ ad nãm se extẽdebat etiã ad singulos se extẽdere poterat: ⁊ ita alijs mereri potuit.

Ad primũ ḡ ꝺom ꝙ xꝑm mereri ꝓ alio ꝺr̃ ꝺupl̃r. Aut ita ꝙ ipse mereaᵗ loco alterius. i. ꝙ ptinet ad aliud vt mereaᵗ: ⁊ sic xꝑs ꝓ alijs nõ meruit: qz meritũ opz ꝙ ꝓcedat ex volũtate merẽtis: vt obiectio ꝓcedebat. Aut ita ꝙ ipse aligd alteri mereaᵗ: qõ sub merito illius nõ cadit. ⁊ sic xꝑs alijs meruit: ea que ipsi sibi mereri nõ potuerũt. ¶ Ad 2ᵐ ꝺom ꝙ mẽbra ⁊ caput ad eandem ꝑsonã ꝑtinẽt. vñ cũ xꝑs fuerit caput nr̃m ꝓpter ꝺignitatẽ ⁊ plenitudinẽ gr̃e in alios redũdãtez: nos aũt sum⁹ mẽbra ei⁹: meritũ suũ nõ est extraneũ a nobis: ſz in nos redundat ꝓpter vnitatẽ corꝑoris mystici. ¶ Ad 3ᵐ ꝺom ꝙ xꝑs ea que sunt boĩs agebat supra boiem: vt ꝺcñ est.

Ad secundã qõnẽ ꝺõz ꝙ sic̃ clausio ianue est obstaculuz ꝓhibẽs ab ingressu ꝺomus: ita per silitudinẽ ꝺr̃ ianua paradisi clausa in q̃tum est aliqõ obstaculũ ꝓhibẽs ab introitu paradisi. Obstaculũ aũt põt eẽ ꝺuplex. Unũ ex pte ꝑsone: qõ est per pctm̃ actuale. Aliud ex pte nature: qõ est per pctm̃ ꝛiginale. Primũ quidem obstaculuz nõ est cõmune oĩbus: sed tm̃ pctoꝛib⁹: sed ſcõm obstaculuz est oĩbus cõmune. ⁊ hoc q̃dem obstaculũ auferri nõ potuit nisi per eũ cui⁹ opatio in totã naturã potuit. ſ. xꝑm. ⁊ iõ ipe nobis q̃tuz ad hoc apertionẽ ianue meruit que ꝑ pctm̃ ꝑmi boĩs toti vitiate nãe clausa erat.

Ad primũ ḡ ꝺõz ꝙ est ꝺuplex paradisus. ſ. celestis que ẽ ipsa visio ꝺei: ⁊ terrestris. Per peccatuz aũt ꝑmi boĩs clausa fuit ianua paradisi terrestris in signũ ꝙ humane nãe claudebat̃ ostium paradisi celestis. Enoch ḡ ⁊ Helias: q̃uis paradisuz terrestrẽ ante passionẽ ingressi sint: nõ tñ paradisuz celestẽ: de cuius ianua hic loquimur. ¶ Ad 2ᵐ ꝺom ꝙ antiqui patres meruerũt introitũ paradisi q̃tũ ad id qõ ꝑsone est: sic̃ ⁊ nos: tñ ꝙ remouereᵗ ipedimẽtũ: qõ erat ex pte nature mereri nõ potuerũt. ⁊ iõ semper remanebat eis ianua clausa. ¶ Ad 3ᵐ ꝺom ꝙ q̃uis remotũ sit ipedimentũ: qõ erat ex pte nãe per xꝑm: tñ oz ꝙ actũ meritoriũ efficiat̃ hoi paradisi ꝺebit⁹ q̃tũ ad id qõ ẽ ꝑsᵒ. ⁊ iõ oz ꝙ hõ agat ad ℔ vt paꝺisuz intrare mereat.

Ad tertiã qõnẽ ꝺõz ꝙ obstaculũ: qõ ianuã (reaᵗ. paradisi claudebat: vt ꝺcñ est: fuit pctm̃ totã naturã ificiẽs. ⁊ iõ qz pctm̃ per satisfactionẽ tollitur: nec satisfactio potuit congrue aliter fieri nisi per passionẽ xꝑi: vt infra ꝺicet̃: iõ per passionẽ ipsius tñ aperta est nobis ianua: ⁊ nõ per alia que ꝑus opatus est. tñ per alia que ꝑus opatꝰ est meruit nobis ꝺuersionẽ ad ꝑm inq̃tũ meruit se nobis manifestari: per quã nos ꝑficimus: ⁊ nõ ipse.

Ad primuz ḡ ꝺom ꝙ meritũ satisfactionis nõ ꝺsistit tñ in charitate: ſz regrit passionẽ xꝑi: vt infra ꝺicet̃. per satisfactionẽ aũt oportebat nobis ianuã aperiri. ¶ Ad 2ᵐ ꝺom ꝙ in baꝑmo apti fuit̃ cel̃t: qz baptiſmus est id per qõ efficimur ꝑticipes passionis xꝑi cõsepulti cũ ipso in mortẽ. Ro. 7. vñ baꝑmᵒ nõ aperit ianuaz: nisi ꝓpositã passiõe. ¶ Ad 3ᵐ ꝺom ꝙ ascẽſio nõ aperuit ianuã q̃tũ ad id qõ est eẽntiale paradiso. ſ. visionẽ ꝺei: qz etiã añ ascẽſionẽ deuz viderũt sci educti de limbo: ſz q̃tũ ad locũ ꝛgruẽtẽ btis. ¶ Expositio textus.

Vt amota ignea rũphea) que qꝺem ꝓpoſita in paradiso terrestri significabat ipedimẽtũ qõ ꝓhibebat ingressuz paradisi celestis. (Sꝫ vel moꝛ post carnis ꝛc̃.) ℔ pbabilius est: qz etiã alie aie scõꝝ que nihil purgabile hñt moꝛ post separationez a corꝑe ipassibiles fiũt. (In qua forma crucifixus est in ea exal.) Lõtra. Exaltatio est vsq; ad equalitatẽ pr̃is: qõ nõ ꝓuenit sibi ſm humanã naturã: in qua crucifixus est. Dõz ꝙ exaltatio põt ꝺupl̃r intelligi. Aut q̃tum ad cognitionez nr̃am: ⁊ sic ꝺebeᵗ ꝑsone rõne vtriusq; nature. Aut q̃tuz ad rẽ: ⁊ sic cum exaltatio ꝺuo ipoꝛtet. ſ. terminũ ad quẽ: ⁊ motuz: ad ipz terminꝰ cõuenit ꝑsone ſm ꝙ ꝺicit̃ exaltari vsq; ad eq̃litatẽ pr̃is. nãe aũt assumpte ſm ꝙ ꝺicit̃ exaltari ad potioza bona patris. moꝛ⁹ aũt ꝓuenit tñ nature: ⁊ iõ exaltatio ꝓuenit ꝑsone ratione nãe. (Nõ est aũt inuẽt⁹ aliqs inter boĩes.) Qz meritũ vni⁹ puri boĩs nõ poterat in totã naturã. (Uix vnicuiq; sua.) Qz iustitie nostre impfectionẽ hñt admixtaz. ⁊ iõ vix valẽt q̃tuz ad ꝑsonale meritũ. nullo aũt mõ ad merẽdũ ꝓ tota natura. (Impleto aũt ꝺei ꝺecreto.) Decretũ ꝺr̃ ꝺei ꝓceptuz qõ adã trãſgressus ẽ: qõ xꝑs obediẽdo ꝺpleuit. Uel ꝺecretũ ꝺr̃ ſnia mortis quã in adã tulit. ⁊ ℔ ẽt ꝺecretũ xꝑs ꝺpleuit qñ moꝛtẽ sustinuit. Lyrographũ aũt ꝺr̃ mẽozia ꝑuaricatiõis ade: siue reaᵗ ipsi⁹: qõ xꝑs ꝑ nob satisfaciẽdo ꝺleuit. (Tãtũ. n. fuit pctm̃.) De ℔ ifra ꝺi. 20. ꝙre.

¶ Hic qualiter a ꝺyabolo ⁊ a peccato redemit nos per moꝛtem. Distinctio. xix.

Nunc igit̃ queramus quõ per moꝛtem ipsius a ꝺyabolo ⁊ a pctõ ⁊ a pena redempti sumus. A ꝺyabolo igit̃ ⁊ a pctõ per moꝛtẽ xꝑi liberati sumus: qz vt ait Apl̃s. in sanguine ipsius iustificati sumus. ⁊ in eo ꝙ sumus iustificati. i. a pctis soluti a ꝺyabolo sum⁹ librati: qui nos in viculis pctoꝝ tenebat. Sꝫ quõ a pctis ꝑ ei⁹ moꝛtẽ soluti sumus? Qz per ei⁹ moꝛtẽ: vt ait apl̃s. cõmendaᵗ nobis charitas ꝺei. i. appetentia vel cõmẽdabilis charitas ꝺei erga nos in ℔ ꝙ filiũ suuz tradidit in moꝛtẽ ꝑ nobis pctoꝛib⁹.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Exhibita ãt tãte erga nos dilectiõis arra ⁊ nos mouemur accẽdimurq; ad diligẽdũ deũ: qui p nobis tãtũ fecit: ⁊ per ꝺ iustificamur. i. soluti a pctis iusti efficimur. Adoꝛs igit̃ xpi nos iustificat duꝫ per eaꝫ charitas excitat̃ in coꝛdib⁹ nr̃is. Dicimur quoq; ⁊ aliter p mortẽ xpi iustificari: q; p fidẽ mõtis ei⁹ a pctis mũdamur. Vñ apl's. Justitia dei est per fidẽ ihu xpi. Et idẽ. Quẽ p̃posuit deꝰ ꝓpiciatoꝛẽ per fidẽ in sanguie. i. p fidẽ passiõis ipsi⁹: vt oliꝫ aspiciẽtes in ꝓpẽtẽ eneũ in ligno erectũ a moꝛsib⁹ sanabant̃ ꝓpentiũ. Si g̃ recte fidei ituitu in illũ respicimus: q; p̃o nob pepẽdit in ligno: a viculis ꝺyaboli soluimur. i. a pctis: ⁊ ita a ꝺyabolo libamur: vt nec p⁹ hãc vitã in nobis ueniat qꝺ puniat. Adoꝛte sua qp pe vno verissimo sacrificio qcqd culparũ erat vñ nos ꝺyabol⁹ ad luẽda supplicia detinebat: xp̃s extinxit: vt in hac vita tentando nõ ꝓualeat. Licet eni nos tentet post mortẽ xpi: qbus modis añ tentabat: nõ tñ vicere põt: sic añ vicebat. Mã petr⁹ q añ xpi mortẽ voce ancille territ⁹ negauit: post mortẽ añ reges ⁊ p̃fides ductus nõ cessit. Quare: Qz fortioꝛ. i. xp̃s veniens in domũ fortis. i. in coꝛda nr̃a: vbi ꝺyabol⁹ hitabat: alligauit fortẽ. i. a seductiõe ꝓpescuit fideliũ: vt tẽtatiõnẽ: que ei adhuc p̃mittit̃: nõ sequat̃ seductio. Jtaq; i xpi sanguie: q; soluit que nõ rapuit: redempti sumus a pctõ: ⁊ per ꝺa ꝺyabolo. Mã vt ait Augu. in ipso vicunt̃ inimice nobis iuisibiles prãtes: vbi vincuntur iuisibiles cupiditates. Fuso eni sanguie sine culpa oium culparũ cyrographa delera sunt: qbus debitoꝛes qui in eũ credũt a ꝺyabolo añ tenebant̃. Vñ. q. p multis effundet̃. Per illuꝫ g̃ redẽpti sumus in quo p̃riceps mũdi nihil iuenit. Vñ Aug. cãm ⁊ moduꝫ nr̃e redẽptiõis insinuãs ait. Nihil iuenit ꝺyabolus in xp̃o: vt moꝛeret̃: ꝟ p̃o voluntate p̃is moꝛi xp̃s voluit: nõ hõis cãm moꝛtis de pctõ: ꝟ de obediẽtia ⁊ iustitia moꝛtẽ gustauit: per quã nos redemit a ꝓuitute ꝺyaboli. Jncideramus eni in p̃cipẽ huius seculi: qui seduxit adã ⁊ seruũ fecit: cepitq; nos q̃si vernaculos possidere. Sꝫ venit redemptoꝛ ⁊ victus est deceptoꝛ. Et qd fecit redẽptoꝛ captiuatoꝛi nr̃o? Tetendit ei muscipulã crucẽ suã: posuit ibi q̃si escã sãguinẽ suũ. Jlle ait̃ sanguinem fudit nõ debitoꝛis: per qõ recessit a debitoꝛibus. Jlle qppe ad hoc sanguinẽ fudit: vt pctã nr̃a deleret. Vñ g̃ nos ꝺyabolus tenebat deletũ est sanguie redemptoꝛis. Nõ eni tenebat nos nisi viculis pctoꝝ nostroꝝ. iste erãt cathene captiuoꝝ. Venit ille. alligauit fortẽ viculis passionis sue. itrauit in domuꝫ ei⁹ .i. in coꝛda nr̃a: vbi ipe habitabat: ⁊ vasa ei⁹. s. nos diripuit: que ille ipleuerat amaritudie sua. Deus ait̃ noster vasa ei⁹ eripiẽs: ⁊ sua faciens: fudit amaritudinẽ: ⁊ iplenit dulcedie: p mortẽ suã a pctis reditmẽs ⁊ adoptionẽ g̃lie filioꝝ largies.

¶ Cur deus hõ ⁊ moꝛtuus.

Factus est igit̃ hõ moꝛtalis vt moꝛiẽdo ꝺyabolũ uiceret. Nisi eni hõ eẽt q ꝺyabolũ uiceret: nõ iuste: ꝟ violenter hõe tolli videret̃: q; se illi spõte subiecit. Sed si eũ hõ vicit iure manifesto hoiem pdidit. ⁊ vt hõ vincat neẽe est: vt deꝰ in eo sit q; eum a pctis imunẽ faciat. Si eni hõ per se eẽt: vel angelus in hoie: facile peccaret: cũ vtrãq; nãm per se cõstet ceci disse. Jdeo dei filius hoiez passibilẽ sumpsit: in quo ⁊ moꝛtẽ gustauit: quo celũ nobis apuit ⁊ a ꝓuitute ꝺyaboli. i. a pctõ. ꝓuit⁹ eni ꝺyaboli peccatũ est. ⁊ a pena redemit. A qua pena? Tẽporali ⁊ eterna. Ab eterna qdẽ relaxãdo debitũ. A tpali ꝟo penit⁹ nos libabit in futuro: qñ nouissima moꝛs inimica destruet̃. Adhuc eni expectamus redẽptionẽ coꝛporis. ꝟm aiam ꝟo iam redempti sumus ex parte: nõ ex toto: a culpa: nõ a pena. Nec omnino a culpa. Nõ eniꝫ ab ea redempti sumus vt nõ sit: sed vt non dominet̃.

¶ Quõ penã nr̃ã portauit.

Peccata eni nr̃a. i. penã pctoꝝ nr̃oꝝ ꝺõs in coꝛpoꝛe suo sup̃ lignũ portauit: q; per ipsi⁹ penã quã in cruce tulit ois pena tpalis q̃ p pctõ ꝙuerso debet̃ in bapt̃mo penitus relaxat̃: vt nulla a baptizato exigatur: ⁊ in penitẽtia minoꝛat̃. Nõ eni sufficeret illa pena q̃ penitentes ligat ecclia: nisi xp̃i pena cooperaret̃: q; p nobis soluit. Vñ pctã iustoꝝ q; fuerũt ante aduẽtuꝫ in sustẽtatiõe dei fuisse vsq; ad xp̃i moꝛtẽ. ꝺicit apl's. ad ostẽsionẽ eius iustitie in hoc tẽpoꝛe. Ecce ex pte expositũ est quõ ⁊ qd xp̃s per moꝛtẽ nobis meruit ⁊ impetrauit.

¶ Si solus xp̃s debeat ꝺici redemptoꝛ vt solus ꝺicitur mediatoꝛ.

Vnde ipse vere ꝺicit̃ mundi redẽptoꝛ ⁊ dei hoiumq; mediatoꝛ. Sꝫ mediatoꝛ in scriptura ꝺicit̃ solus filiꝰ: redẽptoꝛ ꝟo aliq̃n etiã pater vel spũsscũs. Sed hoc p̃opter vsuꝫ potestatis: nõ ꝓpter exhibitionez humilitatis ⁊ obediẽtie. Nã ꝟm potestatis sil. ⁊ obedientie vsum filius p̃opꝛie ꝺicit̃ redemptoꝛ: qꝛ ⁊ in se expleuit per que iustificati sum⁹ ⁊ ipsaꝫ iustificationẽ est opatus: potẽtia deitatis cũ pãe ⁊ spũ sancto. Est igit̃ redẽptoꝛ inc̃ꝫtũ est deus potestatis vsu: ⁊ inc̃ꝫtũ homo hũilitatis effectu. Et sep⁹ ꝺr redẽptoꝛ ꝟ humilitatẽ: qꝛ ꝟm eã ⁊ in ea suscepit ⁊ iplenit illa sacra que sunt cã redẽptiõis nr̃e. Propꝛie igit̃ filius ꝺicit̃ redẽptoꝛ.

¶ De mediatoꝛe.

Vi solus ꝺõ mediatoꝛ: nõ p̃ vel spũsscũs. De quo apl's. Unus mediatoꝛ dei ⁊ hoium hõ xp̃s ihesus. i. p hoiem q̃si in medio arbiter est ad cõponẽdã pacẽ. i. ad recõciliãduꝫ hoies deo. Hic est arbiter quẽ iob desiderat. vtinã eẽt nobis arbiter. Reconciliati eni sumus deo: vt ait apl's p mortẽ xpi. Qõ nõ sic itelligẽdũ est q̃si nos ei sic recõciliauerit xp̃s vt iceperit amare quos oderat: sic recõciliat̃ inimic⁹ inimico: vt deiñ sint amici q añ se oderãt. ꝟ iã nos diligẽti deo recõciliati sumus. Nõ eni exquo ei reconciliati sumus per sanguinez filij: nos cepit diligẽ: ꝟ añ mundũ p̃iusq; nos aliqd eẽmus. Quõ igit̃ diligẽti nos deo sumus recõcilati? Propt̃ pctñ cũ eo bẽbam⁹ inimicitias: q; bẽbat erga nos charitatẽ: eriã cuꝫ inimicitias exercebamus aduersus eum operãdo iniqtatẽ. Jta ergo inimici eramus deo: sic iustitie sũt inimica pctã. Et iõ remissis pctis tales inimicitie finiunt̃: ⁊ recõciliant̃ iusto: quos ipse iustificat. Xp̃s g̃ mediatoꝛ ꝺi eo q; medi⁹ iter deũ ⁊ hoies ipos recõciliauit deo. Recõciliat ait̃ duꝫ offendicula hoiuꝫ rollit ab oculis dei. i. duꝫ pctã deleꝛ qb⁹ ꝺs offẽdebat̃. Et nos inimici ei⁹ eram⁹. ꝟ cũ pctã deleat nõ soluꝫ filius: ꝟ p̃ ⁊ spũsscũs: quoꝝ deletio est nr̃a ad deũ recõciliatio: q̃re solus filius ꝺõ mediatoꝛ? Nã de pãe legit̃ q; recõciliauerit sibi munduꝫ. Ait eni apl's. Deus erat in xp̃o mũduꝫ sibi recõcilãs. Cũ igit̃ recõcilier: q̃re nõ ꝺõ mediatoꝛ? Qz nec medi⁹ est iter deuꝫ ⁊ hoiez: nec in se habuit illa sacra: quoꝝ fide ⁊ imitatiõe iustificamur. i. recõciliamur deo. Reconciliauit nos igit̃ tota trinitas virtutis vsu. s. duꝫ pctã delet. ꝟ filius solus ipletione obedientie: in quo patrata sunt ꝟm humanã naturaꝫ ea per que credentes ⁊ imitantes iustificãtur.

¶ Scõm quã naturã sit mediatoꝛ.

Vnde mediatoꝛ ꝺõ ꝟ humanitatẽ: nõ ꝟm ꝺinitatẽ. Nõ est eni mediatoꝛ iter deũ ⁊ deũ: qz vnus est: ꝟ inter deũ ⁊ hoiez q̃si iter duo extrema: qꝛ medi⁹ eẽ non põt nisi inter aliq̃. Mediatoꝛ est igit̃ inc̃ꝫtũ hõ. Nã inc̃ꝫtũ de⁹ nõ mediatoꝛ: ꝟ eq̃lis p̃i est: hoc idẽ qꝺ p̃ cũ pãe vnus deꝰ. Mediatoꝛ g̃ iter hoies ⁊ deuꝫ trinitatẽ: ꝟ hois nãm in qua suscepit illa per que recõciliamur deo trinitati: ⁊ ꝟm eandez ꝟ aliqd silꝫ deo: ⁊ aliqd silꝫ hoib⁹: qꝺ mediatoꝛi ꝙgruebat: ne per oĩa silis hoibus longe esset a deo: aut per oĩa deo silis lõge esset ab hominib⁹: ⁊ ita mediatoꝛ nõ eẽt. verus igit̃ mediatoꝛ xp̃s iter moꝛtales pctoꝛes ⁊ imoꝛtalẽ iustũ apparuit. moꝛtalis cũ hoibus: iustus cuꝫ deo. per infirmitatẽ ꝓpinquans nobis: per iusticiaꝫ deo. Recte igitur mediatoꝛ dictus est: qꝛ inter deuꝫ imoꝛtalẽ ⁊ hoiem moꝛtalẽ deus hõ recõcilians hoiem deo. Jntantũ mediatoꝛ inc̃ꝫtum est hõ. Inc̃ꝫtum ait̃ verbũ nõ est medius: quia vnus cũ p̃e deus. Si g̃ xp̃s ꝟm vos o hereticꝰ vnã tm̃ hz nãm: vñ medius erit? Nisi ita sit medius vt deꝰ sit ꝓpter nãm diuinitatis: ⁊ hõ p̃opter humanitatis nãm: quõ in eo humana recõciliant̃ ꝺiuis. Nã ipse veniẽs p̃ius in se humana sociauit ꝺiuis p vtriusq; nãe ꝙiũctionẽ i vna p̃sona: Deide oẽs fideles p mortẽ recõciliauit ꝺo: ꝺũ sanati sũt ab ipietate qcũq; hũilitatẽ xp̃i credẽdo dilexerũt: ⁊ diligẽdo imitati sunt.

¶ Sũmatiz itelligẽtie p̃missa pstringit.

Ece hic aliquatenus insinuat̃ q̃re xp̃s solus ꝺõ mediatoꝛ dei ⁊ hoium: ⁊ ꝟm quã nãm mediet. s. humanã: ⁊ cui mediet. s. deo trinitati. Trinitati eniꝫ nos recõciliauit p mortẽ: per quã etiã nos redemit a seruitute ꝺyaboli. Nam vt Petrus ait: non coꝛruptibilibus auro vel argento redempti sumus: ꝟ p̃cioso sanguine agni imaculati.

¶ Postq̃ determinauit magister de merito xp̃i ꝟm q; oꝛdinat̃ ad bonũ ꝙsequendũ sibi ⁊ nobis: Hic determinat de merito ipsius ꝟm q; oꝛdinat̃ ad remotionẽ mali in nobis. ipe eni in se neq; subiect⁹ est culpe neq; debitoꝛ est pene. Diuidit̃ ait̃ in duas ptes. Jn p̃ma ostẽdit quõ per passionez xp̃i libamur a malis. Jn secũda de causa passionis xp̃i. ꝺi. xo. (Si ꝟo querit̃.) ꝓma in duas. ꝓmo ostendit quomõ per meritũ passionis xp̃i sumus liberati a malo. Scõo determinat de his que ꝺicunt̃ de xp̃o rõne bui⁹ liberatiõis ibi (Unde ⁊ ipse vere ꝺicit̃.) ꝓma in duas. ꝓmo ostẽdit quomõ per passionẽ xp̃i liberati sumus a malo culpe: ⁊ a potestate instigantis ad culpã. s. demonis. Scõo ostendit quomõ per dictam passionem sumus liberati a malo pene ibi: (A pena redemit.) Circa p̃mum duo facit. ꝓmo ponit intentum. Scõo exequit̃ ꝓpositum ibi: (Sed quomõ a peccatis.) Circa qꝺ duo facit. ꝓmo ꝓsequitur modũ quomõ per xp̃i passionem ⁊ mortẽ liberati sumus a peccato. Scõo quõ liberati sumus a potestate ꝺyaboli ibi: (A ꝺyabolo liberamur.) Circa qꝺ tria facit. ꝓmo ostendit q̃tũ ad quid liberati sumus a potestate ꝺyaboli. Scõo exponit modũ liberationis ibi: (Vñ Aug. cãm ⁊ modũ.) Tertio q; hoc fieri nõ poterat nisi per deũ ⁊ hoiem ibi: (Factus est igit̃ hõ moꝛtalis.) (Et a pena redemit.) Vic ostẽdit quõ sumus liberati a pena per xp̃i passionẽ. Circa qꝺ duo facit. ꝓmo ostẽdit a qua pena nos liberauit. Scõo modũ liberationis ibi: (Peccato q̃ nr̃a.) (Vñ ipse vere mediatoꝛ.) Vic determinat de his que ꝺicunt̃ de xp̃o rõne ꝺicte liberatiõis. Et circa hoc duo facit. ꝓmo ostẽdit quare ꝺicat̃ redemptoꝛ. Scõo quare ꝺicatur mediatoꝛ ibi: (Qui solus ꝺicit̃ mediatoꝛ.) Circa quod tria facit. ꝓmo ostẽdit q; ipse solus est mediatoꝛ: nõ pater vl spũsscũs ibi:

Universidad de Deusto
Biblioteca

(Sz cuz peccata deleat.) Tertio ostdit ꝑm quã nãm ipse sit mediator ibi (Unus t mediator dñs.) Questio I.

HIc querunt quinqz. Primo vtrũ per passionez xpi simus liberati a pctõ. Scdo vtrũ per ipam simus liberati a potestate dyaboli. Tertio vtrũ per ipm simꝰ liberati a pena. Quarto vtrũ rõne illius liberatiõis xpi dicẽdꝰ sit redẽptor. Et ꝙ eadẽ rõne sit mediator.

¶ Utrũ per passionẽ xpi simus liberati a pctõ.

A primuz sic ꝓcedit. videt ꝙ per passionẽ xpi nõ simus liberati a pctõ. Xps enĩ nõ est passus ꝑm dinam nãm: sz ꝑm hȳnanã: sz peccata delere solius est dei: vt ps Isa. 43. qz ipsi⁹ solius est gram dare: per quã delẽtur peccata: ergo per passionẽ xpi peccata nostra deleri nõ potuerunt. ¶ Ꝑ. corporale nõ põt agere in spuale. sz passio xpi fuit quoddaz corporale: ergo nõ potuit agere in animas nras ad delẽda pcta. ¶ Ꝑ. liberatio a pctõ dicit esse iustificatio: sed hec attribuit resurrectioni. Ro. 5. Resurrexit ꝓpter iustificationez nram. g liberatio a peccato nõ debet atribui passioni sz resurrectioni. ¶ Ꝑ. sic passio xpi excitat in nobis charitatẽ: ita t alia bñficia dei: qz ipse nobis tẽporalia t spualia bona tribuit. Siliter etiã sctoz exẽpla nos ad charitatẽ excitant: t tñ non dicit ꝙ per oia bñficia dei a peccato libemur. g neqz debet dici ꝙ per passionẽ liberemur a peccato: qz nos ad charitatẽ excitat: vt dicit magister. ¶ Ꝑ. sic habemus fidez de passione: sic ẽt habemus fidem de creatione mundi: t tñ nõ dr ꝙ per bona creationis a pctõ mundemur: ꝙuis fides corda purificet: vt dr Act. 15. ergo videt ꝙ nec etiã ista rõne dicẽdum sit ꝙ per passionẽ a pctis liberati simus: vt dicit magister. ¶ Sed ꝛ. Apoc. 5°. Lauit nos a pctis nris in sanguine suo. sanguinẽ aũt in passione fudit: g ꝓ passionez a pctis nos liberauit. ¶ Ꝑ. signũ rñdet signato. sz ritus ve. legis fuit signũ t figura xpi. cuz igitur in ve. le. non fuerit sine sanguinis effusione remissio: vt dicit Hebre. 9. nec pctoꝝ remissio fit nisi per sanguinis xpi effusionem.

¶ Utrũ oia pcta deleta sint per mortem xpi.

Ulterius videt ꝙ nõ oia pcta per xpi mortẽ deleta sint. nullus enĩz damnat nisi ꝓ pctõ: sed multi post xpi passionẽ damnant: g nõ quicqd culparũ erat deletũ. ¶ Ꝑ. qõ semel deletuz est ulterius deleri nõ põt. sed pcta ꝓcedentiũ patrũ deleta erãt: t ꝙtuz ad actualia per penitẽtiã: t ꝙtuz ad originale per circuncisionẽ: g per passionẽ xpi nõ oia pcta bũani generis deleta sunt. ¶ Ꝑ. pctis nõ põt deleri anteq̃ fiat: qz tunc nunq̃ fieret: sz multa pcta facta sunt post xpi passionez: g nõ oia pcta deleuit. ¶ Ꝑ. penitẽtia: t bapmus: t alia bona opa nobis indicuntur ad pctoꝝ remissionem: hoc aũt nõ esset si oia pcta per mortẽ xpi deleta essent: g videt ꝙ nõ oia deleta fuerunt. ¶ Ꝑ. coz que sunt eq̃lia vnũ nõ destruit alterũ. sed ꝙtũ bonũ fuit passio xpi ex pte patietis tãtũ malũ fuit occisio ipsius ex pte occidẽtiũ: qz occidebat deus qui erat infinitũ bonuz. g videt ꝙ illo pctm ꝓ xpi mortẽ expiari nõ potuit. ¶ Sed ꝛ. Coll. 2. Uiuificauit nos cũ illo donãs nobis oia delicta: sz donare delicta ẽ remittere pcta: g ꝓ xpm oia peccata sũt dimissa. ¶ Ꝑ. passio xpi ꝙtuz in se ẽ eq̃lr se hz ad oia pcta delẽda. si g aliq̃ pcta nõ deleuit nulla deleuit: qõ

Respõdeo dõz ad ꝑmã qõnẽ ꝙ delere (est absurdũ. lere pctm dr duplr. Uno mõ formalr: sic albedo dr delere nigredinẽ per hȳ ꝙ aduenit in subo: t sic grẽ est delere pctm. Alio mõ dr effectiue: t hȳ ꝛtingit tripliciter ꝑm tria genera cause efficiẽtis. dr enim cã efficiẽs vno mõ ꝓficiẽs effectũ: t hȳ est ꝓncipale agẽs inducẽs formã: t sic solus deus pctm delet: qz ipse solus grãz ifundit. Allio mõ dicit efficiẽs disponẽs mãz ad recipiẽdũ formã: t sic dicit pctm delere ille qui meret peccati deletionẽ: qz ex merito efficit aliqs dignus ꝙs materia dispꝓsita ad recipiendũ grãm: per quã peccata deleant. hoc aũt cõtingit dupl'r vel sufficienter vel insufficiẽter. Sufficiẽter qdem dispꝓsita est materia: qñ sit necessitas ad formaz: t sil'iter aliqs sufficiẽter per meritu dispꝓnit ad aliquid qñ illud efficit sibi debitũ. t hoc est meritũ ꝛdigni: t sic nullus homo neqz sibi neqz alteri põt mereri grãm vel peccati deletionẽ. Nõ sibi qz anteq̃ grãm habeat nõ est in statu merẽdi: vt ps ex dictis. Alys nõ: qz actio vnius nõ põt sufficienter transire in alterũ: nisi inq̃tuz hz aliquã cõitatem cum illo qui põt esse vel per cõmunionẽ in natura vel per cõiunctionẽ affectus: sz ꝓma ꝛiunctio est eẽntialis. scda aũt accñtalis. ꝓpus aũt homo nõ põt in nãm: qz vt supra dictus est: est inferior q̃ natura. t ideo non põt actio eius in aliũ hoiem träsire ꝑm ꝙ ꝛiungit ei in natura: sz solũ ꝙtum ad ꝛiunctionẽ affectus: que est ꝛiunctio accñtalis. t ꝓpter hoc nõ põt alteri sufficiẽter mereri: sz ex cõgruo. Solus autez xps alys põt sufficiẽter mereri: qz põt in nãm inq̃tuz deest t charitas sua quodãmodo est infinita: sic t gratia: vt supra dictũ est. in hoc aũt ꝓ tota natura meruit in quo debitũ nature s. mortis que ꝓ pctõ ei debebat exoluit ipse pctm nõ babẽs: vt sic nõ ꝓ se morte soluere teneret: sed ꝓ natura solueret. vñ satisfaciendo ꝓ tota natura sufficiẽter meruit pctoꝝ remissionẽ alys qui pcta habebãt. zo modo dicit agens instrale. t hoc mõ sacra delent peccata: qz sunt instrumẽta diuine misericordie saluantis.

Ad primũ ergo dõm ꝙ ea que bois erãt xps supleboiz faciebat ꝛz ꝙ eius actio habebat vtutẽ ex dino consortio: vt supra dctm est. t iõ ꝙuis passio eius esset ꝑm ꝙ homo: tñ per passionẽ pcta deleuit: sic per cõtactum corporalem leprosum mũdauit. ¶ Ad 2m dõm ꝙ ꝙuis passio esset in corpore: tñ erat in spiritu accepte passionẽ: t iõ per passionẽ meruit nroꝝ spũz emundationẽ. ¶ Ad 3m dõm ꝙ xps est vnius nature nobiscũ. vñ eius actio in nos est aliquo mõ vniuoca. i. silitudinẽ bñs cũ effectu: ꝙuis aũt in iustificatione peccata deleant: tñ iustificatio nominat illã mutationẽ de culpa in grãm ꝑm terminũ ad quẽ: peccati aũt deletio morti: que vitã passibilẽ vite per catrici sil'em in pena a xpo ademit. Justificatio aũt resurrectioni: per quã noua vita in xpo ichoata est. t hoc est qđ apls dicit. Ro. 5. ꝙ resurrexit ꝓpter iustificationẽ nram: traditus est ꝓpter delicta nostra. ¶ Ad 4m dõm ꝙ xps vquãtũ nobis influxit per meritũ dicit caput nrm: vt supra dis. 9. dctm est. Ex capite aũt nõ recipit influxus in mẽbris diuisis: sz in mẽbris ꝛiunctis capiti ꝙtucunq̃ caput exte sufficiẽs sit ad influẽdũ. vñ ꝙuis meritũ xpi sit sufficiens ad delẽduz peccata: tñ ad efficiẽtiã deletionis requirunt ea que capiti ꝛiũgũt. hȳ aũt sunt fides t charitas. t iõ magister assignat fidem passionis t charitatẽ q̃si causas efficientie deletionis culpe. cãm tñ sufficiẽtie assignat in hoc ꝙ dicit ꝙ moꝛs xpi est verũ sacrificiũ per qõ pcta delent. vñ ꝙuis ex alys dinis bñficys t scõꝝ exẽplis charitas excitet. nõ tñ cõiungit merito sufficiẽti ad culpe deletionez inq̃tum ex eis excitat: sed inq̃tum excitatur ex passione xpi. ¶ Similiter dõm ad quintum de fide.

Ad secundã qõnez dõm ꝙ ad hoc ꝙ aliqd in alterũ effectũ iducere possit: duo requirunt. vnũ ex pte agẽtis. s. ꝙ hẽat vtutẽ sufficiẽtẽ ad iducẽdũ illũ effectũ. Alterꝝ ex pte recipiẽtis: vt. s. dispositus sit ad suscipiẽdũ actionẽ xpi. ita ꝙ ĩ nob mertit dletionẽ pctoꝝ: ituenit sufficiẽtia ad delẽdũ oia pcta nostra ex duob⁹ s. ex actione in qua meritu consistit que agit vi dine ꝙ ẽ

actio dei t hois: vt dictũ est. t ex hoc hz infinitã in merendo efficaciam. Et iterũ ex eo qõ passio abstulit. s. aiam deo vnitã que ẽt habebat infinitũ valorẽ. ex hoc ꝙ est deo vnita: t ex hoc est infinita efficacia in satisfaciendo. Ex parte aũt nra regrit vt nos ꝓparemus ad meriti xpi effectuz in nobis suscipiẽdũ per fidẽ intell'a t charitatẽ affectus t per imitationẽ operis: qõ qdẽ nõ cõtingit in oibus: t ideo quo ad sufficiẽtiaz satisfactionis: t meriti oia peccata per xpi passionẽ deleta sunt: nõ aũt ꝙtum ad efficientiam.

Ad primuz ergo dõm ꝙ in illis qui dãnant est indispositio ad recipiẽdũ effectũ meriti xpi. vnde ex hoc cõtingit ꝙ eoꝝ pctã nõ delent: nõ ex insufficientia meriti passionis xpi. ¶ Ad 2m dõm ꝙ etiã in sanctis qui fuerũt ante icarnationẽ habuit effectũ passio xpi inq̃tũ fidẽ habebãt passionis ipsius: per quã iustificabant: qz aũt passio nõduz erat in rez nã: sz in fide coꝝ: inquãtũ personali actione in xpm credebãt: ideo illa iustificatio qua per fidẽ passionis xpi iustificabant. nõ se extendebat nisi ad remouẽdũ psonale impedimẽtũ. nõ aũt ad remouẽduz impedimẽtũ nature. t ꝓpter hoc ipsi qdem a pctõ mundabant: sed paradisi ianuã nõ intrabãt: qz nonduz erat amotuz impedimẽtuz nature. ¶ Ad 3m dõm ꝙ passio xpi ꝙtũ ad sufficiẽtiã põt delere peccata etiaz antẽ ꝙ fiant: sed efficientia deletionis nõ est nisi postq̃ aliqs a peccato cõmisso auertit: sic medicina sufficiẽs ad sanãdũ paratur interduz anteq̃ aliqs infirmet: sed nõ sanat ꝑ ipsaz actu nisi postq̃ ifirmus fuerit. ¶ Ad 4m dõm ꝙ baptismus penitẽtia t alia sacra exigunt ad deletionẽ pctõ, ũ: sic instraliter agẽtia deletionẽ culpe. vnde agũt in virtute passionis ꝙsice: t ipsaz passionis virtutẽ in nos quodãmodo transfundunt. ¶ Ad 5m dõm ꝙ ꝙuis ille qui occidebat esset deus. nõ tñ cognoscebãt occisores ipm esse deum: qz si cognouissent nunq̃ dñm glorie cruci. ꝑ Lozin. 2. vnde eoꝝ pctm ex ignorãtia minuit: quãuis nõ ex toto excuset. Et etiã ꝙuis habeãt equalitatẽ eoꝝ pctm t meritũ xpi ꝑm gd. s. ꝙtuz ad obm actus: qz vitã corporalẽ quã xps charitative dedit: illi nequiter extinxerunt: nõ tñ hñt equalitatẽ ꝙtũ ad motũ: qz multo maioꝛ fuit charitas ex pte xpi aiam ponentis q̃ negtia ex pte illoꝝ qui illã aiaz negter extorserũt. t iterũ bonũ est efficaci⁹ q̃ malũ qõ nõ nisi vtute boni agit: vt dicit Diony. 4. ca. de di. no.

¶ Utrũ simus liberati a dyabolo ꝓ passionẽ xpi.

Ad secundũ sic ꝓcedit. videt ꝙ per xpi passionẽ non simus liberati a dyabolo: libertas enim hois in boc cõsistit ꝙ cogi nõ põt: sed sic nũc li. ar. cogi nõ põt a dyabolo: ita nec ante xpi passionez: ergo passio xpi nõ liberauit nos a potestate demõis. ¶ Ꝑ. dyabolus nõ habuit ptãtem in res ipsius Job. neqz in carnez eius nisi cum accepit eaz a deo: sed modo etiã accepta potestate a deo põt hoies affligere in rebus t in psonis: g in nullo sumus modo magis liberi ab eius potestate q̃ ante. ¶ Ꝑ. ante passionẽ xpi demon aliter non nocebat hominibus nisi tentãdo ꝙtum ad aiam: t vexando ꝙtuz ad corpoza: sz hoc ẽt quottidie facit: ergo in nllo eius vtus est diminuta. ¶ Ꝑ. illi ꝓprie sub dyaboli seruitute detinent qui ipsi seruitutẽ latrie impendunt: sed adhuc bodie sunt idolatre multi: g humanũ genus nõ est liberatũ a seruitute dyaboli. ¶ Ꝑ. Apls dicit. 2ª Thi. 3. ꝙ in nouissimis diebus instabunt tempoza piculosa: t erunt hoies tc. t etiaz tempoze antixpi magis ꝓualebit q̃ vnq̃ fecerit: ergo videtur ꝙ per passionẽ xpi nõ sit vtus demonis extincta.

¶ Sed ꝛ. Joã. 12. instãte passione dixit dñs. ꝓnceps mundi huius eyciet foras: ergo per passionez xpi principatus sui dñiũ amisit. ¶ Ꝑ. victoꝛis est aduersariũ a ptãte dñy eycere: sz xps ꝙ passionẽ victoꝛ fuit. Apoc. 4. Uicit leo de tribu iuda: g ptãtẽ demonib⁹ abstulit. ¶ Ꝑ. dyabol⁹ ꝙ pctm homini dñat: sed xps per passionẽ hoies a pctõ liberauit:

Respõdeo (ergo t a potestate demonis. dõm ꝙ ptãs demonis in duob⁹ ꝛsistit. s. in ꝛpugnãdo t detinẽdo deuictos. Ex eo aũt ꝙ quis ꝛpugnat: nõduz seruus factus est: sed ex eo ꝙ victus est: vt ps 2ª Pe. 2. Deuicerat aũt dyabolus totũ humanũ genus in ꝑmis parẽtibus t eis dñabatur: duz eos ad hoc sibi suuz votum deduxerat: vt nullus paradisi ianuã introiret. deuincit etiã vnũquẽq̃ singulariter: dũ eũ ad pctm ꝛclinat: qz qui facit pctm seruus est pcti. ptãtem igit dyaboli qua victos detinet xps per passionẽ ex toto amouit: ꝙtum ad sufficiẽtiã: licet nõ ꝙtũ ad efficiẽtiã nisi in illis qui viz passiõis suscipiũt per fidẽ charitatẽ t sacra: t per hoc dr dñiũ dyaboli euacuasse. Sz ptãtẽ qua ꝛpugnat nõ ex toto euacuauit: sz debilitauit dũ ipz hostẽ vicit t hoib⁹ auxilia mlta ad resistẽdũ tribuit: sic sacra grãz abũdãtioꝛe t alia bõ.

Ad primũ igit dõm ꝙ ꝙuis ante passionẽ xpi non posset cogere li. ar. sic nec modo: tñ poterat magis inclinare: inq̃tũ homo erat debilioꝛ ad resistẽdũ. ¶ Ad 2m dõm ꝙ hoc ꝙ hoies in reb⁹ t psonis affligit: vel est ex merito culpe ipsoꝝ: vel ad ꝓbõnẽ iustoꝝ t exercitiũ patietie ipoꝝ: t nõ est ex insufficientia passionis xpi. ¶ Ad 3m dõm q̃ ꝙuis mõ tentet sicut t ante: nõ tñ ita de facili superat: inq̃tuz homo plura remedia hz. ¶ Ad 4m dõm ꝙ hoc ꝙ idolatre adhuc manẽt sub ꝛfuitute demõis ꝛtingit ex hoc ꝙ auxilia que sunt ex passione xpi accipere negligunt. ¶ Ad 5m dõm ꝙ multitudo maloꝝ qui erunt in vltimis temporibus nõ erit ex hoc ꝙ virtus passionis xpi deficiat: sed qz armaturã dei qua armati sunt per passionẽ xpi abycient vel contẽnent: qz refrigescet charitas multoꝝ. Matth. 24. t ideo nõ est mirũ si deuincãtur.

¶ Utrũ per passionẽ xpi a pena eterna liberati simus.

A B tertium sic ꝓcedit. videt ꝙ per passionẽ xpi nõ simus liberati a pena eterna. pena enĩ eterna est pena infernj: sz in inferno nlla est redẽptio: igit a pena eterna xpi passio nõ liberat. ¶ Ꝑ. si xps nõ fuisset passus: nullus in infernũ iuisset nisi peccasset mortalr: sed nũc ẽt xpo passo solũ mortalr peccãtes in ifernũ vadũt: g xpi passio nõ liberauit nos a pena eterna. ¶ Ꝑ. pena que finiri põt eterna non fuit: sed pena a qua xps hoies liberauit finita est: ergo a pena eterna non liberauit.

¶ Sed ꝛtra. peccatũ est causa mortis eterne: sed xps liberauit a peccato: g t a pena eterna. ¶ Ꝑ. Zach. 9°. Tu autẽ in sanguine testamẽti eduxisti vinctos de lacu tc.

¶ Utrũ xps liberauerit nos a pena tẽporali.

Ulterius videt ꝙ nõ liberauit nos a pena tẽporali: qz adhuc ꝓ pctis pena tẽporalis iniungitur penitẽtib⁹: g ab ea ꝓ xpo nõ sum⁹ libati. ¶ Ꝑ. ꝓ⁹ Pe. 2. Xps passus ẽ ꝓ nob vob relinquẽs exẽplũ vt se. vef. ei⁹. Bãt nõ ẽ nisi patiẽdo: g xps ꝓ suã passionẽ nos obligauit ad patiẽdũ penã tpalẽ magl q̃ ab ea liberauit. ¶ Ꝑ. per resurrectionẽ mortuoꝝ liberamur ab omni pena tpali: sz etiaz si xps nõ fuisset passus mortui resurgerent: qz resurrectio mortuoꝝ est articulus fidei. g passio xpi nõ liberat nos a pena tpali. ¶ Ꝑ. posita causa sufficiẽti ponit effect⁹: sz adhuc in illis qui⁹ viz passionis xpi oib⁹ modis in se excipiũt manet pena tpalis: g passio xpi nõ libat a pena tẽporali.

¶ Sz ꝛ. per claues ecclie remittit pena tpalis: sz claues ecclesie vtutẽ hñt a passione xpi: g per passionẽ xpi tollit pena tpalis. ¶ Ꝑ. ds nõ punit bis in idipm. Naum. 1. sed ds posuit in xpo iniqtates oiuz nrm dũ ipe dolores nros portauit. Isa. 53. g nos a pena tpali per suã passionẽ liberauit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Respondeo dom ad pmā qonē ꝙ pena eterna dicitur per oppositū ad vitā eternā. vnde pena: per quā vita eterna ꝓuat dr̄ pena eterna. hō autē vitā eternā amittere pōt dupl'r. s. per pctm̄ nature. s. originale cuius pena est carentia visionis diuine. ⁊ per pctm̄ personale actuale. s. mortale. Penā igit̄ eternā fm ꝙ ex originali ꝓsequitur oēs incurrerūt: sed qdam fm reatū tantū: sicut qui adhuc viuebāt in carne. qdam aūt fm experientiam illius pene: sic̄ qui iam mortui erant. Similiter etiā penā eternā que debeb̄ pctō actuali nō oēs incurrerunt: sed qdam vel q̄tum ad reatū tātū: sicut exītes in mortali: vl q̄tum ad expientiā sicut dānati. xp̄s igit̄ per passionē suā a pena eterna que debeb̄ originali: qō oēs cōtrahūt dupl'r absoluit. s. auferendo reatū q̄tum ad illos qui participes efficiebant redēptionis eius: ⁊ adhuc viuebāt: ⁊ auferēdo penā q̄tum ad illos qui mortui erant. Ab oibus qdē q̄m ad sufficiētiā: sed q̄tum ad efficiētiaz ab illis in qbus nullum inueniebāt. Sed a pena debita mortali actuali dupl'r absoluit. Uno mō ꝓbendo auxiliū ne aliqs reatū illuz incurreret. Alio mō ꝓbendo etiā medicamēta qbus reatus posset auferri ab illis qui in se vim passionis eius recepe-runt: sed ꝙ a pena illa iā actual'r suscepta aliqs liberet̄ eē nō pōt: qz nō est in statu viatoris vt grāz ⁊ charitatē suscipere posset: per quā vis passiōis xp̄i in boies trāsfunditur.

Ad primū ergo dom ꝙ pena eterna nō soluz dicit̄ pena ifernī: in qua sunt dānati: a qua nō potest esse redemptio: qz illi nec grām habēt: nec gr̄e capaces sunt vt possit eis ꝛtinuari passio xp̄i: sz dr̄ pena eterna ēt limbi in qua erāt sancti pr̄es. A qua poterat esse redemptio ꝓpter grām ⁊ charitatē que in illis sctis erat: per quā eis xp̄i passio ꝛtinuabatur. ¶ Ad 2m̄ dom ꝙ q̄uis illi qui peccant mortal'r post passionē xp̄i in infernū vadūt: tamē passio xp̄i poterat eos pseruare a pctō ⁊ etiā sanare vuln⁹ peccati in ipsis. ⁊ ideo q̄tum in se est a pena ifernali libat.

¶ Ad 3m̄ dom ꝙ pena inferni dr̄ eterna. Tuz qz in eo qui punit̄ nō est vtus ad liberandū se a pena illa: tuz qz nō est dispositio vt virtus liberans in eo effectū habere possit: ⁊ ideo nullo modo terminari pōt: sed pena limbi erat eterna inq̄tum deficiebat in punito vtus ad liberandum. vnde in eternuz durasset nisi liberatio affuisset: quāuis esset dispositio ad recipiendū effectū liberantis: ⁊ in deo terminari poterat: sed pena purgatorij neutro mō est eterna: qz per vtutem gr̄e quā ille qui punitur hz pena illa purgat ⁊ terminat purgatione completa.

Ad secundaz qōnē dom ꝙ pena tēporalis dicit̄: per quā ꝓuat aliqd bonū temporale: qz bonū tēporale nō est natuz manere semp. hec aūt tēporalis pena in boie est duplex. quedā que vl̄iter inuenit̄ in tota humana natura: sicut necessitas moriendi: passibilitas: inobediētia carnis ad spm̄ ⁊ hō. ⁊ hec qdem pena nature humane debetur ex originali peccato: nihilominus hō ex ꝓncipys nature consequunt̄ gratia innocentie destitute. has igit̄ penas per suā passionis penā xp̄s ab oibus sufficiēter exclusit: q̄uis nō efficaciter ab oibus. s. illis qui eiꝰ passionis participes non sunt: nec tn̄ ita ꝙ statim post passionē ab oibus auferant̄: vel, ita ꝙ auferant̄ ab illis qui sacra passionis eius percipiunt statim post ꝓceptionē sacr̄i: sed in fine mundi ab oib⁹ sanctis simul auferent̄: qz iste pene debent̄ nature: in qua omnes sunt vnū. vñ tunc nō soluz boium: sed totius mundi natura reparabit̄ a seruitute corruptiōis in reuelationē glie filiorū dei. Ro. 8. Alie aūt pene sunt que aligbus boibus specialiter infligunt̄. Et de pene dupl'r ad eos cōparant̄. vno mō vt vindicātes culpā fz ꝙ culpa facit debitū hō pene. ⁊ hoc mō xp̄s oēs istas penas sua morte q̄tuz ad sufficiētiam abstulit remouēdo cām. Sed ad hoc ꝙ aliqs bis penis q̄tum ad efficaciaz liberet̄: exigit ꝙ passionis xp̄i participes fiat: qō qdem cōtingit dupl'r. pmo qdem per sacr̄m passionis. s. baptismū in quo ꝓsequimur xp̄o in mortez vt dicit̄ Ro. 6. in quo dīna vtus operatur salutez: que efficaciaz nescit: ⁊ iō ois talis pena in baptmo tollitur. scdo aliqs fit ꝓticeps xp̄i per realē ꝓformitatē ad ip̄m. s. inq̄tuz xp̄o patiente patimur: qō qdem fit per penitētiā. Et qz hec cōformatio fit per nr̄am operationē: iō ꝛingit ꝙ est imp̄fecta ⁊ p̄fecta. Et qñ qdē est p̄fecta ꝓformatio fm. ꝓportionem ad reatū culpe: tunc pena total'r tollitur siue hoc sit in cōtritione tn̄. siue etiā sit in alys ptibus penitentie. Quādo aūt nō est p̄fecta ꝓformatio: tunc adhuc manet obligatio ad aliquā penā: vel hic vel in purgatorio. Nō tn̄ opz ꝙ sit ꝓformatio ad passionē xp̄i fm experientiā tante pene: ad quātā aliquis obligat̄ ex culpa: qz passio capitis in mēbra redundat: ⁊ tanto plus quāto est ei aliqs per charitatē magis cōiunctus. vñ ex vi passionis xp̄i diminuit̄ q̄titas debite pene: ⁊ fm hoc dicit̄ has penas auferre inq̄tum eas diminuit. Alio mō dicte pene cōparant̄ ad eos qbus infligunt̄ vt medicine: qz pene sunt q̄dā medicine: vt dr̄. z. ethi. vel sibi inq̄tum. s. ꝑseruant a culpa seu ad virtutes. pmouent: vel alys: inq̄tum. s. est alys exēplum vt vnus p alys aliq̄liter satisfaciat. ⁊ hoc modo per passionez xp̄i pena tēporalis nō est nec̄ totaliter ablata nec̄ diminuta: sed magis augmētata charitate crescēte q̄tum ad p̄tez statuz: in quo ⁊ peccare possumus ⁊ pficere nobis ⁊ alys. fz in futuro qñ erit termin⁹ vie oīno pena tollet̄ p vtutē passiōis xp̄i.

Ad primuz ergo dom ꝙ pena tēporalis ingit̄ vel vt satisfactoria. ⁊ hoc fine vt aliqs passioni xp̄i per mutationē cōformet̄. vñ vbi est cōformitas per sacr̄m baptismi nō iungit̄ aliq̄ pena satisfactoria: vel etiā iniungit̄ vt medicina ꝑseruās vel ꝓmouens: ⁊ nō tanq̄ debita. ¶ Et per hoc pz etiā solo ad scdm.

¶ Ad 3m̄ dom ꝙ sicut causalitas iustificationis attribuit resurrectioni q̄tum ad terminū ad quē. passioni aūt q̄tū ad terminū a quo: ita glificationis causalitas attribuitur resurrectioni q̄tuz ad gliam que dabit̄: sed passioni q̄tū ad penalitates que tolluntur. ¶ Ad 4m̄ dom ꝙ in causis que agunt ex ordinatione sapientie nō est nec̄ium ꝙ posita causa statim ponat̄ effectus: sed tunc effectus ponitur quādo sapiētie ordo requirit: ⁊ taliter agit passio xp̄i.

¶ Utrū xp̄s debeat dici redēptor ꝛone ꝑdictionis.

Ab quartū sic ꝓcedit̄. videt̄ ꝙ rone ꝑdicte libationis xp̄s nō debeat dici redēptor. Redemptio enim emptionē significat iteratā: sed xp̄s nos nunq̄ alias emerat: ergo nec redimere dicendus est ex hoc ꝙ nos liberauit. ¶ P. nullus qō suū est emit nisi forte soluēdo pecium ei qui iniuste detinebat: sz dyabolus iniuste nos detinebat. ei aūt xp̄s ꝓpriū sanguinis ꝑciuz nō soluit: g̃ nullo modo nos redemit. ¶ P. ab eo q̄ aliqd vsurpauit: nō opz ꝙ suuz est emere: sed violenter auferre. si facultas assit: sz xp̄o nos liberandi de potestate dyaboli facultas non defuit: ergo non liberauit nos per modum emptionis.

¶ Cōtra. Apocal. 4. Redemisti nos deo in sangui. t. dr̄ de xp̄o. g̃ ipse est redēptor. ¶ P. vbicūq; est aliq̄ cōmutatio ibi videt̄ emptio: sz in passione xp̄i fuit q̄dā cōmutatio: qz accepit morte ⁊ largitus est vitā: g̃ fuit ibi emptio.

¶ Utrū solus dei filius debeat dici redēptor.

Alterius videt̄ ꝙ nō solus filius sit dicendus redēptor. eius enim est redimere cuius est ꝑciū dare: sed deus pater dedit nobis filiū in ꝑciū redēptiōis. Hall. 4. Misit deus filiū suū fac. sub le. vt eos qui sub lege erāt redi. ergo deus pr̄ redemit. ¶ P. eius est redimere ab hoste eniꝰ est hostē vincere: sed xp̄s per potentiā quā hz sil'r cū patre: hostē ꝙ nos detinebat vicit: ergo pater nos redemit. ¶ P. oē nomē significās effectū in creatura est cōmune toti trinitati: sz redēptor ē hō. g̃.

¶ Sz ꝛ. redepti sum⁹ per passionez xp̄i. p⁹. Pe. p⁰. Redepti estis ꝓcioso sanguine agni. sz solus filiꝰ passus ē: g̃ solus filius nos redemit. ¶ P. ad Hebr. icarnat⁹ ē vt nos redimeret. solus aūt filiꝰ icarnatus est: g̃ ipse est redēptor.

Respondeo dom ad primā qōnē ꝙ ꝑ pctm̄ primi parentis totū hūanū gen⁹ alienatuz erat a deo: vt dr̄ Ephe. 2. nō qdē a potestate dei: sz a visione faciei dei: ad quā filij ⁊ domestici admittunt̄. Et itez in potestatē dyaboli vsurpātis deueneram⁹: cui ꝓsentiēdo hō se subdiderat: q̄tū in ipso erat: quātus de iure nō posset: qz suus nō erat: sz alteri⁹. Et iō p suā passionē xp̄s duo fecit. liberauit enim nos a potestate hostis: vincēdo ipsum p̄ ꝛria eoz. qb⁹ hoiez vicerat. s. humilitatē obediētiā: ⁊ austeritatē pene: q̄ delectationi cibi vetiti opponit̄. Et itez satisfaciēdo p culpa deo ꝓuixit: ⁊ domesticos dei ⁊ filios fecit. vñ ista liberatio duas rōnes habuit emptiōis. inq̄tū. n. a ptāte dyaboli eripuit dr̄ nos redemisse: sicut rex regnū occupatū ab aduersario p labore certaminis: q̄tū vo deū nobis placauit dr̄ nos redemisse sicut preciū soluēs sue satisfactiōis p nobis vt a pena ⁊ peccato liberemur.

Ad primuz ergo dom ꝙ iteratio iportata p ꝓpositionē nō referr̄ ad actuz emptiōis quasi alias empti fuerim⁹: sz ad terminuz act⁹: qz alias sui fueram⁹ in statu inocētie. Emere. n. est aliquid suū facere.

¶ Uel dom ꝙ dr̄ redēptio habito respectu ad illā vendi-tionē: qua nos diabolo p ꝓsensuz peccati vendideramus: a qua vēditiōe hec emptio secūda ē. ¶ Ad 2m̄ dom ꝙ ꝑcius sanguinis sui nō diabolo: sz deo obtulit: vt p nobis satisfaceret. A diabolo aūt nos p victoriā sue passiōis eripuit vt dictū ē. ¶ Ad 3m̄ dom ꝙ q̄uis dyabolus nos iniuste vsurpauerit: nos tn̄ in eius potestate deuenim⁹: ex quo ab eo victi sum⁹: ⁊ iō oportuit ēt vt ipse vinceret̄ p ꝛria eoz. qb⁹ vicit. nō. n. violēter vicit: sz ad pctm̄ fraudulēter inducēs.

Ad secundam qōnē dom ꝙ effect⁹ redemptiōis pōt attribui cause ꝓprie ⁊ cāe remote. Si attribuat̄ cāe ꝓprie: sic xp̄us nō redemit p ea q̄ in humana nā fecit ⁊ sustinuit: qb⁹ ⁊ patri satisfacit p oib⁹ hoib⁹: ⁊ hostez vicit ei⁹ tēt̄atōib⁹ resistēdo. Si aūt referat̄ ad cām p̄mā ⁊ remotā: sic attribuit̄ toti trinitati: inq̄tuz tota trinitas acceptauit nostrā redēptionem ⁊ filiuz dedit nobis redēptorē: inq̄tuz p virtutē diuinitatis habuit passio efficaciā ad satisfaciēdū p toto genere humano: sz qz ille ꝓprie dr̄ emere q̄ emptiōis ꝓciū soluit magis q̄ ille q̄ emptorez mittit: iō ꝓprie loquēdo dr̄ xp̄s tm̄ redēptor: q̄uis etiā tota trinitas possit dici redēptor. ¶ Et per hoc pater solutio ad vltimā partem.

¶ Utrum christus reconciliauerit nos deo.

Ab quintū sic ꝓcedit̄. videt̄ ꝙ xp̄s nō reconciliauerit nos deo: qō mediatoris est officiū. nullus. n. recōciliat̄ diligenti: sz odiēti: sz deꝰ pater nos diligebat: quia ipse diligit oīa q̄ sunt: ⁊ nihil odit eoz q̄ fecit. Sap. xi. g̃ xp̄s nos ei nō recōciliauit. ¶ P. Jo. 3. Sic dīs dilexit mūdū vt filiū suū vnigenitū daret: g̃ magis amor patris est cā passiōis q̄ ecōuerso: ⁊ ita vī ꝙ per mortē xp̄i nō sim⁹ deo recōciliati. ¶ P. Mat. 22. dr̄ ꝙ hō rex: cui⁹ filiuz cultores vinee occiderāt: veniēs perdidit homicidas illos: ⁊ per illū hominē significat̄ deꝰ pater: cuius filius occisus ē: g̃ ꝙ morte xp̄i fūt inimicitie magis aucte q̄ ablate.

¶ Sz ꝛ. Rom. 5. Cū inimici essem⁹ dei recōciliati sumus ꝙ morte filij ei⁹. ¶ P. ꝙ satisfactionē deo recōciliamur: sed xp̄s ꝙ passionē suā ꝓ nobis satisfecit: g̃ nos deo recōciliauit.

¶ Utr̄ xp̄s sit mediator fm humanā nām.

Alterius videt̄ ꝙ ipse nō sit mediator scōm hūanā nām. Nō. n. ē idē extremū ⁊ mediū: sz humana nā est extremū ista⁹ recōciliatiōis q̄ fit hois ad deū. scōm g̃ ꝙ hō xp̄s nō ē mediator. ¶ P. mediū ꝓsitū ē ex extremis: sz cōpositū ex hūana nā ⁊ diuina nō est in xp̄o nisi persona: g̃ nō rōne humane nāe: sed rōne ꝓsite persone est mediator. ¶ P. scōm hoc ē mediator sz qō nos deo ꝛiūxit: sed nō potuisset nos deo ꝛiungere nisi inq̄tū ē deꝰ: ergo scōm ꝙ deus est mediator.

¶ Sz ꝛ. mediator nō ē ynū cū bis iter quos mediat: sz xp̄s scōz ꝙ deꝰ ē ynū cū pr̄e. Jo. xi. g̃ scōz ꝙ deꝰ nō ē mediator.

¶ P. scōm hoc ē mediator scōm ꝙ ē redēptor: sz redemit nos sz humanā nāz: g̃ ⁊ scōm ipsam est mediator.

¶ Utr̄ soli xp̄o ꝓueniat esse mediatorem.

Alterius videt̄ ꝙ nō soli xp̄o ꝓueniat eē mediatorem. ille. n. est mediator: g̃ iter nos ⁊ deum pacē facit. hic aūt est spiritussanctus g̃ est amor quo deus nos diligit: ⁊ in quo nos deū diligimus quantū ad charitatis donum: in quo ipse nobis dat̄: ergo videt̄ ꝙ spiritussanctus debeat dici mediator. ¶ P. mediū est qō ꝓuenit cuz extremis: sz demones cōueniūt cuz deo in hoc ꝙ sunt immortales. nobiscū aūt in hoc ꝙ sunt miseri: ergo demones sunt mediatores: nō solū xp̄s. ¶ P. angeli beati ꝓueniunt etiā nobiscū ⁊ cū deo. cū deo quidē inquantū sunt imortales ⁊ beati. nobiscū vero inq̄tum sunt creature: ergo ⁊ ipsi sunt mediatores. ¶ P. Dio. ꝑbat in. 4. ca. ce. ierar. ꝙ diuine illuminationes nō deferunt̄ ad nos nisi mediātib⁹ angelis: ergo ipsi sunt mediatores. ¶ P. sacerdos est mediū inter deū ⁊ populū: ⁊ sil'r alij sancti: inquantū ꝑ peccatoribus intercedunt: ergo nō solus xp̄s est mediator.

¶ Sed ꝛ. officium mediatoris ē recōciliare discordes: sz solus xp̄s soluit inimicitias que erant inter nos ⁊ deuz. Col. ꝓmo. ergo ipse solus est mediator. ¶ P. ex Hb dr̄ mediator quia ꝓ nobis satisfecit: sed solus xp̄s ꝑ humana nā satisfecit: ergo ipse solus est mediator.

Respondeo dom ad primā qōnem ꝙ dilectio dei ad nos fm effectū iudicat̄. Luz. n. ipse quātū in se est ad oēs eq̄liter se habeat: fm hoc aliquos dr̄ diligere: fm ꝙ eos sue bonitatis participes facit. vltima autez ⁊ ꝓpletissima ptici patio sue bonitatis ꝓsistit in visione essentie ipsius: scōz quā ei ꝓuinim⁹ socialiter quasi amici: cuz in ea suauitate beatitudo ꝓsistat. vñ illos dr̄ simpliciter diligere quos admittit ad dictā visionē. vel fm rē vel scōm cām: sicut pz in illis qb⁹ dedit spiritū sanctū q̄si pign⁹ illi⁹ visiōis. Ab hac igit̄ ptici patione diuine bonitatis. s. a visiōe essentie ipsius hō ꝑ peccatū amor⁹ erat: ⁊ fz hoc hō dicebat̄ ꝓuatus dei dilectiōe: ⁊ iō inq̄tū xp̄s ꝑ passionem suā satisfaciēs ꝓ nobis ad visionē dei boies admitti impetrauit: fm hoc dr̄ nos deo recōciliasse.

Ad primuz g̃ dōz ꝙ oēs creaturas diligit quātuz ad aliquē modū: quo cōicat eis bonitatē suā: sz illas dr̄ simpl'r diligere qb⁹ ꝛipsuz videndū cōicat. Jo. 14. Ego diligā eū ⁊ manifestabo ei meipsuz. ¶ Ad scōm dom ꝙ sicut deꝰ dr̄ diligere creaturas qñ iā sunt inq̄tū eis actu suā bonitatez cōicat: quas anteq̄ essent dilexit fm ꝓpositū cōicādi eis suā bonitatē: ita ēt dr̄ deꝰ boies dilexisse q̄tū ad ꝓpositū cōicādi vel ꝓcedēdi boib⁹ suā visionē ex qua dilectiōe filiū dedit: sz ꝙ mortem filij dilexit eos quasi actualiter ad visionē sui admittēs remoto impedimēto: qō nos a visione dei impediebat. ¶ Ad 3m̄ dōz ꝙ ex parte illoz ꝙ occiderūt xp̄z nō fuit aliqd qō misericordia ꝓuocaret: sz magis ira: sz ex pte xp̄i ꝙ ꝑ nobis mortez sustinuit: fuit imēsa charitas q̄ fecit passionē ex pte patie-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tis deo acceptam: ꝛ sic per ipsam summus reconciliati.

Ad secundam cōnez dōz ꝙ in medio ē duo cōsiderare. ſ. rōnē q̄re dicat mediū ꝛ actū medy. dr aūt aliqd mediuz ex ℔ ꝙ ē iter extrēa. Actꝰ aūt medy ē extrema ꝺiūgere. Mediatoꝛ igr dr aliqs ex ℔ ꝙ actū medy exercet in ꝺiungēdo diſiunctos. Nō pōt aūt actū medy exercere niſi aliquo modo nā medy in ipſo ineniaſ: vt. ſ. ſit inter extrema. Eſſe aūt inter extrema ꝺuenit quātū ad duo. ſ. q̄tū ad hoc ꝙ mediuz ꝓticipat vtrūq; extremoꝝ. Et p̄m ordinē inq̄tū eſt ſub p̄imo: ꝛ ſupra ultimuz. ꝛ boc exigit ad rōnē medy. ꝓpry dicti: qz mediū dr ſcōm reſpectū ad p̄imū ꝛ vltimū q̄ ordinē dicūt. xp̄o aūt ſcōm humanā nāz hec tria ꝺueniūt. ipſe. n. p̄m humanam nāz ꝓ boibꝰ ſatiſfaciēs boies deo cōiunxit. Ipſe etiam ab vtroq; extremoꝝ aliqd ꝓticipat inq̄tū bō. A deo qdē beatitudinē. ab boibꝰ aūt ifirmitatē. Ipſe etiā inq̄tū bō ſupra homines fuit ꝓ plenitudinē gratiaꝝ ꝛ vnionē: ꝛ infra deuz ꝓpter nām creatā aſſūptā: ꝛ iō ꝓpꝛie loquēdo rōne humane nāe eſt mediatoꝛ. Rōne aūt ꝺpoſite pſone pōt etiā dici mediatoꝛ q̄tū ad duas dictaꝝ ꝺditionū. ſ. inq̄tuz ꝺiunxit boies deo. et inquātū vtriq; extremoꝝ cōicat in natura plenarie nō participatiue: ſed tertia ꝺditio deficit: qz p̄ſonā nō fuit mioꝛ patre. Sz q̄tū ad diuinā nāz nullo mō ꝺpelit ſibi rō mediatoꝛis: qz ſcōz diuinā nāz neq; ē iter extrema participatiue neq; ſcōm ordinē: neq; itez ꝺiūgit vt cauſa ꝓxima: ſed vt cā p̄ma: vt dictū ē.

Ad primuz ergo dōm ꝙ humana nā ꝓput ē in xp̄o nō eſt extremū: qz ipſa nō eget recōciliatione: cū in ipſa peccatuz nō ſit. ¶ Ad 2m p̄z ſolutio p id q̄ dictū eſt. ¶ Ad 3m dōm ꝙ q̄uis nos deo ꝺiungere non potuiſſet niſi deꝰ fuiſſet: qz humana nā ex diuina ſibi coniuncta in perſona maioꝛē efficaciā habebat tū ſatiſfactionem qua deo recōciliati ꝛ ꝺiuncti ſumꝰ: nō exhibuit niſi ꝓ būanam naturā: ꝛ iō ꝑz ipſaz ē ꝓxima cā ꝺiūctiōis.

Ad tertiā q̄nez dōm ꝙ quantū ad hanc reconciliationē qua humana nā recōciliata eſt deo: ſolus chriſtus eſt mediatoꝛ: quia in ipſo ſolo ē reperire cōditiones mediatoꝛis ꝓdictas.

Ad primuz ergo dōm ꝙ ſpiritusſanctꝰ q̄uis cōiungat ſicut cā p̄ma: nō tū eſt mediū inter extrema nec ꝺiūgēs ꝓximū: ꝛ iō nō eſt ꝓpꝛie loquēdo mediatoꝛ. ¶ Ad ſcōz dōm ꝙ demones cōicant cū deo in immoꝛtalitate. nobiſcū aūt in miſeriꝪ: vnde ad hoc ſe mediꝪ iterponūt vt nos ad imoꝛtalitatē ꝛ eternā miſeriaz adducāt: ꝛ boc faciūt a deo nos ſeiungēdo: ꝛ nō ꝺiungendo. Et qz recedēdo ab vno p̄mo inuenit multitudo. iō ipſi nō ſunt vn⁹: ſed plures medy: nō mediatoꝛes: ſz ſeparatoꝛes. xp̄s aūt cū deo habuit cōez beatitudinē. nobiſcū aūt moꝛtalitatē: ꝛ iō ad beatitudinē nos ducit eternā: moꝛtalitate quā habuit ad tēpus ꝺſūpta: ꝛ ℔ ē qō dicit Auguſtin⁹. 9. de ciui. dei. ¶ Ad 3m dōz ꝙ angeli ſunt beati ꝛ imoꝛtales. vñ nō ꝺueniūt nobiſcuz in boc qō a nobis amouendū eſt per actū mediatoꝛis. nō eniz ad hoc datur mediatoꝛ vt faciat nos nō eſſe creaturas: ꝛ iō q̄uis ꝺueniant nobiſcū in ℔ ꝙ ſunt creature: nō tū ꝺpetit eis rō mediatoꝛis. ¶ Ad quartū dōz ꝙ illud qō angeli nobis a deo deferūt quaſi medy iter nos ꝛ deum: nō eſt hoc per qō deo cōiungimur: qz gratia nō eſt nobis ab angelis nec ſatiſfactio: ſed illa tranſfuſio cōiunctionem ꝓſupponit: vel ad eaz ꝓparat. ꝛ ideo ipſi nō ſunt mediatoꝛes: ſed eoꝝ officium ſequitur vel diſponit ad officiuz mediatoꝛis: ꝛ ideo ipſi ſunt miniſtri mediatoꝛis. ¶ Ad quintū dōm ꝙ aliquis ſanctoꝝ nō poteſt eſſe mediatoꝛ coniungens totam humanam naturaz deo quātuis vnam ſpecialem perſonā deo poſſit cōiungere. nō quidem merendo ei gratiā ex ꝺigno: ſicut xp̄s fecit: ſz ex

ogruo tm̄ inducēdo ad bonū. ¶ Expō textus.

Mꝛte quippe ſua vna.) hic eſt tertius modus quo per paſſionē a peccatis liberamur. duo enim p̄ius poſiti pertinent ad efficientiaz iuſtificationis ex parte noſtra. hic autez pertinet ad ſufficientiā ex parte ſua: qz ſua ſatiſfactio fuit ſicut quoddam ſacrificiū ad delenduz oia peccata: quātū in ſe eſt: ſufficiēs. (Lulparuz cirographa.) Cirographū dicitur a circos qō eſt manus ꝛ graphos qō ē ſcriptura quaſi manualis ſcriptura: que memoziam debitoꝛuz facit ꝛ obligationē ad ſoluendū. dicūtur autem cirographa noſtroꝝ peccatoꝝ per moꝛtem xp̄i deleta inquātum memoria noſtroꝝ delictoꝝ amota eſt ꝑz ꝙ deus eoꝝ nō recoꝛdatur ad puniendū: vel inquātuz obligatio pene ſiue reatus amotus eſt. (In baptiſmo penitus laxaſ.) Cōtra. requiritur gemitus interioꝛ. dicendum ꝙ nō requiritur inquantū eſt pena: ſed inquantū cōſequitur ex diſpoſitione veteris vite: cui⁹ ſi nō peniteat nō pōt nouā vitam inchoare: ſz victus abſcedit. (Impleuit illa ſacramēta.) Sacramentum hic dicitur: non ſacrum ſignum: ſicut baptiſmꝰ ꝛ hō: ſed ſacrū ſecretuz: ſicut paſſio incarnatio ꝛ hō. (Si ergo xp̄s ꝑz vos o heretici) hec ſunt verba vigilātij: q ponit xp̄s mediatoꝛē rōne p̄ſone ꝺpoſite: vt dcīt ē poſſumus tū dicere ꝙ ſi haberet būanā nāz tm̄: ſcōz illā nō eēt ſufficiēs mediatoꝛ: qz nō haberet vñ ſatiſfaceret ꝓ tota nā būana: ſicut nec alꝰ q ſunt puri boies.

¶ Qz alio modo potuit liberare: ꝛ quare potius iſto. Diſtinctio. XX.

Si vero q̄ritur vtrū alio modo poſſet deꝰ hominē liberare q̄ ꝑ moꝛtē xp̄i: dicim⁹ ꝛ aliū modū fuiſſe poſſibilem deo: cuius poteſtati cuncta ſubiacēt. Sz noſtre miſerie ſanāde ꝺueniētioꝛē modū aliū nō fuiſſe: nec eē opoꝛtuiſſe. Quid eni mētes noſtras tm̄ erigit: ꝛ ab imoꝛtalitatis deſperatiōe liberat: q̄ ꝙ tāti nos fecit deus vt dei filiꝰ imutabiliter bonꝰ in ſe manens qō erat: ꝛ a nobis accipiēs qō nō erat: dignatus eſt noſtꝝ inire cōſoꝛtiū: vt mala noſtra moꝛiēdo perferret. Eſt ꝛ alia ratio: quare iſto potius modo q̄z alio liberare voluit: qz ſic iuſtitia ſuperaꝝ ꝺyabolus: nō potētia. Et quō id factū ſit explicabo vt potero. quadā iuſtitia dei in poteſtatē diaboli trad⁹ituz eſt genus humanuz peccato primi boīs in oēs originaliter trāſeūte: ꝛ illius debito oēs obligante. Unde oēs boies ab origine ſūt ſub principe diabolo. vñ ap̄lus. Eram⁹ nā filij ire. Nā. ſ. vt eſt depꝛauata peccato: nō vt ē recta creata ab initio. Modus aūt ille quo tradit⁹ eſt hō in diaboli poteſtatē: nō ita debet irelligi tāq; deꝰ hoc fecerit aut fieri iuſſerit: ſz ꝙ tm̄ ꝑmiſit: iuſte tm̄. Illo. n. ꝺſerēte peccātez ꝓcti auctoꝛ ilico iuaſit. Nō tm̄ deꝰ cōtinuit in ira ſua miſeratiōes ſuas: nec boīem a lege ſue poteſtatis emiſit; cū in diaboli prāte eē ꝑmiſit: qz nec diabolus a prāte dei ē alienꝰ: ſicut nec a bōitate. Nā q̄licūq; vita diabolꝰ vl bō nō ſubſiſteret niſi ꝑ eū q vluificat oīa. Nō ergo deꝰ hominez deſeruit vt nō ſe illi exhiberet deū: ſz iter mala penalia ēt malis multa ꝓeſtitit bona. Et tādē boiez quē ꝺmiſſio ꝓtoꝝ diabolo ſubdidit remiſſio ꝓtoꝝ ꝑ ſāguinem xp̄i data a diabolo eruit: vt ſic iuſtitia vinceret diabolꝰ: nō potētia.

¶ Qua iuſtitia ſit victus diabolus.

Sed q̄ iuſtitia? Jeſu xp̄i. Et quō victꝰ eſt ea? Qz i eo nihil dignū moꝛte inuenies: occidit eū tm̄. Et vtiq; iuſtū ē vt ꝺbitoꝛes quos tenebat libi dimittāt i eū credēres: quē ſine vllo ꝺbito occidit. Jō aūt potētia vincē nolu⁹it: qz diabolꝰ vicio puerſitatis ſue amatoꝛ ē potētie: ꝛ deſertoꝛ oppugnatoꝛq; iuſtitie: in quo boies eū magis imitant̄: q negle cta vl etiā peroſa iuſtitia potētie magis ſtudēt: eiuſq; adeptiōe letant̄ vl cupiditate inflāmant̄. Jōq; placuit deo vt nō potētia: ſz iuſtitia vicēs boiez eruere: In quo bō eum imitari diſceret. Poſt xo i reſurrectiōe ſecura ē potētia: qz reuiꝛit moꝛtuꝰ nūq; poſtea moꝛiturus. Sz nōne iure eqſſimo vinceret diabolꝰ ſi potētia tm̄ xp̄s cū illo agere voluiſſet? Utiq;. Sz poſtpoſuit xp̄s q̄ potuit: vt p̄ius ageret qō oportuit. iuſtitia ergo humiliatis hominē liberauit: quē ſola potentia equiſſime liberare potuit.

¶ De cauſa iter deū ꝛ hoiem ꝛ diabolū.

Sed J. n. tres illi in cām venirēt. ſ. deꝰ hō ꝛ ꝺyabolus. diabolus ꝛ hō quid aduerſus deū dicerēt nō hērēt. Dyabolꝰ. n. ō iiuria ōi ꝙueniret: qz ſuū ei⁹. ſ. boiez ꝛ fraudulēter abduxit: ꝛ violēter tenuit. Nō ēt iniuriosus deo ꝙueniret: qz p̄cepta ei⁹ ꝓtēpſit: ꝛ ſe alieno dño mācipauit. De boīs iniuria ēt cōueniret diabolꝰ: qz illū ꝛ p̄z fallaci ꝑmiſſiōe ō cepit. ꝛ poſt mala iferēdo leſit. Jniuſte igit̄ diabolus q̄tū ad ſe boiez tenebat: ꝑz hō iuſte tenebaſ: qz diabolus nūq; meruit hāe ptātē ſup hominē: ꝑz hō meruit p eſpā pati diaboli tyrānidē. Si igr deꝰ q vtriq; ꝑerat potētia boiez liberare veller: ſola iuſſiōis ꝛtute boiez poterat rectiſſime libare. Sz ob cāz p̄miſſā iuſtitia būilitatis: vti voluit q dū i carne moꝛtali crucifix⁹ ē iuſtificati ſumꝰ. i. p remiſſionē pctoꝝ eruti ō ptāte diaboli. ꝛ ita a xp̄o iuſtitia diabolꝰ victꝰ ē: nō potētia. Quō aūt in eius ſanguine nobis peccata ſūt dimiſſa ſupza expoſitum eſt.

¶ De traditione xp̄i que dicitur facta a patre: a filio: a iuda ꝛ a iudeis.

Chriſt⁹ q̄ ē ſacerdos idēq; hoſtia ꝛ p̄ciuz nr̄e recōciliatiōis: q ſe in ara crucis nō diabolo: ſz deo trinitati obtulit. ꝓ

oīb⁹ q̄tū ad p̄cij ſufficiētiā: ℔ ꝓ electis tm̄ q̄tuz ad efficiētiā: qz ꝓdeſtinatis tm̄ ſalutē effec. De quo ēt legit q̄ ſit tradit⁹a p̄e: ꝛ q̄ ſeip̄z tradidit: ꝛ q̄ iudas tradidit eū: ꝛ iudei. Ipſe ſe tradidit: qz ſpōte ad paſſionē acceſſit. Et p̄ eū tradidit: qz volūtate p̄is: imo toti⁹ tritatis paſſus ē. Judas tradidit ꝓdēdo: ꝛ iudei iſtigando. Et fuit act⁹ inde ꝛ indeoꝝ mal⁹: ꝛ act⁹ xp̄i vl p̄is bon⁹ Opus xp̄i ꝛ patris bonum: qz bona patris ꝛ filij voluntas: ꝛ malum fuit opus inde. ꝛ indeorum: qz mala fuit intentio. Diuerſa fuerunt ibi facta ſine opera. ideſt diuerſi act⁹: ꝛ vna res ſiue factum: ſez paſſio ipſa. Jdeoq; doctoꝛes ali quando vniunt in facto illo patrem filium iudam ꝛ iudeos: aliquando diſiungunt. Reſpicientes enim ad paſſionem vnum opus illaruz dicunt: attendentes intentiones ꝛ actus facta diuerſa diſcernunt. Unde Auguſtinus. facta eſt inquit traditio a patre: facta traditio a filio? facta eſt traditio a iuda. vna res facta ē. Quid ergo diſcernit inter eos? Quia boc fecit pater et filius in charitate ꝛ ex charitate. Judas vero in ꝓditione. Videtis quia non quid faciat homo: ſed qua voluntate conſideranduz eſt. In eodē facto inuenimus deum quo iudam. Deū benedicim⁹: iudā deteſtamur. Quia cogitauit deꝰ ſalutem noſtram: iudas cogitauit preciuz quo vendidit dominuz: filius precium qō dedit pro nobis. Diuerſa ergo intētio diuerſa facta facit: cū tamē ſit vna res ex diuerſis. Ecce dicit vnā rem ibi fuiſſe diuerſa facta: quia ibi vna fuit paſſio: ſed diuerſi actus. Et actus qdez iude ac indeoꝝ mali: quib⁹ operati ſunt xp̄i paſſionē: que bonū eſt ꝛ opus dei eſt.

¶ Qz xp̄i paſſio dr̄ opus dei ꝛ iudeoruz: ꝛ quō.

Paſſio g̃ xp̄i ꝛ op⁹ iudeoꝝ dr̄: qz ex actib⁹ eoꝝ ꝓuenit: ꝛ op⁹ dr̄: qz eo auctoꝛe .i. eo volēte fuit. Unſ aug. Nemo auſert aiaz xp̄i ab eo: qz ptātē hz ponendi eā ꝛ ſumēdi: Ecce habes auctoꝛē opis. Pōt aiaz. Ecce habes op⁹ auctoris. Et vt gnāl⁹ ꝺcludā quoties i carne xp̄s aliqd patiē op⁹ auctoꝛis eſt. Qz. n. ſua volūtate nō alio cogente perpetiē: ipſe auctoꝛ eſt operis.

¶ Si iudei ſunt ibi operati bonum.

Cum aūt paſſio xp̄i op⁹ dei ſit: ꝛ iō bonū ē: eādēq; opati ſūt iudas ꝛ iudei: q̄rit an ꝓcedēdū ſit eos oparos ibi eē bonū. Dic diſtinguēdū ē. Pōt. n. dici q opati ſūt bonū: qz ex actib⁹ eoꝝ ꝓuenit bonuz. i. paſſio xp̄i. ꝛ itez ꝙ operati nō ſint bonū: ℔ malū: qz actio eoꝝ nō fuit bona: ſed mala.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Postq̃ determinauit magr̃ quō p passionē xp̃i libamur a malis: Dic determinat de causis passiōis. Diuidit aūt in duas ptes. Prio assignat passiōis ꝛgruētie cās. Scdo ōterminat de cā ipsi⁹ efficiente ibi. (Xp̃s ḡ sacerdos ꝛ hostia.) p⁹ in duas. In p⁹ assignat cās ꝛgruentie ex vtilitate nr̃a. in 2⁹ ex dcētia iustitie ipsi⁹ ibi. (Est ꝛ alia rō.) Et circa B tria fac̃. Prio assignat ꝛgruētiā passionis ex iustitia dei. Scdo pseḡt iustitie ordinē ibi. (Sz q̃ iustitia.) 3⁹ oñdit q̄ etiaz isto ordine ptermisso nulli iniuria fieret: vt sic iustitie pceſſus ꝛmēdabilio⁹ appeat: iḡtū ñ fuit necessari⁹ ibi. (Si.n. tres illi xp̃s.) (Ergo sacerdos) hic determiat ō cā efficiēte passiōis: ꝛ p⁹ q̃tū ad ipsaz opationē cāe efficiētis. 2⁹ q̃tū ad opus operatū ibi. (Passio ḡ xp̃i.) Et circa hoc duo fac̃. Primo oñdit quō ℞p⁹ operatuz ex diuersis causis ꝓcessit. Scdo ingrit vtz ipm opus operatū sit licitū vl̃ malū ibi. (Luz autem passio xp̃i.) ¶ Questio. I.

HIc querunt gnq̃. Prio de repabilitate būane nāe. Scdo an ali⁹ q̃ xp̃s potuit satisfacere p būana nā. 3⁹ vtrū satisfactio ꝓuenīēter fcā: sit p xp̃i passionē. 4⁹ vtrū potuit būanū gen⁹ alio mō liberari. 5⁹ de passiōe xp̃i p cōparationē ad cās efficientem.

6 ¶ Utruz humana nā fuerit reparanda.

AD primuz sic ꝓcedit. vl̃ q̄ būana nā nō fuerit reparāda. pctm̃ eniz hois nō fuit grauius q̃ pctm̃ āgeli: sz post pctm̃ āgeli bona nālia ipsi⁹ integra remāserūt: vt dicit Dio. 4. ca. de di. no. ḡ in hoīe nā integra pmāsit: ꝛ ita reparatiōe nō idiguit. ¶ P. id qō ꝓseḡt būana nā nāz inuenīt i oīb⁹ hūtib⁹ būanā nāz: sz nō oēs hoies erāt reparādi: cū multi fuerint ꝓuisi dānati: ḡ nāe būane reparatio nō debeā. ¶ P. nā angelica nō est mīn⁹ ꝓciosa q̃ nā būana: sz nā āgelica post pctm̃ repata nō fuit: ḡ nec būana nā repāda erat. ¶ P. pri⁹ hō p pctm̃ meruit: vt ipse ꝛ sua posteritas in eternū a diuina visiōe separarei: sed ad iustitiā dei ptinet vt reddat vnicuiq; ꝓ sua merita: ḡ B reddere debuit vt in eternū excluderei būana nā: ꝛ būanū gen⁹ a diuina visiōe: ꝛ sic reparari nō debuit būana nā.

¶ Sed ℞. nō decet diuinam sapientiaz vt aliqua creatura suo fine frustretur: qz tūc vane facta esset: sed finis ad quē facta est humana natura est vt videat deū ꝛ fruaī eo. cuz igit̃ ad hūc finē peruenire nō potuisset nisi repata fuisset: qz p pctm̃ primi hois ab hoc fine deordinata fuit: ꝛgruum fuit q̄ repareī. ¶ P. nō est decēs vt aliqua perfectio vniuerso deesset: ꝛ de perfectiōe vniuersi ē creatura rōnalis beata ꝓsita ex anima ꝛ corꝓore: ergo cōgruū fuit ad perfectionē vniuersi q̄ natura talis. s. humana repararei ad beatitudinē: a qua per peccatū abducta erat.

¶ Utz humana nā debuerit p satisfactionē reparari.

Ulterius vl̃ q̄ nō debuerit p satisfactionez repari. p eadē. n. res reparaī p q̄ ℞stituit̃: sed humana nā ℞stituta fuit solo ℞bo dei: qz dixit ꝛ facta sunt: ḡ solo ℞bo debuit repari: ꝛ mādato: ꝛ nō p aliquaz satisfactionē creature. ¶ P. sicut in opere cōditionis maxime manifestaī potētia: ita in opere reparatiōis maxime manifestatur diuina misericordia: ꝛ maioris misericordie ē peccatū absq̄ omni pena satisfactōis dimittere q̃ satisfactionē requirere: ergo absq̄ omni satisfactione debuit būana natura reparari. ¶ P. ei⁹ est p peccato satisfacere cui⁹ est peccatū facere: ꝛ humana natura nō est corꝓta p actuz quē natura fecit: ꝛ p actū quem fecit persona: ergo satisfactio aliq̃ nō ꝺz exigi p nā: ꝛ solū p ꝓsona.

¶ Sz ℞. culpa ordinaī p penā: ꝛ si peccatum remitteretur absq̄ omni satisfactione: remaneret culpa sine pena: ergo remaneret aliqd inordinatū in vniuerso: qō ē incōueniēs.

¶ P. satisfactio est medicina peccati: ꝛ dimittere mozbū absq̄ medicina nō est sapiētis medici: ḡ nō decuit deū natura humana sine satisfactione reparare.

¶ Utz fuerit necessariū nāz būanā reparari modo dicto.

Ulterius vl̃ q̄ nō fuerit necīuz nām būanā reparari mō dicto. solus. n. de⁹ nām repare potuit: ꝛ in deū nō cadit necitas: sicut nec coactio: ḡ nō fuit necīuz natura humana reparari mō dicto. ¶ P. quanto aliquid est magis necessariū tanto est mīn⁹ volūtariū: ꝛ quanto est mīn⁹ volūtariū: tāto est mīn⁹ gratiarū actiōe dignū: ꝛ sz⁹ reparatiōis humane est maxime dignū vnde gratias deo agam⁹: ergo nullo modo ē necessariū. ¶ P. ad misericordiā dei ptinet vt peccatū citra ꝺdignū puniat: aliqd de pena peccato debita diminuēe: ꝛ p quā rōnē dimittit ptem per eādē pōt dimittere totā: ergo nō est necessariū q̄ p satisfactionē humanā naturā repauerit. ¶ P. eadē rōne dona gratis dant̃: ꝛ debita gratis remittunt̃. vl̃ sicut iudex nō pōt rēyni⁹ alteri dare: ita nō pōt offensaz alteri factā sine pena dimittere. p̃nceps aūt cui⁹ sunt oīa pōt penas relaxare. ꝛ de⁹ gratis dat dona hoīb⁹: nec ex hoc sequīt aliqua inordinatio: ergo ꝛ pōt penas debitas dimittere: ꝓcipue cū pena ex hoc debeaī: quia per culpā ipse offendīt.

¶ Sz ℞. impossibile est aliquid esse frustra factuz a sapiente ꝛ omnipotēte ꝛ optimo artifice: ꝛ si natura humana nō repareī eēt frustra facta: ergo necesse est eā repari. ¶ P. impossibile est aliquid esse ꝛordinatū in vniuerso: ꝛ si culpe humane nature nō adhibereī pena vel satisfactiōis vl̃ cōdēnātionis: esset aliquid ꝛordinarū in vniuerso: ergo necessariū est si a dānatione humana natura reparaī q̄ hoc fiat per modū satisfactiōis: cū culpa p penā ordineī.

Respōdeo dōz ad primā qōnē q̄ ꝛgruētissimū fuit būanā nāz exquo lapsa fuit repari. Scdm. n. ꝓueniēs q̃tū ad ipsuz deū: quia in hoc manifestaī misericordia dei potentia ꝛ sapientia. Misericordia quidem siue bonitas: qz ꝓpzia plasmatis nō desꝑexit infirmitates. potentia vero inq̃tū ipse oīuz nostrū defectū sua virtute vicit. sapientia aūt inq̃tum nihil frustra fecisse inuenīt. Cōueniēs ēt fuit quātū ad humanam nāz: qz generaliter lapsa erat. Sil̃r etiaz ex pfectiōe vniuersi qō totū quodāmodo ad salutē hominis ordinatur.

Ad primuz q̄ dōz q̄ nāle dupliciter dr̃. Uno mō id qō cōsequīt ex pncipys speciei. ꝛ hoc non mutatur per peccatum: nec in homine nec in demone: sicut nec species. Alio modo dicitur naturale id ad quod natura est ordinata: ꝛ quantuz ad hoc naturale peccatum tollitur: quantum aufertur beatitudo: ad quaz natura ordinata est: ꝛ diminuitur habilitas ad ipsam: ꝛ sic natura corꝓta erat: qz nō poterat peruenīri ad beatitudinē ab aliquo illius nāe corꝓte nisi natura repata esset.

¶ Ad secūdū dicēdū q̄ hoc q̄ omnes hoies nō reparanī nō est ex insufficiētia medicine reparantis: cū sit sufficies: quātū in se est ad reparādū oēs qui naturā humanaz bīt vel habere possunt: ꝛ ex defectu eoꝝ q̄ repatiōis effectus in seipsis ꝓpediūr. sicut etiā carētia visus q̄ humanā naturā consequīt cauſaī in cecis natis ex defectu māe.

¶ Ad tertiū dicēdū q̄ natura angeli nō tota corꝓuerat: ꝛ iterum angelus peccās stati in malo ꝺfirmat⁹ fuit: nō aūt homo. ꝛ ideo natura būana reparari debuit. nō aūt natura angelica. de hoc etiaz sunt plura notata supza. dis. i. ar. 2.

¶ Ad quartū dōm q̄ exclusio a visione dei pōt dici eterna ꝓpter duo. Aut qz in eo q̄ excludīt nō est virtus ad finēdū istā exclusionē: neq̄ dispositio ad recipiēdū effectū alicui⁹ terminantis: ꝛ sic efficīt eterna in obstinatis: q̄ sunt in infernō. vl̃ ipsi nūq̃ repabunt̃. Aut dr̃ eterna: qz nō est virtus in excluso ad terminādū exclusionē: q̃tuis sit in eo dispositio ad recipiēdū effectū alicui⁹ terminantis: ꝛ sic nō est peccatū nāe iductū est ex actiōe psone peccātis: ita ops q̄ act⁹ psone satisfaciētis ꝓ natura satisfaciat.

Ad tertiaz qōnē dōz q̄ reparatio būane nāe a deo facta ē. vl̃ pōt dupl̃r ꝺsiderari. s. ex pte dei: ꝛ ex pte ipsius nāe reparāde. Ex pte aūt dei pōt attēdi triplex necessitas. vna est necessitas coactiōis: ꝛ hec respectu nulli⁹ pōt deo attribui: qz nō pōt in eo aliqd violētū eē: neq̄ extra nām: cum sit imutabilis: vt dicit pbs. 5. Meth. Alia necessitas est absoluta: ꝛ hec qdē cadit i deo respectu ipsoz que in ipso sunt. que. s. nām suā ꝺsequunt̃: qz ipossibile est ea aliter se hēre: sicut necessariū est deū eē vel eē bonū ꝛ alia hu: sed hec necessitas nō est dei respectu alicuius effect⁹: qz nō agit ex necessitate nāe: sed ex liberalitate volūtatis. Tertia necitas est ex suppositiōe: nō qdē finis: qz nō est dubiū qn de⁹ ad aliquē finem posset iducere multis alys vijs: ēt q̃ illis que mō determinate sunt ad finem alicui⁹: sz ex suppositiōe alicui⁹ qō est in ipso. s. ꝓsciētie vel volūtatis q̃ mutari nō pōt: fm quē modū dr̃ q̄ necessariū est pdestinātū saluari. ꝛ hec dr̃ necessitas imutabilitat̃ a gbus dā. ꝛ per būc modū necessariū fuit ex pte dei būanaz nām reparī: qz ipse puiderat ꝛ ordinauerat repandā: sed hec necessitas: vt dcm̃ est: ē necitas ꝺditiōis nō absoluta: siue ꝺsequētie nō ꝺsequētis. Et sil̃r ex parte hois pōt ꝺsiderari triplex necitas. vna necitas absoluta q̃ est respectu eoꝝ q̃ nāliter hoi insunt: sic̃ hoiez necessariū est eē risibilē ꝛ alia hu: ꝛ sic nō est necīuz būanā nām reparī: qz repatio non segtur ex pncipys nālib⁹. Alia est necitas coactiōis: ꝛ hec qdē est respectu eoꝝ que hō maiori vtute coact⁹ facit ꝛ inuolūtari⁹ simp̃l̃r vel fm qd. ꝛ talis necitas nō fuit in nā būana respectu repatiōis: qz de⁹ ad vtutē nōcogit. Tertia ꝺo necitas ē ex suppositiōe finis: sic̃ necīuz est hoi bēre nauē si debet ire vltra mare: ꝛ hac necitate necium fuit humanam naturā repari: si. s. ad visionē dei admitti debuit.

Ad primuz q̄ dōz q̄ nō oīs necitas est coactionis vt pz ex dictis. ꝛ iō in ꝓcessu est falla-

cia ꝺsequētis. ¶ Ad scōm dōm q̄ necitas q̃ est ex suppositiōe volūtatis imutabilr aliqd volētis nō minuit rōnē volūtary: sz auget tāto magis q̃tū ponīt firmi⁹ inhērēs volito vt moueri nō possit. ¶ Ad tertiū dōm q̄ q̃tū est de potētia dei de⁹ posset pctm̃ absq̄ oi pena dimittere: nec iniustus eēt si B faceret: sz q̃tū est ex pte isti⁹ q̄ peccauit fm ordinē: quē nūc de⁹ iposuit reb⁹: nō ꝓt pctm̃ ꝛgrue sine pena dimitti: nec segt̃ q̄ si cōgrue ps pene dimittīt: q̄ ēt ꝛgrue tota dimittīt pp duo. ꝓmo qz effect⁹ bēt aliqd ꝛ ab agēte ꝛ a recipiēte. vñ sicut i collatiōe dinoꝝ donorū donū ex pte dātis eleuat recipiētē supza statū suū. ex p⁹ aūt recipiētis est ifra modū quo de⁹ ifluit. ita in remissiōe pctōrū opz q̄ sit aliqd ex pte misericordie remittentis vt aliqd de pena debita dimittaī: ꝛ aliqd ex pte recipiētis: vt. s. in aliquo puniaī. Scdo qz remissio pene q̃ fit aly⁹ hoib⁹ pcipue pene satisfactorie: fundaī supza vtutē satisfactoriā xp̃i que superabūdauit ad amouendas oēs penas q̃tū in se fuit. vñ opz q̄ ꝓticulata satisfactio fundeī supza satisfactionē xp̃i ꝺdignā sicut impfectū in q̃libet genere ozīs ex pfecto. ¶ Ad q̃tū dōz q̄ in eo cui de⁹ dat sua dona gratis nō ē aliqd qō donis illis repugnet faciēs collationez donorum indecentez. sed in eo qui peccauit est aliqō qō repugnat impunitati: ꝛ ideo ex pte creature non est simile.

¶ Utz aliq̃ pura creatura potuerit satisfacer̃ p būana nā.

AD secūdū sic ꝓcedit. vl̃ q̄ aliq̃ pura creatura satisfacere poterat p būana nā. sicut eniz p peccato debeī satisfactio. ita p būficio debeī gratarum actio: sed sufficit deo gratarum actio q̃tū hō pōt sibi reddere ēt si nō sit suis būficijs eq̃lis: qz vt dicit pbs. viij. Ethi. scōm potētiā famulās hō dys ꝛ patrib⁹ videī iustus eē: q̃tuis ad eq̃lia nō possit: ergo videī q̄ sil̃r sit sufficies satisfactio quā hō pōt reddere ad expiandū peccatū. ¶ P. bonū est potenti⁹ ad agēdū q̃ malum: qz malū agit vtute boni: vt dicit Dio. 4. ca. de di. no. sed vna pura creatura potuit per actū malū totā būanā naturaz inficere: ergo multo forti⁹ pōt per vnū bonū actū ꝓ tota būana nā satisfacere vna pura creatura. ¶ P. magne crudelitatis videī eē in dño vl̃ iudice exigere ab aliquo plus q̃ possit: sed a deo longe est oīs crudelitas: ergo non exigit ab aliquo plus q̃ possit: ergo satisfactionē quaz deus ab hoie regrebat pur⁹ hō facere poterat. ¶ P. natura nō repaī nisi in ꝺiuiduis vt supza dictū est: sed un⁹ hō est ita bon⁹ sicut humana natura que est in ipso: ḡ vnus hō satisfacere poterat p natura būana q̃ est in ipso: ꝛ oēs p humana natura in oībus ꝺiuiduis existēte. ¶ P. natura angelica est supza humanaz: sed qō melius est pōt accipi p recōpensatione mīn⁹ boni: ḡ angelus poterat p humana natura satisfacere.

¶ Sed contra. ille solus repare potuit q̄ potuit ꝺdere: sed solus deus humanā naturā cōdere potuit: ḡ ipse solus potuit reparare: ergo ad hoc q̄ naturaz aliqs satisfaciēdo repararet: oportuit q̄ eēt deus. ¶ P. hō in instāti sue ꝺditionis tāte erat dignitat̃ q̄ nulli creature debitor erat rōne sue bītudinis: sed est debitor ꝛ obnoxi⁹ rōne sue bītudis ei qui ipm ad bītudinē repauit: ergo si per aliquā puram creaturā facta eēt repatio nō eēt hō reddit⁹ pstine dignitati. ¶ P. nullus p alio reddere pōt qō p seipso debet. sed quelibet creatura totuz qō est deo debet: ergo nulla pura creatura pōt p alia sufficiēter satisfacere.

Respōdeo dōm q̄ sicut dictum est oportebat q̄ p peccato būane nāe fieret ꝺdigna satisfactio: tū qz aliter hō nō restitueret pstine dignitati: tū qz est ꝺueniēs eē vnū p̃mū in genere satisfactionis pfectū supza qō oēs alie impfecte satisfactiones fundenī. Ad hoc aūt q̄ satisfactio esset ꝺdigna oportebat q̄ haberet vtutem in

Universidad de Deusto
Biblioteca

finitā:qz peccatū ꝑ quo fiebat satisfactio infinitatē quādā habebat ex tribus. Primo ex infinitate diuīe maiestatis q̄ātū offensa fuerat per cōtēptū inobediētie.quāto enim maior ē in quē peccaf.tāto est gratior culpa.Scōo ex bono qō per pctm̄ auferebaf qō est infinitū.s.ipse deꝰ cuiꝰ participatione fiunt boies beati.Tertio ex ipsa nā q̄ corrupta erat:que gdē infinitatē quādā hēt:inq̄tū in ea pñt supposita in infinitū multiplicari.Actio aūt pure creature non pōt hēre infinitā efficaciā:z iō nulla pura creatura poterat sufficiēter satisfactionem facere.

Ad primus g̃ dōm ꝙ ipossibile est vt bō ad ℔ perducaf vt semp deo debitor nō sit grarū actionis:q̄si ab eo hīs totū qō est:iō nō exigit in grarum actione vt sit equalēs donis pceptis:sz possibile est boiem eē in tāta dignitate q̄ta fuit in statu inocētie:z iō ad perfectaz repationē:per quā totū repaf qō repari pōt exigit ꝙ satisfactio sit equialēs culpe. ¶ Ad scōm dōm ꝙ cōparādo bonū z malū ad effectꝰ eiꝰ,ꝓportionabiliter rñdēteꝫ bonū potētiꝰ est q̄ malū:qz bonū agit vtute sua.malū autem nō nisi perꝝ vtutē boni:sz tū bō pōt faciliꝰ in actū malū q̄ in actū pfecte bonū:qz plura regrunt ad bonū q̄ ad malum:qō ex vno singulari defectu cōtingit:z iō ꝑus bō potuit in actū malū:qui erat ꝓportionatꝰ ad cozrūpēdū totā hūanā nām:nō aūt potuit in actū bonū ita pfecte ꝙ eēt ꝓportionatꝰ ad repationē. ¶ Ad tertiū dōum ꝙ eēt crudelitas in dño exigere plusq̄ possit:nisi cum hoc etiā seruo deturꝝ vñ soluere possit qō exigit.vñ i hoc maxime eiꝰ misericordia cōmēdaf ꝙ ab hoīe pfectā satisfactionē exigit vt pfecte reparet:z qz hoc ꝑ se nō poterat ei filiū suū qui posset dedit. ¶ Ad q̄rtum dōm ꝙ q̄uis nā nō sit corrupta nec repationi indigens nisi ꝼm ꝙ est in psona:tū aliq̄ corruptio debet nature nō ꝼm ꝙ est determinata in hac psona:sed scōm ℟ ꝙ est in oibꝰ illis qui per viciatā oziginē ab adam hūanaz naturā acceperūt.vñ pro ista coī corruptione nō pōt vnus solus satisfacere:nec ēt simlr oēs:qz nā excedit ēt illos oēs q nām hūanā hīt:cū ad plures se extendere possit. ¶ Ad qntū dōz ꝙ angelus q̄uis sit hoīe supior q̄tū ad nām:nō tñ q̄tū ad gloriā in qua equales angelis erimus:z iō angelus ad gloriam non pōt humanam naturā reparare.Et ēt cum sit creatura quicḡd pōt deo debet.

¶ Utrū debuerit fieri satisfactio ꝑ passionem xpi.

Ad tertiū sic ꝓcedit.videf ꝙ satisfactio nō debuit fieri ꝑ passionē xpi. minꝰ enim pctm̄ non expiaf per maius:sed magis aggrauaf:sz maiꝰ fuit pctm̄ occidētiuz xpm q̄ comestio pomi vetiti:qua natura hūana corrupta est.ergo corruptio humane nāe non pōt expiari per passionē xpi. ¶ Ꝓ.nihil corporale ē equialēs rei spūali: sed vita xpi quā per passionē xps dedit fuit vita corpalis: g̃ nō fuit sufficiēs ad recōpēsandū vitā spūalē que per peccatū amissa erat. ¶ Ꝓ.pctm̄ ꝑmi hoīs per qō natura hūana corrupta est:fuit pctm̄ supbie:vt in.z.li.dis.zz.dcm̄ est: sed maioz fuit humilitas xpi in assūptiōe humane nāe:qm̄ exinaniuit semetipm̄ formā serui accipiēs:q̄ supbia ade: ergo ex ipsa assumptiōe hūane nature sufficiēter fuit satisfactū ꝑ peccato hoīs:z ita nō fuit ꝑueniēs ꝙ xps pateref. ¶ Ꝓ.Ber.dicit ꝙ vna gutta sanguinis xpi fuit sufficiens ꝑciū nr̄e redēptiōis:sed aligd de sanguie xpi effusuz est in circūcisione:ergo non oportebat ꝙ vlteriꝰ patereꝝ. ¶ Ꝓ. tāta pōt esse ꝓtritio in nobis peccātibꝰ ꝙ totū peccatū dimittit:z q̄tum ad penā z quātū ad culpā:sed in xpo ab instāti sue cōceptionis fuit pfectissima charitas que cōtritioni vim tribuit exprgādi peccatū:ergo xps ab istāti sue ꝓceptiōis sufficiēter satisfecit ꝑ oibꝰ peccatis nr̄is:z ita nō oportuit ꝙ per passionez mortis satisfaceret. ¶ Ꝓ.pena q̄ gs punit q̄titatē accipit q̄tū ad vtutē satisfaciēdi z ex cōditiōe patiētis:sz xps incq̄tū deꝰ est z hō hēt infinitā dignitatē:ergo q̄libet pena quā sustinuit.s.fames fatigatio:z buiusmodi fuit sufficiēs ad satisfaciēdū ꝑ toto hūano genf: ergo non oportuit ꝙ mortē pateref.

¶ Sz cōtra.Heb.y.Decebat eū ꝑpassionē ꝓsumari. ¶ Ꝓ. hō erat debitor mortis:g̃ si debuit ꝑ alyas satisfacere recōpēsādo oportuit ꝙ ipe mortē quā nō debebat exoluere. ¶ Ꝓ.xps nō solū debuit hostē vicere:sz ēt exēplū vincēdi nob dare:g̃ debuit i difficillimiꝫ victor existeref:sz difficillimū ē mortē sustiere:g̃ debuit ꝑ passionē mortl nos libare.

Respondeo dōz ꝙ xpi satisfactio fuit nō ꝑ vno hoīe tm̄:sz ꝑ tota humana nā.vñ duas ꝓditiones ꝓcernere debuit:vt eēt vniuersalis respectu oīum satisfactionum quodāmō.z vt eēt exemplaris oīum satisfactionū pticularium. Utis aūt erat non ꝑ ꝑdicationē de multis:q̄si per multas pticulares satisfactiōes multiplicata:sz hīs vtutē respectu oīum.vñ nō oportebat ꝙ ipe oēs penas que ex pctō quocūq̄ mō ꝓseq̄ possent assumeret in seipo:sz illā ad quā oēs ordinaf.z que ꝓtinet i se vtute oēs penas:q̄uis nō actu. Finis aūt oīuz terribiliū est mors:vt dicit phs.3.Ethi.z iō ꝑ passionē mortis debuit satisfacere. Incq̄tū vo fuit exēplaris respectu nr̄arū satisfactionuz debuit hēre magnitudinē excedētem oēs alias satisfactiones:qz exēplar debet eē pstāti exēplato:z iō ꝼm maximā penarū debuit satisfacere.s.mortez.

Ad primū ergo dōz ꝙ passio xpi nō fuit satisfactoria ex pte occidētiū xpm:sed ex pte ipius patiētis qui ex maxima charitate pati voluit.z scōm hoc fuit deo accepta. ¶ Ad scōm dōm ꝙ vita corporalis christi hēbat quēdā infinitū valorē ex diuinitate ꝓiunctū:inq̄tū nō erat vita puri hoīs:sed dei z hoīs.z iō poterat eē sufficiēs recompēsatio vite spūalis:z ꝑcipue rōne charitatis eximie:ex qua offerebaf. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ in peccato ade non solū fuit superbia:sz delectatio:z iō in satisfactione non solū debuit eē humilitas:qō in icarnatione factuz est:sed etiā acerbitas doloris:qō in passiōe accidit. ¶ Ad qrtum dōm ꝙ q̄uis gutta sanguinis:quaz in circūcisione fudit:eēt sufficiēs ad oēz satisfactionē:ꝓsiderata ꝓditione psone.nō tñ q̄tuz ad genus pene:qz pro morte:ad quā humanum genus obligatuz erat:oportebat ꝙ mortē exoluere. ¶ Ad qntū dōm ꝙ cōtritio nō tantū hēt vim ex charitate:sed etiā ex dolore:z ideo rōne charitatis delet culpē ratione autem doloris computatur in satisfactione pene. ¶ Ad sextum dōum ꝙ alie pene quas christꝰ sustinuit:q̄uis sufficientes essent ad satisfaciendum pro humana natura ꝓsiderata conditione patientis.nō tñ considerato genere pene:qz in penis illis non continebanf oēs alie pene sicut in passione mortis continentur.

¶ Utrum fuerit possibilis alius modus satisfaciendi.

Ad quartū sic ꝓcedit. videf ꝙ alius modus non fuerit possibilis. Heb.y.Decebat eū per passionē ꝓsumari. dic glo. Nisi xpus pateref hō nō redimereꝝ. ¶ Ꝓ.ansel.in li.cur deꝰ hō. Non potuit transire calicē nisi biberet:nō qz mortē vitare negurit:sed qz aliter mūdus saluari nō posset:ergo videf ꝙ alius modus possibilis non fuit. ¶ Ꝓ.minimū iconueniens est deo impossibile:sed inconueniēs est peccatū dimittere sine debita satisfactione:vt dictū est.Cū igit debita satisfactio nō potuerit esse nisi per modū istum:videf ꝙ alius modus possibilis nō fuit. ¶ Ꝓ.fidei nō potest subeē falsuz:sed antiq patres crediderūt christū passuꝝ:g̃ nō potuit aliter esse. ¶ Sed cōtra.Grego.y.li.moza.Qui fecit nos de nihilo reuocare etiam sine morte z passione sua nos potuit. ¶ Ꝓ.

Lu.i. Non erit impossibile apud deuz omne verbū.ergo quocūq̄ alio modo potuisset nos liberare.

¶ Utrum alius modus satisfaciēdi fuisset conuenientior.

Alterius videf ꝙ aliꝰ modus fuisset conueniētior. Si enī xps mortē subysset nālem:nihilominꝰ genꝰ hūanū redēptū fuisset:qz mortē soluisset:quam nō debebat:sed hoc fuisset sine oi pctō alicuiꝰ:g̃ videf ꝙ hic fuisset modus conueniētior:qz vnūqōq̄ tāto ē conueniētiꝰ:q̄to ad ipz paucioza icōueniētia sequunf. ¶ Ꝓ.diabolus nos oino iniuste inuaserat:nec aliqō ius in nobis hēbat.sed nihil est conueniēti q̄ vis vi repellaf:ergo conueniētissimꝰ modus fuisset vt per potētiā nos eriperet a ptāte diaboli:non redimēdo. ¶ Ꝓ.ipse venerat a demonis ptāte hoīez liberare:nō aūt a ptāte hoīs.ergo conueniētiꝰ fuisset ꝙ a demone passus fuisset q̄ ab hoīe. ¶ Ꝓ.xps ad hoc venit vt homines ad se traheret.sed plures euz sequerenf si per viaz deliciarū icessisset q̄ ꝙ p viā passionis de ℔ mūdo exiuit. ergo videf ꝙ ille fuisset conueniētior modus.

¶ Sed ꝓtra.sup illud psal.Et nō ad insipientiā mihi.dicit glo.Nullus conueniētior modus nr̄e redēptiōis fuit q̄ ꝙ hō q ꝑ supbiā ceciderat ꝑ hūilitatez resurgeret. ¶ Ꝓ.optimi ē optia adducere.si igit deꝰ est optimꝰ modū optimū nr̄e liberatiōis possibilis:qz eiꝰ potētia limitata nō est:quē si elegisset conueniētissimꝰ fuisset:nō tñ habuisset rōnē redēptionis:sed liberationis tm̄:qz liberatio nō fuisset facta ꝑ solutionē pretij. Ex pte aūt hoīs nō fuit aliꝰ modus possibilis nisi quē deꝰ ei dedit:qz per se satisfacere nō poterat:sed solū diuino munere.sed ex pte nr̄a simul z deī fuit gdem alius modus possibilis:sed nullus ita conueniens.

Ad primus g̃ dōm ꝙ si hō alio mō liberareꝝ non redimereꝝ:qz redēptio sufficiēter satisfactionē iportat.sz tū alio mō liberari potuit. ¶ Ad scōm dōz ꝙ Ansel.logtur q̄ntū est ex pte nr̄a:supposita dei ordinatione. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ q̄uis sit icōueniēs ex pte nr̄a ꝼm ordinē quē deꝰ posuit:vt peccatū sine satisfactione dimittaf:tū si ipse faceret conueniētissimū eēt:qz ipe sil cū hoc faceret aliquā conueniētiā in re poneret. ¶ Ad qrtum dōm ꝙ fides antiquoꝝ fuit de passione christi futura ꝑsuppositā dei ordinatione ꝙ ita fieret ex cuiꝰ suppositione passio xpi necessitatē hēt vt dictuz est.

Ad secundā qōnē dōm ꝙ q̄tū est ex pte nr̄a ꝑueniētior modus eē n potuit:sz tū deo nō auferē potētia gn potuisset aliū modū cōueniētiorē facisse:cuiꝰ potētia limitata nō ē:sz ℔ eēt sz aliū ordinē rebꝰ

Ad primus g̃ dōm ꝙ christꝰ ꝑ oibꝰ peccatis positum. catis q̄ntū ad sufficiētiā debuit satisfacere nō solū pro originali:sed ēt pro actuali:pro quo ifligit violēta mors.z iō vt sua satisfactio oēz cōpēderet:decēs fuit:vt morte turpissima:q̄ntū ad genꝰ mortiꝫ morereꝝ:vt sic nō solū sub angelis descēderet ꝑ mortē:sz ēt sub hoibꝰ ꝑ genꝰ mortis:q̄ntū ad acerbitatē sil z turpitudinez. Nec peccatū alioꝝ aligd de ꝑueniētia satisfactionis adimit:qz satisfactio nō est ex passione ex pte ifligētiū passionē:sz ex pte patiētis. ¶ Ad scōm dōm ꝙ q̄uis diabolus nos iniuste detineret:tñ nos iuste ab ipo detiebamur eiꝰ tyrānidez ꝓp nr̄az culpā patiētes.vñ ex pte nr̄a fuit ꝓgruū vt satisfaciēdo nos eriperet:vt nō solū ipe iuste nos liberet:qō eēt si violētia ytereꝝ:sz ēt nos iuste liberaremur. ¶ Ad tertiuz dōm ꝙ sicut pctm̄ hoīs fuit cōmissiuz ab hoīe istigāte diabolo:ita ēt ꝑueniēs fuit vt medicina morbo respōderet ꝙ xps occidereꝝ ab hoīe suadēte diabolo. ¶ Ad q̄rtū dōz ꝙ satisfactio debet esse penalis:z iō vt ꝓ nobis satisfaceret oportuit ꝙ in hoc mūdo penas sustineret:z nō delicys yte ret. ¶ Ut dōz ꝙ xps ad ℔ vēit vt a terrenis bonis:ꝑ qbꝰ boies a dō receserāt ad celestia nos reuocaret.z iō decuit vt terrēa bōa abyceret:q̄tenꝰ ea ꝓtēnendi nob exēꝑm daret.

¶ Utrū deus pater filiū tradiderit ad passionem.

Ad quintus sic ꝓcedit videf ꝙ deus pr̄ filiū nō tradiderit ad passionē.maxima enī crudelitas est filiū inocētē tradere.sz xps fuit inocētissimꝰ:cū g̃ crudelitas nō sit in deo:videf ꝙ ipe xpm ad passionē nō tradiderit. ¶ Ꝓ.si pr̄ xpm in mortē tradidit:hoc nō fuit nisi qz christꝰ ex obediētia ad patrē mortuꝰ est.sed qcūq̄ facit aliqd ex obediētia facit ex debito:g̃ christꝰ debitor mortis fuit:z sic nō fuit mors eiꝰ deo gratissima:debitū enī diminuit de gratitudie actꝰ. ¶ Ꝓ.si pater tradidit filiuz:g̃ voluit eū mori.sed hoc ēt voluerūt iudei:ergo ꝓformauerūt voluntatez suā volūtati diuine:z ita nō peccauerūt. ¶ Ꝓ.phs dicit in.6.Ethic.ꝙ ꝓuenire ad bonū finē per mala media est mali ꝓsiliatoris.sed ꝓsiliū diuinū est optimū:ergo si ex ꝓsilio volūtatis pris christꝰ eēt mortuꝰ:nō esset hoc ꝓsiliū explerū mediātibꝰ malis actibꝰ iudeorū:qō tñ falsum est: ergo pater filium ad passionē nō tradidit.

¶ Sed ꝓtra.Ro.8.Proꝓio filio suo non pepcit ꝛc̄. ¶ Ꝓ. oīs pena ē a deo:sz passio xpi q̄dā pena fuit:g̃ fuit a deo.

¶ Utrum passio christi fuerit bona.

Alteriꝰ videf ꝙ passio christi nō fuerit bona:qz ꝼm Boe.cuiꝰ generatio est bona corrꝝptio ē mala.sed generatio christi fuit optima:g̃ passio mortis ipius fuit pessima. ¶ Ꝓ.oē iniustū est malū.sz christꝰ iniuste passus est.i.Pe.y.Tradebat aūt iudicāti se iniuste.g̃ illa passio xpi fuit mala. ¶ Ꝓ.sic eadē mā nō pōt eē in nālibꝰ subꝝ ytarys formis:ita vn̄ actꝰ in moralibꝰ nō pōt eē bonus z malꝰ.sz opꝰ indeoꝝ vt dr̄ in lra fuit passio xpi:g̃ cū opꝰ iudeoꝝ fuerit malū passio christi nō pōt dici bona.

¶ Sed ꝓtra.nihil est deo acceptū nisi bonū.sz mors xpi fuit deo acceptissima:qz ipe tradidit semetipm̄ ꝓ nobis oblationē z hostiā deo i odorē suauitatis.Eph.5.g̃ passio xpi fuit bona. ¶ Ꝓ.oē qō est ex charitate est bonuz.sz xps ex maxima charitate fuit mortuus z passus.g̃ passio sua fuit

Respondeo dōm ad ꝑmā qōnē ꝙ in pas optima. sione xpi fuit tria ꝓsiderare. Unū ex pte patiētis:qz.s. voluntarie passus est ex charitate. Aliud aūt ex pte occidētiū:qui ex iniqua volūtate eū occiderūt. Tertiū est ex pte ipsorū pro qb passus est.s.effectꝰ salutis in toto hūano genere.Et ꝼm hoc triplr deꝰ pater:imo tota trinitas eū tradidit.Uno mō ꝓrdinādo passionē eiꝰ ad salutez hūani generis.Secūdo christo hoi volūtatē dādo z charitatē ex qua pati voluit.Tertio dando ptātē:z nō cohibēdo volūtatē occidētiū:sicut dicit Jo.19. Nō haberes in me potestatē nisi data tibi fuisset desuper.

Ad primus g̃ dōm ꝙ deus pater nō tradidit christō in mortez quasi cogēdo ipm mori:sed dādo ei volūtatez bonā:qua mori vellet.z iō nō segf ꝙ fuerit aliqua crudelitas in deo. ¶ Ad scōm dōm ꝙ christꝰ nō fuit debitor mortis ex necessitate:sed ex charitate ad hoīes;qua hoīs saluté voluit:z ex charitate ad deū:q̄ eiꝰ volūtatē iplere voluit:sic̄ dixit Matℏ.26. Non sic̄ ego volo sz sic̄ tu.z ℔ debitū nō diminuit aligd de gratitudie actꝰ. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ ꝓformitas volūtatis hūane ad diuinā nō est simplr i volēdo qō deꝰ vult:sz i volēdo eodē mō.i.ex charitate sic̄ deꝰ vult:vel ad eundē finē.vel in volēdo id qō deꝰ vult nos velle.z ℔ mō iudei volūtatē suā diuine nō ꝓformauerūt:qz xpm ex negcia occiderūt ad ipediēdā salutez:quā ex eiꝰ ꝓdicatione seq videbāt. ¶ Ad qrtum dicendus ꝙ facere aliquod malū ꝓpter bonum finem consequenduz est mali consiliatoris. sed vti malicia

Universidad de Deusto
Biblioteca

alioꝝ quã ipe nõ facit ad bonũ finẽ boc est sũme sapiẽtie.

Ad secundã qõnẽ dõm ꝙ iudiciũ absolutũ est de re qñ cõsiderat ipa ſm ꝙ est actu in rerũ nã existẽs. ⁊ boc est qñ ꝛsiderat cũ oibꝰ circũstãtys q̃ sunt in ipsa. ſz qñ ꝛsiderat res ſm aliqd qõ in re est sine cõsideratiõe alioꝝ: illud iudiciũ non est de re simplr: sed ſm qd. Si igit ꝛsideret passio ẋi ꝙ est in patiente cũ oibꝰ que circũstãt. s. charitate xpi ⁊ efficacia ipsi⁹: sic est dicẽda simpliciter bona. Si aũt ꝛsideret ſm ꝙ est passio tñ. s. inquã tũ adimit vitã nihil aliud ꝛsiderãdo: sic ẽ malũ in genere mali nature: vñ dicẽda ẽ bona simplr: ⁊ mala ſm quid.

Ad primũ ergo dõz ꝙ passio xpi iꝯtũ ẽ corruptionis inductiua sic ẽ mala: ⁊ boc ẽ ꝛsiderare ipam ſm quid: sed iꝯtũ est passio volita: ⁊ ad humanã salutẽ ordiata: sic est optima. ¶ Ad scõm dõz ꝙ iniuste illata est ex pte occidẽtiũ: sed ex pte ipi⁹ patientis ex iustissima volũtate pcedit. ¶ Ad tertiũ dõm ꝙ opus opans iudeoꝝ est malũ simplr. sed passio q̃ ẽ opꝰ opatũ est qdẽ simplr bona ſm ꝙ est in patiẽte: cuius possit dici mala ſm qd. scõm ꝙ est in actione illoꝝ sic in cã ⁊ ſz ꝙ est corruptiua nãe: ⁊ ita nõ est ponere ɔria circa idez. ¶ Expõ textus.

Quia sic iustitia supat⁹ est diabolus.) Cõtra. iusticia dei nõ põt eẽ sine potẽtia nec eꝰ: dõm ꝙ itelligẽdũ est nõ potẽtia tñ. ſz si ẽt potẽtia tñ diabolũ supasset adhuc eẽt iusticia ex pte dei liberãtis: cuius nõ eẽt ex pte nra. (Peccãtez pcti auctoꝛ ilico iuasit.) Cõtra. Magis peccauit diabolus q̃ hõ: q̃ magis debuit ipe inuadi q̃ hõ. Dõz ꝙ ambos iuasit sentẽtia iudicis ſm culpe modũ ſz boiez iuasit ⁊ pcti auctoꝛ: tũ qz hõ illi se sbdidit: tũ qz hõ ex ordiẽ nãe sub angelis erat. vñ ẽt boi ad exercitiũ dat. (Predestinati tñ effecit salutẽ.) Cõtra. Alig ẽt nõ pdestinati graz accipiũt. Dõz ꝙ logt̃ de salute finali p quã hõ ab oi malo libat. Vic distiguẽdũ e qz pt itelligi ō ope opante ⁊ sic malũ opati sũt. Uꝰ dõz ō ope opato: ⁊ sic bonũ opati st.

¶ Si in christo diuisio fuit in morte aie vel carnis a verbo.

Distinctio. XXI

Post pdicta ꝛsideraduz est vtrũ in morte a ẋbo sit separata aia vl caro. Quidam putauerũt carnẽ sicut ab aia ita a diuinitate i morte fuisse diuisam. Si eni ingunt aia media diuinitas carnẽ sibi vniuit sicut supius ptractũ est: ergo qñ diuisa est caro ab aia: diuisa est ẽt a diuinitate: qz nõ potuit ab aia seiungi: p quã ẋbo erat vnita: gn a ẋbo diuideret. Fuit aũt diuisa i morte ab aia: aliquin vera mors ibi nõ fuisset: qꝛvt ait Aug. mors quã timẽt boies separatio est aie a carne. mors aũt quã nõ timent separatio est aie a deo. Utraq̃ ẋbo diaboli suasionib⁹ boi ꝓpinata est. Si ergo in christo homine vera mors fuit: diuisa est ibi aia: ac per boc diuinitas a carne. Huic sue ꝓbabilitati addunt auctoritatis testimoniũ. Ambro. eniz tractãs de xpi derelictiõe: q i cruce voce magna clamãs dixit. Deꝰ deꝰ meus q̃re me ɔreliqsti. ait. Clamat hõ separatione diuinitatis moꝛitur⁹. Nã cuz diuinitas mortis ẋbi libera sit: vtiq̃ ibi mors eẽ non poterat nisi vita discederet: qz vita diuinitas ẽ. Hic videt tradi ꝙ dinitas separata sit in morte ab boie que nisi discessisset: hõ ille mori nõ posset. Qd illi ad carnẽ referunt: quã dicũt a deo separatã. Quib⁹ ndem⁹ illã separationẽ sic eẽ accipiẽdã sicut itelligit derelictio que illis ẋbis significat Ut qd me derelinqsti. Quõ igit erat derelict⁹ a pre: cũ in cruce se derelictũ clamabat: Nõ recesserat deꝰ ab boie: ita ꝙ cẽt soluta vnio dei ⁊ bois Aliogn fuit qõdam tps qñ xpus adhuc viuꝰ hõ erat: ⁊ nõ deꝰ: qz adhuc viuꝰ se derelictũ clamabat nõ derelinquẽdũ. Si ꝯ illa derelictio vnionis itelligat solo: añ facta fuit solutio dei ⁊ bois q̃ xpus moꝛtuꝰ eẽt. Sed qs ḃ dicet: Fateamur igit deũ quodãmõ illũ boiez in morte deseruisse: qz ptãti psequẽtiũ cũ exposuit ad tps: nõ suã potẽtiã exercendo illũ defendit vt nõ moreret. Sepauit se diuinitas: qz subtraxit ꝓtectionẽ: ſz nõ soluit vnionẽ. Sepauit se fortis vt nõ adesset ad defensionẽ: sed non it⁹ defuit ad vnionẽ. Si nõ ibi cobibuisset potẽtiã ſz exercuisset nõ moreret xpus. Mortuꝰ est xpus dinitate recedẽte. i. effectũ potẽtie i defẽdẽdo nõ exhibẽte. Hic ẽ birc⁹ apopey⁹ qui altero birco imolato in solitudi nẽ mittebat: vt legit in Leuiti. Birci enim duo hũanitas ⁊ dinitas xpi itelligũt. Hũanitate igit imolata diuinitas in solitudinẽ abijt. i. in celuz. vñ Esiti⁹ sup Leuiti. Jn solitudinẽ. i. i celũ ꝛpe passiõis dinitas abijsse dicit: nõ locũ murãs: ſz quodãmõ ẋtutẽ cobibẽs: vt possent ipij ꝛsumere passionẽ. Abijt ꝯ. i. ẋtutez cobibuit: ⁊ porta uit inigtates nras: nõ vt bẽret: ſz vt cõsumeret: Deꝰ eni ignis ꝛsumẽs est. Ex bis satis ondit ꝓmissa ẋba Ambro. sic eẽ accipiẽda vt pdixim⁹.

¶ Alia inducunt auctoritatez.

Ad hoc quoq̃ auctoritatib⁹ innitunt̃ q asserũt diuinitatẽ i morte recessisse ab boie ſz carnẽ. Ait eni athanasi⁹ Maledict⁹ qui totũ boiez; quẽ assũpsit dei fili⁹ de nuo assũptũ vel liberatũ tertia die a mortuis resurrexisse non ꝓfiteꝛ. fiat fiat. Si ingunt denuo assũpt⁹ est hõ i resurrectiõe: quẽ assumpserat in icarnatiõe. deposuit ꝯ eũ in morte. Separata ꝯ fuit dinitas i morte ab hũanitate. Quib⁹ respõdem⁹ ꝙ si bis ẋbis assũptio talis intelligat: que sit ſz vnionẽ: nõ carnẽ tm̃ ſz totũ boiez. i. aiaz ⁊ carnẽ denuo sibi vniuit in resurrectione: qz nõ simpliciter boiem: sed totũ boiez assũptũ dicit. Totũ igit boiem in morte deposuit. i. aiaz ⁊ carnẽ. Sz qs nisi hostis ẋitatis dicat aiam a ẋbo depositã: Et tñ nisi boc fateanꝰ: ꝙ tot⁹ hõ sit assũpt⁹: nõ ꝓpeis facit illa auctoritas: que totũ dicẽ assũptum. sciẽdũ est igit athanasiuz id dixisse ꝛtra illoꝝ ꝓfidiã q resurrectiõez xpi negabãt putãtes morte detineri q sol⁹ iter mortuos liber est. Jõ illũ maledicit q nõ ꝛfiteꝛ totũ boiez denuo assũptũ resurrexisse. i. xpz aiaz corpori denuo ꝛiũxisse: ⁊ in illis duob⁹ denuo ꝛiũctis i resurrectiõe ẋe ſz boiez virisse sic añ mõtẽ. Nã i mõte separata est aia a carne. vñ ẋe dicit xpus mortuus: sed neutrum separatum est a verbo dei.

¶ Astruit carnẽ a ẋbo in morte separatã nõ eẽ.

Sicut augu. sup Jo. docet tractãs illũ ẋbũ. Ego pono aiaz meã vt iterũ sumã eã. Nemo tollit eã a me: ſz pono eã a meipso. Potestatẽ habeo ponẽdi eã: ⁊ iteꝝ sumẽdi eã. Hic aiaz dicit emissaz. a quo emissa ẽ: a seipa ñ ẽ emissa: qz seipsaz nõ posuit. nec ẋbũ aiaz posuit vt carnẽ. Caro. n. aiaz posuit: ſz ptãte i se manẽtis deitatis. Potẽtia ꝯ deitatis aia diuisa ẽ a carne: ſz neutꝝ a ẋbo dei. vñ aug. ẋbũ exquo suscepit hoiem. i. carnez ⁊ aiaz: nũq̃ deposuit aiaz vt eẽt aia a ẋbo separata: sed caro posuit aiaz qñ expirauit: q̃ redeũte surrexit. Mors ꝯ ad tẽpus carnẽ ⁊ aiaz sepauit: ſz neutrũ a ẋbo dei. Caro igit ponit ⁊ sumit aiaz nõ ptãte sua: sed potestate inhabitãtis carnẽ ditatis. Hic euidenter tradit nec aiaz nec carnẽ a ẋbo dei in morte diuisaz: vt aliquo mõ soluta fuerit vnio. vñ aug. ꝛtra felicianũ. Absit: vt sic xpus senserit mortẽ: vt q̃tũ in se ẽ vita vitã pdiderit. Si. n. ḃ ita eẽt vite fons aruisset. Sensit igit morte pticipatõe hũani affect⁹: quẽ spõte susceperat. nõ nãe sue pdidit potẽtiã p quã cũcta viuificat. Sic i sepulchro carnẽ suaz cõmoriẽdo nõ deseruit: sic i utero virgis cõnascẽdo formauit. Mortuꝰ est ꝯ nõ discedẽte vita: sic passus ẽ nõ pẽũte potẽtia. Nemo tollit aiaz ei⁹ ab eo q potestatẽ ḃz ponẽdi ⁊ sumẽdi. Ecce ⁊ hic habes xpz ñ deseruisse carnẽ i morte ⁊ vitã nõ discessisse a mortuo: ⁊ q spõte tradidit spm̃: nõ ali⁹ extorsit. vñ ambro. Emisit xps spm̃: ⁊ tñ q̃si arbiter eruẽdi suspẽdẽdiq̃ corporis emisit spm̃: nõ amisit. Pẽdebat i cruce ⁊ oia cõmouebat. Sz vñ emisit: Ex carne. Quo emisit: ad patrẽ.

¶ Qua ratione dicitur xps mortuus ⁊ passus.

Recedẽte ẋo aia mortua ẽ caro xpi. Et qz caro mortua ẽ mortuꝰ ẽ xps. Sic. n. mortuꝰ dr deꝰ q̃ mortuꝰ ẽ hõ: ita mortuus dr hõ q̃ mortua ẽ caro. Separatio aie mors carnis fuit. Propter carnẽ ꝯ vnitam ẋbo q̃ mortua ẽ dr deꝰ mortuꝰ. ⁊ ꝓpter carnẽ ⁊ aiaz q̃tũq̃ dolorẽ sensit dicit deꝰ passus: cũ diuitas ois doloris expers existeret. Vñ Aug. Verbũ caro fcm̃ ẽ: vt p carnẽ panis celestis ad ifantes trãsiret: ⁊ ſm hoc ipsuz verbũ crucifixũ est. ſz nõ est mutatũ i boiez: hõ in illo mutat⁹ est vt melioꝛ fieret q̃ erat. Per id ꝯ q̃ hõ erat mortuꝰ est deꝰ. ⁊ p id q̃ deꝰ erat homo excitat⁹ est ⁊ resurrexit. Quicqd passus ẽ homo nõ potest dici nõ passus deꝰ: quia deꝰ erat hõ. Quõ potes dicere nõ esse passum iniuriaz si vestis tua ꝛscindat: q̃uis vestis tua nõ sis tu. Multo magis ergo quicqd patitur caro vnita ẋbo debebat dici pati deꝰ: licz verbũ nec mori nec cõrumpi nec mutari potuerit. Sed quicquid hoꝝ passus est in carne passus est Be hoc etiã ambrosi⁹ i tertio libro de spũ sancto ait. Quod verbi caro patiebatur manens in carne ẋbum in se ꝓ corporis assũptiõe referebat vt pati diceret. quia caro patiebat sic scriptũ est: Christo i carne passo Hic docetur qua ratiõe deꝰ vel dei fili⁹ passus vel mortuus dicitur: nõ qz mortem senserit inquãtũ deus est: ſz quia caro ei vnita mortua ẽ. Scõm quam rationem dicit augustinꝰ: Si qs dixerit aut q̃ crediderit filiũ dei deũ passuz: anathema sit. Cuius dicti causaz ex qua itelligẽtia sumẽda est aperiẽs in eodez subdit: Si quis dixerit ꝙ dolorẽ in passiõe sentiebat fili⁹ dei deus ⁊ nõ caro tm̃ cum aia quaz sibi acceperat: anathema sit. sane igit dici potest ꝙ mortuꝰ ẽ deus ⁊ nõ mortuus: passus est dei fili⁹ ⁊ non passus. passa est tertia psona ⁊ non passa. crucifixuz est verbũ ⁊ non crucifixum. ſm alterã naturã passus est: ſz alterã impassibilis. Unde ambrosi⁹. Generalis est ista fides qz christ⁹ dei fili⁹ ⁊ natus ex virgine: quẽ quasi gigantez prophet a describit eo ꝙ bisormis geminecq̃ nãe vnꝰ fit: consors diuinitatis ⁊ corporis. Jdẽ ergo patiebat̃ ⁊ nõ patiebatur: mouebatur ⁊ nõ mouebat̃: sepeliebatur ⁊ nõ sepeliebat̃: resurgebat ⁊ nõ resurgebat: resurgebat ſz carnẽ q̃ mortua fuerat: nõ ſm ẋbũ qõ apud deũ semp mãebat.

¶ Postq̃ determinauit magr̃ de bis q̃ xps cũ humana nã assumpsit. s. gra ⁊ sciẽtia ⁊ defectib⁹: ⁊ de bis que p hũanã nãz opat⁹ est. s. de meritis ipsius: Dic determiat de morte quaz in hũana nã sustinuit. Diuidit aũt bec pars in duas. Primo determinat ea q̃ ad mortẽ xpi ptinẽt. Secũdo ea que ad mortez xpi ꝛsequũt di. zz. ibi. (Dic querit.) Pria diuidit in duas. Primo ingrit vtrũ mors fuerit in xpo ſz sepationẽ deitat⁹ a carne. Secũdo supposito ꝙ nõ: ondit qua rõne xps dicat mortuꝰ ibi. (Recedente vo.) Circa pmũ duo facit. Primo mouet qõnem. Secũdo determiat eã ibi. (Quidã putauerũt.) Et circa boc duo facit. Primo excludit errorẽ. Secũdo vitatẽ ꝛfirmat ibi. (Sicut Aug. sup Jo.) Circa pm̃ duo facit. Primo excludit pbatõez erroris sumptã ex rõne ⁊ auctoritate. Aug. Secũdo pbatiõez sumptam ex auctoritate Athan̄. ibi. (Aly q̃q.) Circa pm̃ tria facit. Prio põit rõnẽ ipaꝝ. 2° auctoritatẽ q̃ vr p eis facere ibi. (Dnic sue pbabilitati.) 3° soluit ibi. (Quibus

Universidad de Deusto
Biblioteca

respõdem⁹.) (Aly quoq;) Vic tria facit. ℣rio põit obo/
nẽ ex auctoritate athanasij. Secũdo ostẽdit q illa aucto/
ritas nõ facit p̃o eis ibi. (Quibus respõdem⁹.) ℨ auctо/
ritatem athanasij exponit ibi: (Sciendum est igit̃.) Vic
est duplex questio. ℣prima de morte christi. Secunda de
resurrectione eius. Questio. I.

Circa p̃mũ q̃runt̃ tria. ℣rio vtr̃ i morte
xp̃i fuerit separata deitas ab hũanitate. Secundo vtr̃ corp⁹ xp̃i fuerit dissolutũ
vel icineratũ. Tertio vtr̃ debeat simplr̃ ꝛce
di q xp̃s vel filius dei sit mortuus.

(Utrum in morte xp̃i deitas a carne separata sit.

Ad primus sic ꝓcedit̃. vr̃ q in morte
xp̃i deitas a carne separata
sit. ℣remoto enim medio separant̃ extrema q̃ per
mediũ coniugunt̃. sed sicut in. ℨ. di. dictus est:
diuinitas coniungebat̃ carni mediante aĩa: q̃
separata anima a carne separabat̃ etiam diuinitas. (℣.
sicut in. ℨ. di. dictus est: corp⁹ insensibile nõ est assumptibi
le. sed separata aĩa caro remanet quoddaꝫ corp⁹ isensibi
le: ergo nõ potuit remãere deitati vnita: cũ nihil possit eẽ
vnitũ: qđ nõ est assumptibile. (℣. nulla res est mortua
que habet in se vitã. sz si deitas i morte a carne separata nõ
fuisset: habuisset i se vitã: que etiã est fons indeficiẽs vite:
ergo mortua nõ fuisset. (℣. vnio bũane nãe ad diuinaz
est per gr̃az. sed corp⁹ nõ est ꝯpax gratie nisi mediãte aĩa:
ergo corpus separata aĩa nõ potest remãere deitati vnitus.
(Sed ↄtra. filius dicitur iacuisse in sepulchro: aĩs de hoc
nõ esset fides: que hz obiectũ veritatẽ increatã. sz hoc nõ
dicit̃ nisi quia corp⁹ in sepulchro fuit: g̃ deitas a corpe se/
pata nõ fuit. (℣. Leo papa dicit. Tanta fuit vnio dei et
hois: vt nec supplicio posset diminui: nec morte distingui.
sed supplicium pati ꝛ mori corporis est: ergo corp⁹ in mor/
te a diuinitate non est separatum.

(Utrum deitas separata sit ab anima.

Alterius videt̃ q deitas sit separata ab aĩa. vtraq;z. n.
mors vt dr̃ in littera. s. qua separat̃ corp⁹
ab aĩa: ꝛ qua sepat̃ aĩa a deo. diaboli suasu homi ꝓpinata
est. sed xp̃s in se accepit mortẽ: qua separat̃ corp⁹ ab aĩa: vt
a nobis excluderet qđ suasu demonis in nobis deuenit: g̃
simpliciter debuit pati mortez que est separatio anime a
deitate. (℣. quicũq; deponit aliquid: illud a se separat.
sed filius dei dicit de seipso. Joan. io. Ego pono animã meã.
ergo eã a se separauit. (℣. sicut supra. di. 5. dcm̃ est: vniẽs
est vnitum: sicut ratione vnionis deus est homo. si igit̃ aĩa
esset deo vnita post mortẽ: posset dici q deus esset anima.
(℣. ratione vnionis dei ad hominẽ est cõmũicatio idio/
matũ: vt dicit Damascenus. sed anime idiomata nõ dicũ/
tur de filio dei. nõ eni potest dici q filius dei sit forma cor/
poris. ergo nõ remanet post mortem anima verbo vnita.
(℣. si eẽt verbũ vnitũ anime ꝛ corpori: cum illa sint ad/
inuicẽ diuisa: essent due vniones verbi ad illa duo. sed añ
mortẽ erat tm̃ vna vnio: ergo aliq̃ vnio facta est de nouo
in morte xp̃i: qđ est in cõueniẽs. (℣. aĩa ꝛ corp⁹ separata
fuerũt duo qđ. si g̃ verbũ vtriq; vnitũ remãsit: videt̃ q
fuerũt duo vel tria christus in morte: qz vniens est vnitũ.
(Sed cõtra. maior est coniũctio anime ad deum per vnio
nem in persona: q̃ que est per fruitionem. sed anima deo
coniũcta per fruitionẽ nunq̃z ab ipso separat̃: ergo multo
minus coniuncta ei per vniones in ꝑsona. (℣. filius dei
dicitur descendisse ad inferos. sed hoc nõ cõuenit sibi nisi
rõne aĩe: ergo filius dei post mortez habuit aĩaz sibi vnitã.

Respõdeo dicẽdũ ad ꝑmã qõnẽ q corp⁹ christi in
morte nõ fuit separatũ a deitate. Cuius
ratio ex tribus accipi potest. ℣primo ex parte dei: qz cum
sit imutabilis ei qđ ꝓfecte sibi coniunctũ est: incõmutabi/
litatem ꝓestat: vt s. imutabiliter ei adhereat. Secũdo ex
parte ipsius assumpti: quia per mortem: quã ex obediẽtia
patris sustinuit: nõ debuit suam dignitatem amittere: sed
magis clarificare. Tertio ex fine assũptionis: qz ea q̃ post
mortem ipsius circa ipsum acta sunt: salutaria nobis non
fuissent nisi deitas adiuncta esset.

Ad primum ergo dõm q sic̃ supra. dis. z. dcm̃ est:
anima q̃ntũ ad vnibilitatẽ corporis
est mediũ necessitatis: qz corp⁹ nõ eẽt vnibile nisi in q̃ntũ
est aiatũ. sed q̃ntũ ad vnionẽ in actu est mediũ ↄgruẽtie:
quo remoto nõ necessario vnio tolliꝛ: vt supra. z. dis. dcm̃
est. ꝛ ideo quia separata anima a corpore adhuc remansit in
corpore ordo ad animã: ꝛ vnibile remãsit ꝛ vnitus. (Ad
secũdum dõm q q̃uis esset actu insensibile: tm̃ hoc habebat
supra alia corpora insensibilia: q inerat ei ordo ad animã
humanã. (Ad tertiũ dõm q deitas nõ potest esse forma
corporis. Ad hoc aũt q corp⁹ sit viuus oportet q sit aliqd
viuificãs formaliter. (Ad quartũ dõm q corp⁹ non est
susceptiuũ gr̃e habitualis: qz illa ordinat̃ ad act⁹ spũales:
qui nõ põt corpori cõicari. hec aũt gratia est mediũ ↄgruẽ/
tie ad vnionẽ ex pte aĩe. sz gr̃a vniõis q̃ est ipa vnio gratis
facta põt eẽ in corpore: qz ista gratia ordinat ad eẽ in ꝑsona
diuina: cuius particeps est corp⁹ sicut ꝛ aĩa: ideo ẽt corpus
põt remanere vnitũ aĩa separata: in quo etiã manet aliquis
ordo ad gloriã: ex eo q fuit instrumẽtũ aĩe habẽtis gr̃am:
vt dcm̃ est: vt sic etiam habitualis gratia quodãmodo in
corpus redundet: vt supra. dis. 13. dictum est.

Ad secundũ qõnem dõz q ꝓpter easdẽ rationes.
aĩa a verbo in morte xp̃i separata nõ
fuit: ꝛ adhuc ampli⁹ iquantũ aĩa ĩmediati⁹ ꝛ plribus mo/
dis verbo vnitur q̃ corpus.

Ad primus ergo dõm q mors aĩe est ꝑm sepatio/
nẽ aĩe a deo p ꝓpter̃ opposita cõiunctiõi q̃ est p charitatẽ
quã mortẽ xp̃s assũere nõ decuit: sic̃ nec ꝓpter̃: vt supra. di.
15. dcm̃ est. ꝛ iõ hec rõ nõ est ad ꝓpositũ. qz ẽt si eẽt sepatio
ꝑfecta aĩe a vbo q̃tũ ad ↄiũctionẽ q̃ ẽ in ꝑsona: adhuc aĩa
nõ eẽt mortua: sz vita: iq̃tũ remãeret deo p charitatẽ ↄiũ
cta. (Ad z^m dõz q fili⁹ dei dr̃ aĩaz põere: nõ qdẽ a se: sz a
carne: a q̃ in morte sepata fuit. (Ad 3^m dõm q aĩa nõ no/
miat ꝑsonã sz ptẽ nãe. vñ aĩa nõ est vnita vbo: sic̃ iportans
id in q̃ fcã est vnio: sic̃ est de ℬ noie hõ. ꝛ iõ non põt dici q
fili⁹ dei sit aĩa: sic̃ põt dici q sit hõ ꝑm q ẽ hũs aĩaz. (Ad
4^m dõz q sic̃ ea q̃ dicũt ẽ nã hũana ℨ rõnẽ nãe nõ põt ꝑ/
dicari de filio dei: vt qđ dr̃ esse cõis xp̃o ꝛ aliys hoib⁹: ita ẽt
ea q̃ ꝑdicat̃ ẽ aĩa xp̃i in q̃ntũ est ps nãe: nõ põt dici de filio
dei: sic̃ q ẽ fõma vel aligd hõ. Ea aũt q̃ ꝑdicat̃ ẽ ipa in q̃ntũ
est gd sbsistẽs põt ẽ filio dei ꝑdicari: sic̃ q defẽdit ad ifer/
ros: ꝛ alia hõ. (Ad 5^m dõz q sic̃ supra. di. 8. dcm̃ ẽ: relatio/
nes ℨ rẽ multiplicãt ℨ multiplicatõez illoꝝ supra q̃ fũdãt
relatões. vñ ↄtigit q relatio ex pte vni⁹ extremi est vna q̃
ex pte alteri⁹ multiplicat̃: sic̃ de illo q vna paternitate ad
multos filios referꝛ: q ad ipz multis filiatiõib⁹ referũr. ita
ẽt est hoc: qz ex pte ipsi⁹ filij dei est vna tm̃: q̃uis nõ sit ex
pte ipi⁹ relatio realis sed rõnis tm̃. Ex pte aũt assũptoꝝ q̃
diuisa sũt: sũt due vniões i actu p⁹ morte. añ aũt erat vna
i actu ꝛ mꝛe i po⁹. vñ nõ oz q aliq̃ vnio fiat ibi ẽ nouo: sic̃
nec in diuisiõe ↄtiui fit aligd de nouo: inq̃tũ id qđ p⁹ erat
multa potẽtia: vnũ actu: fit actu plura. (Ad 6^m dõz q sic̃
bũana nã nõ est ꝓpostasis in xp̃o: q̃uis possit dici singula/
re ꝛ idiuiduũ: vt supra. dis. 6. dcm̃ est. ita ẽt aĩa ꝛ cõp⁹ nõ sũt
due cõplete ꝓpostase: sz vnite vni ꝓpostasi filij dei: q̃uis
possint dici duo singlaria vl duo idiuidua. sz ñ segr̃ ex ℬ q
xp̃s sit duo: qz neutꝛ illoꝝ de xp̃o ꝑdicat̃ vel de filio dei.

(Utrum corpus xp̃i post mortẽ debuerit dissolui,

tina eẽntia sit mortua: g̃ ñ debz dici q fili⁹ dei sit mortu⁹.
(℣. ↄtradictoria nõ sũt vã õ eodẽ. sz de filio dei vẽ dr̃ q
est imortal: ꝛ ꝑ ꝑsequẽs nõ est mortu⁹: ergo nõ põt dici q
fuerit mortu⁹. (℣. illõ qđ est partis nõ ꝑdicat̃ de toto. sz
mors ẽ corpis a q̃ aĩa sepat̃: g̃ vr̃ q xp̃s ñ possit dici mort⁹
(Sed cõtra est qđ dicit̃ in simbolo. Crucifixus mortuus
ꝛ sepultus. (℣. nullus bõ dicit̃ mortu⁹ nisi ex eo q aĩa
ei⁹ a corpore sepata est. sed aĩa xp̃i est a corpe sepata. ergo
ipse est mortuus. (℣. sicut supra dcm̃ est redemptio nõ
potuit ↄueniẽter fieri nisi ꝑ mortẽ filij dei: ergo si ipse nõ
est mortu⁹: vr̃ q nõ sim⁹ adhuc redẽpti: qđ est hereticuz.

Respondeo dõz q sicut supra. di. xi. dictũ est: ea q̃
solũ ad naturaz ptinent simplr̃ ꝛ sine
determinatiõe de xp̃o dici pñt. mors aũt in nobis est ꝑm
sepationẽ aĩe a corpe. ꝛ passio est ꝑm lesionẽ corpis: vel ẽt
ꝑm imutationez aĩe q̃ sunt ptes hũane nature. ꝛ ideo sim/
pliciter ꝛcedẽdũ est q christus mortuus est ꝛ passus.

Ad primus ergo dõz q nõ est ibi aliq̃ repugnãtia
itellectuũ: qz mõs cũ sit ↄditio nature
referꝛ ad hũanã: vñ nõ opponit̃ dine vite. (Ad z^m dõm
q nomẽ creature nõ magis se hz ad nãm q̃ ad ꝑsonã. ꝛ iõ
non põt dici simpliciter rõne nãe sicut supra dcm̃ est: ꝑci/
pue cũ creatio respiciat eẽ qđ magis videt̃ ptinere ad ꝯpo/
situ q̃ ad naturam. ꝛ iõ qđ magis vel min⁹ ad defectũ
ptineat nõ facit ad ꝓpositũ. (Ad tertiũ dicẽdũ q vnio
nõ est facta in natura sz in ꝑsona. ꝛ iõ ea q̃ sunt nature pñt
ꝑdicari de ꝑsona: nõ aũt de alia natura. (Ad q̃rtũ dõm
q hec est simplr̃ vã. Fili⁹ dei vel xp̃s ẽ imortalis: ꝛ silr fili⁹
dei est mortu⁹: qz ea q̃ sũt ptriusq; nature pñt affirmari de
ꝑsona. Sz tm̃ hec. Xp̃s nõ est mortu⁹. est vã ꝑm qđ: ꝛ falsa
simplr̃: qz ad veritatẽ affirmatiue sufficit q ꝑm aliqẽ na
turã ↄueniat. qđ de ꝑsona dicit̃. sed ad vitatẽ negatiue oz
q ꝑm neutrã ↄueniat. Vñ hec est falsa simplr̃. Xp̃s nõ est
aĩal: ꝛ vã ꝑm qđ. ſ. ꝑm diuinã. nõ est aũt incõueniẽs q vnũ
cõtradictoriozꝝ dicat̃ de aliquo simplr̃: ꝛ alterum ꝑm qđ.
(Ad 5^m dõz q ea q̃ sũt ptis tm̃ ꝛ pti nata ↄuenire dicũt
de tota rõne pt⁹. sic̃ bõ dr̃ crisp⁹ ꝓpter capillos: ꝛ ita mors
q̃ est ↄditio corpis de ꝑsona põt ꝑdicari. Tm̃ sciẽdũ est q
sicut generari est cõpositi ꝛ corrupi: q̃uis subiectũ ge/
nerationis ꝛ corruptõis sit materia. Questio. II.

Deinde q̃rit̃ ℬ resurrectione xp̃i. Et circa
ℬ grũt̃ q̃tuoꝛ. ℣primo ℬ necẽsitate
resurrectionis. Scõo de tpe. 3° de argumẽt⁹ re
surrectionis i cõi. Quarto de eis in speciali.

(Utrum necesse fuerit xp̃s resurgere.

Ad primus sic ꝓceditur. vr̃ q nõ fuerit
necariũ xp̃s resurgere: qz sic̃
dicit Damas. resurrectio ẽ ei⁹ qđ cecidit: ꝛ dis/
solutũ ẽ iterata surrectio. sz xp̃s nõ cecidit ꝑ
ꝑpetũ: nec ei⁹ corp⁹ dissolutus est. ergo non de/
betur ei resurrectio. (℣. Aug. dicit q per verbũ dei fit
resurrectio aĩaꝝ. ꝑ vbũ incarnatũ fit resurrectio corporꝝ.
sed vbũ caro factũ est in ĩcarnatiõe: g̃ nõ fuit necia resur/
rectio nec̃ ad resurrectiõez corporꝝ: nec̃ ad resurrectõez
aĩaꝝ. (℣. post vltimaz ↄsũmationẽ nõ est aligd necẽsz.
sz vltima ↄsummatio facta est in passione: qz tũc dixit cõ/
summatũ est. Jo. 19. ergo non oportuit q postea resurge/
ret. (℣. ad hoc xp̃s humanã naturã assumpsit vt ipsam
restauraret. sz plena restauratio facta est in passione: qz ꝛ
ianua aperta est ꝛ liberati sumus a petõ pena ꝛ seruitute
diaboli: ergo nõ oportuit vt iterato corpus assumeret.

(Sz ↄ. i. Chozint. 15. Si xp̃s nõ resurrexit inanis est fides
nra. sz sine fide nõ iustificamur: ergo necessariũ fuit xp̃m
resurgere. (℣reterea. Hze. dicit q vitam nostram resur
gendo reparauit: ergo necessarium fuit q xp̃s resurgeret.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Respondeo dicēduz ꝙ necessitas resurrectiōis xp̄i ex trib⁹ apparet. Primo ex ipa ꝺditiōe nāe assūpte. Alia. n. ꝛ corp⁹ sunt ptes hūane nāe: ois aūt ps est impfecta respectu toti⁹: vt p3 p pᵇm in. 3. phisi. vñ nec corpi sine aia nec aie sine corpe ineſt ois pfectio: quā nata sūt habere. Et qz nāe assumpte debebaſ ois pfectio: quaz ꝺtigit in natura repire: nō ei debebaſ ꝙ corp⁹ aie semp eēt ꝺiūctū: ꝙ aūt ad ips separata fuerūt: B fuit ꝓpter necitatez nr̄e redēptiōis. Secūdo ex merito passiōis ei⁹: qz ex humilitate passiōis meruit gloriā resurrectiōis. 3° ex pte nr̄a: vt. s. in capite g̃l⁹ resurrectio inchoareſ: q̃ in membris futura erat. Et iterū vt illis q sunt in patria nō solū sit glia ō vīsione diuinitatis: sz ēt de vīsione hūanitatis glificate in xp̄o: q̃ntū ad corp⁹. ꝛ q̃ntū ad animaz.

Ad primuz igit dōz ꝙ illa diffinitio est resurrectionis fm ꝙ in alys boib⁹ inuenit. Sed resurrectio xp̄i pōt sic ꝓpe diffiniri. Resurrectio ē corpis fci incorruptibil⁹ ad aiaz iterata ynio. ¶ Uel pōt dici ꝙ q̃uis xp̄s nō ceciderit p pctm: cecidit tn̄ a vita nāe p mōtē. ꝛ cōp⁹ q̃uis nō sit dissolutū p̄ cicatriōez: ē tn̄ fcā dissolo corporis ꝛ aie. ¶ Ad 2ᵐ dōz ꝙ ybū caro factū est ꝓpria dispositio ad resurrectionē nr̄az: sz ybū caro fcm̄ ē ꝛ a morte resurgēs. ¶ Ad 3ᵐ dōz ꝙ in morte xp̄i fcā est ꝺsūmatio oiuz eox q̃ exigebanſ ad satisfactionē: q̃ gdē p resurrectionem nō est fcā: sz magis noue vite inchoatio. ¶ Ad 4ᵐ dōm ꝙ q̃uis xp̄s naturaz nr̄am ad hoc assumpsit vt eā repararet: nō tn̄ segtur ꝙ repata natura debeat eā vel aliquā ei⁹ ptē abuscere: sz magis ꝓpetuo tenere: sic̄ ꝓpetua ē reintegratio fcā nā. ¶ Uel dicēdū ꝙ q̃uis p passionē ꝓpe loquendo sit fcā repatio q̃ntū ad amotionē mali: tn̄ per resurrectionez oportuit ꝙ cōsummareſ q̃ntū ad pfectionē in bono.

¶ Utr̄ xp̄s debuerit tertia die resurgere.

A D secunduz sic ꝓcedit. videtur ꝙ xp̄s nō debuit 3ª die resurgere. Caput enim ē ꝺsortme mēbris in nā. sz p resurrectionē natura repaſ q̃ntū ad passibilitatē ꝛ mortalitatē: g̃ xp̄s debuit sil'cuz alys resurgere: ꝛ nō tertia die. ¶ P. vt dicit glo. Debꝛ. xi. ad B est dilata resurrectio oiuz in finē mūdi vt sil' resurgētib⁹ sit maⁱ⁹ gaudiū sz de resurrectiōe nulli⁹ sci est tantū gaudiuz sicut de resurrectiōe xp̄i: g̃ ēt ipse debuit vsq; ad finem mūdi suā resurrectionē differre: ꝛ nō tertia die resurgere. ¶ P. sepatio aie a corpore in xp̄o nō fuit facta nisi ꝓpter redēptionē hūane nature: sz in istāti mortis redēptio soluto ꝑcio cōpleta est: g̃ debuit statiz resurgere. ¶ P. plus ꝺferēdū fuit xp̄o q̃ alicui alteri boi. sz gdā boies q viui inueniēt in fine mūdi: stati post mortē resurgēt: g̃ m⁹to magis xp̄s resurgere debuit statim: ꝛ nō in 3ᵐ diē resurrectiōez differre. ¶ P. Matth. 12. dns dicit: Sicut fuit ionas in ventre ceti sic erit fili⁹ hois in corde terre. sz nō fuit i corde terre nisi q̃diu fuit mortu⁹: ergo trib⁹ dieb⁹ ꝛ trib⁹ noctib⁹ mortu⁹ fuit: ergo nō resurrexit tertia die: sz magis q̃rta vel gnta. ¶ nox ꝺ diē dicit. sz Hzego. vī dicere in omel. pasce xp̄s de nocte resurrexisse: sic̄ sampson de nocte portas gaze tulit: g̃ xp̄s nō resurrexit tertia die: imo magis 2ª nocte. ¶ Sz ꝺ. in simbolo dicit. Resurrexit tertia die fz scripturas. ¶ P. Ro. 6. dicit glo. Quieuit in sepulchro vna die ꝛ duab⁹ noctib⁹: qz nr̄am duplicē vetustatē sua simpla ꝺsūpsit: ergo tertia die resurrexit. ¶ P. ꝙueniēs erat vt vitas mortis nobis māifestareſ. sed in ore duox vel triū testiū stat oē ybū: ergo conueniēs fuit vt tertia die resurgeret.

Respondeo dōz ꝙ sic̄ dcm̄ ē xp̄s nō sustinuit mortē: qz debitor mortis eēt: sz vt mortē nr̄az sua morte destrueret. Ad B aūt ꝙ mors nr̄a destrueret duo regrebanſ. ynū. s. vt ipse nō debitor mortis mortē quā nos debebamus pro nobis solueret. Aliud est: vt nos virtutem mortis ipsius cognosceremus: vt per fidez mortis virt⁹ mortis in nobis effectū haberet. vñ nō oportuit ꝙ morte detineret nisi q̃ntū ꝺgruebat ad ostēdēdā mortē vitatē: q̃ sufficiēter māifestata fuit ꝛ ꝺgruēter p B ꝙ 3ª die resurrexit. tū qz sua morte duas nr̄as mortes destruxit: vt tāgit glo. inducta. tū qz ꝺfirmatio q̃ fit p testes ternario tempe stiū approbaſ. tuz qz pfectio in ternario ꝺsistit: vt dicit in p̄. de ce. ꝛ mū. alias et iā ꝺgruētias nō difficile est assignare.

Ad primuz g̃ dōm ꝙ aly boies debitores mortis erāt: ꝛ mors i eis nō fuit ex necessitate finis: sz ex necessitate culpe. nō aūt sic est in xp̄o: ꝛ ideo nō oportuit ꝙ xp̄i resurrectio vsq; in finē mundi differretur. ¶ Uel dōz ꝙ illō qō est vltimū in opatōe oz eē p̄ᵐ in intentione: vñ opz ꝙ resurrectionē quā in fine mūdi ꝺsequmur p̄mo intendam⁹. intētio aūt ꝛ dirigit ꝛ excitat ꝛ roborat ex inspectiōe alicui⁹ exēplaris in quo finis fz rez ꝓcedat: vñ sicut intētio nr̄a q̃ intēdim⁹ in gloriā aie: excitatur ex inspectione diuine glie: q̃ est exemplar nr̄e future bītudinis: ita oportuit ꝙ glia resurrectionis in aliquo exēplari nobis ꝓponeret: ad cui⁹ ꝺformitatē tēderem⁹. ꝛ B est resurrectio xp̄i. vñ dicit ꝓbil. 3. Reformabit corp⁹ būilitatis sue configuratū corpori rc̄. ¶ Ad 2ᵐ dōz ꝙ gaudiū de resurrectōe xp̄i mouet vt exēplar ex quo dirigimur i finē. nō aūt ita est de alys scis: ꝛ iō nō est sil'e de xp̄o ꝛ de illis. ¶ Ad 3ᵐ dōm ꝙ nō solū oportebat ꝙ p mortē fieret redēptio. sz ad B ꝙ redēptiōis ei⁹ ꝓticipes essem⁹ oportuit vt vitas mortis nobis ostēderet. ꝛ B nō fuisset si statim post mortē resurrexisset. ¶ Ad 4ᵐ dōz ꝙ mortis alioz bonuz cognitio nō est nobis necessaria ad salutem: sicut fides de morte xp̄i. ꝛ ideo resurrectio ñ est simil' de ipso ꝛ de illis: ꝙ viui inuenienſ in fine mūdi. ¶ Ad 5ᵐ dōz ꝙ dies: vt in. 2. li. di. 12. dcm̄ est: diuersis modis accipit. Aliqñ enī pro die nāli q̃ ꝛtinet spaciū. 24. horarū: vñ includit diē ꝛ noctez. Aliqñ aūt ꝓ die artificiali: sic xp̄s fuit mortu⁹ vna die integra. s. die sabati ꝛ duab⁹ integris noctib⁹. s. ꝓcedēte diē sabbati ꝛ sequenti: ꝛ adhuc plus p q̃ndaz ptē sexte ferie. ꝛ sic loquit glo. Ro. 6. Si aūt loq̃mur de die nāli: sic accipiēdo ptē ꝓ toto fuit mortu⁹ trib⁹ dieb⁹ ꝛ trib⁹ noctib⁹. illa. n. ps diei passiōis xp̄i a nona: ꝛ deīceps cōputaſ ꝓ tota die nāli cui⁹ ē pars: vñ ꝓputaſ ꝓ vna die artificiali ꝛ ꝓ vna nocte. sil'r nox p⁹ sabbatū ꝓputaſ ꝓ tota die nāli sequēte: ꝛ sic cōputaſ ꝓ vna die ꝛ vna nocte artificiali: g̃b⁹ si ꝺiūgaſ vna dies integra. s. dies sabbati: ꝛ vna nox integra. s. nox ꝓcedēs: inueniſ ꝙ xp̄s fuit mortu⁹ trib⁹ dieb⁹ ꝛ tribus noctibus. ¶ Ad 6ᵐ dicendū ꝙ xp̄s creditur resurrexisse i sepulchro quando adhuc est lux tenebris pmixta. ꝛ ideo aliquando dicitur resurrexisse in die: ꝛ aliquando in nocte.

¶ Utr̄ xp̄s debuerit ꝓbare resurrectionē suā argumētis.

A D tertiū sic ꝓcedit. dī ꝙ xp̄s resurrectionez suā argumētis ꝓbare nō ꝺbuit. Ambro. n. dic. Tolle argumēta vbi fides q̃rit. sz de resurrectiōe q̃rit fides. g̃ argumenta fieri ad resurrectionē nō debēt. ¶ P. aut argumenta illa fuerunt sufficiētia ad ꝓbāduz resurrectionem aut nō. si nō: hoc videt in impfectionem inducētis argumenta redundare. Si aūt fuerunt sufficiētia ꝛ argumētū sufficiens facit sciaz vel agnitionē q̃ nō stat sil'cū fide que est de nō apparētib⁹: videt ꝙ euacuauerūt fidē: ꝛ abstulerūt meritū ei⁹. ¶ P. sic̄ est fides de resurrectione: ita ꝛ de alys articulis. sed ad alios articulos nō induxit aliq̃ argumēta ꝓbātia: ergo neq; ad resurrectionē iducere debuit. ¶ P. argumēta ex quib⁹ contrarium videt sequi potius ꝺfundūt intellectū q̃ elucidāt. sz in argumētis a xp̄o ostensis q̃si cōtraria innuebāſ. ꝙ hoc eniz ꝙ comedit ostendebat in se aīalē vitā. ꝙ B aūt ꝙ ianuis clausis itranit ostēdit spūalē vitā. g̃ vī ꝙ arg⁹ icōgruēter adducta fuerint. ¶ P. sicut subtilitas ē de glia resurrectōis: ita ꝛ claritas: sz xp̄s gloziā resurrectiōis solū p subtilitatē ꝓbauit: q̃ intrauit ad discipulos ianuis clausis: g̃ vī qō isufficiēter ostēderit. ¶ Sz ꝺ. ē qō dī Act. i. Prebuit seip̄z viuū post passionē suā in multis argumētis. ¶ P. apl̄s debebāt esse testes resurrectiōis: sz nullus pōt eē testis idone⁹ eox de glb⁹ certitudinē p visuz ꝛ auditū nō bz: g̃ vī ꝙ ipse eis arg⁹ ꝓbere debuit glb⁹ certificarenſ de sua resurrectiōe. ¶ P. magis necessariū erat ꝙ apl̄s haberēt fidē de resurrectiōe q̃ aly boies: q: ipsi erāt q fidē ꝓdicare debebāt: sz alys boib⁹ facta ē fides de resurrectiōe xp̄i p argumenta miraculox. Marci. vlt. Sermonē ꝺfirmāte seq̃ntib⁹ signis. g̃ apl̄is p argumēta aliq̃ fides de resurrectiōe fieri debuit.

Respondeo dōz ꝙ sic̄ dic Dio. i. c. ce. ie. lumē diuinū nō recipit in nobis nisi fz nr̄az p portionē. fides aūt causaſ in nobis ex influētia diuini luminis: ꝛ iō oz ꝙ ill⁹ stud diuinū lumē fz nostrā ꝓportionē in nobis recipiaſ. Cognitio aūt nr̄a nāliter ex sensu oritur: ꝛ p̄ncipia rōnis ꝓcedit. vñ lz illa q̃ fides tenet sint supra rōnez ꝛ sensuz: inq̃ntū sunt fidei subiecta: rōne cui⁹ exigit ad eox cognitionē q ifūdaſ alti⁹ lumē fidei. s. tn̄ ex pte nr̄a fuerūt aliq̃ adminicula fidei exhibēda. Attendit aūt triplex gradus in credēdo. Prim⁹ ē vt aliqs rōnē trāsc̄dēs bis q̃ nō videt nec sensu nec rōne assentire paratⁱ⁹ sit: ꝛ sic adminiculanſ fidei miracula q̃ ex eo ꝙ humana rōne nō ꝓbebāt ostēdūt aliqd supra rōnē eē ei incōprehēsibile. Secūdus gradus ē vt boi ea q̃ credēda sunt determinenſ. Et qz fides nō initiaſ nisi vitati p̄ne: inde ē ꝙ q̃ntū ad B adminiculatur fidei auctoritas: p quā ostēdit diuinit⁹ eē dictum Tertius gradus ē vt fidē quā bz alys testificeſ: ꝛ quātum ad B regit sensibilis cognitio eox q̃ testificanda sunt: alⁱs nō eēt idoneū testimoniū. Primū gradū ascēdūt q de nono ad fidē ꝓuertunt. ꝛ iō signa ifidelib⁹ data sūt. i. Cor. 14. Sc̄z aūt gradū ascēdūt q in fide istruēdi sunt: ꝛ iō eis ex auctoritate fides ꝺfirmaſ: sz apl̄i testes fuerunt fidei: ꝛ iō pri⁹ inducti sunt ad credēduz p miracula: sic̄ dī Jo. 2. Doc initiū signox rc̄. postea istructi sūt p auctoritatē: vt p3 i discipulis cuntib⁹ in emaus. Lu. vl. Et deide p visibiles apparitiōes idonei testes effecti sunt. i. Jo. i. Qō vidim⁹ ꝛ auditim⁹. Sz qz ad resurrectionē cū sit q̃dā mutatio exigit ꝙ idē sit qō de vno extremo ad aliud trāsiuit: iō dns duo p apparitiōes ꝓbare voluit. i. idētitatē resurgētis: ꝛ conditionē resurrectiōis. Cōditionē aūt resurrectiōis ꝓbauit q̃ntū ad tria. s. q̃ntū ad veritatē vite ꝙ boc ꝙ cū eis locut⁹ ē. Sil'r quātū ad veritatē corpis: p B ꝙ eis se palpabilē ꝓbuit: ꝛ q̃ntū ad gloriā p B ꝙ ianuis clausis itrauerit. Idētitatē aūt ꝓbauit. Et q̃ntū ad nāz p B ꝙ cōedit: ꝛ q̃ntū ad pfectionā p boc ꝙ se eis visibilē ꝓbuit i eadē effigie in q̃ pri⁹ eū soliti erāt videre: ꝛ q̃ntū ad accītia p B ꝙ eis cicatrices ostēdit.

Ad primuz g̃ dōz ꝙ itētio Ambr. ē dicere ꝙ fides nō assentit alicui vel dissentit pp argumēta: sz pp veritatē p̄mā: nō aūt gn possint induci admiculātia fidei arg⁹. ¶ Ad 2ᵐ dōz ꝙ argumēta illa sufficienter ꝓbabāt illud ad qō ꝓbādū iducebanſ: vt dictū ē: sz fides nō est directe de illo qō ꝓbabaſ: sicut de obo: sz de diuinitate q̃ ꝓbari nō pōt boi i via. vñ thomas: de quo dcm̄ est. Quia vidisti credidisti: vidit ꝛ deū ꝛ hōiem. ꝛ pp boc argumēta illa ex suppositiōe fidei ꝓcedebāt: ꝙ. s. hō ille in quo nāe veritas vel aliqd bꝺ ostēdebaſ eēt de⁹. vñ nō tollebaſ neq; meritū neq; rō fidei. ¶ Ad 3ᵐ dōm ꝙ articuli fidei qdā sunt de diuinitate tn̄: ꝛ isti nō pnt ad sensuz ꝓbarⁱ sz vī ꝙ miracula. vel p auctoritates: ꝛ sic ꝓbati sūt. qdaz aūt sunt de humanitate ynita diuinitati: ꝛ isti etiā ad sen-

suz oēs ꝓbati sūt: sz qz passio ꝛ ascēsio in seipsa visa ē. resurrectio aūt nō: iō signa resurrectiōis visibil'r oñdi oportuit: ex glb⁹ ꝺferēdo ad vitatē resurrectiōis quenireſ: ꝛ pp boc ista ꝓbatio dcā ē argumētatiua: nō aūt ꝓbatio ascēsionis vl' passiōis. ¶ Ad 4ᵐ dōz ꝙ nō erāt i argumētis aliq̃ ꝺuctates: qz comestio referebaſ ad nāz: ꝛ itroire ianuis clausis referebaſ ad gliaz: ꝛ ita nō erat respectu eiusdē. ¶ Ad 5ᵐ dōz ꝙ i alys corpib⁹ ēt sz nāz inueniſ claritas ꝛ ipassibilitas sic̄ in corpib⁹ celestib⁹. sz subtilitas i nullo nāli corpe inueniſ. agilitas aūt oñdi visibil'r nō pōt: qz sensus ꝓcularius est. agilitas aūt ē vt possit vñcūq; velit moueri. Et ꝑterea loca mltū distātia videri nō pñt. Et iterꝙ qz sil'e agilitati i radio sol' inueniſ. Uñ dōz ꝙ discipul⁹ eūtib⁹ i ema⁹ agilitatē ꝺmōstrauit i B ꝙ ab oculi eox stat⁹ cessauit. Lu. vlt.

¶ Utr̄ argᵐ sūptū ex visibili appitiōe fuerit ꝙueniēs.

A D quartuz sic ꝓcedit. vī ꝙ argᵐ sūptu ex visibili appitione nō fuit ꝙueniēs: qz ad vitatē resurrectiōis exigit ꝙ sit verū corp⁹ hūanū qō reiurgit: sz āgeli q nō bñt vā corpa hūana apparuerūt multi in vet. test. g̃ p appitionē visibilē nō oñdit vitas resurrectiōis. ¶ P. oē corp⁹ vī fz formaz quā bz: sz for⁸ corpis xp̄i ē for⁸ gliosa: si g̃ appuit eis i for⁸ gliosa ipz videruntur: sz claritas gloriosi corpis nō ē ꝓportionata oculo ñ glificato: cū sit maioz claritate solis: g̃ xp̄s a discipulis videri nō potuit. ¶ P. discipuli eūtes in emaus viderūt cū in effigie pegrini: aut g̃ illa effigies ierat ei fz vitatē: aut erat tn̄ i oculis videntiu si erat i corpe xp̄i: cū i eo eēt effigies pp̄a: tunc due effigies erāt sil'i vno corpe: qō ē ipoſe. Si aūt erat tn̄ in oculi' videntiū: g̃ erat pstigiosa appitio: sz ea q̃ pstigiose appēt ñ ꝺmōstrāt vitatē rei: g̃ p B nō poterat ꝺmōstrari vitas resurre-

¶ Sz ꝺ. iter oēs ihesus maioze certitudinē faſ visus (ctōis vt dī i p⁹ met B. sz apl̄i g erāt testes r̄surrectōis ꝺbebāt bre certissimā fidē ꝺ resurrectiōe: g̃ ꝺbuit eis fieri argᵐ ex visu

¶ P. B p3 p id qō dī. i. Jo. i. Qō vidim⁹ ꝛ audiuim⁹ rc̄.

¶ Utr̄ xp̄s debuerit se palpabilez exhibere discipulis.

Ulterius vī ꝙ nō ꝺbuit se ipsis palpabilē exhibere. palpabile. n. icorruptibili ꝺtiū ēvt dic̄ gre. sz ꝺtia nō pñt eē in eodē. cū g̃ corp⁹ xp̄i eēt incorruptibile vī ꝙ nō debuerit ipz palpabilē exhibeī. ¶ P. oñe tāgibiles sūt calidū ꝛ frigidū ꝛ bꝺ ꝺtia: sz i glozificat⁹ corpib⁹ nō erūt bꝺ ꝺtietates: vt dī: nec etiā i elemētis post mūdi inouatiōez: g̃ corp⁹ xp̄i palpari nō potuit. ¶ P. B solū palpabile ē qō ē resistens tactui: ꝛ cui tact⁹ resistit. vñ aer q̃uis sit tāgibilis: nō tn̄ ē palpabilis: sz corpi xp̄i nō resistebat aliō corp⁹: qz ianuis clausis itrauit: g̃ palpari non potuit. ¶ P. spūs āgeli vl' demōis posset assumere corp⁹ solidū: qō palpari posset: g̃ p palpationē nō sufficiēter ꝓbaſ vitas corpis ¶ P. aly sensus sūt magis spūales q̃ tact⁹: g̃ magis p eos debuit veritatē resurrectiōis ꝓbare q̃ per tactū.

¶ Sz ꝺ. Lu. vlt. Palpate ꝛ videte rc̄. ¶ P. iter alios sēsus bō certissimū bz tactū: vt dī i. z. ꝺ aia. cū igī cognitio resurrectōis ꝺbuerit eē certissima i apl̄is: p tactū ꝺbuit eis oñdi

¶ Utr̄ debuerit ꝓbare suā resurrectionē p cicatrices.

Ulterius vī ꝙ nō debuerit p cicatrices suā resurrectionē ꝓbare: qz p suā resurrectionē xp̄us nr̄az ꝺmōstrauit: sz a r̄surgētib⁹ ois corruptio remouebiſ. cū igit cicatrix sit q̃dā corruptio: vī ꝙ xp̄s p cicatrices suā resurrectionē ꝓbare nō debuit. ¶ P. status resurgētium est status imutabilitatis: ergo xp̄s in seipso nō debuit dēmōstrare nisi qō semp in se futurū erat: sed cicatrices non semp in xp̄o debebāt remanere: quia dicit Damas. ꝙ tātū fm dispēsationē in xp̄o fuerūt: ergo cicatrices oñdere nō debuit. ¶ P. Jero. dicit ad Marcellā. ꝙ nō mereſ tange re xp̄m q resurrectionē ei⁹ nō credit: ꝓpter quod dictū est

Universidad de Deusto
Biblioteca

magdalene. Noli me tangere Jo.zo. Sz thomas resurrectionē nō credebat: ergo xp̄s cicatrices vulnerū ei palpabiles exhibere non debuit.

¶ Sz ꝺ. Leo papa. Quis dubiteꝫ a mortuis redisse saluatorē cui⁹ p̄ncipia agnouit oculus: attrectauit man⁹: digit⁹ pscrutat⁹ē: g̃ cū oēz dubitationē sue resurrectiōis auferre ꝺbuerit: vī q̄ cicatrices digito pscrutādas p̄bere debuit. ¶ ℙ. decet victorē insignia sue victorie: ꝛ hāc: ꝛ oñdere: sz sic̄ dic̄ Aug. i li. de ci. dei. cicatrices vulneruz xp̄i fuerunt victorie sue indicia: g̃ decuit vt eas haberet: ꝛ ostenderet.

¶ Utr̄ p comestionē debuerit p̄bare suā resurrectionez

Alterius vī q̄ nō debuit p māducationē suā resurrectionē oñdere. comestio. n. spectat ad vitā animalē: sz p resurrectionē nō trāsit ad vitā animalē: vt dicūt saraceni ꝛ iudei: g̃ xp̄s p comestionē resurrectionez p̄bare nō debuit. ¶ ℙ. cib⁹ comest⁹ ꝺuertit̄ i corp⁹ comedētis: sz in corp⁹ xp̄i nō potuit aliq̄ ꝺuerti: q: iā erat ex̄ statū gnātiōis ꝛ corruptiōis: g̃ vī q̄ comedere nō debuit. ¶ ℙ. ágeli q apparuerūt abrae māducauerūt: nec tñ i eis fuit veritas bũane nāe: g̃ per cometionez veram resurrectionē bumane nature p̄bare nō debuit.

¶ Sz ꝺ. act. io. Dedit eū notū fieri ñ oī pplo: sz nobis q mãꝺuauim⁹ ꝛ bibim⁹ cū eo: postq̄ resurrexit a mortuis. ℟. ꝛ p ℙ testificat⁹ē petrus resurrectionē: g̃ ꝛ ℙ arg⁹ debuit exhibere sue resurrectiōis. ¶ ℙ. vitas icarnatiōis p̄baꝝ per id q̄ē ifimū in ptib⁹ boīs. ſ. p carnē. vñ ꝺcm̄ est. Uerbū caro factum ē. Jo. i. g̃ etiā vitas bũane nāe debuit p̄bari in xp̄o p id q̄ est infimū in operibus aie. Ne aūt sūt operationes vegetabilis aie: quarū p̄ma in aialib⁹ est comestio: g̃ p ℙ veritatē resurrectionis p̄bare debuit.

Respōdeo ꝺcz ad p̄mā qōnē q̄ ad veritatē resurrectionis exigit̄ q̄ idez numero resurgat. īdiuiduatio aūt fz quā ē aliq̄ vnū numero ex diuersis accidētib⁹ manifestat: quoꝝ collectio in alio nō inuenit. Et q: visus: vt dic̄ ꝑbs in p̄n⁹ metba. ꝓles nobis rez ꝺbias oñdit: iō q̄ sit idem nūero nūq̄ meli⁹ q̄ p visuz manifestat̄: ꝛ iō visibilis apparitio fuit vnū de argumētis resurrectiōis.

Ad p̄mum g̃ ꝺom q̄ apparitio visibilis nō iducebat̄ ad p̄bādū vitatē carnis: q: boc p alia arg⁹ p̄babat̄: sz ad p̄bādū idētitatē suppositi suppositā vitate corpis. ¶ Ad z^m ꝺcz q̄ fz opinionem p̄positini: q̄ p̄babilioꝛ vī: corp⁹ glorificatū ē oīno in ptāte aie: q̄tuz ad oēs actiōes ei⁹. visibile aūt vī fz q̄ agit i visū: ꝛ iō dicebat q̄ in ptāte corpis glorioſi ē q̄ videat vl nō videat: ꝛ itez q̄ videt q̄ videat sub forma g̃ie vl nō. Cū. n. sit in eo forma nālis corpis ꝛ forma g̃ie: pōt fz vnā tñ imutare visū: vel fm vtrāq;: ꝛ imutare visū fz formā g̃ie fz p̄portionē visus vt nō corrūpat̄: sz delectet̄: sic̄ ex visibili p̄portionato. Aliꝫ ꝺcūt q̄ nō pōt videri nisi p miraculū: fz p̄mū ē p̄babilꝫ. ¶ Ad z^m ꝺom q̄ discipulis suis xp̄s formā nālē sui corpis oñdit: q̄ ē quodāmō corp⁹ colorat̄ū: ꝛ nō formaz claritatis g̃ie. q̄ aūt ipsi eum nō cognouerunt fuit ex interiori eoꝝ ꝺispōne: q: eū resurrexisse nō credebāt: vnde nō ponebāt se ad pgrēdū indicia. p̄pria: q⁹ b⁹ possent ipz cognoscere: sicut etiā accideret si viderem⁹ aliquē quē mortuuz crederem⁹ q̄tuis not⁹ fuissz nobis: ꝛ maxie si viderem⁹ illū in alio habitu. vñ q̄cito eis oñdit signum fractiōis panis spāle sibi cognouerūt eū p̄ spālē modū frāgendi: q: vt ꝺr sua fractio erat filis icisioni cultelli. Et hac ifidelitate vel ꝺubitatiõe tenebant̄ ocli eoꝝ ne eū cognoscerēt: ꝛ ista detētio ꝺr acrisia: de q̄ ꝺr in glo. Heñ. 19. nō q̄ eēt aliq̄ impedimētū ex p̄te visus corpalis in discipulis: sicut potuit eē in sodomitis. ¶ Ut p̄t ꝺici q̄ q̄tuis visui repsentaret̄ p̄pa spēs: in q̄ soliti erāt eū videre: tñ virtute ꝺiuia ipediebāt vires interiores: ne seq̄rent̄ iudiciū de p̄sona illa q̄ eēt: ꝛ sic ea q̄ exteri⁹ agebāt ꝺformabāt̄ bis q̄ iteri⁹ ꝺrigebāt in ipsis: vt p̄ncipē hēret: ꝛ nō cogn̄scerēt: q: amabāt: sz ꝺubitabāt: vt dic̄ greg.

Ad secundā qōnē ꝺcz q⁹ pp vehemētiā ymaginationis ꝺtingit aliq̄n q⁹ illud q̄ ymaginatio appzehēdit: vī eē p̄ns in visu nō solum in ꝺormiēdo: sz ēt in vigilādo. sil⁹ ēt ꝺtigit q⁹ ex oppōne aliquoꝝ corpoꝛuz vī aliq̄ effigies acsi eēt boīuz vl alioꝝ aialiū. Iterū etiā apparitiões visibiles demonū ꝛ ēt āgeloꝝ ꝺsueuerūt fieri p corpora aerea ispissata: vñ stari cū volūt ꝺssoluūt: ꝛ iō ds̄ ad ostēdēdū veritatē resurrectiōis palpationē visui adiunxit: vt excluderet̄ visio p imutationem visus ab ymaginatiõe: ꝛ visio vmbrarū: ꝛ visio spūuz apparētium.

Ad p̄mū ꝺom q⁹ oē corp⁹ tāgibile ē per nāz corruptile. vñ fz p̄bos celū ē visibile: sz nō tāgibile: sz qō ē p nām corruptibile pōt esse p g̃iaz incorrupti bile. vnde quāuis corruptibile ꝛ incorruptile sint ꝺria simpliciter: pp qō ꝺicit Greg. q⁹ oñdit in se duo ꝺria. tñ corruptibile p nām ꝛ incorruptibile p gr̃az nō sunt ꝺria. Uñ sicut corp⁹ gl̃iosuz hz in p̄te sua q⁹ possit videri ꝛ nō videri: ita habet in potestate q⁹ possit palpari ꝛ nō palpari: ꝛ vtrunq; sine miraculo: sed palpatur p nām corporis. nō palpabile aūt est inq̄tū corp⁹ est islm aie gl̃iose. ¶ Ad z^m ꝺom q⁹ palpatio nō p̄tinet ad sensuz tact⁹: inq̄tū est ꝺiscretiu⁹ calidi ꝛ frigidi ꝛ hūꝺrioꝝ: fz inquātū ē ꝺiscretiu⁹ corpoꝝ solidorū: q̄ hñt potētiā nālē resistēdi diuidēti. ꝛ hec q̄dem solidi tas ē in corp⁹ gl̃iosis: et si nō sint q̄litates ille ꝺrie. ¶ Ut ꝺom q⁹ q̄litates ille sunt in corpe gl̃ioso: ꝛ erūt i elemētis q̄tū ad subaz: fz nō q̄tuz ad actionē: q⁹ vnū agat in alterꝫ ꝺtinebūt. n. p formā gl̃ie ne agāt sic̄ ꝺtinent̄ p formā nālē ne dissoluāt ꝺiuctū. ¶ Ad z^m ꝺcz q⁹ q̄uis gl̃ioso corpi nulū corp⁹ nō gl̃iosū possit resistere: tñ corp⁹ gl̃iosū p̄t resistere cuilz alteri corpi. ꝛ fz ℙ p̄t palpari q̄n vult. ¶ Ad 4^m ꝺom q⁹ q̄uis spūs possit corp⁹ solidū accipe: ri tñ p̄t assumere corpus solidū in q̄ appareāt oēs opatiões vite: sic̄ pfecte i xp̄i corpe apparebāt: q: op⁹ artis nō pōt esse sil̄e opationi nāe. vnde quāuis statim nō p̄ciperetur deceptio: si xp̄s corpus solidū assumpsisset: tñ ex lōga mora: qualem cōtraxit xp̄s cū discipulis: nō potuisset latere: q: illa q̄ fiunt p artez ꝺemonis p̄ter viā nature nō sunt diuturna. ¶ Ad 5^m ꝺom q⁹ p tactū cognoscim⁹ calidū ꝛ frigidū duruz ꝛ molle ꝛ hꝺ qualitates: ex quib⁹ nāliter ꝺstituitur corpus: ꝛ ideo q̄uis tactus sit minus spūalis inter alios sensus: tñ p eum virtus nāe resurgētis certius p̄bari potuit.

Ad tertiaz qōnē ꝺcz q⁹ cicatrices signa erāt mortis xp̄i. vñ fm hoc accidēs oñdebat q⁹ ille idem qui mortuus fuerat resurrexit.

Ad p̄mū ergo ꝺicendū q⁹ fz Aug. zo. de ciui. ꝺi. cicatrices vulnerū remanent in viroꝝibus: ꝛ in xp̄o remanserūt ad decorē quasi insignia victorie sue: nō q⁹ aliqua corruptio vel defectus ex illis cicatricibus in eis sit. vnde etsi aliquib⁹ sanctis sūt amputata aliqua mēbra: nō opz q⁹ sine illis resurgāt: sed q⁹ in loco icisionis aliq̄ vestigiū ad decoreꝫ gl̃ie remaneat. ¶ Ad z^m ꝺom q⁹ cicatrices iste: vt p̄babilius videt̄: semp in corpore xp̄i remanebūt ad decorē. q⁹ aūt ꝺicūt ꝺfectiue assumpte: ibi est nō q: ad tp̄s assūpte sunt: fz q: nō est de necessitate materie q⁹ in xp̄o remaneant: sicut in nobis accidit: sed p̄pter aliquē finē. In oib⁹ quidē victoriozib⁹ p̄pter decorez in xp̄o aūt p̄pter boc ꝛ p̄pter alia q̄tuor. Primo vt veritatē resurrectiōis astrueret. Secūdo vt eas p̄his ei⁹ aspectui p̄staret p nobis iplorans. Tertio vt nobis sue misericordie ꝛ charitatis mōstraret indicia. Quarto vt in iudicio p eas impys ostēderet q̄s iuste dānent̄. ¶ Ad tertiū dicēdū q⁹ thomas ad solū aspectū vulnerū credidit: vñ dictū ē ei. Jo. zo. q: vidisti me credidisti: fz tñ tetigit eum vt a nobis

ꝺem ꝺubitationē excluderet: q: testis erat future resurrectiōis. vñ Leo papa dicit. Suffecerat ad fidē p̄pria q⁹ viderat: fz nob⁹ opat⁹ē vt tāgeret q̄ videbat. gl̃iosa aūt magdalena ñ eligebat̄ vt testis resurrectōis i pplis: q: ñ ꝺcet mlierē ꝺocere i ecclia. i. Loti. 14. ꝛ iō nō ē p̄missa tāgere.

Ad quartam qōnem ꝺom q⁹ p comestionē ostē ꝺit verā remāsisse nām bũanā ex illis vite opib⁹ q̄ infima sunt vt p̄z ꝺictū est.

Ad p̄mum igit̄ ꝺcz q⁹ magis difficile erat ad credū vitatē resurrectōis q̄ gl̃iā resurgētis resurrectiõe suppōsita: ꝛ iō maxie fcā sunt argumēta ad p̄bādū vitatē nāe bũane: q̄ manet in statu gl̃ie q̄tū ad oēs potētias ꝛ mēbra: vt sit nā integra: q̄uis nō remanc̄at oēs vsus potētiaꝝ ꝛ mēbroꝝ: q: nō iest necitas: ꝛ iō ista comestio nō fuit necitatis: sic̄ ē i aiali vita: fz magis fuit ptāl. i. nālis potētie ostēsiua. ¶ Ad z^m ꝺcz q⁹ fuit ibi comestio q̄tū ad diuisionē cibi: ꝛ q̄tū ad traiectionē i vētre. nō aūt q̄tū ad ꝺuersionē i būores. cib⁹ aūt ille vt ꝺicit aug. i spūale nāz ꝺuersus ē. i. in vapoꝛē resolut⁹: sic̄ aq̄ p radiuz solis. ¶ Ad z^m ꝺcz q⁹ i āgelis nō ē comestio ad oñdēdū potētiā nālē nutritiuā: q: eā nō hñt sic̄ xp̄s eā habuit: ꝛ iō nō ē sil̄e. Et q̄uis vnū istoꝝ argumentoꝝ ex se nō sufficeret: tñ oia simul certitudinē faciebāt: ꝛ iō etiā argumenta multiplicata sunt.

¶ Expositio textus.

Nemo tollit eā a me.) Cōtra. Ergo xp̄s non fuit p violētiā crucifigētiuz occisus. ꝺcz q⁹ illi q̄tū i eis erat violētiā itulerūt: q̄uis xp̄o violētia iferri ñ potuit ex p̄te p̄sone: fz solū ex p̄te corpis bũani. (Iré bō i illo mutat⁹ est.) Cōtra. nāe māserūt vtriq; i vnitate. ꝺcz q⁹ bũana nā i xp̄o p ℙ q⁹ ē assūpta i vnitatē ꝺiuine p̄sōe ñ ē mutata a sua nāli ꝺditiõe: fz accepit āpliozē pfectionē fz quā fcā ē melioꝛ.

¶ Si xp̄s in morte finit hō. Bistin. XXII.

Ic querit vtz in illo triduo mortis xp̄s fuerit hō. ℳ ō nō videt̄ qbusdam: q: mortuus erat: ꝛ hō mortuus nō est homo. Addunt etiaz si tūc erat homo: vel mortalis vl immortalis. sed mortalis nō: q: mortuus. nec immortalis: quia tm̄ post resurrectionē. ergo non erat homo. Quibus respōdemus quia licet hō mortu⁹ fuerit: erat tñ in morte de⁹ hō: nec mortalis qdē nec imortalis: ꝛ tñ ꝛe erat hō. Ille. n. ꝛ hmōi argutie in creaturis locū hñt. fz fidei sacrm̄ a pbilosophicis arguñtis ē libex. Uñ am bro. Auser argumēta vbi fides q̄rit. i ipsis gimnasijs suis iā ꝺyaletica taceat. piscatorib⁹ credit nō ꝺyaleticis. Bicim⁹ ergo in morte xp̄i deum vere fuisse boiez: ꝛ tñ mortuū. ꝛ boiem qdem nec mortalē: nec imortalē: q: vnitus erat aie: ꝛ carne seiunct⁹. alia. n. rōne ꝺicit̄ deus hō: vl hō deus q̄tū Martinus vel Joannes. Homo enim ꝺicit̄ deus: ꝛ econuerso p̄pter susceptionē hois idest aie ꝛ carnis. vnde Aug. Talis erat illa susceptio: q̄ deū boiez faceret: ꝛ boiez deū. Cuz ergo illa susceptio p mortē nō ꝺfecerit: fz de⁹ homini: ꝛ hō deo: sicut aī vnit⁹ erat ꝛe. ꝛ tūc de⁹ erat hō: ꝛ econuerso: q: vnitus aie ꝛ carni. ꝛ hō mortu⁹ erat: q: aia a carne ꝺiuisa erat. Propē sepationē aie a carne hō mortu⁹: fz pp vtriusq; secū vnionez hō. Nō aūt sic erat hō. vt ex aia ꝛ carne sil̄ iunctis subsisteret. Ex qua rone ꝺr aliquis ali⁹ hō: ꝛ ipse forte āte mortē hoc etiaz nō erat hō: ꝛ post resurrectionē fuit. In morte vo hō erat tm̄ pp aie ꝛ carnis secū vnionē: ꝛ mortuus ꝓpter inter illa duo diuisionem.

¶ Si christus in morte erat homo alicubi ꝛ si vbicūq; est homo sit.

Ic q̄rit si xp̄s i morte alicubi erat hō ꝛ si vbicūq; ē hō sit. Ad q̄ ꝺicimus. q: nō vbicūq; erat hō erat: nec mō vbicūq; ē hō ē. Q: vbiq; ē fz deitatē: nec vbiq; hō. Q: nō vbiq; hoi vnitus: fz vbicūq; ē fz hoiez ibi hō est. Tpe aūt mortis ꝛ vbiq; erat fz deū: ꝛ i sepulchro fz hoiez: ꝛ in inferno fz aiaz: i sepulchro fz carnē. In sepulchro q̄ erat hō: q: bũanitati erat vnit⁹: ēt si nō totaliq: carni tm̄: ꝛ i inferno erat: q: humanitati iuct⁹: fz nō toti: q: aie tm̄. Sz si i inferno aie tm̄ ꝛ i sepulchro carni tm̄ vnit⁹ erat: q̄ nec i inferno vnit⁹ erat aie ꝛ carni: nec in sepulchro. Quō q̄ hic vel ibi hō eē ꝺr? Que ē rō ꝺicti? Q: vna cadēq; vnione vnit⁹ erat q̄e in inferno: ꝛ carni in sepulchro. Et sic erat illis duob⁹ tūc separatis vnit⁹: sic aī separationē. i. aī mortez. Ad ℙ aūt opponit. Si xp̄s aiaz tm̄: vl carnē tm̄ assūpsisset: nō fuissz verus hō: fz pp vtriusq; assūptionez verus hō fuit. Sic q̄ vbi carnē ꝛ aiaz sibi vnitā nō hēbat verꝰ hō ibi nō existebat. Sz ipe mōtis nusq̄ illa duo vnita hēbat: q: nec in sepulchro: nec in inferno: nec alibi. Nusq̄ erat ergo hō. Ad q̄ ꝺicimus: q: xp̄s vtriq; verus hō nō fuissz. si carnē ꝛ aiam nō assūpsisz. Sz tñ exquo assūpsit neutrū ꝺposuit: fz cū vtroq; eādē vnionē idesinēter tenuit: quā assumēdo ꝺxit. Ideo nō ꝓgrue vbicūq; aie vel carni vel vtriq; vnitus est: ibi hō eē ꝺr: q: ibi humanat⁹ē. Ergo ꝛ in sepulchro erat hō: ꝛ in inferno erat hō: q: in vtroq; humanat⁹ erat xp̄s ꝛ vnā eādēq; cū aia ꝛ carne licet sepatis hēbat vnionē: ꝛ vno eodēq; tpe i sepulchro iacuit xp̄s: ꝛ ad infernū descēdit: fz in sepulchro iacuit fz solā carnē: ꝛ in infernū descēdit fm solaz aiam. vñ Aug. Quis nō ē derelict⁹ in inferno? Xp̄s: sed in aia fuit ibi sola. Quis iacuit in sepulchro? Xp̄s. Sed in carne sola: quia in his singulis xp̄s est: xp̄m in oib⁹ ꝛ singulis cōfitemur. Ex his euidēter ostēdit̄ q⁹ carni iacēti in sepulchro vnit⁹ erat xp̄us sicut aie in inferno. Alioqn si carni mortue nō eēt vnit⁹ nō i ea ꝺicere⁹ iacuisse in sepulchro. Anima igr̄ ad infernū descēdit: caro i sepulchro

Universidad de Deusto
Biblioteca

iacuit. sapiētia cū vtroq; pmāsit q̄ in iferno posi
tis: vt ait Ambrosi⁹: lumē vite fūdebat eterne.
Radiabat illic lux vera sapiētie. illumiabat iferi
nū: ſz i iferno nō claudebat. Quis. n. locꝰ ē sapiē
tie: De qua scriptū ē. Nescit hō vias ei⁹: nec in
uēta ē iter hoies. De qua abyssus dicit. non ē in
me. mare dicit. nō ē mecū: ḡ nec in rpe: nec in lo
co sapiētia est: cui nec mors tribuenda est. In li
gno. n. caro; nō illa operatrix oium substātia di
uina pēdebat. Cōfitemur tū xp̄m pependisse in
ligno: ⁊ iacuisse in sepulchro: ſz in carne sola: ⁊
fuisse in inferno: sed in aia sola.

¶ Qz xp̄s vbiq; totus est: sed nō totuſ: vt totus
est homo vel deus: sed nō totuſ.

IT vtiq; totus eodē tpe erat in iferno:
totus in celo: totꝰ vbiq;. Persona eni
illa eterna nō maior erat: vbi carnez ⁊
aiaz sil' vnitā sibi habebat: q̄s vbi alterꝫ
tm̄: nec maiō erat vbi vtrūq; sil: vl' alterꝫ tm̄ vni
tū habebat q̄s vbi erat neutꝫ habēs vnitū. To
tus ḡ xp̄s pfectꝰ vbiq; erat. vñ Aug. Nō dimi
sit patrē xp̄s cū venit in ꝟginē. Ubiq; totꝰ. vbi
q; pfectꝰ. Uno igit' ⁊ eodē tpe totꝰ erat in infer
no: totꝰ in celo. erat ap̄ō iferos resurrectio mor
tuoꝝ. erat sup celos vita viuētiū. vere mortuꝰ.
vere viuus: in quo ⁊ mortem susceptio morta
litatis excepit: ⁊ vitā diuinitas nō pdidit. Mor
tē igit' dei filiꝰ: ⁊ in aia nō ptulit: ⁊ in maiestate
nō sensit: ſz tm̄ pticipatōe ifirmitatis rex glie cru
cifixus ē. Ex his appet q̄ xp̄s eodē tpe totꝰ erat
in sepulchro: totꝰ in iferno: totus vbiq;: sicut ⁊
modo totꝰ ē vbiq; ē: ſz nō totuſ. Nec in sepul
chro: nec in iferno totuz erat: ⁊ si totꝰ. sicut xp̄s
totꝰ est deꝰ: totus hō: ꝫ nō totuſ: qz nō solū ē deꝰ
vel hō: ꝫ deꝰ ⁊ hō est. Totuſ. n. ad nāz refertur.
totus aūt ad hypostasim: sicut aliud ⁊ aliqd ad
nāz: alius ꝟo ⁊ aliqs ad p̄sonā referunt. Unde
Joānes Damascenꝰ totus xp̄s deus pfectꝰ est:
nō aūt totuſ deus est. Non. n. solū deus est: ꝫ ⁊
hō. ⁊ totꝰ hō pfectus: nō aūt totuſ hō. nō solū. n.
hō: ſz ⁊ deus. Totuſ. n. nāe repzesentatiuſ ē: to
tus aūt ypostasion. Sicut aliud qdez ē nāe: aliꝰ
aūt ypostaseos: sic ⁊ huiusmodi.

¶ Si ea que dicūtur de deo vel de filio dei pos
sint dici de illo hoie: vel de filio hois.

SOlet etiā queri si ꝟgruēter dici possit
filiꝰ hois: vel ille hō descēdisse de celo
vel vbiq; esse: sicut dicitur filius dei:
vel deus de celo venisse: ⁊ vbiq; esse.
Ad qō dicimus si ad vnitatem p̄sone referaſ di
cti itelligētia sane dici pōt. si vero ad distinctio
nē naturarū: nullatenus ꝓcedēdū est. vñ Augꝰ.
Una ē p̄sona xp̄s deꝰ ⁊ hō. Ideo dicit. nemo
ascēdit i celū nisi q descēdit de celo ⁊c. Si ḡ at
tendas distinctionē subāz: filiꝰ dei descēdit: ⁊ fi
lius hois crucifixus ē. Si ꝟo vnitatē p̄sone: ⁊
filius hois descendit: ⁊ filius dei crucifixus est.
Propter hanc vnitatem persone non solūz fi
liuz hominis descēdisse de celo: ſz etiā dixit esse
in celo: cū loq̄reꝝ in terra. Propter hāc eādē dz
deꝰ glie crucifixus: q tū ex forma serui tū cruci
fixus ē: nō ꝫ hō q̄ deꝰ glie ē: ſz p̄m hō q̄ glorificat
suos: ⁊ tū dz deꝰ glie crucifixus. Recte q̄dē: nō
ex ꝟtute diuinitatis: ꝫ ex ifirmitate carnis. Quid
ergo pp̄ q̄d: ⁊ q̄d p̄m q̄d dicatur p̄udēs ⁊ dili
gens ⁊ pius lectoꝝ itelligat. Hec de corrigia cal
ciamenti dñici sufficiant. ne ossa regis ydumee
ꝝ sumantur vsq; in cinerez.

¶ Post determinauit magr̄ de his q̄ ptinēt ad mortez xp̄i
scoz quā rōnē dicaſ mortuꝰ. Dic determinat ea q̄ cōse
quunt ad mortē xp̄i. Diuidit aūt i duas ptes. In p̄ⁿ deter
minat de morte xp̄i p ꝓpationez ad eius humanitatē abso
lute. Scō per comparationem ad locū ibi. (Dic queriſ
si xp̄s in morte.) Circa p̄m tria facit. Primo mouet qōnē.
vtꝝ xp̄s in triduo fuerit hō. Scō ponit alioꝝ opiniones
ibi. (Qō nō vꝫ gbusdā.) Tertio ponit opinionē suā. (Qui
bꝰ respōdem⁹.) (Dic q̄riſ si xp̄s) hic ingrit de morte p̄o
parationē ad locū in q̄ erat: ⁊ duo facit. Prio ondit q̄ erat
p̄m hūanitatē in sepulchro: ⁊ in iferno: ⁊ ꝫ dinitatē vbiq;.
Scō ingrit vtꝝ de illo hoie possit predicari cē vbiq; ibi.
(Solet etiā queri.) Circa p̄m duo faċ. p̄o ondit q̄ xp̄s erat
in diuersis locis ꝫ diuersa. scō ingrit vtꝝ fuerit in illis lo
cis totꝰ ibi. (Utiq; totꝰ.) Dic ē triplex qō. p̄ⁿ de morte xp̄i
p ꝓpationē ad eiꝰ hūanitatē. scōa de descēsu ad iferos. ter
tia de ascēsiōe eiꝰ in celū. ¶ Questio. I.

QUIRCA p̄m querunt duo. p̄o vtꝝ xp̄us in illo
triduo mortis fuerit hō. scō vtruz
fuerit vbiq; hō tūc vl' ēt ante vel nunc.

¶ Utruz xp̄s in triduo quo iacuit in sepul
chro potuerit dici homo.

AD primuz sic ꝓcedit. vꝫ q̄ xp̄s in illo
triduo fuerit hō. Rōnale
eniz ē dr̄ia ꝓpletiua hois: ſz xp̄us poterat dici
rōnalis in illo triduo pp̄ aiaz rōnalē sibi vnitā
ḡ poterat dici hō. ¶ P. ois p̄sona subsistēs in
nā hūana pōt dici hō. ſz p̄sona filꝫ dei subsistebat in nā hu
mana: qz hēbat oēs ptes hūane nāe sibi vnitas: ḡ poterat
dici hō. ¶ P. ad B q̄ aliqs dicaſ hō: opz q̄ aia ⁊ corpꝰ sint
sibi vnita: ſz in illo triduo aia ⁊ corpꝰ erāt vnita in vnā ypo
stasim filꝫ dei: ḡ poterat dici hō. ¶ P. ois sacerdos est hō:
xp̄s in illo triduo fuit sacerdos: qz dcm̄ ē ei. tu es sacerdos
in eternū: ḡ xp̄s in illo triduo erat hō. ¶ P. cū oia eē desi
derēt vr pbs dicit in. z. de gn̄atiōe. nullus desiderat nō eē
ſz semp veri⁹ eē: ſz sancti desiderāt mori vtꝝ Phil. z. Cu
pio dissolui ⁊c. ḡ p mortē nō dsinūt eē id q̄ fuerāt: ſz veri⁹
eē incipiūt: ⁊ ita post mortē p̄nt dici hoies. ¶ P. petrus ē
nomē cuiusdā singularis in nā humana: ſz post mortē pe
tri inuocam⁹ eū dicētes: sancte petre oza pro nobis: ḡ post
mortē pōt dici hō: ⁊ sic vr̄ q̄ eadē rōne xp̄s. ¶ P. pbs dic
in. 9. Ethi. q̄ hō ē itellectꝰ suus: ſz itellectꝰ hois: maner post
mortē: ergo potest post mortē dici homo.

¶ Sz ꝓtra. pars nō p̄dicaſ de toto nec ecōtra: ſz post mor
tē xp̄i mānserūt tūi ptes hūane nāe: ergo rōne illaꝝ ptium

christus nō poterat dici hō. ¶ P. hō est nomē speciei: sed
spēs ⁊ genera sumunt a forma totius. forma aūt totius re
sultat ex cōpositiōe partiū. cū ergo aia ⁊ corpꝰ nō fuerit in
illo triduo adiuncē ꝓposita: xp̄s nō poterat dici hō. ¶ P.
viuū est superi⁹ ad hoiez. vt dr̄ in li. de causis. mortuū aūt
opponit vivo: sed xp̄s erat mortuꝰ: ḡ nō erat homo.

RESPŌDEO dōm q̄ opiō fuit magr̄i: ⁊ etiā Hugo. de
sanc. vic. q̄ xp̄s in illo triduo fuit hō: sed
ad hoc mouebant diuersis vijs. Hugo. n. dicebat q̄ tota
p̄sonalitas hois est in aia: ⁊ ipa erat hō. ppzie loquēdo: ⁊ iō
aia post mortē pōt dici hō nō solū in xp̄o: sed ēt in alijs ho
minib⁹. Dec āt positio nō pōt eē vera: qz postq̄ aliqd ē cō
pletū in spē sua ⁊ p̄sonalitate: nō pōt ei aduenire aliqd vt
cōponat cū eo nāz aliquā: sed vel adiūgit ei in p̄sona ⁊ nō
in nā q̄ō est singulare in xp̄o: vel adiūgit ei accidētal'r. vñ
ex hac positiōe sequit' q̄ vel ex aia ⁊ corpoze nō efficiatur
vna nā. ⁊ sic aia nō erit forma corpis: nec viuificabit corpꝰ
formal'r: vel itez q̄ aia adiūgit corpori accūtal'r vt nauta
naui vl' hō vestimēto: sic dicebāt antig phi: quoꝝ plato: vt
Greg. Nicenus narrat: dicebat q̄ hō nō est aliqd ꝓpositū
ex aia ⁊ corpoze: ſz est aia ytēs corpe. Et qz hec icōueniētia
sunt: iō magr̄ nō voluit q̄ aliq̄ post mortē essent hoies: sed
solū hoc voluit de xp̄o: qz ēt post mortē aia ⁊ corpꝰ aliquo
mō manēt vnita i xp̄o in q̄ctū vtrūq; māet vnitū vbo. Sz
hec ēt positio nō pōt stare si p̄pe accipiaſ hoc nomē hō pp
duas rōnes. Primo qz ad hoc q̄ sit hō oz q̄ sint aia ⁊ cor
pus cōiuncta ad cōstituēdū nām vnā: qō fit p hoc q̄ corpꝰ
in formaſ aīa: qō in illo triduo nō fuit. Scō qz recedente
aia illa caro nō dicebaſ nisi eguoce caro. vñ nec illud cor
pus erat būanū corpꝰ nisi eguoce: ⁊ iō oēs moderni tenēt
q̄ xp̄s in triduo nō fuerit hō. ¶ Sciēdū tū q̄ magr̄ nō vo
luit q̄ xp̄s in triduo illo diceret hō nisi eguoce. vñ dicit q̄
nō p̄m eandē rōnē dicebaſ hō post mortē: sic añ: vel sicut
alij hoies. Et p̄m hoc ex opinione magr̄i nō sequit' aliqō icō
ueniens p̄m rē: qz p̄m phm. 4. Meta. nō est icōueniēs vt
qō nos dicim⁹ hoiem: alij dicāt nō hoiez q̄ctū ad cōuenien
tiā nois: sed solū est ipropzietas in mō loquēdi: qz nō est in
vsu hui⁹ nois hō q̄ significet corpus ⁊ aīam diuisa.

AD primum ḡ dōm q̄ rōnale p̄m q̄ ē dr̄ia ē ipsi⁹
ꝓpositi. vt dicit Anicē. q̄uis sumaſ
ab aīa: ⁊ ideo post mortē sicut nō erat hō: ita nō erat rōna
le p̄m q̄ rōnale noīat differētiā hois: sed solū p̄m q̄ noīat
potētiā aīe. ¶ Ad z^m dōm q̄ nō subsistebat in nā hūana:
qz nō erāt oēs ptes hūane nāe: nō enim erat caro ⁊ os nisi
eguoce vt dcm̄ ē. Et itez nō erat vnio aīe ad corpꝰ. ¶ Ad
3^m dōm q̄ ad hoc q̄ sit hō nō solū oz q̄ aia ⁊ corpꝰ vnianꝫ
in p̄sona. sed ēt ad cōstitutionē vni⁹ nāe. ¶ Ad 4^m dōz q̄
xp̄s dicit' sacerdos in eternū: qz ei⁹ sacerdotio aliud sacer
dotiū nō succedit. ¶ Uel al'r dōm q̄ xp̄s. vt dicit Deb. 9.
erat assistēs pōtifex futurozꝝ bonozꝝ spūaliū. ⁊ iō illud sa
cerdotiū est ēt anīe xp̄i sepate a corpoze. ¶ Ad 5^m dōm q̄
Paulus desiderabat verius esse q̄ctū ad aīam: qō erat no
bilius q̄ esse i mortali corpore. ¶ Ad 6^m dōm q̄ ille locu
tiōes sūt synodochiche: qz ponit totū p pte. ¶ Ad 7^m dōz
q̄ pbs loquitur figuratiue ⁊ non p̄prie. vnde ipse dicit q̄
ita dicitur intellectus: sicut ciuitas rex: quia totum qō est
in ciuitate dependet ex voluntate regis.

¶ Utꝝ xp̄s vbiq; fuerit homo.

AD secundum sic ꝓcedit. videt' q̄ xp̄s
vbiq; fuerit homo. p̄m
Dama. eniz nāe cōicant sibi sua idiomata: sed
xp̄s vbiq; est deꝰ. ergo vbiq; est hō. ¶ P. que
cūq; sunt vnū in suppōsito vbicūq; ē vnū est aliud: sed hō
⁊ filiꝰ dei sūt idē suppositō. ergo cū filiꝰ dei sit vbiq;. vbiq;
etiā erit hō. ¶ P. sic petrus vē est hō: ita ⁊ xp̄s: ſz vbicūq;
est petrus ibi est hō. ḡ vbicūq; est xp̄s ibi est hō: ſz xp̄s est
vbiq;. ergo vbiq; est hō. ¶ P. oē qō est aut est hō aut non
homo. si ergo xp̄s nō est vbiq; homo: erit alicubi non hō:
qō est falsuz. ¶ P. esse vbiq; nō magis est remotū a crea
turis q̄ eternitas: sed dicim⁹ q̄ iste hō fuit ab eterno. ergo
sil'r dicere possumus q̄ est vbiq; hō. ¶ P. totalitas rei dr̄
respectu illoꝝ ex q̄b⁹ res cōponit': sed totꝰ xp̄s dr̄ eē vbiq;.
vt dicit' in lra. vt Dama. dicit. cū igit' totus ad personā pti
neat: ⁊ persona sit ꝓposita ex diuinitate ⁊ humanitate: vi
deꝫ q̄ humanitas xp̄i sit vbiq;. ⁊ sic vbiq; est hō.

¶ Sz ꝫ. hūanitas xp̄i nō ꝓsistit nisi in aia ⁊ carne: sed neq;
corpꝰ xp̄i neq; aia sunt vbiq;. q̄ipse ꝫz hūanitatē nō ē vbi
q;. ¶ P. oē qō mouet' de loco ad locū hz locū determina
tuz: ⁊ nō est vbiq;: ſz xp̄s p̄m q̄ hō mouebaſ de loco ad lo
cū. ergo nō erat vbiq;. ¶ P. eē vbiq; solꝰ est dei: ſz nullū
tale ꝟuenit xp̄o p̄m q̄ hō. ergo nō est vbiq; p̄m q̄ hō.

RESPONDEO dōm q̄ hūana nā xp̄i nō ē vbiq;. neq;
q̄ anīa ⁊ corpꝰ fuerūt diuisa: neq; q̄
sunt cōiūcta: sed p̄sona illa rōne sui ⁊ rōne dine nāe ē vbi
q;. Ad veritatē aūt locutiōis: vt supza dictuz est: exigit' q̄
p̄dicatū p̄m se totū ꝟueniat subo. sufficit aūt q̄ ꝟueniat ei
rōne suppositi. Et iō qz hō signat suppositū humane nāe ⁊
ipam nāz hūanā. inde est q̄ hec est falsa. xp̄s est hō vbiq;:
qz nō ꝟuenit sibi vbiq; hr̄e hūanitatē. Aduerbia aūt vbiq;
determiat esse hoiez in p̄dicato positū q̄ctū ad id totū qō
in hoie ipoztaſ. ⁊ magis etiā q̄ctū ad nām ꝫz q̄ termini in
p̄dicato positi tenent' formal'r. sed hec est vera. iste hō est
vbiq;: qz eē vbiq; ꝟuenit p̄sone. Dec aūt. xp̄s p̄m q̄ hō est
vbiq;. pōt esse v̄a ⁊ falsa: p̄m q̄ enī pōt ipoztare cōditionez
nāe. ⁊ sic est falsa: vel veritatē suppositi. ⁊ sic est vera.

Ad primum ḡ dōz q̄ cōicatio idiomatū fit ꝫz q̄
nāe vniunc in p̄sona vel in suppositō: ⁊ ideo opz q̄ ista cōicatio attendaſ p̄m q̄ nomē signās
vtrāq; nām in subo poniť: ⁊ nō p̄m q̄ ponit' in p̄dicato. nō
eni sequit'. factꝰ est hō. ḡ est factꝰ deꝰ. ⁊ similr̄ nō sequit'. est
vbiq; deꝰ. ḡ est vbiq; hō. ¶ Ad z^m dōm q̄ vbicūq; ē deꝰ:
hic hō est in illo loco. nō est tū ibi hūana nā. ⁊ iō nō opz q̄
ibi sit hō. ¶ Ad tertiū dōm q̄ petrus nō hz nisi humanaz
naturā. ⁊ ideo vbicūq; ipse est: oz q̄ sit illa natura: sed xp̄s
habet plures naturas. ⁊ ideo nō oportet q̄ vbicūq; est q̄
ibi habeat vtrāq; naturā: sicut nō oportet q̄ vbicūq; est
totū q̄ ibi sint oēs ptes eius: sed in vno loco p̄m manuz: ⁊
in alio p̄m pedē. ¶ Ad quartū dōm q̄ cuz dicit'. filius dei
nō est vbiq; hō: locutio nō verificaſ p̄m q̄ negatio absolu
te ferť ad hoiem: sed p̄m q̄ ferť ad hoiez cū hoc q̄ est esse
vbiq;: sed q̄ñ addit' sibi per cōpositionē negatio nō fertur
extra terminū illū: ⁊ iō remouet hūanitatē absolute: ⁊ nō
respectu eius qō dr̄ vbiq; vel alicubi. ⁊ ꝓpter hoc hec est
falsa. xp̄s alicubi est non hō: sed hec est vera: non est vbiq;
hō. ¶ Ad quintū dōm q̄ similiter est de hoc sicut de eter
no. hec eni est vera. iste hō fuit ab eterno: sed hec est falsa.
xp̄s fuit ab eterno hō: sicut ⁊ ō vbiq; dictū ē. ¶ Ad sextū
dōm q̄ p̄sona nō ꝓprie dicit' cōposita ex naturis: vt supra
dictū est. vñ totus nō ferť ad p̄sonā ꝫz q̄ totū dicit' qō hz
partes: sed p̄m q̄ totū dicit' pfectū: cui nihil deest. ⁊ ꝫz hoc
dicit' totus vbiq;: qz nihil deest sibi de sua p̄sonalitate p̄m
q̄ est vbiq;. totus. n. cū sit masculini generis ad p̄sonā pti
net. deest ei aūt aliqd de bis q̄ ad humanā nām pertinēt
p̄m q̄ est vbiq;: qz ꝫz humanā naturā nō est vbiq;. ⁊ ideo
dicit' q̄ nō est totū vbiq;: qz totum cuz sit neutri generis
ad naturam pertinet. Questio. II.

DEINDE querit' de descēsu xp̄i ad inferos.
Et circa hoc queruntur duo. Pri
mo de descensu christi ad inferos. Secūdo de
effectu quem ibi fecit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Utrum xps ad inferos descenderit.

A primū dicendū qđ xps ad inferos descendit sic ꝓcedit. vī qđ xps ad inferos nō debuit descēdere: sic enī dic̄ Aug. ad Darda. nomē iferni in scriptura semp̄ i malo accipit: ꝛ id qđ semp̄ in malo accipit xpo nō ꝛpetit ḡ nec ōscēdere ad ifernū. ¶P. xps nō ōscēdit i mūdū nisi vt mūdū liberaret: ꝛ p passionē nō solū liberauit eos q in mūdo erāt: ꝛ ēt eos q i iferno ōtinebant soluto ꝓcio ꝓ pctō ꝓ q detinebant. ḡ vī qđ ad ifernū descēdere nō debuit. ¶P. ōscēdere ad ifernū ꝛportat penā dānatiōis ꝓ pctō: sed in xpo nullū pctm̄ fuit. ḡ nec aliq̄ dānatio sibi cōpetit. ḡ ad ifernū descēdere nō debuit.

¶Sꝫ ē qđ dī i symbolo. ōscēdit ad iferos. ¶P. ac. 2. Quē ds suscitauit soluēs dolozib⁹ iferni. ḡ vī qđ i iferno fuerit.

¶Utꝛ descenderit vsq̄ ad infernū damnatoꝛ.

Ulterius vī qđ descēderit vsq̄ ad infernū dānatoꝛ. Ipse. n. sua mozte būanū gen⁹ nō solū liberauit a pctō originali: sed ēt ab actuali: ꝛ ifern⁹ dānatoꝛ ē loc⁹ penalis nūdēs pctō actuali: sic̄ lymb⁹ patrū loc⁹ ōbit⁹ ꝓ pctō originali. ḡ vī qđ ēt in illū ifernū descēdere debuerit sic̄ in lymbū descēdit. ¶P. xpi ascēsio nūdet suo ōscēsui. q: q ascēdit ipse ē ꝛ q descēdit. Eph. 4. Sꝫ ipse ascēdit sup oēs celos. ḡ ōbuit ēt vsq̄ ad iferioꝛē iferm⁹ descēdere.

¶P. Eccl. 24. dī. Penetrabo oēs iferiozes ptes terre ꝛ ispiciā oēs dormiētes: ꝛ iferiozes ptes terre sunt ifern⁹ dānatoꝛ in q̄ alig̃ de dormiētib⁹. i. moztuis sūt. ḡ vī qđ ipe ī illū iferi

¶Sꝫ ꝫ. Lu. 13. dī. Inter nos ꝛ vos chaos (nū ōscēderit. magnū firmatū est: vt illi q volunt illuc ex nobis transire nō possint: ꝛ illud chaos magis erat firmatū iter xp̄s q iā erat cōphēsoꝛ: ꝛ dānatos: q̄ iter sctos q erāt i limbo expectantes bītudinē: ꝛ illos qui erāt in iferno. ḡ xps ad illos nō descēdit.

¶P. sic̄ celū empi. est loc⁹ eterne glie: ita ifernus est loc⁹ eterne miserie: ꝛ nullus dānat⁹ pōt ee in celo empireo. ḡ nulli btō cōpetit esse in inferno. ꝛ sic nec xpo.

¶Utrum in lymbo mozam contraxerit.

Ulterius vī qđ in lymbo illo mozā nō ctraxerit. Ad boc. n. descēdit in ifernū vt scōs q ibi detinebant liberaret: sed statiꝫ illic descēdēs scōs liberauit. ḡ videt qđ mozā illic trahere nō debuit. ¶P. sic̄ ꝓ pctm̄ aliquis a celo excludit: ita ꝓ emūdatione a pctō aligs ab iferno liberat: sed diabolus statiꝫ vt peccauit de celo cecidit. ḡ videt qđ sctī statiꝫ vt mūdati fuerūt a pctō: statiꝫ de iferno educti sint: ꝛ ita ēt xps statim exiuit.

¶P. aīa xpi non potuit esse sīl in diuersis locis: ꝛ xps in die moztis sue fuit ī paradiso: q: pēdēs ī cruce latroni dixit: hodie mecū eris in paradiso. ḡ videt qđ illa eadē die de inferno exierit.

¶Sꝫ ꝫ. act. 2. dī. Quē de⁹ suscitauit solut⁹ doloziḃ⁹ iferni. ergo vī qđ in iferno fuerit vsq̄ ad bozā resurrectiōis sue.

¶P. loc⁹ aīe sepate est ifern⁹ vel celū: ꝛ aīa xpi ante diē ascēsiōis in celū nō ascēdit: ꝛ ita ante resurrectionē ī celo nō fuit. ḡ mānsit in inferno vsq̄ ad diē resurrectiōis.

Respondeo dom̄ ad ꝑmā qđ xps vt nos ab oīb⁹ defectibus liberaret: in se nr̄os defect⁹: q vī q oīuz erāt: ꝛ in ōfectū gre nō vergebāt: accipe voluit. boc aūt erat oīb⁹ boīb⁹ cōe ante passionē xpi qđ ꝓ debito originalis pcti ad ifernū descēdebāt. Sꝫ in noie inferni duo ꝓportant. s. loc⁹ ꝛ pena vel dāni vel sensus. s. afflictiua: pena aūt dāni. s. carētia dine visiōis vergebat in defectū gre: q: ꝛ. s. nō poterat in eis esse gra cōsūmata. s. glozia. Sil'r ēt pena sensus post hāc vitā non est satisfactozia: q: illi nō sunt in statu merēdi: sed ē vel purgatiua vel dānatiua. purgatio aūt debet alicui ipuritati: ꝛ dānatio debetur pctō mortali. vñ ēt pena sensus post hāc vitā in defectum gre vergit: ꝛ ideo xpo fuit cōpetēs in infernū descēdere ꝛ qđ infernus ꝓportat locū. nō aūt ꝛm qđ ꝓportat penā.

Ad primuz g̃ dōz qđ nomē iferni ꝛ qđ ꝓtat locū nō sonat ī malū tātū. ꝛ sic pōt ꝛpetere xpo. ꝛm ât qđ ꝓportat penā dāni vel sensus. sic xpo ꝛpetere nō pōt: q: sic sonat ēt ī malū clpe. ¶Ul'dōz qđ ōscēdēt ad ifernū q̄ſ sub ptāte ifernaliū ōduci in malū sonat: ꝛ descēdere in infernū ad expoliādū ipz̄ p modū dñy sonat in maxīmā dignitatē. ꝛ sic xpo ꝛpetit. ¶Ad 2m dom̄ qđ p passionē ei⁹ solutū erat pciū. vñ amotū erat ipedimētū: q̄ scī ꝓhibebant a visiōe dei: ꝛ iō statī deū viderūt: ꝛ tñ ꝛportuit qđ in ifernū local'r ōscēderet q̄tū ad liberationē eoꝝ a loco penali. Et itez vt i se oēs defect⁹ accipet.

¶Ad 3m dōz qđ ꝛm qđ nomē iferni ꝛportat penā sensus: vel dāni sic xps nō dī in infernū descēdisse: ꝛ ꝛm qđ tātū locū nominat.

Ad secūdaz qđ nē dōz qđ q̄druplex ē ifern⁹. vn⁹ ē ifern⁹ dānatoꝛ: i q̄ sūt tenebze. ꝛ pp carētiā dine visiōis: ꝛ q̄m ad carētiā gre: ꝛ ē ibi pēa sēsibil'. ꝛ ꝫ ifern⁹ ē loc⁹ dānatoꝛ. Ali⁹ ē ifern⁹ supza istū: i q̄ sūt tenebze. ꝛ pp carētiā dine visiōis. ꝛ pp carētiā gre: ꝛ nō ē ibi pena sensibil' ꝛ dī lymb⁹ pueroꝝ. Ali⁹ supza hūc ē in q̄ sūt tenebze q̄tū ad carētiā dine visiōis: ꝛ nō q̄tū ad carētiā gre: ꝛ ē ibi pena sensus ꝛ dī purgatoziū. Ali⁹ magis supza ē in q̄ ē tenebza q̄tū ad carētiā dine visiōis: ꝛ nō q̄tū ad carētiā gre: nꝫ ē ibi pēa sēsibil'. ꝛ ꝫ ē ifern⁹ scōꝝ patrū: ꝛ i hūc tātū xps ōscēdit q̄tū ad locū: ꝛ ñ q̄m ad tenebzaꝝ expiēs

Ad ꝑmū g̃ dōz qđ xps liberauit sua passiōe a pctō moztali eos q i via sūt: vt vl'nō ꝛmittāt vel a ꝛmisso absoluāt si velit. nō aūt eos q iā cū moz⁹ pctō decesserūt: gb⁹ ꝫbeē ille ifern⁹ dānatoꝝ.

¶Ad 2m dōm qđ ascēsio ꝛgruit xpo rōne sui. ꝛ iō q̄ ipe ē altissim⁹ sup oēs celos ascēdere ōbuit: ꝛ ōscēdere nō ꝛpetit sibi nisi ꝓ nob: iō tm̄ ōscēdit q̄tū expediebat nr̄e libatōi ꝛ ñ sub oīb⁹ simplr.

¶Ad 3m dōz qđ iferiozes ptes terre: dīr ēt illa loca in gb⁹ scī ptes erāt. ꝛ q ibi ꝛtinebāt dormiētes dicebāt ꝓ spem glozioſe resurrectiōis: nō aūt illi q dānati erāt in inferno.

Ad tertiaz qđ nē dōz qđ cū aīa ꝛ cōp⁹ sint ꝓpōtāliꝫ: tātū ōbuit aīa stare i iferno q̄tū cop⁹ i sepulchro: vt ꝓ vtrūq̄ frib⁹ suis silareť: ꝛ vt i resurrectiōe nouā vitā ichoaret: ꝛ q̄tū ad aiaꝝ libationē: ꝛ q̄tū ad cor

Ad ꝑmū (poꝝ resurrectōez i suo cozpe ichoatā. g̃ dōz qđ libare xps nos voluit ōfect⁹ nostros in se poztādo: ꝛ iō q̄diu moztu⁹ fuit voluit ꝫ aīaꝝ in inferno eē: sic̄ ꝫ cozp⁹ in sepulchro.

¶Ad 2m dōz qđ dispēsatiue fcm̄ ē: vt xps tādiu moztu⁹ eēt vt vītas moztī oīndere tur: ꝛ tādiu debuit aīa ei⁹ eē in inferno ꝛ cozp⁹ in sepulchro q̄diu moztu⁹ fuit. sicut ꝛ de eis añ ei⁹ resurrectionez fuit.

¶Ad 3m dōz qđ paradisus ē triplex. vn⁹ paradisus terrestris in q̄ adā posit⁹ ē. Ali⁹ cozpalis celestis. s. celū empi. Ali⁹ spiritualis. s. glia de visiōe dei: ꝛ de isto paradiso ītelligit qđ dñs latroni dixit: qz statim pacta passiōe ꝛ ipse latro ꝛ oēs qui in lymbo patrū erant deū per essentiā viderunt.

¶Utꝛ xps limbū patrū illuminauerit.

Asecūduz sic ꝓcedit. vī qđ xps limbū patꝛ ñ illuīauerit. de rōne. n. iferni vī eē tenebza: sic̄ de rōne paradisi lux. ḡ iferno nō ꝓpetit illumiari.

¶P. si locus aligs illumlat oēs q sūt i loco illo lumē ꝓcipiūt: ꝛ aliq erāt in iferno q nō ōbebāt ꝓcipe lumē xpi: sic̄ demōcs. igitur vī qđ illū locū nō illumiauerit.

¶P. i psal. dī. Eduxit eos de tenebzis ꝛ vmbza moztis: ꝛ si xps locū illū illuminasset tenebze ibi nō fuisset. ḡ xps locū illū nō illumiauit.

¶Sꝫ ꝫ. Dama. dic̄. Descēdit ad iferm⁹ aīa deificata: vt qđ admodū bis q in terra sūt ortus ē sol iustitie: ita ꝛ bis q in inferno ꝛ tenebzis ꝛ vmbza mozt⁹ sedēt supluceat.

¶P. Ambzo. dicit qđ in iferno lumē vite fundebat eterne.

¶Utrum aīmas de inferno dānatoꝝ extraxerit.

Ulterius vī qđ xps aias exerit ēt ō ifernō dānatorū. Ipse. n. dixit. Eduxisti aīaꝫ meā de inferno iferiozi. Et Job. 13. dī. In pfūdissimū iferni ōscēdēt ossa mā. ꝫ pfūdissimū iferni ꝛparatiue: vt pfundū sit respectu celi aer caliginosus ī q̄ sūt ōmōes: pfundi⁹ loc⁹ habitationis nr̄e: pfundissimū aūt limb⁹ patꝝ: de q̄ Job liberatus fuit.

¶Ad 2m dōz qđ glo. illa est ꝛportia. logt. n. de inferno cōiter. ꝫ qđ cōphēdit oēs ꝑdictas distictiōes iferni. vñ inferno aligd attribuit rōne vni⁹ ptis: aligd rōne alteri⁹. Oꝛ aūt dī. nulla eos mīa refrigerabat: itelligit q̄tū ad eos q erāt in alia parte iferni: vel dī de mīa oīno absoluēte: quā etiā diues magis ōsiderabat: q̄uis aliā pet⁹ret.

¶Ad 3m dōm qđ q̄tū in se est. Sapiētia oēs malitiā vincit: sed qđ in aligb⁹ nō vincit est ex eoꝝ indispositiōe.

¶Ad 4m dōm qđ loquit de visitatione q̄ erit in generalī resurrectiōe qñ educent de inferno iterum in perpetuū includendi.

Ad tertiā qđ nē dōz qđ redēptio xpi nō babuit locū: nisi in illis q fuerūt mēbza xpi. vñ cū pueri q erāt in limbo nūq̄ fuerint mēbza xpi: neq; p ꝓpriā fidez: neq; per fidei sacrm: qđ nūc est baptism⁹: tūc aūt erat circūcisio vel sacrificiū: cōstat qđ ipsi liberati nō fuerūt.

Ad ꝑmuz g̃ dōm qđ in pr̄ib⁹ erat gra: q̄ nō erat in pueris: ꝛ qua pres erāt mēbza xpi: ꝛ iō effectū redēptiōis ꝓceperūt. qđ non fuit de pueris.

¶Ad 2m dōz qđ pueroꝝ pctm̄ q̄uis esset per aliū expiabile q̄tū ad gen⁹ pcti: nō tm̄ habebāt in se fidē ꝛ charitatē: ꝑ quā cōiungerent illi: ꝑ quē potuissent liberari q̄tū ad gen⁹ pctī.

¶Ad 3m dōm qđ q̄uis q̄tū ad gen⁹ pcti cēt eoꝝ pctm̄ ꝓportiōaliꝫ: tm̄ ex dispōne eoꝝ ꝓportiōatiōis ꝓticipes cē nō potuerūt: sic̄ ēt ꝑs de veniali ī illis q moztal'r peccauerūt.

Ad quartaz qđ nē dōm qđ q̄uis hoc nō ī ueniatur determinatū a sanctis. pōt tm̄ dici qđ illi qui erāt in purgatozio nō fuerūt liberati: qz cum pena purgatozy debeaꝫ peccato actuali: opz qđ expieť per ꝓpriū actū vel passionē illi⁹ q peccauit: vel alterius spūalis persone agētis ꝓ ipso. In purgatozio aūt nō pōt culpa expiari per aliquē actū meritoziū: qz non sunt in statu merēdi. vnde opz qđ expieť eoꝝ culpa per penam: quā ipsi sustineant nisi per suffragia eozū q sunt in statu merēdi liberē tur. Passio aūt xpi imediate remouet ipedimētū ex pctō originali ꝓueniēs: qđ ex altero contractū est: sed ad remouendū penaꝫ debitam actuali peccato: qđ quisq̄ ex seipso cōmisit: pertingit ei⁹ efficacia mediāte aliquo sacrāmēto circa personā exhibito: aut aliquo actu ipsi⁹ ꝑsone vl'alterius ad ipaꝫ relati: ꝛ ideo nō decebat vt per solā xpi passionem a purgatozio liberarenť: nisi dicať qđ in vita sua hoc meruerūt vt per passionē xpi liberarenť: vel hoc ex spāli gratia fuit: qđ illi qui in purgatozio inuēti fuerūt absoluti sint per passionē xpi: q̄uis nūc illi qui sunt in purgatozio nō cōsequnť effectū plene liberatiōis ex sola passiōe xpi.

Ad ꝑmuz g̃ dōm qđ q̄uis ipedimētū peccati originalis sit graui⁹: tm̄ est solubile ꝑ aliū total'r: qđ nō est de ipedimēto venialis peccati rōne ꝓdicta.

¶Ad 5cōm dōm qđ pena nunq̄ dimittit virtute passionis xpi: nisi in quātū aligs passiōi cōformat: qđ pōt esse tripliciter. Uno modo sacramental'r: sicut fit ī baptismo. Alio modo per meritū dilectionis ꝛ fidei ex passione surgentis. Tertio modo per pene similitudinē. p̄mi aūt duo modi nō possunt esse in purgatozio: qz nō sunt in statu recipiēdi sacrāmētū nec; in statu merēdi. vñ opz qđ si passio a veniali eos liberet qđ cōformenť xpo passo per pene passionē.

¶Ad tertiuz dōm qđ quicquid erat in eis curabile per aliū totū curauit: sed pena purgās nō erat eis ꝑ alium totaliter remissibilis: vt dictū est.

¶Ad ea que obyciunť in oppositū patet solutio ex dictis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Deinde querit de ascensione xpi. Et circa hoc q̄runt tria. Primo an xpus ascenderit. Secundo de modo ascensionis. Tertio de termino ipsius.

¶ Utrum xps debuerit ascendere.

Ad primū sic pcedit. vī q̄ xps ñ ascenderit. ois.n.mot⁹ cū sit exitus de potētia ad actū z est act⁹ iperfecti z est pp indigentiā: sed ascēsio motus est. cū igit in xpo iā glorificato totalr per resurrectionē nō fuerit aliq̄ iperfectio vel indigētia: vī q̄ ipse nō ascenderit. ¶ P. in xpo nō ē nisi duplex nā. s. diua z būana: sz fz diuinam nāz xps nō cōpetit ascendere: neq; localr: cū ipse fz q̄ de⁹ sit ybiq;: neq; fm dignitatē: cū dignitas pficere nō possit: neq; itex fz būanā fz locū: qz ipsa de celo nō descēdit. dī aūt Joh. z. Nemo ascēdit in celū nisi q̄ descē. de ce. neq; itex fm dignitatē: qz gloria sua post resurrectionē gloriosaz nō creuit. q̄ vī q̄ xpus nullo⁹ ascenderit. ¶ P. alys scis cōpetit ascēdere ad celū empi. qz p locū illū cōgruētē sue glie auget⁹ suū gaudiū: sz gaudiū aīe xpi nō potuit aliq̄ mō crescere: sicut nec gra vl glozia. q̄ videt q̄ ipse nō ascēderit. ¶ P. oē q̄ xps i carne assumpta pp nos fecit i nostrā vtilitatē cedere debuit: sed per ascēsionē nihil nobis accreuit: qz ante p passionē z descēsuz ad iferos oē ipedimentū remotū fuit z ianua p passionē aperta est. Et sīr p baptismū q̄n celi aperti sūt. q̄ nō fuit necius q̄ xps ascēderet. ¶ P. ois actio xpi ad nostrā salutē ordinat: sz magis erat ad salutē nostrā ei⁹ psentia corpoalis q̄ ei⁹ absentia. q̄ vī q̄ a nobis p ascensionē discedere non debuit.

¶ Sz ↄ ē q̄d i symbolo dī. Ascēdit ad celos. ¶ P. corpori nobilissimo ōbet loc⁹ nobilissim⁹: sz ce. empi. ē locop nobilissim⁹. q̄ corp⁹ xpi q̄d ē nobilissimū ad locū illuz ascēdere debuit. ¶ P. in xpo pmōstrata ē glia resurrectiōis q̄ mēbris ei⁹ pmittit: sz pmittit ēt mēbris xpi loc⁹ celestis vñ lucifer cecidit. ergo videt q̄ ipse pus ascēdere debuit pan

Respondeo (dēs iter añ alios. vt dī Mich. z. dom q̄ ascēdere in celū fuit ↄgruuz z ipsi xpo z nobis. Xpo q̄dē q̄n ei oē q̄d ad glia⁹ ptiet debebat. vñ cū celū empi. sit loc⁹ cōgru⁹ glie: z aliq̄d q̄si pzemiū accidērale: xpo ēt debebat vt ad locū illū ascēderet. Nobis aūt cōgruū fuit q̄tū ad tria. pmo vt nos q̄si in corpale possessionē iduceret celi: quā nobis pcio sui sāguis emerat. z⁰ vt spem nraz ad celū erigeret: qz dū būana ↄditionē sideri⁹ ipōtault credētib⁹ celū posse patere mōstrauit. vt dic Leo papa. 3⁰ vt iā xps nō fz carnē cogscētes spiritualr tm ipsi ↄiugamur. z sic idōei efficiamur ad accipiēda dona spūssci fz q̄d dcm ē. Ascēdit i altū ōdit dōa boīb⁹

Ad primuz q̄ dom q̄ mot⁹ localis. vt dic phs in. 8. phy. nō mutat aliqd ō eo q̄d ē itra rē: sz solū est fm id q̄d ē ex. vt mot⁹ localis nō ponit exitū de potētia ad actū aliquē itraneū rei: sz ad actū extrinsecū. z pp hoc nō ponit p motū localē aliq̄ iperfectio: p̄ q̄ ōsit aliqd eoz q̄ debēt ieesse: sz ponit iperfectionē fz qd: p hoc q̄ dū est in loco isto nō ē in alio. Simil⁹ dom ē q̄ ascēsio xpi nō fuit pp aliquā idigētiā q̄ idigeret ipse ex pte sua in seipso bre: sz pp nostrā idigētiā: z vt eēt in loco sibi ↄueniēti: in q̄ nōdū erat. ¶ Ad z^m dom q̄ ascēdere z descendere possunt dici pp̄e: z sic significāt motū localē. vñ nō conueniūt xpo fm dinā nām: sz fm būanā: fz quā descendit ad iferos: z ascēdit local⁹ ad celos. dī ēt metapho. descēdisse fm dinā nām: inq̄tū se exinaniuit formaz serui accipiens Phil. z. et inq̄tū p nouū effectū fuit in terris: fm quē ibi añ nō fuerat. ascēdisse āt q̄tū ad noticiā alioz. Sil⁹ q̄tū ad būanā nām ascēdit fm q̄ exaltat⁹ est ad gliaz resurrectiōis: z noticiā populoz: descēdit aūt fm passiōis ignominiaz. Oz aūt dī nemo ascēdit nisi q̄ descēdit: ad psonā referēdū ē: cui fz nāz vnā ↄuenit descēdere de celo. s. fz dinā: inq̄tū sibi carnē in psona copulauit: z fz aliā. s. būanā ascēdere. ¶ Ad 3^m dom q̄ xpo in ascēsione nō accreuit aliqd gaudiū: neq; q̄tū ad itētionē: nz q̄tū ad nūerz eoz de q̄b⁹ gaudēdū erat: qz pfectū gaudiū de oib⁹ ab instāti sue ↄceptionis habuit: sz accreuit sibi nou⁹ modus gaudēdi: qz de illo de q̄ pus gaudebat vt de futuro: tunc gaudebat vt de psenti. ¶ Ad 4^m dōz q̄ p passionez xpi oia ipedimēta fuerūt a nobis amota z oia bona data q̄tuz ad meritū: qz. s. p passionē xps nobis meruit p̄dicta: sz oportuit vt p effectū in illa bona p eū iduceremur q̄si i corpalē possessionē eorū q̄ iā nobis emerat. dona aūt glie in trib⁹ ↄsistūt. pmo in visiōe dina q̄ est britudo aīe: z hoc p effectū cōtulit descēdēdo ad iferos. scōm est glia corpis: z b ichoauit in sua resurrectiōe. tertiū est loc⁹ cōgruū: z hoc pstitit in sua ascēsione. In baptismo aūt celi aperti fūt in signū q̄ p baptismū quē tūc inchoabat: in quo passio ei⁹ opat: plenarie celi aditus pateret nobis. ¶ Ad 5^m dom q̄ corpoalis psentia xpi in duob⁹ poterat esse nociua. pmo q̄tū ad fidē: qz videtes eū eglē patri. vt dicit glo. sup Jo. scdo q̄tū ad dilectionē: qz eū nō solū spūalr: sz ēt carnaliter diligerem⁹ cōuersantes cū ipso corpoalr. z hoc est de iperfectiōe dilectionis.

¶ Utrū motus ascensionis fuerit violentus.

Ad secūduz sic pcedit. vī q̄ mot⁹ ascēsionis fuerit violēt⁹. Act. p Eleuatis manib⁹ ferebat in ce. sed latio. vt dī 7. phi. est spēs mot⁹ violēti. q̄ ascensio sua fuit violēt⁹ mot⁹. ¶ P. in corpe suo cū eēt solidū dñabat terra: sz oē tale nāliter movet deorsuz z p violentia sursuz. q̄ illa ascēsio erat violēta. ¶ P. ois mot⁹ nālis causat ex motu celi: sz celū nō bēbat aliquā cālitatē supra cōp⁹ xpi. q̄ mot⁹ ille nō erat nālis. ¶ P. ois mot⁹ q̄ ē i loco pegrinū mobili ē mot⁹ inālis: sz ascēsio xpi fuit hȝ: qz dicit Hreg. sup illō. Dō q̄dā peregre pficisc. Caro ad pegrinādū ducit⁹ dū p redēptorē i celo collocat. q̄ illa ascēsio fuit mo

¶ Sed ↄ. ois mot⁹ violent⁹ iducit lassitudi (tus violēt⁹. nē: sz ascensio xpi nō fuit talis. ergo nō fuit motus violentus. ¶ P. nullus mot⁹ violētus est ppria vtute mobilis: sed xps ppria virtute ascēdit. vt patz Isa. 64. Gradiēs in multitudine virtutis sue. q̄ ascēsio ei⁹ nō fuit mot⁹ violēt⁹

¶ Utrum fuerit subitaneus.

Ulterius vī q̄ ascēsiōis mot⁹ fuerit subit⁹: qz Aug. dicit in qōnib⁹ de resurrectiōe q̄ tales sūt mot⁹ corpoz glorificatoz: sicut mot⁹ rady solis: sz motus rady ē in instanti. q̄ mot⁹ corpis xpi glorioſi. ¶ P. corp⁹ xpi glorioſuz oio erat subm volūtati spūs: sed volūtas in instanti pōt moueri de loco ad locū. ergo z corpus xpi glorificatuz. ¶ P. potētia corporis xpi glorificati est iproportionabilis potētie alicui⁹ corpis mobilis nō glorificati: sz fz p portionē virtutis mouentis est pportio tēporis: in quo fit mot⁹: qz maioz virtus in mīori tēpoze mouet. ergo si aliq̄ virt⁹ mouet in tāto tpe: virt⁹ corpis xpi glorificati movebit in instāti ipm corp⁹: qō instans tēpori nō pportionat. ¶ Sz ↄ. corp⁹ xpi cū sit diuisibile hȝ partē post ptē: sz vbi ē vna pars ibi non est alia. q̄ oz q̄ parti succedat pars. ergo mot⁹ ille nō est subito. ¶ P. mot⁹ subitaneus nō pōt pcipi: sz apostoli viderūt xpi ascēsionē. ergo nō fuit subita.

¶ Utruz statim post resurrectionē ascēdere debuerit.

Ulterius videt q̄ statim post resurrectionē ascendere debuerit: qz ascensio sua est exēplar alioz sanctoz: sed alij sancti post resurrectionē corporuz futuram ascendent. ergo z xps debuit. ¶ P. sicut debuit pbari veritas resurrectionis: ita debuit probari veritas mortis: sed ipse vt pbaret veritatē mortis distulit resurrectionē vsq; in tertiū diē. q̄ silr debuit ascendere tertia die post resurrectionē. ¶ P. nō ē aliqs loc⁹ aiarū nisi ifern⁹ vl celū: fz aie scōruz patrū q̄ erāt in limbo xpo resurgēte educte sunt de iferno. q̄ statiz ascēderūt in celū: sz nlls debuit in celum ascēdere ante xpm: sicut nullus ante ipm resurgere. q̄ z xps statim post resurrectionē debuit ascēdere.

¶ Sz ↄ. Act. pmo. Prebuit se viuū per dies quadraginta. ¶ P. cōsolatōes dine excedūt tribulationē būanā: sz apostoli fuerūt in angustia post mortē xpi p tres dies. q̄ ml⁹ ampli⁹ debuerūt esse in gaudio ppter ipsi⁹ resurrectiōez.

Respōdeo dom q̄ mot⁹ nālis dicit cui⁹ pn̄m est nā. natura aūt dī dupl⁹. s. de forma q̄ est pn̄ cipiū actiuum motus: z de mā que est pn̄m passiuū: fm hoc igit dicit aliqs motus dupl⁹ nālis. vno mō: qz i eo q̄d mouetur est pncipiū actiuū mot⁹: z sic corpora grauia z leuia movent nāliter. Alio mō: qz in eo q̄d movet est dispositio nālis per quā aliqd ē mobile ab aliquo movēte: z hoc contingit dupl⁹: qz vel iest ista aptitudo ad hoc q̄ moueatur ab illo movēte cū inclinatōe ad ↄriū motū: sicut est in corpore aīalis: z tūc mot⁹ ille dī violētus q̄tū ad nām corporis: inq̄tū est corp⁹. nālis aūt q̄tū ad nām corporis inquātum est aīatū. vt dicit phs. 8. phy. Aut non est aptitudo ad ↄriū inclinās: sicut pz in motu celestiū q̄ movent a substātia sepata. z tm dicunt moueri nāliter. vt dic Cōmē. in pzmo ce. z m. hoc mō motus ascensiōis xpi fuit nālis: qz cuz corpus gloificatū sit oio subm aīe nō pōt esse aliq̄ inclinatio ad ↄriū eius qō aīa vult. vñ remouet in eis inclinatio gravitatis z leuitatis repugnās volūtati: sicut inclinatio calidi z frigidi q̄ est ad mutuā corruptionē. Quidā aūt dicūt q̄ fuit ēt motus nālis ex hoc q̄ pncipiū actiuū fuit in corpore nā: sicut in motu grauiū z leuiū: qz in corpe glorificato regnat nā celi empi. que est de cōpositiōe corporis būani. Dō est ipossibile: qz si aliqd de celo empi. esset pars corporis nostri: oporteret q̄ esset cōmixtū elemētis: alias eēt distinctū ab eis z nō eēt ps: qz nō eēt vnū nisi aggregatōe. ¶ P. si eēt pars nō inclinaret ad motū rectū: sz ad nullū: qz de natura celi empi. nō est q̄ moueat nisi ad motū circularē q̄ est naturalis gnte eēntie.

Ad primuz q̄ dom q̄ ferebat q̄dem ab angelis in obsequiū dignitatis nō in adiutoriū necessitatis: sic reges ēt ferunt z epi. vñ nō segt q̄ fuerit mot⁹ violēt⁹. ¶ Ad z^m dom q̄ mot⁹ ille nō ē nālis corpori inq̄tū corp⁹: sz inq̄tuz instrm aīe glorificate p quā tollebat iclinatio q̄litatuz ↄriarū ad actiōes z mot⁹ suos. ¶ Ad 3^m dōz q̄ b itelligit ō corpib⁹ q̄diu sunt in statu gnātiōis z corruptiōis z nō de corpib⁹ gloriosis. ¶ Ad 4^m dom q̄ ille loc⁹ ē pegrin⁹ caro ni inq̄tū est caro. nō aūt inq̄tū est instrm aīe glorioſe.

Ad secundaz qōnē dōz q̄ illa opio est facilioz ad sustinēdū q̄ ponit q̄ corp⁹ xpi i ascēsione movebat tpe pceptibili sua qdē volūtate: sz poterat moveri tpe iperceptibili nō aūt in instanti: qz oportebat q̄ corp⁹ xpi in ascēsiōe trāsiret p media cū p suā subam ēter minareť ad locū: z ipo le est q̄ sit in diuersis locis sil⁹: z ita oportebat q̄ in medys locis esset in diuersis instātibus: z

Ad primū (sic opōtebat motū illū eē successiuū. q̄ dom q̄ silitudo attēdit q̄tū ad pcepti bilitatē z nō q̄tū ad gen⁹ mot⁹: qz mot⁹ radij est mot⁹ alteratiōis. vt dī in li. de sensu z sensato. vñ nō pōt eē subit⁹. mot⁹ aūt glorificatoz corpoz est mot⁹ local⁹. z iō oz q̄ sit successiuus. ¶ Ad scōm dicendū q̄ cuius corpus sit subiectum spiritui: tū esse nō pōt vt corpus ad nām spūs cōueniat. ¶ Ad tertiū dōz q̄ rō illa pcedit de virtute movente ex necessitate nature: nō aūt de virtute mouēte per voluntatem: que mouet fm exigentiā mobilis.

Ad tertiā qōnē dom q̄ ea que circa xpm acta sunt dispēsatiue facta sunt pp aliquā vtilitatē. Et iō ad ostendēdū veritatē sue resurrectiōis oportuit q̄ nō statiz post resurrectionē ascēderet: sz diu cū aplis ↄuersarē vt ex magna familiaritate ois dubitatio tolleret: qz si tātū apparuisset semel: potuisset videri eē aliq̄ illusio: z iō pluries in illis q̄draginta dieb⁹ illis apparuit. Fuit etiā dilata ascēsio ad cōsolationē apl⁹. q̄ de morte cōtristati fuerāt. Et iō dicit glo. Act. p̄. q̄ sic q̄draginta hore fuerūt mortis xpi: ita q̄draginta dieb⁹ cū eis ↄuersatus ē post resurrectionē: qz cōsolatio dina excedit tristitiā humanā.

Ad primuz q̄ dom q̄ alioz scōrū nō oportebit resurrectionez p̄bare: qz oib⁹ manifesta erit. z ideo non opz q̄ differať. ¶ Ad scōm dom q̄ maioz poterat esse dubitatio de resurrectiōe q̄ de morte: z ideo oportuit q̄ longioꝛi tpe cōfirmareť. ¶ Ad tertiū dom q̄ interim aīe scōruz erant cū xpo vt de ei⁹ corpoali psentia gauderēt: vel erant in paradiso terrestri: q̄uis loc⁹ ille nō sit p̄pie loc⁹ spūum: sed erāt ibi dispensatiue ad tps.

¶ Utrum xps ascenderit super omnes celos.

Ad tertiū sic pcedit. videt q̄ xps non ascēderit supra oēs celos: corpus enī xpi nec̄io est i loco: sz extra oēs celos nō ē loc⁹: fz phz pmo ce. z mū. ergo supra oēs celos ascēdere nō potuit. ¶ P. duo corpa nō possūt eē in eodē loco: cū igit nō possit fieri mot⁹ de extremo in extremū nisi p medium: videt q̄ supra oēs celos ascēdere nō potuit nisi celū diuidereť: qđ ē ipole. ¶ P. celuz empi. ē loc⁹ spūuz: sz diuersoꝛ diuersa sūt loca. q̄ nec corp⁹ xpi nec aliud corp⁹ ad celū empi. ascēdit qđ ē celū vltimū

¶ Sed ↄtra. Deb. 7. Excelsioꝛ celis factus. ¶ P. Eph. 4. Ascendens in altum. glo. Loco z dignitate.

¶ Utrum ascenderit ad dextram patris.

Ulterius vī q̄ nō ascenderit ad dextrā pris. dextra enī vel sinistra sūt dīe situs vel positiōis: sed de⁹ cū sit sume spūalis nō hz situ. q̄ nō hz dextrā z sinistrā. ¶ P. metapho^cē. fili⁹ ipe dī dextra pris. psal. Man⁹ tua ofregit inimicū: sz hec ppositio ad. ōnotat distictionē: qz ppōnes trāsitiue sunt: cū q̄ fili⁹ a seipso nō distinguať: vī q̄ ei nō cōueniat ad dextrā pris sedere. ¶ P. puer. 3. dī In dextra ei⁹ lōgitudo diez z sinistra illi⁹ diuitie z glia: sed oiuz bonoꝛ pris xps habet plenitudinē. q̄ non magis dz dici sedere ad dextrā q̄ sinistrā. ¶ P. ipse dī eē i synu

¶ Sed ↄ. Deb. p. Sedet ad (pris. Jo. p. q̄ nō ē ad dextrā. dextrā maiestatis in excelsis. ¶ P. i symbolo dicit. Ascēdit ad celos sedet ad dextrā dei patris omnipotentis.

¶ Utz conueniat soli xpo sedere ad dextrā patris.

Ulterius vī q̄ nō soli xpo cōueniat ad dextraz pris sedere. Ad eph. z. Cōsedere nos fecit xpo in celestib⁹. si q̄ xps sedet ad dextrā z nos ad dextrā sedere faciet. ¶ P. Eph. p. Cōstitues illū ad dextrā. glo. i. eternā britudinē: sz oib⁹ scis cōicať eterna britudo. q̄ oib⁹ sanctis ↄuenit ad dextrā sedere: z nō soli xpo. ¶ P. beate virgini cōuenit eē in potiozib⁹ donis dei q̄ est sup oēs chozos āgeloꝛ exaltata. vī z i. Psal. a dextris stare dī. Astitit regina a dextris ꝛc. q̄ nō soli xpo ↄuenit sedere ad dextrā.

¶ P. dextra patris est eqlitas patris: sed spūscūs est eqlis patri: sicut fili⁹. ergo sibi conuenit sedere ad dextrā.

¶ Sed contra. sedere ad dextrā cōuenit xpo fm humanā naturā z diuinaz: sed in nullo alio inuenit natura diuia z būana simul. q̄ nulli alij cōuenit sicut xpo. ¶ P. eqlitas ē in filio. vt dicit Aug. p appropiationē: sz dextra iportat eqlitatē. q̄ videt q̄ sedere ad dextrā soli filio cōueniat.

Respondeo dom ad pmā qōnē q̄ termin⁹ ascensionis xpi est z loc⁹ z dignitas nō quā

Universidad de Deusto
Biblioteca

tunc de nouo acceperit: sed que tunc innotuit. Scōm aūt q̄ termin⁹ est locus: sic est exaltatus vsq̄ ad suprem̄ū loco rum corporaliū: nō q̄ nō possit inde moueri: sed ꝯ cōgruē tiā debeā sibi altissimus locus ēt vbicūq̄ sit: sed ad id q̄ sibi ꝑm cōgruentiā debeā: tūc fuit actu exaltatus.

Ad primuz ḡ dōm q̄ nō dr̄ ascēdisse sup celos: q̄ extra celū empi. sit: ꝯ q̄ in altissimaz ptē celi empi. ascēdit. (Ad 2m dōm q̄ q̄uis de nā corpo ris nō sit q̄ possit eē in eodē loco cū alio corpe: tñ pōt hoc d⁹ facere p miraculū: sicut ēt fecit corp⁹ xp̄i de clauso vir ginali vtero exire. vt dic̄ Grego. (Ad 3m dōz q̄ q̄uis nā corpalis sit ctra nām spūs: tñ nā corpis xp̄i trāscēdit oēs spūs: inq̄tū est diuinitati vnita: q̄ est maioz et dignioz vnio q̄ ea q̄ est p fruitionē: et iō altioz locbs debeā corpori xp̄i: q̄ etiā ipsis spiritib⁹ creatis. vnde glo. Deb. 7. super illud. Excelsioz celis factus est. dicit. i. Oi ratiōali creatura.

Ad secūdaz qōnē dōz q̄ dextra ē nobilioz ps corpozis. vñ q alteri ad dextrā sedet no bilissimo mō ei ꝯiungit. Nobilissim⁹ aūt modus ꝑm quē aliqs patri cōiūgit: vel ē nobilissim⁹ simplr: et sic est eē eq̄ lez sibi: et hoc ꝯuenit filio ꝑm dinā nām: vel est nobilissim⁹ q̄tū possibile est creature: et hoc est coniungi ei in vnione persone filij eius: et sic sedere ad dextrā conuenit xp̄o ꝑm hūm nām: signat enī sessio firmitatez illius cōiūctionis.

Ad primuz ḡ dōm q̄ nō dr̄ ꝓpe dextra: sed meta phorice. (Ad 2m dōz q̄ nō est icōue niēs q̄ fili⁹ dicā dextra et sedere ad dextrā ꝑm diuersas similitudines: q̄ metaphorice vtrūq̄ dr̄. dextra. n. dr̄ �sz q̄ p ips̄ pr̄ opaā: ꝯ sedere ad dextrā dr̄ rōne iā dicta. (Ad 3m dōz q̄ q̄uis sint xp̄i et maioza et mioza bona p̄ris: tñ ipse in maiozib⁹ est collocat⁹: et iō dr̄ ad dextrā sedere. (Ad 4m dōm q̄ xp̄s inq̄tū exit a p̄re p gnātionē dr̄ in synu p̄ris se dere: p q̄ significā gnātiua potētia: ꝯ inq̄tū est equalis patri et ei cōregnat dicit sedere ad dextrā eius.

Ad tertiā qōnē dōz q̄ nulli creature ꝯuenit eē eq̄le p̄ri: neq̄ cōiūgi filio ei⁹ i vnitate p̄sone ꝓz q̄ dr̄ xp̄s ad dextrā sedere: et iō nulli creature ꝯuenit.

Ad primuz ḡ dōz q̄ fecit nos cōsedere inq̄tū nos gloria stabiliuit et iudiciariā potestatē dedit: nō aūt sedere ad dextrā. (Uel dōm q̄ nos cōsede re fecit etiā ad dextrā: sed nō in nobis. sed in xp̄o inq̄tum ipse est vni⁹ nāe nobiscū: quā put est in xp̄o ad dextrā pa tris collocauit. (Ad 2m dōm q̄ non quelibet beatitudo pōt dici dextra simplr: ꝯ que debeā illi nāe assumpte: vel si queliber beatitudo dicā dextra: hoc nō erit ꝓz excellē tissimū modū possibilē creature: ꝯ poteꝛ creature nō vni te: et hoc est ꝑm quid. (Ad 3m dōm q̄ q̄uis beata vgo, sit sup angelos exaltata: nō est tñ exaltata vsq̄ ad eq̄litatez dei vel vnionē in p̄sona: et ideo nō dr̄ sedere ad dextrā: sed astare a dextris inq̄tū bonoz filij aliq̄ mō ꝑticipatiue nō plenarie redūdat in ipaz: inquātū dr̄ mater dei: ꝯ nō de⁹. (Ad 4m dōm q̄ spūsc̄us pōt dici sedere ad dextrā p̄ris inq̄tū est eq̄lis patri ꝑm veritatē: sed nō appropāt ei eq̄li tas ꝯ filio: et ideo nec sessio dextre. (Expositio text⁹.

Idei argumentū a p̄bicis argumētis est li bez: q̄ p ea nec ꝓbari nec improbari pōt. (Et ipse forte ante mortē.) Hoc dic̄ pp ter tiaz opionē q̄ nōdū erat suo tpe dānata: q̄ dice bat: q̄ ēt ante mortē erat hoc mō bō. (Qz vna eadēq̄ vnione.) quātū ex pte ip̄i⁹ assumentis: nō q̄tū ex parte assumpti oz. Ad q̄ Dionysi⁹ hoc dicit: nō q̄ ꝑmisse locutiones sint simplr cōcedēde: ꝯ vt ostēdat quā cām ve ritatis habeā. (Nemo ascendit.) ergo aly boies in celuz nō ascendūt. Dicendū q̄ aly nō ꝓpria virtute scandūt q̄ est ascendere: vel logr̄ de celo sancte trinitatis ad q̄ ascē dit rōne diuine nature. Uel dōm q̄ loquitur ꝑm q̄ capat et mēbza sūt vna p̄sona. (Nec de cozrigia calciamēti.) Cal ciamentū est būanitas tegens pedem. s. verbū: quo quasi oia portanr̄. Deb. z. Cozrigia ipa ē vnio. (Rex ydumee) xp̄us qui cōmunicauit carni et sanguini. Deb. z. Ydumea eni sanguinea interptar̄: ossa eius sunt fortiora et difficilio ra ad intelligendū de mysteryis humanitatis eius: q̄ non sunt igne curiosi studij vsq̄ ad mīma inquirēda: q̄ ē ossa in puluerē redigere: sed sunt silentio honorāda quasi itel lectum excedentia. Et sumitur de amos scō.

¶ Si christus habuit fidem et spem vt charita tem.

Distinctio. XXIII.

Um vero supza perhibitū sit xp̄z ple nū gr̄a fuisse: nō est superuacuū ingre re vtrū fidē et spem sicut charitatē ha buerit. Si. n. his caruit non videt ple nitudinez gr̄arū habuisse: vt aūt hec questio va leat aperti⁹ explicari: de his singulis aliqua in mediū ꝓferenda sunt: et primū de fide: ꝑm men suram cuius p̄cipit apostolus vnicuiq̄ sapere.

¶ Quid sit fides.

Ides est virtus qua credunt̄ que nō vi dent̄. Nō tñ nō de oibus que nō vidē tur accipiendū est: sed de his tñ q̄ cre dere: vt ait Aug. ad religionē pertinēt. Multa. enī sunt que si xp̄ianus ignoret: nihil metuendū est: q̄ non ideo a religione deuiat.

¶ Quot modis dicitur fides.

Ccipitur autē fides: tribus modis. s. p̄o eo q̄ credit: et est virtus: et ꝓ eo quo creditur: et nō est virtus: et ꝓ eo q̄ credit q̄ aliud est ab eo quo creditur. vnde Aug. ingt. Aliud sūt ea q̄ credūtur. aliud fides q̄ credūtur. Illa. n. in reb⁹ sunt q̄ vel eē vel fuisse vel futura eē dicūtur. Hec aūt in aio credētis ē ei tñ cōspicua cui⁹ est. Et tñ noie fidei censetur vtrūq̄: et illud. s. q̄ credit: et id quo credit. Id q̄ credit dr̄ fides: sic ibi. Hec ē fides catholica quā nisi q̄sq̄ fideliter fir. et c. salu⁹ esse nō pote rit. Fides aūt qua credit: si cū charitate sit virt⁹ est. Quia charitas: vt ait Ambro. mater ē oiuz virtutū: que oēs informat: sine q̄ nulla vera vir tus est. Fides ergo operās p dilectionē virt⁹ ēt q̄ nō visa credunt̄. Hec est fundamētū q̄ mu tari nō pōt: vt ait Ap̄ls: q̄ posita in fundamēto neminē perire sinit. vnde Aug. Fūdamētū est xp̄s Iesus. i. xp̄i fides. s. que p dilectiōez operatur: per quā xp̄s habitat in cordib⁹ q̄ neminē perire sinit. Alia vero nō ē fundamētuz. Fides. n. sine dilectiōe inanis est. Fides cū dilectiōe xp̄iani ē. Alia demōis est. Nā et demōes credūt et cōtre miscūt. Sed multū itereſt. vtrū quis credit xp̄z vel xp̄o vel in xp̄m. Nā ipz esse xp̄m demones crediderūt: nec tamen in xp̄m crediderunt.

¶ Quid sit credere deum vel deo vel in deum.

Aliud. n. est credere in deū. aliud credere deo: aliud credere deū. Credere deo ē credere vera eē q̄ loquit̄: q̄ et mali facilit: et nos credim⁹ boi: sed nō in boiez. Credere deū est credere q̄ ipse sit de⁹ q̄ ēt mali faciūt. Credere in deū ē credēdo amare: credēdo in eū ire: credēdo ei adherere et ei⁹ mēbris incorporari. Per hāc fidē iustificat ipius: vt deide ipsa fides icipiat p dilectionem opari. Ea. n. sola bona opa dicēda sunt q̄ fiūt p dilectionē dei. Ipsa. n. dilectio op⁹ fidei dr̄. Fi des igit̄ quā demones et falsi xp̄iani hūt: qualitas mētis est: ꝯ informis: q̄ sine charitate: nā et malos fidē hr̄e: cuz tñ charitate careant: ap̄lus ostēdit dicēs. Si habuero oēz fidē: charitatem aūt nō habuero etc. Que fides ēt donū dei dici pōt: q̄ et in malis q̄dā dei dona sūt. Aug. in li. de p̄destinatiōe scōz. Credere ipsuz nihil aliud est q̄ cum assensione credere vel cogitare.

¶ An illa informis qualitas mentis que in ma lo christiano est fiat virtus cum sit bonus.

Si vero q̄rit vtr illa informis qualitas q̄ malus xp̄ian⁹ vniuersa credit q̄ bo nus xp̄ian⁹ accedēte charitate: remaneat et fiat virt⁹: an ipsa climiet et alia q̄litas succedat q̄ virtus sit. Utrūlibet sine peri culo dici pōt. Adhibi tñ videt q̄ q̄litas illa q̄ p̄i⁹ erat remaneat et accessu charitatis virtus fiat.

¶ Ex quo sensu dicatur vna fides.

Umq̄ diuersis modis dicat fides: fatēdū est tñ vnā eē fidē: vt ait Ap̄ls. Un⁹ dñs vna fides. Siue. n. accipia tur fides p eo q̄ credit: siue p eo quo credit: recte dr̄ vna fides. Si p eo q̄ credit accipiat: ex hac itelligētia dr̄ vna fides: q̄ idē iubemur credere: q̄ vnū idēq̄ est q̄ creditur a cunctis fidelibus. Unā fides catholica dr̄. i. vni uersalis. Si vero accipit fides p eo quo credit: ea rōne dr̄ vna esse fides: nō q̄ sit vna nūero in oib⁹: ꝯ genere. i. similitudine. vñ Augu. li. xiij. de tri. Fides quā q̄ hūt fideles vocant: et q̄ nō hūt infideles: cōis est oib⁹ fidelib⁹: sicut plurib⁹ ho minib⁹ facies cōis esse dr̄: cū tñ singuli suas ha beāt. Nō. n. fides nūero ē vna ꝯ genere. Que cū sit in vno et in alijs est nō ipsa: ꝯ similis. Et pp similitudinē magis vnā dicim⁹ eē q̄tas multas si cut idem volentium dicitur voluntas vna: cū tamen cuiq̄ sit sua voluntas: et duoꝝ simi li modo dicitur facies vna.

¶ Qz fides est de his que non videntur ꝓpric: que tamen videnr̄ ab eo in quo est.

Nō tandū quoq̄ est q̄ fides ꝓprie de nō apparētib⁹ tñ est. vñ Grego. Ap parētia nō hūt fidē: ꝯ agnitōez. Idē. Cū Paulus dicat. fides est substan tia rer̄ sperāda⁹ argumētū nō apparentiū: hoc veraciter dr̄ credi q̄ nō valet videri. Nā credi tā nō pōt q̄ videri pōt. Thomas aliud vidit et aliud credidit. Boiez vidit et deū cōfessus ē di cēs. Dn⁹ me⁹ et dñs me⁹. De hoc ait Aug. ait. Fidē ipam videt quisq̄ in corde suo esse si credit: vel nō esse si nō credit. Nō sicut corpora: q̄ videmus oculis corporis: et p ipsoꝝ imagines quas memorie tenem⁹ ēt absentia cogitamus. Nec sicut ea q̄ nō videmus: ex his q̄ vidim⁹ co gitatione vrcūq̄ formam⁹ et memorie cōmēda mus. Nec sicut boiez cui⁹ aiam: et si non videa mus ex nra cōiicimus: et ex moribus corporis bo minē sicut videndo didicim⁹: ituemur ēt cogitā do. Nō sic videt fides in corde in quo est ab eo cui⁹ est: ꝯ eā tenet certissima scia. Cū igit̄ ideo credere iubeamur: quia id q̄ credere iubemur videre nō possum⁹: ipaz tñ fidē q̄ñ est in nobis videm⁹ in nobis: q̄ et rerū absentiū p̄sens est fi des: et rerū que foris sunt intus est fides: et rerū que nō videnr̄ videt fides. Et ipsa tēporal'r fit in cordib⁹ boiuz: et si ex fidelibus ifideles fiunt perit ab eis. His ꝙbis euidēter tradit fidē ipaz in corde bois ab ipso boie videri nō corporali ter: nō imaginarie: ꝯ intellectual'r: et ipaz tamē absentiū: et eoꝝ que non videnr̄ esse. vt. n. Aug. alibi ait. Credim⁹ vt cognoscam⁹: nō cognosci mus vt credam⁹. Quid ē. n. fides nisi credere q̄ nō vides? Fides g̃ ē q̄ nō vides credere: ve ritas q̄ credidisti videre. vñ recte fides dr̄ ar gumētū vel cōiectio rer̄ nō apparētiū. Quia si fides est ex eo cōijcitur et ꝓbat aliqua eē nō ap parentia. Qz si quis de eis dubitet per fidē ꝓba tur: cum fides nō sit nisi de nō apparētibus.

¶ Descriptio fidei.

Ait eni ap̄ls. Fides est suba rer̄ sperā darū argumētū vel cōiectio nō appa rentiū. Quia per fidē subsistūt in no bis etiā mō sperāda: et subsistēt i futuro per ex perientiā: et ipsa est ꝓbatio et cōiectio nō appa rentiū. Quia si quis de eis dubitet per fidē ꝓbā tur: vt adhuc ꝓbat futura resurrectio: q̄ ita cre diderunt patriarche et sancti alij: vel ꝓbatio est et certitudo q̄ sint aliq̄ nō apparentia: vt supza dcm̄ ē. Proprie aūt fides dicit substātia rer̄ sperandar̄: q̄ sperādis substat: et q̄ fundamē tum est bonoꝝ q̄ nemo mutare pōt.

¶ Si illa descriptio spei conueniat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

SJ vero querit an hec descriptio spei cōueniat: sane ꝓcedi pōt vtrūlibz. Si aūt dicaf cōcnire. Sunt ꝛ alia plura qbus differūt fides ꝛ spes: sed nō improbe dici pōt soli fidei cōuenire: nō spei: qz fides sola fundamētuz dicit: nō qz fides virtus possit esse sine spe ꝛ charitate. vñ Aug. Fides operās per dilectionē vtiqz sine spe nō pōt esse: nec amoz sine spe: nec sine amoze spes: nec vtrū qz sine fide. Et fides sine amoze nihil prodest. Pōt tñ credi aliqd qd nō speratur. Nihil autē pōt sperari qd nō creditf. Ideoqz credere qd ē actus fidei ꝓcedit sperare qd est act⁹ spei. Qd nisi aliquid credaf nō pōt sperari. Creditur aūt qd nō speratur. Inde est q in scriptura plerūqz reperitur q fides ꝓcedit spem: ꝛ spes segtur fidem: nō q virtus fidei ꝓcedat virtutez spei ꝛpe vel causa: sed qz actus fidei nāliter ꝓcedit actuz spēi. Qd etiā quidā cōcedūt de ipsa virtute fidei: vt nāliter precedat spem nō tēpore. Unde ꝛ recte ea sola dr fundamentū oīum virtutum ꝛ bonoꝝ opeꝝ. nō aūt fundamētū est charitas: qz nō ipa charitatis: sed charitas ipsius virtutis fidei cā est. Charitas eni causa ē ꝛ mater oīuz virtutū. Que si desit frustra habent cetera. si ät adsit habent omnia. Charitas eniz spiritussanctus est vt in superioꝛib⁹ pretactuz est. Ipsa est ergo causa oīuz virtutū: nō ipsi⁹ aliqua virtutū causa est: qz oīa munera excellit. vñ Aug. Respice ad munera ecclesie: ꝛ vniuersis excellēti⁹ charitatis mun⁹ cognosces: que vt oleū nō pōt premi in imo: sz supexcellit vel superexilit. Nō ergo ei⁹ causa vel fundamētū fides est. Grego. tamē sup Ezechielē dicit: qz nisi prius fides teneaf nullatenus ad spiritualez amozē attingit. Nō. n. charitas fidez sed fides charitatez precedit: qz nemo pōt amare qd non crediderit sicut nec sperare. Sed hoc accipi pōt dictuz de fide que virtus non est. Ipsa eni spem ꝛ charitatez frequēter ꝓcedit: vel de actu fidei: qz forte nāliter actū charitatis ꝓcedit sicut actum spei. Qd verba pmissa diligenter notata innuūt: ꝛ ea etiā que addit dicēs. Nisi ea inquit que audis credideris: ad amādū ea que audis nō inflāmaberis. Que rātuz de non visis est vt ante dixim⁹. Uñ Joānes Crisostom⁹. Fides in aia nostra facit subsistere ea que nō videnf: de qb⁹ ꝓprie fides est. De visis. n. nō ē fides sed agnitio.

¶ Postqz determinauit magr de his q̄ ad xp̄z pertinēt: quibus nos effectiue reparauit. Dic incipit determinare de reparātib⁹ formaliʳ q̄ sunt habit⁹ gratuiti aiam informātes. Diuidit aūt hec ps in duas. In p⁹ determiat de ipsis habitib⁹ gratuitis. In z⁹ de ꝓceptis qb⁹ ipsi habit⁹ in suos act⁹ dirigunt. di. 37. ibi. (Sz iā distributio decalogi.) Prīa diuidit in duas ptes. In p⁹ determiat de ipsis habitib⁹ fm se p singula. In z⁹ōtermiat cōnexionē eoꝝ adiuicē. 36. di. ibi. (Solet ēt qri.) Prīa in duas. In p⁹ determiat de habitib⁹ virtutū. In z⁹ de donis. 34. dist. ibi. (Nūc de trib⁹ donis.) Prīa diuidit i duas ptes. In p⁹ determiat de vtutib⁹ theologicl. In z⁹ de vtutib⁹ cardialib⁹. 33. di. ibi. (Post ꝓdicta de vtutib⁹.) Prima diuidit in tres ptes. In p⁹ determinat de fide. In z⁹ de spe. 26. di. ibi. (Est aūt spes.) In 3⁹ de charitate. 27. di. ibi. (Cū aūt xp̄s fidē.) Prīa in tres. In p⁹ determiat de fide fm se. In z⁹ de fide p cōparatōez ad ea q̄ creduntf. 24. di. (Dic querit si sit.) In 3⁹ de ipsa p cōparationē ad eos q credūt. 25. di. ibi. (Predictis adyciē dū.) Circa p⁹ duo facit. Prīo cōtinuat se ad ꝓcedētia. 2⁹ ꝓsequit ꝓpositū. ibi. (Fides ē virtus.) Et hec pars diuidit in duas ptes fm q duas diffōnes fidei ponit. 2⁹ incipit. ibi. (Notādū quoqz q fide.) Circa p⁹ tria facit. Prīo diffinit fidē. 2° exponit diffōnē q̄tū ad hāc pticulā. q nō videnf. ibi. (Qd tñ nō de oīb⁹.) Quātū aūt ad hanc particulā. virt⁹. ibi (Accipit aūt fides.) Quātūvo ad hās particulā. q̄ creduntf. ibi (Aliud est credere in deū.) Scdo manifestauit q̄dā q̄ possunt esse dubia ex ꝓdictis: q̄ duo sunt. Prīmū ibi. (Si vo qrit.) Scōm ibi. (Cūqz diuersis modis.) (Notādū q̄qz ē.) Dic ponit aliā diffōnē fidei. Et circa hoc tria facit. Prīo venat diffōnem. Scdo diffinit. ibi. (Alit. n. apl's.) Tertio mouet quādā qōnē circa predictaz diffōnē. ibi. (Si vo qrit.) Dic est triplex questio. Prima de virtutibus in generali. Scda de fide cōiter. Tertia de formatione ꝛ informitate fidei. Questio. I.

Circa ꝓmū q̄runf gnaqz. Prīo de necessitate habituū. 2° quō habit⁹ g sunt in nobis cognoscam⁹. 3° vtr⁹ vtutes sint habit⁹ 4° de diuisiōe vtutū i itellectuales morales ꝛ theologicas. 5° de nūero vtutū theologicaꝝ.

¶ Utrū indigeamus habitib⁹ in opatiōibus humanis.

Ad primū sic ꝓcedit. vī q habitibus nō indigeam⁹ in opib⁹ hūanis. Potētie. n. rōnales q̄ sunt bois inq̄tū hō sunt mobiliozes potētys nālib⁹: sz potētie nāles nō idiget habitib⁹ ad suos act⁹ ꝓducēdos. g nec potētie rōnales hūane. ¶ P. potētie p se ordinātur ad actū ꝓpriū: ꝛ nō p accīs: sz habit⁹ sunt accītia. g nō ordināf ad suos act⁹ ꝓprios mediātib⁹ hītib⁹. ¶ P. nihil ē tā facile q̄ id qō in sola volūtate cōsistit: sed act⁹ morales ad min⁹ in sola volūtate cōsistūt: cū igit habit⁹ ponat facilitatē operatiōis: videf q saltē ad dictos act⁹ habitib⁹ nō indigeamus. ¶ P. difficultas cooperaf ad meritū: sed habitus tollit difficultatem. ergo ad actus illos qbus meremur nō sunt vandi nobis habitus. ¶ P. scia q̄ est habit⁹ nihil aliud videf esse q̄ gnātio spērū intelligibiliū: sz spes non sunt in parte affectiua: sed itellectiua tm̄. ergo ad minus in pte affectiua habitib⁹ nō indigemus.

¶ Sed ō. Aug. dicit in li. de bono cōiugali. Habit⁹ est quo quis agit cū tps affuerit. Et cōmētator dicit in 3° de aia q habitus est quo quis agit cū voluerit: ꝛ q̄si in idem redit: sed hoc valde necessariū est boi. ergo indigem⁹ habitib⁹.

¶ P. ad hoc q bonū opus operemur opz q in ipso operemur delectemur: qz nullus est iustus qui nō gaudet iusta operatōe. vt dicit pbs p etbi. sed delectatoz dicit in 2° de aia q habitus est quo quis agit cū voluerit: ꝛ q̄si in idem redit: sed hoc valde necessariū est boi. ergo indigem⁹ habitib⁹.

¶ P. ad hoc q bonū opus operemur opz q in ipso operemur delectemur: qz nullus est iustus qui nō gaudet iusta operatōe. vt dicit pbs p etbi. sed delectationē in ope facit habitus: qz signū opz accipe habitus finientez in opere delectationē. vt. z. etbi. ergo habitib⁹ idigem⁹.

¶ P. bonitas bois in bonis opatiōib⁹ ꝓsistit. vñ ex eis laudaf: sed ipossibile est semp agere. vt dicit in li. de som. ꝛ vigi. nec sufficit ad laudē q actus sit tñ in potētia: qz qō est in potētia bonū nō est bonū simpliciter sed fz qd. ergo idigem⁹ habitibus.

¶ P. opz qñqz ex pmeditato bñ agere. fz B nō ptingit nisi in eo g bz bituz sic de forti dic phs in. 3. etb. g idigem⁹

Respōdeo dōz q i oib⁹ q̄ bñt regulā ꝛ mē (bitib⁹. sura eorū bonitas ꝛ rectitudo cōsistit in ꝓformitate ad suā regulā vel mēsurā: malitia aūt fz q ab ea discordāt. Prima aūt mensura ꝛ regula oīuz est dīna sapiētia. vñ bonitas rectitudo siue vtus vniuscuiusqz ꝓsistit fm q attingit ad B qō ex sapia dina ordinaf: vt dic Ansel. Et sil'r est ēt de alys scdis regulis q in ꝓformitate ad ipas bonitas ꝛ rectitudo regulatoꝝ ꝓsistit. Sūt aūt q̄dā potentie limitate ad determinatas actiōes vel passiōes: ꝛ fm q illas iplent regule sue ꝓformanf: qz per dinā sapiaz ad talia sunt ordinate. ꝛ qz nāe iclinatio semp ē ad vnū: iō tales poꝝ ex ipsa nā poꝝ rectitudinē sufficienter bñe pñt ꝛ bonitatē. malitia aūt in eis ptingit ex defectu potētie. Potētie vo altiores ꝛ vtiores cuiusmodi sunt potētie rōnales nō sunt limitate ad aliqd vnū vel obm vel modū opandi: qz fz diuersa ꝛ diuersimode rectitudinē bñe pñt. ꝛ iō ex nā potentie nō potuerūt determinari ad rectū ꝛ bonū ipsaz: sz opz q rectificenf rectitudinē a sua regula recipiētes. B aūt cōtingit dupl'r. Uno: vt recipiaf per modū passionis: sic in B ipso q regulata poꝝ a regulāte mouef. Sz qz in B q aliqd patiaf ꝛ nihil ad actū ꝛferat violētie diffō ꝓsistit: vt pz in 3. etb. Uiolentia aūt ꝛ difficultatē ꝛ tristitiā bz: vt dr in. 5. meta. iō ꝓdicta receptio rectitudinis nō sufficit ad pfectā rectificationē potētie regulate. o3 g vt alio mō recipiaf. s. per moduz q̄litatis inherētis: vt rectitudo regule efficiaf forma potētie regl'ate. sic eni facil'r ꝛ delectabil'r qō rectū est opabil': sic id qō est cōueniēs sue forme. Et hec gdē q̄litas siue forma dū adhuc est impfecta: dispositio dr. cū aūt iaz ꝓsūmata est ꝛ q̄si in nām versa: bit⁹ noiaf: qui vt ex. z. etb. ꝛ. 5. meta. accipit est fm quē nos bēm⁹ ad aliqd bñ vl male. Et inde est q in ꝓdicamētis dr dispō facile mobilis: ꝛ bitus difficile mobilis: qz qō nāle est nō cito trāsmutaf. inde est ēt q bit⁹ ad vnū iclinat sic ꝛ nā: vt dr. 5. etb. Et pter B signū gnāti bit⁹ est delectatio in ope facta: vt dr in 2. etb. qz qō est nāe ꝓueniēs delectabile esse ꝛ facile. Et pter B bit⁹ a cōmē. in. 3. de aia diffinit q est q̄ quis agit cū voluerit q̄si in pmptu bñs qō opandū est. Et iō bit⁹ possessioni cōparaf in p etb. fz quā rei possesse ad nutū habef: opatio vo vsui. pz g q potētie nāles qz sūt ex seipsis determinate ad vnū bitib⁹ nō idiget. Sil'r ēt nec apbēsiue sensitiue: qz bñt determinatū modū opandi a q̄ nō deficiunt nisi per potētie defectū. Sil'r ēt nec volūtas būana fm q est nāliter determinata ad vltimū finē: ꝛ ad bonū fm q ē obm ei⁹. Sil'r ēt nec itell's agēs g bz determinatā actionē. s. facere itelligibilia in actu sic lux facere visibilia i actu. Sil'r ēt nec in ipso deo est aliqs bit⁹: cū ipse sit pⁿ regula ab alio nō regulata: vñ ēntialr bon⁹ ē: ꝛ nō per pticipationē rectitudinis ab alio: nec malū in ipo icidere pōt. Sz intellect⁹ poss q de se est ideterminat⁹ sic mā pma bitu idiget quo pticiper rectitudinē sue regule. Et nāli q̄tum ad ea q̄ ex nāli lumine itell's agētis g est ei⁹ regula statiz determinanf sic sunt pncipia pma. Et acqsito q̄tuz ad ea q̄ ex bis pncipys educi pñt. Et ifuso q̄ pticipat rectitudinē pme regule in bis q̄ intell'm agētē excedunt. Sil'r ēt in volūtate q̄tū ad illa ad q̄ ex nā nō determinaf. Et in irascibili ꝛ cōcupiscibili idigem⁹ habitib⁹ fz q pticipāt rectitudinē rōnis q̄ est eoꝝ regula: vel rectitudinē pme mensure in bis q̄ bumanā nāz excedūt q̄tū ad habit⁹ infusos. Et sil'r in corpe aiato est habitus sanitatis prout pticipat ab aia disponez qua pōt suū opus recte pficere: qz oculus sanus dr qui op⁹ oculi recte pficere pōt: vt dr. 10. de aialibus. vñ pz q bz q̄litates quas bitus dicimus in rebus aiatis inueniuntur ꝛ precipue in hūanib⁹ electionē: vt dicitur in. 5. meta.

Ad primū q̄ dōm q potētie nāles sunt determinate ex seipsis ad vnū. ꝛ iō nō idiget aliqb⁹ bitus determinantib⁹: nec facit B dignitas fz idignitas erū inq̄tū ad pauciora se extēdūt. ¶ Ad 2^m dōz q ad actū ꝓpriū per se rei pōt res ipsa ordinari mediāte aliq̄ accīte: nō qdē exneo: fz qō ꝓsequit ex pncipys rei: qz iter accītia ꝓpinquius est subē vnū q̄ aliud: sic q̄litas q̄ actio. ꝛ ideo ignis mediāte calore calefacit. ꝛ sil'r erit in ꝓpositō: qz virtutes ꝓformanf pncipys nālib⁹. ¶ Ad 3^m dōm q q̄tus ꝓducere talē actū sit in ptāte volūtatis: tñ nō est in volūtate tñ: fz ēt in iferiozib⁹ virib⁹ ex qb⁹ pōt accidere repugnātia ꝛ difficultas. ꝛ iō idigemus bitib⁹ qbus bis difficultas tollaf. ¶ Ad 4^m dōm q sic dr in. 2°. meta. difficultas pōt eē ex nobis: ꝛ ex reb⁹. ꝛ sil'r facilitas. Facilitas g̃ que est ex rōne actuū g nō sunt magni pōderis diminuit q̄tum in se est rōnez meriti. fz facilitas q̄ est ex pmptitudine opantis meritū nō diminuit respcū pmy eēntial: fz auget: qz quanto maiozi charitate facit tāto facili⁹ tolerat ꝛ magis meretur. Et sil'r q̄to delectabili⁹ opaf ꝓpter bitū vtutis tanto act⁹ ei⁹ ē delectabliox ꝛ magl meritozi⁹. ¶ Ad 5^m dōz q pfectiones ꝓportionanf suis pfectibilib⁹: qz ꝓpri⁹ act⁹ est in propa po⁹: vt dr. 2. phy. ꝛ iō nō oz q bit⁹ cognitiue ꝛ affective ptis sint vni⁹ modi sic nec ipse poꝝ que eis pficiuntur.

¶ Utrū habitus in nobis exñs cognosci possit.

Ad secundū sic ꝓcedit. vī q bitus in nob exñs cogsci nō possit. iter alios eni bit⁹ pcipu⁹ est charitas: fz bñs charitatē nescit se bñe eā: qz nemo scit an amoze vel odio dignus sit: vt dr Eccl. iō. g nec alios bit⁹ pōt qs cogscere. ¶ P. magis sunt spūales bitus vtutū q̄ ēt angeli: qz ipsi p bit⁹ vtutū spūales efficiunt. sed angelos in via cogscere nō possum⁹ q̄tus ad eoꝝ eēntiā: g nec bit⁹ vtutū. ¶ Si dicaf q bit⁹ cogscunt p B q sūt ptes in aia: nō aūt angeli. Cōtra. p eēntiā suā pñtialr nō sūt in itell'u: fz in affectu bit⁹ vtutū. fz affect⁹ non est cogscere: g bz bit⁹ cogsci nō pñt p pñtiā. ¶ P. multi sunt qui bñt virtutes: ꝛ de eis nihil cogscūt. nescīūt eni qd sit vt⁹. qdā etiā nō bñtes vtutē sciūt multa de eis: g nō cogscunt p sui pñtiā.

¶ Si dicaf q cogscunt p B q bñt sui silitudinē in itell'u. Cōtra. silitudo que ē in itell'u fundat in silitudie q̄ est in imaginatiōe vel sensu: qz neq̄q̄ sine fantasmate intelligit aia: vt dr in. 3. de aia. fz bz bit⁹ nō bñt silitudinē in imagiatiōe vel sensu: g nō pñt cogsci p suā silitudinē. ¶ P. silitudines rez sūt magl spūales q̄ res a qb⁹ abstrahunt. fz ea q̄ sūt in itell'u nō sūt magl spūalia q̄ ea q̄ sūt in affectu: ergo ab bitib⁹ exñtib⁹ in affectu nō abstrahit intellect⁹ silitudines: vt p eas cognoscat. ꝛ sic bit⁹ illos nullo mō cognoscit.

¶ Sz ō. Aug. dic in lra q fidē ipsam q̄qz videt eē in corde suo si credit: ergo eadez rōne ꝛ alios bit⁹. ¶ P. phs dic in li. posterioꝝ q icōueniens est nos bñe bit⁹ pncipioꝝ ꝛ nos latere: ergo eadē rōne ꝛ alios bit⁹. ¶ P. oē illō cui⁹ est accipe signū est cognoscibile. fz bituū est accipe signū figēte in ope delectationē: vt dr. 2. etb. ergo bit⁹ cognosci pñt.

Respōdeo dōz q aliq̄ res pōt cogsci dupl'r. vno⁰ fz id qō ē. alio⁰ q̄tū ad ea q̄ ipaz ꝓsequunt. Cognitio aūt de re fz id qō ē pōt dupl'r bri. s. dū cogscit qd ē: ꝛ an ē. Quid āt res ē cogscit dū ipsi⁹ qditas ꝓbēdit: quā qdē nō ꝓbēdit sēsus: fz solū accītia sēsibilia. nec imagiatio: fz solū imagies corpoꝝ: fz ē ꝓpriuz obm itell's: vt dr in 3. de aia. ꝛ iō Aug. dic q itell's cognoscit res p eēn⁹ suā: qz obm ei⁹ ē ipsa eēntia rei. Essentiā aūt alic⁹ rei intell's nr trplr cōprehēdit. Uno mō cōprehēdit eēntias rerū q̄ cadūt in sensu abstrahēdo ab oīb⁹ indiuiduantib⁹ sub qb⁹ cadebat in sensu ꝛ in imaginatiōe: ꝛ sic remanebit pura eēntia rei. puta bois q̄ ꝓsistit in eis q̄ sunt bois inq̄tū est hō. Alio-

Universidad de Deusto
Biblioteca

mō eēntias rez̄ q̄s nō videmus cogſcim⁹ p cās vel effcūs eis ꝓportionatos cadētes in ſenſu. Si aūt effect⁹ nō fuerīt ꝓportionati cāe nō faciēt cās cogſcere qd eſt: ſz qz eſt trīſ: ſīc ꝑz de deo. Tertio⁹ cogſcit eēntias artificialiū nunc̄z viſoz̄ ineſtigādo ex ꝓportiōe finis ea q̄ exigunt ad illō artificiatū. Silr an res ſit triplr cogſcit. Uno⁹ qz cadit ſub ſenſu. Alio⁹ ex cāis z effectib⁹ rez̄ cadētib⁹ ſub ſenſu: ſīc ignez ex fumo ꝓpēdimus. Tertio⁹ cogſcit aliqd in ſeipſo eē ex i/clinatiōe quā hz ad aliq̄s act⁹: quā qdē iclinationē cogſcit ex/hꝫ q̄ ſup act⁹ ſuos reflectīt: dū cogſcit ſe opari. Loquēdo aūt de cognitiōe hituz q̄ cogſcunt qd ſint: eoz̄ cognitio ex duob⁹ vltimis modis cōmiſceť: qz hit⁹ ipſos p actus cogſcim⁹: ſīc cās p effectū, z qz nos ſum⁹ cā actuū: iō act⁹ cognoſcim⁹ p actū rēnis ineſtigātis qd ſit nec̄iuz in actu illo ex ꝓportione obti boni z finis: ſīc dcīm eſt de artificialib⁹. Silr cognitio q̄ cogſcit an hit⁹ ſint ex duob⁹ vltimis modis eſt: qz eni cogſcere qd ē: eſt p̄n̄ ad ſciēdū qz ē: iō aliqs p̄dcō mō cogſcēdo qd ſit aliqs hit⁹ ex hꝫ q̄ videt talē actū exire q̄lis regrīť ad illū hituz cogſcit q̄ ille hit⁹ eſt in aliq̄ ēt ſi ipſe illū hituz nō hēat: ſz ille q hz hitū ꝓter hūc modū z⁹ mō cogſcit ſe hre hitū inc̄tuz percipit iclinatiōē ſui ad actū ſm quā ſe hz aliq̄lr ad actū illū. z hꝫ qdē cogſcit hō p modū reflexionis inc̄tuz, ſ. cognoſcit ſe opari q̄ opat. z iō dicīť Aug. q hō hit⁹ cognoſcunť p ſuā potēriā q̄tū ad hūc modū. Ea vo q̄ ſequunť ad habit⁹. i. ꝓprietates z accēntia ipſoz̄ cognoſcunť partim ex cognitione nature hituū ſm q̄ cognitio qd eſt: eſt p̄n̄ ad cognoſcēdū qz eſt: partim vo ex eoz̄ actib⁹ ſm q̄ ꝺditiões cāruz in effectib⁹ repītanť.

Ad primuz q̄ eē ex hꝫ hō ſcit qd regrīť ad actū charitatis rōne ſtructa auc̄te z fide. ſz an ſit charitas nō pōt certitudinalr cognoſci nec̄ ab hīte nec̄ ab alio: qz cū ad actū charitatis regrať aliqd p q̄ ſit meritozī⁹ vite eterne: an hꝫ ſit in actu videri non pōt p certo. ſz ex aliq̄b⁹ ſignis: z de ſe z de alio pōt aliqs ꝺiecturare q̄ charitatem habeat.

Ad 2ᵐ dōz q̄ ageloz̄ eēntiā nō appēdim⁹: qz nō cognoſcimus eos p actū nr̄i itell⁹: q eſt ipſoꝓportionat⁹ actui intellectus ipſoz̄: cū mlto altioꝛi mō cognoſcāt: ſz act⁹ nr̄i ſunt ꝓportionati hitib⁹ ex q̄b⁹ educunť. Ad 3ᵐ dōz q̄ aīam reflecti p cognitionē ſupza ſeipſaz vel ſupza ea q̄ ipſi⁹ ſunt ꝛrigit duplr. Uno⁹ ſz q̄ potēria cognoſcitiua cognoſcit naturā ſui vel eoz̄ q̄ in ipſa ſunt. z hꝫ eſt tm̄ itell⁹ cui⁹ ē gditates rez̄ cognoſcere. Intell⁹ aūt vt dī in 3. de aīa. ſīc alia cognoſcit ſeipm: qz. ſ. p ſpēz: nō qdē ſui ſz obti q̄ eſt forma ei⁹ ex q̄ cognoſcit act⁹ ſui nāz: z ex nā act⁹ nāz po⁷ cognoſcentis. z ex nā potētie nāz eēntie: z p ꝺs aliaz̄ potētiaruz, nō q̄ hēat de oib⁹ his diuerſas ſilitudies: ſz qz in obo ſuo nō ſolū cognoſcit rōnē veri ſm quā eſt ei⁹ obm: ſz oēm rōnē q̄ eſt in eo: vñ z rōnē boni. z iō ꝺſter p illā eādē ſpēm cognoſcit actū volūtatis z nām voluntatis: z ſilr etiā alꝭ potentias aīe z act⁹ eaz̄. Alio⁹ aīa reflectīť ſup actus ſuos cognoſcēdo illos act⁹ eē. hꝫ autē nō pōt eē ita q̄ aliq̄ potētia vtēs orgāno corꝑali reflectať ſup ꝓprīū actū: qz oporteret q̄ inſtrm̄ q̄ cognoſcit ſe caderet mediū iter ipſaz potētiā z inſtrumētū q̄ ꝑmo cognoſceret. ſz vna po⁸ vtēs orgāno corꝑali pōt cognoſcere actū alteri⁹ po⁷ inc̄tū ipreſſio iferiozis potētie redūdat in ſupiozē: ſīc ſenſu cōi cognoſcim⁹ viſuz videre. Intell⁹ aūt cū ſit po⁸ nō vtēs orgāno corꝑali pōt cognoſcere actū ſuū ſm q̄ patīť q̄dāmō ab obo z iformať p ſpēz obti: ſz actū volūtatis ꝑcipit p redundātiā mot⁹ volūtatis in itell'u ex hꝫ q̄ colligaňť in vna eſſentia aīe: z ſm q̄ volūtas q̄dāmō mouet intell'm duz itelligo qz volo. z itellect⁹ volūtatē dum volo aliqd qz itelligo illud eē bonuz: z ita in hꝫ q̄ cognoſcit intell's actū voluntatis pōt cognoſcere hituz in voluntate exīte. Ad 4ᵐ dōm q̄ illi qui non hñt vtutē apud ſe aliq̄ ꝓncipia ex q̄b⁹ pñt cognoſcere nāz vtutuz mō ꝓdicto: z eē vtutes nō in ſe ſz in alijs duz videť aliq̄s opari tales actus q̄les ſunt vtutum: z eo mō q̄ debēt vtuoſi opari. Ad 5ᵐ dōm q̄ ſic dictū eſt tota cognitio q̄ cognoſcit intells ea que ſunt in aīa fundať ſup hꝫ q̄ cognoſcit obm ſuū q̄ hz fantaſma ſibi coꝛrīdēs. nō eni oz q̄ ſoluz in fantaſmatibus cognitio ſter: ſz q̄ ex fantaſmatibus ſua cognitio oziatur: z q̄ imaginationē in aliquibus relinquat. Ad 6ᵐ dōz q̄ nō cognoſcit voluntatē z ea que ad ipſam pertinent per aliquā ſilitudinē ab eis abſtractā: ſed ſolum per ſimilitudinē obiecti ſui: vt dictum eſt.

Utrum virtutes ſint habitus vel potētie.

Alterius ſic ꝓceditur. videť q̄ virtutes nō ſint habitus ſz potētie. nulla eni res hz eē per hituz: ſed per potentiā nāles, ſed oēs res hñt vtutem eſſendi vel ſemp: vel determinato tpe: vt dī in p̄ ce. z mun. ergo vtus nō eſt hitus. P. eadē eſt ꝓportio potentiarum aīe ad ſuos actus z potentiaz̄ nāliuz ad ſuos: qz vtrobiq̄ potentia eſt p̄n̄ actus. ſed ipſe potētie nāles vtutes dīr: ergo z vtutes ſunt ipſe potentie. P. nomen virtutis a vi ſumiť. ſz potentie aīe dīr vires: ergo ipſemet ſunt virtutes.

Sed ꝺ. ex vtutibus laudamur: non aūt ex potentijs. nō eni laudať ge q̄ pōt ab ira abſtinere: ſed q̄ moderate abſtineat: ergo vtutes non ſunt potentie. P. potentie ſunt a nā z oibus cōes: qō de vtutibus non ꝛtingit: ergo z̄c.

Utrum virtutes ſint paſſiones.

Alterius videť q̄ vtutes ſint paſſiones. mediū eniz z extrema ſunt vnius gn̄is. ſz q̄daz vtutes ſunt mediū in paſſionib⁹: vt in. z. etħ. dī: ergo ad min⁹ ille ſunt paſſiones. P. laudabile eſt ꝓpetas vtutis. ſed quedam paſſiones ſunt laudabiles ſic verecundia penitentia z hꝺ: ergo ad minus alique paſſiões ſunt vtutes. P. cōtraria ſunt in eodē genere. ſz quedā paſſiones: ſīc ꝑmi motus ſunt pctā: ergo z alique paſſiones ſunt virtutes.

Sed ꝺ. in oibus vtutibus regrīť voluntariuz cuius p̄n̄ eſt in nobis: vt dī in. 3. etħ. ſed p̄n̄ paſſionū nō eſt in nobis q̄ vtutes nō ſūt paſſiões. ſz ꝑz vtutes dicimur boni: nō aūt ꝑz paſſiones. nō eni q iraſcīť ſz q recte iraſcīť laudať. q̄ z̄c.

Utrum virtutes ſint actus vel habitus.

Alterius vr̄ q̄ vtutes nō ſint hit⁹ ſz act⁹. Solis eni vtutib⁹ meremur. ſz nō meremur niſi actib⁹: nō eni optimi z foꝛtiſſimi coꝛonāť: ſz agoniçātes q̄ vincūt: vt dī in p̄ etħ. q̄ vtutes ſūt act⁹. P. vt⁹ ē vltim⁹ po⁷: vt dī in p̄ ce. z mū. ſz vltima pfectio po⁷ eſt act⁹: q̄ vt⁹ eſt act⁹. P. ſic nō laudamur ex hꝫ q̄ ſum⁹ potētes iraſci vl non iraſci: ita nec ex hꝫ ſolo q̄ ſum⁹ ad hꝫ habiles vl ad illō: ſz ex dcā rōne ꝑhs ꝓbat i. z. etħ. q̄ po⁷ nō ſunt vtutes: q̄ neq; habit⁹ vtutes dici pñt eadē rōne: z ſic relinq̄ť q̄ ſint actus.

Sed ꝺ eſt qō dicit ꝑhs in. z. etħ. q̄ vt⁹ eſt hitus voluntarius. P. Aug. dicit q̄ vtutes in nobis ſolus deus opať. ſz nr̄oz̄ actuū etiā nos cā ſum⁹: q̄ vtutes nō ſunt actus.

Reſpōdeo dōz ad p̄m qōnē q̄ nomē vtutis ꝛrz ſui primā ipoſitionē vr̄ in quādā violētiā ſonare. vñ i. z. ce. z mū. dī q̄ mot⁹ accēntal'. i. violēt⁹ ē q̄ ē a vtute. i. a violentia nō cū auxilio nāe. Sz qz nō pōt aliqd alteri violētiā iferre niſi p po⁸ pfcāz ꝛrz quā agat z nō patiať. Inde tractū ē nomē vtutis ad ſigndū oēz po⁸ pfcāz ſiue q̄ pōs aliqd i ſeipo ſbſiſtere: ſiue q̄ pōt opari. z ſic dī in p̄ ce. z mū. q̄ vt⁹ ē vltim⁹ po⁷ qz pfectio po⁷ mēſurať ex vltio z maxio qō gs pōt. Et qz malū i actu cōtigit ex defectu po⁷ agēt: iō ad pfectionē po⁷ exigiť q̄ hñ opeť i ſuo genere. z pp hoc. z. etħ. dī q̄ vt⁹ ē q̄ bonū faċ hñte: z op⁹ ei⁹ bonū reddit. q in 7. phy. dī. q̄ vtus eſt diſpoſitio pfecti ad optimū: eoz̄. ſ. ad que potētia ſe extēdit. Et qz de vtutib⁹ humanis logmur:

iō vtus humana erit que pficiet humanā potētiā ad actū bonū z optimū. Cū aūt hō ex hꝫ ſit hō q̄ hz rōnē z itell'z: ille potētie hūane ſūt q̄ aliq̄lr rōnales ſūt: vel p eēntiā: ſīc q̄ ſunt in parte intellectiua: vel per ꝑticipationē: ſīc q̄ ſunt in parte ſenſitiua rōni obedientes. hꝫ aūt potētie: vt ꝓpus dcīm eſt: ex nā potētie nō pñt eſſe determinate ad actus bonos: nec pfecte determinaň niſi per hit⁹. vñ vtutes humane q̄bus logmur nō ſunt potētie ſz habitus.

Ad primū q̄ dōz q̄ potētia nālis q̄ q̄s pōt eē determinata eſt ad vnū. ſ. ad eē: iō ipi⁹ pfectio ꝛrz ipſaz nāz potētie eē pōt. z iō ipſa po⁸ vt⁹ dī. Et ſilr dicēdū eſt de alijs potētijs nālib⁹. Secus aūt eſt de potētijs rōnalib⁹ q̄ ad p̄ma ſe extēdūt. Et p hꝫ p̄z rñſio ad 2ᵐ.

Ad 3ᵐ dōz q̄ vis accipiť ꝓ oi eo qō ē p̄n̄ opōnis pfecte qō iportat nomen vtutis. vñ po⁸ aie magl pñt dici vires q̄z vtutes: z ille precipue q̄ hñt ordinē ad act⁹ q̄ exercenť per coꝛporalia inſtrumenta.

Ad ſecundā qōnē dōz q̄ rō paſſiōis ꝛriať rōni virtutis: qz vt⁹ in pfectionē po⁷ ſonat: vt dcīm ē. ois aūt paſſio ꝛtigit ex hꝫ q̄ paſſus vincīť ab agēte: z trahiť ad terminos ei⁹. vñ paſſio vtus dici nō pōt: ſz in hoc pfectio potētie cōſiſtit q̄ nō q̄mittit ſe trahi ad aliud niſi ſm q̄ ei cōgruit. vñ vtutis eſt potēriā cōtinere ne per paſſiones imoderate diſtrahať. z iō vtus nō eſt paſſio ſz paſſionū ordinatrix.

Ad primuz q̄ dōz q̄ vt⁹ dī mediū in paſſiōib⁹ actue: inc̄⁹ paſſiões ad mediū reducit. vñ nō oz q̄ ſit in genere paſſionū.

Ad 2ᵐ dōm q̄ laudabile nō ſolū debeť ei qō hz plenā rōnē vtutis: ſz ēt ei qō ꝑticipat aliqd vtutis: ſīc laudanť act⁹ vtutē p̄cedentes ſi ſint ordinati. z hꝫ mō vecūdia: mia z hꝺ paſſiones laudanť inc̄tū ex bona volūtate cōſequunť: q̄ turpia vitat: z alioz̄ mala q̄ſi ſua reputat. bona aūt volūtas ē eoz̄ q̄ ad vtutē exigunť.

Ad 3ᵐ dōm q̄ pctm̄ ſonat in defectū potētie operantis. vñ paſſio magis pōt eſſe pctm̄ q̄z vtus. Nec tm̄ plenā rōnez pcti hre pōt inc̄tū nō ex electione p̄cedit. vñ ꝑmi mot⁹ nō ſūt pctā mortalia: q̄ directe vtutib⁹ opponunť

Ad tertiā (ſz venialia: nō tm̄ vt hitus ſz vt actus. qōnē dōz q̄ vt⁹ ꝓpe loquendo icludit reſpectū ad aliqd cui⁹ p̄ncipiū ſit: ſīc currēdi vel eēndi. Et qz act⁹ inc̄⁹ hꝺ cū ſit vltim⁹ nō ordiňť ad aliqd ſīc p̄n̄ ſz magl ſīc effect⁹: iō act⁹ vt⁹ dici nō pōt niſi eo mō loq̄ndi q̄ hit⁹ p act⁹ noiaň ſīc cāe p effect⁹. z de hꝫ i. z. li. di. z7. pleni⁹ dōz ē.

Ad primū q̄ dōz q̄ meremur z habitib⁹ z actib⁹: ſz actib⁹ q̄ſi iſtr̄is merēdi: qz merita eēntialiter ſūt act⁹: ſz hitib⁹ q̄ſi ꝑncipys meritoꝛ: z ſic vtutib⁹ mereri dicimur.

Ad 3ᵐ dōz q̄ vt⁹ dī vltimū potētie in eodē genere q̄ eſt gen⁹ ꝓncipy reſpectu ei⁹ cui⁹ dī potētia vel vtus: ſz act⁹ eſt vltimū exī gen⁹ illud: z iō nō opz q̄ act⁹ ſit virtus.

Ad 3ᵐ dōm q̄ habitus ſunt determinati ad actus laudabiles: potentie aūt nō: ſed ſunt ꝛrioꝛ: vt dicīť in. 5. ethi. z iō nō eſt eadē rō de potētijs z habitibus.

Utrū hitus itellectuales poſſint dici virtutes.

Aꝺ quartuz ſic ꝓceditur. vr̄ q̄ hit⁹ itellectuales nō pñt dici vtutes. vt⁹ enī vt dī. z. etħ. eſt hit⁹ volūtari⁹: z circa voluptates z triſtitias optimoꝛ opatiua: ſz hꝫ hitib⁹ itellectualib⁹ nō ꝺpetit: q̄ nō ſūt vtutes. P. ꝑhs in. 4. topi. diuidit ſciam ꝺ vtutē q̄ſi diuerſa gnā nō ſubalternati poſita. ſz taliū generū vnū nō ꝓdicať de alio: q̄ ſcia nō ē vt⁹: z eadē rōne nec̄ alꝭ habit⁹ cogniti.

P. vtus dī per ordinē ad bonū: qz vtus eſt que bonū facit z̄c. vt bonū: ſz ad verū: vt dī in. z. meta. q̄ ꝓdicti hit⁹ nō ſunt vtutes. P. vtutes ordinaňť ad operādū: qz ipſa eſt que op⁹ bonū reddit: vt dcīm eſt. Sz ꝓdicti hitus nō ordinaňť ad opandū: ſz ad cognoſcēdū. ergo nō ſunt vtutes.

Sz ꝺ. vita ꝺtēplatiua eſt nobilioꝛ q̄z activa: ſi q̄ hit⁹ morales q̄ pficiūt in vita activa dīr vtutes: multo foꝛti⁹ hitus itellectuales qui pficiunt in ꝺtēplatiua vtutes dici debēt.

P. ꝓpter q̄ vnūq̄q; z illō magl. ſz ꝑhm in. 6. etħ. tēperātia foꝛtitudo z hꝺ nō pñt ꝓpe dici vtutes niſi i itellectu accipiātur: q̄ itellectuales hitus debēt dici vtutes.

Utrū vtutes morales diſtinguanť ab intellectualibus.

Ulterius vr̄ q̄ vtutes morales ab itellectualib⁹ nō diſtinguanť. morales eni virtutes a moꝛe dīr: qui videť idē q̄ ꝺſuetudo vel parū differre: vt dī in z. etħ. ſz ꝺſuetudo facit facilitatē: vt dic̄ Uictoꝛin⁹. z hꝫ p̄z tā in agēdis q̄z in cōſiderādis: q̄ vtutes morales ab intellectualib⁹ diſtingui nō debēt. P. ad ſciaz̄ moralem nihil ꝑtinet niſi morale. ſz ad eā ꝑtinēt vtutes itellectuales: de q̄b⁹ ꝑhs in. 6. etħ. determinat: q̄ intellectuales vtutes ſunt morales. P. ꝓdētia in. 6. etħ. inter intellectuales vtutes ponit: numerať et z ipa iter morales: cū ſit vna de quatuoꝛ cardinalib⁹: q̄ idē q̄ ꝓus. P. ois vtus moralis conſiſtit in medio: ſz mediū determinať ſm rōnē rectā: vt dicīť. z. etħ. cuz q̄ per intellectuales vtutes rectificeť: videť q̄ ipſe intellectuales vtutes ſint morales.

Sed ꝺ eſt q̄ ꝑhs. z. etħ. morales contra intellectuales diuidit. P. diuerſoꝛ pfectibiliū diuerſe ſūt pfectiões: ſz vtutes itellūales pficiūt rōnale p eēntiā. vtutes aūt morales rōale p ꝑticipatiōez̄. q̄ dcē vtutes adiuicē diſtinguūť.

Utrū vtutes theologice ab vtriſq; diſtinguanť.

Ulterius vr̄ q̄ vtutes theologice nō debeāt diſtingui ab vtriſq;. Ad ea eniz ad q̄ potētia eſt nālr determinata nō idiget aliq̄ hītu ſupinducto: ſz cognitio dei oib⁹ nālr eſt inſta: vt dic̄ Damā. z ſilr deſideriuz ſūmi boni: vt dicit Boe. z. de ꝺſol. q̄ nō idigemus aligb⁹ vtutib⁹ q̄ deū hēant ꝓ obto: qō dī ad vtutes theologicas ꝑtinere. P. ſic nos ponim⁹ fruitionē dīnā finē oiuz actuū humanoꝛ: ita ꝑhi poſuerūt felicitatē: ſz ipſi nō poſuerunt aliās vtutes q̄ hērent felicitatē ꝓ obto: q̄ nec nos idigem⁹ aligb⁹ vtutib⁹ que deū hēant ꝓ obto. P. ad eūdē habitū ꝑtinet cognoſcere ꝓncipia z que ex ꝓncipys cognoſcuntur. ſed finis eſt ꝓncipiū in opabilibus: vt dicit ꝑhs. 7. etħ. z. z. phy. ergo vtutes theologice que hñt finē ꝓ obto nō debēt diſtingui a cardinalibus que dirigūt nos in his que ſunt ad finē. P. pfectiões pfectibilib⁹ ꝓportionant. ſz in nobis nō eſt aliq̄ potētia pfectibilis per vtutē humanā niſi rōnale per eēntiā: qō pficiť vtute itellectuali. z rōnale per ꝑticipationē: qō pficiť vtute morali. q̄ nec pōt eē aliud genus vtutuz ꝓeter duo ꝓdicta genera.

Sz ꝺ eſt qō Apl's p² Lozin. 13. ponit has vtutes fidē ſpez charitatē: q̄ nec ſunt itellectuales nec morales: vt p̄z diſcurrēdo per ſingulas vtutes q̄ a ſcis z ꝑhis nūeranť. q̄ oz ponere tertiuz genus vtutū q̄ theologice dīr. P. magl diſtat de⁹ a creaturis q̄ queuis creature adiuicē. ſz diuerſitas aliq̄rū creaturarū regrit diuerſitatem habituum: q̄ vtutes que hñt deū ꝓ obto ab alijs diſtinguuntur.

Reſpōdeo dōz ad p̄m qōnē q̄ ſic ex ꝓdictis p̄z vtus eſt hit⁹ pficiēs potētiā hūanā ad bonū actū. Cōtingit aūt aliquē actū dici bonū duplr. Uno⁹ formalr z p ſe. Alio⁹ mālr z p accīs. qz eni actus a ꝓpo obto formā recipit: ille act⁹ formalr dī bon⁹ cui⁹ obm eſt bonū: ſm rōnē boni. z qz bonū eſt obm voluntatis: iō p modum iſtū act⁹ bon⁹ dici nō pōt niſi act⁹ voluntatis aut appetitiue ptis. Mālr aūt act⁹ dī bon⁹ qui ꝛruit potētie opanti q̄ſi ei⁹ obm nō ſit bonū ſub rōne boni: ſīc cū qs recte intelligit: z oculus clare videt. z inde eſt q̄ volūtas iportat act⁹ aliaz̄ potētiarū inc̄tuz in act⁹ eaz̄ mālr ſe hñt ad rōnē boni qō eſt voluntatis obm. Et ſm hꝫ aliqd de formali bonitate volūtatis puenit ad alios act⁹: q̄ a voluntate ipanť

Universidad de Deusto
Biblioteca

fm quã laudabiles ꝛ meritorꝫ sunt: vt cũ gs ex recta intẽtione ꝓsiderat vel ambulat: tñ ista bonitas est ꝑter ꝓpriã rõnẽ actꝰ fm suã spẽm. Cõtingit eni actũ alicuiꝰ potẽtie nõ appetitiue eẽ bonũ bonitate volũtatis: nõ ãt bonitate sui gnis: sic cũ gs ꝑter deũ ambulat claudicãdo: vl ex bona intẽtione ꝓsiderat ea in qbꝰ bebes est. Sic g̃ vtus põt dici duplr. Uno mõ bitus pficiẽs ad actũ bonũ potẽtie buma ne siue sit bonꝰ mãliter siue formaliter. ꝛ sic bitus itellectuales ꝛ speculatiui vtutes dici pñt qbus itells ꝛ rõ ad verũz determinantr: cuiꝰ ꝓsideratio bonꝰ actꝰ ipsoꝝ est. ꝛ sic logꝫ tur phs in ethic. de vtute. Alio mõ põt dici vt magis stricte: ꝛ fm q ek in vsu loquẽdi bitus pficiens ad actuꝫ qui est bonus: nõ soluꝫ mãliter: sed etiã formaliter: ꝛ sic solum habitus respiciẽtes appetitiuã partẽ vtutes dici pñt: non aũt itellectuales ꝛ spãliter speculatiui.

Ad primũ g̃ dõm q illa vba itelligunt de virtute mozali: de q̃ phs ibi agit: que scõo modo dr vt. ꝛ sic etiã accipit vtutẽ in. 4°. topic. ¶ Ex quo pz solo ad scõz. ¶ Ad 3m dõm q ipsa vtus est mãliter bonuz intells cũ sit finis eiꝰ. finis eni bz rõnẽ boni: vt dr. 3. meta. ¶ Ad 4m dõm q ꝓsideratio veri est q̃daz opatio intells ad quã vtus intellectualis ordinatr: sz bitus qui opatiui dicunt ordinantr vlteriꝰ ad exteriozẽ opationẽ q̃ dicit factio: fm quã trãsit in exteriozẽ mãz trãsmutãdã: vt pz in opibꝰ mechanicis. ꝛ dr actio fm q sistit in operãte put eiꝰ opationes ꝛ passiones modificantr: qõ ꝓtingit in opibꝰ vtutuz mozaliũ. ꝛ iõ prudẽtia q̃ in eis dirigit dr in. 6. eth. recta ratio agibiliuz. Ars vo mecha. recta ratio factibiliũ.

Ad secundam qõnẽ dõm q mos dr duplr. Uno mõ idẽ est qõ ꝓsuetudo. ꝓsuetudo aũt importat quãdã frequẽtiã circa ea q facere vel nõ facere in nobis est. nãlia eni vel q̃ semp fiũt ꝓsueta nõ dicũtur: sz qz per volũtatẽ ptingit aligd in nobis facere vel nõ facere: inde tractũ est nomẽ mozis ad signandũ actꝰ volũtarios vel appetitiue ptis fm iclinationẽ appetitus ad hꝰ actꝰ: que gdẽ iclinatio qñq; est ex nã: qñq; ex ꝓsuetudine: qñq; ex infusione. Uñ ꝛ dicunt mozes aialiũ ea q̃ pueniũt in ipsis ex passiõibꝰ appetitiue ptis: sic q̃ sollicitant circa filios: ꝛ q̃ repugnãt ꝛ hꝰ: sic pz in. 8. de aialibꝰ: q̃uis in eis dicant mozes magis fm silitudinẽ q̃ fm ꝓprietatẽ: qz nõ agũt q̃si dñium suoꝝ actuũ hñtia: sz magis a nã agunt: vt dicit Damas. Et sic etiã apud grecos ꝗ nomẽ ethos duplr sumit. Et fm q importat diuturnitatẽ quãdam dr febris ethica. fm aũt q importat mozẽ scõo mõ acceptuz dr scia ethica: quã nos mozalẽ dicim. Sic g̃ loq̃ndo ꝺ moze actꝰ ita se bz ad ꝗ sit mozalis: sic se bz ad voluntatẽ ꝛ appetitũ. Sũt eni alig actꝰ a pte appetitiua eliciti: sic velle eligere cõcupiscere ꝛ hꝰ. ꝛ tales actꝰ eẽntialr mozales sunt. Alij vo sunt actꝰ a pte appetitiua nõ eliciti sz impati: sic ambulare ꝓsiderare ꝛ hꝰ. ꝛ isti nõ sunt mozales q̃tuz ad speciẽz suã: sz solũ q̃tuz ad vsuz eoꝝ put impant a volũtate. ꝛ ita vtutes q̃pficiunt appetitiuã ptẽ ꝑpe dñr mozales. Uirtutes aũt pficiẽtes itellectiuã pficiũt eã ad actꝰ pfectos i genere cognitiõis: nõ ãt fz ordinẽ ad iperiũ volũtatr. p sciaz eni nõ fit vt aligs recta itẽtiõe ꝓsideret: sz vt veꝝ i sigls videar. ꝛ iõ vtutes mozales ab itellectualibꝰ distinguntr.

Ad primũ g̃ pz solo ex equiuocatiõe mozis. ¶ Ad 2m dõm q vtutes itellectuales nõ pertinẽt ad sciaz ethicã q̃si sint essentialr mozales: sz inq̃tũ earũ vsus mozalis est q a volũtate impar. ¶ Ad 3m dõm q sic cõmẽ. dicit in 2. eth. prudẽtia media est inter mozales ꝛ intellectuales. Est eni essentialr itellectualis cũ sit habitus cognitiuus ꝛ rõnẽ pficiẽs. sz est mozalis q̃tuz ad mãz inq̃tum est directiua mozaliũ vtutũ cuz sit recta rõ agibiliũ: sic dciũ est. ¶ Ad 4m dõm q mediuz determinat per vtutẽ intellectualẽ ꝛ mozalẽ fz prudẽtiã: sz diuersimode: qz prudẽtia determinat mediũ per modũ dirigẽtis ꝛ ostẽdentis. sz vtus mozalis per modum exequẽtis ꝛ inclinãtis in mediũ. vñ dicit Tul. q opar per modũ nature. ꝛ in hoc deficit Socrates mozales ab itellectualibꝰ nõ distinguẽs. posuit eni oẽs vtutes eẽ sciãs q̃sdã: vt dr in. 6. eth.

Ad tertiam qõnẽ dõm q in oibꝰ q̃ agũt ꝑter finẽ ozz eẽ iclinationẽ ad finẽ: ꝛ q̃dã ichoationem finis: alꝫ nunq̃ oparẽ ꝑpter finem. Finis aũt ad quẽ dina largitas hoiez ordinauit vl pdestinauit. s. fruitio suiipsiꝰ est oino supra facultatẽ nãe create eleuatꝰ: qz nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec in coz hois ascẽdit que ꝑparauit deꝰ diligẽtibꝰ se: vt dr ꝑ Lozin. 2°. vñ p nãlia tñ bõ nõ bz sufficiẽter iclinationẽ ad illũ finẽ. Et iõ ozz q supaddat homini aligd p qõ bẽat iclinationẽ in finẽ illuz: sic p nãlia bz iclinationẽ ad finẽ sibi ꝓnalez. ꝛ ista supaddita dñr vtutes theologice ex trib. Pzio q̃tũ ad obm: qz cũ finis ad quẽ ordinati sumꝰ sit ipse deꝰ: iclinatio q̃ ꝑexigit cõsistit in opone q̃ est circa ipm deuz. Scõo q̃tũ ad cãm: qz sic ille finis ẽ a deo nobis ordinatꝰ nõ per naturã nãz: ita iclinationẽ in finẽ opar in nobis solus deus. ꝛ sic dñr vtutes theologice q̃si a solo deo in nobis create. Tertio q̃tũ ad cognitionẽ: qz cũ finis sit supra cognitionẽ nature: inclinatio in finẽ nõ põt per naturalẽ rõnẽ cognosci: sed per reuelationẽ dinã. ꝛ iõ dñr theologice. qz dino sermone sunt nobis manifestate. vñ phs nihil de eis cognouerunt.

Ad primuz g̃ dõm q q̃uis bõ naturalr ordiek ad deũ q ꝓ cognitiõez ꝛ ꝑ affectiõez inq̃tũ ẽ nãlr eiꝰ ꝓtceps: tñ qz ẽ q̃dã eiꝰ ꝓtic: patio supra nãz: iõ resgrit q̃dã cognitio ꝛ affectio supra nãz: ꝛ ad hãc exigũr vtutes theolocc. ¶ Ad 2m dõz q felicitas illa quã phs posuerũt est ad quã ꝑ vires nãles hõ puenire põt. ꝛ iõ ex seipsa bz iclinationẽ nãlẽ i finẽ illũ. vñ nõ ꝑexigunt aliq̃ vtutes in finẽ: sz solũ dirigẽtes in opibꝰ q̃ sũt ad finẽ. nõ sic aũt est in ꝓposito. ¶ Ad 3m dõz q ꝓncipia speculatiua cogscunt ꝑ aliũ bitũ naturalẽ q̃ ꝓnes. s. ꝑ itellm. ꝓnes vo ꝑ sciaz. sz in affectu nõ ꝓcedit aligs bitꝰ naturalis: sz ex ipa natura poc est iclinatio ad finẽ vltimũ nature ꝓportionatũ: vt dciũ est. sz ad finẽ supra naturã eleuatũ opz bitũ gratuitũ ꝓcedere alios bit: ꝛ i itellectuali vt fidẽ: ꝛ in affectu vt charitatẽ ꝛ spem: ad quã naturalis iclinatio nõ ptingit.

¶ Ad 4m dõz q nõ solũ bitꝰ distinguunt ex subtis: sz etiã ex obtis. vtutes g̃ mozales ꝛ itellectuales distinguunt ab inuicẽ ex pte subti: vt dciũ ẽ. sz vtutes theologice distinguntur ab vtrisq; ex pte obti qõ est supra nãle posse vtriusq; ptis. vñ theologicarũ vtutũ aliq̃ respicit cognitionẽ sic fides: ꝛ bz cõionẽ quãdã cũ intellectualibꝰ vtutibus. ꝛ aliq̃ respicit affectionẽ sic charitas. ꝛ bz cõionẽ cũ mozalibus.

¶ Utrũ virtutes thologice sint tñ tres.

Aduintuz sic ꝓceditr. vr q sint plures virtutes theologice q̃ tres qz vtꝰ theologica. vt dciũ est habet deuz ꝓ obiecto. sz timoz dei habet deum pro obiecto: ergo est vtus theologica. ¶ ꝑ. sapiẽtia est de diuinis: sciẽtia aũt de creaturis: ergo sapiẽtia etiam est vtus theologica. ¶ ꝑ. latria colit deum. sed colere deuz habet deũ ꝓ obiecto: ergo latria est virtus theologica. ¶ ꝑ. fides habet deum pro obiecto in q̃tum est ꝓma virtus: spes vo inq̃tuz est sũma largitas vel maiestas: charitas aũt inq̃tum est sũma bonitas. cum ergo sint plura attributa deo. videt q sint etiã plures virtutes theologice.

¶ Sz ꝛ. videt q sint tñ due: qz ad opationẽ finis nõ ꝑexigit nisi cognitio finis: qõ facit fides: ꝛ ꝺsideriũ finis. qõ facit charitas. ergo videt q sint tñ due vtutes theologice.

¶ Itẽ vr q sola vna: qz sola caritas deũ attigit: sz ois vir-

tus attingit ad suum obm: ergo sola charitas bz deuz pro obo: ꝛ ita sola debet dici vtus theologica. ¶ Item videt q tres per hoc q dicitur ꝑ Lozin. 13. Nunc aũt manent fides spes charitas tria hec. ¶ ꝓ. per virtutes theologicas conformamur trinitati: ergo debent esse tres.

Respõdeo dõz q sic. dcñ est virtutes theologice faciunt in nobis inclinationẽ in finẽ. s. in deũ. In oi aũt agẽte ꝑpter finẽ: qõ agit p volũtatẽ: duo ꝑexigunt que circa finẽ bz anteq̃ ad finẽ opet. s. cognitio finis ꝛ intẽtio ꝓueniendi ad finẽ. Ad ꝗ aũt q finẽ intẽdat duo regrunt. s. politas finis: qz nihil mouet ad ipole. ꝛ bonitas eiꝰ: qz itẽtio nõ est nisi boni. ꝛ iõ regrit fides q̃ facit finẽ cognitũ. ꝛ spes fm quã inest fiducia de ꝓsecutiõe finis vltimi q̃si de re poli sibi: ꝛ charitas ꝑ quã finis reputat bonũ ipsi itẽdẽti inq̃m facit q bõ afficiat ad finẽ: al's nũq̃ tẽdet

Ad primũ g̃ dõz q timoz nõ dicit motum in ipm. in deũ: sed magl fugã ab ipso inq̃tũ bõ ex ipsius maiestatis cõsideratiõe per reuerẽtiaz resilit in ꝓpriã parutatẽ. ꝛ iõ nõ dicit aligd qõ ꝓexigat: ad motũ in finez. ¶ Ad 2m dõm q sapia est de diuinis in statu vie per rõnẽ creature: ex qbꝰ creatorẽ cognoscimus. vñ nõ est circa deũ fz id q in seipso ẽ vt finis supra posse nãe eleuatus sic fides. ¶ Ad 3m dõm q latria nõ bz deũ ꝑ obo. sz id qõ deo exhibet tanq̃ debitũ deo: deũ aũt bz ꝑ fine. ꝓio. vñ nõ ẽ vr theologica: sz cardial. ¶ Ad 4m dõz q vtutes theologice nõ distinguũt penes attributa dina: sz penes ea q̃ exigunt in eo qui opar ꝑpter finẽ añq̃ ꝑpter finẽ opet. ¶ Ad 5m dõm q cognitio ꝛ affectio finis nõ sufficiũt ad ꝗ bõ icipiat opari ꝑpter finẽ: nisi bẽat fiduciã de consecutiõe finis: qz al's nũq̃ iciper opari: ꝛ pcipue qñ finis est eleuatus supra nãm operãtis. ¶ Ad 6m dõm q charitas cõiungit q̃dãmõ realr deo: ꝛ sic attingit ipm realr: qõ nõ fac fides ꝛ spes. nec ꝗ regrit ad opationẽ que est circa deũ: sz q operãs vniat ei q̃si obiecto opationis: sic visus visibili etiam distanti.

Questio. II.

Deinde querit spãliter de fide. Et circa hoc querunt qnq;. Primo quid sit fides. Scõo de eius actu. Tertio de subo. Quarto an sit vtus. Quinto de ordine eiꝰ ad alias virtutes.

¶ Utrũ diffõ apli quã ponit de fide sit ꝓueniẽs fz oẽz ptẽ.

Aduimuz sic ꝓceditr. Apls Heb. xi. dicit q fides est suba sperãdarũ rerũ argumẽtũ nõ apparẽtiũ. ꝛ videt q incõuenienter diffiniat fidẽ. nullus eni bitꝰ est suba: fides est bitus: g̃ nõ est suba. ¶ ꝓ. diffõ debet dari ex ꝓzibus: ꝛ ex bis que per se sunt. sz obm per se fidei nõ est res sperãda: sz res credẽda: ꝛ spes est posteri oz fide: g̃ debuit dicere rerũ credendarũ: ꝛ nõ sperãdarũ. ¶ ꝓ. sic ad fidẽ segtur spes: ita ꝛ charitas: qz charitas est magis ꝑpinqua fini q̃ spes: g̃ debuit dicere q est substantia diligẽdarũ rerũ magis q̃ sperãdaꝝ. ¶ ꝓ. fides est de bis que sunt supra rõnẽ. sz argumẽtũ est actꝰ rõnis: g̃ fides nõ est argumentũ. ¶ ꝓ. idez nõ debet poni in diuersis generibus. sz argumẽtuz est aliud genus q̃ substãtia: g̃ male diffinit per vtrũq;. ¶ ꝓ. ea q̃ sunt va ꝛ nõ apparẽtia sunt dubia. sz nõ appentia pñt eẽ va ignota: g̃ cũ fides sit cognitio quedã: videt q magis debuit dicere dubioꝝ q̃ nõ apparentiuz. ¶ ꝓ. cognitio ꝓcedit affectionẽ: sz ꝗ dic argumẽtũ nõ apparẽtiũ ptinet ad cognitionẽ. q aũt dicit suba rerũ sperãdarũ ptinet ad affectionẽ: g̃ male ordiauit partes diffõnis. ¶ ꝓ. vni rei ẽ vna diffõ sic vnũ eẽ. sz de fide dant multe alie diffones: g̃ hec nõ videt esse sufficiẽs.

Respõdeo dõm q dicta assignatio Apli est recta ꝛ ꝑpa diffõ fidei q̃tuz ad ea que exigunt ad diffõnẽ: q̃uis nõ q̃m ad modũ diffõnis: quã auctores: ꝛ ẽt phi neglexerũt: sic ẽt ꝛ formã sylli ꝑtermittũt ponẽtes ea ex qbꝰ sylus formari põt. Dicꝰ aũt qlibet per actũ cognoscit: ꝛ actꝰ ex obto specificatr: ꝛ ex fine bonitatẽ bz. Et ideo apls diffinit fidẽ p duo. s. p cõparationẽ ad obm: qõ est res nõ apparẽs. s. fm nãlẽ cognitionẽ: ꝛ per cõparationẽ ad finẽ in ꝗ dic suba rerũ sperãdaꝝ. Quãuis eni idẽ sit obm ꝛ finis fidei: nõ tñ fm eãdẽ rõnẽ. est eni deꝰ obm eius inq̃tũ est ꝓma veritas supra posse nãle intells nostri eleuata: ꝛ sic dicit nõ apparẽs. Est vo finis ei fm q est qõdã bonuz sua altitudine facultatẽ humanã excedẽs: sz sua libalitate seipsum cõicabilem prebens. ꝛ hoc dicit rls sperãda.

Ad primũ g̃ dõm q fides dicit suba: nõ qz sit in genere substãtie: sic eni suba est fundamẽtũ ꝛ basis oiuz alioꝝ entiũ: ita fides est fundamẽtũ totius spũalis edificij. Et per hunc modũ dr ẽt q lux est ypostasis colozis: qz in nã lucis oẽs colores fundant. ¶ Ad 2m dõm q in ꝗ dicit rerum sperãdaꝝ: nõ itẽdit ponere obm fidei: sz finẽ. Finis aũt fidei vltimus q̃uis sit ipsa vitas: cuiꝰ visio ꝑ fide reddit: nõ tñ verũ dic rõnẽ finis. Sz cũ spes designet quendã motũ tẽdẽtis in finẽ res sperãda ipoztat terminũ illiꝰ motꝰ. ꝛ ita ipoztat rõnẽ finis. Finis aũt q̃tũ ad itẽtionẽ ꝓcui est in oibꝰ habitibꝰ qui ad volũtatẽ ptinẽt: q̃uis sit posterius in adeptione. ¶ Ad 3m dõz q amoz est cõiter ꝛ rei iã adepte ꝛ rei adipiscẽde. spes aũt est tñ rei adipiscẽde: qz illud qõ videt qs qd sperat. ad Ro. 8. vñ cũ fides sit de non visis res sperãda ipoztat relonẽ ad finẽ ꝓpriuz fm statũ in q̃ est fides: nõ aũt res diligẽda. ꝛ iõ magl dicit rerũ sperãdarũ q̃ diligẽdarũ: qz diffõ ex ꝓprys dz dari. ¶ Ad 4m dõm q argumẽtũ ꝑpẽ dr ꝓcessus rõnis de notis ad ignota manifestãda fz q dicit Boe. q est rõ rei dubie faciẽs fidẽ. Et qz tota vis argumẽti ꝓsistit in medio termio: ex quo ad ignotoꝝ ꝓbõnẽ ꝓcedit: iõ dr ipm mediũ argumẽtuz siue sit signũ siue cã siue effectꝰ. Et qz in medio termino vel in ꝓnõ ex quo argumẽtãdo ꝓcedit cõtinet vtute totꝰ ꝓcessus argumẽtationis: iõ tractũ est nomẽ argumẽti ad ꝗ qõ quelibet bzuis ꝓlibatio future narrationis dicat argumẽtũ: sicut in eplis pauli singulis ꝓmittunt argumẽta. Et qz ꝓnm vel mediũ dr argumẽtũ inq̃tuz bz vtutẽ manifestãdi cõclonẽ. ꝛ ꝗ veriꝰ inest ei ex lumine itells agẽtis: cuiꝰ est instrumẽtũ: qz oia que arguunt a lumine manifestant: vt dicit Eph. 5. iõ ipm lumen quo manifestant ꝓncipia sic ꝓncipys mãifestant ꝓnes: põt dici argumẽtũ ipsoꝝ ꝓncipioꝝ. ꝛ bis trib vltimis modis põt dici fides argumẽtum. Primo inq̃tum ipsa fides est manifestatiua alteri: siue inq̃tum vnus articulus manifestat aliũ: sic resurrectio xpi resurrectionẽ futurã: siue inq̃tuz ex ipsis articulis q̃dã alia in theologia sylliçant: siue inq̃tũ fides vniꝰ bois cõfirmat fidẽ alteri. Scõo põt dici argumẽtũ: inq̃tũ est ꝓbiatio future visiõis: in qua vitas plenarie cognoscit. Tertio inq̃tuz lumẽ infusuz qõ est habitus fidei manifestat articulos: sic lumẽ itells agẽtis manifestauit ꝓncipia nãliter nota. Sed eẽ argumẽtũ fm ꝓmũ moduz accidit fidei: ꝛ ideo in diffõne fidei ponit argumẽtũ fm alterũ duoꝝ modoꝝ vltimoꝝ. ¶ Ad 5m dõm q argumẽtũ ꝛ substãtia nõ ponũtur in diffõne fidei sic genera: sed quasi actus: sicut cõsuetum est q habitus diffiniuntur per actus: qz ex eis cognoscunt. ꝛ illoꝝ actuũ vnus ipoztat cõparationẽ fidei ad obiectũ: alius cõparationẽ eius ad finẽ vltimũ. vt dictuz est. ¶ Ad 6m dõm q dubietas tollit firmitatem adhesionis qõ nõ tollit hoc q dicit non apparẽs: sed tollit tñ visionẽ rei credite. ꝛ ideo non potuit dici dubioz: qz fides habet firmam adhesionẽ. sed dicit non apparentium: qz non habet plenam visionẽ. ¶ Ad septimũ dõm q cognitio fidei

Universidad de Deusto
Biblioteca

ex voluntate ꝓcedit:qz nullus credit nisi volēs.ꝛ ideo nō est mirū si in diffōne fidei ea que ad affectionē ptinēt his que ptinēt ad cognitionez ꝓponunt. ¶ Ad 8m dōm ꝙ si diffō de re aliq̄ dare ꝑ que cōplete comprehēderet oīa ꝑncipia rei:nō esset vnius rei nisi vna diffō:sed qz in gbusdā diffōnibus ponunt quedā ꝑncipia sine alys:iō cōtingit variari diffones de vna ꝛ eadē re. Diffinitio autē fidei data ab aplo comprehēdit oīa ꝑncipia fidei:ex gbus habit⁹ cōsueuerūt diffiniri.s.finē obm ꝛ actū:ex gb⁹ etiā intellr genus ꝛ subm:qz ex actu cognoscit̄ que potētia sit subz fidei. ꝛ iterū ex actu cognoscit̄ habitus:qō est genus fidei remotū.ꝛ ex fine cognoscit̄ vtus:qō est genus ꝓximū. Et ꝫ etiā ponit Damas.in.4.li.dicēs ꝙ fides est reruz que speranť. yposta sis rerū que nō videnť redargutio. Et addit q̄dā accīs fidei.s.certitudinē subdens iniudicabilis spēs ꝛ certa:ꝛ que comprehēdi nō pōt eoꝝ que a deo nobis annunciata sunt:ꝛ petitionū nostraꝝ fruitionis.i.adimpletionis ¶acit enī fides certitudinē ꝛ de credendis ꝑm ꝙ est argumentū:ꝛ de adipiscēdis ꝑm ꝙ est suba reruz sperādarum. Dio.aūt in li.de di.no.diffinit fidē dicēs. ¶ides est manēs credētiū collocatio:q̄ iustos collocat in vtute. ꝛ ꝫ est idez qō apls dicit suba rerū sperādarū. Aug.aūt dicit ꝙ fides est vtus qua credunť que nō videnť. Et ꝫ est idez qō dicit apls argumētū nō apparētiū. Et in idē redit qō Dama.dicit ꝙ fides est nō ingsitus cōsensus:qz per ꝫ ꝙ dicit nō inquisitus:oñdit ꝙ ea que fidei sunt nō sunt peruia rōni inquirēti. Hugo aūt de san.vic.diffinit fidē per aliqō ei⁹ accidens.ſ.certitudinē dicēs:ꝙ fides est certitudo q̄dā animi de absentib⁹ supza opionē:ꝛ infra sciaz ꝓstituta. Et ꝫ etiā accīs fidei pōt haberi ex diffōne apli ex ꝫ ꝙ fides est argumētū nō apparētiū. Argumētū enī importat certitudinē:vñ ponit sciaz supza opionē.nō apparētiū ꝟo importat absentiā cognoscibilis:per qō ponitur fides sub scia.vñ ꝑz ꝙ diffō apli includit oēs alias diffōnes de fide datas.

¶ Utrū credere sit cum assensu cogitare.

A ꝫ secundum sic ꝓceditur. videť ꝙ credere nō sit cū assensione cogitare:vt dicit Aug.assentire enī voluntatis eē videť sic ꝓsentire.ſz credere ad cogniti onē ptinet:g̃ credere nō est assentire. ¶ ꝑ.cogitare ingsitionē importat:qz cogitare ē sil' coagitare: ſz fides vt dicit Damā.nō est ingsitus ꝓsensus:g̃ credere qō est act⁹ fidei magis est assentire:sine cogitatione q̄ cū cogitatiōe. ¶ ꝑ.cogitare ē act⁹ cogitatiue potentie:que ponit̄ a ꝓbis in pte sensitiua cū hēat ozganū determinatū.ſz ea que sūt fidei solus itell's ꝓcipit:g̃ credere nō ꝫ cogitationē adiuncta. ¶ ꝑ.si credere est cū assensiōe cogitare est scire ꝛ hꝰ: g̃ scire est idem qō credere:quod falsum est.

¶ Utrū actus credendi sit multiplex:vel vn⁹ tm̃.

Ulterius videť ꝙ incōuenienter multiplicet̄ credere ꝑm ꝙ est actus fidei. Uni⁹ enī hit⁹ vnus est actus:ex quo hit⁹ per act⁹ discernunť.ſz fides est vnus hit⁹:g̃ tm̃ vnus act⁹ debet assignari. ¶ ꝑ.de eo qō demōstratur nō est fides ſz scia:qz qō demōstrat̄ nō est nō apparēs.ſz deū eē demōstratiue ꝓbat̄ etiā a ꝓbis:g̃ actus fidei nō est credere deū eē. ¶ ꝑ.in actu fidei discernit̄ fidelis ab ifideli.ſz nullus est ita infidelis quin credat ꝙ de⁹ non logtur nisi verū:g̃ credere vera esse que de⁹ logtur: nō est act⁹ fidei:ſz magis credere vera eē que nūcius dei logtur. ꝛ sic credere hoi magis est act⁹ fidei q̄ credere deo. ¶ ꝑ. fides ꝛ charitas sunt vtutes distincte.ſz amare deū est act⁹ charitat⁹:g̃ credēdo amare nō est act⁹ fidei. ¶ ꝑ.per ꝫ ꝙ homo deū amat in eū tēdit ꝛ adheret ei ꝛ membris ei⁹ incorporat̄:g̃ vī ꝙ supflue ponat̄ ista ꝟboꝝ cōculcatio.

¶ Utrū actus fidei hēat minorē certitudinē q̄ actus scie.

Ulterius videť ꝙ actus fidei habeat minorē certitudinē q̄ actus scie:qz vt dicit Hu.de sancto vic.fides est certitudo de absentib⁹ infra sciaz ꝛ supza opionem:g̃ sic fides est certioz q̄ opinio:ita est minus certa q̄ scia. ¶ ꝑ.certius est qō est dubitationi impmixti⁹: sic albius est qō est nigro impmixtius.ſz ea que sunt scita nullo mō possunt habere dubitationē.ea aūt que sunt credita pñt habere aliquē motuz dubitationis salua fide:q̃ fides nō hz tantā certitudinē sicut scia. ¶ ꝑ.oīs certitudo nostre cognitiōis ꝓcedit ex visione sensus: vel ex visione intell's:ſz fides est de his que nō videnť a sensu neq̄ itellectu:g̃ fides nō hz aliquā certitudinez vt videtur.

¶ Sed ℨ.Aug.dic̄.ꝙ nibil est certi⁹ homini sua fide. ¶ ꝑ. q̄ ratio que facit fidē firmioz est:tanto fides est certioz. ſz sciam facit ratio humana que in infinitū deficit a rōne diuina que fidē facit:g̃ fides est multo certioz q̄ scia.

Respōdeo dōm ad ꝑmā qōnē ꝙ sic dicit ꝑbs in.3. de aīa.duplex est operatio itell's. Una que comprehēdit quiditates simplices rerū.ꝛ hec opatio vocat̄a ꝑbis formatio vel simplex intelligētia.ꝛ huic itellectui respōdet vox incōplexa signās hunc intell'm.vñ sicut in voce incōplexa nō inuenit̄ veritas ꝛ falsitas:ita nec in hac opatione intellectus. Et iō sic vox incōplexa ꝓpter hoc ꝙ non est in ea veritas ꝛ falsitas nō cōcedit̄ nec negatur:ita ꝑm hanc operationē intell's non assentit vel dissentit.ꝛ ꝓpter hoc in hac operatione nō pōt inueniri fides cuius est assentire.ſz in alia opatione qua intellect⁹ componit ꝛ diuidit in qua iam inuenit̄ verū ꝛ falsum sic in enunciatione. Et ꝓpter hoc intellectus in hac sua operatione assentit vel dissentit:sic ꝛ enūciatio cōcedit̄ aut negat̄. Et ideo in hac opatione inuenit̄ fides que hz assensum. Cum aūt ab assentiēdo sentētia dicat̄:que vt dicit Isa.est determinata acceptio alterius partis ℨdictionis:oportet ꝙ qui assentit intell'm ad alterā partem ℨdictionis determinet. Qō qdem cōtingit tripliciter ꝑm triplicē nostri intellect⁹ cōsiderationē. ¶ Pōt enim itellectus noster cōsiderari vno modo ꝑm se:ꝛ sic determinat̄ ex pñtia intelligibilis:sicut materia determinat̄ ex pñtia forme.ꝛ hoc qdem cōtingit in his que statim lumine intell's agētis itelligibilia fiunt: sic sunt ꝑma ꝓncipia:quoꝝ est intellect⁹.ꝛ sil' determinatur: iudiciuz sensitiue partis ex ꝫ ꝙ sensibile subiacet sensui: quoꝝ ꝓncipaliorꝝ ꝛ certiorꝝ ē visus:ꝛ iō ꝑdicta cognitio intellect⁹ vocat̄ visio.Alio modo pōt consideraꝝ intell's in ordine ad voluntatē:que qdem oēs vires anime ad actus suos mouet.ꝛ hec qdem voluntas determinat intell'm ad aliquid:quod neq̄ per seipsum videtur neq̄ ad ea q̄ per se videnť resolui posse: determiat ex hoc ꝙ dignū reputat illis esse adherendū ꝓpter aliquā rationē:qua bonū videť ei illi rei adherere:q̃uis illa rō ad itellectum terminandū nō sufficiat ꝓpter imbecillitatē intellectus qui nō videt ꝓper se ꝫ cui assentiendū ratio iudicat: neq̄ ipm ad ꝓncipia per se nota resoluere valet.ꝛ ꝫ assentire ꝓprie vocat̄ credere:vnde ꝛ fides captiuare dicitur intell'm: inq̃tum non ꝑm ꝓpzium motum ad aliqd determinat̄:ſz ꝑm imperiū volūtatis.ꝛ sic in credēte ratio per se intell'm nō terminat:ſz mediante volūtate. Qñ ꝟo rō q̃ mouet ad alterā ꝑtem:neq̄ sufficit ad itell'm terminādū: qz nō resoluit cōcl'ones in ꝑncipia per se nota:neq̄ sufficit ad voluntatē terminādū:vt bonuz videat̄ illi parti adhere:tūc homo opinat̄ illud cui adheret:ꝛ nō terminat̄ intellectus ad vnum:qz semp remanet motus ad ℨriuz. Accipit enīz vnā ꝑtem cū formidine alterius:ꝛ ideo opinās nō assentit. Qñ ꝟo homo non hz rōnem ad alteram partē magis q̄ ad alteraz:vel qz ad neutrā hz qō nescientis est. vel qz ad vtrāq̄ hz sed equalē:qō dubitātis est: tūc nullo modo assentit.cū nullo mō determinet̄ eius indiciuz:sed eq̄liter se habeat ad diuersas. ¶ ꝑ.patet g̃ ex ꝑdictis g̃ cū assensione cogitare separat credētē ab oībus alys. Cū enī cogitatio discursuz rōnis importet itelligēs assensuz sine cogitatione hz:qz intell's ꝓncipioꝝ est:que quisq̄ statiz ꝑpat audita. ℨz Boe.in li.de hebdo.Sciēs aūt ꝛ assensuz ꝛ cogitationē hz:ſz nō cogitationē cū assensu:ſz cogitationē ante assensuz:qz rō ad intell'm resoluēdo ꝓducit: vt dictū est.Credēs aūt hz assensum sil' ꝛ cogitationē.qz intell's ad ꝓncipia per se nota nō ꝓducit.vñ q̄tuz est in se adhuc hēt motū ad diuersa:ſz extrinseco determinat̄ ad vnū.ſ.ex voluntate.Opinās autē hz cogitationē sine assensu ꝑfecto.ſz hz aliqd assensus inq̃tuz adheret vni magis q̄ alt. Dubitās aūt nihil hz de assensu:sed hz cogitationē. Nesciēs autem neq̄ assensum neq̄ cogitationem habet.

Ad ꝑmū g̃ dōm ꝙ sensus nō hz se ad multa:ſz determinate vnū accipit:qz nō confert: iō determinatio potētie etiā supiozis a sensu denoiat̄:sed differēter:qz determiatio cognitionis ad aliqd dicit assensue:qz aliqd nō ꝓcedit.determiatio aūt volūtatis ad vnū dicit cōsensus:qz cogitationē ꝑsupponit:cū qua sil' sentit: duz in illud tendit:qō rō bonū esse iudicat.ꝛ iō ꝓsentire dicit volūtatis:ſz assentire intell's. ¶ Ad 2m dōz ꝙ per hoc ꝙ dicit Dam̃.ꝙ fides est nō ingsitus assensus:excludit̄ inquisitio rōnis intell'm terminātis:nō ingsitio voluntatez inclinās.ꝛ ex hoc ipso ꝙ intell's terminat⁹ nō est:remanet motus intellectui:inq̃tuz nāliter tēdit in sui determinationē.vñ fides ꝓsistit media inter duas cogitationes:q̃rū vna voluntatē iclinat ad credēduz.ꝛ hec ꝓcedit fidē.alia vo tēdit ad intell'm eoꝝ q̄ iā credit.ꝛ hec est sil' cū assensu fidei.vñ dicit Isa.7°.Si nō crediderit̄is non intelligetis. ¶ Ad 3m dōm ꝙ illa potētia que a ꝓbis dicit̄ cogitatiua est in cōfinio sensitiue ꝛ intellectiue partis: vbi pars sensitiua intellectiuā attigit.hz enī aliqd a ꝑte sensitiua.ſ.ꝙ cōsideret formas ꝑticulares.ꝛ hz aliqd ab intellectiua.ſ.ꝙ cōfert:vñ ꝛ in solis boibus est.Et qz pars sensitiua notioz est q̄ intellectiua:iō sic ꝺtermiatio itellectiue ptis a sensu denoiat̄:vt dcm̃ ē:ita collocatio oīs itell's a cogitatione noiat̄. ¶ Ad 4m dōz ꝙ iā ꝑz ex dcis ꝙ illa assignatio solī

Ad secundā qōnē dōz ꝙ sic ex (credēti ꝺuenit. ꝑdictis ꝑz act⁹ credētis ex trib⁹ ꝺepēdet.ſ.ex intellu qui terminat̄ ad vnū.ex volūtate q̃ determinat intell'm per suū ipersiū.ꝛ ex rōne que iclinat voluntatē.ꝛ ℨz ꝫ tres act⁹ assignanť fidei.Ex ꝫ enī ꝙ intellect⁹ terminat̄ ad vnū:act⁹ fidei est credere deuz:qz obm fidei est de⁹ ꝑm ꝙ in se ꝺsiderat̄:vel aliqd circa ipm vl' ab ipso. Ex ꝫ vo ꝙ intellect⁹ determinat̄ a voluntate ꝑm ꝫ act⁹ fidei est credere in deuz.i.amādo in eū tēdere.Est enī volūtatis amare.ꝑm aūt ꝙ rō voluntatē inclinat ad act⁹ fidei est credere deo. Rō enī qua voluntas iclinat̄ ad assentiēdū his q̄ nō videt:est qz de⁹ ea dic̄:sic hō in his q̄ nō videt credit testimonio alic⁹ boni viri. ꝙ videt ea q̄ ipe nō videt

Ad ꝑmū g̃ dōm ꝙ per oīa ꝑdcā nō noiat̄ nisi vn⁹ cōplet⁹ act⁹ fidei.ſz ex diuersis que in fide inueniunť diuersimode noiatur.illo enī actu quo credit in deū credit deo ꝛ credit deum. ¶ Ad 2m dōm ꝙ q̃uis deū eē simplr possit demōstrari.nō deū eē trinū ꝛ vnū ꝛ alia hꝰ que fides in deo credit nō pñt demōstrari:ꝑm q̄ est actus fidei credere deuz. ¶ Ad 3m dōm ꝙ fidelis credit homini nō inq̃tum hō:sed inq̃tum de⁹ in eo logtur: qō ex certis experimētis colligere pōt.ifidelis aūt nō credit deo in boie loquenti. ¶ Ad 4m dōm ꝙ amare simplr est actus charitatis:ſz amando credere est actus fidei per charitatē mote ad actū suū. ¶ Ad 5m dōz ꝙ illa q̃tuor ptinēt ad fidē ꝑm ordinē ad volūtatē:vt dcm̃ ē. volūtas aūt est finis:ꝛ iō ista q̃tuor distinguunť ꝑm ea que exigunť ad ꝓsecutionē finis. ¶ Preexigit̄ enīz ꝑmo affectio ad finē:ꝛ ad ꝫ ptinet credendo amare. Ex amore aūt ꝛ desiderio finis aliqs in finē icipit moueri.ꝛ ad ꝫ ptinet credēdo in eū ire. Mot⁹ aūt ad finē ꝓducit ad ꝫ ꝙ aliqs fini ꝓiūgat̄.ꝛ ad ꝫ ptinet credēdo ei adherere. Ex ꝓiunctiōe aūt ad finē aliqs in participationem perfectionū finis ꝓducit̄.ꝛ ad ꝫ ꝑtinet credēdo eum esse beatificū.

Ad tertiā (net credēdo mēbris eius incorporari. qōnē dōm ꝙ certitudo nihil aliō est q̃ determiatio itell's ad vnū.tāto aūt maioz est certitudo:q̃to est fortiꝰ qō determiationē causat. Determinat̄ aūt itell's ad vnū triplr:vt dcm̃ est. In itell'u enī ꝑncipioꝝ cātur determinatio ex ꝫ ꝙ aliqd per lumē itell's sufficiēter inspici per ipm pōt. In scia vo ꝓnuz cātur determiatio ex ꝫ ꝙ cōclusio ℨz actū rōnis in ꝑncipia per se visa resoluit̄. In fide vo ex ꝫ ꝙ volūtas itellectui impat. Sz qz volūtas ꝫ mō nō determinat itell'm vt faciat ispici que credunť sic inspiciunť ꝑncipia per se nota:vel que in ipsa resoluunť:ſz hoc mō vt itell's firmiter adhereat:iō certitudo que est in scia ꝛ intellu est ex ipsa euidētia eoꝝ que certa eē dñr.certitudo aūt fidei est ex firma adhesiōe ad id qō credit. In his g̃ que per fidē credim⁹ rō volūtatē inclinās:vt dcm̃ est:est ipsa vītas ꝑma siue de⁹ cui credit̄:que hz maiorē firmitatē q̃ lumē intell's humani:in quo ꝓspiciunť ꝑncipia:vel ratio humana ꝑm quā ꝓnes in ꝑncipia resoluunť. ꝛ iō fides hz maiorem certitudinē q̃tuz ad firmitatē adhesionis q̃ sit certitudo scie vel intell's: q̃uis in scia ꝛ itellectu sit maior euidentia eoꝝ gbus assentit̄.

Ad ꝑmū g̃ dōm ꝙ certitudo fidei dr̃ media inter certitudinē scie ꝛ opionis: nō intēsiue per modū q̃titatis cōtinue:ſz extēsiue per moduz numeri. Certitudo enī scie ꝓsistit in duob⁹.ſ.in euidētia ꝛ firmitate adhesionis. certitudo aūt fidei cōsistit in vno tm̃.ſ.in firmitate adhesionis. certitudo vo opionis in neutro:q̃uis certitudo fidei de q̃ logmur q̃tuz ad illō vnū sit vehemētioz q̃ certitudo scie q̃tuz ad illa duo. ¶ Uel dōm ꝙ loquitur de fide que est opinio firmata rōnib⁹:nō aūt de fide infusa. ¶ Ad 2m dōz ꝙ credenti accidit aliqs motus dubitationis ex ꝫ ꝙ intellectus eius nō est ℨz se terminat⁹ in sui itelligibilis visiōe: sic est in scia ꝛ intellu:ſz solū ex impio volūtatis. ꝛ iō sciēs q̃tum ad id nō recedit a dubietate magis q̃ credēs:ſz credēs ꝑm firmitatez adhesionis magis recedit q̃ sciēs ℨz illa duo. ¶ Ad 3m dōz ꝙ rō illa ex ifficiēti ꝓcedit:vt dcz ē.

¶ Utrum fides sit in voluntate sic in subiecto.

Ad tertiuz sic ꝓcedit. videť ꝙ fides sit in voluntate sic in subo:quia ꝑm Aug.de san.vict.fides habet in cognitione mām:ſz in affectu suam.sed illud est subm accidētis ybi est sua eentia q̃ substātia dicit̄:ergo fides est in affectu sic in subiecto. ¶ ꝑ.sic certitudo scie est ex intellectu:ita certitudo fidei est ex volūtate:qz credere nō pōt hō nisi velit:vt dicit Aug.ſz subm scie est itellect⁹:g̃ eadē rōne subm fidei est volūtas. ¶ ꝑ.merituz in voluntate ꝓsistit.ſz actus fidei est meritoziꝰ:g̃ ē act⁹ voluntatis. ¶ ꝑ.opposita sunt circa idem. ſz infidelitas est in volūtate:qz ꝑm ꝙ est in intellectu hz ignozātiā que nō est pctm̃ sed excusat:ergo fides est in voluntate.

¶ Sz ℨ.obm hit⁹ ꝺcozdat oīb⁹ potētie que est ei⁹ subm.sed obm fidei est ver̄ qō est obm intell's:non aūt bonū qō est obm volūtatis:g̃ subm fidei nō ē volūtas ſz intell's. ¶ ꝑ. ad eandē vim ptinet̄ fides:ꝛ id qō fidei succedit in glia:ſz id qō fidei succedit.ſ.visio ptinet ad intell'm:ergo ꝛ fides.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Utrum fides sit in intellectu practico.

Ulterius videt q ptineat ad intellm practicuz. sic enī dicit phs in.3.de aīa. intellꝰ speculatiuus nihil dicit de fugiēdo vel imitabili. sz per fidē instruimur qd facere vel qd vitare debeamus: g̃ fides est in intellectu practico. ¶P. intellꝰ speculatiuus ꝓportionalr respondet imaginationi: sic intellꝰ practicꝰ estimationi: que est in parte sensitiua: sz imaginatio nō facit ꝓfidentiā r terrorē: vt dicit in.3.de aīa. imo per eā nos habemus ad terribilia ac si essemus in pictura ꝓsiderātes: g̃ nec intellꝰ speculatiuus: sz fides est p̃incipiū spei: r fac tremorē: qz demones credunt r cōtremiscūt: vt dicit Jaco.p. g̃ fides nō est in intellu speculatiuo. ¶P. intellꝰ speculatiuus nō p̃misceť voluntati: sz practicꝰ. Sides aūt ꝓsistit in intellu r volūtate: vt dcm̃ ē: g̃ subz eiꝰ nō ē intellꝰ specl'atiuꝰ: sz practicꝰ.

¶Sed ꝺtra. intellꝰ practicus est ꝺtingentiū opabiliū a nobis: sz fides est eternoz̄: g̃ fides nō est in intellu practico. ¶P. cognitio practica est cā cognitoz̄: sz fides nō est causa rerū que credunť: g̃ nō est in intellectu practico.

¶Utrū fides sit virtus intellectualis.

Ulterius vī q sit vtus itellectualis. vtus enī intellectualis est: que hz pro subo intellm. sz fidei subm est intellꝰ: g̃ est vtus intellectualis. ¶P. articuli fidei: quoz est fides: sunt sic p̃incipia in alis scientys: ex quibus ꝓcedit theologia: sed intellꝰ p̃incipioz est vtus intellectualis: vt pz per phm in.6.ethic. g̃ r fides articuloz est vtus itellectualis. ¶P. vtus intellectualis: vt dicit phus in.6.ethi. est per quā nō dicit nisi verum: sed fidei falsum subesse nō pōt: g̃ fides est vtus intellectualis.

¶Sz ꝺ est qō phs dicit in.6.eth. q̃ suspitio nō est vtus itellectualis: sic nec opio: r eadē rōne nec fides: que est ex eoz genere. ¶P. vtꝰ est vltimū in re de poꝰ: vt dr in p̃ de ce. r mū. sz fides nō ponit itellz in vltimū sui: qz p ipaz itellꝰ nō terminať in aliq̃ visiōe: g̃ fides nō est vt' intellectualis.

Respōdeo dcz ad p̃ma qōnē q voluntas importat actum intellꝰ: sic r actū irascibilis r concupiscibilis. Ad ꝺ aūt q actꝰ irascibilis r cōcupiscibilis sit pfectꝰ: opz q nō solū sit aliqs bitꝰ in volūtate vel rōne imperāte: sed etiā q sit aliqs bitꝰ in irascibili r concupiscibili exequēte: vt facilr actū exequať. vñ r opz aliquē habituz esse in intellu ad ꝺ q volūtati facilr obediat in bis q̃ sunt supra rōnē: r ꝺ est bitꝰ fidei: r iō subm fidei est intellꝰ.

Ad primuz g̃ dcm̃ q suba nō sumiť ibi pro eēntia: sz p forma. Sidei autē forma q̃dāmō est charitas: vt ifra patebit: que in voluntate est. ¶Ad 2m dcm̃ q scia r intellꝰ bñt certitudinē per id qō ad cognitionē ptinet. s. euidētiā eius cui assentiť. fides aūt hz certitudinē ab eo qō est ex̄ genus cognitionis in genere affectionis exñs. r iō scia r intellꝰ est sic in subo in eo a quo hz certitudinē: nō aūt fides. ¶Ad 3m dcm̃ q merituz cōsistit in voluntate: sic in causa in q̃tum ipsa semp importat actuz meritoriū. nō aūt semp in ipsa est: sic in subo; qz actus meritorius q̃nq̃ eliciť ab alys potētys. ¶Ad 4m dcm̃ q infidelitas est etiā in intellu: sic in subo. in volūtate aūt sic in imperante ifidelitatis actū: r ē actꝰ ifidelitatis demeritoriꝰ.

Ad secundaz qōnē dcm̃ q intellꝰ speculatiuus r practicus in ꝺ differūt: q intellꝰ speculatiuus ꝓsiderat verū absolute. p practicus aūt cōsiderat verū in ordine ad opus. Lōtingit aūt q̃nq̃ q verū ipm qō in se ꝓsiderabať nō pōt considerari vt regula opis: sic accidit in mathematicis: r in bis que a motu sepata sūt. vñ hz veri ꝓsideratio est tātū in intellu speculatiuo. Q̃nq̃ autez verū qō in se cōsiderať pōt vt regula opis ꝓsiderari: r tūc intellꝰ speculatiuus fit practicꝰ per extēsionē ad opꝰ. ꝺ autē cōtingit dupl'r: qz aliq̃n illud verū qō ytroq̃ mō pōt cō fiderari: nō hz magnā vtilitatē nisi in q̃tū ordinať ad opꝰ: qz cū sit ꝺtingens nō hz fixā veritatē: sic est cōsideratio de opibus virtutū: r tūc talis cōsideratio: q̃tuis possit eē r speculatiui r practici: intellꝰ tñ p̃ncipalr est practici intellectꝰ. Aliqñ vo illius veri cōsideratio hz in se dignitatē quādaz etiā si nunq̃ ad opus ordineť: sic accidit in cōsideratione dīnoz̄: quoz cognitio dirigit in opere: r tñ visio dei est vltimus finis operis: r tūc illa ꝓsideratio p̃ncipalr est in intellectu speculatiuo: r scōdario in practico. Cuz g̃ fidei obm ꝓpriū sit veritas p̃ma: que in q̃tum est finis opis regulat in ope: fides p̃ncipalr erit in intellu speculatiuo: r scōdario in practico: qz itellꝰ speculatiuꝰ r practicꝰ nō sunt diuerse poꝰ: sz differūt fine: vt dr in.2.meta. r.3. de aīa. in q̃tuz practicꝰ ordiať ad opꝰ. speculatiuꝰ aūt ad vtat' ispectionē tātū.

Ad primuz g̃ dcz q fides iclinat ad operādū r fugiēdū: in q̃tum illud verū qō in se cōsiderari pōt accipiť vt regula opis. ¶Ad 2m dcm̃ q in q̃tū verū qō fides ꝓsiderat accipiť vt cōueniēs vel ꝺrium: fm ꝺ fides inducit vel tremorē vel spem vel aliqd hȝ. ¶Ad 3m dcm̃ q ꝺiunctio intellectus ad voluntatē nō facit itellectum practicum: sed ordinatio eius ad opus: qz volūtas cōis est r speculatiuo r practico. voluntas eniz est finis. sz finis inueniť in speculatiuo r practico intellectu.

Ad tertiam qōnē dcm̃ q cū vtus ponat poꝰ in vltimo q̃tuz ad actū: nō sufficit ad rōnē vtutis q potētia per actū ponať in vltimo q̃tuz ad obm: sz opz q ponať in vltimo q̃tuz ad modū agēdi: vt. s. actus sit bonus nō solū ex eo q bonū est qō fit: sz ex eo q bñ fit: sic pz in vtutibꝰ moralibꝰ. bonū aūt intellꝰ est veruz: qō est finis r pfectio eius. vñ nō sufficit ad rōnē vtutis itellectualis q per eā cognoscať verū: sz opz q actus quo verū cōsiderať sit pfectꝰ etiā ex mō: vt bñ qs itelligat. Bñ aūt opari intellm nō ꝺtingit ex ꝺ q ex bona volūtate eius opatio pcedit: vt dcm̃ est: sz ex efficacia intellꝰ ad obm ꝓpriū cōspiciēdū: vel in se vel per resolōnē ad id qō in se conspiciť. Sides aūt per actū suuz ponit intellm in vltimo q̃tuz ad obm: in q̃tuz facit assentire p̃me vitati. nō aūt q̃tū ad modū ꝓpriū ipsi intellꝰ: qz intellꝰ noster nō est per fidē tante efficacie vt id qō credit ispicere per se possit: vel ad ea q̃ inspicit reducere. r iō fides nō est vtus intellectualis.

Ad primuz g̃ dcm̃ q nō ois habitꝰ qui hz p subo intellm: pōt dici vtus itellectualis: ni si pficiat intellm: r q̃tuz ad obm: r q̃tum ad modum actꝰ.

¶Ad 2m dcz q ad p̃ncipia aliarū sciarū videnda sufficit lumen intellꝰ agentis. r iō habitus illoz̄ p̃ncipioz̄ est virtus: sed ad visiones articuloz̄: neq̃ lumen intellꝰ agentis sufficit: neq̃ lumen fidei. r ideo nō est vtus intellectualis.

¶Ad 3m dcm̃ q ꝺ q fides nō errat: sed semp verū dicit nō est ex pfecto mō intelligēdi: sed magis ex alio qō est ex intellm. s. ex infallibili rōne que dirigit voluntatem.

¶Utrū fides sit virtus: r vtrū sit habitus.

Ab quartuz sic pcedit. videť q fides nullo mō sit virtus. nulla enī virtus ꝓter intellectualē hz veruz p obꝰ: nec est habitus cognitiuus: sz opatiuus: sz fides est habitus cognitiuus: r hz verū pro obꝰ: g̃ cuz nō sit vtus intellectualis videť q nullo mō possit dici virtus. ¶P. credere videť vniuoce dici fm q̃ credimus articulos: r ez q̃ dicimur alys credere: sz fides alioz̄ nō est vtus: g̃ nec fides articuloz̄. ¶P. oē qō est ꝺ rōnē est virtuperabile: q malū hoīs est ꝺ rōnē eē: vt dicit Diony. 4.ca. de di.no. sz fides cū faciat abnegare rōnē videť ꝺ rōnē eē: g̃ credere est virtuꝑabile: g̃ fides non est vtus. ¶P. sic per fidē cogscimꝰ ea q̃ sunt supra rōnē: ita r p pphias: sz pphia nō dr vtꝰ: g̃ nec fides. ¶P. in deo dr esse vtutes exēplares: sed fides nō bēt exēplar in deo: g̃ fides nō est vtus.

¶Sz ꝺtra. nihil iustificat nisi vtꝰ: sed fides iustificat. Ro. vi. Justificati g̃ ex fide: g̃ fides ē vtꝰ. ¶P. vita spūalis est per vtutē. est aūt vita spūalis p fidē vt dicit Ro. r abbaē. i. g̃ fides est vtꝰ. ¶P. p vtutes efficimur filꝫ dei. ꝺ aūt fit p fidē: Jo. i. dedit eis ptātē r̄. g̃ fides est virtꝰ.

¶Utrū fides sit vna virtus. Et vtrū sit vnꝰ habitus.

Ulteriꝰ videť q fides nō sit vna vtus. qdā enī articuli fidei sūt de eternis: vt qui ptinēt ad trinitatē pſonarū. qdā vo de tpalibꝰ: sic q ptinēt ad icarnationez xpi: sz sciētia r sapiētia sūt diuersa dona per ꝺ q sūt de tpalibꝰ r eternis: g̃ fides non est vna virtꝰ. ¶P. spes r timor differūt p ꝺ q spes est de bonis futuris. timor vo de malis: sz fides ē de vtrisq̃: qz est de supplicijs r pmijs: g̃ fides nō ē vna vtꝰ. ¶P. ad fidē ptinēt multa q̃ sunt moralis phie sic fornicationē eē mortale pctū. Et q̃ sūt nālis: sic mūdū nō eē eternū. Et q̃ sūt phie p̃me: sic deū bēre curaz de actibꝰ humanis: g̃ videť q fides nō sit vnꝰ habitus.

¶Sz ꝺ. Eph. 4. Una fides. ¶P. sic prudētia dirigit intentionē i pollicitis: ita fides i gratuitis] vt dic augustin. sz prudētia est vna: q̃tuis in diuersis itētionē dirigat: g̃ r fides.

Respondeo dcm̃ ad p̃ma qōnē q sic supra dictū ē cū vtutis sit reddere opus bonū: opatio pōt dici bona vel formalr in q̃tū pcedit ex potētia que mouet i bonū fm rōnē boni: vel māliter scōz q est ꝺgrua r ꝺnaturalis potētie. Et vtroq̃ mō actꝰ fidei est bonꝰ: qz r ꝺgruit itellectui inquātū est veroz̄. r iterū pcedit a volūtate iperāte q̃ mouet in bonū q̃si in obiectū. Ex pte aūt in tellectꝰ q̃tuis bēat bonitatē rōne obiecti: nō tñ bēt pfectionē: qz deficit modus vt dictū est: eo q nō bēat cōspicuā veritatē cui adheret: sz ex pte volūtatis pōt bēre pfectionē i q̃tū volūtas pfecta in appetitu boni firmitatē r certitudinē facit in fide. Et iō Ber. dicit q fides est volūtaria q̃dā r certa p̃libatio nōduz ppalate vitatis: vñ ps q fides ē vtꝰ nō qdē itellectualis: sz eo mō quo coīter logmur de vtute que pducit actū bonū ex bonitate volūtatis pcedēte. Nec tñ est vtꝰ moralis: qz non est ordinatiua appetitꝰ sensibilis vt consistat circa delectationes r tristicias r opationes: sicut circa mām r obiectū: sed est virtꝰ theologica: qō gdem genꝰ philosophi nō cognouerunt.

Ad primum g̃ dcm̃ q p̃ma ꝓpō bēt veritatez de vtutibꝰ q̃s philosophi cognouerunt q̃ter itellectuales nullas vtutes nisi morales posuerūt.

¶Ad scōm dcm̃ q rō iclinās voluntatē ad credēdū articulos est ipa vitas p̃ma que est ifallibilis: sz rō que iclinat volūtatē ad credēdū alia: est vel aliqō signū fallibile vel dictū alicuiꝰ sciētis qui r falli r fallere pōt. vñ voluntas nō dat ifallibilē veritatē itellectui credēti alia credibilia: sic dat ifallibilez veritatē credēti articulos fidei: r ꝓpter hoc bec fides est virtꝰ r nō alia. ¶Ad tertiuz dcm̃ q fides nō est ꝺtra rōnem: sed supra rōnem. r iō nō dicit abnegare rōnem q̃si rōnē verā destruēs: sed q̃si eam captiuās in obsequiuz xpi: vt dicit apostolus p̃me Chozin. x. ¶Ad q̃rtum dcm̃ q ꝓphetia nullo mō pōt esse vtus neq̃ itellectualis cū nō pficiat per eā opatio itellectꝰ scōm modū itellectui ꝺnaturalē: qz ea que per ꝓphetiā reuelanť: nō p̃t resolui ad p̃ncipia nāliter cognita. Neq̃ est vtus theologica: quia nō habet deū p obiecto: sed reꝫ tpales. Neq̃ iterū actꝰ itellectꝰ per ꝓphetiā a voluntate iperať. ¶Ad q̃ntuz dcm̃ q fides bēt exēplar in deo q̃tū ad id qō pfectionis in ipsa ē. s. cognitionē r certitudinē: sed non q̃tum ad id qō est iperfectionis. Ex hoc eni nō bēt rōnem virtutis

Ad secundū qōnē dcm̃ q ditus multitudinem r vnitatē bēt ex obiecto: obiectū aūt fidei est veritas p̃ma: que est simplex r inuariabiliꝫ. Et iō in fide inueniť duplex vnitas. Ex hoc eni q vnū r simplex est cui fides initiť habitꝰ fidei i bñte non diuidit in plures bitꝰ. Ex ꝺ aūt q vitas est: bēt potētiā vniēdi diuersos bñtes fidē in silitudinē vniꝰ fidei q̃ attēdiť scōm idē creditus: qz sic dicit Dio. vq. ca. de di. no. vitas bēt viz colligēdi r vniēdi. Ecōtrario error r ignorātia diuisiua sunt.

Ad primuz g̃ dcm̃ q fides nō est de aliquo tpali: sicut de obiecto. sz in q̃tū ptinet ad vitatē eternā que ē obiectū fidei: sic cadit sub fide: sicut fides credit passionē in q̃tū de ꝰpassus est. ¶Ad scōm dcm̃ q spes r timor ad affectū ptinēt cuiꝰ ꝓpriū obiectū est bonū r malū: iquātū hȝ. r iō diuersificanť fm driam boni r mali: sed bonū r malū nō differūt in rōne veri. Et iō fides cuius obiectū est verū nō distinguiť ex hoc q aliquo mō est de bonis r malis. ¶Ad tertiū dcm̃ q fides ꝺsiderat oīa illa diuersa sub vna rōne. s. fm q̃ innituntur vitati p̃me. r iō fides nō diuersificať pences ea: q̃tuis sint diuerse sciētie de eis: q̃ ea ꝺsiderāt rōnibꝰ ꝓpriys q̃ diuerse sunt.

¶Utrum fides sit prior alijs virtutibus.

Ab quintuz sic pcedit. videť q fides nō sit poz alys vtutibꝰ. oēs enī vtutes sil' ifundunť: sz eoz que sunt sil': vnū nō est post alterū: g̃ fides nō est poz alys vtutibꝰ. ¶P. fundamētū est p̃ma ps edificij: sz sup illud Luc. xi. Dico vobis amicis meis ne terreamini. dicit glo. Fortitudo est fundamētum fidei. Et Bern. dicit q in hūilitate fundanť alie vtutes. Et sil'r timor videť esse fundamētū: q̃ dicit. Initiū sapiētie timor dñi. g̃ videť q fides nō sit p̃ma. ¶P. vtutes theologice vt pus dictuz est ad ꝺ sunt vt fiat quedā bois ordinatio ad finē: sed spes r charitas ꝓpingoꝛes sunt fini q̃ fides: qz bñt finez p obiecto sub rōne finis: g̃ fide poꝛes sunt. ¶P. super psal. Noli emulari r̄. dicit glo. q spes introducit ad fidē. g̃ spes est poꝛ fide. ¶P. fm ordinē potētiarū est ordo habituū: sed fides est in itellectu fm q est motꝰ a volūtate vt pz ex ꝓdictis: cū g̃ charitas sit in voluntate: videť q charitas sit prior fide. r sic fides non est p̃ma. ¶P. fides est p̃ncipalr in itellectu speculatiuo: sed speculatiua vita sequiť actiuā: qz nullus peruenit ad ꝺtēplatiue ociū nisi p̃us depureť mens per exercitiū actiue: g̃ vtutes morales q̃ ptinēt ad vitā actiuā sunt

¶Sz ꝺtra. cognitio pcedit affectionē: qz nihil (poꝛes fide. diligiť nisi cognitū: vt dicit Aug. sed fides est in cognitiōe. cetere aūt vtutes in affectione cōsistūt: g̃ fides alys prior est. ¶P. in oīb vtutibꝰ regriť recta itētio: sed fides itētionē dirigit vt dicit Augu. g̃ fides est añ alias vtutes. ¶P. per oēs vtutes bō accedit ad deū sed accedēte ad deū opꝰ credere vt dr Heb. xi. g̃ fides est añ alias vtutes.

Respōdeo dcm̃ q aliqd pōt dici p̃us altero r tpe r natura: tpe qdē oēs vtutes sunt sil': qz sil'r dīnit' ifundunť: sz fm nāz ordo vtutū pensandus est ex actibꝰ sic r ordo potētiaz que sil'r in aīa ꝺcreanť. Actꝰ autē fidei ꝺsistit in cognitiōe veri quaz p̃supponit affectio boni q̃ exigiť in oībꝰ alys vtutibꝰ. Et iō fides q̃tū ad id qō fidei est: poꝛ est omnibꝰ alys vtutibꝰ fm naturam.

Ad primuz g̃ dcm̃ q obiectio illa pcedit de ordine tpis. ¶Ad scōm dcm̃ q fundamētū dicit in spūalibꝰ metaphorice ad silitudinē fundamēti mālis. pōt aūt ista silitudo attēdi q̃tū ad duo. s. q̃tū ad ordinē: qz fundamētū pcedit alias ptes. Et ēt q̃tū ad vtutē fundamēti: qz fundamētū totū edificiū sustētat: quorum vtrūq̃ p silitudinē in fide inueniť: qz ipsa in oīb alys naturaliter poꝛ est: r alie in ipa firmanť: qz sine ipsa ipossibile ē placere deo. Heb. xi. Fortitudo aūt dicit fundamētū q̃tū ad alterū: in q̃tū. s. spūale edificiū ꝺtra aduersa firmū reddit. humilitas cōtra pspera que sūt occasio culpe. Sed ti-

Universidad de Deusto
Biblioteca

mor ꝓtra ipam culpā:qz timor dñi expellit peccatū.Eccl. ꝑ timor ꝑcedit alia q̄ ad affectionē ptinent cū ad charitatē introducat:vt dicit augustin⁹. ¶ Ad tertiū dōz ꝙ spes & charitas sūt ppingores fini q̄tū ad ꝯsecutionem:qz charitas quodāmō attingit finē.vñ ex hoc nō sūt ꝙ sint ſm natura pus fide:sed ꝯsequunt eā:qz eis finē oñdit. ¶ Ad q̄rtū dōz ꝙ sicut finis est ꝑor in itētione & posterior i esse:ita q̄to aliqd est ꝓpinquꝯ fini est prius in ꝓposito:q̄uis sit posterior in esse vel tpe vel nā:& iō spes ſm ꝙ magis ꝓpinquat ad ꝯsecutionē finis q̄ fides ꝑcedit fidē in ꝓposito:ſz nō in esse. Et ſm hoc dicit spes introducere ad fidē:nō que iā sit: sed que ꝓponit futura:sic cū alicui ꝓponunt eterna bona. ꝑmo vult ea.ſcdo vult eis iherere per amorē.& tertio vult sperare ea.& q̄rto vult credere ea vt credēs possit iā sperare & amare & hēre.vñ in eēndo fides ꝑor est. ¶ Ad gntum dōz ꝙ q̄uis fides ꝓsupponat volūtatē:nō tñ ꝓsupponit voluntatē iā amātē:ſz amare itēdētē inq̄tū est fides:qz nō potest affect⁹ in aliquo firmari per amorē in quo itellect⁹ nō est firmat⁹ ꝑ assensuz:sicut ēt nō pōt tēdere in aliqō ꝙ desideriū:qđ ꝓpus itellꝰ nō apꝓhēdit.vñ iste ē nālis ordo actuuz:qz ꝓpus apꝓhēdit de⁹:qđ ptiet ad cognitionē ꝓcedētē fidē:deide aliqs vult ad eū puenire.deide amare vult:& sic deceps vt dictū est ꝓpus. ¶ Ad sextū dōm ꝙ fides nō ptinet tātū ad vitā ꝓtēplatiuā.imo est ꝓncipiū & actiue & ꝓtēplatiue:inq̄tū oñdit finē vtriusq̄.

Questio. III

Deinde querit de formatione fidei.& circa hoc querunt q̄tuor.ꝑmo vtrū fides per charitatē formet.ſcdo vtrū fides informis sit donū dei.tertio vtrum sit in demonib⁹.q̄rto vtr remaneat charitate aduenīēte.

¶ Utrum fides formet per charitatez.

Ad primus sic ꝓcedit.videt ꝙ fides nō formet ꝑ charitatem. Forme enī est ꝓcedere:cū sit ꝓncipiuz rei:sed charitas est posterior fide vt dictū est:g̃ fides nō formaꝝ ꝑ charitatē. ¶ Ꝑ.oīs res hēt spēm a ꝓpria forma:sed fides ſm suā speciē differt a charitate:g̃ charitas nō ē forma fidei. ¶ Ꝑ.vni⁹ rei nō sūt diuerse forme:sed fides formaꝝ ꝑ grām:g̃ non formaꝝ ꝑ charitatē. ¶ Sz ꝓtra.fides sine charitate nō pōt elicere actū meritoriū:quē charitate veniēte elicit:ergo charitas dat fidei aliquam vim:& ita videt eā aliquo mō formare. ¶ Ꝑ.forma rei ē decor ei⁹:sed fides fit decor a vt de⁹ eā acceptet ꝑ charitatē:ergo charitas formatfidem.

¶ Utrū fides informis sit virtus.

Ulterius videt ꝙ fides informis sit vtus:qz dicit augustin⁹ in li.de vera inocētia.ꝙ cetere virtutes ꝓter charitatē pūt ēsse bonis & malis:g̃ fides ſm ꝙ est vt⁹ pōt eē in malis:ſz fides q̄ est in malis est informis:g̃ fides informis est vt⁹. ¶ Ꝑ.vt⁹ est circa difficilia:& ex B hēt laudē vt dicit phs:ſz difficillimū ē credere articulos fidei. vñ aug⁹ dicit:& hētur in seq.dis.ꝙ laus fidei est credere que nō vides:g̃ videt ꝙ fides informis que oēs articulos credit sit virt⁹. ¶ Ꝑ.nihil opponit vitio nisi sit virt⁹ aut vitium: sed infidelitas vitio opponit fides informis:cū ergo fides informis non sit vitiū.videt ꝙ sit vtus.

¶ Sz ꝓtra.fides informis est mortua vt dicit Jac.i.sed nihil mortuū hēt rōnem vtutis:g̃ fides informis nō est virt⁹. ¶ Ꝑ.vtute nullus male vtit vt dic⁹ aug⁹.ſz fide informi aliqs male vtit:g̃ fides informis non est vtus.

¶ Utrum fides formata & informis differant spē.

Ulterius videt ꝙ fides formata & informis differāt spē:qz dic⁹ phs.v.meth.q̄cūq̄ differunt genere differūt & spē:ſz fides formata & informis differūt genere:qz fides formata est vtus:nō aūt fides informis:g̃ fides formata & informis differūt spē. ¶ Ꝑ.spēs rei ē de forma sua:ſz fidei forma est charitas:g̃ fides informis nō est li⁹ spei cui⁹ est fides formata. ¶ Ꝑ.eiusdē forme ſm spez ē idē act⁹ ſz spēm:ſz fidei formate act⁹ est credere in deū.nō aūt fidei informis:g̃ fides formata & informis differunt spē.

¶ Sed ꝓtra.hīt⁹ diuersificant ex actib⁹ & obiectis:ſz fides informis & formata nō differūt q̄tū ad obiectū ꝓpriū fidei qđ est veritas vna:g̃ fides formata & informis nō differunt spē. ¶ Ꝑ.illud qđ est ex ēntiā rei nō variat spēz:sic lumē aduenīēs aeri i corpe lucēti:ſz charitas ē hīt⁹ sepat⁹ a fide ꝑ ēntiā.g̃ fides formata charitate nō differt spē a fide informi.

Respondeo dōm ad ꝑmā qōnē ꝙ in agētib⁹ formi. ordinatis fines agētiū scōz ordinant ad finē agētis ꝑmi:sic totū vniuersuz ordinat ad bonū qđ est de⁹:vt dicit phs in.xi.Metha.sic exercit⁹ ad bonū ducis & iō actio ꝑmi agētis est & ꝑor & posterior:prior in monēdo: qz actiones oium scōz agētiū fūdant sup actionē ꝑmi agentis:q̄ cuz sit vna coiter oēs firmās:specificat ei⁹ effect⁹ in B & in illo ſm exigētiā illi⁹:sic vno ꝑcepto ducis ꝑcipiētis bellū vn⁹ accipit gladiū ali⁹ parat equū.& sic de alijs. Est autem posterior in vtēdo alioz actib⁹ ad finē ꝓpriū.& sic oēs actiones alioz agētiū modificant per actionē ꝑmi agētis. Cū g̃ i virib⁹ aie volūtas hēat locū ꝑmi motoris:act⁹ ei⁹ est ꝑi oz quodāmō actib⁹ alioz virtiū:inq̄tū iperat eos ſz itērio nē finis vltimi:& vtik eis in ꝓsecutione eiusdez. Et iō vires mote a volūtate duo ab ea recipiūt. ꝑmo formā aliquā ſpi us ſz qō oē mouēs & agēs ipzimit suā silitudinē in motis & patiētib⁹ ab eo.hec aūt forma vel est ſm formā ipi⁹ volūtatis ſm ꝙ oēs vires mote a volūtate libertatez ab ea ꝑticipāt vel est ſm hītū ꝑficiētē volūtatē qui est charitas.& sic oēs hīt⁹ qui sunt in virib⁹ motis a volūtate charitate ꝑfecta ꝑticipāt formā charitatis.hec tñ forma quā a voluntate vires mote ꝑticipāt est oib⁹ coīs.vñ ꝑter eā hīt⁹ qui sūt ꝑfectiōes earū hīt ſpāles formas ſz ꝙ ꝯgruit potētie quā ꝑficiūt per cōparationē ad act⁹ obiecta.Scōo recipiūt a volūtate ꝓsumationē i fine.& sic charitas dicit finis aliaz vtutū:inq̄tū ꝑ eā fini vltimo ꝓiunguntur.Quia g̃ fides vt dictū est:ē in itellectu ſm ꝙ mouet a volūtate:iō per charitatez q̄ est ꝑfectio volūtatis formaꝝ forma cōi sibi & alijs vtutib⁹:tñ ꝑter eā hēt formā spālē ex rōne ꝓprij obiecti & potentie in qua est.& sic ꝓsumationē ꝑ charitatem recipit.

Ad primus ꝙ dōz ꝙ fides simpl'r charitatē ꝑcedit: qz velle qō ad fidē exigit sine charitate eē pōt:ſz fides formata charitatē segt. ¶ Ad scōm dōz ꝙ oēs vtutes ꝓueniūt i finē:vñ ea⁹ act⁹ nō differūt ſz modū illū quē recipiūt ex ordine ad finē:quē modum dat eis charitas:ſz scōz modū quē hīt ex nā potentie & obiecto ꝓprio.& iō ſm hāc ēt formā distiguit a charitate fides:& ſm hāc nō formaꝝ ab ea. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ fides formaꝝ a gra mediāte charitate:qz inq̄tū act⁹ fidei ē ex charitate ſm qōnē dōm ꝙ vtus (B ē deo accept⁹, est facere actū ꝑfectū. Act⁹ aūt potētie mote ab alia potētia nō pōt eē ꝑfect⁹:nisi & supior potētia sit ꝑfecta ꝑ hītū vt nō deficiat in dirigēdo vl' mouēdo: & iferior vt nō deficiat in exequēdo:sic ꝑz in actu ꝓncipabilis:q̄ ad B ꝙ sit ꝑfect⁹ regit ꝙ ꝓncipabilis sit ꝑfecta ꝑ hītū tēperātie:& rō per hītū prudētie:ꝙ si desit prudentia i rōne inq̄tūcūq̄ sit dispositio in ꝓncipabili ad actū tēperātie vtutis rōnem nō hēbit vt dicit phs in.vi.Ethi.Quia g̃ credere est act⁹ itellect⁹ ſm ꝙ est mot⁹ a volūtate ad B ꝙ iste act⁹ ꝑfect⁹ sit:oz ꝙ itellect⁹ ꝑfect⁹ sit ꝑ lumen fidei:vt volūtas sit ꝑfecta ꝑ hītū charitatis.& iō informis fides nō habet actū ꝑfectū.& iō nō pōt esse vtus.

Ad primus ꝙ dōum ꝙ Augu.large accipit nomen vtutis ꝑ quacūq̄ dispōne inclināte ad actū q̄ bonū agit. ¶ Ad scōz dōz ꝙ ad B ꝙ sit vt⁹ nō solū ops ꝙ hō faciat ea q̄ sūt vtutis:vt ꝙ faciat iusta vel fortia: sed ꝙ faciat eo mō quo vtuosus facit:q̄uis ēt aliq̄ mō ex B ꝙ facit ea q̄ vtutis sūt laudari possit.hīc aūt modus vt ex dictis ꝑz deficit i actu fidei informis.& iō non est vt⁹. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ ēt dispō ad vtutē opponit vitio.vñ non opz ꝙ fides informis q̄ infidelitati opponit sit virtus.

Ad tertia qōnē dōm ꝙ dria habituū pēsanda est ex actib⁹. Lōtingit aūt aliquos act⁹ oupl'r cōsiderari:vel ſm spēm nāe:vel ſm spēm moris.& q̄nq̄ ꝓueniūt ſm spēm q̄tū ad vnū dictoz:& differunt ſz aliud:sic occidere nocētez & inocētē nō differūt ſm spēm nāe:ſz ſm spēm moris:qz vnū est act⁹ vitiy.ſ.homicidy:alter act⁹ vtutis siue iusticie:sed occidere latronē & liberare inocētē sūt act⁹ diuersi ſm spēm nāe:& ꝓueniūt ſm spēm moris:qz sūt act⁹ iusticie.Si g̃ actus fidei formate & informis ꝑsiderent ſm spēm nāe sic sūt idē spē:qz spēm nālē hēt act⁹ ex subiecto ꝓprio.Si aūt ꝑsiderent ſm esse moris:tūc differūt ſz cōpletū & icōpletū in eadē specie:sic act⁹ quo gs facit iusta nō vt iustus & quo facit iusta vt iustus.Et simil'r fides formata & informis:in specie nāe sūt penit⁹ idē:ſz in spē moris differūt nō q̄si in diuersis speciēb⁹ existētes:sed sic ꝑfectū & iperfectū in eadē specie sic dispō & hīt⁹ virtutis.

Ad primū g̃ dōm ꝙ vtus est gen⁹ fidei scōm eē moris a quo tñ nō penit⁹ fides informis est aliena:ſz est sic iperfectus in illo genere. ¶ Ad scōm dōm ꝙ a forma quā hēt vt⁹ ex rōne potentie & obiecti ꝓprij hēt spēm nature:sed spēz moris hēt a forma quā hēt a potētia mouēte & dirigēte.& iō nō segt ꝙ differāt spē nisi sic dictū. ē. ¶ Ad tertiū dōz ꝙ sic supra dcm est ꝑ illa tria vn⁹ nūero act⁹ designaꝝ q̄tū ad diuersa.vñ aligd est in actu fidei formate qō non est i actu fidei informis:nō tñ est penit⁹ alius.

¶ Utrū fides informis sit donū dei:vel hītus acgsitus.

Ad secundū sic ꝓcedit.videt ꝙ fides informis nō sit donū dei:ſz hītus acgsitus.Aug⁹ enī dicit ꝙ ꝑ scīētiaz fides acgritur nutrit & defendit:sed nullus hīt⁹ acgsit⁹ per scīētiā aliquā ē donū dei q̄si hīt⁹ infusus:g̃ fides informis nō est hīt⁹ infusus. ¶ Ꝑ.Ro.x.dicit ꝙ fideꝫ ex auditu est.Et Job.xx.dicit Thome:qz vidisti me credidisti.Et Joh.4.voca virū tuū.glo.itellectuz ad credēdū.Et Aug⁹ dicit ꝙ nullus credit nisi volēs.Ex gbus oib⁹ habet ꝙ fides est ex aliq̄ qō in nobis est:ſz oē tale est hīt⁹ acgsit⁹: g̃ fides est hītus acgsitus. ¶ Ꝑ.phi crediderūt deū oipotētē:ſz nō habuerūt habitū infusuz:g̃ fides nō ē hīt⁹ infusus. ¶ Ꝑ.hīt⁹ ꝑ seipm est sufficiēs ad mouēdū potētiā i actuz: ſz i actuz fidei bō fidelis nō pōt nisi istruaꝝ:g̃ fides est hīt⁹ acgsitus. ¶ Ꝑ.dei ꝑfecta sūt opa.Deute.xxxii.sed fides informis est qd iperfectū:g̃ nō est a deo. ¶ Ꝑ.actio peccati nō dicit esse a deo,ꝑter defozmitatē quā hēt anne xā:q̄ a deo nō est:sed ex B ipso ꝙ fides informis est hēt quādā defozmitatem:ergo fides informis nō est a deo.

¶ Sed ꝓtra.ꝑma Chozin.iz.Si habuero oēm fidem.dicit glo.ꝙ fides que est sine charitate donū dei est:qz ēt in malis sūt multa dona dei:g̃ informis fides ē a deo infusa. ¶ Ꝑ. nullus pōt in his que sunt supra natūrā:nisi per aliqđ diuinit⁹ datum:sed alige hīs fidem informem assentit his que sunt supra nām:g̃ opz ꝙ hoc fiat per aligd diuinit⁹ infusum ¶ Ꝑ.altiora sunt ea de gbus est fides q̄ ea de gbus est ꝑ phetia:sed pphia nō pōt esse sine lumine infuso:sic in bonis similiter in malis:ergo multo minus fides.

Respondeo dōm ꝙ sic supra dictū est.hīt⁹ ad hoc sunt necessarij vt potētie que ꝑ nām nō sunt determinate ad actū ꝑfectū determinent per habitū.Cōtingit aūt q̄nq̄ ꝙ iferior potētia nō est determinata ad actū illū ꝑfectū:sed superior potētia determinat ad ipm:sic ꝓcupiscibilis nō est determiata ad tenēdū mediū in delectatione ex ppria nā:sed rō determinat per naturā suā ad illō:& iō hītus tēperātie acgrit in ꝓcupiscibili ex vi superioris potētie. Nulla aūt potētia ſm suā nām determinat ad illa q̄ sunt supra nām rōnis nre quoz est fides:& iō ad hūc actū idigem⁹ hītu qui nō est acgsit⁹.qui qdē i duob⁹ nos adiuuat. In hoc.ſ.ꝙ itellectū facit facilē ad credendū credēda ꝓtra duritiē.& discretū ad refutādū nō credēda.

Ad primus ḡ dōm ꝙ hīt⁹ infusus filius (da ꝛ erroꝛ. est habitui innato:qz sīt nālis hīt⁹ dat in creatiōe ita infusus in repatiōe.nālis aūt hītus sic itellꝰ ꝓncipioz idiget vt cognitio determinet ꝑ sensum quo acqsit⁹ nō idiget:qz dū acgrit per actū determiationē recipit. Et sīl' opz ꝙ fidei hīt⁹ determinationē recipiat ex pte nra Et q̄tū ad istā determiationē dicit fides acgri per scīētiā theologie que articulos distinguit. sic hīt⁹ ꝓncipioz dicit acquiri per sensum q̄tū ad distinctionē ꝓncipioz:nō q̄tū ad lumē quo ꝓncipia cognoscūtur. ¶ Ad scōm dōm ꝙ in fide q̄tuor ꝑsideranť.ſ.ipm qō credēdū est.ſ.nō volūtatē determinās ad credēdū.Uolūtas itellectū ipans.Intellꝰ exequēs.Et ſm B fides q̄tū ad ei⁹ determiationē & q̄tuz ad ei⁹ actū qui in nobis est:q̄uis hītus sit infusus dicit & ex q̄tuor que in nobis sūt:qz q̄tū ad ipm credēdū dicit eē ex auditu:qz determiatio credēdoz fit in nobis ꝑ locutiōem iteriozē:qua de⁹ in nobis loquit:vel vocē exteriozē. Quantū vo ad rōnē que iducit volūtatē ad credēdū dicit eē ex visione alicui⁹:qō oñdit deū esse qui logt in eo qui fidē annūciat.q̄tū vo ad iperiū volūtatis dicit fides esse ex volūtate.quātū aūt ad exercitionē itellect⁹ dicit esse act⁹ fidei ex itellectu. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ phi ꝓprie loquendo non crediderūt deū oipotentē ſz sciuerūt:qz demōstratiue illō ꝑbauerūt:ſz si alig illō sine demōstratiōe crediderūt:nō crediderūt illud q̄si deo dicēti B: ſz alicui signo ex quo illud ꝓiecturati sūt. ¶ Ad q̄rtum dōum ꝙ nō pōt hīt⁹ infusus fidei in actū exire nisi fides determinet:vel a deo ꝑ reuelationē:vel ab hoīe per doctrinā.& sīl' est de hītu ꝓncipioz. ¶ Ad qntū dōm ꝙ ꝑfectio dinoz opuz est ex ipo:ſz ꝙ sit in eis aliq̄ impfectio B accidit ex pte recipiētis. ¶ Ad sextū dōm ꝙ in actu peccati nō solū est defect⁹ debite circunstātie:ſz est ibi positio idebite.& iō nō tātū est iperfect⁹:ſz est ēt malus.& iō pctm̄ nō dicit a deo eē:ſz in actu fidei informis est defect⁹ alicui⁹ qđ oz eē:nō aūt est ibi positio alicui⁹ qđ esse nō debeat.& iō act⁹ ille est iperfect⁹:nō aūt malus:& pp hoc a deo est act⁹:nō aūt defect⁹.

¶ Utrū fides informis sit in demonibus.

Ad tertiū sic ꝓcedit.videt ꝙ fides informis nō sit in demonib⁹. visio enigmatis fidei est in speculo & in enigmate:vt dicit ꝓma Chozin.iz.sed enigmatica & specularis cognitio est in nobis ex hoc ꝙ ꝑ sensum nālem cognitionē accipim⁹ qđ nō est in demonib⁹:g̃ in eis nō pōt eē fides informis. ¶ Ꝑ.fides informis est donū gratuitū vt dictū est:ſz post pctm̄ angelo nō est infusuz aliqđ donū gratuitū. Ante aūt in eis fides nō erat:ſz visio.g̃ nō hīt fidē informē. ¶ Ꝑ.act⁹ fidei ex volūtate est.sed null⁹ act⁹ demonuz ex volūtate deliberata ꝓcedēs bon⁹ ē:vt i.z.li.dis.vy. dcīn ē. g̃ cū act⁹ fidei informis sit bon⁹ vī ꝙ nō hēant fidē informē. ¶ Sz ꝛ Jaco.i.Demōes credūt & ꝛtremiscūt. ¶ Ꝑ.Ro.i. sup illō.Ex fide i fidē:dic glo.Fides informis demonū est.

¶ Utrum in hereticis maneat fides informis

Ulterius videtur ꝙ in hereticis maneat fides informis:ipsi enī credūt deū trinū & vnū:& deū factum hoiem:sed hec sunt supra nām:cū ergo ea que sunt supra nām nō pōt credi sine hītu fidei infuso videt ꝙ in eis

Universidad de Deusto
Biblioteca

maneat fides ifusa. ¶ P. i sciētys ita est q̄ qui obliuiscit vnū scibiliū q̄ ptinēt ad vnā sciētiā adhuc manet hīt⁹ q̄tū ad alia scibilia: sed fides est hīt⁹ articulo⁹: g̃ si aliqs hereti⁹ discredit vnū articulū adhuc manet fides i eo q̄tum ad aliū articulū. ¶ P. fides ifozmis est p̄ncipiū timoris seruilis q̄ est i demonib⁹ vl̄ hereticis: g̃ fides ifozmis est i eis.

¶ Sed ꝫ. ois hīt⁹ ifusus expellit̄ p actū ꝛriū: sic̄ ps inducēdo i alys: ſz heretic⁹ hēt actū oppositū fidei: g̃ hīt⁹ fidei i eo nō manet. ¶ P. eēt sil̄ fidelis ꝛ ifidelis: qō est impossibile.

Respōdeo dōum ad p̄mā qōnē q̄ de rōne fidei est q̄ credēs assentiat aliq⁹ q̄ nō videt nec ꝑm se: nec resoluere ea pōt ad ea que vider: sed inclinat ad credēdū ex aliq̄ rōne: que sufficit ad determinādū assensū in id qō credit: q̄ ſz nō sufficiat ad inducēdū ad visionē ei⁹ qō credit. Nō aūt hec inducēs ad credēdū pōt sumi vel ex aliq̄ creato: sic̄ qñ p aliqō signū inducimur ad aliqō credendū: vl̄ de deo vel de alys reb⁹: vel sumit ab ipa veritate ꝛcreata: sic̄ credim⁹ aliq̄ que nobis diuinit⁹ dicta sūt p mīstros. Et p̄mo mō dicta fideꝫ cogit itellectū ad credēdū p hoc q̄ nō apparet aliqd ꝛriū. ſz scōo mō itell⁹ nō cogit̄: sed ex volūtate inclinat. Et p̄mo mō est fides in demonib⁹ in q̄tum ex ipa nāli cognitiōe sil̄ ꝛ ex miraculis que videt supra natur⁹ eē multo subtili⁹ q̄ nos cognūt ad credēdū ea q̄ nālē ipoꝝ cognitionē excedūt. Nō aūt scōo mō.

Ad primum g̃ dōm q̄ q̄uis in itellectu demōis nō sit obscuritas que est i nobis ex sensu: est tñ obscuritas alia per ꝟ q̄ pñt per cognitionē nālez ad visionē vitatis ptingere: quā credet̄ p aliq̄ signa cōpellūt̄.

¶ Ad scōm dōm q̄ fides que ē in eis nō est hīt⁹ ifusus: sed ex nāli cognitiōe pcedit. ¶ Ad tertiū dōm q̄ in eis itell⁹ cogit ad assentiēdū. vñ nō oīno ex libera volūtate pcedit.

Ad secundā qōnē dōm q̄ sic supra dictū est: fidei habit⁹ infusus in duob⁹ nos adiuuat .ſ. vt credam⁹ que credēda sunt: ꝛ vt eis que nō sunt credēda nullo mō assentiam⁹. p̄mū aūt hō pōt ex ipsa estimatione sine hītu ifuso. ſz scōm. ſ. vt discrete in hec ꝛ nō in illa inclinet̄ est ex hītu ifuso tñ: que gdē discretio est ꝑm quā nō credim⁹ oi spiritui. Que q̄ in heretico nō est: cōstat q̄ hīt⁹ fidei in ipo nō manet. Et si aliq̄ credēda credat ꝟ est ex rōne humana. si eni hītu fidei ad hec credēda iclinaret: ꝛria fidei refutaret: sic̄ ois hīt⁹ remittit̄ eis q̄ cōtra illū hītū sūt.

Ad primum g̃ dōm q̄ q̄uis credāt aliqd qō est supra nām: nō tñ credūt illud p hītū ifusum q̄ diriganť: ſz p estimationē hūanā. ¶ Ad scōz dōz q̄ hītus sciētie iclinat ad scibilia p modū rōnis. ꝛ iō pōt hīs habitū sciētie aliq̄ ignozare que ad illū hītū ptinēt: ſz hīt⁹ fidei cū nō rōni initat̄ iclinat p modū nāe sic̄ ꝛ hīt⁹ mozaliū vtutū: ꝛ sic̄ hīt⁹ p̄ncipioꝝ. ꝛ iō q̄diu manet nihil ꝛra fidē credit. ¶ Ad tertiuz dōm q̄ ex illa estimatione hūana ēt in eis timoz seruilis cātur sicut in demonib⁹.

¶ Utrū fides ifozmis euacuet̄ adueniēte charitate.

Ad quartū ꝟ q̄ sic ꝓcedit. videt q̄ fideꝫ in fozmis euacuet̄ charitate adueniēte. i. Lhozin. 13. Cū venerit qō pfectū ē euacuabit̄ qō ex pte est: sic̄ veniēte visione euacuabit̄ fides: sed fides ifozmis est impfecta respectu fidei fozmate, g̃ fides ifozmis tollit̄ adueniēte fozmata. ¶ P. fides ifozmis est p̄ncipiū timozis seruilis: ſz adueniēte charitate tollitur timoz seruilis: g̃ ꝛ fides ifozmis. ¶ P. gr̃a adueniēs nō hēt minozē efficaciā i fideli q̄ in infideli: sed in ifideli totū fidei hītū causat: g̃ ꝛ in fideli q̄ hēt fidē fozmatā: ſz fides formata ꝛ ifozmis sūt vni⁹ spēi: vt ps ex dictis: g̃ cū due fozme vni⁹ spēi nō pñt sil̄ eē i eodē subiecto opz q̄ adueniēte charitate ꝛ gr̃a fides ifozmis tollat̄.

¶ Sed ꝫ. dona ifusa sūt ꝓmanētioza q̄ acq̄sita: ſz gr̃a adueniēs nō tollit hīt⁹ acq̄sitos: g̃ multo min⁹ tollit hītū ifusū ꝑ dei. ¶ P. nihil cozrūpit̄ nisi a suo contrario: sed fides ifozmis non ꝛtrariat̄ gr̃e: q̄z hītus boni non sunt ꝛtrary adiuuicē: sed soluz malī seu bonus malo: ergo fides ifozmis nō tollit̄ ꝟz hītuz adueniēte charitate.

¶ Utrum maneat fides ifozmis adueniente charitate q̄tum ad actuz.

Ulterius vī q̄ ēt si maenat q̄tū ad hītū q̄ nō maneat q̄tū ad actū. p actū enī fidei ifozmis ꝛ si aliqd fiat qō est bonū: nō tñ aliqd bñ: sed per actū fidei fozmate aliqd bñ fit: g̃ fides ifozmis nō manet q̄tū ad actuz suuz adueniēte charitate. ¶ P. lumen min⁹ nō illuminat ꝑsente maioze lumie: sed fides ifozmis est minus lumē q̄ charitas: g̃ ꝑsente charitate act⁹ fidei infozmis nō manet.

¶ P. vnusqsq̄ vtuosus operat̄ quāto meli⁹ pōt: sic̄ ꝛ nā: ſz act⁹ fidei fozmate quē vtuosus bñs charitatē exercet melioz ē actu fidei ifozmis: g̃ in eo act⁹ fidei ifozmis vacat: sic̄ ille qui pōt aliqd per sillogismū demōstratiuū cognoscere nō curat p sillogismū dialeticū illud ꝛsiderare.

¶ Sz ꝫ. in mozalib⁹ multo min⁹ ē aliqd frustra q̄ in nālib⁹ ꝛ pcipue q̄tū ad hīt⁹ ifusos: ſz hīt⁹ sine actu frustra est: cuz act⁹ sit finis ei⁹ sic̄ ꝛ potentie: g̃ nō est hītus fidei sine actu.

¶ P. act⁹ fidei ifozmis est credere deo vel deū: ſz hec manet adueniēte charitate: g̃ act⁹ fidei ifozmis non euacuat.

¶ Utrum fides ifozmis possit fieri formata.

Ulteri⁹ videtur q̄ fides ifozmis nō possit fieri formata. Fides enī ifozmis moztua est: vt dicit̄ Jac. v. sed op⁹ moztuū nō viuificat̄: ergo nec fides infozmis viuificat̄ per formā charitat. ¶ P. fides ē accīs. ſz accītia vt vicit Boe. variari nō pñt: g̃ videt̄ q̄ illa eadē fides q̄ fuit ifozmis nō possit fieri fozmata. ¶ P. ex duob⁹ accītib⁹ nō fit vnū: ſz gr̃a adueniēs est vnū accīs: g̃ ipsa nō formaţ fidē ifozmē p̄us: ſz nouū hītū fidei fozmate cāt.

¶ Sed ꝛra. nā semp operat̄ via breuissima: g̃ sil̄r ꝛ gr̃a: ſz hec via est magis breuis vt hītus p̄us infozmis fozmet̄ q̄ nou⁹ hīt⁹ ifūdat̄: g̃ illa fides que p̄us erat ifozmis fozmat.

¶ P. habit⁹ ifusus plus ꝓuenit cū gr̃a q̄ potētia nālis: sed potētia nālis ipfecta ꝛ ifozmis p gr̃az aduenientē fozmatur: ergo multo forti⁹ habitus fidei ifozmis.

Respondeo ad p̄mā qōnē dōum q̄ remoto eo qō nō ptinet ad spēz rei: nō opz q̄ subtātia rei tollat̄: sic̄ ſi ab aere tollat̄ tenebza: adhuc māet aer. Infozmitas aūt fidei nō ptinet ad spēz fidei: q̄z spēs fidei est p modū quē hēt ex nā potētie in qua est sic̄ in subo p relationē ad suū obiectū. dicit̄ aūt fozmata ꝛ ifozmis p relationē ad aliqd extrinsecū. ſ. ad volūtatē vt dictū est: sic aer fozmat̄ lumie p oppositiōez cozpiſ lumiosi. Et iō ps q̄ ifozmitas nō ptinet ad spēm fidei. Cū g̃ charitas adueniēs nō tollat nisi ifozmitatē a fide: ꝓstat q̄ substātia hīt⁹ fidei ad

Ad primum g̃ dōm q̄ impfectio q̄ (huc manet. hēt fides respectu visionis est ꝟz gen⁹ cognitionis. ꝛ iō ptinet ad spēm fidei: ꝛ ꝓpter hoc visio adueniens fidem euacuat. nō aūt ita est in ꝓposito: vt dictuz est. ¶ Ad scōum dōum q̄ etiā timoz seruilis non tollitur q̄tum ad habitū: ſz q̄tum ad seruilitatem. ¶ Ad tertium dōum q̄ gratia in habēte fidem nō causat alium habitū fidei. ꝛ hoc non est per inefficaciā gr̃e: ſz accidit ex pte subiecti: q̄ non potest recipere id q̄ iam hēt.

Ad secūdā qōnē dōm q̄ sic manet hītus fidei ifozmis sine ifozmitate: ita ꝛ act⁹ sine infozmitate: q̄z hīt⁹ est quo q̄s agit cū tēp⁹ affuerit: vt dicit aug⁹.

Ad primum ergo dicendum q̄ boc q̄ aliqs per fidem infozmem faciat bonum pertinet ad substātiā habit⁹. ꝛ ideo hoc manet: sed quod faciat non bene hoc pertinet ad ifozmitatem: ꝛ ideo non manet.

¶ Ad 2ᵐ dōm q̄ lumē fidei infozmis ꝛ charitatis nō sunt vni⁹ rōnis: ꝛ iō vnū nō obfuscat aliū: ſz pficit illud: cū vnuz sit māle respectu alteri⁹. ¶ Ad 3ᵐ dōz q̄ act⁹ fidei ifozmis deficit ab actu fidei fozmate rōne ifozmitatis: ꝛ ꝑm ꝟ nō

Ad tertiā qōnē dōm q̄ sicut dic̄ pp̄s in. 6. (manet. Ethi. i boie aſi ꝓpletū esse vtutis mozalis existit q̄dā nālis iclinatio ad vtutem illā q̄ dī vtus nālis: ꝛ hec eadē vtutis rōnez sumit ꝑm q̄ a supiozi potētia. ſ. rōne pfectionē accipit. Et sil̄r fides ifozmis ꝑexistit in itellectu aſi ꝓpletū eē vtutis: ſz rōnē vtutis accipit ex pfectiōe supioris potētie. ſ. volūtatis. vñ vna ꝛ eadē fides q̄ pri⁹ erat ifozmis postea fit fozmata: nec ē alia fides q̄ aduenit: q̄z fides fozmata: ꝛ ifozmis nō differūt spē vt ex dictis ps. Due aūt fozme vni⁹ spēi sil̄ cē nō pñt: q̄z fozme diuersificāt ꝑm numez ex diuersitate māe vl̄ subiecti.

Ad primum g̃ dōm q̄ op⁹ moztuum trāsit ꝛ nō pōt idez numero ite ꝛ sumi: ꝛ iō viuificari nō pōt: ſz habit⁹ ifozmis manet: ꝛ iō fozmari pōt. ¶ Ad 2ᵐ dōz q̄ accidēs nō variat q̄si subm variatiōis: ſz q̄z ꝟz ipsū subm diuersimode se hz: q̄ō subiectuz variatiōis ē sicut ps in itēsiōe ꝛ remissiōe calozis. ¶ Ad 3ᵐ dōz q̄ ex gr̃a ꝛ fide nō fit vnū accidēs: ſz modus charitatis pticipat̄ ad perfectionē fidei sicut modus p̄udētie participat̄ ad pfectionē virtutis mozalis: ꝛ iō charitas adueniēs dī fozmare fidez p̄existentem.

¶ Expositio textus.

Accipitur aūt fides.) Fides ꝑpe dī ex ꝟ q̄ aliqs assentit eis q̄ nō videt. hoc aūt ptingit dupl̄r. vno mō ꝑm q̄ bō inducit̄ p rōnē hūanā: ꝛ sic dī fides opinio vel mens. Et adhuc magis exterso noīe ois certitudo q̄ sit p rōnē humanā ēt si ad visionē iducat dī fides ꝟz q̄ arg⁹ dī rō rei dubie faciēs fidē. dī aūt ꝛ veracitas boie: fides inq̄tū est cā q̄ credat qs ēt de his que nō videt: ꝛ sic dicit Tullius: q̄ fides est fūdamētū iustitie: fidē p fidelitate accipiēs. Et vlteri⁹ ipsa ꝓscia scōz quā aliqs hāc veracitatē tenet dī fides. Ro. 15. Dē qō nō ē ex fide. glo. i. ex cō sciētia. Alio mō ꝟz q̄ hō inducit̄ p rōnē diuinā: ꝛ sic dī fideꝫ ipse habit⁹ quo credit̄ sive sit format⁹ sive ifozmis ꝛ actus ꝛ obm: ꝛ sacr̄m inq̄tū est cā ꝛ signū hui⁹ fidei. Et q̄lz certitudo q̄ hī ō diuinis extēso noie dī fides ēt si videat̄. (Nō sicut cozpora.) Sciēdū q̄ hic Aug. exp̄imētalez cognitionez quā qs hz de fide sua sepat a q̄tuoz generib⁹ visionū. ſ. a visiōe exteriozi p̄ ꝟ q̄ dicit: sicut cozpora ꝛ a visiōe ymaginationis q̄ ex ipa relinq̄t in hoc q̄ dicit. Et p ipsoꝝ ymaginationē: ꝛ a visiōe ymaginatiue q̄ ex diuersis ymaginib⁹ rez visaꝝ formaţ alīq̄ rē nūq̄ visaz in ꝟ q̄ dicit. (Nō sic ea q̄ nō videm⁹) ꝛ a visiōe itellectuali eoꝝ q̄ sūt ex⁹ nos p ꝟ q̄ dixit nec sicut boiez. (Quid ē fides nisi credere ac.) Dic diffinit habitū fidei p actū ꝓprium.

¶ Quō intelligitur quod scriptum est: cum factum fuerit credatis. Distinctio. XXIIII.

Hic querit̄ si tñ fides de nō visis ē: quō veritas aplis ait. Nūc dicovobis p̄iuſq̄ fiat vt cū scīm fuerit credatis. Ubi inui vī q̄ fides illis fuerit de factis ꝛ visis. Sup quo aug. mouet qōnē: ꝛ absoluit: ita inquiēs. Quid sibi vult vt cū factū fuerit credatis. Hec est laus fidei si qō credit̄ nō vī. Nā ꝛ thomas cui dictuz est: q̄z vidisti me credidisti: nō hoc credidit qō vidit. Cernebat. n. ꝛ tāgebat carnē viuētē quaz viderat moziētē: ꝛ credebat deū in carne ipa latētē. Credebat g̃ mēte qō nō videbāt: p hoc qō sensib⁹ cozpis appebat. Si ꝟo dicūt credi q̄ videnť sicut dicit vnusqsq̄ oculis suis credidisse: nō ipsa ē q̄ in nobis edificat̄ fides: ſz ex reb⁹ q̄ videnť agit i nobis: vt ea credāt q̄ nō videnť. Ex his apte itelligit̄ q̄ ꝓprie fides nō apparētiū ē: nec illa ē fides q̄ in xp̄o edificamur: q̄ dicim⁹ vsitata locutiōe nos ea credere q̄ videm⁹. Alibi tñ dicit aug. fidē eē de reb⁹ pñtib⁹ q̄ō erit i futuro cū p spēz deū pñtē ꝓtēplabimur: q̄ tñ non ꝓprie dī fides: ſz ꝟitas. Est. igt Aug. fides q̄ credūt ea q̄ nō videť: ꝟ tñ ēt ē rex fideꝫ: qñ nō ꝟbis: ſz reb⁹ ipsis pñtib⁹ credit̄. Qō erit cū p spēz manifestā se ꝓtēplādā sanctis p̄bebit deus sapientia. Sed non ꝓprie hec dicitur fides: immo fidei merces ad quaz credendo perueniet̄: vt ex fide verboꝝ trāseat iustus in fidē rerū.

¶ Si petrus habuit fidem passionis quando vidit dominez illum pati.

Si ꝟo q̄rit̄ vr̄ petrus fidē passiōis habuerit: cū boiez xp̄z pati ocul⁹ cernebat. Dicim⁹. n. cū fidē passiōis habuisse: nō i eo q̄ credebat boiem pati: q̄z ꝟ videbat: sed in eo q̄ credebat deū eē q̄ patiebatur. Nō enim virtus fidei erat q̄ credebatur hō pati: ꝛ mori: q̄ō iudeus cernens credebat: sed q̄ credebatur de⁹ esse q̄ patiebatur. Unde Aug⁹. sup illū locū psalmi. Respōdit ei in via virtutis sue. Laus fidei est: nō q̄z credit boiez illuz moztuū: q̄ō ꝛ paganus credit: sed q̄z credit illuz glorificatuz: ꝛ verū deuz. Credit igt fides deū moztuū: ꝛ glorificatū hominez. Nō igitur fuit Petro fides credere hominē illū mori: q̄ō oculis cernebat: sed credere deū esse qui moziebat. Nec nobis etiā fides i hoc meretur: q̄ credim⁹ boiem illuz moztuū: q̄ō ꝛ iudeus credit: sed q̄z credimus boiez deū moztuum esse.

¶ Si aliqua sciūtur que creduntur.

Post hoc queri solet cū fides sit de nō apparētib⁹ ꝛ nō visis: vtrū sit etiaz de incognitis tñ. Si enim de incognitis tñ est de his videtur tñ eē que ignorantur. Sed sciēdum est q̄ cum visio alia sit interioz: alia exterioz: nō est fides de subiectis exteriozi visioni. est tñ de his que visu interiozi vtcūq̄ capiunť. Et q̄dā vtiq̄ hic sic capiūtur vt itelligātur: ꝛ si nō vt in futuro: q̄dā aūt nō: q̄z cuz fides sit ex auditu: nō mō exteriozi: ſz interiozi: nō pōt eē de eo q̄ō oino ignozatur: que ipsa ad sensuz cozpis nō ptinet: vt ait Aug⁹. dicens. Quānis ex auditu fides i nobis sit: nō tñ ad eū sensū cozpis ptinet. q̄ dī audit⁹: q̄z nō ē sonus

Universidad de Deusto
Biblioteca

nūs:nec ad vllū sensū corpis:qñ cordis est res ista:nō corpis. Quedā ḡ fide credunt q̄ itelligū tur nāli rōne. q̄dā vo q̄ nō itelligunt. vñ ꝓpheta. Nisi crediderīs nō itelliges. Ō aug. aperte distinguit. Alia sūt igt q̄ nisi itelligam⁹ nō credi mus. alia q̄ nisi credam⁹ nō intelligem⁹. Nemo tñ pōt credere in deū nisi aliqd itelligat: cū fides sit ex auditu ꝑdicatiōis. Jdēi li. ō trinitate. Certa fides vtcūqz ichoat cognitionē. Cognitio vo certa nō pficit nisi post hāc vitā. Ambro. quoqz ait. Ubi fides nō stati cognitio. vbi cognitio ē fides p̄cedit. Ex his appet aliq̄ credi q̄ nō itelligunt: vl sciūt nisi p⁹ credant. Quedā vo itelligi aliqñ ēt añqz credant. Nec tñ sic itelligūtur mō vt i futuro scientē: t nūc ēt p fidē q̄ mūdant corda āpli⁹ itelligunt: qz nisi p fidē diligatur ds nō mūdatur cor ad eū sciēdū. vñ aug. Quid est deū scire nisi mēte eū ꝟspicere firmeqz pcipere.

Sxt priusqz valeam⁹ pcipe t ꝟspicere deū siē pcipitur a mūdis cordib⁹: nisi p fidez diligatur: nō poterit cor mūdari: vt ad eū videdū sit aptū. Ecce hic apte habes: qz nō pōt sciri ds: nisi p⁹ diligēdo credatur. Supra aūt dictū ē q̄ nemo pōt credere in deū nisi aliqd itelligatur. vñ colligitur nō posse sciri t itelligi credēda q̄dam: nisi p⁹ credātur: t q̄dā nō credi nisi p⁹ itelligātur t ipsa p fidē ampli⁹ itelligi. Nec ea q̄ p⁹ credū tur q̄z itelligātur penit⁹ ignorātur: cū fides sit ex auditu. Ignorātur tñ ex pte: qz nō sciūtur. creditur ḡ qō ignoratur: ſz nō penit⁹. sicut ēt amatur qō ignoratur. vñ aug. Sciri aliquid t nō diligi pōt. Diligi vo qō nescitur: q̄ro vtrū possit. Si nō pōt: nemo diligit deū añqz sciat. vbi aūt sunt illa tria: ſpes: fides: t charitas: nisi in aio credē te qō nōdū scit: t ſperāte t amāte quod credit. Amatur ḡ t qō ignoratur: ſz tñ creditur.

¶ Postq̄z determiauit magr de fide ex sua subaz. Nic determinat de ea in ꝓpatiōe ad suū obz. Et itroducit ps ista occasiōe diffōnis fidei ab apl̄o date: q̄ fidē arg^m nō apparētiū dicit. Diuidit aūt ps hec in duas. In p^a igrit vtrū fides sit de nō visis. In z^o vtz sit de icognitis ibi. (Post hec q̄ri solet.) Circa p^m duo facit. p^o ondit fidē ꝑpe loquēdo eē de nō visis. z^o remouet quādā istātiā q̄ fieri posset ibi. (Sivo querit vtrū Petrus.) ¶ Questio. I.

Hic queruntur tria. p^o qd sit obz fidei. z^o q̄l⁹ se habeat ad cognitionē nostraz. ȝ^o de merito t laude fidei.

¶ Utz veritas icreata sit obm fidei.

Ad primuz sic ꝓcedit. vī q̄ vitas icreata nō sit obz fidei. Fides. n. est de bis q̄ sub simbolo ꝓtinent. qō ē collectio credēdoz: ſz in simbolo ꝓtinent q̄dā q̄ ad creaturā ptinēt: sicut passio t hō: ḡ obiectū fidei nō est veritas icreata. ¶ Ꝑ. fides vt aug. dicit p sanctaz scripturā istruit: ſz i ea multa de creaturis ꝓtinent: ḡ fidei obz nō est tñ veritas increata. ¶ Ꝑ. fides a ꝓphetica reuelatiōe initiū sumpsit: ſz ꝓphetia ē de reb⁹ creatis cū ꝓtineat differētias tēporis qb⁹ creatura subiacet: ḡ t fides. ¶ Ꝑ. forma vlis nō est p^m operādi: qz est a motu remota. vñ rō vlis que est forma ꝟ vlis nō mouet: sicut ps p phm in. ȝ. de aīa. sed veritas p̄ma est magis a mā: t motu remota q̄ alia forma vlis: cuz ḡ fides ſt operatiu⁹ habit⁹ quodāmō: qz p dilectionē operat: vt dr Hal. 4. vī q̄ obz fidei nō possit eē vitas p̄ma. ¶ Ꝑ. vtutes theologice: vt supra dictū ē ordināt nos in finē: ſz finis nr nō tñ est de⁹: sed etiā gloria creata: ergo t fides ēt circa veritatē creatā est.

¶ Sed ɔ. est qō dicit Dio. 7. ca. de di. no. q̄ diuina fides est circa simplicē t semp existētē veritatē. hoc aūt est veritas increata: ḡ obm fidei est vez icreatū. ¶ Ꝑ. ab eodem res denoiat a quo recipit spēm: ſz habit⁹ ſpēz recipiūt ab obo: cuz ergo fides dicatur a deo virtus theologica vī q̄ obm ꝓpriū eius est veritas increata.

¶ Utz fides sit circa vez ꝓplexū vel enūciabilium.

Alterius vī q̄ fides nō sit circa verū ꝓplexuz: qz vt dictū est obiectū fidei ē simplex veritas: ſz in simplici nō cadit aliqua ꝓplexio: ḡ nō est circa verūz cōplexū. ¶ Ꝑ. fidei succedit, visio: sed visio p̄ie erit de incōplexo: ḡ t fides. ¶ Ꝑ. fides formal⁹ charitate: sed charitas bz p obiecto bonū incōplexū: ḡ t fides vez incōplexum.

¶ Ꝑ. sic dicit phs in. ȝ. de aīa. Jn ꝓsitiōe intellectuū cadit tēpus: ſz de substātia fidei vī esse tēpus. Aliogn nullus fuiſſz tpe natiuitatis xp̄i fidelis: nisi q̄ credidiſſz eū tūc nasci: ḡ fides nō est circa verū cōplexū. ¶ Ꝑ. fides eadez est sēp: sed enūciabilia nō manēt eadē: qz nos credim⁹ xp̄s natū q̄ p̄res crediderūt nasciturū: ḡ fides nō ē enūciabiliū.

¶ Sz ɔ. fides est media iter opinionē: t sciam: ſz tas scia q̄ opinio ē enūciabiliū: ḡ t fides. ¶ Ꝑ. p fidez differt fidelis ab ifideli. nō aūt differt p icōplexū: qz indeus credit adue tū xp̄i sicut t nos: sed in hoc distinguimur: qz nos credim⁹ eū venisse q̄ ipsi expectāt vēturū: ḡ fides ē de ꝓplexis.

¶ Utz fidei possit subesse falsum.

Alterius vī q̄ fidei possit subesse falsuz. oē. n. verūz ptingēs pōt eē falsuz: ſz fidei subest aliqō vez ptingēs. s. passio xp̄i: qz fuit volūtaria t ex li. ar. tā xp̄i q̄z iudeoz depēdēs: ḡ fidei pōt subesse falsuz. ¶ Ꝑ. in tempore ante passionē xp̄i: post q̄z credidit abzaā xp̄i passionez futurā cōstat q̄ possibile fuit tūc deo alio mō būanū gen⁹ liberare: qō si fuisset: fides abzahe falsificata fuiſſz: ḡ fidei pōt subesse falsuz. ¶ Ꝑ. spei pōt subesse falsuz: qz aliqs sperat se habiturū vitā eternā: g nūq̄ habebit: t sīr charitati qz aliqs ꝓmittit aliqd ex charitate qō non faciet: sicut de apl̄o ps ꝓma Lozi. i. ḡ t fidei. ¶ Ꝑ. latria p fidē dirigit: sed in actu latrie aliqs pōt errare sicut q credit esse hostiā p̄secratā q̄ nō ē ꝓsecrata t eā adozat: ḡ t fidei pōt subesse falsū

¶ Sed contra. fides est certioz q̄z scientia: vt supra dictum est: ſz scientie nō subest falsuz: ḡ multo minus fidei. ¶ Ꝑ. nullā virtutez ꝓducit actus malus. qz bon⁹ vsus potentie est actus virtutis vt dicit Augu. sed opinari falsum est malus vsus intellectus: cum ergo fides sit virtus nō ptingit fidei subesse falsum.

Respōdeo dōz ad p̄mā qōnez q̄ in obiecto alicui⁹ potētie ptingit tria cōsiderare. s. id qō ē formale in obiecto: t id qō est materiale: t id qō est accidētale: sicut pz in obiecto visus: qz formale in ipso est lumen qō facit colorez visibilē actu: materiale vero ipse color q̄ est potentia visibilis. Accidentale vero sicut quantitas t alia hui⁹ que colorez comitant. Et quia vnūquodq̄z agit ſz q̄ est in actu: t p suā formā. obiectū aūt ē actiuuz i virtutib⁹ passiuis. ideo rō obiecti ad quā ꝓportiōat potētia passiua est id qō est formale in obiecto: t sm hoc diuersificant potentie t habitus qui ex rōne obiecti spēm recipiūt. Et hec tria est inuenire in obiecto fidei. Cuz. n. fides nō assentiat alicui nisi pp veritatē p̄mā credibilē nō bz qō sit actu credibile nisi ex virtute p̄ma: sicut color ē visibilis ex luce: et iō veritas p̄ma est formale in obiecto fidei t a qua est tota rō obi. Quicqd aūt ē illō qō de deo credit sicut ē passuz eē vl aliqd hui⁹ ē male in obiecto fidei. Ea aūt q̄ ex istis credibilib⁹ ꝓsequunt sunt q̄st accidētaliter: t iō ꝓcedēdū ē q̄ obiectū fidei ꝑpe loquēdo est veritas p̄ma.

Ad primuz ḡ dōm q̄ passio t alia hui⁹ q̄ ptinent in simbolo se bñt māliter ad obm fidei

¶ Ad z^m dōm q̄ in sacra scriptura istruit fides q̄tum ad essentialia fidei: sicut sunt q̄ de deo in ipsa dicunt: t q̄tum ad accidētalia: sicut sunt gesta patrū t alia hui⁹ q̄ ad fidem ptinēt in q̄tū sunt diuinitus ispirata t dicta. ¶ Ad ȝ^m dōz q̄ cuius ꝓphetia: t fides sint de eodē sicut de passione xp̄i: nō tñ sc̄m idē: qz fides formaliter respicit passionē ex pte illa qua subest aliqd eternū. s. in q̄tū de⁹ est passus. hoc aūt qō tpale est respicit māliter: ſz ꝓphetia econuerso. ¶ Ad quartū dōm q̄ forme vles nō mouēt sm q̄ in sua vniuersalitate cōsiderant: sed sm q̄ applicant ad aliqd particulare. Et sīr p̄ma veritas mouet ad operādū in q̄tū applicatur ad būc vel ad illū: sicut dū considerat q̄ est finis ad quem iste vel ille puenire pōt. Uel dōm q̄ forme vles nō sunt subsistētes in rez nā: t ideo ad opationē vel ad actionē se habere nō possūt: neq; sicut p̄ncipiū neq; sicut terminus: t ideo nō est silis rō de deo q̄ in seipso subsistit. ¶ Ad quintuz dōz q̄ beatitudo creata cōsistit in opatiōe nr̄a ad deū. operatio aūt ex obiecto cognoscit⁹ vñ p̄ncipaliter ē fides de ipso deo: t secūdario de beatitudine creata.

Ad secundā qōnē dōm q̄ sicut dicit Aug. credere est cū assensiōe cogitare. Assentire aūt nō pōt aliqs nisi ei qō vez est. veritas aūt nō cōsistit nisi in ꝓplexiōe vel itellectuū vel vocū: t iō obiectū fidei oz q̄ sit verū cōplexū. Et hoc ꝑz p hoc q̄ qdā phi illā opationē intellectus qua ꝓponit t diuidit appellauerūt fidē. vnde illi qui dixerūt q̄ fidei obiectū ē incōplexū ꝓpriā vocē ignorauerūt. q̄. n. oz credo incarnationē nō pōt itelligi ifozmādo cōceptionē incarnatiōis: qz sic q̄libet qui itelligit qd signatur p nomē crederet icarnationē. vnde sensus ē credo incarnationē esse vel fuisse: ꝑz ḡ q̄ fidei inq̄tū est fides cōuenit circa vez ꝓplexū esse. Quenit etiam sibi ex ipsa rōne obi. ꝑpz qō ē veritas p^a ō qua nō pōt sciri qd ē vt itellect⁹ in eius cognitione vtat formatiōe: ſz cognoscit: qz ē: qō fit p itellectū cōponentem t diuidentem.

Ad primuz ḡ dōz q̄ cuius veritas p̄ma sit simplex ꝑz rē. tñ in ea ineniunt multa ꝑz rōnez ꝓut intellectus diuersas ꝓceptiōes de ipsa formar. Et sm hoc etiā illas diuersas ꝓceptiones pōt ꝓponere t diuidere t enūciationē de deo formare. ¶ Ad z^m dōm q̄ opatio intellectus ꝓponētis t diuidētis resoluit ad operationē ei⁹ qua respicit aliqō incōplexū: qz qō quid est. est p̄ncipiū demōstrādi an est simpliciter: t qz est: t iō etiā illud qō fidei succedit in quo fides ꝓsumabit erit visio incōplexi. ¶ Ad ȝ^m dōm q̄ obiectū charitatis est bonum qō sm phm in. 6. Metb. est in reb⁹. obiectū aūt fidei est vez qō cōpletur p opationē aie. Et qz ꝓpositio t diuisio q̄ ē in enūciabilibus nō est nisi p aiaz: iō cōplexū est obiectū fidei: q̄tus icōplexuz sit obiectū charitatis. ¶ Ad 4^m dōz q̄ tempus determinatū est de bis q̄ accidētaliter se bñt ad fidē: sicut etiaz se bz accidētaliter ad p̄dicatū t ad sub iectū: q̄ itellect⁹ cōponit t diuidit. ea aūt q̄ se bñt accidētaliter ad fidē nō sūt de necessitate salutis nisi post q̄z determiata sunt p p̄dicationē t doctrinā. ¶ Ad 5^m dōm q̄ sustinētiū fidē esse circa verū ꝓplexū quidā dixerūt q̄ est idez enūciabile: qō scōm tria tēpora variatur: qō in p̄mo li. improbatū ē. dist. z4. Et ꝓpter hoc alij dixerūt q̄ articuli fidei nō sunt idē quātuz ad eēntiā. ſz q̄tū ad vtilitatē: qō etiā nō bñ dictū est: qz sic fides nō esset eadē simpliciter: ſz scōm quid. Et ideo dōz ē q̄ in ipso articulo qui⁹ē obiectū fidei ꝓplexū ē aliqd male scz ipsa passio: t aliqd formale. s. res diuia: t aliqd accītale scz ipz vñ fides variat nō q̄tū ad eēntiā: ſz q̄tū ad accīs.

Ad tertiaz qōnem dōm q̄ fides innititur veritati p̄me. vnde cum illa sit infallibilis fidei non potest subesse falsum.

Ad primū ḡ dōm q̄ cōtingens nō pōt esse obiectū fidei: nisi sm q̄ stat sub diuina p̄scientia. t scōm hoc habet necessitatē cōsequēt⁹. t sic cadit sub fide. vnde sicut p̄scientia nō pōt falli ita nec fides. ¶ Ad scōz dōm q̄ post temp⁹ abzahe deus potuit alio mō genus humanū liberare q̄m p passionē xp̄i: loquendo de potentia absoluta: sed nō ſz q̄ ꝓsideratur in ordine ad p̄scientiā. nō enim poterat deus vt aliqd ab eo p̄scituz sit t postmodū non fiat: sicut nō pōt falli vel mutari: t sic fides abzahe fuerat de passione xp̄i sm q̄ subsistit diuine p̄scientie.

¶ Ad ȝ^m dōm q̄ spes nō tendit in beatitudinē nisi ex suppositione meritoꝝ. Alias esset p̄sumptio t nō spes. vnde si deficientibus meritis iste ad beatitudinez nō puenit vt sperauit spes nō decipitur: t sīr nec charitas decipitur: qz semp vult id qō deo placituz est. vnde si aliquis postea cōperiat nō esse deo placitum qō ꝓius placitum estimabat: estimatio humana fallitur: nō charitas. ¶ Ad quartuz dicenduz q̄ fides nō est de bac hostia nisi rite ꝓsecrata: ſz q̄ hec hostia sit rite ꝓsecrata hoc est humane estimationis t ex hac pte pōt accidere error in latria.

¶ Utz fides possit esse de visis.

Ad secūduz sic ꝓcedit. vī q̄ fides sit de visis. p^a Lozin. iȝ. Uidem⁹ nūc per speculū i enigmate. t loquit ibi de fide. iō fides est visio: ḡ credita sunt visa. ¶ Ꝑ. lumē fidei se bz ad articulos sicut lumē nāle ad p̄ncipia nāliter cognita: ſz lumen nāle facit videre p̄ncipia p se nota: ḡ t lumē fidei facit videre articulos. ¶ Ꝑ. itelligere videre est: ſz opz eū qui audit intelligere que dicunt ad hoc q̄ credat: ḡ fides que ex auditu ē de visis est. ¶ Ꝑ. ꝓphetia visionis causa est: ſz fides t ꝓphetia in idē ꝓcurrunt vt supra dictū est: ergo fides de visis est. ¶ Ꝑ. id qō est māle in obiecto fidei est res creata. vt dictū est: ſz res illa creata visui būano subiacet etiā sensibili sicut passio: ḡ cuz fides sit de toto obiecto suo: fides de visis erit.

¶ Sz ɔ. Deb. xi. Fides est argumētū nō apparētiū: ḡ nō ē de visis. ¶ Ꝑ. deū nemo vidit vnq̄. Jo. p^o. ſz fides ꝓpe est de deo: ḡ fides ē de non visis. ¶ Ꝑ. fides gignit spem. glo. Mat. i. ſz spes ē de nō visis. Ro. 8. ḡ t fides.

¶ Utz fides possit esse de scitis.

Alterius vī q̄ fides possit eē de scitis. deū. n. esse est creditū: sed hoc est scitū: qz demōstratiue ꝓbatū est: ḡ fides est de scitis. ¶ Ꝑ. vnū de generantibus sciētiam est doctrina: sed fides q̄tū ad distinctionē credē doz est p doctrinā: qz fides ex auditu est. Ro. io. ḡ fides ē de scitis. ¶ Ꝑ. oē illud ad q̄ babetur ratio ꝓbans est creditū: ſz ad ea q̄ sūt fidei ꝑt baberi rō ꝓbās. p^o Pe. 4. Parati semp ad redd̄ēdū rōnē de ea q̄ in nobis est fide t ſpe. Et ꝓmentator sup p^m ca. de di. no. dic q̄ rō est prioz auctoritate. Et Rich. de sanc. vic. dicit q̄ ad nullā veritatez ꝓbādā deficit ratio: ergo fides est de scitis. ¶ Ꝑ. ois ꝓbatio conuincens intellectum ad assentiendum facit scientiam: sed ad assentiendum bis que sunt fidei conuincitur intellect⁹ p miracula: sicut supra dctū ē. ō demōib⁹: ḡ fides ē de scitis

¶ Sed ɔ. scientia ex intellectu ꝓncipioꝝ causatur: sed de bis que fides credit nō possumus babere intellectuz fide

Universidad de Deusto
Biblioteca

manēte.s.in statu vie: g̃ fides nō pōt eē de scitis. ¶ P.scia est effectus rōnis:sed ea de gb̃ est fides sunt supza rōnez. ergo de bis que sunt fidei nō pōt esse sciētia. ¶ P.deū nemo vidit vnq̃. Jo.i.sz fides ꝑpe ō deo ē:g̃ ē de nō visis ꝛc.

¶ Utz ea de quibus est fides sint ignota.

Ulterius vł q ea de gb̃ est fides sint ignota: qz fz Greg.apparētia nō habēt fidē: sz agnitionē:sed ea que nō habēt agnitionē sunt ignota:g̃ ea q̃ fidez habēt ignota sunt. ¶ P.ꝑ Lozi.i.z. Oculus nō vidit ꝛ auris nō audiuit ꝛ in coz hois nō ascēdit q̃ preparauit deꝰ diligēt.se:sed quecūq; cognoscunt in coz ascēdunt:g̃ fides q̃ est de ꝑdictis ē de ignotis. ¶ P.ois nr̃a cognitio hz ortuz a sensu fz pḃos:sed ea que cadūt sub fide nullo modo ꝑnt reduci ad cognitionē sensibilē:g̃ de eis nō ē cognitio aliq̃. ¶ P.oē q̃ cognoscit ē ꝓsens aliquo modo cognoscēti. sz fides vt dic̃ Aug.ē de absentib̃:g̃ ea q̃ sūt fidei sūt igta.

¶ Sz ℟.ois habitꝰ in potētia cognitiua exīs facit cognoscere suū obz:sed fides ē in cognoscitiua potētia existēs sicut in subiecto vt priꝰ dcm̃. ē:g̃ ea q̃ sunt fidei aliquo mō cognoscunt. ¶ P.ifidelitas ē ignota vt ps. ꝑma Dñi.i.Mīaz cōsecutus sum:qz ignorās feci in incredulitate mea:g̃ fides ē cognitio:ꝛ ita credita sunt cognita.

Rēpōdeo dōm ad ꝑmā q̃nē q̃ visio ꝓprie loquēdo est actus sensus visus:sz pp nobilitā ēē ill̃ius sensus trāslatū est nomē visionis ad actꝰ aliarum potētiarꝝ cognitiuarꝝ ſm silitudinē ad sensum visus. ꝓpōt ergo attēdi silitudo q̃ntū ad genꝰ cognitiōis tm̃: ꝛ sic largo modo ꝛ improꝓrie ois cognitio visio dicet̃: ꝛ fz hoc fides est de visis vtcūq; sicut magister dicit:nō q̃dē visu exterioꝛi:sed iterioꝛi:pōt ēt vlteriꝰ attendi hec silitudo non solus quātū ad genꝰ cognitiōis:sed etiā quātū ad modus cognoscēdi. Modus aūt quo sensus visus videt est inq̃ntuz spēs visibilis in actu p lumē formaī in visu. vnde transferēdo nomē visiōis ad ītellectū ꝓprie itelligēdo videmꝰ quādo per lumē ītellectuale ipsa forma itellectualis fit in itellectu nr̃o:siue illud lumē sit nāle:sicut cū intelligim̃ quiditatē hois aut alicuiꝰ hz:siue sit supnāle:sicut quo deū i patria videbimꝰ. Et vlteriꝰ videri p itellectū dicunt illa cōplexa quoꝝ cognitio ex ꝑdicta visiōe ꝛsurgit:sicut p lumē nāle videmꝰ ꝑncipia ꝑma q̃ cognoscimꝰ statim:vt termios: siue p lumē supnāle sicut est visio ꝓphetie. Et vlteriꝰ etiā ea que in ista ꝑncipia resoluere possumus p rōnē dicūt̃ videri sicut ea q̃ scimꝰ demōstratiue ꝑbata. Et ſm hoc ps q̃ fides nō pōt esse de visis:qz forma illa itelligibilis que ꝑncipaliter erit obiectū fidei.s.deꝰ formationē ītellectus nr̃i subterfugit:ꝛ nō ē ei perui ī statu vie. vt dic̃ aug. Nec itez ea q̃ sūt fidei ad ꝑncipia visa reducer̃ possumꝰ demōstrādo.

Ad ꝑmuz g̃ dōm q̃ visio accipiť ibi large scōm ꝑmū modū. ¶ Ad 2m dōm q̃ termini ꝑncipioꝝ nāliter notoꝝ sunt ꝓpensibiles nostro ītellectui:ideo cognitio q̃ ꝛsurgit de illis ꝑncipijs est visio: fz nō est ita de terminis articuloꝝ. vñ in futuro q̃n deꝰ videť p essentiā articuli erūt ita p se noti ꝛ visi:sicut modo ꝑncipia demōstratiōis. ¶ Ad 3m dōm q̃ fidē ꝑcedit intellectꝰ quo itelligim̃ q̃d signat̃ p nomē:ꝛ nō quo itelligim̃ q̃d sit res ipsa:qz noia ex effectib̃ deo imponunt̃. ¶ Ad 4m dōm q̃ ꝓphetia respicit tēporale quasi ꝑꝛiū obiectū q̃ ītellectu ꝓtebēdi pōt.ꝛ iō ꝓphetia est visio. ¶ Ad 5m dōz q̃ de deo q̃ est māle in obiecto fidei.s.icarnatio nō est fides nisi fz q̃ stat sub illo formali:sicut visus nō est de colore nisi ſm q̃ stat sub luce:ꝛ sic ñ cadit ſb visu corpali nec ītellectuali.

Ad secundā q̃nē dōz q̃ fides vt dictū est ꝓparat ad aliq̃d dupliciter.s.p se ꝛ p accidēs Et q̃ō p se ꝑtinet ad fidē pertinet ad eā semp ꝛ vbiq;. iō q̃ pertinet ad fidez rōne huius vel illius nō est fidei p se fz p accidēs:sic ergo q̃ō simpliciter humanū ītellectuz excedit ad deū ꝑtinēs nobis diuinitꝰ reuelatū p se ad fidē ꝑtinet. q̃ō aūt excedit itellz hui⁹ vł illiꝰ ꝛ ñ ois hois nō p se:fz p accidēs ad fidē ꝑtinet. Ea aūt q̃ oēz būanū itellz excedūt nō ꝑnt p demōstrationē ꝑbari: qz demōstratio in ītellectu ꝑncipioꝝ fundat̃: ꝛ iō hz nō possunt esse scita:sed q̃dā que sunt ꝑcedētia ad fidez:quoꝝ nō est fides nisi p accidēs:inquātū. s.excedūt itellectū illius hois ꝛ nō hois simpliciter possunt demōstrari ꝛ sciri:sicut hoc q̃ō est deū esse:q̃ō q̃dē est creditū quātū ad eū cui⁹ intellectus ad demōstrationē nō attingit:qz fides quātū in se est ad oia q̃ fidē ꝓcomitantur vel sequunt̃ vł ꝑcedūt sufficiēter inclinat.

Et per hoc ps solutio ad ꝑmū. ¶ Ad 2m dōm q̃ fides determinat̃ p auditus doctrine ꝓponētis q̃d euitādū sit ꝛ q̃d tenēdū sit:sz nō ꝑtinet ꝓpositū:ꝛ iō sciētia talis doctrina nō facit. ¶ Ad 3m dōm q̃ rō humana ꝑcedit auctoritatē diuinā cui fides initiť. vñ fides nr̃a ita se hz ad rationem diuinaz qua deus cognoscit:sicut se habet fides illiꝰ supponit ꝑncipia subalternate sciētie a scientia subalternāte que p ꝑꝛiā rōnē illa ꝑbauit. vñ apls nō mouet humanā rōnez ꝛducere ad ꝑbandū fidez:sz diuinā vt q̃d deus dixit:humanā aūt defendēdū vt p ea ostēdat̃ q̃ ea q̃ fides ꝓsupponit nō sunt ipossibilia:nō aūt ita q̃ sufficienter p rōnē humanā ea que fidei sunt ꝑbari possint. Et ideo verbū Rich.itelligēdū est de ꝑbatione nō sufficiēti sed aliquo modo ꝓsuadēti. ¶ Ad 4m dōm q̃ argumēta q̃ cogūt ad fidē sicut miracula nō ꝑbāt fidē p se:sz ꝑbāt veritatē ānūciātis fidē:ꝛ iō de bis q̃ fidei sūt sciaz nō faciūt.

Ad tertiā q̃nē dōm q̃ ad perfectā rōnez cognitionis itellectiue tria regrunt̃. Primo q̃ id q̃ cognoscit̃ itellectui ꝓponat̃. Scōo q̃ intellectus illi adhereat. Tertio q̃ ea videat. Ea g̃ q̃ fidei sunt itellectui ꝓponunt̃:nō q̃dē in seipsis:sz q̃nsdaz verbis que ad eoꝝ expressionez nō sufficiūt:ꝛ q̃nsdā silitudinib̃ ab eoꝝ rep̃sentatione deficiētib̃:ꝛ dicuntur cognosci in speculo ꝛ in enigmate. Et ꝓp̃ hoc vł ꝓpe loquēdo:sz tm̃ itellectꝰ assētit eis:ꝛ ꝓp̃ hoc ꝑfecte cognoscunt̃ nec oīno ignorant̃.

Ad ꝑmū ergo dōm q̃ Greg.loquit̃ de agnitiōe ꝓfecta q̃ visionē ī cludit. ¶ Ad 2m dōz q̃ in coz ascēdit q̃ō p opationē cordis formari pōt.ꝛ hoc q̃ō videtur:ꝛ per istum modū que preparauit deus diligētibus se in coz hois nō ascēdūt. ¶ Ad tertiū dōm q̃ cognitio fidei ortū hz a sensu inq̃ntū significationes nominū que ponunt̃ a sensib̃ cognouit:sz hec deficiūt a rep̃sentatione eius circa q̃ō est fides ꝑꝛie:iō fides nō habet cognitionem perfectaz. ¶ Ad quartuz dōm q̃ illud ꝑꝛie dicitur ꝓsens cuius essentia intellectui vel sensui ꝓsentatur:ꝛ qz hoc facit visionē. iō dicit Augu⁹. q̃ videtur ꝓsentia:sz credūtur absentia:ꝛ ꝓpter hoc etiā fides assimilatur auditui:qz de absentib̃ elt:sicut auditu cognoscim̃: que ea⁹ sint absentia nobis recitantur.

¶ Utz nēcium sit domini credere aliq̃d cui⁹ nō hz sciam.

A D tertiū sic ꝑcedit. vł q̃ nō sit necessariuz q̃ homo credat aliquid cuius nō habet scientiā neq; visionem sup nāturalem rationem existens. nulli enim rei perfecte ꝓuidetur nisi sibi conferantur ea per que pōt in finem suū deuenire:sed humane nature in sua creatione sufficienter diuina ꝓuidentia ꝓuidit:ergo ei tribuit ea per que possit in finē suū tendere:ꝛ ita videtur q̃ ratio naturalis sufficiēter dominez in finez ordinet:ꝛ ita nō oz q̃ aliqua supra rationez credat. ¶ P.vltimꝰ finis nostre vite est deus inquantuz est summuz bonū:sz aliquid esse summuz bonuz est ꝑbatuz p rōnem naturalez:ergo non opor-

tuit aliquid aliud credere supra rationem naturalē ad ordinationē hominis in finē. ¶ P.sapiētia diuina in infinitū nostrā rōnē excedit:g̃ infinita sunt in sapiētia dei q̃ nostrā rōnē excedūt:sz nō de oīb̃ illis possumꝰ habere cognitionē:ergo pari rōne nec de aliquibus que supra rationez sunt:qz de silibus est idem iudicium.

¶ Sed ℟.vbi est altior vita debet esse altior operatio vite: sz vita g̃e ē altior q̃ vita nāe:g̃ ꝛ cognitio g̃e debz excedere cognitionē nāe cū cognitio sit opatio vite. ¶ P.fides ē substātia sperādarꝝ rez. Heb.xi.sed ea que speramꝰ sūt supra rōnez:qz oculus nō vidit ꝛc.i.Lozinth.2. Ergo ꝛ fides dz esse de bis que sunt supra rationem.

¶ Utz credere bis que non videmus sit laudabile.

Ulterius videť q̃ credere bis que nō videmꝰ nō sit laudabile neq; meritoziū: qz q̃ cito credit leuis ē corde: vt dr̃ Eccl.19. Sz q̃ credit bis que nullo modo videt nimis cito credit:g̃ magis est vituperādus q̃ laudādus. ¶ P.abnegare rōnem que est nobilissimū eoꝝ q̃ in nobis sunt est vituperabile:sed q̃ credit ea q̃ nō sunt rationi cōsona rōnez abnegat:g̃ ē vituperabilis. ¶ P.discretio ē illa q̃ facit oē opus bois laudabile:sz cū ois nr̃a discretio sit p rōnē:in bis q̃ ꝓeter rōnem sunt nō habemꝰ aliq̃d quo discernamꝰ:ergo hoc credere non est laudabile:qz ita potest aliquis credere falsis sicut veris.

¶ Sed ꝛra.est q̃ō dicit̃ Jo.zo. Beati qui nō viderūt ꝛ crediderūt. ¶ P.ois actus virtutis est meritoziuz ꝛ laudabilis q̃tū est in se.sed credere que nō videnť est actus fidei que est virtus:g̃ est laudabile ꝛ meritozium.

¶ Utz rō humana diminuat meritu fidei.

Ulterius videť q̃ rō humana diminuat meritu fidei. Ratio enim sufficiēter ꝑbās totaliter meritū fidei euacuaret:qz vt dicit Greg.fides nō hz meritū cui humana ratio ꝓbet experimētū:ergo ratio aliq̃l ꝓsuadēs meritū fidei diminuit. ¶ P.illō q̃ ducit ad corruptionē fidei diminuit meritū fidei:sz rōnes ꝛ disputationes ducūt cōruptiōez fidei vt dic̃ Auerro.i.4.phy.ex hiſ q̃ hō audit alia:ꝛ ex hiſ minus adberet bis q̃ ꝛsueuit audire:ꝛ dubitare incipit:g̃ videť q̃ rō būana meritū fidei diminuat. ¶ P.opus q̃ō pure ꝓpter deū fit magis est meritozium q̃ qñ cū hoc fine admiscer̃ aliq̃d aliud ꝓpale:ergo pari rōne būana rō fidei admixta meritū fidei diminuit.

¶ Sz ℟.p rōnes būanas fides elucidat̃:sz elucidātib̃ vita eterna ꝓmittit̃. vt ps Eccl.24. Qui me elucidāt ꝛc. q̃ō nō ēsset si p elucidationē meritū fidei diminueret̃:g̃ vł rō humana meritū fidei nō diminuit. ¶ P.quāto virtus ē magis ꝓpinqua fini tāto ē magis meritozia.sz finis fidei ē intelligētia vitatis ad quaz hō ꝓpinquat p rōnes humanas: g̃ rō būana fidei meritū nō diminuit sed auget.

Rēpōdeo dōm ad ꝑmā q̃nē q̃ in fide sunt q̃dā que sūt supra rōnē humanā simpliciter de quib̃ essentialiter ē fides. Et q̃dā que sunt supra rōnez humanā alicuiꝰ cuius nō supra rōnez cuiuslibet hois: ꝛ ad vtraq; necessariū fuit dari fidez. Quia.n. hoi deus ꝓuidit fipē q̃ ē supra nāz hois.s.plenā ꝑticipatiōez sue bitudinis. opz aūt eū q̃ in finē tēdit si libero ar.agat cognoscere finē: ex cui⁹ ꝛsideratiōe dirigit̃ in bis q̃ sunt ad finē:iō oportuit vt hō alicuiꝰ rei cognitionē haberet q̃ nālē cognitionē eius excedit:q̃ qdē cognitio homini dar̃ p grāz fidei. Sicut aūt est in gratia ꝑficiēte affectū q̃ ꝓsupponit nāz: qz eā ꝑficit: ita ꝛ fidei substernit̃ nālis cognitio quā fides ꝓsupponit:ꝛ ꝑbare pōt:sicut deū esse:ꝛ deū ee vnū ī coꝛporeū ītelligētē:ꝛ alia hz:ꝛ ad hoc etiā sufficiēter fides iclinat: vt qui rōnem ad hoc habere nō potest fide eis assentiat. Qō qdē necessariuz fuit ꝑp gnq; vt dicit rabi Moyses in ꝑma pre ca.33. Primo ꝓpter altitudinez māe ꝛcōm eleuationem a sensibus quibus vita nostra cōnutritur. vnde non est facile sensum:ꝛ ymaginationem deserere:qō tamē est necessarium in cognitione diuinoꝝ:ꝛ spiritualiū: vt dicit Boe. Secūdo qz quāuis intellectus hominis naturaliter ordinatꝰ sit ad diuina cognoscēda:nō tm̃ pōt i actū exire p seipm Et qz cuilibz nō pōt adesse doctoꝛ paratꝰ:iō deꝰ lumē fidei ꝓuidit qō mēte ad hz eleuet. Tertio quia ad cognitionez diuinoꝝ per viam rōnis multa preexiguntur cum fere tota ꝑtia humana ad cognitionez diuinoꝝ ordinet̃:q̃ quidem nō pōt nisi pauci cognoscere. ꝛ iō oportuit fidez esse vt oēs aliquā cognitionē haberēt de diuinis. Quarto qz quidam naturaliter sunt beberes:ꝛ tm̃ cognitione diuinoꝝ indigēt q̃ in vita dirigant̃. Quinto qz hoīes occupant̃ circa necessaria vite:ꝛ retrahunt̃ a diligēti ꝛsideratiōe diuinoꝝ.

Ad ꝑmuz ergo dōm q̃ finis humane vite est cognitio dei:etiaz ſm ꝑhos qui ponunt felicitatē vltimam in actu sapiētie ſm cognitionem nobilissimi ītelligibilis. Cognitio aūt dei quidez excedit nr̃am naturā:sicut visio que est per essentiā:ꝛ ad istum finē non potuit sufficiēter nobis ꝓuideri p nostra naturalia:ꝛ ideo necessaria fuit fides eoꝝ q̃ essentialr̃ ad fidez ꝑtinēt. Alia aūt cognitio dei est cōmēsurata nostre nature. s.illa quam de deo habere possumꝰ p rōnez naturalē:sz quia hec habetur in vltimo humane vite cū sit finis:et opz humanaz vitā regulari ex cognitiōe dei sicut ea q̃ sūt ad finē ex cognitione finis. iō etiā p nām hois nō potuit sufficienter ꝓuideri etiā q̃tū ad hāc cognitionē dei. vñ oportuit q̃ p fidē a ꝑncipio cognita fier̃ēt:ad q̃ rō nōdū poterat ꝑuēire. ꝛ hiſ q̃tū ad ea q̃ ad fidem preexiguntur. ¶ Ad scōm dicēduz q̃ bonū vt dicit Dio.est diffusiuuz:vñ vbi cognoscit̃ alia rō diffusiōis cognoscit̃ alia rō bonitatis.p rōnē ergo naturalē pōt cognosci summū bonū ſm q̃ diffundit se cōicatiōe nāli:nō aūt ſm q̃ diffūdit se cōicatiōe supernaturali. ꝛ fz hanc rationem summuz bonū est finis nostre vite de quo opz haberi fidē cū ratio in illud non possit. ¶ Ad 3m dōm q̃ ea q̃ sunt ad finez debēt ꝓportionari fini. vñ cum finis vite būane vltimꝰ sit supra facultatē nāe:ꝛ per ꝑns rōnis: que rō ex bis q̃ sūt ad finē ō fine ꝛiectat.oz q̃ ēt illa q̃ sūt ordinata ad finē illū supra facultatē būane nāe sint: ꝛ supra rōnē. Et ita nō oīa que in diuina sapientia supra rōnē sunt ad fidē ptinēt:sed soluz cognitio finis sup̃naturalis: ꝛ eoꝝ quib̃ infinem illū supernaturaliter ordinamur.

Ad secundā questionem dicendum q̃ sicut ꝑhus dicit.i.Ethi.laus ꝓprie fz respectū ad alteꝝ q̃ō digniꝰ est attendiť:sicut videmꝰ q̃ actus concupiscibilis laudat̃ inq̃ntū ordinate se hz ad rōnez. Actus vō rōnis inq̃ntū ordinate se hz ad ītellectū quo dirigit̃. Et actꝰ etiā supremaꝝ potētiarꝝ ſm q̃ ꝓueniēter se hñt ad finē. Et ꝓpter hoc illa q̃ sūt optima nō laudant̃: sz bonoraⁿ Et qz virtus ē dispositio ꝑfecti ad optimū: vt dr̃ in.7.phy. ideo ꝓprie actus virtutis laudabilis est. Nostra aūt naturalis cognitio se hz ad diuinā sicut ad supioreⁿ:ꝛ iō cum rō nostra diuine ꝛsentit actꝰ laudabilis ē:sicut cū irascibilis subdit̃ rōni. Et iō credere veritati ꝑme in bis q̃ nō videnť laudabile ꝛ opꝰ meritoziū est ꝛ opus virtutis.

Ad ꝑmuz g̃ dōm q̃ credere hoī absq; rōne ꝑhabili ē nimis cito credere: qz cognitio vniꝰ hois nō ē nāliter ordiata ad cognitionē alteriꝰ vt p ipaz regulet̃:sz hiſ mō ordiata ē ad vitatez ꝑmā. ¶ Ad 2m dōm q̃ hō ꝓbum credit rationē nō abnegat quasi contra eaz faciens:sed eā transcendit altiozi dirigēti innixus. s.veritati ꝑme:qz ea q̃ fidei sunt etsi supra rōnem sint: tamen nō sunt contra rationē. Ea autē q̃ supra hominē sunt querere nō est vituperabile sed laudabile:quia homo debet se erigere ad diuina q̃tūcūq; potest:vt dicit ꝑhus.io. Ethicoꝝ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad 3m dom q discretionez credēdoꝝ hz hō p lumē fidei sicut discretionē spūz p aliquā gram gratis datz. vñ hō lumen fidei hūs nō cōsentit his q̄ sunt ɔ fidez nisi inclinationē fidei derelinquat ex sua culpa.

Ad tertiū qōnem dom q quātitas meriti ex duob⁹ pōt attendi. s. ex parte operis: t ex pte operantis: opus quidē opz vt sit virtuosum. Et quia virtus est circa difficile t bonū: opz q habeat difficultatez t bonitatem quantum in se est: t ideo qō addit ad alterꝝ eoꝝ addit ad meritū q̄tū est ex parte operis. ex parte vo operātis requirit volūtas, vñ quāto magis gs voluntarie facit tanto magis merebit: t semp quātitas meriti attendit ſm radicē charitatis. hec aūt quātitas est quasi formale respectu alterius: vñ ſm eā certi⁹ est iudiciū de quātitate meriti. Ratio ḡ nālis dupliciter pōt induci in his q̄ fidei sunt: vel cū rō inducitur ſm fidē vel ɔ fidem. Ratio autē inducta cōtra fidē ad difficultatē actus q̄tū in se est. vñ manēte eadem volūtate credendi magis meretur qui credit ad qō videt multas rōnes nāles in ɔriū q̄ qui eas nō videt: sicut q cū tentat vehemētius de luxuria si resistit equali voluntate plus merebit. Ratio aūt q̄ ſm fidez inducit nō facit videri id qō creditur: t iō difficultatē operis quātū in se est nō diminuit: ſz q̄tū in se est facit volūtatē magis ꝓmptā ad credēdū: t ex ista pte pōt augere meritū fidei sicut habit⁹ virtutis qui inclinat ad actū in se difficilē quem facilē reddit operāti: Vñ ps q tā causa rōnalis ꝓ fide inducta q̄ ɔ fidez q̄tū in se est meritum fidei auget q̄uis possit etiam diminuere vtrūq; ex defectu credentis.

Ad primuz ḡ dom q ratio ꝓbēs sufficienter experimentum fidei facit visionem: t iō difficultatē credēdi euacuat: ſz talis rō de his que ꝓ se ad fidē ptinēt haberi nō pōt. ¶ Ad 2m dom q ex disputationib⁹ corrūpit fides in eo q fidē firmā nō hz ex culpa ipsi⁹. ¶ Ad 3m dom q ratio humana adducta non facit vt homo nō pure ꝓpter deum credat: qua remota nihilominus crederet. vnde quantū in se est nō diminuit meritum nisi ex culpa credentis. ¶ Expō textus.

De non ꝓprie dr fides ſz veritas.) Cōtra. Dic diuidit fidē ɔ veritatē ḡ fides vitatē nō hz: dom q hic accipit vitatē manifestam q̄ fidei succedit. (Ex fide vozꝝ.) Cōtra. Nūc etiā nō credim⁹ tm̄ verbis: qz cuz apud diuersas gētes sint diuersa verba essz diuersa fides. Et dicendum q nō dicitur esse fides verborum vt eoruz in que credatur: sed quia ea que credenda sunt nobis per verba ꝓponuntur insufficienter nobis res creditas ostēdentia. (Cum fides sit ex auditu.) Contra. Auditus interioꝝ a visu nō differt. Dicēdum q vtrūq; dicitur in intellectu per similitudinem. vnde ꝓprie de illis rebus intelligit⁹ visio habetur quarum forme se ei offerunt: sed auditus de illis que nō videt. Alia que nō sunt intelligimus sicut principia naturaliter cognita. Alia que non credimus: sicut ea que supra rationem sunt: t accipit hic credere cōiter pro omni assensu nisi aliquid intelligat: scilicet quid significatur per nomen.

¶ De fide antiquorum. Distin. xxv.

Predictis adiiciēdū ē de sufficiētia fidei ad salutē. Illis. n. q̄ pcesserūt aduētū xpi t q sequēt vī, pfecisse fides ſm temporis processum sicut pfecit cognitio. Fides quippe magna dicitur cognitione t articulorum quantitate vel constantia t deuotione. Est autem quedam fidei mensura sine qua nunq̄ potuit esse salus. Unde apostolus. O portet accedētē credere: qz ē: t q remuneratoꝝ ē sperātiū in se. Sz q̄ritur vtz hoc credere ante aduentuz vel ante legē ad salutē sufficerit. Nam tēpore gratie cōstat certissime hoc nō sufficere. O ps. n. vniuersa credi q̄ in simbolo continent: sz nec ante aduentuz nec ante legē vī hoc sufficisse: quia sine fide mediatoris nullū hominē vel ante vī post fuisse saluū sanctoꝝ auctoritates cōtestant. Uñ aug. ad opratū. Illa fides sana ē q̄ credim⁹ nullū hominē siue maioris siue paruule etatis liberari a ꝓtagione mortis t obligatiōe peccati qō ꝓma nativitate cōtraxit nisi p vnū mediatorez dei t hominū xpm iesuz. Cui⁹ bois eiusdemq; dei saluberrima fide ēt illi iusti sunt salui facti: q ꝓtusq; veniret in carnē crediderūt i carnē vēturū. Eadē. n. fides ē t nr̄a t illoꝝ. Proinde cuz oēs iusti siue añ incarnationē siue post nec vixerint nec viuāt nisi ex fide incarnationis xpi: ꝓfecto qō scriptū est. Non est aliud nomē sub celo in quo oporteat saluari nos: ex illo tpe valet ad saluandū gen⁹ humanū ex quo in adam vitiatuz est. Idē. Nemo liberatur a dānatione q̄ facta ē p adā nisi p fidē iesu xpi. Idē. Eadez fides mediatoris q̄ nos saluat saluos iustos faciebat ātiquos pusillos cū magnis: qz sicut credim⁹ xpm in carne venisse: ita illi vēturū. t sic nos mortuū ita illi mozituꝝ. t sic nos resurrexisse: ita illi resurrectuꝝ. t nos t illi ad iudiciū viuoꝝ t mortuorū vēturū. Greg. sr̄ ezechielē. Et q pibāt: t q sequbāt clamabāt dicētes. O sāna filio dauid t̄c. Qz oēs electi q i iudea eē potuerūt: siue q nunc in eccl'ia sunt in mediatorē dei t hoiuz crediderūt t credūt. His alijsq; plurib⁹ testimōijs ꝓspicue docet nulli vnq̄ salutē eē fcāz nisi p fidē mediatoris. O ps ḡ accedentez credere q̄ supra dixit Ap'lus: sed non sufficit.

¶ De fide simplicium.

Quid ḡ dicet de illis simplicib⁹ qb⁹ nō erat revelatū mysteriū icarnatiōis: q pie credebāt qō eis traditū fuit. Dicit nullū fuisse iustū vl' saluū cui ñ cēt fcā revelatio vl' distincta vl' velata: vl' i apto: vl' i mysterio. distincta: vt Abrahe t Moysi alijsq; maioribus q distinctionē articuloꝝ fidei habebāt. velata vt simplicib⁹ qb⁹ revelatū erat ea eē credēda q̄ credebāt illi maiores t docebāt: hz eoꝝ distinctionē aptā nō habebāt. Sicut t in eccl'ia alig minus capaces sunt q articulos simboli distingere t assignare nō valēt: oīa tm̄ credūt q̄ in simbolo cōtinent. Credunt enim que ignorant bñ

fidez velatam in mysterio: ita t nunc minus capaces ex revelatiōe sibi facta maioribus credēdo inherebant: quibus fidem suam quasi ꝓmittebant. Unde Job. Boues arabāt t asine pascebantur iuxta eos. simplices t minores sunt asine pascētes iuxta boues. Qz būilitate maioribus adherēdo i mysterio credebāt q̄ t illi i mysterio docebāt: q̄lis forte fuit vidua sareptana.

¶ Que ante aduentum credere de mediatore sufficiebat.

Sed q̄rit cū sine fide mediatoris ātiqs nō fuerit salus siē nec modernis: vtrū oportuerit illos credere oia illa de mediatore que nunc credim⁹? Quibusdā videtur q suffecerit illis q̄tuor tm̄ credere. scz nativitatē: mortē: resurrectiōez: t adhuc ad iudiciū. qō ex p̄missis ꝙbus Augu. colligūt: vbi ista q̄tuor posuit. Alijs autē vī habita fide trinitatis id de mysterio icarnatōis fidei sufficisse: vt crederet dei filiū nasciturus de boie: t iudicaturus: q de Joāne baptista documētū hui⁹ rei assumunt: q de morte xpi: t descēsu ad iferos i euāgelio dubitasse vī hz exponē Grego. quādo interrogauit p discipulos. Tu es q̄ venturus es: an aliū expectam⁹? q̄si dicēt es tu ꝓpriꝝ descēsurus ad iferū: an aliū ad hec sacramēta missurus es? Quidā tamen dicunt euz nō dubitasse de ignorātia: sed de pietate. i. dubitare se oñdisse. nō qz ignorauerit: sed pietatis affectu cōpassum eē xpo: t ei⁹ humilitatē admirādo insinuasse.

¶ De fide Cornelij.

Solet etiā q̄ri de cornelio vtz fidē icarnatiōis habuerit: cū dictū ē ei p āgelū. Accepte sūt elymosine tue: t exaudite sūt oziones tue. Si. n. fidē icarnatiōis nō habebat: tūc ḡ sine fide icarnatiōis erat ei iustitia: qz de illo scriptū ē q̄ iustus erat: t timēs deuz. Si ꝙo incarnationis fidē habebat: ad qd ḡ missus ē ad eū petrus? Sane dici potest eū sicut fidē vnitatis: ita t icarnatiōis habuisse dei revelatione: sz icarnatū iā esse dei filiū ignorasse. Et iō missus est ad eū petrus: vt iam natū dei filiū ei annūciaret: t sacrm regeneratiōis ei cōferret. Habebat igitur fidem incarnationis: sed an facta an futura esset nō noverat. Et ita p fidem venit ad opera. t p opa ampli⁹ ē solidat⁹ in fide. p fidē. n. vt ait Greg. venit ad opa. Cornelius ēt p fidē venit ad opa. Deus. n. vnū credebat: hz filiū ei⁹ nesciebat icarnatū. Per fidez placuerūt deo opa ei⁹. Sine fide. n. ipossibile ē placere deo. Aug. ꝙo dicit: Cornelio dictū eē p angelū. Accepte sunt elymosine tue t oziones tue: anteqū in xpz crederet. Nec tm̄ sine aliq̄ fide donabat t orabat. Nam quō inuocabat in quē nō credebat? Sed si posset sine fide xpi esse salus: nō ad eū mitteret archiepiscopus ecclie petrus. Attēde q̄ ait sine fide xpi nō posse eē salutē: t tm̄ Corneliū exauditū añq̄ credēret in xpm. Qō ita pōt intelligi. s. anteq̄ sciret xpz icarnatū i quē credebat in mysterio.

¶ De equalitate fidei spei t charitatis t opis que fm aliquid sunt equalia.

Illud etiā nō est ptermittendum q fides spes charitas t opatio fm aliqd eqlia sūt in pñti. Uñ Greg. Fidē spē charitatē q̄q opationē dū i hac vita viuim⁹ eqles sibi eē apō nos iuenim⁹: qz q̄tum credim⁹ tm̄ amam⁹: t q̄tū amam⁹ tm̄ de spe p̄sumim⁹. Quisq;. n. fidel' tm̄ credit q̄tuz sperat t amat: t tm̄ opat q̄tū credit: t amat t sperat. Sz tm̄ maior fide t spe charitas dr: qz cū ad dei spez puenit: spes t fides trāsit: sz charitas ꝓmanet. Et qz charitas mr̄ ē oiuz virtutū: q̄ ñ iō post fidē t spē ponit q̄ ex eis oriat: sz qz post illa remanebit aucta. Charitas. n. nūq̄ excidit. Premissa aūt eqlitas ꝓprie hz actuū itēsionē ꝓsiderāda ē. Huic ꝙo qō hic t supi⁹ dcm ē. s. q̄ charitas ñ ē ex fide: t spe sz ecouerso: vī obuiare qō ait Ap'lus. Finis ꝓcepti ē charitas ō cōde puro: t ꝓscia bōa: t fide nō ficta. i. sil'late. Nō igr̄ charitas fidē vl' spē: hz fides t spes charitatē p̄cedē videt. Hoc ḡ ea rōne tradituꝝ itellige ñ q̄ fides t spes cāvl' tpe charitatē oiuz bonoꝝ mrez p̄cedāt. Sz qz charitas sine illi aliquo eē ñ ꝑt. hz ille sine charitate pñt eē. Quāuis ñ sit pia fides vl' spes sine charitate. Jō igr̄ ex fide t spe ꝓcedere dr̄ charitas: qz nulli ꝓuenit sine istis.

¶ Postq̄ magr̄ determinauit de fide q̄tū ad suā eēntiā q̄ p diffōnē cogñscit: t ō obo fidei. Nic ōtermiat ō ipa p opationē ad hñtē rōne q̄titat[ē] hz quā crescit i hñte fidē. Diuidit aūt hec ps i duas. In p⁹ determiat de fide, put opat ad credētes hz q̄titatē quā hz ex nūero credibiliū. In 2a hz q̄titatē quā hz ex itēsiōe habit⁹ ibi. (Illō ēt nō ē ptermittendū.) Circa p̄m tria facit. Prio oñdit q̄ fides sufficiēs ad salutē se extēdit ad cognitionē deitatis. 2o q̄ se extendit ad cognitionē redēptoris ibi. (Sz q̄rit vtz ꝑ credere.) 3o oñdit ad q̄s articl'os redēptor[is] fides se extēdit ibi. (Sz q̄rit cū sine fide mediato.) (Sz q̄rit vtz ꝑ credere.) Nic duo facit. Prio oñdit ꝓpositū. 2o mouet quādā qōnē ex dictis ibi. (Quid ḡ dicet.) (Sz q̄rit cū sine fide) Nic ēt duo fac. Primo oñdit ꝓpositū. Secō mouet qōnē ibi. (Solet etiā q̄ri.) (Illō ēt ptermittēdū.) Nic oñdit q̄ fides hz q̄titatē quā hz ex itēsiōe habit⁹ equat spei charitati t opationi. Et circa ꝑ duo facit. Prio oñdit ꝓpositū. Secūdo soluit

Universidad de Deusto
Biblioteca

dubitationē ibi. (Dic vo q̄ ℔ ꝛc.) Dic est duplex qō. Prīa de diffinitiōe articuloꝝ. Scōa de explicita eoꝝ cognitiōe

¶ Questio. I.

Jrca primus queruntur duo. Primo de articulo ꝑm se. Secundo de distinctione articuloꝝ adinuicem.

¶ Utꝝ diffinitio Ricardi de sancto victore de articulo sit competens.

A ℔ primū sic ꝓcedit. ꝛ exponit diffinitio Ricar. ō san. vic. q̄ talis est. Articulus ē indiuisibilis veritas de deo ac talis nos ad credēdū. vī aūt q̄ sit īcōpetēs: q̄ idiuisibilis vītas ē vītas īcōplexi: ſz fides ē de ꝛplexis: vt supra dm̄ ē: g̃ articulus fidei nō ē indiuisibilis vītas. ¶ P. iter articulos fidei ponunt aliq̄ q̄ nō ptinent ad deū sicut ad cās sicut carnis resurrectio: ſz ℔ nō sufficit ad ℔ q̄ dicat vītas eē de deo: q̄ sic oīs vītas a deo ē: nō tn̄ oīs vītas ad articulū fidei ptinet. g̃ vī q̄ īcōueniēter dicat vītas de deo. ¶ P. ar tatio nēcitatē ipoꝛtat: ſz fides volūtaria ē: q̄ nullus credit nisi volēs: vt dicit Aug. g̃ male dic̄ q̄ ē artās ad credēdū. ¶ Itē pōīt alia diffō Isido. Articulus ē ꝓceptio diuine vitatis tēdēs in ipsaz: q̄ ꝓceptio diuīe vītatis est ēt p rōnē nālē: sicut q̄ scim⁹ deū eē: ꝛ tn̄ de ℔ nō est articulus: g̃ male diffinit articulū. ¶ Itē obycit̄ de diffinitiōe Aug. de san. vic. Articulus est nā cū gr̄a: q̄ articulus est res credita: ſz nā cū gr̄a est credēs: g̃ cuz credēs nō sit creditū: articulus male diffinitur.

¶ Utꝝ articulus possit dici formatus vel informis.

Alteri⁹ vī q̄ articulus possit dici format⁹ ꝛ ifōrmis. obm. n. ꝓportionaī habitui: ſz fidei obm est articulus: cū g̃ fides sit formata ꝛ ifōrmis vī q̄ ēt articuli. ¶ P. tēdere in deū ē act⁹ fidei formate: ſz articuli ē tēdere i deū: vt ꝑz p alterā diffinitionū assignata ꝝ: g̃ articulus pōt eē ifōrmis ꝛ formāt⁹. ¶ P. vn⁹ articulus est. Credo in deū: ſz ℔ ē act⁹ fidei formate: g̃ articulus ē ēt formāt⁹ ꝛ ifōr ¶ Sz ℑ. In articulis fidei nō differt pctō ꝛ infl⁹. dif (mis. fert aūt ſz fōmationē: ꝛ ifōrmitatē: g̃ fōmatio ꝛ ifōrmitas nō ptinēt ad articulos. ¶ P. mutare articulos nō ē in potestate hominis inq̄ntum ex peccato causaī: ergo in formitas nō cōsideratur circa articulum.

¶ Utꝝ articuli debuerint colligi in symbolo.

Alterius vī q̄ articuli nō debuerunt colligi in symbolo: q̄ tota fides sufficiēter p sacraz scripturā īstruīt: g̃ supfluū fuit symbolos ꝺdere. ¶ P. simbolū ꝓponī vt regula fidei: cui⁹ act⁹ est assentire: sed sic̄ dicit aug. i epla ad Jero. solis aplis ꝛ ꝓphetis ē ℔ bonoz exhibē dus vt q̄cūq; dixerūt ℔ ipsa va eē credanī: g̃ post simbolū aplorꝝ nō debuerūt alia simbola fieri. ¶ P. q̄rī q̄re simbolū aplorꝝ ꝛ nicenū diuidit in tres ptes ꝑm tres psonas. simbolū aūt athan. ſz diuinitatē ꝛ būanitatez ptit. ¶ P. q̄rī q̄re simbolū aplorꝝ dr̄ submisse in prima ꝛ ꝓpletoria: alia vo duo alte vnū post euāgeliū: altez ꝛ ꝑma.

Respōdeo dōz ad ꝑm q̄ nomē q̄ articulus nomē gre cū ē: ꝛ ipoꝛtat idiuisionē: vñ mēbra que nō diuidunt̄ i alia mēbra dicūt̄ articuli. Et ſz iſtū moduz ꝺcl'ones q̄ igrūt in aliq̄ scia vl' aliq̄ tractatu dicunt̄ articuli: q̄ ex eis sic̄ ex q̄busdā ꝓncipijs idiuisibilib⁹ ꝺsurgit collectio q̄ tractatū pficit. Et sic in iudicijs ea q̄ ꝓ testes ꝓbata sūt vl' ꝓbāda dicūt̄ articuli. Fides aūt nō igrit: ſz supponit ea q̄ sūt fidei ex testimonio dei ea dicētis. vñ illud q̄ ℏz spālē difficultatē i fide: ꝛ cui⁹ suppositio nō depēdet ab alio supposito ꝓpe dr̄ articulus fidei. Et iō i diffōne ꝑdicta Rich. secutus est ex ꝓprietatem nominis dicēs q̄ est indiuisibilis veritas: ꝛ etimologiā ꝑm q̄ sonat in lingua latina dicens q̄ artat nos ad credendum.

Ad ꝓmuz g̃ dōm q̄ i īcōplexis ꝑ se loq̄ndo nō ē vītas nisi eq̄uoce. vñ idiuisibile itelligēdū ē ñ simpl'r: ſz i gñe ꝛplexoꝝ. ¶ Ad 2ᵐ dōz q̄ articuli fidei dicūt̄ eē ō deo: aut q̄ ptinēt ad dīnā nāz: aut q̄ ad psonā siue rōne sui siue rōne nāe assūpte: aut effect⁹ ꝓpter q̄ nō pōt fieri aliq̄ virtute creata: nec ꝑcipit rōne būana: ꝛ iō obo cessat. ¶ Ad 3ᵐ dōz q̄ articulus dr̄ artare ad credēdū nō ō necītate coactiōis: ſz necītate finis: q̄ sine fide articuloꝝ ñ ꝑt eē sal⁹. ¶ Ad 4ᵐ dōz q̄ ꝓceptio dīne vītat⁹ q̄ fit p rōnē nālē tēdit sic̄ in id cui initiū ē itellectū ꝓncipioꝝ: ſz ꝓceptio diuīe vītatis q̄ ē articul⁹ tēdit in ꝑm vītatē nō solū sic̄ i finē vl' obz: ſz sic̄ in id i q̄ resoluī sic̄ in cās sue credulitatis. ¶ Ad 5ᵐ dōz q̄ Hugo nō ītēdit diffinire articulū: ſz ondere q̄ sūt ea ō gb⁹ ē fides: q̄ ē de opib⁹ ꝺditiōis g⁹ īstituta ē nā: ꝛ de opib⁹ repatiōis gb⁹ collata est gr̄a dei.

Ad secundā q̄nē dōz q̄ articulus noīat id q̄ credēdū ē q̄si obm fidei. Diuersa aūt dispositio opantis nihil variat i obo opatiōis: nec obz ōnoiatur ex dispōne opātis: ſz magis ex: sic̄ colo⁹ nō denoiaī ex diuersa dispōne videtis: ℏz q̄ oculos: ꝛ g dā claros. vñ cū formatio fidei ꝛ ifōrmitas ad dispōnē credētis ptineāt: nec ēt ℏz id q̄ ē ꝓpriū itellect⁹ in q̄ ē fides: ſz ℏz relationē ei⁹ ad volūtatē in q̄ ē charitas nō pōt ꝓprie dici q̄ articulus sit formatus vel ifōrmis.

Ad ꝑmū g̃ dōz q̄ obz ꝓportionaī habitui in his q̄ ad nāz habit⁹ ptinēt nō in his q̄ accidūt ex dispōne bītis habitū. ¶ Ad 2ᵐ dōz q̄ illa diffō ē data de articulo p actū fidei. vñ dic̄ ꝓceptio diuīe veritatis: ꝛ iō ex parte actus accidit ibi id q̄ est fidei formate nō ex pte obiecti. ¶ Et sil'r dicēdū ad tertium.

Ad tertiaz q̄nē dōz q̄ nomē simboli sil'itudinē ꝛ collectionē ipoꝛtat. vñ a q̄uoz collectionib⁹ nomē simboli ipōīt. Prio a collectiōe mlt⁹ boiuz in vnā fidē. Scōo a collectōe ꝑdicātiū fidē: q̄ oēs aplī collecti hāc regulā fidei ediderūt vnusq̄sq; q̄ suū ē apponēs. 3° q̄ ex diuersis locis sacre scripture colligūt ea q̄ credēda sūt vt i ꝓmptu bēant. 4° oīa bñficia diuinit⁹ collata ibi colligunt̄. vñ Dio. 4. c. eccl'. ierar. dic̄ q̄ religiōis simbolū congruēti⁹ pōt appellari ierarchia eucharistica q̄si bona gr̄a.

Ad ꝑmuz g̃ dōz q̄ opoꝛtuit ea q̄ i diuersis locis sacre scripture tradita sūt in vnū colligi locū vt fides magis i ꝓmptu haberet. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̄ pres g alia simbola posūt aplos ediderūt nihil de suo apposuerūt: ſz ex sacris scripturis ea q̄ addiderūt exceperūt. Et q̄ q̄dā difficilia sūt i illo simbolo aplorꝝ: iō ad ei⁹ expla natiōez editū ē simbolū nicenū: q̄ō diffusi⁹ fidē q̄tū ad alīq̄s articulos ꝓseqūt. Et q̄ q̄dā iplicite ꝺtinebāt i illis simbolis q̄ oportebat pp isurgētes hereses explicari: iō additū ē simbolū athanasij: q̄ spāliter ꝺ hereticos se opposuit. ¶ Ad 3ᵐ dōz q̄ q̄ tpe athā. spāl'r hereses isurrexerūt ꝺ psonā filij q̄tū ad vtrāq; nāz: iō ſz duas nās simbolū illud in duas ptes diuidit̄. Alia aūt simbola q̄ nō sūt ex ꝓncipali itēt̄ioe ꝺ hereticos fcā: ſz ad doctrinā fidei ꝓpriā dā vl' eliciādā diuidūt̄ i tres psōas i gb⁹ ꝓncipal'r nr̄a fides fūdat. ¶ Ad 4ᵐ dōz q̄ simbolū aplorꝝ fuit editū q̄n fides nōdū erat ꝓpalata: ꝛ iō i secreto dr̄. Et q̄ editū fuit ad ꝓponēdū fidei doctrinā: iō q̄tidie dr̄ ꝛ ꝑ⁹ ꝛ in ꝓpletoria q̄si ꝑn⁹ diei ꝛ noctis in signū q̄ oīs nr̄a opatio a fide dz accipe initium. Et q̄ ꝑ ipaz ꝺ aduersa: ꝛ i ꝑspie ꝓtegimur. Alia aūt simbola edita fuerunt tpe fidei iā ꝓpalate: ꝛ iō publice cantant. Et q̄ nō ad ꝓponēdū fidē: ſz ad defendēdū vl' elucidādū edita fuerūt: iō nō i singulis dieb⁹ dicunt̄: ſz i illis in ḡbus boies maxie ad eccliaz vēire ꝺsueuerūt: ꝛ i illis de gb⁹ fit aliq̄ solēnizatio de illis q̄ ad articulos ptinēt. Et q̄ simbolū nicenū editū ē ad manifestationē fidei: iō dr̄ statiz posq̄ euāgeliū q̄si expositio ipsi⁹. Simbolū aūt atha. q̄ ꝺ hereticos editū est: in p⁹ dr̄ q̄si iā pulsis hereticoꝝ tenebris.

¶ Utꝝ articuli ꝺueniēter distinguant̄ in symbolo.

A ℔ secundū sic ꝓcedit. vī q̄ incōueniēter articuli distinguātur i simbolo. tres eni psone sunt eq̄les: ſz articuli ptinētes ad psonā filij ꝛ spūsci ponūtur pl'res. g̃ sil'r debēt poni plures ptinētes ad psonā p̄ris. ¶ P. deū eē vnū ē ꝑbabile p demōstratōez. ꝛ sil'r deū eē creatorē rez. vñ ēt q̄dā pbi: vt auicē. demōstratiōe moti ℔ ꝓcedūt. ſz articuli q̄ ēntialr ad fidē ptinēt nō ꝑnt demōstratiōe ꝑbari: vt ex dcis ꝑz: g̃ incōueniēter ponūt in simbol'p articul. ¶ P. sic̄ po⁹ appropiaī p̄ri: ita sapiētia filio. g̃ sic̄ fit mētio i simbolo ō oipotētia: ita dz mētio fieri ō sapiētia ꝛ alys ēt attribut⁹. ¶ P. i simbolo dz expōi fides q̄tū ad oēs credētes. ſz nō oīb⁹ credētib⁹ ꝓuenit credere in deū: ſz tn̄ bītib⁹ fidē formatā: g̃ vī q̄ male dm̄ sit. Credo i vnū deū. ꝛ q̄ hīs fidē ifōrmē ℔ dicēs peccet mētiēdo ¶ P. cū dr̄ credere i deū designaī finis fidei. ſz solus de⁹ ē finis fidei: g̃ cū in simbolo ptineaī aliq̄d q̄ ē pure creatū sic̄ ecclia catholica: vr̄ q̄ incōueniēter pōaī iste modus loq̄ndi. ¶ P. sic̄ icarnatiōis sacrz icepit in ꝺceptiōe ꝛ terminatū est in natiuitate: ita ꝛ misteriū passiōis icepit i passiōe ꝛ terminatū est in sepultura. ſz assignaī ali⁹ articulus de ꝺceptiōe ꝛ natiuitate: g̃ ꝛ ali⁹ articul⁹ debz assignari de passiōe ꝛ sepultura. ¶ P. sic̄ p̄ri apꝛopiaī aliq̄d op⁹ ꝛ spūsc̄ō: ita ꝛ filio. g̃ sic̄ cū fide de p̄re ponīt aliq̄d op⁹ diuinū sic̄ creatio: ꝛ cū articulo spūsci op⁹ remissiōis pctoꝝ. ita ꝛ cuz articul' filij deberet aliq̄d op⁹ diuinū poni. ¶ P. i nic. simbo. nulla fit mētio de descēsu ad iferos: g̃ vī isufficiēter articulos ꝺtiere. ¶ P. q̄rī q̄re i nice. sim. dr̄ nō creatorē ſz factorē. ¶ P. fides de corpe xpi in sacro altaris maximā difficultatē bz. cū g̃ in nullo simboloꝝ de hoc dicatur aliquid: videtur q̄ insufficiēter in eis fides tradatur.

Respondeo dōz q̄ articuli fidei distinguūt̄ dupl'r. Uno mō q̄tū ad ipsa credibilia: ꝛ sic sunt. i 4. Alio mō q̄tū ad ipos q̄ articulos distīxerūt: ꝛ sic sunt. i 2. ſz numerñ. i 2. apl'oꝝ. Quia aūt articul⁹ est vitas ō deo: ℔ ꝺtigit eē dupl'r. q̄ aut est de ipso deo tn̄: aut de deo rōne nāe assumpte. Si p⁹ mō ꝺtigit eē tripliciter: q̄ aut est ō eo rōne nāe: aut rōne psonaꝝ: aut rōne effect⁹ ꝓpriꝝ. Si rōne nāe: sic habem⁹ ꝑm articulū. Credo i vnū deū. Si rōne psone: aut rōne psone pr̄is: ꝛ sic habem⁹ 2m. pr̄eꝝ oiporetē, aut rōne filij: ꝛ sic habem⁹ tertiū: Et i iesuz xp̄m filiū ei⁹. aut rōne psone spūsci: ꝛ sic hēm⁹ q̄rtū. Credo i spiritū scm̄. Si rōne effect⁹: aut ptinet ad ꝺditionē nāe: ꝛ sic est gntus Creatorē celi ꝛ terre. aut ad bonū gr̄e: ꝛ sic hēm⁹ sextū. Sācta ecclia catholicā. scoꝝ cōionē: remissionē pctoꝝ. aut de pfectiōe glie: ꝛ sic hēm⁹ septimū. Carnis resurrectionē: vitā eternā. Quidā aūt aliter distīguūt hos tres articulos: q̄ op⁹ creatiōis icludūt in p⁹ articulo q̄ ptinet ad vītatē eētie. ꝛ vltimū op⁹ diuidūt in duos articulos. s. carnis resurrectionē vnū articulū dicētes: ꝛ vitā eternā aliū. ſz p⁹ distinctio melioz vī: q̄ Apls expsse ponit vnū articulū de creatiōe. Debr̄. xi. Fide credim⁹ aptata eē secula ꝛc. Et ite cōpletio vite eterne ꝛ glie icludit ꝺuctiōez aīe et corpis. Itē sciēdū q̄ op⁹ creatōis ꝺuctiōez aīe et corpis. Itē sciēdū q̄ op⁹ creatōis ꝺiūctiōez aīe et corpis articulo de psona p̄ris: q̄ ptinet ad potētiā q̄ apꝛopiaī p̄ri. duo aūt alia opa adiūgunt̄ articul' de spū scō. vñ sibi apꝛopiaī vnio ecclie q̄ ipoꝛtat ℔ q̄ dr̄ scāz ecclesiā catholicā remissionē pctoꝝ. ꝛ cōicatio bonoꝝ opuz: q̄ est p charitatē vt bonū vni⁹ alteri ꝓfit. Articuli aūt ptinētes ad nāz assūptā sūt ēt. 7. Prim⁹ ptinet ad ꝺceptionē. Qui ꝺcept⁹ ē ꝺ spū scō. Secūdus ad natiuitatē. Mat⁹ ex maria. Tertiꝰ ad passionē. Passus sub pōtio pilato cruci. mor. ꝛ se. Quart⁹ ad ōscēsuz ad iferos. Descēdit ad iferna. Quintus ad resurrectionē. Tertia die re. a mor. Sext⁹ ad ascēsionē. Ascēdit i ce. sedet ad dex. dei pa. Septim⁹ ad aduentū. Inde vētur⁹ est iudi. vi. ꝛ mor. Voꝝ aūt articuloꝝ tres petr⁹ i vnū cōplex⁹ ē. s. articulū de vnitate eētie: de oipotētia pr̄is: ꝛ de ope creatiōis: iō q̄ op⁹ creatiōis ꝓpter potētiā quā idicat pr̄i apꝛopriaī: g̃ est ēt fons toti⁹ deitatis. ꝛ iō ꝓpetit petro g̃ est caput aplorꝝ sic̄ pr̄ trinitatis. Posuit aūt ioānes articulū ō psona filij. Articulū aūt de ꝺceptiōe ꝛ natiuitate ꝺiuxit in vnū iacob⁹ zebedei Articulū aūt de passiōe posuit andreas. Descensuz ad iferos posuit philipp⁹. Resurrectōez thomas. Ascēsionē bartholome⁹. Aduētū ad iudiciū Mathe⁹. Articulū ō spūsci psona iacob⁹ alphei. Op⁹ gr̄e diuiserūt duo aplī. Nā simō posuit effectū gr̄e i ꝺsecutiōe boni. s. Scām ecclīā catholicā scoꝝ cōionē. Judas iacobi q̄tū ad remotiōez mali. s. pctō rū remissiōez. Effectū glie posuit mathias: vel iteruz thomas: vt q̄dā dicūt. Alij aūt al'r pdcōs articulos atribuunt apostolis. sed in hoc non est magna vis.

Ad ꝑmuz g̃ dōz q̄ pr̄ nō ē missus sic̄ alie psone. ꝛ iō eis ꝓpter effectū missiōis pl'res articuli apꝛopianī q̄. pr̄i. ¶ Ad 2ᵐ dōz q̄ deū cē simpl'r nō ē articul⁹: ſz deū eē sic̄ fides supponit. s. bītē curā de oib⁹ remūerātē ꝛ puniētē: vt ꝑz ꝑ apl'z Debr̄. xi. q̄ sic determinat q̄ est: ꝛ q̄ remunerator est. Sil'r deuz eē creatorē nō cogꝝ uerūt pbi sic̄ fides pōīt: vt. s. postq̄ nō fuerūt i eē ꝓducta sunt. ſz ꝑm aliū modū accipiūt creationē: vt in 2. li. di. i. dictū ē. ¶ Ad 3ᵐ dōz q̄ oēs articuli ꝑcipue q̄ ptinēt ad opa dīna ꝓbant̄ ꝑ oipotētiā dei: sic̄ ꝛ angel⁹ ꝓbauit icarnationē veniēs ad vgīnē. Luc. i. Quia nō erit impossibile apud deū oē vbū. ꝛ iō ponīt ꝑcipue oipo⁹ q̄si radix fidei. ¶ Ad 4ᵐ dōz q̄ in simbolo ꝓponīt nob regula fidei: ad quā oēs debēt ptingere. nō aūt debent ptīgere solū ad actuz fidei ifōrmis: ſz ēt ad actū fidei formate. ꝛ iō ponīt i simbol' act⁹ fidei formate: nihilomin⁹ bñs fidē ifōrmē dicēs simbolū ñ peccat: q̄ ℔ dic̄ i psona ecclie. ¶ Ad 5ᵐ dōz q̄ Leo papa dicit q̄ nō dz ibi addi hec ꝑpō in. vt dicaī ꝛ in vnā scāz catholicā ꝛc. ſz dz dici. ꝛ vnā scām ꝛc. Ansel. vo dic̄ q̄ pōt dici in vnā inq̄ntū in isto effectu itelligīt vītas icreata. s. vt sic spūsc̄t⁹ in vnā scāz. i. in spm̄ scm̄ vniētē ecclīā. ¶ Ad 6ᵐ dōz q̄ sic̄ dcm̄ ē articul⁹ ē idiuisibil' vītas supra rōnē exīs ꝛ vbi occurrūt diuerse difficultates: gb⁹ ℔ q̄ō dr̄ est supra rōnē opz pōere diuersos articulos. Ponere aūt deū sepultū nō bz aliā difficultatē q̄ pōere eū passuz vel mortuū. ꝛ iō totū ℔ cōprehēdit sub vno articulo. ſz natiuitas bz aliā difficultatē ꝑter difficultatē ꝺceptiōis: q̄ in ꝺceptiōe ē difficultas ex ℔ q̄ de⁹ bō fact⁹ ē. ꝛ q̄ ē fcā ꝺceptio sine virili semine. In natiuitate aūt ex ℔ q̄ clauso vg̃is vtero exiuit: ꝛ iō sunt duo articuli. ¶ Ad 7ᵐ dōz q̄ ex pte potētie filij ponīt op⁹ q̄ō i nā assūpta opat⁹ est q̄tū ad septē articulos: vt dcm̄ est. ¶ Ad 8ᵐ dōz q̄ sic̄ dic̄ Inno. terti⁹ nicena sinodus ꝑcipue ꝺgregata fuit ꝺ Arriū q̄ negabat filiū eē verū deū: ꝛ iō descēsus ad iferos suppōsus fuit: in q̄ maxie videbaī derogari diuinitati filij. ¶ Uel dōm q̄ q̄ illō simbolū editū ē ad māifestādū fidē ꝺ hereticos. null⁹ aūt error ac ciderat de ōscēsu ad iferos: iō illū articulū explicare nō curauerūt: ſz implicite posuerūt i articulo de resurrectiōe: in quo itelligīt termin⁹ a quo resurrexit. sic̄ i articulo ꝺceptiōis iplicite tradiderūt articulū natiuitat⁹: q̄ nō fuerat ō natiuitate aliqs spālis error. ¶ Ad 9ᵐ dōz q̄ q̄ q̄dā pbi posuerūt mūdū creatū a deo: ꝛ tn̄ ab eterno fuisse: vt aug. dicit. io. li. de ci. dei. iō simbolū nice. q̄ō spāl'r ad euacuādos errores editū fuit posuit factorē: q̄ō magis oñdit initiū duratiōis mūdi: ꝛ q̄ ē a deo agēte p volūtatē: nō p necessitatē nāe. ¶ Ad 10ᵐ dōz q̄ fides de corpe xp̄i ꝛ de oib⁹ sacris ꝛ de clauib⁹: ꝛ de oib⁹ hꝫ icludit̄ in articulo qui est

Universidad de Deusto
Biblioteca

de effectu gre g est. Scāz ec. catħ. Et iō in nic. simbo. addi/tū est. Cōfiteoz vnū baptisma. Quidaz tñ dicūt q reducīt ad articulū ō passiōe. ſz pm ē, pbabili. Questio. II.

DEinde queritur de explicatione fidei: Et circa hoc querūtur duo. Primo de necessitate explicationis. Secundo quātum ad que oportet esse fidez explicitam.

¶ Utz explicatio fidei sit de nēcitate salutl.

AD primū sic ꝓcedīt. videt q fidē esse explicitaz nō sit de nēcitate salutis. Ad salutē eni sufficit gra t li.ar. sed ad explicationē fidei nō sufficit habi⁹ grauit⁹ fidei infusus: nec ēt li.ar. gra informatū. sed opz q veniat doctria fidei determinās: qz fides ex auditu est Ro. io. g explicatio fidei nō est de necessitate salutl. ¶ P. null⁹ dānat ex ħ qō vitare nō pōt. ſz aligs nat⁹ in siluis vl iter ifideles nō pōt distincte de fidei articul' cognitionēm habere: qz doctoz fidei nō adest: nec vnq̄ de fide audiuit mētionē: g iste nō dānat: t tñ nō bz fidē explicitā: g videt q explicatio fidei nō sit de necessitate salutis. ¶ P. explicita cognitio de articulis fidei nō pōt ee nisi in eo q bz vsū li.ar. ſz multi saluant q vsuz li.ar. nō bñt: sic pueri baptizati mouētes: g explicatio fidei nō est de nēcitate salutl. ¶ P. simplicib⁹ nō sūt ꝓponēda subtilia: sic pz p aplm .i. Cor. 3. ſz nihil est subtili⁹ his q̄ supra rōnē sunt: q̄lia sūt ea q̄ ad fidē ptinēt: g simplicib⁹ nō est explicāda fides: t tñ ipsi saluant: g explicatio fidei nō est de necessitate salutis.

¶ Sz ō. Debt. xi. Accedētez ad deū opz credere qz est: t qz diligētib⁹ se remūeratoz est. ſz accedere ad deū ē de necessitate salutl: g t habere fidē explicitaz q̄tū ad aliq̄. ¶ P. null⁹ sine spe saluat. ſz ad spē oz adesse explicitā cognitionē rez q̄ spant qz fides est suba spandarū rez. Debze. xi. g habere fidez explicite de aligb⁹ est de necessitate salutis.

¶ Utz glz teneāt bre fidē explicitā ō oib⁹ q̄ ad fidē ptinēt

ULterius videt q glibz teneat bre fidē explicitā de oib⁹ q̄ ad fidez ptinēt. oēs. n. articuli fidei eq̄liter ad fidē ptinēt. si ergo de aligb⁹ opz bre cognitiōez explicitā: pari rōne de oib⁹. ¶ P. ſz id qō i vl scit nō distinguit vn⁹ hō ab alio: qz cognitio vniuersaliū ꝓncipioz oib⁹ hoib⁹ est inata. ſz bre fidē implicite de aliquo articulo est bre fidē in vl in illo articulo. ergo p ħ q bz fidē tñ implicitā de aliquo articulo nō differt q̄tū ad illū articulū a nō credēte. ergo opz bre fidē explicitā de oib⁹ articul'. ¶ P. sic p ꝓcepta legis vitant pctā mōtalia: ita p articulos fidei vitant errozes bereticoz. sed aligs ita tenet seruare ꝓcepta legis vt oia pctā vitet: ergo t ita tenet cognscere articulos fidei vl oēs errozes t bereses vitet. ſz ħ nō pōt facere nisi q bz fidē explicitā de oib⁹ articul': qz q scit aliqd implicite t in vl pōt errare pticulari: ergo habere fidē explicitā de omnibus articulis est de necessitate salutis.

¶ Sed ō. explicita cognitio de articul' fidei nō habet nisi p studiū. ſz studere nō ē de nēcitate salutis. g explicita cognitio de oib⁹ articul' fidei nō est de nēcitate salutl. ¶ P. ꝑm ħ pauci eēnt q bſent fidē: cū vix iueniat aliqs q possit explicare articulos q̄tū ad oia: q̄ i articul' iplicite ꝓtinent.

¶ Utz maiozes magl teneāt bre fidē explicitā q̄ miozes.

ULterius videt q maiozes nō magis teneāt q̄ miozes: qz boies simplices examinātur de difficilib⁹ articul': t dānāt beretici si male rñdeāt. ħ aūt ñ eēt nisi illos scire tenerent: g miozes nō min⁹ tenent scire q̄ maiozes. ¶ P. null⁹ tenet ad pfra q̄ ali⁹ nisi inq̄tū ad illa se obligauit. ſz maiozes ñ obligauerūt se ad articulos faciēdos explicite vt videt: g nō magis tenent q̄ miozes

¶ P. vident maiozes illi q magis sciūt. si g ad plura crederēda obligarent vł q ex sua scia incōmodū reportarent.

¶ Sz ō. maiozes debent docere fidē miozib⁹. ſz q docet oz pleni⁹ scire. g tenent magl explicite scire q̄ miozes. ¶ P. ei cui pl⁹ ē cōmissuz pl⁹ exiget ab eo. ſz maiozib⁹ pl⁹ cōmissuz ē q̄ miozib⁹: g pl⁹ ab eis exiget de fidei cognitione.

¶ Utz miozes habeant fidē iplicitaz in fide maioz.

ULterius videt q miozes nō bēant fidē iplicitā in fide maioz. sic eni ē fides iplicita t explicita: ita t scia. ſz sciam bz gs implicitā nō in aliquo scīete ſz in vl rei scibilis: ergo nec fidē bz vn⁹ implicitā i fide alteri⁹. ¶ P. illud in quo iplicat cognitio alicui⁹ bñtis cognitionē iplicitā est regula sue cognitōis. ſz regula nre fidei ñ est cognitio būana q̄ pōt decipi: ſz cognitio dina q̄ falli nō pōt. ergo videt q bō nō debeat bre fidē iplicitā in fide alteri⁹ hois: ſz in cognitiōe dei. ¶ P. null⁹ peccat ſi se ꝓponet sue regule. ſz maiozes sūt plati vł ēt doctores: ſi ergo simplices debēt bre iplicitā fidē in fide maioz nō peccaret aliqs simplex dicēs aliqd ō fidē ſi ab aliq̄ magro vł plato pdicaret: qđ falsuz vł. ¶ P. illō in quo iplicat cognitio alicui⁹ opz eē notū: sic q bz scias alicui⁹ pticularis iplicitā in vl⁹ pncipys oz q illa pncipia cognoscat: ergo bō nō oz bre iplicitā fidē in cognitione alterius hominis.

¶ Sz ō. ois adiscens bz fidē iplicitā in cognitiōe docētis: qz ꝑm pbm opz credere adiscentē. sed maiozes positi sunt ad docēdū fidē miozib⁹. ergo miozes debēt bre fidē iplicitā cognitiōe maioz. ¶ P. ħ pz auctoritatē iductā i ſa.

RESpondeo dōm ad pmā q̄nē q ad salutē aliqs dupliciter puenit. qdā eni ñ pueniūt merito ꝓpo ſz merito aliēo: sic pueri t stulti baptizati: gb⁹ suffragāt meritū xp̄i: cui⁹ fci sunt pticipes i pceptiōe sacrī: qz meritū ꝓpriū bre nō pñt: cū nō bēant vsuz li.ar. qō exigit ad meritū. Quicūq; aūt vsuz li.ar. bñt tenent ad merita xp̄i t meritū ꝓpriuz addere. meritū aūt cōsistit in actu virtutū: vñ ad salutē ipsoz opz q̄ sit t act⁹ t habit⁹ vtuū. Act⁹ āt oīuz virtutū depēdet ab actu fidei q̄ intentionē dirigit. vñ in oī q bz li.ar. exigit ad salutē ei⁹ q̄ bēat actū fidei: t ñ solū habitū. Fides āt nō pōt exire i actū nisi aliqd determiate t explicite cognoscēdo: qō ad fidē ptineat. Et iō oi ei q bz vsuz li.ar. bre fidē explicitā q̄tū ad aligd ē de

AD primū ergo dōz q̄ in his que (necitate salutl. sunt nēcaria ad salutē nūq̄ de⁹ homini querēti suā salutē deest vel defuit nisi ex culpa sua remaneat. vñ explicatio eoz q̄ sūt de nēcitate salutl vł diuini⁹ boi ꝓuident p ꝓdicatorē fidei. sic pz de Cornelio. act. x. vel p reuelatiōez: q̄ supposita in ptāte li.ar. est vt in actū fidei exeat. ¶ Ad 2m dōz q̄ si tal' faceret qō in se est de q̄rēdo salutē de⁹ illi aliq̄ dictoz modoz ꝓuideret de salute sua.

¶ Ad 3m pz solutio p ea q̄ dcā sunt. ¶ Ad 4.m dōm q̄ ea q̄ sūt supra rōnē ad fidē ptinētia nō ponūt hoib⁹ simplicib⁹ ita q̄ res ipsa discutiat: ſz i vboz enigmate: gb⁹ assentiāt. t iō dr eē fides vboz: vt supra. di. ꝓcedēti dictum est.

AD secundā qōnē dōz q̄ act⁹ fidei ad ħ est necessarius ad salutē: qz intentionē dirigit in oib⁹ actib⁹ alioz virtutū. Et iō tñ opz bre vnicuiq; de fide explicita q̄tū sufficit ad dirigēdū ipz i finē vltimū. vñ nō ē de nēcitate salutl vt bō oēs articulos fidei explicite cognscat: qz sine aliq̄z explicatiōe pōt bō bre rectā intentionē in finē. Et p ħ pz rñsio ad pm: qz nō est eadē rō ō oib⁹ articul'.

¶ Ad 2m dōz q̄ ꝓncipia vł ia in gb⁹ implicat cognitio pticulariū cōclusionū sūt boi nota p lumē nāle. Et iō q̄tū ad iplicitā cognitionē scie nō distinguit vn⁹ hō ab altero. ſz lumē fidei ꝑm qō habet cognitio iplicita est lumē ifusuz q̄b vni ifūdit t aly nō. Et iō nō est silis rō. ¶ Ad 3m dōz q̄ ad ꝓcepta negatiua tenemur ſp t ad ſp: t p ħ vitāt sufficiēter pctā trāsgressiōis. ſz ad ꝓcepta affirm⁹ tenet bō ſp ſz nō ad sēp: ſz loco t tpe determiato. ꝓcepta aūt affirmatiua sunt

de actib⁹ virtutū: g ad actū virtutis semp exercēdū bō nō tenet nec q̄tū ad oēs modos gb⁹ pōt ille act⁹ exerceri. ſz sufficit q̄ hō tpe debito opet: t iō ēt nō oz q̄ hō bēat explicitā cognitiōez ō oib⁹ articul' fidei. ſz de aligb⁹ q sūt necessary ſz tpe illud. t p ħ sufficiēter vitāt oēs errozes t dubitatiōes: qz sic habit⁹ tēpātie icliat ad resistēdū luxurie: ita habit⁹ fidei iclinat ad resistēdū oib⁹ q̄ sunt ō fidē. vñ in tpe q̄ emergit necessitas explicite cogscēdi vel ꝓpter doctrinā ꝓiā q̄ iminet: vel ꝓpter motū dubiū q̄ isurgit: tūc hō fidelis ex icliatiōe fidei nō ꝓsentit his q̄ sūt ō fidē: ſz differt assensum quousq; plenius istruatur.

Ad tertiā qōnē dōz q̄ explicare articulos fidei ꝓtingit dupliciter. Uno mō q̄tū ad ipoz articuloz substātiā ꝑm q̄ bō ipsos articulos distincte scit. Alio mō q̄tū ad ea q̄ i articul' ꝓtinent iplicite: qō q̄dē ꝓtingit dū bō scit ea q̄ ex articul' ꝓsequūt: t vi vitatis ipoz articuloz p quā pñt defēdi ab oī impugnatōe. Ad p35 q̄dē explicatio nē totalē tenent oēs q bñt officiū docēdi fidē siue ex gradu dignitat' sic sacerdotes: siue ex reuelatōe sic, pphe: siue ex ministerio sic doctores t pdicatores. nō aūt alq̄ gb⁹ nō incūbit officiū docēdi fidē: qz cū ipsi nō habeāt nisi seipos regulare sufficit eis illos articulos cogscere p q̄s possint ꝓpriā ītētionē dirigere i finē vltimū. Ad secūdā aūt explicationē articuloz ñ tenet aliqs totaliter vt sciat oia explicare q̄ i articulis de salute ꝓtinēt: qz ħ nō pōt eē nisi i patria vbi ipa articuloz vitas plene videbit: ſz vnusq̄sq; cui incūbit officiū istruēdi alios de fide: g dicunt maiozes tenent vñ scire de ista explicatōe q̄tū ptiet ad suū officiū. Sz ad hāc explicationē miozes gb⁹ officiū docēdi nō incūbit nō

Ad primum q̄ dōz q̄ ñ ꝏdēnāt simplices (tenēt p hereticis: qz nesciūt articulos: ſz qz ptinaciter ꝏfendūt ea q̄ sūt ꝓia articul': qō nō facerēt nisi p hereſi fidē contrupta haberēt. ¶ Ad 2m dōz q̄ ex ħ ipo q̄ aliqs docēdi officiū assumit obligat ad sciēdū ea q̄ docere oz. ¶ Ad 3m dōz q̄ maiozes nō dicūt g magis sciūt: sed gb⁹ icūbit officiū docēdi fidē: g q̄nq; pctis exigēt⁹ min⁹ sciūt: gb⁹ or Osee. 5. Quia scias repulisti repellā te t ego: ne sacerdotio fūgaris mihi. Nec tñ ex scia q̄ ab eis exigit aliqđ incōmodū reportāt: qz habere sciētiā eis ē honorificū.

Ad quartaz qōnē dōm q̄ illi gb⁹ incūbit officiuz docēdi fidē sunt medy inter deuz et boies. vñ respectu dei sūt boies: t respectu hoiuz sunt dy inq̄tū dine cognitiōis ptices sunt p scias scripturaz: vel p reuelatiōez: vt dr Jo. io. Illos dixit deos ad quos sermo dei fact⁹ ē. t iō opz q̄ miozes g ab eis de fide doceri debēt bēant fidē iplicitā i fide illoz: nō iq̄tū boies sūt: ſz inq̄tū

Ad primuz g̃ dōz q̄ determi (sūt pticipatōe dynata cognitio ꝓncipioz demōstrationis ex sensu acgrit. vñ ad eoz determiatiōez doctrina nō indigem⁹. t in his ꝓncipys bō bz a ꝓncipio iplicitā sciētiaz oiuz q̄ sequūt: bz nihilomin⁹ sciētiā implicitā i cognitione alteri⁹ sciētis: iq̄tū oz eū p doctrinā scias accipe: qz oz adiscentem credere. t iō ñ est silē ō scia t fide: qz nō sūt nobis inata aliq̄ ꝓncipia nālia ad q̄ pñt reduci articuli fidei. sed tota determiatio fidei est in nobis p doctrinā: t iō oz i cognitiōe hois habere fidē iplicitā. ¶ Ad 2m dōz q̄ sicut in mouētib⁹ iuenit ꝑmū mouēs: qō est mouēs nō motū: t 2m mouēs qō est mouēs t motū: post qō ē id qō est motū tñ: ita ēt est i regulātib⁹ q̄ ē aliqd qō ē regulās t nullo mō regulatū. t hec est rō ꝓme regule: t tale est de⁹. Est t regulās regulatū: t tal' regula būane fidei est bō diuin⁹: sic ēt pbs dicit i .3. ethic. Virtuosus ē mēsura oiuz būanoz actuū. Regulatū aūt tñ sūt ipsi miozes. ¶ Ad 3m dōz q̄ sic bō debz obedire iferiori potestati in his tñ in gb⁹ nō repugnat potestas superioris ita ēt debet bō se ꝓme regule in oib⁹ cōmēsu rare ꝑm suū modū. Secūde aūt regule debet se bō cōmēsurare in his in gb⁹ nō discordat a p⁴ regula: qz in his i gb⁹ discordat iā nō est regula. Et ꝓpter ħ plato ō fidē pdicāt i nō est assentiēdū: qz in ħ discordat a p⁴ regula nec p ignorātiā subdit⁹ excusat a toto: qz habit⁹ fidei facit icliatiōez ad ꝓriū: cū nēcario doceat de oib⁹ q̄ ptinēt ad salutē. i. Jo. 3. vñ si bō nō sit facilis nimis ad credēdū oi spūi q̄ aligd isolitū pdicat: ñ assentiet. ſz aliūde regret: vł deo se cōmittet i eius secreto supra suū modū nō se īgerēdo. ¶ Ad 4m dōm q̄ ad ħ datū est boib⁹ facere miracula: vt ostēdat q̄ de⁹ p illos logt: nec oz q̄ i tali boie reuelatōez habēti aliqs suā fidē implicet: quousq; talis homo ad eius noticiam deueniat vel diuinitus vel per famam humanam.

¶ Utz per successionē tpoz fides profecerit.

AD secūdum sic ꝓceditt. vī q̄ p successionē tpoz fides nō ꝓfecerit q̄tū ad ea q̄ explicite sunt credēda. Fides. n. vt dr in lra: charitati ꝓportionat: ſz charitas ē eadē t eq̄lis p oīa tpa: g t fides. ¶ P. q̄ in sciētys creuit būana cognitio hoc est ꝓpter impfectiōez eoz q̄ pmit⁹ artes adinuenerūt impfecte: vt dr in. 2. elen. sed fidei doctria ñ bz ꝓncipiū ab iuētiōe būana: ſz ab ispiratiōe dei: in q̄ nō cadit aliq̄ impfectio: g nō debuit p̄ incremēta tpoz ꝓficere. ¶ P. fides q̄tū ad substātiā semp eadez mānet. si g cognitio fidei ſz diuersa tēpora ꝓficit: opz q̄ in p̄ tpe habeāt saltē implicite tñ qō i sequēti ēt explicite cogscit. ſz miozes est habere fidē in cognitiōe maioz. g q̄nq; fides fuit iplicita alicui⁹ articuli i aliq̄ boie: fuit ciusdē articuli fides explicita in aliq̄ boie. hoc ēt ſz oē tpe ꝓuenit q̄ aliq articuli a gbusdā iplicite: t ab aligb⁹ explicite cogscant: g fides nō creuit p successiōes tēpoz. ¶ P. articul⁹ est idiuisibilis veritas: sed quod est indiuisibile non potest vlteriꝰ diuidi: ergo cuz semp fuerit fides ꝓtenta sub aliquibus articulis: videt q̄ nō potuerit magis distingui vt articuli explicite cogscerent. ¶ P. p ħ videt q̄ ēt mō eadē rōne possent articuli mltiplicari p successionē tpoz: qō fal

¶ Sz ō. Exo. 3. dñs dixit ad moysen. Ego (sum esse videt suz de⁹ abraam de⁹ isaac t de⁹ iacob: t nomē meū adonay nō mānifestaui eis. g moysi fuit aliqd reuelatuz de deo qō pfib⁹ reuelatū ñ fuerat. Silr ēt dauid dr. Sup senes itelleri. Et petr⁹ suo tpe ꝓpletus asserit. Act. 2. qō dr Joelis. 2. Effundā de spū meo. ¶ P. Grego. dicit q̄ per successiōes temporum creuit diuine cognitiōis augmentū.

¶ Utz oportuerit bre semp fidem explicitā de redēptoze

ULterius videt q̄ nō oportuit semp bre fidē explicitā de redēptoze. nō eni cognouerūt boies de eo per fidem: qō angeli ignorauerūt: qz cognitio fidei p reuelationē q̄ est a deo est mediantib⁹ angelis: vt dr Dio. 4. c. ce. ierar. ſz angeli misteriū redemptoris nō cognouerūt. vñ ap'ls dicit Ephe. 3. q̄ erat abscōditū a deo: ergo nec homines de eo fidem explicitam habuerunt. ¶ P. Adam fuit casum nō presciuit. sed si non peccasset būana redemptio nō fuisset: ergo homo non semper explicite cognouit misteriū redemptiōis humane. ¶ P. sicut dr Dio. ix. ca. ce. ierar. multi etiaz de gentilib⁹ ante xp̄i aduentū saluati sunt. sed illi nō habebāt fidem explicitā de redemptione quia eis reuelatio nō fuerat facta. Psal. Non fecit taliter omni natiōi. Nec iterū in fide iudeoz sua fidē implicitaz habebāt: ergo fides redēptoris nō fuit necessaria ad salutē ꝑm oē tempus. ¶ P. aduentus redemptoris nō est de dictamine legis naturalis: ſz qui erant in lege naturali saluabant implentes ea q̄ erāt de dictamie legis naturalis: sic tēpore legis scripte ē de his q̄ dictat lex scripta. ergo nō fuit semp necessariū habere fidē explicitā de redēptoze.

¶ Sz ō. xps ē caput totī⁹ eccl'ie: nllo āt saluat' ē ex eccl'ia. g

Universidad de Deusto
Biblioteca

nullus saluat⁹ est ꝙ nō est membrū xp̃i vel nō fuit. sed nullus fuit mẽbrum xp̃i: qui in xp̃m nō credidit: ergo nullus saluatus est vnq̃ sine fide xp̃i. ¶ P. sicut creator est p̃ncipiū essendi in natura edita: ita etiā redemptor est p̃ncipiū reparatiōis nature lapse. ſz null⁹ potest saluari sine repatione: sicut nec esse sine eẽ naturali. cuz ergo fides de creatore sẽp fuerit nec̃aria ad salutẽ. pari rõne ⁊ fides redemptoris semp fuit nec̃aria ad salutez post casum hois. ¶ Utr̃ oportuerit semper b̃re fidez explicitā de his articulis: quos tangit magister in littera.

Ulterius videtur ꝙ non oportuit istos articulos de redẽptore credere q̃s magr̃ tangit i lr̃a: qz Joānes baptista iter maiores fuit ꝙ tenebāt̃ habere fidẽ explicitā ꝑz illud temp⁹. ſz ipse dubitauit de morte xp̃i vt dicit magr̃ in lr̃a: ⁊ go nō videt ꝙ de morte christi habuerunt fidẽ explicitā antiq patres. ¶ P. ceptio natiuitatẽ precedit. ſz nō dicit ꝙ necessariū fuerit eos habere explicitā fidẽ de ꝛceptiõe: g̃nec fuit nec̃ariū ꝙ haberẽt explicitā fidez de natiuitate. ¶ P. sic̃ resurrectio xp̃i est causa nostre resurrectiōis. ita ascensio causa nr̃e ascensionis. sed sal⁹ nr̃a ꝛsistit in resurrectõe corpoꝝ ⁊ in ascẽsione ad locuz glie. ergo necessarium fuit credere ascensionez sicut ⁊ resurrectionẽ. ¶ P. ꝙ descensuz ad inferos nos ab iferis reḋaxit. hoc aūt est necessariū ad salutẽ: g̃ ⁊ credere xp̃m ad iferos descendisse. ¶ P. salus hominū esse putat̃ sine hoc ꝙ christus ad iudiciuz veniret: quia ꝑ hoc nihil nobis christus meretur: ergo videtur ꝙ non fuerit necessarium credere christum venturum ad iudicium.

¶ Utr̃ oportuerit b̃re semp fidẽ explicitā de tritate.

Ulterius videt ꝙ nō fuerit nec̃ariū habere cognitionẽ trinitatis explicitā: qz Debze. xi. dr̃ ꝙ de deo opz credere qz est ⁊c. ergo videt ꝙ non oportuit cognoscere distinctiõem p̃sonaꝝ. ¶ P. cognitio fidei est necessaria inq̃tū nos in finẽ dirigit. ſz de⁹ est finis noster inq̃tū est summū bonū: qõ ad eẽntiā ptĩer: g̃ videt̃ ꝙ sufficiebat de deo credere essentialia. ¶ P. sacra scriptura ē regula fidei. sed in scriptura ve. tes. nō fuit mẽtio expressa facta de trinitate: ergo nō erat necessaria ad credendum.

¶ Sz cõtra. magis est salutifera cognitio de christo inq̃tū est de⁹ q̃ inq̃tū est hõ. ſz necessariū fuit habere cognitionẽ de hũanitate ipsius: ergo multo fortius de deitate. sed ꝑz ꝙ est in sua deitate est filius patris: ergo necessariū fuit habere cognitionẽ de p̃re ⁊ filio. ¶ P. missio diuinaꝝ psonaꝝ semp fuit de nec̃itate salutis. Sz Aug. dic̃ ꝙ mitti est cognosci ꝙ ab alio sit: g̃ semper fuit necessariū cog̃scere in deo ꝙ sit ibi aliqs ab alio: ⁊ ita cog̃scere trinitatẽ ꝑ fidem.

Respondeo dõm ad p̃mā qõnez ꝙ fides cognitio q̃dā est. Quantitas autẽ cognitionis dupliciter attendit̃. ſ. ſm obiecta: ⁊ ſm efficaciā act⁹ circa obiectū. Quia aūt habit⁹ ſpecificat̃ ex obiecto: ideo p̃ma quātitas est habitui essentialis. ⁊ ſm hāc attendit̃ magnitudo fidei: que est ſm articulorꝝ quātitatẽ. ⁊ ideo ſm hāc quātitatẽ fides nō crescit nec deficit: cū semp eadẽ mãeat Efficacia aūt in agẽdo est ex cõditiõe agẽtis. ⁊ iõ q̃tuz ad alias tres magnitudines potest fides ꝑficere ipsa manẽte eadẽ ꝑz diuersas hominū cõditiones. In actu aūt fidei tria inueniũt̃ ꝑz que potest efficacie quātitas fidei attẽdi. duo ſm naturā p̃priam. ſ. cogitare. ⁊ ſm hoc dicitur fides magna cognitione: ⁊ assentire. ⁊ ſm hoc dicitur fides magna ꝛstantia: qz assensus certitudinẽ ⁊ determiationẽ ꝛportat vt supra. di. z3. dictū est. Tertiū aūt est in actu fidei ſm ꝙ ꝛformat̃ charitate: ⁊ ſm hoc dicit̃ fides magna deuotiõe. Sed qz certitudo fidei est ex volũtate determinãte intellectū ad vnū: ⁊ simil̃ formatio ex charitate q̃ ē i volũtate. volũtas aūt est dña sui act⁹ ẽt ſm quod cũq; tẽp⁹: ideo per se loquẽdo magnitudinis fidei que est ſm ꝛstãtiā ⁊ deuotionẽ: attendit̃ ꝑfect⁹ ſm p̃mptitudinẽ volũtatis que est ex gr̃a nō ex successiõe tẽpoꝝ nisi ꝑ accns inq̃tū in aliquo tẽpore fit plenior influẽtia gr̃e q̃ in alio q̃tū ad cõmunẽ statũ: q̃uis nō q̃tū ad oēs p̃sonas. Sed cogitare ad intellectū ptinet: cui⁹ virtutes exim̃to indigẽt ⁊ tẽpore: vt dicit̃. z. ethi. ⁊ ideo quantitas fidei que est ſm cognitionẽ articulorum per se loquẽdo crescit ſm diuersitatẽ temporis.

Ad primū ergo dicẽdū ꝙ charitas in volũtate est. Ea autez que ad volũtatẽ pertinẽt non indigẽt exim̃to ⁊ tẽpore: ſic̃ ea que sũt in intellectu i quo est fides nisi quaten⁹ opz ꝙ per exercitiū acquirat̃ habit⁹: qõ de charitate nō est. Et ideo ꝑfect⁹ charitatis ꝑprie loquendo nō attendit̃ ꝑz diuersa tẽpora nisi ꝑ accns inq̃tuz tẽpore redẽptiõis plẽioz ifudit̃ gr̃a q̃tū ad cõmunẽ statũ: nō aūt q̃tū ad oēs singulares p̃sonas. ¶ Ad z^m dõm ꝙ b ꝙ scientie, ꝑfecerũt ꝑ successionẽ tẽpoꝝ nō tñ est ex imꝑfectiõe iuentorũ: sed ẽt ex ipotẽtia addiscẽtiũ: g̃ a p̃ncipio totũ capere non possunt. ⁊ ita in his q̃ fidei sunt accidit ꝙ oportuit paulatiz hũanũ intellectũ assuefieri ad ea q̃ fidei sunt. ꝑpter qõ dña discipulis dixit. Multa habeo vobis dicere sed nō potestis portare mõ. Jo. xvi. ¶ Ad 3^m dõz ꝙ illi g̃ imediate a deo fidei cognitionẽ receperũt q̃tum ad ea que eis nō explicabāt̃ nō habebāt fidẽ implicitā i fide alteri⁹ hois: sed in cognitiõe ipsi⁹ dei cui reponebãt id qõ de secretis diuine sapiẽtie eis fuerat reuelatuz. ¶ Ad 4^m dõz ꝙ articul⁹ dicit̃ indiuisibilis veritas q̃tũ ad id quod actu explicat̃ in articulo: ſz est diuisibilis q̃tũ ad ea q̃ potẽtia cõtinent̃ in articulo ſm ꝙ g dicit vnũ quodãmõ dimlta. ⁊ hec sunt ea que p̃cedũt ad articulũ: ⁊ cõsequũt ad ipsuz: ⁊ q̃tũ ad hoc potest explicari ⁊ diuidi articul⁹ fidei. ¶ Ad 5^m dõz ꝙ aliqd qõ in articulo cõtinet̃ explicari potest dupliciter. Uno mõ ꝑz ꝙ vn⁹ articul⁹ cõtinet̃ q̃tũ in alio: vel duo in vno cõi: sicut resurrectio mortuoꝝ continet̃ quodãmõ in resurrectiõe xp̃i. ⁊ passio ⁊ incarnatio in hoc cõi qõ est misteriũ redemptionis. ⁊ sic fides implicita explicat̃ in articulis fidei determinatis. ⁊ hec explicatio cõpleta est ꝑ xp̃m: vñ ei⁹ doctrine q̃tũ ad essentialia fidei: nec addere: nec diminuere licet vt dicit̃ Apoc. vlti. sed aũ xp̃i aduentũ nō erat cõpleta: vñ ẽt q̃tũ ad maiores crescebat ſm diuersa tempora. Alio mõ id qõ in articulo ꝛtinet̃ nõ est articul⁹: ſz aliqd cõcomitãs articulũ. ⁊ q̃tũ ad ꝫ põt fides q̃tidie explicari: ⁊ ꝑ studiũ scõz magis ⁊ magis explicãtur.

Ad secundā qõnẽ dõz ꝙ ad fidẽ redẽptoris tripliciter se hz hũanũ gen⁹ ꝑz diuersa tpa. Jn p̃eniz statu añ pctñ nõ oportebat ab aliq̃ hoie haberi fidẽ explicitā de redẽptore: qz nõdũ seruitus erat inducta. ſz sufficiebat habere fidẽ implicitā in cognitiõe dei: vt. ſ. hõ crederet ꝙ de⁹ ei ꝓuideret i eis que eẽnt necessaria ad salutẽ. Jn secũdo aūt statu post pctñ añ aduẽtũ xp̃i qdā babebãt̃ fidẽ explicitā de redẽptore: gb⁹ reuelatio facta erat: g̃ maiores dicebãt̃. Quidã aūt vt maiores fidẽ implicitā babebãt in fide maiorũ: vñ ⁊ eis sacrificia redẽptiõis sub signis sacrificiorũ ꝓponebaṫ. Jn tertio aūt statu post aduẽtũ xp̃i: qz iã mysteriũ redẽptiõis impletũ ẽ ⁊ corporaliter ⁊ visibiliter ⁊ ꝓdicatũ: oēs tenent̃ ad explicite credenduz: Etsi aliqs istructorẽ nō haberet deus ei reuelaret nisi ex sua culpa remaneret.

Ad primū ergo dõz ꝙ angeli p̃mit⁹ misteriũ incarnatiõis sunt edocti q̃ hoies vt dic̃ Dio. 4. ca. ce. ierar. q̃tũ ad ipsã substantiã ei⁹: qõ credẽduz est: q̃uis ñ q̃tũ ad oēs circũstãtias articulorꝝ q̃s postea reb⁹ euenientib⁹ cog̃uerũt. Et de b pleni⁹ dcm̃ est in. z. li. di. xi. ¶ Ad z^m dõz ꝙ auctoritates inducte in lr̃a loquunt̃ post pctñ siue añ legẽ siue post. ¶ Ad 3^m dõz ꝙ q̃uis alys gẽ

tib⁹ ſi eẽt data lex diuinit⁹ cõmũiter oĩb⁹ sic̃ iudeis ex gb⁹ nascitur⁹ erat xp̃s: ⁊ sic oportebat in eis poti⁹ fidẽ vigere: tñ multis etiaz gentilib⁹ reuelatiões ꝑ angelos facte sunt etiã de xp̃o: sicut ꝑz de sibilla que de xp̃o expresse ꝓpheta uit. Jn histoꝝ romanis ẽt legit̃ ꝙ tempoꝛibus cõstãtini Jmperatoꝛis inuentũ fuit in grecia qõdã coꝛpus in sepulchro quodã babẽs laminã aureã supra pect⁹ in q̃ scriptuz erat. Xp̃s nasceṫ ex virgine ⁊ credo in eũ. o sol sub belene ⁊ cõstantini tẽpoꝛib⁹ iterũ me videbis. Illi ẽt gbus ſpãlis reuelatio facta nõ fuerat saluari poterãt: etiã ſi nihil de lege moyſi audissent neq; aliqd de ea scirent: qz lex illa non erat oĩb⁹ data: sed tm̃ iudeis: vñ aliq nõ peccabant ſi legis obſeruãtias nõ seruarẽt. Secus aūt est de lege xp̃i q̃ oĩb⁹ ꝓnunciata est. Saluabanṫ tñ fide iplicita redẽptoris ipli cando fidẽ suã in cognitiõe dei vel eoꝝ g a deo docti erãt indetermiate qcũq; illi essent: sicut maiores iudeoꝝ q̃tũ ad ea que eis nõdũ fuerãt reuelata: dũ tñ ꝛiũ ꝑtinaciter nõ tenerẽt ꝛ ꝑdicantẽ fidẽ. ¶ Ad 4^m dõm ꝙ q̃uis ad cognitionẽ redẽptoris non sufficeret nã per se: sufficiebat tñ cũ lege scripta tpe legi. Ante legẽ vo adiuta per gr̃am.

Ad tertiā qõnẽ dõz ꝙ fides explicita ad hoc necessaria est ꝙ i finẽ vltimũ ⁊tẽtionẽ dirigat. Et qz per pctñ bõ ab illo fine abduct⁹ fuerat: nõ poterat reduci nisi ꝑ mediatorẽ dei ⁊ hoĩum dñm iesuz xp̃m: ideo post pctñ opoꝛtuit haberi cognitionẽ explicitã de redemptore: ⁊ ꝑcipue q̃tũ ad ea gbus nos in finez reduxit victo hoste quo captiui detinebamur. Ad hoc aūt ꝙ nos in finẽ reduceret q̃tuoꝛ regrebanṫ. Primũ est ꝙ ꝓpugnatoꝛ noiter ſtruereṫ: qõ factũ est in natiuitate. Secm̃ est ꝙ ꝓpugnatoꝛ noster: qõ factũ est in passiõe. Tertiũ est ꝙ vinceret: qõ factũ est in resurrectiõe qñ eternitatis aditũ deuicta morte reſeruit. Quarto ꝙ victozie sue oēs suos participes faceret. ⁊ hoc erit in iudicio qñ bonis bona: ⁊ malis mala reddet. Et iõ ista ꝑcipue requirebanṫ vt de redẽptore explicite scirenṫ. Tñ polẽ est ꝙ ſm diuersa tẽpoꝛa hoꝝ distinctio ⁊ explicatio ante xp̃i aduentũ creuit: vt quãto aduẽtui salutoꝛis viciniores existerẽt: tãto sacra salutis plenius ꝑcerint. vt dicit Greg. Et ꝑz b vtraq; opio in lr̃a posita põt b̃re veritatẽ. p̃ q̃tũ ad ꝓpinquos. scõa q̃tuz ad remotos.

Ad primuz g̃ dõm ꝙ Joānes baptista hos articulos plenissime sciuit. vñ de his nõ dubitauit. potuit aūt dubitare sine p̃eiudicio salutis de alio articulo passiõis iplicite: tunc tpis. ſ. de descensu ad iferos nõ ptinaciter: qõ ꝑz ꝙ doceri q̃rebat. ¶ Uel dõm vt alq dicũt ꝙ ipse nõ dubitauit: sed q̃si dubitasse visus ē inq̃tũ q̃siuit: nõ ꝓꝑ se: sed ꝓpter suos discipulos instruendos: vel fuit dubitatio non ignozantie: sed ãmirationis ⁊ pietatis. ¶ Ad z^m dõm ꝙ articulus cõceptiõis iplicite cõtinebaṫ in articulo natiuitatis: inq̃tũ est via ad natiuitatẽ. Articulus aūt de descẽsu ad inferos in articulo de passione. Articulus aūt de ascensione in articulo de resurrectiõe: qz ibi terminaṫ victoria resurgẽtis. ¶ Unde ꝑz respõsio ad tertiuz ⁊ quartũ. ¶ Ad quintũ dõm ꝙ in iudicio xp̃us nihil nobis merebiṫ: sed id qõ ꝓius meruit reddet.

Ad quartaz qõnẽ dõm ꝙ per missiões diuinaruz ꝓsonaꝝ in nos: hõ in finẽ vltimũ duciṫ nõ solũ post pctñ: ſz etiã ante pctñ: ⁊ ideo explicita cognitio de trinitate fuit necessaria nõ solũ post pctñ: sed ẽt ante pctñ. Nõ tñ eodẽ mõ ante aduẽtũ xp̃i ⁊ post: qz ante aduẽtũ soli maiores de hoc fidẽ explicitã habuerũt: post incarnationẽ vero oēs fidẽ explicitã de trib⁹ ꝓsonis habere tenẽtur: sicut ⁊ de mysterio incarnationis: qõ cognosci nõ põt: nisi cognoscaṫ ꝓsonaꝝ distinctio. Et qz sacra salutis

Ad primū (cũ inuocatiõe trinitatis cõferunṫ. ergo dõm ꝙ aplꝰ posuit illa q̃ oportuit credi explicite a quolibet hoie in quocũq; statu: hoc aūt nõ fuit cognitio trinitatis. ¶ Ad z^m dõm ꝙ ad dirigẽduz in finẽ nõ solũ opz cognoscere finez: sed etiã ea sine gbus in finẽ iri nõ põt. ⁊ ideo oportuit habere cognitionẽ explicitam de fide trinitatis: qz sine earũ missione in finẽ beatitudinis veniri nõ põt. ¶ Ad tertiũ dõz ꝙ nõ erat necessariuz vt explicite omnes cognoscerent: ideo nõ fuit posituz mysteriũ trinitatis manifeste in vete. test. sed velate. vt sapientes capere possent. ¶ Expositio textus.

Sicut in ecclesia aliq sũt min⁹ capaces. Cõtra. modo nõ sufficit ad salutez: vt etiã explicite mysteriũ incarnatiõis credatur. Dicẽdũ ꝙ ẽ similitudo nõ quãtuz ad oĩa: sed quãtũ ad quedã de articulis: qz nesciunt eos distiguere q̃uis explicite cognoscãt illõ qõ in articulis cõtinet̃. Tenenṫ autẽ explicite illos articulos scire de quib⁹ ecclesia solẽnizat ⁊ facit cõtinuã mentionẽ sicut de trinitate. (Credunt hoc qõ ignorant.) Hoc est ꝛ illud qõ ſuperius dictũ est: ꝙ fides nõ est de ignotis. Dicendũ ꝙ sicut ꝑplicite credit̃: ita ⁊ iplicite cognoscit̃. dicit̃ aūt ignorari qõ nescit̃ explicite. (Solet ẽt queri de fide cornely.) Sciẽdũ ꝙ Cornelius habebat fidẽ explicitã de mysterio incarnatiõis: q̃uis suffecisset ei ad salutẽ ẽt ſi de hoc fidẽ iplicita habuisset: sed nõ bẽbat fidẽ distictã de tẽpore incarnatiõis: ⁊ iõ qz hoc iã incipiebat esse necessariũ ad salutez: missus fuit petr⁹ ad eũ ſtruẽdũ. (Illud ẽt nõ est ꝑtermittẽdũ.) De hac eq̃litate habituũ ⁊ opatiõe dicẽt ſra. di. 36. Dic tñ sciẽdũ est ꝙ opatiõez hic vꝰ noiare virtutes regulãtes in ope exteriozi: sicut sũt vtutes cardinales: q̃ ẽt bñt act⁹ interiores: ſm quos oz ista equalitatẽ attẽdi: vel ſi loquiṫ de operib⁹ exteriozib⁹: attẽdẽda est eq̃litas q̃tũ ad ꝛfirmationẽ operis magis q̃ ſm q̃titatẽ act⁹: qz iterdũ aliqs ex maiozi charitate facit opa ex suo genere miora: q̃ aliꝰ maiora. (Nõ aūt post fidem.) Cõtra. Matth. ꝑ. Abzaã genuit Jsaac. Jsaac Jacob. i. fides spem. spes charitatẽ. Dõm ꝙ itelligit q̃tũ ad act⁹: nõ q̃tũ ad habit⁹. (Nõ ꝙ fides ⁊ spes eã.) Cõtra. aliqs hz fidẽ qui nõ hz charitatez: sicut q ficte accedit ad baptismũ: fidẽ tãtũ bñs. Dõm ꝙ loquiṫ de fide ⁊ spe ſm ꝙ est virtus.

¶ De spe quid sit. Distinctio. xxvi.

Est autẽ spes virtus: qua spũalia ⁊ eterna bona sperantur. i. cũ fiducia expectãtur. Est. n. spes certa expectatio future beatitudinis venies ex dei gratia ⁊ ex p̃cedentib⁹ meritis: vel ipam spem: quã nã p̃cit charitas: vel speratam rez. i. beatitudinẽ eternã. Sine meritis. n. aliquid sperare nõ spes: sed ꝑsumptio dici põt.

¶ De quibus sit spes.

Et sicut fides: ita ⁊ spes est de inuisibilibus. vñ Aug. Fidẽ appellam⁹ earum rerũ q̃ nõ videtur. De spe quoq; dicitur. Spes q̃ videtur nõ est spes. Quõ. n. videt qs quid sperat? Quõ attinet ad nõ videre: vl̃ q̃ creditur: vel q̃ sperant fidei speiq; cõe est. Distinguitur tñ fides a spe: sicut vocabulo: ita rõnabili dꝛia. Est. n. fides malarũ rez ⁊ bonaꝝ: qz ⁊ bona creditur ⁊ mala: ⁊ hoc fide bona nõ mala. Est ẽt fides: ⁊ ꝑteritaꝝ rerũ ⁊ ꝑsentiũ ⁊ futuraꝝ. Credim⁹. n. mortẽ xp̃i q̃ iã

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝓterijt:credimus sessionē q̄ nūc est. Credimus venturū ad iudicādū:qđ futuꝝ est. Itē fides ⁊ suaꝝ reꝝ ē ⁊ alienaꝝ. Nā se glōz credit eē cepisse:nec fuisse vtiqz sempiternū. Et alia atqz alia nō mō de alijs hoibꝰ multa q̄ ad religionē pertinēt: verū ēt de angelis credimꝰ. Spes aūt non nisi bonaꝝ reꝝ ē:nec nisi futuraꝝ reꝝ: ⁊ ad deū pertinentiū:qui earū speciez gerere perhibet.

¶ Redit qđ premissam questionem: an. ſ. fides ⁊ spes in christo fuerint.

POst hoc supest iuestigare vtrū fides ⁊ spes in xp̄o fuerint. vñ tractatꝰ ille sumpsit exordiū. Quibusdā nō indocte videt fidē virtutē ⁊ spem in eo nō fuisse:sicut in sanctis iā beatificatis vel in angelis nō sūt: ⁊ tñ sancti credūt ⁊ sperāt resurrectionē futurā. ⁊ angeli eādē credūt: nec tñ in eis fides vel spes virtꝰ est:qz ⁊ deo per spēm ꝓtēplā eo fruunt: ⁊ in dei verbo resurrectionē futurā siue iudiciū nō per speculū ⁊ in enigmate: ſz p̄ clarissime ispiciūt. Sī.n.qz credūt resurrectionē futurā. iō vez ē eos fidē bre. ḡ ea consūmata post iudiciū silr ⁊ fidē bre dicenf: qz credēt eaz ꝓteritā. Sz sic tūc credent: nec tñ fidē q̄ fideles facit habebūt:qz nō credēt absqz scia: q̄ nō erit enigmatica:sed p spēm:ita ⁊ mō credūt ⁊ sperāt resurrectionē:nec tñ fidē bīt:qz credēdo cognoscūt. vēit.n.eis qđ pfectū ē ⁊ euacuatū ē qđ ex pte est. venit.n.cognitio ⁊ euacuata ē fides. venit spēs ⁊ desijt spes:ita ⁊ xp̄s in quo fuerūt bona p̄tie:credidit gdē ⁊ sperauit resurrectoez tertia die futurā:p̄o q̄ ⁊ pfez ozauit:nec tñ fidē virtutē vel spez habuit:qz nō enigmaticā ⁊ specularē:sed clarissimā de ea cognitionē habuit: qz nō pfectꝰ eaz cognouit ꝓteritaz q̄ intellexit futurā. Sperauit tñ xp̄s sicut in psal. ait. In te do. spe. nec tñ fidē vel spem virtutez habuit:qz per spēm videbat ea q̄ credebat. De antiqs ꝯo patribꝰ:qz apud inferos vsqz ad passionē tenebanf nō incōgrue dici pōt: qꝺ fidē ⁊ spez virtutē habuerit:qz credebāt ⁊ sperabāt se visuros deū per spēm q̄liter eū tūc nō videbant: qz eis nō patuit cognitio dei per spēz ante passionē xp̄i: qua cōsūmata a fide transierūt ad spēm.

¶ Postq̄ magr determinauit de fide. Dic 2°. determinat de spe. Et dividit in duas ptes. In p̄ma determiat de spe. In scōa ostēdit i gbꝰ spes iueniť. ibi (Post B supest iuel.) Circa p̄m duo facit. P̄mo determinat de spe ꝑm se. In scōa de spe p cōparationē ad fidē. ibi. (Et sic fides.) Et circa B duo facť. P̄mo ostēdit queniētiā iter fidē ⁊ spem. 2° differētiā. ibi. (Distinguit tñ) (Post B supest.) Dic ostēdit q̄m sit habere fidē. Et circa B duo facť. P̄mo ingrit vtz in xp̄o fuerit fides. 2° vtz in antiqs patribꝰ in limbo existētibꝰ ibi (De antiqs vo pribꝰ.) Dic q̄runť duo. P̄mo de spe ꝑm qꝺ est passio. 2°. de ipsa ꝑm qꝺ est virtus. Questio. I.

IRca p̄mū q̄runť quīq. P̄mo vtz spes sit passio. 2° in quo sit. 3° differētia eius ad alias passiones. Quarto vtz sit vna de quatuoz passiōibus p̄ncipalibus. Quinto vtrum possit esse in parte intellectiua.

¶ Utrum spes sit passio.

AD primuz sic ꝓcedit. vī qꝺ spes non sit passio. spes.n.ē expectatio:ſz expectatio dicit imobilitatē. cum ḡ oīs passio in motu cōsistat. vī qꝺ spes nō sit passio.

¶ P. oppositū sūt in eodē gñe:ſz pbs. 7. phy. diuidit spem ꝺ memoziā diuidēs actiones vtriusqz abiuicē. cū ḡ memoria nō sit passio:nec spes passio erit. ¶ P. expectare a spectādo dr. spectare aūt ē videre:cū ḡ videre nō sit passio aialis ꝑm qꝺ ꝓpe logmur de passiōib⁹ aie: vī qꝺ spes q̄ ē expectare nō sit passio. ¶ P. passio aie in pte sensitiua ē. vt dic pbs i 7. phy. ſz spes cū sit ꝺ futuro bono nō pōt eē i pte sensitiua: qz sensus ē p̄sentiū tm. ḡ spes nō ē passio. ¶ P. nihil patit nisi ex p̄ntia agētis:ſz spes nō ē de p̄sentib⁹:ſz de futuris. ḡ

¶ Sed ꝺ. spes ꝺ timoze diuidit:sed timoz (nō est passio. est passio. ergo ⁊ spes. ¶ P. spes ad appetitiuā potentiam ptinet:qz bz bonū ꝓ obiecto: sed motꝰ appetitiue ptis dr passio aie:qz ad eū sequit delectatio ⁊ tristitia:qđ ꝓpriū ē passionū. vt dr in. 2. Etbi. ergo vt pus. ¶ P. p̄sens ⁊ ꝓteritum nō diuersificāt genꝰ:ſz gaudiū qđ ē de p̄senti bono ē in genere passionis. ḡ ⁊ spes que est de bono futuro.

RESpondeo dōm qꝺ sicut pus. di. 15. dictuz ē q̄ntus oīs opatio potētiaꝝ aie:q̄ per sua obiecta in actū reducūť:sic itellectꝰ possibilis sensus ⁊ appetitus possint dici passiones:tñ ꝓprie loquēdo passio ē in operatiōib⁹ appetitꝰ sensitiue ptis:ꝑm qꝺ Dama. dic in. 2. li. qꝺ passio est motꝰ appetitiue vtutis sensibilis q est ex imaginatiōe boni vel mali. Spes aūt dic extēsionē appetitꝰ i illud qđ appetibile ē. Inueniť aūt nō solū in hoibꝰ:ſz ēt in alijs aialibꝰ:qđ p̄z:qz iueniunť aialia opari ꝓpter aliqđ bonuz futurū estimatū pole:sicut aues faciūt nidum: ꝓp filioꝝ educationē:nec ꝓp finē aliqd facerēt nisi in finē illum q̄s eis poleꝝ tēderēt:qz nālis appetitꝰ nō est ipossibiliū. Silr ēt p̄z qꝺ vnū aial aggredit aliud nō nisi ex spe victorie. p̄z. ḡ qꝺ spes sit i appetitu sensitiue ptis q̄ nobis ⁊ bruttis cōis

AD primuz (est: ⁊ ita sequit qꝺ sit passio.

ḡ dōm qꝺ appetitiue partis duplex est motꝰ. ſ. psecutio ⁊ fuga. obiectū aūt spei qđ est bonū difficile ⁊ arduū rōne sue bonitatis natū est mouere ad psecutionē:ſz rōne sue difficultatis natuz ē mouere ad fugā. bic tñ motꝰ retardať per spem. ⁊ iō spes ꝺportat motū p̄mū in quo saluať rō passiōis:tñ in quiete p̄uatiue ꝑm motū q est fuga. ¶ Ad 2m dōm qꝺ diuidit spes ꝺ memoziā nō quātū ad essentiā suā:ſz q̄tū ad effectū q est cōis memozie ⁊ spei .ſ. delectatio. vñ nō sequit qꝺ in genere queniāt. ¶ Ad 3m dōm qꝺ freq̄nter noia ꝺponunť reb⁹ occultis ex suis signis sicut essentiales dr̄ie ex accītib⁹ noiantť. Signū aūt alicuiꝰ gescētis cū extēsione appetitus in aliqd desideratū solet esse qꝺ frequēter visum dirigit in illud vt videat:si ex aliq̄ parte ad ipm accedat: ⁊ iō dispō p̄dicta getis cuz motu dr expectatio. ¶ Ad 4m dōm qꝺ sicut aialia cognoscūt rōnē queniētis ⁊ nociui nō p ingsitionē rōnis vt hō:ſz per istinctū nāe q dr estimatio: ita ēt cognoscūt aliqd qđ futuꝝ est sine hoc qꝺ cognoscāt rōnē futuri nō cōferēdo p̄sens ad futurum: sed ex instinctu nāli: ꝑm qꝺ agunť ad aliqd agēdus vel ex ipulsu nāe ⁊teriozis vel exteriozis: sicut qñ agūt ad aliqd ad precauendū de futuris q̄ dependēt ex motu celi quasi ex eo ipulsa. vñ ex coꝝ operibꝰ hoies possunt aliqd scire de hꝺ futuris: sicut naute p̄sciūt tēpestatez futurā ex

motu delphinoꝝ ad supficiē aque descēdētiū. Et formice veniēte pluuia reponūt granū in cauernis. ¶ Ad 5m dōm qꝺ id qđ ē futuꝝ ꝑm rē pōt eē p̄s i imagiatōe. Et qz bonū est natū mouere appetitū ꝑm qꝺ ē imagiatū vel itell'm. vt dr in. 3. de aīa: iō ex tali p̄sentia pōt seq passio in appetitu.

¶ Utrum spes sit in alia vi q̄m in concupiscibili.

AD secūduz sic ꝓcedit. vī qꝺ spes non sit in alia vi q̄m in cōcupiscibili. Arduū.n. vel difficile nō addit aliquā rōnē appetibilis supra bonuz: qz difficile magis hz rōnē fugibilis q̄m appetibilis. Arduum aūt nō differt a bono nō arduo nisi ꝑm magis ⁊ min⁹: sed vis cōcupiscibilis est boni qđ desiderať: cū ḡ obiectū spei sit bonū arduū vel difficile: vī qꝺ spes sit in concupiscibili.

¶ P. sicut volūtas ē bonū appetibil' in pte itellectiua: ita ꝺcupiscibilis in pte sensitiua: ſz in pte itellectiua oē qđ ad appetitū ptinet ē volūtas. ḡ ⁊ in pte sensitiua oē qđ ad appetitū ptinet est vis cōcupiscibilis: ⁊ ita cū spes ad appetitū ptineat vt dcm est. videť qꝺ sit in cōcupiscibili. ¶ P. gaudiū ⁊ delectatio in cōcupiscibili sunt:ſz spes facit gaudiū. Ro. iz. Spe gaudētes. ⁊ delectationē. vt dic pbs i. 7. phy. ergo spes est in cōcupiscibili. ¶ P. p̄sens ⁊ futuꝝ nō diuersificāt appetitiuā potētiā cū accidāt appetibili īquātum bꝺ: sed gaudiū ⁊ spes nō differūt: nisi ſz id qđ gaudiū est de bono p̄senti: spes aūt de bono futuro. ḡ cū gaudiū sit in cōcupiscibili: ⁊ spes in eodē erit. ¶ P. eiusdez est moueri ad terminū ⁊ in termino gescere: ſz spes ipoztat motum in aliquē terminū in quē cū aliqs deuenerit gaudet. cuz ḡ gaudere sit cōcupiscibilis ⁊ sperare erit cōcupiscibilis.

¶ Sz ꝺ. cōcupiscibilis p se loquēdo nō ordinať ad arduuz: sed magis irascibilis. cū ḡ obiectū spei sit arduū oꝝ spes nō sit in cōcupiscibili: ſz in irascibili. ¶ P. idē ē subm ꝺrionis: sed spei opponiť timoz. cū ḡ timoz sit in irascibili nō in cōcupiscibili: sic ⁊ audacia que iterū timori opponiť: vī qꝺ spes ēt sit in irascibili. ¶ P. ira sine spe eē nō pōt. vt dicit Auic. in. 6. de nālibus. vñ ex offensa illa de cuius vindicta nō est spes sicut cū quis a rege offendiť nō est ira: sed odiū magis vel timoz. ḡ cū ira nō sit in cōcupiscibili: nec spes.

RESpondeo dōm qꝺ potētie passiue variantť ſz qꝺ sunt nate moueri a diuersis actiuis p se loquēdo. ꝓpriū aūt motiuū appetitiue vtutis est bonū apꝑhensuz. vñ opz qꝺ ꝑm diuersas vtutes apꝑhendentes: sint etiaz diuersi appetitus. ſ. appetitꝰ rōnis q est de bono apꝑhēso ꝑm rōnē vel intellectū. vñ est de bono apꝑhenso simplr ⁊ in vniuersali: ⁊ appetitꝰ sensitiuꝰ q est de bono ap prehēso ſz vires sensitiuas. vñ ē ꝺ bono ꝑticulari ⁊vt nūc. Sz qz potētia passiua nō extēdit se ad plura q̄m virtus sui actiui ſz qꝺ dicit Cōmē. in. 9. Meta. qꝺ nulla potētia passiua est in nā cui nō rñdeat sua potētia actiua nālis: iō appetitus sensitiuꝰ ad illa tantū bona se extēdit ad que se extēdit apꝑhēsio sensitiua. Qz aūt. vt dicit Dio. 7. ca. de di. no. dina sapiētia cōiungit fines p̄moꝝ p̄ncipijs scōzū: qz oīs nā inferioꝝ in sui supmo attingit ad infimum nāe supioris ꝑm qꝺ pticipat aliqd de nā supioris q̄uis deficiēter. ideo tam in apꝑhēsione q̄m in appetitu sensitiuo iueniť aliqd in quo sensitiuū rōnē attingit. Qz.n. anīal imagineť formas apꝑhēsas per sensuz boc est de nā sensitiue apꝑhēsiōis ſz se: sed qꝺ apꝑhendat illas ītētiones que nō cadūt sub sensu: sicut amicitiā odiū ⁊ hꝺ: boc est sensitiue partis ꝑm qꝺ attingit rōnē. vñ pars illa in hoibꝰ in qbꝰ est pfectioꝝ ꝓpter cōiunctionē ad aīaꝫ rōnalē dicit rō particularis: qz ꝺfert de intētiōib⁹ pticularib⁹. in alijs aūt aialib⁹: qz nō cōfert. sed ex istinctu nāli hz hꝺ intētiones apꝑhēdere nō dr rō: ſz estimatio. Silr ēt ex pte appetitus qꝺ aial appetat ea que sunt ꝺueniētia sensui delectationē faciētia ꝑm nām sensi-

tiuam est ⁊ ptinet ad vim cōcupiscibilē: sed qꝺ tēdat in aliqđ bonū: qđ nō facit delectationē in sensu: sed magis natū est facere tristitiā rōne sue difficultatis: sicut qꝺ aīal appetit pugnā cū alio aīali: vel aggredi aliā quācūqꝺ difficultatē: hꝺ est in appetitu sensitiuo ꝑm qꝺ nā sensitiua attingit intellectiuā. ⁊ hꝺ ptinet ad irascibilē. Et iō sicut estimatio est alia vis q̄m imaginatio: ita irascibilis ē alia vis q̄m ꝺcupiscibilis. obiectū.n. ꝺcupiscibilis ē bonū qđ natū ē facere delectationē in sensu: irascibilis aūt bonū qđ difficultatē habet. Et qz qđ est difficile nō est appetibile inquātū hꝺ: sed vel in ordine ad aliud delectabile vel rōne bonitatis que difficultati admiscet. Cōferre aūt vnum ad aliud ⁊ discernere intentionē difficultatis ⁊ bonitatis i vno ⁊ eodē est rōnis: iō ꝓpe istud bonū appetere est rōnalis appetitꝰ: sed queniť sensitiue ꝑm qꝺ attingit ꝓ quādā iperfectā pticipationē ad rōnalē: nō qdez ꝺferēdo vel discernēdo: sed nāli instinctu mouet in illud sicut dcm ē: de estimatiōe. ¶ Et ꝓ hoc pz ēt qꝺ irascibilis est altioꝝ q̄m ꝺcupiscibil' ⁊ ꝓpingoꝝ rōni. ⁊ iō incōtinēs ꝓpter ꝺcupiscentiā q nulla lege vtitur magis est turpis q̄m iracūdus qvtiť legibꝰ: ſz puersis. vt dr in. 7. Ethi. vñ ēt vicia q̄ sūt in cōcupiscibili sūt maioris ifamie q̄m ea q̄ sūt in irascibili. Ex his ergo iam planū est videre q̄ passio sit in irascibili: ⁊ q̄ in cōcupiscibili. oīs.n. passio de cuiꝰ itellectu ē appetitꝰ in bonū vel ꝺcuiēs simplr est in cōcupiscibili: sic amoz delectatio ⁊ hꝺ: ⁊ eoꝝ opposita. Oīs aūt passio de cuiꝰ itellectu est appetitꝰ in bonū cū circūstātia difficultatis est in irascibili: ⁊ hꝺ sunt oīa illa q̄ ꝺportāt bonū vel malū: cū determiatiōe alicuiꝰ q̄ditatis: sic ira q̄ nō ex q̄lz lesiōe ꝺsurgit: ſz ex ea quā pōt aliqs vindicare: ⁊ tñ nō hz in pōptu vindictā. Timoz ēt non est de quolibz malo: ſz de malo cui non pōt resisti vel difficulter resistiť. Spes aūt ꝺportat motū appetitꝰ in aliqđ bonū cō mēsuratū appetēti. Nō.n. est de bono tanto ad qđ nullo⁹ possit queniri: nec itez de tā puo qꝺ p nihilo habeať: ſz de eo qđ est pole haberi: ⁊ tñ ē difficile ad habendū: pp qđ dr arduū. vñ pz qꝺ spes ꝑm qꝺ est passio est in irascibili.

AD primuz ḡ dōz qꝺ difficile vl arduū addit quādā spālē rōnē bonitatis. ſ. ꝓciositatem quādā ex hꝺ ipso qꝺ nō de facili habeť: sic dr oē rarū carū.

¶ Ad 2m dōm qꝺ nā rōnalis ex seipsa ꝺferre hz ⁊ discernere. vñ bonū qđ est ex seipso appetibile vel qđ idiget collatiōe ⁊ discretiōe: ad hꝺ qꝺ appetať ꝑm nām rōnalis apꝑhēsionis appetitū rōnalē mouet: ⁊ ideo ex hꝺ nō diuersificať appetitꝰ rōnalis: ſz dr volūtas vlr: nō sic aūt est de appetitu sensitiuo. vt pz ex dictis. ¶ Ad 3m dōm qꝺ in q̄tū spes ē de difficili arduo nō delectat: sed magis affligit: cū ex hoc ipso sit distās: sed in q̄tū est de bono possibili acgri sic facť delectationē: qz sicut qđ ē in potētia iā hz inchoationē sui esse: ita qđ apꝑhēdiť vt pole adipisci apꝑhēdiť: vt iā quodāmō p̄sens: ⁊ iō spes delectationez facit: ⁊ hec delectatio nō est in cōcupiscibili: ſz in irascibili: q̄libz.n. potētia appetit sibi cōueniens ⁊ de eo delectať: vt ifra dicēt. bonū aūt arduū ex hꝺ ipso qꝺ est pole adipisci est ꝺueniēs in irascibili. vñ in ipm tēdit. ¶ Ad 4m dōm qꝺ obiectū irascibilis ē bonū difficile: qđ aūt habeť iā nō est difficile: sed tātū dū nō habeť: ⁊ iō nō oēs passiones irascibilis sūt futuri: sicut timoz ⁊ spes. ¶ Ad 5m dōm qꝺ oīm irascibilis est bonū difficile: qđ q̄nq̄ hz bonitatez ex ordine ad aliud. vñ in actu vel motu irascibilis est duplex termin⁹. p̄m⁹ ē p̄rim⁹ ꝑm qꝺ terminať in oīm ꝓpriū vt qñ cōsequit victoriā. Et qz ꝓpriū obiectū irascibilis hz difficultatē: iō nō est delectabile alicui simplr: sed est delectabile ei ꝑm hāc vim cuius actꝰ est pfectꝰ: ꝓ hoc qꝺ ptingit ad oīm ꝓpriū qđ iā ꝺsecutum est: sicut qñ aliqs delectať de hoc qꝺ vincit: q̄uis similiter sensibilē dolorez de vulnerib⁹ sustineat: ⁊ de fati-

Universidad de Deusto
Biblioteca

gatione tristitiã habeat. Et ideo hec ōlectatio nō ē ꝯcupiscibilis: ſz ē ꝑpe irascibilis: ſic̄ delectatio q̄ est ꝓpa in actu videdi est ꝓpa ipsi⁹ visus. ſcōs termin⁹ est vltim⁹ finis in quē obm ꝓpriū ordinatū ē. hoc aūt est aliqd qō ſm ſeipz est ꝯueniēs ⁊ delectabile: ſic̄ q⁹ aīal post q̄ vicit aliud aīal vtiť ad libitū ꝑpa voluptate. Et hec delectatio ptinet ad ꝯcupiscibilē. Irascibilis.n.ad ſeruatiōez ꝯcupiscibilis ordinať. vt ſ. ꝑp difficultatē ſ iteruenientez ōlectatio ꝯueniēs nō ptermittať. Et iō dicit Dama. in. 2. lib. q⁹ ira est audax cōcupiscētie videx: ⁊ ꝑp hoc ē dic̄ phs in. 8. de aīalibus. q⁹ aīalia pugnāt adinuices ꝓpter cibū ⁊ ꝓpter coytū: qz circa has delectatiões ꝑcipue est concupiscibilis.

¶ Utr̄ spes differat ab alys passionibus. ſ. timore ⁊c̄.

ABterīū sic ꝓcedit. vī q⁹ spes non differat ab alys passionib⁹. spes enī ipoztat expectationē: sed ois mot⁹ appetitus videť eē expectatio: q̄ nihil aliud dicit q̄ ptensionē in aliqō bonū. g̃ spes nō distinguiť ab alys passiōib⁹ q̄ ad appetitū ptinēt. ¶ ℙ. expectatum bonū est obm spei q̄ est expectatio: ſz expectatū bonū cupiscentiā ꝓstituit. vt dic̄ Dama. 2. li. g̃ ꝯcupiscētia ē idez q⁹ spes. ¶ ℙ. idez mot⁹ est a termino ⁊ in terminū: ſz tīoz dic̄ motū appetit⁹ a malo. spes aūt dic̄ motū eiusdē in bonū. g̃ idē est timor ⁊ spes. ¶ ℙ. sic̄ se hz albū ⁊ nigrū ad vi sum: ita se hz bonū ⁊ malū ad appetitū: ſz albū ⁊ nigrū nō diuersificāt neq; po⁹ visuā: neq; passiões ei⁹. g̃ nec bonū ⁊ malū diuersificāt passiões appetit⁹: ⁊ ita timor ⁊ spes nō sūt diuerse passiões: q̄uis sint de bono ⁊ malo. ¶ ℙ. spes vt dcm̄ ē. dic̄ ptēsionē appetit⁹ i aliqō arduū: ſz B idē inuenit ī auda⁹ fidē siue fiducia ⁊ ira. g̃ oia ista sūt idē q⁹ spes ¶ Sz ℨ. q̄rū diffōnes sūt diuerse: ⁊ ipa differūt: ſz diffinitio spei nō ꝯuenit alys passiōib⁹. g̃ ⁊ spes ab alys passiōib⁹ distinguiť. ¶ ℙ. q̄cūq; sūt idē. vnū nō pōt eē sine altero: sed spes pōt eē sine alys. g̃ spes ab alys differt. ¶ ℙ. mot⁹ differūt penes termios: ſz nō est idez termin⁹ seu obm spei ⁊ aliaz passionū: qz speratū bonū est obz spei. nō aūt p se loquēdo aliaz passionū. g̃ spes differt ab alys passionib⁹.

Respōdeo dōm q⁹ passiões aīe de gbus loqmur: ꝑmo distinguunť ex B q⁹ q̄dā ipōrāt bonū ⁊ malū absolute: ⁊ be ptinent ad cōcupiscibiles: q̄dā vero ipoztāt aliquā mensurā boni vel mali: vt ex ꝓdictis pz. et hec ptinēt ad irascibilē. Passionū g̃ in cōcupiscibili existētiū. q̄dā ipoztāt habitudinē cōcupiscibil' ad suū obm: q̄dā vo motū ipsi⁹ respectu obiecti: q̄dā vero ipressionē relictā in ipsa ex ꝑsentia obiecti. Cū aūt obm appetit⁹ sit bonū vl' malū: qōlibet istoz p hec duo diuidiť: Amor.n. ipoztat habitudinē cōcupiscibilis ad bonū: odiū vero ad malū: quia amor amatū ponit ꝯnāle: ⁊ q̄si vnū amāti: cui⁹ ℨriuz facit odiū. Et qz hec habitudo ꝑficiť ex pūtia obiecti: iō amor ſm pfectā sui rōnez est habiti. vt dic̄ Aug. Mot⁹ aūt ꝯcupiscibilis in bonū dr̄ desideriū: in malū aūt est innoiat⁹: ſz dicať fuga. Impssio vero relicta in cōcupiscibili ex pūtia boni dr̄ delectatio vel gaudiū: ſz ꝑsentia mali dr̄ tristitia vel dolor. Qual'r aūt tristitia ⁊ dolor differāt: supra. dis. 15. dcm̄ est. Sodē etiā mō differūt delectatio sensibilis ⁊ gaudiū. Letitia aūt dic̄ effectū gaudy in dilatatōe cordis. vñ dr̄ letitia q̄si laticia. Exultatio aūt effectū ipsius in signis exteriozib⁹: inq̄tū gaudiū interi⁹ ad exteriora ꝓrūpēs ꝺāmō exilit. Qz aūt irascibilis ꝑ cōcupiscibilē est aīalib⁹ data vt nō deficiat in suo actu: ideo passiões irascibilis ex passionib⁹ cōcupiscibilis originē bñt. Adiuuat aūt cōcupiscibilē irascibilis ⁊ in bono ⁊ malo. In bono qdē vt delectabile ꝯcupiscibili ꝯueniēs nō obstāte difficultate pseq̄tur. In malo aūt nociuū difficile repellať. Passio g̃ irascibilis vel ozit ex passiõe ꝯcupiscibilis quā facit appbensio appetibilis: vel quā facit ꝑsentia ipsi⁹. Si ꝓmo mō vel respectu boni: ⁊ B vel possibilis ꝺleg in qō tendēdū est: ⁊ sic est spes: vel nō polis qō dimittendū est: ⁊ sic ē desperatio. Aut respectu mali: ⁊ B vl' possibilis repelli cui resistēdū ē: ⁊ sic est audacia: vel nō polis repelli qō fugiēdū est. ⁊ sic ē timor. Si aūt ex ꝑsentia appetibil' B nō pōt esse respectu boni: qz exq̄ cōcupiscibil' suo delectabili fruitur nō idiget irascibili: qz nō hz difficultatē in illo: ſz ē respectu mali qō repellēdū est ⁊ difficultatē hñs: ⁊ sic causať ira: si est polē repelli. Alias passio in ꝯcupiscibili sistit. Et iō ira nō hz passionez ℨriā: neq; ſm ℨrietatē boni vel mali: sic̄ gaudiuz ⁊ tristitia: q̄ ℨrietas est ꝓpia passionū cōcupiscibilis: vel ſz ℨrietatez possibilis ⁊ nō possibilis: sicut spes ⁊ desperatio q̄ ℨrietas est ꝓpa passionū irascibilis. ¶ Sciendz tm̄ q⁹ ira causať nō solū ex re incōuenienti ꝑsente: sicut cū quis irascit̄ de vulneratiōe: sed etiā ex ꝯuenienti aliqñ ꝑsente: sicut cū gs irascit̄ ex iniurys illatis: ⁊ etiā ex appbensiõe habiti incōueniētis. Et ideo ira causať ex dolore q̄tū ad ꝓmū: ⁊ ex tristitia: vt dic̄ Dama. q̄tū ad scōz. Sic ergo passiões aīe ꝑ essentiales differentias diuidunť. Inueniunť etiā diuersificari noia passionū ꝑ dr̄ias accītales: q̄ gdez accidūt vel ipsi passiõi vt ītensio ei⁹: vel ex obto. Si ꝓmo mō sic ꝯcupiscentia dicit ītensionē desidery. zelus ītēsionez amoris nō patiens ꝺstriū in amato. Abdomiatio intensionē ody. Exultatio ītensionē gaudy vt in signo exteriozi ꝓrūpat gnāliter. Et simr bilaritas q̄tū ad signum qō ondit̄ in facie. Et iocūditas q̄tū ad signa q̄ ondunť ēt in actib⁹. Accidia aūt intensionez tristitie intātū vt impbilitet boiez actiōez retardās. vñ dr̄ a Dama. q⁹ est tristitia aggrauās. i. imobilitās vel atbos inq̄tū ꝓhibet locutionez: qz vt dic̄ Dama. est vocez auferēs. ꝑsūptio aūt ītensionez spei. Audacia āt excessū ꝺfidentie in aggrediendo terribilia. Furoz aūt ītensionez ire. Cū aūt obz ꝓpriū ꝛp se ista⁊ passionū sit bonū: vel malū appens: ea q̄ accītaliť se bñt ad hec faciūt accītalez dr̄iaz in passiõib⁹ ex pte obiecti: sic̄ tristitia q̄ est de malo qō est appens malū tristāti: hoc aūt accidit esse bonū vel malū alteri. Si ergo tristitia sit de malo qō est malū alteri. ⁊ p B appbendiť malū ipsi tristāti: sic est mīa. Si āt sit bonū alteri: ⁊ p B appbendiť vt malū ꝓpriū: sic est iuidia q̄ ē tristitia de ꝑsperitate bonoz: vel semelis q̄ est tristitia de ꝑsperitate malox. vt dr̄ z. Et bi. Sil'r etiā timor distīguiť: qz malo difficili superāti facultatez timentis accidit aligd dupl'r: vel ex pte ipsi⁹ mali: vel ex pte timentis. ꝓmo mō accidit sibi turpitudo ⁊ B vel in se: ⁊ sic est verecundia q̄ est de turpi actu: vel in opione: ⁊ sic est erubescentia q̄ est timor de cōuicio: vt dic̄ Dama. vl' verecūdia de turpitudie culpe. Erubescētia de turpitudine pene. Ex pte aūt timentis sumunť accītales dr̄ie timozis B mō: qz terribile vel excedit facultatē timētis in agēdo: ⁊ sic est segnicies vel ignauia q̄ est tīoz future opōnis. vt dic̄ Dama. Uel in cognoscēdo: ⁊ B triplr: vl' pp cognoscibil' altitudinez: ⁊ sic ē admiratio q̄ ē timor ex magna imagiatiõe: vel pp ei⁹ incōsuetudinē: ⁊ sic est stupor q̄ est timor ex assueta imagiatiõe: vel pp ī certitudinez: ⁊ sic est agonia q̄ est timor ifortuny. Et B idez dr̄ trepidatio vl' dubitatio. Sic ergo pz quō spes ab alys passiõib⁹ differat: ⁊ quō etiā oēs alie passiões abiuicem distīguanť.

Ad ꝓmū ergo dōm q⁹ sic̄ supra dcm̄ est: expectare ipoztat ptensionez appetit⁹ in aligd cū gete ꝑuāte fugā vel recessuz. hec aūt ges ozigit ex difficultate ei⁹ in qō mot⁹ appetit⁹ tendit: ſz nō ī ꝓpōtu est vt beať: qō. n. in ꝓpōtu est sine moza acgrif. Et qz bonū cū difficultate ꝑpe est obm irascibil': iō expectare ꝓprie ad irascibilē ptinet tendentez ī aliqō bonū. hz aūt se ad spez sicut cōe ad ꝓpuz inq̄tū spes addit certitudinē circa ex

pectationē. ¶ Ad 2m ergo dōm q⁹ Dama. log̃ large. Accipit.n. expectatū bonū ꝑ bono qō nōdū habeť: qō gdē cōe est ꝯcupiscētie ⁊ spei. ¶ Ad 3m dōm q⁹ mot⁹ a termio ⁊ in terminū q̄ñq; sūt ℨry: q̄ñq; idez: q̄ñq; disperati. Si.n. termini a q̄ ⁊ ad quē sūt ℨry sic mot⁹ est idē: sic̄ a nigredie in albedinē. Si aūt sit idē termin⁹ a q̄ ⁊ in quē: sic̄ mot⁹ sunt ℨry: sic̄ mot⁹ ab albedie in albedinē. Si āt sint diuersi nō ℨry: sic̄ mot⁹ sūt diuersi disperati: sic̄ mot⁹ ab albedine ad calorē. his modis vltimis spes ⁊ timor se bñt: qz ℨrietas q̄ attēdiť in irascibili est ſm facile ⁊ difficile: siue possibile ⁊ ipole: nō aūt circa bonū ⁊ malū: qz circa B est ꝯcupiscibil'. vñ si ꝺsidereť ꝓpa rō obiecti irascibil' sic timor ℨriať spei: qz timor est a difficili ad qō est spes: si aūt cōsiderať rō difficilis sic sūt disperata: qz timor ē a difficili in gñe malox: spes aūt a difficili in gñe bonox. ¶ Ad 4m dōm q⁹ passiones cognitiuaꝝ virtutū sūt a reb⁹ ſm esse spūale. Et qz ſz B esse nō bñt ℨria ℨrietatē: iō nō cānt ℨrie passiones ex ℨry ī potēcys cognitiuis. Sz passiões appetitiue sūt ex rebus ſz suū eē nāle: qz appetit⁹ ē de bono ⁊ malo q̄ sūt ī rebus: vt dic̄ phs in. 6. Meta. ⁊ iō cū ſm eē nāle ℨrietatē habeāt ℨrias passiões cānt. ¶ Ad 5m dōm q⁹ cū arduū siue difficile sit ꝓpriū obm irascibil': dr̄ie faciētes oppōnes in passiõib⁹ irascibil' sūt: difficile facultatē superās vel nō superans: ⁊ vtrūq; ē vel bonū vl' malū. Ꝺducia g̃ seu ꝺfidentia ꝺstāt motū irascibilis in id qō estimať vt facultatez nō excedēs: qō gdē ſpal'r circa bona ipoztat spes. circa mala aūt audacia: nisi q⁹ audacia excessuz ipoztat q̄ñq;. vñ in malū q̄ñq; accipiť: mot⁹ āt appetit⁹ in id qō estiať vt superās facultatē siue ī bonū siue ī malū ē difficultēia. In bonū aūt ſpal'r ē desperatio: in malū aūt timor. Ira aūt ē passio cōposita ex audacia vl' dolore ⁊ spe: vt ex dcis patere pōt.

¶ Utrū spes sit ꝑncipalis passio: vel amor: vel desideriuz: vel audacia: vel penitentia.

ABquartuz sic ꝓcedit. vī q⁹ spes nō sit ꝑncipal' passio. Amor.n. vehemēti⁹ affectionē imutat q̄tū spes: vñ hominē ex se facit. vt dic̄ Dio. 4. ca. de di. no. sed amor nō ponit̄ vna de ꝑncipalib⁹ passionib⁹. g̃ neq; spes. ¶ ℙ. cōcupiscere ē de futuro bono sic̄ ⁊ spes: ſz ꝯcupiscentia vl' desideriū nō ponit passio ꝑncipal'. g̃ nec spes. ¶ ℙ. denoiatio sp fit a ꝑncipaliori: ſz irascibil' denoiať ab ira. g̃ est ꝑncipalioz spe q̄ ē in irascibili. ¶ ℙ. obm irascibilis est difficile ⁊ arduū: ſz audacia tēdit ī arduū magis q̄tū spes vl' nō min⁹. g̃ audacia ē magis ꝑncipal' q̄tū spes. ¶ ℙ. sic̄ spes ē de futuro: ita penitētia ē de ꝓterito: ſz ꝓteritū ē certi⁹ q̄tū futurū: cū g̃ penitētia nō ponať ꝑncipal' passio: nec spes ꝑn

¶ Sz ℨ ē q⁹ Boe. i li. ō ꝺso. dic̄. Hau (cipal' passio dz poni. dia pelle: pelle timorez: spēq; fugato: nec dolor adsit: ⁊ ita spes cōnūerať alys ꝑncipalib⁹ passiõib⁹. ¶ ℙ. spes opponiť q̄dāmō timori: ſz timor ē ꝑncipal'. g̃ ⁊ spes. ¶ ℙ. passio q̄ est in cōcupiscibili de bono ē ꝑncipal' sic̄ gaudiū. g̃ eadez rōne passio q̄ est de bono in irascibili ē ꝑncipal'. hec aūt est

Respondeo (spes. ergo spes ē ꝑncipalis passio. dōz q⁹ ꝑncipalitas passiōis in duob⁹ cōsistit: q̄rū vnū est ex pte obiecti: vt. ſ. passio seq̄t ſz rōnē ⁊ aptitudinē obiecti. ſ. vt bonū ꝑsequať: ⁊ malū fugiat: 2m est ex pte ipsi⁹ passiōis: vt. ſ. mot⁹ ille ꝑfect⁹ sit q̄tū pole ē ſm gen⁹ illud. Et iō in cōcupiscibili sūt due ꝑncipales passiões tm̄. ſ. gaudiū ⁊ tristitia: qz mot⁹ cōcupiscibilis terminať in ipsa re cōiūcta: q̄ facit gaudiū ⁊ tristitiā. Et ite. bonū de sua rōne natū est facere gaudiū inq̄tū est ꝯueniēs: ⁊ tristitiā inq̄tū nociuū ē. In irascibili ēt sūt tātū due. ſ. timor ⁊ spes: qz in his ꝑficiť mot⁹ irascibilis q̄tū est pole in gñe illo. vñ nō ipoztāt motū ꝑfectū simplr: sed inq̄tū possibile est in gñe irascibilis: qz mot⁹ irascibil' inq̄tuz hz nō ꝑficiť ad ꝑsens: vt ꝑus dcm̄ est: sicut ꝯcupiscibilis: ſz ꝑficiť in certitudie inclinatiōis respectu sui obiecti. vñ timor ⁊ spes bñt quādā certā iclinationē ad obz suū. timor ad nō posse fugere malū. spes ad posse cōseq bonū. vñ cōfidētia nō dr̄ ꝑncipalis passio: q̄ beat certitudinē: nec ipoztat. Simil'r ēt timor cōsegť ex malo inq̄tū est malū: qz de nā sui hz vt fugiať. spes aūt ex rōne boni inq̄tū ē bonū: qz de nā sui hz vt expectet. Et iō cōsueuit nūerus ꝑncipaliū passionū B mō accipi. Qz aut sūt de ꝑsenti in q̄ ꝑficiť mot⁹ cōcupiscibilis: aut de futuro in q̄ ꝺsistit mot⁹ irascibilis inq̄tū est de difficili. Si ꝓmo mō: aut de bono: ⁊ sic ē gaudiū: aut de malo: ⁊ sic est tristitia. Si scōo mō aut de bono: ⁊ sic est

Ad primuz (spes: aut de malo: ⁊ sic est timor. ergo dōz q⁹ amor nō dicit terminū in motu cōcupiscibilis: cū nō seq̄t ex cōiunctiōe rei: sicut delectatio vel gaudiū. ¶ Ad 2m dōm q⁹ mot⁹ cōcupiscibil' pōt vlteri⁹ terminari q̄tū ad futuz: ⁊ iō ꝯcupiscētia ⁊ desideriū nō sunt passiões ꝑncipales: mot⁹ aūt irascibilis nō: ⁊ iō in futuro terminať: ⁊ ꝑp hoc spes ⁊ timor sunt ꝑncipales passiões. ¶ Ad 3m dōm q⁹ potētia in q̄ est spes denoiať ab ira: qz ē vltimū in passiõib⁹ ei⁹: denoiatio aūt ꝯsueuit fieri ab his q̄ sunt vltima in re: nō tn̄ est ꝑncipal': qz motū in nociuū nō gdē fugiendū: qō est de rōne mali ⁊ nociui: sed aggrediendū. ¶ Ad 4m sil'r dōm ē de audacia q⁹ timor q fugā ipoztat cōsegť ex rōne mali qō de se est fugibile: non aūt aggressibile qō audacia facit: ⁊ iō nō ē ꝑncipal' passio. ¶ Ad 5m dōz q⁹ penitētia cōtinet sub tristitia. Unū sciēdū est q⁹ oēs ꝓdicte passiões ad has ꝑncipales passiões reduc̄unť: vel sic̄ spēs ad gen⁹: sicut admiratio ad timorē: vl' sic̄ iperfectū ad pfectū: sic̄ cōcupiscētia ad gaudiū: vel sic̄ effectus ad cās ⁊ ꝑticipās ad ꝑticipatū: sicut audacia ⁊ ira ad spem: qz spes tēdit in bonū arduū qō de se ē tale: vt ī illud ꝺbeat tēdi. Audacia aūt ⁊ ira tēdūt ī arduū nociuū repellendū: qō qdē nō ē tale: vt in ipz tēdi debeat: sed magis vt fugiať: tēdiť tn̄ in ipm inq̄tū ꝑticipat aligd de rōne boni qō est victoria ipsi⁹: ⁊ iō etiā spes ꝑticipať q̄dāmō in audacia: ⁊ ira: sicut qō est per se in eo qō est per accidens.

¶ Utr̄ spes possit eē in pte itellectiua.

ABquintū sic ꝓceditur. vī q⁹ spes nō possit eē in pte itellectiua: qz passiões sūt tātuz ī pte sensitiua: vt dic̄ phs 7. phy. ſz spes ē passio. ergo est in pte sensitiua ¶ ℙ. ea q̄ sunt in pte itellectiua sūt ipsi⁹ aīe ſz se sine B q⁹ cōicat cozpi. spes vo nō ē ipsi⁹ aīe ſz se: ſz cū ꝺiūctōe cozpis eadē rōne q̄ gaudiū ⁊ amor. vt dr̄ in ꝓ de aīa. g̃ spes nō ē in pte itellectiua. ¶ ℙ. subz spei ē irascibil': ſz irascibilis nō ē in pte itellectiua: ſz in sensitiua q̄ anim⁹ dr̄ in. 3. de aīa. Cū g̃ passio nō excedat subz suū: nec spes erit in rōnali. ¶ ℙ. sic̄ dicit phs in lib. de memoria. Memoria nō ē in pte itellectiua: qz cōcernit ōtermiatā tpis dr̄iaz. ſ. ꝓteritū: ſz sicut mēoria cōcernit ꝓteritū: ita spes ꝯcernit futuz. g̃ spes nō pōt eē in pte itellectiua. ¶ ℙ. i pte itellectiua nō sūt ℨrie passiões: qz ōlectatiōi q̄ ē ſz itellm nihil ē ℨriū. vt dic̄ phs ꝓ Dhopi. cū ergo spes sit passio ℨrietatez bñs ad timorē ⁊ desperationē videť q⁹ nō possit esse in pte itellectiua.

¶ Sz ℨ. qcqd ꝯueniť cōiter i ꝺo ⁊ i nob de opib⁹ aīe ad ptē itellectiuā ptinet: q̄ solū ē i mālis: ⁊ i B ꝺo sillis: ſz ōlectatio ꝯuenit nō solū nob ſz ēt deo. vt dr̄ i. 7. Ethi. qz ipse simplici opatiōe gaudet. g̃ ōlectatio ē in nobis ēt in pte itellectiua: ⁊ ita eadē rōne spes q̄ ē de delectatiōe futura. ¶ ℙ. qcqd pmanet in nobis post sepatōez aīe a cozpe B ad ptem itellectiuā ptinet: q̄ sola est sepabilis ſm phz: ſz spes ē hz: qz erat in illis pūb⁹ g̃ in limbo erāt: vt dr̄ in lra. g̃ spes ē in pte itellectiua. ¶ ℙ. ad quācūq; potētiā ptinet obm passiōis: ⁊ passio: sed obm spei est arduū bonū: qō etiā ad itel-

Universidad de Deusto
Biblioteca

lectiuā ptem ptinere pōt. g̃ spes pōt eē in pte intellectiua.

Respondeo dōz q̄ opatiōes sensitiue sūt nob̄ magis note q̄z opatiōes ptis itellectiue: qz cognitio nr̄a icipit a sensu ⁊ termiaf ad itellm. Et qz ex notioꝛib⁹ min⁹ nota cog̃scunf. noīa ār ad inotescēdū reb⁹ ponunf: iō noīa opationū sensitie ptis trāsferunf ad opatiōes itellectiue ptis: ⁊ vlteri⁹ ex būanis in dīna. Et b̄ pz i apphēsiuis opatiōib⁹: qz illud qō certitudinal'r q̄si pñs tenem⁹ p itellm dicimur sentire vl' videre. Et imagiari dicimur cū gditare rei itellectu concipim⁹: ⁊ sic de alys: q̄uis ista diuersimode itelligant cū dr̄ de apphēsiōe sensitiua q̄ apphēdit māliter i pticularib⁹: ⁊ de itellectiua q̄ apphēdit imāl'r ⁊ in vl'. ⁊ iō ēt iponf nomē itellectiue opatiōi p qō discernif a sensitiua sic itelligere ⁊ scire ⁊ hȝ. Sil'r noīa opationū appetitiue sensibil' ptis trāsferunf i opōnes appetitiue itellectiue ptis: n̄ i sensitia pte sūt p modū mālis passiōis: i pte ār itellectia p modū simplicis act⁹ nō māl'r: ⁊ iō ēt aliq̄ noīa iponunf appetitui itellectiuo q̄ ipz distinguūt ab alys: sic velle eligere: ⁊ hȝ. Sic g̃ spes in pte sensitiua noīat quādā passionē mālē: in pte intellectiua simpli cē opationē volūtatis imāliter tēdētis in aliq̄ arduū.

Ad primuz g̃ dōm q̄ spes fm q̄ ē in appetitu rōnali. s. volūtate nō ē passio, pp̄e loqn̄do: vt pz ex bis q̄ dcā sūt. i. 5. dis. ¶ Ad 2m dōm q̄ phs logf ibi de istis fm q̄ sūt passiōes sensitiue ptis: ⁊ ita idiget corpe mālr. vel fm q̄ sūt in pte itellectiua q̄ idiget corpe in q̄ntū accipit a sensib⁹ vel a sensitiuis potēcys q̄ntū ad sta tuz vie. ¶ Ad 3m dōz q̄ gdā distinguūt irascibilē būanā ⁊ brutalē. sil'r ⁊ concupiscibilē: ⁊ dicūt q̄ brutal' ē in pte sensitiua: būana aūt in pte itellectiua: sz b̄ nō ē vez: qz appetit⁹ rōnal' nō didif p irascibilē ⁊ cōcupiscibilē: vt p̄us dcm̄ est: vñ irascibil' dr̄ būana nō p essentiā: sz p pticipationē. sic dicit pb̄s in p̄. Ethi. ⁊ ēt Dama. in. 2. lib. vñ qō obycit q̄ spes in irascibili ē: vez est de spe fm q̄ ē passio. ¶ Ad 4m dōz q̄ itellectiua apphēsio est fm motū a reb⁹ in aiaz: ⁊ qz in aia itellectiua recipif aligd abstractuz ab oīb⁹ cōditiōib⁹ mālib⁹ idiuiduātib⁹: iō nulla apphēsio itellectiua cōcernit aliq̄ ptes determiate: q̄uis possit esse de q̄libz tpe. vñ in ꝓponēdo ⁊ didendo iplicat tps. vt dr̄ in. 3. de aia. ⁊ iō ēt memoria cū sit ps imaginis: q̄ est in pte itellectiua ē: oīuz tēpoꝛ: vt dcm̄ est in p̄ li. di. 3. opatio aūt appetit⁹ ē fz motū ab aia in res: ⁊ iō qz res p se cadūt sub bic ⁊ nūc: iō ⁊ operatio itellectiui appetit⁹ pōt aliq̄ tps discernere. ¶ Ad 5m dōm q̄ ōlectatio: vt p̄us dcm̄ ē: ex duob⁹ ꝓsurgit: vno mō ex ipso actu g̃ ē ꝓueniēs potēcie: ⁊ b̄ mō delectatiōi itell's nō ē aligd ꝓriū: cū. n. itelligibile oīo imāliter i itellectu recipiaf: nō pōt aliquā lesionē itellectui iferre: sic̄ sensibile excellēs q̄ cozrūpit sensuz: ⁊ iō oīs act⁹ itell's est ꝓueniēs itellectui ⁊ delectabil' q̄cgd sit illud q̄ itelligif: ⁊ sic dele ctatiōi itellect⁹ nō ē aligd ꝓriū. Alio mō ꝓsurgit ōlectatio ex cōiūctiōe rei ꝓuenientis circa quā ē opatio. Et qz id q̄ apphēdif pōt esse ꝓueniens itelligēti vl' icōueniēs in q̄ntū est res q̄dā licz in q̄ntū itell'm sp sit ꝓueniens: iō ex pte ista delectationi q̄ est in pte intellectiua pōt esse tristitia ꝓria nō que sit passio: vt dictū est. Qō. II,

Deinde q̄rif de spe fm q̄ est vtus. Et circa b̄ q̄runf gnq̄. Primo vtr̄ spes sit vtus. Scōo vtr̄ sit vtus theologica. Tertio quō se bēat ad alias vtutes theologicas. Quarto de certitudie ipsius. Quinto quoꝛ sit babere spem.

¶ Utrum spes sit virtus.

Ad primuz sic ꝓcedif. vī q̄ spes non sit vtus. spes. n. diuidif ꝛ timorē gaudiū ⁊ tristitiā: sz nullū alioꝛ ponif in gñe vtutis: gnimo tristitia ponif in gñe vi cy q̄ntū ad accidiā ⁊ inuidiā. ponif ēt iter sacrā q̄ntū ad penitentiā: gaudiū aūt in gñe fructꝰ. vt pz Hal. 5. Timoꝛ aūt in gñe doni. vt dr̄ Isa. xi. g̃ nec̄ spes dz esse vtus. ¶ P. sic vtutes ifuse ordinanf ad aliq̄d arduū q̄d ē in vita eterna: ita ⁊ vtutes acq̄site ad aliq̄d arduū q̄d ē felicitas ciuil' vel ꝓtēplatiua: sz p̄hi tractātes de vtutib⁹ acq̄sit. nō posuerūt spez eē vtutē. g̃ apud theologos spes nō dz poni vt⁹. ¶ P. nulla virt⁹ puenit ex meritis: qz vtutē de⁹ opaf in nob̄ sine nobis: vt Aug. ait: sz spes puenit ex meritis. vt in lra dr̄. g̃ spes nō ē virt⁹. ¶ P. nlla virt⁹ opponif alicui bono: qz bonū bono nō ē ꝓriū: sic̄ malū malo. vt dr̄ in p̄dicamētis: sed spes oppōif timori q̄d ē bonū ⁊ laudabile. g̃ spes nō ē vt⁹. ¶ P. nlla virt⁹ bz actū mercenariū: qz vt⁹ opaf bonū pp seipz: sz spes bz actū mercenariū cū itēdat i remūeratōez. ¶ Sz ꝛ. nihil iducit ad vitā eternā nisi (g̃ spes nō est vt⁹. virt⁹: sz spes iducit ad vitā eternā. vt pz i psal. Letenf oēs g̃ sperāt in te. in eternuz exulta ⁊c. g̃ spes ē vt⁹. ¶ P. spes est ꝓpingoꝛ charitati q̄ ē mr̄ oīuz vtutū q̄ fides: qz est in affectu: sz fides est vt⁹. g̃ ⁊ spes. ¶ P. nihil ē meritoriū nisi actꝰ vtutis: sz spei actꝰ est meritoriꝰ: qz a ꝓfusiōe liberat. psal. In te dne speraui nō ꝓfū. in ter. ergo spes est virtus.

Respōdeo dōm q̄ sicut supra. dis. 23. dcm̄ est. virt⁹ fm cōem vsuz loquēdi dr̄ habit⁹ iclinās ad actū: q̄ est bon⁹ dupl'r. s. fm ꝓuenientiā ad poam agentē: ⁊ fm obm q̄ bz rōnē boni in q̄ntū ē obm talis act⁹: hec aūt duo sūt in actu spei. Cū. n. spes in appetitiua pte sit: opz q̄ obm ei⁹ sit bonū sub rōne boni: ⁊ sic actꝰ spei bz bonitatē ex rōne obiecti. Sil'r ēt spes supra expectatione addit certitudinē. vt pz p diffōnē in lra posita. Certitudo aūt ipoꝛtat determinationē respectu ei⁹ ad q̄ dr̄ certitudo. vñ cū certitudo spei sit de bono expectato ipoꝛtat determiationem ad bonū. Et ex hoc aliqs actꝰ est pfecte potentie ꝓuenies q̄ ad bonū ipsi⁹ determinatiōez bz: sicut actus scientie determinat intellectū ad verū: q̄ est bonū intellectus: nō aūt actus opionis: que est veri ⁊ falsi: ꝓpter q̄ scientia est virtus: ⁊ non opinio: vt dicit in. 6. Ethi. vnde pz q̄ spes virtus debet dici: etiam fm cōem vsum loquēdi.

Ad primuz g̃ dōm q̄ spes fm q̄ est passio non est virt⁹: sed fm q̄ est in appetitu intellectiue ptis. Nec aliaꝛ passionū noīa ita ꝓueniēter ad vtutes trāsumi possunt sicut nomē spei: qz spes dr̄ in ordine ad bonū: ⁊ pp hoc ipoꝛtat motū appetit⁹ in bonū tendētis. ⁊ sic bz quādā silitudinē cū intentiōe ⁊ electōe boni: q̄ requrunt in oī vtute. Timoꝛ aūt dr̄ in ordie ad malū. Recede re aūt a malo q̄uis ad vtutē ptineat: nō tn̄ in b̄ ꝓsistit pfectio vtutis: sz in electiōe boni. Gaudiū ār ⁊ tristitia magis dicunt ipressionē boni ⁊ mali in appetitū q̄ motū appetitus in ea. vñ nō bñt silitudinē cū electōe vtutis. ¶ Ad 2m dōm q̄ illud arduū in qō ordināt vtutes acq̄site est finis ꝓportionat⁹ facultati nāe: ⁊ iō nā p seipaz determiata est ad sperādū illū finē. vñ nō idiget aliq̄ habitu supaddito p quē determineī in illud: sz b̄ arduū qō est vita eterna excedit facultatē nāe. vñ cuz ex se nā nō sit determinata ad sperādū illud: oz q̄ determineī p aliquē habitū infusuz: ⁊ hec est spes q̄ est virt⁹. ¶ Ad 3m dōm q̄ spes multis modis dr̄. Q̄nq̄ eni noīat passionē ⁊ sic nō est virt⁹. Q̄nq̄ nominat habitū iclinātē ad actū volūtatis silez spei q̄ est in pte sensitiua q̄ est passio: ⁊ sic est vtus. Q̄nq̄ vo noīat ipm actū: ⁊ sic est actꝰ virtutis. Q̄nq̄ aūt noīat ipaz rē sperata. Ebi. 3. Expectātes beatā spem: ⁊ sic est obm vtutis. Q̄nq̄ aūt noīat certitudinē q̄ cōsequf spem. Ro. 5. ꝓbatio vero spem. i. spei certitudinē: ⁊ sic noīat statū pfectiōis in virtute q̄ntū ad certitudinis itentionē: habit⁹ g̃ spei q̄ est vt⁹ ex meritis nō ꝓcedit: sz obz. i. ipsa res sperata p meritis redif: ⁊ iō ēt actꝰ spei in suū obz tēdit ex ꝓsuppone meritoꝛ.

Et fm hoc dicit ex meritis puenire rōne sui actꝰ. ¶ Ad 4m dōm q̄ spes q̄ est virt⁹ nō opponif timori q̄ ē donū: qz spes extēdit se in deū ex ꝓsideratōe dine largitatis: timoꝛ vero dicit resilitionē ex ꝓsideratiōe ꝓpe puitatis: ⁊ ita nō est fm idē resilitio timoris ⁊ extēsio spei. vñ nō sunt ꝛria. ¶ Ad 5m dōm q̄ facere aliq̄d ꝓpter aliq̄d cōmodū tpale facit actū mercenariū. nō aūt facere ꝓpter remunerationē eternā: qz ꝓtinentia nō sibi sufficit ad salutē si ꝓ solo amoꝛe pudicitie retineī. vt dr̄ in lib. de Eccl. dogma. ⁊ eadem rō est de alys būanis actib⁹. ¶ Uel dōz q̄ actꝰ dr̄ ē mercenarius qui ꝓpter mercedē fit: non aūt qui est circa ipam mercedez: q̄uis g̃ actꝰ spei sit expectare btitudinez q̄ est merces: nō tn̄ eā expectat ꝓpter ipam mercedez: sed ex inclinatiōe habitus: sicut ⁊ in alys virtutib⁹ cōtigit. Et ꝓterea nō expectat eaz inquātū est merces: sed in q̄ntū est sūmū qōdā arduū. habet. n. deū ꝓ ꝓncipali obiecto.

¶ Utrum spes sit virtus theologica.

Bsecūduz sic ꝓcedit. vī q̄ spes non sit virtus theologica: ois eni virt⁹ theologica bz deū ꝓ obiecto: sed irascibilis obm de⁹ esse nō pōt: qz cū sit appetit⁹ sensitiue partis nō extēdit se vltra bonū sensibile. Cum g̃ spes ad irascibilē ptineat videī q̄ spes nō sit virtus theologica. ¶ P. Isa. 3. dr̄. In spe erit fortitudo vestra: sz fortitudo nō est virt⁹ theologica: sz cardinalis. g̃ ⁊ spes. Et ꝓci pue cū eadē extrema videanf bre. s. timiditatē ⁊ audaciā. ¶ P. expectare ē lōganimitatis. Hal. 5. Lōganimitas expectationis. Sil'r videī esse patiētie. Ro. 8. Si que nō videm⁹ speram⁹ p patiētiā expectam⁹. ergo cū spes sit expectatio: videī q̄ spes sit idē q̄ patiētia vel longanimitas: q̄ quidē nō sunt virtutes theologice. g̃ nec spes. ¶ P. spei ē in arduū tendere: sed hoc est magnanimitatis que maxie magnū attendit. g̃ spes est idē q̄ magnanimitas: sed magnanimitas est virt⁹ moralis ⁊ nō theologica. ergo ⁊ spes. ¶ Sz ꝛ. spes diuidif ex opposito alys vtutib⁹ theologicis. p̄ Lozi. 13. Nūc āt manēt fides spes charitas tria hec. g̃ est virt⁹ theologica. ¶ P. oīs virt⁹ q̄ bz finē vltimū p obtō ē virt⁹ theologica. talꝰ aūt ē spes cū sit expectatio future btitudinis. g̃ spes ē virt⁹ theologica. ¶ P. oīs virt⁹ moralis est circa passiōes: vt dr̄ in. 2. Ethi. b̄ aūt non cōpetit spei. g̃ nō est virt⁹ moralis: neq̄ est itellectualis: qz nō ptinet ad cognitionē vt p̄us dictū est. g̃ est virtus theologica.

Respondeo dōz q̄ spes de rōne sua dic extēsiōez appetit⁹ in aliq̄d arduū: qō nō oīo excedit facultatē sperātis. Ea. n. q̄ excedūt vel ut excedētia apphendunf de speratōez magif q̄ spez faciūt. vñ fm b̄ q̄ inest alicui facultas in aliq̄d arduū: fm b̄ est iclinatio in illud arduū: ⁊ iō in illud arduū qō ꝓportiōaf facultati nāe sensitie iclinatio sensitiui appetit⁹ spez facit q̄ ē passio. In illud vō arduū qō ꝓportionaf nāe itellectiue iclinatio illius facit spez q̄ est actꝰ volūtatis. Sz qz ē aliq̄d arduū qō excedit facultatē nāe: ad qō bō p gram pōt puenire. s. ipse de⁹: in q̄ntū est nr̄a btitudo: iō opz q̄ ex aliq̄ dono gratuito nāe supaddito fiat iclinatio in illud arduū: ⁊ illud donum est habit⁹ spei. Et qz bz obm ipm deuz: iō opz q̄ sit virtus theologica. Et iō in scōa diffōne spei: quā magr ponit: exp̄mit tota rō spei fm q̄ est virt⁹ theologica. Expectatio eni: vt ex dictis pz: ꝓpie loquēdo dicit extensionē appetit⁹ in aliq̄d arduū. Certa aūt dicit cōpletionē ꝓdicte extensiōis ⁊ q̄si determinationē: ⁊ in b̄ cōpleī rō spei absolute: obm aūt qō facit spez eē theologicā virtutē ē futura btitudo. Illud aūt vñ ē facultas pueniēdi in finē istū: ē gr̄a ⁊ merita siue accipiaf gr̄a p dina liberalitate siue p dono gratuito

Ad primuz g̃ dōz q̄ gdā dicūt q̄ ēt appetit⁹ rōnis diuidif p irascibilē ⁊ cōcupiscibilez: ⁊ fm b̄ ꝓpō bz falsitatē: sz qz oēs auctoꝛes distinguēntes irascibilē a cōcupiscibili siue sci siue p̄hi ponūt irascibilē ⁊ cō cupiscibilē in appetitu sensitiuo. Iō dōz q̄ subm spei put dr̄ virtus theologica nō est vis irascibilis: sz volūtas iquā tum actꝰ ei⁹ spes dici pōt: nisi forte ipam volūtatē in q̄ntū bz actꝰ sil'es actib⁹ irascibilis dicam⁹ irascibilē: sz tūc irascibilis ⁊ concupiscibilis nō erūt diuerse potēcie: sz noīabūt eādē potētiā. s. volūtatez fm diuersos actꝰ. ¶ Ad 2m dōz q̄ sicut supra dcm̄ est: Extēdi in aliq̄d arduū est dupl'r: qz vel est bonū in qō extendit vt acgraf: ⁊ sic extendi ē spei. vel in aliq̄d arduū vt repellaf: ⁊ b̄ est audacie. Et sil'r resilire ab aliq̄ arduo est dupl'r: qz vel est bonū qō pp facultatem dimittif: ⁊ sic est desperatio: vel est malū qō pp difficultatē fugif: ⁊ sic est timoꝛ: ⁊ sic pz q̄ spes nō iter audaciā ⁊ timiditatē est: sz iter ꝓsumptionē ⁊ desperationē. Fortitudo aūt q̄ bz picula p obtō est iter timiditatez ⁊ audaciā: ⁊ iō spes ⁊ fortitudo nō est idē. Nec fortitudo pōt esse virt⁹ theologica: qz de⁹ q̄ est obm virtutis theologice nō bz rōnē periculi: q̄uis bēat rōnē ardui. Sz qz ex fine diriguntf ea q̄ sūt ad finez: iō virtutes theologice q̄ bñt finē vltimū p obtō nō solū opanf circa ipm fm se: sz vt est directiuuz alioꝛ q̄ sūt ad finē. Et iō sūt q̄dāmō ꝓncipia alioꝛ vtutū. Sicut fides nō solū cognoscit verū ꝓmū: sz ēt alia q̄ ꝛ veritate p̄ manifestanf ordinātia in ipaz: vñ ⁊ in articulis fidei multa ꝓtinenf q̄ ad creaturas ptinēt. Sil'r ⁊ charitas nō solū facit diligere deū: sz ēt ꝓximū pp deuz: sil'r ⁊ spes nō facit tēdere in ipz deū: vt q̄dā arduū ꝓsequendū: sed etiā vt ex ipso ē auxiliū in oīb⁹ alys arduis vel bonis acq rendis vel malis vitādis. Vñ q bz spem sperat deū cōseq: speratq̄ p ipm oīa necia q̄ntūcūq̄ sint difficilia obtinere. sperat oīa nociua q̄ntūcūq̄ sint difficilia repellere. Et fm b̄ spes est in boīe p̄m⁹ oīuz opationū q̄ ad bonū arduū ordinanf: sicut charitas oīuz q̄ in bonū tendūt: ⁊ sicut fides oīum q̄ ad cognitionē ptinent. vñ fides est in gratuitis sic̄ intellect⁹ p̄ncipioꝛ in nālib⁹ ⁊ acq̄sitis. vñ fm b̄ dr̄. In spe erit fortitudo vestra nō q̄si spes sit ipsa fortitudo: sz qz est p̄m⁹ ipsi⁹ fortitudinis. ¶ Ad 3m dōm q̄ expectatio patientie est expectatio dīni auxilij in piculis. Expectatio aūt lōganimitatis est expectatio dīni auxilij in laboꝛib⁹ actiōis tendentis in aliq̄d bonū arduū ordinēdū. vñ pz ex ꝓdicta q̄ expectatio patientie ⁊ lōganimitatis est p pticipatiōes expectatiōis a spe fm q̄ vtutes posterioꝛes pticipant aliq̄d a ꝓzib⁹: sic̄ oēs morales a ꝓudentia: ⁊ oēs alie vtutes pticipāt aliq̄d a charitate. s. desideriū sūmi boni ꝓpter q̄ operanf. ¶ Ad 4m dōz q̄ magnanimitas magis accedit ad spem q̄ aliq̄ dictarū virtutum: qz est fz extensionē appetitus in aliq̄d bonū arduū obtinendū: ⁊ ideo circa spez passionez versaf ⁊ ei⁹ opposita: vt sic sint in irascibili tres virtutes q̄ntū ad tria genera passionuz. Magnanimitas q̄dē q̄ntū ad gen⁹ spei ⁊ aliarū passionū circūstātiū ipam q̄ habent bonū arduū expectatū p obtō. Fortitudo aūt circa timoꝛē ⁊ audaciā. Māsuetudo aūt circa iram. Sed tn̄ magnanimitas nō est idē q̄d spes virt⁹: qz est circa arduū q̄d cōsistit in reb⁹ humanis: nō circa arduuz q̄d est de⁹. vñ nō est virt⁹ theologica: sz moralis ptic̄pās aligd a spe.

¶ Utrum spes sit virtus distincta ab alys.

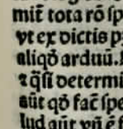

Bterciū sic ꝓcedit. vī q̄ spes non sit virt⁹ distincta ab alys virtutibus theologicis. virtutes. n. distinguunf p actꝰ ⁊ obiecta: sed spes est expectatio future btitudinis: q̄ est eriā obm oīuz virtutū theologicarum. ergo spes nō distinguit ab alys vtutibus theologicis. ¶ P. vtutes theologice ordināt nos imediate ad deū: sz aligs sufficienter ordinaf p b̄ q̄ cognoscit eū ⁊ amat ipz: q̄ facit fides ⁊ charitas. g̃ spes non distinguit ab vtraq̄.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ P. expectare est actꝰ spei: sꝫ ptinet ad fidē: qz in symbolo dr. Expecto resurrectōez mortuoꝝ. ergo spes nō differt a fide. ¶ P. vr q nec a charitate: qz spei est rēdere in deū qō ē ppriū charitatis. g̃ spes nō differt a fide ⁊ charitate.

¶ Sꝫ ꝺ. i. Lozi. 13. spes cōnumeraſ alys duabꝰ. ergo differt ab eis. ¶ P. spes in volūtate dicīt ad silitudinē spei que est in irascibili. vt ꝑ⁹ dictū est: sed spes q̃ est passio irascibilis differt a cognitiōe q̃ est fidei: ⁊ ab amore q est charitatis. ergo spes q̃ est in volūtate differt a fide ⁊ charitate.

¶ Utrum spes possit esse informis.

Ulterius vr q spes nō possit esse nisi formata charitate. Spes. n. ꝓsupponit merita. vt ꝑ⁹ ex diffōne ipsi⁹: sꝫ meritū nō pōt esse in hñte aliquā virtutez informē. ergo spes nō pōt esse informis. ¶ P. ex hoc ipso q tendit fides in deū est fides formata: sed spes bꝫ in deū tendere. ergo semp est spes formata. ¶ P. Augustin⁹ dicit q ois affectio ex amore est: sed spes est affectio quedā. ergo est ex amore: sꝫ oē qō est ex amore ē formatū: qz charitatis est formare alias virtutes. g̃ spes semp est formata.

¶ Sꝫ ꝺ. sīc timor ē supplicioꝝ eternoꝝ: ita ⁊ spes ꝑmioꝝ: sꝫ timor pōt eē formatꝰ ⁊ informis. g̃ ⁊ spes. ¶ P. gcūq; nō bꝫ spem est desperatꝰ: sꝫ gcūq; peccat mortal'r nō bꝫ spem formatā. Si g̃ ois spes eēt formata gcūq; peccat mortal'r esſet desperatus: sꝫ desperatio est pctm̄ i spm̃scm̃. g̃ gcūq; peccaret mortaliter peccaret in spm̃scm̃: qō est falsum.

Respōdeo ꝺōz ad pam qōnē q sīc supra disꝭ. zz. ꝺcm̃ est: virtutes theologice sūt ad ordinādus nos in finē vltimū. Ad bm aūt q aliqs icipiat opari pp finē aliquē: opz p q cogſcat finē illū: ⁊ z⁹q ꝺsideret ipz. Sꝫ qz volūtas ē possibiliū ⁊ impossibiliū: neq; aliqs opaſ pp aliqd qō est impossibile adipisci q̃uis illud appetat: iō oz q volūtas ad bm q opari icipiat tendat in illud sīc in possibile. Et hec iclinatio volūtatis tendētis in bonū eternuz q̃si polle sibi p gr̃az: est actꝰ spei: ⁊ iō spes est aliqd distictuz a fide ⁊ charitate: qz fides facit cognitōez de fine inq̃tū ostēdit finē bonū eē: ⁊ sic ĩsurgit motꝰ charitatis: inq̃tū vo ostēdit finē esse polez sic insurgit motꝰ spei: qz fides est fundamē tū oiuz vtutū ꝓcedens oēs q̃tū ad nālē ordinez actuū.

Ad primuz ergo ꝺōm q ideꝫ fm rez est obm oiuz vtutū theologicaꝝ: sꝫ differt fꝫ rōnē: qz inq̃tū est pmū vez est obz fidei: inq̃tū est sūmū bonū est obm charitatis: inq̃tū est altissimū arduū ē obm spei. Et qz bitudo noīat maxime arduū: cuz sit status omniuz bonoꝝ aggregatiōe cōpleꝛ. vt ꝺicit Boe. ideo in diffōne spei ꝓcipue ponīt bitudo. virt⁹ aūt ⁊ potētia nō differūt ex obiectis fm ꝺr̃iaz realez obiecti: sed fꝫ diuersas rōnes obiecti: que gdez rōnes formal'r cōplent obm ipm. ¶ Ad 2m ꝺōm q illa duo nō sufficiūt ad bm q allqs icipiat opari pp finem: vt ꝺcm̃ est. ¶ Ad 3m ꝺōm q fides ꝺr̃ expectare inq̃tū est ozigo expectatiōis ostēdendo illud qō est expectandū ex se possibile acgri. ¶ Ad 4m ꝺōz q tēdere in appetibile est tā irascibilis q̃ cōcupiscibil' sꝫ differēter: qz tēdere in aliqō bonū vt est bonū simpl'r est ꝺcupiscibilis: sꝫ tēdere in aliqō vt est arduū ⁊ difficile est irascibil': ⁊ p būc modū diuersimode etiā tendit in deū spes ⁊ charitas.

Ad secundaz qōnē ꝺōm q sicut supra dictuz est: ꝺesideriū ⁊ amor in hoc differūt q amor quodāmō ipoꝛtat quādā cōuenientiā ⁊ cōnaturalitatē ad amatū: qō quidē perficīt ꝺū amatū aliquo mō habēt: ꝺesideriū aūt ipoꝛtat motū in ipm amabile nōdū habitū. vñ motꝰ appetitꝰ incipit in ꝺesiderio ⁊ terminaſ in amore cōpleto. Et iō ꝺesideriū est q̃ꝺā inchoatio amoris: ⁊ q̃si gdā amor ĩperfectꝰ. Sꝫ qz ꝑmū habere rei est fm qō est in potētia: qz qō est in facultate habētis q̃si iaz haberi reputaſ: iō ꝑmū qō amorē inducit est facultas habēdi id qō ꝺesideraſ. In hac aūt facultate spes cōsistit: ⁊ iō amor rei ꝺistāris q̃ actu nō habeſ ꝓsupponit spem. Sed qz spes nō est nisi boni. Et ꝑmꝰ motꝰ appetitꝰ in bonū est ꝺesideriū. ideo spes ꝓsupponit ꝺesideriū ⁊ est media ĩter amorē ⁊ ꝺesideriū. Et hoc rōnabil'r accidit: qz. n. irascibilis est ꝑpter cōcupiscibilē: iō actꝰ irascibilis a cōcupiscibili incipit ⁊ in cōcupiscibili terminaſ. Amor. n. ⁊ ꝺesideriū in cōcupiscibili sunt. spes aūt in irascibili: ⁊ similis est eoꝝ ordo fm q est in voluntate. vnde pz q actꝰ fidei ꝑcedit ꝺesideriū: qz ois actꝰ affectiue ꝓsupponit actū cognitiue: ꝺesideriuz aūt ꝑcedit spem: spes aūt amorez: ⁊ ideo sicut fides pōt eē informis: qz actꝰ eius ꝑcedit actū amoris: ita ⁊ spes.

Ad primuz ergo ꝺōm q spes nō ꝓsupponit merita in actu: sed in ꝓposito: nō enīz aliqs sperat ꝑpter merita: q̃si merita existētia ꝓducāt actū spei: sed qz per merita que ꝓponit ad bitudinē se ꝓuenire sperat. ¶ Ad 2m ꝺōm q fides formata tendit in deū ex amore: sed spes ifōrmis nō est ex amore: sꝫ ex ꝺesiderio. ¶ Ad 3m ꝺōm q ibi accipiť amor large ꝓ amore imperfecto qō est ꝺesideriū qō est ꝑmꝰ motꝰ appetitiue virtutis: ꝺesiderium aūt nō sufficit ad formandū actus virtutum.

¶ Utrum spes habeat certitudinem in suo actu.

B quartuz sic ꝓcedit. vr q spes nō habeat certitudinem in suo actu. certitudo. n. ad cognitiōez ptinet: qz dubitationi opponiť: sed spes nō ptinet ad cognitionē: sed ad affectionē. ergo ad spem non ptinet certitudo. ¶ P. de eo qō nūq; erit nō pōt esse certitudo: sed aliqs bꝫ spem de vita eterna quā nūq; habebit. ergo spes nō bꝫ certitudinē. ¶ P. oē qō dependet ex contingēti nō pōt bre certitudinē nisi q̃ iaz est: sed hunc bre vitaz eternā depēdet ex meritis q̃ sunt ex libero ar. qō est maxime cōtingēs causa. ergo pōt esse certitudo de hoc q iste habeat vitā eternā. ergo cū spes sit de hoc videtur q spes nō hēat certitudinē. ¶ P. non pōt de eodē esse certitudo seu securitas ⁊ timor: sed bō q̃diu in hac vita est bꝫ timorē casſuz de separatiōe a deo. ergo nō pōt habere certitudinē de habendo vitam eternā. ¶ P. nullus habebit vitā eternā nisi habeat charitatē ⁊ gratiaz: sed nullus scit se habere gratiā ⁊ charitatē. necdum vt finaliter habeat. ergo non potest esse in spe certitudo de vita eterna.

¶ Sed ꝺ. z. Thi. z. Scio cui credidi ⁊ certus suz ⁊c. Sꝫ bm ad spem ptinet. ergo spes bꝫ certitudinē. ¶ P. pbs dicit q virtus est certioz oi arte: sed spes est virt⁹. ergo bꝫ certitudinez. ¶ P. sicut fides initiť ꝑme veritati: ita spes sūme largitati: qz ex gratia ꝓuenit. vt i lra dicit: sed sūma largitas nō pōt alicui deficere: sicut nec ꝑma veritas aliquē decipe. ergo sicut fides bꝫ certitudinē: ita ⁊ spes.

Respōdeo ꝺōm q qdā ꝺixerūt q spes nō bꝫ aliaz certitudinē nisi a fide: sꝫ i bm ꝺifferūt q certitudo fidei est in vniuersali: sicut q glibet bonꝰ habebit vitā eternaz: certitudo aūt spei est in particulari: sicut q iste si bene facit habebit vitaz eternā. ⁊ ideo certitudo fidei est absoluta ⁊ vniuersalis: certitudo aūt spei particularis est ⁊ conditionata. Sed hoc nō pōt stare: qz vniuersale ⁊ particulare nō diuersificant essentiā nec; habitum: vnde fm hoc spes a fide nō ꝺifferret fm habitum nec; in alia potētia esſet: qō oino falluz est. ¶ Et ideo aliter est ꝺicendū q certitudo ꝓprie ꝺicit firmitas adhesiōis vtutis cognitiue in suū cognoscibile: sed ois operatio ⁊ motꝰ cuiuscūq; tendētis in finē est ex cognitiōe dirigēte: vel cōiuncta: sicut in agētibus per volūtatē: vel remota sicut in agētibus per nām: qz vero nō tenderet ꝺeterminate in finez suū nisi ab aliqua cognitione ꝑcedente in ipm ordinaret: inde est q opus nature est simile operi artis inquātū per ꝺeterminationē ꝺīne sapie istituētis nām. Et iō noīa que ad cognitionē ptinēt ad nāles operationes trāsferunť: sīc ꝺicit q natura sagaciter opaſ ⁊ ifallibil'r: ⁊ sic ēt ꝺr̃ certitudo in natura tendēte in finē. Et qz virtus in modū nāe opaſ inclinādo in ꝺeterminatū finē: iō vt⁹ ꝺr̃ eē certioz arte: sīc ⁊ natura inq̃m iclinat ifallibil'r q̃tū ex ea est in finē: ⁊ talis est certitudo spei. Al'r tn̄ q̃ in alys vtutib⁹: qz eniz spes supponit facultatē in finē pueniēdi que gdez est ex libalitate diuina ordināte nos in finē: ⁊ ex meritis scōz que oēs vtutes in finē vltimū pueniūt. Ideo certitudo spei causaſ ex libralitate ꝺīna ordināte nos in finez ⁊c. ⁊ ēt ex iclinatiōe oīum aliarū vtutuz. ⁊ ēt ex iclinatione ipsi⁹ bitus. Et iō ꝑter certitudinem quaz habet: vt quedam virtus includit certitudinem que est in omnibus alys virtutibus: ⁊ vlterius certitudinem diuine ordinationis.

Ad primū g̃ ꝺōz q certitudo ꝑ ⁊ ꝑncipal'r est in cognitiōe: sꝫ p silitudinē ⁊ ptícipatiue ē in oīb⁹ opib⁹ nāe ⁊ vtutis. ¶ Ad 2m ꝺōz q certitudo cognitionis est ex seipsa: certitudo aūt nāe est ex alio ordināte in finē: ⁊ iō certitudo cognitiōis nūq; ꝺeficit: sꝫ certitudo nature ꝺeficit qdē nō per se: sꝫ per accīs: qz talis defectꝰ non est ex ipso ꝺirectiuo in finē ex quo bꝫ certitudinē: sꝫ ex aliquo accīte: sīc ignis bꝫ certitudinē absolutā calefaciēdi: ⁊ tn̄ ꝺeficit qn̄q; ex aliq̃ impedimento. Et sil'r est ꝺe spe. vñ ēt ipsa iclinationis nāe certitudo ꝺr̃ spes: vt ꝑ⁹ Ro. 4°. Qui ꝺ spem in spem credidit. ¶ Et sil'r ꝺōz ad 3m. ¶ Ad 4m ꝺicēdū q q̃diu in hac vita sumus pōt eē accīntale ipedimētū ne spes: que de se certitudinē bꝫ suū finē ꝓsequatur: ⁊ iō nūc cū spe adiūgiť timor sepationis: sꝫ in futuro q̃n̄ nō poterit eē accīntale ipedimētū: tūc nō erit timor sepatiōis nec; etiā spes: qz qō sperabaſ tūc habebiť. ¶ Ad 5m ꝺōm q licet nesciā vtrū finaliter bitur⁹ sim charitatē: tn̄ scio q charitas ⁊ merita que in ꝓposito habeo ad vitā eternaz certinaliter ꝓducūt. Ex ꝓdictis pz q certitudo spei ⁊ fidei in q̃tuor ꝺifferūt: ꝑmo in bm q certitudo fidei est intellꝰ: certitudo aūt spei est affectꝰ. scōo qz certitudo fidei nō pōt deficere: sꝫ certitudo spei ꝑ accīs deficit. 3° qz certitudo fidei est de ꝺ plexo: certitudo aūt spei est de icōplexo qō ē appetitꝰ obm. 4° qz certitudini fidei opponiť ꝺubitatio: certitudini aūt spei opponiť ꝺiffidētia vel hesitatio. Jō sciēdū est q certitudo spei q̃tū ad iclinationē habitꝰ est maioz in habēte spem formatā etiā ꝓscitō ad mortē q̃ in ꝓꝺestinato hñte spem ifōrmē: sꝫ inq̃tū icludit certitudinē q̃ est ex dei ordinatiōe ⁊ ex meritis q̃ sūt in ꝓposito ē eq̃lis in vtroq;.

¶ Utrum in christo fuerit spes.

A quintuz sic ꝓcediť. videť q in xp̃o fuerit spes. psal. In te ꝺne sperani. Et exponiť in ꝑsona xp̃i: g̃ habuit spez. ¶ P. deerat ei aliqd ad bitudinē. s. gloria corporis: g̃ potuit illā sperare cū spes sit expectatio bitudis. ¶ Sed ꝺ. spes est de nō visis. Ro. 8. sed xp̃s videbat bona eterna quoꝝ est spes: ergo nō habuit spem.

¶ Utrū angeli ⁊ anime bonoꝝ habeant spem.

Ulterius videť q angeli ⁊ aīe scōꝝ spez hēant. Angelis enī accrescit gaudiū ex salute illoꝝ q̃s custodiūt. Luc. 15. Gaudiū est angelis ꝺei sup vno pec. ⁊c. Et sil'r ēt sancti gaudēt de bonis alioꝝ que quotidie fiūt: g̃ bñt aliqd qō sperent. ¶ P. aīe scōꝝ expectāt stolā corporis. vñ ꝺcm̃ est eis Apoc. 6. vt expectarent adhuc modi cū tēpus ⁊c. sꝫ expectatio est spei. ergo ipsi habēt spem.

¶ Sed ꝛtra. cū venerit qō ꝑfectuz est euacuabiť qō ex parte est. ꝑ⁹ Lozin. 13. sed spes ex parte est. qz est de nō habitis: ergo cū scīs venerit qō ꝑfectū est videť q spem nō hēant.

¶ Utrū patres qui fuerūt in limbo habuerint spem.

Ulterius videť q nec patres qui erāt in limbo spez habuerit: qz spes que differť affligit aīam: vt ꝺr̃ in ꝑuer. sꝫ in scīs pr̃ib⁹ qui erāt in limbo nō erat aliq̃ afflictio: g̃ nō hēbāt spez. ¶ P. spes ꝓcedit ex meritis: sed ipsi non erant in statu merēdi: similiter nec illi qui sunt in purgatorio: ergo non habent spem.

¶ Sed ꝺ. quicūq; cupit aliqd qō nondū bꝫ expectat illud sꝫ patres qui erant in limbo cupiebant beatitudinē quaz nondū habebāt: ergo expectabāt illaz: ergo habebāt spez.

¶ Utrū damnati ⁊ demones habeant spem.

Ulterius videť q etiā damnati ⁊ demones habeāt spez. Job. 40. ꝺicit de ipso. Spes eius frustrabitur eum: ergo habet spem. ¶ P. sicut fides est informis: ita ⁊ spes: sꝫ habent fidē informem: ergo ⁊ spem.

¶ Sꝫ ꝺ. spes nō ē de ipoli: sꝫ demōes ⁊ ꝺānati cū sint in malicia obstinati: nō ꝑñt puenire ad vitā eternā: g̃ nō ꝑñt bre

Respōdeo ꝺōz ad pm̄ qōnē q xp̃s nō habuit spem. spez: qz spes ipfectiōez ipoꝛtat: cū fundetur supra agnitionē enigmaticā. nihil aūt impfectionis ex pte pfectionū aīe fuit in xp̃o: ⁊ ideo nō fuit in ipso spes.

Ad primum g̃ ꝺōm q spes sumiť ibi pro expectatiōe premy accīntalis: de quo nō est ꝓprie spes que bꝫ deo pro obiecto. ⁊ ideo nō segtur q xp̃s ꝓprie spem habuerit. ¶ Et sil'r ꝺōm ad 2m: qz gloria corporis non est ꝑncipalis in beatitudine.

Ad secundam qōnē ꝺōz q angeli ⁊ bt̃oꝝ anime ꝓprie loquendo spem nō habēt. ⁊ boc pz ex duobus. ꝑmo qz cuz spes sit vtus theologica bꝫ deū pro obo: ⁊ ideo qz gaudiū eoꝝ qō de deo bñt crescere nō pōt: iō illud qō eis accrescit nō ptinet ad spem. scōo qz est de arduo ⁊ difficili: Et qz habēti gl̃iam essentialez que in dei visione cōsistit gcgd aliud creatuz est paruum est. ⁊ ideo nō pōt eē spes: nec; de gaudio qō de salute alioꝝ eis accrescit: nec; de gaudio qō accrescit aīe de gl̃ia corporis: sed pōt esse de eis ꝺesiderium: ⁊ hoc ꝺesiderium expectatio large ꝺicit. ¶ Et per hoc patet solo ad obiecta.

Ad tertiaz qōnē ꝺōm q illi qui sunt in purgatorio ⁊ patres qui erāt in limbo hēbant spez: qz spes nō euacuatur nisi fm hoc q aliquis habet actu id qō sperauit: sīc fides euacuaſ per id qō videt illud qō credidit. Illi aūt qui in limbo patrū erāt: ⁊ qui sunt modo in purgatorio nondū habēt beatitudinē de qua est spes: ⁊ iō spes eoꝝ quā in hac vita habebāt nō est euacuata.

Ad primuz g̃ ꝺōm q ꝺilatio spei antiquis patrib⁹ nō faciebat afflictionē: qz afflictōis capaces nō erāt. ¶ Uel ꝺōz q q̃uis spes rōne absentie sperati afflictionē faciat: tn̄ rōne certitudis ꝺelectationez facit. Et qz certitudo spei in eis ꝺeficere nō poterat. ideo ꝺelectatio que ex certitudine causabaſ absorbebat omnem afflictionē que ex absentia cōtingere posset. ¶ Ad scōz ꝺicēdū q q̃uis non sint in statu merendi: tn̄ ꝑus meruerūt: ⁊ ex illis meritis spes eorum ꝓuenit.

Ad quartā qōnē ꝺōz q spes fundaſ sup facīlitatē ꝓueniēdi ad illō qō spaſ vl verā vel estimatā. In ꝺemōib⁹ aūt ꝺānat⁹ nō ē facīlitas ad bitudinez pueniēdi: nec; i rei vitate: nec; in eoꝝ estimatiōe: qz sue ꝺānatiōis ignari nō sūt: ⁊ iō in eis spes future bitudis eē nō pt.

Ad primū g̃ ꝺōz q spes ibi ꝓprie sumiť ꝑ expectatiōe ꝺilatiōis iudicy. vñ ēt xp̃o ꝺicebāt. Ueniſti añ tps torq̃re nos. ¶ Ad 2m ꝺōm q fides nō ē tn̄ ꝺe illis que ptinent ad se sīc spes: ⁊ ideo possunt habere fidem de deo ⁊ de alys: non autem spem de seipsis. ¶ Uel ꝺicendum q fides informis nullo modo facit tendere in deum: sicut facit spes etiaz informis aliquo modo: vt ꝑus ꝺictū est: ⁊ ideo non est simile ꝺe fide ⁊ spe.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Expositio textus.

Vita spualia eterna:)Ꝑ.eternuz ē vnū tm̃.g̃ non debuit plural'r dicere eterna. ¶Ꝑ.spes est de futuro:oē aūt futurū ē tpale:nullū tpale eternū:g̃ spes nō ē de eternis. ¶Ꝑ.nullū tpale eternū:g̃ supfluit q̄ dixit spiritualia. Et dōz q̄ illud qō p se est eternū est vnū tm̃:ꝫ ei⁹ eternitas pticipaī c̄tū ad m'ta bona: In btis.ſ.c̄tū ad diuersas dotes:ꝛ be pticipatiões dn̄r bona eterna:nō q̄ careāt p̄n⁹ ꝫ q̄ careāt fine. Uel referēduz est ad pluralitatē attributoꝝ. ¶Ad 3^m dōz q̄ illud qō in se est eternū est futurū sperāti:ꝛc. Hāc de deo pōt eē spes. ¶Ad 4^m dōz q̄ spualia dic̄ ꝓpter dotes corpis q̄ corpalia sūt:ꝛ q̄dāmō eterna inc̄tū in ꝓpetuū durabūt. ¶Uel dōz q̄ vtrūq; posuit vt q̄si gradatim ad oīm ꝓpiuz spei pueniret:q̄ est de bono spuali: neq; de q̄libz:ꝫ de eterno qō ē de⁹. (Est eni spes.) hec diffō dak p actū: vt dcm̃ est. p̄ma aūt data fuit p genus (Quā nā preit charitas.) verū est ꝫ q̄ ē vt⁹:qō nō hz nisi ꝫ q̄ est informata charitate. vel nā preit sic̄ pfectū impfecto pus ē nā:tpe posteri⁹. (Spes ē de inuisibilib⁹.) Lōtra. aligs sperat pecuniaz quā videt. Dōm q̄ spes ꝓpe loquendo est de nō bitis. In spualib⁹ aut̄ ꝛ eternis ea videre est ipsa hre:nō ät in corpalib⁹.ꝛ iō dr eē de inuisibilib⁹. ¶Uel dōz q̄ dr eē de inuisibilib⁹ inc̄tū est de futuris:q̄ pecunia ꝛsi videat in se:nō tm̃ vt vt possessa:ꝛ h̄ mō spes in ipsaz tēdit. (Spes aūt nō nisi bonoꝝ ꝛc.) Lōtra. Lu.z4. Nos ät spabamus q̄ ipse eēt redēptur⁹ israel:g̃ spes est ēt de alienis. ¶Ꝑ.aligs desp̄at de aliq̄ alio:sic̄ dic̄ Aug.q̄ de nemine est desp̄andū c̄tdiu est in hac vita:g̃ ꝛ spari pōt de alienis. ¶Ꝑ.sic̄ bō expectat bonū ꝓpriū:ita ꝛ p iuidiā malū alienū. g̃ spes est ēt de malis. ¶Ꝑ.btitudo nec in se est futura ꝫ eterna:nec respcū p̄sciti:q̄ nunq̄ hēbit eam. g̃ spes nō semp est de futuris. ¶Et dōz ad p^m q̄ spes est de re aliqua:sic̄ dr. Spero btitudinē.ꝛ sic nō est nisi de ptinētibus ad se. Est ēt de euētu:sic̄ dicim⁹. Spero q̄ h̄ eueniat. ꝛ sic est de illis q̄ ad alios ptinēt. tm̃ de h̄ euētu nō est spes nisi inc̄tū estimaī: vt bonū sperāti. ¶Et p h̄ pz solo ad scōz. ¶Ad 3^m dōz q̄ malū alteri⁹ iuidus estimat bonū suū: vñ est de malo alieno:sic̄ de bono suo. ¶Ad 4.^m dōz q̄ c̄tuis p̄scit⁹ nō sit habiturus vitā eternā in rei vitate:ꝛ ita nō sit ei futura:est tm̃ ei futura c̄tuz ad suā estimationē:alꝫ aūt nō sparet. Et itez ic̄tū ē i ordīe dine largitat ꝛ potitatis isti⁹ vl'ad recipiēdū gr̄az vl' merēdū:sic̄ dr illud futurū ad cui⁹ euētū sunt cāe ordinate in nā:c̄tuis nunq̄ eueniat ꝫ q̄ dicit pbs.z. de gnōne. q̄ futurus gs icedere nō iceder.

¶ De charitate qua diligitur deus ꝛ p̄rimus q̄ in ꝓpo vel etiā in nobis est. Bist. XXVII.

Tam aūt ꝓpter fidē ꝛ spem non habuerit:dilectionē tm̃ habuit inc̄tū bō tantaz qua maioz eē nō valet:qui ex charitate eximia aiam posuit pro amicis ꝛ inimicis. Habuit eni in corde charitatē quā ex opere nobis exhibuit: vt exhibitiōis forma nos ad diligēdū istitueret. Hic aliq̄d dōm ē de charitate: ꝛ modo ꝛ ordine diligēdi deū ꝛ p̄rimū.

¶ Quid sit charitas.

Caritas est dilectio qua diligit de⁹ ꝓpter se:ꝛ p̄rim⁹ ꝓpt̄ deuz vel in deo. Hec hz duo mādata. Unū ptinēs ad dilectionē dei qō ē maximū in lege mādatū. ꝛ alterum pertinēs ad diligendum p̄rimū illi simile p̄rimū est. Diliges deum ex toto corde ex tota mēte ꝛ ex tota aīa. Qō scriptū est in Deutero. Scōm est. Diliges p̄rimū tuū sic̄ teipsum. In his duob⁹ ꝓceptis tota lex pēdet ꝛ pphe. Finis .n. p̄cepti ē dilectio:ꝛ ea gemia. i. dei ꝛ p̄rimi ē.

¶ Si eadem charitate diligit deus ꝛ p̄rimus.

Aliquerit si ex eaipsa dilectiōe diligit de⁹ q̄ diligit p̄rimus: An alia sit dilectio dei ꝛ alia p̄rimi. Eadē sane est dilectio qua diligit deus ꝛ p̄rimus: que spūs scūs est: vt supra dcm̃ ē:q̄ deus charitas est. Añ Aug. Joānes ait. Non pōt deuz diligere quē nō videt qui frēm quē videt nō diligit. Sz si cū quē videt humano visu spuali charitate diligeret: videret deuz: qui est ipsa charitas visu interiori quo videri pōt. Qui igit frēm quē videt nō diligit: deū q̄ est dilectio qua caret qui frēm nō diligit quō pōt diligere? Ex vna eni eadēq; charitate deū p̄rimūq; diligimus: h deuz ꝓpter deuz: nos ho ꝛ p̄rimuz ꝓpter deuz. Si ho vna eadēq; charitas est dei ꝛ p̄rimi: q̄re dr gemina? Propter duo dilecta .i. deuz ꝛ p̄rimū. Et si eni vna sit charitas: duo tm̃ diuersa ea diligunt. ſ. de⁹ ꝛ hō vel angelus. Pro quo etiā ꝛ duo sunt mādata:q̄ cū eadem charitas vtroq; cōmendet: diuersa tm̃ diligi ꝓcipiunt. Añ Augu. Arbitror iō spūs scūs bis datuz:semel in terra: ꝛ iterū de celo: vt cōmēdarē tur nobis duo ꝓcepta charitatis. ſ. dei ꝛ p̄rimi. Una charitas est ꝛ duo ꝓcepta. vn⁹ spūs ꝛ duo data. q̄ alia charitas nō diligit p̄rimū nisi illa q̄ diligit deuz. Qua ergo charitate p̄rimuz diligimus ipsa deuz diligimus. Sed q̄ aliud est de⁹ aliud est p̄rimus: ꝛ si vna charitate diligunt:iō forte duo p̄cepta dicunt: ꝛ alterū maius ꝛ alterū minus. vel ꝓpter duos motus qui in mēte gerunt duz deus diligit ꝛ p̄rimus. Mouet eni mens ad diligēduz deuz: mouet ad diligēdū p̄rimū: multo magis erga deuz q̄ erga p̄rimū.

¶ De modo diligendi.

Consequēt modum vtriusq; dilectiōis aduertam⁹. Hec regla: vt ait Aug. dilectiōis dinit⁹ ꝓstituta ē: vt deuz ꝓpter se toto corde ꝛ p̄rimū ꝓpter deuz diligas sicut teipm. i. ad qō ꝛ ꝓpter qō teipz diligere debes. In bono eni ꝛ ꝓpt̄ deū teipm diligere debes. In bono g̃ diligēdus ē p̄rim⁹:nō in malo: ꝛ ꝓpter deū. Proximū ho oēm boiez opz itelligi: q̄ nemo est cū quo sit operandū male. Qui ergo amat boies: vel q̄ iusti sunt: vel vt iusti sint amare dz. Hoc est in deo vel ꝓpt̄ deū. Sic eni ꝛ teipm amare debet. ſ. in deo vel ꝓpt̄ deū. i. q̄ iustus est: vl' vt iustus sit. Qui al'r eni se diligit iniuste se diligit: q̄ ad h̄ se diligit vt sit iniustus. Ad h̄ g̃ vt sit malus: nō g̃ iaz se diligit. Qui eni diligit inigtatē odit aiaz suā. Aug. in. xiij. de tri. Sic ꝺdita est mēs hūana vt nunq̄ sui nō meminerit: nunq̄ se nō intelligat: nunq̄ se nō diligat. Sz qñ qui odit aliquē nocere illi studet. nō immerito ꝛ mens hois qñ sibi nocet se odisse dr. Nesciēs. n. sibi vult male dū ñ putat sibi obesse q̄ vult. Sz tm̃ mala sibi vult qñ id vult q̄ obsit sibi: ꝫ illō. Qui diligit inimicū odit aiaz suam. Qui g̃ diligē se nouit deuz diligit. Qui ꝺo nō diligit deū: etiā si se diligit: q̄ ei nāliter iditū est: tm̃ nō incōgrue se odisse dr: cū id agit q̄ sibi aduersat: ꝛ seipm tanq̄ suus inimic⁹ inseq̄tur: Mod⁹ g̃ diligēdi p̄cipiēdus est homini. i. quō se diligat vt p̄sit sibi. Quin aūt se diligat ꝛ ꝓdesse sibi velit dubitare: demēs est. Modus aūt p̄cipit cū ait. Sic teipz: vt p̄rimū diligas ad qō teipm. Si g̃ te nō ꝓpt̄ te diligere debes: h ꝓpt̄ illū vbi dilectiōis tue rectissim⁹ finis ē: nō succēsear ali⁹ aligs hō: si ꝛ ipm ꝓpt̄ deū diligis. Hui⁹ dilectiōis modū veritas insinuat dicēs. Mandatū nouū do vob vt diligatis inicē sic̄ dilexi vos .i. ad qō dilexi vos. ſ. vt filij lucis sitis: ꝛ vitam habeatis.

¶ De modo diligēdi deuz.

Dilectiōis aūt dei modus insinuat cū dr ex toto corde. i. ex toto itell'u. ex tota aīa. i. volūtate. ex tota mēte. i. memoria. vt oēs cogitationes ꝛ oēs vitaz ꝛ oēm itell'm in illū ꝺferas a quo habes ea que cōfers. Hec dicēs nullā partē vite nostre reliquit que vacare debeat. h q̄cq̄d venerit in aiuz illuc rapiat quo dilectiōis ipetus currit. Et diligere deū ꝓpter se modus est diligēdi deuz. Et sunt isti duo modi diligendi deuz vt q̄busdā placet.

¶ De impletione illius mandati.

Illud aūt ꝓceptū nō penit⁹ implet̄ ab boie in hac mortali vita: h ex pte: nō ex toto: q̄ ex pte diligim⁹ sic̄ ex pte cognoscimus. In futuro ät iplebit ex toto. vñ Aug. Cū adhuc est aliq̄d carnal' ꝺcupiscētie: nō oīno ex tota aīa diligit de⁹. Caro tm̃ nō dr ꝺcupiscere nisi q̄ carnal'r aīa ꝺcupiscit. Cuz aūt venerit id qō pfectū est vt destruat q̄ ex pte est. i. iaz non ex pte fit h ex toto: charitas nō auferet: h augebit ꝛ iplebit. in q̄ plenitudine illud ꝓceptū charitatis iplebit. Diliges dñz deū tuū ex toto corde tuo ꝛc. Tūc erit iustus sine pctō: q̄ nll'a erit lex repugnās mēti. Tūc p̄sus toto corde tota aīa tota mēte diligem⁹ deū. Qō ē sūmū ꝓceptū.

Questio de ꝓcepti ratione.

Sed cur ꝓcipit homini ista pfectio:cū in hac vita eaz nemo hēat? Q̄ nō recte currit si quo currēduz est nesciat. Quō aūt sciret si nullis ꝓceptis ostēderet? Ecce habes cur illō ꝓceptū ē:qō hic penit⁹ ipleri nō pōt. Implet̄ tm̃ ex pte. ſ. hz pfectionē vie. Alia est eni pfectio currētis:alia puenientis. Fac̄ h̄ mādatū vt curſor qui deū anre oia ꝛ pre oibus diligit: nec tamen oīno perficit.

¶ Q̄ alterū mandatum in altero est.

Cum aūt duo sint ꝓcepta charitatis: ꝓ vtroq; sepe vnū ponit. nec imerito: q̄ nec de⁹ sine ꝓximo nec p̄rimus sine deo diligi pōt. vñ apl's oē mandatū legis dicit istaurari. i. ꝓtineri ꝛ ipleri in h̄ verbo. Diliges p̄rimū tuū sic̄ teipz. Et c̄ps dilectionē p̄rimi spāli⁹ cōmemorat dicēs. Mādatuz nouū do vobis: vt diligatis inicē sic̄ dilexi vos. vbi illud mai⁹ mādatū dilectiōis dei vt p̄mittū. Sz bñ itelligēt̄ib⁹ vtroq; inuenit in singlis: q̄ q diligit deū nō pōt eū ꝓtenere quē de⁹ ꝓcepit diligi. Et q diligit p̄rimū qd in eo diligit nisi deuz? ipse ē dilectio ab oi mūdana dilectiōe discreta. Quā distinguēs dñs ait. Sic̄ dilexi vos. Quid .n. nisi deū dilexit i nob? Nō quē hēbam⁹? h vt hīem⁹. Sic̄ medic⁹ egrotos: ꝛ qd in eis diligit nisi salutē quā cupit reuocare: ñ morbū quē venit expellē. Sic ꝛ nos inicē diligam⁹ vt c̄tū possim⁹ inuicē ad hñdū deū i nob ex dilectiōe attrahamus.

¶ Que charitate diligēda sint.

Sed q̄ hac dilectiōe diligēda sint iā ingram⁹. ñ. n. oīa: vt ait Aug. qb⁹ vtēdū ē diligēda sūt: h ea sola q̄ vl' nobiscū sociētate q̄dā referunt in deū. sic̄ est hō vel angelus. vel ad nos relata beneficio dei per nos indigent: vt corpus qō ita ꝓceptuz est diligi vt ei ordinate prudenterq; consulatur.

¶ Postq̄ determinauit magister de fide ꝛ spe: Dic tertio determiat de charitate. Diuidit aūt hec pars in duas. In p̄ma determinat de charitate qua nos diligimus deū. In scōa de charitate qua nos diligit deus. di. 3z. (Premissis adyciēduz est.) Prima in duas: In p̄ma determiat de ipa charitate. In scōa de charitatis duratione ibi: (Illud q̄q nō est ptermittēduz.) Prima in duas. In p̄ma determiat de ipsa dilectione charitatis. In scōa de bis que per charitatem diligunt. di. 28. ibi (Dic queri pōt.) Prima in tres partes. In p̄ma cōtinuat se ad p̄cedentia. In scōa p̄sequitur suā itētionē ibi. (Charitas est dilectio.) In 3^a ꝺtinuat se ad sequētia ibi. (Sz que hac dilectiōe.) Scōa harū partiū diuidit in duas. In p̄ma determinat de dilectiōe charitatis fm q̄ duob⁹ ꝓceptis impaī. In scōa ostendit q̄ illa duo ꝓcepta mutuo se includunt ibi (Cū aūt duo ꝓcepta.) Prima in duas. In p̄ma determinat de dilectiōe charitatis fm q̄ per duo ꝓcepta in duo diligēda dirigit. ſ. deum ꝛ p̄rimū. In scōa ingrit modū dilectiōis c̄tuz ad vtrūq; diligibile ibi. (Cōsequēter modū vtriusq;.) Circa p̄mū duo

Universidad de Deusto
Biblioteca

facit. Primo ostēdit q̄ per charitatē deus ⁊ primus diligit. Scōo ostēdit q̄ ex eadē charitate ibi. (Sed queriť si ex eadē.) (Cōsequēter modū.) Tic ostēdit modū p̄dicte dilectionis. Et p̄ q̄tuz ad dilectionē p̄rimi. Scōo q̄tū ad dilectionē dei ibi (Dilectionis aūt dei.) Et circa ℔ tria facit. Primo ostēdit dilectionis nostre moduz respectu dei. Scōo ostēdit vbi modus ille obſuari possit ibi. (Illō aūt p̄cep.) Tertio mouet quādā q̄nē ibi (Sz cur p̄cipiť boi ista pfectio.) Dic est triplex q̄stio. Prima de amore in generali. Scōa de charitate. Tertia de actu ⁊ mō charitati.

Questio Prima

Circa p̄muz queruntur quatuor. Primo qd sit amor. Scōo in quo sit. Tertio de comparatione eius ad alias animi affectiones. Quarto de comparatiōe eius ad ea que in cognitione sunt.

¶ Utruz diffō dionysij de amore ſm oēm ptē sui sit bona.

AD primū sic ꝓcediť. Dio. 4. ca. de di. no. sic diffinit amorē: Amor vt⁹ est vnitiua mouēs supiora ad ꝓuidentiā minus habentiū. i. inferiorꝫ. coordinata aūt. i. eq̄lia rursus ad cōicatiuā alternā habitudinē subta. i. inferiora ⁊ meliorꝫ. i. supiorꝫ ꝓuersionē. Sed videť q̄ incōueniēter diffiniať hic amor. nulla enī passio est vtus: vt dř. z. etℏ. sed amor est passio: g̃ nō est virtus. ¶ P. Aug. dicit q̄ amor est iam habiti. sed illud q̄ iaz habitū est q̄dāmō est vnitū: g̃ amor nō est vtus vnitiua sz vnionē sequēs. ¶ P. illud q̄ magis saluať in dissimilitudine nō bz vim vniendi: sz amor magis saluať in dissimilitudie q̄ in silitudine. videmus enīz q̄ artifices vnius artis sic figuli cozrixant adinuicē: cū alys aūt artificibus pacifice viuunt. Silr stomacus vacuus cibū amat quē plen⁹ abhozret: g̃ amor nō bz vim vniendi. ¶ P. Dio. 7. ca. ce. ierar. inter ꝓprietates amoris ponit acutū ⁊ feruidū: ⁊ etiā liquefactio ponit effectus amoris. cañ. 7. Alia mea liquefac. Dio. etiā. 4. c. de di. no. ponit effectū amoris extasim. i. extra se positionē. Dec aūt oia ad diuisionē ptinere videnť: qz acuti est penetrando diuidere. feruidi vo per exalationē resolui. liquefactio aūt diuisio q̄dā est ꝛgelationi opposita: qō etiā est exť se posituz a seipo diuidiť: g̃ amor magis est vis diuisiua q̄ vnitiua. ¶ P. oīs cōcretio est q̄dā vnio: g̃ supfluū fuit vtrūq; ponere in diffōne amoris vnitiui ⁊ ꝛcretiui. ¶ P. amor est passio. sz passionis nō est mouere: imo motionis ⁊ actionis effectū esse: g̃ amor nō est mouēs supiora: vt ipse dicit. ¶ P. supiora inclinanť ad agēdū in iferiora ex ꝓprijs formis: sz agēdo in ipsa eis ꝓuident: ergo nō est amoris mouere supiora ad ꝓuidendū iferioribꝰ: sz nāe. ¶ P. oē qō cōicat aliqd alicui ꝓferť illi: g̃ non est eq̄liuz vt sibi mutuo per amorē cōicent. ¶ P. oē qō fit ex amore ꝓcedit ex ꝓncipio intrinseco qō est volūtarij: sz ꝓuersio inferiorꝫ ad superiora est ex ꝓncipio extrinseco. s. ex ipsa actiōe supiorꝫ q̄ sibi ea assimilāt. g̃ amor iferiora nō ꝓuertit ad supiora.

Respōdeo dōm q̄ amor ad appetitū ptinet. appetitus aūt est vt⁹ passiua. vñ in. 3. de aīa dicť ꝓhs q̄ appetibile mouet sic mouēs nō motū. appetitꝰ aūt sic mouēs motū. omne aūt passiuū pficiť ſm q̄ informať per formā sui actiui. ⁊ in ℔ motus eiꝰ terminať ⁊ quiescit. Sic intellꝰ anteq̄z formeť per formā intelligibilis ingrit ⁊ dubitat: qua cū informatus fuerit ingsitio cessat: ⁊ intellꝰ in illo figiť: ⁊ tūc dicitť itellꝰ firmiter illi rei inherere. Similr q̄n affectus vel appetitꝰ oīno imbuiť forma boni qō est sibi oīm: cōplacet sibi in illo ⁊ adheret ei q̄si fixum in ipso. ⁊ tūc dicitť amare ipz. vñ amor nihil aliud est q̄z quedam trāsformatio affectus in rem amatā. Et qz omne qō efficiť forma alicuiꝰ efficiť vnū cuz illo: ideo per amorem amans fit vnū cū amato: qō est factū forma amantis. ⁊ iō dicit ꝓhs. 9. etℏ. q̄ amicus est alter ipse. Et pª Lozi. 6º. Qui adheret deo vnꝰ spūs est. vnūqōq; aūt agit ſm exigētiam sue forme: que est ꝓnᵐ agēdi ⁊ regula opis. bonū aūt amatū est finis. finis autē est ꝓnᵐ in opabilibꝰ: sic ꝓma ꝓncipia in cognoscēdis. vñ sic itellectus formatus per quiditates rerū ex ℔ dirigiť in cognitionē ꝓncipioꝝ: que scitis terminis cognoscunť: ⁊ vlterius in cognitionibꝰ ꝓnuz que notę fiunt ex ꝓncipijs: Ita amans cuiꝰ affectꝰ est iformatꝰ ipso bono: qō hz rōnē finis: q̄tuis nō semp vltimi: inclinať per amorē ad opandū ſm exigētiam amati. ⁊ talis opatio est maxie sibi delectabilis: q̄si formē sue ꝓueniēs. vñ amans qcḡd facit vel patiť pro amato totū est sibi delectabile: ⁊ sp magis accēdiť in amatū in q̄tū maiorē delectationē in amato experiť in his que ꝓpter ipm facit vel patiť. Et sic ignis nō pōt retineri a motu qui cōpetit sibi ſm exigētiaz sue forme nisi per violētiā: ita neq; amās qn agat ſz amorē. Et ꝓpter ℔ dicit Greg. q̄ nō pōt eē ociosus: imo magnus opať si est. Et qz omne violentū est tristabile q̄si volūtati repugnās: vt dicit. 5. meta. ideo etiā est penosuz cōtra ictionē amoris opari: vel etiā ꝑter eaz. opari aūt ſm eam est opari ea que amato cōpetunt. Cū enīz amans amatuz assumpserit q̄si idē sibi: opz vt q̄si ꝓsonā amati amans gerat in oibus que ad amatū spectāt: ⁊ sic quodāmō amans amato inseruit in q̄tuz amati terminis regulať. Sic ergo Dio. cōpletissime rōnez amoris in p̄dicta assignatione ponit. ponit enī ipsaz vnionē amātis ad amatū que est facta per trāsformationē affectꝰ amātis in amatuz: in ℔ q̄ dicit amorē eē vnitiuā ⁊ ꝛcretiuā vtutē. ⁊ ponit iclinationē ipsius amoris ad opandū ea que ad amatū spectāt sine sit superiꝰ sine iferiꝰ sine eq̄le: in hoc q̄ dicit mouēs supiora ꝛc.

Ad primū g̃ dōm q̄ vtus hic nō sumiť pro habitu sic in. z. etℏ. sz cōiter pro omni eo qō pōt eē ꝓncipiū alicuius opationis vel motꝰ. Et qz amor inclinationē facit ad opandū: vt dictū est: ideo amorē vtutē dicit.

¶ Ad 2ᵐ dōz q̄ amor dicitť esse habiti: sic formatū habet suā formā: quā q̄dē formationē desideriū ꝓcedit in ipsaz tendēs: sic ratio intellm vel sciaz: ⁊ ideo dicitť esse nō habiti. vñ amor dicitť vtus vnitiua formalr: qz est ipsa vnio vel nexus vel trāsformatio qua amans in amatuz trāsformatur: ⁊ quodāmō cōuertiť in ipm. ¶ Uel dōm q̄ quietatio affectus in aliquo: quā amor importat: nō pōt esse nisi ſm cōueniētiā vnius ad alterū. que qdē cōueniētia est ſm q̄ ab vno ꝓticipať id qō est alteriꝰ. ⁊ sic amans quodāmō bz amatū. vñ ꝓuctio que in habere importať est ꝓuctio rei ad rez: ⁊ ꝓcedit vnionē rei ad affectū que est amor. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̄ amoris radix per se loquēdo est silitudo amati ad amātē: qz sic est ei bonū ⁊ ꝓueniēs. Cōtingit aūt per accidēs dissilitudinē amoris ⁊ silitudinē ody eē cām triplr. Uno modo qn̄ affectus amantis nō sibi cōplacet neq; gescit in cōditione vel aliq̄ ꝓprietate suiipsius. sicut cū quis aligd in seipso odit. ⁊ tūc opz q̄ diligat ipsuz qui in hoc est sibi dissilis: qz ex bocipso q̄ est dissilis sibi in ꝺditiōe efficitur silis affectui suo: ⁊ ecōtrario odit illū qui sibi silať: ⁊ affectui suo nō silať. Scōo qn̄ aligs ex ipsa silitudine impedit amantē ab amati fruitione. Et hoc inueniť in oibus rebus que nō possunt simul a multis haberi: sic sunt res temporales. vñ qui amat lucrū de aliq̄ re vel delectatione impediť a fruitione sui amati per aliū: qui sibi vult silr illud appropare. Et hinc oriť ꝯelotipia que nō patiť cōsortiū in amato: ⁊ inuidia inq̄tū bonū alteriꝰ estimať impeditiuū boni ꝓpry. Tertio ſm q̄ dissimilitudo ꝓcedēs facit percipi amorē sequentē. qz enīz sentimus in hoc q̄ sensus mouet: que qdē motio cessat qn̄ sensibile iaz effectū est forma sentiēntis: iō ea que ꝓsentimus nō ita ꝓcipimus: sicut patet de fabris quoꝝ aures plene sunt sonis malleoꝝ. ⁊ ꝓpter hoc magis sentiť qñ affectus de nouo per amorē ad aligd trāsformať. Et iō ēt qñ aliqs nō bz pñtiā sui amati magis feruet ⁊ artatur de amato in q̄tuz magis amorē ꝓcipit: q̄uis apud pñtiam amati nō sit amor minor: sz minus ꝓceptus. Uñ aug. io. de tri. ca. vlti. Amor ipse nō ita sentiť cū euz nō ꝓdit indigētia: qñ semp ꝓsto est qō amať. ¶ Ad 4ᵐ dicendū q̄ in amore est vnio amātis ad amatuz: sz est ibi triplex diuisio. Ex ℔ enī q̄ amor trāsformat amantē in amatū facit amantē itrare ad iteriora amati ⁊ ecōtra: vt nihil amati amāti remaneat nō vnitū: sic forma ꝓuenit ad intima formati: ⁊ ecōuerso. Et ideo amās quodāmō penetrat in amatū. ⁊ ſm hoc amor dicitť acutus. Acuti enīz est diuidēdo ad intima rei deuenire. ⁊ silr amatū penetrat amantē ad iteriora eiꝰ ꝓueniens. Et ꝓpter ℔ dicitť q̄ amor vulnerat: ⁊ q̄ transfigit iecur. Sz qz nihil pōt in alterꝫ trāsformari nisi ſm q̄ a sua forma quodāmō recedit: qz vniꝰ vna est forma. ideo hāc diuisionē penetrationis ꝓcedit alia diuisio qua amans a seipso separať in amatū tendēs. Et ſm ℔ dicitť amor exhalis facere ⁊ feruere: qz qō feruet extra se bulit ⁊ exalat. Qz vo nihil a se recedit nisi soluto eo qō intra seipm cōtinebať: sic res nālis nō amittit formaz nisi solutis disponibus q̄bus forma in mā retinebať. ideo opz q̄ ab amāte terminatio illa qua infra terminos suos tātū cōtinebať amoueať. ⁊ ꝓpter ℔ amor dicitť liquefacere cor: qz ligdum suis terminis nō ꝓtineť: ⁊ ꝛtraria dispositio dicitť cordis duritia. ¶ Ad 5ᵐ dōm q̄ vnio est duplex. Quedam que facit vnū ſm quid. sic vnio ꝯgregatoꝝ se supficialiter tangentiū. ⁊ talis nō est vnio amoris: cū amans in iteriora amati trāsformeť: vt dcm̄ est. Alia est vnio que facit vnū simplr: sic vnio cōtinuoꝝ ⁊ forme ⁊ māe. ⁊ talis est vnio amoris: qz amor facit amatū eē formā amātis. Et iō supra vnionem addit cōcretionē ad differētiā ꝑme vnionis: qz ꝛcreta dicunť que simplr vnū sūt effecta. vñ ⁊ alia littera bz cōtinuatiua. ¶ Ad 6ᵐ dōz q̄ appetitus: vt dcm̄ est: mouet motus. vñ passio qz mouet ab amato est vlterius mouēs ſm exigētiaz amati. ¶ Ad 7ᵐ dōm q̄ ipsa inclinatio superioꝝ ad ꝓuidendū inferioribꝰ que est eis ex ꝓprijs formis amor eoꝝ dicitť: vt infra patebit. ¶ Ad 8ᵐ dicendū q̄ nō est incōueniēs eq̄liuz simplr vnuz altero quo ad qd maius esse ſm q̄ vnū indiget altero. ¶ Ad 9ᵐ dōm q̄ cōuersio qua iferiora ad supiora conuertunť est ordinatio eoꝝ ad finē a supioribꝰ intentū. Et q̄uis bꝺ ordinatio sit ꝓnᵐ ab extrinseco inq̄tuz ab ipsis supioribus inferiora ordinanť in fines supioꝝ: nihilominꝰ est ⁊ a ꝓnᵐ intrinseco inq̄tū in iferioribꝰ est q̄dā inclinatio ad ℔: vel ex nā sic in amore nāli: vel ex volūtate: sic est in amore aīali. Et ꝓpter hoc deus dicitť oia suauiter disponere inq̄tuz singula etiā ex seipsis faciunt hoc ad qō ordinata sunt.

¶ Utrum amor sit tm̄ in concupiscibili.

AD secundū sic ꝓcediť. videtur q̄ amor nō sit tm̄ in concupiscibili. Dio. eni. 4. ca. de di. no. ponit amorez esse diuinū angelicū intellectualē aīalez naturalem. sz q̄cḡd est in nobis pertinet ad itellm vel aīalitatē vel nām: ergo in oibus que sunt in nobis iuenitur amor. ¶ P. Cōme. ibidez ponit duas diffōnes amoris. Prima est hec: Amor est ꝺnexio vel vinculū quo oīuz rerū vniuersitas ineffabili amicitia isolubiliq; vnitate copulatur. Scōa est: Amor est nālis motus oīum reruz que in motu sunt finis quietaq; statio: vltra quaz nullius creature ꝓgrediť motus. Ex q̄bus est accipe q̄ amor in oibus rebus inueniť: g̃ ⁊ in oibus que in nobis sunt siue sint partes aie siue corꝑis. ¶ P. oīs potētia delectať in ꝺiuctione sui ꝓueniētis: sz delectatio nō est nisi in re aīata: g̃ ⁊ cuilibet potētie ineſt amor sui ꝓuenientis. ¶ P. sic predictū est: ⁊ ex p̄dicta diffōne colligiť: amor est finis ⁊ quietatio appetitiui motus. sz cuilibet potētie que in nobis est: ineſt appetitus ꝓpry boni: ⁊ tendit in ipm: g̃ in qualibet potētia est inuenire amorem. ¶ P. ad minus irascibilis ad partē appetitiuā pertinet. Appetitiue autē ptis vniuersale obm est bonum. Cum ergo amor sit boni: videť q̄ amor non sit tm̄ in cōcupiscibili sed etiam in irascibili.

¶ Sed cōtra est qō dicit ꝓhs in. z. topi. q̄ amor est in cōcupiscibili. ¶ P. ordo partiū aie ꝓportionať ordini partiuz corꝑis: sz in ptibꝰ corꝑis vnū membrū solū officiū suū exercet respcū oīum mēbroꝝ. sic pes nō solū ꝑse sz oīa alia membra portat: g̃ ⁊ ꝺcupiscibilis nō solū sibi sed oibꝰ alys ꝺcupiscit ⁊ amat. ⁊ ita amor eoꝝ que ad oēs potētias pertinent in cōcupiscibili esse videť. ¶ P. amor nō est nisi cogniti. si g̃ in oibus viribus esset amor, ꝓpry boni: pari rōne in oibus esset cognitio ꝓpry boni: qō falluz est. ¶ P. obm cōcupiscibilis est bonū cōcupiscēti cōueniēs absolute. sed qcḡd est bonū ſm vnāquāq; potētiā est cōcupiscēti cōueniens: g̃ appetere bonū vniuscuiusq; potētie ptinet ad cōcupiscibilem: ⁊ eadē rōne amor. Et ita amor nō erit nisi in cōcupiscibili. ꝓbō ꝓ. Si enī obm cōcupiscibilis nō eēt bonū cōueniēs cōcupiscēti simplr eēt obm eiꝰ bonū ꝺueniēs solū in cōcupiscibili. bonū aūt cōueniēs vnicuiq; potētie est per cōparationē ad suū actū. sic bonū cōueniēs visui id qō est bonū ad videndū: g̃ ſm ℔ obm ꝺcupiscibilis esset bonū sub hac rōne q̄ est bonū ad cōcupiscendū. sz ℔ est ipole: qz cōcupiscere id qō est bonū ad cōcupiscendū: qz cōcupiscere ℔ esset naturaliť ꝑus ⁊ posterius reflexione cōcupiscibilis supra suū actū: qō est impossibile. g̃ neciuz est alterū dare. s. q̄ bonū cōueniēs cōcupiscēti absolute sit obm concupiscibilis.

Respōdeo dōm q̄ omne qō segtur aliquē finē opz q̄ fuerit aliquo mō determinatuz ad iluz finē: alꝰ nō magis in hunc finē q̄z in aliū ꝓueniret. Illa aūt determinatio opz q̄ ꝓueniat extra intētionē finis nō solū ex natura tendēte in finē: qz sic oia essent casu vt quidam ꝓhi posuerūt. Intēdere aūt finē ipossibile est nisi cognoscať finis sub rōne finis: ⁊ ꝓportio eoꝝ que sunt ad finem in finē ipm. Cognoscēs aūt finē ⁊ ea que sunt ad finē nō solū seipm in finē dirigit sz ēt alia: sic sagittator emittit sagittaz ad signū. Sic ergo duplr aliqd tēdit in finē. Uno modo directi in finē a seipso: qō est tm̄ in cognoscēte finē ⁊ rōnē finis. Alio modo directum ab alio. ⁊ hoc modo oia ſm suam naturā tēdunt in fines ꝓprios ⁊ naturales directa a sapiētia instituēte naturā. Et ſm ℔ inuenimus duos appetitus. s. appetitū naturalē qui nihil aliud est q̄z iclinatio rei in finē suū naturalē qui est ex directione instituentis naturā. Et iterū appetitū volūtariū qui est iclinatio cognoscētis finē ⁊ ordinē in finē illū. Et iter hos duos appetitus est vnus medius qui ꝓcedit ex cognitione finis sine hoc q̄ cognoscať ratio finis: ⁊ ꝓportio eiꝰ qō est ad finē in finē ipsum. ⁊ iste est appetitus sensitiuus. Et bꝺ duo appetitus inueniunť tm̄ in natura viuēte ⁊ cognoscēte. Omne aūt qō est ꝓprium nature viuentis opz q̄ ad aliquam potentiam anime reducať in habētibus aīaz: ⁊ ideo oportet vnam potētiam anime esse cuius sit appetere ꝺdiuisuz cōtra eā cuiꝰ est cognoscere. sicut etiā substantie sepate diuidunť in intellm ⁊ volūtatē: vt dicūt ꝓhi. Sic g̃ patet q̄ in

Universidad de Deusto
Biblioteca

hoc differt appetitus nālis ⁊ volūtarius: q̄ iclinatio nālis appetitus est ex p̄ncipio extrinseco. ⁊ iō nō hz libertatē: qz liberū est qō est sui cā. Inclinatio aūt nālis appetit⁹ est in ipso volēte: ⁊ ideo hz volūtas libertatē. Sed iclinatio appetitus sensitini partim est ab appetēte inq̄tuz segtur apprehēsionē appetibilis. vñ dicit Aug. q̄ aialia mouenť visis: partim ab obo inq̄tuz deest cognitio ordinis in finē. ⁊ ideo opz q̄ ab alio cognoscēte finē expediētia eis p̄uideātur. ⁊ p̄pter hoc nō oīno hūt libertatē: sz pticipant aliqd libertatis. oē aūt qō est a deo accipit aliquā nāz qua in finē suū vltimū ordinať. vñ opz in oib⁹ creaturis hūtib⁹ aliquē finē inueniri appetitū nālem etiā in ipsa volūtate respectu vltimi finis: vñ nāli appetitu vult hō beatitudinez: ⁊ ea q̄ ad nām volūtatis spectant. Sic ḡ dōm est q̄ nālis appetitus inest oīb⁹ potentijs aie ⁊ ptibus corporis respcū p̄priq̄ boni: sz appetitus aialis qui est boni determiati: ad qō nō sufficit nāe inclinatio est alicui⁹ determinate potentie vel volūtatis vel concupiscibilis vel irascibilis. Et inde est q̄ oēs alie vires aie cognitā a suis obtis p̄ter volūtatē: qz oēs alie hūt appetitū nālē tm̄ respcū sui obti. voluntas aūt hz p̄ter inclinationē nālez aliā cui⁹ est ipse volēs cā. Et similr dōm est de amore qui est terminatio appetitiui motus: qz amor nālis est in oīb⁹ potētijs ⁊ in oīb⁹ reb⁹. Amor aūt aialis: vt ita dicam est in aliq̄ potētia determinata vel volūtate ſm q̄ dic̄ terminationē appetit⁹ intellectiue ptis: vl in concupiscibili sz q̄ dic̄ terminationē sensitiui appetit⁹.

Ad primū ḡ dōm q̄ Dio. accipit amorez cōiter ad nālez sensitiuū quē dicit intelligibilē q̄tuz ad boies. Angelicū ⁊ diuinū q̄tuz ad subas sepatas. Et ponit gnaz hec: qz nō p̄t esse plures gradus appetitus: qz in deo est volūtari⁹ appetitus tm̄: qz ipse determinat oīa: ⁊ nō determinať ab aliq̄. In angelis aūt volūtarius cū nāli inq̄tum determinať a deo ad aliqd volendū nāliter. In boie aūt volūtarius cuz spūali ⁊ nāli. In aialib⁹ sēsibilis cū nāli. In alijs nālis tm̄.

Et silr etiā dōm ad scōz q̄ Cōmē. diffinit amorē ſm q̄ se hz ad oēs cōiter. Ad 3m dōm q̄ delectatio causať ex coniunctione conueniētis. conueniēs enī adueniens pficit id cui aduenit: ⁊ quietat inclinationē in illud. Et hec getatio ſm q̄ est pcepta est delectatio. vñ plato dixit q̄ delectatio est generatio sensibilis. i. cognita in nām. i. nālis. vñ in his q̄ cognitionē nō hūt nō est delectatio aliquo mō. In qōlibz aūt conueniēs hūti cognitionē est duplex inclinatio. s. appetitus nālis ⁊ appetitus aialis. ⁊ vtraq̄ inclinatio quietatur per rem p̄ntem. ⁊ vtraq̄ etiā quietatio pcipiť: vñ ex vtraq̄ parte delectatio causať. delectatio ḡ que est getatio appetitus nālis inueniť in omni potētia cui coniungiť suū obz. delectatio vō que est quietatio appetit⁹ aialis est tm̄ in cō cupiscibili vel volūtate. Prima aūt delectatio dř tm̄ delectatio p̄prie loquēdo. ⁊ opposita passio dolor. Sed secūda delectatio hz etiā nomē gaudy: ⁊ opposita passio dicit tristitia. vñ q̄tuis delectatio ⁊ dolor sint aliquo mō in oīb⁹ potentijs aie: tm̄ gaudiū ⁊ tristitia sunt tm̄ in concupiscibili vel voluntate. Ad 4m dōm sic ad p̄mū: qz rō pcedit de appetitu naturali. Ad 5m dōm q̄ amor aialis nō pertinet ad irascibilē: qz obm amoris est bonū sine adiunctione ardui vel difficilis: qō est p̄prium obm irascibilis.

Utrū amor sit p̄ma ⁊ p̄ncipalior affectio anime.

Ab tertiuz sic p̄cedit. videť q̄ amor nō sit p̄ma ⁊ p̄ncipalis inter oēs alias aie affectiones. motus enī precedit termini. sz amor est determinatio appetitiui motus: vt p̄z ex dictis. ḡ amor segtur desideriuz: qō motum ipm appetitus importat. P. p̄pter qō vnūqōq̄ illud magis: sz amoris causa est delectatio: vñ ⁊ quedā amicitia super delectabile fundať. ergo delectatio est p̄ncipalior affectio q̄ amor. P. Aug. dicit in lib. 83. q. q̄ nemo est qui nō magis dolorē fugiat q̄ appetat voluptatē: sz fuga dolorīs facit odiuz sic appetit⁹ delectationis facit amorem. ergo odiū est vehemētior passio q̄ amor. P. illud qō vincit ab alio est minus potēs. sz amor vincitur ab ira: qz ira odiuz parit: vt dicit Aug. ḡ ira est vehemētior passio q̄ amor. P. illud p̄pter qō agunt quecūq̄ agunt est efficacissimū. Sed sic Diony. dicit in li. de diui. no. p̄pter pacem agunt quicūq̄ agunt. ergo pax inter oēs affectiones est efficacissima etiam respectu amoris.

Sz hoc est: qō dicit Aug. q̄ ois affectio ex amore est. P. bonū est obm affect⁹: sz illud qō p̄mo respicit ad bonū est amor: ergo amor est p̄n̄ totius affectiōis: ⁊ p̄ncipalior passio. P. amor igni cōpať: ⁊ ēt morti: vt p̄z Can. 8. sz bis nihil est vehemēti⁹: ḡ nulla passio ē vehemētior amore. P. Crisť. dic̄. Magnū amor: nec ē aliqd qō ei⁹ ipetū sustinere.

Respōdeo dōm q̄ inter alias affectiones (possit. aie amor est p̄rior. Amor enī dicit terminationē affectus per hoc q̄ informať suo obo. in oīb⁹ autē hoc inueniť q̄ motus p̄cedit a p̄mo imobili quieto. qō q̄dem p̄z in nālib⁹: qz p̄mū mouēs in quolibet genere est nō motū illo genere motus: sic p̄mū alterās est nō alteratuz. Silr p̄z de itellualibus: qz mot⁹ rōnis discurrētis p̄cedit a p̄ncipijs ⁊ gditatib⁹ rerū q̄bus intellect⁹ informatus terminať. Luz ergo affect⁹ informeť ⁊ termineť amore sicut intellis p̄ncipijs ⁊ gditatib⁹: vt p̄us dcīn est: opz q̄ ois motus affectiue p̄cedat ex quietatione ⁊ terminatione amoris. Et qz omne qō est p̄mū in aliquo genere est p̄fectius: sicut intellectus p̄ncipioz in demonstrabilibus: ⁊ motus celi in nālib⁹: ideo opz q̄ amor inter ceteras affectiones etiā sit vehemētior: vt patebit per singula.

Ad primū ḡ dōm q̄ sic in opōne intellis ꝛcluditur q̄daz circulus: ita ⁊ in opōne affect⁹. Intellectus enī ex certitudine p̄ncipioz q̄bus imobilr assentit p̄cedit rōcinando ad p̄nes: in quaz cognitione certitudinalr quiescit ſm q̄ resoluunť in p̄ma p̄ncipia que in eis sunt vture. Silr etiā affect⁹ ex amore finis qui est p̄ncipiū p̄cedit desiderādo in ea que sunt ad finē que put accipit vt finē in se aliquo mō ꝛtinētia per amorē in ea gelcit. ⁊ iō desideriuz segtur amorē finis: q̄uis p̄cedat amorē eoz: q̄ sunt ad finē. Est etiā amor vehemētior affectio q̄ desideriū inq̄tū dicit terminationē ⁊ informationē affect⁹ per appetibile: ad qō mouetur desideriū. Ad 2m dōm q̄ amor nāliter p̄cedit delectationē. delectatio enī ꝛtingit ex ꝛiunctione rei ꝛueniētis realiter. Amor aūt facit q̄ amatuz sit amāti ꝛueniēs ⁊ q̄si ꝛnaturale: inq̄tuz vult affectū amantis amato: vt dcīn est. ⁊ iō ex amati reali p̄ntia ꝛsurgit delectatio. Sz qz delectatio etiā pōt amari vt qōdā bonū: iō ꝛtingit per accīs: vt aliqs amor ex delectatiōe causeť: sic̄ act⁹ ab obo vl fine. q enī aliqd pp delectationē amat delectationē ipaz p̄cipue amat: q̄uis ḡ q̄dā delectatio quodaz amore sit p̄or: tm̄ amor delectatiōe simplr est p̄or. Silr et vehemētior: qz amor est p̄ informationē appetit⁹ ab appetibili. delectatio aūt p̄ iūctionē rei ex re p̄nte sibi ꝛueniente. Nō ē ār tāta iūctio rei ad rē sic̄ appetit⁹ ad appetibile: qz res aduenies q̄ delectationē causat nō iūgiť sz nāz: qz B nō fit illō: vñ est ibi iūctio q̄si ꝛtact⁹. Sz appetit⁹ ē ipi⁹ appetibilis sz suā nāz ⁊ subaz. vñ qñ appetit⁹ informať per appetibile est q̄si iūctio ꝛtinuitatis ⁊ ꝛcretiōis. vñ amor plus vnit q̄ delectatio: qz facit q̄ amās sit ſm affectū ipa res amata. delectatio aūt est p̄ticipationē alic⁹ ab illo sz q̄ est realr p̄ns. Sciēdū aūt q̄ qñ amatū ē p̄ns realr sz q̄ pole est: tūc est delectatio sic̄ ex ꝛiunctione maxie ꝛueniētis. qñ aūt est oīno absens ſm rez: tūc maxie affligit: sic̄ ex

diuisione ꝛtinui segtur dolor: qz amor est cōtinuatiua vis vt dcīn est. Et inde dicit q̄ amor lāguere facit. qñ aūt est ſm aliqd p̄ns ⁊ ſm aliqd absens: tunc hz delectationē admixtā afflictioni. Ad 3m dōm q̄ bonū est vehemētius in agēdo q̄ malū: qz bonū nō hz de necitate admixtionez malī sic̄ malum hz de necessitate admixtionē boni. Et iterū bonū agit in vtute ꝓpria: sz malū agit in vtute boni: vt dicit Dio. 4. c. de di. no. vñ magis amať bonū q̄ odiať malū illi oppositū. sz dolor cozpalis est magl malū q̄ delectatio q̄dā sit bonū: qz delectatiō de qua Aug. ibi loqtur ꝛtingit ex supadditione pfectionū scōrū: sic̄ in cibis vel in vnereis: sz tristitia vel dolor ꝓpter que dimittiť delectatio talis ꝛtingit ex subtractione p̄marū pfectionū que ptinēt ad esse rei sic̄ ex diuisione cōiter. vñ si accipeť tristitia opposita delectationi illi magl appetereť delectatio q̄ fugeretur tristitia sic̄ qs appeteret delectationez in cibo: vt postea patereť tristitiā que est de subtractione cibi vel alic⁹ hō. Ad 4m dōm q̄ amor est p̄or ira ⁊ vehementior. Ira enī ex tristitia causať: vt p̄us dcīn est: sic̄ oēs passiones ira scibilis ex passionib⁹ cōcupiscibilis. ⁊ iō cuz amor sit p̄or ⁊ vehemētior passionib⁹ cōcupiscibilis erit p̄or ⁊ vehementior passionib⁹ irascibilis: q̄uis aūt ira odiū pariat: non tm̄ amorē destruit. sz amoris destructionē segtur: qz nō possz appetit⁹ moueri in nocumētū alicui⁹ nisi antea affect⁹ ab amore sepat⁹ esset. Ad 5m dōm q̄ pax nō distinguiť ab amore: sz est aliqd amoris. dicit enī q̄si getationē appetitus: sz amor dic̄ vlteri⁹ trāsformationē ⁊ quādā ꝛuersionē ipsi⁹ in amatū. vñ pax est mediū iter desideriū ⁊ amorē.

Utrū cognitio sit altioz amore.

Ad quartuz sic p̄cedit. videť q̄ cognitio sit altioz amore: qz altissime potētie est altissimus act⁹: sz itellis est altissima potentia in nobis: vt dicit phs. io. ethi. ḡ cognitio est altissima opatio eoz que in nobis sūt ⁊ ita dignioz amore. P. sic̄ Boe. dicit in li. de ꝓsol. natura a pfectis sumpsit oziginē: sz cognitio p̄cedit amorē: ḡ cognitio est altioz q̄ amor. P. illud qō est p̄riuz bomini est nobilius q̄ illō in quo cōicat cū brutis. sz itelligere est p̄riuz bois: in amore aūt cōuenit cū brutis: ḡ scia ⁊ itellis sunt dignioza q̄ amor. P. vita cōtēplatiua est nobilioz q̄ vita actiua ⁊ altioz: sz scia ptinet ad vitā cōtēplatiuam. Amor aūt videť ad practim ptinere: qz obm ei⁹ est bonū: ḡ scia est altioz q̄ amor. P. obm amoris est bonū simpliciter. sz verū est melius q̄ bonū simplr: qz verū est sūmuz in genere bonoz: sic̄ ⁊ optimus hō ē melioz q̄ hō simplr. ḡ scia ⁊ cognitio est altioz q̄ amor. P. q̄to aliqd est spirituali⁹ tanto est altius. sz cognitio est spūalioz q̄ amor: qz ſm motū a reb⁹ ad aiam est cognitio: ſm aūt motū ab aia ad res est amor. ḡ cognitio est nobilioz q̄ amor. P. premiū est pstāti⁹ merito. sz cognitio est p̄miū amoris. Jo. 14. Qui diligit me diliget a pre meo ⁊ ego manifestabo ei me ipm. Et Aug. dic̄ q̄ visio ē tota merces. ḡ cognitio p̄meret

Sed ꝺ est qō dř Eph. 3. supeminētē scie charitatē xpi. P. p̄ 2ª Cor. 13. dř q̄ charitas ē maioz fide. ḡ eadē rōne q̄z amor est maioz ⁊ dignioz cognitiōe sibi rndēte. P. Du. de san. vic. sup illud Dio. 7. c. ce. ierarc. mobile ⁊ acutū dicit: Dilectio supeminet scie ⁊ maioz est intelligentia. plus enī diligit q̄ intellī: qz intrat dilectio vbi scia foris est: ḡ amor excedit sciam. P. finis in vnaquaq̄ re est potissimū. sz obm amoris est bonuz qō hz rōnē finis. ḡ cū opationes distinguanť penes obā amor inter oēs opōnes aie est potioz. P. sic̄ se hz potētia ad potentiā: ita se hz opatio ad opōnē. sz volūtas est altioz oīb⁹ alijs potētijs aie: qz mouet oēs alias ⁊ nō cogitur. ḡ ⁊ amor q est opatio volūtatis ꝑminet oīb⁹ alijs aie opationib⁹. P. sic̄ dicit Dio. 5. c. de di. no. illud qō in plurib⁹ inuenič simplicio⁹ ⁊ nobilius est. sic̄ eē nobilius est q̄ viuere: q̄uis viuēcia sint nobiliora q̄ exīcia tm̄: inq̄tuz etiā viuēcia nobilius eē participant. sz amor in plurib⁹ participať q̄ cognitio: qz in oīb⁹ aliquo mō est amor: vt dcīn est: p̄us: non aūt cognitio. ergo amor est p̄stantior cognitione. Ridiculū enī est dicere q̄ in lapidib⁹ sit cognitio nālis sic̄ amor vel appetit⁹ nālis.

Respōdeo dōm q̄ in reb⁹ oīb⁹ ouplex pfectio inueniť. vna qua in se subsistit. alia q̄ ad res alias ordinať. ⁊ vtraq̄ pfectio in reb⁹ mālib⁹ terminata ⁊ finita est: qz ⁊ formā vnā determinatā hz: per quaz in vna tm̄ specie est: ⁊ etiā per determinatā vtutē aū res q̄sdaz sibi ꝓportionatas inclinationē hz ⁊ ordinē: sic̄ graue ad centrū. Ex vtraq̄ aūt pte res imāles ifinitatē hūt quodāmō: qz sunt quodāmō oia: siue inq̄tū eēntiā rei imālis est exēplar ⁊ silitudo oium sic̄ in deo accidit: siue qz hz silitudinē oium vel actu vel potētia: sic̄ accidit in angelis ⁊ aiabus. ⁊ ex hac parte accidit eis cognitio. Silr etiā ad oēs res iclinationē ⁊ ordinē hūt ex qua parte accidit eis volūtas: ſm quā oia placent vel displicent vel actu vel potētia. Et ſm q̄ aliq̄ imālitatē pticipant ſm hoc cognitionis ⁊ voluntatis pticipatiua sunt. Unū ⁊ aialia cognoscūt inq̄tū spēs sensibiliū imāliter in organis sensuuz recipiunť. ⁊ ſm intōtiones spūaliter ex reb⁹ pceptis per aperitiuz sensibilē ad diuersa inclinanť. Patet ḡ q̄ cognitio ptinet ad pfectionez cognoscētis qua in seipo pfectū est. volūtas aūt ptinet ad pfectionē rei ſm ordinez ad alias res: ⁊ iō obm cognoscitiue vtutis est verū qō est in aīa: vt dicit phus. 6. meta. obm aūt appetitiue bonū qō est in rebus: vt dicit ibidē. Pōt ergo ꝓparari potētia cognoscitiua ad appetitiuā triplr. Primo ſm ordinē. ⁊ sic cognitiua potētia nāliter p̄or est: quia p̄us est pfectio rei in seipsa q̄ ſm ordinem ad aliaz. Scōo q̄tuz ad capacitatē. ⁊ sunt equales: qz sic̄ cognoscitiua est respectu oiuz ita ⁊ appetitiua. vñ etiā mutuo se includūt: qz intellect⁹ volūtatē cognoscit: ⁊ volūtas ea que ad itellz ptinēt appetit ⁊ amat. Tertio pñt cōparari ſm eminētiā vel dignitatē. ⁊ sic se hūt vt excedētia ⁊ excessa: qz si ꝺsideret itellis ⁊ volūtas ⁊ q̄ ad ipsa ptinēt: vt q̄daz ꝓpetates ⁊ accītia ei⁹ in quo sunt: sic itellis est pstātior ⁊ que ad ipsuz ptinēt. Si aūt ꝺsiderenť vt potētie. i. ſm ordinē ad actus ⁊ oba: sic volūtas ⁊ que ad ipsaz ptinēt excedit. Si aūt q̄ratur qd boz simplr dignius sit: dōm q̄ res quedā sunt aia supiores: ⁊ q̄dā iferiores: vñ cū per voluntatē ⁊ amorē bomo in ipsas res volitas ⁊ amatas quodāmodo trahať. per cognitionē aūt ecōuersio res cognite in cognoscente efficiantur per suas similitudines: respectu earū rerum que sunt supra aiam nobiliorū ⁊ altioz est amor q̄ cognitio. illarū vō que sunt infra aiam cognitio est potioz. vnde etiaz multarū rerū quarū est malus amor est bona cognitio.

Ad primū ḡ dōm q̄ phs loqtur de potentijs ſm q̄ sunt ꝓpetates q̄dā ei⁹ in q̄ sunt. Uel dōm q̄ phs sub intellu cōprehēdit volūtatē itellectui rndēte: sic̄ ⁊ sub rōne q̄nq̄ cōprehēdiť. ⁊ iō nō est ibi cōparatio itellis ad voluntatē: sz intellis ad vires iferiores. Ad 2m dōm q̄ q̄uis p̄mū p̄n̄m in q̄libet genere sit pfectissimū: nō tm̄ opz q̄ omne qō est p̄us sit pfectius: cuz aliqd sit p̄us in via gnōnis qō est imperfectius: sic̄ puer viro: ⁊ adiscens sciēte. ⁊ ita etiā cognitio quodāmō amorē precedit. Ad tertiuz dōm q̄ illa ratio p̄cedit de intellectu ⁊ voluntate ſm respectū ad id in quo sunt. Uel dōm q̄ itellectu aliquo modo alia aialia participant per quādam obscuram resonantiā inq̄tum sentiunt: sicut ⁊ voluntate participāt inq̄tum habēt appetitū sensualem. vnde ⁊ in brutis volūtariū inueniť: vt dicit phs. 3. etħ. nō q̄ simplr voluntatez habeant. Ad quartum dicēdū q̄ a vita contemplatiua

Universidad de Deusto
Biblioteca

non excludit voluntas ꝛ amor: sic nec intellect⁹ a vita actiua. ꝛ iō nō pōt harū gradus distingui ꝑm gradus duarū vitarū. ¶ Ad 5ᵐ dōm ꝙ pticulare nō hz nām ꝛ rōnē sui vniuersalis nisi ꝑm ꝙ natura vl̄is inuenit in ꝑticulari q̄ in ipo vl̄i: q̄uis ratio alicui⁹ alterius possit inueniri magis in pticulari q̄ in vl̄i. sic homo nō pōt esse magis aīal q̄ aīal cōe. pōt tn̄ esse magis bonū vel aliqd hō. ꝛ iō neq; verū neq; aliqō bonū pticulariter acceptū pōt dici pstātius q̄ ipm bonū. ¶ Ad 6ᵐ dōm ꝙ rō illa ꝓcedit q̄tuz ad illas res que sunt ifra aīaz: q̄ sunt minus spūales q̄ aīa. ¶ Ad 7ᵐ dōz ꝙ visio illa nō erit sine amore in ꝑmio: sic nec amor fuit sine cognitiōe in merito: iō tn̄ ꝑmiū magis attribuit cognitioni. meritū vo amori: q; ꝓmiū est ꝑm receptionē qua aliqs in seipso pficit. meritū vo ꝛ obligationē qua aliqs in remunerationē se extendit: ꝛ ei se iungit. ¶ Et q; opz etiaz ad alia rndere: iō dōm ad octauū ꝛ nonū ꝙ ille rōnes ꝓcedūt de cognitiōe dei: que est supza aīam. vn̄ amor ei⁹ cognitionē de ipso excedit. ¶ Ad 10ᵐ dōm ꝙ amor magis intrat ad rē q̄ cognitio: q; cognitio est de re ꝑm id quod recipit in cognoscēte. Amor aūt est de re in q̄tuz ipse amans in rem ipaz trāsfor mat: vt dcm̄ est ꝑius. In hac aūt via qua pficit aīa in ordie ad res alias: dcm̄ ē ꝙ volūtas cognitionē excedit: ad quā via ptinet esse magis vel minus intimū rei. ¶ Ad 11ᵐ dicendū ꝙ ratio finis ꝑpe respicit motū ꝛ opōnē ꝛ ordinem rei ad rem: ꝛ nō eē rei absolute. vn̄ in mathematicis in quibus nō est opatio ꝛ mot⁹: nō inuenit finis: vt dr̄ in. 3. meta. ꝛ iō etiā hec rō ꝓcedit ꝑm illū modū quo volūtas dr̄ intellectui ꝑeminere. ¶ Ad 12ᵐ dōm ꝙ mouere alias vires ꝛ nō cogi ab obo ptinet ad voluntatē ꝑm ꝙ ipsa est ꝓmū determinās alias potētias būanas in ordine ad res alias circa quas opant: ꝛ ipsa nō determinat ab alio. vn̄ q̄tū ad hō ad qō a deo determinat nāli inclinatione quodāmō libertatē nō hz: ꝛ q̄si cogit nāli inclinatione sic respcū btitudinis: quā nullus nō pōt nō velle. Ex hac aūt pte qua hō ab alio ordinat dcm̄ est ꝙ amor cognitionem excedit. ¶ Ad 13ᵐ dōm ꝙ amor ꝓprie loquēdo nō est nisi in illis in ꝙbus est cognitio. ꝛ amoris nomē trāsumit ad ea ad que cognitionis nomē extēdi pōt: q; amor dicit ꝑm ꝙ amās ad rem aliā ordinat. Aliqd aūt ad alterū ordinari pōt etiā ab exteriori ordinante. ꝛ iō illa que ad aliqd ordinant ab hūtib⁹ cognitionē: quoꝝ ꝓprie est amor: in q̄tū ex seipsis ad amata ordinant: nomē amoris vl̄ appetitus recipe pñt. Cognitio aūt dr̄ ꝑm ꝙ res cognita fit in cognoscēte ꝓ modū cog̃scētis. ꝛ. ꝛ eē spūale ꝛ imāle. diſpō aūt talis nō inest alicui nisi ex ꝓpetate sue nāe. vn̄ nomē cognitiōis ad aialia q̄ talē nāz nō bñt extēdi nō pōt: vt dicant insensibilia nāl̄r cognoscere sic nāliter amāt vel appetūt. Qō II.

DEinde queritur de charitate. Et circa hoc queruntur quatuor. Primo quid sit charitas. Secundo vtrum sit virtus. Tertio in quo sit sic in subo. Quarto de comparatione eius ad alias virtutes.

¶ Utrū charitas sit idē qō ꝛcupiscētia vl̄ qd sit charitas.

AD primum sic ꝓcedit. videt ꝙ charitas sit idē qō ꝛcupiscētia. Aug. enī dic ꝙ charitas est vtus qua deū videre pfruiq; eo desideram⁹. Bn aūt ꝛcupiscentie est: ergo charitas ē ꝛcupiscētia. ¶ Itē videt ꝙ sit idez qō amor: q; sic dicit Diony. 4. ca. de di. no. dilectio est idez qō amor: ꝛ in lra dr̄ ꝙ amor est dilectio qua diligit de⁹ ꝓpter se: ꝛ ꝑrim⁹ ꝓpter deū. ergo charitas est idē qō amor. ¶ Itē videt ꝙ sit idē qō beniuolētia. beniuolētia enī est qua alicui aliqd bonuz optamus. sed hoc facit charitas: q; optat sibi ꝛ alys vitā eternā: ꝑm qō dicit hīs charitatē diligere ꝓmū sic seipm. ergo charitas est idē qō beniuolētia. ¶ Ꝓ. videt q; sit idem qō ꝛcordia: q; charitas vnitatē ecclie facit: que in Bꝯsistit vt idē dicamus oēs: ꝛ nō sint in nobis scismata: vt dr̄ pⁿ Lozin. ꝓ. boc aūt ad ꝛcordiā ptinet: ergo charitas est idez qō concordia. ¶ Ꝓ. videt ꝙ sit idē qō beneficētia: q; modus charitatis est vt diligam⁹ nō lingua tn̄: ſz ope ꝛ vitate. pⁿ Jo. 3. ſz diligere per effectū ad beneficētiā ptinet. g̃ charitas videt esse idez qō būficētia. ¶ Ꝓ. videt ꝙ sit idē qō pax. charitas enī est vinculū faciens spūum vnitatē. Bn ät paci attribuit. Eph. 4°. Solliciti seruare vnitatē spūs in vinculo pacis. ergo charitas est idem qō pax. ¶ Ꝓ. vn̄ ꝙ sit idē qō amicitia: q; vt dicit phs in. 9. eth. amicitia supabūdātie amoris sil̄itūd: ſz charitas hz supabūdātissimū amorē. vn̄ ꝛ charitas dr̄ eo ꝙ sub iestimabili ꝑcio q̄si charissimā rē ponat amatū. g̃ charitas ē idez qō ¶ Sz 3. amicitia: vt dicit phs: est readamātiū. ¶ amicitia. ſz charitas ē ēt ad inimicos: g̃ nō ē idē qō amicitia. ¶ Ꝓ. amicitia est nō latēs: ſz charitas maxime latet: g̃ nō ē amicitia. ¶ Ꝓ. amicitia est eoꝝ qui ꝛuiuunt adinuicē ꝛ cōicāt in eisdē opib⁹: ſz charitas est ad deū ꝛ ad angelos: q̄rū conuersatio nō est cuz hoib⁹: g̃ charitas nō est amicitia. ¶ Ꝓ. amicitia q̄rit maxie colloq; ꝛ videre amicū: vt dic phs. sed B nō q̄rit charitas: vt dic Jero. in ꝓlogo Bib. g̃ nō ē idem qō amicitia. ¶ Ꝓ. amicitia nō ē nisi ad paucos ꝛ vtuosos. ſz charitas ē ad oēs ēt malos: g̃ charitas nō ē idē qō amicitia.

RESpondeo dcm̄ ꝙ amor ē q̄dā appetit⁹ gerat⁹ ꝛ nit⁹ in ꝑte sensitiua ꝛ intellectiua: ita ꝛ amor. Ea aūt que ad sensitiuū appetitū ptinēt ad intellectiuū trāsferunt sicut noīa passionū. qō aūt appetit⁹ intellectiui est. ꝓpriū: sensitiuo appetitui nō ꝛuenit: vt nomen voluntatis. ꝛ iō amor in vtroq; appetitu inuenit. Et ꝑm ꝙ inuenit in appetitu sensitiuo ꝓpe dr̄ amor: eo ꝙ passionē iportat. ſz aūt ꝙ inuenit in intellectiua pte dr̄ dilectio: q̄ electionē includit: que ad appetitū intellectiuū ptinet. Nihilomin⁹ nomen amoris ēt ad supiorē ptem transfert: nomē aūt dilectionis ad inferiorē nunq̃. oīa autē alia noīa que ad amorē ptinere vident vel includunt ab ist̄is: vel includūt ea q̄si addētia aligd supza dilectionē ꝛ amorē. Qz enī amor vnit q̄dāmō amantē amato: iō amās se hz ad amatuz q̄si ad seipm: vel ad id qō est de pfectione sui. Ad seipm aūt ꝛ ad ea que sui sunt hoc mō se hz: vt ꝑ velit sibi pñs eē qcqd de pfectione sua est. ꝛ iō amor includit ꝛcupiam amati qua desiderat ei⁹ pñtia. Scdo bō alia in seipm retorquet per affectū: ꝛ sibi appetit q̄cū q; sibi expediūt. ꝛ ꝑm ꝙ B ad amatū efficit amor benivolētiā includit: ꝑm quā aliqs amato bona desiderat. Tertio bō ea que sibi appetit opando sibi acq̃rit. ꝛ ꝑm ꝙ B ad aliū exercet beneficētia in amore includit. Quarto bō ea que sibi bona vident implere ꝛsentit. ꝛ ꝑm ꝙ B ad amicū fit amor ꝛcordiā includit: ꝑm quā aliqs cōsentit in his que amico vident. nō qdē in speculatiuis: q; ꝛcordia in his ꝑ phm. io. eth. ad amicitiā nō ptinet. ꝛ discordia in eisdez eē pōt sine amicitie ꝓiudicio: eo ꝙ in his ꝛcordare vel discordare volūtati nō subiacet: cū intellect⁹ rōne cogatur. amor tn̄ sup q̄tuor ꝓdicta aligd addit. s. quietationē appetit⁹ in re amata sine qua qōlibet ꝓdictoꝝ q̄tuor eē pōt. Sūt etiā q̄dā que sup dilectionē vel amorē aligd addunt. Amatio enī addit sup amorē itēsionē quādā amoris q̄si feruorem quēdā. Amicitia vo addit duo: quoꝝ vnū est societas quedaz amātis ꝛ amati in amore: vt. s. mutuo se diligere sciāt. Aliud est vt ex electiōe opent nō tn̄ ex passione. Un̄ dicit phs ꝙ amicitia sil̄itūdo habitual: amatio aūt ꝑ passiōi. sic g̃ps ꝙ amicitia est pfectissimū iter ea que ad amorē ptinēt oia ꝓdicta ꝛcludēs. vn̄ in genere hz ponēda est charitas que est q̄dā amicitia hoīs ad deū ꝓ quā hō deū diligit: ꝛ de⁹ hoiez. ꝛ sic efficit q̄dā associatio hoīs ad deū vt ꝑma. Jo. i. Si in luce ambulam⁹ sic ꝛ ipe in luce est societatē hēm⁹ adinuicē.

Ad primū g̃ dōm ꝙ licet amicicia ꝛcupiscētiam seu desideriū ꝛcludit: ꝛ aligd sup eā addit vt dictū est. ¶ Ad scdm dōum ꝙ charitas addit aligd supza dilectionē ꝛ amorē. Et sil̄r dōm ad tertiū de beniuolētia. Et ad q̄rtū de ꝛcordia. Et ad qntum de beneficētia. ¶ Ad sextū dōm ꝙ pax ad ꝛcordiā reduci nisi ꝙ magis pax dicit q̄tū ad remotionē discordie. ꝛcordia aūt q̄tum ad ipsam vnionē. ¶ Ad septimū dōm ꝙ charitas est amicicia: ſz aligd addit supza ipsaz. s. determinationē amici. q; est amicicia ad deū que oīb⁹ ꝓciosior est ꝛ carior. ¶ Ad octauū dōm ꝙ amic⁹ nō tn̄ diligit amicū ad quē amicicia hēt: ſz oīa q̄ ad ipm ptinēt: q̄uis ab illis nō amet: sic filios ei⁹ ffes ꝛ hȝ. Sil̄r ꝛ charitas diligere facit ꝑncipal̄r deū q amātes se amat: ꝛ in amādo ꝓuenit hoies in q̄tū illi⁹ sunt. vn̄ ꝙ dr̄ ꝙ amicicia est readamātiuz itelligit q̄tū ad eos iter quos ꝑncipal̄r est amicitia. ¶ Ad nonū dōz ꝙ in q̄tū hoies ꝓ charitatē deiformes efficiunt sic sūt supza hoies: ꝛ eoꝝ ꝛuersio in cel̄e. ꝛ sic cū deo ꝛ angelis ei⁹ ꝓueniūt in q̄tum ad filia se extēdūt ꝑm ꝙ dñs docet. Estote pfecti sic ꝛ pr̄ vester pfect⁹ est. ¶ Ad decimū dōm ꝙ amicicia dr̄ esse nō latēs: nō ꝙ p certitudinē amici amor cognoscat: ſz ꝙ p signa ꝓbabilia amor mutu⁹ hūtūi colligit. ꝛ tal̄ manifestatio pōt eē de charitate in q̄tū p aliq̃ signa pōt ꝓbabil̄r esti mare se bēre charitatē. ¶ Ad vndecimū dōm ꝙ amicicia vera desiderat videre amicū: ꝛ colloquia mutua gaudēr facit ad que ꝑncipal̄r est amicicia. nō aūt ita ꝙ delectatio q̄ est ex amici visiōe ꝛ pfruitiōe finis amicicie ponat: sic ē in amicicia delectabilis. ꝛ B itēdit remouere Jero. s. ꝙ nō est amicicia charitatis ꝑncipal̄r ad hoies. ſz ē xp̄i glutino copulata. ꝛ ꝙ delectatio ꝑncipal̄r de amicis nō est q̄rēda. ¶ Ad duodecimū dōz ꝙ obiectio illa ꝓcedit q̄tū ad illū ad quē attēdit ꝑncipal̄r amicicia: ꝛ nō de illis ꝙ diligunt in q̄tū ad amicū ꝑncipal̄r ptinēt: q; sic multoꝝ est.

¶ Utrum charitas sit virtus.

AD secundum sic ꝓcedit. videt ꝙ charitas nō sit vtus. Charitas enī vt dcm̄ est: ē q̄dā amicicia hoīs ad deū. ſz amicicia a pbis nō ponit vt⁹: sed bēt vtutē ꝑ fundamētō: q; est ꝑpter bonum bonestū qō est vtus: g̃ charitas nō est vt⁹. ¶ Ꝓ. ꝓcepta legis sunt de actib⁹ vtutū. ſz finis ꝓcepti est charitas. i. Thimo. i. g̃ charitas est finis vtutū. ſz finis vtutū nō est vt⁹: sed felicitas. g̃ charitas nō est vt⁹. ¶ Ꝓ. vt⁹ est vltimū potētie vt dicit in li. ce. ꝛ mū. ſz delectatio est magis vltimū q̃ amor: q; ipa ē ex ipa ꝛiunctione rei amate quaz amor q̄rit. g̃ delectatio magis debet eē vtus q̃ amor. cuz g̃ delectatio nō ponat vt⁹: nec charitas vtus dici debet. ¶ Ꝓ. ad illō ad qō nā sufficit nō opz ꝙ eleuet per vtutē. sed diligere deū sup oīa qō est act⁹ charitatis pōt ēt bō ꝑ nālia in q̄tū nāli rōne pōt cognoscere ipm eē sūmū bonū. g̃ nō opz supaddi aliquā vtutē charitatis. ¶ Ꝓ. ad Bꝯ tēdam⁹ i finē sufficit ipm cognoscere ꝛ desiderare. ſz charitas plus facit: q; facit ipz amare ꝛ amicicia ad ipm bēre. ergo nō fuit necessariuz ꝙ charitas eēt vt⁹ theologica ſz suffecisset desiderium. ¶ Ꝓ. vtus est circa difficile vt dicit. y. eth. ſz amare nō est difficile: imo amor oīa difficilia leuigat: ergo charitas nō est virt⁹.

¶ Sed ꝛtra. ꝓcepta legis sunt de actib⁹ vtutū. ſz charitas ē que implet oīa ꝓcepta legis: q; plenitudo legis ē dilectio Ro. i3. g̃ charitas est vt⁹. ¶ Ꝓ. eē spūale est a vtute: ſz nō ē fine charitate. vn̄ Apls dic. i. Cor. i3. Si habuero oēz fidē: charitatē aūt nō hēaz nihil sum. g̃ charitas ē maxia vtutū. ¶ Ꝓ. nihil expellit pctm̄ nisi vt⁹. Bn aūt maxie facit charitas q̄ opit vniuersa delicta vt dr̄ puer. io. g̃ charitas est vt⁹.

RESpondeo dicendum ꝙ finis humane vite est felicitas. vnde ꝑm diuersas vitas ēt distinguunt diuerse felicitates. Qui enī sunt ex vitā ciuilē ad felicitatē ciuilē nō pñt puenire que attingit sūmuz illi⁹ vite. sil̄r ad hoc ꝙ ad felicitatē ꝛtemplatiuā ge ꝓueniat: opz ꝙ illi⁹ vite ꝑticeps fiat. vn̄ felicitas ad quā hō ꝑ nālia sua pōt deuenire est ꝑm vitā būanā: ꝛ de hac ꝑbi locuti sunt. vn̄. i. ethi. dicit. Beatos aūt vt hoies. Sz q; nobis ꝑmittit̄ quedā felicitas ī qua erim⁹ angelis eq̃les vt ꝑz Mat. 22. Que nō solū vires hoīs: ſz ēt angelo⁹ excedit qui ꝑ gr̄az ad hāc ꝓducunt sic ꝛ nos. soli aut ē deo est nālis: iō opz ad B ꝙ ad felicitatē illā diuinā hō ꝓueniat ꝙ diuine vite ꝑticeps fiat. illud aūt ꝙ ad alterū ꝛuenire facit maxime amicicia ē: q; vt dicit phs. ix. ethi. vnusq̃sq; cū suo amico ꝛuersat in illis q̄ maxime diligit: ꝛ que sua vitā reputat q̄si amico ꝛuenire volēs. vn̄ qdā sil̄ venant: qdā sil̄ potāt: qdaz philosophant: ꝛ sic de alys. Et iō oportuit haberi quādā amicicia ad deū qua sibi ꝛuiueremꝰ. ꝛ hec est charitas: vt dictū est. hec aūt coicatio diuine vite facultatē nature excedit sicut ꝛ felicitas ad quā ordinat. ꝛ iō opz ꝙ per aliqō bonuz supadditū nā in hoc pficiat. ꝛ hec est rō vtutis. vn̄ opz dicere charitatē ꝛ vtutē theologicā que diffundit in cordib⁹ nr̄is per spūm scm̄ qui datus est nobis. Ro. 5.

Ad primuz g̃ dōz ꝙ amicicia de qua pbs tractat cātur vel ex iclinatione nāe q̃tuz ad amiciciā delectabilis ꝛ utilis: vel ex iclinatione bit⁹ vtuosi ꝑsuppolita iclinatione nāe q̃tū ad amiciciā bonesti inq̃tū oē qō facit sil̄itudinē cuz aliq̃ iclinat ad amorē illi⁹. ꝛ iō nō ponit aliq̃ vtus: sed qdā ꝛsequēs ad vtutes. sed amicicia quā bēm⁹ ad deū non pōt bēre aliqō hȝ fundamētū cū nature metas excedat. ꝛ iō opz ꝙ per spāle donū in dictaz amiciciā eleuemur. ꝛ hoc donū dicim⁹ vtutē. ¶ Ad scdm dōm ꝙ charitas nō dicit eē finis ꝓcepti q̄si vltimus finis vtutū: sed sic id quo oēs alie vtutes in finē vltimū ordinātur. Et excludit ibi Apls tria a charitate que vere amicicie repugnāt. quoꝝ ꝑmū est fictio: sic est in simulātib⁹ amiciciā cū nō sint amici. quod remouet per hoc ꝙ dicit fide nō ficta: fidē ꝑ fidelitate accipiēs. Scdm est malū fundamētū: sicut eoꝝ qui coicant in pctō: ꝛ ex hoc fiunt amici. ꝛ ad hoc remouēdū dicit ꝛscientia bona. Tertiū obliquata ītentio. sicut cū gs diligit amicū ꝓpter lucrum. ꝛ hoc excludit per hoc ꝙ dicit. De corde puro. ¶ Ad tertium dōm ꝙ act⁹ vtutū cū sint laudabiles opz ꝙ bēant ꝑncipium in nobis. delectatio aūt cū sit ex ꝛiunctione rei ꝛueniēti⁹ in q̄dā receptionē sonat. ꝛ ita in passionē cui⁹ ꝑncipium est ab agēte. ꝛ iō magis se tenet ex pte ꝓmu⁹. sed delectatio dicit extēſionē appetit⁹ in rē amatā: ꝛ hoc opationē importat. ꝛ ita charitas ponit vtus: sed fruitio q̄ delectationē iportat ponit dos. ¶ Ad q̄rtū dōum ꝙ charitas vt ex ꝓdictis ꝑz amicicias ꝛ amorē ꝛ desideriū ꝛcludit. desiderium aūt nāle nō pōt eē nisi reique nāliter bēri pōt. vn̄ desideriū nāle sūmi boni inest nobis ꝑm nām in q̄tū sūmū bonū ꝓticipabile est a nobis per effect⁹ nāles. sil̄r amor ex sil̄itudine causat. vn̄ nāliter diligit sūmū bonū sup oīa in q̄tū hēmus sil̄itudinē ad ipz per bona nālia. ſz qz natura nō pōt pue nire ad opationes ei⁹ que sunt vita sua ꝛ beatitudo. s. visio diuine essentie: iō ēt ad amicitiā nō ptingit que facit amicos ꝛuenire ꝛ in oīb⁹ cōicare. ꝛ iō opz supaddi charitatez: per quā amicicias ad deū bēam⁹ ꝛ ipm amem⁹ ꝛ desidere mus assimilari ei per ꝓticipationē spūaliū donoꝝ vt ꝓtici pabilē per gloriā ab amicis suis. ¶ Ad qntū dōm ꝙ non sufficit desideriū: sed opz eē cōicationē in vita vt dictū est. ¶ Ad sextū dōm ꝙ difficultas que est in operib⁹ virtutū nō semp est labozis vel alicui⁹ ꝛtristātis: sed ꝓprie ea quorū est virt⁹ dicunt habere difficultatē inquātū supza vires

Universidad de Deusto
Biblioteca

eleuant eos qui vtutē non habent.

¶ Utrum subiectū charitatis sit ratio.

AD tertiū sic ꝓcedit. videt ꝙ subiectū charitatis sit rō. ois enī vtutis: vt in.i. ethi. dicit: subiectū est rōnale per ꝓticipationē: vl rōnale per eēntiā. sed charitas est vt⁹ vt dictū est: cū ḡ subiectū ei⁹ nō sit rōnale per ꝓticipationem: qz sic eēt vt⁹ moralis: videt ꝙ subiectū ei⁹ sit rōnale per essentiā. ¶ P. ea que mutuo se expellūt opz eē in eodē. sed charitas ⁊ peccatū mortale mutuo se expellūt: cū ḡ oē peccatū mortale sit vel in rōne superiori vel iferiori vt in. y. li. di. 30. dictū est: videt ꝙ ēt charitas sit in rōne. ¶ P. sic charitas est ꝑncipalis in gratuitis vtutib⁹: ita prudētia in moralib⁹. sz prudētie subiectū est rō: ḡ ⁊ charitas. ¶ P. cū charitas sit vtus theologica nō pōt eē in pte sensitiua: cui⁹ obiectū de⁹ eē nō pōt: ḡ oz ꝙ sit in pte itellectiua. sed nō est in li. ar. qz obiectū ei⁹ est cōtigēs opabile a nobis. charitas aūt est vltimi finis: supra quē nō cadit ꝓtingētia: neq; nostra opatio neq; electio. Sil⁹ nō pōt eē in volūtate: qz volūtas nō bēt determinatū actū: sz iperat oēs act⁹ aie. vñ si charitas eēt in volūtate: eadem rōne quelibet alia vtus. ḡ restat ꝙ sit in rōne. ¶ P. pbi de vtutib⁹ tractātes nullaz vtutē in voluntate posuerūt ponētes itellectuales in rōnali per eēntiā. moralesvo in rōnali per ꝓticipationē: cuiusmodi ē irascibilis ⁊ ocupiscibilis: vt ps ex p⁹ ethi. cū ḡ charitas sit virt⁹ videt ꝙ nō sit in volūtate.

¶ Sed ⁊tra. obiectū rōnis est verū: charitatis aut nō: sed magis bonū. ḡ charitas est in volūtate: non in rōne. ¶ P. amoz ad appetitū ptinet. sz rō ptinet ad cognitionē: ḡ charitas nō est in rōne.

RESPŌDEO dōz ꝙ ad sciēdū in q̄ virtus nō ē in rōne. potentia est aliq̄ vtus: opz ꝯsiderare cui potētie act⁹ ei⁹ cōpetat. Act⁹ aūt ꝑncipalis charitatis est diligere deū: qui gdē rōnis est quasi dirigētis: sed appetitus q̄si exequētis. vñ opz ꝙ ad appetitū reducat. Nō pōt aūt būc actū exequi appetit⁹ sensitiu⁹: qz ei⁹ obiectū de⁹ eē non pōt. ergo oz ꝙ ad appetitū itellectiue ptis ptineat: non in q̄tū est electiu⁹ eoz que sunt ad finē: sed in q̄tuz se bēt ad ipm vltimū finē. ⁊ hoc est volūtatis: vñ ꝑ prius subiectū charitatis est volūtas. Quidā aūt dicūt charitatē in ocupiscibili eē: qō eē nō pōt: qz ocupiscibilis ps appetit⁹ sensitiue ē ptis. Etsi dicaī ocupiscibilis humana: hoc non bēt nisi per ꝓticipationem rōnis nisi forte ipsam voluntatem eguoce irascibilem ⁊ ocupiscibilem vocare velint.

Ad primuz ḡ dōm ꝙ ps rōnalis per essentiā nō dicī solū ipsa rō: sed ēt appetit⁹ rōni annexus. s. volūtas. vñ pbs dicit in. 3. de aīa. ꝙ volūtas in rōne est. Et iō charitas nō est vt⁹ moralis: qz nō est circa passiones que sunt in appetitu sensitiuo qui est rōnalis moralis per ꝓticipationē: neq; est vtus itellectualis. nō enī est in rōne per essentiā q̄tū ad vires apprehensiuas: sed est virt⁹ theologica.

¶ Ad scōm dōm ꝙ peccatū mortale nō semp dicit eē in rōne: sicut in subiecto: cū q̄nq; sit in irascibili qñ q; in ocupiscibili: sz est semp in rōne sicut in dirigente ⁊ in volūtate seu li. ar. sicut iperāte ⁊ dirigēte actum ei⁹: ⁊ sic ēt charitas bēt rōnē q̄si dirigētē in suo actu vel magis itellectū.

¶ Ad tertiū dōm ꝙ prudētia ꝑncipaliꝫ est vtutib⁹ moralib⁹ inq̄tū est directiua oīum. ⁊ iō ad rōnē ptinet: sz charitas est ꝑncipalis per modū iperātis ⁊ ꝯiungētis fini ⁊ informātis: qō ptinet ad volūtatē.

¶ Ad q̄rtū dōz ꝙ nec appetit⁹ sensitiu⁹ nec li. ar. ꝑ prie loquēdo est subiectū charitatis: sz volūtas: que q̄uis bēat se quodammō vt cā ad oēs act⁹ būanos: nō tñ eodē mō se bēt ad oēs. quosdā enī actus ipa elicit inq̄tū est quedā spālis potētia sic velle. quosdaz vo iperat vt est vlis motor virium aie. vñ vtutes ꝑficientes ad act⁹ quos volūtas tāt̄ iperat nō sunt in volūtate sicut in subiecto: sed in illis potētijs que illos act⁹ elicium⁹: sz vtutes pficientes ad act⁹ quos voluntas elicit sunt in volūtate: q̄si in subiecto: ⁊ sic nō est eadē rō de oib⁹. diligere aūt ē act⁹ a volūtate elicit⁹ cui iportet getionē volūtatis ⁊ trāsformationē quādā in rē amatā. ⁊ iō charitas que ad hunc actū pficit est in voluntate sicut in subiecto.

¶ Ad q̄ntum dōm ꝙ vtutes vt supra dictuz est sunt nobis necessarie ad hoc ꝙ potētie nāles determinent ad bonum. vñ in illis in qb⁹ potētie nāles sunt ex sui nā ad bonū determinate non regrunt alie vtutes. voluntas aūt bēt bonū qō est finis ꝑ obiecto. vñ q̄tū in se est nāliter est determinata ad bonū: qō est finis humane nāe ꝓportionat⁹. ⁊ iō in voluntate respectu finis vltimi pbi nullā vtutē posuerūt: tñ opz ponere aliquā vtutē acq̄sitā in volūtate fm ꝙ est eoz que sunt ad finē. s. iusticiā vt ifra dicet: que est circa bona que in vsum vite veniūt. ⁊ tñ iter morales cōputaī: qz volūtas q̄uis fz suā essentiā sit in rōnali per eēntiā: tñ q̄tum ad similitudinē act⁹ conuenit cum irascibili ⁊ ocupiscibili que dicunt rōnales per ꝓticipationē: ⁊ ipa ēt volūtas aliq̄liter rōnem ꝓticipat inq̄tū a rōne apphēsiua dirigit fm doctrinā fidei ponit finis vltim⁹ nāle inclinationē excedēs. ⁊ iō fm theologos opz ponere vtutē aliquā in voluntate ad eleuādum in ꝓdictum finē. ⁊ hāc dicim⁹ charitatem.

¶ Utrum charitas sit vna virt⁹ vl ꝓles.

AD quartuz sic ꝓcedit. videt ꝙ charitas nō sit vna virt⁹. bitus enī distinguunt ꝑ act⁹. ⁊ act⁹ per obiecta: sed charitas bēt duo obiecta maxime distantia. s. deū ⁊ ꝓximū: ḡ nō ē vna virt⁹. ¶ P. vtutes theologice a moralib⁹ distinguūt: qz virtutes morales dirigūt in his que sunt ad finē. theologice aūt sunt de ipo fine: sed charitas est ⁊ de fine inq̄tū per eā diligit de⁹. ⁊ de his que sunt ad finē inq̄tū per eā diligit ꝓxim⁹. ḡ charitas ꝑtinet duas vtutes: q̄ruz vna est moralis ⁊ alia theologica. ¶ P. virtutes ad act⁹ aliquos ordinant. qz virt⁹ est optimorum opatiua vt dicit in. 2. Ethi. ⁊ modū aliquē in suis actib⁹ ponunt: qz virt⁹ est in boc ꝙ nō solū bona: sed bñ fiant. Et iteruz act⁹ virtutū ꝑ ꝑcepta legis iperant: sed charitas bēt duos act⁹ ⁊ duos modos ⁊ duo ꝑcepta: ḡ nō est vna virtus.

¶ Sed ⁊tra. motor in quolibet genere est vn⁹ tāt̄ū: sed charitas mouet oēs alias vtutes ad suuz finē per act⁹ ꝓprios: ḡ charitas est vna vtus.

¶ P. obiectum charitatis est deus: cum sit virtus theologica: sed deus est summe vnus: ergo charitas est vna tāt̄um virtus.

¶ Utrum sit distincta ab alijs virtutib⁹ vl sit spālis virtus.

ULTERIUS videt ꝙ nō sit distincta ab alijs virtutib⁹. qcqd enī cadit in diffōne virtutis nō distinguit a vtutib⁹: sed charitas est hꝫ. vñ Iero. dicit. Ut breuiter oēm vtutis diffōnez cōplectar: virtus est charitas: qua diligit de⁹ ⁊ ꝓximus. Et Aug⁹ dicit ꝙ virtus est ordo amoris: ḡ charitas nō distinguit ab alijs virtutib⁹.

¶ P. virtutes distinguunt ꝑ act⁹: sed act⁹ oīuz alia ꝓ virtutū charitati attribuunt vt ps. i. Thozin. iz. ḡ charitas nō ē virt⁹ distincta ab alijs virtutibus.

¶ P. q̄libet virtus spālis bēt spāle obiectū: sed charitas nō bēt spāle obiectū: sz oīb⁹ cōe. s. bonū. ḡ charitas nō est spāliꝫ virt⁹.

¶ P. ꝑcepta legis sunt de actib⁹ virtutū: sed ꝑceptū qō ad charitatē ptinet nō distinguit ab alijs ꝑceptis: sed oīa alia ꝑcepta cōplectit: ḡ charitas nō distinguet ab alijs virtutibus.

¶ Sed ⁊tra. oē qō diuidit ⁊tra alia est distinctū ab illis: sz charitas distinguit cōtra alias virtutes theologicas vt ps. i. Thozi. iz. ꝑ Greg. qui dicit ꝙ charitas signat ꝑ vnā de filiab⁹ Job: ḡ est vtus spālis.

¶ P. pbs. vi. Ethi. ꝙbat insticiā eē spāle virtutē ꝑ b ꝙ bēt aliqō vitiū spāle sibi tāt̄ū oppositum: sed charitas bēt aliqō vitium spāle sibi tāt̄um oppositū. s. odiū: ergo charitas est virtus spālis.

¶ Utrum charitas sit forma aliarum virtutum.

ULTERIŌ videt ꝙ charitas nō sit forma aliarū vtutuz. ois enī forma vel est exēplaris vel itrinseca: sed charitas nō est forma exēplaris vtutū: qz tūc in eādem spēz traherent alie vtutes: nec iterū est forma ītrinseca: qz daret eē ⁊ speciē alys vtutib⁹: ⁊ sic oēs vtutes eēnt eedē spē ⁊ eēnt in eodē subiecto vbi est charitas: nec ab ipa distinguerent: ḡ charitas nullo mō est forma vtutū.

¶ P. charitas differt a gra: sz gra dr eē forma oiuz vtutū que fac actū meritoriū: ḡ charitas nō est forma.

¶ P. sic se bēt potētia ad potentiā ita bit⁹ ad bitū: sed rō ponit modū oīb⁹ alys viribus: ḡ ⁊ bit⁹ existēs in rōne oīb⁹ alijs bitib⁹: ⁊ ita fides est magis forma vtutū q̄ charitas: vl ēt prudētia: q̄ ēt ponit a philosophis q̄si forma oīum alia ꝓ vtutū.

¶ P. forma efficies ⁊ finis nō icidūt i idē numero: vt dicit in. 2. phy. sed charitas est finis ꝑcepti: ⁊ ita vtutū est ēt motor: inq̄tum iperat act⁹ ea ꝓ: ḡ ipa nō est forma.

¶ P. bit⁹ idicāt ꝑ act⁹: sz vnaquecq; vt⁹ ponit suū modū vl formā i actu suo: fm quē iust⁹ iuste facit: ⁊ fortis fortiter: ergo vtutes non formantur per charitatem: sed per seipsas formate sunt.

¶ Sed ⁊tra. Amb. dicit ꝙ charitas oēs alias virtutes iformat ⁊ est mr ea ꝓ.

¶ P. illud qō est ꝑncipale ēt i cozpalib⁹ est formale respectu alio ꝓ: sic ignis ē quodāmō forma aeris: aer aq̄: ⁊ aq̄ terre: vt dr. 4. phy. sz charitas est ꝑncipal⁹ iter alias vtutes: ḡ ipsa est forma alia ꝓ virtutum.

¶ Utrum charitas possit esse iformis.

ULTERIŌ videt ꝙ charitas possit eē iformis. Sic enī fides est in eo qui non opat bñ: ita ⁊ dilectio q̄ de⁹ diligit: qz ēt pctores ⁊ ifideles deū diligūt: sed fides q̄ est sine opib⁹ est informis: ḡ sil⁹ charitas.

¶ P. null⁹ scit se bēre gram. pōt aūt aligs scire se bēre dilectionē: ḡ dilectio dei pōt eē sine gra: ⁊ ita pōt eē iformis

¶ P. ex fide oriuntur timoz ⁊ amoz: sz timoz pt eē iformis: vt ps ō timore ser

¶ Sed ⁊tra. spūsanct⁹ nō pōt eē sine gra: sz (tuli: ḡ ⁊ amoz. charitas dei diffundit in cordib⁹ nr̄is ꝑ spm̄ sanctū. Ro. v. ḡ charitas nō pōt eē iformis.

¶ P. forma nō pōt eē iformis: sz charitas ē forma oiuz aliaꝝ vtutū: ḡ ipa nō pt eē iformis.

RESPŌDEO dōm ad pmā qōnē ꝙ vt⁹ specificat ex obiecto suo fm illā rōnē qua ꝑncipal⁹ i ipz tendit. vñ cū charitas diligat deū ꝑncipal⁹: ⁊ oīa alia nō diligit nisi inq̄tū sunt dei: ꝯstat ꝙ ex vnitate dine bonitatis quā charitas ꝑ: respicit vnitatē respicit ⁊ est vna vtus.

Ad primuz ḡ dōm ꝙ prim⁹ nō est obiectū ꝑncipale ipi⁹ charitatis vt dictū ē.

¶ Ad scōz dōm ꝙ vtutes ēt theologice dirigūt in his q̄ sūt ad finē. nō qdē fm ꝓprias rōnes rep q̄ sunt ad finē. sz scōz rōnē finis: sicut fides facit ēt qdā credere de creaturis ꝓpter vitatez ꝑmā a qua accipit. Sil⁹ ⁊ charitas facit diligere boies inq̄tū sunt ꝓticipabiles dine bonitatis que est finis vltim⁹.

¶ Ad tertiū dōz ꝙ mālis diuersitas obiectoꝝ sufficit ad diuersificādū actū fm numerū: sz fm spēm act⁹ nō diuersificant nisi ex diuersitate formali obiecti. Formaliꝫ aūt obiecti diuersitas est fm illā rōnē quā ꝑncipal⁹ attendit vel bit⁹ vel potētia. ⁊ iō diligere deū ⁊ ꝓximū sunt qdē diuersi act⁹: sz ad eūdē bitum ptinēt: sic ēt videre albū ⁊ nigrū ⁊ ꝓpinquū ⁊ distās sunt diuerse visiones fm numerum ⁊ diuersos modos bñt: ⁊ tñ ad vnā visiuā potētiā ptinent: ⁊ sic ēt de actib⁹ charitat⁹ dant diuersa ꝑcepta fm diuersos modos

Ad secundā qōnē dōz ꝙ vt dictū est. (dos q̄s bñt. bit⁹ specificant ex obiectis suis scōm rōnē quā ꝑncipal⁹ attendūt. rō aūt obiecti sumit fm ꝓportionē rei: circa quā est opatio bit⁹ vl potētie ad actū aie in qua sunt bit⁹ vel potētie. Quia aūt per opōnē aie diuidūt q̄q; que fm rē ꝯiuncta ⁊ sūme vnū sunt. ⁊ iō ꝯtigit ꝙ vbi res est eadē sūt diuerse rōnes obiecti: sic eadē res obiectū est liberalitatis vt ē donabilitas: ⁊ iusticie: vt bēt debiti rōnē. Et sil⁹ vbi res est cois est rō obiecti ꝑticularis ⁊ ꝓprie: sic ꝑbia ꝑma est spālis scientia: q̄uis ꝯsideret ens scōm qō est oīb⁹ cōe: qz spālem rōnē entis ꝯsiderat fm ꝙ nō dependet a mā ⁊ a motu: Et sil⁹ est in ꝓposito. obiectū enī charitatis ꝓpriū ⁊ ꝑncipale est bonitas dīna. in oīb⁹ aūt alijs virtutib⁹ est aliqō bonū dīnū: sz tñ b qō est cōe fz rē bēt spālē rōnē. ⁊ iō charitas ē spālis vt⁹ ab oīb⁹ alijs distincta.

Ad primuz ḡ dōm ꝙ sicut est in sciētijs ꝙ vna sciētia spālis ab alijs distincta. s. ꝑma ꝑbia oīb⁹ alijs sciētijs pfectionē ipartit: ꝑ quātū obiectū suū est cōe scōm rōnē obiectis oīuz aliaꝝ sciētiaꝝ: ita ēt est in vtutib⁹ vt illud qō ad aliquā vtutē ptinet pōt poni in diffōne vtutis coīs: sic ps de prudētia que pficit rōnē vtutis in oīb⁹ vtutib⁹ moralib⁹. ⁊ iō rō recta q̄ ad prudētiā ptinet ponitur in diffōne vtutis vt ps. 2. ethi. vt⁹ est bit⁹ electiu⁹ in mediocritate ꝑsistēs determiata rōne. put sapiēs determinabit nec ex b habeī ꝙ prudētia nō sit spālis vt⁹. sz ꝙ ē generalis regula oīuz vtutū: ⁊ ita ēt charitas que pficit oēs alias vtutes ponit in diffōne vtutis. Nec ex b habeī ꝙ sit generalis vt⁹. sz generalis pfectio vtutū. Tñ b ꝙ dicit Aug⁹ ꝙ est vt⁹ ordo amoris: pōt dupl⁹ accipi: vel ꝓ ipo amore charitatis: ⁊ tūc ꝓdicta rñsio tenet: vel ꝓ amore in cōi: sic amoz sumit ꝑ amore nāli qui ineest cuilibet potētie respectu sui obiecti quēvt⁹ determinat: qz est ordinatio affectionū aīe. Quidā aūt nō attēdētes dr̄iam nālis amoris vl appetit⁹ ad amoz ⁊ appetitū aialē ītātū errauerūt ꝙ posuerūt ocupiscibilē nō eē spālē viz: sz diffusā i oīb⁹ alys viribus: ⁊ sil⁹ charitatē idistinctā ab alijs vtutib⁹.

¶ Ad scōm dōz ꝙ act⁹ aliaꝝ vtutū nō attribuunt charitati q̄si ipa eos eliciat: sed qz ipsa eos iperat: bēt aūt spālē actū quē elicit. s. diligere deū.

¶ Ad tertiū dōz ꝙ nō qlibet bonū est obiectū charitatis: sz bonū dīnū: ⁊ b ēt q̄uis sit in oīb⁹ bonis aliq̄liter: tñ bēt spālē rōnē: vt dictū ē.

¶ Ad q̄rtū dōz ꝙ ꝑceptū ad charitatē ptinēs nō cōphēdit oīa alia ꝑcepta sic vle ad illā: sz ꝑ quādā reductionē: qz oīa ꝑcepta ad illō ordinant: sic ēt act⁹ oīuz aliaꝝ vtutū ad actum charitatis: inq̄tū oēs imperat. vñ ex hoc nō oñdit ꝙ charitas sit generalis virtus: sed ꝙ est motor oīum virtutum.

Ad tertiaz qōnē dōm ꝙ charitas ad oēs alias vtutes cōparat ⁊ vt motor ⁊ vt finis ⁊ vt forma. Motor aūt motor sit oīuz aliaꝝ vtutū ex b ps: qz ipa bonū qō est obiectū charitatis sub rōne finis est finis vtutū. In oīb⁹ aūt potētijs vl artib⁹ ordiatis ita accidit ꝙ ars vel potētia q̄ est circa finē ordiat aliaꝝ act⁹ ad finē. ꝓpriū sic militaris: q̄ est pp victoriā: ad quā oē officiū bellicū ordinat: ordinat equestrē ⁊ naualē ⁊ oīa hꝫ i suū finē. ⁊ iō dr charitas mr aliaꝝ vtutū inq̄tū eaꝝ act⁹ ꝑducit ex ꝓceptiōe finis in q̄tū bēt se ꝑ modū semis: cū sit ꝑncipiū i opabilib⁹: vt dicē pbs. ⁊ sc̄m b dr iperare act⁹ iferioꝝ vtutū fm ꝙ facit eas opari pp finē suū. ⁊ fm b mouet alias artes iferiores ad finē suū. vñ charitas ēt oēs alias vtutes ad suū finē mouet: ⁊ fm b dr act⁹ eaꝝ iperare. b enī itereſt iter elicere actū ⁊ iperare ꝙ bit⁹ vl potētia elicit illū actuz quē ꝓducit circa obiectū nullo mediāte: ꝯz iperat actū qui ꝑducit mediāte potētia vel bitu iferiori circa obiectū illi⁹ potētie. Si ergo charitas est motor aliaꝝ vtutum: sil⁹ ēt finis: qz b cōe est in oīb⁹ vtutib⁹ ꝙ act⁹ ipaꝝ sunt ꝓximi fines eaꝝ: cū act⁹ sit ꝑfectio scōa: bit⁹ ꝑfectio ꝑma: ⁊ min⁹ cōpletuz ordinat ad magis cōpletū sic ad finē. Finis aūt iferioris potentie vel bit⁹ ordinat ad finē superioris: sic finis militaris ad finē ciuilis. vñ act⁹ oīum aliaꝝ vtutū ordinant ad actū charitatis sic ad finē. Et pp b dr charitas ꝑcepti finis. Sil⁹ ēt ps ꝙ ē forma ꝑficies ynāquāq; vtutē in rōne vtutis. Inferioz enī

Universidad de Deusto
Biblioteca

potētia nō hēt pfectionē vtutis nisi fm q̄ pticipat pfectionē potētie supioris:sīc hīt⁹ qui est in irascibili nō hēt rōnez vtutis vt dr̄ in.6.Ethi.nisi in q̄tū itellectū z discretionē recipit a rōne quā pficit prudētia:z fm B prudētia ponit modū z formā in oīb⁹ alys vtutib⁹ moralib⁹.oēs aūt alie vtutes q̄ sūt meritorie vite eterne fm q̄ nūc logmur de vtutib⁹ sunt i potētys volūtati subiectis:qz nullus act⁹ alicuius potētie pōt eē meritori⁹ nisi in q̄tū hēt aligd de volūtario qō ptingit ex B q̄ volūtas ipoztat z monet act⁹ alia⁹ potētia⁹.vñ nō pōt eē q̄ aliquis hīt⁹ existēs in aliq̄ potētia aie hēat rōnē vtutis loquēdo de vtutib⁹ meritorys:de qb⁹ hic logmur:nisi fm B q̄ in illa potentia pticipāt aligd de pfectiōe volūtatis quā charitas pficit.z iō charitas est forma vtutū alia⁹ oiuz:sīc prudētia moralium. Et hic est vn⁹ modus quo charitas:st forma alia⁹ vtutū. Aly aūt duo modi pñt accipi ex B q̄ ipa est motor z finis in q̄tū mouēs ponit motū suū in ist̄rumēto:z ea que sūt ad finē dirigunt ex rōne finis:z ita modus charitatis pticipāt in alys vtutib⁹ in q̄tū mouent a charitate:z in q̄tū ordinant in ipsaz sīc in

Ad primū q̄ dōm q̄ charitas est forma exē (finē. plaris vtutū:sz forma exēplaris est duplex.vna ad cui⁹ repsentationē aligd fit:z ad hāc nō exigit nisi similitudo tm̄:sīc dicim⁹ res veras esse formas exēplares picturaz. Alio mō dicit forma exēplaris:ad cui⁹ similitudinē aligd fit:z per cui⁹ pticipationē esse hēt:sīc diuina bonitas est forma exēplaris oīs bonitatis:z diuina sapientia oīs sapiētie:z talis forma exēplaris non opz q̄ sit vni⁹ speī cū cātis:qz pticipātia nō semp pticipāt per modū pticipati:z hoc mō prudētia est forma aliaz vtutū moraliū in q̄tū sigillat q̄dā ordo prudētie in iferiozib⁹ virib⁹ dat habitib⁹ qui ibi sunt rōnē vtutis. Et sīc r est de charitate respectu oium aliaz vtutū. ¶ Ad scōm dōm q̄ iferiores vires non pficiunt pfectione vtutis nisi per pticipationē pfectionis a supiozib⁹. Cū aūt supiora sint formalia respectu iferiorum q̄si pfectioza qō pticipāt a supiozib⁹ in inferiozib⁹ formale est. Vñ ad pfectionē vtutis in aliqua potētia tot forme exigunt quot supiora simt respectu illius potētie:sīc rō supior est q̄ ocupiscibilis q̄si ordinās ipam.z iō prudētia que est pfectio rōnis est forma tēperātie que est vtus ocupiscibilis. Sīl⁹ voluntas est supior rōne fm q̄ act⁹ rōnis consideraī vt voluntari⁹ z meritozius.z iō charitas est forma prudentie z tēperātie. Sīl⁹ ēntia aie supior est voluntate in quātum ab essentia z voluntas z oēs vires aie fluūt. Et iō gra que est pfectio essentie aie ditiues ipam in esse spuāli est forma z charitas z prudētie z temperātie:nec charitas esset virt⁹ si esset sine gra:sicut nec prudētia si est sine charitate: loquēdo de vtutib⁹ ifusis ordinatis ad merēdum:neq̄ tēperātia sine charitate z prudētia. Quidā aūt dicūt q̄ charitas z gra sunt idē per ēntiā:sed de hoc dictū est in secūdo libro.distinc.xxvi. ¶ Ad tertiū dōm q̄ rō iponit modū oīb⁹ virib⁹ que sunt sub ipa:z sīl⁹ voluntas oīb⁹ viribus iferiozib⁹ ea:sed iō nō posuerūt pñi vtutē nisi a prudentia formari:qz in volūtate put est finis vltimi:z in essentia aie nō posuerūt aliquā pfectionē supadditā nature.nālis aūt pfectio ostat q̄ in oīb⁹ vtutib⁹ pticipāt. ¶ Ad q̄rtū dōz q̄ forma exēplaris icidit in idem numero cū agēte z fine:sīc pz in deo.nō aūt forma itrinseca. ¶ Ad qntū dōum q̄ iferioza pticipāt pfectiones supioz scōm modū suū.z iō pticipationes determinant in pticipātib⁹ ex capacitate z natura pticipātiū.z iō vnaquēq̄ vt⁹ que est in iferiozi potentia hēt q̄ndā formā que est vt⁹ ex pticipatiōe pfectionis supioris potētie:sz formā que est hec vt⁹ hēt ex nā ppzie potētie per determiatiōnē ad ppziū obiectū.z hāc formā z modū ponit vnaquēq̄ vt⁹ circa suū actū.z itez illā formā vel modū que hēt ex supiozi sicut tēperantia i actu suo ponit modū

dū ppzium z prudentie z charitatis z grē

Ad quartaz qōnē dōm q̄ charitas nunq̄ pōt esse ifozmis:z hoc oēs ocordāt. hoc aūt ptingit fm quosdā ex hoc q̄ charitas nihil est aliud q̄ spirit⁹ sanct⁹:sed hoc in pmo li. destructū est. z iō oz alias rōnes assignare. Pōt aūt hoc rō ex iā dictis hēri duplex. p⁹ rō accipit ex effectu charitat:qz cū charitaz sit amicicia quedā que regrit ocuictū iter amatos:nō pōt esse charitas nisi sit pticipatio diuine vite que est per gram.z iō charitas sine gra eē nō pōt. Scōa rō pōt assignari ex hoc q̄ ipsa motor est oium vtutū z forma. vñ oē pctm̄ charitatē tollit in q̄tū opponit actui alicuius vtutis:z qz gra nō pōt tolli nisi per pctm̄:iō charitas tollit ablata gra.

Ad primū q̄ dōm q̄ fidei nō opponit oē pctm̄:sz oīs ifidelitas. Et iō sicut per hoc q̄ hō erat in vno articulo tollit hīt⁹ fidei vt supra dictū est:ita per hoc q̄ fit qōcūq̄ pctm̄ qō charitati opponit:tollit totaliter habitus charitat. vñ in charitate nihil manet iformē sicut i alys vtutib⁹. ¶ Ad scōm dōm q̄ de dilectiōe quā aliquis scit se hēre nescit vtrum sit dilectio charitatis. vñ sicut nō nescit se hēre gram.ita nescit se hēre charitatē. ¶ Ad tertiū dōm q̄ timor nō regrit pticipationē dine vite:sīc amor charitatis.z iō nō est sīle de timore z amore. Qō III.

Deinde q̄rit de actu charitatis scōm q̄ intelligit de⁹:qz de dilectiōe primi ifra erit loc⁹ q̄rēdi. querunt aūt quatuor. primo vtrū de⁹ immediate per suā ēntiā possit amari. scōo vtrum possit totaliter amari. tertio vtrū dilectio qua deuz diligim⁹ habeat modum. q̄rto vtrum ille modus qui in pcepto de charitate implicat scilicet ex toto corde &c. possit in via seruari.

¶ Utrū de⁹ per ēntiā suā i statu vie possit a nobis amari.

A primū sic ꝓcedit. videt q̄ de⁹ non possit a nobis in statu vie immediate amari. Intellect⁹ eniz velocior est q̄ affect⁹. vñ dicit Aug⁹ q̄ ꝓcedit itellus:sequit tardus aut nullus affect⁹:sed intellect⁹ noster in statu vie nō pōt deū imediate videre:g̃ nec affect⁹ amare. ¶ P.amor nō pōt esse icogniti z nō visi. vñ phus in.ix. Ethi. q̄ nullus amare icipit specie nō pdelectat⁹:sz i statu vie nō videm⁹ essentiā dinā:g̃ nec ipm immediate per essentiā amare possum⁹. ¶ P.cognitio patrie excedit cognitionē vie:in q̄tū hō in pria videt deū per essentiā imediate:sz g̃ in via hō deū imediate amaret:charitas pñe nō excederet charitatē vie. ¶ P.ex B ptingit q̄ deū in statu vie imediate videre nō possum⁹;qz ex visibilib⁹ in iuisibiliū cognitionē deuenim⁹:sz sīl⁹ deuenim⁹ ex amore visibiliū i amorē iuisibiliū. vñ Hreg. dicit in q̄dā omel. Regnū celoz rebus terrenis sīle dicit vt per B q̄ anim⁹ nouit diligere discat z in cognita amare. Et in pfatione dr̄. vt dū visibilr deū cognoscim⁹ p hūc in iuisibiliū amorē rapiamur:g̃ sīl⁹ in statu vie nō diligim⁹ deū imediate. ¶ P.voluntas que est pma radix pcti magis debuit corrūpi per pctm̄ q̄ aliq̄ alia potētia⁹ aie:sz itell⁹ nō pōt actū suuz qui est videre exercere circa deū imediate:g̃ neq̄ volūtas actū delectatiōis.

¶ Sed ocra. Aug⁹ in li. ocfes. ve illis qui diligūt nutus suos ꝓ te. nut⁹ aūt diuini dr̄ pticipatio bonitatis dine in creaturis:g̃ de⁹ amat a sctis in statu vie imediate:nō solū sz q̄ ei⁹ bonitas in creaturis pticipāt. ¶ P.cognitio vie ppter hoc q̄ deum mediatib⁹ creaturis cognoscit euacuat z est enigmatica:sed charitas nūq̄ excidit. i. Chozin.xiz. ergo nō diligit deum mediante creatura. ¶ P.illud quod est medium cognoscēdi est rō cognitionis:z sīl⁹ debet esse de dilectione:sed rō diligendi deum non sunt creature. imo po

tius econuerso maxime loquēdo de dilectione charitatis. ergo deus immediate per essentiam amatur.

Respondeo dōm q̄ in potētys ordinatis ita est q̄ vbi terminatur operatio ꝓxis potentie ibi incipit operatio sequentis:sicut pz q̄ sensus terminat ad ymaginationē que est motus fact⁹ a sensu sicut fm actū z itellect⁹ in termino ymaginatiōis icipit:qz fantasmata accipit p obiecto:vt dr̄ in.z.li. de aīa:z iō illa⁹ rez q̄ nō hīt fantasmata cognitionē nō pōt accipere nisi ex reb⁹ quarū sibi repsentant fantasmata. vnde i statu vie in qua accipit a fantasmatib⁹ nō pōt deū imediate videre:sz oz vt ex visibilib⁹ quo⁹ fantasmata capit in eius cognitionē deueniat. Quāuis aūt ipsaz essentiā nō videat imediate:tñ cognitio itellect⁹ ad ipsuz deū terminat:qz ipsius esse ex effectib⁹ apprehēdit. vñ cū itellect⁹ ad affectū sequat:vbi terminat operatio itellect⁹ ibi icipit opatio affect⁹ siue volūtatis. dictū est aūt q̄ opatio intellect⁹.i. eius cognitio ad ipsz deū terminat quē esse ex effectib⁹ apprehendit. vñ opatio volūtatis circa ipm deū pōt eē imediate nullo medio interueniēte qō ad volūtatē ptineat:multis tñ medys pcedēt⁹ ex pte itellect⁹ q̄b⁹ in deū cognoscēdū puenit.

Ad primū q̄ dōm q̄ itellect⁹ velocior q̄tū ad B q̄ puenit affectū:sz affectus in amādo magis ptingit ad itim:vt supra dictū est. ¶ Ad 2m dōm q̄ amor opz q̄ sit cogniti z visi aliq̄l⁹:sz nō cogniti z visi i se. vñ illud qō cognoscit in alio pōt in seipso amari. ¶ Ad 3m dōz q̄ quāto bonū pleni⁹ cognoscit tāto magis ē amabile z pcipue illud bonū qō ē finis:z i quo nō iuenit aliqō quo offendat affect⁹:z iō qz de⁹ pleni⁹ cognoscet in pria q̄ nūc ēt pleni⁹ amabit. Sed ista diuersitas ex pte cognitōis erit p id qō ē ꝓpriū cognitioni. i. cognoscere p se nō alio:z iō nō erit vni⁹ rōnis cognitio. In affectu aūt erit p diuersitatem nō eius qō p se ad ipsam ptinet:sz p diuersitatē cognitionis:z tñ erit eadē rō amoris:sz differt amor p magis z minus. ¶ Ad 4.m dōm q̄ hoc q̄ amor ex visibilib⁹ ad inuisibilia tēdat nō ē ex pte sui:sz ex pte cognitōis pcedētis. vñ in vtraq̄ auctoritate inducta fit mētio d̄ cognitione. ¶ Ad qntū dōm q̄ p pctm̄ nō est ablata potētia⁹ aie nā:nec illō qō eas fm nām suam consequitur.

¶ Utrū deus possit totaliter diligi.

A secundū sic ꝓcedit. vr̄ q̄ deus nō possit totaliter diligi. dilectio eniz cognitionē ꝓsupponit:sz de⁹ nō totaliter cognoscit ēt in pria a sanctis:g̃ nec ab aliqua creatura pōt totaliter diligi. ¶ P.sicut diuina lux est infinita:ita z diuina bonitas:sz lux diuina rōne sue infinitatis ꝓhēdi nō pōt ītellectu vt totaliter videat:g̃ nec diuina bonitas pōt cōprehēdi affectu vt totaliter diligat. ¶ P. deus seipsuz non diligit plusq̄ totaliter:si g̃ aliq̄ creatura totalr deū diligere posset dilectio alicuius creature adeq̄retur dilectioni diuine:qō falsum est.

¶ Sz ocontra. Deut.6. Diliges dñm deū tuū &c. hoc seruabit⁹ ad min⁹ in patria:g̃ deus pōt ab hoīe totaliter diligi.

Respondeo dōm q̄ ad dilectionē tria ocurrūt. s. diligens:dilectio.z dilectū:z cuilibet horuz trīdet suus modus. hz.n.res dilecta modū q̄ ē diligibilis:z diligēs modū quo ē dilectiu⁹. i. nat⁹ diligere:sz dilectionis modus attēdit in ocpatiōe diligētis ad dilectū:qz dilectio media ē inter vtrūq̄. Et sīl⁹ etiā ē de visiōe. Si g̃ totalr dicat modū rei dilecte z visē:sic sancti deū totalr diligūt:qui sunt in patria:z totaliter videt:qz sicut nihil ē de sua essentia qō nō videāt z diligāt:pp qō dicunt totū videre z diligere:ita etiā nihil de mō quo de⁹ ē remanet ab eis nō visū aut nō dilectū. vñ totalr videt z diligūt:qz videt z diligūt totū qō de⁹ ē. Sīl⁹ ēt si totalr dicat modū diligētis. qz fm totū modū suū. s. scōm totū suū posse diligēt z videbūt nihil sue potētie subtrahētes diuine visioni z dilectiōi:z sic ōs intelligit diligere ex toto corde. Si aūt dicat modū dilectiōis:sic neq̄ totalr diligēt:neq̄ totalr videbūt:qz mod⁹ dilectiōis z visiōis:vt dictū ē:attēdit in ocpatōe diligibilis z visibilis ad diligētē z videtez. modus aūt q̄ de⁹ diligibilis ē z visibilis excedit modū quo hō diligere z videre pōt:qz lux z bonitas ei⁹ ē infinita:z iō nō totalr videt z diligitur ab alys:qz nō diligit ita intense z feruēter:nec videtur ita clare:sicut est diligibilis z visibilis nisi a seipso:z ita ipse solus se comprehendit amando z videndo. ¶ Et per hoc pater solutio ad omnia obiecta.

¶ Utrz dilectio qua deū diligimus habeat modum.

A tertiū sic ꝓcedit. vr̄ q̄ dilectio qua deū diligim⁹ modus habeat. oē.n.finitū mēsurā hz:sz modus ex mēsura cātur:vt dcm ē i p li. dis. 3. Cū g̃ dilectio q̄ deū diligim⁹ finita sit opz q̄ modū habeat. ¶ P.sīc dicit Ber. charitas in sapiētiā ꝓficit:sz sapiētia hz modum Ro. ix. Nō pl⁹ sapere q̄ oz:g̃ dilectio hz modū. ¶ P.oīs act⁹ vtutis moderat⁹ ē:qz qō imoderatū ē vitupabile est z vitiosuz:sz dilectio q̄ deū diligim⁹ act⁹ ē ꝓcipue virtutis:g̃ hz modū. ¶ P.oēs act⁹ alia⁹ vtutū ex charitate fiūt. sz g̃ charitas i suo actu nō hz modū:nec alie vtutes modū hīt. ¶ Sz 3. Ber. i li. d̄ dili. deū. Cā diligēdi deū dos ē:mod⁹ sine mō diligere. ¶ P.dilectio mēsurāda ē ad diligibile:sz diuina bonitas ē imēsa:g̃ dilectio ipsi⁹ nō hz modū.

Respondeo dōz q̄ modus mēsurationē quādā ipotat. Act⁹ aūt ab eo mēsurat qō ē rō agēdi:sicut mia accipit mēsurā i subuētiōe misero faciēda ex q̄ttate miserie q̄ miaz mouet. Cā aūt diligēdi deū ē diuina bōitas q̄ ē infinita. Act⁹ aūt creature ē finit⁹:cū ex finita potētia ꝓcedat:z iō nō pt eē omēsurat⁹ rōni dilectōis z ppter dilectōe di nō pōit aliqs modus vltra qō oporteat ꝓgredi:sz q̄tūcūq̄ diligat sēp ad vlteriora se extēdit. z ppter qō dr̄ q̄ nō hz modū. s. pfixū vltra quē nō oz ꝓgredi.

Ad primū g̃ dōz q̄ qz dilectio q̄ deū diligim⁹ ē finita. iō hz quēdā modū ad quē ptingit. nō aūt hz modū i q̄ sistat vl sistere debeat:sīc z i alys vtutib⁹. ¶ Ad 2m dōz q̄ sicut supra dcm ē. q̄dā res p cognitionem quodāmō trahit ad cognoscētē:z iō ea q̄ ad cognitionē pertinēt ex potētia cognoscētis sūt mēsurata:q̄tuis veritas cognitiōis ad rē mēsuret:sz p amorē amās trahit ad ipsum amatum:z ideo amor mensuratus est ad ipsam rem amatam magis q̄ ad amātem. ¶ Ad 3m dōz q̄ q̄tūcūq̄ de⁹ diligat act⁹ nō erit imoderat⁹:qz non excedit ꝓportionē sui obiecti. ¶ Ad quartuz dōm q̄ hoc q̄ dicitur q̄ charitas nō habet modū intelligitur quātū ad actū quez charitas elicit:nō q̄tuz ad act⁹ quos imperat:qz illi modos suscipe debent ex rōne ꝓpriū obiecti circa qō fiunt.

¶ Utrz modus diligēdi g ē in pcepto possit in via seruari.

A quartū sic ꝓcedit. vr̄ q̄ modus ille g in pcepto iplicat possit in via seruari:qz Jeronym⁹ dic. Qui dicit deuz hoī aligd ipossibile pcepisse anathema sit:sz B deus pcepit oīb⁹ ex⁹ tib⁹ in statu vie:g̃ hereticū ē dicere q̄ nō possit in via obseruari. ¶ P.charitas ē magis necessaria vtus q̄ alie:sz data de actib⁹ alia⁹ vtutū in via pñt ipleri:g̃ z pceptū datū de actu charitatis. ¶ P.oē pceptuz legis ligat:qz lex a ligādo dr̄:sz nullus pōt dimittere illud ad qō obligat⁹ ē qn peccet:si g̃ lex aligd pcipiat qō obseruari nō possit nō solū occasionaliter: vt dicit aplus: sed ēt directe occideret:z sic erit mala:qō est incōueniens.

¶ Sz 3.nō possum⁹ in hac vita sine pctō manere: sīc pz ꝓ Jo.i.sz cū ge peccat nō diligit deū ex toto corde:g̃ illud p

Universidad de Deusto
Biblioteca

ceptū nō pōt totalr ipleri in via. ¶ P. nō pōt bō fil' cor ad multa bñ: fz oz vū i hac vita sum9 q9 cor reb9 tpalib9 aliqñ appōam9: g nō pt bō i hac vita deū ex toto corde diligere.

Respondeo dōz q9 totū t pfcm idē ē: vt dic pbs. rō aūt pfecti i b ꝟsistit vt nihil ei defit: fz b ꝟtigit dupl'r. Aut ita q9 nihil defit eox q̄ natū ē bñe Aut ita q9 nihil ōsit eox q̄ oz bñe: sicut aliqs hz pfectā q̄ti tatē: qñ hz tātā q̄titatē q̄tā regrit būana nā: etsi nō hēat q̄titatē gigātis quā pole ē eē in būana nā. p9 g pfectio būa ne nāe ē in statu glie: qñ bō hēbit totū b qō pole ē eē in hu mana nā. Sz 2a pfectio ē nāe ꝺdite: qñ. s. bō habuit totū b qō debebat hē fz tēpus illud. Et fz b ēt duplex totalitas in dilectiōe dei attēdit. vna q̄ nihil deerit de bis q̄ bō pōt expēdere in amorē dei: gn in dilectiōe ponat: t hec qdē p fectio seu totalitas nō pcipit vt faciēda: fz magis ondit vt sciat quo pueniēdū ē: vt dic Aug. Et pp hāc pfectionē seu totalitatē excludit oē qō ēt ad tēp9 actū dilectiōis iterrū pere posset. Alia scōz quā nihil bō subtrahit de bis q̄ oz po nere scōz tēp9 illō i amore ōi: t hec pfectio seu totalitas po nit in pcepto ēt vt nūc ipleda: vt. s. nihil omittat eox q̄ po nere oz i amore dei. Et hec totalitas excludit oē illud qō est ꝺriū t repugnās dilectiōi diuine. nō aūt illud qō ad tēp9 actū dilectiōis itercipit: qz semp agere fz actū vtutis nō ē nisi eox q̄ sūt in statu btitudinis: qz pfectio felicis est in operatione. perfectio aūt virtutis est in habitu.

Ad primuz g̃ dōz q9 illud qō pcipit lex vt faciēdū ipleri pōt t ipleī ab oib9 i statu saluti saluti9. ¶ Ad 2m dōz q9 act9 alia x vtutū nō sūt finis pcepti quēad modū act9 charitatis. t iō act9 charitatis hz aliquē moduz q̄ petit vno mō fini. t alio mō vie. nō aūt ita ē in alys vtu tib9. ¶ Ad 3m dōz q9 fz b qō ponit vt legis pceptū fm b li gat ad id qō iplēdū ē in via. q̄tū vo ad id qō de ipso ipleī in pria magis ponit vt documētū fidei q̄ vt pceptū legis. ¶ Ad alia ēt pz solo p ea q̄ dicta sunt. ¶ Expō text9.

Non ergo iā se diligit.) Cōtra. oē petū fz augustinū ē ex amore sui: g̃ vī ēt q9 imoderate se diligat. Dōm q9 diligit in se nāz exteriorē quā se estimat eē. ñ aūt nāz itellectiuā scōz quā vere ē id qō ē: t ita diligit id qō se eē existimat: nō aūt id qō vere ē: qz vnaquęq; res ꝓpe ē id qō ē potissimū in ipsa: sicut ciuitas rex: vt dic pbs 9. Ethi. (Sic ꝺdita ē mēs būana) de bis q̄ i hac notula di cunt deū ē i p'li. dis. 3. (Ex toto corde.) Sciēdū q9 ad cha ritatē exigit aliqd tripl'r. vno mō sic subm charitatis qō ē ipsa volūtas. Alio mō sic pcedēs ad charitatē sicut memo ria t itelligētia. Tertio sic ꝺns ad charitatē quēadmodū irascibilis t ꝺcupiscibilis: t ēt mēbra corpalia q̄ iperiū cha ritatis exequūt: qz g̃ actū charitatis oz eē pfectū: sic cuius libz vtutis: iō pceptū de actu charitatis icludit pfectionē oiuz ꝓdictoꝝ fz diuersas expōnes: vt. s. neq; i volūtate: ne q̄ i oib9 pcedētib9 aut sequētib9 aliqd sit qō charitati obsi stat q̄tū ad pfectōez vie: vl' qō actū charitat' iterrūpe pos sit q̄tū ad pfectionē pfie. Et iō scōz vnā expōnē dr. (Ex to ta mente.). i. ex tota memoria vt absit obliuio. (Ex toto corde.). i. itellectu vt desit error. (Ex tota aia.). i. volūta te vt tollatur omnis cōtraria affectio. Alio modo exponi tur. (Ex toto corde) Quātum ad concupiscibiles. (Ex to ta anima.) Quantū ad irascibilem vt nulla passione sensi tiui appetitus dilectio dei ipediat. (Ex tota mēte.) Quā tū ad rōnalem que includit voluntatē t intellectū. Item Greg. Nicē. exponit. (Ex toto corde.) quātū ad aiaz vege tabilē. (Ex tota aia.) Quātū ad sensibilē. (Ex tota mēte) q̄tū ad rōnalez. Sz Deut. 3° ponit ex tota fortitudine qō referendū est ad mēbra exteriora que imperium charita tis exequunt vel etiā ad irascibilē. vt gdā dicūt: vel ponit circūstātia dilectionis: vt. s. sit firma.

¶ Si illo precepto iubemur diligere totum q̄ primum. Distin. XXVIII.

Hic pōt q̄ri vtz illo mādato dilectio nis primi totū primū. i. aiaz t cor p9 nosq; ipos totos diligere ꝓcipia mur. Ad qō dicim9 oē gen9 diligen daz rex illis duob9 mādatis ꝓtineri. Quattuor eni diligēda sūt vt ait Aug. Unuz qō supra nos ē. s. ds. alterz qō nos sum9. tertiuz qō iuxta nos ē. s. prim9. q̄rtū qō infra nos ē. s. cor p9. De scōo t q̄rto nulla ꝓcepta dāda erāt. s. vt diligerem9 nos vl' cor p9 nr̄z. Precipit aūt de9 diligi t primus. Ut autē q̄sq; se diligat pcepto nō ē opus. Quātūlz. n. bō excidat a vitate remanet illi dilectio sui t dilectio corpis sui. Qz nemo vnq; carnē suā odio habuit. Hā viri insti q̄ cor p9 suū cruciāt: nō cor p9: fz corruptiones ei9 t pondus oderūt. Dicit Aug. tradere qō ex pcepto nō te neamur diligere nosmetipos: vl' cōp9 nr̄z. Qō si ē: nō oē gen9 diligēdaz rex illis duob9 ꝓceptis ꝓtinet: qz cū t nosipsos t cor p9 nr̄z diligere de beam9: ad qd nec̄iū ē pceptū cū scriptū sit: q dilī git inimicū odit aiaz suā. Sz spāle de b pceptū nō erat dādū: nec spāli pcepto op9 erat id tradi: vt q̄sq; se vl' cor p9 suū diligeret: qz hoc i illo pce pto ꝓtinet. diliges primū tuū sicut teipz. Ibi. n. t primū totū: t te totuz itelligere debes. vnde Aug. i codē. Si te totū itelligas. i. aiaz t cor p9: t primū totū. i. aiaz t cor p9. bō. n. ex aia cōstat t corpe: nullū rex diligēdaz gen9 in his duob9 ꝓceptis ptermissū ē. Cū. n. pcurrat dilectio dei eiusq; dilectiōis modus pscript9 appeat: t seq̄ tur dilectio primi: de tua dilectiōe nihil dictuz vī: fz cū dcm̄ ē: diliges primū tuū sic teipz: sil' t tui abs te dilectio ptermissa nō ē. Ecce hic apte dic i illo pcepto nō tm̄ mō primi: fz ēt mei ꝓtine ri dilectionē: t toti9 primi totiusq; mei. Ex quo appet qō dcm̄ ē de scōo t q̄rto. i. de dilectione nr̄i t cor pis nr̄i nulla ꝓcepta eē dāda: ita eē itelli gēdū. s. spālia t diuisa: qz i illo vno totū ꝓtinet: t qz id qō sum9: t qō infra nos ē: ad nos tm̄ pti nens nāe lege diligim9: q̄ ēt in bestijs ē. Jōq; t de illo qō supra nos: t de illo qō iuxta nos ē di uisa pcepta sūpsim9. In quoz alco ei9 qō sum9: t illi9 qō infra nos ē dilectio continetur.

¶ Si in illo precepto ꝓtineat dilectio angeloz.

Ritur aūt hic de āgelis qō vtz ad illō pceptū dilectiōis primi ēt dilectio pti neat angeloz. Nā q9 nullū boiez exce pit q̄ pcepit primū diligere. dns i pa rabola seminiuī derelicti ostēdit: eū dicēs ꝓp

mū q̄ erga illū extitit mificoꝝ. Deinde subdit. Quade t tu fac sil'r: vt eū primū intelligam9: cui vl' exhibēdū ē offiū mie si idiget: vl' exhibēdum eēt si idigēt: nll'z xo exceptū eē cui mie negādū sit offiū: qs ñ videat: cū vsq; ad inimicos pozre ctū sit dño dicēte: diligite inimicos vros: bñ facite bis q̄ oderūt vos. Manifestū ē igr̄ pcepto dilectionis primi oēz boiez eē deputādū primuz.

¶ Oz hoc nomē primo ad aliqd est.

Proximi xo nomē ad aliqd ē: nec qs q̄z eē primo nisi primo pt. Uñ ꝓis ē: t cui pbēdū t a quo pbēdū ē officiuz mie recte primū dici. Manifestū est igit pcepto dilectiōis primi ēt scōs āgelos ꝓti neri: a qb9 tāta nobis mie ipendunt officia. Ex quo t dns primū nr̄z se dici voluit: vt in para bola sancti significat. Et in ppheta. qñ primū t qñ frez nr̄z sic ꝓplacebā. Sz qz excellētioz ac su pza nostrā nāz ē dina suba pceptū dilectiōis ōi a primi dilectiōe distinctū est. Jdeoq; licet de9 oia nobis ipēdat bñficia: nō tñ noie primi icludit in illo pcepto: quē nō sicut nos diligere ōbe bem9: fz pluq; nos toto corde t tota aia. Xpz xo iq̄tū bō ē sic nos diligere debem9 eiusq; fm boiez dilectio illo ꝓtinet mādato: quē t ēt fz ho minē magisq; nos: fz nō q̄tū deū debem9 dilige re: qz inq̄tū est homo minoz est deo.

¶ Quibus modis dicitur primus.

Hic notādū ē primuz dici diuersis mo dis. s. ꝺditiōe prime natiuitatis: spe cōuersiōis: ppinquitate cognationis: ra tione beneficij exhibitionis.

¶ Dic determinat de charitate p ꝓpationē ad ipz diligibi le. Et diuidit in duas ptes. In pma ingrit qd sit p charita tē diligēdū. In 2a quo ordine. dis. 29. ibi (Post predicta de ordine charitatis.) Prima i tres. In pma ostēdit ad quos se extēdit pceptū charitatis q̄tū ad boiez. In scda q̄tum ad angelos ibi. (Qrit aūt hic qō.) In tertia elicit ex dictis quādā distinctionē ibi. (Dic notādū ē.) Circa p̄m9 d. 4a. Prio determinat vitatē. Scōo remouet dubitationē ibi. (Dic vī Augustin9 tradere.)

¶ Questio. I.

Hic querunt septē. Prio vtz vtutes sint ex charitate diligē de. Scōo vtz aiata. Tertio vtz angeli. Quar to vtz demones. Quito vtrū mali boies. Se xto vtrum homo ex charitate seipsum dilige re possit. Septimo vtz propzium corpus.

¶ Utz vtutes sint diligēde ex charitate.

Ad primū sic ꝓcedit. vī q9 virtutes ex charitate sint diligēde. aug. eni dic. Qui diligit fratrē: dilectionē q̄ diligit magis diligat: fz dilectio qua ꝓxim9 diligit est vt9 charitatis: g̃ vtutes ex charitate sūt diligē de cū prim9 diligit ex charitate. ¶ P. pp qōnūqōq;. illō magis: fz amicitia va diligit amicū pp bonestū: g̃ diligit bo nestū etiā magis q̄ amicū: g̃ charitas q̄ est amicitia q̄dā. vt dcm̄ ē, magis ē dilectiua vtutū q̄ etiā primoz. ¶ P. act9 pmi t act9 reflexi sup eos ad eādē potētiā ptinēt: qz sī eiusdē rōnis: sīc ītelligere aliqō ītelligibile: t intelligere se intelligere: fz ad act9 eiusdē rōnis pficit eadē virt9: g̃ cū p charitatē diligat prim9: p charitatē diligē dilectio q̄ dili git prim9: t eadē rōne alie vtutes. ¶ P. ex charitate diligēda sūt illa q̄ ad btitudinē referūt: fz vtutib9 in btitudinē ducimur t nobiscū manēt i btitudie: g̃ vtutes ex charitate sūt diligēde. ¶ P. charitas ē dilectio finis vltimi: sed vlti mus finis nr̄e vite ē btitudo: g̃ btitudinē ex charitate dili gere debem9: fz vtutes t gr̄e cū ꝓsūmant i btitudinē tran seunt: g̃ vtutes diligende sunt ex charitate.

¶ Sz ō ē q9 aug. sufficiēter enūerat ea q̄ sī diligēda ex cha ritate: t nullā mētionē facit de vtutib9: vt pz in lra. ¶ P. il lud qō ꝓpter nos tm̄ diligimus nō diligit ex charitate: qz charitas nō querit que sua sunt. i. Cozin. 13. Sz virtutes pp nos tantū diligimus: qz in seipsis nō subsistūt: cū accidētia sint. vnde neq; bonitatē habēt: nisi fm q9 in nobis sunt: er go nō sunt diligēde ex charitate. ¶ P. illa sola sunt ex cha ritate diligenda que nobiscū ꝓticipant beatitudinē: fz vir tutes cū sint accidētia nō sūt capacibilia beatitudinis: nec etiā vite: ergo nō sunt ex charitate diligende.

Respondeo dōz q9 cū charitas amorem ꝺcludat t aliqd addat. diligi aliqd ex charitate ꝓtingit dupl'r. vno mō sic id ad qō amicitia charitat' termi nat. t b mō nō diligit ex charitate nisi illō ad qō nata est amicitia eē: Amicitia aūt nō pt eē ad vtutes: nec ad aliq̄ ac cidētia pp duo. prio qz amicitia facit vt bō velit amicū eē t bona bñe. Accidētia aūt nō bñt eē p se nec bonitatē p se: sed eoz esse t bene esse est eis in substantijs. vnde q9 volu mus virtutes t accidētia esse b ad substātiā refertur quā volumus sub illis accidentibus esse vel bū esse bñe. Scōo qz amicitia cōsistit in quadā societate fm q9 amati seipsos redamāt t eadē operāt. sil' cōuersant. vnde amicitia nō pōt esse nisi ad aliquid qō sit natū agere: t qz agere non est accidentiū: fz substantiaz: iō nō pōt esse amicitia ad virtu tes neq; ad alia accidētia: t ideo nō possunt virtutes diligi ex charitate sicut ad que charitas terminat. Alio mō pōt aliqd diligi ex charitate sicut ad qō terminat amoz seu di lectio qui in charitate includit: q̄uis ad illud amicitia nō sit: t hic amoz ordinat ad amorē alteri9 qō ꝓncipaliter ama tur: t ꝺcupiscētie dilectio dr̄: sicut amic9 dr̄ amare sanitatē amici sui: t b mō vtutes ex charitate diligunt.

Ad primuz g̃ dōz q9 aug. logt de dilectōe q̄ de9 est q̄ diligit prim9 effectiue t exemplari ter. ¶ Ad 2m dōz q9 vt9 vl' bonestū nō ē cā finalis: q̄re ami cus diligat: fz formal'r fac eū diligibilē. vñ nō segt q9 vtus sit magis diligibilis: vl' eadē rōne diligibilis: sīc nō segt q9 albedo sit magis alba q̄ cor p9 albū. ¶ Ad 3m dōz q9 dilige re dilectionē ad charitatē ptinet: fz ñ sicut ad qō charitas terminat. ¶ Ad 4m dōz q9 charitas terminat ad illa que ad beatitudinē referunt sicut possibilia participare btitu dinez. sic aūt nō refert ad btitudinē virtus: qz virt9 beata fieri nō pōt. ¶ Ad 5m dōm q9 finis ad quē ꝓncipaliter ter minat charitas est ipsa btitudo ꝺcreata: fz de beatitudine creata est eadē rō: t de virtutibus.

¶ Utz creature irrōnales ex charitate sint diligende.

Ad secundū sic ꝓcedit. videt q9 crea ture irrōnales ex chari tate diligende sint. oīs eniz dilectio meritoria ad charitatē ptinet: fz aliqs pōt meritorie dili gere aliq̄ irrōnalia: sīc cū q9 diligit ea referen do in deū: vl' qz facte sūt a deo: vl' qz iuuāt tēdētes in deū: g̃ creature irrōnales sunt diligēde ex charitate. ¶ P. cha ritas facit boiez cōformē deo in diligēdo: fz de9 ex charita te diligit creaturas irrōnales. Sap. xi. Diligis oīa que sūt:

ergo ⁊ bō ex charitate creaturas irrōnales diligere debz.
¶ P. creature rōnales sunt ex charitate diligēde: quia in ipsis ē similitudo dei: ſz in creaturis irrōnalib⁹ inuenit aliqua similitudo dei: licz nō tāta sicut in rōnalib⁹: ḡ irrōnalia sunt ex charitate diligēda. ¶ P. fides est virt⁹ theologica sicut ⁊ charitas: ſz fides extēdit se etiaz ad irrōnales creaturas ſm q̄ bō eas a deo creatas credit: ⁊ dīna puidētia regi: ḡ ⁊
¶ Sz ℨ. aug. dic̄ q̄ illa sola sūt ex charitate dili (charitas. gēda q̄ nobiscū societate q̄dā referunt in deū: ſz irrōnalia nō sūt hab̄: ḡ nō sūt ex charitate diligēda. ¶ P. charitas includit beniuolētiā vt supra dctm ē: ſz beniuolētia nō pōt eē ad irrōnalia ⁊ dicit pbus in. 8. Ethi. ergo nec charitas.

Respondeo dōz q̄ ad res irrōnales nō pōt eē amicitia eiſdē rōnib⁹ gb⁹ nec ad accidentia: cuius. n. eē habeāt in quo subsistāt: ⁊ opatiōes aliquas habeāt: nō tñ nobiscū in vita cōicāt būana: neq; quātū ad eē: neq; q̄tū ad opatiōes vite: ⁊ iō nō ē ad ea beniuolētia: ſz quā volum⁹ amicū eē ⁊ bre bōa: qđ irrōnalib⁹ non volumus: nisi ſz q̄ ad boiez referūt. Neq; ꝛcordia ſm quā eadē volum⁹ ⁊ agim⁹ amicis qđ ad irrōnalia eē nō pōt: cū nobiscū i eiſdē opib⁹ ñ possint cōicare. ⁊ iō ñ pñt diligi ex charitate: sicut ad q̄ charitas terminat. pñt tñ diligi ex charitate: sicut ea ad q̄ amor: quē charitas includit: terminat: g̃ē amor ꝛcupiscētie: sīc amic⁹ amat possessiōes: ⁊ alia sui amici: ñ tñ ad ea amicitiā hz. Nec ista dilectio ē tñ iperata ex charitate: ſz etiā elicita: q̄ charitas elicit actū dilectionis: nō tñ ad ea ad q̄ ꝑncipal'r est charitas: ſz ēt ad alia q̄ in illa ordinant: ⁊ sic diligunt ex charitate inaiata inq̄tū ordinātur ad ea q̄ ꝑncipal'r ⁊ directe est charitas.

Ad primū ḡ dōm q̄ dilectio inaiator ad charitatē ptinet nō sicut ad que charitas habeat.
¶ Ad 2m dōz q̄ deus diligit ex charitate creaturas: nō tñ hz charitatē nisi ad creaturas rōnales: q̄s ad btitudinem creauit: ꝑ quā efficiunt sue vite ꝓticipes. ¶ Ad 3m dōm q̄ similitudo ymaginis que ē in creaturis rōnalib⁹ facit eas cū deo ⁊ adinuicem capaces vni⁹ ⁊ eiusdem vite. s. gl'ie ad qđ nō sufficit similitudo vestigy que est in alys creaturis. vnde nō est sīle. ¶ Ad 4m dōm q̄ fides nō ipozat aliquaz assōciationē credētis ad creditum. sicut charitas amantis ad amatū. ⁊ iō nō est similis ratio vtrobiq̄.

¶ Utr ag̃eli ex charitate sint diligēdi.

Ad tertiū sic ꝓcedit. vī q̄ ag̃eli nō sint diligēdi ex charitate: q̄ vt dicū est. charitas nō est boīs ad ea que vitā bumanā nō participāt: sed angeli nō viuunt vita humana: ergo charitas nō facit ag̃elos ab hominib⁹ diligi
¶ P. charitas cū sit amicitia est inter eos q̄ adinuicez nati sunt cōuersari: ſz angelo⁹ q̄ dicunt dy ꝓuersatio nō ē cū hoib⁹: vt dī Daniel. 2. ḡ ag̃eli ex charitate nō sūt diligēdi.
¶ P. charitas cū sit amicitia equalitas q̄daz est: ſz angeli sunt nobis multo superiozes: ḡ ad eos charitas vel amicitia haberi nō pōt. ¶ P. plus distāt a nobis angeli cuz sint incozpozei: ⁊ ita alterius generis: q̄ aīalia irrationalia que sunt vnius generis nobiscū: sed animalia irrationalia non possum⁹ diligere ex charitate: ergo multo minus angelos.
¶ Sed ℨ. proximi sunt diligēdi ex charitate: sed angeli sūt nobis ꝓximi: vt dī in littera: ḡ sunt ex charitate diligendi.
¶ P. amicitia facit amicos idem velle ⁊ eiusdem amicos esse: sed deus ex charitate diligit angelos sicut ⁊ nos. ergo ⁊ nos debem⁹ ex charitate angelos diligere.

Respōdeo dōm sicut dictuz est q̄ charitas nō pōt esse sicut nec amicitia nisi inter eos qui eādē vitā ꝓticipāt. vita aūt boīs ⁊ angeli est duplex: vna q̄ ꝓpetit eis scōm nāz suā: ⁊ sic boīes ⁊ angeli nō cōicāt in eadē vita: ſz boīes adinuicē: ⁊ angeli adinuicē: q̄ cōuenit eis circa easdez opationes occupari. Alia vita vtriusq; est per gr̃am scōm quā fiunt participes diuine vite: ⁊ in hac vita cōicāt ⁊ adinuicē ⁊ cū deo: ⁊ ideo ſm hāc vitā pōt esse amicitia eoz adiuicē: ⁊ hec amicitia est charitas.

Ad primuz q̄ dōm q̄ vita hūana dr̄ dupliciter vel q̄ ē ſz hūanā nāz: ⁊ sic nō cōicāt angeli in vita hūana: vl'q̄ ē hois ſz ꝓticipatione diuine vite: ⁊ sic cōicāt in hūana vita. ¶ Ad 2m dōz q̄ nati sunt adiuicē cōuersari hoīes ⁊ angeli in patria qñ erimus eq̄les angelis, vt dī Matħ. 22. ⁊ sic in hac vita aliquo mō cū angelis cōuersamur inq̄tū angelicā vitā in terris ducim⁹. ¶ Ad 3m dōm q̄ amicitia nō requirit equalitatē equiperātie: ſz eq̄litatē ꝓportionis. vt. s. vn⁹ amico⁹ operet ad alter⁹ ſz sua ꝓportionē: vt dī in. 8. Ethi. tñ magna ine q̄litas amicicias soluit: qñ. s. nō cōicant in eadem vita. ¶ Ad quartū dicendum q̄ cū angelis magis cōicam⁹ q̄ cum brutis quantuz ad aīaz: ſz cū brutis quantū ad corpus ⁊ ad vtutes corporeas. homo aūt. vt dicit pbs in. 9. Ethi. magis est id qđ est ex parte anime q̄ ex pte corporis: q̄ vnūq̄q; est id qđ est potissimū in ipso: ⁊ ideo simpliciter loquēdo magis distamus a brutis q̄ ab angelis.

¶ Utr ad malos boīes charitatē hr̃e debeamus.

A quartū sic ꝓcedit. vī q̄ ad malos homines charitatē hr̃e ñ possum⁹. charitas. n. exigit cōicationē i diuia vita q̄ē p gr̃az vt dctm ē: ſz hec vita nō ē in pctōrib⁹: g̃ nō sūt ex charitate diligēdi. ¶ P. sicut similitudo est cā dilectiōis: ita dissimilitudo ē cā ℨry: ſz mali sūt dissimiles bonis. ḡ nō sunt ab eis ex charitate diligēdi. ¶ P. sicut pbs dicit. 9. Ethi. impossibile est amicitiā eē inter eos qui non eiſdē gaudēt: ſz boni ⁊ mali nō gaudēt eiſdē: ſz contraryus. ergo nō potest esse amicitia eoz adinuicez. ¶ P. amicitia redamantiū est: vt pbs dicit: ſz mali nō redamant nos: sed odiūt bonos: ergo nec bōi ex charitate debēt diligere malos. ¶ P. amicoz est ad eūdē amicitiā habere: ſi ergo boni ex charitate diligūt malos: ⁊ mali seipos diligēt. hoc ät falsum est: q̄ pbs. pbat in. 9. Ethi. q̄ nullus malus suuppsi⁹ amicus est: ergo mali nō sunt ex charitate diligendi.
¶ Sz ℨ. Mat. 5. Diligite inimicos vr̃os: ſz oēs qui inimicatur malus est: ergo mali ex charitate sunt diligendi. ¶ P. quibuscūq; ē benefaciēdū illi sunt ex charitate diligēdi: ſz malis debem⁹ bñfacere ꝓuertēdo eos: ⁊ ī necessarys subueniēdo eis: ḡ mali sunt ex charitate diligendi.

Respōdeo dōm q̄ in malis ē duo ꝓsiderare. s. nām q̄ boīes sūt. ⁊ malicia q̄ mali sūt: q̄ ḡ ſz nāz suā sūt ad ymaginē dei ⁊ vite diuīe capaces sunt: iō ſz nāz sūt ex charitate diligēdi: malicia aūt ipsoz ē ℨriū dīne bonitati: ⁊ iō ipsa in eis odienda ē. vñ aug. dicit. Sic diligē di sunt boīes vt eoz nō diligant errores.

Ad primuz ḡ dōz q̄ charitas nō exigit cōicationē in dīnia vita in actu: ſz sufficit vt sit in potētia: q̄ qđ ē ī potētia quodā mō ē. ¶ Ad 2m dōz q̄ illō scōm qđ nobis dissīles sūt odire debem⁹ in eis: ⁊ destruere q̄tū possum⁹: ⁊ B ē eoz nāz diligere: q̄ eoz malicia bōitati nāe repugnat. ¶ Ad 3m dōz q̄ q̄uis q̄tū ad id qđ nūc ē nō gaudeāt eiſdē: tñ possibile est vt eiſdē gaudeant: ⁊ ideo dicit pbs in. 9. Ethi. q̄ nō cōfestim dissoluēda est amicitia ad eū qui ex bono factus est malus: ſz multo plus adituāda sunt ad recuperādā bonitatē ⁊ rutis q̄ ad recuperandā possessionē bonoz temporaliū. ¶ Ad quartū dicēdum q̄ q̄uis actu nō redament: tñ nati sunt redamare ⁊ precipue in vita futura: cui⁹ vite cōiunctionē precipue attēdit charitas. vnde bene pōt esse etiā inter eos qui se in hac vita nō cognoscūt. ¶ Ad qntū dicēduz q̄ malus in seipso duplex est q̄ affectū malicie ipugnat bonitatez nāe: ⁊ scōm hoc

dicit seipsuz odire. nos aūt malos quātum ad nāz quā habent diligere debemus nō quantū ad maliciam.

¶ Utr demones ex charitate sint diligendi.

A quintuz sic ꝓcedit. vī q̄ demōes ex charitate sint diligēdi. Leuiti. 19. Dilige ꝓximū tuū: gloſa ꝓxim⁹ ñ ꝓpīgte sanguis itelligēdus ē: ſz societate rōnis: ſz dēmones ⁊ dānati nobiscū bñt societatē in rōne: ḡ sunt ex charitate diligēdi. ¶ P. dctm ē q̄ malos debem⁹ diligere rōnāe q̄ in eis bona est: ſz sicut dicit Dio. 4. ca. de di. no. i demonib⁹ ē ēt nā bona: q̄ bona nālia p pctm̄ nō amiserūt: ḡ sunt diligēdi ex charitate. ¶ P. oēz creaturā rōnalē quaz de⁹ diligit ex charitate diligit: ſz de⁹ diligit demones: q̄ diligit oia q̄ fecit: ḡ ex charitate diligit eos cum sint rōnales creature: ḡ ⁊ nos ex charitate debem⁹ eos diligere. ¶ P. q̄ facit ad cumulū nr̃i meriti: ⁊ ad dei gloriā debemus ex charitate diligere: ſz demones iquātū nos tētant nobis ꝓficiūt: sicut in. 2. li. dis. 5. dictū ē: ⁊ ite gloria dei in eis manifestat: ergo sunt ex charitate diligendi.
¶ Sz ℨ. cū amicis cōicādū ē: ſz oīs cōicatio ad dēmōes est nobis interdicta. Isaie. 38. reprehēdunt illi q̄ dicunt cum morte ⁊ iferno pactū iniſſe: ergo demones nō sunt ex charitate diligēdi. ¶ P. Aug. dicit q̄ ꝓxim⁹ ex charitate diligit: vl' q̄ iust⁹ ē vl' vt iustus sit: ſz demones neq; iusti sunt: neq; iusti eē pñt: ḡ ex charitate diligendi nō sunt.

Respōdeo dōm q̄ sicut ꝓdictuz ē ex charitate diligit aliqđ duplr. Uno modo sicut id ad qđ bñ charitas. Alio mo sicut id ad qđ terminatur aliquo mō amor qui ēcludit charitas: iquantuz ordinat ad aliqđ eoz ad q̄ habet charitas. Primo igit mō demones nō sūt ex charitate diligēdi: q̄ nō cōicāt nobiscū in vita dīna neq; actu neq; potētia: ⁊ silr ē etiā ō dānatis. vnde pbs dicit in. 6. Ethi. q̄ amicitia est dissoluēda ad illos q̄ sunt ītanabiles ꝓ malicia abūdātez. hec aūt īsanabilitas q̄uis in hac vita ꝓtingat in gbusdaz ꝓsideratis humanis viribus: nō tñ ꝓtingit nisi ꝓst hāc vitā ꝓsiderato ordine diuine mīe. charitas aūt attēdit qđ diuinū ē: ſz amicitia qđ humanū ē: ⁊ iō amicitia pollitica dissoluit ad illos q̄ ſm humanas ꝓsiderationes īsanabiles sunt effecti: qđ ēt in hac vita qñq; contingit: ſz charitas ñ dissoluit ad aliquē ī hac vita q̄tūcūq; sit malus: q̄ adhuc ſm ordinē diuine mīe manet possibilitas ad vitaz gratie: sed ꝓst hanc vitā nō manet: ⁊ ideo ꝑ modū ꝑdictū neq; dānati: neq; demones sunt ex charitate diligēdi: quātū aūt ad scōm modū demonū nā ex charitate diligi pōt inquātū est creatura dei: non aūt demones q̄ hoc nomē viciū ꝑncipaliter ipsoz designat.

Ad primuz ḡ dōz q̄ itelligēdū ē ō societate rōnis in qua manet ordo ad vitā gr̃e cuiusmodi cōicationē regrit charitas. ¶ Ad 2m dōz q̄ in peccatoribus q̄diu in hac vita sunt adhuc rōne nāe manet potestas ad gr̃az. nō aūt in dānatis ⁊ demonib⁹: ⁊ iō nō est silis ratio. ¶ Ad tertiū dōm q̄ deus diligit nām demonū non quasi ad eā charitatem habeat: sed inquātū est effect⁹ ei⁹. ⁊ hoc mō ēt nos eā debem⁹ diligere. ¶ Ad 4m dōz q̄ hoc q̄ demones ꝓsint nobis ad meritū: ⁊ q̄ eoz act⁹ ⁊ vita in gloriaz dei cedāt: est ꝑ accidēs ꝓter intētionez eoz: ⁊ ex eo qđ ē ſm accidēs nō ē sumēdū iudicium de re aliqua.

¶ Utr hō debeat seipsuz ex charitate diligere.

A sextū sic ꝓcedit. vī q̄ hō nō debeat seipm diligere ex charitate: q̄ sicut dicit Hrego. charitas min⁹ q̄ inter duos bēri nō pōt: ḡ nō pōt eē alicui⁹ ad seipz. ¶ P. amicitia redamationē exigit ⁊ cōicationez in vita ⁊ alia hō q̄ nō sunt boīs ad seipsuz: sed charitas amicitia quedā est: ḡ charitas nō est boīs ad seipsuz. ¶ P. charitas amoz gdā est. amoz aūt vt dicit Dio. est vnitiua virt⁹. cū ergo vnio nō sit nisi diuersoz. vī q̄ charitas non possit esse ad seipz. ¶ P. amicitia in equalitate ꝓsistit sicut iusticia: vt dī in. 8. Ethi. sed iustitia nō ē ad seipm ꝓprie loquēdo: vt pbs dicit i. 5. Ethi. ḡ neq; amicitia seu charitas. ¶ P. nihil vituperabile ē diligēdū ex charitate: ſz amare seipm est vituperabile: vt ꝑz ꝑ Dī. 3. erūt boīes seipos amātes. ergo ex charitate homo seipsuz nō diligit.
¶ Sz ℨ. bō dz diligere ꝓximū sicut seipm: ſz ꝓximū dz ex charitate diligere: ergo ⁊ seipsū. ¶ P. misericordia ex charitate causatur: sed homo sibiꝑsi potest misericors esse: ḡ ⁊ seipsum potest ex charitate diligere.

Respōdeo dōz q̄ ꝓcessus amoris se hz ad similitudinē ꝓcessus cognitiōis. In cognoscitiuis aūt iuenit aliqd: vbi ꝑ⁹ figit⁹ itellect⁹ cognoscētis sīc in ꝓmis ꝓncipys: ⁊ ex his ad alia deriuat: ⁊ ipsa qdē cognitio ſm q̄ stat in ꝓncipys accipit nomē itellect⁹. ſm aute q̄ deriuat ad ꝛclones q̄ ex ꝓncipys cognoscūt accipit nomē sciētie. Sz q̄ cognitio ꝓncipioz ē in ꝛclonib⁹ sicut cā i causato: ⁊ ecōuerso cognitio ꝛclonis ē i ꝓncipys sicut causatū in cā: iō ēt dicunt itelligi ꝛclones ⁊ sciri ꝓncipia. Silr ⁊ affect⁹ amātis ꝓmo figit⁹ in ipso amāte: ⁊ ex eo deriuatur ad alios. vt pbs dicit in. 10. Ethi. q̄ ex his q̄ sunt bois ad seipz venerūt ea q̄ sunt bois ad amicum: dū se hz ad amicū sīc ad seipz. Nec ē mirū: q̄ vnita ad silitudinē se bñt eoz que sunt vnū: ⁊ q̄uis nomē amicitie ꝓponat ꝓprie ſm q̄ amoz ad alios se diffundit: tñ ēt amoz quē gs hz ad seipz amicitia ⁊ charitas pōt dicī inq̄tū amoz quē gs hz ad alterū ꝓcedit a silitudine amoris quē quis hz ad seipsum.

Ad primuz ḡ dōm q̄ Breg. loquit quātū ad ꝓmā ipositionē nois charitatis. ¶ Ad 2m dōm q̄ ratio illa ꝓcedit de amicitia ſm q̄ importat amorē diffusum ad alios. ¶ Ad 3m dōm q̄ illa que sunt vnum scōm numeꝝ possunt adhuc vniri per affectuz: ⁊ ideo pōt esse amoz ēt ꝓprie dict⁹ ad seipsuz. ¶ Ad 4m dōm q̄ amicitia ꝓsistit in adequatione quātū ad affectū: ſz iustitia in adeq̄tiōe reꝝ: ſz ꝑ opationē aīe possunt accipi sicut diuersa vt vnū: ita idē vt plura: qđ ꝓtingit qñ act⁹ aīe in ipz agentē reflectit: ⁊ iō amicitia magl pōt eē ad se q̄ iusticia: q̄uiz etiā iusticia possit esse boīs ad seipm methaphorice dictū inq̄tū in boīe ēt diuersa ſz rē iueniūt. s. diuerse vires: q̄ adeq̄tio in eo qđ vnicuiq; ꝓpetit iusticiā methaphoricā facit: vt in. 5. Ethi. dr̄. ¶ Ad 5m dōm q̄ amare seipm quantū ad boīez exteriozē nimis ē vituperabile: ſz amare seipz q̄tū ad boīez iteriozē ē valde laudabile. ⁊ B ē charitatis.

¶ Utr diligere debeam⁹ corpora nr̃a ex charitate.

A septimū sic ꝓcedit. vī q̄ corpa nr̃a nō sint ex charitate diligēda. charitas. n. nō refugit ꝓuersationē cum eo ad quē charitas ē: ſz charitas fac̄ refugere cōiationē ad corp⁹: vt ꝑz ad Ro. 8. qs me liberabit de corpore mortis huius: ergo corpus non est ex charitate diligendū. ¶ P. pbus dicit in. 10. Ethi. q̄ vituperabile est boīez seipm diligere quantū ad id qđ est exterius in seipo sed corpus nostrum est maxime exterius: ergo vituperabile est corpus nostrū diligere: ergo nō diligit ex charitate.
¶ P. btitudo nr̃a erit in fruitiōis dei: ſz illi⁹ fruitiōis corp⁹ nr̃z pticeps eē nō pt: ḡ nō ē pticeps nr̃e btitudis: ḡ nō ē ex charitate diligendum. ¶ P. pars nō ponitur in numeruz cōtra totum: sed corpus nostri pars est: ergo nō debet poni aliud diligibile corpus nostrum q̄ nos ipsi. ¶ P. ꝓximuz debemus diligere sicut nos: sed nō ponitur aliud diligibile ꝓximus ⁊ corpus ꝓximi: ergo nō debet poni aliud diligibile nos ipsi ⁊ corpus nostrum.
¶ Sed contra. Ephe. 5°. viri debent diligere vxores suas:

Universidad de Deusto
Biblioteca

sicut corpora: sed vxores debent diligere ex charitate. ḡ ꝛ corpora. ¶ Ꝑ. oē btificabile ē ex charitate diligēdū: ſz corpus nr̄m est beatificabile: ḡ est diligendū ex charitate.

Respondeo dōm ꝙ corpus nr̄z ē vnū de q̄tuor q̄ sūt ex charitate diligēda. dilectio. n. charitatis hz ꝓ fundamēto cōicationez bte vite p̄ncipal'r vt ex dictis pz: ꝛ vite gr̄e fm ꝙ ordinat ad ipam. hec aūt vita tripl'r hz relationē ad habentē charitatē. ē. n. vno mō in aliquo sicut in p̄ncipio diffundēte vitā istā in alys: ꝛ sic est in deo. Est aūt in ipso amāte: sicut in pticipāte vitā istā ꝛ hoc dupliciter: q2 ſcōz aiaz p̄ncipal'r: ꝛ ꝓ quādā redūdantiaz fm corp⁹. Est etiam in alys sicut cōparticipantibus: ꝛ sic est in ꝓximo: ꝛ ideo quatuor sunt ex charitate diligēda. ſ. de⁹ ꝓmus nos: ꝛ corpus nostrum.

Ad primū ḡ dōz ꝙ charitas nō refugit cōicationē corpis fz ꝙ ē capax glie: ſz fm ꝙ ē subm miserie q̄ impedit ad gl̄iaz. ¶ Ad 2m dōm ꝙ boiem diligere seipz fz exteriorē nāz i bis q̄ repugnāt rōni est vitupabile: ſz in bis in gbus nā exterior interiori ꝑcordat ē laudabile. ¶ Ad 3m dōz ꝙ q̄uis corp⁹ nō fruat dō imediate: tñ ex aīa fruēte erit q̄dā redūdātia gl̄ie in corpus. ¶ Ad 4m dōz ꝙ vnusq̄sq; bō ꝑpe dr̄ eē id qō ē nobilissimū in eo: vt dic̄ phs in. 9. Ethi. vñ dilectio sui ipsi⁹ intelligit q̄tū ad ea q̄ ad aiaz ptinēt: ꝛ iō dilectio corpis videt̄ ɔ dilectionē sup ſi⁹: nō sic̄ ps ɔ totū: ſz sic̄ ps ɔ pte. ¶ Ad 5m dōz ꝙ corp⁹ ꝓmi ꝛ aīa in eadē relatiōe se habēt ad hñtē charitatē respectu beate vite. ſ. vt sil' pticipans: ꝛ iō nō distinguit diuersū diligibile penes aiam ꝛ corp⁹ ꝓmi. ¶ Expō textus.

De secundo ꝛ q̄rto nulla precepta ꝛc.) Cōtra. lex dz vl'r boiez de oib⁹ ordiare que ad vtutes ptinēt. Ꝑ. dilectio dei sil'r erat oib⁹ isita nāl'r. Et dōz ꝙ sic̄ se hñt scie speculatiue ad cognoscēda: ita se hz lex ad operāda. vñ sic̄ in scientys speculatiuis nō tradit doctrina de p̄ncipijs ꝑ se notis: q2 ꝑ nāz cognoscūt: ſz tñ de ꝛclonib⁹ q̄ ꝑ ea cognoscūt: ita nec̄ lex determiat explicite de dilectiōe sui ipsi⁹ ad quā nā iclinat: ſz de dilectiōe ꝓmi q̄ ex illa orit: sic̄ ꝛclones ex p̄ncipijs. dilectio aūt dī q̄uis nobis nāl'r isit: nō tñ hꝫ mō q̄ ꝑ charitatē diligit: vt supra dctm ē. ex hꝫ aūt ipso ꝙ ꝑcipit de⁹ diligi spāl'r docemur nos ipsos spāl'r diligere. (Nemo vnq̄ carnē suā odio habuit.) Contra. multi seipsos interficiūt: vt dic̄ phs in. 9. Ethi. ꝓp abūdātē maliciā. Et dōz ꝙ vitā suā corporalē glibet diligit nāliter: sed ꝙ aliqui ad mortē suā corpalē anhelāt hꝫ cōtingit ꝑ accns: vl' inq̄tū retardāt ab aliquo bono magis amato ꝑ vitā corpalē: sic̄ in q̄rētib⁹ aliā vitā accidit: vl' iq̄tū ꝑ corporalē vitā ipsoz aliq̄ mō ꝛsequunt aliq̄ mala: qb⁹ carere meli⁹ estimāt q̄ vitā corpalez bre. (Dic̄ aūt hic q̄.) Ur ꝙ dilectio āgelo⁹: t bte vgis: ꝛ xpi fz ꝙ hō nō ꝛtineat i dilectiōe ꝓximi: ſz magis debeat reduci ad dilectionē dei: q2 supra nos sūt. Et dōz ꝙ de⁹ ē supra nos q̄si influens nobis eternā vitā. sic aūt nec̄ āgeli: nec̄ hō ꝓtuos: nec̄ xp̄s fz ꝙ hō supra nos sūt: q2 sic̄ sola trinitas nos creauit ad vitaz nāe: ita ipa sola nos scificat vita gr̄e: ꝛ btificabit vita glie: ſz sūt diligēdi sic̄ sil' nobiscū ꝓcipātes a dō vitā eternā: ꝛ i hꝫ iuꝫ nos sūt: q̄uis sint supra nos i hꝫ ꝙ pleni⁹ ꝑticipāt.

¶ De ordine diligendi quid prius quid posterius. Distinctio. xxix.

Post predicta de ordine charitatis agenduz est: quia dicit sponsa: introduxit me rex in cellam vinariaz ꝛ ordinauit in me charitatem. Videamus ergo ordinez quid prius: ꝛ quid posterius esse debeat. Peccat enim qui prepostere agit. Nam scire quid facias ꝛ nescire ordinem faciendi nō ꝑfecte cognitiōis est. Ordinis nāz ignorātia ꝓturbat meritoꝝ formā. Ordinē aūt diligēdi. Aug. insinuat dicēs. Ipse est qui ordinatā habz dilectionē: ne aut diligat qō nō diligēdū est: aut nō diligat qō diligēduz est: aut eque diligat qō min⁹ vel ampli⁹ diligēdū ē: aut min⁹ vel ampli⁹ qō eque diligendum est. Dis pctor inquantū est peccator nō est diligēdus: ꝛ ois bō inquātū est bō diligēdus est ꝓp deū: deus vero ꝓp seipsum: ꝛ de⁹ ꝓpter se oi boie amplius diligendus est: ꝛ amplius q̄sq; debet deuz diligere q̄z seipsum. Itez amplius alius hō diligēdus est q̄z corp⁹ nostrū: q2 ꝓpter deū oia ista diligēda sunt: ꝛ pōt nobiscū deo bō perfrui: qō nō ꝑt corpus: q2 corpus per aiam viuit qua fruimur deo. Audisti aliqua d ordine charitatis. vbi expressū est nos ampli⁹ debere diligere deū q̄z oēs boies vl' nosipsos: ꝛ ampli⁹ aiaz alteri⁹ bois q̄z corp⁹ nr̄z. In enumeratiōe etiā quatruoz diligēduz superi⁹ posita pri⁹ ponit qō supra nos ē: secūdo qō nos sum⁹. tertio quod iuxta nos est: quarto qō infra nos ē. Ubi ordo diligēdi insinuari videt ex rōne enumeratiōis. Nō est aūt apertuz vtr̄z oēs homines pariter debeam⁹ diligere tantū quantum ꝛ nos: vel minus.

¶ An oēs homines pariter diligendi sint.

Vide ꝛ sup hoc semp mouet qō quā ꝓplexā facit̄ sanctoꝝ verba varie ꝓlata. Quidā. n. tradere videt̄ q̄ pari affectu oēs diligēdi sūt: hz i effectu. i. i exhibitōe obsequij distinctio obꝛuāda sit. Unde aug. Oēs boies eq̄ diligēdi sē: hz cū oib⁹ ꝑdesse nō possis: bis potissime ꝛsulēdū est: g ꝓ locoꝝ ꝛ tēpoꝝ vel quarūlibet rer̄ opoꝛtunitatibus constricti⁹ tibi q̄si quadā sorte iungunt. Pro sorte eniz hñdū est quo quisq; tibi tēporaliter colligatius adheret. Exquo legis potius illi dādū esse. Idē sup epistolā ad Gal'. Operemur bonū ad oēs: maxie aūt ad domesticos fidei. i. ad xp̄iānos. Oib⁹. n. pari dilectiōe vita eterna optāda ē: etsi nō oib⁹ eadez possunt exhiberi dilectōis officia: que fratrib⁹ maxie sunt exhibēda: q2 sunt inicez membra q̄ hñt eūdē patrē. His alijsq; testimonijs vel auctoritatib⁹ initunt qui dicūt oēs boies pariter diligēdos esse charitatis affectu: ſz in operis exhibitiōe differentiā faciunt.

¶ Que bis repugnare vident.

Quib⁹ obuiat illō ꝑceptū legis de diligēdis parētib⁹. Honoza pez tuuz ꝛ mr̄ez tuā vt sis lōgeu⁹ sup t̄rā. Ut qd eniz specialr illud acciperet de parētib⁹ nisi maiori dilectiōe fouēt diligēdi: Sz boc illi referendū dicūt ad exteriorē exhibitionē in q̄ ꝓponendi sūt parētes. Unde bonoza dixit: nō dilige. Ob hoc ait illis illud qō Hiero. sup Ezechielē ait. ſ. vt ordine charitatis: sicut scriptū est: ordinauit in me charitatē: post oiuz patrem deuz carnis quoq; pī diligat ꝛ mater ꝛ filia ꝛ frater ꝛ sozoꝛ. Ambr̄. quoq; diligēdi exꝑmēs ordinē sup illō Cāti. ca. i. Ordinauit i me charitatē. ait. Multoꝝ charitas iordinata ē. Qō in ꝓio ē ponunt tertiū vl' q̄rtū. Pro deo diligēdus ē. ſcōo parentes. tertio filij. post domestici: qui si boni sunt malis filijs ꝓponēdi sunt. fm hoc in euāgelio ad cuiuslibet dilectionē ꝓximus ponit. Diliges dñz deū tuū ex toto corde tuo ꝛ ex totis viribus tuis: ꝛ ꝓximū tuū sic̄ teipz: ꝛ inimicos nō ex tota virtute: nō sicut teipm: sed simpliciter. Sufficit. n. q̄ diligim⁹ ꝛ nō odio habem⁹. Ecce hic expmissis apte insinuat q̄ in affectu charitatis distinctio sit habēda: vt differēti affectu ñ pari boies diligam⁹. ꝛ añ oia deū. scōo nosipsos. tertio parētes. ide filios ꝛ frēs. p⁹ domesticos. ōmū inimicos diligam⁹. Sz igūt illi q̄ ꝛ ordie dilectionis supra dict̄ eē referēda ad opis exhibitionē: q̄ differēter ꝓmis exhibēda sē. Pro parētib⁹ ide filijs: p⁹ dōesticis: deide inimicis. Deuz xpo tā affcū q̄z obsequij exhibitōe añ oia diligēduz.

¶ Or aliqui illoꝝ tradunt tantuz ꝓximū quantum nos esse diligendum.

Uoꝝ ēt nōnulli tradūt affectu charitatis tm̄ ꝓmos eē diligendos q̄tuz nosipsos diligim⁹. Qō ꝛfirmāt auctē Augu. q ait. Nec illa iam questio moueat quantū charitatis fratri debeamus ipendere quātū deo icōparabiliter plus deo q̄z nobis: fratri vero quātū nobis. nos aūt tāto magis diligimus quanto magis diligim⁹ deū. Ex boc ꝛ ex premissis testimonijs aug. asserūt oēs homines pariter diligēdos a nobis: ꝛ tantū quantuz nos. deū aūt plus q̄z nos. corpus vero nostruz minus q̄z nos vel ꝓmos. Nec in enumeratione ꝑmissa q̄tuor diligēdoꝝ ordinē diligēdi assignari dicūt: ſz tm̄ q̄ sunt diligēda.

¶ Scōz alios nō pari affectu oēs diligēdi sunt.

Uerū q2 ꝑmissa xba Amb. hz affectū ordinē diligēdi magis q̄z fm effectuz diligēter intuētib⁹ explicare vident. nō idocte alij dicūt nō solūmō exhibitiōe operis: ſz ēt in affectu charitatis ordinē differētē eē statutū: vt ante oia diligam⁹ deū: secundo nos: tertio parētes: q̄rto filios vl' frēs ꝛ huiusmodi: postea domesticos: demū inimicos.

¶ Determiatio auctoritatū q̄ vident aduersari.

Quod xo aug. dic̄ pariter oēs eē diligēdos: ꝛ pari dilectiōe oib⁹ vitā optādā: ita accipi pōt: vt paritas nō ad affectuz referat: hz ad bonū qō eis optat: q2 charitatē oib⁹ optare debem⁹ vt paria bōa mereāt. Sic ap'ls dic̄. Volo oēs boies eē sic̄ me. Ꝓ ptā da ē. n. miozib⁹ ꝑfectio maioꝝ: vt ipsi fiāt ꝑfecti ꝛ sic parē mereāt beatitudinē. vl' pari dilectiōe. i. eadē dilectiōe oēs diligēdi sūt. Itē qō ait vt tm̄ diligam⁹ ffres q̄tū nos: ita itelligi pt. i. ad tm̄ bonū diligam⁹ ffres ad q̄tū nos: vt tm̄ bonū eis optem⁹ i eternitate q̄tū nobis: etsi nō tāto affectu. vl' ibi q̄tū si'litudinis ē: nō quantitatis.

¶ Questio de parētib⁹ malis ꝛ alijs bonis.

Quer̄ q̄ri si parētes nr̄i mali sint vel si alij vl' fratres: an magis vl' min⁹ diligēdi sint alijs bōis hac rōne nobis nō copulatis. Videt̄ q̄ magis sint diligēdi bōi q̄ nobis carne nō sūt ꝓiuncti q̄z alij carne ꝓiuncti: q2 nobis sūt ꝓiuncti corde glutino charitatis. Sanctioꝝ ē. n. copula cordiū q̄z corpoꝝ. vñ Beda de illis xbis dñi. Mater mea ꝛ fratres mei bi sūt q̄ xbū dei faciūt: ait. Nō iiurioſe negligit matrē. nec mater negat: que etiā de cruce agnoscitur: sed religiosioꝛes mōstrant copule mētiū q̄z corpoꝛuz. verūtamē latebrosa questio ē hec: nec a nobis plene absoluēda ꝓperantib⁹ ad alia Mouemur. n. sup illis xbis. Inimicos non ex tota virtute: nō sicut teipsuz iubz diligere: hz simpliciter. Sufficit. n. q̄ diligim⁹ ꝛ nō odio habemus. Qō nō ita ē accipiēdū q̄si sufficiat tibi diligere inimicū: ꝛ nō sic̄ teipz: q2 oēs ꝛ amicos: ꝛ inimicos sicut teipz diligere debes. Sz ad oñdēdū gradus diligēdi deū ꝛ ꝓximū ꝛ inimicū: q tñ ꝓxim⁹ est. q2 dñs ponit cū ait. Diliges deū ex tota xtute: ꝛ ꝓximū tuū sicut teipz. nō ait ex tota virtute vt ostēdat ꝓximū diligēdū min⁹ q̄z deuz. Dicit ēt diligite inimicos vr̄os: nec addit ex tota xtute: nec sicut teipz: hz simpliciter. Sufficit. n. q̄ diligim⁹ ꝛ nō odio habem⁹. i. sufficit dicere vt diligam⁹: vt nō odio habeam⁹. ñ qn eos diligere debeam⁹ sic̄ nos: q2 ꝓximi sunt: sed sufficit si eos min⁹ diligimus q̄z alios ꝓximos: qō dilectionis genus innuit.

¶ Questio augustini in libro retractationū.

Queri ēt solet cur dñs ꝑceperit diligere inimicos: cū alibi ꝑcipiat odio bre parētes ꝛ filios. Ad qō dicēdū ē duo eē diligēda i boie: nām ꝛ xtutē. vitia xo ꝛ pctū eē odiēdū. Et parētes ergo inquan-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tum mali sunt odiēdi sūt: ⁊ inimici diligēdi inquātū homines. Diligamus ergo inimicos lucrandos regno dei: ⁊ odiam⁹ vitia in ꝓpinqs q̄ nos impediūt a regno dei: ⁊ in oib⁹ cōiter nām diligamus quam deus fecit.

¶ De gradibus charitatis.

Scienduz quoq; ē diuersos esse gradus charitatis. Est.n. charitas incipiens ꝓficiēs perfecta ⁊ pfectissima. Añ aug. Perfecta charitas hec ē: vt quis paratus sit ꝓ fratribus etiaz mori. Sed nūquid mox vt nascitur etiā ꝓfus perfecta est: imo vt pficiatur nascitur: cuz fuerit nata nutritur: cū fuerit nutrita roborat: cū fuerit roborata pficit: cū ad pfectionē venerit: dicit. Cupio dissolui ⁊c. Hic aperte ꝓgressus ⁊ pfectio charitatis insinuat: quā pfectionem etiā veritas cōmēdat dicēs. Maiorez hac dilectionem nemo habet q̄ vt animā suam ponat quis ꝓ amicis suis. Ō dictum vtiq; est de opere dilectionis. quia maior dilectionis effectus nō est q̄ ponere animā ꝓ aliꝫ. Nec te moueat quod ait ꝓ amicis. Qui enim ponit animaz ꝓ amicis ⁊ ꝓ inimicis ponit: ad hoc vt ⁊ ipsi fiant amici.

¶ Postq̄ determinauit magr̄ gd eēt ex charitate diligendū. Nic determinat de ordine charitatis. Diuidit aūt hec pars in duas. In ꝑia determinat de ordine charitatis respectu diligibiliū q̄tū ad q̄titatē dilectiōis. In 2ª q̄tū ad q̄titatē meriti. dis. 30. ibi. (Nic q̄ri solet.) Ꝑria ps diuidit in duas. In ꝑª determiat ō ordie charitatis q̄tū ad diuersos gradus diligibiliū. In 2ª q̄tū ad diuersos respectu status ipsi⁹ diligētis ibi. (Sciēdū q̄z ⁊c.) ꝑª i duas. In ꝑª ōtermiat ordinē charitat⁹ respcū diligibiliū. In 2ª mouet q̄stiā cōnes circa ōtermiata ibi (Solet q̄ri ⁊c.) Circa ꝑm⁹ duo facit. Ꝑrio oñdit charitatē bñe ordinē. 2° oñdit fz gd attēdēd⁹ sit ordo iste. ibi. (Uñ ⁊ sup hoc sepe ⁊c.) Et circa ℬ duo facit. Ꝑrimo ponit diuersas circa hoc opiniones. In secūda determinat gd sibi videat ibi. (Uez q̄ ꝑmissa ⁊c.) Circa ꝑmū duo facit. Ꝑrimo ponit cōnes diuersas ⁊ rōnes earū. Secōo ostendit quō ꝑma opinio rōnib⁹ alteri⁹ partis reſpōdet. ibi. (Sz inquiūt illi ⁊c.) Circa ꝑm⁹ duo facit. Ꝑrimo ponit opinionē illoz g dicūt ordinē charitatis attēdēdū esse solū fm effectū. Secōo illoz g dicūt ēt fz affectum attēdēdū eē ibi. (Quib⁹ obuiat ⁊c.) (Sz īgūt illi) Dic oñ dit quō ꝑia opinio rñdet rōnib⁹ alteri⁹ partis. Et circa ℬ duo facit. Ꝑrio oñdit quō ꝑia opinio reſpōdet rōnib⁹ secunde. In secūda ostēdit quō ꝑma opinio addit inequalē dilectionē esse imponēdā ꝓximo quātū ad effectū sicut ⁊ sibi ipsi ibi. (Quoz etiā nōnulli.) (Solet autē queri ⁊c.) Dic mouet q̄stiā cōnes circa veritatē determinatā. Et diuidit in duas ꝑtes fm duas cōnes quas mouet. Secōa ici pit ibi. (Queri etiā solet ⁊c.)

¶ Qō. I.

Sic querunt octo. Ꝑrio vtz charitatis sit bñe ordinez. Secūdo vtz ille ordo sit attēdēdus fz affectū vl̄ effectū sil⁹: vel fm affectū tm̄. Tertio vtz de⁹ sup oia diligēdus sit. Quarto vtz ei⁹ dilectio admittat intuitū alicui⁹ mercedis. Quinto vtz proximos q̄tū nosipsos diligere debeam⁹. Sexto vtrū iter ꝓximos ꝓping eꝝneis ꝑferēdi sint. Septio ō ordie ꝓpiquoz adiuuādi. 8° ō ꝑfectiōe charitat⁹ ⁊ gradib⁹ enūeratis.

¶ Utz charitas habeat ordinem.

A Bꝓmū sic ꝓcedit. vꝝ q̄ charitas ordinē nō habeat. Bern̄. n. dic̄ q̄ amō gradū nescit: dignitatē ñ ꝑsiderat: fz oīs ordo bz aliq̄ gradū: g̃ i charitate ñ ē aliqs ordo. ¶ Ꝑ. ꝑbs dic̄ q̄ amicitia eq̄litas quedā ē: fz equalitas ē vniformis diuersitatē ñ patiēs sicut nec vnitas diuisionē: g̃ charitas nō bz ordinē. ¶ Ꝑ. ordinare rōnis ē cui⁹ est cōferre: fz charitas nō est in rōne: fz in volūtate que nō est vis collatiua: g̃ in charitate nō est ordo. ¶ Ꝑ. ordo distinctionez regrit fz charitas ē magl vnitiua iter alias vtutes: cū g̃ i alys vtutib⁹ ñ assigneť ordo: nz i charitate assignari dz. ¶ Ꝑ. oē illud q̄ ptinet ad actū vtutiꝫ sic circūstātia q̄dā nēcia cadit sb ꝓcepto: fz ordo dilectiōis ñ cadit sb ꝓcepto: q̄z exq̄ ipēdo alicui q̄ debeo lex ñ ꝓhibz gn illi cui nō teneoz pl⁹ ipēdā. ergo ordo dilectiōis nō est circūstātia debita in charitate. ¶ Sz ꝛ. sic Dio. dicit. 4. ca. de di. no. Maluz boīs est ꝛ bonū rōnis esse: fz malū boīs est ꝛ virtutē esse: ergo in q̄libet virtute opz bonū rōnis esse: fz bonū rōnis est q̄ bō faciat ordinate vnūq̄q; q̄ facit. cū g̃ charitas sit virtus: opz q̄ ordinē habeat. ¶ Ꝑ. act⁹ virtutū variať fm exigētiā obiectoz: fz obiectū charitatis q̄ est bonū ordinē bz: cū q̄dā sit melius altero: ergo ⁊ charitas debet ordinem habere. ¶ Ꝑ. vbicūq; vnū est ꝑ altez ibi est aliquis ordo: fz charitas diligit aliquid ꝓpter alterum sicut omnia ꝓpter deum: ergo charitas ordinem habet.

Respondeo dom̄ q̄ in quolibet actu virtutis opz esse modū: q̄z nō est iustus aliquis nisi iusta iuste faciat, modus aūt in actu virtutis est ex mēsuratiōe potētie ad obiectū: vt ab eode ā quo speciē habet mensurā recipiat. obiectū autez charitatis bonū est ℬ nō q̄ bonū simpliciter vt dicit ꝑbs in. 8. Etbi. ē amabile simpliciter: vnicuiq; aūt ꝓpziū bonū. vnde cū in hoc contingat esse magnā diuersitatē ⁊ gradus diuersos fm q̄ vnuz est altero melius vel magis ꝓpinquū: opz q̄ etiam ⁊ act⁹ dilectionis ordinem habeat ad hoc q̄ sit virtuosus.

Ad ꝓmuz g̃ dōz q̄ in amoze potest accipi duplex gradus. Un⁹ diligibilis ad diligibile: ⁊ de hoc gradu loquimur. Alius gradus diligentis ad diligibile. ⁊ de hoc loquitur Bern̄. Dunc tm̄ gradum quodā modo scit amor: quodā mō nescit. scit qdē q̄tū ad exterio rem effectū: q̄z nō eadez superiozibus ⁊ equalibus ꝑdit: sed nescit q̄tū ad effectū inquantuz vnit amantē amato: ⁊ interdū aliquid de affectu in effectu reluceť: vt. s. ad superiozes nos magis confidenter habeamus: ⁊ ad inferiores magis socialiter. ¶ Ad sc̄z dōm q̄ amicitia nō ꝓsistit in equalitate egperātie solū: q̄z pōt esse ad superiozes inferiores: ⁊ equales: sed ꝓsistit in equalitate ꝓportionis: q̄ gdez equalitas diuersitatē nō refugit q̄titatis: sicut eadē ꝓportio. s. sex q̄ altera est triū ad duo: ⁊ sex ad q̄tuor: q̄uis inequalis sit quātitatis excessus. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̄ actus rationis dilectionez precedit. prioza aūt aliquid sui in posteriozibus relinquunt: ⁊ ita ordo quē facit ratio in dilectione inuenitur vt dilectio sit ordinata: nō q̄ ipsa ordinez faciat: sed quia inordinata bona per rationem accepta ordinate tendit. ¶ Ad quartū dicēdū q̄ alie virtutes ordināt hominez in seipso sicut fides temperantia ⁊ huiusmodi. iustitia vero ordinat ad alium fm q̄ equatur ei quantū ad res circa quas est iusticia: sed charitas ordinat ad aliū fm q̄ vnit per affectuz quātum ad ipsum: ⁊ ideo ꝓpziū obiectum charitatis est ipsa rationalis natura: ad quam charitas habenda est: in qua pluruni gradus inueniuntur: et iō magis assignatur ordo in charitate q̄ in aliā alia virtute.

¶ Ad 5ᵐ dōm q̄ in vno genere non potest esse nisi vnum summū. ⁊ iō si diligo aliqd q̄si vltimū finē nō possuz deuz diligere q̄si vltimū finē. ex hoc ergo ipso q̄ alteruz q̄d est min⁹ diligendū equiparo in dilectiōe ei q̄d diligenduz est magis: nō totū dilectiōis q̄d debeo impendo ei q̄d magis diligenduz est. ⁊ similiter ēt ꝑz in alys. vñ charitatis ordo est in ꝓcepto: ⁊ peccat qui ꝓpostere agit vt in lra dicitur.

¶ Utz ordo charitat⁹ sit attēdēdus fz affectū vl̄ fz effectū.

A Bsecundum sic ꝓceditur. videtur q̄ ordo charitatis nō sit attendēdus fm affectuz fz fm effectū tm̄. sic enim ꝑma veritas cui innititur fides est vna in oib⁹: ita sūma bonitas: cui inititur charitas: vna est. fz fides eq̄liter certa ē de oibus q̄ ex fide credūť: ergo ⁊ charitas equal⁹ afficitur ad oia que ex charitate diligit. ¶ Ꝑ. act⁹ mēsurať fm rōnē obiecti. sed q̄uis plura sint q̄ ex charitate diligunť: tm̄ in oib⁹ est vna rō dilectiōis. s. diuina bonitas que est obiectuz charitatis. ergo ad oīa q̄ ex charitate diligunť est equalis affectio. ¶ Ꝑ. q̄to aliqs ad alterū magis afficiť tāto maius bonū ei desiderat: fz oib⁹ que ex charitate diligim⁹ idē bonū optam⁹: vel de habito complacet nobis. s. vita eterna. ergo eq̄li affectiōe oēs dilignť. ¶ Ꝑ. ordo charitatis est in ꝓcepto. nō aūt est in ꝓcepto q̄tū ad affectū: q̄z duz exbibeā vnicuiq; qđ sibi debeo: ēt si sine affectu faciaz: nō sum reus ꝓcepti. ergo ordo charitatis nō attendiť fm affectū tm̄. ¶ Ꝑ. vbi est maior affect⁹ est ēt mai⁹ meritū: q̄z meritū fm radicē charitatis mensurať. fz nō magis mereť bō in dilectiōe ꝓpinquoz q̄ alioz: vel ēt suiipsius q̄ alioz. ergo ordo amoris nō est

¶ Sz ꝛ. Greg. dic̄ q̄ ꝓbatio dilectionis est exhibitio opis. si ergo fz effectū est ordo: opz q̄ etiā sit fz affectū. ¶ Ꝑ. bonū est obm charitatis q̄tuz ad affectū. fz ordo charitat⁹ vt dcm̄ est attēdiť fz diuersitatē bonoz. ergo charitas bz ordinē nō solū fm effectū fz etiā fm affectū. ¶ Ꝑ sicut charitas ꝓncipal⁹ respicit affectuz: ita bñficētia respicit effectū. Si g̃ ordo eēt solū fz effectū nō esset hec ordiatio charitatis: fz solū beneficētie: qđ est ꝓra auctoritatē canticoz in littera inductam.

Respondeo dōz q̄ effectus exterioz nō ptinet ad charitatē nisi inq̄tuz ex affectu ꝓcedit: in quo primo est charitatis act⁹. Unde si esset ordo in effectu tm̄ attēdendus: ordo ille nullo mō ad charitatem ptineret: fz ad alias vtutes magis: sic̄ ad liberalitatem vel miaz. vñ cū charitas ordiata ꝑbeaťoz q̄ ordo in affectu obseruet: ⁊ ex affectu in effectū ꝓcedat: nō hoc mō q̄ ei g plus ex affectu diligit magis in effectu impendat: fz q̄ bō sit parat⁹ magis impendere si necesse fozet qz q̄nq; g diligunť nr̄is auxilys nō indiget. ⁊ ℬ etiā ꝑz per simile in nāli: quia vnicuiq; rei nāli tm̄ iductū est a causatoze de amoze nāli erga aliqd q̄tū necessariū est vt effectū circa id exbibeat. ⁊ similiter fm gradum qui necesse est vt obseruetur in effectu ordo affectus lege diuina imperatur.

Ad ꝓmū ergo dōm q̄ obiectū fidei nō est vitas ꝑma fz q̄ est in re exist⁹ tm̄: fz fm q̄ est nobis diuinit⁹ annūciata: quia fides ex auditu est. ⁊ iō q̄z oīa que sunt fidei annūciata sunt nobis eodē mō: ideo equalis certitudo de eis habeť. fz charitatis obz est bonū fz q̄ est in reb⁹. ⁊ iō cū in diuersis reb⁹ diuersimode diuina bonitas inueniaťoz q̄ diuersimode affectio nostra ī illa transeat. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̄ q̄uis sit eadē rō cōmunis diligēdi in oib⁹: tm̄ illa rō nō equal⁹ participať in singulis: ⁊ ideo nec eq̄lis affectio eis debeť. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̄ itensio act⁹ precipue in actib⁹ aie que nō necessario fm totū suuz posse agit sicut naturalia nō mēsuranť ad q̄titatē obiecti tm̄, sed ad efficaciā agētis ⁊ cōatū in agēdo. vñ nō melius videt qui maiozē rez intueť: sed qui clariꝰ videt: iō etiā nō opz q̄ eq̄liter afficiar ad illud cui equale bonuz desidero.

¶ Ad 4ᵐ dōz q̄ ille qui impēdit q̄ bz alicui fine affectu: q̄uis nō sit re⁹ ꝓcepti q̄ est de actu iustitie: ē tm̄ re⁹ ꝓcepti q̄ est de actu charitatis. vñ Ro. i. sic vitiū reputaťur fine affectiōe eē. ¶ Ad 5ᵐ dōz q̄ de q̄titate ineriti diligibiliū diuersoz questio erit in sequenti distin. ⁊ ideo ibi reseruet.

¶ Utz de⁹ sit sup oia diligēdus ex charitate.

A Btertiū sic ꝓceditur. videť q̄ de⁹ nō sit supza oia diligendus ex charitate: quia sicut dic̄ Dio. 4. ca. de di. no. amoz est vnitiua virtus. sed magis est sibi vnusq̄sq; vnit⁹ q̄ deo. ergo magis ex charitate bz se diligere q̄ deū. ¶ Ꝑ. ꝑbs dicit in. 8. etbic̄. q̄ vnicuiq; est amabile qđ est sibi bonū. sed quicqd diligiť ꝓpter ℬ q̄ ē sibi bonuz ꝓpter seipsum diligit bō. ergo qcqd diligit ꝓpter seipsum diligit: ergo se magis diligit oibus q̄ diligit: ⁊ ita nō diligit deū supza oia. ¶ Ꝑ. ꝑbs dic̄ in. ix. etbi. q̄ amicabilia que sunt ad alterū veniūt ex amicabilib⁹ que sunt ad seipsum. sed primū in quolibet genere est potissimū: g̃ amoz quem quisq; bz ad seipz est potioz amoze quē bz ad alterū. ⁊ ita quisq; plus seipsuz q̄ deū diligit fz naturā: ⁊ ita ēt fz charitatē: cū gra naturā nō destruat. ¶ Ꝑ. sicut dicit Hug. ꝓbatio dilectiōis est exhibitio operis. sed tm̄ quisq; facit ꝓ gra ꝓseruanda. sine beatitudine creata habenda: q̄tuz ꝓ deo: ergo tantū diligit quis graz vel beatitudinē creatā q̄tū deū. fz dilectio q̄ dicimur diligere virtutē vel aliqđ accidēs: refertur ad ipsuz sbm accidētis: cui desiderať illđ accidēs. ergo tm̄ qsq; diligit se habēs charitatē q̄tū deū.

¶ Ꝑ. tantū qsq; diligit primū q̄tū diligit deū in ipso. sed q̄tū qsq; diligit deū in se tantū diligit deuz in primo vel in seipso: q̄z de⁹ nō est melioz in se q̄ vbicunq; est. ergo tm̄ qsq; diligit seipsum vel primum quantuz diligit deum. ⁊ ita nō diligitur deus ex charitate super omnia.

¶ Sed ꝛ. finis magis diligendus est bis que sunt ad finē. sed deus est finis omniū diligibiliū ex charitate: ergo ipse est maxime diligēdus. ¶ Ꝑ. vnicuiq; est diligibile ꝓpriuz bonū fm ꝑbm. sed deus est mai⁹ bonū q̄ aliqd aliud. ⁊ est ꝓpziū magis alicui q̄ aliqd aliō: q̄z est magis itimū aie q̄ ēt ipsa sibi vt dicit in libro de spū ⁊ anima. g̃ deus sup oia diligēdus est. ¶ Ꝑ. qđ est cā alioz in vnoq̄q; genere maximū est in genere illo: vt dr̄ in. 3. metha. sed de⁹ est cā ⁊ rō q̄re oīa ex charitate diligant: q̄z diuina bōitas est de⁹ q̄ aliqd aliud.

Respondeo dōm q̄ cū obm amoris sit bonū dupliciter aliqs tēderepotest in bonuz alicui⁹ rei: Uno mō ita q̄ bonū illius rei ad alterz referat: sic q̄ bonū vni⁹ rei optet alteri si nō habet: vel complacet sibi si bz: sicut amat quis vinū inq̄tū dulcedinē vini peroptat: ⁊ in hoc gaudet q̄ eo fruať: nō q̄ vinū ipsius bz: ⁊ hic amoz vocať a quibusdam amoz cōcupiscētie: amoz autez iste non terminatur ad rem: que dicit amari: sed reflectit ad rem illaz cui optatur bonū illius rei. Alio modo amor fertur in bonū alicuius rei ita q̄ ad rem ipsam terminať inq̄tū bonū quod habet complacet q̄ habeat: ⁊ bonū qđ nō habet optatur ei. ⁊ hic est amoz benivolētie qui est ꝓncipiuz amicitie vt dicit ꝑbs in. ix. etbi. Unde gradus charitatis fm hunc moduz amoris attendendi sunt: quia charitas amicitiaz includit: vt supza dictū est. bonū aūt illud vnusq̄sq; maxime vult saluari quod est sibi magis placēs: quia hoc est appetitui informato per amorē magis cōforme: hoc est aūt suuz bonū. vnde fm q̄ bonū alicui⁹ rei est vel estimatur magis bonū ipsius amātis: hoc amans magis saluari vult in ipsa re amata: bonū aūt ipsius amantis magis inueniť vbi perfectius est. ⁊ iō quia pars quelibet

Universidad de Deusto
Biblioteca

impfecta est in seipsa: pfectionē aūt hz in suo toto: iō etiaz nāli amoze pars plus tendit ad ꝺseruationem sui toti⁹ q̄ sui ipsius. Unde etiaz naturaliter aīal opponit brachiuz ad defēsionē capitis: ex quo pendet salꝰ totiꝰ. Et inde est ꝙ pticulares hoīes seipsos morti exponūt ꝓ conseruatione cōmunitatis: cuius ipsi sunt pars. qz ergo bonū nr̄z in deo perfectū est sicut in cā vlī ꝑma t pfecta bonoꝝ: iō bonū in ipso esse magis nāliter cōplacet q̄ ī nobisipsis. t iō ēt amoze amicitie nāliter deꝰ ab homine plus seipso diligit. qz chari tas naturā pficit: iō etiā hz charitatē deū supra seipsuz hō diligit: t sup oīa alia particularia bona. charitas aūt supra nāles dilectiones ipsius addit quandā associationē in vita gre vt supra dctū est. Quidaz aūt dicūt ꝙ aliqs nāliter amore ꝺcupiscentie deū plus seipso diligit inq̄tū diuinū bonū est sibi delectabili⁹. sed amoze amicicie plus seipsum nāliter q̄ deū diligit: dum plus se vult esse t viuere: t habere aliq̄ bona q̄ deū. sed charitas ad hoc naturā eleuat vt etiaz ꝓ amicitiā aliqs plus deū diligat q̄ seipz: Sz ꝑma opinio ꝓ babilioz est: qz inclinatio nature hoīs inq̄tū est hō nunq̄ ꝺtradicit inclinationi virtutis: sed est ei ꝺformis.

Ad primuz igit̄ dōz ꝙ amor nō est vnio ipsarum rerū eēntialiter sed affectuū. nō aut̄ est inconueniēs: vt illud qō est minꝰ coniūctū fm rez sit magis coniūctū hz affectū: dū plerūq; ea q̄ realiter nob ꝺiūcta sunt nobis displiceāt: t ab affectu maxie discordēt. sz amoz ad rerū vnionē inducit quātū possibile est: t iō amoz diuinꝰ facit hoīes fm ꝙ possibile ē nō sua vita sed dei viuere. sicut Apls dicit Gal. z. Uiuo ego iam nō ego viuit vo in me xps

Ad zm dōz ꝙ q̄tuis vnicuiq; sit amabile qō sibi ē bonū: nō tn̄ oz ꝙ ꝓpter B sic ꝓpter finē amet: qz ē sibi bonū: cuz ēt amicitia nō retoz̄at ad seipsuz bonū qō ad alterꝝ optat. diligimꝰ. n. amicos ēt si nihil nobis debeat ide fieri.

Ad zm dōz ꝙ amicabilia q̄ sūt ad alterꝝ venerūt exa micabilibꝰ q̄ sūt ad seipsuz nō sic ex cā finali: sz sic ex eo qō est ꝑus in via generatiōis: qz sic qlibet sibi ꝑus est notꝰ q̄ alter t q̄ deus: ita ēt dilectio quā qsq; hz ad seipsum est ꝑoz ea dilectiōe quā hz ad alterꝝ in via generatiōis.

Ad 4m dōz ꝙ opa nr̄a ꝓpie loquēdo nō ꝓportionant affectioni q̄ ipsuz in seipso diligim⁹: qz ex nr̄is opib⁹ nihil ei accrescit vel accresceret posset. sed si ēt possibile ꝙ ex nr̄is opib⁹ aliqd ei accresceret habēs charitatē m'to plūra faceret ꝓpter beatitudinē ei ꝺseruādā q̄ ꝓpter cā sibi adipiscēdā.

Ad 5m dōz ꝙ deꝰ ybiq; eq̄liter diligit: tn̄ diuinū bonū in isto esse nō est tn̄ amabile sic ipuz eē i deo: qz nō eq̄ pfecte in oibꝰ est.

Utrꝝ i dilectiōe ds possit hr̄i respectꝰ ad aliquā mercedē.

A D quartū sic ꝓcedit. videt ꝙ nō possit in dilectione dei haberi respectus ad aliquā mercedē: qz Jo. io. mercenariꝰ vituperat. sz mercēnariꝰ ꝺr̄ ꝙ mercedē q̄rit. ergo dilectio dei ex charitate nō admittit respectuz mercedis.

P. Augu. dicit. Deo hz sine premio seruiri nō possit: tn̄ sine ituitu ꝑmꝰ seruiēdū est: sed ꝑmiū nihil aliud est q̄ merces laboris: ergo sine respectu mercedis deo seruiendū est.

P. amicicia ciuilis q̄uis habeat multas dilectiones t vtilitates: tn̄ ad eas nō respicit sz supra honestuz fundat. sed amicitia charitatis magis est honesta q̄ amicitia ciuilis. ergo nec ipsa ad aliquā vtilitatez respicit.

P. merces est finis eoꝝ que ꝓpter mercedē fiunt. sz finis diligit magis q̄ ea que sunt ad finē. si ergo deꝰ ꝓpter aliquā mercedē diligeret aliqd aliud magis diligeret deo: qō est ꝺtra rōnez charitatis.

P. sic ꝑ charitatē hō adipiscit ꝑmiū: ita etiā fugit t penā. sz charitas expellit timorē pene maxie si sit pfecta: ergo videt ꝙ ēt excludat ituitū mercedis.

Sz ɔ. sic dicit i glo. Matth. i. spes generat charitatē. sz spes ē expectatio mercedis: ḡ charitas potest esse cū intuitu mercedis.

P. Debet. ri. dicit de sanctis patrib⁹ ꝙ aspiciebāt in remunerationē. sz ꝺstat ꝙ ipsi diligebāt deū ex charitate. ergo dilectio dei ex charitate compatit ituitū mercedis.

P. amicoꝝ est ꝙ querant inuicē pfrui. sed nihil aliud est merces nr̄a q̄ perfrui deo videndo ipsum. ergo charitas non solum nō excludit: sed etiaz facit habere oculum ad mercedem.

Respondeo dōz ꝙ merces ꝓprie dicit ꝑmium qō quis ex laboze vel aliquo ope meret. premiū aūt est qō alicui in bonuz eius reddit. vñ merces inq̄tū hꝺ iportat aliqd referibile ꝓ amoreꝝ ad id cui merces reddit. Mercedē enī aliquis ꝓpter seipsum amat: nō tn̄ est de ratione mercedis: ꝙ sit ītentiōis finis: qz plerūq; aliqs mercedē ex ope nō querit cui merces ꝺtur. ea aūt que ꝓpter se aliqs diligit vel sunt pfectiones illiꝰ formaliter: sicut sanitas virtus opatio dilectio t hꝺ. vel sunt effectiua vel ꝺseruatiua hoꝝ: aut cōtrarioꝝ ꝓhibitiua. Uñ si aliqs amat aliqd extra se ꝓpter seipsuz illō potest dici merces: inq̄tū ex eo aliqd in ipso relinquit vel ꝺseruat. sz sic supra dctū est: de rōne amicitie est ꝙ amicus sui grā diligat. vñ si amicus nō hz in amicitia rōnē mercedis ꝓprie loquendo: q̄uis ea que ex amico ī nobis fiūt rōnē mercedis habere possint: sicut delectatiōes t vtilitates: quas ex ipso amans cōsequit: rōne quaꝝ ipe amicus merces ꝺr̄ q̄si causaliter: sicut dicit deus merces nr̄a rōne eoꝝ que ex ipso in nobis sunt: pz ergo ꝙ ponere mercedē aliquā finē amoris ex pte amati est ꝺtra rōnē amicitie. Unde charitas ꝑ būc modū oculū ad mercedē habere nō potest. hoc enī esset deū non ponere vltimū finē: sed bona que ex ipso cōsequit. Sz ponere mercedē esse finē amoris ex pte amantis: nō tamen vltimū: ꝓut. s. ipse amoz est q̄daz operatio amantis: nō est ꝺtra rationē amicitie: qz ipsa amoris opatio cū sit quoddā accidēs nō dicit amari nisi ꝓpter suū subiectū vt ex dctis pz. t inter ea que ꝓpter se aliqs diligit potest esse ordo salua amicitia. vñ t ipsaz operationē amoris possum amare nō obstante amicitia ꝓpter aliquid aliud. erit tamen ō rationē virtutis: si virtutis operatio ꝓpter aliquid aliud virtute iferius: cuiusmodi sunt temporalia bona: diligat. pz ergo ꝙ habēs charitatē nō potest hr̄e oculum ad mercedē vt ponat aliqd quodcūq; finē amati. s. dei. hoc enim esset ꝺtra rōnē charitatis vt est amicitia quedā. Nec iteꝝ vt ponat aliqō bonū tēporale finē ipsi⁹ amoris: qz hoc est ꝺtra rōnē charitatis vt est virt⁹. potest tn̄ habere oculum ad mercedē vt ponat beatitudinē creatā finē amoris: nō aūt finē amati. hoc enī neq; est ꝺtra rōnez amicitie neq; ō rationē virtutis: cū beatitudo virtutum sit finis.

Ad primuz ergo dōz ꝙ mercenarius ibi dicit qui opus speciale ꝓpter mercedē temporalē exercet.

Ad zm dicēdū ꝙ sine intuitu premy seruiendus est: ita ꝙ ꝑmiū nō ponatur finis eius qō amatur et cui seruit: sz ꝙ ponat finis ipsi⁹ seruitij vel amoris.

Ad 3m dōm ꝙ amicitia nō respicit delectationes t vtilitates amicoꝝ q̄si finē ꝓpter quā amicꝰ amat.

Ad 4m pz solutio per ea que dicta sunt.

Ad 5m dōm ꝙ bonum de quo est spes magis est cōsonū amori q̄ malū de quo est timor. t ideo q̄uis pfecta charitas foras mittat timorē pene: nō tamen oportet ꝙ foras mittat intuitum mercedis.

Utrꝝ bō magis ꝺbeat seipz ex charitate diligere q̄ ꝓximū

A D quintū sic ꝓcedit. vī ꝙ bō ex charitate nō debeat seipz magis q̄ proximum diligere. Illud enim ꝓpter quod aliud relinquitur magis amatur. sz charitas facit hominez seipsum relinquere quodāmodo t amato inherere: quia Diony. dicit ꝙ amor ponit hominem extra se. t collocat eum in amato. ergo plus amat amicuz q̄ se.

P. Deuz magis q̄ nosipsos diligim⁹ inq̄tū bonū nostrū pfectiū eo q̄ in nobis inuenit. sz similiter pfectiū inuenit in aliquo ꝓximoꝝ q̄ ī nobis g bona q̄ nos habem⁹ pfectiora habēt: g̈ debem⁹ magis ꝓximuz q̄ nosipsos diligere.

P. illō qō aliqs maxie i seipso diligit est vinere t eē. sz charitas facit pōere vitā corporalē ꝓ fratribus. gdā enī gētiles ꝓ amoze amicoꝝ se morti exposuerūt sine aliq̄ spe vite eterne. g̈ amicitia t charitas facit magis diligi ꝓximū q̄ seipsuz.

P. illos magis diligim⁹ quoꝝ bona magis optam⁹: t mala magis vitam⁹. t sic dicit phs in. ix. eth. i tristitys amicos tarde vocādū: ad eoꝝ aūt tristitias ꝓmpte eundū. In letitys aūt ecōuerso: qz eos ꝓmpte vocandū. difficulter ad eoꝝ letitias se īgerēdū. g̈ charitas facit magis amare ꝓximos q̄ seipsos.

P. beneficentia ē effectꝰ charitatis. sed magis laudant g̈ sūt bñfici ad amicos q̄ g sūt bñfici ad seipsos. g̈ charitas facit magis amare ꝓximos q̄ seipsuz.

P. amicitia facit hoīem gaudere de ꝺuersatiōe cuz amicis. sz bō magis delectat de ꝺuersatione ad amicos q̄ de ꝺuersatione sui ad seipsum: ergo plꝰ amicos t proximos q̄ seipsum diligit.

Sz ɔ. q̄nto gs amat salutē alicuiꝰ tāto vitat pctm̄ eiꝰ. sz bō magis ꝺz vitare pctm̄ suuz q̄ pctm̄ alteriꝰ. g̈ magis ꝺz amare vitā suā q̄ salutē alteriꝰ.

P. mia ex amoze causat. sz bō ꝺz icipere misereri a seipso hz ꝙ dicit Augu. ergo t a seipso ꝺz icipere amoreꝝ.

P. illō qō est nāle vehemētius est q̄ illud qō est volūtariū tn̄. sz amor sui est ex iclinatione nāe. amor aūt alioꝝ est ex voluntate rationis tn̄ ergo ex charitate homo plus seipsum q̄ alios diligit.

Respondeo dōz ꝙ sicut aliqd inuenit pfectiū in cā pfecta t in vlī q̄ in effectu pticulari: ita aliqd pfectiū inueniat in deo sicut in cā vlī: in se aūt sicut i effectu: in ꝓximo aūt sic in similitudine: sic deū plus q̄ seipsuz diligere ꝺz beniuolētie dilectiōe: ita ēt plus se q̄ ꝓximū. sed sciēdū ꝙ cū in hoīe sit duplex nā. s. iterioꝝ. vz. rationis que ꝺr̄ hō iterioꝝ: t exterioꝝ silicet natura sensualis: que dicitur hō exterioꝝ: plus hō ꝺz diligere se q̄tū ad nāz iterioꝛē q̄ q̄tū ad nāz exterioꝛē. t iō ea q̄ sūt bona nature iterioris plꝰ ꝺz optare q̄ ea que sunt bona sibi fm naturā exterioꝛē: oia aūt opa vtut sunt sibi bona hz iterioꝛē nām: iter q̄ ēt sunt illa que gs ad amicū operat. t iō plura bona exterioꝛa sūt impēdēda amicis q̄ nobisipsis inq̄tū ꝺsistit in hoc bonū vtutis qō est nostrū maximū bonū. sz ō bonis spūalibꝰ semp plus nobis q̄ amicis impendere debemꝰ t velle: t similiter etiam de malis vitandis.

Ad primuz g̈ dōz ꝙ in amore amatū vt amatū potiꝰ est q̄ amās vt amās. sz qz amans ē etiā amatū a seipso: iō potiꝰ potest esse in amore inq̄tū est amatū q̄ amatū extrinsecū: t magis collocat in ipo affectꝰ amātis q̄ in exteriori amato.

Ad zm dōz ꝙ q̄uis bonū qō ego habeo possit in ꝓximo pfectiꝰ inueniri q̄ in meipso: tamē in me semp inuenit pfectiꝰ vt ꝓpriū: qz bonū qō ē in ipso nō est meū nisi ꝑ similitudinē. bonū aūt qō est i deo ē meū etiā fm causz.

Ad 3m dōm ꝙ tradere seipsuz morti ꝓpter amicū ē pfectissimꝰ actꝰ virtutis: vñ būc actū magis appetit virtuosus q̄ vitā ꝓpriā corporalē. vñ ꝙ aliqs vitaz ꝓpriā corporalē ꝓpter amicuz ponit nō ꝺtingit ex hoc ꝙ aliqs plus amicū q̄ seipz diligat: sed quia in se plus diligit qs bonū virtutis q̄ bonū corporale.

Ad 4m dōz ꝙ in hoc ipso ꝙ hō nō vult eē onerosus amico tristitias suas cōmunicādo eidē: sed magis benefic⁹ t delectabilis fm virtutez operat. t ita spūale bonū plus sibi q̄ amico tribuit.

Ad 5m dōz ꝙ de bonis spiritualibꝰ magis nobis impendimus q̄ amicis. de corporalibꝰ aūt magis amicis q̄ nobis rōne ītā dcā.

Ad 6m dōz ꝙ ꝺuersatio cū amicis est nobis delectabilis inq̄tū cōgiscimꝰ bonū ipsoꝝ ꝙ nobis q̄si nostruz complacet. t qz ꝓ vitaz meliꝰ cōgiscunt res q̄ ꝑ aliū sensuz: iō amici magis se videre ꝺsiderant. t qz magis potest hō cōgiscere q̄ sūt alteri⁹ q̄ q̄ ꝑa: iō magis delectat ī ꝺuersando ad amicū q̄ ēt ad seipz: q̄uis vtuosus ad seipsuz ꝺlectabiliter ꝺuerset: inq̄tū i seipso ꝺsiderat meoziaz t ꝓpositū: t spē bonoꝝ que ei delectationē ingerūt: vt dr̄ in. ix. ethi.

Utrum bō ꝺbeat magis ex caritate diligere exteneos q̄

A D sextū sic ꝓcedit. videt ꝙ ꝓpinqs. bō ex charitate magis ꝺbeat diligere extrāeos q̄ ꝓpinquos. charitas enim sic t amicitia fūdamētū hz bonestū. sz maioz hōestas vel virt⁹ inuenit q̄nq; in extrīs q̄ ꝓpinquis: ergo magis sunt diligendi ex charitate extrāei q̄ ꝓpinqui.

P. charitas facit ꝺformitatē hoīs ad deū: sed deꝰ plꝰ diligit extneos nr̄os q̄ ꝓpinqs: si sūt meliozes: g̈ t nos magis eos diligere ꝺbem⁹.

P. effectus rnder affectui: sed in aliqb⁹ ꝺbem⁹ maiorē effectuz amoris oñdere ad extrāeos q̄ ad ꝓpinquos: sicut in collatiōe beneficioꝝ ecclesiastico: si extnei meliozes sint: g̈ magis sūt diligēdi ēt ex affectu q̄nq; extrāei q̄ ꝓping.

P. cōcordia in charitate importat. t ex charitate efficit. sed aliq̄ magis concordādū est extraneis q̄ ꝓpinqs sicut ī bellis magis obediēdū est duci exercit⁹ q̄ patri: g̈ magis sūt diligēdi extnei q̄ ꝓpinqui.

P. illō qō est debitū ꝓponēduz est ei qō nō est debitū. sz reddere retributionē beneficioū est debitū: benefacere sūt ꝓpinquis nō est debitū: q̄nq; ergo magis būfaciēdū est extrancis q̄ ꝓpinquis. t ita ad minus q̄tū ad effectū amicitie extranei ꝓpinquis ꝓponēdi sunt.

Sed ɔ. Hala. 6. Operemur bonū ad oēs: maxie autez ad domesticos fidei: ergo ꝓpinqui ꝓferēdi sunt extraneis.

P. i. Thimo. 3. dicitur: Qui suozum t maxime domestcozum curā non habet fidem negauit t est infideli deterii oz. ergo magis habenda est cura ꝓpinquozum q̄ alioꝝ.

P. magis homo debet seipz diligere q̄ alios: ergo q̄to aliqui sunt sibi magis ꝓpinqui magis debet eos diligere.

Respondeo dicendum ꝙ sicut dictum est ꝓximos diligimus: inq̄tū in eis bonum nr̄m ꝑ similitudinē inuenit loquēdo de amore beniuolētie hec aūt similitudo attēdit fm ꝙ cū eis cōmūicam⁹: vñ t hz diuersas cōmūicatiōes diuersas amicitias ꝑhs distinguit. Est. n. cōmūicatio alia qdē nālis fm ꝙ ī nāli origine aliqui cōmunicant: t in ista cōmunicatiōe fundatur amicitia patris t filij t alioꝝ cōsanguineoꝛuz. Alia vo cōmunicatio est iconomica fm quā homines sibi in domesticis officijs cōmunicāt. Alia vo cōmūicatio ē politica: fm quā hoīes ad cōciues suos cōmunicāt. Quarta cōmunicatio ē diuina fm quam omnes homines communicant in vno cozpoze ecclesie vel actu vel potētia. t hec est amicitia charitatis que habetur ad omnes etiam ad inimicos. Quia g̈ charitas beniuolentiam importat: que amicis bona optat t operatur bonum ad ipsos: ideo fm vnamquamq; predictarum amicitiarum amandi sunt amici q̄tum ad bona pertinentia ad communicationem illam: super quaz amicitia fundatur: vnde ad patrem t consanguineos amicabiliter nos habere debemus in eis que ad conservationē nature pertinent ad domesticos: t in his q̄ ad dispensationem domus pertinent. Ad conciues in his que ad ciuilez vitam spectant: sicut est simul conuersari t morari in operibus ciuilibus. Ad omnes autem homines in his que ad deum spectant vt omnibus optemus vitam eternam: et operemur ad salutem ipsorum fm modum nostrum. Tamen simpliciter loquendo fm illam amicitiam maior debet esse dilectio que magis accedit ad id quod magis diligenduz est: maxime autez diligendus est deus: t post hoc

Universidad de Deusto
Biblioteca

maxie debet bō seipsum diligere: vt dicū est:& qz vltima dictarū amicitiaꝝ. s. charitatis magis appropiquat ad dilectionem dei: ideo si ab illa pozes amicicie sepenī potioz simplr eēt ipsa sine alys q̄ alie sine ipsa: ñ aūt sepanī q̄tū ad aliquē g in hac vita viuat: sz post mortē sepanī ab amicicia charitatis dānati: vñ plꝰ debèo diligere boiez christiānū q̄ patrē meū ifidelē defunctū: simplr loquēdo: q̄uis liceat ꝑm affectū nālem in illud magis ferri qō magis ꝑm nāz nob cōiūctū est. ¶Prima amicitia magis prima est ei q̄ aliqs seipz diligit q̄ scōa: & scōa q̄ 3ª: 3ª simplr q̄ q̄rta tm̄. & iō Ambro. hūc ordinē dilectiōis ponit vt pmo diligaī cōsanguinei: ad quos habeī prima amicicia. Secūdo domestici ad quos habeī secūda. q̄tū ad illos g nobiscum in domo ꝓuersanī: Et tertia q̄tū ad illos g nobis in ciuilibꝰ & honestis actibꝰ familiares sunt. Tertio inimici ad quos solū quarta amicicia habeī. & h̄ itelligendū est simplr loquēdo. sed ꝑm qd potest ordo iste mutari: vt. s. magis amicabiliter me habeaz ad familiarē g mihi ꝓuenit in opibꝰ honestis q̄tū ad societatē in istis q̄ ad ꝑez qui in istis nō cōmunicat. & sic est intelligendum de alys.

Ad primuz g̃ dōz q amicicia politica fūdamētuz hz cōmūicationē in honestis opibꝰ in gꝰ simul alig ꝓuersanī: sed amicitia nālis hz fundamētū cōmūicationē nālē: & hec cōmūicatio ꝓpingoꝛ est illi q̄ bō sibi cōicat: vñ sic bō simplr seipsuz debet magis diligere q̄ ad naturā ēt si malꝰ sit q̄ aliū bonū: ita ēt naturaz ꝑis sui magis diligere debz simplr loquēdo q̄ aliū bonū nō qdē incūctū malꝰ: sz ad h̄ vt bonꝰ sit. ¶Ad 2ᵐ dōz q in hoc deo ꝑformamur q diligimꝰ eos magis q nobiscū magis cōmunicāt: sic & ipse eos g secū magis cōmunicāt magis diligit: q̄uis ñ sint idē g nobiscū & cuz eo magis cōmūicāt. ¶Ad 3ᵐ dōz q illis q̄ nō ptinēt ad cōmūicationē nālez quā cū patre vel cōsanguineis habemꝰ nō opz q magis cōsanguineis bñfaciamꝰ: sz illis q magis cōiūcti sunt nobis ꝑz illaz cōmunicationē ad quā illa bona ptinēt: & iō bñficia ecclesiastica nō sunt danda magis cōsanguineis: sz eis q magis sunt idonei ad regimē ecclesie: qz illi q̄tū ad hoc q dispēsatores diuinozū sumꝰ magis nobiscū cōmunicāt: sz de patrimōio ꝑpo & de bis q̄ bō ꝓprio & licito lucro acgrit potest benefacere ꝓsanguineis potius q̄ alys: & debet nisi ex alia ꝑte sit aliqd qō ꝓpōderet vt idigentia vel vtilitas. ¶Ad 4ᵐ pz solutio p iā dcā: qz ad vnūquenq; magis amicabiliter nos debemꝰ habere in eis que ad cōmunicationē illā ptinēt ꝑm q amicicia nobis iungit. ¶Ad 5ᵐ dōz q in bis q̄ ad ꝓseruationē nāe ptinēt magis sumꝰ debitores pentibꝰ a qbꝰ nāz accepimꝰ q̄ aliqbꝰ alys: & ꝓsanguineis ꝓsequēter. & iō magis libare debemꝰ ꝑez a morte q̄ extrāeū ēt si ille nos in casu simili liberasset: sz i alys bñficys possumꝰ nos q̄nq; magis amicabiliter bñe ad extraneos q̄ ad ꝓpinquos. ¶Utr pater sit maxie diligendus: vl fily vel bñfactores vel seipm debeat diligere: vel vxoꝛē: vl frēs vel mēz.

Dseptimū sic ꝓcedit. vī q ꝑ nō sit maxie diligētibꝰ: effectꝰ enī affectui respondet: & ipz demōstrat. sz magis ostendere debemꝰ effectū amozis filys q̄ patribꝰ: nō enī fily debēt parētibꝰ thesauriza re: sed cōuerso. z. Lozin. iz. ergo fily magis amādi sunt q̄ parētes. ¶P. charitatis ordo nāe ordini nō repugnat: cū charitas nāz non destruat sed pficiat. sed nālr homo plus diligit filium q̄ patrem: sicut etiā naturaliter plus diligit bñficians beneficiatū q̄ ecōuerso: inq̄tū relucet in eo suū bonū magis vt dicitur in. ix. etbi. ergo & ꝑm charitatē fily parētibꝰ sunt magis amandi. ¶P. vnusq̄sq; debet seipz plus diligere q̄ aliquē aliū post deū. sed vxoꝛez debet bō diligere sicut seipsuz cū sit vnū corpꝰ cū ea: g̃ debet vxoꝛē magis q̄ aliū aliquē diligere. ¶P. magis debemꝰ diligere eos qui nos magis diligūt. sed matres magis diligūt filios q̄ patres: ergo & fily magis debēt diligere matres q̄ patres. ¶P. similitudo est causa amicicie. sed filie magis similant matribꝰ q̄ patribꝰ: ergo ad minꝰ filie debēt plus amare matres q̄ patres: & sozores q̄ fratres. & ita ordo g in lra ponit nō est vniuersalis. ¶P. fratres petri sunt ꝓpinquiozes patri eius q̄ fily sui. si ergo pater esset sup oēs alios diligendus fratres essent magis diligēdi q̄ fily: cuꝰ ¶Sz ꝛtra. super oīa debemꝰ diligere deū. ¶Rndeo in lra dr sed amoz quē habemꝰ ad patrē magis similat amozi quē habemꝰ ad deū qui est pater noster: g̃ patrē sup oēs alios magis debemꝰ amare. ¶P. ille cui nūq̄ sufficiēter potest retribui maxie est amādus. sz sic dicit ꝑbs in. 8. etbi. nūq̄ sufficiēter possumꝰ retribuere patribꝰ: a qbꝰ esse nutrimētū & disciplinā accepimꝰ: ergo maxie iter ꝓximos debemꝰ patrē amare. ¶P. q̄nto maioz est amoz: tāto firmioz est. sed amoz fily ad patrē est firmioz q̄ ecōuerso: quia fily nō possunt abnegare parētes: sic possunt patres filios abnegare: & eos ꝓpter aliqō crimen accusare & expellere a se: vt dicit. 8. etbi. ergo magis diligendi sunt patres q̄ fily.

Respondeo dōz q amicicia ꝓpinquoꝛ vt dcm̄ ē fundat sup cōmūicatiōe nāli. ois aūt cōmunicatio nālis fundat sup originē: ꝑm quā est pater & filiꝰ. fratres enī dicunt aliqui in bꝰ q ab eodē patre nascūtur: & sic deiceps. vñ tota amicicia ꝓpinquoꝛ fundat sup amicicia patris ad filiuz. & iō hec amicicia ē maioz q̄ aliq̄ alia ꝓpinquoꝛ. i hac aūt amicicia quodāmō fily ꝓponūt parētibꝰ: quodāmō pentes filys ꝑz duplicē modū amozis. Amatur enī aliqd vt res distincta: sic amo boiez. Et aliqd vt alteriꝰ existēs: sicut amo manū meā vel aliud membꝛ vno amoze quo amo meipm. loquēdo g̃ de amoze alicuꝰ rei in se sic magis amantur parētes q̄ fily. loquēdo āt de amoze quo aliqd amat in altero sic fily magis diligunt q̄ parētes. Cuiꝰ rō ē qz vnūquodq; tāto magis diligit. q̄nto nobis magis ꝓpiquū est. ꝓpinquiꝰ aūt est aliqd alicui qō hz ordinē essentialē ad illū q̄ qō accidētaliꝛ ad ipm ordiat. cā aūt essential est effectui sic genꝰ spēi. sz effectꝰ ad cāz accidētaliꝛ se hz: qz sequit esse eiꝰ sicut spēs ad genꝰ: nisi effectꝰ sit aliqd cause: qz sic effectꝰ compabit ad cāz p modū ptis integral q̄ est actu & essentialiꝛ i toto. ꝑm aūt q̄ est aliqd cause nō ē distinctū ab ea: sz ēynū cū ipa. ꝓsiderādo g̃ ꝑez & filiū vt sūt q̄dā ꝓsone i se distincte: sic ꝑ magl amat cū sit ei q̄ filiꝰ q̄ est effectꝰ. sz qz filiꝰ est q̄dā res ꝑis: & nō ecōuerso: iō diligit filiꝰ alia dilectōe inq̄tū res ꝑis ē vt mēbꝛū illi gētis ipsi. Unde ꝑbs dicit q illō qō ē ex aliq genitū est. ꝓpinquiꝰ sicut mēbꝛ puta pes vel dens. & qz h̄ mō q̄si vna dilectione diligit cū illa q̄ aliqd seipz diligit: ideo ꝑz hoc fiꝰ magis q̄ ꝑ diligit. & ꝑz hāc viā assignat ꝑbs tres rōnes g̃re fily magis diligunt parentibꝰ. ꝓxima est quia fily sūt sicut membrum patris. vnde aliqs diligit filiū sicut seipm. Secundo qz patres sciunt magis aliquos esse suos filios q̄ econuerso. Tertio quia bonum patris in filio refulget sicut bonū cause in effectu. vnde naturaliter quilibet artifex diligit opera sua sicut filios. sed qz amoz quo diligitur aliquid in seipso magis habet de ratione benivolētie que est ꝓncipiū amicicie & radix: ideo amicicia magis habeī ad patrez q̄ ad filium: & charitas similiter: q̄uis aliq̄ mō amoꝛ sit magis ad filiū. Quidā aūt dicūt q magis amāt fily affectu naturali: sed patres affectu charitatis. sed hoc nō placet mihi: quia nihil naturaliū ꝛordinatū est. eēt aūt inclinatio inordinata si inclinaret in diligēduz magis qō minꝰ diligendū est. vñ charitas ordinē nature nō mutat sed pficit. ¶P. iquibusdā bō magis inclinaī naturaliter ad amozez patris q̄ ad amozez fily: sicut bō facilꝰ expellit a se filium q̄ patrē: quē nō expellit nisi ꝓpter abūdātē malitiā. vt ꝑbs dicit in. 8. etbi. Silr etiā quedaz alia inclinanī magis ad parentes q̄ ad filios inclinatiōe nāli in gbusdā: sicut narrat Basi. i exameron. li. 8. de ciconys: que parētes suos etate cōfectos fouent plumis: alimēta ministrāt: & in volatu supportāt. vñ constat q etiā ꝑm naturalē inclinationez & ꝑm charitatez distinctione opus est.

Ad primuz ergo dōz q ꝑ causa est fily. cause aūt est influere in causatū: & nō ecōuerso. vñ amoz nālis ad filiū attendit ꝑm inclinatiōez nālez affectus ad benefaciēdū sibi: sz amoz fily ad ꝑez attendit ꝑz inclinationē nālē ad subyciendū se ei: & hec inclinatio nō est minoꝛ q̄ ꝑma imo maioꝛ. Uñ maioꝛē malitiā opz aduenire ad hoc q bō auertat ab ista inclinatiōe q̄ a ꝑma: q̄uis aūt aliq̄n in casu ꝑ sit inferioꝛ filio inq̄tū indiget auxilio eius: hoc rō nō ꝓuenit patri inq̄tū ꝑ est: qz inq̄tū pater ē semp est supioꝛ & causa: & ideo qz nā semp inclinat ad illud qō semp est & p se: nō ad illud qō accidit in casu: iō nō ē tanta inclinatio nālis ad benefaciēdū patri sicut ad bñfaciēdū filio: sz hāc inclinationē facit rō q̄ in hoīb⁹ ꝛsupplet illud ad qō nā nō sufficiebat. In alys aūt aialibꝰ: in qbꝰ hoc frequēter cōtingit: q patres ꝓpter senectutē indigēt filiozū auxilio: qz rōnē nō hñt indidit nā inclinationē filys vt patribus ꝓuiderēt: sicut ecōuerso: vt dictum est de ciconys. ¶Ad 2ᵐ dōm q ratio illa ꝓcedit de amoze fily ꝑm q oī ligit vt bonū patris: sic. n. beneficiatū nāliter plus diligit q̄ beneficiās inq̄tum est factura benefaciētis. qz relucet in eo opus suū. ¶Ad 3ᵐ dōm q vxoꝛ in actū gnātiōis assumit. vñ videt in eodē gradu ponēda esse q̄tū ad amozē benivolentie cuz filys. ¶Ad 4ᵐ dōm q matres nāliter plus diligūt filios q̄ ꝑres ꝓp tres rōnes. ꝓximo qz magis laboꝛāt in eoꝛ gnātione. vñ ponit magis ibi de suo. Secundo qz magis sciūt q sunt sui fily q̄ ꝑres. Tertio qz stātim natos secū tenēt & nutriunt: nō aūt ꝑres: sicut & cōsanguineos cū q̄bus ꝓuersari sumꝰ magis diligimꝰ: qz amicitie nāli adiungit amicitia socialis: & hoc totuz redit ad h̄ q plus de suo ponit mr̄ in filio q̄ ꝑ: sed ꝑbs de eo qō est fily ponit a patre q̄ a mr̄e: qz pater dat fozmā: & mr̄ dat materiā: & iō nāliter bō plus diligit patrem ꝓsanguineos ex parte patris q̄ ex ꝑte mr̄is. ¶Ad 5ᵐ dōm q filia in bis q̄ ad ꝑfectionē ptinēt: que ipsa magis in se diligit: plus similat ꝑi q̄ matri: ꝛz in bis q̄ ptinent ad defectꝰ plus similat matri q̄ patri: & hoc nō est dilectiōis rō: & iō ēt bō plus diligit nāliter frēs q̄ sozores inq̄tū pfectiꝰ imitanī ꝑez q̄ sozores. ¶Ad 6ᵐ dōm q quāuis frēs sint ꝓpingozes ꝑi: tñ fily sunt ꝓpingozes nobis: nos aūt ōbemꝰ nosipsos magis diligere q̄ ꝑes: & iō magis filios q̄ fratres diligimus.

¶Utrum gradus charitatis cōuenienter distinguanī.

Aboctauū sic ꝓcedit. videt q̄ inconuenienter distinguanī isti gradus charitatis: qz pfectio charitatis consistit in hoc q deꝰ ex toto cozde diligat: sed hoc nō est poss in via: vt supza dcm̄ ē. g̃ charitas in via nō pōt eē pfecta. ¶P. illud qō est semp in augeri nō pōt esse perfectū: sed charitas q̄diu in hac vita sumꝰ semper pōt augeri. vt in p̄ lib. di. 17. dictū est. ergo non pōt esse perfecta. ¶P. in quolibet motu ꝑt accipi ifinita media inter ꝓmū & vltimū: sed charitas incipiēs est q̄si ꝓncipiuz motus. terminus aūt pfectio charitatis est. ergo ꝑt infiniti gradus assignari. ¶P. q̄ incipit etiaz ē ꝓficiēs. ergo nō debet distingui ꝓficiens ab incipiente.

¶Sz ꝛ. vita spūal similat vite nāli: sz in ꝓfectu nālis vite assignanī determiati gradus etatuz. g̃ & i charitate ꝑz quā est spūalis vita qie: debēt determinati gradus assignari.

¶Utrum omnes teneanī ad charitatez perfectam.

Alterius vī q oēs teneanī ad charitatē pfectaz: qz stare i via dei. vt dicit Bernar. retrocedere est: sed ois q̄ pcedit in via dei ad pfectionē tendit. g̃ oēs tenenī ad pfectionē charitatis tēdere. ¶P. quilibz tenetur magis diligere ꝓximū q̄ corpus ꝓꝓriū: sz ponere vitā corꝓoralē ꝓ fratribꝰ est pfecte charitatis. g̃ glibz teneī ad pfectā charitatē. ¶P. illi q negauerūt deū ꝓpter timorē mortis a pctō nō excusanī: sz nō peccassent nisi tenerenī ad hoc. g̃ glibet teneī ad moriēdū ꝓ xpo qō est pfecte charitatis. ¶P. ꝑbs dicit in. 8. etbi. q in bonozib⁹ q sunt ad parētes & ad deū nō possumꝰ reddere equalem: sz iustitia attendit in h̄ q reddit alys qō pōt: sz ad opus iustitie oēs tenenī. ergo glibet debet ꝓ deo facere totum qō pōt: pōt aūt ad opa pfectiōis se extendere. ergo teneī ad illa.

¶Sz ꝛ. glibz peccat omittēs id ad qō teneī. si g̃ oēs teneī ad pfectā charitatē oēs ipfecti dānarenī: qō falsuz est.

¶Utr bñtes charitatē pfectā teneāī ad oia q̄ sūt pfectōis

Alterius vī q habentes charitatē pfectā teneanī ad oia q̄ sunt pfectiōis: qz sicut dic Greg. cū crescūt dona rōnes ēt crescunt dona ꝓpr. Et Lu. iz. dicit. Cui plus cōmittit plus ab eo exigit: sed ei q hz pfectā charitatem plus cōmittit. ergo & plus teneī ꝑm exigentiā doni accepti: & ita videt q teneaī ad ea q̄ pfectōis sūt. ¶P. sicut se hz ipfectus ad cōmunia: ita se hz pfectus ad ea que pfectiōis sunt: sed ipfectus teneī ad cōmunia. ergo & perfectus ad ea q̄ pfectiōis sunt. ¶P. apls teneba ad euāgelizandū: qz dicit. i. Cozin. 9. Si nō euāgelizauero ve mihi est: necessitas enī mihi incūbit: qō est pfectionis: nō nisi qz habebat pfectā charitatē. ergo illi qui habent perfectam charitatē tenenī ad ea que perfectionis sunt.

¶Sed ꝛ. quanto aliquis plus habet de charitate plus habet de libertate: qz vbi spūs dñi ibi libertas. z. Lozin. 3. sz pfectā charitatē habens potissime hz libertatez. ergo minus habet de obligatiōe. ergo obligatus est ad minoza q̄ alys. ¶P. perfectionis est in lingua nō offendere: & peccata venialia vitare: sz hoc nullus teneī etiā apostoli. g̃ perfecti non obligaī ad ea que perfectionis sunt.

Respondeo dōm ad ꝑmā qōnē q sicut in augmēto corꝓorali distiguūt diuerse etates ꝑm diuersos effectꝰ notabiles in quos nā ꝓficit quos ꝓus exercere nō poterat: ita ēt in augmēto spūali assignantur gradus diuersi charitatis ꝑm aliquos notabiles effectus quos in h̄ite charitatez charitas relingt. ꝓximꝰ g̃ effectꝰ charitatis est vt bō a pctō discedat. & iō mens charitatem habētis in ꝓmis circa hoc maxie occupaī: vt a pctis ꝓteritis emūdeī: & a futuris ꝓcaueat: & quātū ad hūc effectū dr charitas incipiēs. Scōs effectus est vt iaz fiducia de liberatione peccatoꝛ: bñs in bonū adipiscendū se extendat: & quātū ad hūc effectū dr charitas ꝓficiēs: nō qn in alys statib⁹ ꝓficiat: sz qz in hoc statu ꝓcipua cura est de adipiscendis bonis: ꝺū bō sp ad pfectionē anbelat. Tertiꝰ effectus est vt bō iā ad ipsa bona q̄si cōnutritus q̄dāmō sibi nālia habeat ipsa: & in ea gelcat & delecteī. & h̄ ad pfectā charitatē ptinet. Stat⁹ aūt medius duo hz. Unū ꝑm q ꝓparaī ad ꝓmū statū: qz roborat ꝛ mala de gbus charitas icipiēs sollicita est. Aliud qō nutrit ꝑm q tēdit in statū tertium semp magis ac magis bona q̄si sibi icorꝓzādo. Silr etiā pfecta charitas duos hz gradus. Unus est ꝑm q in bonis cōib⁹ q̄si iā secura cōgelcit: & ꝑm hoc dr pfecta. Alius ꝑm q ad q̄libet difficilia manū mittit: & ꝑm hoc dr pfectissima: vl pfecta q̄tū ad statū vie: pfectissima q̄tū ad statū ꝑie.

Ad primuz ergo dōm q ꝓceptuz illud quodāmō seruaī in via quātū ad pfectionē vie: quodāmō in patria quātū ad pfectionez patrie. ¶Ad 2ᵐ dōm q quāuis charitas semp augeaī quātū ad itensionē

Universidad de Deusto
Biblioteca

circa eosdē effectus: nō tñ auget vt addant ei alig notabiles effect⁹ q̄ pus nō fuerūt. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̄ q̄uis possint accipi ifinita media: ñ tñ bñt notabilē diuersitatē. ¶ Ad 4.ᵐ dōm q̄ q̄uis incipiēs ꝑficiat: magis tñ occupat mēs ei⁹ circa remotiores maloꝝ q̄ circa pfectū in bona: ꝛ iō nō dr̄ pficiens q̄tū ad statū: q̄ mozalia denoiant a fine.

Ad secūdaz qōnē dōm q̄ quātitas charitatis dupliciter pōt attendi. Uno mō ſm intēsionē charitatis. Alio mō ſm obiecta: sicut est ēt de quātitate cuiuslibet virtutis vel mozalis vel nālis: ꝛ ſm B etiā pōt attendi duplex pfectio charitatis. vna ſm intēsiones. ſ. vt pfecte diligat: alia ſm obiecta vel effect⁹ vt pfecta faciat. Unaquęq; aūt harū pfectionū pōt dupl̄r attēdi i charitate. hz enī pfectionē quātū ad esse suū ſm q̄ est pfecta in specie sua: ꝛ hec est pfectio sufficientie: ꝛ ad hāc oēs tenemur sicut ad charitatē: q̄ charitas hz quātitatē determinatā vtroq; mō citra quā non pozrigit: ꝛ in B stat pfectio ēntialis ipsi⁹. hz etiā pfectionē quātū ad bñ esse: ꝛ in hac pfectione distinguēdū est: q̄ ad pfectionē que est p intēsionē tenet tēdere quāuis nō teneat eā bñe. Sed ad pfectionē q̄ est ſz obiecta nō tenet simpl̄r q̄s neq; tēdere neq; eā bñe: sed tenet eā nō cōtēnere nec contra eā se offirmare: ꝛ rādo est q̄ p̄miū essentiale ad qđ tendere tenemur mensurat ſm intensionē charitatis nō ſm magnitudinē facturū: q̄ de⁹ magis pēsat ex quāto q̄ quātū fiat: sed tñ tenet in casu ad aliqua opera pfectiōis operib⁹ filia vt dicet.

Ad p̄imuz ergo dōm q̄ intelligit de pfectu q̄ est ſm intensiones in quē dz homo semp conari. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̄ cū scimus fratrē posse liberari p mortē corporis a morte aie sine piculo aie nostre: tūc tradere aiaz p̄o fratrib⁹ nō est pfectiōis sed necessitatis: alās aūt est pfectiōis. ¶ Et sil̄r dōs ad 3ᵐ q̄ pfectiōis est q̄ bō pſecutozib⁹ se offerat q̄n incūbit periculū fidei: sed q̄ cōprehēsius nō neget hoc necessitatis ē. ¶ Ad 4.ᵐ dōm q̄ in illis que nō sunt determinata ad vnū nō pōt tota potētia obligari ad aligd vnū: q̄ piret rō ōtingētie ſm quā aligd deficere pōt in miozi pte: cū g̃ hoies in statu isto nō bēant liberū arbitriū determiatū nō exigit q̄ totū posse expendat in seruitiū dei. hoc. n. erit in patria q̄n iā defect⁹ icidere nō poterit: ſz sufficit q̄ nihil de posse nostro ɔ deū expēdamus: ꝛ illa q̄ nobis determinata sunt faciam⁹: alās periret rō nostri stat⁹. vñ sicut deus nō exigit a nobis quātum ipse dedit nobis: q̄ nō possum⁹: ita nō exigit a nobis quātum possumus: q̄ hoc esset cōtra rōnē nostri status.

Ad tertiā qōnē dōm q̄ habēs charitatē perfectam pōt iteliigi dupl̄r. Uno mō quātū ad pfectiones charitatis q̄ est penes obiecta: sicut dicunt pfecti illi q̄bus cōpetit opa perfectionis facere vel ex voto, sicut religiosis: vel ex officio sicut prelatis: ꝛ sic ex debito nō tenent tales pfecti ad q̄ aly non teneant nisi ad illa q̄ vouerunt: vel q̄ officio suo sunt annexa. vñ nec prelati nec religiosi tenent ad oia cōsilia. Alio mō quātū ad pfectionem charitatis q̄ est ſm intēsionē: sicut aliq̄s secularis laic⁹ fertuēs in charitate: ꝛ talis nō obligat ad opera pfectiōis nisi sicut aly: sed obligat ad intensius deū diligendū p bonis acceptis. ꝛ ad hoc ex habitu charitatis pfecto inclinat.

Ad p̄imuz ergo dōm q̄ tenet ad plus ꝛ perfecti⁹ agendū: sed nō ad opera alia facienda ex cōmisso: quāus alius forte plus teneat ex dimisso: sed cōmissuz multo mai⁹ est q̄ dimissum: q̄ bonuz est magis bonū q̄ malū sit malū: tñ ille q̄ est debitor ex dimisso tenet ad aliq̄ ad q̄ iste nō tenet sicut ad satisfaciēdū. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̄ illa ratio falsum supponit nisi iteliigat de pfectis q̄ vouerūt aliqua perfectionis opera ad que tenētur pre alys. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̄ paulo cōpetebat hoc ꝓpter offi-

cium p̄lationis. ¶ Sciendū tamē q̄ ratio facta ad oppositum minus cōcludit: quia perfecti nō minus tenent sed minus ex debito mouent: q̄ amoꝝ magis cos q̄ debitum mouet etiam in his que debent: ꝛ quātū ad hoc dicit maioꝝ in eis esse libertas. ¶ Expositio textus.

Maioꝝ charitas inordinata est.) Charitatē hic large ꝓ dilectiōe vel amicitia ponit. (Qui si boni sint malis filios ꝓponendi sunt.) Nō in illis q̄ ad nālez cōiunctionē ptinēt: sicut est hereditatis dimissio: educatio: ꝛ bō: nisi forte supabundās malitia filioꝝ eos īdignos paterno beneficio faciat. (Perfecta charitatis ē vt gs sit parat⁹ ꝓ fratrib⁹ mori.) Cōtra. Impfect⁹ nō ē parat⁹ ꝓ bono mori, g̃ pfect⁹ magis diligit ꝓximū q̄ ipfect⁹ deū. Et dicendū q̄ B cōtingit ex B q̄ pfect⁹ min⁹ amat vitaz corporalē q̄ ipfect⁹. ꝛ iterū pfect⁹ B facit ex supabūdātia diuine charitatis. nō enī pōt eē vt aliq̄ charitas tātū diligat ꝓximū quātū aliq̄ deū. Sz be due dilectiones nō sunt nisi vni⁹ gnis: sed vna est vt finis ꝛ cā diligēdi. alia vt ei⁹ qđ ē ad finē: ꝛ vt ei⁹ qđ rōnez diligēdi ex alio sortit. vñ nō sunt cōparabiles. (Cū ad pfectionē puenerit) Instātia videt bñe in beato Petro cui dñs dixit. Extēdes manū tuam ꝛ ali⁹ ducet te quo tu nō vis. Et i btō Martino q̄ viuere nō recusauit. ¶ Ad p̄mū igit dōm q̄ illud intelligit de volūtate nālī: hoc autem de volūtate rōnis. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̄ perfecta charitas inquātū hz aliquid de amoze cōcupiscētie: sic vult potissime frui deo: sed ſm q̄ consistit principalius in benivolentia: sic facit appetere id qđ est deo placitus: ꝛ ſm hoc loquebatur beatus Martin⁹. De augmēto aūt charitatis: dictū est in primo libro.

¶ Si melius est diligere amicos q̄ inimicos: ꝛ econuerso. Distinctio. XXXI.

Hic solet queri qđ potius sit pluriſq; meriti diligere amicos an diligere inimicos. Sz hec cōparatio ipli cita est. Sl. n. cōferat dilectio amicoꝝ tātū dilectioni amicoꝝ ꝛ inimicoꝝ pspicua est absolutio: sed si in aliquo vno hoie q̄ diligit simul amicū ꝛ inimicū: qđ bonuz potius sit querat: obscura ē respōsio: q̄ de motu mētis id agit de quo nō est nobis facile iudiciū. An vn⁹ tantē mot⁹ sit erga amicū ꝛ inimicū sed erga amicū itēsior. An duo: vn⁹ erga inimicū q̄ dr̄ difficilior: alter erga amicū: q̄ videt fervētior. Nec incōgrue putat melior q̄ est fervētior: vel si vn⁹ idēq; est ide potior vbi est ardentior: non iꝓbe extimat. Aug. tñ sentire videt mai⁹ eē diligere inimicū q̄ amicū: q̄ pfectoꝝ eē dicit diligere inimicos ꝛ bñfacere eis: neq; hoc a tāta multitudie in pl̄ali q̄ta exaudit in oratione dñica cū dr̄. Dimitte nobis debita nostra: sicut ꝛ nos dimittim⁹ debitoribus nr̄is. Illā. n. sponsio nez dicit a multis ipleri q̄ nōdum diligūt inimicos. Ait. n. sic. Magnuz est erga eū q̄ tibi nihil mali fecerit esse benivolū vel beneficuz. Illud multo grādius ꝛ magnificētissime bonitatis ē: vt tuū quoq; inimicū diligas: ꝛ ei q̄ tibi vult malum ꝛ si pōt facit: tu semp velis bonuz facias q̄

q̄ possis audiēs dicētē ieſuz. diligite inimicos vestros: ꝛ bñfacite his q̄ oderūt vos: ꝛ orate ꝓ psequentib⁹ ꝛ calūniatib⁹ vos. Sed q̄n pfectoruz filioꝝ dei est istud: quo qđē se dz oīs fidelis extendere ꝛ bñanū animū ad hunc effectū oratione deū secuq; agēdo luctādoq; pducere: tñ q̄ boctā magnū bonū tante multitudinis nō est: quātā credim⁹ exaudiri: cū i oratione dicit. dimitte nobis debita nostra: sicut ꝛ nos dimittimus debitoribus nostris: pculdubio verba spōsionis hui⁹ iplent: si bō q̄ nōdū ita ꝓfecit: vt etiaz diligat inimicuz: tñ q̄n rogat ab hoie q̄ peccauit in eum vt ei dimittat: dimittit ex corde: q̄ etiā sibi rogāti vult dimitti cū orat ꝛ dicit: sicut nos dimittimus debitoribus nostris. Quicūq; ergo rogat hoiez in quē peccauit: si pctō suo mouet vt roget: nō est adhuc deputādus inimic⁹: vt eum diligat sit difficile: sicut erat q̄n inimicitias exercebat. Quisq; ergo rogāti ꝛ penitēti nō dimittit: nō estimet a dño sua peccata dimitti: q̄ mētiri veritas non pōt: que cū docuisset orōnē: hāc in eā sententiā posita cōmēdauit dicēs. Si dimiseritis hoib⁹ peccata eoꝝ: dimittent ꝛ vobis peccata vestra. Si ergo nō dimiseritis: nec pater vester dimittet vobis peccata vestra. Ecce hinc haberi videt qđ ꝛ ꝓtexauim⁹. ſ. maioris virtutis esse diligere inimicū ꝛ benefacere ei q̄ illū q̄ nihil mali nobis fec̄: vel amicū. Qđ si qs cōcedere simpl̄r noluerit dicēs: intēsius diligit amicus q̄ inimic⁹: ꝛ iō illud potiꝰ isto: determinet ista ſm p̄missaz itelligētia dicēs ibi cōparatiōez eē factā iter dilectionē qua tm̄ diligit amic⁹: ꝛ illā qua amic⁹ ꝛ inimic⁹ diligit. Illud ergo qđ sequit magis nos mouet: qđ. ſ. dicit nō esse tante multitudis diligere inimicos quāta exaudit cū dr̄: dimitte nobis ꝛc̄. Ubi dat itelligi q̄ alicui a deo dimittunt pctā nō diligēti inimicum: si tñ fratri rogāti q̄ i se peccauit dimittat. Sz cū peccata nō dimittant alicui adulto nisi charitatē habeat: sequit vt charitatē hēat q̄ nō diligit inimicū. Quō ergo noie primi ois bō itelligit in illo mādato. diliges ꝓximū tuū sicut teipm⁹? Sl. n. ois bō ꝓxim⁹ est: tūc inimic⁹. Precipimur ergo inimicos diligere. Et q̄ illud ꝑceptū gnāle ē: oībus ꝑcipit oēs hoies diligē ēt inimicos. Quidā qđ hic dr̄ simpl̄r tenere volētes illud preceptū determināt dicētes illic pfectis dari in ꝑceptū diligere oēm hoiez ēt inimicos: Minoriby ergo in cōsiliuz. In ꝑceptū ergo eos diligere q̄ nihil mali fecerūt eis: ꝛ inimicos nō odire. Sed melius est vt intelligatur oibus illo mādato ꝑcipi cūctos diligere etiam inimicos. Cui sensui attestant auctoritates superi⁹ posite ꝛ alie multe. Illud vero Aug. nouissime positū de perfecta charitate dictum itelligit: que tñ perfecto ruz est: qui nō solū amicos: sed inimicos perfecte diligūt: eisq; benefaciunt. Que perfectio dilectionis nō est tante multitudis quāta exaudit̄ in oratiōe dñica. Et hoc reuera grāde est ꝛ eximie bonitatis. ſ. pfecte diligere inimicū. Ita ꝛ cū dicit i plurali verba illi⁹ sponsiōis ab hoie q̄ non ita ꝓfecit vt diligat inimicū: de dilectione perfecta accipiendum est.

¶ Postq̄ determiauit magr̄ de ordie charitatis respectu diuersoꝝ diligēdoꝝ quātū ad quātitatē dilectionis. Hic determiat ordinē quātū ad efficaciā merēdi. Diuidit aūt hec ps in duas. In p⁹ ꝓsequit suā itentionē. In z⁹ mouet quādā dubitationē ex dictis. ibi. (Illud vo qđ segt.) Prima in duas. In p⁹ ponit qōnē. In z⁹ determinat eam. ibi. (Sz hec ꝓparatio.) Et circa B tria facit. Prio determiat qōnē. z⁹ obycit in ɔriū. ibi. (Augu. tñ sentire videt ꝛc̄.) 3⁹ soluit. ibi (Qđ si qs simpl̄r.) (Illud vo qđ sequit) Dic tria fac. Prio ponit quādā fal saz solonē. ibi (Quidā qđ hic dr̄ ꝛc̄.) Tertio ponit opionē ꝓpriā. ibi. (Sed melius est vt intelligat.) Questio. I.

Hic querunt qnq. Prio vtr oēs diligere teneātur inimicos. z⁹ vtr teneant eis signa dilectiōis exhibere. 3⁹ qd maioris meriti sit diligere inimicuz vel diligere amicuz. 4⁹ qd sit maioris meriti diligere deū vl̄ ꝓximū. 5⁹ vtr tota vis merēdi penes charitatē ꝓsistat. ¶ Utr oēs teneant diligere inimicos.

Ad primū sic ꝓcedit. vr q̄ non oēs teneāt ad diligēdū inimicos. Luc. 8. diligite inimicos vestros. dic Hlo. hoc pfectoꝝ est: sz ad ea q̄ sūt pfectiōis nō oēs tenent: vt supra dctm est. g̃ nō tenent oēs inimicos diligere. ¶ ꝑ. nō tenent ad plura hoies in noua lege q̄ i veteri. vt pz Mat. iz. sup illud. Accipiēs panes ꝛc̄. dic Hlo. nō alia q̄ q̄ scripta erāt ꝓdicat: sz legē ꝛ ꝓphetas gratia eē demōstrat: sz in veteri lege nō tenebant hoies ad diligendū inimicos. Math. 5. Dictū est antiqs diliges amicū tuū ꝛ odio habebis inimicū tuū. ergo nō tenemur ad dilectionē inimicoꝝ. ¶ ꝑ. nā nō iclinat in aligd ɔriū charitati: sed ois nā inclinat in detestationē ɔry. cū ergo inimic⁹ inquātū hꝰ. sit ɔrius nobis videt q̄ nō teneamur ex charitate inimicos diligere. ¶ ꝑ. illos qb⁹ malū optam⁹ ꝛ de quoꝝ malo gaudem⁹ nō diligim⁹: sz licz optare mala inimicis ꝛ de eoꝝ malis gaudere. vñ i scriptura sacra freq̄nter ponunt iprecatiōes ɔ inimicos: ꝛ in ɔsolatiōez fideliū idu cit hostiū destructio. ergo nō tenemur inimicos diligere. ¶ ꝑ. charitas fac volūtatē hois volūtati dine ꝓformari: sz de⁹ odit aliq̄s sicut dr̄ Malach. i. Esau odio habui. g̃ licet inimicos odio hñe. ¶ ꝑ. hoc videt exp̄sse i psal. Perfecto odio oderā illos: sz oīs pfectio ex charitate est. g̃ charitas fac inimicos odire nō solū q̄ nō faciat eos diligere. ¶ Sz ɔ. Leui. 9. Nō q̄ras vltionē nec memor eris iniurie ciuiū tuoꝝ. ¶ ꝑ. puer. 19. Si ceciderit inimic⁹ tu⁹ ne gaudeas. ¶ ꝑ. charitas attēdit in hoie imaginē dei ſm quā pōtes sūt ad cōicādū nobiscū in vita gr̄e: vt supra dctm ē: sz B inēst i inimicis, g̃ tenemur diligere inimicos ex charit⁹.

Respōdeo dōm q̄ ſm hoc tenemur aliquē diligere ſm q̄ nobiscū aliquā cōmunicatōez hz: inimic⁹ aūt noster hz quādā nobiscū cōicationē in nā

Universidad de Deusto
Biblioteca

fm quā est possibilis ad cōmunicādū nobiscum in diuina vita: ⁊ ideo in his que pertinent ad nām suā: ⁊ ad gratiam habendam debemus eū diligere: sed inimicitiā suaz: quā aduersus nos habet: nō debemus diligere: qz fm eaz nobiscuz nō cōmunicat: nec etiā sibypsi: sed magis cōtrariatur: sicut etiam de alijs peccatis dictum est.

Ad primuz ergo dōm ꝙ diligere inimicos quātū ad ostēsionē signoꝝ benivolentie hoc pfectionis est: ⁊ ad ꝫ nō oēs tenent: sed ꝙ nō inimico suo optet gram dei ⁊ vitā eternā: qđ spāliter charitas respicit: hoc necessitatis est. ¶ Ad 2m dōm ꝙ in veteri le. ēt hoies tenebant ad dilectionē inimicoꝝ. sicut pz per auctoritatē Leuitici iductā. Unde qđ dicit. odio habebis inimicū tuū. nō est ex lege sumptū: qz nusq̄ hoc in lra inuenit: sed ē additū ex prana interptatione iudeoꝝ: qui exquo pcipiebāt dilectio proximi: cōcludebant ꝙ inimici essent odiēdi: addi tum aūt est cōsiliū in noua lege de ostēsiōe signoꝝ benivolentie ad inimicū. ¶ Ad 3m dōm ꝙ nā iclinat ad odiēduz inimicū nō inquātū est similis fm cōueniētiā in nā: aut in perceptibilitate gratie: sed inquātū est dissimilis: hoc aūt ↄtingit inq̄tū est inimicitias exercēs qđ sūmopere nobis dissolicere dz. ¶ Ad 4m dōm ꝙ charitas attendit ad quedā bona per se. s. ad bona gratie. Ad quedā aūt per accidens inquantū ad ista ordinant. Bona aūt tēporalia: que per accidēs charitas attendit: ⁊ ex cōsequēti possunt seinuicez in diuersis impedire: qz psperitas vnius inducit aduersitatē alterius. Unde qz charitas ordinē hz: ⁊ plus dz diligere quisq; se q̄ alium: ⁊ ꝓpinquos q̄ extraneos: ⁊ amicos q̄ inimicos: ⁊ bonū cōe multoꝝ q̄ bonum priuatū vnius: pōt aliquis salua charitate optare malū tēporale alicui: ⁊ gaudere si cōtingit: non inquātū est malū illius: sed inquātum est impedimentū malorū alterius: quē plus tenet diligere: vel cōmunitatis aut ecclesie. Similr de malo etiā eius qui in malū tēporale incidit: fz ꝙ per malū pene impedit frequēter malū culpe ei⁹. Sed bona gratie mutuo se nō impediunt: qz spiritualia bona a plurib⁹ integre possideri possunt: ⁊ ideo quātū ad hoc nullus salua charitate pōt malū alteri optare: vel de malo gaudere: nisi inquātū in malo culpe vel dānationis alicuius reluceat bonū diuine iustitie: qđ plus tenet diligere q̄ aliquē hoiez: sed hoc non est per se de malo gaudere: sed de bono qđ adiunctū ē malo. ¶ Ad 5m dōm ꝙ deus etiā nō vult malū alicui⁹ loquēdo de malo culpe: sed permittit: ⁊ hec permissio bona est: malū aūt pene cui⁹ ipse est actor vult nō inquantū malū: qz nō delectat in penis: sed inquantū iustū. ¶ Ad 6m dōz ꝙ nō oderat eos perfecto odio nisi inquātum deo inimici erant: hoc aūt est inquātū peccabant: vnde nō odiebat in eis quos perfecto odio oderat nisi peccatum.

¶ Utz oēs teneant ostēdere inimicis signa charitatis.

Ad secūduz sic procedit. vr ꝙ oēs teneant ad ostendendū signa amicitie inimicis. signa enī amicitie sunt ꝓpue beneficia ad amicos: sed homo tenet benefacere inimicis. Prouer. 25. Si esurierit inimicus tu⁹ ciba illū. ergo tenet ostēdere signa amicitie ad inimicos. ¶ P. ecclesia orat pro inimicis. vt pz p Glo. Mat. 6. ⁊ in collecta. pietate tua: vbi dicit: amicis ⁊ inimicis nris verā charitatē largire: sed oro est ꝓpuū bñficiū qđ alicui ipendi pōt: cū ḡ act⁹ ecclesie cuilibz mēbro ecclesie ↄueniat: videt ꝙ glibet: q est mēbrū ecclesie: teneatur inimicis beneficus esse. ¶ P. nll's dz habere simulatā dilectionē: sed dilectio que nō ostēdit se in ope non est vera dilectio: qz ꝓbatio dilectōis est exhibitio operis. vt Greg. dicit: ⁊ ꝓma Joā. 4. dr. Nō diligam⁹ lingua ⁊ vbo: sed opere ⁊ veritate. ḡ cū glibz debeat inimicū diligere: glibz tenet opera dilectōis ad illū extēdere. ¶ P. sil' Mat. 6. ꝓcipit diligere inimicos ⁊ bñfacere eis. ḡ eadē rōne boies obligant ad vtrūq; fz ad p̄m oēs tenent. ḡ ⁊ ad 2m. ¶ P. habuere boi signa familiaritatis ⁊ sua bñficia q̄dā vidicta ē: fz bō tenet nō se vidicare: sic pz Ro. 12. Nō vosmetipsos vidicātes. ḡ tenet nō subtrahere sua bñficia inimicis.

¶ Sz 3. Matth. 5. dicit Glo. ꝙ bñfacere inimicis: ⁊ orare p eis est cumulus pfectiōis: fz ad illa q̄ sunt pfectōis nō oēs tenent. ḡ neq; ad pstādū inimicis bñficia. ¶ P. in veteri lege freq̄nter filys israel ꝓceptū fuit vt pseqrēt hostes suos ⁊ nō inirēt cū eis fedus. ḡ nō tenebant bñfacere eis. ergo nec mō. ¶ P. videmus ꝙ etiā modo ecclesia idicit bella contra Tyrānos ⁊ infideles. ergo licet inimicis mala facere: multo igitur minus nō opoztet eis benefacere.

Respondeo dōm ꝙ effect⁹ charitatis dz affectui respōdere. vñ fm ꝙ tenet quis affectū charitatis ad inimicū hr̄e: ita ⁊ effectū ad eum extēdere. charitas aūt: vt dcm est: respicit bona gr̄e: que sūt cōia oibus viuētib⁹ vel actu vel potētia. ⁊ iō est cōmunioz vel latioz q̄ aliqua alia amicitia: q̄ ad pauciozes se extēdit: inquantū fundat super cōicatiōe aliqua. q̄ nō ad oēs est. Inoib⁹ aūt illud qđ est cōe vehemētius est: sed illud qđ ē ꝓprium plura cōplectit actu: ⁊ pfectio cōis ē in hoc ꝙ se extēdit ad illa q̄ cōplectit ꝓprium: vt gen⁹ pficit p additionem dr̄ie: sicut esse vehemētius inheret q̄ viuere: ⁊ tñ viuere aligd cōplectit actu qđ esse nō hz nisi in potētia. vñ perfectio esse est fz ꝙ se extēdit ad vitā. sic ergo charitas vehemētius optat alicui bona gr̄e: circa que est ꝑncipaliter q̄ aliqua alia amicitia bona coz respōdētia illi amicitie: tñ nō ē de necessitate charitatis: sed de pfectōe: ꝙ ad illa bona se extēdat. Et ideo glibet ex necessitate tenet odiēti se optare bona eterna. nō aūt bona tēporalia: sed hoc est de perfectiōe charitatis: vt ēt ad ista se extēdat: fz qz remotio mali pcedit ordine gnātionis adeptionez boni: ideo affectus nulli optat aliqđ bonū: cui aliqđ malū inquātū est malus optat. Unde q̄uis sit de perfectiōe charitatis vt bona tēporalia optem⁹ inimicis: tñ ē de necessitate salutis vt mala ei⁹ optem⁹: nō inq̄tū mala: fz p accñs: vt ꝑus dictū est. Et sil̄r est de effectu: qz cooperari in bis q̄ sūt ad vitā eternā ꝙ loco tpe ⁊ mō suo tenet bō etiā inimico: saltē vt ordo in cōi vt eū a suis oronib⁹ nō excludat: q̄uis forte specialē mētionē de eo nō faciat: sicut nec oz ꝙ de oibus ad quos charitatē hz specialē orōnē faciat: sed cōez. In alijs aūt bonis non tenet ei cooperari nisi necessitas incūbat: sed est de perfectione charitatis: sed tenetur nō facere ei malū nisi inquātū est ipedimētū maioris mali: vel ꝓmotiuū maioris boni: vt iustitie vel alicuius hr̄.

Ad primuz ergo dōm ꝙ beneficia amicabilia pcedunt ex liberalitate: nō ex debito. Necessitas aūt facit oia cōia: ⁊ ideo in necessitate subueniendum est etiā inimicis: sed hic est magis effectus iustitie q̄ amicitie. ¶ Ad 2m dōm ꝙ oratio est de his bonis q̄ pertinent ad cōicationē spūalis vite: q̄ charitas ꝑncipaliter attendit. Et iō nō est simile de hoc ⁊ de alijs. ¶ Ad 3m dōm ꝙ nō est simulata dilectio qñ tantū exhibet in opere q̄ntum habet in affectu. ¶ Ad 4m dōm ꝙ illa duo equali passu currūt: vt dictū est. ¶ Ad 5m dōm ꝙ negare boi signa familiaritatis qñ necessitas expeteret esset vindicta: vel ēt qñ veniā peteret: vel qñ se ille qui hostis habet ad familiaritatē ingereret: si habeat ꝑsumptio ꝙ nō simulate vel irrisorie faciat: qz tunc diligit: ⁊ iter amicos deputādus ē: sed ꝙ aliquis vltro se ad familiaritatē inimico ingerat hr̄ perfectiōis est. ¶ Ad 6m dōm ꝙ glosa loquit de illo beneficio qđ sequit charitatē perfectā: fz ꝙ pcedit in illa que sunt alia ꝓ spūaliū amicitiarū. ¶ Ad 7m dōm ꝙ preceptū

fuit antiquis vt persequerent hostes: ⁊ cū eis fedus non inirent: inquātū per eoꝝ amicitiam in idolatriā pertrahebant: ⁊ inquantū erāt executores diuine iustitie ex precepto eius qui auctoritatē habebat: nō aūt ita ꝙ ex vidicta facerent. ¶ Et simil̄r dōm ad 8m ꝙ ecclesia hoc mō mouet bella aduersus iniquos: vel vt iustitiam faciat: vel vt maius malum euitet: aut maius bonū inducat.

¶ Utz maioris meriti sit diligere amicū vel inimicum.

Ad tertiū sic pcedit. videt ꝙ maioris meriti sit diligere inimicū q̄ amicū. Matth. 5. Dns dicit. si dilexeritis eos q vos diligūt quā mercedez habebitis: fz meritum dicit respectu mercedis. ergo maioris meriti est diligere inimicū q̄ amicum. ¶ P. illud qđ est pfectiōis est maioris meriti: qz charitas perfecta pl's meretur q̄ iperfecta: sed diligere inimicū est charitatis perfecte: diligere aūt amicū nō. ergo diligere inimicū est maioris meriti. ¶ P. vbi maior est difficultas ibi maius meritum: qz magis ptinet ad virtutē q̄ est circa difficile: sed diligere inimicū est difficili⁹ q̄ diligere amicū. ergo est maioris meriti. ¶ P. fm Brego. feruitia tāto sunt magis accepta q̄to min⁹ debita: sed min⁹ est debitū diligere inimicū q̄ diligere amicū: ergo magis deo acceptū ⁊ magis meritoriū. ¶ P. virtus merēdi est ex gra: sed dilectionē inimicoꝝ mouet tātū gra: ad dilectionē amicoꝝ mouet sim̄l nā cū gratia. ergo magis est meritoriū diligere inimicū q̄

¶ Sed 3. quāto aliquis actus est magis ↄ diligere amicū. bonus tanto est magis meritorius: sed melius est diligere amicū q̄ inimicū: qz est actus magis cadens supra debitā mām. ergo melio⁹ est diligere amicū q̄ inimicum. ¶ P. minus bonū dimittēdū est ꝑ magis bono si necessitas incūbit: sed dilectio inimicoꝝ dimittenda esset magis q̄ dilectio amicorū: qđ pz ex effectu qui affectui ꝓportionat: qz quādo nō possumus amicis ⁊ inimicis in extrema necessitate existentib⁹ subuenire: tenemur magis subuenire amicis q̄ inimicis. ergo diligere amicū est magis bonū q̄ diligere inimicū. ¶ P. illud qđ est cōe ⁊ ꝑncipius melius est q̄ illud qđ superaddit: sicut esse melius est q̄ viuere si sine esse cōsideret. vt dicit Dionysius. cap. 5. de di. no. sed diligere amicū est cōmune ⁊ ꝑmū fundamentum charitatis: cui superaddit dilectio inimicoꝝ. ergo diligere amicū est melius ⁊ magis meritoriū q̄ diligere inimicū.

Respōdeo dōm ꝙ predicta cōparatio dilectionuz pōt intelligi dupl'r. s. quātum ad actus ⁊ quātū ad habitus. Si quātū ad actus. Sciendū est ꝙ qñ querit: de duobus actib⁹ quis sit melioz ⁊ magis meritorius op3 ꝙ questio itelligat de illis per se loquēdo fm genus suum: cōtingit enī ꝙ illud qđ fm genus est minus bonum vel meritoriū aliquo adueniente efficiat magis bonum vel meritoriū: sicut paruū opus ex magna charitate factū magis ē meritoriū q̄ magnū ex parua: bonitas aūt actus ad duo mensurat ex quibus bonitatem recipit. s. ex termino vel obiecto: ⁊ ex ꝑncipio qđ est volūtas: ex termino aūt hz spēm bonitatis: sed ex voluntate habet rationē merendi: qz fm hoc est in potestate facientis ꝙ ex voluntate procedit. Si ergo cōparemus dilectionē amici ⁊ inimici quātū ad terminos siue obiecta: cum obiectū magis cōpetens dilectioni sit amicus q̄ inimicus: sic melius est diligere amicū q̄ inimicū. Si vero cōparemus duas dilectiones predictas ad ꝑncipium qđ est voluntas: sic ybi est maioz conatus voluntatis: ibi oz esse maius meritū: quia quanto est maioz conatus voluntatis: tāto est feruentioz voluntas de fine: ꝓpter quem attentat illud qđ fm se sibi est magis repugnās: quāuis sit magis remissa quādoq; circa id ad qđ magis conat: meritum aūt consistit ex hoc ꝙ voluntas ad finem afficit. Et ideo si cōparemus actus taliū dilectionū: dilectio inimici est magis meritoria inquātum hz. qz fm ꝙ hz exigit maiorez conatū ⁊ maiorez feruorez circa finē. q̄uis dilectio amici sit magis intensa circa obiectū. sed dilectio amici est melioz quātū ad bonitatem essentialē que consequit spēm actus: qz actus specificat ex obiecto. Si aūt cōparent predicte dilectiones q̄tū ad habitus sic op3 ꝙ vel intelligat de dilectiōe inimicoꝝ que est necessitas: ⁊ sic nulla est cōparatio: qz idē habit⁹ est equalis respectu vtriusq;: vel de dilectiōe inimicoꝝ q̄ est pfectionis: ⁊ sic dilectio inimicoꝝ ↄcludit dilectionē amicoꝝ: ⁊ nō ecōuerso: ⁊ sic dilectio inimicoꝝ melior est.

Ad primuz ergo dōm ꝙ dilectio qua tantū amici diligunt non ꝓcedit ex gratia: ⁊ ideo nō pōt esse meritoria nec mercedez habere: sed tñ si actus dilectionis qua amicos dilimus sit gratia informatus meritorius est ⁊ mercedez hz. ¶ Ad 2m dōm ꝙ diligere inimicū nō oibus modis perfectionis est: sed inquātū perfectionis est efficit magis meritoriū: fm ꝙ exigit maiorē conatum. ¶ Ad 3m dōm ꝙ difficultas nō facit ad meritum nisi inquātū facit maiorē inclinationē ⁊ conatū volūtatis in aligd. ¶ Ad 4m dōm ꝙ debitū nō diminuit rōnē meriti nisi quaten⁹ diminuit rōnē voluntary fm ꝙ quandam necessitatē importat: sed si volūtarie debitū reddat: nihilominus ibi erit tñ meriti q̄tuz est ibi de rōne volūtary. ¶ Ad 5m dōm ꝙ nā nō est ↄria gratie: vnde admixtio nature ad gratiā nō facit remissionē in effectibus gratie que causat ex permixtiōe cōtrary. ¶ Ad 6m dōm ꝙ actus hz bonitatē ex obiecto ⁊ ex fine: ⁊ bonitas que est ex obiecto est materialis respectu illius que est ex fine: quā volūtas attēdit: ⁊ penes istā potī⁹ ↄsistit meritū. ¶ Ad 7m dōz ꝙ illis q̄ se bñt fm additionē vni⁹ ad alterū est ↄfitia in ↄrio: nō ↄfitia in ipso: sicut pz in boie ⁊ aiali: sicut. n. se hz bō ad aial: ita se hz nō anial ad nō bō. vñ qz conat⁹ qui est in dilectione inimicoꝝ se hz ex additione ad illū qui est in dilectiōe amicoꝝ. ideo sicut diligere inimicū est maioris meriti fz ꝙ ē maioz conat⁹: ita dimittere dilectionē amicoꝝ est magis malū. ¶ Ad 8m dōz ꝙ rō illa ꝓcedit de bonitate quā act⁹ hz ex ꝓpria rōne sue speciei q̄ est ex obiecto.

¶ Utz diligere ꝓximū sit magi meritoriū q̄ diligere deū.

Ad quartuz sic pcedit. vr ꝙ diligere ꝓximū sit magis meritoriū q̄ diligere deū. nāl ib⁹. n. nō meremur: sed diligere deū est nāle: qz amoz sūmi boni oib⁹ nāliter inest. vt dicit Dio. 4. ca. de di. no. ergo diligere deū est min⁹ meritoriū q̄ diligere ꝓximū qđ nō est adeo nāle. ¶ P. illud qđ est fructuosius videt ee magis meritoriū: fz ea q̄ ptinēt ad vitā actiuā sūt magis laboriosa ⁊ fructuosa q̄ ea q̄ ptinēt ad cōtēplatiuā. ḡ sunt magis meritoria: fz dilectio ꝓximi ptinet ad vitā actiuā: dilectio aūt dei ad cōtēplatiuā. ḡ est magis meritoriū ꝓximū diligere q̄ diligere deū. ¶ P. sic diligere inimicuz ponit in vltio gradu: ita diligere deū ponit i ꝑ gradu charitatis: sed diligere inimicū est magis meritoriū q̄ diligere amicū. ḡ eadē rōne diligere ꝓximū q̄ diligere deū. ¶ P. illō qđ ꝑsupponit aliud ⁊ nō ↄuertit videt ee pfecti⁹: sed dilectio ꝓximi ꝑsupponit dilectionē dei: qz de⁹ est rō diligēdi ꝓximū. ḡ dilectio ꝓximi est magis meritoria q̄ dilectio dei. ¶ P. act⁹ in quo exigit maior conat⁹ op3 ꝙ sit magis meritorius: fz maior conat⁹ exigit ad diligēdū inimicū q̄ ad diligēdū deū. ergo dilectio ꝓximi ad min⁹ quātū ad dilectionē inimicoꝝ est magis meritoria q̄ dilectio dei.

¶ Sz 3. pp qđ vnūqđq; tale ⁊ illud magis: fz dilectio ꝓximi nō est meritoria nisi inquātū ordinat ad deū actu vel habitu. ergo dilectio dei ē magis meritoria. ¶ P. quāto

Universidad de Deusto
Biblioteca

charitas est magis intensa magis erit meritoria: ſz itensiꝰ diligit charitas deū q̄ primū. ergo in hoc magis mereť. ¶ P. q̄libet virtus efficaciꝰ operať circa obm suū quāto est sibi magis ppriū ꝛ p se: sed obm p se charitatis est deꝰ: primꝰ aūt nō: nisi ꝯseqūnter: sicut magnitudo visus ꝯsiter: colorꝰ p se. ḡ cū mereri sit effectꝰ charitatis: videť q̄ sic visus melius cognoscit colorē q̄ magnitudinē: q̄ circa colorē nō decipiť sic̄ circa magnitudinē: ita charitas magis mereať in dilectiōe dei q̄ in dilectiōe primi. ¶ P. qō ē difficilꝰ vł eē magis meritoriū: sed diligere deū videť difficilius q̄ diligere primū: dr. n. pma Jo. 4. Qui primū quē videt nō diligit: deū quez nō videt quō pōt diligere: ergo dilectio dei est magis meritoria q̄ dilectio primi.

Respondeo dōz q̄ dilectio dei est cā ꝛ rō dilectionis primi. vñ dilectio dei ĩcludiť virtute in dilectione primi: sic̄ cā in effectu: ꝛ dilectio primi ĩcludiť in dilectiōe dei: sic̄ effectꝰ in cā ptāte: nihilominus tñ aliꝰ est modus dilectiōis q̄ termiať in primū: ꝛ q̄ sistit in deo: sicut aliꝰ actꝰ est quo ꝯsideranť p̄ncipia ꝛ cōclones: quāuis p̄dicto mō mutuo se ĩcludāt: cōparando ergo hos duos motꝰ ex duabꝰ partibꝰ: vt supra dictū est: inenimꝰ dilectionē dei potioꝛē q̄ dilectionē primi. s. ꝛ quātū ad obiectum q̄ est cōpetētius dilectiōi: ꝛ quātū ad volūtatē q̄ intensius ꝛ pmptius afficiť in deū q̄ in primū: ꝛ iō motꝰ dilectionis in deū est melioꝛ ꝛ magis meritorius q̄ motꝰ dilectōis in primū: nisi dilectio primi pcedat ex maioꝛe dilectiōe dei q̄ sit dilectio q̄ ferť in deuz ĩmediate in aliq̄ actu: qō q̄dē aliq̄n cōtingit: ſz nō semp: qz minima dilectio charitatis in deū sufficit vt extendat affectū in primū.

Ad primuz ergo dōm q̄ illa q̄ sunt pure nālia nō sunt meritoria: sed illa que pcedūt ex nā perfecta charitate ꝛ gratia sunt meritoria: nec nā rōnē meriti diminuit: vt dictū est. ¶ Ad 2m dōz q̄ supposito q̄ actꝰ actiue vite sit magis meritoriꝰ q̄ actꝰ cōtēplatiue: qō fozte nō est verū: vt ifra diceť: nō opz q̄ dilectio primi sit magis meritoria q̄ dilectio dei: qz dilectio dei est p̄ncipiū eoꝝ que ad vtrāq; vitā ptinēt: vt dictū est. ¶ Uel alr dōz q̄ dilectio dei ꝛ primi q̄tū ad actū interiorē ptinet ad vitam cōtēplatiuā. vñ Grego. dicit sup Ezech. Qz cōtēplatiua vita insistit dilectiōi dei ꝛ primi: sed quātū ad actꝰ exteriores vtraq; ad vitā actiuā ptinet: quāuis bꝰ actꝰ in paucos expēdať: qz deus operū nostroꝝ nō eget. ¶ Ad 3m dōz q̄ dilectio inimici nō erat magis meritoria: nisi iquātū pcedebat ex foztiori vtute q̄ foztitudo attendebať fm q̄ volūtas intēsius deo adhereret. vñ nō segť q̄ dilectio primi sit magis meritoria: nisi magis ēt deꝰ diligeretur. ¶ Ad 4m dōm q̄ dilectio primi p̄supponit dilectōez dei nō sic̄ pfectiꝰ minꝰ perfectū sicut erat in alys gradibꝰ: sed sicut effectus cām: ꝛ ideo ratio nō sequiť. ¶ Ad 5m dōm q̄ ille conatus volūtatis nō est nisi ex hoc q̄ vehemētius ad deū afficiť: vt dictuz est p̄us: qz nullus amať ad aliq̄d nisi fm desideriū finis. ¶ Hoc aūt qō in ꝺriuz obyciť q̄ diligere deū est difficilius itelligendū est nō de dilectiōe naturali qua oīa ipsuz amant: sed de dilectiōe gratuita: ꝛ hec etiā dr difficilioꝛ nō quasi laboꝛiosioꝛ: cū sit dulcioꝛ: sed qz magis vires nature excedit: qz est in altius obiectum.

¶ Utr meritum cōsistat p̄ncipaliter in charitate.

Ad quintū sic pcediť. videť q̄ meritū nō cōsistat in charitate p̄ncipaliter. gra. n. dr esse pn̄m merendi: sed charitas nō est idē qō gratia. ḡ nō cōsistit meritū p̄ncipaliter penes charitatē. ¶ P. actꝰ est meritorius q̄ ordinē ad finē: sicut ꝛ laudabilis: sed cuiuslibz vtutis est facere actū laudabilē. ergo ꝛ facere actū meritoriuz: ꝛ ita videť q̄ meritū nō ꝯsistat penes charitatē. ¶ P. nilꝰ meretur nisi iustificatus: sed fidei est iustificare: vt pz Ro. 5. ergo apud ipam p̄cipue est virtꝰ meritoria. ¶ P. illud qō facit ad diminutionē meriti nō videť eē radix merēdi: ſz charitas facit diminutionē meriti: qz facit oīa facilia non solū inquātū est habitꝰ: sed ēt inquātū est amor: vt ex p̄dictis pz: cuz ḡ difficultas faciat ad meritum: videť q̄ charitas nō sit radix merēdi. ¶ P. si charitas esset radix merēdi: vbicūq; esset eāl̄is charitas: esset eāle meritū: ſz aliq̄s aliqs habēs paruā charitatē facit aliquē actū in quo magis mereť q̄ ille qui habet magnā charitatē in aliquo paruo actu quē facit. ergo charitas nō est radix merendi.

¶ Sz ↄ. illud vł esse radix merēdi sine quo nullū meritum valet: ſz charitas est hꝺ. vt pz pma Lozin. 13. ergo charitas est radix merendi. ¶ P. illud vł esse radix merēdi qō poniť omni demerito: sed charitas est hꝺ. ergo ipsa est radix merendi. ¶ P. ex hoc meremur q̄ deo cōiungimur: sed hoc facit charitas. ergo ipsa est radix merendi.

Respōdeo dōm q̄ sicut supra dictū est meritū proprie dr qō aliquis exhibet ad hoc q̄ faciat aliqd suū qō est p̄miū meriti: vñ ad meritū requiruntur duo p̄ncipalr. vnū est q̄ sit exhibitū ꝛ nō extortū: ꝛ qz nihil pōt exhiberi nisi q̄ in potestate exhibētis est: iō regꝛitur q̄ sit volūtariū: qz volūtas facit nos esse dōos nr̄oꝝ actuū. Aliud regriť vt hoc qō exhibeť sit sufficiēs ad faciēdū suū illud qō exhibeť. Et ex vtraq; pte p̄ncipalitas merēdi ē ex charitate: ipsa. n. ē in volūtate sic̄ in subto ipaz pficiēs q̄tū ad pm̄ actū ei⁹ ꝛ p̄ncipalē: ꝛ iterū cū sit amoꝛ dei facit amatū ipm qō ē pm̄ eē suū inq̄tū vnit ei: ꝛ iō p̄ncipalitas meriti ē in charitate. in alys aūt ſz q̄ charitꝛ ifoꝛmāt.

Ad primuz ḡ dōz q̄ gra facit meritū sicut pn̄m motū ↄstituens nos in esse spūali sine quo nō possumꝰ mereri aliq̄ spūale: sed charitas ē sicut pn̄m primuz. ¶ Ad 2m dōm q̄ fides nō iustificat nisi per charitatē sit formata: iō aūt spāliter fidei attribuiť iustificatio: qz pmū in quo distinguiť iustus ab iniusto est actꝰ fidei: sicut pmū in quo distinguiť viuū a nō viuo ē actꝰ nutritiue potētie: ꝛ iō dr viuere fm illā potētiā ꝛ sentire fm tactum q̄ est pmus sensuū. vt dr. 2. de aīa. ¶ Ad 3m dōm q̄ actus aliarū virtutū nō sunt meritoꝛy: nisi inquātuz sunt iformati charitate: sicut nec actꝰ virtutū sunt laudabiles nisi inquātū sunt volūtary. ¶ Ad 4m dōm q̄ difficultas nō facit ad meritū: nisi fōte dimissiōis pene p modū cuiusdaz cōmutatiōis: sed ad meritū qō ordinať ad consecutionē boni: ad qō ppie ordinē hz: nō facit: nisi fm q̄ exigitur maioꝛ conatus q̄ est fm maioꝛē iclinationē volūtatis in illud: ꝛ qz habitus ꝛ amoꝛ ex hoc faciūt facilitatē: qz faciunt maioꝛē iclinationē volūtatis: iō talis facilitas nō diminuit rōnē meriti. ¶ Ad 5m dōm q̄ habitꝰ virtutū quāuis inclinent voluntatē: tamen nō cogunt: ꝛ ideo pōt esse q̄ habitum maioꝛē habens quādoq; minoꝛē intensionez inducit in actu: sicut etiā quādoq; nullaz: ꝛ tunc actus ex maioꝛi charitate pcedens minus intensus est magis meritorius respectu p̄mꝝ accidentalis: qō respicit ipm actū: sed minꝰ respectu p̄mꝝ essentialis qō respicit capacitatez que est ex habitu charitatis. ¶ Expositio textus.

Amnus ꝛ idē motus.) Hoc est ipole nisi vnus pp alterū diligať ꝛ actuali consideratiōe referať in illud. (Erga amicum feruētioꝛ.) Hoc est itelligendū respectu ipsius obiecti: sed respcū finis ille q̄ hz maioꝛē conatū inq̄tū hꝰ ē feruētioꝛ. (Lū dr in oſone dimitte nobis ꝛc.) Uideť fm Ꝺ q̄ gcūq; seruat rancoꝛē peccat dicēdo hanc oſonē. Et dōm q̄ nō peccat: qz nō dicit eā in pſona sua. sed in pſona ecclesie: vel ſi in pſona sua: nō q̄tū ad id qō agit: sed quātū ad id aliud qō optat ꝓuenire.

¶ Si charitas semel bita amittať. Bi. xxxi

Illud quoq; nō est ptereundū q̄ quidā asserunt charitatē semel habitam ab aliquo nō posse excidere: nullūq; dānādū hāc aliq̄n habere. Qui hāc traditionem subditis muniunt testimoniꝭ. Apl's ait. Charitas nūq; excidet. Aug⁹. etiā inqt. Charitas q̄ deseri pōt nūq; vera fuit. Itē. Charitas ē fons ppriꝰ ꝛ singularis bonoꝝ: cui nō cōicat alienus. Alieni sunt oēs qui audituri sunt: nō nouivos. De hoc fonte scriptura ait. Fons aq̄ viue sit tibi ppriꝰ: ꝛ nemo alienꝰ cōicet tibi. Si aūt alieni sunt q̄ audituri sūt illā vocē: nō ergo huic fonti cōicant damnādi. Itē Augꝰ. sup epistolā Joānis. Radicata ē charitas: secuꝰ esto: nihil mali pcedere pōt. Itē Greg. in moralibꝰ. Uali da ē vt moꝛs dilectio: virtuti. n. moꝛtis dilectio ꝓparať: qz nimiꝝ mētē quā semel ceperit a dilectiōe mūdi fundit⁹ occidit. Itē Aug. sup epl'az Joānis. Unctio iuisibil' charitas est: q̄ in quocūq; fuerit radix illi erit que ardēte sole arescere nō pōt: nutriť caloꝛe solis: nō arescit. itē Beda sup Joānē. Querēdū ē quō spāle filij dei agnoscēdi signū fuerit q̄ sup eū descēderit ꝛ māserit spūs. Quid maiꝰ ē filio dei q̄ i ipso māere spūs astruať. Notādūq; q̄ semp i dño māserit spūs: in sanctis ꝺo q̄diu moꝛtale coꝛpꝰ gestāt partiz semp maneat: ptiz rediturus secedat. Manet eni apud eos vt bonis insistāt actib⁹. Recedit ꝺo ad tps ne semp infirmos curādi: moꝛtuos suscitādi: dēmones eiȝciēdi: vł ēt ppetādi habeāt facilitatē. Manet ergo semp vt possint hre virtutes: ꝛ mirabil'r ipsi viuāt. Uenit ad tpus vt ēt alijs p miraculoꝝ signa q̄les sint itus effulgeāt. Itē Grego. In scōz coꝛdib⁹ fm q̄sdā virtutes semp pmanet spūs: ſz quasdā recessurus venit ꝛ vēturus recedit. In his virtutib⁹ sine q̄bus ad vitaz nō ꝓuenit in electoꝝ suoꝝ coꝛdib⁹ pmanet. In his ꝺo p quas sāctitatis virtꝰ ostēdit: vt in exhibitiōe miraculoꝝ: aliq̄n adest aliq̄n se subtrahit. Item Ambro. Ficta charitas est q̄ in aduersitate deserit. Hoc inuere videť q̄ charitas semel habita nō amittať. Jō qdā i ptā ratā pſilierūt audaciā dicētes: charitatē a damnādis nō baberi: nec a quoquaz habitam posse amitti: quos rō vicit ꝛ auctoꝛitas. Quidā. n. ad tps sunt boni: qui postea fiūt mali: ꝛ ecōuerso. Uñ quoꝛúdā noia xp̄s dicit scripta i libꝛo vite: q̄ tñ postea abierūt retro. Sz scripta dicit non fm pſciētiā: ſz fm pñtē iustitiā cui deseruiebāt: qz digni tūc illo bono erāt: qō habituri sūt pſeri pti fm pſciaz. vñ Ambro. Quibusdā gra data ē in vsuz: vt Sauli inde ꝛ illis discipulis q̄bus dñs dixit: Ecce noia vestra scripta sūt in celis: ꝛ postea abierūt retro. Sed hoc dixit ꝓpter intitiā cui deseruiebāt: qz boni erant. Frequēter eni ante sunt mali q̄ futuri sunt boni: ꝛ aliquotiens p̄i⁹ sunt boni q̄ futuri sunt ꝛ pmāsuri mali. Scōz qō dicunť scribi in lib. vite vel deleri.

¶ Determinatio auctoꝛitatum predictarum.

Uod ꝺo apl's ait. Charitas nūq; excidit: nullaten⁹ p illis facit. Dignitatē. n. charitatis ostēdēs dicit eā nō excidere: qz hic ꝛ i futuro erit. Sz fides ꝛ spes euacuabunť ꝛ scia. Item q̄ dr charitas nūq; fuisse vera q̄ deseri pōt: nō ad cēntiā charitatis referť: ſz ad efficiētiā: qz nō efficit charitas q̄ deseriť hoiez vere beatū: nec pducit ad veruz bonū. Huic ēt fonti alieni idest dānādi nō cōicant. s. in fine: qz nō pseuerāt. Pōt tñ hꝰ ꝛ cetera q̄ de charitate dicta sūt. de pfecta itelligi: quā soli pfecti hāt: que semel habita nō amittiť. Exoꝛdia ꝺo charitatis aliq̄n creſcūt: aliq̄n deficiunt. Sūt. n. virtutis exoꝛdia ꝛ pfectus ꝛ perfectio: quos gradus ille discernit: q̄ parabolā illā itelligit. Sic est regnuz dei quēadmodū si iaciat hō in terra semē: ꝛ dormiat: ꝛ exurgat semē: ꝛ germinet: ꝛ crescat: ꝛc. Et si ergo pfecta charitas sic radicata est vt amitti nequeat: incipiēs tñ ꝛ ꝓuecta amitti pōt: ꝛ sepe amittiť: ꝛ duz habeť nō sinit habēte criminal'r peccare. Qō Augu. ostēdit ita inquiēs. Quia radix oīuz maloꝝ cupiditas ē: ꝛ radix oīuz bonoꝝ ē charitas simul ambe eē nō possūt. Nisi vna radicit⁹ euulsa fuerit: alia plantari nō pōt. Sine cā aliqs conaťr amos incidere: si radicē nō cōtendit euellere.

¶ Quare fides spes ꝛ scientia dicunť euacuari ꝛ non charitas: cum ꝛ ea ex parte sit.

Uertendū etiā est quō fides spes ꝛ scia dicanť euacuari: qz ex pte sunt: ꝛ nō charitas: cuz ꝛ ipsa ex pte sit. Ex parte. n. idest iperfecte diligim⁹: sic ex pte scimus: vt ait Ysitius sup leuiticū. Cum ergo oē qō ex pte est euacueť: cur charitas excipiť: q̄ dr nūq; excidere? Charitas qdē ex pte est etiā vt sepe sancti docēt: qz ex pte diligim⁹ nūc: ꝛ iō ipsa euacuabiť inquātū ex parte est: qz tollet iperfectio: ꝛ addeť pfectio: remanebitq; ipsa aucta: ꝛ actꝰ eius ꝛ modus diligēdi: vt diligas deū ꝓpter se ex toto coꝛde: ꝛ p̄imū tuuz sicut teipsuz. Sed iperfectiōis modus eliminabiť: fides ꝺo ꝛ spes penitus euacuabunť. Scietia ꝺo fm actū ꝛ modū suū: qui nūc est: non fm

Universidad de Deusto
Biblioteca

sui essentiã tolletur. Ipsa enim virtus sciẽtie remanebit: sed aliũm tenebit vsum ⁊ modum.

¶ Si xp̃s ordinẽ charitatis p̃scriptũ habuit.

NUnc aũt supest inuestigare: si xp̃s ſm q̃ hõ: ordinẽ diligendi p̃scriptum seruauerit. Q̃ si est: oẽm hominem sicut seip̃m dilexit. Q̃ibus ergo vitã optauit: omnesq̃ saluos fieri voluit. Sed non oẽs salui sunt: ⁊ ita nõ est factũ q̃ optauit. Sz nõ est ignorandũ in eo fuisse charitatẽ iuxta modum patrie non vie: eumq̃ ordinem diligendi implesse: qui seruaꝫ in patria: non in via. Qui enĩ in patria sunt: idest iã beatificati sunt: adeo iustitie dei addicti sunt: vt nihil eis placeat nisi q̃ deo placet. Ac per hoc illorũ tm̃ salutẽ volunt quos de⁹ saluari voluit: eosq̃ solos sicut se diligunt. Ita ⁊ christus electos tm̃ sicut se dilexit: eorumq̃ salutem optauit.

¶ Postq̃ determiauit magr̃ de charitate. Dic determiat de ei⁹ duratione. Diuidit̃. n. in ptes duas. In p̃a pte determinat de duratiõe charitatis q̃tũ ad suã eẽntiã. In 2ª de duratõe eius q̃tũ ad ordinẽ eius: ostẽdẽs q̃lis in xp̃o fuerit ⁊ĩ beatis futur⁹ sit. ibi (Nũc aũt supest inuestigare ⁊c̃.) Prima in duas. In p̃ma determinat de duratione charitatis. In 2ª de duratione aliorum habituũ. ibi. (Aduertẽdũ ẽ ⁊c̃.) Circa p̃m tria facit. Prio ponit opionẽ falsaꝫ quorundã q̃ dixerũt charitatez nõ posse amitti ⁊ rõnes opionis illius. 2° obycit in ꝓriũ. ibi. (Quos rõ vincit.) 3° soluit rõnes in ꝓriũ iductas. ibi. (Q̃ vo apls ait ⁊c̃.) Dic est duplex q̃. p̃ma de euacuatõe charitatis per pctm̃. Scõa de euacuatione eius per gloriã. Questio. I.

CIrca p̃mũ querunt̃ q̃tuor. Primo vtrũ charitas semel habita possit amitti 2° vtrũ aliqs possit de libro vite deleri. 3° vtr̃ mima charitas possit cuilibz tẽtatiõi resistere. 4° de q̃titate charitatis in resurgẽte.

¶ Utrum qui habet charitatẽ possit eam amittere.

AD primũ sic ꝓcedit̃. videt̃ q⁹ hñs charitatẽ nõ possit eã amittere. oĩs enĩ q hz charitatez est natus ex deo: q̃ charitas facit filios dei: sz oĩs q nat⁹ est ex deo nõ peccat. vt dr̃. i. Jo. 3. ergo oĩs q hz charitatẽ nõ peccat: ⁊ ita charitas semel habita nõ põt amitti. ¶ P. in quolibz hñte charitatẽ est meritũ vite eterne: q̃ charitas est p̃n̄ merẽdi vt dr̃ũ est: sz iniuste agit̃ cũ aliq̃ si non reddat̃ ei q̃ meruit: q̃ hoc est ei debitũ. q̃ cuilibz habẽti aliq̃n charitatẽ dabit̃ vita eterna: sz nulli dabit̃ vita eterna nisi finaliter bẽat charitatẽ. q̃ q̃cunq̃ hz charitatẽ final⁹ habebit eã: ⁊ ita nõ põt ad mi⁹ final⁹ amitti vt videt̃. ¶ P. illud q̃ est fortissimũ nõ põt vinci a debilissimo: sz charitas est fortissima: q̃ ẽ fortis vt mors. vt dr̃ Canti. vlti. Pctm̃ aũt est debilissimũ: q̃ malũ est ifirmũ ⁊ pigrũ. vt dic̃ Dio. 4. ca. de di. no. ergo charitas nõ põt per pctm̃ expelli: sed nullo alio mõ põt amitti. q̃ charitas semel habita amitti nõ põt. ¶ P. radix oĩs mali est cupiditas. p̃a Thi. 6. sz charitas nõ cõpatit̃ secũ cupiditatẽ ad minus pfecta. vt dicit Augn. in libro. 83. questionũ. ergo qui habet charitatem nõ põt incidere in aliq̃ malum: ⁊ ita nõ põt eam amittere. ¶ P. si peccatuz expellit charitatem: aut peccatuz q̃ est: aut peccatum q̃ nõ est. Sed nõ peccatuz q̃ est: q̃ illud charitatẽ nõ superat: nec illud q̃ nõ est: q̃ illud quod nõ est nõ põt agere. ergo pctm̃ nullo mõ expellit charitatez. ¶ P. illud q̃ est in minori pte magis distat ab eo q̃ est in pluribus q̃z ab eo q̃ est ad vtrũlibet: sed ex eo q̃ est ad vtrũlibz nõ põt aliq̃d ꝓcedere. vt dicit Cõmẽ. in. 2. phy. ergo multo min⁹ ab eo q̃ est in minori parte: sz charitas q̃tuis nõ faciat necessitatẽ ad bonũ vt semp fiat. facit tm̃ inclinationẽ vt pluries fiat. ergo non põt ille qui hz charitatẽ facere malũ ad q̃ nõ se hz sicut in minori parte: ⁊ ita nõ põt peccare vl̃ charitatẽ amittere. ¶ P. amor charitatis est fortior q̃z amor naturalis: sz amor nãlis nõ amittit̃ per pctm̃. ergo nec amor charitatis. ¶ P. charitas est maior fide ⁊ vtrũq; est donũ dei. cũ ergo fides non tollat̃ per pctm̃ mortale videt̃ q⁹ nec charitas.

¶ Sed cõtra. Apoc. 2. Habeo aduersum te pauca: q̃ charitatem p̃mã reliquisti. ergo charitas põt amitti. ¶ P. in eo qui cadere non põt nõ est necessaria cautela: sed stanti per charitatez necessaria est cautela. 2. Corint. 9. Qui stat videat ne cadat. ergo charitas potest amitti. ¶ P. dauid charitatem ꝓius habuit: alias nõ sibi reddendaz leticiaz salutarem peteret: ⁊ tamen peccauit: ⁊ charitatez amisit: quã sibi restitui petit. ergo charitas semel habita potest amitti. ¶ P. quicũq; non potest peccare habet liberũ arbitrium confirmatũ: sed nõ omnis qui habet charitatem habet liberũ arbitriũ cõfirmatũ. ergo aliquis habẽs charitatem põt peccare: ⁊ ita charitatem amittere.

RESpõdeo dõm q⁹ opinio ponentiuz charitatez nõ posse amitti ꝓpter suã firmitatez: est similis opinioni socratis: qui posuit q⁹ habens scientiã non põt peccare ꝓpter nobilitatẽ ⁊ certitudinẽ scientie. vt dicit p̃hs in. 8. ethi. ⁊ ideo vtriusq; est similis ⁊ pbatio ⁊ ꝓbatio ⁊ ꝓbatiõis solutio: vtraq; enĩ potissime per experientiã impobat̃. pbat aũt per firmitatẽ scientie ⁊ charitatis. Soluit aũt p̃hs ꝓdictã ꝓbationez de scientia q hoc q⁹ scientia p̃ncipaliter in vniuersali ꝓsistit. operatiões aũt circa singularia sunt: ⁊ ideo cõcupiscentia que in particulare bonũ tẽdit nisi rep̃mat̃: deductiõez scientie vniuersalis ad ꝑticulare impedit: ꝓsideratione sciẽtie in ꝑticulari operabili ablozbẽs ⁊ rõnẽ: ita vt q̃uis incõtinẽs in feruore cõcupiscẽtie cõstitut⁹ vniuersale recte ꝓsideret: ⁊ nõ tantũ habitu teneat: vt q⁹ ois fornicatio fugiẽda est: tamẽ quãdo ad hoc ꝑticulare descẽdit̃ per cõcupiscentiã habitu rõnis recte ligato in actũ recte cõsiderationis circa ꝑticulare homo ꝓdire non põt. Similiter etiã charitas p̃ncipaliter est circa bonũ eternũ. vñ facit vniuersalẽ ꝓceptionẽ haberi: q̃ nihil cõtra deũ faciẽdũ est: ſ quãdo ad particulare descendit̃ tentatio aliqua inclinationẽ ꝓdictaz charitatis ablozbet: vt dictũ est de sciẽtia: sed q̃ charitas vehemẽtius diligit deũ q̃tuis aliqua cõcupiscẽtia diligat aliq̃d cõmutabile bonũ: ſi aliquis affectũ quẽ habet ad deũ ad opus ꝑticulare extẽderet: vt ad regulã operis: nũq̃ ideret in pctm̃: sed q̃ in potestate nostra est vti charitatis actu vel nõ vti: cũ charitas volũtatez nõ cogat: iõ affectio cõmutabilis boni ꝓualet ⁊ iducit pctm̃: ⁊ ꝓpter hoc p̃s q⁹ omne peccatũ est ex erroze ⁊ ex cõtẽptu negligẽtie. vnde Boeti⁹ dicit. Talia tibi contuleramus arma: que nisi ꝓiecisses inuicta te firmitate tuerent̃. Sic ergo homo in peccatũ lapsus charitatẽ amittit: q̃ per pctm̃ a deo diuiditur cũ sibi aliũ finem cõstituat cũ nõ possint duo esse fines vltimi. vnde cũ charitas habeat causam cõiunctã ad deũ statiz amittit̃ vnico actu: ⁊ hoc inuenit̃ in omnib⁹ accidentib⁹ que habẽt causaz extra subiectũ: q̃ nihil põt p̃manere separatũ a sua causa essentiali: sicut p̃s de lumine: secus aũt est de habitib⁹ qui habẽt causam in subiecto: q̃ illi totaliter nõ destruunt̃ per vnũ actum peccati.

Ad primuz q̃ dõm q⁹ hoc intelligẽdum est si velit vt gratia per quã filius dei est: per eã eni põt pctõ resistere. ¶ Ad 2m dõm q⁹ quidam dixerunt q⁹ charitas nunq̃ mereꝫ nisi finalis: sed hoc falsuz est: q̃ charitas finalis nõ põt dici nisi que est in vltimo termino vite: ⁊ tunc forte bõ nihil mereꝫ sz dormit: vñ dõm q⁹ quolibet actu charitatis mereꝫ vitã eternã ⁊ efficit eã sibi debitã: sed q̃n peccat iã efficit̃ quodãmõ ali⁹: vt phs dicit in. 9. eth. q̃ transmutat̃ ab eo q̃ erat sibi cõueniẽs ſm nãm in id q̃ est ꝑter nãm. ⁊ ideo nõ opz q⁹ ei reddat̃: sic etiam id q̃ est debitũ reddi sano nõ redditur furioso. ¶ Ad 3m dicendũ q⁹ nõ est ex defectu charitatis q⁹ a pctõ vincat̃: sed ex defectu hñtis charitatẽ: q̃ charitate nõ vtitur: vt dcm̃ est. ¶ Ad 4m dõm q⁹ cupiditas q̃tuis non sit in actu in eo qui hz charitatẽ tm̃ est in radice: ⁊ põt charitatẽ impedire ne in actũ prozumpat: ⁊ q̃n nõ impedit̃ tũc germinat ⁊ charitatẽ expellit. ¶ Ad 5m dõm q⁹ in eodẽ instãti in quo peccatũ aduenit charitas expellit̃: ⁊ sic illud est pmũ instans in quo pctm̃ esse incipit: ita illud est p̃muz in quo charitas nõ esse incipit: sicut pz in nãlibus de duabus formis ꝺzys. ¶ Ad 6m dõm q⁹ illud q̃ est ad vtrũlibet inq̃tuz ex alia causa intrinseca mouet̃ sic determinat̃ ad alterũ: ⁊ sic põt ab eo effect⁹ ꝓcedere. vñ q̃n nõ est determinatũ totaliter ab aliquo vno põt ẽt determinari ad oppositũ: ⁊ sic ab eo q̃ est in pauciozib⁹ respectu ipsi⁹ iam determinati per p̃muz põt ꝺziũ accidere vt in pauciozib⁹ ꝓpter aliq̃ aliud determinans q̃ ẽ ꝺziũ illi determinãti vt in plurib⁹: ⁊ sic est in ꝓposito: q̃ sicut charitas q̃tum est in se vt in plurib⁹ inclinat ad bonũ: ita affectio sensibilis inclinat ad delectabile sensui ⁊ ab hoc sic ex quodã habitu inclinat̃ voluntas ad pctm̃. ¶ Ad 7m dõm q⁹ amor nãlis est ſm voluntatẽ tota liter determinatã ad vnũ. nõ aũt sic est de amore charitatis nisi in illis qui iam ꝓfirmati sunt. ¶ Ad 8m dõm q⁹ per pctm̃ nõ totaliter separat̃ hõ a deo: q̃ sic esse desineret: sed q̃tuz ad vltimã ⁊ perfectã ꝺiunctionẽ quã facit charitas: ⁊ ideo non opz q⁹ fides per pctm̃ tollat̃ sic charitas: sic̃ per interpositionẽ nubis aer radios solis amittit: nõ tm̃ oĩmodaz claritatẽ: sic̃ que est ex reuerberatione: q̃lis etiã apparet vbi non sunt rady solis.

¶ Utrum liber vite sit quid creatuz.

AD secundũ sic ꝓcedit̃. videt̃ q⁹ liber vite sit quid creatuz. Ecc. 24. Dec oĩa liber vite. Glo. Dic liber est vet⁹ ⁊ nouũ testamẽtũ: hoc aũt est quid creatuz: ergo liber vite. ¶ P. Apoc. 21. ali⁹ liber est aptus qui est vite: glo. xp̃s qui tũc apparebit oĩbus patẽs: sed non apparebit oib⁹ nisi ꝑ humanã nãz: cũ q̃ humana natura in xp̃o creata sit: videt̃ q⁹ liber vite sit quid creatũ. ¶ P. liber inq̃tũ in eo scriptura fit est receptiuus eẽnee impressionis: sz res increata nõ suscipit peregrinã impressionẽ: q̃ nõ est qd increatũ: sed creatũ. ¶ Itẽ vr̃ q⁹ sit ꝓpriũ filij: q̃ psal. in capite libri scriptũ est de me. glo. In patre qui est caput nr̃m: sed illud in dinitate cui⁹ caput est pater est fili⁹: q̃ liber vite est filij⁹. ¶ Item vr̃ q⁹ spũsc̃us: q̃ spũsc̃ũ attribuit̃ vitificatio: ⁊ in symbolo. ⁊ Jo. 6. Spũs ẽ q viuificat: q̃ cũ liber vite ordinet̃ ad vitã ꝺueniet spũsc̃ũ vel ꝓpe vt per appro

¶ Sz contra. Aug. zi. de ci. dei. Liber vite est p̃sciẽ (priationẽ. tia dei que falli non põt: sed p̃scientia est qd increatũ essentiale ⁊ appropriabile filio: ergo ⁊ liber vite.

¶ Utrum liber vite sit in respectu dei.

Alterius videt̃ q⁹ liber vite sit in respectu dei. psal. Deleant̃ de libro viuẽtiũ. glo. liber viuentiũ est dei noticia: sed de⁹ de se hz maxime noticiã: q̃ liber vite est respectu dei. ¶ P. ipa est fons vite cuius liber. Si ergo est alioz que hñt vitã ꝑticipatiue: multo ampliꝰ est suiipsius qui habet vitã originaliter. Item videt̃ q⁹ sit oĩum creaturarũ: q̃ p̃scientia est oĩum: sed liber vite est diuina p̃scientia: vt supra dcm̃ est: q̃ erit oĩuz. ¶ P. Joã. p. Q̃d factuz est in ipso vita erat: sed oĩs creatura est facta: ergo oĩs creatura in libro vite scribit̃. ¶ Item vr̃ q⁹ sit etiã de malis. Luce. 10. sup illud. Noĩa vestra scripta sunt in celis. dicit glo. Siue celestia siue terrestria opera gesserit: ge per hoc q̃si litteris annotatus apud dei memoziã eternaliter est affixus: sz gerere terrestria opera est maloz: q̃ cũ nihil aliud sit liber vite q̃ refutatio dine mẽozie videt̃ q⁹ liber vite sit etiã maloz. ¶ Itẽ liber vite ordinat̃ ad vitã: sz vita nãe est cõis bonis ⁊ malis. vita aũt gre cõis p̃scitis ⁊ ꝑdestinatis: q̃ liber vite ẽ maloz ⁊ bonoz ⁊ ꝑdestinatoz ⁊ p̃sci-

¶ Sed contra. illud dicitur esse scriptuz in deo q̃ (toz. habet exemplar in ipso: sed mala inq̃tum hz non habent exemplar in ipso: ergo non sunt ibi scripta.

¶ Utrũ aliq̃d q̃ sit ibi scriptũ debeat dici deleri.

Alterius videt̃ q⁹ nihil q̃ sit ibi scriptuz debeat dici inde deleri: q̃ liber vite est dina predestinatio: vt dicit glo. Philip. 4. Sed a ꝑdestinatiõe nõ dicit̃ aliqs excidere. q̃ nec a libro vite deleri. ¶ P. liber in quo põt aliq̃d describi ⁊ deleri est mutabilis: sz liber vite est imutabilis: q̃ est qd increatũ: q̃ nõ põt aliqs inde deleri. ¶ P. q̃ est ſm opionẽ tãtũ: cũ sit ſm q̃ nõ debet enũciari simplr̃: sz glo. sup illud. pz. Deleant̃ de libro viuẽtiũ. dicit ꝺ accipiẽdũ esse tãtũ ꝑz spez illoz qui se eẽ scriptos putabãt: ergo videt̃ q⁹ nõ debeat dici aliquez inde deleri.

¶ Sed ꝺ. Exo. 32. Qui peccauerit mihi delebo eũ de libro meo: sed multi peccãt: ergo multi delent̃. ¶ P. nullus sit est scriptus in libro vite ⁊ dãnat⁹: sed mlti qui ꝑus fuerũt scripti in libro vite postea dãnant̃: sic̃ pz de discipulis xp̃i q̃b⁹ dcm̃ est. Luce. 10. Gaudete q̃ noĩa vestra scripta sunt in libro vite: ex q̃bus tm̃ multi abierũt retrorsum: vt dicit̃ Jo. 11. ergo aliq̃ qui ꝑus fuerũt ibi scripti delentur.

RESpõdeo dõm ad p̃mã q̃nez q⁹ liber vite de quo nũc logmur metaphorice dr̃: Uñ oz q⁹ eius significatio accipiat̃ ꝑz silitudinem libri materialis de cui⁹ rõne videt̃ ee q⁹ ꝓtineat figuras aliquas q̃si silitudines aliquas illoz qui per librũ illuz cognoscunt̃. vñ ⁊ liber vite dicit̃: q̃ ꝓtinet silitudies q̃bus põt cognosci vita: nõ est aũt sufficiẽter liber vite q̃si pfectã cognitionẽ de vita faciẽs nisi ꝓtineat silitudies de vita cuiuslibet in ꝑticulari: q̃ cognitio in vlt̃i est impfecta ⁊ in potẽtia: sz bẽre hoc mõ silitudines oĩuz hñtiũ vitã determinate nõ est nisi diuine mẽtis: in qua sunt exẽplaria rerũ oĩum. p̃a: ⁊ iõ liber vite nõ est qd creatũ: sed est dina noticia de vita nõ solum in vlt̃i: sed in particulari: q̃tum ad oẽs in q̃bus inuenit̃ vita: ⁊ q̃ noticia est essentiale ⁊ appropriatũ filio: ideo liber vite essentiale qdem est in diuinis ⁊ filio appropriatur.

Ad primuz ergo dõm q⁹ vetus ⁊ nouum testamẽtum dicitur liber vite quasi faciẽs cognitionem de vita vniuersali: ⁊ docens precepta quibus peruenitur ad vitam: non tamen facit noticiã de vita vniuscuiusq̃. ⁊ ideo aliquo modo potest dici liber vite: sed nõ ſm cõpletam rõnem. ¶ Ad scõm dõm q⁹ christus ſm humanã naturam dicitur liber vite quasi exemplar vniuersale vite: sed non quasi similitudo ꝑticulariter faciens cognoscere vitam vniuscuiusq̃. ¶ Ad tertium dõm q⁹ similitudines vel figure istius libri non sunt aliquid additum essentie eius: quia rationes exemplares: vt in p̃mo dictuz est: sunt ipsa diuina essentia: ⁊ ideo non oportet q⁹ recipiat peregrinas impressiones. ¶ Ad quartuz dõm q⁹ pater dicitur caput libri id est filij ſm q⁹ liber appropriatur filio. ¶ Ad quintũ dõm q⁹ q̃uis vita appropriet̃ur spiritui sancto: tamen noticia de vita appropriatur filio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad secundā qōnē dōm q liber vite dicit noticia dei:qz aūt liber ꝓprie est illoz quoz noticiā facit per figuras ⁊ silitudines exītes in libro:iō illoz solū noticia dici pōt liber que cognoscit deꝰ per silitudines exītes maloz in se:sz cognoscunt per modū ꝓuationis:similr etiam deus scipm nō cognoscit per silitudinē suiipsi⁹: sz per ℟ q sibi fm eēntiā suā pnīs est.vñ neqz noticia quā hz de seipo: neqz noticia quā hz de malis pōt dici liber vite nisi de malis pene:inq̄tū sunt iusta ⁊ bona fm q dicit liber mortis: vita aūt inter bona cōputat:vñ opz q liber vite intelligatur respectu vite que in creaturis inuenit:⁊ q̄uis deꝰ habeat noticiā de vita nāe ⁊ gre ⁊ glie:vñ respectu cuiuslibz dictarū vitarū posset dici dei noticia liber vite: tñ pfectō vite nō inuenit:nisi in vita glie que ꝑmixtionē mortis nō patit:⁊ iō liber vite fm ꝓpriā sui acceptionē est noticia dei:quā hz de vita glie vniuscuiusq;:sic ḡ differt liber vite a scia dei:que est de tpalib⁹ ⁊ eternis:⁊ a prescietia que est de bonis ⁊ malis:⁊ etiā a ꝓdestinatiōe qz ꝓdestinatio ꝓpe de futuris est:⁊ puidētia directionē in finē importat:cum sit ꝓpositus miserēdi:sz liber vite simplicem noticiam de vita importat ⁊ non determinat aliq̄d tempus:vnde ⁊ scripti liboz vite dicuntur ⁊ qui vitam habēt ⁊ qui habituri sunt. ¶ Et per hoc patet solutio ad omnia obiecta.

Ad tertiā qōnē dōm q liber vite:vt dcīn est:est noticia dei de vita glie alicui⁹ hoīs:res aūt aliq̄ dupl'r hz esse.s.in se ⁊ in sua causa:in se qdē est simpl'r. Jn causa aūt sua hz esse fm qd:causa aūt glie est gra sufficiēs q̄tum in se est.vñ qui hz gram hz iam vitam glie fm quid:cognitio ergo de vita glie alicui⁹ habet a deo dupl'r. vno modo inq̄tuz deus scit ipsam vitā glie in isto esse:vel futurā esse simpl'r:⁊ tūc talis dicit esse scriptus in libro vite simpl'r vel ascriptus:vt qdam dicunt ad silitudinem illoz qui ascribunt ad militiam vel ad aliqō officiuz. Alio modo inq̄tum deus scit vitam glie inesse isti vel futuraz esse in eo in causa sua que est gra.⁊ talis dicit fm quid scriptus in libro vite vel annotatus:vt qdam dicunt:qz ḡ nō pōt esse vt scia dei fallatur:iō quēcūq; scit habiturū vitaz eternā habebit eaz:vñ iste qui simpl'r scriptus est vel ascriptus in libro vite nō pōt inde deleri:sz qz gratia que est cā glozie in eo qui hz pñtem iustitiā q̄ ipse a iustitia per peccatum decidit desinit esse gūe causa in eo.ideo noticia dei de gra istius nō est vt de causa glie.vñ iaz ista cognitio gre istius quā deus hz nō ptinet ad libz̄ vite glie:⁊ scōm hoc dicit deleri de libro vite nō aliq̄ mutatione in libro facta: sed in ipso ex pte cuius accidit q gra nō est iaz cā glie:⁊ dicitur deus aliquē de libro vite delere inq̄tum pmittit eū a iustitia excidere per peccatū.

Ad primum ḡ dōm q ꝓdestinatio importat directionē in finē qō nō importat liber vite:vt dcīn est.⁊ ideo nō pōt dici ꝓdestinatus ille qui hz pñtē iustitiā tm̄.pōt autē aliq̄ mō dici script⁹ in libro vite:vt dcīn est. ¶ Ad z^m^ pz solo per id qō supra dcīn est. ¶ Ad 3^m^ dōm q glosa illa loquit de scriptura qua aliqs script⁹ est in libro vite simpl'r.

¶ Utrū q̄libet charitas possit resistere cuilibz tentationi.

Ad tertiū sic ꝓcedit.videt q nō quelibz charitas possit resistere cuilibet tentationi.sic eni charitas obsistit peccato ita ⁊ rō:vt supra dcīn est:sed non quelibet ratio pōt tentationi resistere: sic pz in incōtinētibus qui hñt rōnē rectā ⁊ vincunt:vt dicit ꝑhs: ergo nō q̄libet charitas pōt tentationi cuilibet resistere. ¶ Ꝑ.maioz est difficultas in resistēdo malo q̄ in opando bonū simpl'r:sz charitas minima nō pōt in qōlibet bonū:ḡ nec pōt cuilibz tentationi resistere. ¶ Ꝑ.in resistēdo maxime tentationi est maximū meritū cū sit ibi maxima pugna: que cozonas mereat:sz minima charitas nō pōt in maximū ꝓmiū:ḡ nec resistere maxime tentationi. ¶ Ꝑ.charitas impfecta nō resistit venialib⁹:sz maioz ē ipugnatio meritaliū q̄ venialiū:ḡ nō resistit maxie tētationi. ¶ Ꝑ.ꝑ Lozin.io. Fidelis deꝰ qui nō patiet vos tētari supra id qō potestis:sz illi gb⁹ scribebat bēbant gram:sic pz in ꝓncipio epl'e:ergo aliqua tentatio est supra posse hūtis gram vel charitatem.

¶ Sed ℞.nō pōt euitari oē pctm̄ nisi oī tentationi resistat:sz minima charitas pōt vitare oē pctm̄.cū etiā hō in puris nālib⁹ exīs hoc posset:ḡ charitas q̄libet pōt oēm tentationē vincere. ¶ Ꝑ.plus diligit charitas legē dei q̄ cupiditas milia auri ⁊ argēti:vt dic̄ gloſa sup.ps.sz maioz dilectio minozi tētationi resistere pōt.ḡ q̄libet charitas resistere pōt cuilibet tētationi. ¶ Ꝑ.nullus peccat in eo qō non pōt vitari:vt Aug.dic̄.si ḡ hīs charitatē nō posset cuilibet tētatiōi resistere: videt q tētationi ꝟsentiēs nō peccaret.

Rēspōdeo dōm q resistere tentationi dupl'r dicit. vno mō vt gs a tētatiōe nō vincat.Alio mō vt gs tētationē vincat.dicit eni aliqs a tētatione vinci:qñ a ꝓposito bono trahit per tētationē in cōsensuz peccati:sic est in incōtinēte:qui hz rōnē rectā:sz deducit.Qui eni nō hz ꝓpositū bonū vt itempatus siue luxuriosus nō vincit:qz libenter id agit.vincit aūt qui nō solum a tentatione supueniēte in actū peccati nō deducit:sz etiā ex magnitudine vtutis q̄si nihil tentationē paruipendit. qui vo difficultatē a tētatione patit:sz nō deducit:resistit qdem tentationi cū nō cōsentit:sz nō vincit ꝓprie loquendo. Loquēdo ḡ pmo mō de resistētia pctī:sic q̄libet charitas pōt resistere pctō ꝓpter li.ar.libatuz a fuitute pcti:q̄uis difficultatē patiat ꝓpter tētationis ipulsum. Loquēdo vo de tentatione scdo mō:sic charitas q̄ est parua in ꝑn⁹ tētationis pōt tētationib⁹ resistere:qz in fine tētatiōis fit magna: cū ds pugnāti auxiliū semp admīstret.si tñ ponat q semp pua maneret:nō posset per modū dcīn tētationi resistere.

Ad primum ḡ dōz q nō est silr de incōtinēte ⁊ habente charitatē:qz hīs charitatez hz iam habitū vtutis:quē nō hz incōtinēs. Et ꝓterea incontinens etiā nō vincit qñ nō posset resistere:si vellet rōne recta quā hz vtī:vt supra dcīn est. ¶ Ad z^m^ dōm q q̄uis sit maioz difficultas laboziis:non tñ est maioz difficultas que attendit fm excessuz opis ad potētiā que attendit in virtutib⁹:vt dcīn est. ¶ Ad 3^m^ pōt dici q etiā minima charitas pōt in magnū meritu respectu ꝑmi accītalis:nō aūt respectu ꝑmi substātialis:vt supra dcīn est. ¶ Ad q̄rtū dōm q venialibus etiaz resistere posset si aliquis charitate cōtra venialiū tentationē vtereť nō vt vitaret omnia: sed qz potest singula vitare. ¶ Ad qntū dōz q apostolus loquit q̄tum ad id qō homo pōt sustinere sine animi perturbatione qō nō pōt:nisi charitas perfecta:vt in magnis tribulationibus equanimitatem seruet.

¶ Utrū homo semp resurgat in minozi charitate.

Ad quartū sic ꝓcedit.vī q hō sp in miozi charitate resurgat. Amos.5.Virgo isrl' cecidit ⁊c. glosa.nō negat vt resurgat: sed vt resurgere vgo possit:qz sel' aberrās ⁊ si reposset humeris pastozis nō hz tātā glīaz q̄tā q nūq̄ aberrauit:sz glīa ꝛmēsurat charitati:ḡ hō post pctm̄ nō hz tātā charitatē resurgēs q̄tā ꝓmo. ¶ Ꝑ.Ezech.44.Leuite qui recesserūt a me nūq̄ appropinq̄būt mihi vt sacerdotio funganť:sz aliqs q̄m ad spūale sacerdotiū approꝑinquat deo ꝑ charitatē:ḡ nō hz tātaz charitatē qui aliq̄n recessit a deo per pctm̄ q̄tā aī. ¶ Ꝑ.charitas incipiēs nunq̄ est tāta quāta ꝓficiēs ⁊ perfecta: sed aliquis quādo cecidit habuit charitatē ꝓficientē vel perfectā:qñ aūt resurgit hz charitatē incipientē:ḡ non hz tantā charitatē q̄tam ꝓtus. ¶ Ꝑ.nunq̄ potest tātū dispōnere se ad recipiendū diuini luminis influētiā qui est sine charitate q̄tum cuz charitate:sed fm q aliquis dispositus se ad gratiam deus illi gratiam infundit:ergo semper magis recipit de influentia gratie aliqs permanens in charitate q̄ de nouo charitatē accipiēs:⁊ sic idem qō ꝓtus.

¶ Sz ℣tra.in Malach.3. Placebit deo sacrificiū iuda ⁊c. sic dies seculi ⁊ anni antiqui:sed charitas facit omnia nostra deo esse accepta:ergo aliquis post lapsuz resurgēs potest habere tantū de charitate quantum ꝓtius.

¶ Utrum resurgat in maiori.

Ulterius videt q semp resurgat in maioi. Heñ.ꝑ. Ecm̄ est vespere ⁊ mane dies vnus glosa vesptina lux a qua quis cecidit:matutina in qua resurgit: sz lux matutina ē maioz q̄ vesptina:ḡ ⁊ gra vl charitas in qua qs resurgit illa quā ꝓtus hēbat. ¶ Ꝑ.Ro.6.Ubi abūdauit delictū supabūdauit ⁊ gra:sz vbi supabūdat gra est ibi maioz charitas:ḡ ⁊c. ¶ Ꝑ.pctm̄ vincit ꝑmā charitatē: vincit aūt a scōa:ḡ scōa charitas ē fortioz ⁊ maioz q̄ ꝑma. ¶ Sed cōtra.innocēs non est minus aptus ad recipiendū gram q̄ pctōr:sz ꝑmā gram accipit innocēs.scōam accipit pctōr:ergo nō opz q secunda sit maioz q̄ ꝑma.

¶ Utrum resurgat in equali.

Ulterius videt q ad minus semp sit equalis. Ro. 8.Diligētib⁹ deū oīa coopant in bonū.glosa.Etiā casus in pctm̄:sz ℟ nō eēt si in minozi charitate resurgeret:ḡ nunq̄ in minozi:sz semp in eq̄li resurgit. ¶ Ꝑ. Ambro.dicit q penitētia oīa ablata restituit:sed ℟ nō eēt si nō resurgeret ad min⁹ in eq̄li charitate:ḡ semp resurgit aliqs in eq̄li charitate. ¶ Ꝑ.ꝛtritio ds ꝓportiōari ꝓcedēti pctō:sz pctm̄ ꝓportionat quodāmō gre quā expellit:ergo ⁊ gra vel charitas:per quaz hō cōterit dz esse eq̄lis gre ꝓcedēti. ¶ Ꝑ.penitētia viuificat meritā per pctā mortificata:ḡ penitēs tantā bēbit glīaz q̄tā añ pctm̄ meruerat:sz tātū meruerat q̄tum de charitate babuerat:gloria ḡ quā penitēs bēbit ꝓportionat charitati quaz añ pctm̄ babuit. ꝓportionat aūt charitati in qua in morte inuenit post penitētiā:qz lignū vbi ceciderit ibi erit. Ecc.penult.ḡ charitas in qua resurgit penitēs est eq̄lis charitati a qua cecidit.

¶ Sed ℞.minima ꝛtritio sufficit ad deletionē oīuz pctōr: sz fm q̄tritatē ꝛtritionis attēdit q̄titas charitatis in qua quis resurgit:ḡ cū potuerit:qñ ꝓtus habuit graz:ex magna ꝓparatione graz accepisse:videt q possibile sit q recipiat minoz gram ⁊ charitatem q̄ ꝓtus habuit.

Rēspōdeo dōm ad ꝑmā qōnem q mēsura charitati prefigit a deo fm suā voluntatē:⁊ aliquo mō cōmensurat ad conatū illius qui gram recipit. vnde cū aliqs per pctm̄ possit multū ⁊ parū conari ad recipiēdū charitatē:⁊ dīne libalitati nō ponat terminus per peccatū:cū ipse q̄tum in se est sit paratꝰ oīa peccata totalr detere: oz dicere sic ⁊ cōiter dicit:q aliquis pōt post peccatū in maiozi ⁊ in minozi ⁊ equali charitate resurgere.

Ad primum ḡ dōz q logtur de glīa ꝑmi accītalis que non cōmensurat charitati:sed actui vel statui:qz post pctm̄ virgo aureolam nō habebit. ⁊ silr nec pctōr resurgēs gaudium de innocētia cōtinuata. ¶ Ad z^m^ dōz q ab officio dignitatis aliqs repellit ꝓpter pctm̄ cōmissum etiam si penitētiā egerit.sic ꝓpter homicidium repellit a sacerdotio. ⁊ ℟ ē ꝓpter hoc q nō reducit ad statum tante dignitatis q̄uis reducat ad eq̄lem charitatē. ¶ Ad 3^m^ dōz q loquēdo de vna ⁊ eadē charitate verum est q charitas incipiēs minoz est q̄ ꝓficiens vl' perfecta.sed vna incipiēs pōt esse maioz q̄ alterius qui est in statu ꝓficientiuz.sic aliq̄ aial statim natum est maius q̄ aliud etiam pfectum. ¶ Ad 4^m^ dōz q ceteris paribus semper ille q hz charitatē recipit plus de influētia dīni luminis. sz ille q nō hz charitatez pōt plus conari ⁊ magis recipiet.

Ad secundā qōnē dōm q nō est neciuz q semp in maiozi charitate resurgat:qz etiā minoz ꝓparatio vel eq̄lis sufficit ad ℟ q gra infundatur.

Ad primum igit dōm q silitudo illa attēdit non q̄tū ad q̄titatē lucis:sz q̄tū ad ordinem lucis ad renebras. ¶ Ad z^m^ dōm q apl's loquitur de gratia redemptionis que supabundauit ad delictū primi hoīs:⁊ nō logtur vliter. ¶ Ad 3^m^ dōm q pctm̄ non vincit charitatem ꝓpter eius debilitatem.sed qz ille qui peccat: nō vtit auxilio charitatis.⁊ ideo ratio nō segtur.

Ad tertiā qōnē dōm q etiā in minozi charitate pōt hō resurgere:qz q̄tūcūq; de pctō doleat ⁊ ad graz se ꝓparet:dūmō ad terminū ꝛtritionis pueniat:q̄ plus displicet ei a deo recessisse q̄ aliq̄d tpale placuit:graz hēbit:ēt si nō tātū ꝓparet se q̄tū ꝓtus dū fuit inocēs ꝓpara

Ad primuz igit dōm q ℟ intell'r nō semp (uit. q̄tuz ad maiorē q̄titatē charitatis:sz q̄tuz ad maiorē diligētiā vel humilitatē in qua penitens resurgit ad min⁹ actuali.min⁹ aūt malū est vt charitas minuat q̄ vt totalr amittat:⁊ minus malus cōputat ꝓ magis bono:vt dicit ℣.etℏ.Et ideo in bonū diligētis deus cedit petrō etiā si in miozi charitate resurgat:qz per humilitatem ⁊ cautelaz ab oīmoda gre amissione curat. ¶ Ad z^m^ dōm q penitētia oīa restituit:sz nō opz q eq̄lia. ¶ Ad 3^m^ dōm q q̄titas peccati nō ꝓportionat gre quā exclusit: qz paruuz pctm̄ pōt maximā charitatē expellere: sic econtrario parua charitas dicit maxima peccata delere:qz pendet ex conatu hoīs potius q̄ ex gditate hītus. ¶ Ad 4^m^ dōm q sic ex ꝓdictis pz per ꝓza merita merebat sibi tantam glīaz q̄tā charitatē hēbat:sz ipse per pctm̄ factꝰ est alter:⁊ nō plenarie ad pristinū gradū restitutus:⁊ ideo nō plenarie recipiet effectū ꝓtuz meritoz nisi q̄tuz ad premiū accītale:qō mensurat actib⁹ magis q̄ habitu charitatis.

Questio II.

Deinde querit de euacuatiōe charitatis per glīaz.⁊ circa hoc querunt q̄tuor.Primo vtruz fides ⁊ spes euacuent glīa aduenīēte. Secundo vtruz charitas. Tertio vtrum ordo charitatis. Quarto vtruz scientia.

¶ Utruz fides euacuetur in patria.

Ad primus sic ꝓcedit.vī q fides nō euacuet. Fides.n.ē fundamētū spūalis edificij.sz fundamētū imobile mānet ꝑfectū ꝓgd supedificet:ḡ fides nō euacuat aduenīente glīa. ¶ Ꝑ.nihil expellit nisi a suo ℣rio.sz glīa nō est ℣ria fidei:ḡ aduenīēte glīa nō euacuat fides. ¶ Ꝑ. pfectū ⁊ impfectū circa ea q̄ sunt diuersa spē bñ se ꝓpatiūtur in eodē:sic q̄ hō bēat pfectaz geometriā ⁊ ipfectā grāmaticā.sz visio glīe ⁊ fides sūt alteri⁹ spēi:ḡ visio glīe non expellit fidē. ¶ Ꝑ.opio ⁊ scia bñt se sic cognitio pfecta ⁊ imperfecta:⁊ silr cognitio matutina ⁊ vesptina in angelis.sz in hoīb⁹ manēt silr scia ⁊ opinio:⁊ in angelis silr cognitio matutina ⁊ vesptina:ḡ fides manet cū visione patrie.

¶ Sz ℣ ē qō apl's dic̄.ꝑ Lor.13. ¶ Ꝑ.fides ē nō apparētiū: sz in pria nihil erit nō apparēs eoz q̄rū ē fides:ḡ ibi fides nō erit. ¶ Utrū spes euacuet in pria.

Ulterius videt q nec spes euacuet:qz sic ē bz spes ad bona:ita se habet timoz ad mala. sz in damnatis semp manebit timoz seruilis:ergo ⁊ silr in beatis manebit spes. ¶ Ꝑ.Eccle.24.Qui edūt me adhuc esurient.⁊ logtur de fruitione diuine sapientie que erit in patria.sz esuriēs expectat aliq̄d in futurū:ḡ scti expectabunt

Universidad de Deusto
Biblioteca

aliquid in futurū etiā de ꝑmio subali. ¶ Ꝑ. in fide q̄ euacuaꝫ inuenit aligd cōe fidei ⁊ glie. s. visio. sed nō inuenit aliqd in spe qđ possit in ꝓria eē: qz id qđ est suba spei est expectatio que nō manebit in ꝓria: q̄ videt ꝙ nō euacuet spes. ¶ Sed ꝫ. Ro. 8°. Qđ videt qs qđ sperat: ſz sancti videbūt in patria quicqd expect auerunt: ergo spes in eis non erit. ¶ Ꝑ. spes est expectatio beatitudinis future: sed beatitudo in patria iam non erit futura: ergo nec spes erit ibi.

¶ Utꝛ aligd de suba bit⁹ fidei ⁊ spei remaneat idē nūero.

Ulterius videt ꝙ aligd de suba bitus fidei ⁊ spei remanebit idem numero: qz in omni mutatione opz esse aligd cōe vtriq; terminoꝝ. sed fides ⁊ spes mutant in bona glie: ergo opz ꝙ aligd de suba habitus fidei ⁊ spei maneat idez numero. ¶ Ꝑ. sic charitas adueniens opponit fidei informi nō ꝼm subam fidei sed ꝼz informitatē: ita glia aduenies opponit fidei nō ꝼm subaz visionis: sed ꝼm impfectionē tm̄. sed charitas adueniens tollit informitatē ⁊ remanet idem bitus numero fidei q̄tuz ad subam: vt supra dcm̄ est. ergo ⁊ silr glia aduenies tollit tm̄ impfectionē: ⁊ dimittit eandem subam habitus numero. ¶ Ꝑ. q̄n scia impfecta crescit in pfectā non tollit suba sciētie: silr nec suba corꝓris q̄n ex puero fit vir: sed manet idem bō. sed aplus enacuationē fidei cōparat pfectioni scientie ⁊ etatis: ergo suba fidei manet eadem numero.

¶ Sed ꝫ. forme q̄n destruunt: sic ex nihilo totalr sunt: ita totaliter in nihiluz tendunt. sed fides ⁊ spes cū sint bitus: forme quedam sunt: ergo cū aduenīte glia destruant: vt dicit Apls videt ꝙ nihil ipsarū maneat ꝼm numerū idez. ¶ Ꝑ. imple est ꝙ aligd sit idem numero: qđ non sit idez specie: sic dicit pbs de fide ⁊ opinione. in. 4. topicoꝝ. sed visio patrie ⁊ fides differūt specie multo plus q̄ fides ⁊ opinio: ergo visio fidei ⁊ patrie nō est idem numero.

Respōdeo dōm ad ꝑmā qōnem ꝙ in fide est cognitio q̄dā: ⁊ modus cognoscendi: qz cognoscit in speculo ⁊ in enigmate. modus aūt impfectionis est: ⁊ obscuritatē importat. vñ cuz glozia aduenies oēm imperfectionē ⁊ obscuritatem tollat: tollet gdez modū fidei q̄tuz ad modū cognoscēdi: sed remanebit cognitio eozuz quoꝝ est fides: non quidem iam enigmatica sed clara.

Ad primum g̊ dōm ꝙ q̄tuz ad id qđ habet de cognitione fides est fundamētum: non q̄tum ad id qđ habet de enigmate. vñ q̄tum ad id qđ est fundamentū manebit. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ q̄uis glozie visio nō sit ↄtraria fidei q̄tuz ad id qđ habet de cognitione: est tm̄ sibi ↄtraria q̄tuz ad id qđ habet de enigmate: ⁊ ex hac parte eaz expellit. ¶ Ad 3ᵐ dōm ꝙ pfectio ⁊ imperfectio cognitionis circa diuersa bn̄ se compatiunt: sed non circa idem. ⁊ ideo aligs pōt bēre sil impfectā cognitionē de his que ptinent ad vnū: ⁊ pfectā de his que ptinent ad aliud. sed nō est sile in ꝓposito: qz fides ⁊ visio glie est de eodez. ¶ Ad 4ᵐ dōm ꝙ opinio ⁊ sciētia: q̄uis sint de eodem: nō tm̄ ꝼm idem mediuz: sed ꝼm diuersa: ⁊ ideo pñt esse sil. sed fides ⁊ visio patrie sunt de eodem ⁊ ꝼm idem mediū: qz fides assentit veritati ꝑme ꝓpter se: ⁊ sil visio glozie. ⁊ ideo pfectio vnius nō patit impfectionē alterius. cognitio aūt matutina ⁊ vesꝑtina: q̄uis sint de eodem ꝼm rem: non tm̄ sunt de eodem ꝼm idem esse: qz cognitio matutina est de re ꝼm ꝙ hz esse in verbo. cognitio aūt vesꝑtina de re ꝼz ꝙ habet esse in ꝓpria natura. ⁊ ideo non est simile.

Ad secundā qōnem dōm ꝙ de habitibus opz ex actibus iudiciuz sumere. Est aūt duplex actus. s. actᵒ qui est actus impfecti: inq̄tū hꝺ: sic motᵒ: ⁊ actus qui est actus pfecti inq̄tum hꝺ: sic operatio consuēs formā. cōtingit aūt q̄nq; ꝙ actus pfecti inueniantur in impfecto ꝼm ꝙ iam ꝑticipat aligd de pfectione: sic aliquid de actu albi est in palido. q̄n ergo impfectuz ad ꝑfectionē venit actus qui est eius inq̄tum hꝺ aligd de pfectiōe in quā tēdebat manet q̄tū ad id qđ est de suba actᵒ: sed tollit q̄tū ad id qđ erat de impfectione actᵒ: sic loquela balbutientis pueri tollit q̄n venit ad pfectā etatē q̄tū ad id qđ impfectionis erat in ipo: manet aūt qcqd erat de pfectiōe ⁊ suba loquele. ſz motus qui est actᵒ impfecti q̄n puenit ad terminū motus: nō manet q̄tum ad aligd subē actus: sed q̄tū ad radicē ꝼm quā motus inerat qui erat ꝑportio quedā ⁊ ordo impfecti ad pfectionē: cognitio aūt inq̄tum hꝺ ipoꝛtat actū pfecti: ⁊ iō cognitio que habet in statu impfectiōis manet q̄tū ad id qđ cognitiōis est: impfectione sublata. Spes aūt inq̄tuz tendit in arduū qđ est nondū habitū: ⁊ futurū expectatū est: sic actᵒ impfecti: cū sit q̄si qdā motus. Et ideo cū ad pfectū venerit nō manet id qđ expectationis aut spei est: sed hoc tm̄ in quo hec expectatio radicabat. s. ordo ⁊ ꝓportio ipsius hois ad illa ia habita: quoꝝ dum nō habebant erat spes. ⁊ ideo nō ponit aligd speciale succedēs spei: sed tentio siue ꝓtendēs beatitudinis: que dicit ordinē hois ad deū iaz habitū: cui⁹ nō habiti erat spes: vñ ordo iste cōis est vtrobiq; ⁊ q̄tum ad hunc ordinē spes manet: sed q̄tū ad nām actus sui trāsit.

Ad primū igit dōm ꝙ illi qui erūt in penis cuz sint remoti a ꝑticipatione eternitatis erunt semp in motu ⁊ successione. ⁊ ꝓpter hoc poterit esse timor futuri mali: sed illi qui erunt in patria erūt maxime q̄tuz ad ꝑmiū subale in ꝑticipatione eternitatis. ⁊ ideo ꝼm hoc nō erit in eis aligd de ꝑmio futuri: sed totū sil habent: vñ non remanet in eis spes. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ illa fames non importat expectationē futuri: ſz aufert fastidiuz iam habiti. vñ respectu premy subalis nō erit ibi expectatio: ſz frutio plena. ſz respcū aliaꝝ accētaliū: vel ēt stole corꝓis poterit ibi eē expectatio: ſz nō spes: vt. ē. 26. dis. dcm̄ ē. ¶ Ad 3ᵐ dōm ꝙ etiā in spe inuenit aligd qđ manet in ꝓria. s. ordo ⁊ ꝓportio ad expectatū bonū. ſz iste ordo erit pfectᵒ in patria: in via aūt iperfectᵒ, ꝓpter absentiā eiᵒ ad qđ est.

Ad tertiam qōnē dōz ꝙ ablatio alicᵘs qđ ē de subā rei iducit corꝛuptionē rei illiᵘ: nō aūt sublatio alicᵘs qđ se hꝺ accētalr ad rē illā. impfectio ât illa quā tollit glia a fide est suba fidei: ⁊ ad spēm eiᵒ ꝑtinens. qđ ꝓz ex hꝺ ꝙ accipit ꝼm rōnē obti a q̊ fides spēm recipit. Obscuritas enī quā enigma ipoꝛtat ad genᵘs cognitiōis ꝑtinet. ⁊ iō oz ꝙ rēota ista ipfectiōe suba ⁊ spēs fidei dstruāt: sic si ab asino remoueat sua irrōnabilitas: qz aūt fides forma qdā est accētalis simplex: nō cōposita ex mā ⁊ forma. iō ipsa destructa nō remanet aligd fidei idē nūero ſz idez genere: sic ꝓz ꝙ qñ ex albo fit nigrū: vel econuerso manet id qđ colozis est nō idē numero color: ſz idē genere. ſz manet eadē lux nūero cū est pfecta ⁊ impfecta: qz illa impfectio vl pfectio nō ptinet ad spēz lucis: ſz accētalis ē. ¶ Et silr ē dōz de spe in qua ēt qđ dcm̄ est magis apparet.

Ad primuz g̊ dōz ꝙ cōe qđ manet in mutatione idē nūero est subm: ſz idē genere manet nā generis. ⁊ ita in hac trāsmutatione manet eadē numero aia: ſz visio vel cognitio idem genere. ¶ Ad 2ᵐ dōz ꝙ ifozmitas illa nō est de ptinētibᵘ ad spēm fidei sic, iperfectio enigmatica. ⁊ iō nō est sile. ¶ Et silr dōm ad 3ᵐ.

¶ Utrū charitas vie euacuet in ꝓria.

Ad secundū sic ꝑceditᵘr. vł ꝙ charitas vie euacuet. i. Cor. 13. Cū venerit qđ ꝑfectū est euacuabit qđ ex pte ē. ſz charitas ē ex pte: qz illđ ꝑceptū. Diliges dñm deū tuuz ex toto corde tuo: nō totalr ipleꝫ in via: vt supra dcm̄ est: q̄ charitas euacuabit. ¶ Ꝑ. destructa cā destruitur effectᵘs. sed fides generat charitatē: sic dr Matth. 5. in glosa. cuz ergo fides euacuet ⁊ charitas euacuabit. ¶ Ꝑ. sic fides est enigmatica ita ⁊ charitas: qz charitas mouet affectū in id qđ non per spēm videt. sed fides que est enigmatica euacuabit: q̄ ⁊ charitas. ¶ Ꝑ. motᵒ cessat cuz peruentū fuerit ad terminū: sed charitas est qdaz motus mētis in deū: q̄ cum ad terminū peruenīet charitas cessabit. ¶ Ꝑ. ea que sunt vnius rōnis vnū in alterū pōt ꝓficere si differāt ꝼm pfectū ⁊ impfectū: ſz charitas vie q̄uis possit crescere nunq̄ tamen potest peruenire ad modum charitatis patrie: ergo charitas vie ⁊ patrie non sunt vnius speciei. ⁊ ita videtur ꝙ charitas euacuetur.

¶ Sz ꝫ. pᵒ Lor. 13. Charitas nūq̄ excidit. ¶ Ꝑ. pñtia amati nō tollit amoꝛez ſz auget. charitas aūt est amoꝛ dei: q̄ qñ deū pñtē videbimꝰ non tollet charitas: ſz magis augebit.

Respōdeo dōm ꝙ amoꝛ ꝼz rōnē sue spēi nō impoꝛtat aligd impfectionis: ſz magis pfectionē inq̄tum ipoꝛtat terminationē affectᵘs. ⁊ quādā iformationē in re amata. vñ glia aduenies nihil de his q̄ ad spēm charitatis ptinēt tollet: ⁊ iō charitas non destruetur.

Ad primuz g̊ dōz ꝙ illa imperfectio est accētalis charitati: ⁊ iō ea remota: nihilominus charitas eadē numero remanebit. ¶ Ad 2ᵐ dōz ꝙ fides est causa charitatis rōne cognitionis: cognitio aūt manebit: vt dcm̄ est. ¶ Ad 3ᵐ dōm ꝙ enigma est eēntiale fidei: qz ptinet ad rōnem ꝓpry obiecti: sed est accētale charitati: ⁊ ideo non est silis ratio. ¶ Ad 4ᵐ dōm ꝙ amare nō dicit motū qui sit actus impfecti: sed qui est actus pfecti: sic sentire ⁊ itelligere: vt dicit pbs in. 3. de aīa. ⁊ ideo ratio nō sequtur. ¶ Ad qntū dōm ꝙ hoc ꝙ charitas vie manens in via nō potest peruenire ad pfectionē charitatis patrie: est ꝓpter statū viatoris: ⁊ non q̄tum ad id qđ est de rōne charitatis: inq̄tum viatoꝛ non possidet perfecte qđ amat.

¶ Utrū ordo dilectionis qui modo est fuerit in rpo vel in ſanctis qui sunt in patria.

Ad tertiuz sic ꝑceditur. videtur ꝙ ordo dilectionis: qui modo est nō fuerit in rpo nec in sanctis qui sunt in ꝓria q̄tū ad dilectionez inimicoꝝ: qz inimici scōꝝ ad minus post diem iudicij nō erunt nisi demones ⁊ dānati. sed ad illos nō est habēda charitas: vt supra dcm̄ est: g̊ nō diligent inimicos. ¶ Ꝑ. in eis erit sūma cōformitas voluntatum ad deuz. sed deus inimicos scōꝝ non diligit sed odit: ergo nec rps ⁊ beati eius inimicos diligent. ¶ Ꝑ. quicuq; diligit aliquē ex charitate vult ei bonū vite eterne. sed hoc rps nō voluit inimicis nec beati: qz si vellent ⁊ fieret: ergo non diligunt inimicos ex charitate.

¶ Sz ꝫ. diligere inimicū ad pfectionē charitatis ptinet: ſz in rpo ⁊ in btis est pfectissima ⁊ amplissima charitas: g̊ ipi inimicos diligūt. ¶ Ꝑ. rps ex charitate dilexit illos. ꝓ g⁹ b⁹ mortu⁹ ē. Jo. 15. Maioꝛē hac dilectiōez nē. ſz mortuᵘs est ꝓ inimicis. Ro. 5. g̊ dilexit inimicos: ⁊ eadē rōne beati.

¶ Utrū in scis btis sit ordo charitat q̄tū ad se ⁊ ꝓximos.

Ulterius videt ꝙ in eis nō sit ordo charitatis q̄tū ad se ⁊ ꝓximū ⁊ ꝓpinquos ⁊ exneos. Aug. in libᵒ de vera relig. Perfecta charitas est vt plus potiora bona ⁊ minus minora diligamus: sed in patria erit pfecta charitas: g̊ ꝓximū melioꝛē se plus diligeret aligs q̄ seipm: ⁊ silr exneuz q̄ ꝓpinquū ꝼm carnē. ¶ Ꝑ. in patria erit perfecta ↄformitas humane volūtatis ad deū. sed deus plus diligit melioꝛē: g̊ ⁊ quilibet plus diligeret melioꝛē q̄ seipm. ¶ Ꝑ. ille plus diligit cui maius bonū optat. sed qlibz bō vult maius bonū meliori se q̄ sibi in ꝓria: qz vnicuiq; vult bonū qđ hꝺ nec appetit alicui qđ nō habet: qz sic desiderium nō eēt quietatū: g̊ plus diligit melioꝛē se q̄ seipm.

¶ Sed ꝫtra. gloria perficit nām. sed ordo iste est a natura hominis ꝓgrediēs: vt homo se plus altero diligat. ergo ⁊ gloria hunc ordinem non auferet. ¶ Ꝑ. si aliqs salutem suam negligeret ꝓ salute alteriuspeccaret. sed in patria non erit aliquid inordinatū: g̊ homo ibi semp plus diliget salutem suam q̄ alteriᵘs. ⁊ ita plus amabit se q̄ alteruz.

¶ Utrū xps dilexerit plus petrū vel ioānē: vel ecōuerso.

Ulterius queritᵘr quē xps plus dilexerit petruz vel ioānē. Et videt ꝙ ioānē. Jo. vlti. Uidit illuz discipulū quē diligebat ihesus sequētē. hꝺ aūt nō dr qz illuz tm̄ diligeret: g̊ ꝓpter eminentiā dilectionis ad ipsum. ¶ Ꝑ. dilectio in qua affectᵘs affectui vel signis dilectionis nō rndet est dilectio simulationis. cuz g̊ xps maioꝛē familiaritatē ioanni exhibuerit q̄ petro: ⁊ eius dilectio nullo mō fuerit simulata: videt ꝙ ioānē plus petro dilexerit.

¶ Sed ꝫ. puerb. 8. Ego diligentes me diligo. sed plus dilexit petrus: vt ps Jo. vlti. ergo ⁊ plus diligebatur.

Respōdeo dōm ad ꝑmā qōnē ꝙ inimici xꝑi pñt accipi duplr. vel q̄tū ad finalē exitū sicut dānati: vel in actu: vel in pulsione dīna. vel q̄tū ad pñtem statū tm̄: sic saulus tunc erat. Quātū g̊ ad ꝑmos inimicos est eadez rō dilectionis in xꝑo que in nobis ad illos q̄s scimus dānatos: qz nām ipsoꝝ diligimus: ⁊ ↄsiderata nā tm̄ eis vitā eternā vellemus. ſz ↄsiderata iustitia dīna ⁊ debitis meritis eis hꝺ nō volumus: qz iustitiā dīnaz plus diligimᵘ q̄ eoꝝ nām. ⁊ ꝑma voluntas est voluntas añs. scōa est voluntas ↄñs. ⁊ ita xps diligebat inimicos: qui erant damnati vel dānandi volens eis bonū volūtate antecedēte: que nō semp impleꝫ: etiā dei volūtas añs. sed nō ↄñte: sic nec deus. ⁊ eadem ratio est de alijs beatis quantum ad illos qui actu sunt damnati: sed de dānandis fozte nesciunt de omnibus qui sunt. Sed q̄tuz ad alios inimicos ꝼm pñtē statū tm̄ diligebat: ⁊ ad eos bona operabatur: quia ꝓ eis morte subyit. ¶ Et per hoc patet respōsio ad obiecta.

Ad secundā qōnem dōm ꝙ circa hoc est duplex opinio. Quidam dicunt ꝙ in patria erit deus oīa in oībus: ⁊ mens tota in deuz quiescens totā rōnem dilectionis habebit deum. ⁊ ideo deū super omnia diliget: ⁊ alios tanto plus quanto erunt deo ꝓximioꝛes: et alios plus q̄ se si sunt meliores. Sz illud nō videt rationabilr dcm̄: qz vnusquisq; tantū ambit deo frui q̄tum diliget deum. vñ cum deum super omnia diliget sup omnia volet deo frui. ⁊ ideo frui deo plus optabit sibi q̄ alij. vnde videt ꝙ magis se q̄ alium diliget. ¶ Ꝑ. affectus dilectionis nō quiescit in aliquo nisi in ꝓprio obiecto. sicut autem ꝓprium oīm amoꝛis est bonū: ita ꝓpriuz subm amoris istius hominis est bonum istius: vñ ⁊ deū sūme diliget inq̄tum est sūmum bonuz suuz. vnde non oportet ꝙ tāto aliquem plus diligat quāto est simplr deo ꝓximioꝛ: sed quanto est deo ꝓximioꝛ inq̄tum est bonū suum. Et ideo videt ꝑbabilius quod alij dicunt: ꝙ quilibet ibi plus diliget se q̄ ꝓximum. Sed de comparatione ꝓpinquoꝝ ad extraneos credo ꝙ simplr loquendo plus vnusquisq; diliget extraneum meliozem q̄ cōsanguineum minus bonū: qz plus attenditur ordo dilectionis q̄tum ad ꝓximitatē ad deuz q̄ q̄tuz ad ꝓximitatē ad seipm: q̄uis vtrūq; opz ꝙ attendatur. vnde de equaliter bonis plus diligit proximioꝛē: sed de inequalibus diligit meliozem.

Ad primum igit dōz ꝙ intelligēdū est ꝙ plus diligit magis bona q̄ ēt sibi sunt magl bona: sic bona spūalia q̄ corꝓalia. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ in hoc ipso volūtas nra volūtati dine cōformabit ꝙ sequet motum nāliter sibi impositū a deo. ¶ Ad 3ᵐ dōm ꝙ voluntate consequente vult maius bonum alteri q̄ sibi: sibi aūt intensius. sed volūtate antecedēte vult sibi maius: ſz hoc nō ipedit quietē desideriu: qz hec volūtas nō est voluntas

Universidad de Deusto
Biblioteca

simplr ꝫ cõditionata: vel velleitas q̃dã vt gdã dicunt.

Ad tertiam qõnem dõm q̃ sic dicit: petrus plus dilexit xp̃m dilectione que ab ipso in membra diffundit. sed ioãnes plus dilexit dilectione que in xp̃o sistit. Et ideo petro dominus ꝺmisit curã membroꝝ suoꝝ: ioanni aũt curã matris que ad p̃sonaꝫ eius spãlius spectabat. vñ et petrus a xp̃o plus diligebat q̃ctum ad affectũ interiorem: q̃ donuꝫ maioris charitatis erat ei tunc collatum. Sed ioannes magis diligebat q̃ctum ad signa exterioris familiaritatis. et hoc ꝓpter q̃tuor causas. ℙrimo q̃ per ioannẽ significat vita cõtemplatiua que familiariorẽ hꝫ deuꝫ: q̃ꝫ actiua sit fructuosioꝝ et laborioſioꝝ que significat in petro. Scõo ꝓpter etatem: q̃ iuuenis erat. Tertio ꝓpter castitatem. Quarto ꝓpter ingenitam mansuetudinem. ¶ Et per hoc pꝫ solutio ad obiecta: q̃ vterq̃ plus diligebat: et quodãmodo plus diligebatur.

¶ Utrũ scia quã modo habemus totaliter tolleꝫ.

Ad quartuꝫ sic ꝓceditur. videt q̃ scia quã modo habemus totaliter tolleꝫ. pᵒ Lozin. iꝫ. Sciẽtia destruet. sed accidens qõ destruit totaliter tollit: ergo scia totaliter tolletur. ¶ ℙ. fides est magis spũalis q̃ scia. sed fides tollet: ergo et sciẽtia. ¶ ℙ. cõsideratio scientie est de delectabilibꝰ maxime. si ergo scia hic acquisita remanet: aligs magnus clericus plus habebit de gaudio q̃ aliqua vetula que erit maioris charitatis: qõ esse videt impossibile. ¶ ℙ. illi qui sunt in patria cognoscũt omnia quoꝝ sciam habuerunt: et multo plura et melius in verbo. si ergo scia non est nisi ad cognoscẽduꝫ frustra in eis ꝓterita scia remaneret. ¶ ℙ. habitus ordinat ad actum: g̃ vbi actus non remanet: neq̃ habitus remanere põt: q̃ frustra remaneret. ſꝫ actus scie qui mõ est non remanebit in p̃ria: q̃ cõsideratio scientiaꝝ est in intelligẽdo cuꝫ fantasmate non soluꝫ in accipiendo sciam: sed etiaꝫ in cõsiderando ea que aliquis iaꝫ didicit. Unã leſo ꝺrgano imaginationis ipe ditur opatio intellectꝰ: etiã in alijs que ꝓus sciebat: g̃ nec scia remanebit. ¶ ℙ. scie quã nunc habemus cõsideratio est collatiua. Sed iſte modus cõferendi nõ erit in patria: q̃ tunc sequereꝫ q̃ esset ibi studiuꝫ et disputatio: qõ est absurduꝫ. ergo scia hic acquisita nõ remanebit in patria.

¶ Sed ↄtra. Magiſter in p̃ma distinctiõe scõi dixit: et p̃hi etiã plures dicũt q̃ aĩa posita est in corpore vt sciẽtys perficiat. ſꝫ frustra poneret ad hoc nisi post corpus ei scia remaneret: ergo scia remanebit. ¶ ℙ. cõstat q̃ illi qui sunt in inferno aliq̃d cognoscũt eẽ de his que ꝓus cognouerũt: sic patet de diuite qui suoꝝ memoriaꝫ habebat. sed eis nõ addetur alia cognitio q̃ hic habuerũt: ergo ꝓꝛ scia in eis remanebit. ¶ ℙ. si scia destruatur cuꝫ corpore: erit bonuꝫ temporale. et ita studiuꝫ sciẽtie cõputabit inter sollicitudines rerũ temporaliũ: quod videtur absurdum.

Respondeo dõm q̃ in scia quã mõ habemus est tria ꝺsiderare. s. habituꝫ actuꝫ et modum agẽdi. Modus aũt agẽdi est: vt intelligat cũ fantasmate: q̃ in statu vie vez est q̃ dicit pḧs in. ꝫ. de aĩa. q̃ neq̃ã q̃ sine fantasmate intelligeret aĩa nõ soluꝫ q̃ctum ad acquirẽdam sciam: sed etiã quo ad ꝺsiderationẽ eoꝝ que quis iaꝫ scit: q̃ fantasmata se hñt ad intell'm sic̃ sensibilia ad sensum. actus aũt scie ꝓpriꝰ est vt cognoscat ẽnes resoluẽdo eas ad p̃ncipia p̃ma per se nota. bitus aũt est quedam qualitas hoiem habilitãs ad hunc actũ. Modus autem intelligẽdi p̃dictꝰ accidit humane aĩe ex duobꝰ. Uno modo ex hoc q̃ aĩa humana est vltima ſm nãe ordinez in gradibꝰ intellectꝰ. vñ se hꝫ intellectꝰ eius possibilis ad oĩa intelligibilia: sicut se hꝫ materia p̃ma ad oẽs formas sensibiles. et ꝓpter hoc nõ põt in actum exire p̃us q̃ recipiat rerũ species: q̃ fit per sensuꝫ et imaginationẽ. Alio mõ ex B q̃ est forma corporis. vñ oꝫ q̃ opatio eius sit opatio totiꝰ hois. et ideo cõicat ibi corpus nõ sic̃ instrm: per q̃ operes sed sic̃ repũtans obm. s. fantasma. et inde ↄtingit q̃ anima nõ põt intelligere sine fantasmate etiaꝫ ea que ꝑus nouit. In aĩa ergo separata a corpore remanebit natura aĩe: sed nõ remanebit vnio ad corpus in actu. et ideo ea ꝺsiderata in natura sua trñ: non indigebit fantasmatibus q̃ctum ad cõsiderationẽ eoꝝ: que ꝑus sciuit: sed soluꝫ q̃ctum ad considerationẽ eoꝝ: que de nouo debꝫ scire. et ideo ea que prius sciuit poterit cõsiderare nõ gdem vtendo fantasmate: sed ex habitu scie ꝑus habito. ea vo que ante nesciuit non poterit scire nisi quatenus ex bis que scit elici possunt: vel inq̃tuꝫ alie spẽs ei diuinitus ifundunt. dicere eniꝫ q̃ ſm id q̃ modo aĩa hꝫ in natura sua nõ possit intelligere sine corpore aliquo modo est valde familiare illis qui ponunt aĩam cũ corpore deficere: q̃ vt dicit in p̃mo de aĩa. si nulla opationũ quas hꝫ põt esse sine corpore nec ipsa sine corpore esse posset: cũ operatio nãlis cõsequat nãm. In actu aũt scie p̃dicta duo cõsiderant. s. motus inquisitionis et rationis discurrẽtis: et terminus. s. certitudo que habet de cõclusionibꝰ ſm q̃ iam sunt reducte in p̃ma p̃ncipia. motus autẽ ille impfectionis est q̃ctum ad necessitatẽ discurrendi vt causet certitudo. et ideo in beatis nõ remanebit actꝰ sciẽtie q̃ctum ad necessitatem motus: sed q̃ctuꝫ ad certitudinẽ tãtuꝫ. Et ideo videt dõm ſm q̃ gdam dicũt q̃ in patria q̃ctum ad animas separatas erit alius modus intelligendi: q̃ sine fantasmate ꝺsiderabũt: sed post resurrectionem poterit esse vterq̃ modus inq̃tuꝫ aĩa nõ subiacebit corpori: sed ex toto ei dñabitur. actus autẽ mutabit q̃ remanebit q̃ctum ad terminuꝫ: sed non q̃ctum ad discursum. In sanctis. In dãnatis aũt non est remotũ quin etiã collationis necessitas remaneat. et ideo remanet habitus scientie q̃ctum ad substãtiam. dicere eniꝫ q̃ habitus remaneat et actus nullo modo: videt absurdum: q̃ habitus nihil est (aliud q̃ habilitas ad actum.

Ad ꝑimum igitur dõm q̃ destruetur scia q̃ctum ad moduꝫ et q̃ctum ad actum mutabitur. sed q̃ctum ad habitum remanebit: vt dictum est. ¶ Ad scõm dõm q̃ modus impfectionis est essentialis fidei et de ratione eius: ſꝫ modus cognoscendi per fantasmata nõ est de rõne sciẽtie sed accidit ei ex cõditione subiecti. ¶ Ad tertium dõm q̃ non est incõueniẽs q̃ ille qui habet minorem charitatem habeat plus de gaudio q̃ctum ad aliquẽ actum: cuꝫ tamẽ habeat minus gaudium de deo: qõ est ꝑmiũ essentiale. ¶ Ad quartũ dõm q̃ cognoscere aliquid pluribꝰ modis non est frustra: sic̃ etiaꝫ xp̃s habuit sciam nãliuꝫ rerũ que in vbo cognoscebat. ¶ Ad qntũ dõꝫ q̃ ille modus cognoscẽdi accidit scie ex statu eius in quo est. nõ eniꝫ fantasma est obm ꝓpinquuꝫ et ꝓpriuꝫ intellectus: cuꝫ sit intelligibile in potẽtia nõ in actu: ſꝫ spẽs itellecta est per se obm eiꝰ. ¶ Ad sextũ dõm q̃ nõ erit actus scie q̃ctum ad discursuꝫ sed q̃ctuꝫ ad terminũ certitudinis. ¶ Et ꝓterea non oporteret ibi esse studiuꝫ vel disputationẽ q̃ctum ad bonos: q̃ oium illoꝝ que cõsiderare vellent in vbo cognitiones possent accipere: vel per illuminationẽ superioꝝ bẽre. Damnatis aũt nõ vacabit disputare penarum pondere ꝑssis.

¶ Expositio textus.

Charitas autẽ que deseri potest.) Ueruꝫ est si posset deseri ꝓpter debilitatẽ amoris: vt. s. aliquis minus diligeret deuꝫ q̃ rem illaꝫ ꝓ qua tunc peccat: tũc enĩ non esset vera charitas. (De perfecta itelligit.) Perfecta dr̃ q̃ est in ꝓfirmatis vl'in via vel in p̃ria: vel itell'r nõ q̃ nõ possit amitti: ſꝫ q̃ difficile ẽ q̃ amittat.

¶ De charitate dei. Dist. xxxii.

Remissis adũjciendũ est de dilectione dei qua ipse diligit nos que nõ est alia q̃ illa qua diligimus eũ. Dilectio autẽ dei dina vsia est. eadẽq̃ dilectione pater et filius et spiritus sanctus se diligunt et nos: vt supra disseruim⁹. Cuiq̃ dilectio sit imutabilis et eterna: aliũ tamen magis aliuꝫ ꝙ minus diligit. Uñ Aug⁹. Incomprehensibilis est dilectio atq̃ imutabilis qua deus in vnoquoq̃ nostrũ amat q̃ fecit sicut et odit q̃ fecimus. Adhuc igitur et diuino modo etiã quãdo odit diligit nos. Et hoc quidem in omnibus intelligi potest. Quis ergo digne possit loqui q̃ctum diligat membra vnigeniti sui: et quãto amplius vnigenitũ ipm: De ipo etiam dictuꝫ est. Nihil odisti eoꝝ que fecisti. Ex his percipit q̃ deus omnes creaturas suas diligat. q̃ scriptum est. Nihil odisti eoruꝫ que fecisti. Et iterum. Uidit deus cuncta que fecerat: et erant valde bona. Si omnia que fecit bona sunt: et omne bonuꝫ diligit: omnia igitur diligit que fec: et inẽ ea magis diligit rõnales creaturas: et de illis eas amplius que sunt membra vnigeniti sui: et multo magis ipsum vnigenitũ.

¶ Ex qua intelligentia dicit deus magis vel minus diligere hec vel illa.

Cum aũt dilectio dei imutabilis sit: et ideo nõ intendit vel remittit. Si queritur que sit ratio dicti cũ dicit magis vel minus diligere hoc q̃ illud. et cuꝫ dicit de⁹ oĩa diligere: dicimus dilectionem dei sic̃ pacez dei exuperare oẽm sensum humanuꝫ vt ad tante altitudinis intelligẽtiam vix aliquatenus aspiret humanus sensus. Potest tñ sane itelligi ea rõne dici oĩa diligi a deo que fecit: q̃ oĩa placẽt ei: omnia approbat inq̃tuꝫ opa eius sunt. nec tunc ꝓius vel amplius placuerunt ei cuꝫ facta sunt: sed anteq̃ fierẽt: imo ab eterno oĩa placuerunt ei: nõ minus q̃ postq̃ esse ceperunt. Nõ vero rationales creaturas. i. homines vel angelos alios magis alios minꝰ diligere dicitur: nõ mutabilitatẽ charitatis eiꝰ significat: ſꝫ q̃ alios ad maiora bona: alios ad miora dilexit: alios ad meliores vsus alios ad minꝰ bonos. Oĩa eniꝫ bona nr̃a ex eius dilectione nobis ꝓueniũt. Electoꝝ ergo alius magis alius minus dilexit ab eterno: et diligit ẽt nũc: q̃ alijs maiora alijs minora ex dilectione sua ꝑparauit bona: alijsq̃ maiora et alijs minora bona ꝺfert in tẽpore. vñ de magis vel minus dicit bos vl illos diligere.

¶ Qꝫ duobus modis inspiciẽda est dilectio dei.

Considerat. n. duobꝰ modis dilectio dei: ſm eẽntiã et ſm efficientiã. nõ recipit magis et minꝰ ſm eẽntiã: ſꝫ tñ ſꝫ efficiẽtiã: vt magis dilecti dicant qui bꝰ ex dilectione ab eterno maiꝰ bonuꝫ ꝑparauit et in tpe tribuit. et minꝰ dilecti qbꝰ nõ rãtũ. Inde est etiam q̃ aliqui q̃s cõuertunt et iustificantur dñr tunc incipere diligi a deo: nõ q̃ deus noua dilectiõe quẽquã possit diligere: imo sempiterna dilectiõe dilexit añ mũdi ↄstitutionẽ quoscũq̃ diligit. ſꝫ tunc dñr incipere diligi ab eo: cũ eterne dei dilectionis sortiant effectũ. s. gr̃aꝫ in p̃sti: vel gliam in futuro. Uñ Augu. Absit vt deus temporaliꝫ aliquẽ diligat quasi nouã dilectione que in ipso añ nõ erat: apud quẽ nec preterita trãsierunt: et futura iam facta sunt. Itaq̃ oẽs scõs suos ante mũdi cõstitutionẽ dilexit sic̃ ꝑdestinauit. Sed cũ conuertunt et inuenũt illi tunc incipere ab eo diligi dñr. vt eo modo dicatur quo potest humano affectu capi q̃ dicit: Sic etiã cũ iratus malis dicitur et placidus bonis: illi mutantur: nõ ipse. vt lux ifirmis oculis aspera. firmis lenis est: ipsoꝝ. s. mutatione: sua non. Ita cum aliquis per iustificationem icipit esse amicus dei ipse mutatur: non deus.

¶ Siquis magis vel minus diligatur a deo vno tempore q̃ alio.

Ji ꝙ queritꝰ de aliquo vno vtruꝫ magis diligat a deo vno tpe q̃ alio: distinguẽda est dilectionis intelligentia. Si eniꝫ referat ad dilectionis effectũ cõcessibile est. Si ꝙ ad dilectionis essentiã: ificiabile est.

¶ Si deꝰ ab eterno dilexit reprobos. Et reprobis ꝙ qui ꝑparati nõ sũt ad vitã ſꝫ ad mortẽ: si q̃ritur vtrũ debeat ꝓcedi q̃ deꝰ ab eterno dilexit eos. Dicimus de electis solis simplr hoc esse cõcedendum q̃ deus ab eterno eos dilexit quos ad iustitiã et coronam ꝑparauit. De non electis ꝙ simplr est cõcedendum q̃ odio habuit. i. reprobauit. sicut legitur. Jacob dilexi. Esau odio habui. Sed non est simplr intelligendum q̃ dilexit ne predestinati intelligantur: sed cũ adiectione dilexit eos inq̃tuꝫ opus eius futuri erant. i. quos et quales eos facturus erat.

¶ Postq̃ determinauit magiſter de dilectione charitatis qua diligimus deũ: Dic determinat de dilectione qua ꝺs diligit nos. Et diuidit in partes duas. In p̃ma ostẽdit quõ deus oẽm creaturã diligit. In secunda mouet questionez de reprobis quos diligere nõ vr: ibi (De reprobis ꝙ ꝛc.) Prima in duas. In p̃ma determinat de dilectione dei ſꝫ q̃ absolute dicitur creaturam diligere. In secunda determinat de gradibꝰ diuine dilectionis ſꝫ q̃ vnũ plus et aliũ minꝰ dicit diligere: ibi (Cũ aũt dilectio dei ꝛc.) Et diuidi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tur hec pars in duas. In p^a determinat de ordine dine dilectionis ḡtū ad diuersos. In z^a ḡtū ad eundē ibi(Si vo qrit ꝛc.)Circa p^m tria facit. Primo mouet qōnē. Scōo determinat cā ibi:(Pōt tñ sane ꝛc.)Tertio ꝛfirmat solonē ibi:(Cōsideraī enī duob^9 modis ꝛc.) Qō I.

Hic querunt quinq^. Primo vtrum deus creaturā diligat. Secundo vtrum omnes creaturam. Tertio vtruz ab eterno. Quarto vtruz equaliter oīa. Quinto qd plus ꝛ quid minus siue equaliter.

¶Utruz deo cōpetat creaturā amare.

Ad primū sic ꝓcedit. videt q deo nō competat creaturā amare. Amor enim quādam passionem animi importat. ſz alie passiones animi: vt ira ꝛ hȝ nō sunt in deo nisi ſm effectuz ꝛ per ſilitudinem: ergo nec amor est in ipso. ¶P. Inter multū distantia non pōt esse amor: vñ amici nō optant amicis maxima bonorū: ne amicitia dissoluaī: vt phs dicit in. 9. eth. sed nulla est tāta distantia quāta creatoris a creatura: ḡ non pōt esse amor dei ad creaturā. ¶P. amor trāsfert amantē in amatū: vt viuat ia ſz vita amati: vt dicit Diony. in li. de di. no. ſz deus nō transfertī in aliqd aliud cū sit imobilis: sed oīa ad se trahit: vt dicit Jo. iz. ergo ipse nō amat creaturā. ¶P. amās quodāmodo subycit amato inq̄tū affectus amātis amato informat: vt supra dcm est: ſz deus nullo modo creature subycit: ergo nullo modo amat creaturā. ¶P. oīs nostra pfectio a diuina pfectione exemplat. ſz oīs vtus perfectio mētis est: ergo cū quedā alie vtutes non sint in deo: vt temperantia ꝛ hȝ: videtur q nec charitas.

¶Sz ȝ. sic ēntia sua est exēplar oīs creature: ita bonitas sua est cā oīs bonitatis in creatura: ſz de^9 cogscēdo ēntiā cogscit oīa q̄ ab ipa exēplant. ḡ amādo bonitatē suā amat oīa q̄ ab ipsa bonitatē ꝓticipāt. ¶P. Jo. 3. Sic de^9 dilexit mūdū. ¶P. Dio. dic q din^9 amor nō pmisit ipm sine ger(mie eē. tionē amabile est. ꝓpriuz bonū nō solum amore nāli sed amore aīali siue intellectuali. vñ cum in deo sit sui pfecta cognitio amat suā bonitatē. bonū aūt alicui^9 nō solū dicit ſm hoc q in ipso est. sed ſm q in alio est per ſilitudinē. vñ cū bonitas que est in creatura sit ſilitudo dine bonitatis: segtur q ipse creaturam diligat.

Ad primuz igit dom q passiones quedā iportant in sui rone aliquā male trāsmutationē. ꝛ ideo nō possunt trāsferri in deū nisi per ſilitudinē sic ira. ꝛ ſlr ille que important defectus vt tristitia: ꝛ etiā ira ſm q ex tristitia causat. Quedā vo passiones sunt que de rone sui nō importāt aliqd māle vel aliquē defectuz sicut delectatio. vñ etiā in opatione intellectuali delectatio est nō soluz in corpali opone: vt phs pbat in. 7. eth. ꝛ ꝓpter hȝ delectatio in deo pōt poni: nō qdez vt passio: sed opationē suā simplicē: ꝛ sine motu oīs per moduz itelligēdi: vt phs dicit in. 7. eth. q deus simplici gaudet opatione. ꝛ ſlr etiā de amore dom est. ¶Ad 2^m dom q inter multū distantia hȝ pōt esse amor: sed nō amicitia: qz nō cōueniant simul qō est ꝓpriū amicitie. Deus aūt q̄tus in infinitū distet a creatura: tñ operat in oibus ꝛ in oibus est. ꝛ ideo pōt saluari ēt ratio amicitie. ¶Ad 3^m dom q amor oīs trāsfert quodā modo amantē in amatū: sed diuersimode. Uno mō ſm q amans transfert in pticipādū ea que sunt amati. Alio mō vt cōmunicet amato ea que sunt sua. Primo ḡ mō de^9 nō transfert in amatū: qō est creatura: ſz scōo mō: inq̄tuz bonitatē suā ei cōicat. ꝛ sic dic Dio. 4. c. de di. no. q ēt ipe de^9 est per amorem extasim passus. ¶Ad 4^m dom q potētia passiua informat ex obiecto suo. ſz potētia actiua ponit formā suā circa obm: sic pz de itellectu agēte ꝛ possibili. Unde sic itellectus diuinus nō informat reb^9 quas cognoscit per essentiā suā: ita nec volūtas eius informat reb^9 quas amat: qz eas per bonitatē suaz amat: ꝛ amando cōicat eis suā bonitatē. ¶Ad 5^m dom q vtutes que hūt mām determinatā circa act^9 ꝛ passiones corporales: vel que iportant aliquē defectū: sic fides nō pūt hre exēplar in natura diuina: ita. ſ. q ille vtutes in deo sint. ſz hūt exēplar in itellu diuino sic hūt reliq̄ res māles. ꝛ io cū charitas nlz defectū nec aliqd māle ipoztet inuenit i ḋo p q̄busdā aliis vtutib^9.

¶Utrum deus diligat omnem creaturam.

Ad secundum sic ꝓcedit. videt q deus nō diligat oēm creaturam. quicqd enim deus diligit ex charitate diligit. sed creature irronales non diligunt ex charitate: vt supra dcm est. ḡ eas de^9 nō diligit. ¶P. sic dic phs in. 8. eth. creature inalate nō diligunt nisi amore cōcupiscētie: sic pz de vino. ſz deus nō diligit amore cōcupiscentie: qz ipse bonoz nostroz nō eget: ḡ creaturas inanimatas nullo mō diligit. ¶P. dilectio est causa electionis. sed deus nō oēs etiaz hoīes eligit: ergo nō oēs diligit. ¶P. gcūq diligit aliqd vult ei bonū. ſz deus nō vult reprobis bonū qō est pfectuz bonū. ſ. vitā eternā: qz si vellet haberent: ḡ deus nō diligit oēm creaturā. ¶P. nō pōt eē eiusdez ad idem amor ꝛ odiū. ſz de^9 aliquā creaturā odit. Malach. p. Esau odio habui. ḡ nō oēm creaturā diligit.

¶Sed ō. Sap. xi. Diligis oīa que sunt: ꝛ nihil odisti eoz q̄ fecisti. ¶P. Dio. dicit q etiā amor dīnus mouet supiora in ꝓuidētiā iferioz. sed deus hz ꝓuidētiā de oībus ḡ ipse oīa diligit. ¶P. Heñ. p. dicit. Uidit de^9 cuncta que fecerat ꝛ erāt valde bona. Et Augu. dicit q per hȝ significat q oīa approbauit: ſz nihil approbat nisi qō amat: ḡ deus oīa amat.

Respondeo dcz q amicitia sic dcm est ad (amat. dit aliqd supra amorē: qz ad rōnē amoris sufficit q hō velit bonū qōcūq alicui. ad rōnē aūt amicitie opz q aliqs velit ei hoc bonuz qō vult sibi: vt. ſ. velit ꝙuersari cū ipso ꝛ cōiuere in illis que maxime amat. Sic ḡ deus cōiter loquēdo de dilectiōe diligit oīa inq̄tū vult eis bonū aliqō. ſ. nāle ipsoz. ſz bonuz qō ipse sibi vult. ſ. visionē sui ꝛ fruitionē qua ipe brūs est: vult qdez omni creature rōnali volūtate añte. ſz volūtate ꝛfte soluz electis: q̄ est voluntas simplr. ꝛ io solos electos diligit amore amicitie. alia aūt diligit amore cōiter dicto inq̄tum sunt bona.

Ad primum ḡ dom q deus oīa. i. creaturas irrōnales ex charitate diligit: nō sicut charitatē habēs ad illa: sed sicut ordinans ea ad illa ad que illa charitatem habet. ¶Ad scōm dom q q̄uis nos non diligamus creaturas inanimatas amore beniuolentie: qz eorū bonū nō est a nobis: deus trī eas diligit amore benivolentie: qz per hoc q eis bonū vult sunt: ꝛ bone sunt. ſz de^9 q̄uis nō amet aliqd in concupiscendo sibi: amat tamen in concupiscendo alteri: vt non fiat vis in verbo concupiscētie: qui anxietatem non ꝓprietatem desidery importat. ¶Ad 3^m dom q dilectio amicitie est illa que electionem causat: ꝛ hanc non hz ad omnia. ¶Ad quartū dom q de^9 omnibus creaturis irrōnalibus vult bonum eis ꝓportionatum: ꝛ cui^9 sunt capaces. ꝛ ideo simplr loquendo potest dici q deus eas diligat. sed reprobis voluntate consequēte: ſm quā simpliciter dicit aliqd velle: vult quidē bonū nature: nō aūt bonū cuius sunt capaces. ſ. gratie ꝛ glorie. nisi voluntate antecedēte. ꝛ io nō est dicēdū q diligat deus eos simplr: sed ſm quid. ſ. inq̄tuz sunt creature. ¶Ad 5^m dom q non odit reprobos inq̄tum creature siue sunt: sed inq̄tum mali sunt: quod ab ipso non est.

¶Utruz deus ab eterno dilexerit creaturas.

Ad tertiuz sic ꝓcedit. videt q deus ab eterno nō dilexerit creaturas. dilectio enī nō est nisi boni. ſz creature nō fuerūt bone ab eterno: ergo nō diligit eas ab eterno. ¶P. dilectio significat diuinā ēntiā ꝛ connotat effectū in creatura. ſz ea que ipoztāt effectū in creatura dicunt de deo ex tpe: sicut dñs ꝛ saluator ꝛ hȝ. ḡ ꝛ diligere creaturas non dicit de deo nisi ex tpe. ¶P. dilectio vnit amātē amato. sed res nō potuerūt ꝙungi vni deo anteq̄ eēnt: ḡ non poterant amari ab eo ab eterno. ¶P. eoz que ſlr se hūt est vna rō amoris. ſz creature anteq̄ eēnt in nullo distinguebant: ḡ nō erat in vno q̄re diligere magis q̄ in alio: ꝛ ita ab eterno nō dilexit electoȝ nisi forte sicut alia. ¶P. amās vult eē amatū. sed de^9 nō volebat eē creaturas anteq̄ eēnt: qz si voluisset eaȝ eē fuissēt: ergo non amabat eas anteq̄ essent.

¶Sed ꝛtra. Ephe. i. Elegit nos añ mundi ꝛstitutionē: sed electio erat ex dilectione: ḡ ēt ab eterno dilexit creaturas. ¶P. Dio. dicit. 4. ca. de di. no. q diuin^9 amor fuit cā q̄re res fec: ḡ amor rerū fuit i deo anteq̄ res eēnt: ꝛ ita ab eterno. ¶P. affect^9 boni sequit cognitionē de bono. sed de^9 ab eterno cognouit gcgd boni ē i creatur: ḡ ab eterno dilexit

Respondeo dom q illa sola noīa ex tpe (creaturas. de deo dici pūt que in pncipali significato ipoztāt aliqd qō in deo ſm rē nō est: sicut ea que ipoztāt relationē dei ad creaturā in pncipali significato: vt dñs ꝛ hȝ. que gdē relatio ſm rē est in creatura: sed in deo est ſm rōnē trī. ſlr ea que ipoztāt in pncipali significato actionē diuinā termiatā ad aliqd extra se sicut cāre ꝛ hȝ. amor autē nō ipoztat in pncipali significato relationez: sed opationē volūtatis: cui^9 opatiōes sicut ꝛ opationeȝ itellus prime ꝛ ab eis elicite in opante manēt: ꝛ nō trāseūt ad ꝛstituēdū aliqd in exteriori mā. ꝛ io amor deo ab eterno ꝙuenit.

Ad primuz igit dom q q̄uis creature ab eterno nō fuerit bone in ppria nā: fuerunt tñ bone in dei pscientia. ¶Ad scōm dom q nō connotat effectū i actu ſz in ditu. ꝛ B est qz opones aīe nō terminant ad aliqd extra opantē: vñ pūt extēdi ēt ad id qō nō est i actu. ¶Ad tertiū dcz q amor nō ynit ſm rē semp: sed est vnio affect^9: que gdē vnio pōt bēri ēt ad illud qō est absens aut penit^9 nō existēs. ¶Ad q̄rtū dcz q q̄uis nō differrēt ſm id qō nō erāt i ppria nā: difam tñ bēāt in dei pscientia ſz q̄ eorum diuersitates futuras psciebat. ¶Ad qntum dicendum q deus volebat ab eterno creaturas esse: sed non eas esse ab eterno sed ſm ordinem sue sapientie.

¶Utruz deus oīa equaliter diligat.

Ad quartuz sic ꝓcedit. videt q de^9 oīa eq̄lr diligat: qz ꝓuidentia vt dicit Dio. est effect^9 amoris. sed eq̄liter est illi cura de oīb^9. Sap. 6. ḡ oīa eq̄liter diligit. ¶P. dilectio dei ad creaturas signat bitudinē ipsius ad creaturas. sed deus eq̄liter se hēt ad oīa vt dicit phs: q̄uis oīa ieq̄liter se hēant ad ipz: ḡ ipse eq̄liter oīa diligit. ¶P. sic diligit oīa ita cognoscit oīa. sed eq̄liter cognoscit oīa: ḡ eq̄liter oīa diligit. ¶P. idē actus nō pōt eē itensior ꝛ remissior nisi ſm diuersas sui ptes. sed eodē actu simplici diligit oīa: ḡ non diligit vnū plus altero. ¶P. qua rōne diligit vnū plus altero: eadē rōne diligit aliquē qñq̄ plus qñq̄ min^9: qz sicut vna res est melior altera: ita idē ſm diuersa tēpora est meli^9 seipo. sed deus non diligit aliquē qñ plus qñq̄ minus: qz sic amor suus eēt mutabilis: qō est ipossibile. ergo nō diligit vnū plus altero.

¶Sed ꝛtra. ꝓuerbi. 16. Uniuersa ꝓpter seipsum opatus est dñs. Et ſlr ēt dicit q oīa fecit ꝓpter hoīem. sed illud ꝓpter qō aliqd fit plus diligit: ergo deus magis diligit se q̄ alia ꝛ iter alia magis amat vnū q̄ aliud. ¶P. charitas est boni inq̄tū bonū: ergo magis bonū magis amat. ¶P. ozdo charitatis ē de pfectiōe ipsi^9. sed charitas dei pfectissima est: ergo ſm ordinē diligit vnū plus alio.

Respondeo dom q amor duplr mensurat. Uno mō ex suo pncipio: ꝛ sic dicit magis amari illud ad qō amandū efficacius voluntas iclinat. ꝛ sic deus eq̄liter oīa diligit: qz in dilectiōe sua respectu cuiuslibet rei hēt infinitā efficaciam in diligēdo. Alio mō ex pte obiecti: ſm qō dicit aliqs magis diligere illud cui vult maius bonū. ꝛ sic de^9 dicit magis diligere vnū q̄ aliud: inq̄tū vult ei maī^9 bonū. ꝛ ex hoc ēt hēt maiorē effectū in illo: quia voluntas eius est causa rerum.

Ad primuz ḡ dom q eq̄liter est ei cura de oīb^9 ex pte sollicitudinis ipsi^9: sed nō ex parte eoz que eis ꝓuidet. ¶Ad scōm dom q dilectio non tñ ipoztat id qō est ex pte dei: sed ēt id qō est ex pte creature cuiusmodi bonū. put est a deo volitū in dilectione dei icludit. Et io qz creature nō se hūt equalr ad deū: nec pñt eq̄liter bonitatem ei^9 pticipare: io nō eq̄liter oīa diligit. ¶Ad tertiū dom q cognitio est ſm motū rei ad aiam: amor aūt ſm motuz aīe ad res: ꝛ io cognitio mensurat trī ex pte cognoscētis: sed amor est ex pte vtriusq. nō enī dicit magis cognoscere: qz maiorē rē ieste alicui cognoscit: sic dicit magis diligere: cui maī^9 bonum ineste vult. vñ non est sile de dilectione ꝛ cognitiōe. ¶Ad q̄rtū dom q nō dicit magis diligere qz intensi^9 diligit: sed qz maī^9 bonū vult. ¶Ad qntū dom q q̄tū ad affectū dilectionis semp eundē eq̄liter diligit: qz semp vult ei idē bonū finalr: q̄uis non velit q ſp hēat eq̄le bonū vel idē. ꝛ io ſm effectū nō est eq̄lis.

¶Utrū de^9 plus diligat iustū pscitū q̄ pctōrē pdestinatuz.

Ad quintuz sic ꝓcedit. videt q de^9 plus diligat iustū pscitū q̄ pctōrem pdestinatū. ꝓuerbi. ix. Ego diligētes me diligo. sed iste peccator pdestinat^9 nō amat deū quē amat iustus pscit^9: ergo plus diligit iustū pscitū q̄ pctōrem pdestinatū. ¶P. magis bonū deus magis diligit. sed iste iustus ē magis bon^9 q̄ ille peccator: ergo magis a deo diligit. ¶P. in lra dicit q magis diligit mēbra vnigeniti sui q̄ alios. sed peccator pdestinat^9 nō est mēbrū xpi: ergo min^9 a deo diligit q̄ iust^9 pscit^9 qui est mē. ¶Sed ꝛtra. dilectio cā est electionis. sed pecca(brū xpi. tor ē pdestinatū de^9 elegit: ḡ magiȝ diligit eū q̄ iustū pscitū quē nō elegit. ¶P. illum magis diligit cui maius bonum vult. sed peccatori pdestinato vult maius bonum: quia vitam eternā: ergo magis eum diligit.

¶Utrum deus plus diligat penitētē q̄ inocētem.

Ulterius videt q magiȝ diligat penitētē q̄ inocētē. qz gaudiū ex amore ꝙsequit. sed plus gaudet de penitēte: vt pz Luc. 15. ḡ plus eū amat. ¶P. vbi bō magis opat magis diligit. pp qō vt phs dic mres plus diligūt filios q̄ pres: ſz de^9 plus opat ad salutē penitēti q̄ inocētis: ḡ pl̄s eū amat. ¶P. affect^9 amoris ex effectu pēsat. ſz maior amoris effect^9 videt reuocare inimicū ad amicitiā q̄ amicū in amicicia ꝙseruare: ḡ pl̄s diligit penitētē q̄ ¶Sed ꝛtra. qō est diuturni^9 est magis eligēdū. ꝛ (inocētē: diligēdū. ſz bonum inocentis est diuturni^9: ergo magis diligitur a deo. ¶P. supra dictū est q resurgēs nunq̄ redit ad tantam dignitatē q̄tuz redire possit ad tātā charitatē: ḡ de^9 plus diligit innocētē q̄ penitentem.

¶Utrum de^9 magis diligat boīem q̄ angelum.

Ulteriꝰ videt q diligat plus boīez q̄ angelū: qz nun q̄ angelos apphēdit: ſz semē abrae apphēdit Hebr. i. ꝛ sic plus fecit ꝓ boīb^9 q̄ ꝓ angelis: ḡ magis diligit eos. ¶P. boīes plib^9 modis sūt mēbra xpi q̄ angeli. ſ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̃tū ad ꝺ̄ fozmitatē nāe. sz mēbra christi magis diligit vt ī
ſra dicit: g̃ boies pl̄s diligit q̃ angelos. ¶ P. boies supra
angelos collocauit. s. xp̄m ⁊ beatā vginē: g̃ plus ꝺ̄ boies ange
¶ Sed ꝺ̄tra. dilectio cātur ex ꝺ̄uenientia amati (lis diligit.
cū amato. sz angeli sunt filiores deo: vt dicit Greg. g̃ ange-
los plus diligit. ¶ P. angelis in p̄ncipio vel q̃si gl̄iam ꝺ̄tu
lit: nō aūt hoib⁹: g̃ angelos magis hoib⁹ diligit.

¶ Utrū deus magis diligat humanū genus q̃ xp̄m.

Alteri⁹ videt q̄ magis diligat hūanū gen⁹ q̃ xp̄z: qz
ip̄m p redēptione hūani generis dedit: vt pa
ret Jo. 3. ¶ P. bonū cōe est diuini⁹ q̃ bonū vni⁹. sed bonū
hūani gen⁹ is est bonū cōe: bonū aūt xp̄i est bonū vni⁹ sin
gularis p̄sone: g̃ plus diligit hūanū gen⁹ q̃ xp̄um.

¶ Sz ꝺ̄tra. per xp̄m totū gen⁹ hūanū fit deo acceptū: g̃ xp̄z
magis diligit. ¶ P. dat⁹ ē ei spūs nō ad mēsuraz: g̃ pl̄s eū

Respōdeo dōz ad p̄mā qōnē q̄ de⁹ simpl̄r (diligit.
loquēdo mai⁹ bonū vult pctōi p̄ delictō
to q̃ iusto p̄scito. sz vt nūc vult iusto p̄scito. Nec aūt deter
minatio vt nūc nō cadit ex p̄te dilectionis: sz magis ex p̄te
obiecti: qz dilectio dei nō variat̄ per tēpora. ab eterno enī
isti p̄destinato voluit mai⁹ bonū. vñ simpl̄r ꝓcedēdū est q̄
magis diligit p̄destinatū q̃ p̄scitū. ¶ Et per hoc p̄z respon
sio ad obiecta: quia procedunt vt nunc.

Ad secundā qōnē dōm q̄ q̃tū ad bonū p̄mum essen
tialis eq̃liter diligit penitētē ⁊ inocē
tē si eq̃lē hēant charitatē: vel illū magis qui maiorē chari
tatē hēt. sed q̃tū ad p̄miū accidētale plus diligit inocētez

Ad primū ppter dignitatē inocētie: ad quā nō pōt puenire penitēs
igit̄ dōm q̄ q̃uis penitēs resurgat in
eq̃li charitate: ⁊ ita bonū qō sibi vult
de⁹ sit eq̃le ꝺ̄sideratū in se: est tñ mai⁹ in cōparatiōe ad ip̄z
cui dat̄. Sicut quāto aliqs est magis indigens: magis sibi
ipensum reputat̄ bñficiū. ⁊ ppter hoc dicit̄ deus ⁊ angeli
plus gaudere de ꝺ̄uersione ei⁹: sic̄ hō plus gaudet de modi
co signo sanitatis alicui⁹ ifirmātis q̃ de integra sanitate dū
eā hēbat. ¶ Uel dōm q̄ hoc dicit̄ ex ℔ q̄ penitēs frequē
ter magis humilis ⁊ feruēs ⁊ cautus resurgit. ¶ Ad scōm
dōm q̄ de⁹ nō magis opat̄ in eo cui de nouo ifundit gr̄am
q̃ in eo in quo eā ꝺ̄tinuat: sicut nec sol illuminās aerē tene
brosum plus q̃ ꝺ̄tinuās lumē. nihil enī pōt subsistere nisi
dei opatio ꝺ̄tinuet̄ i ipo. ¶ Ad tertiū dōm q̄ q̃uis sit ma
ius respectu illi⁹ qui liberat̄: nō tñ est mai⁹ simpl̄r.

Ad tertiaz qōnē dōm q̄ q̃tū ad bonū nāe plus di
ligit de⁹ angelū q̃ hoiem. sz q̃tū ad bo
nū gl̄ie se bñ vt excedētia ⁊ excessa: qz quosdā boies plus:
⁊ quosdā angelos plus: ⁊ quosdā eq̃liter: qz boies erūt eq̃
les angelis: ⁊ gdā ēt supiores angelis ⁊ vnicuiq̄ puidit p̄z
exigentiā nāe ⁊ stat⁹ sui. ¶ Et per hoc p̄z rñsio ad obiecta:
Nō enī plus diligit p̄ filiū ifirmū q̃ sanū: qz ei ipendit re
media que non ipendit sano.

Ad quartaz qōnē dōm q̄ xp̄m diligit nō solū pl̄s
q̃ boies: sz ēt pl̄s q̃ totā creaturā nō
solū q̃tū ad diuinā nām: sed ēt q̃tū ad hūanā: inq̃tū eā p̄
destinauit ad mai⁹ bonū. s. ad vnionez diuine p̄sone.

Ad primū g̃ dōm q̄ in hoc ēt q̄ xp̄s pro hoib⁹ fuit
dat⁹ maximū bonuz ipsi xp̄o fuit ſm q̄
in ℔ vtus sua manifestata fuit: ⁊ cā fuit salutis hūane: qō ē
sibi valde bonozificū. ¶ Ad scōm dōm q̄ q̃uis sit singu
laris p̄sona xp̄i: tñ est cā vlis salutis humani generis: ⁊ cā
prestātior est causato. ¶ Expō textus.

Remissis adyciendū.) Uidet̄ q̄ ℔ in
p̄: libro determiare debue
rit. Et dōm q̄ ēt in p̄mo libro poni ꝺ̄uenīter
potuit inq̃tū diuina dilectio est dīna essentia
⁊ hic poni ꝺ̄gruēter pōt: inq̃tū est exēplar nr̄e
dilectiōis. (Dilectio dei vsia ē.) Est enī eēntia ⁊ dilectio ī
deo idē re: sz differt rōne tm̄: vt in p̄mo libro dictū est.

¶ De q̃tuoz ℣tutib⁹ p̄ncipalib⁹. Bi. xxxiii.

Post p̄dicta de q̃tuoz ℣tutib⁹ q̃ p̄n
cipales vel cardinales vocant̄ disse
rēdū est: que sūt iustīcia: fortitudo:
p̄udētia: ⁊ tp̄antia. De qb⁹ Aug.
ait: Justitia est in subueniēdo mise
ris: p̄udētia in p̄cauēdis insidijs: fortitudo i ꝑse
rēdis molestijs: tēperātia in coercēdis delecta
tionib⁹ p̄auis. De his dicit̄ i libro sapiētie: So
brietatē ⁊ p̄udētiā docet iustitiā ⁊ ℣itatē. So-
brietatē vocat tēperātiā: ⁊ ℣itatē vocat fortitu
dinē. De ℣tutes cardinales vocant̄: vt ait Hie-
ro. qb⁹ in hac mortalitate bene viuit̄: ⁊ post ad
eternā vitā puenit̄: Que in xp̄o plenissime fue-
rūt ⁊ sūt. De cui⁹ plenitudie nos accepim⁹. In
quo habuerunt vsus eosdē quos in p̄ria bñt: ⁊
quosdā ēt vie. verūtñ an de ℣tutes cū ip̄e in aio
ē icipiāt: qui cū sine illis pri⁹ eēt: tñ anim⁹ erat:
desināt eē cū ad eterna pduxerint: nōnulla qō ē.
Quibusdā visuz est eē desituras. ⁊ de trib⁹ qdē:
p̄udētia. s. fortitudie ⁊ tēperātia cū ℔ dicit̄ nō ni
bil videt̄ dici. Justitia enī imortalis est: ⁊ magis
pficiet̄ in nobis q̃ eē cessabit: Cū beate vite⁹
nāe cōtēplatione dine que creauit oēs ceteraſq
istituit nās qua nihil meli⁹ ⁊ amabili⁹ est. Cui re
gēti eē subditū iustitie est. Et iō imortalis est dī
no iustitia. nec i illa bitudie eē desinet: sz ral'ac
tāta erit vt pfectior ac maior eē ñ possit. Fortaſ
sis ⁊ alie tres ℣tutes p̄udētia sine vllo iā piculo
erroris. fortitudo sine molestia tolerādoꝝ ma-
loꝝ: tēperātia sine repugnātia libidinū: erūt in il
la felicitate: vt p̄udētie ibi sit nullū bonū p̄pone
re deo vel eq̃re: fortitudinis ei firmissime cohe-
rere: temperātie nullo defectu noxio delectari.
Ꝺ̄ꝺo nūc ait iustitia in subueniendo miseris:
q̄ p̄udētia in p̄cauēdis insidijs: q̄ fortitudo in
pferēdis molestijs: q̄ tēperātia in coercēdis de
lectatiōib⁹ p̄auis nō erit ibi oīno vbi nihil mali
erit. Ista igit̄ ℣tutū opa huic mortali vite necia
sicut fides ad quā referēda sunt in futuro bēbū
tur. Ecce apte dicit Aug⁹. q̄ p̄dicte ℣tutes i fu
turo erūt: sz alios vsus tūc bēbūt q̃ modo. Cui
Beda ꝺ̄sentit sup Exodū ita dicēs: Colūne ar
q̃s ap̄p̄hēsuz ēvelū ptātes celi sūt q̃tuoz eximijs
℣tutib⁹ p̄clare. i. fortitudie: p̄udētia: tempera
tia: iustitia: que aliter in celis seruant̄ ab angelis
⁊ aiab⁹ sctis q̃s hic a fidelib⁹. Et ꝺ̄sequēter assi
gnat Beda vsus illaz ℣tutū ſm p̄sentē ⁊ futurū
statū imitans Aug. in p̄missis assignatiōib⁹.

¶ Postq̃ determiauit magr̄ de ℣tutib⁹ theologicis. Dic

determinat de ℣tutib⁹ cardinalib⁹. Et diuidit in ptes duas. In p̄ma determinat de ipsis cardinalib⁹ ℣tutib⁹ ſm se. In scōa oñdit ī gb⁹ eē bēant ibi: (Que in xp̄o plenissime.) Prima diuidit in tres. In p̄ma enumerat eas. In scōa oñdit act⁹ eaz ibi: (De qb⁹ Aug.) In tertia oñdit qualr cardinales dicant̄ ibi: (De ℣tutes cardinales.) (Que in christo ⁊c.) Dic oñdit in qb⁹ sūt ℣tutes cardinales. Et diuidit in duas partes. Primo oñdit q̄ sūt ⁊ fuerūt in xp̄o. Scōo ingrit vtrum future sint in patria ibi: (Uerūtñ an de ℣tutes ⁊c.) Et circa hoc duo facit. Primo mouet qōnē. Scōo determiat eā ibi (Aug⁹ aūt. 14. li. de tri.) ¶ Dic ē triplex qō. Prima de ℣tutib⁹ moralib⁹ in cōi. Scōa de ℣tutib⁹ cardinalib⁹. Tertia de ptibus earum. Qō. I.

Circa p̄mū q̄runt̄ q̃tuoz. Primo de distinctiōe moraliū ℣tutū ab iuicē. Qualiter enī ab itellectualib⁹ ⁊ theologicis distīguātur supra. zz. di. dictū est. Scōo q̄rit̄ de cā effi-
ciēte earum: vtrum sint. s. a nā vel per infusionem: vel per acquisitionem. Tertio de medio quod in eis regrit̄. Quarto vtrū in patria euacuent̄.

¶ Utrum oēs ℣tutes morales sint vna virtus.

Ad primuz sic ꝓcedit̄. videt̄ q̄ oēs virtutes morales sint vna virt⁹. Augu. enī dicit in li. de mozib⁹ eccl'ie: Nihil ℣tutē eē affirmauerim nisi sūmū amoꝛē dei. sz amoz dei qui est charitas est vna ℣t⁹ vt ex dictis p̄z: g̃ oēs ℣tutes sunt tm̄ vna ℣t⁹. ¶ P. vbi est vnū formale nō pōt eē diuersitas nisi mālis. sed oēs ℣tutes morales ꝺ̄uenīunt in vno formali: qz cōpletiuā rōnē ℣tutis bñt. sz q̄ itellectū ⁊ rōnē accipiūt vt ī. vi. ethi. dicit̄. g̃ nō differūt nisi māliter: ⁊ nō differūt ſm spēm. ¶ P. potētie appbentiue magis diuersificant̄: vel nō min⁹ q̃ appetitiue: g̃ ⁊ habit⁹ sil'r: cuz potētie ꝓportionent̄. sed vn⁹ bit⁹ cognoscitiu⁹ est oīum que ad ℣tutes morales ptinēt sicut patet de sciētia morali: ⁊ de ipa p̄udētia que est recta rō oīuz agibiliū vt dicit in. 6. ethi. g̃ ⁊ ℣tutes morales nō debēt eē distincte

¶ Sed ꝺ̄tra. per se accidētia ſm spēm distīguū (ſm spēm. tur ex sola differētia subiectoꝝ que in eoꝝ diffōnibus ponunt̄. sed ℣tutes morales sunt ēt in diuersis subiectis: cuz q̄dā sint in rōnali: quedā in ꝺ̄cupiscibili: quedā in irascibili: ⁊ semp in eisdē: qz tēperātia nunq̄ est in irascibili ⁊ ceteris: g̃ videt̄ q̄ ℣tutes morales spē distīguāt̄. ¶ P. plures formę vni⁹ spēi nō p̄nt eē in eodem subiecto: sz plēs ℣tutes morales p̄nt esse in eodem etiam ſm ptez eādē aie: sic̄ fortitudo ⁊ māsuetudo sūt sil'i irascibili: g̃ differūt spē.

¶ Utrum alie ℣tutes morales a p̄udētia distīguātur.

Alterius videt̄ q̄ alie ℣tutes morales a p̄udentia nō distīguant̄. eoꝝ enī q̃ ex opposito diuidunt̄ vnū nō ponit̄ in diffōne alteri⁹. sed p̄udētia est recta rō que ponit̄ i diffōne moraliū ℣tutū vt p̄z in. z. ethi. g̃ morales ℣tutes a p̄udētia nō distīguunt̄. ¶ P. ad ℣tutis actū nō exigit̄ nisi cognitio ⁊ opatio. sed totū ℔ p̄udētia facit: qz p̄udēs nō solū cognitiu⁹ sed ēt actiu⁹ est vt in 6. ⁊. 7. ethi. dicit̄: g̃ idē qō ꝑ⁹. ¶ P. sicut p̄udētia ē recta rō agibiliū: ita ars est recta rō factibiliū: vt dicit̄. 6. ethi. sz in factibilib⁹ nō distīguunt̄ alig bit⁹ ex equētes ab artib⁹ que sunt bit⁹ dirigētes: g̃ nec in agibilib⁹ morales ℣tutes q̃ sunt exequētes sunt distīguēde a p̄udētia dirigēte.

¶ Sed ꝺ̄tra. ℣tutes morales ab itellectualib⁹ distīguunt̄ vt supra dictū est. sz p̄udētia est intellectualis ℣t⁹ vt in. 6. ethi. patet: g̃ a ℣tutib⁹ moralib⁹ distīguit̄. ¶ P. bit⁹ distīguunt̄ p actus. sed Aug. assignat aliū actū p̄udētie: ⁊ alys ℣tutib⁹ moralib⁹ vt p̄z in lra. g̃ distīguunt̄ ab inuicē.

¶ Utrū alie ℣tutes morales a tribus distīguant̄ q̃s magr̄ in littera ponit: ⁊ an differāt ab inuicez

Alteri⁹ vt q̄ nec ab alys trib⁹ ℣tutib⁹ ī ſra positis reliq̄ morales ℣tutes distīguant̄. p̄z enī nō diuidit ꝺ̄tra totū: sz hanc alie oēs ptes esse dicunt a tullio: g̃ ab eis nō distīguunt̄. ¶ P. ꝓpietates rerū spūaliū ex eaz noib⁹ iuestigant̄: vt p̄z per Dionisiū. sed nomē tēperātie tē periem ⁊ modū quēdā ꝺ̄portat: sil'r aūt nomē fortitudinis ideficiētiā respectu difficiliū. nomē aūt iustitie eq̃litatē vl rectitudinē. vñ iustū eq̃le dicim⁹ ⁊ q̃si regulatum: vt ex. s. ethi. p̄z. cuz g̃ hec regrant̄ in q̃libet ℣tute morali: videt̄ q̄ alie ℣tutes morales ab istis nō distīguant̄: nec ipse abiuicē. ¶ P. oē peccatū nō expellit̄ nisi per oēm ℣tutē. sed per iustitiā expellit̄ oē peccatū. vt p̄z in iustificatione ip̄y: g̃ ad min⁹ ab ipsa alie ℣tutes morales non distīguunt̄.

¶ Sed ꝺ̄tra. nihil est p̄ncipale respectu suiipsi⁹. sed he ℣tutes dicunt̄ cardinales vel p̄ncipales respectu alia z: g̃ ab eis distīguunt̄. ¶ P. hit⁹ distīguunt̄ per act⁹ ⁊ obiecta. sz istis ℣tutib⁹ assignant̄ diuerse māe spāles: vt ifra patebit: g̃ sunt spāles ℣tutes ab alys ⁊ a se iuicē distincte.

Respōdeo dōm ad p̄mā qōnē q̄ cū vnūqōq̄ qō est
ad finē determinet̄ sz exigētiā finis: po
tētie ⁊ bit⁹ qui ordinant̄ ad act⁹ sic̄ ad vltimā pfectionē: oz
q̄ ſm act⁹ diuersos distīguant̄: sic̄ ēt potentie māe dīstīn
guunt̄ per relationē ad diuersas formas. nō aūt quelibet
diuersitas actuū facit differētiā potētiaz ⁊ habituum: sz illa
tm̄ que ex diuersitate obiectoz: a qb⁹ act⁹ specificant̄ sicut
mot⁹ a termino. solū aūt illa differētia terminoz facit di
uersam spēm mot⁹: que attendit̄ ſm illā rōnē: ſm quā ter
minat motū. vñ q̄ defectus terminet̄ ad aquā vel ad ter
rā nō facit diuersam spēm mot⁹ localis: qz mot⁹ localis nō
erat ad terrā vel aquā in q̃tū hꝺ̄: sed in q̃tū deoz sunt.
Generationes aūt differūt sz spēm que terminant̄ ad foz
mas aque ⁊ terre. ⁊ sil'r obiecta diuersa ñ diuersificāt act⁹
ſm spēz: nisi sit diuersitas ſm illā rōnē: ſm quam est obie
ctū. Uidere enī albū ⁊ nigrū nō sunt diuersi act⁹ ſm spēm:
qz vtrūq̄ est obiectū visus ſm vnā rōnē: in q̃tū. s. sunt colo
rata visibilia actu per lucē. ⁊ ide ꝺ̄tingit q̄ q̃to alig bitus
vel potētie sunt imāliores: tāto sunt vliores ⁊ min⁹ distīn
guunt̄: qz attēdūt vliorē rōnē obiecti: sicut q̄nq̄ sensibus
ꝓprijs cozresꝑdet vn⁹ sensus cois ⁊ vna imaginatio. Sciendū tm̄ q̄ cū plures bit⁹ q̃nq̄ sint in vna potentia aliq̄ di
uersitas sufficit ad distīnguēdum bit⁹ que nō sufficit ad di
stīnguēdū potētiā: qz potentia alio mō cōparat̄ ad actū q̃
bit⁹. vñ ⁊ ſm alterā rōnē obiectū vtriq̄ respōdet. Potētia
enī est p̄ncipiū agēdi absolute: sz bit⁹ est p̄ncipiū agēdi pm
pte ⁊ facilr. ⁊ iō obiectū sz illā rōnē qua se bēt ad actū sim
plr rñdet potētie: sz ſm q̄ se bēt ad facilitatē actus rñdet
habitui. Et iō diuersitas māe vel obiecti in ordine ad ea q̃
faciūt facilitatē in actu facit diuersitatē bit⁹ ⁊ nō potētie.
Et inde est q̄ in speculatiuis diuersitas māe scōum q̄ est
determinabilis p diuersa media ⁊ p̄ncipia: ex qb⁹ est facili
tas ꝺ̄sideratiōis, facit diuersas sciētias: sic̄ nālis que est ex
effectib⁹ ⁊ bis que apparēt in sensu demōstrat: a matemati
ca differt que circa suā mām ex eisdē p̄ncipijs ⁊ medijs p
cederen nō pōt: sic̄ aūt in speculatiuis est p̄ncipiū demōstra
tionis ⁊ mediū: ita fines sunt i opatiuis vt dicit̄ in. 7. Ethi.
Ex eoꝝ enī intentione pcedim⁹ in ea que sunt ad finē sicut
ex dignitatib⁹ in ꝺ̄clusiones. ⁊ iō scōm relationē ad finem
oēs morales habit⁹ distīnguunt̄ ex quo prima sumpta est
differentia boni ⁊ mali: qz bonū ꝺ̄portat finē. vt dicit̄ in. x.
Metha. malū aūt ꝺ̄ordinationē a fine: ⁊ scōz hoc ℣tutes a vicijs distīnguuntur: ⁊ in virtutib⁹ vbi ꝺ̄uenitur diuersa rō boni sunt diuerse ℣tutes scōm speciem. Bonum aūt ad qō humane ℣tutes prime ordinant̄ est bonum rōnis: ꝺ̄tra quā esse est malum hois: vt dicit Dionysius in libro de di
nomi. ⁊ quia non in omnibus materijs moralibus eodem

Universidad de Deusto
Biblioteca

modo inuenitur rationis bonum vt patet. ideo oportet diuersas vtutes morales eē specie differentes.

Ad primū igit̄ dōm q̄ sicut supra dictū est: duplex ē amor. vn⁹ nālis: r h̄ inuenit̄ in oib⁹ vtuti b⁹. vñ tal' amor nō appropriat̄ charitati: sz ē cois oib⁹ vtutib⁹. r si de hoc amore logr̄ aug⁹. patet q̄ nō ꝓbat̄ q̄ sit tātū vna vt⁹. Ali⁹ aūt est amor ālis: qui fm q̄ est in supiori appetitu r gratuit⁹ ad vtutē charitatis ptinet. r hic q̄dē amor inuenit̄ in oib⁹ vtutib⁹ nō q̄si idē per essentiā eis: sz in q̄tū ptipat̄ ab ipsis. put sunt a charitate iperate. ¶ Ad scōm dōz q̄ id q̄ est rōnis r intellect⁹ nō eodē mō ptipat̄ in materys diuz moraliū vtutū: cū in diuersis materys diuersimode medium rōnis recte inueniat̄. r iō talis mās diuersitas diuersitatē forme r spēi cāt: sicut ēt accidit in nālib⁹: q̄si diuerse mās nō sūt. ꝓportiōate ad recipiēdū formā vni⁹ rōnis. ¶ Ad 3^m dōz q̄ i oīb⁹ moralib⁹ inuenit̄ vna rō veri: qō ēverū ptigēs i bois actiōe ꝟsistēs. r iō ad vnū actū cognoscitiuū ptinēt. Inuenit̄ eni in eis rō boni diuersa sz q̄ i diuersis diuersimode ordo rōnis ꝟstituit̄. r iō ex pte appetitiue opz q̄ sint diuersi bitus: qui dr̄ vtutes morales.

Ad secundā q̄nē dōm q̄ sic speculatiua rō dicit esse recta fm q̄ se ꝟformiter ad ꝑma ꝓncipia hēt: ita ēt rō practica dicit̄ recta rō fm q̄ se habet ꝟformiter ad rectos fines. Incliatio āt ad finez ad appetitū ptinet. r iō in. 6. Ethi. dicit̄ q̄ veritas r rectitudo rōnis practice est fm q̄ se hēt ꝟformiter ad appetitū rectū. appetit⁹ aūt respectu alicui⁹ est rect⁹ nāl⁹ sicut respectu finis vltimi. put q̄libet nāliter: vult eē felix. sed respectu alioz recitudo appetit⁹ ex rōne causat̄ fm q̄ appetit⁹ aliquāl⁹ rōne ptipat: vt in. z. ethi. dicit̄: r q̄ prudētia facit rōnē rectā. iō ꝑter prudētiā requirunt̄ alie vtutes morales que faciūt appetitū rectū in bis in q̄b⁹ nāliter rect⁹ nō est: r q̄ bonū rōnis nō eodē mō inuenit̄ in ipa rōne r in bis que rectitudinē rōnis ptipatiue hīt. iō fm ea que ꝑius dicta sunt morales vtutes sunt alq hit⁹ fm spēz q̄ prudētia.

Ad primuz igit̄ dōm q̄ q̄n aliq ꝟdiuidunt̄ eē liter recipiētia cois ꝑdicationē tūc vnū nō ponit̄ in diffōne alteri⁹: sz q̄n cōe ꝑdicat̄ de eis per ꝑius r posteri⁹: tunc ꝑmū ponit̄ in diffōne alioz: sicut substātia in diffōne accidētiū: r ꝓpter hoc prudētia ponit̄ in diffōne aliaz vtutū: in qua per ꝑius bonū rōnis: r per ōnēs rō vtutis inuenit̄: q̄z ꝑius est q̄ est per essentiā q̄ q̄ est per ptipationē. ¶ Ad scōm dōm q̄ prudēs est actiu⁹ adiueniendo ea que ad finē rectū ꝑducunt: sed ꝑter hoc opz esse vtutes morales que faciāt rectā itētionē r iclinationē in finē: que ēt exigit ad hoc q̄ bō sit actiu⁹. ¶ Ad tertiū dōm q̄ bonū artis ꝟsistit in re exteriori que per actū artis ad pfectū ꝑducit̄: sed bonū moris cōsistit in ipso opante. r iō in artificialib⁹: dummō aliqs opus bonū pficiat: nō differt q̄tum ad rōnē artis qualitercūq; operās se fm volūtatē ad opandū bēat sive sit firm⁹ in ꝓposito vel delectabiliter operet aut nō. Refert aūt q̄tū ad pfectionē vtutl moralis. Et iō opz eē in moralib⁹ hīt⁹ faciētes appetitū rectū. nō aūt in arte.

Ad tertiaz q̄nē dōm q̄ sicut dictū est (tificialib⁹. hīt⁹ vtutū moralium ex bono rōnis diuersificant̄: q̄ō q̄dē in ipso rōnis iudicio essentialr cōsistit q̄ ad prudētiā ptinet. in bis vo que per rōnem disponunt̄ ptipatiue quod ad morales vtutes spectat. Moralē aūt mām id est actus r passiones humanas rō q̄tū ad tria ordinat sive disponit: ꝑmo ordinando ipsas passiões per actiones fm se. ꝑut eas ad mediū reducit fm quādā cōmēsurationē: r sic dicit̄ modū in eis ponere: q̄ modus mēsurationē ipoztat. Scōo ordinando subiectū ad ipsas actiones r passiones: ꝑmo modo ordiatas: vt. s. homo firmiter in bene at bis que rō ordinauit. Tertio in ordine ad aliqd extra ad q̄ō opz actus nostros ꝓportionari sive sit finis: sive aliq̄ bō: sive q̄cūq; extrinsecuz: r scōm hoc causat̄ rectitudo vel equalitas in vtute. hec igit̄ tria. s. modus r firmitas r rectitudo in oib⁹ vtutibus moralib⁹ inueniuntur: sed in quibusdam materys virtutum bonum rōnis attendit̄ precipue scōm vnum istorū. Jn quibusdā vero fm aliud fm q̄ nālis potētia quā ꝑficit habit⁹ virtutis magis deficit in hoc vel in illo. Un̄ tota intentio rōnis r virtutis ad hoc fertur vbi natura deficit: sicut patet q̄ delectationes corporales sunt nobis cōnaturales. Et iō in bis difficillimum est modum tenere. r ꝓpter hoc vtus que est circa eas: scilicet tēperantia precipue modum sibi ascribit. vnde r nomē accepit. r similiter naturaliter homo mortē fugit: Unde r difficillimū est in periculis mortis firmiter persistere. Et ideo fortitudo que circa huiusmodi est: firmitatem sibi ascribit. r inde nominat̄. Et similiter rectitudo ꝑcipue in cōmunicationibus ad alterū querit̄. Et iō iustitia que circa bas est a rectitudine nomē habet: r sic est etiam in alys virtutibus moralibus: q̄z fm speciem distinguunt̄: put bonum rōnis quātum ad aliqd ꝑdictorum diuersimode in eis inuenitur fm conditionem sue materie.

Ad primuz igit̄ dōz q̄ alie virtutes nō dicunt̄ partes subiectiue harum vel integrales: qō non impedit earum distinctionem ab istis: qō infra meli⁹ patebit. ¶ Ad scōm dōm q̄ iste vtutes denominant̄ ab hoc quod est ꝓncipale in eis. aliqd aūt est ꝓncipale in vno qō nō est ꝓncipale in altero: vt ex dictis patet. r iō nihil ꝓhibet eas esse distinctas. Tñ aduertēdū q̄ sancti r ꝑhi inueniunt̄ dupliciter loqui de istis vtutib⁹. quandoq; fm q̄ sunt speciales virtutes habētes determinataz materiam: sicut q̄ temperantie attribuunt delectationes venereas cohibere. q̄nq; aūt fm q̄ hīt quādā generalitatē: put illō a quo nomē accipiūt: r in quo pfectio eaz ꝓncipaliter consistit: ad alias materias vtutes tranſfert: sicut cū fortitudini attribuunt fortiter ꝑsistere: nō solū in periculis mortis: sed ēt in q̄buscūq; periculis: sed ꝑmū dicit̄ ꝓprie: scōm aūt appropriate vel per reductionē. ¶ Ad tertiū dōm q̄ iustitia quedā est generalis. quedaz aūt ꝑalis. Specialis q̄dē est fm q̄ habet mām determinatā coīcatiōis que ad alterum sunt fm rōnem debiti: r sic ponit̄ hic vna de quatuor cardinalib⁹ virtutibus. Alio mō dicit̄ generalis r hoc dupliciter. Uno mō fm q̄ est quedā habitudo recta ipsi⁹ aīe. put homo debito modo ordinat̄ r in seipo r ad alia: r sic dr̄ iustificari impius. Alio mō. put est idē q̄ō ois virtus rōne differēs. put actū vtutis gs ordinat ad bonū cōe fm iperium legis: quod ꝓtingit in actib⁹ oium virtutū: vt ꝑhs dicit. v. Ethi. r hoc infra melius patebit.

¶ Utrū vtutes morales ꝟsint a natura.

AD secundus sic ꝓcedit̄. videt̄ q̄ virtutes morales ꝟsint nobis a natura. Damas. enī dic̄ in. 3. li. Naturales sunt vtutes. r nāliter r equaliter insunt oibus. hoc idem ēt dicit Antoni⁹ in exhortatione ad monachos. ¶ Ꝑ. fm ꝑhs i. 2. ꝓhycoz. Que ex ꝓncipys naturalib⁹ causant̄a nā sunt: sz rō est de ꝓncipys nālib⁹ bois: cū g̃ vtutes ex rōne ꝓcedāt videt̄ q̄ sint nāles. ¶ Ꝑ. bō ē pfectio iter alia aīalia: sed alys aīalib⁹ a natura ꝟsit dispositio ad agēdū ea que eis cōpetūt sicut irūdini ad faciendū nidū: cū g̃ vtutes nihil aliud sint q̄tū iclinatiões ad opa conueniētia bois: videt̄ q̄ vtutes nāles sint bois idite.

¶ Sed ꝓtra. sz Dio. 4. ca. de di. no. Bona nālia nō amittūtur ꝑ pctm: sz vtutes amittunt̄. g̃ nō sunt nāles. ¶ Ꝑ. ea q̄ sunt a natura nō assuefacim⁹: sed in opib⁹ vtutū plurimus valet assuefactio: g̃ vtutes nō sunt a na.

¶ Utrū vtutes morales possint acqri actibus.

Alterius vī q̄ nō possint acqri ex actib⁹ ꝓtinētia. n. sz ꝑhm in. 7. Ethi. est aliqd min⁹ vtute: sz ꝓtinētia nō possum⁹ ex actib⁹ nr̄is acqrere. Sap. 8. Scio q̄ nō possū eē ꝓtinēs nisi de⁹ det: g̃ multo min⁹ alie vtutes ex actib⁹ acqri pnt. ¶ Ꝑ. in nulla re ꝑ aliq̄ actionē aliqd acqrit̄ nisi ꝑ actiões aliqd res illa accipiat: sz operās inq̄tum opat̄ nihil recipit. imo magis opationē a se emittit: g̃ ex h̄ q̄ opat̄ nō acqrit̄ in ipso aliq̄ vt⁹. ¶ Ꝑ. nihil agit vltra sua spēz: q̄z effect⁹ nō pōt eē nobilior cā: sz opatiões q̄ ſūt ante vtutē nō sūt vtutū: sz potētiaz nāliū tm: cū g̃ vt⁹ sit nobilior q̄ opatio q̄ ē ex po⁹ nāli tm: vī q̄ ꝑ hūs opatiões vtutes acquiri nā possint. ¶ Ꝑ. vna operatio nō pōt habitū virtutis causare: sicut ꝑhs dicit in. i. Ethi. sil'r nec plures vt vi def: q̄z plures opatiões nō sunt sil'r q̄ nō est nō agit: ergo nullo mō ex actib⁹ virtutes acquirunt̄.

¶ Sz ꝟ ꝑhs i li⁹ de memoria r reminiscētia. ꝟsuetudo ē q̄st nā: g̃ a ꝟsuetudine efficit aliqd hoī cōnāle r facile: sz nihil aliud virt⁹ est q̄ quedā facilitas r iclinatio ꝑ modum nāe ad bonū rōnis: vt dicit Tull⁹: ergo ex cōsuetudine acquirit̄ aliqua virtus. ¶ Ꝑ. malū nō est fortius in agēdo q̄ bonū: sz ex malis operib⁹ acquirit̄ aliqs habit⁹ vicios⁹: ergo ex bonis operib⁹ acquirit̄ aliqs habit⁹ virtuos⁹.

¶ Utr̄ aliqne vtutes morales sint infuse.

Alterius vī q̄ nō oporteat ponere aliq̄s vtutes morales ifusas. ea. n. q̄ ꝑ ꝓncipia nālia ꝑnt cāri nō oz q̄ diuinit⁹ ꝑter nālia ꝓncipia causent̄ nisi aliq̄n miraculose fiat sicut q̄ sanitas restituit̄ q̄d ēt nā posz restituere licz nō statiz: sz ad vtutes morales possum⁹ puenire per nālia ꝓncipia vt ꝑbatū ē: ergo nō idigem⁹ q̄ vtutes nobis ifundant̄. ¶ Ꝑ. ad actū quātūcūq; perfectū nō requiritur nisi q̄ sit act⁹ rect⁹: r meritoriz⁹: sz ad faciēdū actū rectū sufficit virt⁹ aquisita. ad faciēdū aūt meritoziū sufficit charitas: ergo nō indigem⁹ vtutib⁹ moralib⁹ infusis. ¶ Ꝑ. vtutes q̄s de⁹ i nobis sine nobis opat̄ sunt mētis q̄litates: vt dic̄ Aug. r nō i virib⁹ organis affixis: sz aliq̄ moraliū virtutū: vt dctū ē: sūt in irascibili: r ꝓcupiscibili q̄ nō sunt partes mētis cū sint vires organis affixe: ergo virtutes iste ad minus nō possunt esse infuse. ¶ Ꝑ. virtutes morales a cōsuetudine dicunt̄: vt ꝑz. z. Ethi. sed q̄ō est ex consuetudine nō est ifusus. Ergo virtutes morales nō possunt esse ifuse.

¶ Sz ꝟtra. Sap. 8. Sobrietatē r prudētiā docet iustitiā r virtutem: r tangunt̄ ibi iste quattuor cardinales virtutes vt in littera magister dicit que sūt vtutes morales: sz sapiētia dei: nō solū docet itellectū instruēdo: sz etiā affectū mouēdo: ergo iste vtutes etiā sunt ifuse. ¶ Ꝑ. in pueris baptizatis r in ꝓtritis: ō pctis sūt oēs vtutes: sz nō ꝑnt eē acqsite q̄z piū actū vtutis nō ꝓticipāt: vt dr̄ in. i. Ethi. nec q̄ ēt vnus act⁹ ꝓtritionis sufficere pōt ad acquirēdū oēs vtutes: ergo oēs virtutes morales etiā sunt infuse.

¶ Utr̄ ifuse differāt ſpē ab aquisitis.

Alterius vī q̄ ēt nō differant ſpē infuse ab acqsitis. agēs. n. cū sit ex rē nō diuersificat ſpēz. vñ eiusdē ſpēi ē oculus q̄dē de⁹ ceco nato restituit r q̄dē i aliq̄ creatura causat: sz vtutes ifuse differūt ab acqsitis penes agēs ꝑ⁹: g̃ nō differūt ſpē. ¶ Ꝑ. habit⁹ specificant̄ ex actibus r obiis: sz idē ē obz: r idē act⁹ est tēperātie ifuse: r acqsite: g̃ ñ differūt ſpē. ¶ Si dicat̄ q̄ act⁹ differūt iq̄tū sūt mensurati ꝟ actus infusaz. nō aūt actus acquisitaz. Cōtra. act⁹ virtutis cuiuslibz nō ē meritorius: nisi inq̄tū est formatus a charitate: sed formatū r informe vtutibus nō facit differentiā specie: sicut ꝑz in fide cū sit differētia penes extrinsecū: ergo vtutes infuse ab acquisitis nō differunt ſpē. Si dicat̄ q̄ ifuse ꝑ deū operant̄. nō aūt acquisite. Cōtra. Deus nō ē obz cardinaliū vtutū. sz theologica ꝟ: cū igit̄ vtutes nō recipiāt ſpēm a fine vltio: sz ab obo r actu. vī q̄ adhuc per hoc non differant specie virtutes acquisite: sed infuse.

¶ Sed cōtra. quelibet pars posita in diffinitione facit differre sz ſpēm: sz infusio ponit̄ in diffinitiōe vtutis ab aug. sz quā dz in nobis operat̄ sine nobis: g̃ ifusa differt ſpē ab acqsita. ¶ Ꝑ. due forme eiusdē ſpēi nō ꝑnt eē in vno ſubo: sz vtus ifusa ē sil'r cū vtute acqsita: vt ꝑz in adulto q̄ bñs virtutē acqsitā ad baptismū accedit q̄ nō min⁹ recipit de infusis q̄ puer: g̃ vtus acqsita r ifusa differunt ſpecie.

Respondeo dōz ad ꝑmā q̄nē q̄ sicut in nālibus posuerūt q̄dā formas oēs existere in mā: r q̄ agēs nāle extrahit eas ō occulto ad manifestū: inq̄tū remouet ea q̄ ꝓhibebāt formā illā apparere: ita etiaz dixerūt q̄dā de habitib⁹ aie. Unde plato dixit q̄ oēs scientie sunt in aīa a natura: r adiscere non est aliud q̄ recozdari. Et sil'r videt̄ dicere Damas. de virtutibus q̄ insunt nobis a natura r per exercitiū tollunt̄ impedimēta virtutuz sicut ferri eruginē auferētes videmur claritatez que nāl'r ei inest inducere. Oēs aūt iste opiniones fm aliquid vere sunt r fm aliqd false. vere q̄dē sūt inq̄tū ꝑdictoz aliq̄ incohatio est in nā sicut forma exist̄it in potentia materie: r sciētia cōclusionuz in ꝓncipys vniuersalib⁹: q̄z q̄ō in ꝑticulari discit ꝑ⁹ in vniuersali sciebat: r vtutes ꝑexist̄unt i nāli ordinatiōe ad bonū vtutis q̄ ē in rōne cognoscente h̄ bonū: r etiā in voluntate nāliter appetente illud. Et etiā q̄n̄q; in inferioribus virib⁹ inq̄tuz sunt nāliter subiecte rōni r in q̄buscūq; ex ipsa cōpletione est min⁹ de resistētia ad bonū rōnis fm q̄ ꝑhs dicit in. 6. ethi. q̄ q̄dā cōfestim a natiuitate sunt fortes rēperati: r ideo a Tullio dr̄ q̄ semiaria virtutū sive initia sunt nālia. Falle autem sunt ꝑdicte opiniones inquātū ꝟplemētū formaz fm q̄ sunt in actu ē ab agēte extrinseco. sciētie vo ꝟplemētū ē ex doctrina vī iuētione. vtutū aūt ex assuefactiōe vel ifusiōe: r ꝑ ē q̄ ꝑhs. z°. Ethi. dic̄ inatis nobis eas susc̄ipe. ꝑfectl vo ꝑ assuefactōez.

Et per hoc ꝑz rñsio ad auctē Dama. ¶ Ad 2^m dōz q̄ rō r ē nā bois: r est rō. vnde ex h̄ q̄ ē ratio addit aliquem modū causandi supra modū quo aliquid ex altero causat̄ nāliter: r fm hunc modum ratio est ꝓncipiū vtutū. ¶ Ad 3^m dōm q̄ homo ꝓpter hoc q̄ habet rōnem q̄ collativa est se habet ad multas operatiões quarū ratio ꝓncipiū est: r ideo nō ꝓuidenr bōi a natura necessaria ad tegumētū r defensionē sic alys aīalib⁹: vt pili r vngues: q̄z nō posset instrumētū aliq̄d determinatū ꝟpetere ad tā varias r diuersas opatiões: r iō dant̄ sibi manus q̄ quas possit sibi facere necessaria sz q̄ ei ꝟpetit ex ratione: r sil'r nō potuit esse in homine ꝟplementū ex natura: q̄z nō est idē cōueniens oibus. opz enim medium virtutis in diuersis diuersimode accipi.

Ad secundā q̄nē dōz ē q̄ q̄dā ꝑbi q̄s segr̄ Auic. posuerūt oēs formas esse a datore: r q̄ agēs nāle nō fac nisi dispōnē ad formas illas: r sil'r etiaz dic̄ Auicē. q̄ scia r vt⁹ sūt a datore: r ꝑ studiū: r exercitiuz disponit aīa ad recipiēdū influxū dictoz habituū. Dec aūt positio tollit nāle vtutē q̄ inest cuilz ꝑn⁹ nāli ad faciēdū sibi sil'e sz q̄ mā i quā agit ē receptiua sue sil'itudis q̄ō q̄dē necīū ē ex h̄ q̄ oē q̄ō agit. agit ex hoc q̄ ē in actu. vñ oz q̄ oē q̄ō ē in actu aliqd aliq̄ mō possit eē actiuū illi⁹. Et iō oē naturale ꝓncipiū natū est inducere suā sil'itudinē ꝑ actuz suū: cū igit̄ ꝓncipia sciētiaz r vtutū sint nāliter nobis indita vt dctū est. opz q̄ ꝑ actiones ex illis ꝓncipys ꝑdeūtes vtutū r sciaz habit⁹ ꝟpleāt̄: r huic q̄dē attestat̄ experientia: q̄z ex ꝟsuetudie efficit aliqd facile: r ꝺlectabile q̄ō ꝑ⁹ erat difficile: r h̄ ē signū habit⁹ gnāti. s. delectatio opis.

Ad primuz igit̄ dōz q̄ nullū bonū pōt bō h̄e nisi ds det: sz q̄dā habeāt a deo nō cooperātib⁹ nobis: sic̄ ea q̄ sunt ifusa: r q̄dā nobis cooperātib⁹ sicut

Universidad de Deusto
Biblioteca

acquisita: ꝛ q̃dã cooperante nã sicut nãlia. ¶ Ad 2m dom ꝙ in operib⁹ aie est gdaz gradus ſm ꝙ vna potẽtia alteri subiacet: ꝛ in eadẽ potẽtia est inueniri superi⁹ ꝛ inferius ſm ꝙ ad diuersa obiecta ꝓparaꝝ. Inferi⁹ aũt natuz est recipe a supioꝛi: ꝛ iõ ꝙ opatiões egredientes a rõne nãli ꝛ volũtate: in qb⁹ peristũt semiaria vtutũ acgrik habit⁹ in irascibili ꝛ concupiscibili: ꝛ ꝓ opationẽ volũtatis ꝛ rõnis inq̃tũ sunt finis ꝛ ꝑncipioꝝ ꝑmoꝝ acgrik in eis q̃tũ ad ea q̃ sũt ad finẽ ꝛ q̃tũ ad ꝛcliones habit⁹ scie ꝛ vtutis: ꝛ sic habit⁹ acgritur ꝓ opationẽ q̃ ab operãte egredik ſz quã iferioꝛ ps a superiozi recipit. in superiozi aũt pte nõ ẽ habit⁹ nisi vl nãlis vl ifusus. ¶ Ad 3m dõz ꝙ sicut ꝑncipia sũt potioza ꝛcloni bus: ꝛ vtute eas ꝛtinẽtia: ita semiaria vtutuz q̃ sũt in supꝛema pte aie sũt dignioza vtutib⁹ q̃ sũt in partib⁹ iferioꝛib⁹ ꝛtinẽt eas vtute: ꝛ iõ opatiões procedẽtes ex illis ꝑncipys sũt sil̃es opib⁹ vtutũ ꝛ pñt habitũ vtutis perficere: sicut ex ꝛsideratiõe ꝑncipioꝝ gnãtur scia ꝛclusionũ. ¶ Ad 4m dicẽdũ ꝙ sicut multe gutte cauãt lapidẽ inq̃tũ vltima agit in vtute oiuz ꝓcedẽtiũ: q̃ tñ habilitabãt mãz ad cauationẽ nihil cauantes: ita vltima operatio agẽs in virtute oĩum precedẽtiũ habituz virtutis causat.

Ad tertiaz qõnẽ dõz ꝙ sicut dcm ẽ semiaria vtutũ q̃ sũt i nobis sũt ordiatio volũtatis ꝛ rõnis ad bonum nobis ꝛnãle. cũ aũt sit bõ ex diuina liberalitate ordinat⁹ ad qõdã bonũ supnãle. s. eternã gl̃iaz ex ꝑdictis vtutũ seminarys nõ pñt vtutes causari fini ꝑdicto ꝓportioãte. Uñ oz vtutes q̃ vitã nr̃az ordinãt ad finẽ illũ ex eo cãri ex q̃ ẽ nobis icliatio i finẽ illũ. Bũ aũt ẽ ꝙ dei gr̃az vñ oz nos aliq̃s virtutes mozales ifusas habere.

Ad primũ igik dõz ꝙ sanitas ꝓ miraculõ restituta nõ ẽ ad aliud ordiata q̃ sanitas q̃ fit ex nãː ꝛ iõ illis ꝙ bñt sanitatẽ ex nãlib⁹ ꝑncipys nõ ẽ necia sanitas q̃ ẽ ꝓ miracla: ꝛ iõ nõ ẽ sile ꝺ sanitate: ꝛ vtutib⁹ ifusis q̃ ad aliud ordinãt q̃ acgsite: vt dcm ẽ. ¶ Ad 2m dõz ꝙ recritudo act⁹ ẽ ex ꝓportiõe ad finem. ad diuersos aũt fines diuersimode accipik act⁹ ꝓportio. vñ aliqs act⁹ ẽ rectus ꝓ portiõat⁹ bono ciuili ꝙ nõ ẽ rect⁹ ꝓportiõat⁹ gl̃ie eterne. vñ oz ꝙ sint alie vtutes ifuse q̃ faciãt act⁹ rectos ex ꝓportiõe ad finẽ. ¶ Ad 3m dõz ꝙ vtutes ifuse: ꝛ acgsite nõ sũt in irascibili ꝛ concupiscibili nisi ſz ꝙ ꝑticipãt aliq̃lr rõnẽ: ꝛ ex hac pte nõ bñt depẽdẽtiã ab organo corꝑali: ſz ꝛtinẽt sub mẽte sic ꝛ sub rõne inq̃tũ ipaz ꝑticipãt. ¶ Ad 4m dõz ꝙ mos ſm quẽ dr̃ mozalis vt ipoꝛtat iclinationẽ quãdã appetit⁹ ad bonũ vl malũ faciẽdũ: ꝛ qz hec iclinatio frequẽter ẽ ab assuefactiõe: iõ mos sic dict⁹ a moze ꝑput ꝛsuetudinẽ ipoꝛtat descẽdit: ſz dcã iclinatio nõ semp ẽ ab assuefactiõe: sed q̃nq̃z a nã: sic dicũt mores bꝛutoꝛũ in. 8. de aialib⁹. vl ẽt ex dei dono: ꝛ sic vtutes ifuse mozales dici pñt.

Ad quartaz qõnẽ dõz ꝙ vtutes acgsite ꝛ ifuse differũt spẽ. s. fortitudo a fortitudie ꝛ tẽperãtia a tẽperãtia: ꝛ sic de alys: qz vt dcm ẽ fines sũt sicut ꝑncipia in opatiuis. si aũt eẽt aliq̃ scia q̃ nõ possz reduci ad ꝑncipia nãlr cognita nõ eẽt eiusdẽ spẽi cũ alys sciẽtys nec vniuoce scia diceret. Uñ cũ fines vtutũ ifusaꝝ ñ ꝑexistãt in semiarys nãlib⁹ vtutũ: ſz nãz bũaná excedãt opz ꝙ vtutes ifuse a vtutib⁹ acgsitis q̃ ab illis semiarys ꝓcedũt differãt spẽ. Unde ꝛ in alia vita boiem perficiũt acquisite q̃ dez in vita ciuili: infuse in vita spũali q̃ est ex gr̃a ſm quaz bõ virtuosus est mẽbꝝ ecclesie.

Ad primũ igiꝝ dõz ꝙ effect⁹ ꝓportionat⁹ agẽti differt spẽ ſz diuersitatẽ agẽtis. Uñ aialia generata ex semie ꝛ ex putrefactiõe nõ sũt eiusdẽ spẽi. virtus aũt diuina q̃uis possit sup oẽs effect⁹ ꝛ in ifinituz eos excedat: tñ alĩq effect⁹ sũt q̃ nõ pñt eẽ nisi ex vtute diuina ꝛ tales effect⁹ nõ sũt ꝓportiõati alys. Uñ tales effect⁹ diferũt spẽ ab illis effectib⁹ q̃ ẽt ab alys causis ꝓduci possũt q̃uis ꝛ diuina vt illas possit ꝓducere. ¶ Ad 2m dõz ꝙ q̃uis sit idẽ act⁹ vtutis acgsite ꝛ ifuse mãlr: nõ tñ ẽ idẽ actus formalr: qz ꝓ vtutẽ acgsitã collimitãt circũstãtie ſz ꝓportionẽ ad bonũ ciuile: ſz ꝓ vtutẽ ifusaz ſm ꝓportionẽ ad bonũ eterne gl̃ie. vñ etiã aliq̃d supfluũ ſm vtutẽ ciuilẽ ẽ moderatũ ſm virtutem ifusaz: sic̃ ꝙ bõ ieiunet ꝛ se volũtarie morti offerat ꝓp defensionẽ fidei. ¶ Ad 3m dõm ꝙ penes B qõ ẽ eẽ meritoziũ nõ differũt spẽ nisi inq̃tũ vtutes acgsite sũt magis ꝓpinq̃ ad meritũ ꝓp finẽ ad quez ordinant. ¶ Ad 4m dõz ꝙ q̃uis finis vltim⁹ nõ faciat idẽtitatẽ i spẽ: facit tñ diuersitatẽ: sic̃ generis diuersitas facit diuersitatẽ in spẽ. Tñ sciẽdũ ꝙ relatio actualis ad remotũ finẽ nõ facit ꝑdictã dr̃iaz: ſz originalis relatio ad ipz: ſm. s. ꝙ ex diuersitate finis fit diuersa ꝓportio in actu ꝛ habitu.

¶ Utr̃ vtutes mozales cõsistant in medio.

Ad tertiũ sic ꝓcedik. vr̃ ꝙ vtutes mozales nõ ꝛsistãt in medio in nullo. n. idiuisibili est accipe mediũ ꝛ extrema: ſz passiões ꝛ opatiões: circa q̃s sũt vtutes mozales sunt idiuisibiles: g̃ nõ sũt in medio. ¶ P. mediuz equaliter distat ab extremis: sed quedaz virtutes plus appropinq̃nt vni extremo q̃ alteri: sic̃ fortis plus assimilat audaci q̃ timido vt dicit ph̃s in. 3. Ethi. g̃ virtutes morales nõ sũt in medio. ¶ P. nõ est idez mediũ ꝛ extremũ: ſz vt est extremũ: qz ẽ vltimũ potẽtie: vt dr̃ in p̃o celi ꝛ mũdi: g̃ nõ est in medio. ¶ P. q̃cũq̃ bonuz ꝛsistit in medio. malũ ꝛsistit in extremo ad min⁹ vno: sicut in castitate q̃tũcũq̃ bõ abstineat a venereis ñ peccat. silr ꝛ i magnanimitate q̃ est extremũ in magnitudie inq̃tũ ad maxima tẽdit. silr ẽt in veritate: qz nõ põt bõ nimis veruz dicere: g̃ vr̃ ꝙ bonũ virtutis nõ ꝛsistat i medio. ¶ P. si virt⁹ sit mediũ nõ ẽ mediũ nisi iter duo vicia: ſz aliq̃ vt ẽ q̃ nõ ẽ iteryicia: sicut iustitia. Qz si plura accipiat peccat. si min⁹ aũt detur nõ peccat. g̃ nõ ois virtus mozalis cõsistit in medio. ¶ Sz ꝛ. est qõ dicit ph̃s in. 2. Ethi. ¶ P. sicut se hz ars ad factibilia: ita se hz virtus ad agibilia: ſz ars corrũpit ex superfluo ꝛ diminuto: g̃ ꝛ virtus: g̃ est in medio.

¶ Utr̃ in iustitia sit medium rei.

Ulterius vr̃ ꝙ in iustitia nõ sit medium rei. diffinitio enim generis debet saluari in qualibz specieruz: sed in diffinitione virtutis ponitur ꝙ est mediũ ſm rationẽ: ergo in iustitia ẽ medium rõnis ꝛ nõ medium rei. ¶ P. ꝓpter hoc in alys virtutibus dicitur esse mediũ rõnis ꝛ nõ mediũ rei: qz diuersimode determinat mediũ ſm diuersas ꝛditiões: sicut aliquid est multũ ad comedẽdũ vni qõ nõ est multũ ad comedẽdũ alteri: ſz diuersa cõditio etiam obseruat in iustitia: qz iustitia distributiua nõ equaliter tribuit oibus: sed vnicuiq̃ ſm ꝙ dignus est: silr etiam in cõmutatiua nõ tantũ punit qui percutit priuatũ hominẽ quantũ qui percutit principẽ: ergo in iustitia non est mediũ rei: sicut nec in alys virtutibus. ¶ P. in illo accipiendũ est mediuz virtutis qõ per virtutez rectificatur ꝛ perficit: sed finis virtutuz nõ est rectificatio rei exterioris: sed operantis ſm rõnẽ: qz eupꝛaxia: idest bona operatio est finis in oibus virtutib⁹: vt dicit ph̃s in. 6. Ethi. ergo nõ est ibi rei mediuz: sed rõnis tantum.

¶ Sed ꝛ. medium qõ accipit ſm ꝓportionẽ rei ad rem est mediuz rei: sed mediũ iustitie accipit ſz ꝓportionẽ rei ad rez: vt geometriam in iustitia distributiua: vel arithmeticam in cõmutatiua: vt dicit ph̃s in. 4. Ethi. ergo est ibi mediũ rei. ¶ P. iusticia ẽ eq̃litas q̃dã: ſz eq̃litas ẽ ẽt ſz rẽ thediũ iter plus ꝛ min⁹: g̃ ẽt in iustitia est mediuz rei.

Ulterius ¶ Utr̃ vtutes itellũales bẽant mediũ. vr̃ ꝙ in virtutib⁹ itellectualib⁹ nõ sit me-

diuz. mediũ. n. accipit in passiõib⁹ ſz ꝙ mẽsuranr̃ ad rõnẽ ſz in virtutib⁹ itellectualib⁹ nõ est accipere aliq̃d superius ad qõ mẽsurenr̃: g̃ in eis nõ ẽ accipe mediũ. ¶ P. mediuz vtut̃ ẽ iter ỻias passiões: ſz i itellectualib⁹ nõ sũt ỻie passiões: qz rõnes ỻioꝝ in itellectu nõ sũt ỻie: g̃ i itellualib⁹ vtutib⁹ nõ ẽ accipe mediũ. ¶ P. vbicũq̃ ẽ accipe mediuz est accipe extrema q̃ corrũpũt mediũ: ſz in itellectu nõ est accipere extrema corrũpẽtia mediũ: qz itellect⁹ non corrũpit neq̃ ex magno itelligibili: neq̃ ex paruo: vt dr̃ in. 3. de aia. g̃ in virtutibus itellectualib⁹ nõ est mediũ.

¶ Sz ỻ. in vtutib⁹ mozalib⁹ nõ inuenit mediũ nisi ſz ꝙ participãt rõnẽ rectã: ſz rõ recta ꝓ pr̃i⁹ inuenit in itellualib⁹ q̃ in mozalibus. ergo veri⁹ est mediuz in intellectualibus q̃ in mozalibus. ¶ P. ars est intellectualis virtus: vt ꝑz in 6. Ethi. ſz phs in. 2. Ethi. per mediũ artis ꝓbat mediũ virtutis. ergo virt⁹ intellectualis hz mediuz.

¶ Utr̃ virtutes theologice habeãt mediũ.

Ulterius videt ꝙ etiã theologice virtutes mediuz habeant: in mozalibus enim virtutib⁹ est mediuz ſm ꝙ eaꝝ actus ex rõne recta procedunt: sed virtutuz theologicaꝝ actus nõ sunt cõtra rõnẽ: g̃ sunt in medio. ¶ P. spes ẽ mediũ inter ꝑsumptionẽ ꝛ desperationẽ: ſz spes est virt⁹ theologica: g̃ virtutes sunt mediuz inter vicia. ¶ P. fides vadit media inter duas hereses. s. nestoꝛy ꝛ eutices: ſz fides ẽ vt⁹ theologica: g̃ vtutes theologice i me

¶ Sz ỻ. Ber. dicit ꝙ modus charitatis ẽ nõ ꝛdio ꝛsistũt. hr̃e modũ: ſz vtutes dicunt̃ in medio eẽ inq̃tũ sũt modificate: g̃ charitas nõ est in medio: ꝛ eadez rõne nec alie due. ¶ P. vbi nũq̃ ꝛtingit eq̃le reddere ibi nõ põt eẽ supfluũ. ſz in illis q̃ sunt ad deũ nõ ꝛtingit eq̃le reddere: vt ẽt phs in. 8. ethi. dicit. g̃ nõ ꝛtingit supfluũ i vtutib⁹ theologicis q̃ deũ habent ꝓ obiecto accipe: ꝛ ita nõ sunt in medio.

Respõdeo ad pmã qõnez ꝙ oẽs virtutes mozales in medio cõstitute sũt. vtutes enĩ mozales sunt circa passiões ꝛ opatiões: quas opz dirigere scom regulã rõnis. in oib⁹ aũt regulatis cõsistit rectum: ſm ꝙ regule equanr̃. equalitas aũt media est inter maius ꝛ min⁹. ꝛ ideo opz ꝙ rectũ virtutis cõsistat in medio eius qõ superabundat: ꝛ eius qõ deficit a mẽsura rõnis recte.

Ad primuz g̃ dõz ꝙ actões ꝛ passiões q̃uis sũt indiuisibiles ꝓ eẽntiã: sr̃ tñ ꝓ accñs diuisibiles vl ſz intẽsionẽ: vel ſm tẽp⁹: vel ſm locũ: vl ſz obiecta: vl ſz aliq̃d hz. ꝛ ideo etiã ſm hoc est in eis mediũ accipere. ¶ Ad 2m dõm ꝙ mediũ accipitur in aliquo dupliciter. Uno mõ ex ꝛpatiõe ad extrema eiusdem rei sicut mediũ in circulo: ꝛ tale mediũ oportet ꝙ eque distet ab extremis. Alio mõ ex ꝛpatiõe ad aliquã regulã extra: ꝛ tũc non oz ꝙ mediũ eque distet ab extremis: ſz ꝙ equet̃ regule: sic̃ ꝑz ꝙ qñ secat̃ lignum ad aliquã regulã nõ semp tantũ auferetur q̃tũ dimittit: ꝛ tale mediũ est mediũ vtutis moralis que hz rectã rõnez ꝓ regula. vnde qñq̃z appropinquat plus vni extremo q̃ alteri ſm ꝙ ꝛpetit rõni recte. ¶ Ad tertiũ dõm ꝙ vtus est extremũ quo ad cõtrarietatẽ boni: ꝛ mali: qz bonũ bois in rõne consistit: ꝛ ita in medio equalitatis ad rõnẽ: ſz q̃tũ ad ꝛtrarietates circa q̃s est virt⁹ est in medio sicut dicit ph̃s i. 2. Ethi. ¶ Ad 4m dõz ꝙ mediũ virtutis saluat̃ ſm adequationẽ oĩum circũstãtiaꝝ sil̃ ad rõnẽ. Lõtingit aũt in aliq⁹ vtutib⁹ ꝙ adequatis oib⁹ alys circũstãtys nõ põt accipi extremũ in altero: qz supfluũ nõ põt accipi in illo nisi ex ꝛpatiõe aliaꝝ circũstãtiaꝝ sicut in veritatis vtute ꝑz: qz nõ põt bõ nimis veruz dicere saluato ꝙ dicat vez qõ dz: ꝛ q̃s: ꝛ vbi: ꝛ cui: ꝛ ceteris: sed superfluũ in hac circũstantia accipit ſm excessum in alys. qui enim dicit vez qõ nõ opz ẽt nimis vez dicit. ꝛ silr etiam in magnanimitate est rõne quãti. ꝛ silr etiam in castitate. qz nõ

nõ põt homo nimis abstinere: dũmõ saluent̃ alie circũstãtie. ¶ Ad 5m dõz ꝙ virtus dicitur mediũ dupliciter. Uno modo ratione mãe circa quã est: inquãtum adequat eam rõni recte ꝛ hoc per se ꝓuenit oi vtuti morali: ꝛ sic ẽ mediũ ꝙ participationẽ extremoꝝ. Alio mõ dr̃ mediũ rõne habitus: inq̃tũ. s. habit⁹ vtutis est mediũ iter habit⁹ duaꝝ malitiaꝝ: ꝛ hoc est mediũ per abnegationẽ extremoꝝ: ꝛ hoc accidit virtuti: nec opz ꝙ sit in oib⁹ vtutib⁹: ꝛ ꝓpter hoc non opz ꝙ iustitie habit⁹ sit medi⁹ inter duas malitias. vt in. 5. Ethi. dicit: ſz ꝙ mediũ attingat in mã sua.

Ad secundã qõnẽ dõz ꝙ in iustitia oz esse nõ solũ mediũ rõnis: ſz ẽt rei: cũ⁹ rõ ẽ: qz iustitia ẽ circa opatões ꝛ ſz ordinẽ ad alteꝝ: vñ illũ ad quẽ sũt opatões iustitie accipiũt q̃si regulã: ꝛ iõ sic̃ passiones circa q̃s sũt alie vtutes oz ꝙ equenr̃ rõni: ita oz ꝙ opatiões circa q̃s ẽ iusticia adequenr̃ illi ad quẽ ẽ iustitia: qõ nõ põt eẽ nisi ſm rem tm̃ reddaꝝ quantum ei debeꝝ: ꝛ ideo ibi ẽ mediũ rei. Sz iter aliquos duos põt cõstitui eq̃litas dupliciter. vno mõ ſm ꝙ vtriq̃z aliq̃d reddẽdũ ẽ: ꝛ in hoc constituit ei equalitatem iustitia distributiua q̃ non dat equale vtriq̃z ſm quãtitatẽ: ſz ſz, ꝓportionẽ: qz vtriq̃z dat quãtuz sibi debeꝝ: ꝛ ideo mediũ in iustitia distributiua dicitur eẽ ſz ꝓportionabilitatẽ geometricã: in qua saluaꝝ eadẽ ꝓportio: ſz nõ eadẽ quãtitas: sicut sex est mediũ inter quatuoꝛ ꝛ nouẽ. qz in qua ꝓportione se hz ad quatuoꝛ. s. in sex qualtera in ipsa se habet nouẽ ad ipsuz: q̃uis nouẽ excedãt sex in trib⁹: ꝛ sex quatuoꝛ in duob⁹. Alio mõ cõstituit̃ equalitas iustitie inter aliquos inq̃tũ vnus debet recipe ab alio ꝓpter hoc ꝙ ille pr̃i⁹ recepit ab isto: ꝛ ad hoc ẽ iustitia ꝛmutatiua: ꝛ qz tñ oz ſm q̃titatẽ aliqs ab altero recipe q̃tũ ei tribuit: iõ i hac spẽ iustitie saluaꝝ mediuz scom ꝓportionem arithmetricã: in q̃ saluaꝝ eadẽ q̃titas: sic̃ tria ẽ mediũ iter quatuoꝛ ꝛ duo: qz vtriq̃z est excessus in vnitate.

Ad primuz igiꝝ dõz ꝙ in iustitia ẽ mediũ rõnis qõ ꝛ idẽ ẽ mediũ rei. ¶ Ad 2m dõm ꝙ in iustitia nõ ꝛsideraꝝ ꝛditio ꝑsone nisi inq̃tũ ex cõditionibus persone variaꝝ quantitas rei. qui. n. peutit principem maioꝛe offensam facit: ꝛ ideo plus debz puniri: ꝛ silr etiaz ꝑz in iustitia distributiua ꝙ diuersitas ꝑsonaꝝ in diuersitatẽ rei redũdat. ¶ Ad 3m dõm ꝙ in iustitia incidit in idẽ rectificatio opationis ꝛ rectificatio rerũ vt dcm̃ est.

Ad tertiã qõnẽ dõz ꝙ bonũ vtutũ itellectualiũ ꝛsistit in hr̃ ꝙ vez dicaꝝ. vitas aũt ꝛsistit in q̃dã adeq̃tiõe itellect⁹ vocis ad rẽ: ꝛ qz eq̃litas est mediuz iter mai⁹ ꝛ min⁹: ideo opz ꝙ bonuz virtutis intellectualis in medio consistat: vt. s. dicatur de re hoc qõ est. si aũtez excedat vel in plus vel in minus erit falsum: qõ se habet ad virtutes intellectuales: sicut vicium ad mozales: ꝛ hoc inquantum intellectus absolute considerat. inquantum vero de vno in aliud discurrit accipitur medium non solum ſz ꝛmẽsurationẽ ad rẽ: ſz ſm cõmensurationẽ ꝛclonuz ad ꝑncipia vel eoꝝ q̃ sunt ad finẽ in operatiuis.

Ad primũ igr̃ dõz ꝙ sicut dicit ph̃s i. 10. Meth. mẽsura itellect⁹ nr̃i ẽ res: ꝛ iõ ſz ꝙ adequaꝝ rei ẽ rectũ ipsi⁹. nihilominꝰ ꝛ ꝑncipia sũt regula ꝛclonuz ꝛ intelligẽs ẽ quodãmõ regula ꝑncipioꝝ. ¶ Ad 2m dõm ꝙ contrarietas passionũ accedit ad medium vtutis mozalis vnde circa irã que nõ hz passionẽ oppositã ẽ mediũ vtutis mozalis ſm plus ꝛ min⁹ in ipsa eadẽ passiõe. ¶ Ad 3m dõz ꝙ extrema in virtutib⁹ itellectualib⁹ nõ accipiunt̃ ſz magnũ ꝛ paruũ itelligibile: ſz extremũ in plus est qñ attribuitur aliq̃d alicui qõ nõ iest ei. extremũ aũt in min⁹ qñ remouetur ab eo qõ ei inest. vtroq̃z aũt mõ falsum ꝛtingit. vez aũt qñ dr̃ inesse qõ inest: aut nõ inesse qõ nõ inest: ꝛ hec extrema corrũpũt nõ subam: sed veritatez intellectus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad quartaz qõnẽ dõm ꝙ mediũ in oib⁹ vtutib⁹ q̃ habẽt mediũ accipiẽ ex hoc ꝙ vtus attingit in mã ꝓpria illud qõ est equale ꝛ cõpetẽs mẽsura Uñ si esset aliq̃ vtus q̃ haberet mẽsurã ipaz ꝑ mã nõ eẽnt ibi extrema nec mediũ:ſz bonũ illi⁹ vtutis eẽt simpliciter attigere mẽsurã illã:sicut si alicui⁹ vtutis mã eẽt vitas. oꝛuz aũt ꝑma mẽsura ẽ ipse de⁹:sic̃ ẽt ipse pbs i.9.metha.dic̃. Uñ vtutes theologice q̃ hñt deuz ꝑ obo ꝙ est vltim⁹ finis a quo oia mẽsurañ nõ pñt habere rõnẽ medy cum in mã illa nõ sit accipere extrema: sicut etiã in his que cõiuncta sunt malo fini nõ põt accipi medium.

Ad primuz igit̃ dõz ꝙ rõ recta nõ est ad hoc ꝙ in mã illa vitenẽ extrema:i qua supfluũ esse nõ põt. ¶ Ad z^m dõz ꝙ fides est virt⁹ theologica inq̃tũ adheret ꝑme vitati:ꝛ ex hac pte nõ põt in ipa mediũ eẽ. nõ.n.põt nimis ẽo adherere:ſz ex pte illa q̃ aligd affirmat vl negat vitati ꝑme adherẽs ibi ẽ mediũ:qz ſz ℔ hz sil'itudinẽ cũ vtutib⁹ itellectualib⁹. ¶ Et sil'r dõm ad 3^m ꝙ spes nõ hz mediũ ſm ꝙ deo adheret:ſz ex parte subiecti.

¶ Utrz virtutes mozales maneãt in patria.

A quartũ sic ꝓcedit̃. vr ꝙ vtutes morales nõ maneant in ꝑria. fides.n.ꝛ spes sũt nobiliozes q̃b⁹ virtutes mozales ſz fides ꝛ spes euacuant̃ : g̃ ꝛ mozales virtutes. ¶ ℙ. vtutes mozales pficiũt in vita actiua: sed hec vita cessabit in ꝑria in q̃ erit tñ ꝺteplatio:g̃ ꝛ virtutes mozales nõ erũt in ꝑria. ¶ ℙ. vtutes mozales q̃dã sũt circa passiões:ſz be ñ erũt i ꝑria:g̃ nec vtutes mozales. ¶ ℙ. foꝛtitudo ꝛ tẽperãtia sũt i irascibili:ꝛ ocupiscibili : ſz ſz q̃dã vires sensibiles nõ remanebũt in aia sepata:g̃ nec tẽperãtia ꝛ foꝛtitudo. ¶ ℙ. i ꝑria erim⁹ sicut angeli dei. Mat. zz. Sz derisibiles videñt q ponũt castitatẽ ꝛ sobrietatez in angelis quos deos noiat pbs in.io.metha.g̃ nec i nobis erũt. ¶ ℙ. patiẽtia ẽ valde nobilis vt⁹:qz ipsa op⁹ pfectuz hz:ſz nõ remanebit in ꝑria nisi q̃tũ ad fructũ:vt aug. dicit in li. de patiẽtia:g̃ nec alie mozales vtutes.

¶ Sz ℨ. iste vtutes plenissime fuerũt in xp̃o:ſz ille vtutes q̃ euacuant̃ i ꝑria nõ fuerũt in xp̃o:vt fides ꝛ spes : g̃ vtutes iste nõ euacuant̃. ¶ ℙ. Sap̃.i. Justitia ẽ ꝑpetua ꝛ imoꝛtalis:ſz nõ min⁹ ẽ nec̃ia oꝺiatio boꝝ ad seipꝰ q̃ oꝺiatio ad altez q̃ ẽ ꝑ iustitiã:g̃ ꝛ alie vtutes mozales manẽt in ꝑria. ¶ ℙ. in ꝑria erũt boies deo ɔformes:ſz bevtutes i deo sũt exẽplares:vt dic̃ Macrobi⁹. g̃ ꝛ in scis erũt ali quo modo.

Respondeo dõz ꝙ q̃lz vtutũ ꝑdictaz hz duos actus. vnũ quẽ exercet circa ꝓpriã mãz Aliũ quẽ hz qñ puenit ad finẽ:sicut foꝛtl oũ ẽ in piculo pugne exercet actũ g̃ ẽ circa mãz ꝓpriã. ſ.timões ꝛ audacias; ſz qñ iã domũ victoꝛ reuertit̃ hz bũc actũ g̃ ẽ gaudere ẽ victoria ꝑ pugnã ꝓcedẽtẽ adepta. Dcñ ẽ aũt ꝙ virtutes mozales q̃dã sũt ifuse ꝛ q̃dã acqsite:ꝛ ꝙ acqsite dirigũt i vita ciuili. vñ hñt bonũ ciuile ꝑ finẽ:ꝛ qz hec ciuilitas nõ remanebit in ꝑria:iõ nõ remanebit eis aligs actꝰ:nec circa finẽ: nec circa mãz ꝓpriã:ſz quã tẽdit ad finẽ:ꝛ iõ habit⁹ tollẽt̃. virtutes aũt ifuse mozales pficiũt i vita ꝑfuali:ſz quã hõ ẽ ciuis ciuitatis dei:ꝛ mẽbꝛ corꝑis xp̃i qõ ẽ ecclie:ꝛ hec q̃dẽ ciuilitas i futuro nõ euacuabit̃:ſz pficiẽt̃. vñ remanebunt istis virtutib⁹ actꝰ g̃ sũt circa finẽ ꝓximũ vniuscuiusq; virtutis:ꝛ iõ remanebũt habit⁹ virtutũ mozaliuz infusaz.

Ad primũ igit̃ dõm ꝙ fides ꝛ spes sunt nobiliozes mozalib⁹ virtutib⁹ rõne obi : ſz qz habẽt essentialiter annexaz imperfectionez respectu sui obiecti: que nõ est annexa virtutib⁹ mozalibus:ideo nõ opz ꝙ mozales euacuentur sicut spes ꝛ fides. ¶ Ad scõz dõm ꝙ virtutes que pficiunt in vita actiua etiaz acquisite nõ oportet ꝙ tollant̃:cũ aliquis se transfert ad vitaz cõtẽplatiuã. sed habẽt alios actus inquantuz ptingunt ad finẽ ꝓximũ: qz ꝺteplatiua vita ẽ finis actiue:ꝛ ideo distinguit Macrobius baz virtutũ tres gradus scõm ꝙ sunt in boibus. sunt eniz politice ſz ꝙ hõ per eas in ciuilib⁹ operibus rectificatur. purgatoꝛie aũt ſm ꝙ ciuilib⁹ vtens ad quietẽ cõtẽplatiõis aliquis anhelat. Sz dicunt̃ purgati animi in cõtũ aliquis abiecto oĩ exercitio ciuilis vite quieti ꝺteplatiõis totũ se tribuit:ꝛ in hoc statu dicit ꝙ actꝰ tẽperãtie ẽ cupiditatẽ nõ iã refrenare:sed penitꝰ obliuisci. foꝛtitudis aũt passiones ignozare nõ vincere:ꝛ sic de alijs. ¶ Ad 3^m dõm ꝙ q̃tum ad actus quos habẽt circa materias ꝓprias nõ remanebũt:ſz ſm actꝰ quos hñt in fine adepto:g̃ est a passionuz tumultib⁹ quietari. ¶ Ad quartũ dõm ꝙ quidam dicunt ꝙ vires sensibiles nõ manẽt actu in aĩa sepata:dicũt tñ ꝙ manẽt in essentia aie sicut in radice. Et sil'r etiã manẽt habitus virtutũ iferiozis partis:sicut in radice in virtutib⁹ q̃ sunt in rõne ꝛ in ipsa gratia. ¶ Ad quintũ dõm ꝙ iste virtutes sunt in ãgelis alio mõ q̃ in boib⁹ etiã in patria : quia boies perpessi sunt buiusmodi passiões que per dictas virtutes refrenanẽt:vl nãz hñt:vt perpeti possint:qõ nõ est de angelis. vnde in ãgelis ꝛ in deo sunt sicut exẽplares:in hominib⁹ aũt sicut virtutes purgati animi in patria. Tũ sciẽdũ ꝙ pbs logt̃ de vtutib⁹ acq̃sitis q̃ perficiũt boiez in vita ciuitatis terrene:in q̃ vita nõ babem⁹ cũ angelis aliquam cõicationẽ:vnde nõ est simile de illis virtutib⁹ que pficiũt in vita ciuili cuitat| dei:q̃ ꝺstituit̃ ex ãgelis ꝛ boib⁹. ¶ Ad 6^m dõz ꝙ patiẽtia dr̃ nõ manere q̃tũ ad actũ quẽ hz circa mala tolerabilia:manent tñ habitus ꝛ actus quẽ hz in gẽ-

(te finis ꝓpry. ¶ Qõ. II.

Deinde qrit̃ spal'r de vtutib⁹ cardialib⁹. ꝓmo q̃ ꝛ q̃t debẽt dici cardiales. 2° de materys:ꝛ obis ea. 3° de actibus. 4° de subiectis. 5° que ipsaz sit ꝑncipalioz.

¶ Utrz aliq̃ vtutes debeãt dici cardiales.

Ad primũ sic ꝓcedit̃. vr ꝙ nulle virtutes ẽbeãt dici cardiales: qz eedẽ virtutes q̃ cardinales dicunt̃ : dicuntur etiaz generales. vnde ꝛ Tulli⁹ eis partes assignat:ſz virtutes sunt distincte abiuicẽ:vt dcñ est:ergo vr ꝙ nõ debeãt dici cardinales. ¶ ℙ. ea que diuidũt̃ abiuicẽ sũt sil'r ſz plbz.ꝛ ita vnũ nõ ẽ ꝑncipali⁹ altero: ſz vtutes ɔdiuidũt abiuicẽ gen⁹ vtutis:g̃ vna nõ ẽ ꝑncipalioz altera: ꝛ ita nec vna oz dici cardinal' respcũ alteri⁹. ¶ ℙ. vtutes diuidũt̃ ℨ vicia:ſz vicia ꝑncipalia nõ dicũt̃ cardialia:ſz capitalia:g̃ vtutes ꝑncipales debẽt dici capitales ꝛ nõ cardinales. ¶ ℙ. si dicũt̃ cardinales:qz eis puẽit̃ ad vitã eternã vt dr̃ in lra:eadẽ rõne oẽs vtutes sũt dicẽde cardinales:qz oĩb⁹ vitaz eternã meremur. ¶ Sz ℨ est qõ dicit̃ in lra.

¶ Utruz mozales virtutes dicende sint cardinales.

Alterius vr̃ ꝙ mozales vtutes nõ ẽbeãt dici cardiales:ſz alie:qz theologice vtutes ꝓpingozes sũt fini:qz hñt finẽ vltimũ ꝑ obo:cũ g̃ finis sit ꝑn⁹ i opatis ſz plbz:vtutes theologice erũt ꝑncipaliozes:ꝛ ita ipe magi debẽt dici cardiales. ¶ ℙ. charitas dr̃ radix vtutũ. fides aũt fũdamẽtũ. spes vo ɔcoza:ſz q̃ ẽ ꝓportio radicis ad arborẽ ꝛ fũdamẽti ad donũ ꝛ ɔcoze ad nauẽ. eadẽ ẽ ꝓportio cardinis ad hostiũ : g̃ virtutes theologice pñt dici cardinales sic̃ ꝛ mozales. ¶ ℙ. virtutes itellectuales sũt nobiliozes virtutib⁹ mozalib⁹:qz pficiũt i vita ꝺteplatiua q̃ ẽ nobilioz actiua:g̃ vtutes itellectuales magi ẽbẽt dici cardiales q̃b⁹ moza-

¶ Sz cõtra. vna sola de cardinalibus hic enumerata (lestis intellectualis est.ſ.prudentia:q̃ mozalis est aliquo modo:ergo virtutes cardinales magis sunt in genere mozalium q̃b⁹ intellectualium virtutuz.

¶ Utrz tñ q̃tuoꝛ sint virtutes cardinales.

Alterius vr̃ ꝙ nõ debeãt dici tot vtutes cardiales in ℔ nũero:qz vtutes iste sũt i trib⁹ viribꝰ aie:ſz iter eas ẽ vna tñ ꝑncipal'.ſ.rõnalis:g̃ ꝛ iter vtutes est tñ vna cardial'. ¶ ℙ. si vtutes dicũt̃ eedẽ gnales: ꝛ cardinales. gnales aũt sũt tñ due.ſ.iustitia ꝛ prudẽtia:vt dcñ ẽ pti⁹. vr̃ ẽt ꝙ tñ sint due cardiales. ¶ ℙ. i q̃lz vi ẽ aligd ꝑncipalissimũ iuenire eoꝛ q̃ ad illã viz ptinẽt:si g̃ vires sunt tres i gb⁹ sũt vtutes vr̃ ꝙ ẽt tñ tres ẽbeãt eẽ vtutes cardinales. ¶ Sz ℨ. vr̃ ꝙ ẽbeãt eẽ ꝑces q̃b⁹ q̃tuoꝛ:qz vtutes vitiorum opponũt̃:ſz vicia capitalia sũt septẽ:g̃ ꝛ vtutes cardiales debẽt eẽ septẽ. ¶ ℙ. i rõnali ponũt̃ due vtutes cardiales:prudẽtia.ſ.ꝛ iustitia:g̃ sil'r in q̃lz alia ꝛ viriũ debẽt poni due vtutes cardiales:ꝛ ita cũ vires sint tres erũt sex cardinales vtutes. ¶ ℙ. sicut prudẽtia ẽ pfectio rõnis practice: ita ꝛ ars:ſz rõnis practice rectitudo ꝛ veritas cõsistit:vt dr̃ in.6.ethi. in ꝺfozmitate ad appetitũ rectũ:qõ fit ꝓvirtutes mozales:vt dcñ ẽ:g̃ sicut prudẽtia iter virtutes mozales ponit̃ cardinalis virt⁹:ita ꝛ ars mechanica poni oz.

¶ Utrz potius alie virtutes.ſ.mansuetudo magnanimitas bũilitas penitentia:liberalitas debeãt dici cardinales.

Alterius vr̃ ꝙ alie vtutes magis ẽbeãt eẽ cardiales q̃b⁹ iste:qz vnũq̃q; ɔnoiat̃ a ꝑncipalioꝛi:qõ est in ipso:vt dic̃ pbs in.z.ẽ aĩa.ſz vis irascibil' denoiat̃ ab ira. g̃ cũ mãsuetudo sit ℨ irã. foꝛtitudo aũt ℨ timozes ꝛ audacias:q̃ sũt ẽt passiões irascibil':vr̃ ꝙ mãsuetudo sit magꝛ virt⁹ cardinal' q̃b⁹ foꝛtitudo. ¶ ℙ. illõ qõ ẽ magnũ i q̃lz genere ẽ ꝑncipali⁹ in illo genere:ſz magnanimitas opat̃ magna i oib⁹ vtutib⁹:vt dic̃ pbs i.4.ethi. g̃ vr̃ ꝙ magnanimitas sit magis cardinal' q̃b⁹ foꝛtitudo:qz vtraq; ẽ i irascibili. ¶ ℙ. vt⁹ cardinal' dr̃ in q̃ alie vtutes firmant̃ : ſz bũilitas est firmamẽtũ oĩuz vtutũ:qz sic̃ dic̃ Greg. g̃ ceteras vtutes sine bũilitate ɔgregat q̃si paleã in vẽtũ poꝛtat:g̃ vr̃ ꝙ bũilitas ꝑcipue eẽ debeat cardinalis. ¶ ℙ. penitẽtia oẽs ẽfect⁹ ad pfectũ reuocat:ſz alie vtutes ẽfect⁹ singulares removẽt:g̃ cũ penitẽtia sit q̃dã vt⁹:vt dic̃ Ambro. vr̃ ꝙ ipsa potissime debeat dici cardinalis. ¶ ℙ. magis ẽ laudabile dare aligd de ꝓprio q̃b⁹ reddere alienũ:ſz liberalitas ꝑ̃a largit̃. iustitia aũt vnicuiq; qõ suũ ẽ reddit:g̃ liberalitas magis debet esse cardinalis virtus q̃b⁹ iustitia.

Respondeo dõz ad ꝓmã qõnez ꝙ vtutes q̃tuoꝛ q̃ bic enumerant̃ dicũt̃ gnales ꝛ ꝑncipales ꝛ cardinales. Qz.n. ꝑncipiũ cuiuslibz rei ẽ potissima ꝑs eiꝰ ẽt plusq̃ dimidiũ:vt dr̃ in.i.Ethi.ꝛ iõ illõ qõ ẽ potissimũ in q̃lz genere dr̃ ꝑncipale i genere illo:ꝛ qz habit⁹ ꝑfẽsatur ex actib⁹ ꝛ actꝰ ex obis siue mã:iõ vtutes ꝑncipales dicunt̃ q̃ sũt circa illud qõ ẽ potissimũ in mã vl materys vtutũ:sic̃ potissimũ in illis q̃ ad ɔcupiscibilẽ ptinẽt sũt ɔlectatiões ſm tactũ. Uñ tẽperãtia q̃ ẽ circa illas delectationes est vt⁹ ꝑncipalis:ꝛ eutrapelia q̃ ẽ circa delectatiões q̃ sunt in ludis ẽ vtus scõaria:sicut ars ad quã ptinet finis nauis g̃ est nauigatio.ſ.gubernatoꝛia ẽ ꝑncipalis respectu illi⁹ artis q̃ facit nauẽ:qz finis ẽ potissimũ in vnoq̃;z:ꝛ in arte q̃ facit nauẽ ẽ ꝑncipalioꝛ illa q̃ inducit foꝛmã q̃ ꝑstat mãz:ꝛ qz ad illud qõ ẽ potissimũ in q̃lz re ozdinant̃ oia q̃ sũt illi⁹ rei:iõ vtutes ꝛ artes ꝑncipales mouẽt ſz suũ iperiũ vtutes ꝛ artes scõarias ad actꝰ ꝓprios:sicut ars gubernatoꝛia iperat ei q̃ facẽ nauez:ꝛ ex ℔ dr̃ architectonica respectu ei⁹:q̃si ꝑnceps ipsi⁹. Et qz actꝰ moti fundant̃ sup actiõe mouẽtis: ideo actꝰ secũdarie virtutis fundant̃ sup actione ꝑncipalis: sicut fũdat̃ sup cardinẽ mot⁹ hostij:ꝛ iõ virt⁹ ꝑncipalis dr̃ eẽ cardinal':ꝛ virt⁹ secũdaria dr̃ adiũcta illi. Oẽ aũt qõ mouetur ab aliquo agit in virtute mouẽtis sicut istrm ei⁹.ꝛ iõ etiã mot⁹ virtutis cardinalis participatur quodãmodo in virtutib⁹ adiũctis.ꝛ ſm hoc virt⁹ cardinalis dr̃ generaliꝛ inq̃tũ plũb⁹ virtutib⁹ adiũctiꝛ modũ suuz cõicat. virt⁹ aũt adiũcta dr̃ ꝑs ei⁹ inquantuz modum suũ participat.

Ad primuz igit̃ dõz ꝙ nõ dicunt̃ generales ꝑ ꝓdicationẽ.ſz ꝑ quãdã ꝑticipationẽ:vt dictũ ẽ. vñ eis nõ assignant̃ spẽs:ſz partes. ¶ Ad z^m dõm ꝙ ea que diuidũt aliq̃ cõe vniuocũ sunt sil'q̃tũ ad itẽtionẽ generis:q̃uis vnũ possit eẽ cã alteri⁹ q̃tũ ad esse: sicut motus localis est causa alioꝛ motuũ:ɔtra quos diuidit̃:ſz ea que diuidũt aliq̃ cõe analogũ se habẽt ſm pri⁹ ꝛ posteri⁹ etiã quãtũ ad intẽtionẽ cõis q̃ diuidit̃:sicut ꝑz de substãtia ꝛ accidẽte. vnde ex hoc ꝙ vna virtus cõdiuidit̃ alteri: nõ opz ꝙ vna nõ sit altera ꝑncipalioz. ¶ Ad 3^m dõz ꝙ pfectio pctoꝛ nõ ẽ ꝑ ozdinẽ ad finẽ:ſz magis ꝑ auersionẽ a fine debito. Uñ motꝰ pctoꝛ nõ assimilant̃ hostio:ꝙ iõ itrat̃ in domũ:ꝛ iõ pcta ꝑncipalia nõ assimilant̃ cardini. vñ non dicũt̃ cardinalia:ſz capitalia tñ ex hoc ꝙ ꝓportãt quosdaz actꝰ alioꝛ. ¶ Ad 4^m dõz ꝙ q̃uis oẽs vtutes gratuite ɔducãt ad regnũ celoꝛ:ex ℔ tñ nõ nãciscũt̃ nomẽ cardinis: ſz hostꝰ. ille aũt vtutes gb⁹ ad eternã vitã puenit̃:vt supereas alias vtutũ motꝰ fundant̃:dicũt̃ ꝑ̃ cardinales.

Ad secundã qõnẽ dõm ꝙ virtutes cardinales dicunt̃. vt dcñ ẽ:ad sil'itudinẽ cardinis in quo motꝰ hostꝰ firmat̃. de rõne aũt hostꝰ ẽ vt ꝑ ipz ɔterioza dom⁹ adeant̃. ꝛ iõ illud ꝑ qõ nõ ẽ motꝰ i aligd vlteri⁹ nõ hz rõnẽ hostꝰ. vtutes aũt theologice cũ sint circa finez vltimũ:nõ ẽ aligd aliud vlteri⁹ ex pte obi i qõ tẽdãt:vñ in vtutib⁹ theologicis nõ ineniẽt rõ hostꝰ:ꝛ ꝑ̃ ℔ non pñt dici cardiales:sil'r nec i virtutib⁹ itellectualib⁹ qz pficiũt in vita ꝺteplatiua:q̃ nõ ozdinat̃ vlteri⁹ ad alterã vitã: ſz actiua ad ipsaz ozdinat̃. vñ cũ virtutes mozales pficiant in vita actiua ꝛ hẽant actꝰ suos ñ circa finẽ vltimũ:ſz circa obz:ex vtraq; pte manet in eis rõ hostꝰ:ꝛ ꝑ̃ ℔ boc cardinales vtutes iueniunt̃ solũ in genere mozalium.

Ad primũ igit̃ dõm ꝙ q̃uis possint dici ꝑncipales nõ tñ dicunt̃ cardinales rõne iaz dicta.

¶ Ad z^m dõz ꝙ fundamẽtũ anchoza ꝛ radix noiant id in quo aligd firmat̃ q̃tũ ad suã gerẽ:ꝛ iõ ꝛpetũt illa noia virtutib⁹ q̃ hñt finẽ ꝑ obo in quo ẽ quies:ſz cardo dicit aligd in quo alteꝛ firmat̃ q̃tũ ad motũ: vt dcñ ẽ.ꝛ iõ conuenit hoc nomẽ virtutib⁹ q̃ sunt circa ea q̃ sunt ad finẽ:ꝑ que est trãsitus in finẽ. ¶ Ad 3^m sicut ad ꝓmum dõm est.

Ad tertiã qõnem dõm ꝙ nõ sunt nisi quattuoꝛ virtutes cardinales:cuius rõ ẽ:quia cũ moralium virtutuz mã sint ea q̃ ad appetitum pertinẽt: in gbus etiã ratio dirigit:predicta mã potest dupliciter cõsiderari. vno mõ ꝑut habet rõnẽ cõsiliabilis ꝛ eligibilis ſz ꝙ ratio circa eã operat̃:ꝛ sic ẽ ꝓudẽtia que est media iter mozales ꝛ intellectuales vt supra dcñ est. diſ.z3. Alio modo ſm ꝙ habet rationẽ boni appetibilis. ad appetitũ aũt duo pertinent.ſ.actio ꝛ passio. passio aũt est in irascibili et concupiscibili:circa actiones ergo est iustitia:circa passiones irascibilis foꝛtitudo:circa passiones cõcupiscibilis tẽperantia:ꝛ sic sunt quattuoꝛ vtutes cardinales.

Ad primũ igit̃ dõm ꝙ cardo est illud in quo ꝓximo firmatur motus ostij. vnde virtutem cardinalem oportet esse circa id quod est ꝓncipale in singulis materys:ꝛ non solum circa id quod est ꝓncipale ꝓncipium:qõ ad rationem pertinet. ¶ Ad secũduz dicendũ ꝙ iustitia ꝛ prudẽtia dicũtur generales respectu oĩuz virtutũ. temperãtia aũt ꝛ foꝛtitudo nõ respectu oĩum:ſz respectu vtutũ tñ que eis adiũgunt̃:ꝛ hec generalitas sufficit ad cardinalẽ vtutẽ. Prudentia aũt nõ regit̃: q̃uis iustitia ſm ꝙ est idem qõ omnis vtus non sit virtus cardinalis:vt dcñ est. prudẽtia aũt nõ est generalis q̃tuz ad essentiã:cũ cõtra alias diuidat̃:ſz q̃tũ ad materiã:qz in oĩbus mozalib⁹ dirigit. ¶ Ad 3^m dõm ꝙ rõ qñq; cõꝓhẽ-

Universidad de Deusto
Biblioteca

dit duas potẽtias.ſ.vim cognitiuam in qua eſt ꝓudẽtia:r viz affectiuã:que volũtas dicit̃:in qua eſt iuſtitia vt infra dicet̃.cõcupiſcibilis aũt r iraſcibilis ſunt tm̃ appetitiue iõ nõ eſt ratio ſimilis.¶Ad 4m dõm ꝙ q̃uis virtutes vicys opponant̃.nõ tm̃ oz ꝙ virtus ꝓncipalis opponatur vicio ꝓncipali:qz ꝓncipalitas virtutis attendit̃ penes id qõ eſt ꝓncipale ſimpliciter cũ idẽ ſit iudiciũ de re abſolute r ſm ꝙ ꝓparat̃ ad vtuoſuz:vt pbs dicit:ſz ꝓncipalitas vicy ẽ ꝑz id qõ magis ẽ natũ mouere a rectitudine rõnis.r B quidẽ in aliquibus conſonat.in aliquib9 aũt nõ.vnde aliqõ viciũ capitale opponit̃ cardinali vtuti:ſicut luxuria r gula tẽperantie.aliqõ aũt nõ oppõit̃ ꝓncipali ſicut ira mãſuetudini ¶Ad qntũ dõz ꝙ iraſcibilis r cõcupiſcibilis non ſunt cognitiue:ſz appetitiue tãtũ:r ideo in eis nõ põt eſſe duplex virtus cardinalis ſicut in rõne dictũ eſt.¶Ad ſextuz dõz ꝙ appetitus dicitur rectus dupliciter.Uno mõ in ſe ꝑz ꝙ ea q̃ in appetitu ſũt ordiata ſũt:r hãc rectitudinẽ facit virtus mozalis:r qz prudentia ꝓformat rõnẽ practicã appetitui ſic directo.iõ cũ mozalib9 vtutib9 in mã cõicat r in eandẽ operationẽ cõcurrunt:ꝓpter qõ inter mozales ꝓputat̃ Alio mõ dr̃ appetit9 rect9 a rectitudine q̃ eſt extra ipſum r hoc eſt mãliter:inq̃tũ.ſ.tẽdit in aliqd rectũ extra ſe facien dũ:cuiuſmodi eſt rectitudo que eſt in artificiatiſ.r ſic ꝓformat rationem appetitui recto ars mechanica.ideo nõ cõputatur inter mozales virtutes.

Ad quartam qõnem dõz ꝙ ſicut ex dictis ꝑz.oĩs mã mozalis ad q̃tuor reducit̃ q̃ vel re vl rõne differũt.boc.n.ſufficit ad differẽtiã habituũ: vt ꝑz9 dcm̃ eſt.ſ.paſſio ꝟcupiſcibilis: paſſio iraſcibilis:actio:r hec oĩa ſm ꝙ ſubyciunt̃ rõni:ſic oĩa induũt rõnẽ vni9 obi vel materie.inter paſſiões aũt ꝟcupiſcibilis ꝑcipue ſũt delectatiões ꝑz tactũ vt ex ſupradictis in.26.diſ.ꝑz.circa q̃s eſt tẽperãtia:r iõ in hac materia ipa ẽ cardinalis virtus.in paſſionib9 aũt iraſcibilis ꝑcipue ſunt ille q̃ ſunt ex difficili: qõ natũ eſt moztẽ incutere: r ideo fortitudo q̃ eſt circa hꝺ paſſiones eſt in hac mã cardinalis virtus.Jn actionib9 aũt q̃ ſunt circa res que in vſuz vite veniũt gb9 adinuicẽ cõicamus ꝑcipue ſũt ille actiões gb9 hꝺ res diſtinguunt̃ qz prędicta diſtinctio eſt cõicatiõis ꝓncipium: r iõ iuſtitia q̃ tribuit vnicuiq; qõ ſuũ ẽ:eſt cardinalis virtus in hac materia. Jnter aũt ea que rõ circa mozalia opat̃ ꝑcipuũ ẽ ꝑceptum de agẽdis:ad qõ ꝟiliu r oĩa hꝺ ordinant̃.r ideo prudentia que eſt ꝑceptiua.vt in.6.Etbi.dr̃ eſt cardinalis in iſta mã.

Ad primũ g̃ dõz ꝙ nõ idẽ regrit̃ ad B ꝙ aliq̃ paſſio ſit ꝓncipalis:r ad B ꝙ ſit mã ꝓncipalis virtutis:r ad B ꝙ denoiet potentiã.qz.n. denoiatio fit ex cõpleto r vltimo r manifeſtiozi.iõ potẽtia iraſcibilis denoiatur a paſſiõe ire que eſt vltima aliaꝝ paſſionũ que ſunt in iraſcibili:r ꝓpoſita paſſio ſicut ſupra dcm̃ ẽ. Sz ad B ꝙ ſit ꝓncipalis paſſio regrit̃ ꝙ afficiat̃ appetit9 ſm cõditionem appetibil' mouẽtis:vt.ſ.bonũ ꝓſequat̃ r malũ fugiat:r ita in iraſcibili timor r ſpes ſũt ꝓncipales paſſiões. Sed ad B ꝙ ſit mã ꝓncipalis virtutis regrit̃ ꝙ ſit paſſio excedens per modũ intẽſionis alias paſſiões exiſtẽtes in illa vi:ſicut circa maximas delectatiões ꝟcupiſcibilis ẽ tẽperãtia.magis aũt ſtẽſaz paſſionẽ facere natũ ẽ malũ corruptiuũ iminẽs ſicut ſũt moztis ꝑcula q̃s bonũ expectatũ vel q̃s vindicta deſiderata de malo illato:r ideo circa audacias r timores q̃ ſunt circa hꝺ pericula eſt ꝓncipalis virtus.non aũt circa ſpez vel circa irã.¶Ad 2m dõm ꝙ illud circa qõ eſt ꝓncipalis virt9 nõ ſolũ debet eſſe ꝓncipalis ꝑz intẽſionẽ:ſz etiã ſm dependẽtiã:vt.ſ.illud ꝓncipale non depẽdeat ab alys: ſz alia quodãmõ ordinent̃ ad ipm:ſicut delectatiões tact9 nõ depẽdẽt ab alys delectatiõib9:ſz magꝭ alie ordinãt̃ ad ipſas,alias.n.nõ ſaluaret̃ rõ cardinalis vtutis.magnũ aũt qõ attẽdit magnanimitas ꝓpẽdet ex alys vtutib9:qz opat̃ magnũ in actib9 aliaꝝ vtutũ:r iõ ꝓſuppõit alias vtutes vt phs dicit in.4.Etbi.Et ꝓpter B magnanimitas nõ põt eẽ cardinalis virtus.¶Ad 3m dõz ꝙ humilitas dr̃ ꝑſeuatio r fundamẽtũ aliaꝝ virtutũ in eẽ ſuo:inq̃tũ removet ꝓhibens.ſ.ſupbiã q̃ bonis operib9 inſidiat̃ vt pereat̃ ſicut dcit aug.nõ aũt ꝓp ꝓncipalitatẽ materie ad quã aliaꝝ virtutũ materie reducunt̃:vt ſic aliaꝝ virtutũ mot9 in humilitate firmen̄t:qõ facit cardinalẽ vtutez.humilitas aũt hꝺ idẽ ꝙ mã qõ magnanimita5:q̃uis ſũ diuerſis rõnib9:qz bũilitaſ rõnẽ parui ex ꝟſideratiõe ꝓprie fragilitatis:ſed magnanimitas diuini auxilij:vl' diuini doni vl' gratuiti vl' nãlis: ſic eſt rõnis bonũ.¶Ad 4m dõm ꝙ dato ꝙ penitẽtia ſit ſpecialis virtus nõ erit cardinalis virt9.eo ꝙ ꝓſupponit aliarũ vtutũ mãs ſicut r magnanimitas.penitẽtia enĩz eſt dolor de pctis.pctõꝝ aũt r vtutũ eadẽ eſt mã.¶Ad 5m dõm ꝙ liberalitas etiã ꝓſupponit iuſtitiã:qz nullus poſſz aliqd de ꝓprio dare niſi aliqd ſuuz haberet: r hoc facit iuſtitia. vñ actus liberalitatis actuz iuſtitie ꝓſupponit:r ideo nõ ẽ cardinalis virtus:ſed iuſtitie annexa.

¶Utrꝫ ꝓudẽtia habeat aliquã mãm ſpãlem.

Ad ſecundũ ſic ꝓcedit̃.vr̃ ꝙ ꝓudẽtia nõ habeat aliquam mãz ſpãlẽ:qz qdã pbs dicit ꝙ ſub ꝓudẽtia ꝟphendunt̃ phyſica:dyaletica rhetozica r politica:ſz nihil ẽ in mũdo qõ ad aliqd iſtoꝝ q̃tuoz nõ reducat̃:qz phyſica ẽ de bis q̃ ſũt a nã.dyaletica aũt ẽ de operibus rõnis:politica de ciuilib9 opib9:g̃ ꝓudẽtia nõ hꝺ aliquã mãz determinatã.¶Ad 1um ꝑz ꝓ.6.Etbi.ꝓudẽs ẽ talr ꝟiliatiu9:ſz ꝟiliu ẽ ẽt in bis q̃ ab artib9 ẽt mechanicis fiũt:g̃ circa oĩa illa ẽ ꝓudẽtia.¶Ad 2um dcit pbs i.6.Etbic̃.q ꝓudẽtia ẽ recta rõ agibiliũ:ſz agibilia ſũt oĩa q̃ ad alias vtutes ꝑtinẽt:g̃ nõ hꝺ mãm diſtinctã ab alys vtutibus.

¶Sed contra.omnis virtus in cui9 diffinitione ponit̃ mã habet ſpecialem r determinatã materiaz:ſed materia aliqua ponitur in diffinitione ꝓudentie:qz eſt recta ratio agibilium:ergo habet materiaz determinataz.¶Ad 2um.eſt virtus ſpecialis.ergo habet obiectũ ſpãle.

¶Utrum paſſiones ſint materia temperantie r fortitudinis vel res exteriores.

Ulterius vr̃ ꝙ paſſiões nõ ſint mã tẽpãtie r fortitudinis.mã.n.ſaluat̃ in oib9 q̃ ex mãr̃ circa mãz fiũt:ſz ꝓdicte vtutes ſũt getãtes a paſſiõib9:g̃ paſſiões nõ ſũt mã eaꝝ.¶Ad 1um.illõ penes qõ diſtiguũt vtutes oz aſſignari mã vtutũ:qz habit9 ꝙ obiecta diſtinguunt̃:ſed vtutes ꝓdicte r eis annexe diſtinguunt̃ penes res exteriores:qz q̃dã ſũt circa ꝑicula moztis.q̃daz circa delectabilia venerea:q̃dã circa honores:r ſic ꝺ alys:g̃ res exteriores r nõ paſſiões ſũt eaꝝ mã.¶Ad 2um.illud qõ ẽ cõe oĩ vtuti nõ oz aſſignari mã alicui ſpãli vtuti:ſz delectatio iuenit̃ in oib9 ſpãlib9 virtutib9:qz opz accipere ſignuz generati habitus fientẽ in ope delectationẽ:g̃ delectatio r alie paſſiones nõ ſunt materia alicui9 determinate virtutis.

¶Sz ℨ.pbs dicit in.4.Etbi.ꝙ fortitudo ẽ circa timores r audacias.tẽperãtia aũt circa ꝟcupiſcẽtias.he aũt paſſiões nominãt:g̃ vr̃ ꝙ mã baꝝ virtutũ ſint paſſiões.¶Ad 1um.illud eſt mã rei circa qõ ponit̃ forma ipſi9:ſz forma ꝓdictaꝝ virtutũ eſt mediũ:g̃ cuz mediũ ponat̃ in paſſionib9 vr̃ ꝙ paſſiones ſint mã ꝓdictaruz virtutum.

¶Utrꝫ iuſtitia ſit circa operationes.

Ulterius vr̃ ꝙ iuſtitia nõ ſit circa opatiões.nõ.n. ꝑs eẽ idẽ mã r act9 circa mãz:ſz actus iuſtitie eſt quedam operatio:ergo operatiões nõ poſſunt eſſe materia iuſtitie.¶Ꝑ.operatões etiã exteriores ex interiorib9 paſſionib9 oriunt̃:ſed iuſtitia nõ dicitur eſſe circa paſſiones:ſed magis alie virtutes:ergo nõ eſt circa opatiões.

¶Ꝑ.virtus q̃ circuit oẽs vtutes nõ hꝺ aliquã ſpãlẽ mãz: ſz iuſtitia ẽ hꝺ:vt dr̃ in glo.ſa.Heñ.ꝑ.Etiã circa q̃s ſpãlis:qz iter ꝟmutatiões circa q̃s ẽ ꝟmutatiua iuſtitia q̃ ẽ ſpes ſpãlis iuſtitie ponit pbs i.5.Etbi.mechiã q̃ ẽ circa mãz tẽperãtie:r occiſionẽ dolo q̃ ẽ circa mãs mãſuetudis:g̃ vr̃ q̃ iuſtitie nõ ſit attribuẽda aliq̃ ſpecialis materia.

¶Sed cõtra eſt qõ dicit pbus in ꝓncipio quinti Etbi.ꝙ iuſtitia eſt circa operationes.¶Ꝑ.ipſa ẽ circa aliquid circa qõ nõ eſt aliqua alia virtus.ſ.circa lucruz pecuniarum: ergo habet aliquaz ſpecialem materiam.

Reſpondeo dõz ad ꝑmã qõnẽ ꝙ ꝓudẽtia circa illa ẽ de qb9 ẽ cõſiliũ eo ꝙ ad ꝓudẽtez ꝑtinet bñ ſe hr̃e circa ꝟſilia ꝟſiliãdo iudicãdo r ꝑcipiẽdo. ꝟſiliũ aũt ẽ de ꝓtingẽtib9 opabilib9 a nobis. Uñ ẽt circa B ops ꝓudentiã eſſe:r quia ꝓudens dicitur bene conſiliatiuus ſimpliciter ops ꝙ ꝟſiliẽ de bis que ſunt ordinata ad bonuz bois ſimpliciter.boc autem cõſiſtit in anime perfectiõe cui9 vltima perfectio eſt debita operatio potentiarũ anime:r ideo de bis in quib9 bonuz operãtis cõſiſtit ẽ ꝓudẽtia:r hec agibilia dicunt̃:ea enim que tranſeunt in exteriozem mãm ad perficiẽdũ eã dicunt̃ factiones magis q̃s actiões:r circa eas ẽ ars mechanica ꝑdicta:g̃ agibilia ꝑz ꝙ ſũt ꝟſiliabilia ſunt ꝓpria materia ꝓudẽtie.

Ad primuz igit̃ dõz ꝙ phyſica r dyaletica nõ ꝟtinent̃ ſub ꝓudẽtia q̃tuz ad ea de qb9 ſũt:ſz q̃tũ ad vſũ r exercitiũ eaꝝ.¶Ad 2um dõz ꝙ opationes artis mechãice ordinãt̃ ad ꝑfectionẽ exteriozis materie r nõ ad perfectionẽ operãtis niſi per accidẽs inquãtuz ſcz vtit̃ eis que facit:ſz hoc accidit arti. r ideo bene conſiliari de bis nõ eſt bene conſilliari ſimpliciter:ſed ad finem aliquẽ:r ꝓpter hoc ſm hoc nõ dicit̃ aliquis ꝓudẽs ſimpliciter:ſz ꝓudẽs in hoc.¶Ad 3um dõz ꝙ ſicut idẽ ſm rem ẽ obz itellectus inq̃tũ eſt verum:r volũtatis inquãtũ ẽ bonũ: ita ẽt idẽ ſm rem diuerſa rõne pot eſſe mã ꝓudẽtie r aliarũ mozaliũ virtutũ.ꝓudẽtie quidẽ inq̃tũ eſt conſiliabile: aliaꝝ aũt virtutũ inquantum eſt agibile.

Ad ſecundaz qõnẽ dõz ꝙ ſicut dcm̃ ẽ mã ꝓudẽtie ẽ bonũ opabile a nobis ꝑtinens ad ꝑfectionez aĩe.operatio aũt aĩe recta in qua ꝑfectio ei9 cõſiſtit quãtũ ad vitã actiuã pertinet:in duob9 ꝟſiſtit:ſcz in moderatione paſſionũ anime:r in vſu debito exteriozum rez:qz g̃ oz virtutes mozales baberi ad exequendũ illud qõ ꝓudẽtia decreuit oz ꝙ ſint alique vtutes circa vtrũq; ꝓdictoꝝ circa paſſiones.g̃ moderãdas eſt tẽperãtia r fortitudo:r alia hꝺ.vnde ꝓpria materia temperãtie ſunt paſſiones circa delectabilia tactus.fortitudinis aũt timozes r audacie in maximis terribilibus.

Ad primuz g̃ dõm ꝙ virtutes nõ oĩno extinguunt paſſiões:ſz moderãt eas.vñ pbs dicit in.2.Etbi.ꝙ qdaz determinãt vtutes ipaſſibilitates r getes:nõ bene aũt.¶Ad ſcõm dõm ꝙ virtutes iſte nõ diſtiguunt ex rebus exteriozib9 niſi quaten9 circa eas cõtingit animaz diuerſimode paſſionib9 affici. vnde paſſiões ſunt ꝓxima materia.res aũt exteriozes ſunt mã remota inq̃tũ ſunt obiecta ipſaꝝ paſſionũ.¶Ad 3um dõm ꝙ alie virtutes nõ ſunt circa delectationes ſicut circa materiaz: ſz magis delectatio eſt cõſequẽs actũ virtutis.

Ad tertiã qõnẽ dõz ꝙ nõ ſolũ oz hoiez moderari circa paſſiões iteriozes:ſz ẽt circa actiões exteriozes:ſz moderatio i eis põt eẽ duplex. Uno mõ ꝑ ordinẽ ad agẽtẽ:r ſic eadẽ ẽ rõ moderãdi actões exteriões r iteriozes paſſiões. vñ B ꝓtiet ad alias vtutes q̃ ſũt circa paſſiões.Alio mõ ꝑ ordinẽ ad aliũ cũ q̃ ẽ ꝟuiẽdũ:r ſic hꝺ ſpãlẽ rõnẽ moderatiõis:r iõ regrit̃ ſpãlis vt9.Uñ ad B ẽ iuſti

tia:r illa q̃ ad iuſtitiaz reducunt̃.ꝓpria ergo materia iuſtitie ſũt opatiões exteriozes ꝑz ꝙ ordinãt̃ ad alterꝫ.res aũt exteriozes vt patiẽtia vel aliqd hꝺ ſũt mã iuſtitie inq̃tum in vſum veniunt:r ideo ſunt mã remota.

Ad primũ igit̃ dõz ꝙ act9 vtutum ꝑmi r ꝓncipales ſũt act9 iteriozes. Uñ ſi ponim9 exteriores opatiões mãz inſtitie.nõ erit idez act9 r mã. ¶Ad 2m ꝑz ſolo ꝙ id qõ dcm̃ ẽ. ¶Ad 3um dõz ꝙ ſicut ex dictis ꝑz duplex eſt materia virtutuz.ſ.remota vt res exteriores. que veniunt in vſuz vite. Et proxima vt paſſiones r operationes. Juſtitia igit̃ ſm ꝙ ſpecialis eſt virtus ordinat mãm oium aliaꝝ virtutũ remotã:qz ille eedem res q̃ ſunt nate iferre paſſiones violentas poſſunt aſſumi vt materia operationis ad alterꝫ:tñ quedaz aſſumunt̃ vt materia operationis ad alterꝫ q̃ nõ multũ nata ſunt iferre paſſionẽ:ſicut pecunie r hꝺ. Et ideo quicquid eſt materia exterioz aliarũ virtutũ:põt eẽ mã exterioz iuſtitie:ſz nõ ꝟuertit̃. Quantũ autem ad materiã ꝓximã iuſtitia ſpecialis nõ circuit materiã aliaruz virtutũ:quia ad ipſaz nõ ſpectat qualiter homo iraſcatur:dũmodo nõ percutiat.

¶Utrꝫ ꝓudẽtia hẽat actũ vtutis diſtinctũ ab alys.

Ad tertiũ ſic ꝓcedit̃.vr̃ ꝙ ꝓudẽtia nõ hẽat actũ diſtictum ab alys vtutib9:qz vt pbs dicit.6.Etbi.ꝓudẽtia ꝓcedit̃ iua ẽ:ſz ꝑcipe de operãdis idez vr̃ qõ electio q̃ eſt act9 vtutis mozalis:vt dr̃ pbs i.6.Etbi.g̃ ꝓudẽtia nõ hꝺ diſtictũ actũ ab alys vtutib9. ¶Ꝑ.mediũ iuenit̃ ꝑz rõnẽ rectã q̃ ꝑtinet ad ꝓudẽtiã:ſz attingere mediũ in q̃libz mã ẽ act9 vtutis q̃ ẽ circa mãz illã. Ergo actus ꝓudentie nõ diſtinguitur ab actu aliaꝝ virtutum. ¶Ꝑ. Eiuſdẽ eſt opari circa finẽ:r circa ea que ſunt ad finez:ſed alie vtutes faciũt rectã electionez de ꝓpriis finibus: ergo etiam dirigunt in hꝺ que ſunt ad finem:ſz hoc pertinet ad ꝓudentiã:vt dicit̃ in.6.Etbico.ergo ꝓudẽtia nõ habz actum diſtinctum ab alys virtutibus.¶Ꝑ.ſm pbz in.6. Etbi.finis ꝓximꝰ virtutis eſt bona operatio:ſed ꝓudentia dirigit ad bonã opationẽ:g̃ dirigit ad finẽ virtutis: ſed hoc pertinet ad alias virtutes:vt dicit pbs.Ergo act9 ꝓudentie nõ diſtinguit̃ ab actib9 aliarum virtutuz.¶Jtẽ videtur ꝙ inconuenienter ponant̃ in littera actus virtutuz: quia ſubuenire miſeris eſt actus miſericordie. ꝓcauere autez inſidias pertinet ad cautionẽ quã qdã ponũt ꝓudẽtie partẽ.¶Jtẽ ꝑferre moleſtias nõ videt̃ act9 fortitudis eſſe.Tuz qz aggredi difficilia videt̃ eſſe virtuoſi9:r ita magis ad fortitudinẽ pertinere.Tum qz perfecte nõ vr̃ dicere actũ:ſz magꝭ imobilitationẽ.Tũ qz ẽt ꝑferre moleſtias vr̃ eẽ etiã aliaꝝ vtutũ act9:vt patiẽtie r charitatis:que oĩa ſuſtinet r mãſuetudinis.Tũ ẽt qz nõ circa quaſlibz moleſtias ẽ fortitudo:vt pbs ꝓbat in.3.Etbi.

Reſpondeo dõz ꝙ ad ꝑfectionẽ virtutis mozalis tria ſũt necia.p̃m eſt ꝓſtitutio finis z̃m aũt ẽ iclinatio ad finem ꝓſtitutũ.tertiũ eſt electio eoruz que ſunt ad finem.finis aũt ꝓxim9 humane vite eſt bonũ rationis in ꝟmuni.Unde dr̃ Dio.in.4.ca.de di.no.ꝙ malum hominis eſt contra rationẽ eſſe:r ideo eſt intentuz in omnib9 virtutib9 mozalib9 vt paſſiones:r operationes ad rectitudinẽ rõnis reducant̃.rectitudo aũt rationis naturalis eſt.vnde hoc modo ꝓſtitutio finis ad naturalẽ rõnez pertinet r ꝓcedit ꝓudentiã ſicut intellectus ꝓncipioruz ſciẽtiã:r ideo dicit pbs ꝙ ꝓudẽtia habet ꝓncipia fines virtutũ:ſed hoc bonũ rationis determinat̃ ſm ꝙ cõſtituit mediũ in actionib9 r paſſionẽ per debitã cõmenſuratiõnem circũſtantiarũ qõ facit ꝓudentia. vnde medium virtutis mozalis.vt in.2.Etbico.dr̃ eſt ſm rõnem rectam que eſt ꝓudentia:r ſic quodãmodo ꝓudẽtia ꝓſtituit fi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nez virtutibus moralib⁹ z eius act⁹ in ea⁹ actib⁹ imiscet: sed inclinatio in finē illū ptinet ad virtutem moralē que consentit in bonuz rōnis per modū nāe. z hec inclinatio in finē dicit electio ingtū finis ꝓxim⁹ ad finē vltimū ordinat. z ideo dicit phs q⁹ virt⁹ moralis facit electionē rectā: sed discretio earū gbus ℬ bonū rōnis ꝓseq possumus z in opationib⁹ z in passiōib⁹ est act⁹ prudentie. vñ pstitutio finis precedit actū prudētie: z virtutis moralis: sed inclinatio in finē siue recta electio finis ꝓximi ē act⁹ moralis virtutis ꝓncipaliter: sz prudētie originaliter: vñ phus dicit q⁹ rectitudo electiōis est in alys virtutib⁹ a prudētia sicut rectitudo in itētione nāe est ex sapiētia diuia ordināte nāz: z scōm hoc act⁹ etiā prudētie imitrus est actib⁹ alia⁹ virtutū: sicut. n. inclinatio nālis est a rōne nāli: ita inclinatio virtutis mozalis a prudētia. electio aūt eoz q̄ sunt ad finē ꝯz q⁹ electio ipozat p̄ceptū rōnis de bis ꝓsequēdis: sz actus prudētie sibi ꝓpri⁹ est z distinct⁹ ab actib⁹ alia⁹ virtutuz.

Ad primuz igit dōm q⁹ electio finis ꝓximi ptinet ad virtutē mozalē q̄tuz ad ℬ q⁹ electio ad appetitū ptinet: sz electio eoz q̄ ad illū finē ordinātur ptinet ad prudētiā q̄tū ad id qō cognitiōis ē. Electio eni aligd hz de cognitiōe: z aligd de appetitu. ¶ Ad 2ᵐ dōm q⁹ eligere mediū est act⁹ vniuscuiusq; virtutis i ꝓpria mā: sz p̄figere mediū ℬ est act⁹ prudētie. ¶ Ad 3ᵐ dōm q⁹ virtutis mozalis ĩclinatio ꝓuenit quodāmō cuz inclinatione nāe: z quodāmō differt. Cōuenit qdē in hoc q⁹ vtraq; ĩclinatio ē in finē determinatū. Differt aūt in ℬ q⁹ in nālibus sic est finis determinat⁹: ita z ea q̄ sūt ad finē. Sz in vtutibus mozalib⁹ ē finis determiat⁹. nō aūt vic ad finē: q⁹ pōt mediū iueniri in diuersis diuersimode. Et q⁹ nālis ĩclinatio est semp vno mō: ió ĩclinatio virtutis mozalis nō sufficit in ea q̄ sunt ad finē: sz ex q⁹ determinet ꝓvirtutē cognitiua. s. prudētiā. ¶ Ad 4ᵐ dōm q⁹ nō q̄libet opatio est finis mozalis vtutis: sz illa q̄ attingit mediū in q̄ ē bonū rōnis. Sed operationes ille in gb⁹ q̄runt debite circūstantie vt ĩueniat mediū sunt opatiōes q̄ sunt fines. ¶ Ad 5ᵐ dōm q⁹ Aug. itēdit ponere act⁹ vtutū ꝯz q⁹ habent ℬ differēter q̄ in patria: z ió ponit act⁹ vtutuz respectu mali qō nō erit in patria. Nec curat vtrū sint act⁹ ꝓncipales virtutis cui assignant: dūmō ad ipsaz vel ad aliquā virtutē ei annexā ptineāt. ¶ Ad 6ᵐ dōm q⁹ pferre ꝯz q⁹ dr act⁹ fortitudinis nō dicit ĩmobilitatē: sz electionez ĩmozādi in molestys pp bonū vtutis sine pturbatiōe ĩmoderati timozis: ĩ q̄ differt ab alys virtutib⁹: qz charitas facit iperturbatū ꝯtra odiū: māsuetudo ꝯ irā: patiētia ꝯ tristitiā: z hic qdē: vt phs dicit in. 4. Ethi. est magis act⁹ fortitudinis q̄ aggredi difficilia quāto est difficilius psentia mala nō fugere q̄ ĩsurgere in mala q̄ nōdū afficiūt. q̄uis ēt fortitudo sit ꝯ molestias mortis ꝓncipal⁹: tñ ēt secūdario ē ꝯ oēs alias molestias: qz in oib⁹ fortis bñ se hz: vt dicit phs in. 2. Ethi.

¶ Utz aliqua potētia aie sit subiectū alicuius virtutis.

Ad quartū sic ꝓcedit. vī q⁹ nulla potētia aie sit subiectū alicuius vtutis. Forma. n. simplex: vt dic̄ Boe. subm eē nō pōt: sz potētie aie sūt forme simplices: q̄ nō pñt eē subm vtutis. ¶ Ps. cui⁹ē opatio ei⁹ ē habitus: sz potētie nō ē opatio: sz supposito ꝯz: q̄ potētie aie nō sunt subiecta habituū virtutū. ¶ Ps. vtute recte viuit ꝯz Aug. sz vita nō ē ꝓ potētiā aie: sz magl ꝓ eētiā: q̄ virtutes nō sunt in potētys sicut in subiecto.

¶ Sz ℌ. vt⁹ ēvltimū potētie ꝯz phz in ꝑ. ce. z mū. sz vltimū est i eo cui⁹ ēvltimū. q̄ vtus ē in potētia aie sicut in subo.

¶ Utz tēperātia z fortitudo sint ĩ irascibili z ꝯcupiscibili.

Ulterius vī q⁹ tēperātia z fortitudo nō sint in irascibili z ꝯcupiscibili: qz ꝯz phz virt⁹ moralis facit electionē rectā: sz li. ar. q̄ nō sunt in irascibili z cōcupiscibili sicut in subiecto: sz i li. ar. ¶ Ps. illud qō ē ꝓpetue cozruptionis nō pōt eē subm virtutis: sed sensualitas: cui⁹ ptes sunt irascibilis z ꝯcupiscibilis ꝓpetue cozruptiōis ē: vñ signat ꝑ serpētē: q̄ irascibilis z ꝯcupiscibilis nō sūt subm alicuius vtutis. ¶ Ps. irascibilis z ꝯcupiscibilis sūt ĩperate a rōne. sz incōueniēs ē ponere q⁹ act⁹ virtutū ĩperenť a nāli rōne: q̄ nō sunt aliq̄ue virtutes in irascibili. ¶ Ps. vtutes būane debēt eē in eo p qō hō ab alys distinguit: sz hoc ē rō: q̄ oēs sunt in rōne nō in irascibili z ꝯcupiscibili. ¶ Ps. ira nata sunt fieri circa idē: sz pctiū mortale opponit virtuti: cuz q̄ eius subz nō possit eē nisi rō vel volūtas. Quia oē pctm in volūtate ē: nec virt⁹ poterit esse in irascibili: z ꝯcupiscibili ¶ Ps. sicut appetitiua sensibilis deseruit voluntati: z rōni: ita apprehēsiua sensibilis ĩtellectui: sz in apphensiuis sensitiue ptis nō ponit aliq̄ vtus: q̄ nec in appetitiua sensibili. ¶ Sz ℌ. phs in. i. Ethi. distinguit virtutes mozales z ĩtellectuales: z mozales distinguit fm rōnale p eētiā z p pticipationē: sz rōnale p participationē est in irascibili z ꝯcupiscibili: q̄ zc. ¶ Ps. phs assignat dūaz iter ptinētē: z tēperatū: qz ptinēs patit z nō deducit. tēperat⁹ aūt nō patit: sz ℬ nō pōt eē nisi in tēperato sit aligd in illa vi in qua sunt nate eē passiōes. cū q̄ passiōes in irascibili z ꝯcupiscibili sint vī q⁹ in irascibili z ꝯcupiscibili sit aliqua virtus.

¶ Utz iustitia sit in irascibili z ꝯcupiscibili.

Ulterius vī q⁹ iusticia sit etiā in irascibili z cōcupiscibili: qz iustitia est mozalis virtus cuius subz est rōnale p pticipationē qō ē irascibilis z ꝯcupiscibilis: q̄ iustitia est in irascibili z cōcupiscibili. ¶ Ps. tres sunt vires motiue: rōnalis: z irascibilis: z ꝯcupiscibilis: sed iustitia nō est in rōnali: qz nō ē virt⁹ cognitiua. q̄ est in irascibili vel cōcupiscibili. ¶ Ps. voluntas se hz eq̄liter ad oia opa vtutū. qz oēs virtutes sūt habit⁹ volūtary: q̄ eadē rōne vī oēs virtutes sunt in volūtate vel nulla. non aūt oēs virtutes sūt in volūtate: qz fortitudo est in irascibili: tēperantia in ꝯcupiscibili. q̄ iustitia nō est in voluntate nec in rōne vt dcm̄ est: q̄ est in irascibili vel ꝯcupiscibili. ¶ Ps. in illa vi ē virtus aliqua sicut in subiecto ad quā ptinet mā virtutis: sz mā iustitie ptinet ad irascibilē z cōcupiscibilē: qz q̄tuz ad mām exteriozē circuit act⁹ alia⁹ virtutū: vt dictum est ergo est in irascibili z concupiscibili.

¶ Sz ℌ. Ansel. dicit q⁹ iustitia ē rectitudo voluntatis pp se ꝓnata: sz rectitudo volūtatis ē in volūtate sicut in subo: q̄ iustitia ē in volūtate z nō i irascibili z cōcupiscibili. ¶ Ps. iustitia ꝯsistit in ordīe ad alīū: sz ordinare nō ē nisi rōnis: q̄ iustitia nō ē in irascibili z cōcupiscibili: sz in rōne.

¶ Utz prudētia sit in rōne vel in voluntate.

Ulterius vī q⁹ prudētia nō sit in rōne: qz sicut dicit phs i. 6. Ethi. prudētia ꝓceptiua ē: sz ꝓcipe ptinet ad volūtatē q̄ est motoz oiuz viriū: vt dicit Ansel. q̄ prudētia ē i volūtate sic i subo. ¶ Ps. eligere vī eē act⁹ prudētie: sz electio nō ē act⁹ rōnis: sz li. ar. qō est idē qō volutas: q̄ prudētia nō est in rōne sicut in subiecto: sz in voluntate. ¶ Ps. habitui q̄ ē in rōne sicut in subiecto magis opponit error ĩuolūtari⁹ q̄ error volūtari⁹: sic magl est virtus perabilis grāmatic⁹ si ĩuolūtari⁹ soloeciçet q̄: si volūtari⁹: sz magis opponit prudētie pcm̄ qō qs volūtarie ꝯmittit q̄ illud qō qs inuolūtari⁹ facit: ergo prudētia nō est in rōne sicut in subiecto: sz magis in volūtate.

¶ Sz ℌ. ē qō phs dic̄ i. 6. Ethi. q⁹ prudētia ē recta rō opabiliū. ¶ Ps. ptes prudētie fz Tullū assignant memoria: intelligētia: prudētia: sz ℬ nō ptinēt ad volūtatē: sz ad rōnē: q̄ prudētia nō est in volūtate: sed in rōne.

Respōdeo dōz ad ꝑmā qōnē q⁹ subā q̄ ē subm oiuz

recipit q̄dā accidētia mediātib⁹ alys. Et q̄daz causant ex ꝓncipys substātie mediātib⁹ alys accidētib⁹: sic colozē recipit mediāte superficie: z ex ꝓncipys cozpis mixti causat sapoz mediāte calo z frigido. Uñ sz alicui⁹ accīt lpōt dupl'r assignari. Uno mō substātia q̄ est ꝓmū fundamētū accidētiū. z sic habit⁹ virtutū nō sunt in potētys sicut in sbo: sed magis in ipsa aīa: vel etiā in ꝯiucto. Alio mō dicit accidēs quo mediāte inest alter accidēs substātie esse sbz illi⁹: sic superficies colozis. z B mō habit⁹ virtutū dicūt eē i potētys sicut in sbo: qz habit⁹ ordinant ad act⁹. act⁹ aūt egrediunt ab eētia anime mediante potentia.

Ad primū q̄ dōz q⁹ forma q̄ neq; hz māz ex q̄ neq; in q̄: nullo mō pōt eē subm. Forma aūt q̄ hz materiā ĩ q̄: q̄uis nō habeat māz ex q̄: pōt eē subz: nō sic ꝓmū sustinēs accīs: sz sic id quo mediāte accīs substātie inest. ¶ Ad 2ᵐ dōz q⁹ q̄uis opatio nō sit potētie sic opantis: est tñ potentie sic ꝓncipy opatiōis quo qs opat. ¶ Ad 3ᵐ dōz q⁹ viuere vno mō dr eē viuētis: z B mō viuere nō ē ꝑ potētias: sz ꝑ eētiā aie. Alio mō dr viuer opatio viuēt: z sic viuere est ꝑ potētias q̄ sunt opationum vite ꝓncipia.

Ad secundā qōnē dōm q⁹ vtutes būane sunt gb⁹ opus bois bonū reddit: vñ in oi potētia q̄ est ꝓncipiū būani opis: opz eē habitū virtutis q̄ opus ei⁹ bonū reddit: al's nō esset sufficiēter bō ꝑ vtutez pfect⁹. ꝓncipiū aūt būam opis est ois potētia in q̄ aligd rōnis iuenit: a q̄ bō hz q⁹ bō sit. vñ cū in irascibili z ꝯcupiscibili: que sūt ptes sensibilis appetit⁹: sit aligd rōnis participatiue: ingtū rōni obedire pōt: qō nō est de potētys nutritiue ptis: opz q⁹ in irascibili z cōcupiscibili sint aliq̄ vtutes: sic in sbo gb⁹ efficit vt facile rōni obediāt ille potētie: in gb⁹ sūt. qō qdē ꝓtingit ingtū passiōes reprimūt: vt nō rōnē pturbēt. vñ in illo q̄ passiōes vehemētiozes patit sz nō deducit est qdē habit⁹ in rōne q̄ tenet eā ne deducat: nō aūt in virib⁹ illis in gb⁹ sunt passiōes: sic ꝑz in cōtinēte. z ió ptinens seu abstinēs nō est ꝑfecte virtuosus: sed tēperat⁹ vel mitis: in quo nō solū supioz pars est ꝑfecta: vt deduci nō possit: sz ēt iferioz moderata vt passiōes vehemētes nō ĩsurgāt. z ió in quacūq; potētia est passio: circa quā est virt⁹ aliq̄ illa potētia est sbz illi⁹ virtutis: sicut cōcupiscibilis tēperātie: fortitudinis aūtez ꝯmansuetudinis irascibilis.

Ad primuz q̄ dōz q⁹ electio hz phz i. 6. ethi. est z appetit⁹ z intellect⁹ siue rōnis. complet eni in appetitu p̄cedēte ingstitiōe rōnis. vñ ois appetit⁹ ad quē potest q̄ēire rōnis imperiū ꝓcipe electiōis eē pōt inquantum hz. z ꝓcipue illius electionis que est de fine: q̄uis nō sit electio de qua loquit phs. ¶ Ad 2ᵐ dōz q⁹ sēsibilis appetit⁹ hz q⁹ in nā sua cōsiderat dicit sensualitas. z sic est ꝓpetue cozruptiōis. z hz ipuz nō differt bō a bruto nec potest esse sbz virtutis. nō aūt hz q⁹ est ꝓticipās aliq̄⁹ rōne. z ió nihil ꝓhibet sic i eo eē virtutē sic in ꝓmo sbo. ¶ Ad 3ᵐ dōz q⁹ vtutes q̄dā sunt acq̄site: z q̄daz gratuite. Uirtutib⁹ aūt acq̄sitis nobilioz est nālis ordiatio in rōne z volūtate ad bonū. Uñ nō est incōueniēs si a naturali potētia ea⁹ act⁹ impenť: cū ex hoc sint virtutes in iferiozib⁹ ptib⁹ q⁹ supiozib⁹ in eo qō nāle est eis obediūt. sed vtutes ifuse sūt nobiliozes potētys naturalib⁹: eis tñ oib⁹ nobilioz est charitas q̄ est in volūtate: qua mediāte rō iferiozib⁹ viribꝰ ꝑcipit. z ió nō est inconueniens q⁹ a charitate motus alia⁹ virtutū ēt impenť. ¶ Ad 4ᵐ dōz q⁹ bō distinguit a brutis nō solū in eo qō est rōnale eētialr: sz ēt in eo qō est rōnale p pticipatiōez. ¶ Ad 5ᵐ dōz q⁹ nō dicit pctm̄ mortale semp eē i rōne q̄si ois act⁹ pcti mortalis sit act⁹ rōnis elicitiue: cū ēt i actib⁹ exteriozꝰ mēbroz possit eē mortale pctm̄. sed qz null⁹ actus peccati mortalis rōnē accipit nisi ꝯsensus adueniat. Et similr null⁹ act⁹ potest eē vtutis nisi

Universidad de Deusto
Biblioteca

tendat ad cõformãdũ se rõni sicut regule. ꝛ ex B est q̃ volũtas est naturaliter inclinata ad finẽ qui nãliter rõni est inditus. vñ cũ negociatio de his q̃ sunt ad finẽ ꝓsupponat nãlez cognitionẽ finis q̃ sequit nãlẽ inclinationẽ volũtar in finẽ: opz q̃ habitus pficiens rõnẽ negociãtẽ de his que sunt ad finẽ ꝓsupponat inclinationẽ appetit⁹ ad finẽ. que gdẽ inclinatio in appetitu supiozi. s. volũtate est nãli appetitu aũt inferiozi est ex assuetudine vel ex dei dono q̃tuz ad sui cõplementũ. sz aliq̃ ei⁹ inchoatio ẽt est a nã: inq̃tuz est nãliter obaudibilis rõni. Jn B igit differt prudẽs a ꝺtinẽte: q̃ ꝺtinẽs bz pfectã rõnẽ de bis que sunt ad finẽ ꝓsupposita tñ nãli ꝯclinatiõe volũtatis ad finẽ. prudẽs ẽt ꝓsupposita ꝯclinatiõe q̃ est ex virtute acq̃sita vel ifusa in potẽtys iferiozib⁹. ꝛ iõ prudẽtia vt dicit pbs bz sua ꝑncipia in alys

Ad primuz igit dõz q̃ rõ ẽt (vtutib⁹ mozalib⁹ precipit mediãte volũtate iquantuz sentẽtiat aligd eẽ faciẽdũ. ¶ Ad 2m dõz q̃ eligere ẽ actus prudentie q̃tum ad id quod est de cognitiõe in electione ¶ Ad tertium dicendũ q̃ hoc conuenit prudentie inq̃tũ ꝓsupponit inclinationẽ volũtatis ꝛ inferioꝝ viriũ.

¶ Utꝛ alie virtutes cardiales reducantur ad prudentiaz sicut ad principaliozem vel causam.

Ad quintũ sic ꝓcedit. videtur q̃ alie virtutes cardinales nõ reducant ad prudentiam sicut ad principaliozẽ ꝛ cãz. Scire enĩ vt dicit pbs in. 2. etbi. paꝛ aut nihil facit ad vtutẽ. sz prudentia quedã sciẽtia est: vt in. 4. Topic. dicit. ergo ipsa minimũ bz de rõne virtutis. ¶ ℙ. q̃ virtutes mozales sanant aĩe passiones. sz ad hoc q̃ aligs corpoꝛal⁹ sanet nõ est necesse q̃ ipse scientiaz medicine habeat: sz sufficit q̃ aligs ali⁹ habeat. ꝛ ipa sanatio meli⁹ valet q̃ sciẽtia medicine: q̃ finis ei⁹ est. q̃ nõ est necessariũ ad virtutẽ q̃ aligs prudẽtiã habeat. ꝛ ẽt ipa est min⁹ ꝑncipalis iter alias vtutes. ¶ ℙ. fz pbz in. 2. metha. eoꝝ que cõmunicãt in noĩe ꝛ diffinitiõe illud cui ꝓ prius ꝯuenit nomẽ est maximũ i illo genere ꝛ cã alioꝝ. sz nomẽ virtutis fm Boe. ad alias virtutes a fortitudine deriuat. Uñ ꝛ Sap. 8. ꝓ virtutẽ fortitudo itelligit. ergo fortitudo est ꝑncipalioꝝ iter oẽs alias virtutes: ꝛ nõ prudẽtia. ¶ ℙ. illud ꝓpter q̃ ĩtermittit aliud est principali⁹ eo. sz ꝓpter iustitiã ĩtermittunt oẽs alie virtutes: vt ꝑbat Tullius in ꝓmo de officys. q̃ ipsa est ꝑncipalioꝝ. ꝛ nõ prudẽtia. ¶ ℙ. sicut oppositũ in oppositũ ꝛ ꝓpositus ꝓpositũ: vt docet pbs in. 2. Topi. sed oppositũ temperãtie est maxie vitupꝛabile ꝛ turpe vt dicit pbs in. 4. etbi. ergo temperãtia est maxie laudabilis: ꝛ nõ prudẽtia. ¶ ℙ. pbs dic in. 7. etbi. q̃ principia prudentie sunt in virtutibus mozalibus. sed principia sunt potioꝝ bis que sunt ex principys. ergo alie virtutes mozales sunt prudẽtia digniozes.

¶ Sz ℨ. in q̃libz gñe illõ q̃ dirigit nobili⁹ est. sz ad prudentiaz ꝑtinet dirigere in oib⁹ virtutib⁹ mozalib⁹: vt ꝑz ꝑ diffinitionẽ vtutis in. 2. etbi. positã. ergo ipsa ẽ nobilioꝝ alys virtutib⁹. ¶ ℙ. babit⁹ ꝓportionant potẽtys in gb⁹ sunt. sed rõ in qua est prudẽtia est supioꝝ alys viꝛib⁹ i gb⁹ sunt alie virtutes: ergo prudentia est nobilioꝝ alys virtutibus ¶ ℙ. Grego. dicit. Uirt⁹ que plus se posse cõspicit ea sine moderamine rõnis deterius in ꝓceps ruit. Sz moderatio rõnis ad prudẽtiam pertinet: ergo sine prudentia alie vtutes quanto maioꝝes sunt tãto magis nocent. ꝛ ita videt q̃ prudentia sit potissima inter alias virtutes.

Respondeo dõm q̃ prudẽtia inter alias virtutes cardinales ꝑncipalioꝝ est: ꝛ ad ipsaz reducunt oẽs alie q̃st ad cãz. Uñ Antoni⁹ dicit q̃ discretio que ad prudẽtiã ꝑtinet est genitꝛix ꝛ custos ꝛ moderatꝛix virtutũ. Et hoc sic ꝑz. Uirt⁹ enĩ vt dicit Tulli⁹ mouet in modũ nãe. s. ꝑ quãdã ꝯclinationẽ affect⁹. ois aũt nãe ꝯclinatio ꝓexigit aliquã cognitionẽ que ꝛ finẽ ꝓstituat ꝛ in finẽ inclinet: ꝛ ea gb⁹ ad finẽ ꝓueniꝛ. ꝓuideat. hec enĩ finẽ cognitiõe fieri nõ ꝑnt. Propter q̃ etiaz a ꝑbis dicit opus nãe esse op⁹ intelligẽtie. als ea que nã fiunt a casu accideꝛent. Et ꝓ hunc modũ oportet q̃ ꝓ rõnẽ quã ꝑficit prudẽtia ꝛ rectã facit ꝓstituat finis alys virtutib⁹: nõ solũ cõis sed etiã ꝓprim⁹ qui est attingere mediũ in ꝓpria natura. mediũ aũt ꝑz rationẽ rectã determinat: vt in. 2. etbi. dicit. Secundo ꝓ rationẽ rectã est inclinatio eaꝝ in finẽ ꝓpriũ: que est intẽtio finis in virtutib⁹ acquisitis inq̃tũ ex operibus rõne regulatis habit⁹ virtutis ꝑdictã ꝯclinationẽ causans ꝯducit: ꝛ q̃tũ ad hoc dicit genitꝛix virtutũ. Tertio ꝓ prudentiã rectificat via ynicuiq̃ virtuti que tẽdit in finẽ inq̃tũ ꝓ ꝺsiliũ ꝛ electionẽ segregant vtilia a nocuis respectu finis virtutis: ꝛ q̃tũ ad Ъ mediatꝛix ꝛ custos dicit virtutũ. Uñ Hzegoꝛi⁹ secũdo moraliũ dicit. Nisi vtutes reliq̃ ea q̃ appetũt prudẽter agãt vtutes eẽ nequaq̃ ꝑnt.

Ad primũ igit dõz q̃ est duplex sciẽtia. Una in vsu ꝛ hec q̃dẽ facit ad vtutẽ vel paꝛ si sit de opib⁹ vtutis: vel nihil si sit de alys q̃ ad virtutẽ nõ ꝑtinẽt. Alia sciẽtia est directiua ĩ ꝑticulari opatiõe quã coꝛrũpit dilectio faciẽs ignoꝛãtiã electionis. ꝛ hec sciẽtia multũ facit ad virtutẽ: imo sine hac nõ est virtus: nec hec sine vtute. ꝛ hec ꝑtinet ad prudẽtiã: q̃ vt pbs dicit in. 6. etbi. existimatiõez prudẽtie coꝛrũpit delectatio. ¶ Ad 2m dicẽdũ q̃ sanitas coꝛporalis nõ idiget arte medicine ad pficiendaz opera sani bois. ꝛ ideo sic ad sanitatẽ babendã nõ indiget bõ vt ipse medicinã habeat. sed actũ virtuosi nõ potest bõ facere nisi ꝓ prudẽtiã: q̃ ꝛ bõ virt⁹ est itẽsioꝝ: tãto ẽ magis nociua nisi adsit discretio prudẽtie: vt dicit pbs: ꝛ ꝑz ex auctoꝛitate Hzegoꝛy iducta. ¶ Ad 3m dõz q̃ virt⁹ est nom ẽ generis. sz virt⁹ bũana vl virt⁹ moralis ẽ nomẽ spẽi. ꝙuis ergo illud q̃ est virt⁹ inq̃tũ est virt⁹ ꝑncipali⁹ in fortitudie ꝓpter difficultatẽ: tñ q̃ sit virt⁹ moralis vel bũana Ъ bz a rõne ꝓ quã bõ est bõ: ꝛ electionẽ babẽs suoꝝ operꝝ. vt dicit in. 6. etbi. ¶ Ad 4m dõm q̃ hoc q̃ dicit Tullius itelligẽdũ est de iustitia legali q̃ attẽdit bonũ cõmune: de q̃ ẽt dicit pbs in. 5. etbi. q̃ est lucidioꝝ alys virtutib⁹: sicut lucifer alys stellis. hoc aũt nõ dicit ꝓ compationẽ vt ꝛlad virtutez: sz ꝓ compationẽ ꝓuati boni q̃ attẽdit virt⁹ simꝑlr ad cõmune bonũ. ¶ Ad 5m dõz q̃ in ꝯrarys nõ semꝑ est ꝺsequẽtia in ipso: sed q̃nq̃ consequẽtia ecõtrario: quod ꝯtingit ꝑcipue in illis q̃ sunt ordinata adiuicẽ ꝑz pfectũ ꝛ magis pfectũ. ꝛ iõ illud q̃ de pfectiõe maioꝛis boni diminuit est min⁹ malũ q̃ bot q̃ ẽt ipm paruũ bonũ q̃ restat tollit. ¶ Ad sextuz dõm q̃ sicut rõ speculatiua ꝑcedit ad cõclusionẽ ex ꝑncipys ꝓ se notis: ita rõ prudẽtie ꝑcedit ad electionẽ ꝛ cõsiliũ de bis q̃ sunt ad finẽ ex fine. ꝛ iõ dicunt fines alioꝝ vtutũ eẽ ꝑncipia prudẽtie. bi tñ fines ꝑexistũt in rõne eẽntialiter: quia ad hoc tẽdit virt⁹ mozalis vt appetit⁹ rõni cõcoꝛdet. vnde bis finibus maxima prudentia que rõnẽ perficit est affinis. Questio. III.

Deinde queritur de partibus virtutum cardinalium. Et circa hoc querunt quatuoꝛ. Primo de partibus prudẽtie. Secundo de partib⁹ temperantie. Tertio de ꝑtib⁹ fortitudinis. Quarto de partib⁹ iustitie.

¶ An memoꝛia ꝑteritoꝝ itelligẽtia ꝓsentiũ: ꝛ prudẽtia futuroꝝ sint ꝑtes prudẽtie sicut dicit Tullius

Ad primũ sic ꝓceditur. Uidet q̃ ꝑtes prudentie a Tullio male assignent. Diuidit. n. prudẽtiã in memoriã ꝑteritoꝝ: ꝛ itelligẽtiã ꝓsentiũ: ꝛ prudẽtiam futuroꝝ. Prouidẽtia. n. ꝑz ꝑ i. 6. etbi. nõ se extẽ

dit vltra ꝺuana bona. sed itelligentia est ẽt diuinoꝝ: ergo nõ potest eẽ ꝑs prudẽtie. ¶ ℙ. ad prudẽtẽ vt dr̃ i. 6. etbi. ꝑcipue ꝑtinet bene cõsiliari. sed cõsiliũ nõ est de ꝑteritis: cũ igit memoria sit preteritoꝝ: videt q̃ memoria ñ sit ꝑs prudentie. ¶ ℙ. ꝓuidentia idem videtur q̃ prudentia: ergo non debet ei assignari vt pars.

¶ Utrum prudentia: cautio: circunspectio: docilitas sint ꝑtes prudentie sicut dicunt quidã.

Ulterius a gbusdã assignant ꝑtes prudẽtie ꝓuidẽtia: cautio: circũspectio: docilitas. Et videt q̃ male: q̃ ad quẽlibet actũ prudẽtie oĩa opz ꝑdicta cõcurrere. sz babit⁹ distinguũt ꝑ act⁹: g̃ nõ sunt vtutes distincte abiuicẽ. ¶ ℙ. docilitas est ex nã. sed prudẽtia est virt⁹ acq̃sita vel ifusa: g̃ nõ dz poni ꝑs ei⁹. ¶ ℙ. cauere oppositũ ꝑtinet ad q̃libz vtutẽ: g̃ cautio ñ dz põi magis ꝑs prudẽtie q̃z alia vtutũ.

¶ Utrum eusebia: sinesis gnonum sint partes prudentie sicut dicit philosophus. 6°. etbi.

Ulterius pbs in. 6. etb. adiungit prudẽtie tres. s. eubuliã: sinesim ꝛ gnonũ. Et videt q̃ male: q̃ ipse dic in eodẽ li. q̃ prudẽs est totaliter cõsiliatiu⁹. sed eubulia vt ipe dicit: est bona ꝺsiliatio: g̃ eubulia idẽ est q̃ prudẽtia: ꝛ nõ pars ei⁹. ¶ ℙ. sinesis ẽ bona diiudicatio. sz iudiciũ in opabilib⁹ est ipsa electio: cũ igit eligere recte sit prudẽtie ꝓpriũ: videt q̃ sinesis sit idẽ q̃ prudẽtia. ¶ ℙ. Damn. in. 3. li. d. cit q̃ gnonũ idẽ est q̃ ſnia sed ſentẽtiaz ad iudiciũ ꝑtinet: ergo videt q̃ sinesis ꝛ gnonũ nõ differant.

¶ Utꝛ eusebia: solertia, prudẽtia pollitica iconomica dialectica retbo⁹ pby⁹ sint ꝑtes prudẽt sic dic gdã pbs greg⁹

Ulterius a q̃dã pbs greco attribuũt prudẽtie ꝑtes decẽ. s. eubolia: sinesim: prudẽtia: regnatiua: militar⁹: politica: iconomica dialectica: rbeto⁹, pbysica. Et vꝝ q̃ male: Quia pbysica sciẽtia q̃dã ẽ de necessarys. ꝛ de bis nõ est prudẽtia vt dic pbs i. 6. etb. g̃ physica nõ ẽ ꝑs prudẽtie. ¶ ℙ. Dialectica ꝛ rethozica artes q̃dã sunt ꝛ scientie. sz prudẽtia diuidit ꝺ sciẽtia ꝛ artẽ in. 6. etbi. g̃ nõ sũt ꝑtes ei⁹. ¶ ℙ. pbs dic in. 6. etbi. q̃ politica est idẽ q̃ prudentia: ergo nõ debet poni ꝑs ei⁹. ¶ ℙ. multa alia exercitia sunt i ciuitatib⁹ q̃ militaris. g̃ nõ dz magis ipsa põi ꝑs prudẽtie q̃ alia ciuitat⁹ officia sic̃ est gubernatozia negociatiua ꝛ bꝺ. ¶ ℙ. vrbanitates: vt dicit pbs in. 8. etbi. sunt tres. s. regnũ q̃n vn⁹ ꝑsidet ad vtilitatẽ populi leges ꝺdẽs. aristocratia q̃n plres principant in diuersis officys ꝓpter virtutẽ: cirocracia q̃n diuites equaliter ꝓsunt. Jn oib⁹ aũt istis est aligd prudentie: g̃ nõ magis debuit põere regnatiuã

Respõdeo dõz ad ꝓmã q̃nẽ q̃ (uã q̃ alias duas omne totũ ad tria genera reducit. s. vle: integrale: ꝛ potẽtiale. Et simiꝛ ꝑs triplex ꝛ inuenit dcis tribus respõdens. Integralis enĩ ꝑs itrat in cõstitutionẽ toti⁹ sic̃ paries dom⁹. Ulis vo toti⁹ pars suscipit toti⁹ ꝑdicationez sic̃ homo aialis. Potẽtial' vo pars nec̃ ꝑdicationẽ totius recipit: nec̃ in constitutionẽ ipsi⁹ opz q̃ veniat: sz aligd de potẽtia toti⁹ ꝑticipat: sic̃ pz in aia. rõnalis enĩz aia tota aia dicit: eo q̃ in ipsa oẽs anime potẽtie cõgregant. Sensibile vo in butis: ꝛ in plantis vegetabilis dicunt ꝑtes aĩe: quia aligd de potentia aĩe babẽt. sed nõ totũ. vñ dicit in libro de plantis. q̃ nõ babẽt aiaz sed ꝑtes aĩe. ꝛ fm hũc modũ tripliciter assignant ꝑtes prudẽtie ꝛ alys virtutib⁹. Uno enĩ mõ assignant ei ꝑtes quasi integrales cũ. s. ꝑtes vtutis alicui⁹ ponũt aliqua q̃ exigunt ad virtutẽ: in gb⁹ ꝑfectio virtutis cõsistit. ꝛ de partes ꝓprie loquẽdo nõ nominãt ꝑ se virtutes sed ꝺditiones vni⁹ vtutis itegrates ipaz. Alio mõ ꝑ modũ ꝑtiũ subiectiuarũ. ꝛ sic partes ille nominant gdẽ virtutes ꝛ adinuicẽ distinctas. sz nõ gdẽ a toto cuius partes assignant: q̃ illud de eis ꝑdicat. Tertio modo ꝑ modũ toti⁹ potẽtialis inq̃tũ. s. alique virtutes participãt aligd de mõ qui ꝑncipaliter ꝛ ꝑfecte ꝺuenit in aliq̃ vtute. ꝛ hoc patebit per singula. sic igit dico q̃ ꝑtes q̃s assignat Tulius prudentie sunt partes integrales. q̃ enĩ prudẽtia circa particularia opabilia est: in gb⁹ vlia ꝑncipia dirigũt ꝓpter eoꝝ cõtingẽtiã ꝛ varietatẽ oz sicut dicit de sciẽtys in libꝛo posterioꝝ. ex eodez genere ꝑncipia accipere: vt ex similitudine aliꝝ factoꝝ de bis que facere opz recte rõcinet prudẽs. ꝛ iõ indiget experiẽtia ꝛ tempoze vt ex bis q̃ fuerũt: que memoria tenet: ꝛ ex bis que intelligẽtia respicit de futuris, ꝓuideat, memoria enĩ est fm ipsuz per quaz anim⁹ repetit illa q̃ fuerũt. intelligẽtia ꝑ quã ꝓspicit ea q̃ sunt, ꝓuidẽtia ꝑ quã aligd facere videt añgs factũ sit. vñ ꝓuidẽtia est cõpletiua ꝛ formalis ꝑs prudẽtie. Alie vo q̃si materiales ad ipsam reducuntur.

Ad primuz igit dõm q̃ iteligẽtia hic dicit cognitio eoꝝ que ad opus eligibile accõmodata sunt. Et quia intelligẽtia est ꝑpriꝛimuz q̃ sub tẽpoze nõ cadunt. ꝛ ita q̃dãmõ ꝓsentẽ formã retinẽt: iõ itelligẽtia dicit ꝓsentiũ nõ solũ vlꝛuz gb⁹ indiget prudẽs ad recte rõcinandũ de agendis: sed etiã singulariũ q̃ nũc sunt. ¶ Ad 2m dõz q̃ memoria ꝑteritoꝝ idiget prudẽs nõ ꝓpter se sz in ordine ad prioza eligibilia: vt dcm̃ est. ¶ Ad 3m dõm q̃ prudẽtia est formalis pars ꝛ cõpletiua prudẽtie. ꝛ ideo ẽt q̃dãmõ prudẽtia illa complectit ex gb⁹ rõ, ꝓceditꝝ, ꝓuisio-

Ad secũdaz qõnẽ de partib⁹ alys (nez futuroꝝ. assignatis a gbusdã dõz q̃ ẽt ille sunt sicut partes integrales. requirunt enĩ ad prudẽtiaz fm q̃ de futuris cõiectat nisi ex parte ꝑteritoꝝ ꝛ ꝓsentiũ: ex quib⁹ ꝓceditꝝ opz enĩ prudẽtẽ viã accõmodã ad finẽ intentũ ĩuenire: q̃ ꝓ prudẽtiaz facit: q̃ ex ꝑs notio futuruz ptractãs euentũ. ꝛ iterũ ꝓhibẽtia remouere. Cõtingit aũt prudentiã tripliciter impediri. Uno mõ ex parte ipsi⁹ vie iuniẽde que q̃nq̃ videt bona ꝛ non est. ꝛ hoc impedimentũ cautio aufert: cui⁹ est ex virtutib⁹ vitia virtutum speciez ꝓferẽtia discernere. Alio mõ ex ordine ipsi⁹ in finẽ: ne. s. via que de se apta est ad finẽ aliquo extrinseco impediat: nei finẽ ducere possit. ꝛ hoc ad circũspectionẽ ꝑtinet q̃ est cautela vitioꝝ ꝺtrioꝝ ꝓpue prudẽtia impeditur. Tertio mõ ex parte ipsius bois tendentis in finẽ: qui vias accõmodas ad finem intentũ iuenire nõ potest. vñ opz q̃ ꝓ doctrinaz ab alys accipiat: q̃ opz ꝑncipia opabilia vel a se habere prudentẽ: vel ab alio faciliter accipere. qui aũt neutrũ habet bic inutilis est vir: vt dr̃ in. i. etbi. ꝛ sic est docilitas passiue dicta. Si aũt docilitas accipiat actiue: tũc ꝑtinebit ad prudentiã ꝑz suũ ꝓfectissimũ eẽ: put. s. nõ solũ sibi: sed etiã alys que sunt vtilia ad finem inuenit. ꝛ sic dicitur prudentia erudiendi imperitos.

Ad primũ igit dicendũ q̃ nõ est ℨ rõnẽ partiũ q̃st integraliũ virtutis q̃ oẽs cõcurrãt ad actũ vnũ. ¶ Ad 2m dicẽdũ q̃ cuius docilitas babeat ꝑncipiũ in naturali disꝑsitiõe: tñ complementũ bz ꝑ gratiã vel per consuetudinem vt dicit pbs. i. etbi. q̃ oportet cõsuetudinibus duci de ciuilibus: quia talis principia operabilium babet: vel suscipere potest faciliter. ¶ Ad tertiuz dicendum q̃ quia prudentia regulat omnes alias virtutes: ideo omnes participant aliquid prudentie: sicut irascibilis ꝛ concupiscibilis participant aliqualiter rationẽ. vnde illud quod ad alias virtutes pertinet participatiue cautio. s. ad prudentiam pertinet essentialiter.

Ad tertiã qõnẽ de partib⁹ quas ponit pbs i. 6. etbi. sciẽdũ est q̃ sũt ꝑtes q̃si potẽtiales eo q̃ sunt virtutes ꝛ abinuicẽ ꝛ a prudẽtia distincte sic̃ ꝑ vult. ad rõnem enim pertinet ꝓcipere q̃ faciendũ est: q̃ alie vires obediunt aliqualiter rõni. rõ aũt nõ ꝓcipit nisi ꝓut in se ꝑfecta sit q̃tũ ad id q̃ est suũipe⁹. sic̃ nec aliq̃ res mo-

Universidad de Deusto
Biblioteca

mouet aĩ sui pfectionẽ.pfectio aũt rõnis practice sic̃ ꝛ speculative cõsistit in duob⁹.s.in inueniẽdo:ꝛ iudicãdo de iuẽtis. Inuẽtio aũt in agẽdis ꝯsiliũ est.ꝛ ideo opꝫ haberi ꝑtutẽ p quã rõ ꝯsulet.ꝛ hec est eubolia q̃ ꝫ pḧm in.6.ethi.est rectitudo ꝯsilij qua bonũ ingrit̃ ꝓueniẽtib⁹ medijs ꝫ debitũ tẽp⁹ ꝛ alias circũstãtias. Et opꝫ hr̃i virtutẽ q̃ bene iudicet de cõsiliatis.ꝛ hec est sinesis ꝛ gnonũ:que qualr̃ differãt dicet̃.ꝛ opꝫ haberi virtutez q̃ bene ꝓcipiat.ꝛ hec est prudẽtia q̃ vt pḧs ibidẽ dic̃ ꝓceptiua est.ꝫ qz in opabilib⁹ cognitio ordinat̃ ad op⁹:iõ ꝛ ꝯsiliũ ꝛ iudiciũ de consiliatis ad ꝓceptũ de ope reducit̃ sic̃ ad finẽ.ꝛ ꝓpter ℔ prudẽtia ẽ vsualis ꝛ ꝑncꝑalis respectu aliaꝝ.ꝛ alie pricipant modꝫ

Ad primuꝫ igit̃ dõꝫ q⁹ ꝛ ꝯsiliũ ꝛ iudiciũ ꝑtinẽt ad prudẽtẽ ñ sic̃ ꝑncipales act⁹ ei⁹:ꝫ sicut ea gb⁹ vtit̃ ad suũ actũ. ¶ Ad 2ᵐ dõꝫ q⁹ iudiciuꝫ ꝯsistit adhuc in cognitiuis terminis.ꝫ electio est applicatio cognitiõis ad op⁹:vñ iudiciũ ꝓcedit electionẽ. ¶ Ad 3ᵐ dõm q⁹ ad sinesim ꝑtinet recte iudicare in illis ad q̃ se extẽdunt legis ꝓcepta cõiter. vñ sinesis ẽ habit⁹ iudicatiu⁹ agibiliũ.ꝫ ad gnonũ ꝑtinet rectũ iudiciũ de illis in gb⁹ lex deficit q̃ specialẽ bñt difficultatẽ in gb⁹ epeykeya dirigit vt dr̃ in.6.ethi.vñ gnonum

Ad quartam (ꝫ pḧs ẽ rectũ iudiciũ epikeyos. questionez de partibus decẽ quas assignat pḧus grecus dicendũ est q⁹ non sunt ptes vnius rõnis.vñ diuisio est min⁹ artificialis.Sciẽdum enĩ est q⁹ prudẽtia potest dupl̃r cõsiderari.Uno mõ ꝫ eẽ absolutũ. Alio mõ ꝫ ꝑfectũ eẽ ipsi⁹.Saluat̃ aũt rõ prudẽtie in his que ad ipꝫ prudentẽ ꝑtinẽt.ꝫ ꝛpletũ eẽ ei⁹ �means q⁹ etiã ad alios se extẽdit.Primo ergo mõ ꝯsiderãdo prudẽtiam:sic prudẽtia est pars eius q̃si integralis formalis vt dcm̃ est:q̃ ꝑm ipꝫ est habit⁹ vitã facere potẽs ad mai⁹,i.meli⁹:vt fiat sic̃ opꝫ.vnde ipsa ponit̃ loco oiuꝫ aliaꝝ ꝑtiũ eiusdẽ rõnis. Eubolia aũt est ps ei⁹ q̃si potẽtialis:q̃ ꝑm ipꝫ est sciẽtia cõferentiũ.i.vtiliũ ad finẽ:de q⁹ est ꝯsiliũ.ꝛ qz ipsa est ꝑma iõ ponit̃ loco aliarũ q̃ ꝛsequũt̃ vt sũt vni⁹ rõnis Solertia aũt eodẽ mõ reducit̃ ad prudẽtiã:sic̃ eubolia.ꝫ in hoc differũt qz eubolia inẽit mediũ ꝓueniẽs ad op⁹ ratiocinãdo et ingrẽdo:qz ꝯsiliũ q̃stio est vt dicit̃.3.ethi.ꝫ solertia inuenit q̃si subito.est enĩ habit⁹ ex repẽtino inueniẽs q̃ conuenit.vel vt in ꝑmo posterioꝝ dicit̃:subtilitas q̃daꝫ in nõ ꝑspecto tpe medy:nõ tm̃ ponit̃ virt⁹ in.6.ethi.sic̃ eubolia Tuꝫ quia eubolia se bꝫ ad bonũ tm̃.solertia aũt ad bonũ ꝛ ad malũ:Tũ qz solertia magis dependet ex nãli ingenio q̃ ex assuetudine.Sciẽdũ etiã q⁹ solertia est iuẽtio medy sine ꝑspecto tpe tã in opatiuis q̃ in speculatiuis:tã ĩ necessarys q̃ in ꝓrigẽtib⁹.Sꝫ eustochia est tm̃ in opatiuis que est bona ꝛtuitio de ꝓingẽtib⁹.Si aũt ꝯsidereꝝ prudẽtia ꝑm q⁹ ad alios se extẽdit:sic nõ assignant̃ ei integrales alie q̃ ẽt prudẽtie absolute cõsiderate.subiectiue aũt ꝛ potentiales alie.Põt enĩ aliqs coordinari alij dupliciter. Uno mõ ad aliquẽ actũ specialẽ sic̃ scolares in his q̃ ad studiũ spectãt:milites in his que ad pugnãdũ:vñ talis adunatio nõ remanet.sed q̃diu actus talis exercetur respectu talis coordinatiõis ad alteꝝ ordinat militaris que est habitus speculatiu⁹ ꝛ practicus exercitui ꝓferẽtiũ. Alio mõ coordinat̃ aliqs alicui in vita simpl̃r:vñ talis coordiatio nata est semp manere nisi p accidens dissoluat̃.hec aũt vel est respectu eoꝝ q̃ sunt in domo vna ꝛ sic est �means q⁹ est habit⁹ speculatiu⁹.i.ꝯsideratiu⁹.ꝛ practic⁹.i.actiu⁹ domui ꝓferentiũ vel est respectu eoꝝ q̃ sunt in eadẽ ciuitate.ꝛ sic est politica que est habit⁹ speculatiu⁹ ꝛ practicus ciuitati ꝓferentiuꝫ.vñ he sunt partes subiectiue prudẽtie.ꝫ qz in q̃libet multitudine est duplex ordo:vt in.xi.metha. dicit̃ Un⁹ quo ordinat̃ tota multitudo ad finẽ cõmunẽ.Alius quo singulariter partes multitudinis ordinant̃ adinuicẽ ꝑm fines ꝓprios.ideo politica bꝫ duas partes. Unaꝫ que regi ciuitatis ꝓpetit:cui⁹ est bonũ cõmune toti⁹ multitudinis ꝓiectare.ꝛ hec dicit̃ regnatiua:que est experiẽtia ei⁹ q̃ est̃ gubernare multitudinẽ innocue:vel legis positiua vt i.6.ethi.dicit̃. Alia ẽ q̃ cõpetit cuilibet de ciuitate ꝫ q⁹ ad bonuꝫ cõmune ordinant̃.ꝛ hec politica dr̃ nomẽ cõmune retinẽs.ꝛ iõ dic̃ pḧs in.6.ethi.q⁹ legis positiua est archytectonia:qz fines ꝓximi ordiant̃ ad finẽ cõmunẽ.Et sil̃r põt diuidi militaris in ductiua que cõpetit duci exercit⁹:ꝛ militarẽ simpliciter.Et sil̃r yconomica ĩ paternã: que ꝓpetit patrifamilias.ꝛ yconomicã simpl̃r.Partes aũt prudentie sic accepte potẽtiales sunt oẽs artes ꝛ discipline que politica de oĩb⁹ ordinat a gb⁹ ꝛ quantum sunt adiscende vel exercẽde vt dicit̃ in.i.ethi.Et iõ phisica que est de opibus que nõ sunt a nobis:quia est sciẽtia eoꝝ q̃ circa nãꝫ sũt.Et dialectica q̃ est ex opib⁹ que sunt a nobis ordiatis ad sciẽdũ:cũ sit scientia bene disputãdi.Et rhetorica q̃ est de bis q̃ sunt a nobis ordinatis ad ozandũ:cuꝫ sit sciẽtia bene dicendi ad psuadendũ:dicunt̃ ptes prudẽtie:vt dr̃m est.

Ad primũ ergo dõꝫ q⁹ phisica ponit̃ pars prudẽtie inq̃tũ de ipa ordinat ꝛ precipit prudentia vt dictũ est. Nõ aũt ita q⁹ sit pars ei⁹ subiectiua vel integral.¶ Sil̃r aũt ẽ dõꝫ ad secũdũ ō dialectica ꝛ rhetorica. ¶ Ad 3ᵐ dõꝫ q⁹ politica est prudentia q̃dã q̃ bõ dirigit in bis q̃ ad aliũ spectãt.vñ nominat prudẽtiaꝫ cõpletaꝫ.ꝛ qz nõ oĩs prudẽtia bꝫ istam cõpletionẽ:ideo ponit̃ pars eius. tm̃ in eo in quo cõpletũ bꝫ esse prudẽtia nõ differt ꝑm substantiã habit⁹ prudentie ꝛ politice:sed rõne tm̃. ¶ Ad 4ᵐ dõꝫ q⁹ militare exercitiũ maxime ꝑtinet ad ꝯsertationez cõmunitatis.ꝛ ideo militaris poti⁹ ponit̃ q̃ alie:vt negocialis ꝛ bꝫ.p eam enĩ itelligunt̃ sicut etiã per artes liberales:q̃s tãgit.dicunt̃ ẽt itelligi mechanice q̃ simili mõ sunt ptes prudẽtie. ¶ Ad 5ᵐ dõm q⁹ regnũ iter alia regimina dignĩ⁹ ẽ vt pḧs i.8.ethi.dic̃.Et iõ poti⁹ regnũ q̃ alia ponit

¶ Utrum ꝓtinentia:clementia modestia:sint partes temperantie sicut dicit Tullius.

Ad secũduꝫ sic ꝓcedit̃.videt̃ q⁹ ptes temperãtie male assignẽtur a Tullio in ꝑma rhetorica. Dic̃ enĩ q⁹ ptes temperãtie sũt ꝓtinẽtia:clemẽtia:ꝛ modestia. Et videt̃ q⁹ male.Quia cõtinentia vt dicit pḧs in.7.ethi. diuidit̃ ꝑtra virtutẽ vlez.ergo nõ debet poni pars alicui⁹ virtutis. ¶ Ꝑ.clemẽtia vt dicit Tulli⁹ est virt⁹ per quaꝫ anim⁹ cõcitat⁹ in odiũ alicui⁹ benignitate retinet̃.B aũt videt̃ ad mansuetudinẽ ꝑtinere.mãsuetudo aũt nõ est ꝑs temperantie:cũ sit in irascibili.temperãtia aũt in cõcupiscibili:q̃ videt̃ q⁹ nec clementia dꝫ poni pars temperãtie. ¶ Ꝑ.modestia a mõ obseruãdo dicit̃.ꝫ B est necessarius in qualibet vtute:ergo modestia nõ est ꝑs alicui⁹ virtutis ꝫ cõsequit̃ omnẽ virtutẽ. ¶ Ꝑ.Tulli⁹ dicit q⁹ modestia est pudor honestatis purã ꝛ stabilẽ comparans auctoritatẽ.pudor aũt videt̃ eẽ idez q̃ verecundia.cum ergo verecundia non sit virtus:sed passio:vt dicit pḧs in.4.ethi.videtur q⁹ modestia nõ debeat poni pars virtutis.

¶ Utrꝫ sobrietas ꝛ castitas sint ptes temperãtie:sic̃ dr̃ q̃ã

Ulterius a gbusdã ponũt̃ ptes temperantie sobrietas ꝛ castitas.ꝛ põt br̃i ex.3.ethi.ꝛ videt̃ q⁹ sufficienter:quia sobrietas est circa delectationes gustus.castitas aũt circa delectationes tactus.Cũ igit̃ etiaꝫ aly sẽsus habeãt suas delectationes:videt̃ etiã q⁹ circa eas debeãt assignari alique ꝛtutes. ¶ Ꝑ.cõtingit peccare nõ solũ in delectatiõib⁹ sensuuꝫ exteriorꝝ sed etiaꝫ in delectationib⁹ sensuũ interiorꝝ ꝛ etiam intellect⁹:sicut ꝑs de curiositate. sil̃r etiam in delectationib⁹ ꝛ cõcupiscẽtijs exteriorꝝ reꝑr

vt bonorũ pecunie ꝛ bꝺ:que ꝫ se videnẽt̃ eligibilia:ꝺtigit esse peccatũ per supabundãtiaꝫ:vt dicit̃ in.7.ethi.ꝫ virt⁹ ꝛ vitiũ sunt circa idez.ergo ꝛ circa illas delectationes debet aliq̃ virt⁹ poni. ¶ Ꝑ.virtus est circa difficile ꝛ bonũ. sed magis sunt difficilia ad que non oẽs tenent̃: sicut virginitas ꝛ abstinẽtia etiã ciboꝝ necessarioꝝ q̃s sobrietas ꝛ castitas.ergo magis debent poni partes virtutis.

¶ Utꝝ austeritas:bũilitas:ꝺtinẽtia:simplicitas:ornatus:bona ordinatio:per se sufficientia: ista septẽ sint partes tẽperantie:sicut scribitur a quodã pḧo greco.

Ulterius quidã pḧs grec⁹ ponit septẽ ptes tẽperãtie.s.austeritatẽ:ꝺtinẽtiã:bũilitatẽ:simplicitatẽ:ornatũ:bonã ordinationẽ:p se sufficiẽtiaꝫ. Et videt̃ q⁹ male.Austeritas.n.vt ipse dicit est habit⁹ ꝑm quez aliq neq; afferũt alys delectatiões collocutionũ: neq; ab alys recipiũt.hoc aũt videt̃ eẽ vitiosuꝫ ꝛ ꝺriũ amicitie q̃ maxime collocutiõib⁹ amicoꝝ gaudet.q̃ austeritas nõ dꝫ poni pars ꝛtutis. ¶ Ꝑ.bũilitas supbie opponit̃:ꝫ supbia pḧs ponit iter vitia q̃ opponunt̃ fortitudini.vt pꝫ in.3.ethi.ergo bũilitaꝫ nõ est adiũcta tẽperãtie sed fortitudini. ¶ Ꝑ. ipse dicit q⁹ bũilitas est habit⁹ nõ supabũdãs sumptib⁹ ꝛ ꝓparatiõib⁹:sed q̃ũq; nõ supabũdat est cõtẽtus illis gb⁹ opꝫ.ergo cũ ipse dicat q⁹ hoc pertinet per se ad sufficiẽtiã. videt̃ q⁹ idem sit bumilitas q̃ per se sufficientia.

Reſpõdeo dõꝫ ad ꝑmã q̃nẽ q⁹ ille partes q̃s Tullius ponit ptes potẽtiales sunt inquantum ꝑticipãt modũ tẽperãtie. Sicut.n.in sciẽtijs modus opꝫ ꝫ mãꝫ ingrere.vt dr̃ in ꝑmo ethi.ita ꝛ ꝛtutib⁹.Materia aũt virtutũ moraliũ actiões ꝛ passiões hũane sunt. In passiõib⁹ aũt q̃dã sunt in gbus passionẽ inferẽs de sui rõne natũ est in ꝑsecutionẽ mouere sicut delectabile q̃ cõcupiscibili passiões infert:ꝛ in bis difficile est retrahi a ꝑsecutione:ꝛ facile est ꝑseq. Uñ tẽperãtia q̃ circa ꝑncipalia delectabilia est:modũ bꝫ in retrabẽdo:ꝛ ꝓpter hoc tẽperatus plus assimilat̃ insensibili q̃ superabũdat in fuga q̃s intẽperato q̃ superabundat in ꝑsecutiõe taliũ delectabiliũ.In passionib⁹ aũt in gbus passionem inferẽtia nata sunt ad fugã mouere:sicut sunt timores ꝛ audacie difficile est ꝑsequi vel sustinere:facile aũt fugere.vnde modus fortitudinis q̃ circa timores ꝛaudacias maximoꝝ terribiliũ est:modus est in aggrediẽdo:ꝛ iõ fortis magis similatur audaci qui supabundat in aggrediẽdo: q̃s timidio q̃ superabũdat in fugiẽdo. In actiõib⁹ aũt nõ cõsideraꝝ inclinatio affectus magis ad vnũ q̃s ad aliud nisi per accñs inquãtũ ꝙuincit̃ passiõib⁹. Et ideo iusticie q̃ circa actiões est modus est eq̃litas:sicut fortitudinis superẽsio: ꝛ temperãtie refrenatio ꝛ diminutio. Oẽs igit̃ virtutes in gb⁹ difficultas cõsistit in refrenãdo ꝑsecutionẽ conueniũt in mõ cũ tẽperãtia.hoc aũt cõtingit in oĩb⁹ in gbus est inclinatio ad ꝑsequendũ. Dec aũt inclinatio duplex est. Una qua affectus inclinat̃ per passionẽ.Alia qua ex passiõibus ipsi⁹ est iclinatio ad exteriores gestus:q̃ sunt signa ꝛterioris passiõis.affectus aũt inclinat ad ꝑsequẽdũ vel bonuꝫ ꝓpriũ:ꝛ bãc iclinationẽ refrenat cõtinẽtia:q̃ vt dicit Tullius est ꝑ quã cupiditas cõsiliꝫ gubernatõe regit̃. Uel maluꝫ alienũ inq̃tũ est ꝺriũ bono ꝓprio: ꝛ hanc iclinationez refrenat clementia:q̃ vt dicit Tullius ẽ virt⁹ per quã animus in odiũ alicui⁹ cõcitatus benignitate retinet̃:inclinationẽ aũt que ad exteriores gestus est gbus interioꝝ affectus ostẽdit̃ refrenat modestia vt nihil in eis ĩmoderatũ sit:que est virtus ꝑ quã pudor honestatis purã ꝛ stabilem cõparat auctoritatẽ. Sed qz difficillimuꝫ est refrenare a delectationib⁹ tactus:ideo iste modus in tẽperantia q̃ est circa bꝺ delectationes consistit principaliter ꝛ quasi integraliter.in alijs autem participatiue.

Ad primuꝫ ergo dõm q⁹ ꝺtinẽtia tripl̃r dr̃. Uno ꝑm q⁹ aliqs bꝫ rõnẽ rectam q̃ a passionib⁹ excellentib⁹ nõdũ edomitis refrenat:ꝛ est circa eadẽ tẽperantia.vt in.7.ethi.dr̃. Sic.n.pḧs cõtinentiã accipit. ꝛ differt a tẽperãtia in hoc q⁹ tẽperat⁹ bꝫ passiones nõ patitur:ꝛ ꝑm hoc cõtinẽtia nõ est virt⁹:qz operaꝝ q̃ bonuꝫ est nõ delectabiliter ꝛ faciliter q̃ requirit̃ ad virtutez:ꝛ ita reducit̃ ad tẽperantiã sicut ꝑfectũ ad ꝑfectum:ꝛ vt pars potẽtialis.Alio⁹ dicit̃ cõtinentia ꝑm quã hõ se refrenat nõ solũ ab illicitis delectatiõib⁹:sed ẽt a licitis.ꝛ sic dicit quẽdã ꝑfectũ statũ tẽperãtie sicut ꝛ virginitas. vñ reducit̃ ad tẽperãtiã per modũ ptis subiectiue. Tertio mõ dicit̃ cõtinẽtia per quã reducit̃ animꝰ a quilẽt libet cõcupiscentijs.ꝛ banc acceptionem ponit ẽt pḧs in.7.ethi.ꝛ sic videt̃ eaꝝ accipere Tullius.vt ꝑs per diffõnẽ positã.vnde sic ponit̃ pars tẽperantie inquãtũ participat modũ tẽperantie etiã circa alienũ. ¶ Ad 2ᵐ dõm q⁹ clemẽtia nõ est oĩno idem qõ mansuetudo:qz mãsuetudo refrenat a cõcitatione.vt.s.quis per iram nõ inciteꝝ:est enĩ ꝑm pḧm grecum virt⁹ irascibilis: ꝑm quã ad iras sumus difficile mobiles:clemẽtia aũt refrenat ab executiõe vindicte ẽt post cõicationẽ:ꝛ sic clemẽtia magis est circa actiões:ꝛ sic est pars iustitie epikaie:qz epikaies est diminutiu⁹ penaꝝ.vt dicit pḧs in.5.ethi.tm̃ possunt rõne ꝓdicta clemẽtia ꝛ mãsuetudo sicut ptes potẽtiales ad tẽperãtiã reduci:qz ptes potentiales virtutũ:nõ oꝫ q⁹ cõicent cũ eis in mã ꝛ subiecto sed in mõ. ¶ Ad 3ᵐ dõm q⁹ modestia nõ dr̃ ex hoc q⁹ ꝺponat modũ in q̃libet mã ꝑm q⁹ hic accipit̃:sed tm̃ in exteriozib⁹ gestibus.vt.s.in eis maturitas debita obseruet̃: ꝛ huius virtutis pars potissima est eutrapelia:quã pḧs ponit.qz etiã in ludicris in gbus est difficilius modũ debitũ nõ excedit. ¶ Ad 4ᵐ dõm q⁹ pudoꝛ nõ ponit̃ hic ꝓ passione verecũdie:sed ꝓ quadaꝫ exteriozi cõpositione cuius pudoꝛ causa esse põt:sicut etiã castitas pudoꝛ interdũ dicit̃:qz contrariũ eius maxime est turpe qõ verecundia timet.Similiter contrariũ modestie ẽ maxime apparẽs. ꝛ sic est natũ cõfusionẽ inducere quã pudoꝛ timet.

Ad secũdaꝫ qõnẽ dõm de alys partibus.s. sobrietate ꝛ castitate q⁹ sunt partes subiectiue tẽperantie:qz castitas est circa delectabilia tact⁹ absolute:que sunt in venereis.sobrietas aũt circa delectabilia gustus ꝓut est tactus quidã q̃ sunt in cibis ꝛ potibus.

Ad primuꝫ ergo dõm q⁹ delectationes alioꝝ sensuuꝫ nõ sunt vehemẽtes sicut delectatiões tact⁹ eo q⁹ nõ sunt ꝑ cõiunctionẽ rei sed speciei.vnde difficultas refrenandi istas delectatiões non est ex ipetu earuꝫ:ꝛ ideo nõ oꝫ q⁹ sit aliqua virtus in parte affectiua circa eas:sed sufficit ad hoc ꝓudẽtia q̃ est in rõne. ¶ Ad 2ᵐ dicendũ similiter de alys delectationibus. ¶ Ad 3ᵐ dicendũ q⁹ virginitas ꝛ bꝺ nõ sunt virtutes: sed nominat statum virtutis.ꝛ ideo de eis non fit mentio.

Ad tertiaꝫ qõnẽ de alys partib⁹ quas pḧs grecus ponit dicẽdũ est q⁹ accipiunt̃ eodẽ mõ sicut partes Tullij nisi q⁹ clementiã omittit.Cõtinentiaꝫ enĩ ponit.ꝛ videt̃ eam accipe:sicut pḧs in.7.ethi.vñ dicit q⁹ cõtinẽtia est habit⁹ inuictus a delectatiõe.Sed modestiã in multa diuidit ꝑm diuersa exterioza in gb⁹ oꝫ bominẽ modũ ꝺponere.Exterioza enĩ in gbus modestia modum ꝺponit sunt tria. Primũ est collocutiões ad eos gb⁹ cõuuimus:ꝛ in his ponit modũ austeritas: cuius diffinitio in obyciẽdo supra posita est.Secũdũ est bona exteriora vt vestes equi ꝛ bꝺ.ꝛ in his ponit modũ bũilitas q̃tuꝫ ad quantitatẽ in vsu. vnde ꝑm ipm humilitas est habit⁹ non superabũdans in sumptibus ꝛ ꝓparatiõib⁹.Sed simplicitas q̃tũ ad modũ querẽdi q̃ ꝑm ipm est habitus cõ-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tentus his que cõtingunt:nõ enim multũ sollicitus est de talibus. Tertiũ est actiões ꝓprie que ad corpus ptinent. ⁊ in his ponit modũ q̃tũ ad agentẽ ornatus q fm ipm est scla circa decẽs in motu ⁊ habitudine:q̃tũ aũt ad exteriora que cõsiderãda sunt vt debito tẽpore ⁊ loco ⁊ hꝫ ordinatio que fm ipm est experiẽtia sepationis ⁊ discretiõis actuũ:vt sciat loqui vꝫ in tẽpore suo.q̃tũ vo ad ĩstrumẽta vel auxilia quib⁹ indigem⁹ ad actionẽ est per se sufficiẽtia:que fm ipm est habitus contentus quib⁹ oportet.

Ad primuz ergo dõm q austeritas fm q ponitur virtus nõ oino aufert delectationem que est in colloquijs:sed aufert superabundantiã in illa. Et q̃ maior difficultas accidit ĩ abstinẽdo ab his:iõ a õfectu hec vtus nomẽ accepit. ¶ Ad z^m dõm q superbus inq̃tũ se superextẽdit ad ea que sunt supra ipm sic hꝫ aliquid de mõ audacis:⁊ iõ reducit aliquo mõ ad'vitia opposita fortitudini:q̃uis ꝓprie loquẽdo fm q cõiter de superbia logmur magis sit excessus magnanimitatis:bũilitas aũt inquãtũ diminutio est hꝫ aliquid de mõ temperantie:⁊ iõ ad ipaz reducit sicut pars potentialis. ¶ Ad 3^m dõz q differẽtia humilitatis:⁊ p se sufficiẽtie:pz ex his que dicta sunt.

¶ Utr magnificẽtia:fidentia:patientia:perseuerentia:bene assignentur a Tullio esse partes fortitudinis.

Ad tertiũ sic ꝓcedit.videt q ptes fortitudinis male assignentur a Tullio.assignat.n.has partes magnificentiã: fidentiaz:patientiã:perseuerantiã. Magnificentia.n.vt dicit phs.4.etbi.est idem liberalitati:sed liberalitas ad iustitiã reducit.ergo ⁊ magnificẽtia. ¶ P.fiducia ad spem ptinet.sed mã fortitudinis non est spei passio:sed timor ⁊ audacia.vt dicit phs in.3.etbi.g̃ pars fortitudinis nõ est fiducia. ¶ P.phs in li. Topi.reducit in idẽ mitẽ ⁊ abstinẽtẽ q videt idẽ qõ patiẽs:qz abstinẽs est q patit ⁊ nõ deducit:mitis qui nõ patit:sed mãsuetudo siue clemẽtia ponit pars tẽperãtie. g̃ ⁊ patientia. ¶ P.ad pseuerãtiaz ptinere videt imobiliter operari:sz hoc in oi virtute requirit:vt dicit phs in.2.etbi.ergo pseuerantia non debet poni pars fortitudinis.

¶ Utrum magnanimitas:fiducia: securitas: magnificentia:constantia:tolerantia:firmitas:sint septem partes fortitudinis:sicut dicit Macrobius.

Alteri? a Macrobio ponunt septem ptes fortitudinis.ſ.magnanimitas: fiducia: securitas: magnificẽtia:cõstãtia:tolerantia:firmitas. Et videt q male. Magnanimitas ẽ circa magnos honores q̃ iter bona cõputant.vt dicit in.4.etbi.fortitudo aũt ẽ circa audacias ⁊ timores que sunt magnoz maloz. ergo magnanimitas nõ est fortitudinis pars cũ sit circa oppositã mãm. ¶ P. vnũ vitiũ nõ opponit duabus virtutib⁹:sed timiditas opponit securitati ⁊ fiducie.ergo nõ sunt due vtutes sz vna. ¶ P.constantia mutabilitati opponit:similiter etiã ⁊ firmitas.ergo non debent poni due ptes fortitudinis.

¶ Utr phs conueniẽter istos quinq modos fortitudinis adiungat in.3.etbi.fm q fortitudo.

Alterius phs in.3.etbi.ponit quinq modos adiunctos fortitudini ꝙe.ſ.ciuilẽ: militarẽ: illã que ex furore vel tristitia.illã que ꝓcedit ex experiẽtia:q̃ facit spem vincẽdi ꝓpter frequẽter vicisse. ⁊ illã que ꝓcedit ex ignorãtia. Et videt q male. Quia iste virtutes cardinales sũt vtutes politice:sed gen⁹ additũ speciei nõ cõtrahit in ptẽ spẽi. g̃ ciuilis fortitudo nõ ẽ ps fortitudinis. ¶ P.militaris sub politica ordinat. vt dicit phs in ꝓmo etbi.ergo nõ dz diuidi militaris fortitudo cõtra ciuilem. ¶ P.ignorãtia excusat a pctõ ꝓpter hoc q tollit volũtariuz:sz volũtariũ requirit ad vtutẽ sicut ad pctũ.ergo nõ debet poni aliqua pars virtutis per ignorantiam.

¶ Utr cupſichia:lema:magnanimitas:pseuerã⁹: magnificẽtia:androgachia sint ptes fortitudis:sic dic gdã grec⁹.

Alterius gdã phs grec⁹ ponit septẽ annexa fortitudini.ſ.cupſichiã:lemã:magnanimitatẽ:vtilitatẽ:perseuerãtiã:magnificẽtiã:androgachiã. Et videtur q male:qz vt ipse dicit cupſichia dr robur aie ad perficiendũ opa ipsi⁹.hoc aũt in oibus vtutib⁹ requirit.ergo nõ est pars alicui⁹ virtutis. ¶ P. Lema fm ipm est habitus ꝓptos tribuens ad conari qualiter opz ⁊ sustinere q̃ ratio dicit:sed ꝓptitudo idez videt esse qõ facilitas que relinquit ex quolibet habitu. ergo lema est magis genus virtutis q̃ species alicuius virtutis. ¶ P. Ipse dicit q androgachia ẽ viri vtus adinuẽtiua cõicabiliũ opationũ: sed opera cõicabilia sunt mã iustitie. ergo hec virtus non debet poni pars fortitudinis:sed magis iustitie.

Respõdeo dõm ad ꝑmã qõnẽ q partes quas Tullius assignat sũt ptes potẽtiales inq̃tuz participãt aliquid de mã fortitudinis. Fortitudo.n.vt dicit phs in.6.etbi.,ꝓprie loquẽdo est circa picula mortis:⁊ maxime que in bellicis est:qz in illis est maxime difficultas. vñ fortitudo fm Grecũ ꝑdictũ virt⁹ est irascibilis nõ facile obstupefactibilis a timorib⁹ q sunt ꝺ mortẽ: circa q̃ habet duos actus.ſ.aggredi ⁊ sustinere sine stupore:⁊ hoc est ei⁹ magis ꝓpriuz vt ipse dicit. Et q̃uis ꝑncipal'r fortis sit circa ilta: tñ ĩ oibus alijs piculis ⁊ arduis ẽt bene se hz ⁊ in aggrediẽdo ⁊ sustinẽdo. Et iõ oẽs vtutes in gb⁹ consistit difficultas ex aggressiõe alicui⁹ ardui vel ex sustinẽtia difficilis:aliqd de fortitudinis mõ ꝑticipãt ⁊ ad ipaz reducunt:sicut ptes potẽtiales eo q nõ est tanta difficultas in alijs sicut in illis piculis circa q̃ est fortitudo. arduũ aũt in cui⁹ aggressiõe cõsistit difficultas est ad aliqõ magnum opus faciẽdũ:⁊ sic est magnificẽtia que fm ipm est rerum magnarũ ⁊ excelsarũ cũ animi ampla q̃dã ⁊ splendidissima ꝓportiõe cognitio vel cogitatio atq; minustratio. Aut est ad aliqõ bonũ magnũ cõsequẽdũ:⁊ sic est fidentia que est certa spes ꝓducendi ad finẽ rem inchoataz vel magis cõsequẽdi rez ſperatã:⁊ fm hanc acceptionẽ credo q magnanimitas est idẽ qõ fidẽtia. Jd vero qõ facit difficultatez in sustinẽdo:vel est bonũ laboriosuz:⁊ circa hoc est pseuerantia que est in rõne bñ cõsiderata stabilis ⁊ perpetua permansio:⁊ ꝑcipue vt quis a rõne recta ꝓpter tristitiam que in laboribus accidit nõ recedat:qz sicut continẽtia facit inuictũ a delectatiõibus:ita perseuerãtia a tristitijs. vt dicit.7.Ethi.vel est malũ nociuũ:⁊ sic est patiẽtia: que fz Tullium est honestatis aut vtilitatis causa reruz arduarum ⁊ terribiliũ voluntaria ac diuturna passio.

Ad primũ ergo dõz q quãuis magnificẽtia cõmunicet cũ liberalitate in mã: qz magna facta magnis sumptibus fiunt:tñ cõicat cũ fortitudie i mõ.

¶ Ad z^m dõm q quãuis fortitudo nõ sit circa spez: sicut circa materiã:sed magis magnanimitas: tamen hꝫ spem cõcomitantẽ:qz fortis optime spei est circa materiã suaz. Unde fidentia ⁊ alie supradicte partes in fortitudine ẽt. fm q est specialis virtus iueniunt quãtũ ad id qõ est difficillimũ in eis vt quedã ꝺditiões fortis:⁊ sic etiã possent dici aliquo mõ partes quasi itegrales fortitudinis. ¶ Ad 3^m dõm q malũ nociuũ tres passiões natũ est generare.ſ. timorẽ tristitiã ⁊ iram. Unde tres virtutes faciũt sustinere hꝫ nociua. Fortitudo vt homo nõ perturbet̃ per timorem. Patientia vt nõ perturbet̃ per tristitiã ĩmoderataz: ⁊ similiter perseuerãtia que facit vt ꝓpter tristitiã homo a rõnis operibus nõ discedat: sicut patiẽtia non permittit ꝓpter tristitiã discedere ab equanimitate mentis. Unde fm Grego, ỽa patiẽtia est mala aliena idest qb alijs illata,

equanimiter perpeti. Mansuetudo aũt facit vt homo nõ perturbet̃ per irã. vnde abstinẽs de quo loquit phs in.4. Ethopi. nõ est idẽ qõ patiẽs: sed se hz ad fortẽ ⁊ mitẽ. sil'r ⁊ ad patientẽ:sicut cõtinẽs ad tẽperatũ. vñ nõ opz q si mãsuetudo reducit̃ ad tẽperantiã q ⁊ patientia:qz passio tristitie est ex victoria nociui:sicut ⁊ timor:⁊ iõ difficultas in patientia ⁊ fortitudine est ẽt in nõ vinci a nociuis. Uñ patientia ꝑticipat modũ fortitudinis: sed ira est ad victoriã ꝺ nociuũ. Unde difficili⁹ ẽ in refrenãdo ꝓpter qõ mãsuetudo participat modũ tẽperantie. ¶ Ad 4^m dõm q perseuerantia vno modo dicit cõtinuatione virtutis:⁊ sic est actus oium virtutũ. Alio mõ dicit ꝓposituz persistendi:⁊ sic est spãlis virtus:qz hꝫ specialem rõnem obiecti.ſ.laboriosum opus ꝓut natum est tristitiam inferre.

Ad secũdaz qõnẽ de partibus quas Macrobius ponit dicẽdũ q sunt eiusdez rõnis cũ prib⁹ quas ponit Tulli⁹ niũ q duas barũ diuidit in duas spẽs.ſ.fidentiã quã ponit Tullius:diuidit in magnanimitatẽ:que est in sperãdo magna cõsequẽda vt magnos honores:⁊ fiduciã que est in cõsequẽdis honorib⁹ mediocribus ac hꝫ:quã phs innominatã dicit. Itẽ perseuerãtiã dividit in firmitatẽ que facit permanentiã in opere:⁊ cõstãtiam q̃ facit ꝑmanentiã in ꝓposito animi. Et addit etiam vnã.ſ.securitatez que timori opponit. vnde ꝓpinquius se hz ad verã fortitudinẽ:sed tñ differt a fortitudine: qz repmit timorẽ nõ solũ circa maxima terribilia quẽadmoduz fortitudo:sed etiã circa quecũq;:tolerantia vero est idem qõ patiẽtia:magnificentiã aũt ꝓprio noie ponit.

Ad primuz dõm q magnanimitas quãuis nõ conueniat in mã cũ fortitudine: ꝺuenit tñ in modo vt dictũ est. ¶ Ad z^m dõm q timiditas opponit̃ securitati:nõ aũt fiducie: sed magis desperatio. ¶ Ad 3^m dicendum q constantia opponit̃ mutabilitati animi:sed firmitas opponitur mutabilitati in facto aliquo.

Ad tertiaz qõnem dõm de partibus quas phs ponit in.3.Etbi.Sciendũ q sunt etiã partes potentiales:aliter tñ q̃ ꝑdicte:ꝑdicte enĩ partes a fortitudine deficiũt quãtũ ad difficultatẽ mãe: sed ille quas phs ponit quãtũ ad rectitudinẽ motiui:⁊ ideo nõ sunt virtutes:sed participãt aliquid de virtute fortitudinis. Motiuum aũt ad actuz fortitudinis põt esse triplex. Uno mõ intentio boni vel honesti:⁊ sic fortitudinis virt⁹ est vel alicuius tẽporalis boni vel honoris vel alicui⁹ hꝫ. ⁊ sic deficit a rõne virtutis: ⁊ est fortitudo quã nomingt politicaz. Alio mõ ex hoc q remouet̃ faciens difficultatem in actu fortitudinis.ſ.magnitudo piculi.⁊ hoc quidez remouetur per ignorantiã:⁊ sic est vltimus modus. Et per spez vincẽdi que põt ex duobus ꝓsurgere: vel ex arte siue exercitio: ⁊ sic est militaris fortitudo:vel experientia victorie: sicut illi qui alias talia pericula euaserunt: ⁊ sic est penultimus modus. Tertio mõ ex passione furoris vel tristitie illate: vel etiã timoris vel desperatiõis: ⁊ sic est tertius modus.

Ad primuz ergo dõm q fortitudo politica dr ex motiuo:qz.ſ.aliqõ bonũ qõ a ciuitatibus ꝓstari fortib⁹ solet ad actũ fortitudinis mouet:sic aũt nõ dicunt politice vtutes cardinales: sed inquãtũ in vita ciuili perficiunt. ¶ Ad z^m dõm q militaris fortitudo dicitur:qz eam cõsueuerũt habere milites qui habẽt exercitium ⁊ artem bellandi.vnde equiuocat̃ in militari ⁊ politica. ¶ Ad 3^m dõm q non est ignorãtia de periculo omnino:sed de quantitate periculi:⁊ ideo nõ tollit totaliter rationẽ fortitudinis:sed diminuit aliquid de laude eius.

Ad quartam qõnẽ de partib⁹ quas alius phs grecus ponit:sciẽdũ q sunt fere eedez cũ illis quas ponit Macrobius. Magnanimitatẽ enim ⁊ magnificentiã ⁊ perseuerantiã ꝓpio nomine ponit ⁊ eas sic diffinit. Magnanimitas est habitus plus faciẽs cõiter accidẽte prauis ⁊ studiosis. Magnanim⁹.n.nõ est ꝺctus vitare prava ⁊ facere bona fm q cõiter sufficit:nisi excellẽti⁹ faciat hoc. Et ideo dr in.4.etbi. q operat̃ magnũ in oĩb⁹ virtutib⁹. Magnificẽtia vo est habit⁹ superferẽs habẽtes ipm ⁊ elatione adimplẽs:inquãtũ.ſ. effert ꝓpositum eius ad aliq̃ sumptuosa ⁊ magna faciẽda. Perseuerantia vero est scia vel habit⁹ eoꝝ qb⁹ imanẽdum.idest bonoꝝ:⁊ nõ imanẽdũ.idest maloꝝ.vel neutroꝝ:idest idifferentiũ. Cupſichia aũt q fm ipm ẽ robur aie ad pficiẽdũ opa ipsi⁹ videt idez esse qõ cõstãtia:⁊ ꝑcipue in spũaliꝫ q̃ sunt opa aie. Lema aũt q̃ hꝫ phm ẽ habit⁹ ꝓmptos tribuẽs ad tolerare ⁊ sustiere q̃ rõ dic: videt idẽ qõ patiẽtia. virilitas aũt videt idẽ qõ fiducia quã dixim⁹ differre a magnanimitate in hoc q est cõium honoꝝ vel hꝫ. cũ magnanimitas sit magnoꝝ ⁊ q̃ sunt vltra necessitatẽ virtutis. Uirilitas aũt fm ipm est habit⁹ per se sufficiẽs in his q̃ sunt fm vtutẽ ⁊ de necitate vtutis. ⁊ sic differt virilitas a magnanimitate: ita ponit andragochiã q est virt⁹ viri adinuẽtiua cõicabiliũ operũ cõiter. ſiuxta magnificẽtiã q̃ tẽdit ad magna in cõitatib⁹ faciẽda. ⁊ in ꝺ differt a Macrobio:q hãc diffinitionẽ nõ ponit ꝓpter hoc q videt esse idẽ liberalitati nisi q intãtũ differat q liberalitas respicit bonũ singulare:sz andragochia bonũ cõe. Uñ magis accedit ad magnificẽtiam:qz ea q̃ indiget magnis sumptib⁹ maxie sunt ea q̃ ad cõitatẽ ptinẽt:sed dictus phs omittit securitatẽ quã Macrobi⁹ ponit:qz securitas vr itriseca fortitudini vt dcin ẽ.

Ad primuz ergo dõz q sicut dcin est supra de pseuerãtia:q põt esse spãlis virt⁹ inq̃tũ respicit spãlẽ rõnẽ obiecti q̃uis forte illa rõ possit iueniri in actib⁹ diuersarũ aut oiuz vtutũ:sic ẽ de magno qõ respicit magnanimitas:ita etiã est dicendũ de cõstãtia ⁊ eupschia:qõ idẽ est. ¶ Ad z^m dõm q ꝓmptitudo illa itelligit vt hõ ꝓp difficultatẽ terribilũ nõ turbet̃:qõ ad patiẽtias ptinet.vñ sicut patiẽtia spãlis virt⁹ ẽ:ita ⁊ lema q̃ idẽ est. ¶ Ad 3^m dõm q q̃uis cõicet cũ iustitia q̃tũ ad materiã: ꝺuenit tñ cũ fortitudie q̃tũ ad moduz:sic ⁊ magnificẽtia.

¶ Utr religio:pietas:gratia: vindicatio: obseruantia: veritas sint partes iustitie:sicut dicit Tullius.

Ad quartuz sic ꝓcedit. videt q partes iustitie male assignentur a Tullio.assignat.n.iustitie sex spẽs q̃ sunt religio: pietas:gra:vindicatio:obseruãtia:veritas. Et vr q male:qz phs dicit in.6.etbi. q serui ad dñm nõ põt eẽ iustitia:sed de⁹ maxime dñs est. g̃ cuz religio sit bois ad deũ videt q nõ sit pars iustitie. ¶ P.sicut latria debet̃ deo:ita ẽt dulia debet̃ homini:ergo sicut religio q̃ ẽ idem qõ latria ponit pars iustitie: ita debet poni ⁊ dulia. ¶ P.supra dist.xi.dictũ est q pietas ẽ idẽ qõ latria:latria aũt idez qõ religio.ergo pietas nõ dz diuidi cõtra religionem. ¶ P. vindicatio videt ptinere ad vitiũ ire que ẽ appetitus vindicte.ergo nõ debet poni pars virtutis.

¶ Utr inocẽtia:amicitia:Concordia:pietas:religio:bonitas: affectus:sint partes iustitie:sicut dicit Macrobi⁹.

Alterius a Macrobio ponunt be ptes, Innocẽtia. Amicitia. Cõcõdia. Religio. Pietas. Bonitas. Affect⁹. Et videt q male. Quia inocẽtia oi pctõ opponit. Sz oi pctõ nõ opponit nisi vtus cõis. Ergo ⁊ inocẽtia vel ẽ vt⁹ cõis: vel seqns oẽz vtutẽ. Ergo nõ dz poni ps iustitie. ¶ P.illud qõ cõsequit ad oẽs vtutes nõ dz poni alicui⁹ vtutis ps:sz amicitia ẽ hꝺ:qz vere amicitie fundamẽtũ ẽ bonestũ. ergo nõ dz poni pars iustitie. ¶ P.phs in.9. etbi.ponit circa amicitiã tria.ſ.Bñficẽtiã. Beniuolentiã. Et cõcordiã a gb⁹ oib⁹ dicit amicitiã differre. Ergo sicut

Universidad de Deusto
Biblioteca

posuit cõcordiaz:ita debuit ponere alia duo. ¶ P. affect⁹ in oib⁹ moralib⁹ regrit. Ergo dz poni pars alicui⁹ vtutis.
¶ Utr obediẽtia respectu superiozis. Disciplina respectu inferiozis:equitas respectu pariũ:fides ⁊ veritas respectu oũm:sint partes iustitie:sicut dicunt quidam.

Ulterius gdaz ponũt gnaz ptes q̃ sunt. Obediẽtia respectu supiozis. Disciplina respectu ife riozis. Equitatẽ respectu pariũ. Fidez ⁊ veritatẽ respectu oium. Et videt ꝙ male. Qz iustitia gnãlis. vt dr in. 8. ethi. attendit ꝓceptа legis. Sz obedire est attẽdere ꝓceptũ. ergo est idẽ qđ iustitia gnãlis. ergo non est pars iustitie que est specialis virtus: sed magis ecõuerso. ¶ P. Rigor ad iustitiã pertinet sicut equitas. ergo sicut ponũt egtatẽ: ita ponere debent rigorẽ. ¶ P. Fides est virtus theologica. ergo nõ debz poni pars iustitie que est virtus cardinalis.
¶ P. Ueritas ad itellectũ ptinet: iustitia ãt magis ad voluntatẽ: qz vt dicit Anselm⁹ est rectitudo volũtatis ꝓpter se seruata. ergo videt ꝙ veritas nõ sit pars iustitie.
¶ Utr bñ diuidãt iustitiã i liberalitatẽ ⁊ seueritatẽ: ⁊ bãc in benignitatẽ ⁊ bñficẽtiã. Et benignitatẽ i religionẽ: pietatẽ: inocẽtiã: amicitiã: reuerẽtiã: concordiã: miam.

Ulterius qdã diuidũt iustitiã i libalitatẽ ⁊ seueritatẽ quã diuidũt in benignitatẽ ⁊ bñficẽtiã. Benignitatẽ vo in septẽ ptes. s. Religionẽ. Pietatẽ. Innocentiã. Amicitiã. Reuerẽtiã. Cõcordiã. Miam. Et videt ꝙ nõ bene. Quia vt dicit pbus. 5. Ethi. virtuosus est diminutius penaz: sed seueritas dicit hꝺ oppositum. ergo nõ est pars vtutis. ¶ P. liberalitas dat alicui qđ est ꝓprius dantis: sed iustitia dat alteri qđ suũ est ⁊ ei debitũ. ergo liberalitas nõ est pars iustitie. ¶ P. Misericordia est passio. vt dicit pbs in. 2. Ethi. Sz nulla passio est vtus nec ps vtutis. Ergo misericordia nõ est vtus nec pars eius.
¶ Utrum bene diuidat pbus. 5. Ethi. iustitiam in legalem ⁊ specialem que est equitas ⁊c.

Ulterius pbs in. 5. Ethi. diuidit iustitiã in legalez ⁊ spalez: que est eq̃litas quedam in bonis ⁊ malis exteriozib⁹ quã diuidit in distributiuã ⁊ cõmutatiuã: diuidit etiã iustũ in politicũ paternũ ⁊ vxoriũ. Politicuz aũt in legalẽ ⁊ nãlem: ponit ẽt circa iustitiã epiekiã ⁊ iustitiam metaphoricã. Et videt ꝙ male. Spes. n. nõ dz diuidi cõtra gen⁹: sed iustitia particularis est spes iustitie legalis. ergo nõ dz diuidi contra eam. ¶ P. iustitia dirigimur in his q̃ ad alterũ sunt: sed ois operatio vni⁹ ad alterũ cõmunicatio qđã est. ergo iustitia cõicatiua nõ dz poni pars iustitie specialis: sed idez ei. ¶ P. iustũ politicũ videt ad iustitiã legalẽ pertinere. g̃ nõ dz poni pars iustitie spãlis.
¶ P. paternũ ⁊ dominatiuũ ⁊ vxoriũ nõ vident differre nisi ſm mãm. ergo nõ debet distingui iustũ per predicta.
¶ P. epiekia vt ipse dicit est aliquid meli⁹ iustitia. ergo magis debet iustitia poni pars eius q̃ ecõuerso.
¶ Utrum benignitas liberalitas ⁊c. sint familiares iustitie. vt dicit philosophus grecus.

Ulterius quidã pbs grec⁹ dicit ꝙ familiares iustitie sunt liberalitas: benignitas: vidicatia: engnomosine: eusebia: eucharistia: sanctitas: bona cõmutatio: legis positiua. Et videt ꝙ male: ipse enĩ dicit ꝙ engnomosine est volũtaria iustificatio: sz hoc necessariũ est in oi iustitia: qz vt volens quis operet. vt dr in. 5. ethi. ergo nõ est pars iustitie: sz idẽ sibi. ¶ P. ad eucharistiam ſm ipm ptinet gb⁹ sit facieda gra ⁊ a gbus accipieda: sed hoc videt ad liberalitatẽ ptinere cui⁹ est gratis tribuere. g̃ nõ dz diuidi ↄ liberalitatẽ. ¶ P. ſm ips sctitas ẽ scia faciẽs fideles ⁊ seruãtes q̃ ad deũ sũt iusta: sed hoc ad eusebiam ptinet siue ad religionẽ. ergo non debet diuidi contra eusebiam. ¶ P. pbs ponit in. 6. Ethi. legis positiuam speciem politice: quã ponit idem prudentie. ergo legis positiua magis pertinet ad prudentiã q̃ ad iustitiaz.

Respõdeo ad ꝑmã qõnẽ. Sciẽdũ ꝙ iustitia in hoc differt a tẽperantia ⁊ fortitudine ꝙ ille moderãt passiões intrinsecas. Sz iustitia moderat extrinsecas opatiões. Unde pbs dicit circa opatiões iustitiaz esse. In adulterio. n. ſm ꝙ est ↄ iustitiã attendit vtus iozdinatus. s. rei aliene. scõm aũt ꝙ opponit tẽperantie attendit cõcupiscẽtia nõ refrenata sub debito rõnis. Moderatio aũt actionũ exteriozũ ex duob⁹ regulat. Primo ꝑ cõparationẽ opatõis ad ipm operantẽ: ⁊ sic eiusdẽ rõnis est regulatio exterioz operationũ ⁊ interioz passionũ: que ad exteriozes inclinãt opationes. Alio mõ per cõparationẽ ad aliũ. Et in hoc est iã alius modus regulandi. ⁊ ideo exigit alia virtus: ⁊ hoc ꝓprie ad iustitiã pertinet. vñ ab eodem actu. s. percussione alicui⁹ retrahit mãsuetudo. s. ſm ꝙ ꝓcedit ex passione interiozi: ⁊ iustitia in ordine ad aliuz. In omni aũt moderatiõe opz ꝙ illud qõ moderatur mẽsure siue regule alicui adequet. vñ sic moderatio passionũ est adeq̃tio ipsarũ ad rõnẽ: ita moderatio exteriozũ actuum ſm ꝙ sunt ad alterũ est ꝙ adequent illi ex cõparatiõe ad quẽ moderant. ⁊ hec qdem adequatio est qñ ei reddit qõ ⁊ quãtũ ei debet. ⁊ hec adeq̃tio ꝓprius modus iustitie ẽ. Unde vbicunq; inuenit ista adeq̃tio cõplete. est iustitia q̃ est virt⁹ spãlis. ⁊ oẽs vtutes in gb⁹ saluant sũt ptes subiectiue iustitie. Ubi aũt ista adeq̃tio nõ ſm totũ saluat: sz ſm aliquid reducit ad iustitiã vt ps potẽtialis aligd de mõ eius pticipãs. Ista aũt adeq̃tio tria cõplect: vt ex dictis pz. s. vt sit ordinatũ ad alterz: vt sit ei debitũ: alias superexcederet actio eũ ad quẽ fit. Et vt tãtũ reddat q̃tũ debetur: alias deficeret in min⁹. Sũt aũt qdã vtutes gbus reddit alteri qõ debet ex necessitate legis: nõ tñ tãtũ: qz ipole est. Sicut in honore g est ad deũ qõ facit religio: ⁊ g ad parẽtes ⁊ ad patriã: qõ facit pietas. vñ iste vtutes deficiũt qdẽ a iustitia: ⁊ sunt ptes eiꝰ potẽtiales ⁊ ꝓpingissime se bñt ad ipam. Quedã vero sunt gb⁹ reddit alteri qõ debet nõ ex necessitate legis: sz qdã bonestate: sicut pbs dicit i. 8. ethi. sicut gra q̃ est retributio bñficioz ſm Tullũ: mia. ⁊ hꝺ ⁊ he vtutes aliquãtulũ magis distãt a vera iustitia. Quedã aũt vtutes sunt gb⁹ hoc circa qõ ꝑncipal⁹ est virt⁹ ordinat ad alterũ: nõ tñ ſm rõnẽ debiti: sic liberalitas: ⁊ he adhuc magis distãt a vera iustitia. Quedã vo hoc circa qõ ẽ virtus nõ ꝑncipal⁹: sed secũdario ordinant ad alterũ. Sicut qñ fortitudo actũ exterioz ẽ: circa quẽ secũdario est: ordinat ad alterz vt ad bonũ gre: ⁊ sic induit quodãmõ formã iustitie. ⁊ sic ois virtus põt reduci ad iustitiã. vñ iustitia legalis est idẽ qõ ois virt⁹ in. 7. ethi. ꝗtũ ad passiões aũt: circa quas ꝑncipal⁹ sunt ille vtutes: nihil possunt bre de mõ iustitie: eo ꝙ per passiões imediate hõ nõ ordinat nisi ad seipz: tñ per quãdã silitudinẽ est ibi qdã forma iustitie: sz ꝙ diuerse vires cõputant vt diuerse ꝑsone: vñ sic est iustitia metaphorica: de q̃ pbs loquit in. 5. ethi. Ex dictis igit põt patere de facili qliter oẽs ptes a pbis assignate sunt ptes iustitie: qz iter ptes quas Tullius ponit vindicatio ⁊ obseruãtia sũt ptes subiectiue vere iustitie: qz vindicatio reddit malũ debitũ: obseruãtia aũt bonũ ad qõ se obligauit: vindicatio. n. ſm eũ est virtus qua vis aut iniuria: ⁊ oẽ qõ obfuturũ est defendẽdo ⁊ vlciscendo ꝓpulsat. religio aũt q̃ est ad deũ: ⁊ pietas q̃ ẽ ad parẽtes ⁊ cõiunctos sanguine vel patria sunt ptes potẽtiales: sed ꝓpiquior: qz reddit qõ debẽt ex obligatiõe legis: sz nõ ꝗtuz: qz ipole est. bas aũt sic diffinit. Religio est q̃ supiozi cuidã nature: quã diuinã vocãt: curã cerimoniãq; affert: ⁊ dicit ⁊ religãdo ſm Isidoz: vel ſm Aug. a reeligẽdo deũ quẽ amiseram⁹: pietas vo est per quã sanguĩe cõiunctis patrieq; benivolẽtia.

officium ⁊ diligẽs tribuit cult⁹. gra aũt ⁊ veritas reddunt qõ debẽt ex quadã bonestate qua fit vt hõ graz beneficio ipendat: q̃tuis nõ possit ad id vt in iudicio cogi. ⁊ ꝙ talẽ se in dictis ⁊ factis exhibeat q̃lis ẽ: qõ ad veritatẽ ptinet: de q̃ phs ẽt determinat in. 4. ethi. est. n. gra in q̃ amicitiarũ ⁊ obsequoz alteri⁹ memoria ⁊ remunerãdi volũtas ꝓtinẽt.

Ad primum ergo dõm ꝙ obiectio illa ꝓbat ꝙ religio nõ sit pars subiectiua iustitie: non aũt ꝙ nõ sit pars potẽtialis ꝓpinq̃. ¶ Ad 2ᵐ dõz ꝙ sicut pietas: q̃ ꝑncipal⁹ debet parẽtib⁹: se extẽdit ad oẽs sanguine cõiunctos: inq̃tũ ex eisdẽ parẽtib⁹ descẽderũt: ⁊ ulteri⁹ ad cõpatriotas inq̃tũ cõicãt in natali solo: ita religio q̃ do debet se extẽdit q̃dãmõ ad eos ꝙ dei imagie sunt isigniti. vñ religio ⁊ dulia sunt in ꝓrio genere: ⁊ iõ sub vna ↄphẽdit a Tullio altera. ¶ Ad 3ᵐ dõz ꝙ pietas alio mõ sumit hic q̃ ibi. ¶ Ad 4ᵐ dõm ꝙ vidicare ex pene desiderio vindicatum est: sz ex sola iustitia ⁊ ſm ordinẽ iuris iustitie est.

Ad secundum qõnẽ de ptib⁹ q̃s ponit Macrobius. Sciẽdũ ꝙ vna est ps subiectiua iustitie ꝓprie dicte. s. inocẽtia vt nlls alteri qõ suuz ẽ auferat ⁊ cõdiuidit ↄ illã ptẽ q̃ vnicuiq; reddit qõ dz. Alie vero sũt ptes potẽtiales: quaz due sunt respectu supiozis. s. religio ⁊ pietas: vt reddãt debitũ: sz nõ tãtũ. Alie vero q̃tuor reddũt debitũ ex bonestate ⁊ bꝺ vel eq̃li: ⁊ sic ẽ amicitia de q̃ phs logt in. 4. ethi. qua nñis opib⁹ cõgruẽter ad alios vtimur: ⁊ concordia q̃ ex opib⁹ alioꝝ auxilia ꝑstam⁹: ⁊ respectu iferioꝝ: gb⁹ q̃tũ ad affectũ iteriozẽ ipẽdim⁹ ex debito bonestatis humanitatẽ: ⁊ q̃tũ ad exteri⁹ affectũ subuẽtiõis.

Ad primum g̃ dõz ꝙ innocẽtia hꝺ sumit stricte sz ꝙ puat nocumẽtũ alteri illatum. ¶ Ad 2ᵐ dõm ꝙ amicitia hic sumit nõ sic in. 8. ethi. que cõsistit ꝑncipal⁹ in affectu: sz vt in q̃rto: q̃ cõsistit ꝑncipal⁹ in affabilitate exteriozi: que habet ẽt ad extraneos. ¶ Ad 3ᵐ dicendũ ꝙ bñficẽtia icludit in bũanitate: benivolentia aũt in affectu. ¶ Ad 4ᵐ dõm ꝙ affectus hic sumit stricte pro affectu subuentionis ⁊ cõpassionis ad alterum.

Ad tertiaz qõnẽ de partib⁹ alys. Sciẽdũ est ꝙ vidend eẽ subiectiue iustitie ꝓpe dicte: qz ex obligatiõe legis tenet hõ vt supiozi obediat: vt iferiozi sue cure ↄmisso disciplinã exhibeat: ⁊ ad eq̃les ẽt: ⁊ ad oẽs seruet eq̃litatẽ in reb⁹: fidẽ i factis: q̃ est idẽ qđ obſuãtia: ⁊ veritatẽ in dictis: si tñ veritas sumat ea q̃ ẽ in ↄfessiõib⁹ iudicy: alias si sumeret sic supra: esset ps potẽtial⁹ iustitie.

Ad primum g̃ dõm ꝙ obediẽtia ſm ꝙ attẽdit ꝑncipaliter rõnẽ ꝓcepti ẽ spãlis virt⁹: vnde ẽt obedit in illis q̃ ad alias vtutes nõ ptinẽt. sz ſm ꝙ ex cõsequẽti respicit ꝓceptũ ⁊ bonuz virtutis ꝑncipal⁹ in eo qđ facit: sic est ↄnis ad oẽs vtutes. ¶ Ad 2ᵐ dõz ꝙ ꝗ sumit eq̃tas ſm eq̃litatẽ simpl⁹ q̃ est in reb⁹ cõicabilib⁹. vñ icludit seueritatẽ siue rigorẽ: inq̃tũ ꝟuat formã legis i bis ad q̃ le gis itẽtio se extẽdit: ⁊ egtatẽ q̃ dimissa forma legis itẽtionẽ ipam sequit. ¶ Ad 3ᵐ dõz ꝙ fides hic sumit ꝑ fidelitate nõ ſm ꝙ ẽ vtus theologica. ¶ Ad 4ᵐ dõz ꝙ veritas hic sumit ꝗ ꝙ ẽ in signo exteriozi vel vbo vel q̃cunq; alio.

Ad quartaz qõnẽ de alys ptib⁹ a gbusdã alys assignatis. Sciẽdũ est ꝙ in idẽ icidunt cũ partib⁹ ꝓus tactis: qz seueritas ſm ꝙ hic accipit idẽ est qõ vidicatio: ⁊ diuidit ↄ oẽs alias ptes iustitie: qz ipsa sola malũ reddit. liberalitas ãt valde large sumit ꝑ q̃libz boni exhibitõe vel obiti vel nõ debiti: vl i affectu vel i effcũ. Unde diuidit in bñficẽtiã ⁊ benivolẽtiã. ⁊ hic ẽt largissime accipiunt ⁊ hꝺ. vñ diuidit bñficẽtia in septẽ ptes: q̃ oẽs cõprehense sunt in supiozib⁹ partibus: qz mia cõprehendit in affectu. reuerentia vero que videt idẽ qõ dulia cõprehendit sub religiõe: vt ꝓus dctm est: ⁊ etiaz sub pietate.

Ad primum ergo dõm ꝙ virtuosus diminuit penaz quã dicit seruata intentiõe legis: nõ tñ ↄ legẽ. ¶ Ad 2ᵐ dõm ꝙ libalitas large ꝺ accipit: vt dctm ẽ. ¶ Ad 3ᵐ dõz ꝙ aliq̃ passiões q̃uis nõ ꝓpe loquendo sint vtutes: tñ inq̃tũ sunt laudabiles bñt aligd de rõne vtutis: sicut mia ⁊ verecũdia ⁊ ꝑcipue ſm ꝙ est ibi electio.

Ad quintaz qõnẽ de alys partib⁹: quas pbs ponit in. 5. Ethi. dicẽdũ ꝙ diuisio pbi cõplectit oia ad q̃ vera iustitia bz se extẽdere: ⁊ iõ ponit iustitiã metaphoricã in q̃ saluat silitudo tñ iustitie: ⁊ legalẽ q̃ ordinat ad alterz ẽt circa id qõ nõ ꝑncipal⁹ ẽ virt⁹ si illud sit ordiatũ a lege: ⁊ in idẽ reducit epikeia q̃ dirigit a iustitia legali in ꝺ ꝙ seruat intẽtionẽ legis in his ad q̃ forma legis nõ extẽdit. ⁊ sil⁹ dominatiuũ ⁊ paternũ iustũ in gb⁹ reddit debitũ: sed nõ tñ. Et itez distributiua ⁊ cõicatiua que sunt ptes subiectiue iustitie spãlis. Legale aũt ⁊ ꝑncipale iustuz nõ diuidũt iustitiã: sz illud ex quo est obligatio debiti ⁊ iustitie: qz vel est ius naturale vel positiuum.

Ad primum ergo dõm ꝙ spes põt diuidi ↄ gen⁹ diuisiõe q̃ est nois equiuoci in sua significata. ¶ Ad 2ᵐ dõm ꝙ cõicatio ꝓprie ẽ qñ ex mutuis opibus fit aligd alicui debitũ: sicut ex hoc ꝙ vnus laborauit in vinea alterius alter cõstituit sibi debitoz in tãto q̃tuz valet labor ei⁹: ⁊ in his dirigit cõicatiua iustitia: est. n. eq̃litas in ea cõicatiõis: qz q̃tũ vn⁹ dedit alteri dz tãtũ ab eo recipe. Et ꝓp hoc ẽt cõicatiua dr. Sed in distributiua nõ attẽdit eq̃litas recipiẽtis ad eũ qui dat: sz ad aliũ q etiam recipit. vñ nõ est ibi eq̃litas cõicationis: sz distributiõis ⁊ ꝓpter hoc dr distributiua nõ cõicatiua. ¶ Ad 3ᵐ dõm ꝙ politicũ trib⁹ modis dr. Uno mõ ſm ꝙ respicit ciuiles vitam: ⁊ sic oẽs vtutes mozales q̃nq; dicunt politice. Alio⁹ ſm ꝙ in vita ciuili ex ciuili ordinatiõe dirigit ges: ⁊ bꝺ mõ dicit ẽt iustitia particularis politica inq̃tũ dirigit i cõicatiõib⁹ ſm ciuilia statuta: ⁊ tũc diuidit politicũ iustũ ↄ dominatiuũ ⁊ yxoriũ ⁊ hꝺ. qz lex se extendit ad dirigendũ in his: cũ seru⁹ sit res dñi: ⁊ filius patris: ⁊ yxor viri. Unde dirigit in his magis est ſm iconomicã prudẽtia q̃ sz ciuilia statuta. Tertio mõ dr politicũ a vita ciuili ⁊ ciuilib⁹ statutis. ⁊ vlteri⁹ ex intẽtiõe cõis boni: ⁊ sic politicuz ptinet ad iustitiã legalẽ. ¶ Ad 4ᵐ dõm ꝙ in trib⁹ est diuersa rõ regẽdi ſm ꝙ ille ad quẽ ẽ iustitia min⁹ vel magis ẽ in ptãre alteri⁹: ⁊ iõ yxoriũ iustũ magis ↄuenit cũ iusto politico q̃ paternũ: ⁊ paternũ q̃ dominatiuũ: qz magis appropiquat ad eq̃litatẽ yxoris viri q̃ filius patris ⁊ q̃ seru⁹ dñi. Unã nõ est differẽtia tãtum ſm mãm: sed ẽt aliquo mõ formalis. ¶ Ad 5ᵐ dõm ꝙ epikeia adiũgit legali iustitie: ⁊ circa eadẽ est q̃uis nõ ex eodẽ dirigit: qz legalis dirigit in scripto legis: sed epikeia ex intẽtiõe legislatoris: ⁊ q̃uis sit excellẽtioz q̃ iustitia legalis: nõ tñ põt dici cardinalis. Tũ qz ẽ in supplemẽtũ legal⁹ iustitie: ⁊ ẽt q̃dãmõ ꝑsupponit illam. Tũ qz est idẽ qđ vtuti aliq̃liter sicut ⁊ legalis iustitia.

Ad sextam qõnẽ de alys partib⁹. Sciẽdũ ẽ ꝙ assignatio illi⁹ pbi nõ differt a ꝑdictis assignatiõib⁹ nisi in duob⁹. Prio qz diuidit religionẽ in eusebiaz q̃ ordinat ad deũ in cultu g exhibet in ꝓtestatiõe seruituti sicut sacrificia ⁊ hꝺ. Unde dicit ꝙ ẽ scia dei famulatus: ⁊ sanctitatẽ q̃ ordinat ad deũ in oib⁹ alys opib⁹ vite: vnde dicit ꝙ sanctitas est scia faciẽs fideles ⁊ seruãtes q̃ ad deũ iusta sunt. Scdo qz assignat ptes subiectiuas iustitie: alio mõ qz iustitia ⁊ est in iudice sicut in regulãte: ⁊ est in alys sicut in regulatis. Ad iudicẽ aũt duo ptinẽt. vnum est ꝙ equalitates i alys faciat. ⁊ ad hoc est legis positiua. Aliud est vt inequalitatẽ faciẽtes puniat: ⁊ ad hoc est vindicatiua. Ex parte aũt aliozuz silr duo requirunt ad iustitiam. Unũ est ꝙ equalitatẽ in cõmutãdo seruẽt: qz equa-

Universidad de Deusto
Biblioteca

litatem iustitie distributiue seruare nō ē subdit⁹ nec recipiunt: sed supiozis q distribuit. ⁊ ad hoc est bona cōmutatio. Aliud est q̄ si q̄ cālitatē ptereūt q̄ ad eā voluntarie reuertant. ⁊ ad hoc ē cognomoline: idest volūtaria iustificatio. alie aūt ptes supza posite sūt liberalitas gdē ⁊ benignitas etiā p noia. Eucharistia aūt idē est qō gra: que etiā supza posita ē. Est. n. ꝼm ipm eucharistia sciētia ei⁹ qō est gb⁹ ⁊ qñ impēdēdū grāz ⁊ q̄liter ⁊ a gbus sumēdū. Ponitur aūt in diffinitiōe dictaꝝ vtutū sciētia ꝫ q̄ oēs vtutes mozales pticipāt aligd rōnis ⁊ prudētie. vnde Socrates oēs virtutes dicebat esse sciētias. vt dicit. 6. ethi.

Ad primuz g̃ dōm q̄ volūtaria iustificatio accipiēda est hic nō q̄libz: ꝫ i ōtermiato mō vt dcm̃ ē. ¶ Ad 2m̃ dōz q̄ ipēdere grām accipit hic p repēdere rōne bñficy accepti: ⁊ sic pz q̄ nō ē idē qō libertas. ¶ Ad 3m̃ dōz q̄ iaz pz distictio sanctitatis ⁊ eusebie ex his q̄ dicta sunt. vñ sanctitas eodē mō cōparat ad oēs vtutes sicut ⁊ iustitia legalis: qz sicut iustitia legalis opat actꝰ oium vtutū ꝓpter bonū cōe: ita sanctitas ꝓpter deū. ¶ Ad 4m̃ dōz q̄ politica equiuocat ⁊ ad cognitionē prudentie ⁊ ad executionē iustitie: ⁊ siliter legis positiua q̄ est pars politice: vt ipse ibidē dicit. ¶ Expositio textꝰ.

In quo habuerūt vsus eosdē. Uirtutes enī q̄ ꝓsistūt circa passiōes illatas habuerūt eundē vsum in xp̄o. quez in nobis, ꝓpter passibilitatē corpozis. Habuerūt ēt vsum quē habēt in patria ꝓpter perfectionē aie: sed de virtutib⁹ que sunt circa passiōes innatas sec⁹ est: qz iste passiōes in xp̄o nō fuerūt vt nēcariū eēt eas p vtutē cohibere. vñ ēt tētari potuit ab hoste: ꝫ nō a carne. (Sz alios vsus habebūt.) Ergo sūt alie vtutes: qz habit⁹ distiguunt p actꝰ. Et dicēdū q̄ sic mot⁹ ad terminū ⁊ ges in termino ptinent ad eādē virtutē nālez: ita quies in fine nō regrit aliū habitū q̄ motus tendēs in finem ipm. Et hoc mō diuersificant actus virtutum in via ⁊ in patria.

¶ De septē donis spūssancti. Bi. XXXIIII.

Nunc de septē donis spūssancti agēdū est. vbi p2i cōsiderādū ē: an hec dona virtutes sint. sc̃do an in futuro desitura sint vel oia vl̃ hoz aliq̃. deinde an in xp̄o fuerint cuncta hec dona. Hec dona virtutes eē: nec in futuro desitura Ambro. oñdit ea septē fore ꝓ virtutes dicēs: ⁊ in angel' abūdantissime eē sic. Ciuitas dei illa Jerusalē celestis nō meatu alicui⁹ fluuij terrestris abluit: ꝫ ex vite fōte ꝓcedēs spūsc̃us cui⁹ nos breui satiamur haustu in illis celestib⁹ spiritib⁹ redūdāti⁹ videt effluet. pleno septē virtutū spūaliū feruēs meatu. Si. n. fluui⁹ ripaꝝ crepidinib⁹ editis supfusus exūdat: q̄to magis spūs oēz supeminēs creaturā: cū nr̃e mētis archana tāgz iferioza pstringat: celestē illā angeloꝝ nāz effusiōe q̄dā scificationū vbertate letificat. Beinde scificatiōes exponēs subdit. his aūt scificatiōib⁹ significat plenitudo septē spūaliū virtutū quas enūerauit Jsaias dicēs. Spūs sapie ⁊ intellect⁹: ⁊ ꝯsilij ⁊ fortitudis: scie ⁊ pietatis: ⁊ timoris dñi. Unū est g̃ flumē: ꝫ multi spūaliū donorū meat⁹. Quāuis g̃ multi dicant spūs: vt spūs sapie ⁊ intellect⁹ ⁊c. vn⁹ est tm̃ dei spūs sue libertatis arbiter: oia pro auctozitate volūtatis diuidēs singulis. Hic exp̄sse traditū est septez dona ⁊ virtutes esse: sanctificatiōesq̄ fideliū mentū: ⁊ in futuro nō desitura: cum sint ⁊ angelis.

Hec in xp̄o fuerit illa septē dona. Hec in xp̄o ēt hec eadē fuisse Jsaias ostēdit dicens. Egrediet virga de radice yesse: ⁊ flos de radice ei⁹ ascēdet: ⁊ requiescet super eū spūs dñi. spūs sapie ⁊ intellect⁹: spūs ꝯsilij ⁊ fortitudis. spūs scie ⁊ pietatis: ⁊ replebit eum spūs timoris domini.

¶ Qz videt obuiare premissis.

His aūt videt obuiare q̄ Beda de timore dñi dicit super parabolas. s. q̄ ois timor in futuro cessabit. Ait. n. sic sup illū locuz. Timor dñi ꝓncipiū sapie. Duo sunt timores dñi: fuilis q̄ principiū est sapie: ⁊ amicalis q̄ pfectionez sapie comitat. Seruilis principiū sapie est: qz q̄ post errata sape incipit primo timore corripit dīno ne puniat. sed hūc pfecta charitas foras mittit. Succedit huic timor dñi scūs pmanēs in seculū seculi: quem nō excludit charitas: ꝫ auget: quo timet fili⁹: ne vl̃ in modico oc̃los amātissimi pris offēdat. vterq̄ in futuro cessabit. charitas ꝝo nūq̄ excidet. Aug. quoq̄ sup locū psal. Adorabo ad tēplu scm̃ tuū ⁊ c̃. in timore tuo. timore desiderū dicit sic. Tior dñi ē magnū p̄sidiū ꝓficietib⁹ ad salutē: ꝫ pueniētib⁹ foras mittit. Nō. n. timēt iā amicū: si ad id qō repzomissuz ē pducti fuerint. Ex his auctozitatib⁹ significat q̄ timor nō erit i futuro. Si aūt timor nō fuerit in futuro. g̃ nec septē dona erūt: nec mō sūt in angel' vel in aiabus scis. Ad qō dicim⁹ auctozitatē ꝓmissaꝝ q̄ videt repugnātiā dirimētes. q̄. vij. dona illa: ⁊ i āgel' mō sūt: ⁊ i aiab⁹ scis felicit⁹ viuētib⁹ ⁊ i nob erūt in futuro: ꝫ nō habebūt oīno bos vsus sine bec officia q̄ nūc bñt. Ut ꝝbi gra. Tior filialis mō facit timere ne offendam⁹ quē diligim⁹: ⁊ ne separemur ab eo: fac ēt nos reuereri eūdē: in futuro ꝝo faciet nos reuereri qñ nō timebim⁹ separari vel offendere. Nō g̃ met⁹ separatiōis vel offensiōis nūc ē in angel' ⁊ in aiab⁹ scis nec in nobis erit in futuro: ꝫ reuerētia q̄ ē mixta cū subiectiōe dilectio: q̄ ēt in xp̄o fuit: sicut apl's dicit in epl'a ad hebreos loquēs de xp̄o: q exaudit⁹ ē ꝓ sua reuerētia. Quidā tm̃ ꝫ effectū timorē i xp̄o ⁊ in angelis tm̃ esse contendunt.

¶ Postq̄ determiauit magr̃ de vtutib⁹. Hic icipit determiare de donis. Diuidit aūt hec ps i ptes tres. In p⁹ ōtermiat de donis in cōi. In 2ª de q̄dā donoꝝ. s. de timore: qō spāle difficultatē bz gp̄ sui multiplicitatē. ibi (Et qz de timore. Jn 3ª ostendit dr̃iam aliquoꝝ donoꝝ adinuicez pp maximā eoꝝ ꝓueniētiā. 35. dis. ibi. (Post ꝑmissa diligēter) Prima diuidit in duas. ꝓ determinat de donis ꝼm veritatē. Jn 2ª mouet q̄ dā dubitationē ꝯ veritatē pdeterminatā. ibi. (Dis aūt videt obuiare.) Circa p⁹ duo facit. ꝓ ostēdit dona vtutis esse ⁊ in pria ꝑmanere. 2° ostēdit q̄ in xp̄o plenissime fuerūt. ibi (Jn xp̄o ⁊c.) (Dis aūt obuiare ⁊c.) Dic mouet dubitationē ꝯ determinata. Et ꝓ obuiat. 2° soluit. ibi. (Ad qō dicim⁹ ⁊c.) Questio. I.

Hic querunt sex. ꝓ vtruz dona sint vtutes. 2°ō nūero donoꝝ. 3° vtꝝ maneāt in patria. 4° quō se habeāt ad beatitudinem. 5° quō se habeāt ad fructus. 6° quō se habeant ad petitiones.

¶ Utrum dona sint virtutes.

Ad primuz sic ꝓcedit. videt q̄ dona sint vtutes. Gregoriꝰ. n. dicit i moralib⁹ q̄ p sep. ē filios. Job. 7. virtutes itelligūt scilicz sapia itellect⁹ scia ꝯsiliū ⁊c. hec aūt dñr septē dona spūssancti. g̃ dona sūt vtutes. ¶ P. Ja. ꝓ. dic glo. q̄ p donū pfectū q̄ dr̃ esse delursuz descendēs a pre lumiñ itelligunt dona gratuita: ꝫ vtutes inter bona gratuita ptinent: cū de⁹ sine meritis ꝓcedentib⁹ eas nobis ifundat vt Aug. dicit. g̃ vtutes sūt dona. ¶ P. q noia i ꝓprietates rerū spūaliū oz deuenire: ꝫ fere oia noia donoꝝ ad aliq̃s vtutes ptinent: qz pietas ad iustitiā ptinet. fortitudo aūt vna de q̄tuor cardinalib⁹ est. cōsiliū aūt ptinet ad prudētiam. vt dicit pb̃s in. 6. ethi. scia aūt ⁊ intellectus ⁊ sapia ponunt a pb̃o vtutes itellectuales. g̃ dona a vtutib⁹ nō distiguunt. ¶ P. cuicūq̄ ꝓuenit diffō ⁊ diffinitū: sed diffō virtutis quā ponit Aug. virt⁹ est bona q̄litas mentis q̄ recte viuit q̄ nll's male vtit quā deus in nobis opat sine nobis. ꝓuenit donis: ⁊ sil'r etiā q̄cūq; alie diffōnes q̄ de virtutib⁹ cōiter assignant. g̃ dona sunt vtutes. ¶ Si dicat q̄ dona differūt a virtutib⁹: qz donū est aligd pfect⁹ virtute. Contra. ꝫ Apl's ⁊ Aug. iter oia alia dona dei excellēti⁹ donū est charitas: ꝫ charitas ponit virt⁹. g̃ donuz nō est pfecti⁹ vtute. ¶ P. Macrobi⁹ distiguit q̄tuor gradus virtutū. s. politicas: purgatorias: purgatiuas: ⁊ exēplares: ⁊ vn⁹ gradus est sup aliū: in oib⁹ tm̃ gradib⁹ nomen vtutis seruat. g̃ dona nō pñt differre a vtutib⁹ p eo q̄ sunt supza vtutes.

¶ Sz ꝫ. Ea q̄ ex opposito diuidunt nō sūt idē. ꝫ Greg. i pn. moza. didit dona ꝯ vtutes dicēs p septē filios Job signari septē dona. p tres filias significari vtutes. g̃ dona nō sunt vtutes. ¶ P. ea q̄ nō sūt vni⁹ diuisiōis nō sūt eadē. ꝫ vtus alio⁹ didit in suas spēs q̄ donū. g̃ virt⁹ nō est idē qō donū. ¶ P. timor ponit iter septē dona: nō tm̃ pōt dici q̄ sit vt⁹. qz nec theologica nec cardinalis. g̃ dona nō sūt virtutes.

Respondeo dōz q̄ circa hāc q̄nē diuersimode determinatū est a diuersis. Quidā. n. moti ex diuersitate nominū hāc dr̃iaz assignauerūt inter virtutes ⁊ dona: q̄ dona dicunt p cōparationē ad deū dātē: virtutes aūt p cōparationez ad opa spālia ⁊ spāles mās: ⁊ iō ponūt dona in supiozi pte aie: vtutes aūt in iferiozi. Sz hoc nō pōt stare: qz ꝯparatio donoꝝ ad deū dantē nō pōt esse nisi vel sic ad efficientē: vel sic ad obm vel finē. Cōparatio aūt ad deū sic ad obm non pōt diuersificare dona a virtutib⁹: qz nō oia dona bñt deū p obto: cū scia de tpalibus sit. Fortitudo ēt circa difficilia, virtutes aūt theologice magis bñt deū p obiecto q̄ dona. Sil'r ēt nec ꝯparatio ad deū sicut ad cāz efficientē vel finē: qz ꝫ cōe est oib⁹ habitib⁹ ifusis: ⁊ ꝼm cōe nō attēdit dr̃ia. nō. n. pōt dici q̄ immediat⁹ a deo ꝓcedāt dona q̄ vtutes: qz charitas q̄ est virt⁹ est donū in q̄ oia dona alia nobis donant. Et iō aly dicūt q̄ dona sūt magis in rōne: ꝫ virtutes sūt magis in volūtate: qz de vtutib⁹ tm̃ due iueniunt in rōne siue itellectu. s. fides ⁊ prudētia: de donis aūt q̄tuor. Sz ꝫ itez nō pōt stare: qz eadē est dr̃ia q̄ est diuisiua gnis: ⁊ ꝯstitutiua spēi. vñ si habit⁹ ifusus dicit in vtutē ⁊ donū: ꝫ ꝫ q̄ est in rōne vt volūtate esse: ops q̄ esse in rōne sit dr̃ia ꝯstitutiua vel q̄si ꝯstitutiua doni: ⁊ eē in volūtate vtutis: ⁊ ita opz dicere q̄ saluet in oib⁹ q̄ otinent sub eis: ⁊ nō in plurib⁹: qō pz eē falsum. Et iō aly dicūt q̄ vtutes sūt ad bñ operāduz: ꝫ dona ad resistēdū tētatiōib⁹: ꝫ ꝫ itez nihil est: qz sic eadez q̄litas nālis est q̄ ignis calefacit ⁊ q̄ resistit oī frigidanti: ita idē habit⁹ est q̄ q̄ gs bona opat ⁊ ꝺrys operib⁹ repugnat: qz vnicuiq; ꝼm ꝑm delectabile est opatio ꝼm ꝓpriū habitū ⁊ ꝺriū est qō illi opationi repugnat. Et iō aly dicūt q̄ virtutes sūt ad expurgādū aiam a pctis: ꝫ dona ad sanādum aiam a sequelis pcti: intentes vbo Grego. q̄ dicit q̄ sapia dat ꝯ stultitiā: itellect⁹ ꝯ hebetudinē: ⁊ sic de ceteris: q̄ nō nomināt pctā: ꝫ sequelas pcti. Sz ꝫ itez vt videt nō sufficit: qz ad actū pcti cōsequit macula ⁊ reatus q̄ p̄ gram remouent. Et itez disp̄o vel habit⁹: q̄ p habit⁹ ꝺrios tollunt: ⁊ sic videt q̄ dona nō pñt eē ad ꝫ spāliter q̄ sequelas pcti remoueant. ¶ Et preterea oia illa q̄ Greg. dicit tollūt p virtutes: qz ꝑcipitationez tollit prudētia vel prudentia: supbiā tollit būilitas: ⁊ sic de ceteris: ⁊ sic nō pōt ꝼm ꝫ eē dr̃ia ꝑ̄a iter virtutes ⁊ dona. Et iō aly dicūt q̄ virtutes sunt ad cōformāduz nos xp̄o in bis q̄ bene opatus est. Sz dona sūt ad ꝼormādū ipsū in bis q̄ fortiter passus est. Sz hoc itez nihil videt esse dictu: qz in passione xp̄i ꝑcipue a sanctis ꝓponunt nobis imitāda charitas: būilitas: patiētia: q̄ sunt vtutes: ⁊ magis q̄z sapia ⁊ scia q̄ sunt dona: vñ vr adinuētio q̄dā esse: ⁊ rei nō cōcordat. Et iō aly dicūt q̄ dona danť ad altiozes actꝰ q̄z sint actꝰ virtutū: ⁊ hec opio inter oēs vera videt. Uñ ad hui⁹ itellectū sciēdū q̄ cū virt⁹ in oib⁹ reb⁹ iueniri possit ꝼm q̄ bñt aliq̃s ꝓprias opationes: in q̄bus ad bñ operādū ex ꝓpria virtute ꝑficiunt: loquētes tm̃ in mozali mā de virtute itelligimus de virtute būana q̄ gdē ad opationē humanā bene exequēdā ꝑficit. Opatio aūt bois pōt dici triplr. Primo ex potētia elicente vel iperante opationē: sicut opatio rōnis vel alicui⁹ potentie q̄ obedit rōni: qz a rōne bz bō q̄ sit bō: nutriri aūt ⁊ videre nō sūt opatiōes bois inq̄tū est hō: sed inq̄tū est vium vel q̄al: ⁊ ꝼm ꝫ oēs habit⁹ ꝑficiētes ad opatiōes aliquas in q̄bus nō cōicat bō cū bzutis pñt dici virtutes humane. Secūdo dicit opatio humana ex materia siue obiecto: sicut ille que habent pzo mā passiōes siue operationes humanas: sic enī virtutes mozales ꝓprie virtutes humane dicunt. Unde dicit pb̃s in. x. ethi. q̄ opus speculatiue virtutis est magis diuinū q̄z humanū: qz habet necessaria ⁊ eterna pro materia: nō aūt humana. Tertio dicit humana ex modo: qz. s. in operatiōib⁹ humanis: vel ꝑmo: vel secundo mō etiā modus humanus seruat. Si aūt ea que bois sunt supza humanū modū quis exequat: erit operatio non humana simpliciter: sed quodāmō diuina. Unde pb̃s in. 7. ethi. ꝺxtra virtutē simpliciter diuidit virtutē heroicā: quā diuinā dicit: eo q̄ per excellētiā virtutis hō fit quasi deus. Et ꝼm hoc dico q̄ dona a virtutib⁹ distinguūtur in hoc q̄ virtutes perficiūt ad actus mō humano: sed dona vltra humanū modum: qō patet in fide ⁊ itellectu. Cōnaturalis enī modus humane nature est vt diuina nō nisi per speculū creaturarū ⁊ enigmata similitudinū pcipiat: ⁊ ad sic percipienda diuia perficit fides que virt⁹ dr̃. Sed intellect⁹ donū: vt Greg. dicit de auditis mentē illustrat: vt bō etiā in hac vita p̄libationem future manifestationis accipiat. Et ad hoc etiā ꝺsonat nomen doni. Illud enī ꝓprie donū dici debet: qō ex sola liberalitate donātis cōpetit ei in quo est: ⁊ non ex debito sue cōditionis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad primuz ergo dōm ḡ dona possunt dici vtutes inquātū perficiūt ad bene operandū. et humane ſm ḡ opationes que ex donis eliciunt nō fūt cōes hoīb⁹ ꝛ brutis:ſed fūt ſupra virtutes inḡtū vltra humanū modū pficiūt. ¶ Ad 2ᵐ dōm ḡ rō doni non ſaluat in virtutib⁹ ét infuſis ḡtū ad oia ſm ḡ ſaluat in donis p̄dictis:qz modus operādi g̃ eſt in virtutib⁹ eſt ſm cōditionez humanā:ḡuis ſuba habit⁹ ſit ex diuino munere:ꝛ ita aliquo mō pōt dici virt⁹ donū. ¶ Ad 3ᵐ dōm ḡ qz ea que ſunt ſupra nos nō poſſum⁹ cognoſcere:niſi ex his q̄ ex nos ſunt:ſō noia donoꝝ ſumunt ex his que virtutib⁹ ꝛueniūt ḡuis in donis illa q̄ ſūt vtutū ſint mō eminētiori ḡ̃ in virtutib⁹. vñ equoce p̄dicta noia de vtutib⁹ ꝛ donis dicunt. ¶ Ad 4ᵐ dōm ḡ in oīb⁹ diffōnib⁹ datis de virtutib⁹ humanis vel exprimit aliḡd qō ad modū būanū ptinet:vel in ipſo actu ex quo ſumit diffō vtutis itelligit modus agēdi boi ꝓportionat⁹. vñ diffōnes ille nō ꝛueniūt donis ſm ḡ de virtutib⁹ dant. ¶ Ad 5ᵐ dōm ḡ volūtas nō hz aliquā iperfectionē de rōne ſui in nobis ḡtum ad modū ſue opationis:ſicut itellect⁹ g cognoſcit accipiēdo a fantaſmatib⁹. vñ in ſtatu vie deū p eſſentiā amam⁹:nō aūt videm⁹. Et iō nō pōt accipi ſupra illā virtutē q̄ eſt i volūtate aliqō donū pficiēs ad agendū nobiliori mō ḡ̃ ſit modus vtutl. Et iō cū donū nō ſit ſupra vtutē niſi de rōne modi nō erit incōueniēs ḡ virt⁹ pficiēs volūtatē ḡtū ad ſui ſuprēmū dignioꝛ ſit q̄libet dono. ¶ Ad 6ᵐ dōm ḡ dona de qb⁹ nūc loquimur ſunt virtutes diuine. vñ reducunt ad virtutes exēplares q̄s ponit in deo q̄ nō ſūt idē ſpecie cū virtutib⁹ politicis:ſed ſunt ſupra eas:vt dicit pb̄s in.7.etbi.

¶ Utrum dona debeant eſſe plura q̄ ſeptem.

Bſecūduz ſic p̄cedit.videt ḡ plura debeāt eſſe dona q̄ ſeptē aſſignata. Dona.n.pficiūt ad modū altioꝛē q̄ virt⁹.ergo ſingulis virtutib⁹ debēt reſpōdere ſingula dona:ſz iter theologicas virtutes ſoli fidei vident dona aliq reſpōdere ſicut itellect⁹ ꝛ ſapia.ḡ videt ḡ debeāt eē alia dona q̄ reſpōdeāt ſpei ꝛ charitati. ¶ P. circa ea q̄ ſunt tēperātie magis hō ifirmat q̄ circa māz alicui⁹ alteri⁹ vtutis:ſz dona dant ad tollēdā iperfectionē q̄ ē in virtutū actib⁹ ex ꝺditiōe būane nāe.ḡ tēperātie dz rndere aliqō donū. ¶ P. iter iſta dona ponunt tria q̄ ptinēt ad executionē:vt pietas:fortitudo:ꝛ timoꝛ:ſz fortitudini adiungit ſuū motiuū.ſ.ꝓſiliū:pietati vo ſcia.ḡ timozi dz aliqō directiuū alterꝝ aſſignari. ¶ P. ad iuſtitiaz reducunt ſic ptes:pietas:latria:amicitia:ꝛ mlta alia:vt ſupra dcm ē.ḡ q̄ rōne pietas ponit donū eadē rōne oēs alie ptes iuſtitie. ¶ P. ad prudētiā ptinet nō ſolū cōſiliū:ſz ét iudiciū:ſic ſupra dcm ē.ḡ ſic ꝓſiliū pōit donū ita ꝛ iudiciū. ¶ Sz 3. vī ḡ debeāt eē paucioza:qz ḡto aliq cognitio eſt altioꝛ tāto magis vnis ꝛ min⁹ multiplex:ſz dona ſūt ſupra virtutes:cū igit vtutes ad cognitiōez ptinētes ſint fides ꝛ prudētia:nō debēt eis q̄tuoꝛ dona ad cognitiōez ptinētia rndere. ¶ P. donū vt dcm eſt vī aliḡd alti⁹ q̄ bonū vtutl eē:ſz timoꝛ nō vī ſonare in aliquā eminētiā. ḡ nō vī ḡ debeat iter dona ꝓputari. ¶ P. nō pōt eē ſpēs altioꝛ ſuo gñe neq aliḡd alti⁹ ſeipſo:ſz donū eſt aliḡd alti⁹ virtute:cuz ḡ pietas ſit ps iuſtitie:ꝛ fortitudo ſit q̄daz virt⁹ cardinal:vi

Reſpondeo dcm ḡ neutra debeat dici donū. dōm ḡ ſic ex p̄dictis pz tria ſūt gnā virtutū. Sūt.n. virtutes itellectuales theologice ꝛ morales:in qb⁹ oīb⁹ ꝫ cōe ſuenit ḡ pficiūt ad act⁹ ſuos ſm humanū modū.vñ cū donū eleuet ad opationē q̄ ē ſupra humanū modū:opz ḡ circa mās oiuz virtutū ſit aliqō donū qō habeat aliquē modū excellētez in mā illa: nec tñ oz ḡ tot ſint dona quot ſunt vtutes:qz in ynoq̄ genere in quo multa cōtinent cōuenit eſſe ynū ſūmū.ꝛ ita reſpectu multarū virtutū que ſunt yni⁹ coordinatiōis pōt ynū donum excellentiā importare:ſicut etiā ſupra dictuz eſt: ḡ multe virtutes ét q̄ ſunt circa diuerſas mās aſſignant ptes vni⁹ virtutis ſm ḡ in mā eius cōicant. Operatio aūt humana ad quā humano mō virt⁹ pficit vel ptinet ad cōtēplatōez ſm quā cōſpiciunt nēcia ꝛ eterna: vel ptinet ad actionez ſm quā diſponunt cōtingētia q̄ libero arbitrio ſunt ſubiecta. In cōtēplatiōe aūt humana duplex eſt via. Una ſm quā p̄cedit ad agnitionē neceſſariozꝝ ꝛ eternoꝝ q̄ ptinēt ad inuentionez. Alia ſm quā ex principys primis alia oꝛdinant que ptinent ad iudiciū. In prima aūt via p̄cedit humano modo ex ſenſu in memoziā:ex memozia in experimentum:ꝛ ex experimento in prima principia que ſtatim notis terminis cognoſcuntur. Et hunc proceſſuz perficit intellectus qui eſt habitus principiozum. Ulterius in eadem via proceditur inquirendo ex iſtis principys in concluſiones.ꝛ ad hoc perficit alia virtus itellectualis q̄ dicit ſcientia quantū ad ea que rōni ſubiacent. in his aūt q̄ ſupra rōnē ſunt pficit fides q̄ eſt inſpectio diuinoꝝ ī ſpeculo ꝛ in enigmate:ḡ aūt ſpūalia q̄ſi nuda veritate capiātur ſupra būanū modū eſt:ꝛ hoc facit donū itellect⁹ g de auditis p fidē mentē illuſtrat.vt dicit Greg. In alia autez via cōtēplatiōis motus būanus eſt:vt ex ſimplici ſpectione p̄moꝝ p̄ncipioꝝ ꝛ altiſſimaꝝ cauſarū hō de ſferioꝛib⁹ iudicet ꝛ ordinet:ꝛ hoc fit per ſapientiā quā ponit pb̄s intellectualē virtutē in.6.etbi.qz ſapiētis eſt ordinare:vt in p̄ncipio metaphyſice dicit. ſz ḡ hō illis cauſis altiſſimis vniat tranſformat⁹ in earū ſimilitudines p modū quo gꝰ adheret deo yn⁹ ſpūs eſt.i.Locin.6.vt ſic quaſi ex intimo ſui de alys iudicet ꝛ ordinet nō ſolū cognoſcibilia:ſz etiaꝫ actiōes humanas ꝛ paſſiōes hoc ſupra būanū modū eſtꝛ hoc p ſapiētie donū efficit. Ex pte aūt actionis duo inueniunt.ſ.dirigere:qō ptinet ad cognitionez:ꝛ exequi qō eſt affectionis. In cognitiōe aūt practica q̄ dirigit in operib⁹ moralib⁹ inuenit⁹ duplex via ſicut ꝛ in cōtēplatiōis cognitione.ſ.inuētio ꝛ iudiciū. In inuentiōe aūt modus humanus eſt ḡ p̄cedat inquirēdo ꝛ coniecturādo ex his q̄ ſolēt accidere:quia ex talib⁹ ꝛ circa talia ē moralis ꝰſideratio: vt pb̄s dicit.ꝛ hec intētio ſm hunc modū pficit p enbolia⁹ que eſt bona cōſiliatio:ſed ḡ hō accipiat hoc qō agendus eſt q̄ſi p certitudinē a ſpū ſancto edoct⁹:ſupra būanū modū ē:ꝛ ad hoc pficit donū ꝓſilij. In via aūt altera modus būanus ē ḡ ex his q̄ frequēter ſolent accidere hō de inētis per cōſiliū iudicet ꝓbabiliter:qō fit ḡ gnonū ꝛ ſineſiz,ꝛ ylteri⁹ ordinē hui⁹ iudicij imponat inferioꝛib⁹:qō fit per prudentiā que preceptiua eſt:ſz ḡ hō certitudinaliter ſentiat de his que agēda occurrūt ſupra boiez eſt: ꝛ hoc fit p donū ſciētie q̄ docet cōuerſari in medio p̄raue ꝛ puerſe nationis:vnde ꝛ ipm nomē certitudinē importat. Executio aūt actiue vite in duob⁹ cōſiſtit.ſ.in operationib⁹ quibus fit cōicatio ad alterū:ꝛ in paſſiōib⁹ qb⁹ hō ad ſeipm diſponit. Operationes aūt qb⁹ fit cōicatio ad alterū ſm humanū modū regulāt:vel ex eo ad quē eſt cōicatio:ſicut cū aliquid exhibet qō ei debet:qō facit iuſtitia:vel ex ipſo g ad alterū ſua cōicat inquantū bonū eius relucet in tali cōmunicatiōe vt menſura baꝝ cōicationū:que quidē cōmunicatio vel eſt in hoc ḡ hō ſua tribuit:qō facit liberalitas in mediocrib⁹:ꝛ magnificētia in maximis donis vel ſupbus:vel i eo ḡ ſeipz alteri exhibet ſiue p cognitionē: vt.ſ. cognoſcat talis qualis eſt p dicta ꝛ facta: qō facit virtus quedā que a pb̄o dicit veritas: ſiue p affectionē inḡtū ſe delectabilē exhibet ſocijs:vt in ludis:qō facit eutrapelia: vel i cōmuni vita:qō facit amicitia que a pbiloſopho virtus ponitur per quā homo ad ynūquenq̄ decenter ſe hz

in dictis ꝛ factis.ſed ḡ rō cōicationis ḡtū ad oia predicta non attendat ex bono cōicantis.vel eius ad quē eſt cōicatio:vt in his terminis includat:vt hō alteri tantū tribuat ḡtū debet vel ḡtū ei expedit qui tribuit. ſed ḡtū eſt deo acceptū diuinū bonuz qō in ſe vel in ꝓximo relucet:hoc ſupra humanū modū eſt.ꝛ hoc fit per donū pietatis. Paſſiones aūt vel ptinēt ad ꝛcupiſcibilē vel ad iraſcibilē. In paſſionib⁹ q̄ iraſcibilis dirigētis ſm humanū moduz accipit ꝓ mēſura vl regula rōnis bonū.paſſiones eni iraſcibilis ad tria reducunt. Primū eſt ſpes que eſt reſpcū ardui boni ꝰſequēdi.que qdē dirigit:per hoc ḡ homo penſatis viribus ꝓprijs ſm eoꝝ mēſurā ad ardua vtutis opera ſe extēdat.ꝛ hoc facit magnanimitas:que ē circa magnos honores:ꝛ quedā vtus inominata:que eſt circa mediocres. honoꝛ eni vtuti debet. Scōz aūt eſt timoꝛ ꝛ audacia:que fūt reſpcū mali difficilis iminētis.ꝛ in his paſſiōib⁹ dirigimur vt ſm ḡtitatē ſuarū viriuz quis hz aggrediat vel fugiat: qō ad fortitudinis virtutē ptinet. Tertiuz ira que ꝰſurgit ex leſione p̄cedente:in qua dirigimur vt homo nō iſurgat vt vindictā vltra ḡtitatē offenſe ꝛ ordinē iuris.qō fac mā ſuetudo. Sed ḡ homo in oibus his pro menſura accipiat diuinā virtutē:vt.ſ.ad ardua virtutis opera ſe extēdat:ad que ſcit ſe ſuis virib⁹ nō ſufficere. ꝛ picula que vires ſuas excedant nō formidet dino auxilio innixus.ꝛ de illatis iniurys nō ſolū vindictā nō requirat:ſed etiā gliam habeat in remuneratione intēdens ſupra humanū moduz eſt.ꝛ hz totū efficit per donū fortitudinis. In paſſionib⁹ aūt cōcupiſcibilis:que ſunt amoꝛ ꝛcupiſcentia ꝛ delectatio ſm humanū modū dirigimur ad bonū rōnis:vt.ſ.tātuz hō ad tēporalia bona afficiat ḡtuz indiget.qō fit per tēperantiā q̄ eſt circa maxias delectationes ꝛ cōcupiſcētias. ꝛ ſm alias ei annexas. Sed ḡ homo ex reuerētia diuine maieſtatis oia hec vt ſtercora arbitret ſupra humanū moduz eſt.ꝛ hz per donū timoris perficit. Unī in.pſ.dicit. Confige timore carnes meas. Quidā vo accipiūt numeꝝ donoꝝ ſm ꝓnitates ad petrā:eo ḡ donuz eſt ad auferendū defectū potentie in qua eſt vtus. vñ dicunt ḡ otra pronitatem ad ſuperbiā eſt timoꝛ ad humilitatē inclinās. Cōtra pronitatez ad inuidiam:que ꝓmo compati neſcit eſt pietas. Contra auaritiam ſcia:cuius eſt bene cōuerſari cū boib⁹:vnicuiq̄ reddendo qō ſuuz eſt:qō auaritie opponitur. Contra accidiam fortitudo. Contra iram que agit omnia in precipitio conſilium. Contra gulam que ſenſus bebetat intellectus. Contra luxuriaz ſapia:qz guſtato ſpiritu deſipit omnis caro. Alij vo accipiunt numerū donoꝝ ſm ea que in xp̄o exigebant ad patiendū:que qdem fuerūt quatuoꝛ.ſ.reuerentia ad p̄ez mittentē.ꝛ ſic eſt timoꝛ. Compaſſio vl miſericoꝛdia ad eos pro ḡbus patiebat.ꝛ ſic eſt pietas. Uirilitas ad paſſiones ſuſtinendas.ꝛ ſic eſt fortitudo. Et fructus paſſionis cōſideratio.ꝛ ſic eſt intellectus. Cōſiliuz aūt fortitudinē dirigit:ſcia pietatem:ſapia intellm. Alij vo accipiunt ſz ea que ex peccato conſequunt. Conſequunt enim in cōcupiſcibili duritia vt nō ſubueniat ꝓmo.ꝛ contra hanc eſt pietas. In iraſcibili timiditas:cōtra quaz eſt fortitudo. Et preſumptio ſiue audacia cōtra quā eſt timoꝛ. In rōnali vo reſpectu finis bebetudo vt nō cognoſcatur:cōtra quaz eſt intellectus. Et ſtultitia vt nō afficiat aliquis debite ad finē:ꝛ cōtra hanc eſt ſapia. Sed reſpectu eoꝝ que ſunt ad finē ignoratia:qua.ſ.homo neſcit quid expediat ad proſecutionē finis.ꝛ otra hanc eſt ſcia. Et precipitatio per quā homo ex impetu paſſionis magis ducit in his que ſunt agenda q̄ ex electione.ꝛ cōtra hoc eſt ꝰſiliuz. Alij vo aliter accipiunt dicētes ḡ dona pficiunt in duplici vita. In cōtemplatiua qdē ſapia per modū guſtus experiētis.intellectus per modū viſus iſpicientis. In actiua aūt ḡtuz ad receſſū a malo.timoꝛ ḡtuz ad opationē boni ad qō omnes tenentur.pietas vt exequēs:ꝛ ſcia vt dirigens. Quātū vo ad operationē boni ad qō non omnes tenentur fortitudo vt exequens:ꝛ cōſilium vt dirigens. Sed p̄ma aſſignatio magis videt accepta ſm ꝓprias rationes donozum.

Ad primuz igit dōz ḡ fides eſt in intellu:ſpes aūt ꝛ charitas in volūtate:vt ꝑus dcm eſt. Intellus aūt humanus ex ſua nā hz impfectionē in modo intelligēdi:qz ſpūalia nō pōt percipere niſi deueniēs in ea ex ſenſibilibus.ſed voluntas nō hz ex ſui nā aliquē modū impfectionis:vt dcm eſt.ꝛ ideo charitati ꝛ ſpei non rndet aliqō donū qō pfectiozi modo operet.impfectio eniz que eſt in actu ſpei:nō eſt ex modo operādi:ſz magis ex diſtantia obiecti. ¶ Ad 2ᵐ dōm ḡ pfectio tantie cōſiſtit in retrahēdo a delectationibus circa quas eſt:vñ ꝛ nomē accepit.Perfectio aūt fortitudinis in ſuſtinēdo vel aggrediendo.iuſtitie aūt in operādo que ad alterū ſunt. Et ideo iuſtitie rndet donū qō eſt ad operandū.ſ.pietas.ꝛ fortitudini donū qō eſt ad ſuſtinendū ꝛ aggrediēdū:qō eodē nomine nominat.temperātie aūt donū qō ſonat in receſſuz ab aliquo.ſ.timoꝛ:vt ꝑus dcm eſt. ¶ Ad 3ᵐ dōm ḡ idem eſt directiuū in receſſu a termino:ꝛ acceſſum ad aliuz terminū.ꝛ ideo timoꝛ qui ſonat in receſſum:nō hz aliqō ſpeciale directiuū preter ea que dirigunt in alys exequētib⁹ que ptinent ad acceſſum ad terminum. ¶ Ad 4ᵐ dōm ḡ qz donū eleuat hoiem ad id qō eſt ſupra ſe:ideo cōueniēter donū rndens iuſtitie ex illa parte iuſtitie ſumit que ei qō maxime ſupmū eſt debet.hoc aūt eſt pietas:que debetur deo ꝛ pr̄i carnali:vel etiā p̄rie. ¶ Ad 5ᵐ dōz ḡ iudiciū prudentie per donum ſcie perficit:ſic ꝛ cōſiliuz per donū cōſily. ¶ Ad 6ᵐ dōm ḡ multe alie vtutes ptinēt ad cognitionē q̄ fides ꝛ prudētia:ſic pz de oibus itellualibus.ꝛ iō rō ꝓcedit ex falſis. ¶ Ad 7ᵐ dōm ḡ timoꝛ ſonat in quandam ſubiectionem boīs ad deuz per quādam reuerentiā.quāto aūt creatura magis creatori ſubycit tanto altioꝛ eſt.ſic mā ḡto magis ſubycit forme:tanto pfectioꝛ eſt.ꝛ ideo timoꝛ in excellētia ſonat ſm ḡ importat reuerētiā ad deū: ſic eni maxime donuz eſt. ¶ Ad 8ᵐ dōm ḡ pietas que eſt donuz eſt ſupra iuſtitiā ꝛ ſupra omnes partes el⁹:vt ex predictis pz.ꝛ ideo nō eſt idē cū pietate:que eſt pars iuſtitie

¶ Utruz dona maneant in p̄ria.

Btertium ſic p̄cedit.videt ḡ dona nō remaneāt in p̄ria. Donū eni fortitudinis videt eſſe ꝛ difficultates ordinatū.ſz in p̄ria nō erit aliqua difficultas: ergo ibi nō erit fortitudinis donū. ¶ P. pietas eſt ad ꝓpatiendū ꝓmo:ſed in p̄ria nō erit cōpaſſio: ḡ nec pietas donū. ¶ P. timoꝛ eſt ad retrabēdū a malo.ꝛ ex fide ꝰſequit ſz in p̄ria euacuabit fides ꝛ omne maluz ceſſabit:ḡ nō erit ibi timoꝛ. ¶ P. ſm Damaſce.cōſiliuz eſt de donis.ſed in p̄ria nō erit dubitatio:ergo nec cōſiliū. ¶ P. p̄ Locin.13°. ſciētia deſtruet.ipa enim docet cōuerſari in medio p̄raue ꝛ peruerſe nationis:qō in p̄ria penitus non erit.ergo neq donū ſciētie erit in p̄ria. ¶ P. dona omnia:vt dcm eſt.tollunt imperfectionem que eſt in virtutibus ḡtum ad moduz opandi.ſed in p̄ria non erit impfectio. ergo donis nō indigebimus:ſed ipſe virtutes perfecte ſufficient.

¶ Sed otra. Xp̄s fuit ſimul verus viator ꝛ comprehēſor. Sed in xp̄o fuerūt dona extellētiſſima:vt pz per id qō dr Iſa.xi ḡ per cōprehēſionē glozie nō excludunt:ꝛ ita remanebunt in p̄ria. ¶ P. dona ſunt pfectioza vtutib⁹ cardinalib⁹:ſz ille manēt in p̄ria:ḡ multo fortius dona. ¶ P. per donū eleuat homo ſupra humanū modū: ſic pz ex dictis. ſz ꝑcipue erit in p̄ria qñ erimus equales angelis dei:vt dicit Math. zz. ergo dona permanebunt in patria.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Respõdeo dõm q modus vnicuiq; rei ex propria mẽsura prefigit. vñ modus actionis sumit ex eo qõ est mensura ⁊ regula actionis. ⁊ ideo cũ dona sint ad opandũ supra humanũ modũ. opz q donoz operationes mensurent ex altera regula q̃ sit regula bũane virtutis; que est ipsa diuinitas ab boie participata suo modo: vt iam nõ humanitus: sed q̃si deus factus ptipatiue opereť: vt ex pdictis pz. ⁊ ita oĩa dona cõicant in mensura operationis. Differunt aũt in materia circa quã operanť. Illa enĩ que in vita actiua pficiũt bñt mãm cõem cũ mozalibus vtutibus. Illa vo que pficiũt in vita ꝯemplatiua bñt mãm cõem cũ theologicis ⁊ intellualibus virtutib⁹ eo q̃ ꝑcipuus obm ꝯemplationis deus est: qui est obm theologicarũ virtutuz. Dona igiť illa que pficiunt in vita actiua: nõ manent q̃tũ ad actus: quos bñt circa ꝓpriam mãm: sicut nec virtutes cardiales: qz nec timoz a noxys retrahit: nec foztitudo difficilia sustinere facit: sz remanebũt quãtum ad actus quos habent circa deuz: qui est mẽsura operationis in illis: sic timoz boiem per reuerentiã deo subyciet. Dona aũt illa que pficiunt in vita ꝯemplatiua remanebunt q̃tũ ad actus quos bñt circa ꝓpriam mãm. ⁊ q̃tũ ad actus quos bñt circa ꝓpriam mẽsurã: sed pficienť q̃tũ ad motũ: qz q̃tũcũq; dona ad altiozẽ modũ eleuent q̃ sit cõis homini modus: nunq; tñ in via ad modũ ꝑfie ptingere possunt. ℂ Et per hoc pz rñsio ad ꝑma quinq; que ꝓcedunt de donis pficientibus in vita actiua: ꝑm actus quos bñt circa ꝓpriam mãm. ℂ Ad 6m dõm q dona illa que cõmunicant cũ virtutib⁹ in obto qõ in ꝑria remanebit: nõ remanebunt in ꝑria a virtutib⁹ illis distincta: a gbus nõ distinguunť: nisi ex impfectione ⁊ pfectione in mõ opatiõis: qõ pz de intellectu ⁊ fide: qz visio que fidei succedit ad intellectus donũ pfectũ ptinet: vt pz in glo. Matth. 5. Et silr est de sapia: per quã fily dei vocabimur in cõparatione ad spem: que ad hãc celsitudinẽ aspirat. Sz dona illa que cõmunicãt cũ virtutib⁹ mozalib⁹ in materia: que in ꝑria non remanebunt: nõ remanebũt quo ad actus quos bñt circa mãm illam: in qua cum vtutib⁹ cõicabant: sed q̃tũ ad act⁹ quos bñt circa mensurã: in qua nõ cõicant cuz virtutib⁹. ⁊ iõ actus illoz donoz remanebũt distincti ab actibus virtutũ qui erunt in ꝑria: ⁊ erunt actus boz donoz medy inter actus virtutũ theologicarũ ⁊ actus mozaliuz virtutũ: sic qui in ꝑria remanebũt: qz act⁹ vtutũ theologicarũ erũt circa deũ ꝑm se: sic charitatis in diligẽdo ipm. actus vo donι erunt circa deũ: inq̃tuz est regula dirigẽs ad opandum in oibus alys: sic timoz reuerentiã ad deũ bẽbit ex qua in hac vita oĩa mundi ꝓspera cõtemꝑsit. actus vo vtutis cardinalis erit circa finẽ ꝓprium: quẽ quis consecutus est ex meritoriis actibus virtutũ sic temperantie nullo defectu noxio delectari: vt in precedenti distinc. dictũ est.

Aduerte ℂ Utrũ btitudines rñdeant singulis donis. **Ad quartuz** sic ꝓcedit. videť q beatitudines nõ rñdeant singulis donis. sic enĩ supra dcm est: singulis virtutibus non rñdent singula dona. sed btitudines sunt virtutes: vt dicit glo. sup illũ. ps. Purgatũ septupluz: in ꝑmone ingt dñi septẽ ꝑmittunť virtutes que ⁊ btitudines dñr: qz pfectos ⁊ bonos faciunt. g̃ ⁊ btitudines ⁊ dona nõ rñdent sibiinuicẽ. ℂ P. in via nõ põt eẽ beatitudo rei sed spei tñ. sed quilibet actus meritorius facit sperare btitudinẽ: qz spes est ex meritis ꝓueniẽs: vt supra distin. 26. dcm est. ergo nõ opz q btitudines rñdeãt donis: que sunt supra modũ humanuz ꝑficientia: sed virtutibus q̃tũcũq; impfectis. ℂ P. btitudies ponunť geminate: sic pz Mat. 5. Beati pauꝑes spiritu: qm ipsoz est regnũ celoz. hoc totũ ad vnã btitudinẽ ptinet. Dona aũt ponunť sigillatiz: g̃ dona ⁊ beatitudines nõ cozrñdent sibiinuicẽ. ℂ P. inter dona ꝓprie computať sapia. sed sapie nõ cozrñdet pauꝑtas spũs: que ꝑma inter btitudines ponit: g̃ btitudines nõ recte rñdent donis. ℂ P. dona sunt tñ septez: btitudines aũt octo: g̃ nõ rñdent sibiinuicẽ. ℂ P. inter dona ponunť q̃tuor ad cognitionẽ ꝓnentia. sz inter btitudines vna tñ ptinet ad cognitionẽ: illa. s. qua dr. Bti mundo corde: qm deũ videbũt. g̃ non rñdent btitudines donis. ℂ P. scia in oibus actibus qui ad vitã actiuaz ptinent videť dirigere: ergo scientie nõ magis cozrespondet illa beatitudo. Beati qui lugent: vt glo dicit q̃ aliqua aliarum.

ℂ Sed ↄ est qõ dicit in glo. Matth. 5. ibi eni singule beatitudies singulis donis adaptanť. ℂ P. beatitudo siue felicitas ꝑm ꝓhm est operatio ꝑm pfectã vtutẽ. sed dona sunt pfectissime vtutes: vt ex dictis pz. ergo ⁊ beatitudies cozrñdent donis. ℂ P. dona a magistris ponunť media inter virtutes ⁊ beatitudines. sed dona rñdẽt virtutibus: vt ex dictis pz. ergo ⁊ beatitudines respondent donis.

Respõdeo dõm q gdam dicũt q̃ btitudines sunt q̃dã bitus pfectiores donis: sic dona sũt pfectioza vtutib⁹. Unde dicũt q̃ vtutes ꝑficiunt ad act⁹ primos: dona aũt ad actus scõos: sed btitudines ad act⁹ tertios. sed nõ de facili põt assignari dzñtia inter actus btitudinũ ⁊ donoz: que sufficiat ad dzñtiaz babitũ. qõ pz ex differẽtia quã assignãt: que nõ est nisi ꝑm intensionẽ ⁊ remissionẽ: qõ nõ sufficit ad diuerificandũ babitũ. ℂ Et iõ aliꝛ dõm q beatitudines nõ sunt bitus distincti a vtutibus ⁊ donis: sed sunt opones virtutũ pfectarũ ex adiunctiõe donoz siue potius ipsoz donoz. ⁊ boc cõsonat dictis sanctorũ: qui beatitudines vtutes nominant eo mõ loquẽdi quo virtus dicit act⁹ vtutis. Cõsonat etiã ipsi euãgelio qõ iter btitudines multa enũerat que manifeste ad dona vel virtutes ptinent. Cõsonare etiã videť ad boc magister: qui de beatitudinib⁹ spãlem tractatũ nõ facit sic de vtutib⁹ ⁊ donis. Cõsonat etiã ꝓbor dictis: qui felicitatẽ dicũt etiã esse opationẽ ꝑfectã virtutẽ. Perfectio aũt vtutis potest tripl'r accipi. Primo q̃tum ad ispem virtutis: sic prudẽtia que dirigit alias vtutes mozales. ⁊ sapia que dirigit alias itellectuales. Un̄ a ꝓho felicitas ciuilis ponit opatio prudentie: felicitas aũt cõtemplatiua sapie. Scõo q̃tum ad statũ pfectionis: ad quã pfectionẽ virt⁹ peruenit per augmentũ. ⁊ hec etiã pfectio requirit ad felicitatẽ ꝑm ꝓhm in ꝓmo ethi. qz sic vna dies non facit ver: ita nec btiꝰ. Tertio q̃tuz ad modũ. ⁊ sic dona possunt dici pfecte vtutes: vt ex dictis pz. vel etiã vtutes qb⁹ dona adiunguntur: ꝛz q̃ vnus bitus ex additione alteri⁹ adiuuat. ⁊ sic btitudies de quibus loquit dñs Matth. 5. dñr opationes pfecte vtutis. Et qz dona: vt dcm est: bñt duplices actus. quosdã qui ptinẽt ad viã. ⁊ quosdã qui ptinent ad ꝑfiaz. ideo in singulis beatitudinib⁹ duo ponunť. vnũ ptinẽs ad statũ vie. aliud aũt ad statũ ꝑfie. Differt tñ in bis que ptinẽt ad vitã ꝓplatiuã ⁊ actiuã. vita enĩ ꝓplatiua ⁊ bic incipit ⁊ in futuro cõsumať. vñ act⁹ qui erunt pfecti in ꝑria quodãmõ in bac vita inchoanť. sz impfecti sunt. Donũ aũt itell's cui⁹ est spiritualia apprehẽdere in ꝑria ad ipsaz dinam essentiã ptinget eaz intuendo. vñ in sexta beatitudine que ad donũ intellectus ptinet ponit q̃tuz ad statũ patrie. Un̄ ipsi deũ videbũt. Sed in statu vie spũalia ⁊ ꝓcipue deũ magis videmus cognoscẽdo quid nõ est q̃ apprehẽdẽdo quid est. ⁊ ideo q̃tũ ad statũ vie ponit cozdis mũdicia nõ solum a passionũ illecebris: quã mũdicia donũ intellectus nõ facit sed ꝑsupponit per vitã actiuã pfectã. sz etiã ab errozibus: ⁊ fantasmatibus ⁊ spũalibus formis. a gbus omnibus docet abscedere Dio. in libro de mystica theologia tendẽtes in dinaz cõtemplationẽ. Similr etiã donũ sapiẽtie cuius

est spiritualia que intell's apprehendit iudicare siue ordinare: siue approbare infallibil'r. ⁊ recte iudicabit ⁊ ordinabit de oibus que ei subdunť: siue sint apprehẽsiones siue opationes. Et in boc quedã silitudo deitatis in boie apparebit cũ deus a ꝓuidendo ⁊ iudicãdo nomen accepit: ꝑm quã hõ filius dei manifeste ostendeť. vñ in septima beatitudine que ad sapiam reducit dicit. Un̄ fily dei vocabũtur. In statu aũt vie magis operať in remouẽdo ipedimẽta: que ꝑdictã ordinationẽ ꝓturbare ꝓnt: q̃ eaz assequať. ⁊ ideo pacificatio ponit in septima btitudine q̃tũ ad statuz vie: per quã ꝓturbãtia pacẽ: que est ordinatiõis ꝓdicte terminus: quietare conať: ⁊ in seipso: ⁊ etiã q̃tuz ad alios qui quocũq; modo ei obediũt. Actiue aũt vite finis est nõ cognitio sed opatio. ⁊ ideo actus ↄsilꝛ ⁊ scie que in vita actiua dirigũt nõ cõputanť inter btitudies. sed tñ btitudines que sunt actus donoz exequẽtiuz in glo. Matth. 5. ei attribuunť: in q̃tũ act⁹ bitus exequentis est etiã quodãmõ habitus dirigentis. Ad donuz aũt timoris: vt dcm est: ꝓtinet omnia tẽporalia bona ex reuerẽtia dine maiestatis despicere. quoz quedaz sunt extrinseca sic diuitie ⁊ bonores. ⁊ boc contẽptus ad ꝑmã btitudinẽ ꝓtinet: qua dicit. Beati pauꝑes spiritu. paupertas eni spũs: vt dicit glo. duas bz partes. s. rerũ abdicationẽ. ⁊ spũs idest supbie cõtritionez. In patria eniz nõ erit actus timoris circa tempalia bona: sed circa id qõ erat rõ contemnẽdi ista tempalia. ⁊ ideo in bac btitudine ponit q̃tuz ad statũ ꝑfie dñium regni celoruz: in quo ⁊ diuitie ⁊ bonores celestes comprehẽdunť: ex quoz cõsideratione tempalia cõtemnebanť. Alia vo temporaliuz bonoz intrinseca sunt homini delicie. ⁊ boz contẽptus ꝓtinet ad tertiã btitudinẽ: qua dicit. Beati qui lugent. ⁊ ponit q̃tũ ad statuz ꝑfie cõsolatio futura: ex cuius respectu cõsolatio temporalis despiciebať. Et qz circa difficiliora magis rõnis directione idigemus: ideo tertia beatitudo attribuit dono dirigẽti. s. scie. Prima aũt dono exequenti. s. timori. difficilius enĩ abnegant ĩtrinseca q̃ extrinseca bona. Ad donũ aũt fortitudis ꝓtinet oĩa difficilia sustinere cum gaudio. Est aũt duplex difficultas. Una in laboze opationuz. ⁊ talis sustinẽtia ad quartam btitudinez ꝓtinet: qua dicit. Beati qui esuriunt ⁊ sitiunt iustitiã. i. qui quelibet laborioſa ⁊ difficilia in ꝓsecutione opationuz iustitie sustinẽt. sed quãtũ ad statum ꝑfie ponit saturitas in qua cõprehendit omne illud qõ laborãtes recreare solet. Alia difficultas est in passionib⁹ illatis tolerãdis. cuius sustinentia ad octauã btitudinẽ ꝓtinet: qua dicit. Beati qui ꝓsecutionẽ patiunť ꝓpter iustitiã. Sz qz ista iustitia ẽ manifestatiua oĩum ꝓcedentiũ: iõ nec ispãle sibi ꝑmiũ reddit. Sed redit ad caput. i. ad ꝑmiuz positũ in ꝑma btitudine: vt per hoc ostendať q̃ oĩum btitudinuz ꝓmia debenť. ⁊ ꝓpter hoc etiã nõ attribuit alicui spãli dono. sz q̃rta attribuit dono fortitudinis. Ad donũ aũt pietatis ꝓtinet ꝑficere in bis que ad alterũ sunt. Ad alterũ aũt aliquis bñ se bz dupl'r. Uno mõ vt molestie ei nõ inferanť etiã si ipse ꝑtus. intulerit: ⁊ boc ꝓtinet ad scõz beatitudinẽ: qua dicit. Bti mites. Ilo. qui cedunt improbis: ⁊ vincũt in bono maluz. Et qz impugnatio ꝓximi plerũq; ꝓtingit ꝓpter pacificam possessionẽ tẽporaliũ bonoz: iõ in hac btitudie ponit q̃tũ ad statũ ꝑfie possessio terre. s. viuentiũ. Alio mõ aliquis se bz bñ ad alterũ vt bñficia ei exhibeat. ⁊ boc ꝓtinet ad gratam beatitudinẽ: qua dr. Bti misericordes. ⁊ ponit pro ꝓmio liberatiuo ab omni misia. cuius intuitu aliqs misias alioz releuat. Sed qz difficilius est bñfacere q̃ non nocere: ideo scõa beatitudo attribuit dono exequẽti. s. pietati. Quinta aũtez dono dirigenti. s. consilio: quod ad alterum est sic ⁊ pietas. scia enĩ nõ dicit ordinẽ ad alterũz sic nec timoz. Ordo aũt barũ beatitudinũ accipit ꝛz q̃ ab exterioribus bono magis ad interioza ꝓgreditur: qz maxime extrinseca sunt bona temporalia exterioza. post hoc aũt ꝓmus. post hoc aũt passiones innate. post hoc opationes ꝓprie exteriores. Tuz qz in bis est laboz. post hoc cõpassio interioz. post hoc apprehẽsio. post hoc ordinatio. passio vo illata ponit vltimo quasi alioz manifestatiua.

Ad primuz igit dõm q btitudines dñr vtutes inq̃tum sunt actus pfectarũ virtutuz. s. donoz. ⁊ iõ beatitudines rñdẽt donis sicut opationes habitibus. ℂ Ad 2m dõm q vtus impfecta facit sperare beatitudinẽ futurã soluz merendo ipsam. sed vtus pfecta per meritũ ⁊ assimilationẽ ad ipsaz: sic etiã pueros bone indolis dicimus felices ꝑm ꝓhm in ꝑ etħ. inq̃tuz in eis qõdam indiciũ future felicitatis apparet. ℂ Ad 3m dõm q bitus donoz sunt idem in via ⁊ in patria: actus aũt non. Et ideo btitudines geminanť: nõ aũt dona. ℂ Ad 4m dõm q dona sunt tñ a deo: ⁊ ideo ꝓordinanť ꝑm q̃ sunt pfectioza. sic enĩ sunt deo ꝓpinquioza. sed opationes donoz: que sũt etiã beatitudines: sunt etiã a nobis: ⁊ ideo ordinanť ꝑm q̃ sunt ꝓza quo ad nos: qbus est ascensus ab iferioribus ad supioza: ⁊ de impfectis ad pfecta. ℂ Ad 5m dõm q nõ opz q̃ singulis donis singule btitudines rñdeant: qz alicui dono rñdent due beatitudines: ⁊ alicui btitudini duo dona. vnũ sic dirigens: alterũ sic exequẽs: vt ex dictis pz. sed ꝑm hoc dñr beatitudines donis rñdere: qz nõ est aliqua beatitudo que directe nõ rñdeat alicui dono: neq; aliq̃ donuz cui nõ rñdeat aliq̃ beatitudo. ℂ Ad 6m dõz q vite actiue finis: nõ est cognitio. ⁊ ideo cũ btitudo finẽ quendã nominet: nõ põt poni in vita actiua aliq̃ btitudo pertinẽs ad cognitionẽ: sed soluz in vita ꝯemplatiua. cuius perfectio in cognitione cõsistit. sz dona nominant habitus qui nõ sunt fines: ⁊ ideo nõ est silis rõ de donis ⁊ btitudinibus. ℂ Ad 7m dõm q q̃uis scia ⁊ ↄsiliuz dirigant in oibus actib⁹ actiue vite: tñ qdã eoz magis per quãdã appropriationẽ reducunť ad sciaz vel cõsiliuz q̃ alꝛ. vt ex dictis patet.

Aduerte ℂ Utrũ fructus cozrñdeant donis. **Ad quintum** sic ꝓcedit. videť q fructꝰ nõ cozrñdeant donis: qz vt dicit Ambro. vtutes fructꝰ dñr: qz suos possessores sancta ⁊ sincera delectatione reficiũt. sz vtutes nõ rñdent donis sz ꝓcedũt ea: g̃ nec fructus. ℂ P. fructꝰ videť in ꝑmiũ sonare: sz dona nõ tñ ad ꝑmiũ sz ⁊ ad statũ etiã meriti ptinẽt: g̃ donis fructꝰ nõ rñdẽt. ℂ P. fructus a fruẽdo dicit. sz deo solũ fruẽdũ est: vt Aug. dic: g̃ videť eẽ tñ vnꝰ fructꝰ sic vna fruitio. ⁊ ita nõ ꝑt fructꝰ cozrñdere donis q̃ sunt septẽ. ℂ P fructꝰ distinguunť ꝑm diuersos statꝰ vtutũ: vt pz Matth. 13. in glo. qz fructꝰ tricesimus debeť ↄiugatis: sexagesimꝰ aũt viduis: sz centesimus vginibꝰ. dona aũt nõ distinguunť ꝛz diuersos status: qz in oibꝰ statibꝰ ꝑt aliquo mõ dona bñe: g̃ fructꝰ nõ rñdẽt donis. ℂ P. Hal. 5. ponunť mlto ples fructꝰ q̃ septẽ. cũ g̃ dona sint tñ septẽ: fructꝰ aũt duodeci: vł g̃ fructꝰ nõ rñdeãt

ℂ Sed ↄ. Btitudines rñdent donis. sed btitudo (donis. cõtinet fructũ cuz nõ sit sine delectatione: vt dicit ꝑ etħ. g̃ fructus donis rñdent. ℂ P. Sap. 4. dicit. Bonoz laboꝛ gloriosus est fructus. sed nõ sunt aliqui labores digniores q̃ in operibus donoz: ergo fructus donis rñdẽt. ℂ P. delectationes virtutũ dñr fructꝰ: vt pz ex auctoritate Ambro. inducta. sed non minoz est delectatio in donoz actibus q̃ in actibus virtutũ: ergo fructus rñdent donis.

Respondeo dõm q nomen fructus a cozporalibꝰ ad spũalia trãsferť. dicit enĩ in cozporalibus fructus quod de terre nascẽtibus expectatur. Et ideo omne illud quod de re aliqua quis consequitur quasi mercedẽ laboris circa illã impẽsi dicit fructus. boc aũt

Universidad de Deusto
Biblioteca

est ꝛ illud qđ de re aliq̃ ꝑncipal'r expectaꝝ. ꝛ sic fructꝰ oĩs nostri operis deus est. Et iterũ illud qđ gs ꝺsequiꝫ ex operatione non ꝑncipal'r ꝓpter hoc operãs dicit̃ fructus: ꝛ sic delectationes que in bonis opibꝰ sunt: sunt gdã fructꝰ bonoꝝ opeꝝ. ꝛ hoc modo in auctę ꝑdicta accipit Ambro. fructũ dicẽs ipsas ⁊tutes fructꝰ esse in q̃tũ delectant. Scõm pl'm aũt. 3. etb. oĩs opatio ꝓcedens ex habitu ꝑficiente nãm hꝫ delectationẽ annexã. vñ cũ felicitas yl'btitudo sit operatio ſm ⁊tutẽ ꝑfectã: qõdam formale cõpletiuũ btitudinis est ipsa delectatio: ꝛ iõ fructꝰ qui delectationez noiant btitudinibꝰ rñdent: sic̃ btitudines donis. Inter fructꝰ aũt cõputanꝫ gdaꝫ qui sunt essential'r delectatio: vt gaudium q̃tũ ad vnionẽ ꝛ pñtiã bonoꝝ: ꝛ pax q̃tũ ad remotionẽ impedimentoꝝ ꝓturbantiũ delectationẽ. Et ideo hi duo fructus rñdent oĩbꝰ donis ꝛ btitudinibus. Quidã vo ponunt̃ q̃si rõ delectationis ꝛ cã. Est aũt delectatio in opibus actiue ꝛ ꝓtemplatiue vite. In opibꝰ aũt actiue vite rõ delectationis est duplex. Uno mõ ex remotione ipedientiũ verã delectationẽ ſpũs. delectatio eniꝫ ex opatione nõ ipedita causaꝝ ſm pl'm. Alio mõ ex pñtia bonoꝝ ſpũi cõueniẽtiũ. Impeditur aũt ſpualis delectatio vite actiue dupl'r. Uno mõ per delectationes ꝟtias. ſ. bonoꝝ temporaliũ. sic̃ enim opationes ꝟtie sunt: ita ꝛ delectationes: vt dicit pl'm in. x. etb. Tẽporalis aũt delectatio vel est in bonis exteriozibꝰ, ſ. diuitys ꝛ honozibus. ꝛ hãc delectationẽ cohibet modestia que fructus ponit̃. ꝛ rñdet paupertati ſpũs: vel etiã in delectationibꝰ carnis: ꝛ sic repꝛimunt̃ vel abstinẽdo ab illicitis: qđ facit castitas. vel etiã a licitis: qđ facit ꝟueniẽtia ſm glo. Et bi duo fructus rñdent beatitudini luctus. ꝛ per ꝟñs bi tres fructus rñdent dono timozis q̃si exequẽti. Ut aliter ſm pl'm in. 7. etb. põt distingui castitas a ꝛtinentia: vt per ꝛtinentiã sic repꝛimant̃ cõcupiscentie vt nõ dñent. ꝑ castitatẽ aũt vt etiã subyciant̃. Alio mõ ipedit̃ delectatio ſpualis per exteriozes difficultates. que gdez ꝺsistunt vel in labore actionũ: quẽ vincit lõganimitas. vñ h̃ fructꝰ respondet q̃rte btitudini ꝛ dono fortitudinis. vel etiã in dolore passionũ. ꝛ hoc dupl'r vincit̃. Uno mõ vt per eas constantia animi nõ frangaꝝ q̃tũ ad seipz: ꝛ h̃ facit patientia. ꝛ h̃ fructꝰ rñdet octaue btitudini. Brĩ qui ꝓsecutionẽ patiunt̃. ꝛ dono fortitudinis. Alio mõ vt hõ ab inferente nõ turbeꝝ ad nocendũ ei. ꝛ h̃ facit mãsuetudo. Et h̃ fructꝰ respondet mititati q̃ est ſcõa btitudo: ꝛ dono pietatis. Bonũ aũt cõueniẽs ſm actiuã vitã: qõ delectationẽ facit est etiã in affectu ſm q̃ hoi oẽ bonũ cõplacet ꝛ sui ꝛ alteri⁹. B eniꝫ est hoiez dulcẽ hr̃e aiũm. ꝛ sic est bonitas. glo. dulcedo animi. Et in ordine ad effectũ ſm q̃ hõ est bñ cõicatiuus suorũ ad alios. ꝛ sic est benignitas. ꝛ hi duo fructꝰ rñdent beatitudini gnte que est de mĩa: ꝛ dono pietatis. Oẽs aũt ꝑdicti fructꝰ rñdent donis: cõsilio: ꝛ scie quasi dirigentibꝰ. In vita aũt ꝛemplatiua nõ põt esse aliqd delectationẽ impediens nisi ex pte actiue vite: qz ſm pl'm delectationi: que est in ꝺsiderãdo nõ est ꝟium. vñ nõ est ibi rõ delectatiõis nisi ex pñtia boni in quo mens gescit. ꝛ h̃ dupl'r. Uno mõ per cognitionẽ ſpualiũ sine dubitatiõe: ꝛ sic est fides. Glo. de iuisibilibꝰ certitudo. ꝛ rñdet sexte btitudini ꝛ dono itellect⁹. Alio mõ ꝑ itimã vnionẽ ad ſpualia ex q̃ põt iudicare de oĩbꝰ alys: qz ſpual'r oĩa iudicat. ꝑ ¹Lor. z. ꝛ sic ẽ charitaꝫ ꝛ rñdet septime btitudini. ſ. Beati pacifici. ꝛ dono sapiẽtie.

Ad primuz igit̃ dõm q̃ ⁊tutes dñr fructꝰ nõ rõne habituũ: ſz qz in opib⁹ delectationẽ annexam habent. vñ ꝛ ⁊tutes que inter fructꝰ noiant̃: sic̃ castitas: mãsuetudo ꝛ hꝺ: nõ ponunt̃ inq̃tuz sunt ⁊tutes: sed inq̃tum hñt aliquã rõnez delectãdi. ¶ Ad 2m dõm q̃ sic̃ pctũ hꝫ suã penã annexã aliquã: qz oĩs iordinatꝰ animus sibi est pena: vt dicit Aug. in li. ꝺfes. ita ꝛ meritũ hꝫ suũ fructũ adiunctũ: qui tñ fructꝰ in futuro cõplebit̃ sic̃ ꝛ malo⁊ pena. ꝛ iõ donis rñdent fructꝰ ẽt q̃tũ ad actꝰ q̃s in via hñt

¶ Ad 3m dõm q̃ frui aliquo ꝑpe est ipm vt fructũ hr̃e. B aũt hꝫ aliqs vt fructũ quẽ expectat ꝑncipal'r ex suo opere. Uñ illo qđ ꝺsequitur ex opere nõ ꝑncipal'r expectatꝰ nõ ꝓprie dicit aliqs frui: ſz solum illo qđ ꝑncipal'r expectaꝝ: qđ est solũ de⁹. Et iõ q̃uis sit vna tñ fruitio: sunt tñ mlti fructus: qz gcgd ꝺsequitur etiã si nõ ꝑncipal'r expectaꝝ põt dici fructus.

¶ Ad 4m dõm q̃ distinctio fructuum fit dupl'r. Uno mõ ex intensionẽ ꝛ remissionẽ. ꝛ sic fructꝰ distinguũtur in euãgelio: qz de gbusdã opibꝰ maius erit gaudiuz q̃tũ de alys. Alio mõ q̃tũ ad diuersas rõnes gaudendi. ꝛ sic diuidit̃ q̃si essential'r ꝛ per se. ꝛ h̃ mõ distinguit̃. Hal. 5o. ꝛ sic donis rñdent fructꝰ: vt dcm̃ est.

¶ Ad 5m dõm q̃ eidẽ dono pñt rñdere multi fructus ſm q̃ hꝫ multos actus: vt dictũ est. ꝛ ideo non opꝫ q̃ sint tot fructus quot dona.

¶ Utrũ petitiones rñdeant donis.

Ad sextuz sic ꝓcedit̃. videt̃ q̃ petitiones donis nõ rñdeant. Aug. enĩ dicit in ench̃. q̃ trib⁹ ꝑmis petitionibꝰ eterna possunt̃. reliqs vo q̃tuor tpalia. ſz vnũqõq; donorũ ptinet ad ꝑsentẽ vitã: in qua tpaliter viuit̃. ꝛ ad futurã in qua ad eternitatẽ puenimus: vt ex dictis pz. g̃ donis petitiones nõ rñdẽt.

¶ Ꝑ. Aug. in epla ad ⁺Probã dic̃. Quisquis dicit petẽdo. ſ. q̃ ad istã euãgelicã partẽ ptinere non possit: etiã si nõ illicite orat: carnal'r orat. ſz multa alia pñt peti a deo nõ carnal'r q̃ septez dona sic̃ septẽ ⁊tutes ꝛ gr̃a ꝛ necessaria vite. ergo petitiones dñice ozõnis septem donis nõ rñdent.

¶ Ꝑ. oĩa dona sunt quedaꝫ bona a deo donata. sed petitiones oꝛonis dñice: nõ tñ sunt ad ꝺsecutionem boni: sed etiã ad remotionẽ mali. g̃ dona petitionibꝰ non rñdent.

¶ Ꝑ. in donis sunt q̃tuor que ad cognitionẽ ptinent. sed in petitionibus nulla videt̃ ad cognitionẽ ptinere: g̃ petitiones donis non rñdent.

¶ Ꝑ. petitiones ad impetrandũ ozdinate sunt. sed impetrare aliqd a deo non est nisi hñtis ⁊tutem. cũ igit̃ dona simul cũ ⁊tutib⁹ infundantur videt̃ q̃ petitiones non ozdinent̃ ad dona.

¶ Ꝑ. Aug. in ench̃. dic̃ q̃ h̃ totũ est vna petitio. Et ne nos inducas in tẽtationẽ: sed libera nos a malo. qõ pz ex hoc q̃ nõ ponit̃ ibi. ꝛ libera nos a malo: sed ponit̃ ibi. sed. Sil'r dicit̃ tertia petitio. ſ. Fiat voluntas tua: cõcludit̃ in duabus ꝓmis. ꝛ ita videt̃ q̃ nõ sint nisi quinq; petitiones. sic̃ etiaꝫ Lucas ponit. sed dona sunt septem: ergo petitiones nõ respondent donis.

¶ Ꝑ. scõa petitio ꝟ Aug. ibidẽ pertinet ad resurrectionem corꝓris. sed nullum donum ad resurrectionem ptinet: ergo petitiones donis non rñdent.

¶ Sz cõ. Idẽ est qđ a deo petit̃. ꝛ ab ipo accipit̃. Uñ dr̃ Joĩ. 16. Petite ꝛ accipietis. ſz dona sũt q̃. ꝑpe a deo accipiunt̃: g̃ ꝛ ipla sũt q̃ ꝑ petitiões petunt̃. ꝛ ita petitiões ꝛ dona mutuo sibi cozrident.

¶ Ꝑ. in glo. Mat. 6. dr̃. Jn ꝓcib⁹ est vt ipetrem⁹ dona: in donis vt opemur: de opõne btitudines ꝺsequent̃. Ergo sic̃ btitudies rñdẽt donis: ita dona rñdẽt petitionibꝰ.

¶ Ꝑ. sic̃ eadẽ glo. dic̃: septẽ petitionibꝰ oĩa dona pñtis vite yl'future ꝛtinent̃. ſz in his oĩbꝰ etiã dona ꝓficiũt: vt ex dcis pz. g̃ dona ꝛ petitiones cozrident sibi.

Respõdeo dõm q̃ reductio petitionuz ad dona nõ intelligit̃ hoc modo q̃ in petitionibꝰ soluz hꝫ bitus donoꝝ petant̃: sed qz petit̃ per quãlibet petitionẽ aliqd eoꝝ q̃ ad aliqđ donoꝝ ptinet. Dec autẽ reductio põt attendi dupl'r. Uno mõ in gnãli: vt. ſ. q̃cquid ad dona ptinet etiã ad petitiones pertineat: ꝛ econuerso. ꝛ sic fit reductio eoꝝ adinuicez nõ soluz per apꝛopatiõnẽ: ſz etiã ꝑ ꝓprietatẽ: qz sic̃ dona sufficiẽter ꝓficiũt in oĩbꝰ q̃ sunt actue ꝛ ⁊tẽplatiue vite siue in pñti siue in futuro: ita ꝛ in oĩbꝰ per petitiones diuinũ auxiliũ implorat̃. Allio mõ in ſpãli: ꝛ sic per ꝓprietatẽ nõ põt fieri reductio singuloꝝ donoꝝ ad singulas petitiones: qz ea que in diuersis petitionibus postulant̃ ꝑ hñt ptinere ad vnũ donũ ꝛ econuerso: sed per apꝛopriationẽ quãdã inq̃tũ singule petitiones hñt aliquaz similitudinẽ cũ singulis donis: sic̃ ꝛ de btitudibꝰ dcm̃ est. Est eni alia rõ distinguẽdi dona ꝛ petitiones. cũ eni dona sint hꝫ ordinati ad opandũ: opꝫ q̃ distinguant̃ hꝫ obta in gbus diuersificari opꝫ actꝰ ſm ſpem. Sed petere opꝫ oĩa q̃ hꝫ idigemus ad opandũ: que nõ possumꝰ nisi a deo hr̃e. vnũ aũt donũ ad sui opõnez idiget pluribꝰ auxilys. ꝛ idez auxiliũ valet ad actꝰ multoꝝ donoꝝ. Indigemꝰ aũt auxilio dino tam in opibꝰ ⁊tẽplatiue q̃ in opibꝰ actiue. In oꝛibꝰ aũt ⁊tẽplatiue idigemus duplici auxilio. vnum est: vt ipsoꝝ ⁊tẽplabiliũ. ſ. dinoꝝ maiestas ꝛ dignitas appeat: al'ꝫ ⁊tẽplatione que ⁊tẽplationẽ allicit digna nõ eẽnt. Et h̃ auxiliũ petit̃ per ꝑmã petitionẽ (Sctificet̃ nomẽ tuũ.) In q̃ petit̃: vt nomẽ ei⁹ qđ semp scñ est etiã apud hoies scñ habeaꝝ: hoc est nõ cõtẽnaꝝ: vt Aug. dicit ad ⁺Probã. Uñ idez est petere h̃ qđ illud Eccle. 36. Sic̃ in ꝺspectu eoꝝ sctificatus es in nobis: ita ꝛ in ꝺspcũ nro magnificare in eis. Et qz ex hoc q̃ hõ huius excellẽtie particeps fit: ozdinare ꝛ iudicare hꝫ qđ est sapie. ꝛ iõ hec petitio ad sapiam reducit̃ ꝛ ad septimã btitudinẽ. Aliud aũt auxiliũ est vt in ⁊tẽplatione hoꝝ magnaliũ nostrã btitudinẽ cognoscam⁹: vt sic magis his ⁊tẽplandis homo inhereꝛcat. ꝛ hoc auxiliũ petit̃ per secundã petitionẽ (Adueniat regnũ tuũ.) Hlo. idest manifesteꝝ hoibus vt. ſ. in nobis veniat: ꝛ in xpo regnare mereamur ſm Aug. ad ⁺Probã. Uñ idez est hoc petere: vt idẽ dicit: qđ dicere: oñde faciẽ tuã ꝛ salui erimus. Et iõ hec petitio reducit̃ ad sextã btitudinẽ ꝛ donũ intell⁹. Jn opib⁹ autẽ actiue idigemus duplici auxilio. ⁺Primũ est vt bona nobis ꝺferant̃: gbus ad hñ opandũ adiuuemur. Scõz est vt mala impediẽtia remoueant̃. Bonũ aũt dupl'r est nobis necium ad vitã actiuã. Unũ qđ est directe ad opus ⁊tutis ordinãs: sic̃ ipz honestũ bonũ. ꝛ h̃ petit̃ in tertia petitione (Fiat voluntas tua ꝛc.) in qua ſm Aug. petimus obediẽtiã ad deũ: vt sic fiat a nobis volũtas ei⁹ in terris sic̃ fit ab angelis in celis. Uñ ſm ipm idez est hoc petere qđ dicere. Bzessus meos dirige ſm eloquiũ tuũ. ꝛ hoc reducit̃ ad gnam btitudinẽ que est de mĩa: qz mĩaz ꝑcipue nobis deus ꝓcipit: ꝛ per ꝟñs ad donũ cõsiliy. Aliud est ozganice ad ⁊tutẽ fruiẽs sic̃ tpalia subsidia: qb⁹ homo ad hñ opandũ iuuatur. ꝛ h̃ ptinet ad q̃rtã petitionẽ: qua dicit̃ (Panẽ nostruz quotidianũ ꝛc.) qz ſm Aug. ibidẽ per hoc qđ dicit̃. bodie. significat̃ h̃ tps. vbi vel sufficiẽtiã illaz petimus a patre q̃ superexcellit in noie panis totã signãtes: vel sacrm fideliuz. ꝛ h̃ est idẽ qđ petit̃. puer. 30. diuitias ꝛ pauptatẽ ne dederis mihi: sed tãtũ victui meo tribue necia: ꝛ hec petitio reducit̃ ad q̃rtã btitudinẽ: qz hꝫ subsidia vite sunt que nos in laboꝛibꝰ hui⁹ vite sustẽtant: ꝛ per ꝟñs ad donũ fortitudinis. Impediẽs aũt opõnem actiue vite est triplex. ⁺Primo malũ culpe ꝑteritũ qdẽ in actu: ſz manẽs in reatu macula ꝛ ingnatiõe: ꝛ otra h̃ malũ petit̃ auxiliũ: per qntã petitionẽ qua dr̃ (dimitte nobis debita nr̃a ꝛc.) vbi vt dic̃ Aug⁹. ibidẽ nos admonemur: ꝛ qđ petam⁹ ꝛ qđ faciam⁹ vt acciꝑere mereamur. ꝛ h̃ idez petyt qui dixit. Si reddidi retribuẽtib⁹ mihi mala ꝛc. ꝛ hoc reducit̃ ad tertiã btitudinẽ q̃ est de luctu: qz ea remittunt̃ pctã: ꝛ per ꝟñs ad donuz scie. Scõm est malũ futurũ: qz timemus iclinãs ad pctũ. ꝛ circa h̃ petit̃ auxiliũ in sexta petitione. cũ dr̃. (Et ne nos inducas in tẽtationẽ) in qua ſm Aug. petimus ne deserti diuino auxilio alicui tẽrationi vel cõsentiamus decepti: vel cedamus afflicti. Et h̃ idez petit̃ Eccl. 33. aufer a me veneris ꝺcupiscẽtias. ꝛ hoc reducit̃ ad scõam btitudinẽ. ꝛ hoc est de mitirate: qz ꝑcipue tentationes ad malum sunt mole

stie que a ꝓximis inferunt̃ q̃bus ꝓuocamur: vt eis nocea mus: quas tentationes per illam beatitudinẽ vincimus: ꝛ per ꝟñs ad donũ pietatis. Tertiũ est malũ ꝑñs qõcũq; sit illud: ꝛ otra hoc petit̃ auxiliũ per septimã petitionẽ qua dicit̃. (Sed libera nos a malo.) vñ Aug. dicit q̃ homo xp̃ianus in qualibet tribulatione ꝺstitutus in hac petitione gemitus edit. Et hoc idẽ petiuit qui dixit. Erue me ab inimicis meis ꝛc. ꝛ hoc reducit̃ ad britudinẽ que est paupertas ſpũs: qz eius est in tribulatione auxiliuz petere. ꝛ per ꝟñs ad donũ tiozis. Possunt aũt tres vltime petitiones aliter distingui ſm Aug. vt ꝓma earũ petaꝝ auxiliũ ⁺otra malũ culpe. Scõa aũt ⁺otra inclinantia in culpam. Tertia vo cõ⁺tra pene malum.

Ad primum igit̃ dõm q̃ obedientia ad deuz que omne honestũ actionis cõplectit̃. ꝛ cõtemplationis bona in hac vita incipiũt ꝛ in futura cõsumãt̃: ꝛ q̃tum ad hãc consummationem. Augu. dicit q̃ per tres ꝓmas petitiones petimus bona eterna. in alys aũt petitionibus petimus ea que tñ in hac vita sunt.

¶ Ad scõz dõm q̃ in hac ozatione nõ solũ petunt̃ hꝫ bona donoꝝ: qz petitio hoꝝ habituz q̃tum ad intell'm ꝛ sapiam comꝓhendunt̃ in ꝓmis duab⁹ petitionibꝰ: sed q̃tum ad oẽs hꝫ bona donoꝝ vel virtutũ qui dirigunt in vita actiua petunt̃ in tertia petitione: qz oẽs hꝫ bona operatiui nõ sunt nisi ad obediendũ deo: sed per singulas petitiones petunt̃ ea que aliquo mõ ptinent ad omnia dona.

¶ Ad 3m dõm q̃ q̃uis dona sint quedaz dona a deo data: tñ ad hoc q̃ possint habere debitas opationes oportet q̃ a malis homo liberetur.

¶ Ad 4m dõm q̃ due petitiones pertinent ad cognitionẽ cõtemplatiuã: sed ad cognitionẽ practicã non ponunt̃ alique petitiones pertinentes eadẽ rõne qua nec alique beatitudines: vt dictuz est.

¶ Ad 5m dõm q̃ q̃uis hõ non hñs ⁊tutes nõ possit dona impetrare ea merendo: potest tñ ipetrare per modũ dispõnis ad illa. ꝛ iterũ aliquis habens ⁊tutes ꝛ dona põt impetrare perseuerantiã in eis.

¶ Ad 6m dõm q̃ simpliciter loquendo sunt septem petitiones: vt dcm̃ est: non tamen est incõueniẽs vt earũ vna aliquo mõ includaꝝ in alia sic̃ aliqd est in alio in potentia.

¶ Ad 7m dõz q̃ qz in resurrectione cozꝓris ꝑcipue ꝛ totaliter participes erimus regni diuini. ideo dicit Aug. q̃ ptinet ad resurrectionẽ cozꝓris: nõ qz directe cozꝓris resurrectio petatur.

¶ Expositio textus.

Spiritus sapie ꝛ intellect⁹ ꝛc.) Ratio ordinis ex ꝑdictis pz. cõbinationis autẽ rõ hec est: qz simul cõbinant̃ dona duo: quoꝝ vnũ dirigit alterum: sic̃ sapia dirigit intell'm ꝓprie loquẽdo. ꝺsiliuz aũt fortitudinẽ per quãdã apꝛopriationẽ: qz sic̃ ꝑcipue ꝺsilio indigemus in opõnibꝰ superogationis: ita ꝛ in fortitudine. scia pietatẽ: qz neutrũ sonat nisi in id ad qđ omnes tenent̃: timoz aũt qz est receſsus a malo. ideo nõ idiget ꝓprio directiuo: vt ex dictis pz: tñ ꝓprie loquẽdo cõsiliuz ꝛ scia dirigunt in oĩbus trib⁹ donis exequẽtibus. (Spũs timozis) dic ſpäliter dicit̃ ꝛ repleuisse: qz ꝓpter suã impfectionẽ min⁹ in ipso esse videbatur. ideo qz ꝑncipaliter ad patiendũ venerat: qđ per bu militatẽ est ꝛpletuz: que ptinet ad donũ timozis domini. (Quidam tñ ſm effectũ ꝛc.) Doc est verũ de timoꝛe ſm actum affectus: qui est timere separationem: ꝛ non q̃tum ad quẽlibet actum affectus: vt postea dicetur.

¶ Plena timozum distinctio.

Et qz de timoꝛe tractãdi nobis occurrit locꝰ: sciẽdũ est q̃tuoꝛ eẽ timores. ſ. mũdanũ sine hũanũ: ſuilẽ: initialẽ: castũ: vl' filialẽ sine amicalẽ. hũanꝰ tiozẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

vt ait Cassiodor⁹: qñ timem⁹ ꝓicula carnis pa-
ti vl' ꝑdere bona mũdi: pp qđ delinquim⁹. Hic
timor mal⁹ ẽ: q in ꝓmo gradu cũ mũdo deseritꝝ.
quẽ dñs ꝓhibet in euãgelio dicẽs: Nolite timẽ
eos q occidũt corp⁹ ⁊c. Timor ãt ꝟilis est: vt
ait Aug. cũ p timorẽ gehẽne ꝓtinet se bõ a pctõ:
quo pñtiã iudicis ⁊ penas metuit. ⁊ timore fac
qcqđ boni facꝫ: nõ tiore amittẽdi eknũ bonũ qđ
nõ amat: ꝫ tiore patiẽdi maluꝫ qđ formidat. nõ
timet ne ꝑdat ãplex⁹ pulcherrimi spõsi: ꝫ timet
ne mittat in gehennã. Bon⁹ ẽ tior iste ⁊ vtilis: ꝫ
ĩsufficiẽs: p quẽ fit paulati ꝓsuetudo iusticie: ⁊
succedit ĩnitialis tior: qñ icipit qđ duꝝ ẽ amari.
⁊ sic icipit excludi ꝟilis timor a charitate. ⁊ suc
cedit deide tior castꝰ siue amicalis quo timem⁹
ne spõsus tardet: ne discedat ne offẽdamus: ne
eo caream⁹. Tior iste de amore vẽit. Ille gdeꝫ
ꝟil' ẽ vtil': ꝫ nõ pmanẽs i eknũ: vt iste tior din⁹
comes ẽ p oẽs grad⁹. ¶ Collatio pdcõꝝ.

Tattẽde q q̃tuor hic distiguunt timo-
res cũ supra Beda dixerit duos esse.
Sꝫ Beda bñanũ tiorẽ pẽmisit ⁊ noie
ꝟilis duos quos hic distixim⁹ ꝓplex⁹
fuit. s. ꝟilẽ ⁊ initialẽ. amicalẽ ꝟo castũ dic. aug.
quoꝫ ꝟilẽ tiorẽ ⁊ castũ apte discernit duꝫ ep'le
ad romanos illuꝫ locũ exponit. nõ. n. accepistis
spũ ꝟuitutis itex ĩ tiore: ꝫ spũ adoptiõis filio-
rũ dei. ita dicẽs: Duo tiores hic insinuant. vn⁹ q
est in ꝓfecta charitate. s. timor castꝰ. alẽ q nõ est
in charitate. i. ꝟilis. i quo q̃ꝫ credat deo: nõ
tñ in deũ. ⁊ si bonũ fiat nõ tñ bene. Nemo eniꝫ
invit⁹ benefacit: etiã si bonũ est qđ facit.

¶ De casto ⁊ ꝟuili pleni⁹ agit tangẽs de initiali.

De his eisdẽ tiorib⁹ lati⁹ disputat aug.
dicẽs: Cepit aliqs credẽ diẽ iudicij: si
cepit credẽ cepit ⁊ timẽ. Sꝫ q adhuc
timet nõdũ bꝫ fiduciã i diẽ iudicij: nõ-
dũ ẽ in illo ꝓfecta charitas. Si ꝓfecta in illo eẽt
charitas nõ timeret. Perfcã eni charitas facẽt
ꝓfectã iustitiã: ⁊ nõ bẽt q̃re timeret: imo bẽret
q̃re ꝺsideraret: vt trãseat ilgtas ⁊ vẽlat fgnũ dĩ:
g tior ñ ẽ i charitate. Sꝫ i q̃ charitate: Nõ icho
ata. In q̃ g;' i pfcã. Et pfcã ingt charitas foras
mittit tiorẽ. Ergo icipiat timor: q̃ initiuꝫ sapie
timor dñi. Tior q̃si locũ ꝑparat charitati. Cuꝫ
aũt cepit charitas bitare pellit timor q ei ꝑpara
uit locũ. Quãtũ eniꝫ illa crescit ille decrescit. ⁊
q̃stũ illa fit iterior tior pellit foras. maior char-
tas mior tior. mior charitas maior tior. Si aũt
nll's ẽ tior ñ ẽ quo itret charitas. sic̃ videm⁹ p se-
tã introduci linũ qñ aliqd suit. seta pr⁹ itrat ⁊ nisi
exeat ñ succedit linũ. Sic tior prio occupat mẽ-
tẽ. ñ ãt ibi rẽanet tior: q̃ iõ itranit vt introducẽt
charitatẽ. ¶ Quid vi ꝓdictis aduersari.

Est ãt snia q̃ vi eẽ ꝺria huic si nõ bꝫ piũ
intellectorẽ. dr. n. in psal. Timor dñi ca
stus pmanet in seculm seculi. Eknũ quen
dã timorẽ nobis oñdit: ꝫ castum. Qr si
oñdit ille nobis eknũ timorẽ: nũqđ ꝺdicit illi ista
epla q̃ dic̃: timor nõ ẽ in charitate: ꝫ pfecta cha-
ritas foras mittit timorẽ. B. n. dcm ẽ p ioãnẽ: il-
lud dcꝫ ẽ p dauid. Sꝫ nolite putare aliũ eẽ spm
Si. n. vn⁹ flat⁹ iflat duas tibias: nõ poterit vn⁹
spũs iplere duo corda tagitare duas linguas.
Si spũ vno. i. vno flatu iplẽte due tibie ꝓsonãt.
iplete due ligue spũ dei dissonare pñt. imo ẽ ibi
q̃dã ꝓsonãtia: ẽ q̃dã ꝓcordia: ꝫ auditorẽ delide
rat studiosuꝫ: nõ ociosuꝫ. Ecce mouit duas lin
guas spũs dei: ⁊ audiuim⁹ ex vna. timor nõ ẽ in
charitate: audiuim⁹ ex alia. Tior dñi castꝰ pma
net in seculm seculi: Quid ẽ hꝰ: Dissonat: Nõ. Ex
cute aures: itẽde melodiã. Nõ sine cã hic addi-
dit castꝰ: illic nõ addidit: q̃ ẽ timor aliqs q dr ca
stus. ẽ ãt aliꝰ tior q nõ dr castꝰ. Discẽnam⁹ istos
duos tiores ⁊ intelligem⁹ ꝓsonãtiã tibiarꝝ. Quõ
discernim⁹: Attẽdat charitas vã. Sunt boies
q ꝓpterea timẽt deũ ne mittant in gehẽnaꝫ: ne
forte ardeãt cũ diabolo in igne eterno. ipe ẽ tior
q introducit charitatẽ. Sꝫ sic venit vt exeat. Si
eni ꝓp penas times deũ nõdũ amas quez sic ti-
mes. ñ bona desideras: ꝫ mala caues. Sꝫ ex eo
q̃ mala caues corrigis te ⁊ icipis bona desidera
re. Que cũ desiderare cepis erit i te tior castꝰ:
Quid ẽ tior castꝰ: Timẽ ne amittas illa bona:
timẽ deũ r'e recedat a te. Cũ aũt times deũ ne re-
dedat pñtia ei⁹: ãplecteris eũ: ipo frui ꝺsideras.

¶ Quõ distent duo timores: per silitudinẽ dua-
rum mulierum ostendit.

Non potes meli⁹ explanare qđ iterũ
iter hos duos tiores q̃ꝫ si ponas du-
as mlieres maritatas: q̃rũ vna ꝓtin-
as volẽtẽ facẽ adulteriũ: ꝫ timet ne dãnet a ma-
rito. Timet maritũ: q̃ adhuc amat negtiã. Vo-
ic ñ ẽ grata: ꝫ onerosa mariti pñtia. Sꝫ si forte
viuit negter tiet maritũ ne veniat: Tales st g ti-
mẽt diẽ iudicij. Fac alterã amare vir: debẽ illi
castos ãplex⁹: nlla se adulẽna imũdicia mclare
velle. Ista optat pñtiã viri. Ista timet ⁊ illa ti-
met. Jã g ĩtrogẽt q̃re timeãt. Illa dicet. Tieo
virũ ne veniat: illa dicet tieo viꝝ ne discedat. Il
la dicet tieo viꝝ ne dãnet. illa dicet: timeo viruꝫ
ne dedat. Põe bi aio ⁊ iuenies tiorẽ quẽ foras
mittit charitas: ⁊ aliũ tiorẽ castũ pmanẽtẽ i secl̃
seculi. Illũ timorẽ pfecta charitas foras mittit:

q̃ ille timor tormẽtũ bꝫ torqueꝫ ꝓscia pctõꝝ: nõ
dũ fcã ẽ iustificatio. Est ibi qđ titillat mẽteꝫ: qđ
pugnat qđ stimulat. Stimulat ille timor. sed i-
trat charitas q̃ sanat qđ vulnerat tior. Timor
castus facit securitatẽ in aio. Audiuim⁹ duas ti
bias ꝓsonãtes. s. dauid ⁊ Joãnẽ. Illa de timore
dei dicit quo timet aia ne dãneꝫ. Illa de timore
quo timet aia ne deseraꝫ. Ille ẽ timor quẽ cha-
ritas excludit. ille ẽ timor q pmanet i seclꝫ secli.
Ecce bis ꝟbis pdcis apte oñdit Aug. qs sit ti-
mor castꝰ ⁊ qs ꝟilis: ⁊ q̃liter differant. In qb⁹
ẽt initialẽ timorẽ significauit: q nec ex toto ẽ ꝟui-
lis nec ex toto ẽ castꝰ: ꝫ tanꝫ medi⁹ aliqd de ser
uili ⁊ aliqd de casto timore bꝫ. Facit eni ꝟuire
ptiꝫ timore pene: ptiꝫ amore iusticie. per quẽ ti-
mem⁹ puniri ⁊ timem⁹ offendẽ. Iste timor est
in icboata charitate: nõ in ꝓfecta ⁊ q̃ntuꝫ crescit
charitas tãtũ decrescit iste timor q̃ntũ ad meritũ
pene. i. q̃ntũ ad id qđ facit timere penã: ⁊ q̃ntũ ad
tormẽtũ ꝓscie. Nã q̃nto diligim⁹ tãto min⁹ time
mus. Iste timor norat i illis ꝟbis Aug. vbi nõ
negat timorẽ eẽ in charitate inchoata: ꝫ ꝓfecta.
Qđ nõ possꝫ dici de ꝟuili: q̃ vt ipe supra dixit.
ꝟilis timor nõ remanet veniente charitate. nec
intrat charitas nisi pr⁹ ille timor exeat: nec i illo
timore aliqs credit in deuꝫ: ⁊ si credat deo: nec
bñ facit ẽt si bonũ ẽ qđ facit. Nõ est g ille timor in
charitate ẽt icboata. Qr ois q charitatẽ bꝫ licet
nõ ꝓfectã: ⁊ in deuꝫ credit: ⁊ bona opera facit.
Quare seruilis nõ est timor ille quꝫ in charita
te inchoata fore cõcessit: ⁊ quẽ crescere charita-
te decrescere dixit. Sꝫ ille ẽ timor initialis: quẽ
nõ esse negat esse in charitate nisi perfecta sit.

¶ Qr timor seruilis ⁊ initialis dicit̃ initiuꝫ sa
pientie: sed differenter.

Sicdũ ẽ tñ q vterq̃ timor. s. ꝟilis ⁊
initialis in scripture diuersis locis dr
initiuꝫ sapie: ⁊ ita cõperies si diligẽter
annotaueris loca scripture: in qb⁹ de
timore dñi fit mẽtio. ex alia tñ rõne ⁊ cã diuersa
dr ꝟilis initiũ sapie: ex alia initialis. Seruilis
eni ió dr initiũ sapie: q̃ ꝓparat locuꝫ sapie. ⁊ du
cit ad sapiam: ꝫ tñ nõ remanet cũ ea: imo foras
exit. initialis ꝟo dr initiũ sapie: q̃ est cũ inchoa-
ta sapia. Quẽ cũ qs bñe icipit sapiaꝫ ⁊ charita-
tẽ bñe icipit. inde est q vterq̃ timor dr initialis.
Qđ iuenire poteris per diuersa scripture loca.
vterq̃ ẽt timor interdũ dr ꝟilis: q̃ ipe initialis
qui est in charitate inchoata aliqđ bꝫ de ꝟuili. s.
angoreꝫ pene: sicut ⁊ aliquid habet de casto. sci
licet q timet offendere ac separari.

¶ De hꝰ qđ Aug⁹. dicit castuꝫ timorẽ eẽ eternũ.

Illud quoq; diligenter est notãdũ q in
supiorib⁹ Aug. dicit castũ timorẽ esse
eknũ. per qđ ꝓfirmat ꝓmissa snia. s. q
spũs timoris erit in futuro sicut ⁊ alia
dona spũs scti: ꝫ nõ hẽbit oẽm illũ vsuꝫ quẽ mõ
bꝫ. Faciet eni nos tũc reuereri deuꝫ: nõ timere
separi vl' carere. Fuit g i xpo timor ille: ꝫ iuxta
illũ vsũ quẽ hẽbit in futuro in scis. nõ eni timuit
xps separi vel offẽdẽ deũ: ꝫ eũ p oib⁹ reuerit⁹ ẽ.

¶ An tior pene i xpo fuerit ꝟuilis initialꝫ vl' ali⁹.

Am aũt fuerit in xpo timor pene: q̃ri
tur an iste timor fuerit mũdan⁹ vl' ser
uilis vel initialis. Ad qđ dicim⁹ nllm
eor fuisse i xpo. Qđ tior mũdan⁹ ma
lus ẽ vt supra dcꝫ ẽ. ⁊ i ꝓmo gradu cũ mũdo de
serit. seruilis ꝟo vel initialis in pfecta charitate
nõ est. Nullus g timor istor in xpo fuit. Quis
g fuit timor ille quo penã timuit: Põt timor il-
le dici nãlis siue human⁹ q oib⁹ boib⁹ ineste: quo
borret mors ⁊ formidat pena. ⁊ dr timor iste
nãlis: nõ q̃ accesserit homini ex nã ꝫ q pr⁹ fu-
it ĩstituta: q̃ nõ fuit iste tior ꝺcreat⁹ boi: nec de
bonis nãlib⁹: ꝫ q̃ ex corrupta nã per pctũ oib⁹
aduenit cui corruptio inoleuit tanꝫ esset nãlis.
⁊ est timor iste effect⁹ peccati: vt dictum est.

¶ Postq̃ determinauit de donis in gnãli: hic determinat de dono timoris q pp sui mltiplicẽ acceptionẽ spãlẽ difficl-
tatẽ bꝫ. Didit aũt bꝰ ps in duas. p determiat de timore in
gnãli. 2ª ãt de timore xpi spãl'r ibi (Cũ ãt fuerit in xpo.) pª
in duas. Jn pª ponit distinctionẽ timoris. Jn 2ª solui quã-
dã ꝺficultatẽ ibi. (Et attẽde q q̃tuor ⁊c.) (De bis equidẽ)
Dic ponit ꝓparationẽ timorũ adinuicẽ. Et circa hꝰ duo fa-
cit. pº cõparat timores adinuicẽ. 2º ex dcis quãdã ꝓnẽ ifert
ibi. (Illo q̃ꝫ diligẽter.) Circa pm duo facꝫ. pº cõparat timorẽ
filialẽ ad ꝟuilẽ. 2º initialẽ ad vtrũq; ibi (Jn qbꝰ ẽt timorẽ
vel initialẽ.) Circa pm ãt tria facꝫ. pº ponit ꝓpetatẽ timorꝫ
ꝟuilis. 2º oñdit ꝺfias timoris castꝫ vl' filialis ad ipꝫ ibi:
(Est ãt alia snia) 3º p silitudinẽ ꝺfiaꝫ manifestat ibi (Nõ
poteris meli⁹) (Jn qbꝰ ẽt initialẽ tiorẽ) Dic cõparat timo-
rẽ initialẽ ad alios duos. Et circa hꝰ duo facꝫ. pº primo oñdit
distinctionẽ eiº ab vtroq; dictoꝝ. Sº̃o ponit quãdã ꝺuenĩtiã ipsiº ad timorẽ ꝟuilẽ ibi (Sciẽdũ ãt est q vterq̃ ti-
mor ⁊c.) Questio. II.

Hic est duplex qõ. pº̃a de timore de q̃ agit̃
hic. Sº̃a ãt de alijs donis exequẽti
bº. s. pietate ⁊ fortitudine. ¶ Circa pm querunt̃
tria. pº̃imo de timore in gnãli Sº̃o de timo-
re seruili. Tertio de timore filiali.

¶ Utrũ diffõ damasceni de timore sit bona.

Ad primũ sic pceditur. vr q Damasceno
icõueniẽter timorẽ diffiniat
dicẽs: timor ẽ desideriũ ꝫ sistolẽ mouẽs. De-
sideriũ eni ad ꝺcupiscibilẽ ptinet. timor ãt ẽ in irascibili: g
timor nõ ẽ desideriũ. ¶ p. Desideriũ est respcũ boni: sed
obm timoris est malũ. vñ pbs dicẽ in. 3. ethi. q timor est ex-
pectatio mali. Ergo tior nõ est desideriũ. ¶ p. desideriũ
ad psecutiõez ptinet: ꝫ tior ẽ fuga mali: vt dicit glo. Job. x.
Ergo tior nõ ẽ ꝺsideriũ. ¶ p. ꝫ sistolẽ mouere ẽ mouere
ꝫ ꝺctiõez. ꝫ tractio cũ sit mor⁹ corporalis cordis ñ ẽ in oib⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

in quibus est timor.s.in angelis:g̃ male diffinit timorem.

¶Utrū timor bñ diuidat in seruilē ⁊ castuz.

Alterius videt ꝙ magister hic male distinguat timoris partes. Qz ſm pħm in p̄ topicoꝝ.si vnū oppositorū dicit multipliciter ⁊ reliquus:sed timor ⁊ spes sunt opposita:cū igit spes nō dicat multipliciter:nec timor distingui debuit. ¶P.passiones ⁊ actus ⁊ habitus diuersificātur ſm obta:sed'idem est obm timoris mūdani:seruilis:⁊ initialis.s.pena. Ergo videt ꝙ nō debeant adinuicē distingui. ¶P.pfectū ⁊ impfectū circa amorē nō diuersificant charitatē:sed timor initialis ⁊ castus nō differunt nisi ſm perfectū ⁊ impfectū:g̃ nō debēt distngui abinuicem.

¶Sed ↄ.videt ꝙ debuerit plures ptes timoris assignare. Timor enim ex ↄcupiscētia causat:sed ↄcupiscētia carnis ↄtra ↄcupiscentiā oculoꝝ que est ↄcupiscētia mūdi diuidi tur.p̄ Jo.3.ergo mūdanus timor quo timemus mūdi bona pdere debet distingui ↄtra timorē carnis quo timem⁹ carnis picula pati. ¶P.magister ponit in fine lectiōis timorē quendā nālē qui differt ſm ipsum ab oibus alys:ergo videt ꝙ insufficiēter assignet tātū q̃tuor timores. ¶P. Dama.z.li.assignat plures differētias.s.segnicie erubescētiā verecundiā admirationē stupozem agoniaz:ergo videt ꝙ hec diuisio que hic ponit sit insufficiens.

¶Utrum timor debeat inter dona computari.

Alterius videt ꝙ timor nō debeat iter dona computari. Timor enī ponit vna de q̃tuoz p̄ncipalibus passionib⁹:sed nulla aliaꝝ ponit donū:imo spes ponit virtus:gaudiū ponit fructus:dolor ponit pars penitentie.s.ↄtritio:g̃ nec timor sliter dz poni donū. ¶P.dona danf nobis in adiutoziū humane ifirmitatis:ſz ipse timor ifirmitatē ipoztat:g̃ nō debet dici donuz. ¶P.Aug. dic.14.de ci.dei. Timor est amor fugiēs qđ ei aduersat:ſz amor nō est donū imo vtus:g̃ nec timor donuz dz poni.

¶Sz ↄ est qđ dic Isa.xi. vbi timor iter alia dona scti spūs noīat. ¶P.illō qđ est p̄ncipiū salutis nō est a nobis:ſz donū dei est:vt dic Aug.ſz timor est p̄n' salutis. Isa.26°. A timore tuo dñe ↄcepim⁹ spīm salutis:g̃ timor ē donū spūssci.

Respōdeo dōm ꝙ diffinitio data ſm Damas.ↄuenit oī timori:ſz qz noīa passionū a passionibus sensitiue partis ad opōnes supiozis ptis trāsferunt vt supra dcm est.iō videamus p̄mo ſliter dicta diffō competat timori qui est passio sensitiue partis.q̃libet aūt illaꝝ passionū ptinet ad appetitiuā partē:sed inter eas est differētia ſm Auicennā in.6.de nālibus.qz dispōnes cozdis in gbusdā passionib⁹ sunt q̃si actiue:in gbusdā quasi passiue. dispō autē cozdis actiua est vel ſm pfectionē cozdis in seipso sic est amplitudo ⁊ dilatatio cozdis que est in gaudio vel ſm etiā pfectionē cozdis ad aligd agenduz vel patienduz vel obtinēdū sic est fortitudo cozdis que regrit in audacia ⁊ spe. dispositio aūt passiua cozdis per opposituz est vel ſm defectū ipsius in seipo que dicit coangustatio que regrit in tristitia vel ſm defectū ipsi⁹ per cōparationē ad aligd agēdū que dicit debilitas cozdis que regrit in amore ⁊ desperatione. Cōtractio aūt signat motuz alicuius ab alio a quo retrahit in seipm:vbi quodāmō cōgregat. ⁊ iō ipoztat dispōnez cozdis que est debilitas: per quā aliquis ab alio deficit in seipso ↄsistens. Sic igit pz itellectus diffinitionis Damas.qz dixit desideriū ad significādū genus timoris:qui est actio vel motus appetitus. Qz aūt dixit ſz sistolem mouēs:dzñtiaz ppriā assignauit que a causa māli ei⁹ sumit. ⁊ per hanc silitudinē dr etiā timor in spūalib⁹ dū motus volūtatis ab aliquo resilit ⁊ in seipm cōsistit.

Ad primum igit dōz ꝙ desideriū ponit ibi large p appetitu que cōis est ⁊ irascibili ⁊ ↄcupiscibili. ¶Et per ħ pz solo ad 2m. ¶Ad 3m dōm ꝙ ēt in fuga est appetit⁹ fugiēdi qui hic desideriū dr. ¶Ad 4m dōm ꝙ in spūalib⁹ est ↄtractio per silitudinez:vt dcm est.

Ad secundā qōnē dōm ꝙ timor hic distinguitur ſm ordinē timentis ad deuz:cui per vnū timorē magis appropinquat vel distat q̃ per aliū. cū enī timor in fuga mali ↄsistat:maluz aūt est pene ⁊ culpe, erit timor gdam qui ↄsistit in fuga mali culpe tm̃ per quā homo a deo sepatur.s.timor castus vel filialis. Alius aūt qui ↄsistit in fuga mali pene.pena aūt est duplex.vna puꝺ cuius vitatione petm̃ q̃nq; cōmittit:sic sunt tēporales pene. ⁊ hanc penā refugit timor mūdanus vel human⁹. Alia est puꝺ cui⁹ vitatione nunq̃ fit petm̃:ſz magis vitat sic pena q̃ erit post hāc vitā. ⁊ hāc penaz fugit timor filius. Alius aūt timor ē qui fugit vtrūq; malū.pene.s.⁊ culpe.s.initialis qui bz oculū ad vtrūq;. ⁊ iō est medi⁹ iter filiē ⁊ castuz.

Ad primuz igit dōm ꝙ maluz ↄtingit multifariā. bonū aūt vno mō ſz Dionysiū ⁊ pħz. Et ideo spes que respicit bonū nō ita diuidit sic timor qui respicit malū. ¶Ad 2m dōm ꝙ nō eadez pena est quā respicit timor mūdanus ⁊ seruilis:vt ex dictis pz:seruilis vo ⁊ initialis eandē penā respiciunt:sed seruilis tanq̃ p̄ncipale obm.initialis aūt non:sed magis malū culpe. vñ magis se tenet cū casto timore q̃ cum seruili. ¶Ad 3m dōm ꝙ timor initialis distinguit a casto nō ſm ꝙ impfecte se bz ad id ad qđ pfecte se habet castus timor:sed qz se bz etiaz ad aliud obm q̃uis ex ↄsti:vt dcm est. ¶Ad 4m dōm ꝙ timor mūdanus ſm spēm nature ab humano distinguitur, sed in eodem gradu ponunt ſm p̄pinquitatē ad meritum ⁊ demeritum ſm ꝙ hic timores distinguunt. ¶Ad quintum dōm ꝙ natura saluat etiam in merito ⁊ demerito. ideo timor nālis non ponit aliquē gradū distantie vel pinquitatis ad meritum vel demeritū. ⁊ puꝺ hoc de ipso non facit mentionē in diuisione p̄ma. ¶Ad sextū dōm ꝙ ille partes timoris assignantur ſm obiecta. sic autē nō intendit hic diuidere timorem:sed sic dictum est.

Ad tertiā qōnez dōm ꝙ timor mundanus ⁊ humanus cum sint inordinati nō possunt eē donum spūssancti:sed sunt vel passiones vel electiones silles passionibus:aut etiaz habitus ſm ꝙ habitus noie operationis vel passionis noiant. Sliter etiā timor seruilis nō pertingit ad perfectionē doni sic nec fides informis ad perfectionem vtutis. In oī enī vtute boc est cōe ſm pħm ꝙ vtuosus operat boni gratia vel puꝺ turpia vitationez.timor aūt seruilis operat bonū nō puꝺ fugā turpis: sed puꝺ fugam tristis. Uñ deficit a pfectione virtutis:⁊ multo amplius a perfectione doni qđ est vtute pfectius. Timor aūt castus ⁊ initialis ſm ꝙ pticipat timorē castū habēt rōnez doni:cui⁹ ratio est:ꝙ altiozi mēsura suos actus modificat q̃ sit mēsura humana.mēsura enim humanoꝝ operuz est rōnis bonuz. Uñ vtuosus abstinet a malis fugiēs ⁊ timēs incōueniens rōnis qđ est turpe. Et iste timor est annexus cuilibet vtuti:ſz timor qui est donū fac abstinere a malis puꝺ hz ꝙ mēsura sue opōnis:⁊ qz modus a mēsura causatur. iō operat supra humanū modū. ⁊ puꝺ hoc est donū.

Ad primuz igitur dōm ꝙ timor ſm ꝙ est passio nō est donū:ſz ſm ꝙ est habitus gdā a deo infusus. sliter etiaz nec̄ spes ſm ꝙ est passio est virtus:sed ſm ꝙ est habitus gdā pficiēs ad actū sllez passioni que est spes. dolor aūt qui est passio sensitiue pris nō est pars penitētie;q̃uis etiam talis possit esse penitētie adita:sed dolor in rōnali parte cōsistens qui est opatio magis q̃ passio gaudiū etiā qđ est in pte sensitiua aīe non est fructus:sed qđ est in rōne non pōt dici passio puꝺ ie loquēdo: q̃uis aligd habeat de silitudine passionis. ¶Ad 5m dōz

ꝙ timor eoꝝ q̃ sunt sub boie ad ifirmitatē hoīs ptinet:sed timor dei qui est supra hoīem nō est ifirmitatis:sed maxime pfectiōis i ipo: qz in ħ ipo ifer⁹ pfectissimū ē p̄ suo supiozi maxie subdit. ¶Ad tertiū dōm ꝙ timor dei ē amor nō ēntialr loquēdo:ſz p cām:qz amor est cā timoris.

¶Utrum timor seruilis sit a spiritu sancto.

Ad secundū sic pcedit .videtur ꝙ timor seruilis nō sit a spiritusancto. qcgd enī est a spiritusancto pōt eē sil cū ipso:sed timor seruilis nō bētur sil cū spūsancto:qui sine charitate nō habet:cū qua nō est timor seruilis:g̃ timor seruilis nō est a spiritusancto. ¶P. sicut deus pp seipm amādus est:ita pp seipm timēdus est: ſz amor mercēnari⁹:quo qs amat deū pp bona tēporalia: nō est a spūsancto cū sit illicit⁹:qz plus amant illa bona tē poralia q̃ de⁹:g̃ ⁊ timor seruilis quo deus pp penas timet non est a spiritusancto. ¶P.illud qđ nascit ex radice petī nō est a spiritusancto:sed timor seruilis ex tumore nascit⁹ g est radix petī. Uñ sup illud Job.3.q̃re nō in vulua moztuus fuz ↄ.dicit Hzegorius. Cū ex petō p̄sens pena metuit ⁊ amissa dei facies nō amat timor ex tumore est.non aūt ex humilitate:g̃ videt ꝙ timor seruilis nō sit a spūsancto.

¶Sz ↄtra. Ro.8. Nō accepistis spīm seruitutis ↄ. glo. vn⁹ spūs est qui facit duos timorees.s.seruilē ⁊ castū:ſz castus timor constat ꝙ est a spūsancto:g̃ ⁊ seruilis. ¶P.nō est minus timere deū q̃ credere:sed fides ēt informis est a spū sancto:ergo ⁊ timor seruilis est a spūsancto.

¶Utrum vsus timoris seruilis sit bonus.

Alterius videt ꝙ vsus timoris seruilis nō sit bon⁹. vsus enī bon⁹ est quo fit bonū ⁊ bñ:sed ſz augustinū sup illō Ro.viij. Nō accepistis spīm fuitutis ↄ. In timore seruili ēt si aligd fiat bonū:nō tm̃ bñ:g̃ vsus eius est malus. ¶P.ois act⁹ timoris ex aliquo amore pcedit: sed actus timoris seruilis nō pcedit ex amore charitatis: g̃ pcedit ex amore libidinoso:g̃ est malus. ¶P.vna circūstātia idebita facit totū actū malū:ſz act⁹ timoris seruilis videt esse seruilr timere que est circunstantia turpis. ergo vsus timoris seruilis est malus.

¶Sed ↄtra.cui⁹ vsus mal⁹ est ipm ēt malū est:qz nō pōt arbor bona fruct⁹ malos facere. Matth.7.ſz timor filius ē bonū cū sit a deo:g̃ vsus ei⁹ bon⁹ est. ¶P. vsus timoris seruilis est abstinere a petō ⁊ ad sapiētiā introducere. ħ aūt est bonū:g̃ vsus seruilis timoris est bonus.

¶Utrum timor seruilis tollat adueniēte charitate.

Alterius videt ꝙ timor seruilis nō tollat adueniēte charitate. timor enī seruilis a fide informi cōsurgit:ſz fides informis manet ſm substātiā bñ⁹ ⁊ formā charitate que aduenit:g̃ ⁊ timor nō expellit charitate aduenīēte. ¶P. Per charitatē aduenīētē nō tollit nisi petm̃ ⁊ qđ est ex petō introductū. boc aūt nō est timor seruilis cū sit a deo:ergo nō expellit charitate aduenīēte. ¶P. qđ se bēt ex additione ad aliud icludit illud ⁊ nō tollit: ſz timor initialis se bēt ex additione ad seruilē:qz timet penā sicut seruilis ⁊ vlteri⁹ sepationē:g̃ timore initiali aduenīēte nō expellit timor seruilis:g̃ nec aduenīēte charitate sine qua non est timor initialis.

¶Sed ↄtra est qđ dicit Aug⁹.in lra ꝙ aduenīēte charitate pellit timor seruil. ¶P. Libertas nō cōpatit secū fuitutē:ſz charitas aduenīens libertatē facit: qz vbi spūs dñi qui sine charitate non est:ibi libertas. 2. Chorin.3.g̃ timor fuilis expellit aduenīēte charitate. ¶P. Null⁹ p̄ncipaliter timēs penā bēt charitatē:ſz gcūq; bēt timorē seruilē ē bs

Respondeo dōm ad p̄mā qōnē ꝙ ſm pħm (g̃ 2ē. in.1.Meth. Liber est qui sui causa ē. Seru⁹ aūt per ↄtriū itelligēdus ē qui alteri⁹ cā est ⁊ nō sui.

Sum⁹ aūt cā eoꝝ que ad nos ptinēt per volūtatē. vñ illō dicit aligs facere libere qō spōtanea volūtate facit. Illud aūt seruil⁹ ad qō faciēdū sibi volūtas deest. facit aūt illud coact⁹ ab alio violētia vel metu. ⁊ iō cū tristitia:qz oē coactū est ↄtra volūtatē ⁊ triste:vt dicit in.5.Meth. ⁊ ſm hoc dicit aligs ex libertate spūs aligd facere:qz bñplacito sue volūtatis delectabiliter facit. timore aūt seruili qđ facit coactus metu pene:⁊ per cōs cū tristitia. mallet enī nō facere nisi pena timeret. Patet igit ꝙ seruilitas ex illa pte cōsequit timorē quo ad aligd faciēdū vel dimittēdū iclinat. hec aūt iclinatio nō itrat ēntiā timoris:sed est effect⁹ ei⁹. ēntiā vo suā bēt ex cōparatione ad ppriū obiectuz qđ est pena eterna quā fides idicat. vñ seruilitas est accūs timoris. ⁊ nō itrat essentiā ei⁹. ⁊ iō ēntia ei⁹ bona est:qz refugere penas eternas nō est nisi bonū. vñ seruilis timor ſz ēntiā suā est a spūsancto:nō tm̃ donū spūs sancti nisi coiter loquēdo vt dicim⁹ oē qđ a spūsancto dat donuz ei⁹ esse. Sic aūt nō loquimur de donis:sed illa seruilitatis cōditio que icludit puationē volūtatis iustitie nō est a spūsancto.

Ad primuz igit dōm ꝙ quedā sunt a spūsancto q̃ nō sūt cū spūsācto:sicut fides informis ⁊ timor seruilis:qđ qdē nō ē nisi pp defectū comitātē. que vo cū ipo sed nō ab ipo:sicut petm̃ veniale. Quedā vo nec ab ipso nec cū ipo:sicut mortale. ¶Ad 2com dōm ꝙ obiectū amoris est bonū:sed obiectū timoris ,put nūc logmur est malū qđ fugit. In deo aūt est bonitatē iuenire. ⁊ iō est pp seipm ⁊ nō pp aliud diligēdus:sed nullū maluz in ipso est. est aūt ab ipso aliqđ malū.s.malum pene. ⁊ iō ,ppter penā quā ifligit deū timere nō est malū ſm se. quomō aūt timore reuerētie bonū excellēs timeat infra dicet. ¶Ad tertiū dōm ꝙ Hzegori⁹ loquit de timore ratiōe seruilitatis:in q̃tū.s.petm̃ volūtate retinet:qđ pz ex boc qđ p̄missis vbis subiungit:superbit qppe qui peccatū fi liceat nō puniri nō deserit. ¶Uel dōz ꝙ timor ille ex quo nascit timor fuilis pene q̃tū ad actū suū nō est timor inordinat⁹ qui est radix petī:ſz est timor nālis quo qs oē nociuū nālr refugit.

Ad secundā qōnē dōm ꝙ gcgd est de substātia bītus opz ꝙ in actu ei⁹ reluceſcat:eo ꝙ q̃les sunt habit⁹ tales act⁹ reddūt vt dicit in.2.ethi. nō aūt ē opz ꝙ oē qđ accidit alicui habitui semp in actu ei⁹ manifestet:sicut fidei informi accidit bēre aligd repugnās charitati:nō tm̃ opz ꝙ semp in actu ei⁹ charitati repugnās aligd iueniat:cū igit seruilitas timoris habitui accidat ex imperfectione subiecti:vt ex dictis pz:nō opz ꝙ act⁹ ei⁹ semp cōditiones seruilitatis in se bēat:ſz poterit bēre bonitatē proportionatā substātie sui bit⁹:nō.s.meritoziā sicut nec bit⁹ bēt bonitatē gratuitā:⁊ qz bitus pfectā rōnē bonitatis nō bēt. iō defect⁹ alicui⁹ debite bonitatis in actu siue deordinatio aliq̃ nō repugnat substātie bit⁹ sic repugnat ois act⁹ inordinat⁹ bitui vtutis qui bēt bonitatē pfectā. ⁊ pp boc vir tutis vsus semp est bon⁹. peccati aūt semp est malus:sed timoris seruilis act⁹ pōt eē ⁊ bon⁹ ⁊ malus.

Ad primuz g̃ dōum ꝙ aug⁹. loquit qñ aligd fit timore seruili rōne sue fuilitatis. ¶Ad scōm dōz ꝙ act⁹ timoris seruilis qñ bon⁹ est nō est ex amore gratuito nec̄ ex amore libidinoso:ſz ex amore nālis quo qs vult ↄsistentiam ⁊ bñ eē sui subiecti. ⁊ iō bonet oēm penā siue quā experiētia docet sicut in nāli timore:siue quā fides demōstrat sicut in seruili. ¶Ad tertiū dōm ꝙ non sp timere seruilr est gen⁹ timoris seruilis vt ex dictis pz.

Ad tertiaz qōnē dōz ꝙ timor seruilis manet aduenīēte charitate q̃tū ad substātiaz:ſz nō q̃tū ad seruilitatē. Cōstat enim ꝙ dō charitatē dīs timet penas eternas qđ erat ppriū obiectū ei⁹ q̃tū ad substātiā

Universidad de Deusto
Biblioteca

hit⁹.q; enī hec pl̄s q̄ alia timeat:nō ē de rōne hit⁹: sed de rōne seruilitatis. Et p̄ p̄z solo ad vtrāq; ptē rōnis.

¶Utruz timor castꝰ sit idē in substantia cū timore seruili.

Ad tertiū sic ꝓcedit. videt q; timor castꝰ sit idē in substātia cū timore seruili. Sicut enī se hēt timor seruilis ad fidē ifozmē:ita timor castꝰ se hēt ad fidē fozmatā: ḡ cōmutatim sicut se hēt fides ifozmis ad fidē fozmatā:ita se hēt timor seruilis ad castū:ꝛ fides fozmata est idē in substātia cū fide ifozmi:ḡ ꝛ timor castꝰ cum seruili. ¶ P. Separatio a deo quā timet timor castꝰ inclu dit in pena eterna quā timet timor seruilis:ꝛ sicut se hñt obiecta:ita se hñt hit⁹:ḡ timor castꝰ icludit in timore seruili:ꝛ ita nō differūt fm substātiā. ¶ P. Ea quoꝝ vnū est rō alteriꝰ ad eundē hitū ptinēt sicut dilectio dei ꝛ primi:ꝛ separatio a deo est rō ois pene eterne:ḡ ad eundē hitum ptinēt.ḡ timor castꝰ ꝛ seruilis nō differūt fz substātiā hit⁹.

¶Sed ꝛtra. Plus distat a ꝓfectione doni timor seruilis q̄ vt⁹ que est timore seruili ꝓfectioz vt dictū ē:sed donū timoris differt fm substātiā hitꝰ a virtute:ḡ multo fortiꝰ a timore seruili. ¶ P. Virtus diuersificant per actꝰ ꝛ obiecta:ꝛ ibo estū vel turpe q̄ timet timor castus. ꝛ triste siue penale q̄ timet seruilis timor:nō dñr malū vna rōne neq; vniuo ce. Ergo timor seruilis ꝛ castꝰ nō sunt idē hitus.

¶Utrum timor initialis differat fm substantiam a casto.

Ulterius videt q; initialis differat fm substantiā a casto. Initialis enī icludit seruilē:q; timet penā:sed seruilis fm substātiā hitꝰ differt a casto:ḡ ꝛ initialis. ¶ P. Idē nō diuidit ꝛtra seipm:sed timor castꝰ in lra diuidit ꝛtra initialē:ḡ nō ē idē fm substātiā cū ipso. ¶ P. Sicut initialis est ꝓfectioz seruilis:ita castus est perfectioz initiali:sed initialis nō est idē cū seruili. si enī sit idē nō erit idē cū casto:qui differt fm substātiā a seruili:vt ꝓbatū est: ergo ꝛ castꝰ non est idem cum initiali.

¶Sed ꝛtra. Perfectū ꝛ iperfectū nō variāt substātiā hit⁹. sed timor castus ꝛ initialis differunt scōm ꝓfectū ꝛ iperfectū:ḡ nō differūt scōm subaz hit⁹. ¶ P. Virtus distinguit p actꝰ ꝛ obiecta:ꝛ ibi ē obiectū q̄ ꝑncipalr respicit timor initialis ꝛ castꝰ:vt ꝓbatū ē:ḡ sūt idē fm subam hit⁹.

¶Utrum timor castus diminuat crescente charitate.

Ulterius videt q; timor castus diminuat charitate crescēte. timor enī initialis ꝛ castꝰ:vt ꝓbatū est: sunt idē fm substantiā:sed timor initialis decrescit charitate crescēte:vt i lra dicit:ḡ ꝛ timor castꝰ. ¶ P. Ois timor hēt penā vt dicit.i. Joh.3. Sed charitas ꝓfecta non hēt penā:ḡ quāto crescit charitas tāto glibet timor decrescit. ¶ P. Ubi est impossibilitas separatiōis:ibi non est timor sepatiōis:ḡ quāto aliqs difficiliꝰ separa a deo tāto minuit sepatiōis timor:ꝛ quāto charitas magis crescit tanto aliqs difficiliꝰ a deo separat:q; ꝛ stricti⁹ ei colligat:ḡ quanto magis crescit charitas tāto magis decrescit sepationis ti

¶Sed ꝛtra. Timor castꝰ ē donū spi(mor qui dicit castꝰ. ritussancti:ꝛ oēs vtutes ꝛ dona sil crescūt sicut ꝛ simlʼ ifundūtur:ergo crescente charitate crescit timor castus. ¶ P. Amor est timoris causa. Sed crescente causa crescit effect⁹:Ergo charitate crescēte crescit timor.

¶Utrum timor euacuet adueniēte glīa.

Ulterius videt q; timor euacuetur glīa adueniēte. Rō enī timoris est possibilitas ad malū. Sed in illis qui sunt in glīa nō est possibilitas ad aliquod malū q̄ est timoris obiectum:ḡ nō erit ibi timor aliquis. ¶ P. Spes videt eē maioris ꝓfectōis q̄ timor:q; spes p ficit per fortitudinē cordis. timor aūt per debilitatē vt dictū est:ꝛ spes nō manet in pria:ḡ multo min⁹ timor. ¶ P. Oē q̄ est ꝓfectionis est in deo. Sed timor nō est in deo:ḡ nō est ꝓfectionis:ḡ excludit aduenīēte glīa.

¶Sed cōtra. Timor dñi sanct⁹ ꝑmanet in seculum seculi.

¶ P. Timor debet sūme maiestati. Malachie.i. Si ego dñus vbi est timor me⁹:sed in futuro exoluem⁹ deo quicq; ei debem⁹:ḡ timebim⁹ ipsum.

Respondeo dōm ad ꝑmā q̄nē q; duplex est malū. Quoddā q̄ ꝓsistit in volūtate eiꝰ cui iest q̄ dicit malū culpe. Quoddā vo est malū ꝛtra volūtatē eiꝰ cui ineſt q̄ dicit malū pene. Malū aūt culpe abhorret ḡ:vel ex hoc q̄ declinat a rectitudine rōnis:ꝛ sic est timor inhonesti ꝛtrariꝰ idit⁹ cuilibet vtuti. Uel ex hoc q; declinare facit ab ipo deo:ꝛ sic ptinet ad donū timoris. Horror aūt declinatiōis a regula aliq̄ est ꝑpter amorē regule. Uñ timor qui est donū causat ex amore dei:ꝛ iō dicitur timor amicabilis vel filialis inq̄tū deꝰ dicit pater nr̄; vel ēt castus inq̄tū deꝰ dicit methaphorice sponsus aiarū nr̄arꝝ. Timor aūt seruilis vt supra dictum est iclinat ad aliqd faciēdū ꝛtra voluntatē. Uñ opz q; illud malū hēat q̄ obiectū ꝑpriū q̄ est ꝛtra volūtatē:ex hoc rōnē mali hñs q̄ est malū pene:ꝛ ita timor seruilis ꝛ castꝰ non hñt idē obiectū:sed diuersa:ꝛ pp hoc differūt scōm substātiā hitꝰ.

Ad primū igit dōm q; initialis in lra nō dicit diminui q̄tū ad hoc q; hēt cōe cū casto amore:ꝛ q̄tū ad hoc q; hēt cōe cū seruili. ¶ Ad scōm dōm q; timor nō hēt penā nisi q̄tū respicit aliqd q̄ ꝛriat volūtati.ſ.penā ꝛ hoc est fuilis ꝛ initialis timoris. ¶ Ad tertiū ꝛ ad alia sequētia p̄z solo p id q̄ dctū est.

Ad quartā q̄nē dōm q; timor ꝑprie loquēdo hēt malū ꝑ obiectoꝝ:nō aūt q̄libet malū: ſz malū *in arduo* ꝓstitutuꝝ.alias nō eēt i irascibili. malū ät q̄ facile vinci aut vitari pōt nō timem⁹:ſz odim⁹ tm̄. malū aūt sepatiōis a deo est in arduissimo ꝓstitutū. vñ q̄ñ possibilitaꝝ ad hoc malū tollet. remanebit adhuc opatio hoiꝝ ad deū vt ad arduū:ꝛ iō tollet timor q̄tū ad hūc actū q; est timere sepationē:ſz manebit q̄tū ad actū qui est admirari vel renereri illud arduū:q̄ fit q̄ñ ex ꝓsideratiōe tāte altitudis ē nō tm̄ terrenas cupiditates depmere:sed penit⁹ obliuiſci.ſz cupiditates nō sūt mā fortitudiꝝ q̄ est vt⁹:ḡ opz q; itelligat de dono fortitudis:ꝛ ita videt q; nō sit vna fortitudo que est donum ꝛ que est virtus.

¶Quis sit actus doni fortitudis in via.

Et per hoc (tudis bō in ꝓpriā resilit quitatē. ꝓz solo ad ō^m. ¶ Ad z^m dōz q; spes ponit distātiā ad illō arduū. ñ ät timor. ꝛ iō spes ñ māet sic timor. ¶ Ad 3^m dōm q; subdi supiori est de ꝓfectōe creatu re. nō ät de ꝓfectiōe creatoris. nō. n. q̄ est ꝓfectōis in vno est ꝓfectionis in altero ꝛ ꝑcipue in deo. Differt enīz perfectio nature condite ꝛ glorificate ꝛ increate:vt in scō. distinc. 4. dixit Magister. ¶ Questio. III.

Ulterius querit̄ ḡs sit actꝰ eiꝰ in via. Et videt q; nō bēat vnū actū:q; sicut cōiter dr̄:fortitudo exequit̄ in illis ad que nō oēs tenēt. in gb⁹ ēt ꝓiliū dirigit: sic sunt opa superogationis:ſz hec nō pñt reduci ad vnum actū fm ipēm:cū hō opa fere fm oēs vtutes iueniant. Ergo fortitudo nō hēt vnū actū fm ipēm. ¶ P. Hrego. dicit q; spūs fortitudis est miraculiſ ꝛ doctrina fungere:sed hec duo sūt diuersa genera ꝛ ad iuicē ꝛ ad alios actꝰ: qui dono fortitudis assignant. Ergo idē q̄ dus. ¶ P. aug⁹. dicit in li. de doctrina x̄piana vbi loquit̄ de donis q; fortitudis est ab oium trāseūtiū mortifera iocūditate seipm seq̄strare. Hrego. aūt dic.3. moza. q; fortitudo circa gdueſa fiduciaz dat trepidāti. Sz hec duo nō reducūt ad vnū genꝰ: cū vnū videat ptinere ad māz tēperātie. aliō aūt ad mām fortitudinis vel patientie:ḡ videt q; nō habeāt vnum actum.

¶Sz ō. Dit⁹ distinguunt p actꝰ:ſz fortitudo donū ē vn⁹ hit⁹: ḡ hz vnū actū. ¶ P. Donū ē simplici q̄ vt⁹ cū sit sublimiꝰ: ſz fortitudo vt⁹ hz vnū actum ꝓncipalē. ſ. sustiere picula pp bonū:ḡ multo fortiꝰ donū fortitudis hēt vnum actum.

¶Quis sit actꝰ doni fortitudis in patria.

Ulterius querit̄ de actu fortitudis in pria. Et videt q; ibi nullū actū hēat:q; in q̄rta btitudie ponit̄ ad statū glīe ptinēs saturari:ſz B nō significat aliquē actū:cū ḡ q̄rta btitudo dono fortitudis adapteť videt q; non hēat aliquē actū in pria. ¶ P. Prozpiū fortitudis vt ee difficilia sustinere:ſz in pria oia difficultas tollet: alias nō eēt ibi summa delectatio:ḡ nō erit ibi actꝰ fortitudinis

¶ P. Fortitudis actꝰ ad vitā actiuā ptinet:sed vita actiua vt sancti dicunt nō remanebit in pria:sed cōtēplatiua tm̄: ergo non erit ibi actus fortitudinis.

¶Sz ꝛtra. Dit⁹ nihil aliud videt eē q̄ habilitatio ad actū. vñ Cōmētator dicit in.3. de aia. q; hit⁹ est quo quis agit q̄ vult:ſz hit⁹ fortitudis manebit in pria vt Magister supra p auctates ꝓbauit:ḡ ꝛ actꝰ fortitudis ibi erit. ¶ P. Dit⁹ sine actu est silis sōno fm ꝓz in ꝑmo ethi. sed felix ꝛ beat⁹ vt ibi dr̄ nō est silis dormiēti:ſz vigilāti. cum sit in vltima sua ꝓfectiōe: ḡ cū sit ibi habit⁹ fortitudis erit ꝛ actꝰ.

Respondeo dōm ad ꝑmā q̄nē q; dona a vtutib⁹ vt dictū est differūt inq̄tū dona alti ozi mō opant̄. Et fm B opz accipe differētiā doni fortitudinis a fortitudis vtute. modus aūt vnicuiq; ex ꝓpria mēsura ꝓfigit vt dictū ē pri⁹. Uñ sciēdū ē q; fortitudo vt⁹ mē surā sui actꝰ hēt hūanas vires. vñ ea q̄ supgrediunt vires hoīs neq; aggredit̄ neq; sustinet. vñ ps̄s i.3. Etbi. dic q; fortis est istupefactibil: vt hō i his. ſ. terribilib⁹ q̄ sūt fz hoiez Sz donū fortitudis hēt q; mēsura sui actꝰ dīnā potētiā: de cui⁹ auxilio ꝓfidit:sicut dr̄ in psal. In deo meo trāsgrediar murum. i. oē q̄ posset hūane ifirmitati obuiare.

Ad primū igit̄ dōz q; fortitudo donū vt⁹ ꝓueniūt in aliq̄ ꝓprietate:q; vtrūq; est ad aliqd difficile sustinēdū:Sz nō opz q; sint oīno idē in re. ¶ Ad scōz dōz q; trepidatio ex duob⁹ ꝑt ꝓsurgeť. Uno⁹ tm̄ ex difficultate aduersantiū:ꝛ hāc trepidatiōez repmit fortitudis vt⁹. Alia ex difficultate aduerſāt sil ꝛ ifirmitate hoīs ad resistēdū vl ēt ipotētia:ꝛ hāc trepidatiōne repmit donū fortitudis ex fiducia dīni auxily. ¶ Ad tertiū dōm q; vt⁹ fortitudis est circa difficillima fm gen⁹:nō tm̄ fm cōpōnē ad opantē:q; nō excedūt vires ei⁹. Sz fortitudis donū ēt est circa illa q̄ excedūt hūanā facultatē. Nec tm̄ stulte:q; non excedūt facultatē pine potētie cui donū illud initit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad secundā qōnē dōm ꝙ q̄to aliq̄ potētia altioꝛ est rāo ad plura se extēdit. Et qꝛ humana facultas est ifirma respectu dine facultatis: iō ad diuersas difficultates sunt ordiate diuerse hūane facultates: ꝛ q̄nq; sepank̄ ab iuicē. Aliqs eni bēt facultatē vt facile supare possit difficultates que sunt in delectationib⁹: q tñ nō facile supare pōt difficultates que sūt in passiōib⁹ ilatis: ꝛ sic de alys. Sed dina facultas est vna ꝛ eadē respectu oium ꝑdictaꝝ difficultatū. Et iō qꝛ fortitudis virt⁹ facultati hūane inituit̄: nō est respectu oium difficultatū: sed respectu aliāruꝫ q̄ sunt maxime in genere hūanaꝝ. vñ excellēter fortitudis nomē bēt. Ad alias aūt difficltates sūt ordinate alie vtutes que sunt facultates q̄dā. Sed fortitudinis donū vtilē dina volūtate q̄si sua ſm ꝙ in psal. dicit̄. Diligā te dñe vt⁹ mea. ꝛ iō vnū donū fortitudis se extēdit ad oēs difficultates que in hūanis reb⁹ pñt accidere ēt supra facultatē hūanā: sicut Apostolus dicebat ꝓ philip. vlti. Oia possuꝫ in eo qui me ꝛfortat. Et iō opꝫ actū doni fortitudinis accipe circa oia difficilia ꝓportionabiliꝛ actui fortitudinis circa quedā difficilia. Cū aūt fortitudo vtus sit circa timores ꝛ audacias bēt duos act⁹. Unū qui est aggredi inq̄tū moderat audacias. Aliuꝫ qui est sustinere inq̄tum moderat timores. Sed hic act⁹ est ꝑncipalioꝛ inq̄tū difficili⁹ est sustinere difficultates ꝑsentes q̄ tendere in absentes. Et siliꝛ act⁹ doni fortitudinis ꝑncipalis est sustiere oēs difficultates siue in passionib⁹ siue in opationib⁹: ꝛ ad hūc ordinat̄ ali⁹ act⁹ qui est difficilia ꝛ ardua aggredi spe diuini auxilij. Di aūt duo act⁹ nō differūt ſm spēm: qꝛ vn⁹ ad aliū ordinat̄. ꝛ eadē est rō dirigēdi in ipsis: ꝛ iō donū fortitudinis bēt vnum actum ſm speciem.

Ad primuꝫ igit̄ dōm ꝙ qꝛ superogationis opa maxime videnť bēre difficultatē hūanas vires excedētē. iō ꝓcipue circa illa dicit̄ eē donū fortitudinis: nihilominꝰ est ꝛ circa alias difficultates: circa q̄s est ēt virt⁹ coīter: sed nō eodē mō vt dictū est. ¶ Ad scōm dōm ꝙ ad vtutē fortitudinis ꝑtinet aliqd duplr. Uno mō sicut ꝑncipale obiectū vl act⁹. sic mortis picula que ꝑter bonū sustinent̄. Alio mō sic instrumēta vel auxilia gb⁹ idiget fortis ad suū actū: vt arma ꝛ societates bellātiū. Ita ēt donū respicit ipsas difficultates que sunt in passionib⁹ ꝛ in opationib⁹ hūanis ꝑncipaliꝛ: sed miracula ꝛ doctrinā q̄si auxilia ad suū actū: hic ꝓ in aplis qui miraculis ꝛ doctrina totum mūdū sub fide captiuū duxerūt in obsequiuꝫ xp̄i. Et scōm B dicit Gregoriꝰ ꝙ ad donuꝫ fortitudis ꝑtinet miraculis ꝛ doctria fulgere. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ illa q̄uis ꝑtineāt ad diuersas vtutes: ꝑtt tñ ꝑtinere ad vnū donū vt dictū est: ꝛ sic sūt idē obiectū spe scōm ꝙ specificanť ide vñ specificať

Ad tertiaꝫ qōnē dōm ꝙ gcunq; hoc opať (donū. scōm aliquā mēsurā opꝫ ꝙ bēat aliquē actū scōm quē respicit ad mēsurā illā: ꝛ aliquē scōm quez respicit ad mēsuratū. Uñ cū fortitudo mēsuret actū suum circa difficultates ex diuina ꝑtāte. bēt aliquē actū in cōparatione ad difficultates q̄s sustinet vel aggredi: ꝛ aliquē in cōparatione ad diuinā ꝑtātem: cui innitit̄. Et ꝑim⁹ act⁹ nō erit in patria: vbi difficultas nulla erit. sed secund⁹ erit ibi: qꝛ ꝓfectissime dine potentie innitet̄.

Ad primuꝫ g̃ dōz ꝙ ēt in corꝓoralib⁹ q̄uis saturitas nō noiet aliquē actū: tñ aligd ꝓsupponit. f. sumptionē cibi: ita ꝛ saturitas que ibi ponit̄ que est repletio oiuꝫ ex quoꝫ defectu facultas ꝛtingebat ꝓsupponit quēdā ſpāle esuꝫ scōz quē bō ab ipa dina potētia bona ꝑdicta sumit ei inixus. ¶ Ad scōm dōm ꝙ q̄uis vita actiua nō māeat q̄tū ad sui eēntiā: manet tñ q̄tū ad sui mēsurā in finē: qꝛ in his que actiue vite sūt: ex ipa dina vita ꝛe regulamur. ¶ Ad tertiū pz solo ex ꝑdictis.

¶ Utrum pietas sit donum.

Ad secundū sic ꝓcedit̄. videt̄ ꝙ pietas nō sit donū. Donū eni immediati⁹ ordinat ad deū q̄ vt⁹: sz pietas que est vt⁹ immediate in deū ordiat: qꝛ ſm Aug. in. x. de ci. dei. ꝓprie pietas dei cult⁹ solet itelligi. quaz greci theosebiā vocāt. g̃ pietas nō est donū: cuz nō ꝓiungat deo imediati⁹ q̄si pietatis vt⁹. ¶ P. pietas ſm Greg. in ꝑncipio moral̄. est que docet opa mie frequētat̄. Dec aūt pietas videt̄ eē idē cū mīa que est vt⁹. Ergo cū Greg. ibi loquatur de pietate que ponit̄ donuz: videt̄ ꝙ pietas que ponit̄ donū sit vt⁹. nulla aūt vt⁹ est donuz: Ergo pietas nullo mō pōt eē donū. ¶ P. Pietas ſm Tullij in fine ꝑmi rbeto. ē beniuolētia in parētes: ꝛ ponit eā ptē iustitie: sed iustitia ē vt⁹: g̃ ꝛ pietas. ergo nō est donum.

¶ Sed ꝛtra est qō dicit̄ Isa. ii. ibi eni inter dona cōputať. ¶ P. Pietas videt̄ eē excellentissimū in tota xp̄iana vita: qꝛ ad oia valet: vt dr̄. i. Thi. vlti. Et hoc ēt dicit ibi glo. Ambrosij. g̃ pietas maxime debet poni donuz.

¶ Quis sit actus pietatis in via.

Ulterius q̄rit̄ de actu pietatis quē bēt in via. Et videt̄ ꝙ nō bēat vnū actū ſm spēm. Augu. eni in li. de doc. xp̄iana. dicit ꝙ pietatis est bonorare scōs: nō ꝺdicere scripture siue itellecte siue nō itellecte: ꝛ logť ibi de dono pietatis: qō pz ex his q̄ dicit in q̄dā sermōe de trinitate. vbi eūdē actū attribuit pietati: ad quē scōo loco iter dona ascendit̄. Greg. aūt assignat ei ꝙ actu mie opib⁹ iſistere: Ergo cū ista dona non reducant̄ in idē gen⁹: videt̄ ꝙ act⁹ pietatis nō sit idē ſm spēm. ¶ P. Pietas vt coīter dr̄ in eisdē exgrit̄ in gb⁹ scia dirigit: sz scia dirigit in oib⁹ actib⁹ hūanis: qꝛ docet ꝙuersari sine offensiōe i medio ꝓuse ꝛ ꝙuerse natiōis: g̃ ꝛ pietas est circa oēs hūanos act⁹: ꝛ ita nō bēt solū vnū actū in spē. ¶ P. Scōa btitudo q̄ dr̄. Bti mites. ad pietatem reducit̄. Sz mititas siue mansuetudo ē circa passiōes ire vt ꝑbs dicit i. 4. ethi. Ergo ꝛ circa eadē ē pietas: sz ipa est ēt in coīcatiōib⁹ q̄ sunt ad alteꝝ vt pz per auctē Greg. iductā: cū g̃ hec duo nō reducant̄ ad idē genus: videt̄ ꝙ pietas nō bēat vnū actū ſm spēm.

¶ Sz ꝛtra. Est vn⁹ bīt⁹: g̃ bēt vnū actū ꝑncipalē.

¶ Quis sit actus pietatis in patria.

Ulterius q̄rit̄ de actu ei⁹ in ꝑria. Et vr̄ ꝙ nō bēat ibi aliquē actū: qꝛ pietas in coīcatiōib⁹ ꝓsistit q̄ ad alteꝝ sūt: sz bō coīcatiōes nō erūt i ꝑria: qꝛ oēs sufficiētia ibi a ꝺo accipiēt. pp insufficiētia eni vniuscuiusq; i se itroducte sūt coīcatiōes vtutis ꝑ ꝑbz i. 5. ethi. g̃ nō erit ibi pietas act⁹. ¶ P. ad pietatē ptinet mīe opa frequētat̄: vt dctū ē ꝑ auctē Greg. sz ibi nō erūt opa mie: vbi nulla erit miseria g̃ act⁹ pietat] nō erit i ꝑria. ¶ P. i scōa btitudie q̄ ptinet ad pietatē ponit̄ q̄tū ad statum ꝑfie possessio terre: sz ꝺ nō vr̄ aliquē actū ipoztate. Ergo pietas i ꝑria nulluz actū bēbit.

¶ Sz ō. Justitie vt⁹ magis vr̄ in ꝑria ꝑmanere q̄ fortitudo vt ꝑus dctū ē: cū g̃ donū fortitudis qō rñdet vtuti fortitudis bēat aliquē actū i ꝑria: multo fortiꝰ pietas q̄ rñdet iustitie vt vr̄. ¶ P. In ꝑria nihil erit ociosuꝫ ꝛ frustra: sz bīt⁹ frustra eēt si ñ i actū exiret: qꝛ opatio ē finis bīt⁹: cū g̃ bīt⁹ doni pietat] in ꝑria maneat: ꝛ act⁹ ei⁹ ibidē manebit.

Respōdeo dōz ad ꝑmā qōnē ꝙ tota moralis mā in tres ptes dīdit̄. f. i delectabilia que carnalis affect⁹ ꝓsequit̄: in difficilia q̄ refugit: ꝛ in coīcabilia q̄ ad alteꝝ sūt: q̄ potiꝰ i actiōe q̄ passiōe cōsistūt. In singulis g̃ eoꝝ dirigit ꝛ donū vt⁹: sz differēter. Uirt⁹ eni dirigit in his acciplēs regulā aligd hūanū. sed donum accipiēs ꝑ regula aligd dinū. In delectatiōib⁹ g̃ vtute dirigimur q̄si dignitate humane nāe cui⁹ deturpatiōē per tēporales delectationes refugim⁹. Sz dono dirigimur quasi regula ipsa

dignitate diuia a q̃ separi ꝑ ingnationē bō bonoꝝ refugimus: qō ad timoꝛē ꝑtinet. Siliꝛ pz ex dicti ꝙ differēter dirigit donū fortitudis a vtutib⁹ q̃ ad difficultates sustinendas vl aggrediēdas ordinant̄. Et siliꝛ ꝛtigit in cōicatiōib⁹ q̃ ad alteꝝ sūt: qꝛ in his dirigūt vtutes accipiētes ꝑ mēsura aligd hūanū: puta obseruātes decētia vl debitū ei⁹ qui cōicatiōes facit: sz donū accipit in his regulā ipz deū: vt sicut dcm̃ ē. in fortitudie bō aggredit̄ difficilia vtēs diuina potētia ꝑ ꝓfidētiā q̃si sua: ita cōicat se ad alteꝝ vtēs bo q̃si seipso. vt. s. ea q̃ ipz decēt in bō cōicatiōib⁹ q̃si deo vnit⁹ exequat̄: vñ dñs Matb. 5. ad bñficētiaz celestis pris hortat̄ g̃ solē suū facit oziri sup bonos ꝛ malos: ꝛ qꝛ cōicatio q̃ ad diuina est nomē pietatis bz. iō ꝛ donū qō in cōicationibus diuinā mensurā bz pietas nominatur.

Ad primuz igit̄ dōm ꝙ donū imediatius ordinat ad deū q̃tū ad modū opādi siue mensurā opis q̃s vtus. nō aūt q̃tū ad oīm vl finem: q̃uis g̃ pietas virt⁹ q̃ latria dr̄ ipsi deo exhibeat̄: in hoc tñ accipit aliquid humanū ꝑ mēsura. f. bñficiū a deo acceptū: rōne cui⁹ est debitoꝛ ei: sed pietas que est donū accipit in hoc aligd diuinū ꝑ mēsura. vt. s. deo bonoꝛē impēdat: nō qꝛ sit ei debit⁹: sz qꝛ de⁹ honoꝛe dign⁹ ē per quē modū etiā ipe de⁹ sibi honoꝛi est. ¶ Ad scōm dōm ꝙ pietas donū in hoc differt a mīa: qꝛ mīa studet ad releuādas miserias ꝓximoꝝ ex hoc ꝙ sunt ꝺiuncti vl sanguine: vl familiaritate: vl saltem nāe filiatudine in oibus aligd humanū ꝑ mēsura accipiēs sicut alie virtutes: sz pietas donū monet ad releuādas eoꝝ miserias ex aliquo diuino. f. inq̄tū sūt filij dei vel diuina filiatudine insigniti. Uñ ꝛ magis ꝓprie nomē pietatis bz ꝙ diuinuz qd sonat. q̃uis ꝛ ipsa mīa sz Aug. io. de ci. dei. more vulgi pietas dicať: qō iō accidit: qꝛ ea sibi de⁹ q̃si sacrificio placere testat̄. vñ ꝛ ꝑbs dic̃ i. 4. ethi. ꝙ dona bīt aligd fiſe deo sacratis. ¶ Ad 3ᵐ dōz ꝙ ēt in parētib⁹ ē aligd diuinū respectu filioꝝ inq̄tū ipsi filij cā sunt essendi: ꝛ iō vt⁹ bñficētie ad ipsos pietas vocat̄: accipit tñ mēsurā aliquid humanū. vt dictū ē: in quo differt a dono.

Ad secundaz qōnē dōz ꝙ pietas donuz vno ꝛ eodē mō dirigit i cōicatiōib⁹ oib⁹ q̃ ad alteꝝ sūt: aliā tñ mēsurā accipiēs q̃ vtutes: que mensura qꝛ simplex est ꝛ vna: ꝛ iō pietas vn⁹ habit⁹ est ſpālis ꝛ ex cōparatiōe ad hāc mensurā act⁹ois ei⁹ specificat̄.

Ad primuz igitur dōm ꝙ donuz pietatis operat̄ ꝛ in materia latrie ꝛ in materia mīe: q̃uis alio mō ab eis: ꝛ ideo nō incōueniēs si illa duo ad pietatē pertineāt: exhibere enim reuerētiā sacre scripture ꝛ alys diuinis ad latriam ptinere videt̄. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ sciētia dirigit: in oib⁹ humanis in quib⁹ exequunt̄ ꝛ timoꝛ ꝛ pietas: ꝛ fortitudo: sz ꝑ quandā adaptationē scia ꝛ pietas ꝺinant̄: qꝛ in his que ad alteꝝ sunt bō operās q̃si iudiciū quoddā exercet. iudiciū aūt ꝛ imperiū de agēdis ad scientiā ptinet sicut ꝛ ad prudētiā. Et siliꝛ per quādā adaptationē fortitudini consiliū cōbinat̄: qꝛ in reb⁹ difficilib⁹: in q⁹ bz fortitudo executionē: ꝓcipue cōsilia inquirim⁹: q̃uis cōsiliū in oib⁹ humanis dirigat. ¶ Ad 3ᵐ dōm ꝙ ira ꝛ pturbatio lez in seipso ꝛ ꝺmouet eū ad aliū: inquantū est appetit⁹ vindicte: ꝛ per ꝺsequēs mānsuetudo boiem ꝛ in seipso perficit: ꝛ ad alteꝝ. ꝛ ex hac parte mititas ad pietatē reducit̄.

Ad tertiā qōnē dōz ꝙ ō actu pietatis plus pōt i ꝑria remanere q̃ ō actu fortitudis. ꝓōt. n. nō tñ remanere act⁹ q̃ ē ꝑ ꝺparationē ad mēsurā quā pietas donū attēdit. f. adherere ipsi deo: sed etiā act⁹ qui ē ꝑ ꝺparationē ad eos qb⁹ bñficia ꝑstare parat⁹ erat ſm affectum vt. f. benivolētiā ad eos seruet ꝛ de eoꝝ bonis cōgaudeat. ꝛ de suis etiā largiat̄ ſm modū istius vite sz quē supiores aliquid influunt inferiꝛib⁹ ſm doctrinaz Dio.

Ad primū g̃ dōz ꝙ nō erit cōicatio ad supplēdā idigētiā: sz ad augēdā letitiā. ¶ Ad 2ᵐ dōz ꝙ logmur de pietate sz actū quē bz in via. ¶ Ad 3ᵐ dōm ꝙ possessio terre ꝓsupponit hausturn sufficientie a deo: per quem possint in alios influere vel ſm affectum vel sz effectum. ¶ Expositio textus.

Hic timor malus ē.) Non. n. q̃ncūq; timet̄ piculū carnis dr̄ timoꝛ hūan⁹: neq; q̃ timet̄ amissio boni tpalis dr̄ timoꝛ mūdan⁹: sz tñ q̃ talis timoꝛ ē ꝛordinat⁹: ꝛ iō semp sonat i malū. (Lū aūt Beda dixit ꝛc.) Beda distinxit timoꝛes ſm ꝙ retrabūt a malo culpe: ꝙ distixit ſm retrabētia: q̃ sūt duo: pena futura: ꝛ sepatio a ꝺo. Sz magī distixit timoꝛes fz iclinatōes ad malū: ꝛ fz retractionē nō solū q̃tū ad motiua: sz ēt q̃tū ad stat⁹. (Sz eo ꝙ mala times coꝛrigis te.) Cōtra. Aug. dic̃ ꝙ i timoꝛe seruili manet volūtas peccādi: g̃ nō coꝛrigit se. Et bō ꝙ manet volūtas nō absolutra: sz ꝺditiōata: q̃ velleiras dr̄: vt. s. peccaret si ipse liceret. (Sciēdū tñ ꝙ vteꝛq; timoꝛ ꝛc.) Uī b eē falsuz qꝛ sapiētia ē ꝓfectꝰ donū q̃ timoꝛ. ꝛ ita timoꝛ nō ē ꝑn⁹ ei⁹. Et bō ꝙ nō ē ꝑn⁹ sicut creās eēntia ei⁹: sz sic dispō ad ipaz a quo incipit mot⁹ in sapiētiā pueniēs.

¶ Quō differūt sapia ꝛ scia. Bis. xxxv.

Post ꝑmissa diligenter ꝓsiderādū ē in quo differat sapientia a scia. Be hoc aug. ita ait. Philosophi disputātes de sapiētia diffinierūt eā dicētes. Sapiētia ē rex humanaꝝ diuinarūq; scia. Ego quoq; vtrarūq; rex cognitionē. i. diuinaꝝ ꝛ hūanarū ꝛ sapiētiā ꝛ sciam dici posse nō nego. Utꝝ iuxta distinctionē ap̄li qua dicit. Alij dat̄ sermo sapiētie alij sermo scie. illa diffinitio diuidēda ē vt rex diuinaꝝ cognitio sapiētia ꝓprie nūcupet̄. hūanaꝝ vo cognitio ꝓprie scie nomē obtineat. Neq; ꝛo qcqd sciri ab homine pōt i reb⁹ hūanis: vbi plm supuacue vanitatis ꝛ norie curiositatis ē: huic scie tribuo: sz illud tñ: quo fides saluberrima: q̃ ad verā btitudinē ducit: gignit. nutrit̄ defēdit̄ roborat̄. q̃ scia nō pollēt fideles plimi: q̃uis polleant ipsa fide plm. Aliud ē. n. scire tñmō qd bō credē ꝺbeat ꝓp adipiscēdā vitā btāz. aliud ēscire quō b ipm ꝛ pūjs opitulet̄: ꝛ ꝛtra ipios ꝺfēdat̄ q̃. ꝓprio vocabulo appellat̄ scia. Be his quoq; duab⁹ ꝛtutib⁹ idē aug. dūaz iter eas assignās sup psal. ait: distat sapiētia a scia testāte scō iob q. quodāmō singula diffinies ait. Sapiētia ē pietas: scia vo ē abstinē a malis. Pietatē vo b loco posuit ꝺi cultū: q̃ grece dr̄ theosebia: q̃ ē i cognitiōe ꝛ dilectiōe ei⁹ qō spē ꝛ icōmutabiliꝛ manet: qō ē ꝺs Abstinē vo a malꝰ ē i medio ꝓtaue natōis ꝓuideter ꝛsari. Idē quoq; iter hec duo apte distiguēs ait. Bistat ab eternoꝝ ꝛtēplatione actio q̃ bñ vtimur tpalib⁹ reb⁹: ꝛ illa sapiētie ꝛ hec scie deputat̄: q̃uis ꝛ illa q̃ sapiētia ē possit nūcupari scia vt aplius logť: vbi dic̃. Nūc scio ex parte.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quã sciaz ꝓfecto ꝛtẽplatiõis dei vult intelligi. In hoc g̃ dña est: qz ad ꝛtẽplationẽ sapiẽtia: ad actionẽ ẏo scia ptinet. Ecce apte demõstratiõ ẽ in quo differat spũs sapiẽtie ꝛ spũs scie. ſ. vt sapiẽtia diuinis: scia bũanis attributa sit rebꝰ: vt docet aug. Utrũq; agnoscimꝰ i xpo. ſ. ꝛ rẽ diuinã ꝛ rẽ humanã. ꝛ iõ de ipso hẽmꝰ sapiẽtiam ꝛ sciaz. Cũ. n. legit ẏbũ caro fcm̃ ẽ: i ẏbo itelligit verus dei filiꝰ: i carne agnoscit verus hois filiꝰ. Itẽ cũ dr videm̃ plenũ gr̃e ꝛ vitatis: gr̃az referamꝰ ad sciaz: ꝛ veritatẽ ad sapiẽtiã. Qz in xpo sapiẽtia ꝛ scia fuit plenarie: ꝛ nos sciaz ꝛ sapiẽtiaz de eo habemꝰ qui est deꝰ ꝛ homo.

¶ In quo differat sapia ab itellectu.

Stẽsa dña iter sapiaz ꝛ sciam: qd distet iter sapiaz ꝛ itellim videamꝰ. In h̃ differũt illa duo qz sapiẽtia ꝓprie ẽ de eternis q̃ veritati eterne ꝓtẽplãde itẽdit. Intelligẽtia ẏo nõ mõ de eternis ẽ: ſz ẽt de rebꝰ iuisibilib9 ꝛ spũalibꝰ tpaliꝝ exortis. Per eã. n. ꝛ nã sũma q̃ fecẽ oẽs nãs. i. diuia ꝓsideraꝛ: ꝛ q̃ post ipaz sũt spũales ꝛ iuisibiles nãe: vt ãgeli ꝛ oẽs aie bone affectiões ꝓspiciunt. Jn h̃ dña ẽ g̃ qz sapiẽtia tm̃ creatoꝛ ispicit: itellectu ẏo ꝛ creatoꝛ ꝛ creatura q̃dam. Jrem intellectu intelligibilia capimus tm̃: sapia ẏo nõ mõ capimꝰ supioꝛa: ſz ẽt incognitis delectamur. Sic g̃ distigui ꝑt iter illa tria. ſ. sciaz itellectũ ꝛ sapiẽtiã. Scia valet ad rectã admiſtratiõnẽ rerꝝ tpaliũ: ꝛ ad bonã iter malos ꝓuersationẽ: itelligẽtia ad creatoꝛis ꝛ creaturaꝝ iuisibiliũ ſpeculatiões. Sapia ẏo ad solius eterne veritatis ꝛtẽplatiões ꝛ delectationes.

¶ Qz itellectꝰ ꝛ scia de gbꝰ hic agit nõ illa sunt q̃ naturaliter habet homo.

Et notãdũ ꝙ itellectꝰ ꝛ scia q̃ dicũt dona ſpũſci alia sunt ab itellectu ꝛ scia q̃ nãlr ſũt in hois aia. Hec aũt ẏrutes sũt q̃ pgr̃az ifundunt animis fideliũ vt p eas recte viuãt. Illa ẏo nãlr ẖ hõ ex bñficio creatiõis: a deo tm̃. p has aũt ẏrutes q̃ dicunt ſpũſci dona illa nãlia reformant atq; adiuuãt. Ut ẏbi gr̃a. Intellectꝰ naturalis pcõ obtenebraꝰ ꝑ virtutẽ quãdã ꝛ gr̃az q̃ dr̃ ſpũs itelligẽtia reformaꝛ atq; adiuuaꝛ ad itelligẽdũ. ita ꝛ ꝑ illã ẏrutez q̃ dr̃ ſpũs sapiẽtie iuuaꝛ atq; erigit mentis rõ ad ꝛtẽplationẽ ꝛ delectationẽ eterne veritatis.

¶ Qz sapiẽtia ista dei est: nec est illa que deus ẽ.

Aliud ẽt sciẽdũ ẽ ꝙ sapia ꝺ q̃ nũc dissẽrimꝰ nõ est illa dei sapia. vt ait Aug. q̃ ꝺs ẽ: ẖ hois sapia. Uera tm̃ ſm deũ ẽ: ac verꝰ ꝛ ꝑcipuꝰ cultꝰ eiꝰ ẽ. Si g̃ colat mẽs hois deũ cuiꝰ ab eo capaꝝ fcã ẽ: ꝛ cuiꝰ eẽ ꝑticeps ꝑt: sapiẽs ispa fit: ꝛ nõ sua luce: ẖ sũme illi9 lucis ꝑticipatiõe sapiẽs fit. Ista g̃ hois sapia ẽt ꝺi ẽ. Uerũtñ ita deꝰ ẽ vt nõ ea sapiẽs sit deꝰ. Nõ. n. ꝑticipatiõe sui sapiẽs ẽ ꝺs sic mẽs ꝑticipatiõe dei. Sic ẽt dr̃ iustitia ꝺi nõ solũ illa q̃ ipe iustꝰ ẽ: ẖ ẽt illa quã dat hoi cũ iustificat ipũ.

¶ Postq̃ determiauit magr̃ de donis: h̃ oñdit dr̃iaz quorũdã donoꝝ adiunicẽ q̃ maxie ꝙuenire videnꝛ. i. sapie scie ꝛ itellectꝰ. Et diuidit in ptes duas. In ꝑmo assignat dr̃iaz. In zam remouet q̃dã dubia ibi. (Et notãdũ ꝙ itellis ꝛc.) Circa ꝑmum duo facit. Prio assignat dr̃iaz iter sciaz ꝛ sapiaz. zo iter sapiẽtiã ꝛ itellectũ ibi. (Oñsa dña ꝛc.) (Et notãdum ꝛc.) Dic remouet q̃dã dubia. Et ꝑmo circa sciaz ꝛ itellectũ. zo circa sapiẽtiã ibi. (Illud ẽt sciẽdũ ꝛc.) Dic est duplex q̃ꝺ. Prio de vita actiua ꝛ ꝛtẽplatiua. Scõo de donis perficiẽtibus in vtraq; vita. Questio. I.

Arca ꝑmꝫ q̃runt q̃tuoꝛ. Prio de diuisiõe vite in actiuã ꝛ ꝛtẽplatiuã. zo de vita ꝛtẽplatiua. Tertio ꝺ actiua. Quarto de cõparatione vniꝰ ad aliaz.

¶ Utꝛ vita ꝙueniẽter diuidaꝛ ꝑ actiuã ꝛ ꝛtẽplatiuã.

Aꝺ ꝑmũ sic ꝓcedit. vr̃ ꝙ vita icõueniẽter diuidaꝛ ꝑ actiuã ꝛ ꝛtẽplatiuã. Uiuere. n. vt dicit ꝓbs in. z. de aia. viuẽtibꝰ est eẽ: ſz ꝛtẽplatiuũ ꝛ actiuũ nõ ꝙsunt dr̃ias in essendo: ſz magis in operãdo: g̃ nõ sunt dr̃ie vite. ¶ ꝓ. ꝓbs in ꝑo de aia. dicit. Uiuere ſz h̃ ꝑnm. ſ. aiaz vegetabile ineſt viuẽtibꝰ: ſz aia vegetabilis nullo mõ ꝑticipat cõtẽplationẽ: neq; ẽt agere ipsi ẽ sic dr̃ in. 6. Ethi. g̃ vita iconueniẽter diuidit ꝑ actiuũ ꝛ ꝛtẽplatiuũ. ¶ ꝓ. i li. de causis dr̃ ꝙ vita ẽ ꝙtinuꝰ motꝰ ab ẽte sempiterno: ſz motꝰ operationẽ ipoꝛtat: cũ g̃ oĩs opatio sit actio q̃dam vr̃ ꝙ oĩs vita sit actiua: ꝛ ita nõ erit dr̃ia vite actiuũ. ¶ ꝓ. ꝓbs in. z. de aia. diuidit viuere in q̃tuoꝛ. ſ. nutriri: sentire: ꝛ moueri ẖ locũ: ꝛ itelligere. g̃ isufficiẽter diuidit ꝑ has duas dr̃ias actiuũ ꝛ ꝛtẽplatiuũ. ¶ ꝓ. Aug. in li. de ci. dei. apponit tertiũ mẽbrũ. ſ. ꝓpositũ ex vtroq; : g̃ vr̃ ꝙ isufficiẽter diuidaꝛ ꝑ actiuã

¶ Sz in ꝛiũ sunt multe aũctes scõꝝ q̃ (uũ ꝛ ꝛtẽplatiuũ. dicũt. ꝑ marthã ꝛ mariã Lu. io. signari duas vitas: actiuã ꝛ ꝛtẽplatiuã. ¶ ꝓ. vita hois ẽ ẖ id a quo hõ ẽ hõ: h̃ aũt ẽ itellectꝰ. cũ g̃ itellectꝰ diuidaꝛ in actiuũ ꝛ ꝛtẽplatiuũ. i. speculatiuũ ꝛ ꝑacticũ: vr̃ ꝙ bũana vita in h̃ duo diuidi debeat. ¶ ꝓ. ẖ ꝓbm in. 9. Ethi. illud dr̃ eẽ vniuscuiusq; vita in quo maxie studet: sicut militis i pugnãdo: ꝛ ebrioſi i potando. vñ ꝛ in talibꝰ ad amicos ꝙuere volũt: ſz h̃ in q̃ maxie studet gs ẽ illud qõ finẽ sue vite põit: cũ igr̃ finis bũane vite felicitas põaꝛ q̃ ẖ ꝓbs i ciuilẽ ꝛ ꝛtẽplatiuã ꝺixit: vt ꝑz in. io. etbi. vr̃ ẽt ꝙ bũana vita i actiuã ꝛ ꝛtẽplatiuã diuidi

Reſpõdeo ꝺs ꝙ nomẽ vite ex h̃ ſũptũ (debeat. vr̃ ꝙ aligd a seipso ꝑt moueri: ꝛ iõ ex h̃ dcã sũt ꝑmo aliq̃ viuere: qz vĩa sũt a seipsis moueri sicut plãte ꝑ motũ augmẽti: ꝛ aialia ꝑ motũ ilup localẽ. Ea ẏo q̃ vĩa sũt nõ moueri nisi ab alyo mota dicta sunt mortua vr̃ vita carẽtia: sic lapides: ꝛ ligna. Uñ ẽt ꝙ quãdã trãſũptionẽ ea q̃ꝛ ꝑnm motꝰ in ipsis ẽ dicunt viuẽtia q̃uis nõ seipsis moueãt: sic aq̃ scaturiẽtes ipetu sui motꝰ a terra dicunt viuere. Aq̃ ãt imobiles ꝙgregate i lacunis dicũt aq̃ mortue.

¶ Ulteriꝰ nomẽ vite attributũ ẽ oĩbꝰ opatiõibꝰ q̃s aliqs a seipso exercet nõ ab alio motꝰ: ẽt si motꝰ nõ sint: sic nomen motꝰ ad opationẽ quãlibz solet trãſferri. sic dr̃ sentire ꝛ itelligere motꝰ: ꝛ ẖ h̃ nõ solũ q̃ mouenꝛ a seipsis vl ꝙ augmẽtũ vl localr dicunꝛ viuere: ſz oĩa q̃ ex seipsis appetunt sentiũt itelligũt: h̃. n. dicunꝛ opatiões vite. Quis aũt ꝓ

victaꝝ opationũ in aliquo sint: ex illa tm̃ dr̃ vita eiꝰ q̃ ꝓncipalis in ipso ẽ: sicut aialiũ vita dr̃ in sentiẽdo. q̃uis etiã nutrianꝛ: ꝛ boiuz in itelligẽdo: q̃uis etiã sentiãt: ꝛ h̃ nõ solũ est accipiẽdũ ẖ nãles potẽtias: ſz ẽt ẖ habitꝰ supadditos. Uñ vita vniuscuiusq; hois dr̃ i h̃ ꝙsistere i q̃ sũmũ studiũ ipẽdit ꝛ curã: vt dicẽ ꝓbs i. 9. etbi. ꝛ sic accipiẽdo vitã ꝺixit in actiuã ꝛ ꝛtẽplatiuã. Cũ. n. vita bũana ordinata: qz de inordinata nõ itẽdimꝰ: sic ẽ voluptuosa q̃ nec bũana ẽ: ſz bestialis: cõſistat in opatiõe itellectꝰ: ꝛ rõnis. h̃ aũt itellectiua ꝑs duas opatiões. vnã q̃ ẽ ipsi ẖ ſz se. aliam q̃ ipsi ẽ ẖ ꝙ regit iferiozes vires: erit duplex vita bũana. Una q̃ consistit in opatiõe q̃ est itellectꝰ ẖm seipz: ꝛ h̃ dr̃ ꝛtemplatiua. Alia q̃ ꝙsistit in opatiõe itellectꝰ ꝛ rõnis ẖ ꝙ ordinat ꝛ regit ꝛ iperat iferiozib9 ꝑtib9: ꝛ h̃ dr̃ actiua vita. Uñ ẖ ꝓbm in. 6. etbi. agere ꝓprie dr̃ opatio q̃ est a volũtate iperata in ipso operãte ꝙsistẽs: nõ in mãz exteriozẽ trãſmutãdã trãſiens: qz h̃ eẽt facere: qõ ẽ opatio mechanice artis. morales eni vtutes q̃ i vita actiua ꝑficiũt circa agibilia dicunt.

Ad ꝓmuz ꝙ ꝺs ꝙ eẽntia rei ex opatione ipsi9 cognoscit: ꝛ iõ ex opatiõib9 gb9 ꝑ ꝓz ꝙuenit nomẽ vite trãſlatũ ẽ nomẽ ad ipz eẽ ẖ ꝙ aliꝰ ẽ effectꝰ taliũ opationũ. ¶ Ad zm ꝺs ꝙ ẖ ꝛ aiaz vegetabilez dr̃ eẽ viuere: nõ q̃ſi in opatiõib9 eiꝰ tm̃ vita ꝙsistat: ſz qz opatiões eiꝰ sunt ꝑme opatiões vite in nobis. ꝑ quẽ modũ dr̃ ẖm tactũ ineſſe sensus aialib9. ¶ Ad 3m ꝺs ꝙ illa auctoritas intelligẽda ẽ de vita qua cozpoa celestia ponebanꝛ a gbusdã viuere velut ex se mota: quã opinionẽ vr̃ seq̃ ille q̃ libꝛ illũ ꝺidit. ¶ Ad 4m ꝺs ꝙ ꝓbs distinxit vitã ẖ ꝙ ẽ cõis oĩb9 viuẽtib9: ſz nũc logmur ꝺ diuisiõe vite bũane. ¶ Ad 5m ꝺs ꝙ illud 3m mẽbꝛ apponit ab aug. nõ q̃tũ ad diuersitatẽ vite: ſz magis q̃tũ ad diuersitatẽ viuẽtiũ. Quidã. n. sũt g̃ exercitys actiue iſiſtũt ꝑncipalr: q̃uis ẽt q̃ꝫ ꝛtẽplatiõis actꝰ exequãt. Quidã ẏo sunt g̃ postpositis curis actiue ꝑncipalr ꝛtẽplatiõi studẽt. Alij ẏo g̃ circa vtrũq; iſiſtũt Sũt nihilomin9 ꝛ q̃dã opatiões q̃ vtrũq; regrũt: sic ꝑdicatio ꝛ doctria q̃ꝛ a ꝛtẽplatiõe icẽdoate i actionẽ terminãt sic a cã i effectũ ꝓcedẽtes. ꝛ hoc mediũ in extremis includit.

¶ Utꝛ vita ꝛtẽplatiua ꝙsistat tm̃ in actu cognitiue.

Aꝺ secundũ sic ꝓcedit. vr̃ ꝙ vita ꝛtẽplatiua ꝙsistat tm̃ in actu cognitiue: qz ꝛtẽplatiõis finis ẽ vitas: ſz veritas tm̃ ad cognitionẽ ptinet: g̃ vita ꝛtẽplatiua tm̃ in opatiõe cognitiue ꝙsistit. ¶ ꝓ. vita ꝛtẽplatiua a scis ociũ dr̃: ꝛ ꝓbs ẽt i. 9. etbi. dicit ipaz vacationẽ: ſz volũtas ẽ vis motiua. cũ g̃ motꝰ ocio ꝛ vacatiõi repugnet: vr̃ ꝙ vita ꝛtẽplatiua nõ ꝙsistat in actu affectiue: ſz solũ i actu cognitiue. ¶ ꝓ. ꝓportionanꝛ opatiões habitib9: sed dona q̃ ꝑficiũt in vita ꝛtẽplatiua tm̃ ad cognitionẽ ptinẽt. ſ. sapiẽtia ꝛ itellectꝰ: g̃ vita ꝛtẽplatiua ꝙsistit tm̃ in cognitione.

¶ Sz ꝺ. Jsido. dicit in li. dñaz. ꝙ ꝛtẽplatiua vita ẽ qua vacãs ab oi negocio i sola dei dilectiõe defigit: ſz dilectio ad affectiuã ptinet: g̃ vita ꝛtẽplatiua nõ ꝙsistit tm̃ i cognitiõe ¶ ꝓ. gustare ad affectũ ptinet sic videre ad intellectũ: qz Bre. dicit ꝙ ꝛtẽplatiua vita ſapoze ĩtimo vẽturã iã regez degustat: g̃ ꝛtẽplatiua vita nõ ꝙsistit tm̃ in cognitione.

¶ Utꝛ vita ꝛtẽplatiua ꝙsistat in operatione rõnis.

Ulterius vr̃ ꝙ ꝙsistat in opatiõe rõnis. Uita. n. ꝛtẽplatiua ẽ vita bũana: ſz bũana vita ẽ ẖm operationem humanã. cum ergo operatio humana sit ẖ rõnẽ a q̃ dr̃ hõ: vr̃ ꝙ vita ꝛtẽplatiua ꝙsistat i opatõe rõnis ꝑncipalr. ¶ ꝓ. vita ꝛtẽplatiua ꝑcipue ꝙsistit in cognitione diuinoꝝ: ſz iuisibilia ꝺi ꝑ ea q̃ fcã sũt cognoscunt. Ro. i. Cognoscere aũt ex aliqb9 alia rõnis est: g̃ vita ꝛtẽplatiua ꝑcipue ꝙsistit in opatiõe rõnis. ¶ ꝓ. Richꝺ. de san. vic. diẽ in li. de ꝛtẽplatiõe. Cõtẽplatiõis nr̃e volat9 multifoꝛmiter variaꝝ: nũc ꝺ iferiozib9 ad sũma ascẽdit: nũc de supioꝛib9 ad ima descẽdit: ꝛ nũc de ꝑte ad totũ: nũc de toto ad ꝑtes discurrit. nũc a maioꝛi: nũc a minoꝛi argumẽtũ trahit: sed iste discursus vr̃ ad rõnẽ ꝑtinere: g̃ vita ꝛtẽplatiua ꝑncipaliter in actu rationis consistit.

¶ Sed ꝺ. Berñ. in li. de ꝙsideratiõe dicit. ꝙ ꝛtẽplatio in h̃ distat a cõsideratiõe: qz ꝙsideratio ad igsitionez magis se hz: ꝛtemplatio autẽ ẽ verus certusq; animi intuitus. Sed ituerí est itellectꝰ. inquirere autez rõnis: g̃ ꝛtẽplatiua vita nõ ꝙsistit in actu rõnis: ſz itellectꝰ. ¶ ꝓ. ẖ ꝓbz in. io. etbi. ẖm vitã ꝛtẽplatiuã cõicamꝰ cũ deo. nõ aũt cõicamꝰ cuiz eo ẖ ꝛ igsitionẽ rõnis: ſz magis ẖ ꝛ itellectꝰ ituitũ. g̃ ꝛtẽplatiua vita nõ ꝙsistit in actu rõnis: ſz itellectus tm̃.

¶ Utꝛ ois actꝰ itellectꝰ ad vitã ꝛtẽplatiuã pertineat.

Ulterius vr̃ ꝙ ois actꝰ itellectꝰ ad vitã ꝛtẽplatiuaz ptineat. Sicut. n. se hz vita actiua ad agibilia: ita se hz ꝛtẽplatiua ad ꝛtẽplabilia: ſz oẽs actus circa agibilia ad vitã actiuã ptinẽt. g̃ oẽs actꝰ itellꝰ circa intelligibilia ad ꝛtẽplatiuã vitã ptinẽt. ¶ ꝓ. vita ꝛtẽplatiua ẖ ꝓbm in. io. etbi. in ꝓbe cõsideratiõe ꝙsistit: ſz ꝓbia est de omnib9 entib9: g̃ oĩs opatio itellectꝰ ptinet ad vitaz ꝛtemplatiuã: cũ itellectꝰ nõ sit nõ entiũ. ¶ ꝓ. Richꝺ. de san. vic. ponit sex ſpẽs ꝛtẽplatiõis. Prima est q̃ſi sensibilia ꝑ ymaginationẽ ꝙsiderãtes in eis diuinã sapientiã admiramur. Secũda est q̃ſi eaꝝ rõnes ingrim9. Tertia q̃ſi ex iuisibilibus in iuisibilia ascẽdim9. Quarta q̃ſi remota ymagiatione in solis itelligibilib9 ꝛſamur. Quinta q̃ſi ea cõsideramꝰ q̃ ex diuina reuelatiõe cognoscim9: nõ bũana rõne. Sexta q̃ſi ea ꝙsideramꝰ: gb9 ẽt bũana rõ ꝺicẽr vr̃. Sz i his ſpẽb9 ꝓbẽꝺik oĩs opatio itellꝰ: g̃ oĩs opatio itellꝰ ad vitã cõtẽ

¶ Sz ꝺ. Jſi. i li. ꝺ sũ. bo. Cõtẽplatiua vita (platiuã ptinet. mũdo renunciãs soli deo viuere delectatur: sed non viuit soli deo nisi quãdo deum soluz cogitat: g̃ non omnis operatio itellectus ad ꝛtẽplatiuã vitã ptinet. ¶ ꝓ. circa idez vr̃ eẽ vita ꝛtẽplatiua ꝛ felicitas ꝛtẽplatiua: ſz felicitas ꝛtẽplatiua ẽ tm̃ i ꝙsideratiõe nobilissimi itelligibil: qõ cõstat deũ eẽ ẖ ꝓbz i. io. etbi. g̃ vita ꝛtẽplatia i sola ꝺi ꝙsideratio

Reſpõdeo ꝺs ad ꝑmã qõnẽ ꝙ vita ẖ ſz (ne ꝙsistit. ꝙ nũc logmur ꝙsistit i opatõe: cui aliqs ꝑncipalr mancipaꝝ: cui9 rõne oĩa q̃ ipedire ꝑñt ꝺimittit. q̃ aũt adiuuãt q̃rit ꝛ ꝑsegr̃. h̃ aũt nõ põt eẽnisi ꝑ volũtatẽ: cui9 ẽ iter opa bũana vnuz ꝑ alys acceptare gcgd sit illud. Uolũtas aũt cũ sit motoꝛ oiuz potẽtiaꝝ aie: oz ꝙ ad oba ꝛ actꝰ oiuz potẽtiaꝝ se hẽat ꝓut ñt rõnẽ boni: qz vnuſqſq; actꝰ debitꝰ cuiuscũq; potẽtie est bonũ eiꝰ: ꝛ iõ vita ꝛtẽplatiua ꝙsistit in actu cognitiue ꝟtutis ꝑacceptate ꝑ affectiuã Sz cũ opatio sit q̃dãmõ media iter opantẽ ꝛ obm: vl ꝛ ꝓfectio ipsi9 operãtis: ꝛ ꝑfecta ꝑ obm a quo spẽm recipit ex duplici ꝛte ꝑt opatio cognitiue affectari. Uno mõ inq̃tuz est ꝑfectio cognoscẽtis: ꝛ talis affectatio opatiõis cognitiue ꝓcedit ex amoꝛe sui: ꝛ sic erat affectio in vita ꝛtemplatiua ꝓbꝝ. Alio mõ inq̃tũ termiaꝛ ad obm: ꝛ sic ꝛtemplationis ꝺesideriũ ꝓcedit ex amoꝛe obi: qz vbi amoꝛ ibi oculus: ꝛ Mat. 6. Ubi est thesaurus tuus ibi ẽ ꝛ coꝛ tuuz: ꝛ sic bz affectionez vita ꝛtẽplatiua scõꝝ: de q̃ logmur: ſz tñ ꝛtẽplatio essentialr in actu cognitiue ꝙsistit ꝑexigens charitatem rõne ꝑdicta. Uñ Bre. ꝺicit sup Ezc. Cõtemplatiua vita est charitatẽ dei ꝛ ꝓximi tota mẽte retinere: ab exteriozi actione gescere: ita vt nil iaz agere libeat: ſz calcatis curis oĩb9 ad videndã faciem sui creatoꝛis animus inardescat.

Aꝺ ꝑmũ igit ꝺs ꝙ finis ꝛtemplatiõis inq̃tũ cõtẽplatio est vitas tm̃. sed ẖm ꝙ ꝛtemplatio accipit rõnem vite: sic iꝺuit rõnem affectati ꝛ boni: vt ꝺcñ est. ¶ Ad zm ꝺm ꝙ volũtas nõ solũ est motiua quãtũ ad exteriozes motus g̃ vacationi repugnãt: ſz etiaz mo-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tuŋ interiox etiā ipsius itellectus: g gdem motus eguoce dicunt: vt in. 3. ps de aia. sunt enim actus pfecti: r io magis assimilant geti ḡ motui: r ppter hoc operat fm itellectuz vacare dr ab exterioꝝ actione: vt ps in pdicta auctē.

¶ Ad 3m dōz g habit⁹ ꝓtemplatiue q̄uis sint in parte cognitiua tamē possunt eoꝝ actus a voluntate imperari vl acceptari: r sic in eis vita cōtēplatiua consistit.

Ad secundā qōnē dōz g vita ꝓtēplatiua ꝟsistit i illa opatōe quā hō p alys acceptat. vñ hz rōnē finis respectu aliaꝝ būanaꝝ opationuz: qz alie pp ipaz exercent. igsitio aūt rōnis sic a simplici ituitu intellꝰ pgredit: qz ep̄ncipyę q̄ gs itellectu tenet ad igsitionē p cedit: ita ēt ad itellect⁹ certitudinē terminat dū ꝟcl'ones iuēte in p̄ncipia resoluunt: in gb⁹ certitudinē hnt. Et iō vita ꝓtēplatiua p̄ncipal'r in opatiōe itellect⁹ cōsistit: r ꝟ ipm nomē ꝓtēplatōis iportat: qō visionē signat. vtr tñ igsitiōe rōnis ꝓtēplatiu⁹ vt deueniat ad visionē ꝓtēplatiōis: quam p̄ncipal'r itēdit: r ꝟ igsitio ꝟz Bern. dr ꝟsideratio.

Ad primū igit dōz g hō inq̄tū ē ꝓtēplatiu⁹ ē aliqd supza boiez: qz i itellect⁹ simplici visione ꝓtinuat hō supiozib⁹ substātys: q̄ itelligētie vl āgeli dicuntur: sic aīalia ꝓtinuāt boib⁹ i vi estimatiua q̄ ē supmū i eis ꝟquā aliqd sīle opib⁹ rōnis opant. ¶ Ad 2m dōz g q̄uis creature visibiles sint via dueniēdi i ꝓtēplationē diuinoꝝ tñ i hac vita nō ꝟsistit p̄ncipal'r ꝓtēplatio: ꝟz in termino vie vt dcm ē. ¶ Ad 3m dōz g Rich. ñ itēdit g i illꝰ discursib⁹ p̄ncipal'r ꝟsistat vita ꝓtēplatia: ꝟz qz vtīt eis ad suū finē sic

Ad tertiā qōnē dōm g vita ꝓtemplatiua (dcm ē. scoꝝ pſupponit amoꝝ ipsi⁹ ꝓtēplati exq̄ ꝓcedit. vñ cū vita ꝓtēplatiua ꝟsistat i opatiōe quā gs maxime itēdit: oz g sit circa ꝓtēplationē maxie amati: ꝟ aūt ds ē. vñ p̄ncipal'r ꝟsistit i opatiōe itellect⁹ crea deum. Unde Hre. sup Eçe. dicit g ꝓtēplatiua vita ad soluz videdum p̄n̄m anbelat. s. deū. nibilomin⁹ tñ r ꝓtēplatiu⁹ ꝟsiderat alia igtū ad dei ꝓtēplationē ozdinant sic ad finē. puta creaturas in gb⁹ admirat diuinā maiestatē r sapiētiā: r būficia di ex gb⁹ iardescit i ei⁹ amoꝝ: r pctā p̄pa: ex q̄ꝝ ablutiōe mūdant coz vt deū videre possit. vñ r nomē ꝓtēplatiōis signat illū actū p̄ncipalē q̄ gs deū in seipo ꝓtēplat. Sz speculatio magis noīat illū actū q̄ gs diuīa in reb⁹ creatis q̄si i speculo inspicit. Et sil'r ēt felicitas ꝓtēplatiua de q̄ phi tractauerunt in ꝓtēplatiōe dei ꝟsistit: qz ꝟz phz ꝟsistit i actu altissime potētie q̄ in nobis ē. i. itellect⁹: r i ḃtu nobilissimo. s. sapientia r ēt obo dignissimo: qō de⁹ ē. vñ ēt phi vltimū tps vite sue fuabāt: vt dr ad ꝓtēplādū dīna: pcedēs tps i alys sciētys expēdētes: vt ex illis babiliozes fierēt ad ꝟsiderādū dīna.

Ad primū g dōz g act⁹ vite actiue nō bnt ex seipis ordinez sīt act⁹ vite ꝓtēplatiue. vñ nō pt dici simpl'r loquēdo g ꝟsistat i aliq̄ illoꝝ p̄ncipal'r: ꝟz q̄ ad aliquē ꝟsistit p̄ncipal'r i ꝟ in q̄ille magl exercitat: sic q̄ daz magl iisistūt opib⁹ iustitie: q̄dā vo opib⁹ tēpātie. r sic dō alys ¶ Ad 2m dōz g phz ibi accipit phiā stricte p sapia: ō dīnis q̄ spāli noīe phia p⁹ dr. ¶ Ad 3m dōz g q̄uis illa ꝟsideret interdū ꝓtēplatiu⁹: ñ tñ i his p̄ncipal'r ꝟsistit ꝓtēplatia vita.

¶ Utꝝ vita actiua cōsistat tñ in his q̄ fūt ad alteꝝ.

AD tertiū sic ꝓcedit. vñ g actiua vita nō ꝟsistat p̄ncipal'r i his q̄ ad alteꝝ fūt. Uita. n. actiua ordinat ad ꝓtēplatiuā inq̄tū dispōit hoiez ad ꝓtēplatiōis actū: sed p vtutes q̄ ordināt hoiez i seipo maxie disponit hō ad ꝓtēplationē sic p castitatē: vt dic Lōmē. i. 6. phy. g vita actia p̄cipue ꝟsistit i his q̄ sīt hois ad seipz. ¶ Ꝑ. vita cōtēplatia p̄ncipal'r ꝟsistit i ꝓtēplatiōe ei⁹ q̄ maxie diligit: g r vita actiua sil'r: ꝟz hō magl dz seipz diligere q̄ alios i his q̄ vtutis fūt. vt supza di. 29. dcm ē: g r vita actiua magl cōsistit in ꝟ q̄ hō seipz ordinet q̄ alys itēdat. ¶ Ꝑ. i his pcipue vī ꝟsistere actiua vita: in gb⁹ a ꝓtēplatiua didit: sed in his q̄ ad aliū sūt ēt ꝓtēplatiua cōicat: qz ad eādē vitā ptinere vī ꝟ ꝓtēplari: r ꝓtēplata docere. In passionib⁹ aūt ppter moderādis nō cōicat actiua vita cū ꝓtēplatiua vita: g actiua vita p̄cipue cōsistit in his que sunt ad seipsum.

¶ Sz ꝛ. Jsi. i li. dīaꝝ. Actia vita ē q̄ i opib⁹ iustitie r ꝓmi vtilitate vlat: ꝟz vtrūq; istoꝝ ad alteꝝ ptieꝰ vī: g i his q̄ ad alteꝝ fūt p̄cipue vita actiua ꝟsistit. ¶ Ꝑ. vita actiua fecūda dr: vñ p Lyā signat: ꝟz fecūditas ista ñ ꝟsistit nisi i opationib⁹ q̄ fiūt ad alios. g vita actiua in his ꝓcipue ꝟsistit.

¶ Utꝝ cognitio aliquo modo ad vitam actiuā pertineat.

Ulterius vī g cognitio nullo mō ad actiuā ptineat Sic. n. se hz vita ꝓtēplatiua ad cognitiōez ita se hz vita actia ad actiōez: g. ꝓpōtiōalitate trāsuersa sic se hz vita ꝓtēplatiua ad actionē: ita se hz vita actiua ad cognitionē: ꝟz nihil actōis ad ꝓtēplatiuā vitā ptiet: g nihil cognitōis ptinet ad actiuā. ¶ Ꝑ. vita actiua ꝟsistit totalr in opatiōib⁹ vtutū mozaliū ad q̄s scire paꝝ vl nihil ꝟfert: vt phs dicit. i. z. etbi. g vī g ad actiuā vitā nihil cognitiōis ptineat. ¶ Ꝑ. si aliq̄ cognitio ad actiuā vitā ptineret p̄cipue videret ad ipaz ptinere ꝟsideratio p̄ꝝ actuū. Sz ꝟsiderare pctā q̄ gs fecit ptinet ad vitā ꝓtēplatiuā: vt dic Bern. g scōaz spez ꝓtēplatōis pōit q̄ gscz iudicia dei r pctā sua recogitat: g nulla cognitio ad actiuam vitam pertinet.

¶ Sz ꝛ. Ad actiuā vitā ptinēt ꝟsily r scie dōa. q̄ qdē cognitionē iportāt: g aliq̄ cognitio ē in vita actiua. ¶ Ꝑ. phs dicit in. io. etbi. g p̄udētia ē cognata mozaliv⁹tuti: ꝟz p̄udentia cognitionē iportat: g cū in mozalib⁹ vtut⁹ actiua vita ꝟstet vī g in actiua vita sit aliqd cognitōis.

¶ Utrū vita actiua possit esse simul cum contemplatiua.

Ulterius vī g vita actiua nō possit ee sil cū ꝓtēplatiua: qz vita de q̄ ḃ logmur ꝟsistit in ꝟ in q̄ hō maxie studet: ꝟz ipossibile ē q̄ hō duob⁹ sūmū studiuz apponat: g ipole ē g in hoie sit sil vita actiua r ꝓtēplatiua ¶ Ꝑ. vita actiua significat p martbā q̄ turbat circa plurima Lu. io. ꝟz turbatio vacatiōi repugnat quā ꝓtēplatio regrit. g vita actiua nō ē sil cū ꝓtēplatiua. ¶ Ꝑ. vita actiua itroduc ad ꝓtēplatiuā. vñ gre. Qui ad arcē ꝓtēplatōis ascēdere desiderat pri⁹ necē ē vt i cāpo actiōis se exerceat. Sz qō itroducit ad aligd nō ē necessariū illo aduenīēte: qz ꝟz Bern. quid necesse est scalis tenenti ire. ꝟz solium: ergo actiua vita nō est simul cuz contemplatiua.

¶ Sz ꝛ. ē qō Aug. dic i li. de ci. dei. q qōdā gen⁹ hoiuz ē ꝓpositū ex ocioso r actuoso: r logt de ocio ꝓtēplatiōis. Hre. ēt dic sup Eçe. q plerūq; a ꝓtēplatiua vita ad actiuam vtilr animꝰ reflectit. g ꝓtēplatiua vita r actiua pñt ee sil. ¶ Ꝑ. btā vgo fuit i vtraq; vita: r io ꝟz Anselꝰ. i assūptiōe ei⁹ legit euangeliū de Martha r Maria q̄ significāt vitaz actiuā r ꝓtēplatiuam: ꝟz btā vgo fuit tñ viatrix: g in aliquo viatoze pōt esse simul actiua r cōtemplatiua vita.

Respondeo dōz ad pmā qōnē q actiua vita cōsistit in oib⁹ agibilib⁹ siue sint ad seipz siue ad aliū: ꝟz p̄ncipal'r ꝟsistit i his q̄ ad aliū sunt: qz bonū multoꝝ ꝟz phz in pn°. et bi. ē diuini° q̄ bonū vni°. vñ r iustitia q̄ ad alteꝝ ē a phō i. 5. et bi. dr ee pulcherrima vtutū. Sicut aūt vita ꝓtēplatiua cōsistit p̄incipaliter in optimo cōtēplabili: ita vita actiua in optimo agibili.

Ad primū igit dōz g p ea q̄ ad seipz fūt hō dispōit se tñ ad ꝓtēplatiuā: ꝟz p ea q̄ ad alium cōpanē hō r se r alios disponit: qz diuini⁹ ē. ¶ Ad 2m dōz g in ꝟ ipso g hō alioꝝ saluti r regimini studet se plus diligit: r sibi meliozē ptē refuat: qz diuini⁹ ē r sibi r alys cāz bone opatiōis ee q̄ sibi tñ: sic dic phs in. io. et bi. ¶ Ad 3m dōz g doctrina ē duplex. Quedā q̄ ad cognitionez vītatis tñ ordinat: r ḃ q̄uis ad alteꝝ sit: limites tñ vite cōtēplatiue nō exit. Est aūt q̄dā doctrina q̄ ordinat ad pluadēdū bonos mozes: q̄ pdicatio dr: r ḃ ad vitā actiuā ptinet. Uñ Hre. Qui ad laborē pdicatiōis se dirigit min⁹ videt: r amplꝰ parit: r sic significat p Lyā q̄ erat fecūda r lippis oculis. ¶ Uel dōz g doctrina pōt dupliciter ꝟsiderari. Uno mō fm g ꝟ est ad exercitiū cognitiōis: r ꝓfectū ipsi⁹ docentis: r sic ad vitā ꝓtēplatiuaz ptinet. Alio mō fm g ꝟ intendit bonū alteri⁹. sic aūt ea q̄ cognitionis sunt etiā speculatiue exercent p modū dispōnis reꝝ tpaliū iter q̄. ptim⁹ ꝓputatur: qō actiue vite ē. Et iō Hre. dicit sup Eçe. g actiua vita ē panē esurīēti tribuere: ꝟbū sapiētie nescientē docere ꝛc.

Ad secundaz qōnem dōz g duplex est cognitio. Una speculativa cui⁹ finis ē ꝟitas ꝟz phz i. z. metb. Alia cui⁹ finis ē opatio: q̄ ē cā r regula eorū q̄ p hoiez fiūt. Que aūt ab hoie fiūt q̄dā dicunt factibilia q̄ fiūt p trāsmutationē aliq̄ exteriozis māe: sic ꝟtingit in opatiōib⁹ artis mechanice. Quedā vo nō trāseūt i trāsmutationē exteriozis māe: ꝟz i moderatiōez ꝓꝝ passionū r opationū. ad vtrūq; aūt istoꝝ practica cognitio dirigit. vñ ñ ois practica cognitio i vita actiua eēntialr itinerit ꝟz illa tñ q̄ i agibilib⁹ dirigit opa q̄ sūt vtutū mozal'. Dec. n. cognitio ad electiōez regrit: i q̄ p̄ncipal'r ꝟsistit mozal' vt⁹. Cōtēplativa aūt cognitio eēntialr ñ igredit actiuā vitā: qz i opabilib⁹ būanis: cū ñ bēant vitatē nisi ꝓtigēte: pp scipaviras nūq̄ q̄rereꝰ. vñ ēt i sciētys mozalib⁹ finis ñ ē cognitio ꝟz op⁹ ꝟz phz i. z. etbi. Sz tñ cognitio ꝓtēplatiua eternoz aliq̄ñ ptiet ad actiuā vitā: nō q̄ sit ō eēntia ei⁹: ꝟz qz pexigitur ad ipsā: sic cā dū rōnes viuēdi ex ꝓtēplatōe eternoꝝ sumunt. Sic. n. itellect⁹ ē rōnis r p̄n̄m r termin⁹: ita r vita cōtēplativa respcū actiue. Et iō Hre. dic sup Eçe. q p ḃ q cōtēplativa mētez accēdit pfectius actiua teneꝰ.

Ad primū g dōz g actio nō dirigit ꝓtēplationē sic cognitio actiua dirigit actionē. Et iō nō ē sil'is rō. ¶ Ad 2m dōz g ad vtutē mozalē scire speculatiē ō bis q̄ ab hoie nō fiūt nihil pdest. ō bis aūt q̄ ab hoie fiūt paꝝ ꝟfert: ꝟz scia practica multū ꝟfert: cū sit regula actiōis ¶ Ad 3m dōz g ꝓteritoꝝ pctoꝝ magl ad ꝓtēplationē q̄s ad practicā ptinet.

Ad tertiam qōnē dōz q ꝟ in oib⁹ disponib⁹ nālibus ꝟtigit q̄ dispō i suo pfecto ee attingit id ad qō disponit: qō ēt erat p quādā icboationē: dū dispō ad pfectionē tēdebat. sic p̄s de caloze r fozma ignis: qz qñ caloz ꝓpter⁹ in termino alteratiōis fozma ignis inducit: r caloz sil'cū fozma ignis manet. dū vo erat alteratio non erat foz⁹ ignis nisi ꝟz quādā icboationē. Uita aūt actiua ē dispō ad contēplatiuā. Uñ Jsi. in li. de sum. bo. Qui pri⁹ in vita actiua. pficit bñ ad cōtēplationez ꝟscēdit. Et iō q̄diu hō nō puenit ad pfectionē in vita actiua nō pōt in eo esse ꝓtēplativa vita nisi fm quādā icboationē impfecte. tunc eniz difficultatē hō patit in actib⁹ vtutū mozaliū. r opz q̄ tota sollicitudine ad ipsos ītēdat. vñ retrahit a studio cōtēplatiōis: ꝟz qñ iā vita actiua pfecta ex tūc opatiōes vtutū mozaliū in ꝓmptu hz: vt eis nō ipedit⁹ libere ꝓtemplatiōi vacet. tñ fm q̄ hō est magis vel min⁹ pfectus in vita actiua circa plura vel pauciora occupari pōt actiue vite sil'cū cōtemplativa. Et qz plato ꝟ est in vtraq; vita pfectos esse: vtpote q̄ medu sunt inter deū r plebē a deo recipientes p ꝓtemplationez: r pplo tradentes p actionez: iō opz eos in mozalib⁹ virtutib⁹ pfectos esse: r sil'r pdicatores: als indigne q̄s platiōis vel pdicatiōis offiū assumit.

Ad primū igit dōm q ad diuersa pōt hō p̄ncipal'r intendere diuersis tpibus q̄uis non sil'.

¶ Ad scōm dōz g turbatio in vita actiua nō ꝓtingit post q̄ ad perfectionem venit: qz tunc iam delectabiliter r faciliter operatur nō perturbatus. ¶ Ad 3m dōm q dispositiones: que essentialiter habent imperfectionem annexaz nō manent cū eo ad qō disponūt: sicut fides nō manet cuz visione. Sed alie dispositiones possunt simul manere sic dictum est. Et sic est de vita actiua.

¶ Utꝝ actiua vita sit nobilioꝝ q̄s contemplativa.

AD quartū sic pcedit. vī g actiua vita sit nobilioꝝ q̄s cōtēplatiua. Tullius enim in li. de offi. pbat p̄eminētia iustitie ad alias virtutes: qz ppter exercitiū actus ei⁹ actus aliaꝝ interimunt: sed sil'r aliqs revocat ab ocio cōtemplationis vt fructū faciat p laborem actiōis. g actiua vita est dignioꝝ q̄s contemplativa. ¶ Ꝑ. bonū gentis diuini⁹ est q̄s bonū vni⁹: sed vita cōtēplativa ꝟsistit in bono vni⁹ bois: vita actiua in bono multoꝝ: g vita actiua est nobilioꝝ q̄s ꝓtēplativa. ¶ Ꝑ. in oib⁹ artibus r potentys imperās est nobili⁹ iperato: sed politica que ad vitā actiuā ptinet iperat oibus disciplinis: r disponit ō bis que ad cōtēplativā vitā ptinēt fm phm in. i. etbi. ergo vita actiua est dignioꝝ q̄s cōtēplativa. ¶ Ꝑ. fm Dio. in. 3. ca. ce. ierar. nibil est diuini⁹ q̄s dei cooperatoꝝ fieri. ḃ aūt fit per exercitiū actiue: qua homo alioꝝ reductiōi in deū studet: ergo hoc videt esse nobilissimum.

¶ Sz ꝛ. ē qō dns dic Lu. io. Maria optimā ptē elegit. per mariā aūt vita ꝓtēplativa significat: g vita ꝓtēplativa nobilioꝝ est q̄s actiua. ¶ Ꝑ. quanto vita alicui⁹ ē celesti vite similioꝝ tāto ē nobilioꝝ. ꝟz vita ꝓtēplativa ē similioꝝ celesti q̄s actiua: quia in celesti vita vt dic Aug⁹. vlti. li. de ci. dei. vacabimus r videbim⁹: videbimus r amabimus: amabimus r laudabim⁹: qō ad vitā cōtēplativam pertinet: ergo vita cōtēplativa est nobilioꝝ q̄s actiua.

¶ Utꝝ vita cōtēplativa sit maioris meriti q̄s actiua.

Ulterius vī g ēt vita ꝓtēplativa sit maioris meriti q̄s actiua. Hre. n. dic i mozalib⁹. Lōtemplativa maioꝝ ē merito q̄s actiua: qz actiua i vsu pñt opis laborat: ꝓtēplativa vo i sapoze itimo vēturā iā regē degustat. ¶ Ꝑ. supza dcm ē q magis cōsistit meritū i dilectōe dei q̄s pximi. Sz i ꝓtēplativa vita hō magl iisistit dilectioni dei: i actiua aūt magis dilectiōi pximi: g ꝓtēplativa est maioris meriti q̄s actiua. ¶ Ꝑ. q̄to magis aligd bñficiat a deo tāto ē maioris meriti: ꝟz ꝟz phz in. io. et bi. de⁹ maxie bñficiat eos q ꝓtēplatiōi studēt q̄si sibi sil'imos: g vī g vita ꝓtēplativa plus bēat de merito q̄s actiua.

¶ Sz ꝛ. Totū meritū hois ꝟsistit in acceptatiōe diuina: ꝟz Hre. dicit sup Eçeb. Nullū sacrificiū est deo magis acceptū q̄s regimē aliaꝝ. g cū ḃ ptineat ad laborez actiue: vī g in actiua sit maius meritū. ¶ Ꝑ. meritū cōtra premiū dividit: ꝟz ꝓtēplativa vita plus hz de rōne premij q̄s actiua: qz pascit a dño ꝓtēplativa: ꝟz actiua pascit: vt dicit Greg. g actiua plus habz de merito.

¶ Utꝝ vita ꝓtēplativa sit diuturnioꝝ q̄s actiua.

Ulterius vī g ꝓtēplativa vita nō sit diuturnioꝝ q̄s actiua. Uita. n. actiua fuit i xpo pfecta: sed ipe fuit pfect⁹ ꝟphēsoꝝ: g vita actiua manebit in pria: r ita nō est min⁹ diuturna q̄s ꝓtēplativa. ¶ Ꝑ. boies erūt i pria eq̄les angelis: sed in angelis est vtraq; vita: qz qdā sūt assistentes: qō ad ꝓtēplationē ptinet. qdā ministrātes: qō ptinet ad actionē: g vtraq; vita etiā in hoib⁹ in pria erit: r sic idem qō ꝓtius. ¶ Ꝑ. in pria manebūt vtutes cardinales: r babebūt aliquos act⁹. sil'r etiā r dona oia: ꝟz vtutes cardinales pficiūt in actiua vita: r sil'r quedā dona. g in pria manebit vita actiua: r sic idem qō ꝓtius.

¶ Sz ꝛ. Lu. io. Maria optimā ptē elegit. Hlo. Cōtēplativa hic icipit r i celesti pria pficit. actia aūt cū corpe ōfic. ¶ Ꝑ. phs i. io. et bi. dic q ꝓtēplativa vita diuturnioꝝ ē q̄s actiua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Respondeo dōz ad pmā qōnē q⁹ duplex est rō boni. Aliqd.n.dr bonū qō pp seipz est desiderandū:⁊ sic vita ꝛplativa simplr melior est q̄ activa:inquātū magis assimilat illi vite ad quā p actiuā ⁊ ꝛplativaz nitimur puenire. vñ ⁊ ꝛplativa est finis activē:⁊ finis vltimo vicinior. Aliqd vo dr bonū q̄si pp aliud eligēdū. ⁊ sm hac via vita activa pminet ꝛplative. Vita enim cōplativa nō ordinat ad aliqd aliud in ipso in quo ē:qz vita eterna nō est nisi qdā ꝛsūmatio ꝛplative vite:q̄ pvitam ꝛplativā i pñti quodāmō prelibat. vñ nō restat q⁹ ordinet ad aliud nisi fz q⁹ bonū vni⁹ bois ordinat ad bonum multox:ad qd̄ ꝓpinqui⁹ se habz vita activa q̄ ꝛplativa Uñ activa q̄tū ad hāc partē q̄ saluti primox studet ē vtilior q̄ ꝛplativa:⁊ ꝛplativa est dignior:qz dignitas significat bonitatē alicui⁹ ꝓpter seipz: vtilitas vo pp aliud: sed vita activa que nō ad aliū:sed ad seipz tm̄ ordinat neq; dignior neq; vtilior est q̄ cōplativa:imo ꝓparat ad cō templativaz:sicut vtile ad id ad qd̄ est vtile.

Ad primū igit dōz q⁹ vita ꝛplativa ꝓpter actiuā itermittit ad tps nō simplr:⁊ rōne vtilitatis:nō rōne dignitatis. ¶ Ad 2m dōm q⁹ sicut bonū vnius ꝟsistit in actione ⁊ ꝛplatiōe:ita ⁊ bonū multitudinis ꝑm q⁹ ꝛtingit multitudinē cōtemplationi vacare. Sz ad bonū multitudinis pueniē p regimē activē vite:vñ ex hoc non ꝓbat q⁹ activa sit dignior⁊ vtilior. ¶ Ad 3m dōz q⁹ politica:vt dicit phūs in.6.Ethi.nō pcipit sapiētie ⁊ alys q̄ ad vitā cōtemplativā ptinēt:⁊ sic ꝑat qdā pp ipsa: sicut ēt ꝑat qdā pp deū cui pcipit sic vel sic cultū exhiberi. ¶ Ad 4m dōz q⁹ intelligēdū ē rōne vtilitatis in altez pueniētis.

Ad secundaz qōnē dōz q⁹ meritū pdet ex radice charitatis. vñ ꝛtingit qnq; q⁹ in actiua gs plus mereat q̄ in ꝛplativa vel ecōuerso ⁊ q⁹ maior hz charitatē vl minorē. Nihilomin⁹ tñ cū q̄rit de duob⁹ in genere qd sit maioris meriti itelligēdū ē q̄tū pti net ad rōnē ipsox actuū:nō q̄tū ad ipsos operantes. Est ḡ duplex meritū.s.dimissiōis culpe:⁊ ꝛsecutōis glie. Quātū ad premiū maioris meriti dr actiua q̄ ꝛplativa inq̄tuz laboriosior. vñ hz plus de rōne satisfactiōis. Quātū autē ad meritū ꝛsecutiōis glie sic ꝛplativa vita ē maioris meriti q̄ activa q̄tuz ad puritatem: qz nō admiscet ei tm̄ de puluere terreno⁊ sicut fit in activa vita. Sed q̄tū ad itēsionē meriti vr ꝛplativa iterū maioris meriti illa parte activē q̄ circa sui moderationē studet. minoris aūt q̄tum ad illā partē q̄ ꝓfectui alio⁊ inuigilat:qz hoc ipsuz vr esse fortioris charitatis ꝑm gen⁹ q⁹ bō pretermissa ꝟsolatione qua in dei ꝛplatiōe reficit:glia dei in alio⁊ cōuersione querat:qz etiā in humana amicitia verus amicus q̄rit magis bonū amici q̄ de eius pñtia delectari.

Ad primuz ḡ dōz q⁹ ꝛplativa dr ee a Hre. maior merito qz min⁹ hz ō impuritate demeriti admixtū. ¶ Ad 2m dōz q⁹ ex dilectiōe dei vr ꝓcedere q⁹ hō ptermissa ꝓpria ꝟsolatiōe volūtatē dei implere studeat in alio⁊ saluté. Uñ Greg.sup Eze. Est amāti aīe non pua ꝟsolatio si cū ipsa differt p eā multe colligant. ¶ Ad 3m dōz q⁹ phūs logt de ꝛplativa vita p cōparationem ad actiuā q̄ in rebus humanis negociatur:nō autez respectu illius que proximo⁊ saluti insistit.

Ad tertiā qōnē dōz q⁹ sicut dictū ē de donis ⁊ virtutibus pficientib⁹ in vita activa q⁹ manēt in pria:⁊ nō q̄tū ad eos dē act⁹:sil⁹ ēt dōm est de vita activa:vñ vita activa q̄tū ad illos act⁹ quos mō hz gb⁹ turbatur de primox necitatib⁹:⁊ de ꝓpria passiōib⁹ nō remanebit:qz tūc panē esuriēti nō porriget:vt in glo. iducta subiūgitur. Manebit aūt q̄tū ad alios act⁹ q̄ erūt virtutū ⁊ donox i patria. Uita aūt ꝛplativa nihilomin⁹ ē diuturnior q̄ actiua:qz manet ēt q̄ ad illos act⁹ quos in via hz:q̄ dē in statu vie sūt ipfecti:⁊ in pria pficient. vñ Greg. dic sup Eze. ō ꝛplativa vita. Etiā cū ꝓcedim⁹ vir aliqd aut pax tñ dōz q⁹ nō ē sic (attigere valem⁹. de xpo ⁊ de alys:qz ipse erat ver⁹ via tor ⁊ ꝓphēsor. vñ sil⁹ erat in actu pfecto q̄tū ad vtrāq; vitā ēt fz act⁹ vie. ¶ Ad 2m dōz q⁹ angeli ex ordine nāe sunt medy iter deū ⁊ hoies:⁊ iō eis ꝓpetit ministeriū custodie ⁊ hō:nō aūt alīab⁹ scox. ¶ Ad 3m pz solo p id qō dictuz est.

¶ Ad alia etiā pz solo ex pdictis. Qō. II.

Deinde q̄rit de donis pficientib⁹ i vtraq; vita. Et p̄ō dono sapie. 2ō dono itellis. 3o de dono scie. 4o de dono ꝟsilij.

¶ Utr sapientia sit donum.

Ad primū sic ꝓcedit. vr q⁹ sapiētia nō sit donū. Sapiētia.n.in lra dr cognitio diuinox. B aūt vr ee fidei cui⁹ obm ē vitas ꝑma. cū ḡ fides nō sit donū sz vt⁹:vr q⁹ nec sapia ¶ P.in lra dr q⁹ sapia ē cult⁹ dei:⁊ sumit de iob 28.fm aliam trāslationē:fz latria q̄ cult⁹ dr ē vt⁹ ⁊ nō donū:ḡ sapiētia nō ē donū. ¶ P.nullū donū br p acgsitiōez sz sapiētia br p acgsitionē:qz pbs pbiā ꝑmā sapiētiā noiat que p doctrinā br:ḡ sapia nō est donum.

¶ Sz ꝛ. Isa.xi.ꝓutat inter alia dona. ¶ P.dona ponunt vtutib⁹ altioza:⁊ iter oēs habit⁹ vr sapia nobilissimū maxime eox q̄ ad cognitionez ptinēt vt phūs dic in.10.Ethi.ḡ sapiētia maxie dr dici donū. Ulteri⁹ vr q⁹ sapiētia non sit tm̄ de diuinis. Qz sic dic phūs in.1.Meth. dr sapientez certissimū esse de oib⁹:ḡ nō ē de diuinis tm̄. ¶ P.ad sapiētez ptinet determinare mediū in vtutib⁹ moralib⁹:vt pz p diffinitionē phī in.2.ethi. de vtute:⁊ diuina nō sunt opabilia a nobis:ḡ cū mediū vtutis moralis sit ō opabilib⁹ a nobis videt q⁹ nō sit sapiētia tm̄ de diuinis. ¶ P.sapiētia videt ee circa illa quox ē ars mechanica.i.Lor.3. Ut sapiens architect⁹ fūdamētū posui.ḡ nō est tm̄ de diuinis.

¶ Sz ꝛ ē q⁹ sapiētia ē de causis altissimis fz phūs i ꝓn⁹ met. Sz cāe altissime sunt diuine:ḡ ē tm̄ de diuinis. ¶ P.phūs in.6.ethi.dicit q⁹ sapiētia ē q̄si caput sciaz:⁊ dr ois cognitionis caput ē cognitio q̄ ē de diuinis:ḡ sapiētia ē circa diuina.

¶ Utr sapiētia sit in itellectu vel in affectu.

Ulterius vr q⁹ sapia nō sit i itellu:⁊ i affcu magis:qz sapia fz nom̄ suū ē vt dr Lcē.6.⁊ dr a sapore. cū ḡ sapor ad gustū ptineat:q ad affectū trāsferr sic visus ad itellz:vr q⁹ sapia sit i affcu. ¶ P.i lra dr q⁹ sapia ē in cognitōe ⁊ dilectiōe ei⁹ qō sp icōmutabil⁹ manet:qd ē de⁹:⁊ dilectio ad affectōez ptiet:ḡ ē sapia i affectiōe. ¶ P.septimo dr q⁹ fortitudo dr. Dri pacifici:ad sapiaz reducī:⁊ pax ad affectū.

¶ Sz ꝛ ē qd i lra diffinit p cognitōez. (crū ptiet:ḡ ⁊ sapia.

¶ P.ois vt⁹ itellual⁹ ē i pte cognitiua:⁊ sapia ponit a phūs vt⁹ itellual⁹:ḡ tā ipa q̄ sapia donū qō ei rñdet i pte cogniti

Respondeo dōz ad p̄m qōnē q⁹ sapia fz (ua est. nois sui vsū vr ipoztare eminētē q̄dā sufficiētiā i cogscēdo:vt ēt in seipo certitudinē bēat de magnis:⁊ mirabilib⁹ q̄ alys ignota sūt:⁊ possit ō oib⁹ indicare:qz vnusqsq; bñ iudicat q̄ cogscit:possit ēt ⁊ alios ordinare p ocāz eminētiā. Dec āt sufficiētia i gbusdā gdez ex p studiū ⁊ doctrinā adiūcta viuacitati intellis:⁊ talis sapia a phūs pōit vt⁹ itellual⁹ i.6.ethi.⁊ i gbusdā tal⁹ sufficiētia accit p q̄ndā affinitatē ad dina:sic dic Dio.ō ierotheo i.2.c.ō dino. q⁹ patiēdo dina didic dina. Et ō talib⁹ dic apls.i.Cor.12. Spūal⁹ iudicat oia. Et.i. Jo.3. Unctio docebit vos ō oib⁹.

Ad primū ḡ dōz q⁹ sicut se hz sapia q̄ ē vt⁹ itellual ad itellz ꝓncipioz:qz q̄dāmō ꝟbendit ipm:vt dr i.6.ethi.fm q⁹ ex ꝓncipijs negociat circa altissima ⁊ difficillima. Et de bis ēt quodāmō ordinat inferi

educit oia ad vnū ꝓncipiū:⁊ ei⁹ ē disputare ꝟ negātes ipa: ita se hz sapia q̄ ē donū ad fidē q̄ ē cognitio simplex articulox q̄ sūt ꝓncipia toti⁹ xpiane sapie. ꝓcedit.n.sapie donuz ad quādā deiformē ꝛplationē ⁊ q̄dāmō explicitā articulox q̄ fides sub q̄dā mō iuoluto tenet fz būanū modū. Et iō sapia ē donū:fides aūt vt⁹. ¶ Ad 2m dōm q⁹ sapia nō dr pietas q̄ ē latria p eēntiā:fz q̄si q̄dā:qz ꝓxie ad latriā iclinat. ¶ Ad 3m dōz q⁹ equocatio ē in sapia:vt dcm est.

Ad secundā qōnē dōz q⁹ sic dcm ē ad sapiētē ptiet iudicare ⁊ ordiare. iudiciū aūt ō aliqb⁹ fieri nō ꝑt nisi p ea q̄ sūt lex ⁊ regla eox. Sēp aūt oz q⁹ supioza sint iferioꝛ regula:⁊ iō oz de ifimis p supioza iudicare. vñ q̄uis intētio q̄nq; ab ifimis icipiat ⁊ ad supma tēdat:tñ iudiciū nūq; pficit nisi p supioza:in qb⁹ iferioza resoluunt:⁊ iō oz sapiētē ō altissimis cognitorē ee. Altissimū aūt dr dupl⁹. Uno mō simplr qō ꝑminet oib⁹:⁊ B mō diuina altissima sūt. vñ eū q simplr sapiēs dr oz circa diuina īstructū ee. Alio mō dr altissimū in genere aliq̄:⁊ q circa B īstructū ē nō simplr:⁊ in genere illo sapiēs dr:sic in artificialib⁹ altissimū ē vsus illox pp qō fiūt. vñ q bñt artē vsus lē q̄ architectonica dr i singulis artificys sapiēs illi⁹ artificy dr.⁊ p modū istū pudēs i reb⁹ būanis qb⁹ pcipit sapiēs dr. Et qz p̄lectatiōes ⁊ alias passiōes cozrūpit estimatio pudentie:vt dr in.6.Ethi.iō apud Sen. et alios morales phos translatū ē nomē sapie ad tēperātiā ⁊ alias morales vtutes inq̄tū passiōes refrenāt:⁊ sic pudētiā ꝟseruāt. vñ dicūt q⁹ sapiēs nō pturbat ⁊ hō. Pz ḡ q⁹ sapia q̄ simplr sapiētia dr siue sit vt⁹ itellectual siue donū de diuinis ē ꝓncipaliter:⁊ inq̄tū p ea de oib⁹ alys iudicare pōt oiuz certissimus ee dr. ¶ Et per hoc patet solutio ad obiecta.

Ad tertiam qōnē dōz q⁹ sic dcm ē sapie donū emi nētiā cognitiōis hz p quāda vnionez ad diuina gb⁹ nō vnimur nisi p amorē:vt q adhēret deo sit vn⁹ spūs cū eo.1.Lor.6. Uñ ⁊ dñs Jo.15. secreta pñs se reuelasse discipulis dic inq̄tū amici erāt. Et iō sapie donū dilectionē q̄si p̄n⁹ ꝓponit:⁊ sic i affectiōe ē:fz q̄tū ad essentiā in cognitiōe ē. vñ ipse act⁹ vr esse ⁊ B ⁊ in futuro diuina amata ꝛplari:⁊ p ea de alys iudicare nō solū in speculatiuis:fz ēt in agēdis:in qb⁹ ex fine indiciū sumit:⁊ iō Greg. sapiaz ꝟ stultitiā pōit:q̄ ipoztat errorē circa finez itētū.

Ad primū ḡ dicendum q⁹ sapoꝛez sapia ipoztat q̄tū ad dilectionē pcedētē nō q̄tū ad cognitionē sequētē nisi rōne delectatōis q̄ ipsa cognitionē i actu exeq̄t. ¶ Ul dōz q⁹ dcm Eccl. nō itelligit q̄tū ad sil⁹ tudinē nois cū sapoꝛe:qz illa silitudo etsi sit in ligua latina nō tm̄ ē in alys liguis:fz logt q̄tū ad significatū:qō oēs cōcipiūt de noie sapie in q̄cūq; ligua dicat. ¶ Ad 2m pz solo p id qō dcm ē. ¶ Ad 3m dōz q⁹ pacificatio illa ptinet ad effectū ordinatiōis sapientie:qz ois ordinās pacē intendit:non aūt quantū ad essentialē ipsius actuz.

¶ Utrum intellectus sit donum.

Ab secundū sic ꝓcedit. vr q⁹ intellect⁹ nō sit donū. Nullū enī donū fz q⁹ nūc de dono logmur ē nobis a nā:fz intellect⁹ ē nobis nāt⁹ īsit⁹:ḡ intellect⁹ nō ē donuz. ¶ P.ea q̄ sūt vni⁹ diuisiōis videt ee vni⁹ rōnis fz intellect⁹ q̄nq; diuidit ꝟ volūtatē:q̄nq; aūt ꝟ rōnē:fz volūtas nō ē donū neq; rō. ḡ neq; intellect⁹. ¶ P.Hre. dic in p̄n⁹ mor. q⁹ itellect⁹ in die suo pascit dū de auditis mentē illustrat. ḡ intellectus est ex auditu:sicut ⁊ fides:fz fides nō est donum:sed virtus:ergo intellectus nō est donuz.

¶ Sz ꝟ est qd dr Isa.xi. vbi spūs itellectus ꝓutat iter septē dona spūsci. ¶ P.donoꝛ ꝓpria ē rō:vt pri⁹ dictū ē:vt p ea ages sup humanū modū opet:fz opatio itellect⁹ pcipue est supra boiez:vt dr i.eth. ḡ itellect⁹ maxie dz dici donuz.

Utr donum intellectus habeat aliquem actum in via.

Ulterius vr q⁹ donū itellect⁹ nō bēat aliquē actū in via. Intells.n.ipoztat quādā cognitionez sine obūbratiōe. Uñ isaac dic q⁹ vbi obūbrat itellect⁹ ozit rō:fz ipossibile ē q⁹ i statu vie cognoscam⁹ sine obūbratiōe fātasmatū:vt phūs oñdit i.3.de aia. ḡ itells nō hz aliquē actū i via. ¶ P.Dio.dic.i.ca.ce.ierar. q⁹ ipole ē nobis alr lucere diuinū radiū nisi varietate sacrox velaminū circūuelatū. Sz vbicūq; ē cognoscere p aliq̄ velamia ozz ē collationē:q̄ nō ad itellz:fz ad rōnē ptinet:ḡ nō ē pole q⁹ i statu vie sit nobis itells act⁹. ¶ P.act⁹ itells ē videre deū. B.n. ponit i sexta btitudie q̄ ad itellz referr:fz de⁹ null⁹ pōt videre i hac mortali carne exñs:ḡ i statu vie nō bēm⁹ vsū intellect⁹. ¶ P.Aug. dic i qdā ser. de timore. q⁹ itells vocat quo ab oi ifirmitate corda mūdant:vt pura itētio dirigat in finē. Sz ipole ē in statu vie ab oi infirmitate corda mū dari:ḡ ipossibile est in statu vie actū intellectus esse.

¶ Sz ꝛ. Habit⁹ ordinat ad actū. si ḡ act⁹ intellect⁹ a nobis in via haberi nō possz frustra nobis donū intellect⁹ dare. ¶ P.sexta btitudo ad itellect⁹ donū referr:fz i illa ponit aliqd ptinēs ad statū vie:⁊ aliqd ad statū pñe:ḡ intellect⁹ bz actū i nobis ⁊ q̄tū ad statū vie:⁊ q̄tū ad statū pñe.

¶ Utr intellectus a sapientia differat.

Ulterius vr q⁹ itells a sapia nō differat. Totuz.n.a pte eēntialr nō distiguit. Sz itells vr ee totū respcū sapie q̄ ē tm̄ de deo:cū itells sit de deo ⁊ spūalibus creaturis:ḡ itells eēntialr a sapia nō differt. ¶ P.sapia vt in lra magr dicit:delectationē circa diuina experit:sed hoc idē vr ad itellz ptinere. in ꝟsideratiōe.n. itells ē maxia delectatio sicut dicit phūs in.10.ethi. ḡ itells a sapia nō differt. ¶ P.ad eūdē actū nō oz ordinari diuersos habit⁹:cū habit⁹ distiguāt p act⁹:fz tā sapia q̄ itells ordinant ad ptemplationē. cū ḡ ptēplatio sit vn⁹ act⁹:vr q⁹ sapia ⁊ intellect⁹ sit

¶ Sz ꝛ. ē q⁹ didūt ex opposito Jsa.xi. ¶ P. (vn⁹ habit⁹. dona corespōdēt vtutib⁹:fz alia vtus est intellect⁹ ⁊ alia sapiētia:vt pz in.6.ethi. Ergo ⁊ aliud ē vnū donū ab alio.

Respondeo dōz ad p̄mā qōnē q⁹ intellect⁹ fz sunz nomē ipoztat cognitionē ptingētem ad ītima rei. Uñ cū sensus ⁊ ymagiatio circa accidētia occupēt:q̄ q̄si circūstāt eēntiā rei:intellect⁹ ad eēntiā ei⁹ ptinget. vñ fz pbs in.3.de aia obz intellect⁹ ē qd:fz in apphēsiōe huius eēntie ē dria. Aliqñ.n. apphēdit ipa eēntia p seipaz: nō q⁹ ad eā igrediat intellect⁹ ex ipsis q̄ q̄si circūuoluūt ipsi eēntie. Et B ē modus apphēdēdi a substātys separatis: vñ i telligētie dicūt. Aliqñ vo ad ītima nō pueniē nisi p circūposita q̄si p q̄dā hostia. Et B ē modus apphēdēdi in hoib⁹ q ex effectib⁹ ⁊ ꝓpetatib⁹ pcedūt ad cognitionē eēntie rei Et qz in B oz ee quēdā discursū:iō bois apphēsio rō dr q̄ tuis ad itellectū termineī in B q⁹ igsitio ad eēntiā rei pducit. vñ si aliq̄ sūt q̄ statiz sine discursu rōnis apphēdant borum nō dr ee rō:fz itells. sicut ꝓncipia p̄ria:q̄ q̄q; statiz pbat audita. ꝓtio ḡ modo intellect⁹ potētia ē:fz secūdo modo accipiēdo babit⁹ ꝓncipioz dr. Sicut aūt mens humana in essentiā rei nō igredit nisi p accidentia:ita etiam in spūalia nō igredit nisi p corporalia ⁊ sensibiliū similitudines: vt Dio. dicit. Uñ fides q̄ spūalia in speculo ⁊ enigmate q̄si inuoluta tenere facit humano modo mentez pficit:⁊ iō virtus est. Sz si supnaturali lumine mēs intātū eleuet vt ad ipa spūalia aspiciēda itroducat hoc supra būanū modus est:⁊ hoc facit intells donū qō de auditis mētem illustrat vt ad modū primox principioz statim audita probent.⁊ ideo intellectus donū est. ¶ Et per hoc pz solutio ad obā.

Ad secundā questionem dicenduz q⁹ intellectus ad spiritualia igreditur dupliciter. Uno modo p viā remotionis dū a spūalibus viam que in

Universidad de Deusto
Biblioteca

corporalib⁹ inuenit remouet. Alio mō ſm q⁹ vlteri⁹ in ipſa ſpūalia virtutū defigit intuitū. Jn ſtatu g̃ vie itellect⁹ igreditur ad ſpūalia ꝑmo mō maxime ad diuina: qz in hoc pfi cit cognitio hūana ſm ſtatū vie: vt itelligam⁹ deū ab oib⁹ ſeparatum ſup oīa eē: vt dicit Dio. in lib. de miſtica theol. Et ad hoc puenit moyſes: q dr̄ itrasse ad caliginez: in q̃ de erat Exo. zo. Et pp hoc etiā q̃tū ad ſtatū vie mūditia ponitur in ſexta btitudine q̃ ptinet ad depurationē itellect⁹ ab oib⁹ cor̄palib⁹: ſz ad ſcōz modū ptingere nō poſſum⁹ in ſtatu vie maxie q̃tū ad deum: ſed ℔ erit in pria. vñ Greg. ſup eçech. Quādiu in hac carne mortali viuim⁹ nullus ita in ꝺtēplatiōe vtute ꝑficit vt in ipſo iā incircūſcripto lumi nis radio mētis oculos ifigat: ſed gcgd de illo mō ꝺſpicim⁹. nō ē ipſe ſz ſub ipſo ē. Hoc tñ ifirme mētis deſiderio ſatiſ facit: qz ſz q⁹ phs dicit i. xi. de alali. Amās i pria ꝓphētiōe amati magis delectat q̃ i magna alioz ꝓphētiōe. Et iō vt ipe dic̄: illō paz qō ō ſubſtātys ſeparatis cogſcere poſſumus pl⁹ deſiderat⁹ r delectat: q̃ gcgd de alys reb⁹ cogſcim⁹.

Ad primū g̃ dōz q⁹ vmbra q̃ in ſtatu vie in itellectu nr̄o ē nos ipedit: vt in diuiną eētiā mē tis oculos defigere nequeam⁹. ¶ Ad 2ᵐ dōz q⁹ Dio. logr̄ q̃tū ad ꝓncipiū reuelatiōis diuinoz in q̃ q̃ſi p ſermonem q̃ēdā nobis in ſignis r figuris ꝓponunt: ſz vlteri⁹ de an ditis: ſic p donū itellect⁹ mēs illuſtrat. ¶ Ad 3ᵐ dōm q⁹ vi dere deū defigēdo ituitu⁹ in eētiā ei⁹ nō poſſum⁹ in ſtatu vie: ſz alio mō: vt dictū ē. ¶ Ad 4ᵐ dōz q⁹ Aug. noīat infir mitatē humanā cor̄poralia fantaſmata que oz remouere per intellectu⁹ tendentes in deum.

Ad tertiaz qōnē q⁹ itellect⁹ vr̄ noīare ſimplicē ap prehēſionē: ſz ſapia noīat quādā pleni tudinē certitudis ad iudicādū de appbēſis: r iō itellectus vr̄ ptinere ad viā itēſiōis: ſz ſapia ad viā iudicy. Sz qz iu diciū nō pōt eē de appbēſis niſi p ſuꝑma: gb⁹ ſapiēs mente vnit⁹ vt q̃ſi in ſupiori collocat⁹ de oib⁹ iudicet: q̃ gdez vnio ad diuina p dilectionē ē. Jdeo ſapia circa diuina ꝓncipal⁹ eſt. r hz circa ea delectationē de dilectōe cātā. itellect⁹ aūt eſt idifferēter circa oia appbēſa ſpūalia: r delectationē ex amoze ad appbēſa cauſatā q̃tū eſt in ſe nō importat.

Ad primū g̃ dōz q⁹ nō eodē mō ꝺſiderat de deo in tellect⁹ r ſapia: r iō ſapia nō icludit in i tellectu: ſz alio mō vt dictū ē. ¶ Ad 2ᵐ dōz q⁹ delectatio q̃ eſt in actu itellect⁹ cātur ex ogruētia opatōis ad opātē. nō aūt ex dilectiōe ad ea circa q̃ ē opatio ſic ē in ſapia. ¶ Ad 3ᵐ dōz q⁹ i ꝺtēplatiōe ē nectia appbēſio q̃ eſt p intellectū r iudiciū q̃ ē p ſapiētia: r iō nectia ſunt dona.

¶ Utr̄ donū ſcie ſit tantuz de humanis.

D tertiū ſic ꝓcedit. vr̄ q⁹ donū ſcie nō ſit tm̄ de hūanis: ſz ēt ō diui nis. dic̄. n. Aug. in lr̄a q⁹ ſcia donū ē q̃ fideꝫ de fendit r roborat: ſz fides ē de diuinis: g̃ ſcia ē de diuinis. ¶ Ꝓ. ſcia donū ē altioz q̃ ſcia vt⁹: ſz ſcia vt⁹ ō dinis ē ſic̄ metaphyſica vl⁹ ēt theologia: g̃ r ſcia donū de dinis ē. ¶ Ꝓ. caput ē ꝺformē mēbris: ſz ſapia q̃ ē de dinis i metaphyſica dr̄ caput ſcie: g̃ r ſcia de dinis eſt. ¶ Sz ℈. Per ſciam ſcim⁹ ꝺuerſari in medio praue r puerſe natiōis: vt i lr̄a dr̄: ſz ℔ ñ ptinet ad dina: ſz ad hūana: g̃ ſcia nō ē diuinoz ſz hūanoz. ¶ Ꝓ. ad idē ñ ſūt neceſſary duo habit⁹: ſz ad diuina ordinat⁹ ſapia: g̃ ſcia non ē diuinoz.

¶ Utr̄ ſcia ſit tm̄ practica vel ēt ſpeculatiua.

Ulterius vr̄ q⁹ nō ſit tātū practica: ſz ēt ſpeculatiua: qz q̃tō aliq̃ cognitio ē altioz tāto ad plura ſe extēdit: ſz ſcia donū ē altioz q̃ ſcia q̃ ponit⁹ vtus itellcua lis: g̃ cū ſcia q̃ ē vt⁹ ſtellcual⁹ ſe extēdat ad opabilia r ſpecu labilia: vr̄ q⁹ multo fozti⁹ ſcia q̃ eſt donū. ¶ Ꝓ. phs in ꝑn: metħ. ꝓbat q⁹ ſcia ſpeculatiua ē nobilior q̃ practica ia q̃tū p ſe ſpeculatiue expetunt. nō aūt practice: ſz ſcia q̃ ē donuz ꝺz eē altiſſima ſcia: g̃ ē magis ſpeculatiua q̃ practica. ¶ Ꝓ. ſcia ꝑficit iferiozē rōnē. vt Aug. dicit. iferioz aūt rō ꝺ ſupio rez diuidit. Supioz aūt ē tā ſpeculatiua q̃ practica: qz ſm aug. iberet eternis ꝺſpiciēdis q̃ ſpeculatiōis ē: r ꝺſulēdis q̃ actiōis ē: g̃ ſilr rō iferioz. g̃ ſapia r ſcia ſūt ſpeculatiue ex ¶ Sz ꝺ ē q̃ aug. dicit q⁹ actio q̃ bñ vtimur reb⁹ (practice tpalib⁹ ſcie deputat: ſz vſus rez tpaliū ad practicā ptinet: g̃ ſcia ō q̃ ℔ logmur eſt practica. ¶ Ꝓ. ab oib⁹ dr̄ q⁹ ſcia do nū dirigit pietatem: ſz pietas ad actiuam vitā ptinet: ergo r ſcientia: ergo eſt practica.

¶ Utr̄ in ſcia humanoz ſit aligd noxie curioſitatis.

Ulterius vr̄ q⁹ in ſcia hūanoz nō ſit aligd noxie cu rioſitatis. Marie. n. cogſcere mala malū. eē vr̄: ſz ſcia maloz bōa ē. alias i deo nō eēt: g̃ in ſcia nō pōt eē aligd noxie curioſitatis. ¶ Ꝓ. q̃to aligd magl accedit ad ſuā pfectionē tāto magis laudabil⁹ ē: ſz bō p ſcia⁊ cuiuſ libet rei pficit⁹: qz trahit⁹ de potētia ad actū: cū itellect⁹ nr̄ ſit potētia oia itelligibilia. vt dr̄ in. 3. de aia: g̃ in ſcia nō pōt accidere pctm̄. ¶ Ꝓ. in medio nō ē accipe ſupfluū: ſic nul lus pōt eē nimis caſt⁹: ſz ſcia in medio ꝺſiſtit cū ſit vt⁹ intel ctual⁹: vt i. 33. diſ. dcim̄ ē: g̃ nō pōt eē ſupfluitas i ſciēdo: r ita nō pōt eſſe aliqua noxietas curioſitatis.

¶ Sz ℈. null⁹ punit⁹ niſi p pctō: ſz Jeronym⁹ ſe punitū aſtru it p eo q⁹ i libris Ciceroīs ſtudebat: g̃ pōt eē i ſcia hūanoz pctm̄. ¶ Ꝓ. expēdere tēp⁹ in iutilib⁹ vr̄ nō eē ſine pctō: ſed q̃dā ſcie videt eē vl⁹ paz vl⁹ nihil vtiles ad bñ viuēdu⁊: cui bō ꝺz tot⁹ iſiſtere: ſic ſcie mathematice: g̃ vr̄ q⁹ in eis ſtude

Reſpōdeo dōz ad 2ᵐ qōnē q⁹ duoz (re ſit pctm̄. diuidētiū aliq̃ cōe illō q̃ aliquā excel lētiā ſup rōnē cōis addit. ꝓpriuz nomē ex illa dr̄ia addita accipit. q̃ aūt nulla dr̄ia dignitatis addit nomē cōe reti net: ſic̄ pz i. ꝓ̄o r diffōne: qz ꝓpriū eēntiale dr̄ diffō. ꝓpriū aūt nō eēntiale vocat⁹ noie cōi ꝓpriū. Silr ēt ē in ꝓpoſito: oīs. n. certitudial⁹ cognitio alicui⁹ r ꝓcipue ſi ſit ꝺplexi p rō nis collationē habita ſcia dr̄. Sz illa q̃ eſt de altiſſimis q̃ſi aliaz ordiatrix r iudex ꝓpriū nomē ſupaddit: r ſapia dr̄. Alie vo ſcie q̃ ei ſubdunt⁹ ſimplr ſcie nomē retinēt. Et ℔ mō accipiēdo ſciam eſt tm̄ de reb⁹ creatis. ſapia vo de diuinis ſiue loq̃mur in vtutib⁹ itellectualib⁹ ſiue in donis.

Ad primuz g̃ dōz q⁹ ēt ex hūanis cognitio diuinoz r nutriē r ꝺfendit: q̃ iuiſibilia ꝺi p ea q̃ fcā ſūt itellecta ꝺſpiciūt. ¶ Ad 2ᵐ ad 3ᵐ pz ſolo ex dictis.

Ad ſecundā qōnē dōz q⁹ ſic ē in ſenſibilib⁹ cognio q⁹ ſenſus g̃ ē ad eē. ſ. tact⁹: ē i oib⁹ mē bris. g̃ aūt ſūt ad bñ eē ſūt in cogde tm̄: p q̃ alia mēbra re gunt. Jta ēt ē de donis gratuitis q̃ in eccl̃ia dant. q̃dā enim ſūt de neċitate ſalutis: r ℔ oz q⁹ oib⁹ mēbris xp̄i denr̄: r ℔ ſūt q̃ ptinēt ad gr̃az gratū faciētē: vt vtutes r dōa. q̃dā aūt ſūt q̃ ſūt ad bñ eē: ſic̄ gr̃e gratis date vt opatio miraculoz r ℔. Et ℔ nō in oib⁹ xp̄i mēbris dant: ſz ill⁹ tm̄ gb⁹ expedit ad edificationē fidei. Cū g̃ ſcia ſit donū r ſit circa res crea tas: oz q⁹ de rōne ſcie ſit tm̄ illa cognitio q̃ ē ad neċitatē ſa lutis. nō ē aūt de neċitate ſalutis cognitio rez q̃tū ad nām r gditates ſuas: ſz ſolū cognitio eoz q̃ gs oz facere vl⁹ vita re: r ipa ſcia ꝺtēplatiua nō ptinet ad rōnē doni ſcie: ſz ſolū ſcia practica q̃ bō quādā certitudinē ꝺcipit de agendis ex pītia ſpūs: r in ℔ differt a prudētia q̃ nō certitudinal⁹: ſed magis eſtimatiue ō agēdis iudiciū bz. vñ r ℔ donū a certi tudie iudicy nomē bz. Scia vo q̃ ad ōfeſſionē fidei ordiat ptinet ad gr̃az grat⁹ datā: ō q̃ dr̄. i. cor. iz. Alij vaꝫ ſm ſcie ſz eūdē ſpm̄: r ē ō neċitate doni: ſz ō pfectōe fidei. i. Cor. iz. vñ dic̄ aug. in lr̄a q⁹ tali ſcia multi q̃ fidē bñ nō pollēt.

Ad primuz igr̃ dōz q⁹ ſcia altioz nō opz q⁹ extēdat ſe ad plura: niſi i illis ad q̃ ordiaf: r ita

ſcientis donuz ad plura ſe extēdit q̃ acq̃ſita ſcia de opib⁹ būanis: qz in mltis illa deficit: in gb⁹ iſta dirigit. ¶ Ad 3ᵐ dōz q⁹ ñ oz dona q̃tū ad oēs ꝺditōes eē pfectioraꝫ vtutib⁹: ſz q̃tū ad modū opādi q̃ ē ſupra boez: vt dcm̄ ē. ¶ Ad 3ᵐ dōz q⁹ nō eſt icōueniēs vnā po⁹ diuerſis habitib⁹ pficī. vñ r inferioz rō: q̃ r ſpeculatiua r practica pōt eē pficī dono ſcie q̃tum ad operabilia. ſciēt⁹ vo ſpeculatiuis iq̃tuz eſt ſpeculatiua. Sapia aūt rōnē ſupiozē q̃tū ad vtrūq⁊ pficit: qz ſupiozes rōnes gb⁹ cōtēplādis ſapia ꝺberet ēt opationū nr̄az regule ſūt. Vñ fz q⁹ aſſūit eas vt regulas opabiliū ſic

Ad tertiā qōnē dōm q⁹ ſcire (in praxim extēdit q̃tū in ſe eſt nūq̃ maluz eſt: r ꝓ conſequēs nec adiſcere: qz cui⁹ gnātio eſt mala ipſuz⁊ eſt malū. Sed p accidēs ꝺtigit eē pctm̄ i ſciēdo vl⁹ adiſcēdo ſiue ꝺſiderādo. ℔ aūt accidēs pōt accidere vel ex pte cogſcibil⁹: vel ex pte cognoſcentis. Ex pte cognoſcētis ē duplex accidēs. vnū ē q̃ ꝓpter occupationē in ſtudio alicuius ſcie impedit⁹ ab executōe officy ad q̃ tenet⁹: ſic̄ ſi iudex ꝓpter ſtudiū geo metrie deſiſteret a cauſis expediēdis. vel ſacerdos a ꝺfeſſionib⁹ audiēdis: q̃ eas audire tenet⁹. Aliud eſt q̃ ꝓpter delectationē in alīq̃ ſcia veniret in cōtēptū alicui⁹ q̃ō re uereri opz: ſic̄ de Jeronymo accidit: qz tm̄ delectabat⁊ in ornatu vboz Tully: q⁹ deſipiebat ei incult⁹ ſm⁊ ꝓpheta rū: vt ipſe dic̄. Sic̄ ēt accidit illis q̃ tm̄ adherēt rōnib⁹ būa nis: q⁹ a fide diſcedūt: r eā ipugnāt Ex pte vo cognoſcibil⁹ ē triplex accidēs. Unū eſt q̃ſ cogſcibile defacili ad malū inclinat. r ꝓterea i ſe pue vtilitatis ē. Et ꝓpter ℔ ꝓhibite ſunt ſcie magice ne bō in exercitiū eaz labat⁊. Aliud eſt q̃ſ cognoſcibile ē ſupra potētiā cognoſcentis ſicut dr̄. Eccl⁹. 3. Altioza te ne q̃ſieris. Tertiū eſt q̃ſ in ſe nulli⁹ vtilitatis ē. ſicut fcā cōtingētia boīuz. vñ r curioſi dicūt⁊ g ſūt ſcruta tores ꝺſciaz⁊ ꝓximi. Jn oib⁹ aūt iſtis trib⁹ cōtingit q⁹ illō q̃ ē vni curioſuz nō eſt curioſum alteri: qz aligd eſt ſupra vni⁹ intellectū q̃ nō eſt ſupra itellectū alteri⁹. aligd ēt eſt vtile vni q̃ nō eſt vtile alteri. aligd etiā facile in pctm̄ p cipitat vnū: q̃ ñ ꝑcipitat aliū. ¶ Et p ℔ pz ſolutio ad oba.

¶ Utrū conſilium ſit donum.

D quartū ſic ꝓcedit. videt⁊ q⁹ ꝺſiliū nō ſit donū. donū enī a ſe ipſo q̃ dr̄e ñ pōt: ſz ꝺſiliū cuilibz ē a ſeipſo: qz ꝺſiliū q̃ſtio ē. vt dr̄ i. z. etħ. glibz aūt q̃rere pōt. g̃ ꝺſiliū nō ē donū. ¶ Ꝓ. Sic̄ in cognitiōe practica hūana eſt ingſtio: ita r in cognitione ſpeculativa: ſz in donis pti nētib⁹ ad vitā cōtēplatiuā nō ponit⁊ aligd q̃ ingſtionem importet. cū g̃ cōſiliū ingſtione importet. videt⁊ ꝺſiliū nō ꝺz poni donū dirigēs i vita actiua. ¶ Ꝓ. Dona ſe extē dūt ad illa q̃ ſunt de neceſſitate ſalutis ſic̄ dctm̄ ē: ſz ꝺſiliuz ſm q⁹ cōiter dr̄ dirigit i bis ad q̃ nō oēs tenēt⁊: g̃ ꝺſiliuz nō ¶ Sz ℈. eſt q⁹ Iſa. xi. iter dona cōputat⁊. ¶ Ꝓ. (eſt donū. Uirtutib⁹ rñdent dona: ſz q̃dā virt⁹ eſt ordiata ad bñ cō ſiliādū. ſ. eubolia de q̃ pbs in. 6. etħ. determiat: g̃ videt⁊ q⁹ debeat eē aliq̃ donū q̃ pficiat nos ad recte conſiliādū.

¶ Utr̄ donū ꝺſiliy differat a dono ſcie.

Ulterius vr̄ q⁹ ꝺſiliū donum nō differat a dono ſcie Scia enim eſt q̃ bñ cōuerſamur in medio praue r puerſe natiōis: ſz boc nō pōt fieri ſine cōſilio: g̃ cō ſiliū nō diſtinguit⁊ a ſcia. ¶ Ꝓ. Jn donis q̃ ad executiōem ptinēt idē donū rñdet oib⁹ vtutib⁹ q̃ ſunt circa mām vnā: ſicut pietas oib⁹ vtutib⁹ q̃ ſūt circa cōicatiōes: ſz prudētia r eubolia ſūt circa vnā māz: qz circa actū rōnis i agibilib⁹: cū g̃ prudētie rñdeat ſcia. eubolie aūt cōſiliū: vr̄ q⁹ cōſiliū r ſcia ſint vnū donū. ¶ Ꝓ. Sic̄ prudētie ſbſernit eubolia: ita r ſineſis: ſz ꝑter donū ſcie q̃ rñdet prudētie nō inenit⁊ aliud dolū: q̃ rñdeat ſineſi ad iudiciū ptinens: g̃ nec opz eſſe aliud donū a ſcia q̃ rñdeat eubolie.

¶ Sz ℈ē q⁹ Iſa. xi. vnū alteri cōnumerat⁊: q̃ ñ eēt ſi vnū donū foret. ¶ Ꝓ. Sic̄ in ſpeculatiuis eſt via inuētiōis r iu dicy: ita r i practicis: ſz in donis ptinētib⁹ ad vitā cōtēpla tiuā eſt aliud donū q̃ rñdet inuētioni. ſ. intellect⁹. r aliud q̃ rñdet iudicio. ſ. ſapientia. ergo r in donis dirigentib⁹ in vita actiua ꝓter ſciam que reſpondet iudicio erit aliud donum q̃ pertinet ad inuētionē. r hoc eſt conſiliū.

¶ Utr̄ actus conſily futurus ſit in patria.

Ulterius videt⁊ q⁹ act⁹ ꝺſily nō erit in patria. Cōſi liū eni ſm Greg. ꝺtra ꝓcipitationē mē tez munit. Et Damaſ. dicit. z. li. q⁹ cōſiliū dubitātis eſt: ſed in patria nō erit ꝓcipitatio neq̃ dubitatio: g̃ neq̃ cōſiliuz. ¶ Ꝓ. Cōſiliū ingſtionē r diſcurſuz importat: vt pz ꝑ phz in. 3. etħ. Sz in patria ſm Augu. nō erūt volubiles cogita tiones: ſz vtemur deiformi intellectu ad ſi⁊itudinē ange loz: g̃ in patria nō erit ꝺſily act⁹. ¶ Ꝓ. Eadē rōne eēt ibi actus ſcie: nec ē dare in quo vn⁹ act⁹ ab alio ibi differat: qz ibi inuētio nō erit: ergo nō erit ibi act⁹ cōſily.

¶ Sz ℈. directiuū nobili⁹ eſt executiuo: ſz in patria erit ali q̃s act⁹ timoris. fortitudinis r pietatis que ſunt exequētia in vita actiua: g̃ multo fozti⁹ erit ibi act⁹ ſcie r cōſily q̃ ſūt dirigētia. ¶ Ꝓ. Sancti in patria erūt deo ſil⁊es: ſz in deo ē ꝺſiliū. Iſa. z5. Cōſiliū tuū verū fiat. ſm aliā lr̄az: g̃ r in ſcis

Reſpondeo dōz ad ꝓmā qōnē (erit ꝺſily actus: q⁹ ſm ꝓhm in. z. Etħ. ꝺſiliū eſt q̃ſtio de opabilib⁹ a nobis: nō tā de oib⁹. q̃ eni determinata ſūt q̃liter fieri debeāt ſic̄ lr̄az figure i dubitationē nō veniūt neq̃ in qōnē: r ita de eis nō eſt cōſiliū. Silr ēt cuz finis ſit ꝓncipiū mouēs agentē in oib⁹ opabilib⁹ nō eſt ꝺſilium de fine: ſicut nec in alys ſcietys eſt q̃ſtio de ꝓncipys illi⁹ ſcie: ſed de his que ſunt ad finem cōſilium eſt. Jn bis aūt recte cōſiliaf q⁹ ſi debitū finez ꝑſtituar. ſi media accōmoda ad finē ineniat vt nō faciat mala ꝓpter bona. ſi tēp⁹ ſit cōue niēs reb⁹ agēdis: ne p diuturnitatē cōſily tēp⁹ agēdi tran ſeat: r ad hāc rectitudinē cōſily pducit eubolia: vt dic̄ phs in. 6. etħ. Sz q̃ opabilia hūana ꝺtingentia ſunt r poſſunt deficere ne ad finē ītentū pducāt: iō certitudinē ꝺſily at tingere nō eſt hūanū ſz dīnū: cui⁹ eſt p certitudinē euent⁹ cōtingentiū ꝓuidere. Et iō opz q⁹ ad hāc certitudinē mēs eleuet⁊ ſupra hūanū modū inſtinctu ſpūſancti. Qui. n. ſpū dei agūt bi fily dei ſūt. Ro. 8. Et iō cōſiliū ē donum

Ad primuz ergo dōz q⁹ donū cōſily nō eſt ad q̃rē dū cōſiliū ſed ad inueniēdū. ¶ Ad 2ᵐ dōz q̃tū dona dirigētia in vita actiua ſūt circa cōtingentia. Et iō opz q⁹ ſit ibi magis ingſtio q̃tū in cōtēplatiua vita q̃ circa eterna eſt. ¶ Ad 3ᵐ dōz q⁹ ſm ꝑhm in. 3. etħ. ꝺſiliuz adhibet⁊ i difficilib⁹ in gb⁹ nobis nō credim⁹: r ꝓpter ℔ in arduis ad que oēs nō tenēt⁊ ꝓcipue eſt donū cōſily: ſed nō

Ad ſecundā qōnē dōz q⁹ habit⁹ diri (tm̄ in illis. gentes in vita actiua diſtinguūt⁊ q̃tū ad tria. Primo q̃tū ad modū opandi: r ſic a vtutib⁹ prudētia r eubolia q̃ opant⁊ būano mō diſtinguūt⁊ ſcia r ꝺſiliū que opant⁊ ſupra būanū modū vt ex dictis pz. Alio modo q̃tū ad act⁹ ſiue vias q̃ exigūt⁊ ad directionē q̃ ſunt inueni re r iudicare: r ſic cōſiliū q̃ ꝺſiſtit in inueniēdo diſtinguit⁊ a ſcia q̃ cōſiſtit in iudicādo de iuētis ꝺſiliū. tertio modo q̃tū ad mediuz: r ſic ſapia diſtinguit⁊ a ſcia iq̃tū ſapia q̃ſq⁊ dirigit in agēdis ꝑ rōnes eternas. ſcia aūt ꝑ rōnes iferio

Ad primū ergo dōz q⁹ ad bñ ꝺuerſāduz vt (res. dcm̄ eſt: duo regrunt⁊ iō opz eſſe duo dona. ¶ Ad 2ᵐ dōm q⁹ diuerſe virtutes exequētes circa vnuz gen⁹ māe diſtinguūt⁊ penes diuerſas ptes māe. non penes act⁹ agētis. Et iō ab vnitate act⁹ poterit inueniri vn⁹ modus altioz q̃ cōpetit vni dono: ſz vtutes dirigentes pti nent ad diuerſos actus ex pte agentis. r iō regrūt⁊ diuerſi

Universidad de Deusto
Biblioteca

modi ⁊ diuersa dona eleuatia ad modos dignionẽs. ¶ Ad 3m dr̃ dr̃ q̃ iudiciũ qđ ẽ sine fis ⁊ ꝑcipe applicãda ad op⁹: qđ ẽ prudẽtie: totũ ptinet ad vnã viã. ſ. iudicatiuã. ⁊ iõ eis nõ rñdet nisi vnũ donũ: ſz eubolie q̃ ptinet ad aliã viã rñdet

Ad tertiaz qõnẽ dr̃z q̃ sic dciñ ẽ de (aliõ donũ. donis exequẽtib⁹ i vita actiua q̃ rẽanebũt eox act⁹ circa mẽsurã: ex q̃ erat modus supza hoiez i eox act⁹: nõ aũt circa ꝑpaz mãz: q⁊ fortitudo nll̃ã diffi cultatẽ ſuſtiebit vt dciñ ẽ. Ita i ſcia ⁊ ꝯſilio: q⁊ i patria nõ remãebũt eox act⁹: nec ꝯtigẽtia opabilia dubia i gb⁹ nũc iudicãt ⁊ iuueniũt. Uñ nõ opz q̃ ſit ibi dubitatio neq; etiã diſcurſus remãebũt i ꝺ q̃ cõuertẽt ſe ad illũ a q̃ erat certitudo i eox iudicio ⁊ inuẽtiõe ſupza hũanuz modũ: ⁊ erit act⁹ ſcie circa ipſuz ſz q̃ ẽ regula ad iudicãdũ. act⁹ vo ꝯſilij erit circa ipſuz ſm q̃ eſt illuminãs ad iueniẽdũ. ¶ Et ſm ꝺ pz ſolutio ad obiecta. ¶ Expoſitio textus.

Uo fides ſaluberrima gignit). Doc i telligẽdũ ẽ q̃tũ ad diſtinctionẽ articulox ſiue q̃tũ ad exhortationez ad fidẽ ſz q̃ fides ex auditu ẽ: nõ q̃tũ ad habitũ fidei q̃ ẽ ex infuſione. (Abſtiere vo a malis ⁊c.) Doc eſt timozis ſic exequẽtis: ſcie ſicut dirigentis. (Que nãliter ſũt in natura hois) q̃tũ ad ſeminaria ſcie. nõ aũt q̃tũ ad habitũ completũ, intellectus aũt ſiẽ a natura eſt.

¶ De ꝯnexiõe vtutũ q̃ nõ ſepãr. Di. XXXVI.

Olet ẽt q̃ri vtz vtutes ita ſint ſibi ꝯiuncte vt ſepari nõ poſſint poſſideri ab aliquo: ſz q̃ vnã hz oẽs hẽat. De ꝺ Jero. ait. oẽs vtutes ſibi hẽrẽt vt q̃ vna caruerit oibus careat. Qui g̃ vnã hz oẽs hz. Sꝺ qꝺ ꝓbabile ẽ. Uñ. n. caritas mr̃ ſit oiuz vtutũ: i quocũq; mr̃ ipa ẽ. ſ. charitas ⁊ cũcti filij ei⁹. id ẽ vtutes recte foze credũt. vñ aug. Ubi charitas ẽ qđ eſt qꝺ poſſit deeſſe: vbi aũt nõ ẽ qđ ẽ qꝺ poſſit ꝓdeſſe: Cur. n. ñ dicim⁹ q̃ hãc vtutẽ hz hẽ oẽs: cũ plẽitudo legis ſit charitas: q̃ quãto magis ẽ in hoie tãto magis ẽ vtute ꝑdit⁹: Quãto vo min⁹ tãto min⁹ ineſt vt⁹. ⁊ quãto min⁹ ieſt virt⁹ tãto magis ieſt viciũ.

¶ Si cõiuncte vtutes piter ſint i quocũq; ſunt.

Trũ vo piter qs oẽs poſſideat vtutes: an alie magis alie min⁹ i aliquo fuerit qꝺ ẽ. Quibuſdã. n. vr̃ q̃ alie magis alie min⁹ hẽanr̃ ab aliquo: ſic i Iob patiẽtia emicuit. In dauid hũilitas. In moyſe mãſuetudo. q. ẽt ꝓcedũt magis aliquẽ mereri ꝑ aliquã vnã vtutẽ q̃z ꝑ aliã ſic eã pleni⁹ hz q̃z aliã: nõ tñ magis ꝑ aliquã mereri dicũt q̃z ꝑ charitatẽ: nec aliq̃z pleni⁹ a quocũq; hãi q̃z charitatẽ. Alias igit̃ magis: ⁊ alias min⁹ in aliquo eẽ dicũt: ꝟ nullaz pleni⁹ charitate q̃ ceteras gignit. Baſcq; dicũt eẽ mlras facies q̃s mẽozat apls dicẽs: Ex ꝓſonis mlraz facierũ ⁊c. Aliꝯ veri⁹ dicũt vtutes oẽs ⁊ ſil̃ ⁊ pares eẽ i quocũq; ſũt: vt q̃ i vna alteri par extiterit i oib⁹ eidẽ cẽlis ſit. vñ Aug⁹. Uirtutes q̃ ſũt i aio hũano q̃z alio ⁊ alio mõ ſingule intelligãt. nullo mõ tñ ſapãr abinicẽ: vt qcũq; fuerit cẽles vbi gr̃a i fortitudine: eẽles ſint ⁊ prudẽtia ⁊ iuſtitia ⁊ tẽpantia. Si. n. dixeris eẽles eẽ iſtos i fortitudine: ꝟ illũ ꝓſtare prudẽtia: ſeq̃t vt hui⁹ fortitudo min⁹ prudẽs ſit: ac ꝓ ꝺ nec fortitudie eẽles ſint: q⁊ ẽ illi⁹ fortitudo prudẽtioz: atq; ita de ceteris vtutib⁹ iuenies ſi oẽs eadẽ cõſideratiõe ꝓcurras. Ex bis clareſcit oẽs vtutes ñ ſolũ eẽ ꝯnexas: ꝟ ẽt pares i aio hois. Cũ g̃ dr̃ aliqs aliq̃ ꝑmiere vtute: vt abraã fide. Iob patiẽtia: ꝟz vſus exteriozes accipiẽdũ ẽ: vl̃ i ꝓpatõe alioz hoiuz: q⁊ vl̃ hũilitatis habitũ maxie ꝑfert vl̃ op⁹ fidei: vl̃ alicui⁹ ceteraz vtutũ ꝑcipue exeq̃. vñ tea ꝑ alijs pollere: vl̃ inẽ alios hoies ſingularit excellẽ dr̃ ſm hũc modũ. ſ. ꝟz rõnẽ actuũ exterioz. alibi aug. dr̃ i aliquo aliã magis eẽ vtutẽ: aliã min⁹. ⁊ vnã eẽ ꝯ alterã: ait. n. ſic. Clariſſima diſputatiõe tua ſatis appuit ñ placuiſſe auctoꝛib⁹ nr̃is: imo ipi vitati oia paria eẽ pctã ẽt ſi ꝺ vtutib⁹ vex̃ ſit: q⁊ ſi vex̃ ẽ eũ q̃ hz vnã oẽs hãe vtutes: ⁊ eũ q̃ vnã nõ hz nulla hãe: nec ſic pctã ſũt paria: q⁊ vbi nulla vt⁹ ẽ nibil rectũ ẽ: nec ꝯ iõ ñ ẽ ꝓauo ꝓaui⁹ diſtõtoq; diſtõti⁹. Si aũt qꝺ puto eẽ vius ſacriſq; lẽis ꝙgruẽti⁹: ita ſit aie itẽtões vt coꝛpis mẽbza nõ qꝺ videãt ocul: ꝟz q̃ ſẽtiãt affectib⁹: ⁊ ali⁹ illumiãt ãpli⁹: ali⁹ min⁹. ali⁹ oino caret luie: ꝑfecto vt q̃z illuſtratiõe pie charitatis affect⁹ ẽ: i alio actu magis: i alio min⁹: i aliquo nibil: ſic dici põt hãe aliã: ⁊ aliã ñ hãe: ⁊ aliã magis: aliã min⁹ hãe vtutẽ. nã ⁊ maioꝛẽ i iſto charitas q̃z i illo. ⁊ iõ recte poſſum⁹ dicere ⁊ aliq̃ i iſto nulla i illo q̃z tũ ptinet ad caritatẽ q̃ pietas ẽ: ⁊ vno hoie qdẽ q̃ maioꝛẽ hẽat pudicitiã q̃z patiẽtiam ⁊ maioꝛem hodie q̃z heri ſi ꝑficit. ⁊ adhuc nõ hẽat ꝓfectiã: ⁊ hẽat ñ paruã miſericoꝛdiã. Et vt gnãl̃r breuiter q̃z cõplectar quã de vtute hẽo notionẽ: virt⁹ ẽ charitas: q̃ id qꝺ diligẽdũ ẽ diligit. Hec ⁊ i alijs maioꝛ: i alijs mioꝛ: i alijs nulla ẽ. Pleniſſima vo q̃ iã ñ poſſit augeri q̃z diu hic bõuit in nemie. Hic iſinuari videt q̃ aliqs ea rõne poſſit dici hãe vnã vtutẽ magis q̃z aliã. q⁊ ꝑ charitatẽ magis afficit i actu vni⁹ vtutis q̃z alteri⁹. ⁊ ꝓpter differẽtiã actuũ ipas vtutes magis vl̃ min⁹ hãe dici põt: ⁊ aliq̃z nõ hãe: cũ tñ ſil̃ oẽs ⁊ parit hẽat quãtũ ad mẽtis habitũ vl̃ eẽntiã cuiuſq;. In actu vo aliã magis ⁊ aliã min⁹ hz: aliã ẽt ñ hz: vt vir iuſt⁹ vtẽs cõmagio ñ hz ꝓtinẽtiã i actu: quã tñ hz i habitu. Cur ergo nõ dicãt paria pctã: fozte q⁊ magis facit ꝙ charitatẽ q̃ graui⁹ peccat: min⁹ q̃ leui⁹. Nemo eni peccat niſi aduerſus illã faciẽdo q̃ ẽ plenitudo legis. Jõ recte dr̃. Qui offẽdit i vno fact⁹ ẽ oiuz re⁹. i. ꝙ charitatẽ facit i q̃ pẽdẽt oia.

¶ Repetit de charitate vt addat quomodo tota lex in ea pendet.

Um duo ſint ꝓcepta charitatis in q̃b⁹ vt ꝓtactũ ẽ: tota lex pẽdet ⁊ ꝓphete: aduertẽdũ ẽ quõ ꝺ ſit: cũ i lege ⁊ in ꝓphetis m̃ra fuerit cerimõialia mãdata: q̃ ſi ad charitatis ſcificationẽ ptinuiſſent: viderent̃ nõdũ debere ceſſare. Q⁊ vo nõ inſtifi catõis gr̃a quã facit charitas iſtituta ſũt: ꝟz i figura futuri ⁊ i on⁹ ipoſita: iõ clareſcẽte vtate ceſſauerũt velut vmbra. verũtñ ⁊ ipa cerimõialia ꝟz ſpũale ſẽſũ quẽ ꝯtinẽt: ⁊ oia moralia ad charitatẽ referũt. Pertinẽt. n. oia ad decẽ mãdata i tabulis ſcripta: vbi oiuz ſũma ꝓſtringit: ex q̃b⁹ cetera emanãt. Sic i ꝓmõe dñi octo vtutes ꝑmittũt ad q̃s cetera referũt. ⁊ ſic ad .x. mãdata decalogi cetera referũt: ita ipa .x. ad duo mãdata charitatis ptinẽt: q⁊ ꝑ charitatẽ implẽt: ⁊ ad charitatẽ tãq̃z ad finẽ referri debẽt. vñ aug. Totã magnitudinẽ ⁊ amplitudinez dinoꝛ eloqoꝛ poſſidet charitas: q̃ deũ ꝓximũq; diligim⁹: q̃ ra dix ẽ oiuz bonoꝛ. vñ vtas ait. Jn bis duobus mãdatis vniuerſa lex pẽdet ⁊ ꝓphete. Si g̃ nõ vacat oẽs paginas ſcas ꝑcrutari: oia inuolucra ſmõuz euoluẽ: rene caritatẽ vbi pẽdẽt oia: q⁊ ꝑfectio ẽ ⁊ finis oiuz. Hic. n. ⁊ ꝓcepta ⁊ ꝯſilia recte fiũt cũ referũt ad diligendũ deũ ⁊ ꝓximũ ꝓpter deũ. Qꝺ vo timoze pene vel aliq̃ itẽtione carnali fit: vt nõ referat ad charitatẽ: nondũ fit ſic fieri opz: q̃uis fieri videatur. Inimicus. n. iuſtitie ẽ q̃ pene timoze nõ peccat. amicus vo q̃ ei⁹ amoze nõ peccat. Diuz eni hec ſũma eſt vt itelligatur legis ⁊ omnium diuinaz ſcripturaz plenitudo eſſe dilectio dei ⁊ ꝓximi.

¶ Poſtq̃ determiauit magr̃ de vtutib⁹ ⁊ donis: hic determinat de cõnexiõe eoz. Diuidit aũt hec pars in duas. In ꝑma determiat de ꝯnexiõe vtutũ. i ſcda de cõnexiõe ꝓceptoz qb⁹ act⁹ vtutũ impãr ibi. (Cũ aũt duo ſint precepta.) ꝑ⁹ didit i duas. i ꝑ⁹ pbat vtutes eẽ ꝯnexas. i ſcda pbat eas eẽ cẽles ibi. (vtz vo piter ⁊c.) Et circa ꝺ tria facẽ. Primo mouet qõnẽ. ſcdo põit vnã opionẽ cũ ſua pbatõe ibi (qbuſ dã eni videt ⁊c.) 3o põit aliã opionẽ q̃ va ẽ ibi: (Aliꝯ veri⁹ dicũt) Et circa ꝺ tria facit. Primo ponit opiniõez cũ ſua pbatione. ſcdo ſoluit pbationẽ ꝑme opiniõis ibi. (Cũ g̃ dr̃ aliqs ⁊c.) tertio cõfirmat per auctoritatem ibi. (ſm hunc modum. ſ. ſm rõnem ⁊c.) Queſtio. I.

Hic queruñ ſex. ꝑ⁹ vtz virtutes politice ſint ꝯnexe. 2o vtz vtutes gratuite. 3o vtz dona. 4o vtz vtutes ſint cẽles. 5o vtz vicia ſint ꝯnexa ⁊ pia. 6o vtz ꝓcepta ꝯnectãt i charitate: ita q⁹ mod⁹ ſit i ꝓcepto.

¶ Utz virtutes politice ſint cõnexe.

Ad primũ ſic procedit. vñ q⁹ virtutes politice nõ ſint ꝯnexe. vtutes. n. iſte ex actib⁹ aegrunt vt ꝓbat phs in. 7. etbi. ſz act⁹ non ſũt ꝯnexi: q̃ neq; ꝓdicte vtutes. ¶ Ꝓ. q̃cũq; cõnectũt opz q⁹ in aliquo vno cõnectãr: ſz nõ eſt dare aliqꝺ vnũ in quo cõnectãr virtutes niſi prudentia: in q̃ cõnecti nõ pñt: q⁊ cũ prudẽtia ſit q̃ſi aꝛes q̃dã opabiliũ ñ ẽ incõueniẽs q⁹ hẽat qs prudẽtiã q̃tũ ad vnã mãz ⁊ nõ q̃tũ ad aliã: q̃ nõ eſt neceſſariũ q⁹ virtutes ſint ꝯnexe. ¶ Ꝓ. ſic prudẽtia oẽs virtutes morales ordinat: ita ſapiẽtia ordinat oẽs ſcias q̃ſi caput ſciaꝛ. vt dr̃. 6. etb. ſz ꝓpter ꝺ ſcie nõ ſũt cõnexe: q⁊ cõiter ordinãr a ſapia: q̃ nec ꝓpter ꝺ vtutes morales ſũt ꝯnexe: q⁊ cõiter ordinãr a prudẽtia. ¶ ꝺ ꝟz pbz in. 4. etb. q̃ circa mediocres honozes moderate ſe hz nõ ẽ magnanim⁹. ꝯſtat aũt q⁹ virtuoſus ẽ ꝟz aliã vtutẽ: quã ipe inoiatã dic: q̃ vna virt⁹ hãi põt alia ñ habita. ¶ Ꝓ. ad vnã quãq; virtutẽ politicã ptiet mediũ i ꝓpa mã tenere. ſz videm⁹ ad ſenſũ q⁹ qdã ſe hñt moderate circa mãz vni⁹ virtutis q̃ nõ hñt ſe moderate circa mãz alteri⁹: q̃ vna politica habeẽ ſine alia. ¶ Ꝓ. aug⁹. dic ad Jero. q⁹ ñ ẽ dina ſnia q̃ dr̃. q̃ hz vnã hz oẽs: q̃ cũ oĩs va ſnia ſit dina: q⁊ ſm Amb. Deẽrẽ a quocũq; dicaẽ eſt a ſpũſcõ: vr̃ q̃ nõ ſit vera ſnia.

¶ Sz ꝟ. pbs i. 6. etb. ꝓbat q⁹ null⁹ põt hãe prudẽtiã: niſi habeat vtutes morales: neq; põt q̃s hãe vtutes morales niſi prudẽtiã hẽat: q̃ opz ad ꝺ q⁹ vna virt⁹ habeaẽ oẽs ſil̃ hñi.

¶ Ꝓ. Tull⁹ dic. ſi vnã de vtutib⁹ tuis amiſeris: nullã te habiturũ neceſſe eſt ꝓfitearis. ⁊ log̃ de virtutib⁹ politicis q⁊ de gratuit] nibil ponit. q̃ virtutes politice ſunt cõnexe.

¶ Ꝓ. q̃ hz caſtitatẽ caſt⁹ eſt: ꝟz q̃ eſt caſt⁹ virtuoſus ẽ. q̃ aũt virtuoſus ẽ nullũ viciũ ei ineſt: q̃ hz caſtitatẽ caret oi vicio: ⁊ ita vr̃ hãe oẽs virtutẽ. ⁊ eadẽ rõ eſt de alys virtutib⁹.

Reſpõdeo dr̃z q⁹ virt⁹ ouplr (q̃ hz vnaz hz oẽs. põt ꝯſiderari. vno mõ ꝟz eẽ ipſi⁹ ipfectũ ſm q⁹ ſeminaria virtutũ iſũt nobis a nã: ⁊ ſic virt⁹ dr̃ q̃dã nãl̃ iclinatio ad virtutẽ actũ: ⁊ ꝺ mõ vna virt⁹ põt hãi ſine alia. Quidã. n. ſũt nãliter apti ad liberalitatẽ. q̃ ſunt proni ad luxuriã ex nã ſue cõplexiõis: ⁊ ſic etiã cõtingit in alys. Alio modo cõſideraẽ virt⁹ ſm eſſe pfectuz qõ ex aſſuefactiõe recipit: ⁊ ſic accipit nomẽ politice virtutis. ⁊ ꝺ mõ opz virtutes oẽs eſſe ſil̃. ⁊ põt triplex ratio ex dictis pbaz accipi. Aſſignatur aũt ꝑma a pho in. 6. etbi. que ſumit ab eo quo pficitur quelibet virt⁹ politica. Ineſt eniz homini inclinatio q̃dã nãlis ad actũ prudentie: q̃ virt⁹ nãlis dr̃: ⁊ vocaẽ a pho demotica: quã nos induſtriã dicere poſſum⁹. que qdẽ ⁊ ad bona ⁊ ad mala ſe hẽ põt. vñ nõ eſt virt⁹: q⁊ virt⁹ eſt que op⁹ hñtis ſemper bonuz reddit. vñ ſi debeat ad hoc pduci q⁹ ſemp ei⁹ iudiciũ ſit rectũ: opz q⁹ addatur aliqd q̃ qõ oĩs erroꝛ pbibeaẽ. Eſt aũtez duplex erroꝛ in iudicio. Un⁹ q̃ eſt circa finẽ: ſic bñs habitũ vicy: qui qdẽ inclinat ad ſuuz actũ ſic ad q̃ ſe bonũ: ⁊ talis erroꝛ in agẽdis aſſimilatur erroꝛi qui eſt circa ꝓncipia in ſpeculãdis. Ali⁹ erroꝛ eſt in ꝓſecutiõe finis qui contingit cuz quis a recta conceptione: quam de fine hz abducit per paſſiones: ſicut dr̃ q⁹ delectatio coꝛrũpit eſtimationẽ prudẽtie. ⁊ hẽ erroꝛ aſſimilaẽ i agẽdis erroꝛi q̃ ẽ in ſpeculatiuis circa decurſuz ꝓncipioꝛ ad cõcluſionẽ. Utrũq; aũt erroꝛẽ pbibet moral⁹ virt⁹ q̃ i finẽ rectũ iclinationẽ facit ⁊ paſſionẽ cõpmit. ⁊ iõ nõ põt eẽ prudẽtia ſine morali virtute: dico tẽperãtia fortitudie ⁊ hz. Siꝛ ẽt icliatio nãlis ad ea q̃ virtut] ſũt q̃to maioꝛ ẽ tãto ẽ magis noxia. niſi rõnis diſcretio adhibeaẽ: ſic cec⁹ quãto fozti⁹ currit: tãto magis offendiẽ. Et iõ ad ꝺ q⁹ virt⁹ moral⁹ pficiaẽ opz q⁹ a prudẽtia dirigaẽ. vñ prudẽtia i diffinitiõe moral⁹ virtutis põit vt pzi. z. etbi. Et iõ opz vtutes politicas ꝯnexas eẽ. Alia rõ ꝯnexiõis ſumit ex bis q̃ cõiter i oi vtute eẽ oz. q̃z tñ vnũqõq; aliq̃ vt⁹ pncipal⁹ ſibi vẽdicat: ſic difficile vẽdicat ſibi fortitudo, mediũ iter ſupfluũ ⁊ diminutũ: qõ eſt moderatũ vẽdicat ſibi tẽpãtia. rectũ vẽdicat ſibi iuſtitia. ſciaz aũt ſibi hz prudentia. Et iõ ab bis ꝺditiõib⁹ vnaq̃q; dictaz vtutũ nomẽ accipit. Quia

Universidad de Deusto
Biblioteca

aũt illud qđ est maximũ in q̃libꝫ genere ē cã alioꝝ:iõ alie vtutes pticipãt quodãmõ aliquã ꝓdictaꝝ ꝓditionũ exvtute q̃ illud ꝓncipaliꝝ sibi vẽdicat:qz enĩ fozt| est circa maxie difficilia ꝓseuerãs:facile ẽt in alys difficultatibꝰ miozibꝰ ꝓseuerabit. Et hãc cãz assignare vł Seneca:q dicẽ oẽ qđ bñ fit iuste:prudẽter:fortiter:tẽperate fieri. 3ª rõ põt sumi ex fine quẽ intẽdit q̃libet vtus.q̃libꝫ enĩ virtus opaẽ ꝓpter bonũ vtutis.vñ si bonũ vtut| quẽadmodũ vtuosus decet itendit:ł allo mõ ab ipsoꝰ intẽtionẽ deflectit.vñ pbs dicit in.4.etbi.ꝙ pdigus q expẽdit nõ curãs bonũ facile i q̃tũ

Ad primuz ergo dõz ꝙ qñ (cũq; malũ declinat. aligs exercẽt in actu alicuiꝰ vtutis:si sil'exerceẽ i actu alicuiꝰ vicy nũq̃ acgret aliquã vtutẽ:qz nõ acgrit prudẽtiã. Unũ oz ad b ꝙ vna virtꝰ habeaẽ ꝙ bñ se bẽat gs circa oia q̃ i vsuz vite veniũt:ꝛ sic istis vtutibus sil'cũ prudẽtia acgsitis ex b causabunẽ alie vtutes q̃ sunt circa ea q̃ nõ ita frequẽter in vsuz vite veniũt ex b ipso ꝙ rõ assuefacta est inferiozibꝰ viribꝰ ꝑesse ꝛ inferiozes eius nutũ seq:in quo ꝓsistit tota rõ mozal'vtutis. ¶ Ad secũdũ dõz ꝙ ex eodẽ ꝓncipio ꝓcedit prudẽs circa oẽs mãs vtutũ.ſ.ex intẽtiõe boni rõnis. Unũ nõ põt esse ꝙ prudẽtia acgraẽ ſm vnã ptẽ mãe mozal'vtut| ꝛ nõ ſm aliã sic ꝓtingit in artibꝰ q̃tũ ad illas mãs circa q̃s eodẽ mõ operãr.sicut carpẽtariꝰ de nuce ꝛ de quercu sil'r facit arcã. Et ꝙ b etiã pz solutio ad tertiũ:qz scie alie addũt ꝓncipia spãlia ad ꝓncipia cõia sapie.ꝛ iõ vna illaꝝ põt sciri altera ignozata:sed mozales vtutes nõ addũt alia ꝓncipia sup ꝓncipia prudẽtie:imo ꝓncipia prudẽtie sũt ſm vtutes mozales.q̃ quidez ꝓncipia sũt fines mozaliũ vtutũ ſm pbz in.4.etbi. ¶ Ad 4ᵐ dõm ꝙ q moderate se bz circa mediocres honozes nõ bz sp actuz magnanimitat|:qz eiꝰ mã nõ sibi cõpetit:bz tñ habitũ quo ẽt circa illas optime se bẽt si mã illa sibi cõpeteret. Et sil'r ẽ de liberali ꝛ magnifico.nõ enĩ est ĩcõueniẽs ꝙ alicui habẽti vnã vtutẽ desit exercitiũ alteriꝰ vtutis:qz nõ bz mãz. ¶ Ad 5ᵐ dõm ꝙ rõ illa ꝓcedit de vtutibꝰ nalibꝰ vt ex dictis pz. ¶ Ad 6ᵐ dõm ꝙ negaẽ esse vina ſnia:qz nõ est ex sacra ſcriptura plata vt ei neẽe fit ꝓsẽtire.

¶ Utrꝫ virtutes gratuite sint connexe.

Ad secundũ sic ꝓcedit.videẽ ꝙ vtutes gratuite nõ sint connexe. Beda enĩ dicit ꝙ sci magis bũlianẽ de virtutibꝰ q̃s nõ bñt.q̃ de vtutibꝰ q̃s bñt gliẽẽ ꝙ bñt aliq̃s vtutes:ꝛ aliq̃s ñ bñt. ¶ Ꝓ. Lõstat ꝙ mlti habẽt fidem ꝙ nõ habẽt ꝯharitatẽ.vtraq; aũt est virtꝰ gratuita:ꝙ ꝛc. ¶ Ꝓ. xps habuit oẽs vtutes alias:cui tñ defuit fides ꝛ spes:ꝙ vna virtus põt bñ sine alia. ¶ Ꝓ. pseuerãtia est q̃dã virtꝰ:ſz multi habẽt vtutes aliq̃s ĩ qbꝰ nõ pseuerãt:ꝙ vna virtꝰ põt bñ sine alia. ¶ Ꝓ. cõiugati et ĩnocẽtes pñt bẽe castitatẽ:Sz cõiugati nõ habẽt ꝟginitatẽ.inocẽtes aũt nõ habẽt penitẽtiã:ꝙ nõ est neẽariũ ꝙ qui bz vnã habeat oẽs. ¶ Ꝓ. Nihil est laudabile nisi actꝰ vtutis:neq; vituꝑabile nisi viciũ. Sz in sacra ſcriptura qdam laudanẽ de vno ꝛ vituperanẽ de alio:vt ps Apoc.z.ꝙ põt haberi vna virtꝰ sine alia:cuiꝰ oppositũ viciũ habetur.

¶ Sz ɔ. sup illõ. Feci iudiciũ ꝛ iustitiaz.glo.a pte totũ:vt q bz vnã oẽs bẽat vtutes.ꝛ q vna caret oibꝰ careat. ¶ Idẽ põt bñ ex glo. Ieronymi sup illud Isa.z6.venter meꝰ ad moab q̃si cytbara sonabit.vbi dicẽ glo.Cytbara sonũ cõpositũ nõ emittit si vna cozda rupta fuerit:sic ſpũs vel vẽter ꝓbere si vna virtꝰ defuerit. ¶ Ꝓ. Qui bz charitatẽ opz ꝙ bẽat alias vtutes.sil'r ꝙ bz alias vtutes opz ꝙ charitatẽ habeat:q̃ est forma virtutũ:ergo q bz vnã virtutẽ oẽs bz.

Rſpõdeo dõz ꝙ vtutes gratuite q̃tuz ad id qđ eẽntialiꝰ se bz ad vtutem cõnexiõez bñt .q̃tũ aũt ad id qđ accidit vtuti ĩq̃tũ est virtꝰ q̃uis forte nõ accidat eiĩnq̃tũ est talis virtꝰ:nõ opz cõnexionẽ esse. Rõ aũt cõnexiõis ex tribꝰ sumi põt. Primo ex charitate q̃ est forma vtutũ cũ qua oẽs virtutes sil'r infudũt. Scõo ex gra q̃ est q̃si totũ potẽtiale ad virtutes:ex q̃ quodãmõ fluũt vtutes sic ex essentia aie potẽtie:Unũ sicut oẽs potẽtie sunt sil'r inq̃tũ cõnectũt ĩ vna eẽntia:ita oẽs vtutes gratuite sũt sil'r inq̃tũ cõnectũt ĩ gra. 3º ex ipa iustitia gnãli q̃ iustificaẽ impiꝰ q̃ nihil impfectũ relingt:qz impiꝰ ẽ a deo diuidiã spare salutẽ vt scti dicũt. vñ cũ gs iustificaẽ oẽs vtutes

Ad primuz ꝙ dõz ꝙ vbũ Bede (ei sil'r infundũt. itelligẽdũ est de vtutibꝰ q̃tũ ad vsuez ꝛ nõ q̃tũ ad habitꝰ. Diuersi.n.scti diuersimode exceduns se iuicẽ in vsibꝰ diuersarum vtutũ ſm ꝙ de q̃libꝫ ꝓfessoz dcm̃ ẽ. Nõ est iuẽtꝰ filis illi q ɔseruaret legẽ excelsi. ¶ Ad 2ᵐ dõz ꝙ sicẽ vtures mozales nõ bñt pfectã rõnẽ virtut| ni si sint directe p prudẽtiã:ita nec vtutes gratuite nisi sint formate p charitatẽ. Unũ supra.dis.z3.dcm̃ est ꝙ fides informis nõ est virtꝰ. ¶ Ad 3ᵐ dõz ꝙ in xpo fuit de fide gẽ q̃d pfectiõis est.ſ.visio. b enĩ p se ad virtutẽ ptinet.nõ aũt fuit in xpo impfectio.que gdẽ accidit vtuti:q̃uis p se ꝓueniat fidei. ¶ Ad 4ᵐ dõm ꝙ pseuerẽtia vno mõ est spãlis virtꝰ fz ꝙ dicẽ ꝓpositũ pſistẽdi vt nõ recedat gs a rõne recta ꝓpter tristitias:vt dr.7.etbi.ꝛ sic est sil'de necitate cũ alys vtutib⁹. Alio mõ est qđđã accidẽs vtutibꝰ ſm ꝙ dicẽ cõtinuationẽ virtutũ vsq; in finẽ:ꝛ sic nõ est necessario sil'cũ alys virtutib⁹. ¶ Ad 5ᵐ dõz ꝙ vgnitas nõ dicit vtutẽ: sz qđdaz accidẽs vtuti.vñ põt sine pctõ amitti. Penitẽtia aũt si sit spãlis virtꝰ põt eẽ in inocẽtibꝰ sub cõditione:vt.ſ. si peccarẽt peniterẽt.sicꝑbs dicit de verecũdia in.4.etbi. ¶ Ad 6ᵐ dõz ꝙ nõ solũ laudaẽ actꝰ q est a vtute:sz actus qui est ad virtutez quo fiunt bona:sed non bene.similiter non solum semꝑ vituperatur pctũ mortale quod expellit virtutẽ:sed etiã veniale quod est simul cũ virtute.

¶ Utrum dona sint connexa.

Bertiũ sic ꝓcedit.videẽ ꝙ dona nõ sint connexa .i. Lbozi.12.alys daẽ ſm sapiẽ ꝙ spũ.aly ſm scie ſm eũdem spũ:ſz sapia ꝛ scia sũt donũ:ꝙ aly daẽ vnũ donũ ꝛ aly aliõ:ꝛ ita nõ sũt cõnexa. ¶ Ꝓ. grego. dicit.in mozal.ꝙ minoz ẽ sapia si intellectu careat:ꝙ sapia sine itellectu bri põt. ¶ Ꝓ. augº dicit de ſmone dñi i mõte.ꝙ ab vno dono paulatiue pit ꝓcessus ad aliõ.boc aũt nõ esset si necesse fozet ea sil'eẽ:ꝙ dona nõ sunt cõnexa. ¶ Ꝓ. Plus distat a cõi statu vtutũ pfectio trãscẽdẽs gen⁹ vtutũ q̃ pfectio manẽs i gñe vtutũ:ſz ꝙ bz vtutes nõ oz ꝙ bẽat eas in pfecto statu vtutũ.q̃ qdẽ pfectio i gñe vtut| mãet.ꝙ multo minus opz ꝙ babeat pfectiones donoꝝ q̃ gen⁹ virtut| trãscẽdit:ꝛ ita dona nõ cõnectũt sibi in gra charitate vel iustificatiõe:nec ẽ aliõ dare in quo sibi cõnectãt:ꝙ nõ sũt cõnexa. ¶ Ꝓ. donoꝝ q̃dã pficiũt in vita actiua.q̃dã in cõtẽplatiua:ſz multi sũt pfecti in vita actiua ꝙ gradũ vite cõtẽplatiue nõdũ attigũt.Ergo dona nõ habenẽ oia sũt.

¶ Sz ɔ. Quicqd ẽ de necessitate salut| oz eẽ sil'cũ gra. Sz dona sũt de necessitate salut|. qđ pz p glo.Matb.6.q̃ dicẽ ꝙ in donis est vt opemur mãdata in qbꝰ ẽ vt ad btitudiẽ veniam⁹. Ergo videẽ ꝙ dona sint cõnexa i gra sicꝛ vtutes

¶ Ꝓ. Sapia donũ ex charitate causaẽ vt ex dict| pz.ꝙ ꝙcũq; bz charitatẽ bz sapiaz:ſz sapia ponit ĩ vltio gradu.Ergo ꝙcũq; bz eã:bz oia alia dona:ꝛ sic oia dona sũt cõnexa ĩ charitate. ¶ Ꝓ. iustitia gnãlis defectꝰ q pctõ implicãt tollit.Sed contra tales defectꝰ dona danẽ:sic cõstituꝝ ꝛtra ꝓcipitationẽ vt dicẽ Hzeg.ꝛ timoz ɔ supbie tumoꝛẽ ergo sil' cũ iustificatur aia omnia dona infunduntur.

Respondeo dõz ꝙ sicꝛ dcm̃ est donũ in b trãscẽdit vtutẽ ꝙ supra modũ bũanũ opatur:qui gdẽ modus ex mẽsura altioꝛi q̃ sit bũana mẽsura causaẽ.huic aũt mẽsure q̃ deꝰẽ mẽs bũana p charitatẽ initiaẽ.Et iõ modũ istũ bñt ex ipsa charitate q̃tũ ad eẽ absolutũ:qđ esse dicimꝰ ſm ꝙ ꝓficiũt in his q̃ sũt nẽcia ad salutẽ.Sz q̃tũ ad ꝓfectũ esse ſm ꝙ dona ad altioza se extẽdũt:qđ qdẽ est ꝙ gratuz gratis data:nõ oz ꝙ sint cõnexa.

Ad primuz ꝙ dõz ꝙ ibi nõ ponit simpl'r donũ sapiẽtie ꝛ scie:ſz ſmo sapie ꝛ scie: ꝛ hoc qdẽ ad ꝓfectõez donoꝝ ptinet:vt.ſ.bõ ita sapia ꝛ scia abũdet vt nõ solũ sibi sufficiat:ſz ꝙ ſmonẽ i alios redũdet. vñ ponit iter grãs grat| datas. ¶ Ad 2ᵐ dõz ꝙ dcm̃ Greg.facit ad oñdẽdũ ꝓnexionẽ donoꝝ. vult.n.oñdere ꝙ ꝓfectio vni⁹ doni nõ ẽ sine alio. vñ sapia q̃ sine itellectu ẽ:ꝛ hebes ẽ ꝛ rõnẽ doni nõ bz. ¶ Ad 3ᵐ dõz ꝙ gradus ille siue ꝓcessus attẽdit q̃tũ ad vsus donoꝝ:sic ẽt dr ꝙ fides ꝓcedit ꝛ gignit alias vtutes:cũ qb⁹ tñ sil'q̃nq; ifudit. ¶ Ad 4ᵐ dõz ꝙ ꝓfectio vtutũ fz itẽsionẽ nõ ẽ de nẽcitate salutis:sic ꝓfectio q̃ ẽ ex donis:vt in oib⁹.ſ.deũ ꝓ regula bẽat. ¶ Ad 5ᵐ dõz ꝙ q̃uis ad ꝓfectũ statũ ɔtẽplatiois nõ pueniat ois q in vita actiua ẽ:tñ ois xpiaꝰ q in statu salutis ẽ:ops ꝙ aliqd de cõtẽplatiõe pticipet:cũ ꝓceptũ sit oib⁹.vacate ꝛ videte qñ ego sum deꝰ:ad qđ etiã est tertiũ ꝓceptũ legis.

¶ Utrum virtutes sint equales.

Bquartuz sic ꝓcedit.videẽ ꝙ vtutes nõ sint eq̃les.ꝓ Loz. 13.dr. Oz charitas ẽ maioz fide ꝛ spe:ſz q̃libet baꝝ est virtꝰ. ꝙ vna vtus ẽ miozq̃ alia. ¶ Ꝓ. quãtitas vtutis obiecto ꝓ q̃ alia.ꝙ vna vtus est maioz q̃ alia. ¶ Ꝓ. Dabit⁹ est ad actũ habilitare:ſz bõ qñq; ẽ magis habilis ad actũ vni⁹ vtutis q̃ ad actũ alteri⁹. ꝙ bz vnã vtutẽ magis intẽſaz q̃ aliã. ¶ Ꝓ. supra.dis.z5.dcm̃ ẽ ꝙ fideꝛ spes ꝛ charitas ꝙ opatio adeq̃nẽ:ſz nõ oẽs opatiões vtutuz sunt eq̃les.ꝙ nec oẽs vtutes. ¶ Ꝓ. De q̃libꝫ scõ legiẽ.nõ ẽ iuẽtꝰ filis illi q ɔseruaret legẽ excelsi. Hoc aũt nõ põt eẽ nisi qz vnꝰ excedit aliũ fz vnã: ꝛ aliꝰ ſm aliã.ꝙ i vno hoie vtutes nõ sunt eq̃les: alias q excederet in vna excederet.in oibꝰ.

¶ Sz ɔ.ẽ qđ dr Apoc.zi. Latera ciuitatis sũt eq̃lia.in quo significat ſm glo.ꝙ vtutes gratuite sũt eq̃les. ¶ Ꝓ. pidẽ per qđ habitꝰ causaẽ augeneẽ ſm pbm in.z.etbi.ſz oẽs babitꝰ vtutũ sil'r infundunẽ cũ gra.ꝙ sil'augeneẽ cuz augmento gre:ſz q̃cũq; sil'r itendunẽ ꝛ remittunẽ sũt eq̃lia. ꝙ oẽs vtutes sũt eq̃les. ¶ Ꝓ. ſm q̃tatẽ vtutis est quãtitas meriti: ꝛ ꝓ oñs quãtitas ꝓmy. Si ꝙ vna virtꝰ eẽt altera maioz:eidem obereẽ mai⁹ꝛ min⁹ ꝓmiũ q̃ alteri in quo esset ꝛ ecõuerso:qđ est ipossibile:cũ nõ sit nisi vnũ ꝓmiũ.

¶ Utrum vitia sint connexa.

Bquintuz sic ꝓcedit.videẽ ꝙ vitia sint cõnexa. Jaco.z. Qui offendit in vno factꝰ est oium reꝰ: sed nõ efficit oiuz reus mãdatoꝝ nisi ꝓ pctã.ꝙ qui facit vnũ pctũ bz oia pctã. ¶ Ꝓ. Pctũ nihil videẽ esse in aia nisi ꝙatio vtut|:ſz ꝙ vnũ pctũ mortale ꝙanꝺ oẽs vtutes. Qui ꝙ bz vnũ pctũ bz oia. ¶ Ꝓ. sicꝛ vtutes ꝓcedũt ex bono amoze dei:ita pctã oia ꝓcedũt ex iozdinato amoze sui ſm Aug.Sz vtutes bñt cõnexionẽ pp b ꝙ cõueniũt ĩ charitate.Ergo ẽt pctã habebũt cõnexionem pp inozdinatuz amoꝛẽ ex quo ꝓcedũt. ¶ Ꝓ. virtꝰ ꝛ viciũ sũt opposita immediate ad minꝰ ſm theologos:ſz nulla virtꝰ ineſt habẽti aliqđ pctũ.ꝙ insũt oia vicia opposita singulis virtutib⁹:ꝛ sic idẽ qđ ꝓus. ¶ Ꝓ. ꝓnioz est bõ ad pctũ ad minꝰ in statu nãe corrupte q̃ ad vtutez. virtꝰ.n.est circa difficile:ſz ꝙ bz vnã vtutẽ bz oẽs. Ergo mlto fortiꝰ ꝙ bz vnũ viciũ bz oia.

¶ Sed ɔ. Pctũ cõtingit ifinitis modis ſm Dio. ꝛ pbm.ſz ipoſe est ifinita ineſſe eidẽ.ꝙ non pñt oia pctã cõnexa esse.

¶ Ꝓ. pbs dicit in.4.etbi.ꝙ malũ si sit integrũ ꝓportabile fieret ꝛ seipm corrũperet:sed si ineſſent oia pctã vni esset malitia mozalis integra.ꝙ b nõ põt stare. ¶ Ꝓ. Dria ipoſsibile est ineſſe eidẽ:sed ɔriũ est vnũ viciũ aly sicut ꝓdigalitas illiberalitati.ꝙ ipossibile est esse pctã cõnexa.

Respõdeo dõm ꝙ in pctõ duo sũt.ſ. auerſio ꝛ ꝙuersio:ex pte auerſiõis pctã cõnexionẽ bñt inquãtũ auertunẽ a bono incõmutabili.Sz ex pte cõuerſionis nullo mõ ꝓnexionẽ bẽe pñt sicut habent virtutes. Uirtutes.n.bñt esse ozdiatũ:qz in ipsa poẽtiaꝝ ozdiatiõe ɔsistit rõ vtutis:ſz pctã ꝑter intẽtionẽ:ꝛ p accns fiũt.ꝛ iõ nõ reducũt ad rectũ ozdinẽ:nec in aliquo vno ꝓnecti pñt. Et ꝑterea.pctã ex opib⁹ sũt ꝛ ꝓtingũt oifariã:nec sũt ab aliq̃

Ad primuz ꝓncipio infundente sicꝛ virtutes. ꝙ dõm ꝙ b itelligiẽ q̃tũ ad amissionẽ sũmi boni a q̃ oẽ pctã auertit:q̃ amisso gcgd vtutis debebaẽ deperire ꝛ oia vtutũ merita moztificaneẽ. ¶ Ad 2ᵐ dõz ꝙ pctũ q̃nq; noiat actũ:q̃nq; aũt noiat maculã q̃ est ꝙatio gre ꝛ vtutis p ꝓationẽ ad actũ ꝓcedẽtẽ:qñq; ẽt noiat reatũ q ẽ obligatio ad penaz pp actꝰ iozdinate cõmissos:ꝛ iõ fz diuersos actꝰ diuerse macle sũt ꝛ diuersi reatꝰ:q̃uis sit eadẽ virtꝰ vel gra q̃ ꝙuaẽ. ¶ Ad 3ᵐ dõm ꝙ a charitate ꝓcedũt vtutes ſm ozdinẽ rectũ:ꝛ iõ ɔsonãtiã ꝛ ꝓnexionẽ bñt:ſz ex amoze iozdinato sequunẽ vicia exꝺozdinẽ:ꝛ iõ cõgruitatẽ adinuicẽ bñt ꝛ multifariã didunẽ. ¶ Ad 4ᵐ dõz ꝙ imediata oppositio fz theologos vtutis ꝛ vicy itelligiẽ q̃tũ ad actꝰ ꝛ nõ q̃tũ ad habitꝰ. Aliqs.n.ꝙ vnuz actũ pcti mortal| ꝓdit oẽs habitꝰ vtutũ:nõ tñ ꝙ illũ actũ aggenerat in ipso aliqs habitꝰ. vñ tũc caret vtroq; habitu:nõ ẽ ãt cõueniẽs vt in illo ꝙ bz actũ luxurie:ꝛ caret ꝙ b habitu mansuetudis:ꝺueniaꝛ actꝰ eiꝰ nõ qdẽ ab ipsa ꝓcedẽs:ſz ei sil'is sicꝛ actꝰ vtutũ dñr ꝙ sũt ad virtutez. ¶ Ad 5ᵐ dõm ꝙ ex b ipso ꝙ bõ ꝓnioz ẽ ad peccãdũ nõ regrũt tot ad vnũ pctũ sicꝛ ad vnã virtutẽ:ꝛ iõ nõ est neceſſariũ: vt ꝙ bz vnũ pctũ habeat oia:sicut qui habet vnã virtutẽ habeat oẽs. Utrꝫ aũt oia peccata sint paria quere.in.z.lib.dis.4z.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Utrum modus charitatis sit in precepto.

Sexto sic proceditur. videtur quod modus charitatis sit in precepto. Sicut enim virtutes connectuntur sibimutuo in charitate: ita et alia mandata ad charitatem reducuntur: sed virtutes inducuntur sibi in charitate: quia precepta ad charitatem reducuntur: quia modus charitatis sub precepto cadit. ¶ Deut. 6. dicitur. Diliges dominum deum tuum. Et stat quod ibi precipitur actus charitatis: sed ex actu charitatis modificatur opus quod sit in precepto. Quod dicitur modus est in precepto. ¶ Matth. 19. dicitur. Si vis ad vitam ingredi serua mandata: sed nullus potest ad vitam ingredi sine charitate. Quod modus charitatis est in precepto. ¶ Sed contra est decretalis quae opponitur praecepto: sed modus charitatis cadit sub precepto. Quod patet per Apostolum. i. Corinth. 13. Omnia in caritate dei facite. Quod modus

¶ Sed contra. Nihil cadit sub precepto nisi quod est (dus charitatis. in patria nostra. scilicet Hieronymus anathematizat eos qui dicunt deum aliquid ipsorum boni praecipisse: sed bene est in patria nostra. Quod modus charitatis non cadit sub precepto. ¶ Praeterea quicquid omittitur Bernardus quod est de substantia precepti peccatur: sed aliquis diligens deum dilectione mentali vel opera pietatis faciens charitate caret Bernardus ipso non peccat. Quod modus non cadit sub precepto. ¶ Praeterea. bonum in statu innocentiae erat si gratum non habuit. habebat unde poterat stare quod non erat si modus erat sub precepto: quia caderet si sine modo precepta

Respondeo (stuaret. Quod modus non est in precepto.

dicendum quod circa hoc sunt quatuor opiniones. Prima opinio est quod modus cadit sub precepto: quia nullum illud preceptum est affirmativum non obligat ad semper. Cuius obligatio semper et affirmativum non obligat ad semper: et sic bonum non tenetur ex charitate implere mandata nisi pro tempore illo quo charitatem habet: et sic non obligat ad ipsum. Sed Bernardus dicitur non videtur sufficiens: quia si modus est de substantia precepti sit currat obligatio ad actum et ad modum. contingit autem quod erit tempus bonorandi parentes qui est charitatem non habet. unde videtur quod tunc teneat ex charitate implere. Et ideo aliquis dicitur quod equaliter currit obligatio precepti et modi: videlicet quicquid tenetur bonum implere precepta tenetur implere illud ex charitate. Nec potest Bernardus aliquid ipsorum precipitur: quia quidam bonum potest implere charitatem bene non possit: tamen potest facere aliquid unde ipsum a deo accipiet: quia dominus Bernardus in. 3. ethi. quod amicos facimus aliquo modo possibilia sunt. Sed Bernardus non potest stare: quia aliquis in peccato mortali existens in quibus actu de genere bonorum quod precepta implere quod ad substantiam opus: peccaret peccato omissionis incipitur omitteret modum: quod falsum est. Et ideo aliquis dicunt quod modus nullo modo cadit sub precepto: et quod bonum sine charitate precepta legis implet. Sed Bernardus videtur vicinus Pelagiane hereseos: quod ponebat opera praecepta sine gratia posse impleri. Ideo aliquis media via tenetur. et dicunt quod modus quidam in precepto cadit: et quidam non. Dicimur. nam ad mandata teneri dupliciter. Uno modo ita quod nisi impleam Bernardus ad quod tenemur summus omissionis vel transgressionis reis: et sum Bernardus tenemur solum ad substantiam mandati non ad modum. Alio modo ita quod si non impleam id ad quod tenemur si precipimus mandati fructum: et sic tenemur ad substantiam opus et ad modum sine quo actus actus bonum substantiam opus exequatur ad vitam non pueniet. et hoc opus vere rationabiliter. Constat. quod preceptum potest dupliciter considerari. Uno modo ingressum imponit sum necessitatem quidam implere. et sic nihil dicitur imponi alicui nisi quod stati est ipso: ut impleat. quod si non implet punitur: quia sic lex dicitur vim coactivam sum sum. in. x. ethi. Alio modo actus ad intentionem legislatoris quod precepta intendit ad virtutem producere. ut dicit i. 2. ethi. et sic actus ad intentionem legislatoris modum virtutis cadit sub p

Ad primum (cepto non actus ad obligationem legis.

quod dominum quod precepta quidam connectuntur in charitate sic in fine: quia per ipsam fructum mandati obtinuati quod precipit. ¶ Ad 2m dominum quod illo precepto precipit actus charitatis non quia sit a charitate: sed quia est finis actui charitatis: sic est actus na-

lis dilectionis. Uel si precipit actus charitatis: preceptum illum magis est ad ostendendum quam tendere debeamus: quia ad obligandum sicut supra. dist. 26. dictum est. ¶ Ad 3m dicendum quod non illa precidit actus ad intentionem legislatoris: magis actus ad obligationem legis. ¶ Ad 4m dicendum quod facere actum de forma et abstinere ab ipso est in patria nostra. non autem facere actum formatum. et ideo non est finis. ¶ Ad 5m dicendum quod modus charitatis plus importat quam relationem opus in finem debitum: importat. n. quod actus ex habitu charitatis procedat: quam multi carentes actus suos in deum referunt. ¶ Expositio textus

Vbi charitas est quod est quod possit deesse) Ergo oes alie virtutes superfluunt. Et dicendum quod ubi dicitur per necessariam connexionem aliarum virtutum: quarum ipsa quidammodo est causa. (Sequitur et eius fortitudo minus sit prudens.) Hoc dicitur sum quod ab una virtute aliquid in alia reducatur: ut dictum est. (Quia non iustificationis gratia etc.) De ubi dicitur in. 2. di. 4. libri (Sicut ser mone domini. 7. virtutes etc.) Loquitur de brutalibus quae virtutes dicuntur ingressum sunt actus virtutum (Quia per charitatem implent etc.) Videtur quod dicat duo principia. scilicet quod charitas sit principium et finis mandatorum. Et dicendum quod ubi non est inconveniens: quia sicut in naturalibus forma et finis incidunt in idem: ita et in moralibus. Dabit. n. quod est principium actus ut imperans actum est etiam quidammodo finis ingressum ad finem proximum actu imperato. (Tota magnitudine et amplitudine etc.) Sum hoc videtur quod plenitas sacre scripture sit superflua. Et dicendum quod continent oia divina eloquia in precepto charitatis sic in radice: sicut oportuit per ramos distingui.

¶ De decem preceptis quomodo contineant in duobus mandatis. Distinctio. XXXVII.

Sed ista distributio decalogi quae in duobus mandatis continet considerada est. Dicit. n. decalogus decem precepta quae sunt vocabulorum psalterium: quae sic sunt distributa: ut tria quae sunt in prima tabula pertineat ad deum. scilicet ad cognitionem et dilectionem trinitatis. septem quae sunt in secunda tabula ad dilectionem proximi

¶ De primo precepto.

Primum in prima tabula est. Non habebis deos alienos nos: non facies tibi sculptile: neque imaginem similitudinem tuam. Hec Origenes dicit duo esse mandata: sicut Aug. unum. Hoc ipse. n. quod dicitur Non habebis deos alienos prohibet explicat cum phibet coli figmenta. scilicet idolum vel similitudinem alicuius rei. quod duo Origenes ita dicit distare ut idolum sit quod nihil habet sibi esse sui: similitudo vero quae habet spem alicuius rei. vbi gratia. Si quis in auro vel ligno vel alia re faciat serpentis speciem: vel anis: vel alicuius rei: et statuat adorandum: non idolum sed similitudinem facit. Qui vero facit speciem quae non videt oculus: sed animus sibi fingit: ut si quis humanis membris caput canis vel arietis formet: vel in uno bitu bovis duas facies: non similitudinem sed idolum facit: quia facit quod non habet aliquid sibi esse sui. Johannes dicit apostolus: quia idolum nihil est in mundo. Non. n. aliquid ex rebus constatibus assumit species: sed quod mens otiosa et curiosa repit. Similitudo vero est duum aliquid ex his quae sunt vel in celo vel in terra vel in aqua formata Aug. vero ita expositum illud. Idolum nihil est in mundo. i. iter creaturas mundi non est forma idoli. Mandatum. n.

formauit deus: sed stultitia boues formam dedit. Quecunque facta sunt naliter facta sunt per verbum: sed forma bois in idolo non est facta per verbum: sic pectus non est factum per verbum: sed est nihil: et nihil fuit boies cum peccat. Sed quod dicat forma idoli non est facta per verbum cum alibi legat. Dies forma: dies propago: dies concordia plura facta est per verbum. Hoc autem diuersis varie soluit. Quidam. n. dicunt quod forma et quod est a deo est ingressum: et forma idoli ingressum est: vel ingressum est forma a deo est: sed non ingressum est idoli. i. posita ad adorandum. In hoc. n. non est creatura: sed puersio nature. Sicut illud quod pectus est ingressum pectus est nihil est: et boies cum peccat nihil fuit: quia ab illo quod vere est separant. vnum Jero. Quod ex deo non est quod solus vere est: non est deus. Johannes quod nos a vero est abducit nil est vel non est deus. Alius vero dicunt quod forma. s. quod naliter est: et quod quod naliter est est a deo: sed forma idoli non est naliter: quia nature iustitie non seruit. Idem naliter esse deus quod simplici nature iustitie quod deus est militat non resultat: et naturam creatam non vitiat.

¶ De secundo precepto.

Secundum preceptum est. Non assumes nomen dei tui in vanum. quod est dicere sed liaz. Non iurabis pro nihilo nomen dei. Allegorice vero precipit ut non putes creaturam esse proprium dei filium: quia dies creatura vanitati subiecta est: sed equalez patri. ¶ De tertio precepto.

Tertium vero est. Memento ut diez sabbati sanctifices. Ubi sed liaz precipit sabbati observantia. Allegorice vero ut requiem hic a vitijs: et in futuro in dei contemplatione expectes ex spiritu. i. ex charitate et dono dei: non quod spiritus sine prece et filio hoc operetur. Accepit utique ecclia donum hoc ut in spiritu fiat remissio peccatorum. quam remissionem cum trinitas faciat: propterea ad spiritum dicitur pertinere: quia ipse est spiritus adoptionis filiorum. Ipse est pius et filij amor et conterio vel contritas. Joannes iustificationis nam et reges ei attribuit sepe. Hec sunt tria mandata prime tabule ad deum pertinentia. Et primum quidem quod est de vno deo colendo pertinet ad prem in quo est vnitas vel auctoritas. Secundum ad filium in quo est equalitas. Tertium ad spiritum in quo est utriusque coniunctas.

¶ De mandatis secunde tabule.

In secunda vero tabula septem erant mandata ad dilectionem proximi pertinentia: quorum primum ad prem carnalem refert: sicut primum prime tabule ad prem celestem. quod est. Honora prem tuum et matrem tuam ut sis longeuus super terram. s. viuentium. Parentes vero sic sunt honorandi ut eis debita reuerentia exhibeatur: et necessaria ministrentur.

Occides non occides. vbi sum literam actus homicidij prohibet: sum spiritum vero et voluntas occidendi. vnde huic mandato sed liaz sit superadditio in euangelio: quia literam euangelij exprimit quod legis litera non exprimebat. Euangelij litera exprimit intelligentiam spiritualem. i. quam spirituales sunt: et sed quam spiritualiter viuit. Litera legis sensum carnalez. i. quam carnales sunt: sum spiritum quam carnaliter viuit: cui facta est superadditio.

Mechaberis. i. ne cuilibet miscearis excepto federe matrimonij. A parte. n. totum intelligit. Noie igit mechie dies concubit illicitus illorumque mechabitur non legitimus vsus prohibit dies intelligi.

Furtum. Non furtum facies. vbi sacrilegium et rapina dies prohibet. Non. n. rapina primum quod furtum prohibuit: sed furti noie dum intelligi voluit oem illicitam usurpationem rei aliene. Sacrilegium tribus modis committitur. quod. s. vel sacrum de sacro: vel non sacrum de sacro vel sacrum de non sacro auferet. Sacrum vero dicitur quod macipatum est cultui dino: ut ecclia: vel res ecclie. Hic et usura prohibet quod sub rapina continet. vnde Jero. Usuras quere: vel fraudare: vel rape nihil interest. Commoda fri tuo et accipe quod dedisti: et nil superfluum quaras: quia supabundantia i usura computat. Est. n. usura: ut ait aug. cum quis plus exigit i iniuria vel quam re accepit. item Jero. Putat aliquis usuram tum esse i pecunia: sed intelligat usuram vocari superabundantiam. s. quod quod est si ab eo quod dederit plus est: ut si in hyeme denos. x. modios: et in messe. xv. recipiam.

¶ Si furtum fecerunt filij israel quando spoliauerunt egyptios.

Si vero quaritur de filijs israel: quod domino iubente ab egyptijs mutuauerunt vasa argentea et aurea et vestes preciosas: et asportauerunt: utique furtum committerent. Dicimus eos quod ut parerent deo iubenti illud fecerunt: non fecisse furtum: nec oi modo peccasse. vnde Aug. Israelite non fecerunt furtum: sed eo iubente misterium peruerterunt. Hoc. n. deus iussit quod lege dedit: sic minister iudicis sine peccato occidit quem lex precipit: sed si id spote faciat homicida est: etiam si eum occidat quem scit a iudice occidendum. ifirmi autem quod ex cupiditate egyptios deceperunt magis permissi sunt hoc facere illis quia talia iure passi sunt quam iussi. Hic opponit quod etiam boni in illo ope peccauerunt: quia naliter legem cui corda euangelium et lex moralia preceptionis transgressi sunt: quae est. Non tibi non vis fieri alij ne feceris: quam veritas scripsit i corde boium: et quia non legebat in corde iterauit in tabulis: ut voce forisec admota rediret ad cor: et ibi inueniret quod extra

Universidad de Deusto
Biblioteca

legeret. Hāc igit illi ꝑuaricati videnꝫ in illo facto alijs faciētes qđ nolebāt sibi fieri. Sed ibi subintelligendū est iniuste: vt nō alij. s. iniuste facias qđ tibi nō vis fieri. Aliogn huj⁹ ꝓuaricatoꝛ est iudex dū punit reum nolēs aliqđ tale sibi fieri. Jta etiā illud domini verbū. Oia quecūqꝫ vultis vt faciant vobis homines ⁊c. de bonis acciꝑiēdū et q̄ nobis inuicē exhibere debemus.

De quinto ꝓcepto.

Uintū ꝓceptuꝫ est. Nō loqueris cōtra primū tuū falsuꝫ testimoniū. vbi crimē mēdacij ⁊ periurij ꝓhibet. Solet autē queri vtrū ꝓhibitū sit oē mendaciū. Quidā dicunt illud tm̄ ꝓhiberi qđ obest ⁊ nō ꝓdest ei cui dr̄. Tale. n. nō ē aduersus primū: vt iō videat hoc addidisse scriptura. Sed de mendacio magna q̄stio est: nec cito explicari pōt.

¶ Postq̄ determiauit magr̄ de virtutib⁹ ⁊ donis q̄ nos ad hn̄ opandū iclināt. In pte ista ꝺtermiat ꝺ ꝓceptis legl gb⁹ ad opa vtutū ⁊ donoꝛ dirigimur. Diuidit āt i duas ptes. In p⁹ determiat de octo ꝑmis mādatis q̄ aliq̄ mō opⁿ⁹ respiciunt. In z⁹ determiat de duob⁹ mādatis vltimis que respiciūt tm̄ ꝺcupiscētiā cordis. xl. dis. ibi. (Sextum ꝓceptū ⁊c.) Prīa in duas. In p⁹ determiat de ꝑmis octo mādatis. In z⁹ determiat de gbusdā q̄ vno illoꝝ mādatoꝝ intelligūt ꝓhiberi q̄ spālē difficultatē hn̄t. xviii. dis. ibi. (Sciēdū tm̄ tria eē gnā mēdacioꝝ ⁊c.) Prīa i duas. In p⁹ determinat de ꝓceptis p⁹ tabule. In z⁹ de ꝓceptis scōe tabule. ibi. (In z⁹ vo tabula.) Prīa in tres ꝑm tria mādata de gbus ꝺtermiat. Scōa icipit. ibi. (Scōm ꝓceptū ē ⁊c.) Tertiū. ibi. (Memēto vt die sabbati ⁊c.) Circa p⁹ tria facit. Primo distīguit ꝓcepta. Scōo exponit ꝑmū ipsoꝝ. ibi. (Primū in p⁹ tabula ⁊c.) Tertio soluit qōnes ex ꝓdictis ortā. ibi. (Sz q̄rit quō h̄ dicat ⁊c.) (In z⁹ vo tabula ⁊c.) Hic ꝺtermiat de ꝓceptis scōe tabule. Et dicit i. v. ꝓtes fz gnqꝫ mādata q̄ satis patēt in lr̄a. Quarū q̄rta ps dicit in duas. In p⁹ exponit q̄rtū mandatū. In z⁹ monet qōnē. ibi (Si vo q̄rit de filijs israel ⁊c.) Scōa icipit. ibi. (Hic opponit q̄ ēt boni ⁊c.) Et silr gnta ps diuidit i expōnē ꝓcepti. et qōnē q̄ incipit. ibi. (Solet aūt q̄ri ⁊c.) Qō. I.

Hic queruñ sex. Prīo ꝺ necessitate legis scripte. Scōo ꝺ distīctione: ordine ⁊ assignatiōe mandatoꝝ. Tertio vtꝝ oia mādata legis ad hec. x. referanē. Quarto vtrū dispensationē in aliquo casu recipiant. Quinto de obseruatione sabbati. Sexto ve vsura.

¶ Utrum fuerit necessariū tradi legem scriptam.

Ad primū sic ꝓcedit. videt q̄ nō fuit necīuꝫ legē scriptam tradi: maxime de his. x. ꝓceptis. Ea. n. q̄ sūt nāliter scripta in intellectu speculatiuo nulla scia in scripturā colligit: fz vtit eis q̄tū indiget vnaquecq. Sz hec. x. ꝓcepta sūt nāliter scripta in itellectu practico vniuscuiusq. g̃ nō fuit necesse ea in scripturā redigere. ¶ P. scriptura videt eē iuenta ad succurrēdū labilitati memorie: fz alia ꝓcepta legis q̄ nō sūt ita scripta i cordehois sic iudicialia ⁊ cerimonialia facili⁹ poterāt tradi obliuiōi. g̃ ea magis ꝺbuerūt i tabulis lapideis scribi. ¶ P. ea q̄ scripto tradunt ad plebez ꝑ sapiētes pueniūt: sed hec decem mandata ipsa plebs imediate audiuit a deo. vt ꝑz Exo. xo. g̃ nō ꝺbuerūt in scripto redigi. ¶ P. legislator g intendit sibi subiectos bonos facere nō ꝺz aliqđ ꝓ lege ferre ex quo vitia augeanē eo ꝓuidēte: fz ex B ꝺ ista mandata obligatoria ꝑplo sūt tradita ꝓuaricatio creuit. i. Coꝛ. xv. Uirt⁹ ꝓcti lex. glo. Lex ꝓhibēdo auget ꝓcti cupiditatē. g̃ nō debuerūt hꝺ ꝓcepta legis a deo dari q̄ oia ꝓcidet. ¶ P. seruitia coacta sūt min⁹ deo accepta: fz ꝑ legē fit coactio q̄dā ingtū obligat. g̃ vr̄ q ꝺ obligatoriā legē edere ¶ Sz ꝺ. nō mioꝛ cura ē ꝺo de reb⁹ hūanis q̄ (nō debuit de reb⁹ nālib⁹: q̄s pp boies fec: fz reb⁹ nālib⁹ certas leges posuit. g̃ ēt reb⁹ hūanis alīq̄s leges ponere debuit. ¶ P. in q̄lib⁹ regimie oꝛ q volūtas rectoris rectis inotescat: fz ꝺi volūtas nob⁹ ꝑ legl ꝓcepta inotescit ingtū ē signū dine volūtatl. g̃ oꝑtuit q ꝺ ab ipso q oꝛbez regit ꝓcepta mūdo ederēt. ¶ P. in. 8. etꝫ. dic ꝑbs q rex ꝑ iperiū suū mouet eos q i regno suo st: fz ꝺs oia mouet. g̃ opōtuit q ꝺ ad boies

Respōdeo (ei⁹ iperiū ꝺueniret q̄ i deū moueret, ꝺz q nec̄iuꝫ fuit ea q̄ nālis rō dictat: q̄ dicunt ad legē nāe ꝓtinere: pplo i ꝓceptū dari: ⁊ in scriptū redigi pp q̄tuoꝛ rones. Prīo qꝛ ꝑ rīā ꝺsuetudinē. q̄ mlti i pctō ꝓcipitabant: iā apud mlt⁹ rō nālis i q̄ scripta erāt obtenebꝛata erat. z⁹ qꝛ etsi in aliqb⁹ vigebat rō: tm̄ amoꝛ boni i eis ꝺficiebat. vñ p q̄dā coactiōez legis obligatorie ad bonū iducēdi erāt. 3⁹ ꝛ ad opa vtutis nō solū nā ịclinaret: fz ēt reuerētia ꝺini ipery. 4⁹ vt magis memozie te

Ad primuz (neret ⁊ freq̄nti⁹ i cogitatōe vsaret. ergo ꝺz q passiōes anie nō coꝛrūpūt existimatione speculatiua sic coꝛrūpūt existimationē ꝓctica: ⁊ iō magis oꝑtuit ꝓcepta legis nāe i scriptis redigi q̄ ꝑn⁹ speculatiua. ¶ Ad z^m ꝺz q ꝓcepta iudicialia ⁊ cerimōialia erāt mutabilia ꝑm diuersos stat⁹ ⁊ ꝺditiōes hominū: fz ꝓcepta ista legis nāe imobilr ꝓmālura erāt: in cuius signū i tabulis lapideis de⁹ ea scribi voluit. ¶ Ad 3^m ꝺz q ista ꝓcepta oīb⁹ indita erāt in nāli cognitiōe: ⁊ iō in hui⁹ signū de⁹ toti pplo p se ea edidit: fz pp multos q ꝑm passiōes viuūt: in gb⁹ iudiciū rōnis obtenebꝛat: voluit vt p sapiētiozes: i gbus iudiciū rōnis viget: in alys cognitio hoꝛum ꝓceptoꝝ ꝺseruaret: ⁊ iō scribi ea voluit. ¶ Ad 4^m ꝺz q lex q̄tū erat in se nullo mō nec occasio nec cā erat augēde cupiditatis: sed pp coꝛruptionē fomitis B ꝛtingebat occasiōe accepta ex lege ab ipis peccātib⁹: ñ data ipis a lege. ¶ Ad 5^m ꝺz q boni g hn̄t volūtatez bñ faciēdi nō opant q̄si coacti a lege: fz ipsi sibi sūt lex. vñ nō pp eos lex est posita: fz pp trāsgressoꝛes. vt ꝺ Hal. z. in gb⁹ meli⁹ est vt coacti a malo desistant q̄ vt mala libere exequant.

¶ Utr ꝓcepta ꝺcalogi ꝺueniēter assignēt.

Ad secūdus sic ꝓcedit. videt q ꝓcepta ꝺcalogi nō ꝺueniēter assignenē. Prīecepta. n. legis ad merēdum ordināt: fz meritū in aliq̄ actu ꝺsistit: cū ergo in ꝓceptis negatiuis nō ponat aliqs act⁹: fz solū negeī videt q ꝓcepta ꝺcalogi nō debuerūt p negatiōez assignari. ¶ P. illud ex q̄ dat aliud itelligi ꝺz aliq̄ mō ꝛtinere illi: fz ꝓhibitio maioris mali nō ꝛtinet ꝓhibitionē minoris mali: nec ꝓceptū magis debiti ꝛtinet ꝓceptū min⁹ debiti. cuz ergo p ꝓhibitionē mechie deī itelligi ois illicit⁹ vsus mē ꝺnoꝛ: vt in lr̄a dr̄. cū mechia sit grau⁹ q̄ simplex fornicatio: videt q nō fuerit rect⁹ modus assignādi ꝓceptū p ꝓhibitionē mechie alia minoꝛa ꝓhibere. Et silr pōt obiici de bonoꝛatiōe parētū qđ ē magis debitū q̄ bñficia que alij⁹ boib⁹ sūt exhibēda q̄ ad B ꝓceptū reducūt. ¶ P. oia precepta legis debēt eq̄lr in memoria ꝛtineri. ergo cū in ꝛ ꝓcepto fiat mentio de memoria vr̄ q eadē rōne debuerit in alys ꝓceptis poni. ¶ P. ꝓcepta decalogi ad legē nālē ptinēt. fz legl nālis dictamē ꝑ rōnē nālē est. g̃ nō ꝺz i alio ꝓcepto legis aliā rōnē assignari nisi qđ nālis rō dictat. ¶ P.

oīb⁹ ꝓcepti obseruatis ꝑmium debetur. sed in quarto ꝓcepto ꝑmium ponitur: vt. s. longeuus sit super terram. ergo eadem rōne in alys ꝓcepti poni deberet.

¶ Utrum ꝓcepta legis debeant eē decem.

Ulterius videt q nō debeāt eē decē legis ꝓcepta. Sic eni dr̄ in glo. Mat. vi. i pcib⁹ "vt ipe trenī dona: i ꝺis vt ipleanī mādata: i mādatis vt btitudines ꝺseq̄mur. Sed ꝓces ⁊ ēt dona silr ⁊ btitudines q̄dām sūt. 7. g̃ ⁊ mādata legis ꝺbebāt eē tm̄. 7. ¶ P. Ro. ix. Dilectio ꝓximi legē ipleuit. fz itētio legislatoꝛis i oīb⁹ ꝓceptis ē vt lex ipleaī. g̃ sufficiēs fuit vnū ꝓceptuꝫ tm̄. s. de dilectiōe ꝓximi poner. ¶ P. Ro. 7. dic glo. Bona ē lex q̄ dū ꝺcupiscētia ꝓhibet malū ꝓhibet. fz ꝓcepta ordiant ꝺ pctā: vt ꝑz p Aug. i li. de decē coꝛd. g̃ sufficeret vnū ꝓceptū ponere i q̄

¶ Sed ꝺ. vr̄ q ꝺebeāt esse pl⁹ q̄. x. vbi (ꝺcupia ꝓhiberet. cūq. n. ꝛtigit eē pctm̄ i ope ꝛtigit eē pctm̄ ⁊ i interioꝛi ꝺcupiscētia: qꝛ ꝺsēsus i pctm̄: pctm̄ ē. fz furtū ⁊ mechia ꝓhibēt diuersis ꝓcepti q̄tū ad actū ⁊ q̄tū ad ꝺcupiscētiā. g̃ eadē rōne ⁊ alia pctā debuerī duplicib⁹ ꝓcepti ꝓhiberi. ¶ P. vt i z. li. di. xlv. dic magr̄: trib⁹ modis aliqs peccat. s. i deū: i ꝓximū: i seipz. cū g̃ q̄dā ꝓcepta ordinēt ꝺ pctm̄ i deū: q̄dā ꝺ pctm̄ i ꝓximū: vr̄ ēt q̄ q̄dā debuerī ordiari ꝺ pctm̄ i seipz.

¶ P. ꝑm ꝑbs. i. z. etꝫ. itētio legislatoris ē ad vtutē ciues iducer. vñ ⁊ de singul⁹ vtutib⁹ aliqd lex ꝓcipit: sic ꝓz i. 5. eiusdē. fz milto pleꝫ vtutes sūt q̄. x. g̃ debēt eē pla ꝓcepta.

¶ Utrum ꝓcepta bene ordinent.

Ulteri⁹ videt q ꝓcepta male ordient: qꝛ sic Hre. dic ex visibilib⁹ i amoꝛē iuisibiliuꝫ rapimur. fz ꝓcepta scōe tabule ordināt ad dilectionē ꝓximi quem vide m⁹. ꝓcepta ꝺo ꝑme tabule ad dilectionē dei q iuisibilē ē: g̃ ꝓcepta scōe tabule ꝑus poni debuerūt. ¶ P. ꝑus ē aliqđ in coꝛde q̄ sit i executiōe opis. fz ꝓceptū tertium ꝑme tabule vr̄ ad coꝛ ptinēt. ꝓceptū ꝺ scōz ad opⁿ iteri⁹. p^m aūt ad opⁿ exteri⁹ qꝛ ad actⁿ latrie ptiet. g̃ icōueniēter ordianē. ¶ P. fz boe. ꝑus extirpāda sūt vitia q̄ iseranē vtutes. fz ꝓcepta negatiua ordināt ad extirpationē vitioꝝ: affirmatia āt ad bñdas vtutes: g̃ i scōa tabula ꝓceptū affirmatiuū nō ꝺbuit

Respōdeo ꝺm ad ꝑmā qōnē q (eē p^m fz vltimū. cū itētio legislatoris sit ad vtutes boies iducer gb⁹ legē tradit: opz q illo mō i assignādis ꝓcepti legis vtat⁹ q cōpetat vie ad vtutē: q̄ gdē ēvt ex bis q̄ magis i ꝑmptu sūt i difficiliora tēdar: sic ēt i disciplinis ex magis notis i min⁹ nō ꝓcedit. ⁊ iō legislatoꝛ i istis. x. ꝓceptis q̄ sūt q̄si p⁹ legis initia illa ꝓhibuit vl ꝓcepit q̄ p⁹ occurrūt faciēda vl dimittēda eūti ad vtutē: ⁊ ex bis alia itelligi voluit q̄ i eis q̄si i suis ꝓncipijs ꝺcludūt. ⁊ ꝑ ꝓ negatia posuit q̄ affirmatia: qꝛ magis i ꝑmptu ē ⁊ facile vt mala ꝺmittāt q̄ vt bōa ꝑficiāt. In mal⁹ ēt illa ꝓhibuit q̄ stati i p⁹ aspectu detestāda videt: ⁊ silr i bōis illa ꝓcepit q̄ cuilibz eē debita

Ad primū g̃ ꝺm q q̄uis i ꝓceptis negatiuis ꝑueꝫ act⁹ exteriꝛ poti⁹ q̄ ponat icludi tm̄ act⁹ rōnis eligētis repssione cupiditat⁹ vl ꝺcupie q̄ ad act⁹ ꝓhibitos icliabat: ⁊ i B meritū ꝺsistit. ¶ Ad scōz ꝺm q q̄uis ꝓhibitio mioris mali i magis malo nō icludat vim silogistica: vt argui possit si magl malū ꝺmittēdū ē q ⁊ min⁹ malū: icludit tm̄ eo mō quo ea q̄ ex semib⁹ nāe p gredīunt i rōnib⁹ semialib⁹ ꝛtinēt. Sic eni nā ex quiꝫ semib⁹ animalib⁹ i maxīas arboꝛes pficit: ita ēt ⁊ lex ex bis q̄ in ꝑn⁹ ⁊ in ꝑmptu sūt i alia ꝓcedit q̄ sūt q̄q; difficiliora ⁊ pfectioꝛa. ⁊ iō legislatoꝛ ꝓ ꝓhibitionē mechie ꝓhibuit fornicationem simplicē. Et ꝓ falsū testimoniū ꝓhibuit oē mēdacium. ⁊ ꝓ furtū ꝓhibuit oēm turpē q̄stuꝫ: ⁊ sic de alys. ¶ Ad tertiū ꝺm q tertiū ꝓceptū ꝑme tabule nō erat simplr iditū rōni: qꝛ determiatio diei q̄ vacādū ē ꝺnis obsequijs est ceriōniale nō moral⁹: q̄uis ꝛba ꝓcepti moral⁹ sit. vñ magis na

tū erat a mēte excidere q̄ ea q̄ totalr nālis rō dictat. ⁊ iō poti⁹ i B ꝓcepto iduxit memoriā: ⁊ rōnē ꝓcepti assignauit q̄ i alys ꝓceptis. Et ex B ꝑz solo ad q̄rtū. ¶ Ad qrtū ꝺm q q̄rtū ꝓceptū maxie vr̄ hēre de debito ⁊ de nāli icliatiōe ꝛ ꝑ uato amoꝛe. ⁊ iō min⁹ videbaī eē meritoriū q̄: alia: ⁊ iō ꝑ B oportuit vt ei adderet ꝑmiū. ¶ Ul ꝺm q q̄rtū ꝓceptū ē ꝑmū scōe tabule. vñ ipi ꝑmiū addit: sic ⁊ i p⁹ ꝓcepto ꝑme tabule ꝑmiꝛ inuit ex B q ꝺ dei mīa cōmemoraī: vt ex bis duob⁹ mādatis oñdanī oia seq̄ntia ꝑmiabilia eē

Ad secūdā qōnē ꝺm q lex ciuil⁹ suis pc⁹ ꝓpt dirigit boiez i coicatiōib⁹ q̄ sūt ad q̄ ex ꝑm vi tā politicā: q̄ gdē nō pōt eē nisi boīs ad boīem. Uerisibiles eni videnī laudes politice vite i deo trāsferētes: vt dr̄ in. x. etꝫ. fz lex ꝺna dirigit nos suis ꝓceptis i spūalivita ꝑz quā societatē hēm⁹ nō solū ad hoīem fz ad deū. i. Jo. 3. ⁊ iō oportuit ꝓcepta legl ꝺne B mō distīgui q ꝺ dirigerēt boiez i bis q̄ ad deū spectāt: q̄ dr̄ ꝓcepta ꝑme tabule. q̄dā vo in bis q̄ spectāt ad ꝓximū: q̄ dr̄ ꝓcepta scōe tabule. Ordiaī āt bō ad deū triplr. Uno mō p meditationē cordis vt dr̄ i psal. Uacate ꝛ videte. q. e. fuz de⁹. ⁊ ad B dirigit tertiū ꝓceptū. s. scificatio sabbati. g̃ aliqđ tps deputat⁹ ad vacādū ꝺnis cessādo ab oīb⁹ q̄ B ociū prurbare posset. Alio mō p reuerētiā oꝛis: qđ fit dū laudaī: ⁊ nomē ei⁹ cū reuerētia enūciaī. Et qꝛ p⁹ occurrit i reuerētia ꝺni nois iuraī q̄ laudes debitas deo reddet. Jō i z⁹ ꝓcepto pōit. Nō assumes nomē dei tui i vanū. Tertio vt in ope fuitiū debitū exhibeaī: qđ latria dr̄. ad cui⁹ actū p^m ꝓceptū ordiaī. silr p ꝓhibitionem ꝺry. Nō hēbis deos alienos. Ad ꝓximuz āt bō dupl⁹ ordinaī. Uno mō vt ei bñficiū ipēdaī: qđ maxie parētib⁹ faciēdū ē. vñ i p⁹ ꝓcepto scōe tabule honoratio parētū ꝑcipiī. in q̄ itelligit eē bñficiū ꝓxio exhibēdū. Alio mō vt ꝓxio nocumētū nō iferaī. qđ gdē ꝛtigit tripl⁹. Prīo q̄tū ad coꝛ. ⁊ sic sūt duo ꝓcepta vltia. Nō desiderabis vxoꝛē ꝓximi tui. ⁊ Nō ꝺcupisces domū ꝓximi tui. Scōo pōt iferri nocumētū ꝓximo oꝛe. ⁊ B ꝓhibet q̄nto ꝓcepto. Nō loq̄ris ꝺ ꝓximū tuuꝫ falsū testimoniū. i q̄ ꝑm regulā prīo ꝓhibet detractio ⁊ obiurgatio ⁊ oia hꝺ ꝓhibēt. Tertio inferī ꝓxio nocumētū opē. qđ gdē ꝛtigit dupl⁹. Uno mō iq̄tū sbtrahit ea q̄ sūt ne ctia vite. ⁊ sic ē q̄rtū ꝓceptū. Nō furtū facies. Alio mō iq̄tū ipi vite ipedimētū paī. qđ dupl⁹ ꝛtigit. Uno mō circa vitā q̄ ipei seipo idē nūero viuit. ⁊ ꝺ B ē s. scōz ꝓceptū. Nō occides. i q̄ ēt oē nocumētū i ꝑsonā ꝓhibet. Alio mō circa vitā q̄ alig viuit i ꝓle idez spē. Et ꝺ B nocumētū est tertiuz ꝓceptum Nō mechaberis. qꝛ adulteriū ꝺ certitudinem ꝓlis est.

Ad primū g̃ ꝺm q vtutes dona btitudines petitiones ⁊ ꝓcepta legis sic dcm̄ ē. s. coꝛrūdēt sibi⁹ gnāli: qꝛ q̄libet istoꝝ se extēdit ad totā hūanā vitā. si tū opz q ꝓticlariter singla singul⁹ rūdeāt nisi q adaptatio nē aliquā: eo q nō ē eadē rō distīguēdi i oīb⁹ ꝑdict⁹.

¶ Ad scōm ꝺz q dilcio ꝓximi ē sic p⁹ radix obꝛuādi ꝓcepta ꝓ ut in dilectiōe ꝓximi ēt dilectio dei icludit. ē eni finis ꝓcepti vt dr̄. i. Tbi. i. vñ tenet locū ꝑmi ꝓncipij i disciplinis. vñ sic ibi post p^m ꝑn^m ad qō oia reducūt: vt dr̄ in. 4. metꝫ. s. q affirmatio ⁊ negatio nō verificāt de eodē. ponūt alia ꝓncipia magis ꝓpria q̄ ꝓticlarib⁹ ꝺnib⁹: Jta ēt in lege ꝑter dilectionē ꝓximi oportuit pōi aliq̄ spālia ꝓcepta q̄ dirigerent i ꝓticlarib⁹ actib⁹. ¶ Et silr ꝺm ad tertiū de ꝺcipia q̄ ē sic radix oiuꝫ malo. ¶ Ad q̄rtū ꝺm q nocumētū qđ alicui ꝑsona iferī nālē bonoꝛem hꝺ: nec termiaī ad aliqđ reale bonū faciēt: fz solū ad bonū estimatū: qđ est vidicta. fz nocumētuꝫ qđ iferī i subtractiōe rei q̄ vl in abusu ꝛ roxia natū ē hēre q̄ndā delectatiōem: in q̄tū termiaī ad aliqđ bonuꝫ reale ad min⁹ sensibile ipi⁹ opant⁹. Et iō ista duo nocumēta distīguūt ꝓceptis ꝓtinētib⁹ ad coꝛ ⁊ ad actū: nō āt ꝓceptuꝫ qđ est de nocumēto ꝑsone ꝓximi talē distinctionē respicit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad 5m dom q fm pbm i. 5. et b. legislator itedit eõe bonũ p lationẽ legis. Et iõ act⁹ pticlare 9 vni⁹ hois nõ pcipit ni si fz q ad aliũ ordinãt. Et pp b et q̃tũ ad modũ tradẽdi ista pcepta b mõ fuerũt assignãda vt p ea ordinaret hõ trn ad alterz q̃uis i ordiatiõe ad alterz icludat et ordiatio ad seipz: sic i dilectiõe primi icludit dilcio sui. ¶ Ad 6m dom q nõ oportuit i pcepti decalogi oiuz vtutũ act⁹ pcipi: qz b ad pfectionẽ vite vtuose ptinet. fz oportuit trn i ill' hoiez dirigi p pcepta decalogi: q̃ p⁹ faciẽda occurrũt tẽdẽtib⁹ i vtu

Ad tertiã qõnẽ dom q pcepta decalogi ordinãt fm q p⁹ z pncipal' faciẽda vl' vitãda occurrũt. Et qz i spuali vita ad cui⁹ directionem decalog⁹ dat rõ agẽdi de⁹ ẽ q̃si finis: iõ pcepta q̃ ad deũ ordinãt p⁹ ponunt: iter q̃ tal' ordo 9sideraẽ vt pu⁹ illõ pceptũ ponat: cui⁹ briũ a deo magis elõgat: qz gradatiz deo appropxiam⁹ a remotiozib⁹ discedẽtes. Et iõ pceptũ q̃ phibet 3ri⁹ cult⁹ p quem hõ q̃si total' a deo recedit: pus põit q̃ pceptũ: q̃ phibet irreuerẽtia i vane assumẽdo dinum nom. Et vltio ponit pceptũ de gete cordis i deũ in q̃ hõ deo maxie approping̃t. In pcept' ãt scõe tabule ẽt simil' ordo obſuat vt. s. pus põat illõ pceptũ qõ p⁹ in bõa quersatiõe occurrit. z qz pri⁹ ẽ ordiatio hois ad domesticos q̃ ad exneos. iõ pceptũ de honoratiõe parẽtũ pmittit aly⁹ q̃ ad oẽs cõiter ptinẽt: i gb⁹ ẽt pmittũt phibitiões illoz q̃ pncipal' occurrũt cauẽda. Tẽdẽtib⁹ ãt ad vtutẽ pri⁹ occurrit vitãdũ nocumẽtũ opis q̃ oris: z oris q̃ cordis. z iter nocumẽta opis graui⁹ nocumẽtũ pri⁹ vitãdũ occurrit. z iõ phibitio homicidy pcedit phibitionẽ mechie: q̃ pcedit phibitionẽ furti. z be tres phibitiões pcedũt phibitionẽ falsi testimony. Et vltio ponit phibitio 3cupiscentie: in quo iam pfectio vtutis 3sistit ¶ Et per hoc patet solutio ad obiecta.

¶ Utrũ oia legis pcepta ad hec. r. ordinent.

Ad tertiuz sic pcedit. Videt q non oia legis pcepta ad b. r. reducãt. Cũ enim b. pcepta ius nãle ptineãt nõ poterũt ad ea reduci nisi q̃ ex iure nãli pficiscũt. fz q̃dã phibẽt ilege q̃ nõ videt mõ aliq̃ ex lege nãli pficisci: q nihil differt vtr sic vl sic fiãt añq̃ lege posita sint. vt q sacrificet dirc⁹ vl' rbaur⁹: sic ẽt pbz i. 5. et b. dic. g̃ nõ oia pcepta legis ad b. r. reducũt. ¶ P. ea q̃ sũt diuersoz generz inicẽ ñ reducũt: sic artificialia ñ reducũt i pn⁹ nãlia: fz i pn⁹ q̃ est volũtas vt i. 6. met b. or. fz b. pcepta nãlia sũt cuz sint de lege nãli. g̃ pcepta cerimonialia q̃ sũt alteri⁹ gnis ad ipa ñ reducũt. ¶ P. manẽte cã mãet effect⁹. fz q̃dã pcepta legis mutata sũt ill' pcepti manẽtib⁹: g̃ nõ reducũt ad ista sic ad cãz ¶ P. oia ista pcepta nãlis rõ dictat. fz nõ oiuz q̃ i lege posita sũt q̃rẽda ẽ rõ: vt. ff. de le. r se. g̃ nõ oia pcepta legis ad b. r ducũt. ¶ P. vbi ẽ eadẽ cã z idẽ effect⁹. b. ãt pcepta eadẽ sẽ apõ oẽs. cũ g̃ mlta pcepta legi dine z legi ciuil' apõ diuersos diuersa sint: vr q nõ oia pcepta legalia ad b reducãt.

¶ Sz 3. Oia pcepta legis ad dilectionẽ dei z primi aliq̃' reducũt: vt i pce. di. dixit magr. fz dilcio dei z primi sufficienter ptinet i istis pceptis. g̃ oia alia pcepta legis ad b. reducũt. ¶ P. sic Lelsus dixit ius ẽ ars eq z boni. fz q̃ cd 3tinet i aliq̃ arte reducit ad p⁹ pn⁹ illi⁹ artis: sic i scietys demõstratiuis ad dignitates. cũ g̃ pcepta legis nãlis sint i agibilib⁹: sic pn⁹ nãl' cognita in demstratiuis: videt q oia pcepta legalia ad b. pcepta legis nãl' reducãt. ¶ P. nullum pceptũ legis iustũ ẽ nisi rõnabil' positũ sit. fz ois recta rõcinatio oz q a nãli cognitiõe deducãt: qz pn⁹ rõnis intell⁹ pncipioz ẽ. g̃ oz q oia legis pcepta si iusta sũt a pceptis legis nãe deducãt. z sic oia alia in hec precepta reducunt.

Respõdeo dõz q i reb⁹ nãlib⁹ iuenit triplex cursus rez. Quedã enim sũt sp q̃ nunq̃ deficiũt ex nã sua b hñtia vt sint z ipediri nõ possint. Quedã vo sũt freq̃nter q̃ i pauciozib⁹ ipediũt. Quedã vo sũt raro vl' nũquã pte. Ea ãut q̃ sũt sp sũt cã z ordinem eoz q̃ sũt freq̃nter z raro. vñ ẽt i ea q̃ sũt sp reducũt: vt i. 6. meth. phat. sic motꝰ celestes q sp sẽt: sẽt cã z regla motꝰ pluuiaz z ibriũ q vt freq̃nter currũt. Eodẽ mõ z vtriq̃z sũt, regla z cã casualiũ motuũ: vt iuẽtiõis thesauri vl' alicui⁹ hꝺ fm q hõvl' ex pluuia vl' ex aliq̃ hꝺ: qõ ad motũ celi reducit: hꝺ occasionẽ fodiẽdi i agrũ vbi thesauz iuenit. Ita ẽt ẽ de legib⁹ gb⁹ humanis mot⁹ dirigũt. Quedã enim sũt leges q̃ ipsi rõni sũt idite: que sũt p⁹ mẽsura z regla oiuz hũanoz actuũ. z b⁹ nullo mõ deficiũt sic nec regimẽ rõnis deficeret põt: vt aliq̃n ee nõ debeat. z be leges ius nãle dñr. Quedã vo leges sũt q̃ fm id qõ sũt hñt rõnẽ vt obſuari debeãt: q̃uis aliqb⁹ 9currẽtib⁹ earũ obſuatio ipediat: sic q̃ depositũ reddat deponẽti ipedit q̃n gladi⁹ furioso deponẽti redded⁹ eẽt. z be leges simlant hꝺ q̃ freq̃nter i nã accidũt. z iõ directe z imediate ad ius nãle reducũt. Et iõ Tul. i pma rhetozica noiat hꝺ ius a nãli iure pfectũ. Quedã vo leges sũt q̃ fz se 9sideraẽ nulla rõnẽ hẽre vident sue obſuatiõis. fz rõnẽ hꝺ nãcisci ex aliqb⁹ 9currẽtib⁹ q̃ faciũt decẽtia obſuãdi: z hꝺ silant hiis q̃ raro accidũt i nã. Unde sic illa nõ reducũt i cãs nãles nisi obſuato 9cursu oium gb⁹ aliqs rar⁹ euent⁹ accidebat: ita ẽt hꝺ legalia que dñr positiua iura reducũt ad legez nãe si fz se absolute: fz 9sideratis oib⁹ circũstãtys pticlarib⁹ que faciebãt decẽtia sue obſuatiõis. Unde pz q oia pcepta legis dine vel ciuilis ad hec precepta reducunt aliquo mõ.

Ad primuz g̃ dom q illa lege pollitica de gb⁹ phꝺ logt fz se 9sideratis dñiz nõ hñt vtrũ sic vl' sic fieri debeãt. fz hꝺ dñiz fortiunt ex diuersis 9currentib⁹: vt dcm est. ¶ Ad scdz dõz q artificialia nõ reducũt i nãlia ita q nã sit eoz pn⁹ z pncipale pn⁹: fz i q̃tũ aret vtil' nãlib⁹ orgãis ad cõplemtũ artificy. Sil' ẽt pcepta cerimonialia vl' iuris positiui ñ reducunt ad nãlia q̃si ex tpa nã viz obligãdi habeãt. fz b hñt ex volũtate istituentis q̃ istitutiõe nãli rõnẽ vtil' si ẽt istituit. ¶ Ad tertiũ dõz q illa pcepta legis q̃ mutata sũt obſuãtie sue rõnez bẽãt ex ipsa suba fci: fz ex aliqb⁹ circũstãtib⁹ causis. sic q oportebat nre redẽptiõis misteriũ aliqb⁹ signis prefigurari: vl' alia gd hꝺ. Unde cessãtib⁹ bis causis ñ mãet reductio istoz preceptoz ad pcepta nãlia. ¶ Ad 4m dom q b itelligẽdũ est q̃tũ ad subaz fci qõ lege precipit. qõ aliq̃n nõ bz rõnẽ q̃re sic vl' aliter fiat vt dcm est. ¶ Ad 5m dom q precepta legis q̃ apõ diuersos diuersa sũt dependẽt a pceptis nãlib⁹ que sũt eadez apõ oẽs mediãtib⁹ aliqb⁹ circũstãtys vt dcm est. Et boz varietas varietatem in iure positiuo cãt.

¶ Utr precepta decalogi sint dispensabilia.

Ad quartũ sic pcedit. videt q pcepta decalogi sint dispensabilia: qz fm pbz i. 5. et b. i hũanis actib⁹ pp eoz varietatez ñ põtvna cois regla iueniri: quã nõ oporteat i aliqb⁹ casib⁹ dficere ad stitudiez lesbie edificatiõis. fz precepta legis sũt mẽsura hũanoz actuũ. cũ igit oẽ preceptũ qõ i aliq̃ casu itermittendũ est dispensabile sit: vr q oia pcepta legis dispẽsabilia sint. ¶ P. pbs dic i. 5. et b. q iustũ nãle ñ est idẽ apõ oẽs: sic nec alia q̃ nãz hois 9sequũt eadem i oib⁹ iueniũt: vt q dextera sit fortioz sinistra: cuz 3tigat aliqs ambidextros esse: fz oia pcepta q̃ ñ ab oib⁹ sẽp obſuãda sũt dispensabilia: g̃ pcepta decalogi q̃ sũt de iure nãli sũt dispẽsabilia. ¶ P. pceptũ dinũ nõ põt eẽ iniusti: sed de⁹ aliq̃n pcepit fieri aliqd 3riũ pceptis decalogi: sic pz Exo. iz. ó spoliatiõe egyptioz. Et Osee. i. de accessu ad fornicariã. g̃ aliq̃n iustũ est fieri 3 pcepta ẽcalogi. g̃ pcepta ẽcalogi sũt dispensabilia. ¶ P. iter decalogi pcepta 3tinet homicidy, phibitio Sed aliqb⁹ casib⁹ 3tigentib⁹ iudex pcipit hoiem occidi z iuste. g̃ z sil' alia pcepta aliqbus casib⁹

emergẽtib⁹ pnt nõ obſuãda eẽ. ¶ P. sic p⁹ dcm ẽ oia pcepta legis aliquo modo ad precepta decalogi reducunt: fz platis ecclesie licet in aliquibus legis preceptis dispẽsare. ergo z sil' in preceptis decalogi.

¶ Sz 3. fz bern. i li. de pcepto z regula: nulli licz dispẽsare in pcepto qõ a suo supioꝛi ẽ ipositũ: fz pcepta decalogi sũt ipposita a deo q̃ ẽ supioz oib⁹. g̃ nulli licz i pceptis hꝺ dispẽsare. ¶ P. i q̃lz gne ẽ vna p⁹ mẽsura quã oz cẽ certissima: z ifallibile: vt pz i. io. met. fz p⁹ mẽsura oiuz hũanoz actuũ ẽ lex ẽcalogi: g̃ i nullo casu ab ea discedet licz: z ita idispẽsabil' ẽ. ¶ P. illõ qõ ẽ p se vez sp z vbiq̃ ẽ vez: g̃ illõ qõ ẽ p se iustũ sp z vbiq̃ obſuãdũ ẽ: fz pcepta ẽcalogi sẽ hꝺ. g̃ tc.

Respondeo dõz q i q̃lz legislatiõe oz duo 9siderare. s. subaz legl q̃ põit: z id ad qõ legislatoꝛ respic. Et sic lex lata ẽ mẽsura subditoz i suis actib⁹: ita b ad qõ respic legislatoꝛ: qõ ẽ legis itẽtio z finis ẽ mẽsura legis positiue. Sic g̃ act⁹ subditoz sũt distorti si a lege positiua discordãt: ita lex ipa rectitudinẽ nõ hꝺ si ab itẽtiõe legislatoris õficeret q̃ ẽ rectitudinẽ 9stituere: z cõfuare. Si g̃ sint aliq̃ pcepta q̃ ptinẽt ipaz itẽtionẽ legislatoris ipole ẽ q̃ i aliq̃ casu salua iustitia possit aliqs ab eis deflectere. sic si eẽt b pceptuz nulli faciẽdum eẽ iniuria. z iõ cũ oia pcepta ẽcalogi sint hꝺ ipole ẽ q̃ dispẽsatiões recipiãt. Precepta ãt q̃ legislatoꝛ edidit ad mẽsuraz pdictoz metiẽda sẽt. Unde q̃din illa pcepta posita ñ pnt pteriri sine pꝺicio p⁹ mẽsure ad quã istituta sũt nulli licz i eis dispẽsare. Si q̃ vo pnt salua itẽtiõe legis pteriri: tũc ẽ licitũ di spẽsare i ill' pcept⁹ ei q auctẽ hꝺ. Si vo i aliqb⁹ casib⁹ lex posita ab intentiõe legislatoris discedat: qz nõ potuit legislatoꝛ ad oẽs casus itẽdere legẽ statuẽs: fz ad ea q̃ plies accidũt: tũc ẽt licitũ ẽ legẽ positã pterire: z itẽtionẽ legislatoris seq. sic pz i eo g ñ reddit ẽpositũ ipugnãti fidẽ vl' pria: z ad b pfic q̃da vt q vocat a pho i. 5. ethi. epikeia p quã hõ pretermissa lege legislatoris intẽtionez sequitur.

Ad primũ g̃ dõz q pbs logt de pceptis legis positiue: z nõ ō illis q̃ itẽtionẽ legislatoris] includũt. ¶ Ad 2m dom q iustũ nãle est duplex vt supra dictũ ẽ. Qõdã qõ semp z vbiq̃ ẽ iustũ: sicut b in q̃ 9sistit forma iustitie z vtut⁹ i gnãli. sic mediũ tenere: rectitudinẽ seruare: z alia hꝺ. Quoddã vo est ex hoc pfectũ fz Tul. z boc in plib⁹ ita 9tingit: fz põt in pauciozib⁹ deficere: vt dcm ẽ. qõ 9tigit ex b q̃ iustũ hꝺ est applicatio q̃dã vlis z pme mẽsure ad mãz differẽtẽ z mutabilẽ: z de hꝺ iusto logt pbs.

¶ Ad 3m dom q circa precepta decalogi fm q ad decalogũ ptinẽt nunq̃ de⁹ fieri pcepit. phibitio enim furti ad decalogum ptinet in q̃tũ res furata aliena ẽ ab accipiẽte. retenta g̃ hac 9ditiõe si res illa fiat ipsi⁹ accipiẽtis iã nõ erit 3 decalogũ. b ãut nõ solũ de⁹ g est oium dñs facere potest: fz ẽt q̃dq̃ hoies auctez hñtes rẽ q̃ vni⁹ fuerat alteri cõferũt ex aliq̃ cã. Põt tñ de⁹ in aliqb⁹ factis 9ditiões 3rias decalogo auferre q z nãz mutare pt: qõ hõ facere nõ põt. sicut ab ea q̃ nõ est mrimonio iuncta põt auferre hãc 9ditionẽ nõ suã sine b q̃ vxoꝛ plenarie fiat vt sic accedere ad eã nõ sit 3 decalogũ. ¶ Ad 4m dõz q nõ phibet i ẽcalogo occisio simpl'r: fz occisio ei⁹ g mortẽ pati nõ debuit. ¶ Ad 5m dõz q nõ ẽ eadem rõ de pceptis decalogi: z de alys pceptis legis: vt ex predictis patet.

¶ Utr fuerit 9ueniẽs obseruationem sabbati precipere.

Ad quintũ sic pcedit. vr q incõueniẽs fuerit sabbi obſuationẽ pcipere. Sabbm. n. ẽ septia ps tpis toti⁹ vite hois: fz valde irrõnabile vr q hõ septiaz ptẽ vite sue in ocio amittat. sicut Señ. dicit de ridẽs cerimonias iudeoꝛ: sic Aug. narrat i li. de ci. dei. g̃ irrõnabile fuit sabbati obseruãtia pcipe. ¶ P. quãto exercitatio alic⁹ rei magis discõtinuat tãto hõ in illa re min⁹ pficit: fz sabbati obſuatio istituta fuit ad vacãdũ dinis. multo ãut 9tinuatius eẽt exercitiũ diuinoꝛ si ei cuiuslibz diei vna hoza saltẽ deputaret. g̃ vr q ad maioꝛẽ pfectũ hoc fuisset q̃ die septimã obſuare. ¶ P. ab operib⁹ vtutis nullo tpe vacãdũ est: fz opa seruilia sũt mã vtutis: g̃ nõ debuit precipi vt die sabbati a seruilibus operibus abstineretur.

¶ Sz 3. Ad legislatorẽ ptiet oẽs hũanos act⁹ moderare: fz cũ ipole sit sp agere: vt phs i li. de sõ. z vigi. dic a moderationẽ hũanoz actuũ ptiet vt aliqõ tps geti deputet. g̃ cõueniẽs fuit vt legislatoꝛ b istituet. ¶ P. boies spuali vita viuẽtib⁹ maxia cura adhibẽda ẽ vt dei oipotẽtia z puidẽtia cognoscãt: fz lex moysi data ẽ ad istruẽdã vitã spuale: g̃ pcipue b lege illa ꝺbuit pcipi qõ ad ꝺi oipotẽtia z puidẽtia credẽdã hoies assuefaceret. b ãut ẽ obſuatio sabbi q̃ i mẽoziaz reducit: vt rabbi moyses dic pn⁹ mũdi ẽ factura septia die 9summata ẽ: g̃ supposita cunctis ẽt simplicib⁹ euidẽs ẽ deũ oipotẽte eẽ. ex puidẽtia nõ ex necitate agere. g̃ 9ueniẽs fuit vt obseruatio sabbati lege statueretur.

¶ Utr pceptũ de sabbato obseruãdo fuerit morale.

Alterius vr q pceptũ de sabbo obſuãdo fuerit morale simpl'r. Ea. n. q̃ i vnã diuisionẽ veñt vni⁹ rõnis eẽ videt: fz pceptũ de sabbo obſuãdo 9diuidit alys pcepti ẽcalogi q̃ sũt pcepta moralia legis nãe: g̃ preceptũ de sabbo ẽ morale. ¶ P. sup illõ Lu. 13. Sex dies sũt in qb⁹ opari licz: dic glo. Lex i sabbo ñ hoiez curare: fz fulia opa facere. i. pctis grauari phibz. Sz vacare a pcto est morale pceptũ: g̃ z pceptũ de sabbato obseruando. ¶ P. illud qõ hz rõnez moralez vr esse morale pceptũ: fz observatio sabbati est hꝺ: qõ pz ex cã quaz assignat Dam. li. 4.º Uacatiõis ingt gra q̃ est ad deuz z vt pticulã vite deo trib⁹ z regelcãt seru⁹ z subiugale sabbati obseruãtia excogitata est: g̃ pceptũ de sabbato obseruãdo est morale.

¶ Sz 3. Precepta q̃ sũt data in signũ nõ sũt moralia: fz cerimõialia: fz pceptũ de sabbo est hꝺ: vt pz Exo. 31. Uidete vt sabbm meuz custodiatis: qz signum est iter me z vos: g̃ pceptũ ō sabbo ẽ cerimõiale. ¶ P. Leuit. 26. dic gl. Mãdatũ sabbi q̃uis in decẽ mãdatis numeratuz sit: nõ tñ ex eis est. vr g̃ q̃ sit cerimoniale z non morale.

¶ Utr pceptũ ō sabbi obſuatiõe ꝺbuerit cessare tpe gre.

Alterius vr q nõ debuerit cessare tpe gre. Thurificatio. n. vt dicit sci z magr nõ cessauit: qz significat illõ qõ sp faciẽdũ ẽ. 5. ꝺuotionẽ ofonis: fz obſuatio sabbi signat regez i deo vt Aug. dic sup Exo. q̃ gdez sp faciẽda ẽ. g̃ nõ ꝺbuit tpe gre cessare. ¶ P. obſuatio sabbati ad maximã pfectionez ordiabat. s. ad vacãdũ dine cõtẽplatiõi: fz stat⁹ gre ẽ pfectioꝛ statu legis: g̃ ẽt magis ꝺz obseruari i b statu q̃ i illo. ¶ Si dicas q obſuat fz mutata die. s. dñica. Cõtra. Magis ẽ in reuerẽtia hñdũ qõ ad diuinitatẽ ptinet q̃ qõ ad hũanitatẽ. Sz rõ obſuãdi sabbz fuit mysteriũ diuine getis: g̃ nõ fuit obſuatio sabbi 9mutãda in observationẽ dñice pp mysteriuz resurrectionis: qõ xpo fm humanã nãm cõpetit. ¶ P. tpe gre tenemur pfectius deo vacare q̃ tpe legis: sed tpe legis a multis abstinebat q̃ nũc i die dñico licite fiũt. Nõ. n. erat licitũ cibos coq̃re nec itinerare: g̃ obſuatio sabbi nõ est mutata i dñicaz. g̃ adhuc ꝺz observatio sabbati remanere.

¶ Sz 3. Exo. 31. Septia dies erit sabz. i. reges. glo. alia pcepta obſuãda i no. te. ad hraz nõ dubitam⁹. illõ ãut ō sabbo velatũ z i mysterio pceptũ fuit vt bodie a nob ñ fuet: fz solũ signatũ ittueamur. ¶ P. dam. dic q sabbi obſuatio excogitata fuit puul' z sb elemẽt] mũdi fuiẽtib⁹: fz a tali fuitio libati sum⁹ p aduẽtũ xpi: g̃ z sabbi observatio cessauit.

Respondeo dõz ad p̃am qõnẽ q sic pceptũ ō sacrificys ꝺbuit aliq̃s cãz mozalẽ ñ simpl'r

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſz ꝓz ꝫgruẽtiã illoꝝ gbꝰ lex dabaf:ꝙ ad ydolatriã ꝓni erãt vt ðo offerrẽt:qð alſ idol' obtuliſſẽt.ꝛ aliã cãz miſtica.ſ.ad ſignificãdũ ſacrificiũ paſſiõis xpi. Jta ꝛ ꝑceptũ de obſeruatiõe ſabbati habuit aliꝯ cãz mozalẽ ex ꝺitiõe eoꝝ ꝗbus lex dabaf.ꝙ ꝓp anaritiã eis iditã itm̃ ſe ꝛ ſibi ſubditos opi bꝰ ſuilibꝰ occupaſſẽt ꝙ oio mẽs eoꝝ a ðinis ſubtraherẽt. Et bãc cãz tãgit Dam̃. Sil' ẽt qz ad errozeſ gẽtiũ ꝓni erãt ꝺicta ẽ eis obſeruatio ſabbati vt creationẽ mũdi ſẽp ꝑ oculꝫ haberẽt:ꝛ ſic deũ recognoſcerẽt:ꝛ timerẽt: quã cãz tangit rabbi moyſes. Habuit nihilomin9ꝛ cãz myſticã triplicez. Unã allegoꝛicã ad ſignificãdũ getẽ xpi i ſepulchꝛo. Aliaz mozalẽ ad ſignificãdũ regẽ hũane mẽtis a pctis ꝛ ab oiꝰ alys reb9:in gbꝰ requiẽ nõ iuenit niſi i deo i quo ſolo ẽ ges Tertiã anagogicã ad ſignificãdũ eternã requiẽ q̃ ſci i glia geſcẽt:ꝛ iõ ꝺueniẽs fuit inſtitutio ſabbati ꝓ tpe illo.

Ad primuz g̃ ðoz ꝙ ſabbati tps nõ ꝯmittiſ ſi B in ſabbato fiat ad qð deputatũ ẽ.ſ. dinorũ ꝺteplatio:ſz qz iudei omiſſis diuinis in ſabbatis magis iutilibꝰ reb9 vacabãt:iõ eos Señ.deriſit. vt ðr Treñ.i. Uiderũt eã hoſtes ꝛ deriſerũt ſabbata eiꝰ. ¶ Ad zᵐ ðoz ꝙ labor nõ ſolũ ipedit ꝺteplatiõis actũ dũ exerceſ:ſz ẽt poſtq̃ tranſit dũ remanẽt ex laboze mẽbra feſſa:ꝛ mẽs diſtracta. vñ ꝺueniẽtiꝰ fuit vt vnꝰ dies iteger diuinis ꝺputareſ q̃ in ſingulis diebꝰ aliq̃ boze. ¶ Ad zᵐ ðoz ꝙ qñq̃ actꝰ vniꝰ vtutis itermittẽdus ẽ ꝓp actũ excellẽtioꝛis vtutl.ſiĉ opa aliarũ vtutũ aliqñ ꝓp opꝰ iuſtitie itermittunt:vt ðicit Tulliꝰ in ꝓ de offi. Uirtutes aũt oẽs ꝺteplatiue ſũt digniozes vtutibus actiuis q̃z mã eẽ pñt ſeruilia opa. vñ nõ ẽ icõueniens ꝙ opꝰ ſeruile itermittaf ad tps vt ꝺteplationi vacetur.

Ad ſecundaz qõnẽ ðoz ꝙ ꝑceptũ de ſabbato obſeruãdo q̃tũ ad aliqd mozale eſt:ꝛ q̃tũ ad aliqd cerimõiale:ꝛ q̃tũ ad aliqd p̃t ẽt dici iudiciale. Scoz.n.illõ eiꝰ ꝙ nãlis rõ dictat ꝑceptuz mozale ẽ: vt.ſ. aliq̃ tpe hõ ꝺteplatiõi vacet:ſz taxatio tpis:in q̃ vacãdũ ſit nõ ẽ õ dictamie nãlis legl:ꝛ iõ ñ ẽ mozale ꝑceptũ. Sz ꝓz ꝙ bz ꝑ cã ſignificationẽ ſic ẽ cerimõiale. ꝓz aũt ꝙ bz ꝑ cã cõditionẽ illiꝰ ꝑſõ cui ſbueniẽdũ erat ꝑ B ꝑceptũ iudiciale ẽ.

Ad primũ g̃ ðoz ꝙ ꝺnũeraf alys ꝑcept' ðcalogi q̃tũ ad id qð bz de rõne mozalis precepti.

¶ Ad zᵐ ðoz ꝙ opa ſuilia miſtice itelligũf pctã:ſz ad lꝛaz opa ſeruilia dicunf ad quoꝝ exercitiuz ſeruos deputatos bẽm9:in gbꝰ debẽt artes mechanice dirigere q̃ ꝺ liberales diuidunf. ¶ Ad zᵐ ðoz ꝙ cãe ille nõ ſunt mozales niſi cõſiderata ꝺitiõe illiꝰ ꝑſõ cui lex dabaf. vñ ex B magis põt ꝺcludi ꝙ ſit iudiciale ꝑceptuz q̃z mozale.

Ad tertiã qõnẽ ðoz ꝙ ſabbi obſeruatio q̃tũ ad illud qð ð lege nãli bẽbat ꝓut mozale ꝑceptuz ẽ tpe gr̃e nõ ceſſauit. ĩmo pfectiꝰ iplẽdũ ẽ ſiĉ ꝛ alia mozalia ꝑcepta. Et iõ apls.i. Coz.7. dat ꝺſiliũ de vgibꝰ. vt exꝰ ſollicitudinẽ exiſtẽtes ſemp q̃ dei ſũt cogitẽt:ſz taxatio diei vel tpis q̃ ad legẽ mozalẽ nõ ꝑtinbat vẽiẽte ſtatu gr̃e ceſſauit

Ad primuz g̃ ðõm ꝙ obſeruatio (ſiĉ ꝛ alia legalia. ſabbi iq̃tũ cerimõiaľ ẽ ſignãt ꝓncipaliter regez xpi i ſepulchꝛo:ꝛ ꝓ ꝺſis getẽ quã bẽmꝰ ꝓ ipz ꝺſepulti cũ eo ꝑ bapmũ i mortẽ. Ro.6. vñ veniẽte vitate figura ceſſauit. Et nõ ẽ ſiľe ð thurificatiõe q̃ ꝓncipaľr ñ ẽ ſignũ futuri:ſz eiꝰ qð ſp eẽ ðz. ¶ Ad zᵐ ðoz ꝙ qz pfectiꝰ i noua lege ðbem9 ðo vacare:iõ ñ fuit taxãdũ tps illꝰ gbꝰ iniũgiť:vt ſine itermiſſiõe ozẽt. ¶ Ad zᵐ ðoz ꝙ obſeruatio dñice ñ obligat ex ꝑcepto ðcalogi niſi q̃tũ ad B qð ẽ ð dictamie legl nãe.taxatio.n.illiꝰ ꝺiei ẽ ex inſtitutiõe eccl'ie volẽtis reſurrectionẽ xpi cui nr̃az vitã ꝺformare ðbem9 in iugi mẽoria eẽ. q̃uiſ aũt reſurrectio xpi ei ꝓz bũanitatẽ ꝺueiat:tñ opꝰ diuinitatl ẽ q̃ eũ a mortuis ſuſcitauit. vñ nõ i miozi reuerẽtia ẽ habẽda q̃z reges artificl:ꝛ ꝺſũmatio ꝺitoris fecẽ i die ſabbati.imo ãpliꝰ ꝓz ꝙ opꝰ ꝺitorl ope repatõis ꝑficiť. ¶ Ad 4ᵐ ðoz ꝙ i die dñico tenemur vacare ex inſtitutiõe eccl'ie ab opibꝰ q̃ nos ipedire poſſent a cultu dino g idicit in tali die exercẽdus niſi ex cã ꝑ eũ g hz anctez in aliq̃ diſpenſeť. Neq̃z oz ꝙ ab oibꝰ in die dñica ceſſem9 a gbꝰ i die ſabbati ceſſabãt:qz antiq̃ ꝓ ceſſatio ab oibꝰ opibꝰ ſeruilibꝰ in ſignificationem erat:nõ aũt noſtra ceſſatio.

Respondeo ¶ Utꝛ vſuras accipere ſit pctm̃. Aſſertũ ſic ꝓcedit. vť ꝙ vſuras accipe nõ ſit pctm̃. Nihil.n.ẽ pctm̃ niſi qð ẽ ꝺ ꝑceptũ aliqð mozale. cerimõialia aũt ꝛ iudicialia legl moſayce nõ nos obligãt. Sz ꝑceptũ ð nõ accipiẽdo vſurã nõ ẽ mozale: qz ꝑcepta mozalia obligant reſpcũ oiuz ꝛ ad oẽs:ſz Deut.zz. iudeis ꝺcedit ꝙ fenerent nõ ꝓximis ſz exñeis:g̃ vſuras accipe ñ ẽ pctm̃. ¶ Ꝑ. ꝺſtat ꝙ ille g alicui pecuniã mutuat aliqð cõmodũ ei facᵗ:ſz ꝓm pbz i.ſ.etbi.i retributiõe ꝺmãet ciuitas: vt.ſ. q̃tũ feĉ tm̃ ei fiat. g̃ nõ ẽ pctm̃:ſz licitũ ꝛ inſtũ: vt ꝓ ꝺmodo qð mutuãdo fecit aliqð lucꝝ reporteť. ¶ Si dicas ꝙ tenebaf ei gratis mutuare: vñ in hoc peccat ꝙ vẽdit alicui qð ei debebat. Contra. ꝓz B g̃ nõ peccabit lucꝝ ð mutuo q̃rẽs niſi qñ mutuare teneť:ſz nõ ſp teneť mutuare: g̃ aliqñ licet ei vſuras accipe. ¶ Ꝑ. ñ minꝰ poſſũ accipe ab eo cui bñficꝰ extiti q̃ ab eo cui nullũ bñficiũ ꝺtuli:ſz ſi aliqs cui nõ mutuaſſe alicui mibi daret de ſuo:ẽt ſi ſperaſſem accipe licite detinere poſſez:g̃ ꝛ ab eo cui bñficꝰ extiti mutuũ ꝺcedẽdo:licz mibi aliqd expectare recipe ꝛ ðtinere. ¶ Ꝑ. plꝰ efficiť mibi ðbi toz ille i quẽ trãſtuli dñiũ rei mee q̃z ille cui ſolũ vſum rei mee ꝺceſſi:ſz i rebꝰ in gbꝰ nõ trãſferť dñiuz ſi ꝺcedãtur ad aliquẽ vſũ:licz ide aliqd accipe:ſiĉ pz i locatiõibꝰ domoꝝ equoꝝ ꝛ bꝺ. g̃ multo ampliꝰ licz mibi accipe ab eo in quez ꝓ mutuũ pecunie mee dñium trãſtuli. ¶ Ꝑ. gcũq̃ cõcat alicui i pctõ mortali peccat mortaliter:ſz ille g dat vſuras accipiens mutuũ cõcat ei g accipit vſuras dans mutuuz. ſi g̃ accipiens vſuras ſp peccat vť ꝙ ꝛ dans. qð falſum eſt. ¶ Sz ꝺ. Lu.xi. Date mutuũ nihil inde ſperãtes:ꝛ ꝺ B veniunt feneratoꝛes: g̃ peccãt. ¶ Ꝑ. ea q̃ veniũt in eandẽ diuiſionez ſunt vniꝰ rõnis:ſz dare pecuniã ad vſurã ꝺnumeraf alys q̃ ſũt pctã mortalia: vt pz i pſal. Dñe qs habitabit tẽ. g̃ ẽ pctm̃ mortale. ¶ Ꝑ. vbicũq̃ ẽ turpe lucꝝ eſt pctm̃. ſz pba ponit in.4.etbi. feneratoꝛes inter turpes lucratoꝛes: g̃ ꝛc. vſurã pctm̃ mortale eſt:ſz diuerſi diuerſas rõnes aſſignãt. Quidã.n. dicũt ꝙ iõ pecũiã ꝓ certo lucro ꝺcedere ñ licz ſiĉ domũ vľ equũ vľ alia hꝺ:qz pecunia nõ ꝺteriozaf ex vſu:ſz alys reb9 aliqd depit ex vſu. Sz iſta rõ ñ ẽ gñal:qz i aliqꝰ reb9:ꝓ q̃z ꝺceſſiõe aliqd accipi põt licite nihil ex vſu depit:ſiĉ i ꝺceſſiõe dom9 ad vſum ad vnũ diẽ. Et ꝓterea ꝑciũ qð accipiť nõ ꝺmenſuraf ꝺño qð accidit ex vſu rei.ñ.n.tm̃ depit i mutuo q̃tũ daf. Et iõ alij aſſignãt aliã rõnẽ:qz videlz qñ pecunia mutuaf tranſferť dñiuz:qð nõ fit i domo:ꝛ i alys reb9. iuſtũ vť vt ꝓ vſu rei q̃ mea remãet.ſ.dom9:aliqd accipe poſſim.ſz ꝓ rei vſu.ſ. pecunie q̃ fit alterius ex B ipſo ꝙ mutuaf aliqd accipe nihil aliũ ẽ q̃z accipe aliqd ab aliq̃ ꝓ vſu rei ꝑꝑe:ꝛ iõ vť ꝙ ẽ qđã exactio ꝛ pctm̃. Sz B rõ ſatis ꝓbabiľ vť:ꝛ iõ ſiľe accidit in oiꝰ reb9 i gbꝰ trãſferť dñiuz ꝓ mutuũ:ſiĉ granũ vinũ ꝛ hꝺ ꝓ q̃z vſu nihil accipe licz vltra valorẽ eiꝰ qð mutuatũ ẽ. Põt tm̃ ꝛ alia rõ aſſignari:qz oẽs alie res ex ſeipſis bñt aliquã vtilitatẽ:pecunia aũt nõ:ſz ex mẽſura vtilitatis aliaz rez:vt pz ꝓ ꝓbz i.ſ.etbi. Et iõ pecunie vſus nõ bz mẽſurã vtilitatl ex ipa pecunia:ſz ex reb9 q̃ ꝓ pecuniã mẽſurať ꝺ ꝺñiaz eiꝰ g pecuniã ad res trãſmutat. Uñ accipe maiorem pecuniã ꝓ miozi nihil aliꝰ eẽ vť q̃z diuerſificare mẽſuram in accipiẽdo ꝛ ꝺãdo:qð manifeſte iniqtatez cõtinet.

Ad primuz g̃ ðoz ꝙ lex Deut. logf ð iudeis reſpcũ aliaz nationũ q̃ terrã ꝓmiſſiõis iudeis diuinitꝰ ꝺceſſa detinebãt.ꝛ iõ ꝓmiſſũ fuit eis vſuris ꝛ g/buſcũq̃ exactiõibꝰ extoꝛq̃re ab iiuſte poſſidẽtibꝰ qð eis iuſte debebaf. ſiĉ ẽt ðr de ſpoliatiõe egyptioꝝ q iudeis mercedẽ laboꝛis qð eis fuierãt ſubtraxerãt. ¶ Uel ðoz ꝙ ſiĉ libellꝰ repudy ꝓmiſſus ẽ eis ad duritiã coꝛdis eoꝝ ne vꝛoꝛes iterficerẽt:ad qð ꝓni erãt:ita ẽt ꝓmiſſũ fuit eis fenerare exñeis ne frib9 ſuis fenerarẽt:ad qð eos ĩnata auaritia ĩcitabat. ¶ Ad zᵐ ðoz ꝙ bñficiũ mutui nõ ẽ ampliꝰ q̃z pecunia mutuata. vñ ſi plꝰ exigiť:exigiť plus q̃z debitũ ẽ:ꝛ iõ eſt iniuſta exactio. ¶ Ad 3ᵐ ðoz ꝙ q̃uis bõ nõ teneaf ſẽp mutuũ ꝺcedere:teneť tñ ad B vt qñcũq̃ mutuũ exigiť nõ plꝰ exigat q̃z dederat. ¶ Ad 4ᵐ ðoz ꝙ ab eo cui bñficium ꝺtuli:licz mibi tm̃ ſpare ꝛ accipe q̃tũ feci:ꝛ nõ plus. qcgd aũt de vtilitate ꝺtigit ei cui mutuũ dedi vltra mẽſurã mutui ex pecũia mutuata:B ẽ ex iduſtria eiꝰg ſagaciter pecunia vſus ẽ. iduſtriã aũt eiꝰ ſibi vẽdere nõ debeo:ſiĉ nec ꝓ ſtultitia eiꝰ minꝰ bñe debeo. ¶ Ad 5ᵐ ðoz ꝙ B ipſo ꝙ dñiũ pecũie trãſferť ẽ rõ q̃re ꝑſu eiꝰ nihil accipe ðbeã vľ ſpare q̃z mibi debitũ. ¶ Ad 6ᵐ ðoz ꝙ ille gvſuras dat ꝛ mutuũ accipit i nećitate ñ peccat nec vſurario cõicat iq̃tũ bꝺ: qz nõ volũtariꝰ vſurã dat:ſz q̃ſi coactꝰ nećitate. ¶ Expõ tex. Hec origenes ðiť eẽ duo mãdata) Siĉ in ðno:ita duo vltia mãdata q̃ ſũt de ꝓhibitiõe ꝺcupiſcẽtie ꝺiũgit i vnũ:ꝛ ſic ꝑcepta denarium nõ trãſcẽdũt. (Idolũ nihil ẽ in mũdo.) Hoc ãt multiplr itelligi põt. Uno mõ in q̃tũ idolũ ẽ ſilitudo:ꝛ ſic exponit Origẽ. vt dicaf ydolũ nihil eẽ: qz nulla res ẽ i mũdo:cui9 ſit ſilitudo. Alio mõ põt itelligi de ydolo ꝓz ꝙ ẽ res q̃dã. Et B dupliꝛ. Uno mõ q̃tũ ad formã q̃ eſtimaf eſſe in ydolo ꝛ nõ ẽ in eo.ſ. forma deitatis. Alio mõ q̃tũ ad effectũ qz.ſ. ad pcũ iducit qð nihil ẽ. (Nõ aſſumes nomẽ ði tui i vanũ.) Aſſumere ẽ ad aliqd ſumere. ſumiť aũt nomẽ dei ad aliꝰ vitat] ꝺfirmationẽ ꝓ modũ iuramẽti. Si g̃ ſumaf ad ꝺfirmãdũ aliqð falſũ qð i ſe nullo mõ ꝺfirmabile ẽ: tũc in vanũ aſſumiť ꝛ ꝓ nihilo iturf: qz vanũ ẽ qð ẽ ad finem aliquẽ quẽ nõ icludit: vt ðr i.z. pby. (Noie igr mechie oĩs illicitꝰ ꝺcubitꝰ tẽ.) Cũ pctm̃ ꝺ nãz ſit grauius q̃z mechia vľ q̃ illõ poti9 ꝓhiberi ðbuerit q̃ſi ꝓ tramite relinquẽdũ. Et ðoz ꝙ qz legiſlatoꝛ boiꝰ legẽ dabat:iõ i ꝓmis legis mãdatis nõ debebat niſi pctã bũana ꝓhibere. pctm̃ aũt ꝺ nãm nõ ẽ bũanũ ſz beſtiale ꝓz pbz i.7.etbi. (Ut ſũ i byeme credim9 ꝺcez modios tẽ.) Doceẽ itelligẽdũ ſi plns valeãt in meſſe quindecim mody ꝓz cõe foꝛ q̃z i byeme ꝺcẽ. alſ ſi fiat ꝺmẽſuratio dati ꝛ accepti ad valorem pecunie nõ erit vſura: ſed equalis cõmutatio.

¶ De triplici genere mẽdacij. Diſ. xxxviii.

Siẽdũz ẽ tm̃ tria eẽ gña mẽdaciozum. ſũt.n. mẽdacia q̃dã ꝓ ſalute vľ ꝺmodo alicui9:nõ malitia: ſed benignitate dcã. q̃ľ obſtetrices ſunt mentite ꝛ raab. ẽ ꝛ aliud mẽdacij genꝰ qð fit ioco: qð nõ fallit. ſcit.n. cui ðr cã ioci dici. ꝛ hec duo gña mẽdaciozum nõ ſũt ſine culpa: ꝓz nõ cum magna. pfectis g̃ nõ ꝺuenit mẽtiri: nec ẽt ꝓ tpalivita alicui9:ne ꝓ coꝛpe alteri9 aiam ſuã occidãt. licz aliꝛ eis vez tacẽ:ꝓz nõ falſũ dicere. vt ſi qs ñ vult boiez ad mortẽ ꝓdere: vez taceat:ꝓz nõ falſum dicat. Tertium ꝺ gen9 mẽdacij eſt qð ex malignitate ꝛ duplicitate ꝓcedit: cunctis valde caueñdũ. His inui vť mẽdacia illa q̃ fiũt ioco vť ꝓ ſalute alicꝰ ipfectis eẽ vẽialia pctã. pfectis ꝺ illud qð ꝓ ꝺmodo alteri9 ðr eẽ dãnabile. qð ẽt de mẽdacio iocoſo putari põt: ꝑcipue ſi itereť.

¶ Qꝛ mẽdaciũ obſtetricũ ꝛ raab fuit veniale.

Dẽ mẽdacio aũt obſtetricũ ꝛ raab ꝙ fuerit vẽiale Aug. tradit dicẽs. Foꝛſitã ſiĉ obſtetrices nõ remunerate ſũt qz mẽtite ſũt: ꝓz qz ifãtes liberauerũt: ꝛ ꝓp bãc mĩaz veniale fuit pctm̃: nõn tm̃ nullũ. Sic raab liberata ꝓp libationẽ explozatoꝝ ꝓ q̃ nõ fuit veniale pctm̃. Sz ne puteť qſcz i ceteris pctis: ſi ꝓp libationẽ boiuz fiant ita poſſe ꝺcedi veniã. multa.n. mala ðteſtãda talẽ ſequũť errorẽ. Poſſum9.n.ꝛ furãdo alicui ꝑdeſſe: ſi pauꝑ cui dať ſẽrit ꝺmodũ: ꝛ ðines cui tolliť nõ ſentit icõmodũ. Jtaq̃z ꝛ adulterãdo poſſum9 ꝑdeſſe ſi aliq̃ niſi ad B ei ꝺſentiaf appareat amãdo meritura: ꝛ ſi vixerit penitẽdo purganda: nec ideo peccatũ graue negabiť rale adulteriuz.

¶ Qꝛ octo ſunt genera mendacij.

Siẽdũ ẽ ẽt. viij. eẽ genera mẽdacij: vt Aug. i li. de mẽdacio tradit: q̃ diligenter notãda ſũt vt appeat qð mẽdaciũ ſit veniale ꝛ qð dãnabile. Primũ capitale eſt mẽdaciũ lõge fugiẽdũ: qð fit i doctria religiõis ad qð nulla cã q̃ſz ðz adduci. Scoz ꝙ tale eſt vt nulli ꝓfit ꝛ obſit alicui. Tertiuz qð ita ꝑdeſt alicui vt obſit alteri. Quartũ qð fit ſola mẽtiẽdi fallẽdiq̃ libidie. qð mirũ mẽdaciũ ẽ. Quituz qð fit placẽdi cupiditate ð ſuauilogo. His oĩb9 euitatis. ſequiť ſextũ genꝰ qð nulli obeſt ꝛ ꝑdeſt alicui: vt ſi qs pecuniã alicui9 iiuſte rollẽdã ſciens vbi ſcit ſe neſcire mentiaf. Septimũ qð ꝛ nulli obeſt ꝛ ꝑdeſt alicui: vt ſi qs nolẽs boiez q̃ſituz ad mortẽ ꝑdẽ mẽtiaf. Octauũ qð nulli obeſt ꝛ ad B ꝑdeſt: vt ab imũdicia coꝛpali aliquẽ tueaf. in his aũt tãto minꝰ qſcz peccat cũ mẽtiť quãto magis a primo recedit. qſqñs vero aliqð genꝰ eſſe mendacij qð pctm̃ non ſit putauerit: decipiet ſeipſuz turpiter: cuz boneſtũ eſſe decepto rem alioꝝ arbitreť: oẽ genꝰ g̃ mendacij ſũmope fuge: qz omne mendaciũ nõ eſt a deo.

Quid ſit mendacium.

Hic videñ eſt qd ſit mẽdaciũ: ꝛ qd ſit mẽtiri. deide vtrũ oẽ mẽdaciũ ſit peccatũ: ꝛ q̃re: Mẽdaciũ eſt vt Aug. ait falſa ſignificatio vocis cũ intentiõe fallẽdi. vt g̃ mẽdaciũ ſit neceſſe eſt vt falſũ ꝓferaf ꝛ cũ itentiõe fallẽdi. boc.n. malũ eſt ꝓpriũ mẽtiẽtis vnũ bñe clauſũ i pectoꝛe: aliud ꝓmptũ i ligua. Mẽtiri ꝺ eẽ logꝰ ꝺ B q̃ aio ſentit qs ſiue illõ vez ſit

Universidad de Deusto
Biblioteca

siue nō. Dis ḡ q logr mēdaciū mētir: qr logr ꝫ
bq̄ dō aio sentir. i. volūtate fallēdi: ꝫ nō dis q mē
tir mdaciū dic: qr qd vex ē logr aliqñ mētiēdo:
sic ecōuerso fallū dicēdo aliqñ verax ē. vñ aug.
Nemo sane mētiēs iudicādus ē q dic falsuz qd
putat vex: qr ḡtū in ipso ē nō fallit ipe: ꝫ fallit.
Nō igr mēdacij arguēdus ē: qr falsa icauti⁹ cre
dit ac p ꝙris bz. potiusqz eꝫrio ille mētit q dic
vex qd fa ū putat. ḡtū. n. ad aiuz ei⁹ attinet: nō
vex dic: qr nō qd sentit dic: ḡuis vex iuēiat ee
qd dicit. nec ille liber ē a mēdacio q ore nesciēs
logr vex: sciēs aūt voluntate mētitur.

¶ Nō de iudeo q dicit xp̄z eē deū.

Ic q̄ri solet si iude⁹ dicat xp̄z esse deū:
cū nō ita sentiat aio: vtz loq̄tur mēda
ciū. nō ē mēdaciū qd dicit: qr ꝫ aīr te-
neat aio: vex tñ ē qd dicit: t iō nō est mēdaciū:
mentir tñ illud qd vex ē dicens. Or ꝙ oē mē-
daciū sit pctm̄ Aug. insinuat. Mihi ingt vr oē
mdaciū eē pctm̄: ꝫ m tū itereſt quo aio t cui⁹ qb⁹
reb⁹ qsqz mētiat. Nō. n. sic peccat q ꝙsulendi vt
q nocēdi volūtate mentir. nec tm̄ nocet q viato
rez mentiēdo in diuerso itinere mittit ḡtū q viā
vire mendacio depꝛauat. Porro oē mendaciū
iō dōz est esse pctm̄: qr hoc dz loq hō qd aio ge
rit. siue illud vex sit siue puter t nō sit. ꝙba. n.
iō istituta sūt: nō vt p ea boies inuicē fallāt: ꝫ q p
ea in alteri⁹ noticiā suas cogitatiões ferāt. ꝙbis
ḡ vti ad fallaciā nō ad qd sūt istituta pctm̄ ē. nec
ēt iō vllū mēdaciū putādū nō esse pctm̄: qr pos-
sum⁹ alicui aliqñ pdesse mentiēdo. Possumus
enīz vt pdictū est t furādo t adulterādo pdes-
se. Mēdaciuz quoqz nō tūc tm̄ eē possum⁹ dicē
qñ aligs ledit. Cū. n. a sciēte dr falsū mēdaciuz
est: siue qs siue nemo ledat. Ecce ex bis cōstat
oē mēdaciū eē pctm̄: nō tm̄ ꝺ oi mēdacio accipi
endū ē illō: pdes oēs q loquūt mēdaciū. Nec il
lud. os qd mentit occidit aīaz. Nec omne men
daciū isto p̄cepto phiberi videt: nec p̄missa de-
scriptione mendacium ioci includi.

¶ Ubi cū periculo erratur vel nō.

Illud ēt sciēdū ē q ꝙ i qbusdā reb⁹ ma-
gno malo: i qbusdā puo: i qbusdā nul
lo fallimur. In qbusdā reb⁹ nibil iter-
est ad capescēdū ꝺi regnū. vtz credat. an nō: vl
vtz putent ꝙba: an falsa: siue sint siue nō. In bis
errare. i. aliꝺ p alio putare nō arbitrādū est esse
pctm̄: vl si ē minimū atqz leuissimū: t sūt ꝙba
ḡuis ñ videāt: q̄ nisi credant ad vitā eternā nō pt
pueniri. Et licz erroꝛ maxia cura cauēd⁹ sit ñ so
lūmō i maioꝛib⁹: ꝫ ēt i mioꝛib⁹ reb⁹: nec nisi rez
ḡrātia possit errari: nō ē tm̄ ꝑns vt ꝓtinuo erret
qsqs aligd nescit. Sz qsqs se existimat scire qꝺ
nescit, p ꝙ n. approbat falsū qꝺ erroꝛis ꝓprīm
est. Uerūtm̄ in q̄re qsqs erret itereſt plm. Sūt
eniz q̄ nescire est meli⁹ q̄z scire. Itē i nonull' erra
re, pfuit aliq̄ñ: ꝫ in via pedū: nō in via mozū.

¶ De iacob si mentitus fuit.

Olet ēt q̄ri ꝺ iacob q dixit se eē esau alr
aio sentiēs: vtz mētit⁹? sit. de B aug. alt.
Jacob qꝺ mr̄e fec auctoꝛe: vt falleret
pr̄ez: si diligenr attēdat: vr ñ eē mēdaciū: ꝫ my-
steriū. itēdebat. n. mr̄i obedir: q̄ p spm̄ nouerat
mysteriū: t iō pp familiare ꝓfilium spūs sci, qꝺ
mr̄ accepat: a mendacio excusatur iacob.

¶ Distinctis gnq̄ p̄ceptis scde tabule t expositis. Dic ma-
gister determinat de qbusdā q̄ p̄cepto gnto ꝓximi. s. nō mē
dacio t piurio. Diuidit aūt B ps in duas. In p̄a determiat
de mēdacio. In z̄a de piurio. 39. dis. (Nūc de piurio vides
mus.) Pria ps i duas. Prio distinguit diuersos modos mē
dacy. In z̄a diffinit mēdaciū ibi. (Dic videꝺū ē qd sit mē-
daciū ꝛc.) Pria in duas. In pria pte ponit quādā diuisio-
nē mēdacy p quā scit qꝺ mēdaciū sit mortale t qꝺ vēiale
pctm̄. In scda ponit quādā aliā: p quā scit qꝺ mēdaciū sit
alio graui⁹. (Sciēdū ē octo eē gnā mēdacy ꝛc.) Circa p̄m
duo facit. Prio distinguit tres mēdacy modos. z̄o ex dcis
manifestat qꝺā qꝺ dubium eē poterat ibi. (De mēdacio
aūt obstetricū ꝛc.) (Dic videꝺū ē qd sit mēdaciū ꝛc.) bic
diffinit mēdaciū. Et circa B tria fac. p̄o oñdit qd sit menda
ciū. z̄o oñdit q oē mdaciū ē pctm̄ ibi. (Or mēdaciū oē.) ꝫ
soluit qꝺā qꝺ videbat ꝙ̄iū ibi. (Solet q̄ri ꝺ iacob.) Cir
ca p̄m tria fac. p oñdit qd sit mēdaciū. z̄o qd sit mentiri ibi.
(Mētiri ꝺo ē ꝛc.) ꝫo soluit q̄ꝺā qōnē ibi. (Dic solet q̄ri.)
(Or ꝺo oē mēdaciū ꝛc.) Circa B. o. fa. p oñdit i oi mēdacio
eē pctm̄ piculū. z̄o oñdit ꝺ erroꝛe q ē mēdacy effect⁹: qꝺ qñ-
q̄ pt eē cū pctō qñq̄ sine pctō ibi. (Illꝺ ēt sciēdū.) Qꝺ. I.

Ic querunt gnq̄ p̄ qd sit mēdaciū. z̄o
ꝺ diuisiõe quā pōit. ꝫ⁰ vtz
oē mdaciū sit pctm̄. 4.⁰ vtz oē mdaciū sit pctm̄
moztale. 5.⁰ ꝺ ozdie mēdacioꝝ i grauitate pcti.

¶ Utz diffō mēdacy in lra sit ꝺueniens.

Pimū sic pcedit. vr q icōuenienter
diffiniat mēdaciū i lra. g. n.
vex logr qꝺ fallū eē credit mētir: sic dic aug.
in li. de mēda. ꝫ ibi nō est falsa vocis significa
tio: g male mēdaciū diffinit eē falsa voc signi
ficatio. ¶ P. mēdaciū oppōit vitati. vt⁹ aūt vitatis ñ solū
in ꝺcis: ꝫ ēt i fcis ꝙsistit ꝫ pbz i. 4. etbi. g nō oē mēdaciuz
est falsa vocis significatio. ¶ P. sic in. z. li. dcīn ē: itētio re
spicit finē vltimū: ꝫ a fine vltio nō recipit aligd spēz: sed a
ꝓrio qꝺ ē obz: c ē volūtas. cū āt i diffōne nō debeāt poni
nisi specificātia diffinitū: vr q icōuenienter pōat i diffōne
mēdacy itētio fallendi. ¶ P. id qꝺ ē cōe bñ t male factis
nō dz poni in diffōne alicui⁹ mali maxie q̄si ꝙpletiuū dif-
finitiōis: ꝫ intētio mala pōt cōiter iueniri: t in bis q̄ sūt bo
na ex gñe t in bis q̄ sūt mala ex gñe: sic ēt in ꝓpōsito pz de
illo q vex dic ne ei credat si estimet gcgd dixerit sibi nō
credi: g itētio fallēdi nō dz poni in diffōne mēdacy. ¶ P.
ille q ioco mētir fallere nō itendit: qr scit sibi nō credi. sed
tñ iocosuz mēdaciū iter mendacia reputat: g intentio fal
lendi nō dz poni in diffōne mendacy.

Respꝺeo dōz q⁹ duob⁹ modis i actib⁹ būanis ꝓ-
git eē pctm̄. vno. mō ex ipa nā facti qꝺ i
se malū ē sic i illꝺ q̄ sit mala ex gñe. alio mō ex abusu faciēti

sic cū qs ea q̄ sūt bōa ex gñe: ex itētione ꝓaua facit. Mēda
ciū g vtrūqz istoꝝ ꝙplectit: qr ḡtū ē de se ꝺordinatū ē: t qr
ꝺordiatio i signādo ñ pōt eē nisi ex falsitate significatiōis.
iō i mēdacio falsa significatio icludit. falsa āt significatio
ad rōnē pcti i mozalib⁹ ñ sufficit: cū ñ sit i ptāte bois verū
significare: sic nec vex scire. vñ oz q⁹ sit tal falsa significa-
tio i mēdacio q̄ qs volēs a recto deuiet. B āt ri ē nisi qñ sci
tio i mēdacio q̄ qs volēs a recto deuiet. B āt ri ē nisi qñ sci
ens falsū logr: qr ignorās ñ volūtari⁹ ē. ex B āt ipo q⁹ aligs
sciēter fallū logr falsitatē itēdit significare. t iō ꝙpletiuū i
diffinitiõe mēdacy pōit itētio fallēdi: ꝫ q̄si male falsa vo-

Ad ꝓmū g ꝺōz q⁹ mētiri t mē- (cis significatio.
daciū i B differūt: qr mēdaciū noiat ali-
gd qd ꝫ se ē de genere malo⁹ p abstractõez suā: mētiri aūt
rōne sue ꝓcretiõis ipoꝛtat obligtatē siue pctm̄ ex pte dice
tis. vñ aligs dicēdo illꝺ qd ꝫ se aꝺo ñ deuiat si ꝑm suā opi
niõez deuiet mētir. ñ āt qd dic ē mēdaciū. ¶ Ad z̄m ꝺō. q⁹
vox boi p̄ncipali⁹ data ē ad significādū. vñ oē signuz q̄ qs
aligd significat noīe voc⁹ itelligit: t eo mēdaciū pfici pōt:
sic ꝫ i signis t nutib⁹ mōachoꝝ: sic t oēs aly sēsus sortiūt
nomē visus q ē p̄ncipalioꝛ iter eos. ¶ Ad z̄m ꝺōz q⁹ finis ē
duplex. vn⁹ q ē ꝓpi⁹ alicui⁹ vtuti vl vicy: t cōmēsurat obo
ei⁹: t bꝺ finis itētio ad spēz vtut⁹ vl vicy ptinet sic t volū-
tas obi: eꝫ lr. n. ē eēntiale fortitudini velle sustiere ꝺifficī-
lia. t itēdere bonū: qꝺ ē ꝫ babitū. Ali⁹ ē finis cōis sic felici
tas respectu oiuz vtutū. t itētio bꝺ finis ñ specificat vtutē
Intētio āt q̄ i diffinitiõe mēdacy pōit ē finis ꝓpꝛy t obo
ꝓpoꝛtiõati. sic. n. verax vꝺ a logr amoze veri: ita mēdax fal
sū logr falsitatē itēdēs. ¶ Ad 4.m ꝺōz q⁹ ex B ipo q⁹ fctm̄
qꝺ ē ꝺ gñe bonoꝝ fit puersa itētiõe alicui vicio appꝛopata
ad spēz illi⁹ vicy trabit. Sic q vadit ad ecclesiā vt furet.
vñ t vꝺ vocis significatio qñ itētiõe fallēdi fit ad spēz mē
dacy trabit. ¶ Ad vltimū ꝺōz q⁹ itētio fallēdi pōt itelli
gi ꝺupliꝛ. vno mō respectu fallacie, put ē in ipo fallēte tm̄:
alio⁹ put ē i fallēte t eo q fallit. gcūcq. n. falsū logr q̄tū
ē i se fallit. q̄uis ñ sp aligs pei⁹ vbū fallat. Quicūqz q̄ sci
ens falsū logr. fallaciā itēdit ꝫ q⁹ ē i fallēte. vñ ista itētio
fallendi cōis est oi mendacio. ꝫ itentio q̄ aligs itendit fal
laciā nō solū vt ipse fallat: sed vt alꝺ fallant nō est i men-
dacio iocoso. vnde minimū habet de rōne mendacy.

¶ Utrū diuisio mendacy in lra sit ꝺueniens.

Secundus sic pcedit. vr q icōue
nienter mendaciū diui-
dat i lra. Ea. n. q̄ ꝫ accns sūt cū ifinita sint di
mittēda sūt. Sz mēdacio inq̄tū bꝺ. accidit q⁹
fiat loco vl cōmodo vl ꝺano alicui⁹: q̄ ꝫ ista i-
cōueniēter diuidit mēdaciū. ¶ P. ꝫ pbz i. 4. etb. Lud⁹ cū
sit q̄ꝺā reges vtilē ad vitā ēt vtuosaz: ꝫ mēdaciū officio-
sū dr qꝺ fit ad vtilitatē alic⁹. iocosū aūt qꝺ fit cā ioci: g mē
daciū iocosuz i officioso icludit: nec deberet ꝺ ipuz diuidi.
¶ P. pbs i. 4. etb. dic q⁹ aligs fallax ē q nulli⁹ gra maioza
existētib⁹ fingit: ꝫ mēdaciū iocosuz: officiosū: t pniciosum
alic⁹ cā fit: g ē aliqꝺ mēdaciū p̄ter ista tria. ¶ P. Aug. po-
nit octo mendacy gnā: ergo iusficiēter p tria tm̄ diuidit.
¶ P. videt q⁹ illis octo sit etiā alia supfluitas. mēdaciū
eni qꝺ fit i ꝺoctrina religiõis nō distinguit ab alys nisi ꝫ
māz: ꝫ mālis multiplicatio relinquēda ē: g nō ꝺebuit hoc
mēdaciū ꝺ alia distīgui. ¶ P. pbs i. 4. etb. diuidit mēda-
ciū i iactātiā t ironiā. cū g B mēbra ꝺic ptermittāt. vr diui

Respꝺeo dōz q⁹ mēdaciū ꝺic diui (sio iusficiēs
dit vt cogñcat quō diuersimode ꝓtigit
mēdacio peccare. t iō nō assignāt ꝺic modi mēdacy faciē
tes diuersitatē i ipo ꝑm q⁹ ē bꝺ: sed magis ꝫ q⁹ est pctm̄.
Et ꝓpter B assignāt tres modi mēdacy ꝑm q⁹ fallacia q̄ ē
mēdacy cōplemētū i trib⁹ gradib⁹ ꝙsistēt pōt. Prim⁹ gra
ꝺus ē vt sit tm̄ i fallēte g fallit: ḡuis ntl⁹ ab ipo fallat. t B
cō tingit i mēdacio iocoso. Scōs grad⁹ ē vt fallacia tm̄ ad

opinionē audiētis puēiat: vt. s. vex estimet qꝺ falsuz ē sibi
a dicēte. platū. t i B gradu ꝙsistit mēdaciū officiosuz i q̄ ñ
pueniť ad pl⁹ mali nisi q⁹ audiēs falsaz intētionē ꝺcipiat
ḡtū ad itētionē dicētis. Terti⁹ grad⁹ ē vt ꝫ ciusdē itētio
nē fallacia pducat vlteri⁹ vsq̄ ad dānū i reb⁹ vl psona ali
cui⁹. t B ē pniciosuz mendaciū. Et p B pz solutio ad p̄m: qr
q̄uis bꝺ accidāt mendacio inq̄tum bꝺ: nō tm̄ accidunt ei
inq̄tū pctm̄. ¶ Ad z̄m ꝺōz q⁹ q̄uis ludus aligs sit vtilis: ñ
tm̄ lud⁹ ille tal⁹ q̄lis ē lud⁹ mētiēt⁹. ¶ Ad 3.m ꝺōz q⁹ ille q
nulli⁹ gra mētit ad mēdaciū iocosuz reducit: m ꝛie si mē
tiat ꝺ idifferētib⁹. t q̄ ad nulli⁹ dānū ptiere p̄t⁹ opatiões
eni ludicre nulli⁹ gra fiūt: vt ꝺr i. r. etb. ¶ Ad 4.m ꝺōm. q⁹
illa octo gnā mēdacy sub trib⁹ p̄mis ꝓtinēť: ꝫ iō magis pti-
culati diuidūť: qr i diuersis mr̄ys ꝓtingit eē mai⁹ vl min⁹
pctm̄. vñ tria mēbra scde diuisiõis reducūť ad mēdaciuz
pniciosū. pōt. n. alicui iferri nocumētū vl i spūali vita: t sic
ē p̄m: qꝺ fit i ꝺoctria religiõis vl i alys: siue nocumētū ali-
cui illatū i nulli⁹ pfectū cadat: qꝺ ē secūdus mod⁹: siue ca
dat i pfectū alicui⁹ qꝺ ē terti⁹ modus. Duo vꝺ aly mōi re
ducūť ad mēdaciū iocosū: qr aliqñ aligs mētiť pp suā ole
ctatiõez quā ꝺz in mētiēdo t sic ē q̄rt⁹ mod⁹. Aliqñ aūt pp
ōlectatiõez alteri⁹ cui ex mēdacio placz: t sic ē q̄nt⁹ mod⁹.
tres vꝺ vltimi mōi reducūť ad officiosū mēdaciū. Aliqñ
. n. aligs mētiť ad vitādū dānū alteri⁹ i pecūia: t sic ē sext⁹
mod⁹. Aliqñ i psona ḡtū ad vitā corꝑalē: t sic est septim⁹
mod⁹. aliqñ vꝺ ḡtū ad ea q̄ vtut sūt: t sic ē octau⁹. ¶ Ad
5.m ꝺōz q⁹ māl mlt iplicatio ꝺbuit bꝺ rāgi: iq̄tū diuersa ḡti-
tas culpe p eā i sinuať. ¶ Ad vltimū ꝺōz q⁹ pbs assignat
duas spēs mēdacy ꝫ q⁹ oppōiť vtuti. t iō diuisit mēdaciū
i supfluū: qꝺ ē iactātia. t diminutū qꝺ ē yronia. iactator. n.
ē q maioza ꝺ se fingit ḡtū sint: yronia aūt q minoza. Dic aūt
diuidit mēdaciū ad cogñcēꝺū ḡtitatē in ipo. t iō oportuit
aliter diuidere. ¶ Utr oē mēdaciū sit pctm̄.

Bertiū sic pcedit. vr q⁹ ñ. oē mēda⁹
sit pctm̄. nl⁹. n. pctm̄ fit isti-
ctu spūs sci: ꝫ Jacob vt i lra ꝺr pp familiať ꝙsi
liū spūsci. qꝺ a mr̄e accepat: ꝺixit se eē pḡētū
cū ñ eēt: t ita mētit⁹ ē: g aliqꝺ mēda⁹ ñ ē pctm̄
¶ P. nl⁹ pctm̄ remūerať a ꝺo. Sz obstetrices egypti fūt
remūerate a ꝺeo, p mēdacio qꝺ pharaōi ꝺixerť vt ꝺr Exo.
z. g aliqꝺ mēdaciū ñ ē pctm̄. ¶ P. null⁹ vtuosus iq̄tū bꝺ.
peccat: ꝫ ꝫ pbz i. 4. etb. ad vtutē vitat⁹ ptiet ꝺeclīare ad
min⁹ i q̄ aliqꝺ mēdaciū ē: g ñ oē mēdaciū ē pctm̄. ¶ P. vt
ꝺr. i. Petri. i. Spūsco ispirati locuti sť sci ꝺei boies: g scrip-
turas ꝺinas ediderť: ꝫ inueniūť i scriptur⁹ aliq̄ locutiões q̄
ñ sť ve ꝫ q⁹ vba sonāt: sic q⁹ ligna silue iuerunt ad rānū vt
eis iparet. Jud. ix. Cū g p ispirationez spūsci nō fiat aliqꝺ
pctm̄. vr q⁹ ñ oē mēdaciū sit pctm̄. ¶ P. viciū mēdacy qꝺ
vtuti vitat⁹ oppōiť ñ solū ē i dict⁹: ꝫ ēt in fact⁹: ꝫ sine pctō
pōt aligs aliqñ signare fcō qꝺ ñ ē: sic ꝺ ꝙpo legiť Lu. vl. q⁹
finxit se longi⁹ ire. Sil⁹ ēt Josue q sil⁹auit se fugere añ ba-
bitatoꝛes Hay. t Dauid q sil⁹auit se stultū añ regē Achis:
g. t vbo pōt aligs sine pctō mētiri. ¶ P. mēdaciū ñ vr eē
pctm̄ nisi ex eo q⁹ fallit: ꝫ aliqñ expedit boi vt i aliꝰ fallať
t erret vt i lra ꝺr. t i mlt⁹ casib⁹ pz: g aliqñ pōt aligs sine
pctō mētiri. ¶ P. null⁹ act⁹ ꝺgru⁹ ē pctm̄: ꝫ mēdaciū offi
ciosū ē bꝺ: qr offiñ ē ꝺgru⁹ act⁹ psone ꝫ statuta pr̄ie. igit ꝛc.
¶ Sz ꝺ. aug. i li. ꝺ mē. ꝺic. gsqs aliqꝺ gen⁹ mēdacy qꝺ pz
ñ sit eē putauerit seipz turpiter ꝺcipit: g oē mēdaciū pctm̄
ē. ¶ P. ois ꝺordiatio i actib⁹ būanis si volūtaria sit pctm̄
ē. ꝫ vbicūqz ē mēda⁹ ē aliq̄ ꝺordiatio: qr adhibeť vox ad si
gnificādū aligd qꝺ significabile ñ ē: g oē mēdaciū ē pctm̄
¶ P. nibil oppōiť vtuti nisi pctm̄: ꝫ oē mēdaciū opponiť
vtuti q̄ ē vitas: vt i. 4. etbi. pz. g oē mēdaciū ē peccatū.

Respꝺeo dōz q⁹ cū malū oiariā ꝓtigat cuiuslibz
circūstātie puersitas ēt alterius circūstātie

Universidad de Deusto
Biblioteca

debit] exñtib⁹ pctñ ī mōib⁹ fac̄ vt si aligs accipiat vñ ñ dz
ḡtūcūq; bonū itēdat vl'alie circūstātie ordinate videāt
pctñ ñ euitabit.cū aūt locutio iuēta sit ad exp̄mēdā ꝺcep
tōez cōdis qñcūq; aligs logt qō ī cōde ñ hz logt ḡ ñ dz.B
aūt ꝺtigit in oī mēdacio.vñ oē mēdaciū ē pctñ ḡtūcūq;

Ad primū ḡ dōz.ḡ vba q̄ (aligs pp bonū mētiat.
iacob ptulit fz aliquē itell'z nec̄itatē vl
vitatē būeŕt.sibi.n.p̄geītura dei electiōe ōbebat:ꝛ ad illū
itell'z spūsctūs vba ordiabat c⁹ istictu ꝛ itellū loq̄bat siue
ipe illū i. lectū ex vbis accipet explicite siue implicite B si
gnificat ī. ides ad qō spūsctūs ordiabat.vñ a mēdacio ex
cusat.ꝛ eaꝺ rō ē ō oib⁹ vbis q̄ mēdaciū sapeviḋet ab illis
viris ꝓlata ī gb⁹ mēdaciū ꝺcedeŕ nepbariū vr̄. ¶ Ad 2ᵐ
dō.ḡ obstetrices mētite ſt ad lr̄az:nec ꝓ mēdacio remūe
rate sūt:fz ꝓ pietate:qz pueros bebzeoꝝ libarūt. ¶ Ad 3ᵐ
dōz ḡ ī maiozi icludit⁹ minº ꝛ ñ ecōuersoꝛ:ꝛ qñ vtuosus eli
git minº ꝺicere ō se q̄ possit fz rei vitatē nō mētiŕ:fz aliq̄
vez tacet. ¶ Ad 4ᵐ dō.ḡ vba q̄ ī sacra scriptura ſt scripta
aut sūt vba ei⁹ g scriptura edidit:aut sūt vba alicuius g in
scriptura recitāt loquēs.Si p̄mō sic ñ ꝺtigit ī eis mēda
ciū:qz ī figuratiuis locutiōib⁹ ñ ē sēsus vboꝝ quē p̄⁹ aspec
tu faciūt:fz quē p̄ferēs ſb tali mō loq̄ndi faceŕ itēdit:sic̄ g
ōñ ḡ ꝓtatū ridet sub q̄dā rei silitudie intēdit significare
ꝓtati flozitiōez.Si āt sūt vba alic⁹ g recitāt loq̄ns aut sūt
alicui⁹ cui⁹ malicia ī scriptura arguiť:ꝛ sic ñ ē icōueniēs ḡ
sint ibi ēt mēdacia:sic̄ vba iudeoꝝ x̄pm blasſemātiū.Aut
alicui⁹ g cōmēdaī nō ꝺ pfectiōe vtutl:fz de ꝓfectu sic̄ ob
stetrices cōmēdāt ḡ ī B ꝓfecŕt ḡ ñ ī dānū alicui⁹ fz ī ob
segū dīnū mentite sūt:aut sunt vba alicui⁹ g cōmendat de
pfectiōe vtutl ꝛ ī exēplū ꝓpōit:ꝛ tūc ē eaꝺ rō sic̄ de vbis
scripture. ¶ Ad 5ᵐ dōz ḡ fcā nō sūt ordiata de se ad signi
ficādū sic̄ voces. Et iō ñ oz ḡ si aligd fiat ꝓ qō aliq̄ falsū
ḋeť itelligi ḡ B ipo fiat qō ñ dz fieri:sic̄ dr̄ ḡ nō dz dici qñ
falsū voce significaŕ.vñ nō oz ḡ oē tale fctm̄ sit pctm̄ ꝛ p̄
cipue qñ fcm̄ ī significatiōe alic⁹ exhibeŕ.tūc.n.eaḋē rō ē
de illis fact] ꝛ de locutiōib⁹ figuratiuis.Sic̄.n. locutio fi
guratiua vitatē hz ñ a sensu quē vba bñt ī p⁹ aspectu fz ab
eo quē loquēs facere itēdit:ita ēt ḡ ꝺns oñdit se velle lō
gi⁹ ire q̄si ꝓ silitudinē elōgatiōis ī itinere significabat elō
gationē sui a cognitōe disciploꝝ.ꝛ i B vitatē bēbat. ¶ Ad
6ᵐ dōz ḡ ḡtuis alicui ꝓfit ī aliq̄ casu falli:ñ tm̄ ꝓpter B bo
nū aliq̄ malū faciēdū ē:sic̄ nec ē furādū vt elemosine dē
tur:ꝛ ita cū mēdaciū ō se ꝺsideratōez bēat:ñ ē mētiēdū ꝓ q̄
cūq; alteri⁹ cōmodo. ¶ Ad vltimum dōz ḡ mendacium
dr̄ officiosuz nō rōne sui:fz rōne cause q̄ ad mētiēdū icliat.

¶ Utr̄ oē mēdaciū sit peccatū mortale.

AD quartū sic ꝓcediť vr̄ ḡ oē mēda
ciū sit pctm̄ mortale.oē.n.
pctm̄ qō in ꝓditiōez adducit ē pctm̄ mortale.
Sz ī psal.dr̄.Perdes oēs q loquūť mēdaciū:
ḡ oē mēdaciū ē pctm̄ mortale. ¶ P.oē id qō
ī sbuersionē fidei vgit ē pctm̄ mortale.fz mēdaciū ē hm̄.vt
Aug.ꝓbat ī li.ō mēda.ḡ oē mēdaciū ē pctm̄ mortale. Mi
nor p̄z ex B ḡ si q̄ aliq̄ casu mētiri lz tūc nō sp oz fidē bono
hoī adhibere:ꝛ si ī aliq̄ nō sibi crediť nō erit necessitas vt
ī alys sibi credaŕ. ¶ P.si aliqō mēdaciuz excuseť a pctō
mortali p̄cipue mēdaciū officiosuz tale eē vr̄:fz mēdaciuz
officiosuz ē pctm̄ mortale:cū p ipuz eterna merces ī tpalē
cōmuneť.Greg.n.ꝺcit ī glo.Exo.i.ō obstetricib⁹.bēignitat]
eaꝝ merces q̄ ī eterna vita remūerari poterat ꝓ culpā mē
dacy ī terrenā recōpēsatiōez cōmutata ē:ḡ oē mēdaciū ē
pctm̄ mortale. ¶ P.i lr̄a dr̄ ḡ pfect] viris dānabile est ꝓ
cōmō alteri⁹ mētiri:fz nl'm pctm̄ dr̄ eē dānabile nisi mor
tale:ḡ mēdaciū officiosū pfect] ē mortale:ꝛ eaḋē rōne oē
aliō mēdaciū:cū mēdaciū officiosū min⁹ videaŕ eē dāno
suz:ꝛ ita ꝓ ōñs ēt ī alys oē mēdaciū pctm̄ mortuale ē:qz p

fecti ñ sūt peiozis ꝺditiōis q̄ aly. ¶ P.nihil ꝓhibeť ꝺino
p̄cepto nisi pctm̄ mortale:fz ī ꝓhibitiōe falsi testimōy phi
beť oē mēdaciū:sic̄ Aug.ꝺcit ī li.ō mēda.ḡ oē mendaciū est
¶ Sz ꝺ.pp pctm̄ mortale nō edificantur (pctm̄ mortale.
spūales dom⁹:fz obstetricib⁹ edificauit de⁹ spūales dom⁹
fz Jero.ḡ obstetrices mētiēdo mortal'r ñ peccauerūt:ꝛ ita
ñ oē mēdaciū ē mōrtale pctm̄. ¶ P.nullū pctm̄ mōtale ali
cui ꝺcediť:fz ī glo.sup p̄ᵐ Exo. dr̄ ḡ ifirmis ꝺcediť mētiri.
ḡ ñ oē mēdaciū ē pctm̄ mōtale. ¶ P.Hre.ꝺcit ḡ mēdaciū
officiosum facile credim⁹ relaxari:fz pctm̄ ex B dr̄ vēiale
ḡ facile remittiť:ḡ mēdaciū officiosum est pctm̄ veniale.

Respōdeo dōz ḡ pctm̄ mortale dr̄ qō boiem vita
spūali ꝓuat.spūal'aūt vita ꝓ charitate ē
vñ illa pctā ex sui gñe mōtalia sūt.q̄ ꝺ dilectiōez dei vl' ꝓ
ximi vgūt.Et iō duplex gen⁹ mēdacy pctm̄ mortale ponē
dū ē.Primū qō ꝺ deū ē sic̄ cū gs ī doctrina religiōis mēti
tur. 2ᵐ ē qō ī derrimētū iustitie ad primū vgit:siue sit ta
le mēdaciū qō ad puersiōez iudicy ordiaŕ:sic̄ cū qs ī loco
iudicy falsuz ꝺc̄:siue sit ī nocumētū alicui⁹ qō sine morta
li pctō eē ñ pōt. Alia vo mēdacia qz ꝺsideratiōez q̄ndā bñt
ñ tñ a dilectōe dei ꝛ ꝓximi auertūt:pctā sūt:fz sūt vēialia.

Ad primuz ḡ dōz ḡ auctozitas illa ñ loqť ō oī mē
dacio:fz ō ꝓnitioso tm̄. ¶ Ad 2ᵐ dōz ḡ
mēdaciū ꝓlatū fi estimeť eē licitū ipa estiatio ī sbuersiōez
fidei vgeret:ñ tñ oz ḡ oē mēdaciū ad sbuersiōez fidei ordi
neť:p̄cipue cū ñ sit de bis q̄ ad fidē spectāt. ¶ Ad 3ᵐ dōm
ḡ ō mēdacio obstetricū diuersa ē opio. Quidā.n.ꝺcūt ḡ
mēdaciū fuit ad obꝛuādā vitā pueroꝝ:ꝛ sic fuit officiosū
ꝛ veniale pctm̄:fuit ēt ad ꝺseruādū vitā ꝓpriā:ꝛ sic fuit li
bidiosuz ꝛ mōtale pctm̄. Sz B nō vr̄ rōnabile:qz ñ min⁹ dz
bō suā vitā tueri q̄ alteri⁹. Et iō alu ꝺcūt ḡ ī actib⁹ obste
tricū tria ē ꝺsideraŕ. Prio ipaz pietatē q̄ puer] pceruolue
rūt.ꝛ q̄tū ad B vl' meruerūt:vl' ad meritū dispōebāt ꝛ fo
B itelligēdū ē vbū Jero.ḡ edificauit eis de⁹ domos spūa
les. Fuit ēt ibi mēdaciū qō siue ꝓ libatiōe pueroꝝ siue ꝓ
libatiōe vite ꝓpe:qō magl vr̄ ībtil'r dicuntiēti fz Grego.di
ctū pctm̄ veniale fuit:ꝛ sic bñt laudē fz Aug.ī li.ō mēda
cio nō pfecte iustitie:fz pfect⁹ ad iustitiā:Fuit ēt ibi omis
sio ꝺfessiōis ꝺne vitat] ꝛ iustitie.si tm̄ cozā pharaōe tūc cō
fiteri tenebant:ꝛ q̄tū ad B potuit ibi eē pctm̄ mortale.Et
fz B pōt itelligi ḡ merces eterna eis ī tpalē cōmutata est.
Ut'si ex B mōtal'r ñ peccauerūt dr̄ merces eterna ī tpalez
cōmutata:qz eaꝝ bēignitas gra ñ ifozmata remūeratiōez
tpalem habuit ḡ gre adiūcta habuisset eternaz. ¶ Ad 4ᵐ
dō.ḡ fz q̄sdā oē mēdaciū vir] pfect] pctm̄ mortale ē.Cui⁹
rōnē ꝺupl'r aliq assignāt.Quidā.n.sumūt rōnē ex pfectiōe
charitat] p quā mēs boīs sūme vitati adheret adeo ḡ oē
mēdaciū eoꝝ cū ōlibatiōe ꝛ ex ꝺtēptu ē.vñ ñ pōt eē vēia
le:sic̄ nec bō ī p⁹ statu venial'r peccare potuit.Sz B nihil ē
ꝺcm̄:qz eaḋē rōne nullū aliō pctm̄ veniale cōmittere pos
sent:qō falsissimū ē:q̄tūcūq; pfectissimis vir] cū ēt ī aplis
pctm̄ vēiale fuerit.i. Jo.i.Si ꝺixerim⁹ ḡ pctm̄ ñ hēm⁹ āc.
Alij vo sumūt rōnē ex pfectiōe stat⁹ fz ḡ aliq pfectiōez ī
publico ptēdūt:vt religiosi ꝛ ꝓlati:ꝛ istis adhibeť fides tā
q̄ ꝺfuatozib⁹ vitat].vñ si ī aliq̄ a vitate deuiarent nec eis
nec alys fides adhibereť:ꝛ sic fieret magnū ꝓiudiciuz vi
tati.Sz B itez nihil ē:qz ñ crediť eis tāq̄ ꝺfuatozib⁹ vita
tis ī oīb⁹ eoꝝ fact] vl' ꝺict]:fz ī ill'tm̄ q̄ ad officiū ꝺfuādeñ
tat] spectāt:sic̄ doctria ꝛ iudiciū ī gb⁹ si a vitate deuiarēt ñ
ē dubiū gn peccarēt mōtal'r.Et iō ꝺ. ḡ nec mēdaciū nec
aliō pctm̄ qō ex gñe suo pctm̄ mortale ñ ē pfectis vir] mō
tale pctm̄ fit:nisi sit ꝺ eoꝝ votū.fz p accūs pōt eis mōtale
fieri sic̄ ꝛ alys:vt si fiat ꝺ cōsciaz ḡtuis errāt ē vl' rōne scā
dali vl' alicui⁹ hm̄.Oz vo dr̄ i lr̄a ḡ mēdaciū officiosū pfe
ctis viris est dānabile itelligēdū ēt ꝺpatiue:qz in eoḋē ge
nere pcti magis peccat pfect⁹ q̄ imperfect⁹:ḡtuis vtriq; ve

nialr vel mortalr:nō tñ bᵉ circūstātia aggrauās agrranat
in infinitū:vt ḡ vni est veniale alteri mortale fiat. ¶ Ad
5ᵐ dōm ḡ ꝺino p̄cepto ꝓhibeť aligd ꝺupl'r.vno mō dire
cte qō ꝺ p̄ceptū dr̄ ꝛ sic ꝓhibeť mēdaciū ꝺniciosum qō ex
ipa forma p̄cepti pz. Nō loḡr] ꝺ primū tuū falsū testi.alio
mō ꝺirecte qō p̄ter p̄ceptū dr̄:ꝛ sic mēdaciū iocosū ꝛ offi
ciosuz sic̄ ꝛ alia pctā venialia p̄cepto ꝺino ꝓhibētur.

¶ Utrū gradus mendacioꝝ ꝺuenīeter assignenť in lr̄a.

AD quntum sic ꝓcediť. videť ḡ icōue
nīeter gradus mēdaciozū
in lr̄a assignenť.qñcūq; enī aligs falsū scīēter
loqt mētiť:fz aligs disputādo falsuz scīēter
logť ēt in bis q̄ ad fidē ptinēt:ḡ ꝺc̄ mēdaciuz
in doctrina religionis:ꝛ B nō est graui⁹ mēdacio ꝺniciosō:
ḡ mēdaciū qō fit in doctrina nō est p̄mū ꝛ grauissimū mē
daciū. ¶ P.ptingit ḡ ve bis q̄ ad fidei religionē pertinēt
aligs ioco mētiaŕ:nec tñ B grauiº reputareť q̄ mēdaciuz
vgēs in graue dānū ꝓximi:ḡ idē qō ꝓbus. ¶ P.officiosum
mēdaciū plꝰ bz de rōne mēdacy q̄ iocosuz:vt ex ꝺcis pz.
cū ḡ iocosuz mēdaciū ꝓponať officioso vr̄ ḡ icōuenienter
ordineť. ¶ P.cuicūq; malicia ꝓpter seipsam placet vr̄ in
spñ scñ peccare:fz pctm̄ in spñ scñ ē grauissimū:vt in.2.
li.ꝺcm̄ ē.cū ḡ ille q mēnť sola mētiēdi libidine in ipsa ma
licia delectari videaŕ.vr̄ ḡ B mēdaciū ceteris sit grauius
qō tñ q̄rto loco ponit. ¶ P.q̄to maiº nocumētū p mēda
ciū euitaŕ tāto ē minº pctm̄:fz maiº dānū ē corpis mozs q̄
corpis īmūdicia:ḡ septimū mēdaciū qō fit ad tuēduz vitā
ꝺeberet postponi octauo:qō fit ad tuēdū aliquē ab īmūdi
cia. ¶ In ꝺ.iū ē auctas Aug.in li.de mēdacio. (cia corpali.

Respondeo dōz ḡ qōlibet pctm̄ fz suū genº bz ali
quā q̄titatē cui addi vl' subtrahi pōt
rōne alic⁹ adiūcti.vñ ꝛ q̄titas mēdacy ꝑm tres ḡdus pōt
ꝺsiderari. Prim⁹ ḡdus ē q̄n q̄titas mēdacy ex aliq̄ adiun
cto augmētaŕ. B āt adiūctū mēdaciū aggrauās ē vl' ꝓpha
natio ꝺnoꝝ q̄ ē ꝺditio maxime aggrauās.et iō mēdaciuz
qō fit in doctria religiōis ponit p̄mū. Ut'ē nocumētū ꝓri
moꝝ:qō qdē mitigaŕ si nocumēto aliq̄ vtilitas adiūgaŕ.ꝛ
iō ī 2° ordie ponit mēdaciū qō obest ꝛ nlīi ꝓdest. Jn 3° vo
mēdaciū qō alicui ꝓdest ꝛ nlīi obest. Scōs vo grad⁹ men
dacy ꝺsideraŕ sine additiōe vl' diminutiōe: fz qz in q̄libet
genere pcti grauiº ē pctm̄ qō ex bitu ꝓcedit:iḡtū ex libidi
ne maiozi fit:iō ī 4° loco ponit mēdaciū:qō fit ex libidine
mētiēdi:qz vnicuiq; bñti bitū delectabil est opō fz ꝓpriū
bitū. 5° vo loco pōit mēdaciuz:qō nō vr̄ ex bitu ꝓcedere:
fz ex itētiōe alic⁹ finis exnei:q̄ tñ mēdaciū ñ aggrauat nec
alleuiat:sic̄ qō fit ex itētiōe placēdi vl' delectādi. 3°grad⁹
ē in q̄ ꝺsideraŕ q̄titas mēdacy diminuta ex aliq̄ adiūcto
qō est itētio vtilitat]:q̄ tāto magl alleuiat q̄to dānū ē gra
uiº qō vitaŕ.ꝛ iō in 6° loco ponit mēdaciū qō fit ad vitādū
subleuationē pecunie. Septimū mēdaciū qō fit ad vitan
dū occisionē. Octauū ad vitādū deturpationē libidis:qō
ꝓpter ꝓpingratē ꝺsensus vir sine pctō esse potest.

Ad primuz ḡ dōz ḡ ille q disputādo falsū loqtur:
q̄uis scīēter nō mētiť nisi asserēdo di
cat:qz nō ex sua ꝑsona falsū illō enūciat:fz gerēs ꝑsonā ve
ritatē negāt]. ¶ Ad 2ᵐ dōz ḡ distinctio istoꝝ graduū ꝛ oꝛ
do accipiunť ceteris pibº.vñ ī aliq̄ casu illō qō ē 2ᵐ pōt eē
ꝑᵐ:ꝛ sic ō alys ē. ¶ Ad 3ᵐ dōz ḡ ḡtuis mēdaciū officiosuz
bēat pl⁹ō rōne mēdacy q̄ iocosuz:inḡtū bz pl⁹ō assertōe:
tñ officiosuz bz min⁹ō malo rōne vtilitat] adiūcte.ꝛ iō est
minº pctm̄. ¶ Ad 4ᵐ dōz ḡ sic̄ i li.ij.dis.pen.dcm̄ ē:nō oē
pctm̄ qō fit ex electōe bit⁹ ē pctm̄ i spñm scm̄:als nō eēt spā
le genº pcti.ꝛ iō B mēdaciū qō fit ex mētiēdi libidine:cuz
ꝓcedat ex iclinatōe bit⁹ ꝛ nō ex rebelliōe volūtat] ad ali
qō eoꝝ qb⁹ a pctō liberamur: qō ē ꝓpriuz pcti in spñm scm̄:

nō erit pctm̄ in spñm scm̄. ¶ Ad 5ᵐ dōz ḡ imundicia corpa
lis hic itell'r q̄ bz vicinitatē ad pctm̄ rōne cui⁹ maiº dānū
reputaŕ q̄ corpis mors. ¶ Expositio textus.

NEc p corpe alteriº aiam suā occidāt. Qō
sic vitari ꝑt fz Aug.ī li.de mēdacio.
Si.n.aligs ad mortē q̄raŕ.simpl'r nob iterroga
tis de eo sine loci determiatiōe:Rñdēduz ē ḡ
eū non pdemº ēt si ꝓorteat nos tozmta sustinere: p q̄ fcō
quēdā epm laudat.Si āt iterrogamur vtꝝ sit ī illo loco
determiato.Rñdēdū ē.scio vbi ē:fz nō dicā. (Precipue si
itereť.) Hoc dr̄ iq̄ᵐ mltiplicatio venialiū disꝑsat ad moz
tale. (Ut ab īmūdicia corpali aliquē tueaŕ.) Sz qd faciē
dū ē ipsi mlieri si pp libidinē vl' imūdiciā q̄raŕ:Quidā.di
cūt ḡ si sentit se pfectā nō bz mētiri:qz ī ipa violatiōe ñ cō
sentiet:ꝛ sic īmunis a pctō erit.Si āt sentit se ipfectā bz ve
niale pctm̄ ꝓmittere potiº q̄ icurrat pcti mortalis piculū.
Sz meliº ꝺcūt ḡ si ꝓpositū nō ꝓsentiēdi hz spez suā in deo
ponere bz:ḡ nō patiť rētari supza posse.ꝛ nō bz veniaľ pec
care.ex B.n.ipo ḡ pōit aligd debitū vl' dignū fieri auferť
ois rō pcti.Et ita oē mēdaciuz nō esset pctm̄:qō est ꝺ Aug.
(Nec oē mēdaciū isto p̄cepto ꝓhiberi vr̄.) Jntelligēdū ē
ꝺirecte sic̄ ꝺ.iū p̄cepto. (Nec p̄missa ꝺscriptiōe mēdaciuz
iocosū icludi.) Uer est si itelligaŕ itētio fallēdi fz ḡ falla
cia est nō tm̄ in ꝺcēte:fz ēt in audiēte q̄ fallit:vt ꝺcm̄ est.

¶ De periurio. Bis.xxxix.

NUnc de periurio videam⁹. periuriū est
mēdaciū iuramēto firmatū. hic q̄ri
tur vtꝝ sit periuriū vbi nō ē mēdaciū.
Q̄ō q̄busdā vr̄ ex auctē Hieronymi ꝺcētis. Aduertēdū ē ḡ insurādū tres bz co
mites:vitatē:iudiciū ꝛ iusticiā. si ista defuerit:
nō erit iuramētū:fz periuriū. vbi aūt falsū iurat vitas deest. Si ḡ falsū iuret:ꝛ si nō sit ibi itētio fal
lēdi:vr̄ eē periuriū:qz deest vitas. Quibusdā pla
cet nō eē periuriū vbi nō ē mēdaciuz:ꝛ sic dr̄ aliq̄n
falsū sine mēdacio:ita iurat falsū sine periurio:fal
suz forte dixit apl's cū se vēturꝝ ad corinthios p
misit:nec tñ sic̄ ei ponebat culpā mēdacy ꝺcit:
qz sic aio sētiebat.ꝛ si iuramēto illō ꝺfirmasset ñ
periuriū icurrisset:qz q̄tū i ipo fuit verū ꝺixit.ꝛ si
iuratioez addidisset q̄tū i se fozet vez iurassz:ꝛ
si alr euenerit q̄ ꝺcit. Jō sic̄ qs nō ē mēdax nisi
alr sentiat aio q̄ ꝺc̄:siue ita sit siue ñ. Jta vr̄ q
busdā neminē periurū ꝺstituit:nisi alr sentiat ī aio

SEd melⁱ q̄ loquatur siue ita sit siue non.

¶ De triplici modo periurij.

credit:ꝛ ille peierare q falsuz volūtate fallēdi iurat:ꝛ q falsum
putās qō verū ē iurat:ꝛ q verū putās qō falsuz
ē iurat. vñ aug.boies falsū iurāt vl' cū fallūt: vel
cū fallūtur:aut putat bō vez eē qō falsū ē:ꝛ te
mere iurat.aut scit vl' putat falsū eē:ꝛ tñ ꝓ ꝺo iu
rat:ꝛ nihilominº cū scelere iurat. Bistāt āt ista
duo q̄ ꝺmēoꝝ aut:fac illū iurare q vez eē
putat ꝓ quo iurat: vez putat esse:ꝛ tamē falsuz
est:non ex aio iste periurat:sed fallitur. hoc ꝓ
ꝺo bz qō falsū est:non ꝓ falsa re sciēs iuratiōē

Universidad de Deusto
Biblioteca

interponit: da aliuz qui scit falsuz eē: ⁊ dicit verū eē: ⁊ iurat tanq̄ verū sit qđ scit falsuz eē. Vi detis q̄ ista detestāda sit beluar: fac aliū q̄ purat falsū eē. ⁊ iurat tanq̄ vez sit: ⁊ vez forte ē. ꝟbi gra: vt itelligatis. Pluit in illo loco: ⁊ ir̄rogas boiez. ⁊ dic̄ pluisse: ⁊ tūc pluit ibi: ꝫ purat ñ pluisse: pier⁹ ē. ir̄est quēadmōz ꝟbū ꝓcedat ex aio: rea ligu⁹ nō fac̄ nisi rea mēs sit. bis euidēter tradit ꝙ tr⁹l̄r peierat bō: vt supza dixim⁹. dū vel sciēs falsū iurat: vl̄ purās falsū qđ vez est iurat: vel existimās vez qđ falsū ē iurat. ꝫ b̄ extremū nō vi ee piuriū: vel si piuriū noiek eo ꝙ falsū iurat: nō vi ē re⁹ piurij q̄ sic iurat: qz nō ē mēs ei⁹ rea. ⁊ tiō nec ligua. imo ei⁹ mēs rea est dū iurare ꝓsumit qđ ꝓspicue vez nō deꝑhēdit: nō ꝙ oē piuriū mēdaciū est: nec ois q̄ peierat mētit: ꝫ ois mētiendo iurās peierat: ⁊ ois q̄ falsū iurat siue sñētiēs siue nō: peierat. Cū ꝙ qs iurat qđ verū ē estimās eē falsū: q̄rit̄ qd sit ibi: piuriū. Ipsa eni sigñatio vocis ꝟa ē: qz vez nescieē logt̄: Nō igitur ipsa sigñatio vel falsū vl̄ mēdaciū ē: qz ꝟa ē: ⁊ qđ vez ē piuriū ñ vi eē. Ad qđ dicim⁹: loq sic .s. ꝺ mētē sub attestatiōe iuramti eē piuriū. Adēti ꝙ adhibita iuratiōe piuriū ē. piuriū ꝙ ē vl̄ iurādo loq falsuz cū intētione fallēdi: vel iurando loq falsuz sine intētione fallendi: vel iurādo loq verū cū intētione fallendi. ¶Oppositio.

Jc opponit̄ si ois q̄ falsū iurat peierat: tūc qui alicui ꝓmittit dare sub certo termino aliqd: qđ tñ fi facier: ex quo iurauit peierauit: qz falsuz iurauit. ñ eni ita futuruz erat vt iurauit. Ad hoc dici pōt: qz non ois qui iurat qđ falsum est exquo iurat piurus ē: sic̄ iste de quo agim⁹: ꝫ exquo ꝓpositū mutat vl̄ ēminū trāsgredit̄ iuratio tal̄ fit piuriū reatu.

¶An iuratio sit malum.

Jāt q̄rit̄ vtz iurare sit malū: dicim⁹ aliq̄ malū eē: aliq̄ ñ. spōte. n. ⁊ sine neci tate iurare vl̄ falsuz iurare pctm̄ grāde ē. Ex necitate āt iurare. s. vl̄ ad asserēdū inocentiā: vl̄ ad federa pacis ꝺfirmāda: vl̄ ad psuadēdū auditoꝛib⁹ qđ ē eis vtile: malū nō ē: qz necitū ē. vñ Aug. Juramtū faciēdū ē in necijs cū pigri sit boies credē qđ ē eis vtile. Juratio ñ ē bona: nō tñ mala cū ē necia. i. nō ē appetēda sic̄ bona: nō tñ fugiēda tanq̄ mala cū ē necia. Nō ē eni ꝺ ꝓceptū dei iuratio: ꝫ ita intell⁹r dñs ꝓhibuisse a iuramēto: vt q̄tū in ipo ē qlz nō iuret: qđ multi faciūt in ore bñites iuratiōe rāc̄ magnū atq̄ suaue aliqd. Apl's eni nouit ꝓceptū dñi ⁊ tñ iurauit. ꝓhibemur ꝙ iurare cupiditate vl̄ delectatiōe iurādi. qđ ꝙ xp̄s ait in euāgelio. ego dico vobis nō iurare oīno: ita itell⁹r ꝓcepisse: ne qlz fiā bonū appetat iuramentū: ⁊ assiduitate iurādi labaī in piuriū. Qđ vo addidit sit ꝟmo vr̄: est: ei nō: nō: bonū est ⁊ appetēdū. qđ aūt ampli⁹ est a malo ē. i. si iurare cogeris: scias de necitate venire ifirmitatis eoz: qb⁹ aliqd suades: q̄ ifirmitas vtiq̄ malū est: vñ quotidie p̄camur nos liberari dicentes: liba nos a malo. Jō nō dixit qđ ampli⁹ ē malū ē. Tu eni nō facis malū q̄ bñ veris iuratiōe: ꝫ a malo ē illi⁹q̄ al'r ñ credit. i. ab infirmitate q̄ aliq̄ pena ē aliq̄ pena ⁊ culpa. ibi ꝙ dñs ꝓhibuit malū: suasit bonū: iclusit necitu.

¶De iuramēto qđ fit per creaturas.

Uerit̄ vtrū ēt liceat iurare p creaturā. ꝙ nō vi: cū in lege scriptū sit. reddes āt dño iuramēta tua. ⁊ p̄s i euāgelio ꝓcipiat nō iurare oīno neq̄ p celū neq̄ p trā: nec p Jerosolymā: nec p caput tuū. iudeis q̄si puulis ꝓcessiuz fuit iurare p creatoꝛē: ⁊ p̄ceptū: vt si iurare ꝓtigeret: ñ nisi p creatoꝛē iurarēt: nō p creaturā: qz iurātes p angelos ⁊ elta creaturas venerabant honoꝛe: ⁊ melius erat b̄ exhiberi deo q̄ creaturis. Jnfirmis ꝙ illō ꝓhibuit. scis ꝟo q in creaturis creatoꝛē venerabant tm̄: nō ꝓhibuit. vñ Joseph per salutē pharaonis iurauit: dei iudiciū i eo venerat⁹: quo posit⁹ erat i ifimis. xp̄s ꝟo ita per creaturas iurare ꝓhibuit: ne vel aliquid diuinū in eis crederet: ꝓo quo reuerentia eis deberetur: vel ne per eas iurātes falsuz homines se iuramēto non teneri putarent.

¶Que iuratio magis teneat: an q̄ fit per deū an que fit per euāgelia vl̄ per creaturas.

Jq̄rit̄ qs magis teneat: an q per deuz: an q ꝙ euāgeliuz: vel ꝙ creaturas iurat. Dicim⁹ q ꝙ deū: qz ꝙū bec facta ⁊ scā sūt. vñ Chrisо. Si qua cā fuerit modicū videt facere qui iurat per deuz: Qui ꝟo per euangeliuz maius aliqd fecisse videt. Quib⁹ dicēdū ē. stulti scripture ꝓpter deū scē sunt: nō de⁹ ꝓpter scripturas: ita ⁊ creature sancte sunt ꝓpter deū.

¶Quid est dicere per deuz.

Jc querit̄ qd sit dicere per deum iuro: boc est testē adhibere deū. Jurauit eni apl'us dicens. Testis est mihi deus: ac si dixisset per deuz ita est. vnde Augu. Ridiculum est putare boc: si dicas per deum: iuras. si dicas testis est de⁹: non iuras. Quid eni est per deum nisi testis est deus: aut quid est testis est deus nisi per deum iurare: Quid autē est iurare nisi ius deo reddere qñ per deum iuras: ius scilicet Ritatis ⁊ nō falsitatis: Jtē ecce dico charitati vestre: ⁊ q ꝙ lapidē iurat falsū ꝙiur⁹ est: qz

nō lapidē qui nō audit: sed ei⁹ creatoꝛē adhibet testē. Boc est ꝙ iurare per qualibet creaturaz. s. creatoꝛē eius testē adhibere. Est etiā qđaz genus iuramēti grauissimū qđ fit per execrationē vt cū bō dicit: si istud feci illud patiar: vel illud ꝓtingat filijs meis. Scōm quē modū accipitur etiā iterdū cū aliqs iurādo dicit per salutē meā vel per filios meos ⁊ hmōi. obligat eni hec bo. vñ Aug. Cū qs ait p salutē meā: salutē suā obligat deo. cū dicit p filios meos oppignorat eos deo: vt b̄ eueniat i caput eoz qđ exit de ore ip⁹i⁹ si verū: vez: si falsū: falsū. Et sic̄ p b̄ iurās aliq̄ deo b̄ obligat: ita p deū iurās ipz adhibet testē. Jn oi ꝙ iuratiōe aut bs testis adhibet: aut creatura bo obligat ⁊ oppignorat: vt b̄ sit iurare. s. deū testē adhibere: vel deo aliqd oppignorare.

¶De illis qui iurāt per falsos deos.

Ost b̄ q̄rit̄ vtrū fide ei⁹ vtendū sit qui per demonia vel idola iurauerit. Be b̄ Aug. scribēs ad publicolaz ait. Te pi⁹ ꝓsiderare volo vtz si qspiā per deos falsos iurauerit: ⁊ fidē nō seruauerit: nō tibi videt bis peccasse: Bis vtiq̄ peccauit: qz ⁊ iurauit per quos nō debuit: ⁊ ꝺ pollicitā fecit fidē: qđ non debuit. Jdeoq̄ qui vtit fide illi⁹q̄ ꝺstat iurasse per deos falsos: ⁊ vtit nō ad malū: sed ad bonū: nō pctō illi⁹ se sociat q ꝙ demonia iurauit: ꝫ bono pacto ei⁹ q fidē ꝓmauit. Et sine dubitatione min⁹ malū est ꝙ deos falsos iurare veracit̄ q̄ per deū verū fallaciter. Quāto eni per qđ iurat magis scīm est tāto magis penale piuriuz ē.

¶Qz iuramētū quo incaute iurat nō est obꝓmandū: nec votū vel ꝓmissio iniuste fcā.

Unc supest inuestigare vtz oē iuramētū iplēdū sit. si. n. qs aliqd iurauerit ꝺ fidem ⁊ charitatē: qđ obꝓmatū peiorē vergat in exitū: poti⁹ ē mutādū q̄ adiplēdū. vñ Amb. Est ꝺ offm̄ nōnūq̄ ꝓmissuz soluē sacrm̄ vt herodes fec̄. Jtē Jsi. In malis ꝓmissis resci de fidē. In turpi voto mira decretū. Qđ icaute vouisti nō facias. ⁊ ipia ē ꝓmissio que scelere adiplet̄. Jdē. Nō ē obꝓmandū sacrm̄ quo maluz icaute ꝓmittit̄: vt si qs adultere ꝓpetuā fidē cuz ea ꝓmanēdi polliceat̄. Tolerabili⁹ ē. n. non iplē sacrm̄ q̄ ꝓmanere in stupro. Jtē Beda. Si qd nos icauti⁹ iurare ꝓtigerit: qđ obꝓmatuz peiorē vergat in exitū: libere illō salubriori ꝓsilio mutādū nonerim⁹: ac magis istāte necitate peierādū eē nob q̄ ꝙ vitādo piurio in aliō crimē grauius eē diuertēdū: denicq̄ iurauit dauid per deū occidere nabal virū stultū: ꝫ ad ꝓmā ir̄cessionē abigail femine ꝓdentis remisit minas. reuocauit ensem in vaginaz: nec aliqd culpe se tali piurio ꝺfisse doluit. Jrē Aug. ait: ꝙ Dauid iuramētū ꝙ sāguis effusionē nō iplenit maioꝛ pietas fuit. Jurauit Dauid temere: ꝫ nō ipleuit iurationez maioꝛi pietate: Ex bis alijsq̄ pluribus oñdit̄ qdā iuramenta nō obꝓmāda eē: ⁊ q sic iurat vehemēt̄ peccat. Cū āt mutat bñ fac̄. q āt ñ mutat dupl'r peccat: ⁊ qz iniuste iurauit: ⁊ qz fac̄ q nō dz.

¶Si est periurus q nō facit qđ incaute iurauit.

Ui ꝟo mutat vtrū piurus debeat dici solet q̄ri. Beda supza: tale iuramētū vocauit piuriuz. Joānes ēt apocrisari⁹ oriētaliū sediū dixit. Sermo ꝓfis nr̄i sophroniꝰ figñat ꝙ meli⁹ est iurantē piurare q̄ ꝓmare sacrm̄ in fractiōe scāz imaginū. Sz piuriū dr̄ tale iuramtū ñ obꝓmatū: ⁊ peierare q nō ꝓplet: qz falsū iurauit: ñ qz ide re⁹ fit ꝙ ñ obꝓmat: ꝫ qz iurauit iniustū: ex quo re⁹ ē sic̄ ille q peierat.

¶De eo qui verborum calliditate iurat.

Oc etiā sciendū est ꝙ quacūq̄ arte verboꝛ quis iuret: deus tñ qui ꝓscie testis est: ita boc accipit sicut ille cui iurat intelligit. dupl'r aūt reus fit qui ⁊ nomen dei in vanū assumit: ⁊ ꝓmuz in dolo capit.

¶De illo qui cogit aliquē iurare.

Uerit̄ etiā si peccat qui boiem iurare cogit. De boc Aug. ait. Qui exigit iurationē mulrū interest si nescit illū iuraturū falsuz: an scit. Si. n. nescit: ⁊ iō dic̄ iuramētū: vt fides ei sit: nō est pctm̄: ñ humana tentatio est. si ꝟo scit euz fecisse: ⁊ cogit eū iurare homicida est. Jdē si ꝓuocat boiem ad iurationez: ⁊ scit euz falsuz iurare: vincit homicidā: qz homicida coꝛp⁹ occisurus est. ille aiam: imo duas aias: ⁊ eius quē iurare ꝓuocauit: ⁊ suam.

¶Ex concilio aurilianensi.

Ancta synodus decreuit nisi ꝓ pace facienda: vt omnes fideles ieiuni ad sacramentum accedant.

¶Postq̄ determinauit magr̄ de mēdacio: hic determinat de piurio. Et diuidit̄ in duas partes. Jn ꝑ⁹ determinat de piurio. Jn z⁹ de iuramēto ibi (Si aūt querit̄ vtrum iurare sit malū ⁊c̄.) Circa ꝑm duo facit. ꝑ diffinit periuriū. z⁹ circa diffōnē mouet q̄ndā qōnez ibi (Dic q̄rit̄ vtrū sit piuriū.) Circa qđ tria facit. ꝑ mouet qōnē. ⁊ ponit opinionē ad altera partē qōnis. z⁹ ponit opinionē ad ꝺziaz partē ibi (Quibusdam placet quibusdā non placet.) ꝫ⁹ veritatē determinat ibi (Sed meli⁹ credit̄.) Circa qđ duo facit. ꝑ determinat veritatē. z⁹ circa determinationē mouet duas qōnes. quaꝝ ꝑma icipit ibi (Cū ꝟo qs iurat ⁊c̄.) z⁹ ibi (Dic opponit ⁊c̄.) (Si aūt q̄rat ⁊c̄.) Dic determiat de iuramto. Et ꝑ determiat de ipso ex ꝑte iurātis. z⁹ ex ꝑte iuramentū exigētis ibi (Querit̄ ⁊ si peccat ⁊c̄.) Circa ꝑm tria facit. ꝑ ingrit an iuramētū sit licitū. z⁹ determinat de forma iuramenti ibi (Querit̄ etiā si liceat ⁊c̄.) ꝫ⁹ determinat de obligatiōe

Universidad de Deusto
Biblioteca

ipsius ibi (Nunc supest videre ꝛc.) Circa z^m duo facit. primo determinat formā debitā iuramēti. z° ingrit vtrū liceat vti iuramēto: qō hz indebitā formā ibi (Post B querit vtrū fidei casus ꝛc.) Circa p^m duo facit. p tāgit formā iuramēti qō fit per attestationē. z° illo qō fit per execrationez ibi (Est etiā qōdā gen⁹ ꝛc.) Circa p^m duo facit. p ponit formā iuramēti. z° exponit eā ibi (Vic q̄rit qd sit dicere ꝛc.) Circa p^m duo facit. p ponit formā iuramēti p̄m diuersa. z° cōparat iuramēta p̄m diuersa facta ibi (Si autē q̄rit ꝛc.) (Nūc supest videre ꝛc.) Vic determinat de obligōne iuramēti. Circa B tria facit. p onditur in q̄ casu iuramētū obliget. z° vtrū currat piurij ex iuramēto nō obligatorio ibi (Qui vo imutat ꝛc.) (Querit et si peccat ꝛc.) Vic duo facit. p ingrit vtr̄ liceat iuramtū exigere. z° q̄ rpe ad iuramē ta ꝓuenire debeāt ibi (Sctā synod⁹ decreuit ꝛc.) Qō. I.

Hic querunt qnq;. Prio qd sit iuramētū. Scō an iuramē tū sit licitus. Tertio de obligatione iuramēti. Quarto qd sit piurij. Quinto vtr̄ oē piurius sit peccm mortale.

¶ Utrū iurare sit idem qō deus in testem inuocare.

Ad primus sic ꝓcedit. videt q̄ iurare nō sit idē qō deū in testē inuocare. aliq̄n eni vt in lra dicit licitū est p creaturas iurare: sz tūc nō videt inuocari dīnum testimoniū: sz magis testimoniū creature: g̃ iurare nō est deū in testē inuocare. ¶ P. apls ad Heb. dicit q̄ boies per maiorē se iurāt: nec B solū de deo itell'r: sz ēt de boib⁹ qui supra nos sunt: qz ioseph p salutē pharaonis iurauit: g̃ iurare nō est idē qō deū in testē inuocare. ¶ P. nō est idē eē indicē ꝛ testē: sz in iuramēto qō fit per execratione de⁹ videt inuocari vt iudex: vt cuz dicimus. si hoc feci: ita mihi accidat. qui modus ponit Job. xi. g̃ nō oē iuramētū fit per inuocationē dīni testimony. ¶ P. accipe testimoniū a deo ꝛ ab boie nō differt nisi māliter: sed ille qui inuocat boiez in testē: nō dicit per boiez iurare: g̃ ꝛ ille qui inuocat deū in testē: nō dicit per deuz iurare. ¶ P. in lra dicit ex vbis Aug. Iurare est ius vitatis deo reddere: sz gcunq; verū dicit ēt si nullū inuocet testimoniū ius veritatis deo reddit: g̃ ad iuramētū nō exigit inuocatio dīni testimony

¶ Sed ɔ̄ est qō dicit Augu. ꝛ habet in lra. qd est iurare per deū nisi testis est de⁹: sz ista est cōissima forma iurādi: g̃ iuramētū ē inuocatio dīni testimony. ¶ P. oē illō qō ad ꝓfirmādū aliqd assumit q̄dāmō dat ei testimoniū: sed in iuramēto dīna vitas ad cōfirmationē nr̄i dicti inducitur: ergo iurare est deū testē inuocare. ¶ P. ꝓtrouerse nō solēt nisi testib⁹ terminari: sz finis oīs ꝓtrouerse est iuramētū: vt dic apls ad Heb. g̃ iuramētū vr̄ eē aliq̄ inuocatio dīni testi

Respondeo dom q̄ iuramētuz ꝑpe fit ad (mony. ꝓfirmationē eoz: que in dubiuz veniūt audiēti: de qb⁹ loquēs vel certitudinē hz vel dicit se habere: ꝛ de illis dubys que ex sui natura dubitationez hn̄t: sic sunt facta ꝓtingentia: que per rōnez ꝓfirmari non pñt. In alys enim ridiculū videt iuramētuz exhibere. Voz g̃ dubioz certitudo fieri nō pōt nisi per aliquē: cuius scie nihil desit: ꝛ cuius veritas infallibilis sit. hoc aūt in solo deo inuenit. ꝛ ideo eius testimoniū solū ad hoc cōfirmationē efficax est. Sed testimoniū eius aut assumit ad hoc ꝓfirmationē. qō iam exhibitū est. ꝛ hoc nō vocat iuramētū: sz magis ꝑbatio per auctez. vel inuocat ad exhibendum: ꝛ hoc ꝑpe iuramētū est. ꝛ iō aliq̄ iuramentū fit in quo simplr dīnuz testimoniū inuocat: vt dicit. testis est mihi de⁹. Aliq̄ vo in quo ipsi⁹ testis inuocati reuerētia qui testimoniū credibile facit ꝓponit: vel in seipso: vt cū dicit per deū vel vitā dñi: vel in aliquo ei⁹ effectu p̄cipue: vt cū iurat per celuz: vel euangeliū: vel per scōs. Aliq̄n vo ipse modus testificationis specificat: vt cū dicit si nō est ita hoc mihi accidat.

Ad primum g̃ dom q̄ cum quis per creaturā iurat eius deū inuocat. Hoc eniz pōt dupliter fieri. Uno mō per aliquā creaturā in qua dīna magnificētia ostendit que in testimoniū inducit. Alio mō dicit in illa creatura effect⁹ dīne testificationis exquiri: vt cū dicit per caput meū: vel p salutē meā. ¶ Ad z^m dom q̄ Joseph iurās per salutē pharaonis vtroq; dictoz modoz iurare potuit vel q̄si oppignorans deo salutē pharaonis: cui astrictus erat: vel in ptāte pharaonis dīnā magnificētiā venerans ꝛ in testimoniū inducēs. ¶ Ad z^m dom q̄ hoc ipso q̄ deus iudex efficit mendaciū indicans: testificat veritatē vel falsitatē dicentis. ¶ Ad 4^m dom q̄ sic veneratio que fit sume maiestati hz spāles modū ꝛ nomē pre alys venerationib⁹ exhibitis gbuscūq; dicit eni latria: ita etiā inuocatio testimony infallibilis vitatis hz spāles rōnē ꝛ nomē testificādi pre alys testimonys. ꝛ iō inuocare boiem in testem ꝛ sil'iter ſuire homini. nō est ei latriā exhibere sic seruire deo. Ideo tn̄ licet per creaturaz iurare: nō aūt creaturę latriā exhibere: qz testificatio dīna in manifestatiōe cō sistit. dīna aūt nobis per creaturas manifestant: fz latria exhibet ipsi in q̄tum in se sumus est. ꝛ iō non exhibet sibi in aliq̄ creatura. ¶ Ad vltimū dom q̄ tunc ꝑpe dī aliqs ius veritatis dicte a se deo reddere q̄n in ipm sic in ꝓmaz originē oīs vitat⁹ suū dcn̄ reducit: qō nō fit in simplici assertione. Et iō sciēdū q̄ iuramentum qō fit per creaturas quodāmō est licitus ꝛ quodāmō illicitū. Si eni aliqs per creaturā iuret q̄si per ꝓmā originē veritatis illicitū est iuramentū ꝛ ad idolatriā ꝓtinet. Si aūt iuret qs per creaturā vt in qua ꝓma veritas relucet: sic licitū est iuramentū.

¶ Utrū iuramentuz sit de per se appetendis.

Ad secundus sic ꝓcedit. videt q̄ iuramētū sit de per se appetendis. Sic eni in lra dī iurare est ius veritatis deo reddere. B aūt ē honestissimū ꝛ appetendū: g̃ ꝛ iuramētuz. ¶ P. in lra dī ex verbis Aug. gcunq; iurat per aliqd venerat illud. sed venerationem deo exhibere est appetenduz ꝛ frequētādū: g̃ iuramentū est hz. ¶ P. oīs actus in quo deo cōformamur est per se bonus. sed iurare est hz: qz in. pz. dicit. Jurauit dīus ꝛ nō penitebit eum. ergo iuramētū est per se bonum.

¶ Sed ɔ̄tra. Nullius per se boni cupiditas vel delectatio ꝑhibet. sz sic dicit Aug. ꝑhibemur iurare cupiditate vel delectatiōe iurādi. g̃ iurare nō est p se bonū. ¶ P. cuiusli bet p se boni frequētatio est vtilis. sz frequēs iuratio ꝑhibet i Ecc. Juratiōi nō assuescat os tuū. g̃ iurare nō ē bonū.

¶ Utrum iuramentum sit licitum.

Ulterius videt q̄ etiā nō sit licitus. Omne qō ꝑhibet est illicitus: sz iuramentū est ꝑhibitū Mat. v. Ego aūt dico nō iurare oīno ꝛc. Et Jac. vlti. Ante oīa frēs mei nolite iurare ꝛc. g̃ iuramētū est illicitū. ¶ P. nullus rei voluntas probibetur nisi peccati. sed voluntas iurandi ꝓbibet: cū dicit. Nolite iurare: vt sancti ꝛ magistri dicunt. ergo iurare est illicitū. ¶ P. in sortibus ꝛ iudicys que fiunt per ignē ꝛ aquā vel per duellus expectat⁹ diuinus testimoniuz. ꝛ ꝑpter hoc sūt ꝑhibita: qz in his videtur eē qdā dei tentatio. sz iuramētuz est inuocatio dīni testimony: vt dcn̄ est. g̃ iuramentuz est illicitum.

¶ Sed ɔ̄ est q̄ apls in m'tis locis iurauit: vt pz Ro. p. Testis est mihi de⁹ ꝛc. ¶ P. nullus act⁹ cadēs supra debitaz mām est illicit⁹ si nō fiat ibi alter⁹ circunstātie corruptio. sz iurare p deuz est act⁹ cadēs sup debitā mām. g̃ cuz nō ꝓ portet ꝛ B alic⁹ circūstātie corruptio vr̄ q̄ sit licitū.

¶ Utrum ad hoc q̄ iuramentum sit licitum requiratur

veritas: iustitia: ꝛ iudicium.

Ulterius videt q̄ nō regrant isti tres comites qui in lra ponunt ad B q̄ iuramentū sit licitum. s. vitas: iustitia: ꝛ iudiciū. vbi eni nō est veritas nō est iustitia: qz vitas iustitie ps est: sed ps nō dz diuidi ɔ̄ totuz. ergo vitas nō dz cōnumerari iustitie. ¶ P. iudiciū nō videt aliud esse q̄ executio iustitie. g̃ posita iustitia supfluū est ponere iudiciū. ¶ P. iuramentū qō fit sine istis comitib⁹ est piurij. vt in lra dr̄. si ergo iudiciū ē comes iuramēti nunq̄ licebit iurare extra iudiciū: qō falsū ē. ¶ P. multa alia regrunt ad iuramentū q̄ ista tria: sic debita forma iurādi: ꝓbitū rps statutū: vt. s. ieiunū ad iuramētū accedāt: ꝛ multa hz. ergo videt q̄ nō sint tn̄ tres comites iuramēti. ¶ P. i oib⁹ factis nr̄is regrunt ista tria. ergo nō magis debēt poni comites iuramēti q̄ alioz nostroz opez.

Respondeo dom ad ꝑmā qōnē q̄ sic in ꝓfirmatiōe q̄ fit p rōnes duo sunt. s. mediū ꝑbās: ꝛ id qō ꝑbat. Ita ēt in cōfirmatiōe iuramēti est dcn̄ būanuz q̄si ꝑbādū: ꝛ diuinuz testimoniuz q̄si mediuz ꝑbās. Mediū aūt ꝑm artē sillogisticā dz esse ex eodē gñe: vñ in necessarys sumunt media nēcia: ꝛ in ɔtigētib⁹ ɔtigentia: veritas aūt būanoz vboz est minime firmitatis. Unz ex hoc q̄ errоz facile rōni accidit. Unz ex hoc q̄ lingua ꝑna est ad defectū: ꝛ iō diuinā veritatez q̄ est oīno infallibilis ad dicta nostra ꝓfirmāda assumere nō multū ꝓuenit nisi necessitas incūbat. Et iō iuramētū nō est ꝓputādū iter ea q̄ sunt p se appetēda: sz iter ea q̄ ꝑp necessitatē fiunt: sicut sunt bona vtilia: vt sectio vulneris: vel aliqd hm.

Ad primus g̃ dom q̄ suppōsito q̄ iurādū sit: iustū est q̄ p deū iuret: qz in B vis originis oīs veritatis sibi recognoscit: non tn̄ opz q̄ iurare simplr sit p se iustū ꝛ bonuz. ¶ Ad z^m dōz q̄ veneratio dīna cōstit in ipso iuramento q̄si medio assumpto: sed applicatio ei⁹ ad mām in q̄ de facili est defect⁹ nō est oīo cōueniens. ¶ Ad z^m dōz q̄ in iuramēto dīno mediū assumit ex eodē gñe: qz sic de⁹ est imutabil': ita ēt in dicto suo falsitas eē nō pōt: ꝛ ꝑp B iuramētuz ei⁹ ē p se bonuz: nec ē sile de nr̄o iu

Ad secundum qōnez dōz q̄ aliqd pōt bne (ramēto. indecētia dupliciter: vel p se: vl' ex eo qō sequit: qō aūt ex se idecentia hz nullo⁹ pōt licitum eē q̄tūcūq; necessitas incūbat: sic pz i stupro ꝛ in alys q̄ sunt mala ex genere. Qō aūt hz idecentiā ꝑp piculū sequens duo regrit ad B q̄ ꝓueniēter fiat. Unū est cautela sufficiēter cauens illud piculū. Aliud est vtilitas ꝓfectus: sic pz in sectione vulneris: si. n. per eā sanitas reddat: ꝛ talis cautela adbibeat q̄ membra cetera nō ledant ꝓueniēter fit: iuramentū aūt incōuenientiā quādā videt bne: vt dcn̄ est: ꝑpter ōfectibilitatē būanoz verboz: ad q̄ assumit veritas imutabilis: si aūt būana verba eēnt B mō defectibilia q̄ semp neēe esset ea deficere: oīo iuramentū de se idecētiaz hnet: ꝛ nulla necessitate liceret iurare: sz qz vba būana nō semp deficiūt: sz aliq̄n vitatē hn̄t: iō diligēti cautela adbibita vt defect⁹ euitet licet iurare ꝑp aliquā necessitatē.

Ad primum g̃ dom q̄ iuramentū oīo nō est ꝑhibitus: neq; p rpm: neq; p aplm ei⁹: sz ē ꝑhibita facilitas iurādi: ꝑp piculū. vt. s. quis nō ex q̄cūq; cā iuret: nec iuramētū affectet tā q̄ p se bonū. ¶ Ad z^m dōz q̄ volūtas absolura ē p se boni: sz ei⁹ qō est bonuz tn̄ ꝑp ēminentē necitatē nō est volūtas absoluta sz ex suppōne. In bis q̄ q̄ sunt p se mala vtraq; voluntas ꝑhibet. In bis vo q̄ sunt p se bona: neutra. In bis vo q̄ sunt p se bona ꝑp necessitatē aliquā ꝑhibet ꝑma volūtas: ꝛ nō scōa: ꝛ B mō ꝑhibet voluntas iurandi. ¶ Ad z^m dom q̄ in ꝑdictis factis vbi expectam⁹ diuinū iudiciuz vel testimoniū ꝓfigit hō q̄si terminū ꝛ modū deo testimōiū reddēdi: ꝛ iō ē qdā dei tētatio: sz in iuramento nō fit ita: ꝛ iō nō est sile.

Ad tertia qōnez dom q̄ ad B q̄ iuramētū sit rectū tria regrunt. Unū ex pte ipsi⁹ rei de q̄ iurat: ꝛ sic regrit vitas p quā dcn̄ rei adeq̄t: al's dcn̄ nō eēt ɔfirmatiōe dignuz. Aliud regrit ex pte cause ꝑ q̄ iurat. ꝛ sic regrit iustitia: al's nō esset debita necessitas. Tertium requirit ex pte iurātis: ꝛ sic requirit vt cum discretiōe iuret: al's nō adhiberet debita cautela: ꝛ sic est iudicium.

Ad primus g̃ dom q̄ veritas nō accipit hm q̄ ē pars iustitie: sz pz q̄ est adeq̄to vocis ad rem. ¶ Ad z^m dom q̄ iudiciū nō accipit hm q̄ est vni⁹ in ordine ad alterz q̄ est executio iustitie: sz q̄ est alicui⁹ ad seipz in B q̄ discutit qd facere ōbeat: ꝛ qd accidere pos sit. ¶ Et p B pz solo ad 3^m. ¶ Ad 4^m dōz q̄ in iudicio qō est discretio iurātis includit debita forma. ꝛ euent⁹: ꝛ tps: ꝛ oīa q̄ ex pte iurātis ꝛsiderāda occurrunt. ¶ Ad 5^m dom q̄ ꝓpter periculū qō in iuramēto iminet pre alys nostris actibus p̄cipue iuramento isti comites adhibent.

¶ Utr̄ iuramētū icautū sit obligatoriuz.

Ad tertium sic ꝓcedit. vr̄ q̄ iuramentuz icautū sit obligatoriū. Juramētū. n. icautū dr̄ qō vergit in exitū malū vel min⁹ bonū: sz tale fuit iuramētū qō Josue Habaonitis exhibuit: qō ɔ̄ceptū dei fuit q̄ ꝓceperat: ne cuz gētib⁹ fedus inirent: ꝛ tn̄ obſuauit illud iuramentū reputās se obligatū. g̃ iuramētū icautū est obligatoriuz. ¶ P. esto q̄ aliqs iuret nūq̄ se itraturū religionē: illud iuramētū incautū reputat: ꝛ tn̄ vr̄ q̄ sit obligatoriuz: qz sine pctō pōt religionē nō ingredi: si aūt itret piurius incurrit: g̃ libet aut obligat ad B vt bonū illud dimittat qō sine pctō fieri nō pt. g̃ iuramētū icautū videt obligatoriū. ¶ P. si aliqs iuret se nunq̄ platione recipe: B iuramētū sil'r reputatur icautū eo q̄ ipedit vtilitas cōis. ꝛ tn̄ vt videt obligat ad sui obseruationē: qz si etiā nō iurasset laudabile est vt platione qs fugiat. ergo iuramentū icautū est obligatoriū.

¶ Sed ɔ̄. Sicut Bern̄. dicit qō pro charitate instituruz est ɔtra charitatē nō militat. sz iuramentū ꝑ charitate ſtituuz est. cū g̃ per iuramentū icautū charitas ꝑpugnet: qz est de aliquo malo faciēdo: vel de aliq̄ bono omittēdo: videt q̄ tale iuramentū nō sit obligatoriū. ¶ P. nibil attigit ꝑ priā vtutē nisi q̄n ꝑfectū est: vt dicit. 7. pbr. sed vtus iuramenti est obligare. cū g̃ iuramentū ꝑficiat trib⁹ comitib⁹ videt q̄ iuramentū vbi tres comites non occurrūt nō: sit obligatoriū. sz in omni iuramento incauto deest iustitia si illicitū sit qō iurat. vl' iudiciū. si per hoc aliq̄ bonū impediatur. ergo iuramentuz incautū nō est obligatoriū.

¶ Utrū iuramentū coactū sit obligatoziuz.

Ulterius videt q̄ iuramētū coactū nō sit obligatoriū. Null⁹ eni pōt ad aliq̄ ſpāle obligari nisi seipz obliget. sz null⁹ dr̄ aligd facere nisi qō volēs fac. cū g̃ iuramētū coactū volūtatē iurātis excludat: videt q̄ tale iuramētū nō sit obligatoriū. ¶ P. maior ē obligatio mr̄imony q̄ iuramēti: qz si aliqs iurauit se nunq̄ mr̄imo^m initurū: ꝛ postea mr̄imoniū ꝓsumauerit: tenet in mr̄imōio pseuerare. sz coactio ɔctū impedit matrimoniū. g̃ etiā impedit obligationē iuramēti. ¶ P. iuramētū nō obligat nisi in bac nēcitate: vt pctū euitet. sz coactio excludit reatū pcti. vñ Lucia dixit. Si inuitā me violare feceris castitas mihi duplicabit ad cozonā. g̃ ēt obligōnē iuramēti tollit.

¶ Sed ɔ̄tra est auctoritas Aug. qui respōdit ex cōsilio beati Ambro. cuidā qui coactus iurauerat quādā ducere vxorem q̄ matrimoniū teneret. ergo videt q̄ coactū iuramētū sit obligatoriū. ¶ P. iuramentū cui nō deest aliqs suorū comitū est obligatoriū. sed coactio nō tollit aliquez comitē iuramēti: g̃ nō aufert obligationē a iuramento.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Utrū iuramentū obliget ſm intentionē recipientis.

Ulterius videt q iuramentū nō obliget ſm intentionē recipiētis. Nullus.n. dz ad ignotuz obligari: ſed intētio iuramētū recipiētis eſt mihi ignota. g iuramentū meū nō obligat me ſm intentionē illi⁹. ¶ P. iuramentū exhibet ad cōfirmationē ſermonis iurātis: ſz intentio iurātis ꝓpinquior eſt ſermoni ſuo q intentio alterius. ergo magis obligat ſm intentionē iurantis q recipientis. ¶ P. ad obligationē iuramēti volūtas iurātis requirit g ipſm obligat: ſz ſi deſit ei intētio obligādi ſe ſm intentionē recipiētis nō eſt ibi volūtas obligatiōis. g iuramētū illud. nō erit obligatoziū ſm intentiōez recipiētis.

¶ Sed ℈. Iuramentū inſtituꝛuz eſt vt p ipm fiat fides de ſermōib⁹ iurātis recipiēti: ſz ℣ nō eſſet niſi ſm ſuū itellm iuramentū accipiēdū eſſet. g iuramētū obligat ꝑz intētionez recipientis. ¶ P. fraus ꝛ dolus nemini dz patrocinari. hoc aūt accideret ſi aliqs doloſe iurans ſm ſuā itentionē tm̄ obligaret. ergo obligat ſm intētōez recipiētis.

Reſpondeo dōm ad ꝑmā qōnē q duplex eſt iuramentū. vnū aſſertoziū: ꝛ aliud ꝓmiſſoziū. Promiſſoziū iuramentū eſt de eo qđ in futurū a iurante faciēdū expectat: vel p ſe vel p aliū. Aſſertoziū vo ē qđ fit ad cōfirmationē veritatis ꝛ p̄tis ꝛ ꝓterite: ſi etiam cā nō ſim⁹. In iuramento g aſſertozio ē vna tm̄ obligatio .ſ. q̄ qs obligat ad pctm̄ ſi veritas ſuo iuramēto deſit. In iuramento aūt ꝓmiſſozio eſt duplex obligatio. Una q̄ qs obligat ad faciendū ℣ qđ iuramento ꝓmiſit. Alia q̄ obligat ad pctm̄ ſi nō fecerit. Dis ergo viſis ſciēdū q ſicut nō ois aſſertio ē digna vt iuramēto firmet: ita nec ois ꝓmiſſio: ſz illa tm̄ q̄ vtilitatē aliquā ꝓtinet. Unde ſi ꝓmiſſio q eſt de aliquo qđ ſalutē ipediat ſiue ſit ꝑriū ſaluti ſiue vie pfecte in ſalutē iuramēto firmet: ex hoc ipſo iuramentū efficit indebitū q̄ſi act⁹ cadens ſup idebitā mām. vñ obligat ſcōa obligatiōe q eſt ad pctm̄: nec remanet ei virt⁹ obligādi ꝑma obligatiōe ad faciēdū. ꝑma.n. obligatio ē ad vitādū ſcōaz obligationē. vñ iuramentū qđ de neceſſitate ad peccatū obligat ipſo facto ab alia obligatiōe vacuat.

Ad primuz ergo dōz q iuramētū Joſue nō erat de eo qđ ſm ſe eſſet illicitū: ſed de eo qđ factū erat illicitū: qz ꝓhibitū: vñ in hoc ſufficiebat intentionē ſeruare ꝓhibētis. Et iō vt dicit Ambro. in li. de offi. mulcrauit eos meliozi moꝛe. ſ. obſequio miniſterij diuini: vt eſſet clemētioꝛ ſnīa. ꝛ ſic quodāmō occiſi ſunt ſeruilitate q̄ eſt mozs iterꝑtatiua ſm leges. ¶ Ad 2ᵐ dōm q ipſo facto quo qs iurat ſe religionē nō intraturū periurus eſt: q̄z.n. liceat ſibi religionē nō intrare: nō tm̄ licet obicem ſpūſcō ponere: ꝛ iō nō oz vt ad cauendum crimē periurij: qđ iam vitari nō pōt: religionis ingreſſum omittat. ¶ Ad 3ᵐ dōm q q̄uis plationē fugere poſſit q̄ſq ex bono ꝓcedere: tm̄ ꝓtinaciter reſiſtere ſemp malū eſt: ſicut pz in glo. Grego. Dicere. i. qui hoc ꝓbat exēplo Jeremie ꝛ Moyſi: g cū ꝑmo recuſaſſent ꝓlationis officiū: ad vltimū humiliter obedierūt. vnde hꝰ iuramentū incautū reputat: quia quantū in ſe eſt, ꝓuidentie diuine ꝓiudicat; ꝛ obediētiā ad ſuperiozes excludit: q bus in hoc obedire tenet.

Ad ſecundaz qōnē dōm q coactio in iuramento aſſertozio nō pōt eſſe ſufficiēs: qz nihil pōt ſufficiēter cogere ad ℣ q ꝑ hō moꝛtal⁹ peccet: qđ cōtingit ſi falſū cū iuramēto aſſerat. vñ tale iuramētū q̄tū cūq; coactū eſt obligatoziū ad pctm̄. In iuramēto aūt ꝓmiſſozio ſciendū q coactio pōt eē ſufficiēter cogens ad ꝓmittēdū: qz vt mai⁹ piculū euitet pōt aliqs aliqđ ꝓmittere ſibi dānoſū: qđ ſine pctō ꝓtigere pōt: ꝛ tūc talis coactio ſi ſit ſufficiēs q̄ in ꝓſtātez virū cadere poſſit tollit obligationē iuramēti in foꝛo ꝛtētioſo: qz ei q viz itulit nō ꝓpetit actio ex obligatōe illi⁹ iuramēti. Sz in foꝛo ꝓſcie ē obligatoziū: qz magis dz bō ſubire tpale dānū q̄ fidē frāgere: dz tm̄ remediū vt in iudicio ab eo repetat: q ſi iurauerit ſe nō repetiturū pōt iudici ōnūciare: q ex officio ſuo dz raptorē ad reſtituēdū cogere: ſi aūt iurauerit ſe nō denūciaturū ℈ coꝛreptionē fraternā iurauit: ꝛ nō tenet obſeruare.

Ad primū ergo dōm q coactio nō pōt facere in tali caſu violentū abſolute: ſed violentuz mixtū: qz oz vt q iurat mēbꝛa moueat ad loq̄ndū ꝛ ſna volūtate. tale aūt violētū. vt dicit pbs in. 3. etℏ. q̄uis ſimplr ſit ſuolūtariū: tm̄ hic ꝛ nūc eſt volūtariū: qz ad vitādū maius malū vult min⁹ dānū ſubire. ¶ Ad 2ᵐ dōz q coactio tollit obligationē matrimony: qz nō ſolū regrit conſenſuz: ſz etiā conſenſuz liberū: qđ nō eſt i obligatiōe iuramēti. ¶ Ad 3ᵐ dōm q Lucia loquit de violēto ſimplr in quo patiens nihil ꝓfert agēti. tale aūt violentū nō pōt eē in tali caſu.

Ad tertiaz qōnez dōm q iuramentū ꝓmiſſoziuꝫ vt dictuz eſt obligat hac neceſſitate vt culpa euitet. vnde obligat ad omne illud faciēdū: quo nō facto culpa incurrit. Diſtinguendū eſt ergo in eo q iurat, aut enī ſimplr: aut doloſe iurat. Si iurat doloſe ex duab⁹ partibus pōt culpa ſequi. ſ. ex fractiōe iuramēti: ꝛ ex dolo: q̄uis g ex ipſa rōne iuramēti incītū iuramētū nō obligēt ad ſeruādū ipm niſi ꝑz ſuā itētionē: tm̄ ex neceſſitate iuramenti incītū fuit doloſuz obligat ad obſeruandū talr q ex dolo ali⁹ nō ledat: ꝛ ℣ eſt q̄ ſm intentionez recipiētis iplet iuramentū. Si aūt ſimplr iuret abſq; dolo: tūc in foro ꝓſcie nō obligat niſi ſm ſuā intentionē: ſed in foꝛo cōtioſo vbi intētio ignoꝛat obligat ſm q verba cōiter accipi ſolent. ¶ Et per hoc patet ſolutio ad obiecta.

¶ Utꝛ periuriuz ſit mendaciū iuramēto firmatuz.

A quartū ſic ꝓcedit. Videt q periurium nō ſit mendaciū iuramento firmatū. Omne.n. mendaciū eſt falſa vocis ſignificatio. vt in ꝑce. di. dictū eſt. ſz periuz pōt eē ſine falſa vocis ſignificatiōe: qz ſit in ſra q iurat veꝛ qđ putat eē falſuz ꝑiurus eſt. g nō oē periurium eſt mendaciuz iuramento cōfirmatū. ¶ P. periurium q̄ſq incurrit in iuramentis q̄ de futuris cōtingētib⁹ fiūt. ſed in futuris ꝓtingētib⁹ nō eſt veritas vel falſitas determiata. vt ꝓbat pbs. ꝛ ſic periurium pōt eē ſine falſa vocis ſignificatiōe: ꝛ ſine mendacio. ¶ P. in ſra dr q qui falſum iurat qđ credit eſſe veꝛ periurus eſt. ſed talis non mētit. g periurium pōt eſſe ſine mēdacio. ¶ P. Diero. dicit q iuramentū qđ tres comites nō bz eſt periuriuz: ſed defect⁹ iuſtitie vel iudicy nō facit mendaciū: ſz ſolū defect⁹ veritatis. ergo nō oē periurium eſt mēdaciū. ¶ P. periurium nihil aliud eſt vt videt q̄ puerſuz iuramentū: ſed iuramētū peruertit nō mēdacio tm̄: ſed ēt ꝑ falſaz formā iurādi ſicut q iurat ꝑ idola. ergo periurium pōt eſt ſine mendacio. ¶ In cōtrariū eſt diffinitio q̄ in ſra ponit. ¶ P. iuramētū eſt ad confirmationez veritatis: ſed mēdaciū veritati opponit. ergo periurium qđ eſt peruerſitas iuramēti eſt mendaciū. ¶ P. iurare eſt ius veritatis deo reddere: ſz q̄cūq; ſine mēdacio iurat ius veritatis deo reddit. ergo ſine mēdacio eſt iuramentum ꝛ non periurium.

Reſpōdeo dōz q quelibet res denoiat a ſuo cōplemento: ꝛ nomē qđ ſumit a defectu alicui⁹ rei, ꝓprie denoiat defectū g accidit circa cōplementū alicui⁹ rei. Juramētū aūt in ꝓfirmatiōe vitatis cōplet: ſic ſillogiſm⁹ in ꝓfirmatiōe cōcluſiōis. vnde ſicut dicit iſillogizatū eē q̄ cōcluſio nō ſequit ex ꝓmiſſis: nō aūt q̄ aliq̄ ꝓmiſſarū eſt falſa manēte forma debita: ita ēt periurium qđ defectū iuramēti noiat ſignificat defectū g accidit in re q̄ iuramento ꝓfirmāda erat. defect⁹ aūt ꝓfirmatiōi vitatis

contrarius eſt mendaciū: ꝛ ideo periuriū ꝓprie loquendo nominat defectū mendacy in iuramento.

Ad primuz g dōm q q̄uis aſſertio illi⁹ q dicit verū putās eē falſuz nō ſit mēdaciū abſolute: eſt tm̄ mēdaciū in cōparatiōe ad dicētem. vñ ꝛ ipſe mentiri dr. vñ ꝛ in ℣ ꝑiurio eſt aliq̄ mō mendaciū. ¶ Ad 2ᵐ dōm q futurū nō pōt bre veritatē determiatā niſi in ſua cā q̄ determinat ad affectū illū. cauſa aūt ꝓtingētiū q̄ p nos fiūt eſt nra volūtas: q̄ qđē determinat ad effectū p ꝓpoſitū fixū de aliq̄ faciendo: ꝛ tale ꝓpoſitū ſignificat ſe bre q iurat ſe aliqđ facturū. vñ ex ℣ ipſo q iurat illud ad qđ fixuz ꝓpoſitū nō bz mendaciū icurrit ꝛ ꝑiuriū. ¶ Ad 3ᵐ dōz q iuramentū nō ē exhibēduz niſi de eo de quo qs certitudinē bz. vñ q cūq; iurat aliquid ſignificat ſe de hoc certū eſſe. De falſo aūt certitudo eē nō pōt. vñ q iurat falſum qđ putat eē veꝛ: ex ipſo mō affectiōis q̄dāmō mēdaciuz icurrit: q̄uis aſſertū ipz ſm ſe nō ſit mēdaciū. ¶ Ad 4ᵐ dōm q iuramentū ꝓmiſſoziū in q̄ deeſt iuſtitia vel iudiciū aliquo mō ꝓtinet mēdaciū q̄tū ad id qđ fieri dz: qz vnuſquiſq; tenet abſtinere ab eo qđ eſt illicitū: ꝛ bonis ꝛ ꝓfectionib⁹ nō cōtra niti. vnde ex hoc q iurat aliqđ illicituz obligat⁹ remanet quodāmō ad mentiendū. ¶ Ad 5ᵐ dōm q nō oīs puerſitas inramenti facit periuriū: ſed illa tm̄ que eſt in eius complemento: vt dictū eſt.

¶ Utꝛ oē periuriū ſit pctm̄ moꝛtale.

℣ quintuz ſic ꝓcedit. videt q nō oē periuriū ſit pctm̄ moꝛtale. Sicut.n. ꝓtigit mētiri iocoſe: ita ꝛ piurare: ſed mēdaciū iocoſuz nō ē pctm̄ moꝛtale. ergo nec periuriū. ¶ P. ꝓtingit q pp ꝓſuetudinē iurādi aliqs ex lapſu lingue falſū iurat: ꝛ eēt graue dicere q talis moꝛtal⁹ peccaret. ergo nō oē periuriū ē moꝛtale pctm̄. ¶ P. ſic iurare falſuz: ita ēt iurare ſine cā. ꝓhibet ꝓcepto z° decalogi. Nō aſſumes nomē dei tui i vanū: ſz iurare ſine cā nō ſemp eſt pctm̄ moꝛtale. ergo nec iurare falſū. ergo vt ꝑus. ¶ Sed ℈. Aug. in quodā ſer. dicit q falſa iuratio pniciosa eſt: ſed nihil dr eſſe pniciosuz niſi pctm̄ moꝛtale. ergo periurium eſt peccatū moꝛtale. ¶ P. oē qđ eſt cōtrariū ꝓcepto legis eſt peccatū moꝛtale: ſed periuriuz directe ꝛriat buic ꝓcepto. Nō aſſumes nomē dei tui in vanū ꝛc.

¶ Utꝛ liceat recipere vel exigere iuramentum.

Ulterius videt q nō liceat iuramētū recipe vl exigere. Sup illud ꝓRo. i. Teſt] eſt mihi deꝰ. dic glo. Tu nō facis malū qui bñ vteris iuratiōe vt alteri ſuadeas qđ vtile eſt: ſz a malo ē. ſupple illi⁹ q recipit iuramētū. g recipiēs iuramentuz peccat. ¶ P. ille q exigit ab aliq̄ iuramētū: vel ſcit eū iurare veꝛ: vel ſcit eū iurare falſum: vel neſcit an falſuz an veꝛ iuret. Si ſcit eū iurare verū videt peccare: qz ꝓ nihilo facit eū iurare. Si ſcit eū iuraturū falſuz: bōicida illi⁹ ē. vt in ſra dr. Si aūt neſciat alterū. Qz de ℣ dic Aug. ſup illud ꝓRo. i. Teſtis ē mihi deꝰ. Nō audeo dicere ℣ nō eē pctm̄: ſz bũana tētatio eſt. g exigere iuramentū q̄libet mō peccatuz eſt. ¶ P. ꝓRo. i. dr q qui cōſentiūt male faciētib⁹ digni ſūt moꝛte: ſed q iurat ꝑ idola peccat moꝛtalr. g aūt ab eo iuramentū recipit vr ei cōſentire. ergo ad min⁹ recipiēs tale iuramentū peccat.

¶ Sz ℈ eſt qđ legit Geñ. 31. de Jacob q recepit iuramētū Laban. qui. ſ. per deos ſuos iurauit: nec eſt dōm q peccauerit. ¶ P. ſine q̄ nō pōt ozdo iudiciari⁹ obſeruari nō vr eē pctm̄: ſz ozdo iudiciari⁹ in mltis caſib⁹ ſine receptiōe iuramēti obſeruari nō poſſz. g recipe iuramētū nō eſt pctm̄.

Reſpōdeo dōm ad ꝑmā qōnē q iuramentū eſt duplex. Qđaz in quo aliqs percipit ſe iurare: ꝛ tūc ſi falſuz iurat credo q ſemp peccet moꝛtaliter ſiue ſit iuramentū ſolēne ſiue nō ſolēne: ꝛ ꝓcipue q̄n percipit eſſe falſum qđ iurat. Qđā vero iuramentū eſt in quo bō nō attendit ad iuramentū: ꝛ q̄ſi nō ꝓcipit ſe iurare: ſed ex lapſu lingue in iuramentū ꝓlabit⁹: ꝛ qz tūc q̄ſi neſciens iurat: ꝛ neſciēs nō reputat voluntari⁹: iō in tali caſu videt quis nō volūtarie iurare. vñ ſi ſit falſuz hoc de quo iurat: ſiue percipiat eſſe falſum ſiue nō: dūmō nō ſit mendaciuz pernicioſuz: nō dico q ſit peccatū moꝛtale ſz veniale. valde tamē cauendū ꝓpter vicinitatē ad moꝛtale.

Ad primuz ergo dōm q nō eſt ſimile de mēdacio ꝛ periurio: qz iuramentū nō eſt niſi cū magna cautela adhibendū vt dictū eſt: ꝛ ꝓpter vtilitatez aliquam. vnde ſi iocoſe aliquis periurat nō excuſabitur. ¶ Ad 2ᵐ patet ſolutio ex dictis. ¶ Ad 3ᵐ dōm q iurare ſine cauſa nō directe opponit illi ꝓcepto: ſed indirecte. Directe aūt opponit ei iurare falſuz: qz hoc eſt qđ cōfirmari nō pōt. vñ vana ē iuratio. vnde nō oz q iurare ſine cauſa ſemp ſit moꝛtale peccatuz: ſicut iurare falſum.

Ad ſecundaz qōnem dōm q ſicut iurare nō ſem per malū eſt: ſed q̄nq; eſt licitū q̄n ꝓ necceſſitate aliq̄ ꝛ cū cautela iurat: ꝛ ita etiā iuramentum recipere vel exigere ex cauſa neceſſaria: ꝛ alys debitis circūſtantijs obſeruatis pōt eſſe ſine peccato.

Ad primuz ergo dicēdū q nō intelligit ibi malus culpe ſed malū pene: qđ eſt ex ignozātia illius q iuramentū recipit: ſi.n. ſciret an eſſet verū hoc ꝓ quo iurat iuramento opus nō eſſet. ¶ Ad 2ᵐ dōm q q̄n aliqs ſcit vel ꝓbabilr credit q aliqs deierabit nō licet ei iuramētū exigere niſi forte ſit in loco iudicy: qz iuramētuz in iudicijs nō tm̄ exhibet ꝓpter iudicē: ſz ꝓpter alios. vñ nō eſt in poteſtate ei⁹ iuramētū remittere: qđ ſm ozdinē iuris exhibēdū eēt. Silr ſi ſciat eū iuraturū verū pōt licite iuramētū exigere nō ꝑ ſe: ſz ꝑ alys q ℣ neſciūt. ſi aūt dubitet dubitatio ex tāta ſuſpitiōe ꝓcedere pōt q cū pctō erit. Et iō aug. nō audet dicere q ſit ſine pctō: nō tm̄ dic q ſemp ſit pctm̄. ¶ Ad 3ᵐ dōm q ille q iurat ꝑ idola peccat qđē q̄tū ad formā iuramēti: ſz nō q̄tū ad aſſertionē veri vel ꝓmiſſionem alicuius qđ redūdat in bonū cōmune. ꝛ quantuz ad hoc pōt ei cōſentire ſine peccato: ſed nō quātum ad ꝑmuz. ꝛ iō iuramēto eius vti poſſumus quādoq; ſine peccato.

¶ Expoſitio textus.

Nunc de periurio videam⁹ ꝛc.) Videt q ꝛ tractatū iſtū ponere debuerit in expōne ſecūdi ꝓcepti. Sed dicendū q periuriū ad ſui cognitionē ꝓſupponit mendacium: ꝛ iō neceſſitate tractandi poſt mēdaciū de periurio tractauit. (Infirmis ergo illud ꝓhibuit) ꝓpter duo pericula. Primo ne aliqđ numē creaturis ineſſe crederent. Secūdo ne tali iuramēto ſe obligari nō credētes fidem frangerent. (Qui vero per euangelium maius quiddaz ꝛc.) Doc ideo cōtingit qz in ſolēni iuratione vbi maioz deliberatio adhibetur tali forma in iurando vtimur. (Sancta ſinodus decreuit ꝛc.) Ratio inſtitutionis fuit: qz ad iuramētū requirit ſūma cautela que exigit ſobrietatē. Excipiunt tm̄ caſus illi⁹ in quib⁹ moꝛa ꝓtraberet periculū: ſicut eſt ꝓ pace facienda.

¶ Diſtinctio. XL.

Sextū ꝓceptū ē. Nō ꝛſiderabis vxorē ꝓximi tui. Septimū. Nō cōcupiſces domū ꝓximi tui. nō ſeruū. non ancillā ꝛc. ſed videt ꝓceptū de non ꝛcupiſcēdis rebus ꝓximi vnū cū eo eſſe quo dr. Nō furaberis. Et ꝓceptū de nō cōcupiſcēda vxore vnī eē cū eo quo dr. Non me

Universidad de Deusto
Biblioteca

chaberis. Poterat. n. ꝓceptū nō furandi in illa generalitate itelligi: vbi de nō ocupiscēda re ꝓximi ꝓcipit. Et in eo q̄ dicū ē. Nō mechaberis poterat illō itelligi. Nō ocupisces vxorē ꝓximi tui. Sz i illō duob⁹ ꝓceptis nō mechādi ⁊ nō furā di ipsa opa notata sūt ⁊ ꝓhibita. In his ꝝo extremis ipa ocupia. Adultū ḡ differūt illa ab istis. Uñ illud ꝓcepto nō mechādi fit supadditio i euāgelio: vbi ois ocupiscētia mechādi ꝓhibet.

¶ Quare lex cōprimere dr nō aium sed manū.

Sed cū hic ꝓhibet ocupia aliene vxoris ⁊ aliene rei: q̄re dr lex comprimere manū ⁊ nō aiuz. Euāgeliū ꝝo ⁊ manū ⁊ aiuz: illud de lege dr sz cerimōialia: nō sz moralia: vl qz i lege nō ē gnālis ꝓhibitio ois mortifere cōcupiscētie: vt in euāgelio.

¶ Quid sit littera occidens.

Si ꝝo q̄rit quā vocat Apl's lrā occidentē. Ea certe ē decalog⁹ q nō dr littera occidēs eo q̄ mala sit lex: sz qz ꝓhibēs pctm auget cōcupiaz: ⁊ addit ꝓuaricationē nisi liberet grā: q̄ grā nō sic abūdabat in lege vt in euāgelio. Lex ḡ bona est: ⁊ tm occidit sine grā: cū sit virḡ pcti q̄ iubet q̄ sine grā ipleri nō pōt. Grā aūt deerat: ⁊ iō lrā occidēs erat. Bistat aūt euāgelij lrā a legis lrā: qz diuersa sūt ꝓmissa. ibi terrena: hic celestia ꝓmittit. Diuersa ēt sacra: qz illa tm significabāt: hec cōferūt gratiaz. Precepta etiā diuersa q̄tū ad cerimonialia. nō q̄tū ad moralia sunt eadez: sed plenius in euāgelio cōtinent. Audistis dece chordas psalterij: vtriq; serui impositas: que charitate tāgēda sunt: vt vitiorum fere occidant.

¶ Postq̄ ōtermiauit magr de ꝓceptis ōcalogi q̄ respiciūt op⁹ exteri⁹ ⁊ locutōez. Dic ponit duo vltia ꝓcepta q̄ respiciūt ocupiaz cordis. Et circa B tria fac. ꝑ enūerat ipsa ꝓcepta. 2° mouet qōnes circa ea. ibi. (Sz vr ꝓceptuz ⁊c.) 3° recapitulat qđ dixerat: ⁊ ptinuat se ad seq̄ntia. ibi. (Audistis decē chordas ⁊c.) Circa scdam ptē mouet duas qōnes. ꝑ⁹ est de dria hoz ꝓceptoz ad alia ꝓcepta decalogi. 2ª est de dria totiꝰ veteris legis ad nouā q̄ ex sol'one ꝑme qōnis ortū hz. ⁊ B ponit ibi. (Sz cū B ꝓhibeat cōcupiscētia ⁊c.) Et circa B tria fac. ꝑ mouet qōnē ⁊ eā soluit. 2° mouet qōnē de effectu lre veteris le. ibi. (Si ꝝo q̄rit quā vocat Apl's ⁊c.) 3° breuiter colligit dria iter lrāz euāgely ⁊ lrāz legis. ibi. (Distat āt euāgely lra.) Qō. I.

Ic querunt q̄tuor. ꝑ de assignatiōe istoz ꝓceptoz. 2° vtruz vez sit q̄ lex Moysi tm manū cohibuerit. 3° vtrum cadē lex iustificaret vel occideret. 4° vtrum eterna promitteret vel terrena.

¶ Utr duo ꝓcepta de cōcupiscentia ꝓueniēter assignent.

Bprimuz sic ꝓcedit. vr q̄ hec duo ꝓcepta incōueniēter assignent. Precepta. n. negatia ordinant ad ꝓhibitionē pctoz. Sz vnuz ē pctm cordis ⁊ opis: sic i. z. li. dis. 4 z. dcm ē. ḡ nō ōbuit alio ꝓcepto ꝓhiberi ocupia mechādi vel furādi q̄ ipsa mechia vl furtū. ¶ P. sic in furto ⁊ mechia ꝓtigit peccare corde ⁊ opere: ita ⁊ in hoicidio: ⁊ alys pctis: sz alia ꝓcepta non variant ꝓ ocupiaz ⁊ op⁹ neq; affirmatia neq; negaⁿᵃ. ḡ neq; ꝓceptuz de furto ⁊ de mechia ōbuit ꝑ mō variari. ¶ P. nihil dz le ge ꝓhiberi qō licite fieri pōt: sz licite pōt fieri gr aligs domū ꝓximi sui possideat: vt si emat eā. ḡ licite pōt eā cōcupiscere. ḡ talꝭ ocupia nō ōbuit lege ꝓhiberi. ¶ P. sic ꝓtigit peccare in ocupia rei ꝓximi: ita ēt in ocupiscētia curiositatis: quā Aug. dic eē ocupiscētiā oculoz in lib⁹ de vera religiōe. Et sil'r in ocupia dignitatū ⁊ hō: circa q̄s ēt ocupiscētias sūt diuerse vtutes ⁊ vitia: sz ꝓcepta dant ad inducēdū hoies ad vtutē ⁊ ad vitioz ꝓhibitionē. ḡ de oib⁹ istis ocupiscētys debuerūt diuersa ꝓcepta dari. ¶ P. oē qō est ꝑ se rius ꝓcepto est pctm mortale: sed ꝑmi mor⁹ q̄ ex corrupta cōcupiscētia ꝓcedūt nō sunt pctā mortalia. ḡ non debuit dari ꝓceptū de nō cōcupiscendo.

Respondeo dōz q̄ intētio legis ē vt hoies ad virtutē iducant: ad vtutē aūt nō sufficit vt act⁹ vtutis q̄literq̄ fiat: sz opz vt hō sciēs ⁊ volēs: ⁊ pp debitū finē pseuerāter ⁊ ōlectabiliꝰ operet: silr ēt nō suffic q̄ act⁹ ꝛi⁹ q̄litercūq; ptermittat: nisi ēt volūtas illud faciēdi ordinent: ⁊ passiones iclinātes ad actū illicitū ordinent: ⁊ iō i ꝓcepti ōcalogi nō ōbuit solū ꝓhiberi act⁹ illicit⁹: sz ēt ocupia illicitarū

Ad primuz ḡ dōz q̄ pctm cordis ⁊ opis: (rerū. sic ibidē dcm ē: q̄n cōiugunt sūt vnū pctm: sz qz q̄nq; in corde peccat nō pueniēdo ad actū: tūc pctm cordis a pctō exteriozis opis distinguit: ⁊ iō ēt diuerso ꝓcepto ꝓhibet. ¶ Ad 2m dōz q̄ ꝓcepta affirmatiua ꝑcipiūt aliq̄d actū bonū: bonū aūt cōsurgit ex diuersis coadunat⁹ ad pfectōez suā qō ē ex vna ⁊ tota cā. vt dic Dio. ⁊ iō B ipso q̄ aligs bon⁹ act⁹ ꝑcipit oēs ꝓditiōes iplicant q̄ ad bonitatē regrunt: ⁊ iō ꝓcepta affirmatiua nō fuerūt distincta circa idē gen⁹ ꝓceptū opis ⁊ cordis: pctm aūt qō ꝓcepto negatiuo ꝓhibet ꝓtigit oifariā ex singularib⁹ ōsectib⁹: vt Dio. dic. ⁊ iō ad diuersa q̄ ꝑtt pctm iducer ꝑtt diuersa ꝓcepta ordiari. Jō tm potiꝰ pctm furti ⁊ mechie hoc mō variat ꝑ diuersa ꝓcepta q̄z hōicidiū vl alia pctā: qz bonū inq̄tū i se est mouet ocupiaz: obm aūt furti ⁊ mechie ē aliq̄ bonū tpale: vñ ēt ꝑ se ocupiscētia hoz sine ꝓgressu ad actū hz quādā ōlectatōez: qō nō cōtigit i hōicidio cui⁹ obm est nocumētū illatū. ꝓrio: qō de se hoc rozē potius q̄z ōlectatōez fac. ¶ Ad 3m dōz q̄ nō ꝑt licite possideri dom⁹ ꝓximi nisi dñio trāslato i alterū: ⁊ tūc desinit eē ꝓximi: ⁊ iō nō simplr ꝓhibet ocupia dom⁹: sed cōcupia dom⁹ ꝓximi: cū ipm ocupiscētie nomē: qz intēsionē desidery dic: in quādā supfluitatē fonare videt: ⁊ ita in malum. ¶ Ad 4m dōz q̄ ocupia curiositatis q̄ fit ꝑ oculos reducit ad ocupiscentiā ōlectatiōis carnis: ad quā ēt reducunt ōlectatōes alioz sensuū: sic ad ꝓncipalē: ocupia aūt bonoꝛ dignitatis vel hō reducit ad ocupiaz tpaliū bonoꝛ q̄z dignitas nūmismate mēsurat. ¶ Et sic pz q̄ oiꝭ ocupia aliquo mō istis duob⁹ mādatis ꝓhibet ꝑm regulā supi⁹ de itellectu ꝓceptoz datā. ¶ Ad 5m dōm q̄ lex nō dat nisi rōnē bōti. vñ illa ocupia tm directe ꝓcepto legis ꝓhibet: q̄ ad rōnis ꝛsensū ptingit: q̄ pctm mortale ē. Cōcupiscētia aūt q̄ ē i ꝑmis motib⁹ nō ē ꝛ legē sz ꝑter legē: ⁊ iō pctm veniale est.

¶ Utr lex mosaica cohibeat tm manū: an etiā animū.

Bsecūdū sic ꝓcedit. vr q̄ lex mosaica nō solū manū: sed ēt animū cohibere debeat. Eiusdē. n. est aiuz ordinare ad vtutē ⁊ cohibere a pctō. sed lex mosaica ordinat aium ad vtutē. vt pz Deut. 6. Diliges dñm deū tuū ⁊c. ḡ ⁊ ipsa ēt cohibet aiuz a pctō. ¶ P. ocupiscētia in aia ē: sz lex vet⁹ cohibet q̄ cōcupiscētia: vt pz in

bis duob⁹ ꝓceptis. ḡ cohibz aiuz a pctō. ¶ Si dicaꝭ q̄ nō cohibeat ab oi ocupia. Cōtra. Sub his duob⁹ ꝓceptis: vt dcm ē ois ocupia ꝓhibet: sz hec duo ꝓcepta i veteri le. edita sūt. ḡ totalr aiuz a pctō cohibebat. ¶ Si dicas q̄ B intelligit q̄ ad cerimōialia. Cōtra. Cerimonialia. n. legis nō ꝓcipiebāt ab aliq̄ pctō abstinere: sz poti⁹ qd in figurā eēt faciendū. ḡ nō magis manū q̄z aium cohibebāt. ¶ P. lex moysi pfectioz erat q̄z lex ciuilis: sz lex ciuilis nō tm cohibet manū: sz ēt aium: alꝭ ad vtutē nō iduceret: q̄ ꝓncipaliꝰ in aio ꝛsistit. ḡ lex mosaica nō tm cohibet manū sz animū. ¶ Sz ꝛ. Lex noua ē pfectioz q̄z lex vet⁹: sz nihil pōt eē pfectiꝰ q̄z cohibitio animi ⁊ manꝰ. ḡ i lege vete. nō cohibebat vtrūq;. ¶ P. Mat. 5. dñs supra ꝓcepta legis q̄ ad fcm exteri⁹ ptinēt: sic de hōicidio fac additiōem de interiori actu pcti: sic de ira. q̄ nō eēt si lex ve. aiuz cohiberet. ḡ lex vet⁹ aiuz nō cohibebat. ¶ P. nihil cohibz aiuz nisi grā: sz vet⁹ lex grāz nō ꝛferebat. ḡ aiuz nō cohibebat.

Respōdeo dōz q̄ coactio legis ꝛz pbz in fi. etb. ad B necia ē: vt illi q̄ psuasiōib⁹ ad bonū nō iclinant ꝑ penas cogant. vñ cohibitio legis se extēdit q̄tū pena iflicta ꝑ lege. Sic aūt lex vet⁹ ifirmis animis nō nisi terrena ꝓmittebat: ita ēt ꝑ pctis tpalē penā iſligebat oculō ꝓ oculo dētē ꝑ dēte. Pene aūt tpales ꝑ pctis animi iſligi nō ꝑtt nisi q̄tenus i actu ex tioze prūpāt: alꝭ. n. ab hoie ō eis iudicari nō pōt: ⁊ iō lex vet⁹ manū ⁊ nō aiuz cohibere dicebat: lex aūt noua eterna ꝓmittit z ꝓmiat i ꝑmiū ⁊ penā. eterna aūt pena ab illo iudice iſligit ḡ est cordis scrutator. ⁊ iō nō solū manū: sz ēt aium cohibet: qō ꝛz i B ꝓcepto. Nō occides. ꝑ cui⁹ trāsgressiōe lex vet⁹ hoiez occidebat: sz ꝑ ira interiori lex noua penā eternā ꝓmiat: ḡ. n. iracsci fri suo re⁹ erit ꝛsi

Ad primū ḡ dōz q̄ lex ꝓceptis affirmatiis ⁊ negatiuis aiuz ordiabat ad virtutē: ⁊ a vitio retrahebat: nō tn ꝛ trāsgressoꝛes hꝰ ꝓceptorū penā aliquā ordiare poterat ꝑm quā cohibere vl cogere dr: ⁊ iō nō segr q̄ aium cohiberet. ¶ Et p B ꝛz solo ad 2m. ¶ Ad 3m dōz q̄ oēs ocupiscētiā q̄tū ad gen⁹ suū lex ꝓhibebat: nō tn ab oi cohibebat ꝑ penas: sz solū ab ea q̄ ꝓrūpebat in actū. ¶ Ad 4m dōz q̄ cerimōialia ꝓcepta idicebāt sacrificia ꝑ certa pctis: nō āt ita ꝑ pctis cordis: sic ꝑ pctis opis: ⁊ ita cerimonialia magis manū q̄z aiuz cohibebāt. ¶ Ad 5m dō. q̄ lex ciuil' q̄uis itēdat ꝑ cohibitiōez pēarū ad vtutes iducer nō tn cogit ꝑ penas aiuz: sz solū manū

¶ Utr lex vetus iustificabat.

Btertiū sic ꝓcedit. videt q̄ lex vet⁹ iustificabat ⁊ nō occidebat. Mat. 19. Si vis ad vitā igredi serua mādata: ⁊ log. de mādatis decalogi: sic ibidē ꝛz. Sed nullus ad vitā igredit nisi iustificat⁹. ḡ lex vetus iustificabat. ¶ P. lex ē iusticie q̄dā doctria: qz est ars eq ⁊ boni. ḡ nō pōt iustificare nisi docēdo iustitiā: sz lex vet⁹ iustitiam docebat. nā ocupiscētiā nescibā eē pctm nisi lex diceret. non ocupisces. Ro. 7. ḡ lex vet⁹ iustificabat. ¶ P. oē qō remouet dispōnes ⁊ cās mortis nō occidit sz iustificat: lex vet⁹ B faciebat pctm. ꝓhibēdo. ḡ ⁊c. ¶ P. i naturis ita cōtingit q̄ vnūq̄q; vt fit freq̄nter: ita natū ē fieri. vt dr i. z. phȳsi. Si ḡ lex vet⁹ occidebat vt freq̄nter: tūc ad B nata erat: sz oē qō nāz hz ordiatā ad occisionē ē malū. ḡ lex vetus fuit sz mala: qō falsū ē. ¶ P. mors nō seq̄bat ex ve. le. nisi ꝓ occisionē: sz ēt ex lege noua seq̄t mors ꝓ occisionem z. Lor. z. Aly sum⁹ odor mortis in mortē: sz pp B lex noua nō dr occidēs. ḡ nec lex vet⁹ occidēs: sz iustificās dz dici.

¶ Sz ꝛ. z. Lor. 3. Fa occidit: spūs aūt viuificat. ⁊ log. de lra ve. le. ḡ lex vet⁹ nō iustificabat. ¶ P. Ro. 1. Justitiaz q̄ ex lege est ⁊c. glo. q in opib⁹ legis iustificat tpalē hz mercedē nō apud deū: sz va iustitia ē q̄ hz mercedē apud deū. ḡ lex vet⁹ nō iustificabat. ¶ P. q iustificat ex opib⁹ nō iustificat grat'. sz iustificatio legi nō pt eē nisi ꝑ opa. cū ḡ va iustificatio sit grat'. vt pz Ro. 3. vr q̄ lex nō iustificaret.

Respōdeo dōz q̄ lex q̄dāmō occidebat. Ad cui⁹ intellectū sciēdū ē q̄ iustificare dupl'r ꝑ pōt accipi. Uno⁰ iustitiā facere. Alio⁰ iustitiā docere. Justitia aūt est duplex: q̄dā acq̄sita: q̄dam ifusa: iustitia acq̄sita ex opib⁹ causat. ⁊ ꝑ hūc modū lex ciuilis hoies iustos fac inq̄tū ꝑ exercitiū opez habitū iustitie i obꝛuatoꝛib⁹ causat: ⁊ ꝑ hūc modū ēt lex mosaica iustificare poterat iustitiā acq̄sitā cāndo. sz de ba⁰ iustitia nihil ad pñs. Justitia āt ifusa a solo deo effectiue ē. vñ lex ꝑ opa eā iducere nō pōt: sz ꝑ legē nouā tal' iducit iustitia: qz ꝑ sacra ei⁹ gra cōferr q̄ iustificat formalr. Sacra vo ve. le. grāz nō ꝛferebāt: vt i. 4. li. dicef. ⁊ iō lex ve. nullo⁰ iustificabat q̄si iustitiā cāns: sz q̄si iustitiā docēs: qz in obseruatiōe mādatoꝛ ei⁹ forma iustitie ꝛsistit. Occidere aūt legl lra dr: ⁊ q̄tū ad mozalia: ⁊ q̄tū ad cerimonialia: sz differē ter: qz q̄tū ad cerimōialia ꝑ se loq̄ndo. tpe. n. gre reuelate ceperūt eē mōtifera. Sz q̄tū ad mozalia nō: nisi accr tal'r iq̄tū ex ipa lege pctm ꝓhibēte ⁊ auxiliū gre ꝛ ipsa n fer te ifirm⁹ piculū mortl sumebat tripl'r. ꝑ qz ex B ipo q̄ pcti memoratōez faciebat ei in q̄ ocupia pcti extincta nō erat magis in ipz exardescebat: sic cū aq̄ oñdit sitiēti. 2° qz ex B ipo q̄ ꝓhibebat pōbat q̄si in q̄dā alto ⁊ difficili ad babēdū. Et iō mēs hūana pctō subiecta vebemēti⁹ in illō tēdebat: sic scriptū ē. puer. 9. Aq̄ furtiue dulciozes sunt. 3° qz lex ꝓhibēs pcti ꝑfālē reatū addebat inq̄tū nō solū nālez legē trāsgrediebat: sz ēt legis scripte ꝓuaricatoꝛ erat.

Ad primuz ḡ dōz q̄ obꝛuatio mādatoꝛ legis necessaria ē ad vitā eternā ꝛ sequēdā: qz sine ea ad vitā eternā itrare nō pōt q̄ tps hz opandi: nō tn obꝛuatio mādatoꝛ legis ad vitā ꝛseqndā sufficiebat nisi modus charitatis adiūgeret: quā lex nullo⁰ care poterat. ⁊ iō nō pfecte iustificabat. ¶ Ad 2m dōz q̄ docere iustitiā nō ē iustitiā facere pfecte: sz solū dispositiue. Inuenit āt aliq̄ lex. s. lex noua q̄ iustitiā fac effectiue ꝑ sacra q̄ gra ꝛferūt. ¶ Ad 3m dōz q̄ ex B ꝓbat q̄ lex nō occidebat ꝑ se loq̄ndo sed dispositiue iustificabat. ¶ Ad 4m dōm q̄ rō seq̄ret si cā mortis eēt ex lege: nō aūt erat ex ea: imo poti⁹ ad ꝛiuz ordiata erat: sed cā mortl erat ex pctō eoꝛ qb⁹ lex dabat: sic cā mortis nō ē ex sole si febricitātes ad solē stātes moriunt. ¶ Ad 5m dōm q̄ in lege noua non est aliqs defect⁹ q̄n iustificare possit: sic erat in ve. le. ⁊ iō magis poterat accipi occasio mortl ex ve. lege q̄z noua. Ex noua. n. lege nō sequit occasio mortis nisi cōtenētib⁹ ipaz: qz volētib⁹ obseruare auxiliū ꝓbet: sed lex vet⁹ etiā volentib⁹ obseruare ⁊ deficiētib⁹ ꝓpter infirmitatē occasio mortis erat.

¶ Utr lex vet⁹ ꝓmittebat tm tpalia vel ēt eterna.

Bquartuz sic ꝓcedit. vr q̄ lex vet⁹ nō solū tpalia. sz eterna ꝓmittebat. Illud. n. i lege ꝓmittit q̄ mercedē abrae ꝓmisit q̄ ē bonū eternū. vt pz Hebr. 11. ḡ nō solū tēporalia sz eterna ꝓmittebat. ¶ P. q̄ ꝓmittit in lege ē ꝑmiū vtutis: sz ꝑmiū vtutis dz eē meli⁰ vtute: cuz igit vtus sit melioꝛ oi mercede tpali vr q̄ lex terrena ꝓmittere nō debuerit. ¶ P. illud q̄ ē ꝛ rōnē vtutis in lege fieri nō dz. sed vtuti ꝛiuꝛ ē ꝛ ei⁹ corruptiuū: vt act⁹ ei⁹ ꝑ bonū terrenū fiat. ḡ ꝓmissio terrenoꝛ in lege fieri nō debuit.

¶ Sz ꝛ. Illis solis pōt bō ad bñfaciēdū iuitari q̄ i ꝑcio hz. sed carnalis ꝑ⁹ cui lex vet⁹ data fuit sola bona tpalia in ꝑcio habebat. ḡ eoꝛ sibi ꝓmissio fieri debuit. ¶ P. i. Lor. 15. nō ꝑus q̄ spūale sz q̄ aiale: sz lex vet⁹ ꝓmo data erat. ergo nō spūalis ꝓmissio: sed tpalis in ea fieri debuit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Utꝛ lex vet⁹ differat a noua ꝓ radicē timoris ⁊ amoris.

Ulterius videt ꝙ lex vetus nō differat a noua per radicē timoris ⁊ amoris. Dr̄ia.n. legis nō attendit ex diuersitate obseruātiū legez: sed potius econuerso: cū lex sit regula ⁊ mensura obseruantiū ipaz: sed facere aliqd ex timore vel amore cōtigit ex diuersa dispōne obseruantiū legē. ergo penes hoc due leges nō distinguuntur. ¶ P. nullus fructuose legē custodit nisi ꝙ ex amore eā obseruat: sz in statu ve. le. multi fuerūt ꝙ eaz fructuose obseruabāt: ergo itā eternā ex hoc ꝓmerentes. ꝯ lex vetus ⁊ noua nō distinguunt per timorez ⁊ amorē. ¶ P. timor seruilis qui ꝓprie amorē diuidit respicit penā: sed maioris pene cōminatio fit in noua lege q̄z in veteri. vt pz Deb. 5. Quāto iquit putatis deteriora mereri supplicia ⁊c̄. ergo lex noua magis in timore cōsistit q̄z vetus.

¶ In ꝓriū ē qō Aug. dicit ꝙ breuis dr̄ia legis ⁊ euāgely est tior ⁊ amor. ¶ P. Ro. 8. Nō accepistis spīm fuitutis iterꝛ in timore, dicit glo. ꝓcepta in ve. lege timore seruabant.

¶ Utrum lex vetus sit magis onerosa q̄z noua.

Ulterius videt ꝙ lex vetus nō sit magis onerosa q̄z noua. Qō. n. se bz ex additiōe ad aliud plura cōtinet: sed noua addit supra veterē. Mat. 5. ergo plura cōtinet: ⁊ ita videt difficilior. ¶ P. quāto est ꝓfectior status virtutis tāto maiorē difficultatē bz: qz ars ⁊ virtus circa difficile ⁊ bonū sunt. vt dicit in. z. ethi. sed status noue legis est ꝓfectior q̄z status veteris. ergo lex noua est difficilior. ¶ P. infirmis ⁊ paruulis leuia onera sunt iponēda. sed illi qui erāt in veteri lege paruulis cōparant: qui aūt sunt in noua viris ꝓfectis. vt pz Gal. 4. ꝯ lex noua est gra

¶ Sed ɔ. est qō dicit Mat. xi. Iugus meū (uior q̄z vet⁹. suaue est ⁊ onus meus leue. ¶ P. Act. 15. dicit Petrus de veteri le. Hoc est on⁹ qō nec nos nec ꝓres nr̄i po. por. ꝯ ⁊c̄.

Respondeo dōm ad ꝑmā qōnez ꝙ ꝑm Dio. in. 4. cap. ce. ierar. lex noua media est inter ecclesiā celestem: ⁊ statū ve. le. ⁊ ideo eterna bona que in celesti ecclesia palaz ⁊ copiose exhibent in noua le. manifeste ꝓmittunt. In veteri aūt le. nō ꝓmittebant nisi sub gbusdā figuris. vñ Deb. x. dr̄. vmbrā bñs lex futuroꝛ bonozū. Et hoc ꝓpter tres causas ꝓcipue. Primo vt ex bis q̄ cognoscebāt assuefierēt etiā a deo maiora sperare. Scōo vt non solū cognitio: sed affectus a tēporalibus ad eterna manuducerēt. Tertio qz bōa eterna nōdū statiz eis potera exhiberi nōdū soluto ꝓcio. vñ dilatio ꝓmissorum inefficacem faceret apud ifirmos ꝓmissionem.

Ad primuz ergo dōm ꝙ vbicūq; ꝓmittunt eterna in veteri lege hoc est sub quadā figura ⁊ sillitudine tēporaliū. Et ꝑm hoc ēt de⁹ se mercedez abrae cōstituit ad lr̄az quasi remuneratorē in multiplicatione seminis ⁊ in terre ꝓmisse collatiōe. ¶ Uel dōz ꝙ B itelligit de ꝓmissiōe cōiter oibus fcā in ve. le. nō aūt de ila q̄ fiebat spāl'r ad aliquos ꝓfectos viros ꝙ ad legē nouaz ptinebant. ¶ Ad z^m dōm ꝙ ꝓmissiones tpales nō ponuntur in lege quasi ꝑmia virturū: sed q̄si incitamēta quedaz ad virtutē. ¶ Ad ɜ^m dōm ꝙ sicut facere aliqd timore pene est ɔ rōnē ꝓfecte virtutis: tñ ducit ad virtutez: ita ēt facere aliqd ꝓp retributionē tpalē: ⁊ iō sicut in lege fit cōminatio pene: ita ēt pōt fieri ꝓmissio tpalis mercedis.

Ad secundaz qōnē dōm ꝙ ex ipso mō legislatōis apparet ꝙ lex vet⁹ est lex timoris: lex aūt noua lex amoris. Lex. n. noua ex ostēsiōe dīne charitatis initiū sumpsit: qz in effusiōe sanguis iesu xpi: q fuit ꝓfectissime charitatis signū nouū testm cōsūmatū est. lex aūt vet⁹ in ostēsiōe dīne ptātis q̄ timorē icutit initiū sumpsit. vñ ⁊ ipsa legislatiōe ꝓp fulgura voces ⁊ tonitrua terroz audiētes iuasit: vt dicerēt. nō loq̄t nobis dñs ne forte moziamur. Exo. 20. ⁊ iōve. lex boies ꝑcipue iducebat ꝓ cōminationē penaꝛ. Noua vo lex ꝑ bñficia exhibita ⁊ sperāda: ⁊ B satis cōpetebat statui būani gnis: vt ꝑtus q̄si rudis ppls ꝙ timorē pene cogeret: postmodū vo ꝙ amorē i bono ꝓficeret: sic. n. timor ē via ad amorē: ita lex vet⁹ ad nouā.

Ad primuz g̊ dōz ꝙ ista dr̄ia nō tm̄ sumit ex prte obseruātiū legē: sz ex mō editiōis legis: vt dcm̄ ē. ¶ Ad z^m dōm ꝙ illi q̄ in veteri le. ex amore legē obseruabāt: ꝓfecti erāt. vñ ad legē nouā ptinēbāt in q̄ est stat⁹ ꝓfectiōis. ¶ Ad ɜ^m dōz ꝙ q̄uis lex noua maiora supplicia cōmineť: tñ cōminatio supplicioꝛ nō ē ꝓncipalis iductio in legē nouā: sic erat in le. ve. sz magis ꝓmissio ꝑmioꝛ ⁊ cōmemoratio bñficioꝛ q̄ ad amorez incitāt: ⁊ iō lex noua nō timorē: sz amorē ꝓncipalē radicem bz.

Ad tertiaz qōnē dōm ꝙ difficile ⁊ onerosum mēsura ꝑm vtutē sustinētis: aliqd. n. onerosum est debili qō forti est leue. ⁊ iō de onere legis ⁊ euāgely possum⁹ log dupl'r: aut q̄tū ad gratuitatē ꝓceptoꝛ ꝑm se: aut ꝙ cōparationē ad vtutē obfuātiū. Si ꝑ mō: sic q̄tū ad nūez ꝓcepta veteris le. erāt magis onerosa: qz lex vet⁹ artabat ad cerimōialia multa ⁊ iudicialia: lex āt noua ad mozalia tm̄: q̄ ēt lex nāe ꝙperat: ⁊ i vno vbo abbreuiato dilectiōis dei ⁊ ꝓximi ɔcludit. Sz q̄tū ad explicatōez istoꝝ ꝓceptoꝛ: sic ꝓcepta noue legis q̄dāmō sūt difficiliora: qz magis explicat vt⁹ ꝓceptoꝛ mozaliū i noua le. q̄ i veteri. Et ꝛnaddit lex noua ɔsilia q̄uis ad ea nō cogat: ⁊ q̄dā ēt ꝓhibz q̄ lex vet⁹ ꝓmittebat ifirmitati deferēs: sic libelū repudy ⁊ bȝ. Si aūt z^o mō: sic absolute lex vet⁹ onerosior erat. Tū qz auxiliū gr̄e nō cōferebat ad mādata iplēda sic̄ noua facit. Tū qz vet⁹ lex ꝙ modū timoris cogebat ad B ad qō nona lex ex amore iducit ꝙ oia leuia facit.

Ad primuz g̊ dōz ꝙ additio noue le. ad veterē vel est q̄tū ad ɔsilia ad q̄ noua lex nō obligat: vel ēt q̄tū ad explicationē eoꝛ q̄ in veteri le. iplicite babebant. vñ ex B nō pōt cōcludi ꝙ lex noua sit grauior.

¶ Ad z^m dōz ꝙ vtuosus ea q̄ ad vtutē ptinēt delectabiliter exeq̄t. vt dr̄ in. i. eth. ⁊ iō virt⁹ ꝓfecta leui⁹ q̄tūcūq; difficilia exequeť q̄z carēs vtute facilia: cui boc ipm triste ē: q̄ delectatiōib⁹ illicitis abstineat. ¶ Ad ɜ^m dōm ꝙ sic̄ ꝙ tuosa ligna dirigūt ad partē ɔriā magis ōflectūt: vt sic ad rectitudinē veniať. Ita ēt vt dr̄ in. z. eth. tēdentib⁹ ad vtutem faciēdū est vt ꝙ a rectitudine virtutis distorti fuerūt magis a ɔrys vtut⁹ abstrahant. Et ꝓp B ēt penitētib⁹ grauiora onera iponunt q̄z inocētib⁹. Et ita ēt carnali ꝓplo ⁊ ceruicoso maiora onera iponēda fuerūt ad ei⁹ duritiā edomādā: cū tm̄ modū ei⁹ nō excederet. sic̄ ēt ifirmis dieta artior: ⁊ pueris disciplina strictior iponit. ¶ Expō text⁹.

Onancilla ⁊c̄.) Sciēduz ꝙ ancilla dupl'r ɔcupisci pōt. Uno mō ad concubitū: ⁊ sic ptinet ad sextū ꝓceptū. Alio mō ad dñiuz ⁊ sic ptinet ad septimū. (Audistis. x. chordas psalteriy ⁊c̄.) per. x. chōdas psalteriy. x. ꝓcepta legi itelligūt. Sic̄. n. Dauid egregi⁹ psaltes sono cythare ꝙ psalteriy spīm malū a Saul expelliebat. vt dr̄. i. Re. 16. ⁊ re suz ⁊ leonē iterfeť. vt dr̄ i eodē. 17. ita xp̄s: ꝙ ꝙ Dauid significat cōda nr̄a q̄si psalteriū bis. x. ꝓcepti ꝓcutiēs oiuz mōtaliū pctoꝛ feras i nob occidit: ⁊ vtutes ꝓficit q̄b⁹ ad vitā, quēit eternā: in q̄ cū xp̄o viuam⁹ ꝑ oia scl'a scl'oꝛ. Amen.

¶ Explicit scriptū sāctissimi doctoris Thome Aquinatis ordinis ꝑdicatoꝛ: sup tertio libro sentētiaꝛ magistri Petri Lombardi cū textu singulis distictōib⁹ antepositio q̄z diligentissime emendatū atq; correctū. Per Dōnuz Tymotheum Ueronensem Canonicum Regularem sacre Theologie scientissimum.

DISTINCTIO. PRIMA.

Utrū deū icarnari fuerit ipole. folio. 3.
Utrum deum incarnari fuerit congruum. 4.
Utrum si homo non peccasset deus fuisset incarnatus. 5.
Utrum decuerit deum tantuz incarnationem suā differre. 5.
Utrum vna persona sine alia possit carnem assumere. 6.
Utrum magis cōueniens fuerit filiū i carnari vel pr̄ez vel spīm scm̄. 6.
Utꝛ debuit magis pk q̄z filiꝰ icarnari. 6.
Utrum decuerit magis spīm scm̄ q̄z filium incarnari. 6.
Utrum pater potuit carnem assumere vel etiam spiritussantus. 7.
Utrū pater ⁊ filiꝰ ⁊ spūsscūs possint eandē numero nām assumere. 7.
Urum vna persona possit duas humanas naturas assumere. 8.

DISTINCTIO. II.

Utꝛ nā būana sit ꝑ alys assūptibilis. 9.
Utrum angelica sit magis assumptibilis q̄z humana. 9.
Utrū totuz vniuersuz sit magis assumptibile q̄z humana natura. 9.
Utrum in omnibus suppositis natura humana sumi debuit. 10.
Utrum in aliquo supposito ex eadem stirpe generato. 10.
Utrum in ipso adam assumere debuerit naturam humanam. 10.
Utrū carnem humanā assumpsit. 10.
Utrum carnem tm̄ ⁊ nō humanā aiam assumpserit. 10.
Utrū assumpserit formā toti⁹ ⁊ ex ɔpositione partium resultantem. 10.
Utꝛ assūpserit carnē mediāte aia. 11.
Utrū aiaz assūpsit mediāte spiritu. 11.
Utꝛ assūpsit totū mediātib⁹ ptib⁹. 11.
Utꝛ natura humana sit assumpta mediante gratia. 12.
Utrū assūpsit carnē mediāte spūscō. 12.
Utrum vnio cadat media inter naturā humanam ⁊ diuinam. 12.
Utꝛ caro ꝑ⁹ fuerit ɔcepta q̄z assūpta. 12
Utꝛ caro ꝓus fuerit assūpta q̄z aiata. 12
Utꝛ aia ꝑ⁹ assūpta q̄z corpi vnita. 12.

DISTINCTIO III.

Utrum btā vgo fuerit añ sanctificata q̄z cōceptio eius finiretur. 14.
Utꝛ añ aiationem fuerit sctificata. 14.
Utrum ante natiuitatem ex vtero fuerit sanctificata. 14.
Utrū fuerit per sanctificationem totaliter ab originali mundata. 14.
Utrum per sanctificationem in vtero fuerit īmunis a pctō actuali. 14.
Utrum per sanctificationem illam fuerit confirmata in bono. 15.
Utrum aliqd actiue ad christi ɔceptionem operata fuerit. 15.
Utrum generatio filij ex ea sit natura lis vel miraculosa. 16.
Utrum ɔueniebat virgini saluatoris ɔceptionem annunciari. 16.
Utruz annunciatio fuerit per modū corporalis visitationis. 16.
Utꝛ ānūciatio debuit fieri per angelū. 16.
Utꝛ angelus annūciās fuit (lū. 17. de summis ordinibus. 17.
Utruz caro xp̄i in antiquis patribus fuerit peccato obnoxia. 18.
Utrum caro xp̄i fuit in antigs patribus ꝑm q̄titatē determinatā. 18.
Utrum solus christus in abrahā nō fuerit decimatus. 19.
Utꝛ xp̄s i abrahā decimat⁹ fit. 19.
Utꝛ corpus xp̄i fuerit ex purissimis vginis sanguinibus. 19.
Utruz conceptio corporis christi fuerit subito vel successiue. 19.
Utrum xp̄o sanctificari conueniat. s. vt indigeret sanctificatione. 20.

DISTINCTIO. IIII.

Utruz efficientia ɔceptionis xp̄i debeat appropriari alicui ꝓsone. 21.
Utrū debeat appropriari filio. 21.
Utruz sit attribuenda filio. 21.
Utꝛ debeat appropari spūiscō. 21.
Utruz xp̄s ꝑm ꝙ homo possit dici filius spiritussancti. 22.
Utruz possit dici filiꝰ trinitatis. 22.
Utrum beata virgo possit dici mater hominis christi iesu. 22.
Utrum debeat dici mater dei. 22.
Utruz illā ɔceptionē aliq̄ merita precesserūt in antigs pr̄ib⁹. 23.
Utrū gr̄a sit nālis illi homini. 23.
Utrum christus diuinitate sit repletus corporaliter. 23.

DISTINCTIO. V.

Utrum vnio sit aliquid creatuz. 25.
Utꝛ illa vnio sit minima vnionū. 25.
Utꝛ vnio differat ab assumptiōe. 25.
Utrum vnio sit facta in natura. 25.
Utruz vnio sit facta in ꝓsona ⁊ si christus est vna persona. 25.
Utꝛ assumere ɔueniat dīne ꝓsᵉ. 26.
Utrū assumere cōueniat nature. 26.
Utꝛ ɔueniat nāe remoti ꝓsonis. 26.
Utruz bumana nā sit assumpta. 26.
Utrum aia separata sit persona. 27.
Utrum persona sit assumpta. 27.

DISTINCTIO. VI.

Jn q̄ tres ille opiones cōicant. 29.
Jn quo vna barum opionum ab alia differat. 29.
Quid vnaq̄z baꝛ opionū ponat. 29.
Utrum in xp̄o sint due ypostases. 29.
Utrum in xp̄o sint duo suppositta. 29.
Utrū in xp̄o sint duo indiuidua. 29.
Utrū ibi sint due res nature. 29.
Utrū filiꝰ dei assumpserit boiez. 30.
Utrum homo dicat ibi cōpositum ex duabus substantys tm̄. 30.
Utrum xp̄s sit duo naturaliter. 30.
Utrum in xp̄o sit tm̄ vnuz esse. 31.
Utrum persona verbi post icarnationem sit composita. 31.
Utrum in xp̄o fuerit aliqua compositio anime ⁊ corporis. 31.
Utrum humana natura verbo accidentaliter vniatur. 31.

DISTINCTIO. VII.

Utrū hec sit vera. deus est homo. 33.
Utꝛ xp̄s possit dici hō dñicus. 34.
Utrū hec sit va. deꝰ factꝰ est hō. 34.
Utrū hec sit va. hō factꝰ est deꝰ. 35.
Utꝛ hō xp̄s sit p̄destinatꝰ filiꝰ dei. 35.
Utꝛ ꝑ filiꝰ dei sit p̄destinatꝰ eē hō. 35.
Utrum hec sit vera. filius dei est predestinatus simpliciter. 35.

DISTINCTIO. VIII.

Utꝛ solūmō i vniētib⁹ sit natitas. 36.
Utrū humana nā sit nata in xp̄o. 36.
Utꝛ dina nā i xp̄o nata sit ō vgie. 36.
Utruz ponende sint due natiuitates christi vel vna. 37.
Utruz xp̄s debeat dici bis natus. 37.
Utruz in xp̄o sint due filiationes. 37.

DISTINCTIO. IX.

Utrum latria sit virtus. 38.
Utrum latria sit donum. 38.
Utrum virtus sit generalis. 38.
Utrum sit virtus theologica. 38.
Utrum ad aliquam virtutum cardinalium reducatur. 38.
Utꝛ humanitati xp̄i exhibēda sit latria. 38.
Utruz imaginibus christi (tria. 39.
latria sit exhibenda. 39.
Utꝛ bte vgini latria sit exhibēda. 39.
Utruz cruci latria sit exhibenda. 39.
Utrum viris sanctis bonoz latrie sit exhibendus. 39.
Utrum sine peccato alicui possit bonoz latrie exhiberi. 39.
Utrum exhibita sit vniuoca cuz illa que deo exhibetur. 39.
Utꝛ latria debeať deo rōne poᵉ. 39.
An debeatur sibi rōne sapiētie. 39.
An debeatur sibi rōne bonitatis. 39.
Utrū alia latria debeať patri alia filio. 40.
Utrū latria deo sit exhibē (lio. 40.
da ꝑm carnales ritus. 40.
Utrum latria ⁊ dulia sint idem. 40.
Utruz dulia bēat diuersas spēs. 40.
Utꝛ peccactores debeāt adorari dulia. 40.
Utꝛ ꝑlatus pctōr debeat (lia. 40.
adorari dulia. 40.
An ꝑlatꝰ malus minus sit adorādus q̄z subditus bonus. 40.
Utrum demonibꝰ dulia debeat exhiberi. 40.
Utrum irrationalibus dulia debeat exhiberi. 40.

DISTINCTIO. X.

Utꝛ xp̄s fz ꝙ hō sit deus. 41.
Utrū xp̄s ꝑm ꝙ iste hō sit deꝰ. 41.
Utꝛ xp̄s fz ꝙ hō sit p̄destinatꝰ. 41.
Utruz xp̄s ꝑm ꝙ hō sit ꝓsona. 42.
Utrū ꝑm ꝙ homo sit indiuiduuz. 42.
Utrum ꝑm ꝙ homo sit suppositum

Universidad de Deusto
Biblioteca

vel res nature. 42.
Utrum conueniat deo aliquem in filium adoptare. 42.
Utr adoptare sit tñ dei pñs. 42.
An toti trinitati ꝓpetat adoptare. 42
Utruz per filiū sit tñ adoptatio. 42.
Utrum omnibus creaturis cōueniat adoptari. 42.
An boiem ex ipa creatōe adoptet. 42
Utrū ꝓueniat angelis adoptari. 43.
An xps sit filius adoptiuus. 43.
Utrum ꝓdestinatio xpi sit de natura z de persona. 43.
Utrum ꝓdestinatio xpi sit cōformis predestinationi humane. 43.
Utrum ꝓdestinatio xpi sit causa efficiens nostre ꝓdestinationis. 43.
An sit causa exemplaris. 43.
An sit causa finalis. 43
DISTINCTIO. XI.
Utrum filius dei sit creatura. 44.
Utrum xps sit creatura. 44.
Utruz christus fm q̄ homo possit dici creatura. 45.
Utrum ea que sunt humane nature possint dici de filio dei. 45.
DISTINCTIO. XII.
Utr hec sit va. Iste hō icipit eē. 46.
Utr hec sit va. Hō icipit eē deꝰ. 46.
Utrū ille homo potuit peccare. 46.
Utr xps hūit potētiā peccādi. 47.
Utruz filius dei assumere debuit aliquem sexum. 47.
An vtrūq; sexū assumere debuit. 47
Utrum sexum femineum assumere debuit. 47.
Utrum ab vtroq; sexu carnem assumere debuit. 47.
Utrum de vno tñ carnem assumere debuit. 47.
DISTINCTIO. XIII.
Utrum in xpo fuerit gratia habitualis perficiens animam eius. 48.
Utrum in eo fuerit gratia singularis hominis. 48.
Utr hūit xps plenitudinē gre. 49.
An christus habuit mozales vtutes vt temperantiam z hꝺ. 49.
An xps hūit magnificētiā z hꝺ. 49.
Utruz gratia xpi fuerit infinita. 49.
Utr gra xpi potuit augmētari. 49.
Utr xps fz q̄ hō sit caput ecclie. 49
Utr xps fz q̄ hō sit caput ageloz. 50
Utrū sit caput oiū hoiū. 50.
Utr sit caput aiaz tñ z ñ corpoz. 50
Utrum gra vnionis sit creata. 50.
Utruz gratia vnionis sit idem quod gratia capitis. 51.
Utrū sit eadem gratia capitis z gratia singularis hominis. 51.
Utruz gratia singularis persone precedat gratiam vnionis. 51.
Utrum gratia singularis persone precedat gratiam capitis. 51.
Utruz gratia vnionis sit prioz q̄ gratia capitis. 51.
DISTINCTIO. XIIII.
Utr in xpo sit aliq̄ scia creata. 52.
Utruz scia creata vel cognitio in xpo sit actꝰ tñ vel actus z habitus. 52.
Utruz aia xpi mediante aliquo habitu cognouerit verbum. 52.
Utrū opz in xpo ponere aliū hituz q̄ cogñscit vbū z q̄ res in vbo. 52.
Utrū ꝓter sciaz quā hz de rebꝰ in verbo habeat aliam de rebus. 52.
Utrum anima xpi videndo verbum comprehendat ipsuz. 53.
Utrum in verbo cognoscat omnia q̄ cognoscit verbum. 53.
Utrum cognoscat omnia ita limpide sicut verbum. 53.
Utrum vno intuitu omnia videat q̄ cognoscit in verbo. 54.
Utr aia xpi fz illā sciaz q̄ cogñscit res in ꝓpria natura cognoscat oia. 54.
Utruz scia aie fm quā cognoscit res sit maioz q̄ scia angelozuz. 55.
Utrum christus habuerit scientiam per modum collationis. 55.
Utr per plures habitus scientia xpi diuisa fuerit. 55.
Utr scia aie xpi i aliq̄ pfecerit. 55.
Utruz anima christi scientiam ab angelis acceperit. 55.
Utruz anima christi habuit omnipotentiam sicut omniscium. 56.
DISTINCTIO. XV.
Utrū xps nām humanā cū defectibꝰ z infirmitatibꝰ accipe debuit. 57.
Utruz omnes defectus preter peccatum accipere debuit. 58.
Utruz hꝺ defectus suscꝑerit vel cōtraxerit. 58.
Utrum omne corpus possit pati. 58.
Utrum anima sit passibilis. 58.
Utrum anima christi possit pati. 58.
Utruz christus iusticiam habuit. 59.
Utrum in christo ira fuerit. 59.
Utruz in christo fuerit timor. 59.
Utrum in christo fuerit verus dolor in sensu. 59.
Utrum dolor peruenit ad superiorē rationem. 59.
Utrū dolor xpi fuerit maior oiꝰ doloziꝰ iustoz vl martyrū: vl dānatoz qui sunt in iferno: vl ipsiꝰ Ade: z possibile fuisset ipsum pati in statu innocentie. 60.
DISTINCTIO. XVI.
Utrum necessitas moziēdi tñ sit homini ex peccato. 61.
Utr in xpo fuit nećitas moziēdi. 62.
Utr nećitas moziēdi vl patiēdi subsit in xpo voluntati humane. 62.
Utruz claritas que fuit in xpi corpore in transfiguratione fuerit vera. z vtrum fuerit imaginaria. 62.
Utrū claritas illa fuerit gloziosa. 63.
Utrum claritas redundet in corpus a glozia anime. 63.
An fuerit in corpore xpi illa claritas: vel in aere: vel in vestibus. 63.
DISTINCTIO. XVII.
Utrum in christo fuerit voluntas alia q̄ diuina. 64.
An affectꝰ humanus in christo debeat dici voluntas. 64.
Utrū in xpo fuerit alia volūtas būana .s. sēsualitas ꝓter volūtatē rōnis. 64.
Utr i xpo sint ples volūtates rōis. 64.
Utrū volūtas būana in xpo dine volūtati semꝑ cōformis fuerit in volito. 65
Utruz voluntas sensualitatis fuerit cōtraria voluntati rōnis in xpo. 65.
Utrum voluntas rationis erat sibi ipsi contraria. 65.
Utr xps fuerit conueniēs orare. 65.
Utrum debuerit orare tñ pro alys. 65.
Utrum oratio qua pro se orauit fuerit actus sensualitatis. 65.
Utrū ois oratio xpi fuerit exaudita. 65.
Utrū xps fm q̄ hō dubitauerit. 66.
DISTINCTIO. XVIII.
Utruz in xpo sit vna tñ actio. 67.
Utrum christus meruerit. 68.
Utrum potuerit mereri in instanti sue conceptionis. 68.
Utruz christus meruerit sibi immortalitatem anime. 68.
Utrum meruerit exaltationē z nomen qō est super omne nomen. 68.
Utruz anima christi habuit omnipotentiam sicut omniscium. 56.
DISTINCTIO. XV.
Utrū xps nām humanā cū defectibꝰ z infirmitatibꝰ accipe debuit. 57.
Utruz omnes defectus preter peccatum accipere debuit. 58.
Utruz hꝺ defectus suscꝑerit vel cōtraxerit. 58.
Utrum omne corpus possit pati. 58.
Utrum anima sit passibilis. 58.
Utrum anima christi possit pati. 58.
Utruz christus iusticiam habuit. 59.
Utrum in christo ira fuerit. 59.
Utruz in christo fuerit timor. 59.
Utrum in christo fuerit verus dolor in sensu. 59.
Utrum dolor peruenit ad superiorē rationem. 59.
Utrū dolor xpi fuerit maior oiꝰ doloziꝰ iustoz vl martyrū: vl dānatoz qui sunt in iferno: vl ipsiꝰ Ade: z possibile fuisset ipsum pati in statu innocentie. 60.
DISTINCTIO. XVI.
Utrum necessitas moziēdi tñ sit homini ex peccato. 61.
Utr in xpo fuit nećitas moziēdi. 62.
Utr nećitas moziēdi vl patiēdi subsit in xpo voluntati humane. 62.
Utruz claritas que fuit in xpi corpore in transfiguratione fuerit vera. z vtrum fuerit imaginaria. 62.
Utrū claritas illa fuerit gloziosa. 63.
Utrum claritas redundet in corpus a glozia anime. 63.
An fuerit in corpore xpi illa claritas: vel in aere: vel in vestibus. 63.
DISTINCTIO. XVII.
Utrum in christo fuerit voluntas alia q̄ diuina. 64.
An affectꝰ humanus in christo debeat dici voluntas. 64.
Utrū in xpo fuerit alia volūtas būana .s. sēsualitas ꝓter volūtatē rōnis. 64.
Utr i xpo sint ples volūtates rōis. 64.
Utrū volūtas būana in xpo dine volūtati semꝑ cōformis fuerit in volito. 65
Utruz voluntas sensualitatis fuerit cōtraria voluntati rōnis in xpo. 65.
Utrum voluntas rationis erat sibi ipsi contraria. 65.
Utr xps fuerit conueniēs orare. 65.
Utrum debuerit orare tñ pro alys. 65.
Utrum oratio qua pro se orauit fuerit actus sensualitatis. 65.
Utrū ois oratio xpi fuerit exaudita. 65.
Utrū xps fm q̄ hō dubitauerit. 66.
DISTINCTIO. XVIII.
Utruz in xpo sit vna tñ actio. 67.
Utrum christus meruerit. 68.
Utrum potuerit mereri in instanti sue conceptionis. 68.
Utruz christus meruerit sibi immortalitatem anime. 68.
Utrum meruerit exaltationē z nomen qō est super omne nomen. 68.
Utruz meruerit subtātiale ꝑmiuz aie: idest fruitionem. 68.
Utr xps per passionē meruerit sibi. 69.
Utrum christus meruerit nobis. 69.
Utr meruerit nobis ianue aptionē. 69.
An p ascēsionē apuerit nobis ianuā. 70.
DISTINCTIO. XIX.
Utrum per passionez xpi simus liberati a peccato. 71.
Utrum per passionē xpi simus a diabolo liberati vel a seruitute eius. 72.
Utr per passionem xpi diaboli potēcia diminuta sit vel extincta. 72.
Utr per passionem xpi liberati simus a pena eterna. 72.
Utrum p passionez eius liberati simus a pena temporali. 72.
Utrum quia christus nos liberauit debeat dici redemptor. 72.
Utrum solus filius dei dicendus sit redemptor. 72.
Utr xps nos deo reconciliauit. 73.
Utr ipe sit mediator fz būanā nāz. 73
Utrum soli christo homini conueniat esse mediatorem. 73.
An spiritussanctus sit mediator vel dici debeat. 73.
An demones sint mediatores. 73.
An angeli beati possint dici mediatores z similiter alij sancti. 73.
DISTINCTIO. XX.

Utr būana nā fuerit reparanda. 74.
Utr p satisfactōez ꝺbuerit repari. 74
Utrum fuerit necessarium per satisfactionem humanā nām repari. 74.
Utruz aliqua pura creatura potuit satisfacere pro humana natura. 75.
An purus homo poterat satisfacere p humana natura. 75.
An glibz homo potuit satisfacere pro natura que in ipso erat. 75.
De tres qōnes determinant sit. 75.
An angelus potuit satisfacere pro humana natura. 75.
Utrū satisfactio debuerit fieri per pas
An effusio sanguis xpi (sionē xpi. 75.
i circūcisiōe potuit satisfacere. 75.
Utrum alius modus fuerit possibilis nostre redemptionis. 75.
Utrum alius modus fuisset cōuenientioz nostre redemptionis. 76.
Utrū deus pater tradiderit ad passionem filium. 76.
Utrū passio xpi fuerit bona. 76.
DISTINCTIO. XXI.
Utrum diuinitas sit separata a carne in morte christi. 77.
Utr dinitas sit sepata ab aia in moz
Utrum corpus xpi post (te xpi. 77.
mortem debuit incinerari. 78.
Utr filiꝰ dei debeat dici mortuꝰ. 78.
Utr fuerit neciuz xpz resurgere. 78.
Utrū debuit tertia die resurgere. 78.
Utruz debuit statim resurgere cum
An sit veruz qō dicit (expirauit. 78.
Math. 12. Sic fuit Jonas zc. 78.
An resurrexerit scōa die vl magl zª no
Utrū xps resurrectionē suā (cte. 78.
argumētis ꝓbare debuerit. 78.
An illa arguñta euacuauerit fidē. 78.
An fuerit ꝓgruētia illa arguñta. 78.
Utrum argumentū sumptū ex visibili operatione sit cōueniens. 79.
An xps a discipulis potuerit videri. 79.
An illa effigies peregrini quaz ostēdit fuerit in corpore christi. 79.
Utrum debuerit se palpabilem exhibere discipulis. 79.
An per palpationem sufficienter ꝓbauerit veritatem corporis sui. 79.
An per alios sensus ꝓbare debuerit veritatem resurrectionis. 79.
Utruz per cicatrices suaz resurrectionem ꝓbare debuerit. 79.
An xps Thome cicatrices palpabiles exhibere debuerit. 79.
Utrum debuerit per manducationez suam resurrectionē ꝓbare. 79.
DISTINCTIO. XXII.
Utr i triduo q̄ iacuit i sepłchro possit
An sacerdotiū xpi fuerit (dici hō. 80.
iterruptū ꝺ auctem ꝓbete. Tu es
sacerdos in eternum zc. 80.
An post mortē possit dici homo. 80.
An post mortē possit dici glibz hō. 80.
Utrū xps vbiq; fuerit homo. 81.
Utrum xps ad inferos descendit. 81.
Utrum descendit vsq; ad infernum damnatorum. 81.
Utr xps i limbo mozā ꝺxerit. 81.
Utr xps limbū patrū illumiauit. 81.
Utrū xps aias de iferno dānatoz exꝺ
Utrū xps eos q̄ erāt in lim (xit. 82.
bo puerοz inde eduxerit. 82.
Utrum liberauerit eos qui erant in purgatorio. 82.
Utrum congruum fuerit z expediens xpm in celum ascendere. 82.
Utr motꝰ ascēsiōis fuerit violēt. 82.
Utrū motꝰ ascēsiōis fuerit subito. 82.
Utruz statim post resurrectionez debuerit ascendere. 82.
Utr xps ascēderit sup oēs celos. 83.
Utrū ascenderit ad dextram pñs. 83.
Utrū soli christo conueniat sedere ad dextram patris. 83.
DISTINCTIO. XXIII.
Utrū idigeamꝰ habitibꝰ in opōnibꝰ būa
Utrū habitus in nobis exist̄ (nis. 84.
tes cognosci possint. 85.
Utr vtutes sint habitus vel potētie. 85.
Utrum virtutes sint passiones. 85.
Utrū vtutes sint habitꝰ vel actus. 85.
Utruz habitus intellectuales possint dici virtutes. 86.
Utrum virtutes mozales ab intellectualibus distinguantur. 86.
Utr vtutes theologice ab vtrisq; di
Utrū sint ples vtutes (stinguant. 86.
theologice q̄ tres. 86.
An sint tñ vna vel plures. 86.
An sint due. 86.
Utr diffō apli quam ponit de fide sit ꝓueniens fm oēm ptem. 87.
Utrum credere sit cuz assensu cogitare sicut dicit Augu. 87.
Utrum actus credendi sit multiplex vel vnus tñ. 87.
Utr actꝰ fidei hēat certitudiez maio
Utruz fides sit in vo (rez q̄ scia. 87.
luntate sicut in subiecto. 88.
Utr fides sit in intellectu practico. 88.
Utr fides sit vtus intellualis. 88.
Utr fides sit vtꝰ. Et vtr sit bitꝰ. 88.
Utrum fides sit vna virtus. Et vtruz sit habitus vnus. 89.
Utr fides sit ꝑor alys vtutibꝰ. 89.
Utr fides per charitatez formet. 89.
Utr fides informis sit virtus. 89.
Utrum fides formata z informis differant specie. 89.
Utr sit donū dei vel bitꝰ acq̄sitꝰ. 90.
Utr fides informis sit in demōibꝰ. 90.
Utr in hereticis maneat fides infor
Utrū fides informis euacue (mis. 90.
tur adueniente charitate. 90.
Utrum maneat fides informis adueniente charitate quo ad actum. 90.
Utrum fides informis possit fieri formata. 90.
DISTINCTIO. XXIIII.
Utr vitas icreata sit obm fidei. 91.
An vitas icreata possit eē obz fidei. 91.
Utruz vitas increata sit circa verū cōplexum vel enunciabiliuz. 91.
Utruz fidei possit subesse falsuz. 91.
Utr fides possit eē vel sit de visis. 92.
Utrū fides possit esse de scitis. 92.
Utr ea de qbꝰ ē fides sint ignota. 92.
Utr neciuz sit boi credere aliqd eꝰ nō
Utr credere bis q̄ non (hz icias. 92.
videmus sit laudabile. 93.
Utrum ratio humana dim. uat meritum fidei. 93.
DISTINCTIO. XXV.
Utrum diffinitio Rich. de scō vic. de articulo sit competens. 94.
An diffinitio Jsidozi sit bona. 94.
An alia diffō Hugo. de sanc. vic. sit bo
Utruz articulus possit dici (na. 94.
formatus vel informis. 94.
Utrum articuli debuerint colligi in symbolo. 94.
An alys ab apl̄is licuerit symbola cō
Quare symbolū apl̄oz z (dere. 94.
Nicen. diuiduntur in tres partes. z
symboluz Athanasij in duas. 94.
Quare symboluz apl̄oz dicit summis
se: z alia cantantur. 94.
Utrum articuli conuenienter distinguantur in symbolo. 95.
An in symbolo aliqd supfluum sit. 95.
An sit aliquid ibi diminutum. 95.
An symbolū sit sufficienter traditus z
Utr explicatio (de sufficiētia ei⁹. 95.
fidei sit de necessitate salutis. 95.
Utr glibz teneat bñe fidez explicitā de oibꝰ q̄ ad fidez ptinent. 95.
Utrū maiores magis teneat bñe fidē explicitam q̄ minores. 95.
Utrum minores habeāt fidem implicitam in fide maiorum. 95.
Utr psuccessiōez tempoz fides pfe
Utr oportuit bñe semꝑ fi (cerit. 96.
dem explicitā de redemptore. 96.
Utr oportuerit semꝑ bñe fidē explicitā de bis articlis q̄s tāgit magr i lit
Utr oportuerit semꝑ bñe (tera. 96.
fidem explicitā de trinitate. 96.
DISTINCTIO. XXVI.
Utrum spes sit passio. 97.
Utr spes sit in alia vi q̄ in ꝺcupiscibili.
Utrum spes differat ab alys (li. 98.
passionibus. s. timore zc. 98.
Utr sit ꝓncipalis passio vel amor vel desideriū vel audacia vel pnia. 99.
Utr spes possit esse i pte itellitiua. 99.
Utrum spes sit virtus. 99.
Utrum sit virtus theologica. 100.
Utr sit vtus distincta ab alys. 100.
Utrum possit esse informis. 100.
Utr hēat certitudinez i suo actu. 100.
Utrum in xpo fuerit spes. 101.
Utr ageli z aie bonoꝝ hēant spez. 101.
Utrū patres qui fuerunt in limbo habuerint spem. 101.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Utr dānati r dēmões bēant spes. ioi.

DISTINCTIO. XXVII.

Utruz diffinitio Diony. de amore fm omnem partem sui sit bona. ioz.
Utr amor sit tm in cōcupiscibili. io3.
Utrum amor sit prima r principalior affectio anime. io3.
Utrū cognitio sit altior amore. io4.
Utruz charitas sit idem qđ cōcupiscētia vel quid sit charitas. io4.
An sit idem qđ amor. io4.
An sit idem qđ benivolentia. io4.
An sit idem qđ concordia. io4.
Utrum charitas sit virtus. io5.
Utrum subm charitatis sit ratio. io5.
Utrum sit vna virtus siue plures. io5.
Utrum sit distincta ab alijs virtutib⁹ vel sit specialis virtus. io5.
Utrum charitas sit forma aliaruz virtutum. io6.
Utruz charitas possit eē informis. io6.
Utrum deus a nobis in statu vie per essentiā suaz possit amari. io6.
Utr deus possit totalr diligi. io7.
Utr dilectio q̄ deū diligim⁹ bēat mo
Utrū modus diligēdi g est (dū. io7.
in pcepto possit in via seruari. io7.

DISTINCTIO. XXVIII.

Utr vtutes ex charitate sint diligen
Utrū creature irrōnales (de. io8.
ex charitate sint diligende. io8.
Utruz angeli ex charitate sint diligen
Utrum ad malos hoies cha (di. io8.
ritatem habere debeamus. io8.
Utr dēmões ex charitate sint diligē
Utrū hō debeat semetipsuz (di. io9.
diligere ex charitate. io9.
Utrum corpora nostra sint ex charita
te diligenda. io9.

DISTINCTIO. XXIX.

Utrū charitas ordinem habeat. iio.
Utruz ordo charitatis sit accipiēdus fm affectum vel effectum. iii.
Utrum deus sit diligendus supra oia ex charitate. iii.
Utruz in dilectione dei possit haberi respectus ad aliquam mercedē. iii.
Utrum homo seipsuz magis ex charite diligat q̄ primum. iii.
Utrū hō ex charitate magr debeat diligere extraneos q̄ primos. iiz.
Utrū pater sit maxime diligēdus vel filij vel benefactores vel seipm debeat diligere vl proxē vel frēs vel
Utrū pueniēter distiguā (mres. iiz.
tur gradus charitatis. iiz.
Utr oēs teneantur ad charitatē pfe
Utrū hītes charitatē teneā (ctā. iiz.
tur ad oia que sunt pfectionis. iiz.

DISTINCTIO. XXX.

Utr oēs teneāt diligere inimicos. ii4.
Utruz oēs teneant signa amicicie ini
Utrū maioris meriti sit (micis. ii4.
diligere amicum q̄z inimicum. ii5.
Utrum diligere primū sit magis me
ritorium q̄z diligere deum. ii5.
Utrum merituz consistat p̄ncipaliter in charitate. ii5.

DISTINCTIO. XXXI.

Utrum habens charitatez possit eam amittere. ii6.
Utruz liber vite sit quid creatuz. ii7.
Utrū liber vite sit pprium filij. ii7.
Utrum sit attributum spiritussancti scilicet liber vite. ii7.
Utrū liber vite sit in respectu dei. ii7.
Utr sit i respcū oiuz creaturaz. ii7.
Utrum sit de malis. ii7.
Utrū aliqd qđ sit ibi debeat dici dele
Utr q̄libet charitas possit re (ri. ii7.
sistere cuilibet tentationi. ii7.
Utrum homo post peccatum semper in minori charitate resurgat. ii7.
Utr resurgat in maiori. ii8.
Utr sp resurgat i eq̄li charitate. ii8.
Utrum fides euacuetur in patria. ii8.
Utrum spes euacuetur in patria. ii8.
Utrū aliquid de substātia bitus fidei r spei remaneat idē numero. ii8.
Utr charitas vie euacueť in pria. ii8.
Utr ordo dilectiōis qui mō est fuerit in xpo vl scis g fuit i pria. ii9.
Utrum in sanctis beatis sit ordo charitatis q̄tum ad se r primos. ii9.
Utrū sci diligant plus magis bonos r se meliores pls q̄ seipos r extraneos meliores q̄ pping⁹ min⁹ bonos il
Utrū xps dilexerit plus pe (lis. ii9.
trum vel Joannē vel ecōuerso. ii9.
Utrum scientia quam modo habem⁹ totaliter tollatur. ii9.

DISTINCTIO. XXXII.

Utr deo petat creaturā amare. izo.
Utr deus diligat oēm creaturā. izo.
Utrum deus ab eterno dilexit creaturas. izi.
Utrū de⁹ oia eq̄liter diligat. izi.
Utr deus plus diligat iustū pscitū q̄ peccatorem predestinatum. izi.
Utr de⁹ pls diligat penitētē q̄ inocē
Utrum deus magis diligat (tē. izi.
hominem q̄ angelum. izi.
Utrum deus magis diligat humanuz genus q̄ christum. izi.

DISTINCTIO. XXXIII.

Utr oēs vtutes morales sint vna vir
Utrū alie vtutes morales (tus. izz.
a prudentia distinguantur izz.
Utrum alie virtutes morales a trib⁹ distinguanť q̄ magr i lra ponit. izz.
An ille tres abinuicem differant. izz.
Utr vtutes morales insint a nā. izz.
Utrum virtutes morales possint acq
ri actibus. izz.
Utr aliq vtutes mōales sint infuse. izz
Utr infuse differāt spē ab acqsitl. izz.
Utruz virtutes morales consistant in medio. izz.
Utrum iniusticia sit medium rei. izz.
Utrum virtutes intellectuales habeant medium. izz.
Utrum virtutes theologice habeant medium. iz4.
Utruz virtutes morales maneant in
Utrū alique virtutes de (pria. iz4.
beant dici cardinales. iz4.
An vna debeat dici cardinalis respcū
An meli⁹ dicerenť capi (alteri⁹. iz4.
tales q̄ cardinales. iz4.
An omnes virtutes dicende sint cardinales. iz4.
Utr morales vtutes dicende sint car
An virtutes theologi (dinales. iz4.
ce possint dici cardinales. iz4.
Utrum tm quatuor sint virtutes cardinales. iz5.
An pauciores vel plures. iz5.
Utruz potius alie vtutes. s. manseuetudo: magnanimitas: būilitas: pnia: liberalitas: debeāt dici cardiales. iz5
Utr eusebia: sinesie: gnonū: sint ptes prudētie sic dic phs. 6. eth. iz8.
Utr eusebia solertia: puidētia: politica: iconomica: dialetica: rhetorica: phisica sint ptes prudētie sic dicit quidā phs grecus. iz8.
Utr pdinētia: clemētia: modestia: sint ptes tēperātie: sic dic Tulli⁹. iz8.
Utrum sobrietas r castitas sint ptes tēperantie sicut dicunt quidā. iz8.
Utr austeritas: būilitas pdinētia: simplicitas: ornat⁹: bona ornatio: per se sufficiētia ista septē sint ptes tpan sic scribiť a qdā phs greco. iz9.
Utr magnificētia: fidētia: patiētia: perseuerantia: bene assignentur a Tulio esse partes fortitudinis. iz9.
Utr magnanimitas fiducia securitas magnificētia: pstātia: tolerantia: firmitas: sint septē ptes fortitudis. sic dicit Macrobius. iz9.
Utrum phs cōuenienter istos quinq modos fortitudinis adiungat in. 3. etbi. fm qp fortitudo. iz9.
Utr eusebia: lema: magnanimitas: perseuerantia: magnificētia: androgachia sint ptes fortitudis sic dic qdā
Utr religio: pietas: gra: (grec⁹. iz9.
meditatio: obtuatia: vitas: sint ptes iustitie: sic dicit Tullius. iz9.
Utr inocentia: amicitia: cōcordia: pietas religio: bonitas: affect⁹ sint ptes iustitie: sic dicit Macrobius. iz9.
Utr obedientia respcū supiozis. disciplina respcū iferiozis. egtas respcū pariū. fides r vitas respcū oiuz. sint ptes iustitie: sic dicūt qdā. iz9.
Utrū bn diuidāt iustitiā i libalitatē r seueritatē. r hāc i benignitatē r bnficētiā. Et benignitatē in religionē: pietatē: inocētiā: amicitiā: reuerentiam: cōcordiam: misericordiā. iz9.
Utr bn diuidat phs eth. 5. iustitiā i legalē r spalez q̄ est egtas rē. iz9.
Utr benignitas libalitas rē. sint familiares iustitie: vt dic phs grec⁹. iz9.

DISTINCTIO. XXXIIII.

Utrum dona sint virtutes. iz9.
Utr pla debeāt eē dona q̄ septē. iz9.
Utrum dona maneant in patria. iz9.
Utrum beatitudines respondeāt singulis donis. iz9.
Utrū fructⁿ corrūdeant donis. iz9.
Utrū petitiones donis rūdeāt. iz9.
Utr diffō tior fz Dam. sit bona. iz9.
Utr tior bn dicať i fuile r castū. iz9.
Utr tior iter dona ōbeat putari. iz9.
Utrū timor fuilis sit a spūsco. iz9.
Utrū vsus tioris fuilis sit bonus. iz9.
Utrū tior fuilis tollať aduenīte cha
Utr tior castus idez sit (ritate. iz9.
in substantia cū timore seruili. iz9.
Utr initialis differat fm subam a ca
Utrum timor castus dimi (sto. iz9.
nuatur charitate crescente. iz9.
Utr tior castus euacueť glia aduenīē
Utr fortitudo que est donū (te. iz9.
differat a fortitudie que est vt⁹. iz9.
Queriť gs ē act⁹ doni fortitudinis in
Queritur quis actus insit i (via. iz9.
patria doni fortitudinis. iz9.
Utrum pietas sit donum. iz9.
Queritur de actu pietatis in via. iz9.
Queritur de actu eius in patria. iz9.

DISTINCTIO. XXXV.

Utrum vita cōuenienter diuidať per actiuam r contemplatiuam. iz9.
Utrum vita contemplatiua consistat tm in actu cognitiue. i40.
Utrum vita contemplatiua consistat in operatione rationis. i40.
Utruz omnis actus intellectus ad vitam contemplatiuā pertineat. i40.
Utrum vita actiua consistat tm in bis que ad alterum sunt. i40.
Utr cognitio aliq̄ mō ad actiuaz pti
Utrum vita actiua possit (neat. i40.
esse cum contemplatiua. i40.
Utr vita actiua sit nobilior q̄ ptēpla
Utr vita actiua sit maio (tiua. i4i.
ris meriti q̄ contemplatiua. i4i.
Utrum contemplatiua sit diuturnior actiua. i4i.
Utr sapientia sit donum. i4i.
Utr sapientia sit tm de diuinis. i4i.
Utr sapientia sit in intellectu. i4i.
Utr intellectus sit donum. i4z.
Utr intellectus donū habeat aliquē actum in via. i4z.
Utr itellect⁹ donū a sapie differat do
Utr donuz scientie sit tm (no. i4z.
de humanis vel de diuinis. i4z.
Utruz sit tm practica scia vel specula
Utr in scia humanaz sit (tiua. i4z.
aliquid curiositatis r noxie. i4z.
Utr consilium sit donum. i43.
Utrum consilij donum differat a dono scientie. i43.
Utruz actus consilij sit in patria. i43.

DISTINCTIO. XXXVI.

Utr vtates politice sint pnexe. i44.
Utr vtutes gratuite sint pnexe. i44.
Utr dona sint connexa. i44.
Utr virtutes sint equales. i45.
Utrum vitia sint connexa. i45.
Utr mod⁹ charitatis sit in pria. i45.

DISTINCTIO. XXXVII.

Utr necessariū fuerit legem scriptaz tradi r maxie decem pcepta. i46.
Utrum precepta decalogi conuenienter assignentur. i46.
Utr debeāt decē legi eē pcepta. i47.
Utr precepta bene ordinentur. i47.
Utrū omnia legis precepta ad illa decem decalogi reducantur. i47.
Utr pcepta decalogi sint dispensabi
Utr cōueniens fuerit sabbati obtuationem precipere. i48.
Utrum preceptum de sabbato observando fuit morale. i48.
Utrum illud preceptū de sabbato debuit cessare tempore gratie. i48.
Utr vsuras accipere sit pctm. i48.

DISTINCTIO. XXXVIII.

Utr diffō data i lra de mēdacio sit cō
Utrum diffinitio menda (uenies. i49.
cij in littera sit conueniens. i50.
Utr omne mendaciū sit pctm. i50.
Utr oē mēdaciū sit pctm mortale. i50
Utrum gradus mendacioz pnexi (nien
ter assignenť in lra. i5i.

DISTINCTIO. XXXIX.

Utrum iurare sit idem quod deum testem inuocare. i5z.
Utr iuramentū sit p se appetēdū. i5z.
Utrum licitum sit iurare. i5z.
Utrum illi tres comites qui ponunť in littera exigan ad iurationez. i53.
Utrum iuramentum incautuz sit obligatoriū. i53.
Utrum iuramentum coactum sit obligatoriū. i53.
Utrum iuramentum obliget fm intēnionem recipientis. i53.
Utrum periurium sit mendacium iuramento firmatum. i53.
Utr oē periuriū sit pctm mortale. i54.
Utrum liceat iuramentu (i recipere r exigere. i54.

DISTINCTIO. XL.

Utruz mechia r furtuz pnienter inter pcepta decalogi assignenť. i54.
Utr lex Moysi manum r animuz cohibuit. i54.
Utrum lex vetus iustificaret. i55.
An lex vetus occideret. i55.
Utr lex vet⁹ tpalia tm vl eterna no
Utrū lex vetus differat (mittit. i55.
a noua fm radicem. i55.
Utruz lex vetus sit magis onerosa q̄ noua. i55.

¶ Expliciūt tituli terty sententiaruz sci Thome agnatis ordis pdicatoz.

Uenetys per Bonetum Locatelluz presbyteruz. Quintodecimo Kalendas aprileš. 1501.

Registrum.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U

Omnes sunt quaterni: preter. U. qui est ternus.

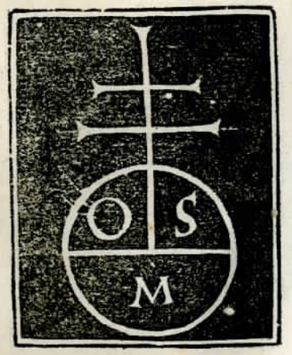

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca